ພຣະລັກ ພຣະລາມ

ຫຼື

ພຣະລາມຊາດົກ

ພາກທີ ๒

ຮຽບຮຽງໂດຍ

ดร. ສັຈຈົດາບັນດະ ສະຫາຍ

ພິມສຳລັບ

ກົມກາງສົ່ງເສີມວັທນະທັມອິນເດ ນິວເດລຮິ

ໂດຍ

ສະຖາບທູດອິນເດ ວຽງຈັນ

ພຣະລັກ ພຣະລາມ

ຫຼື

ພຣະລາມຊາດົກ

ພາກທີ ๒

ຮຽບຮຽງໂດຍ

ດຣ. ສັຈຈິດານັນດະ ສະຫາຍ

ພິມສຳລັບ

ກົມກາມສົ້ນພັນວັທນະທັມອິນດູ ນິວເດນຮີ

ໂດຍ

ສະຖາບຫຼຸດອິນດູ ວຽງຈັນ

1973

THE PHRA LAK PHRA LAM

OR

THE PHRA LAM SADOK

A Lao version of the story of Rama

Part II

Edited by

Sachchidanand SAHAI

Membre Correspondant de L'École

Française d'Extrême Orient

Published for

THE INDIAN COUNCIL FOR CULTURAL RELATIONS, NEW DELHI

by

The Embassy of India, Vientiane, Laos

1973

ສາຣະບານ

		ໜ້າ
๑.–	ປັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຫຼິ້ນຊ້ກັບເມັ່ຽພຣະບາອິນ	๑–๒๐
๒.–	ປັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນເອົາ (ນາງສີດາ) ລູກສາວ ແຫ່ງຕົນໄປໃຫ້ນ້ຳເສັ່ງໃນແມ່ນ້ຳຄຸງຄາເກາະດອນທີ່ນັ້ນ	๒๐–๒๗
๓.–	ປັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນເອົາ (ນາງສີດາ) ລູກສາວ ແຫ່ງຕົນໃສ່ແພໃຫ້ນ້ຳໄປເຖິງເຈ້ົາຣັສສີເອົາມາລ້ຽງ	๒๗–๕๑
๔.–	ປັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນໄປຂໍເອົານາງສີດາບ່ໄດ້ ແລ້ວແລຄືນໜີເມ້ືອ	๕๑–๗๓
๕.–	ປັ້ນພຣະບາຣາພພະນາຈວນໄປເອົານາງສຸທໂທເປັນ ຣາຊເທວີ	๗๓–๘๓
๖.–	ປັ້ນທ້ົາວພຣະລັກພຣະລາມເອົານາງສີດາໜີຈາກ (ເຈ້ົາຣັສສີ)	๘๓–๑๒๕
๗.–	ປັ້ນພຣະບາຣາພພະນ .ສວນມາລັກເອົານາງສີດາໜີ ເມ້ືອເມ້ືອງລ້ງກາ	๑๒๕–๑๔๒
๘.–	ປັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນເອົານາງສີດາໜີ ໄປປູ່ພາ ສາດນອກເມ້ືອງ (ລ້ງກາ)	๑๔๒–๑๔๕
๙.–	ປັ້ນພຣະລາມບ້ງເກີດເປັນລີງໃນ່ງ່າໄມ້ນິໂຄດ	๑๔๕–๑๕๙
๑๐.–	ປັ້ນທ້ົາວສ້ງຄືບໄດ້ສເວີຍເມ້ືອງກາສີມະຫານະຄອນ ທ້ົາວພຣະລີຈັນໄດ້ເປັນວ້ງໜ້ົາ	๑๕๙–๑๗๕
๑๑.–	ປັ້ນທຸລະນາງເກີດມາເປັນລູກລີງທອກທ້ົາວພຣະລາມ	๑๗๕–๑๙๗
๑๒.–	ປັ້ນທ້ົາວສ້ງຄືບໄລ່ຂ້ົາ (ທ້ົາວພຣະລີຈັນ) ນ້ອງຊາຍ ແຫ່ງຕົນໜີຈາກເມ້ືອງກາສີ	๑๙๗–๒๑๗
๑๓.–	ປັ້ນນາງແພງສີກົບໝາກນິໂຄດເກີດເປັນຄົນ	๒๑๗–๒๓๗
๑๔.–	ปั้นท้าวสั[illegible]ว่าท้าวพระลีจันผี[illegible]ข้า	๒๓๗–๒๔๕
	[illegible]ท้าวอวั[illegible]ปันลูกพระล[illegible]	๒๔๕–๒๕๐

หน้า

★๑๓.- ปั้นท้าวพระลีจันให้กำลังลีพิบมะหิบละโยหาอัก
โยเพบิ บ็าแก่พระลาม ๑๕๐-๑๓๗

★๑๗.- ปั้นพระลามแต่งท้าวหุลละมาน และท้าวอวัน
เท้าฟ้าเป้นทูดไปสืบเบิ่งนางสีดา ๑๓๗-๒๐๐

★๑๗.- ปั้นท้าวหุลละมานแลท้าวอวันเท้าฟ้าขอกหา
บ่อนบ้าตั๊นใบบ้ามะหาสมดเพื่อจะอ้ามไป ๒๐๐-๒๐๕

★๑๙.- ปั้นพระลามยิกกำลังลีพิบแต่เมืองอินทะปะถาบะ
ถอบไปเถิงบ่อนบ้าตั๊น ๒๐๕-๒๐๙

★๒๐.- ปั้นท้าวธาพพะบาสอบแกว่างท้าวพิกพี ท้าวอิน
ทะชิตและท้าวเชตตะภุมมางไปติกต่ำหน้ากองทับ
พระลามและขุบชือหาแลบลิ้นออกก่ายเป้นชิวแต่
เกาะถอบลังกาทิบเถิงจุมพูทิบ ๒๐๙-๒๑๖

★๒๑.- ปั้นขุบชือหาตายและปั้นพระลามต้อบรับท้าวพิกพี ๒๑๖-๒๒๐

★๒๒.- ปั้นท้าวหุลละมาน ท้าวอวันเท้าฟ้า ท้าวอัคถิทะ
บาท้าวชาตาพระยาและท้าวภัลละหาพระยาได้
แปงชิวชะพานเพื่อต่ำกับลังกาทิบ ๒๒๐-๒๒๔

★๒๓.- ปั้นสิงถามในลังกาทิบ ๒๒๔-๒๓๖

★๒๔.- ปั้นท้าวพระลามกับจากลังกาเบิบเมืองสู่จับทะบุลี
สีสัตตะบาก ๒๓๖-๒๔๓

★๒๕.- ปั้นพระบาลามมะลาดลิงโหดเถิงตายแก่นางสีดา ๒๔๓-๔๐๖

★๒๓.- ปั้นท้าวพระธูบเกิดเป้นลูกนางสีดาและต่ำสู้กับ
พระบาลามมะลาด ๔๐๖-๔๑๓

★๒๗.- ปั้นพระพุททะเจ้าชักเอาวะติตะทันเทสบามาปูบ
ทูมปัจจุบันบะในภาละบัดนี้ ๔๑๓-๔๑๙

★๒๘.- ใบแก้ถำผิด ๔๒๑

★ ปั้นที่มี[illegible]ดาวอยู่ข้างนี้ขูบต[illegible]ของผู้รูบรูว
เพราะ[illegible]องพระลักพ[illegible]บ่างออ[illegible]

ແບບແຜນທີ່ສະແດງເຖິງການແບ່ງອອກເປັນມັດແລະຜູກຂອງໃບລານຕົວທັນເດີ

ມັດ	ຜູກ	ໜ້າຂອງປັ໊ມນີ້
ສາມ	๑	▲ ๑ – ๑ฉ
"	๒	๑ฉ – ๒ฉ
"	๓	๒ฉ – ๕๕
"	๔	๕๕ – ๗๗
"	๕	๗๗ – ๙๙
"	ฉ	๙๙ – ๑๒๒
"	๗	๑๒๒ – ๑๔๕
"	๘	๑๔๕ – ๑๗๗
"	๙	๑๗๗ – ๒๐๘
"	๑๐	๒๐๘ – ๒๒๑
"	๑๑	๒๒๑ – ๒๕๔
ສີ່	๑	๒๕๔ – ๒๘๕
"	๒	๒๘๕ – ๓๔๘
"	๓	๓๔๘ – ๓๗๒
"	๔	๓๗๒ – ๓๙๖
"	๕	๓๙๖ – ๔๐๒
"	ฉ	๔๐๒ – ๔๒๖
"	๗	๔๒๖ – ๔๔๐
"	๘	๔๔๐ – ๔๔๔
"	๙	๔๔๔ – ๔๔๘
"	๑๐	๔๔๘ – ๔๕๑
"	๑๑	๔๕๑ – ๔๕๔

▲ ปั๊มนี้เล็มแต่ໜ้า ๑๔ ຂອງຜູກ ๑ ມັດສາມ ถ้ำบั้นหน้าที่ ๑ ขอๆปั๊ม
นี้เป็นหน้าที่ ๑ [illegible]ผูก ๑ มัด ฉ

ພຣະລັກ ພຣະລາມ

ທີ ~

ພຣະລາມຊາດົກ

ທັ້ນີ້ຈັກຈາເຖິງພຣະບາລາມມະຣາດແລເຈົ້າອຸປປຣາດທ້າວພຣະລັກອັນ
ສເວີຍຣາຊສັນປັຕຕິໃນເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກທັ້ນນັ້ນກ່ອນແລ ໃນເມື່ອກຸມາຣ
ກຸມາຣີອັນເປັນລູກແຫ່ງເຈົ້າທັ້ງສອງຂຶ້ນໃຫ່ງມາໄດ້ ๗ ປີແລ້ວ ພຣະບາລາມມະຣາດ
ແລເຈົ້າອຸປປຣາດທ້າວພຣະລັກກໍຜູກແຂນໃຫ້ລູກແຫ່ງຕົນເປັນຜົວເມັ່ງກັນ ຄືວ່າ
ທ້າວອົງຄົດອັນເປັນລູກນາງສີພິມພາຣາຊເທວີ ນັ້ນກໍໃຫ້ເປັນຜົວນາງປະທຸມມາອັນ
ເປັນລູກນາງເທວະດາທັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງທ້າວວະຣະບົດອັນເປັນລູກນາງພິມມະສອນ
ຄອນລາດນັ້ນກໍໃຫ້ເປັນຜົວນາງນາຣີກາ "๑ ອັນເປັນນາງເທວະດາທັ້ນແລ" ສ່ວນດັ່ງ
ທ້າວທິດຊະກັນອັນເປັນລູກນາງທິພພະອາດຊານມິນນັ້ນ ກໍໃຫ້ເປັນຜົວນາງພິມມະ
ສອນ "๑ ອັນເປັນນາງເທວະດາທັ້ນແລ" ສ່ວນດັ່ງທ້າວພາວເສືອອັນເປັນລູກນາງຄຳ
ເພົານັ້ນ ກໍ ໃຫ້ເປັນຜົວອຸທທະຣາອັນເປັນລູກນາງທິພພະຫ໋ ເຫ ~ ງາງາມທັ້ນແລສ່ວນ
ດັ່ງທ້າວໄຫມຄຳເພືອຝັ້ນອັນເປັນລູກນາງຄ່ຳຊາວນັ້ນ ກໍໃຫ້ເປັນຜົວນາງສາຣັຕຖີ
ອັນເປັນລູກນາງອຸຈຸລີກາທັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງທ້າວຈັນທະປັດໂຊດອັນເປັນລູກນາງສີກັນ
ນາກໃຫ້ເປັນຜົວນາງສີລິສາ ອັນເປັນລູກນາງເທວະດາທັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງທ້າວທິພ
ພະໂສດໂສະແສງ ອັນເປັນລູກນາງສາກົນຈາວຈ່ນັ້ນໃຫ້ເປັນຜົວນາງບຸດຊະບາອັນ
ເປັນລູກນາງແອດໄຄ້ທັ້ນແລ ໃນເມື່ອພຣະບາລາມມະຣາດທ້າວພຣະລັກໄດ້ປູກ
ແປງ ລູກຫ ~ ງານແຫ່ງຕົນໃຫ້ເປັນຜົວເມັ່ງກັນແລ້ວ "๒ ເຈົ້າທັ້ງ ๔" ຈຶ່ງໃຫ້ຄົນທັ້ງຫ ~ ງ
ປຸກຜາສາດ ๗ ຫ ~ ງ ເພື່ອໃຫ້ເປັນທີ່ຢູ່ແກ່ເຈົ້າທັ້ງ ๑๖ ຄົນ ຜົວເມັ່ງ ຄື
ວ່າຄົນແລຫ ~ ງເພື່ອດັ່ງນັ້ນແລ

ບັດນີ້ຈັກຈາເຖິງທ້າວຣາພພະນາສວນແລນາງຈັນທາ ອັນຢູ່ໃນເມືອງ

---

๑ ໃນໃບລານຈານ[illegible]ັ້ນລູກນາງເທວະດາທ[illegible]
[illegible]ານຈານ[illegible]ທັ້ງ ๒" ຈຶ່ງຖືກ

ອິນທະປະຖະນະຄອນທົ່ນັ້ນ ໃນເມື່ອພຣະບາທ້າ ๔ ถึ่ว่า ພຣະບາຕັບບໍ່ຣະເມສວນ
ແລນາງພຣິຫມສີ່ງກາກັບທ້າວພຣະບາວິຣຸລຫະແລນາງມະລິກາ ພາກັນໜີ ໄປ
ແລ້ວດ້ັ່ງນັ້ນ ທ້າວຣາພພະນາສວນກໍ ລ້ີ່ງເຫັນພຣະບາປູ່ແລຍ່າກັບທ້າວພຣະບາ
ທ້າສອງອັນເປັນພໍ່ແລແມ່ແຫ່ງຕົນ ໄປເອົາພຣະບາທັຕຕະຣັຕຖະ ກັບທ້າວນາງ
ວິສຸທທິໂສດາອັນເປັນພໍ່ແລແມ່ແຫ່ງນາງຈັນທາ ໜີ ໄປຢູ່ໃນເຂົາບຸຄັນທອນທົ່ ນີ້
ແລ້ວແລ ວ່າດ້ັ່ງນັ້ນເມື່ອນັ້ນທ້າວຣາພພະນາສວນ ກໍຊ້ຳຄຸ່ງໃຫ້ແກ່ທ້າວພຣະ-
ລັກພຣະລາມນາກນັກບິ່ງກວ່າເກົ່າດ້ວຍຄຳວ່າ ສ່ວນດ້ັ່ງພຣະບາທັຕຕະຣັຕຖະ
ອັນເປັນພໍ່ເມ້ັ່ງແຫ່ງກູນ້ີ ກໍ ດ້ີ ເມື່ອວ່າຈັກໜີ ໄປໃນທ່ ໃດທ່ ນ້ີ ບ່ງກໍ ດ້ີເປັນດ້ັ່ງລ້ີ ຈ່ງບໍ່
ໄປຜ້ ນ້ີ ບ່ງຄົນດ່ງວນ້ີ ຈາ ພອບເລ້ົ່ານາເອົາພໍ່ແມ່ປູ່ຍ່າແຫ່ງກູໄປຢູ່ກັບດອນນ້ີ ຈາ ບັດ-
ນ້ີບໍ່ຄວນກູພຣະອົ່ງປູ່ ໃນທ່ ນ້ີ ແລ ກໍທໍ່ຄວນກູພຣະອົ່ງໜີ ໄປຢູ່ ທ່ ອ້ົ່ນໝຸ້ນໃຫ້ພ້ົ່ນ
ຈາກເຂົາຝ່ງນ້ີ ເທ້ົ່ນ ກໍທໍ່ຄວນກູພຣະອົ່ງຈັກໜີໄປຢູ່ໃນທ່ ໃດນ້ີ ຈາ ວ່າດ້ັ່ງນັ້ນແລ້ວ
ທ້າວຣາພພະນາສວນຈ່ງລ້ີ່ງແລຖູກໍຈ່ງເຫັນເກາະລ້ັ່ງກາບໍ່ນ ີ ຄົນປ່ ເປັນທ່ ສຸກຂະ
ສຳຣານນາກນັກແລ້ວ ເຈ້ົ່າຈ່ງບອກເຕ ນ ຄົນທ້ັ່ງຫ ງ ຫ ງວ່ານ ນ້ີ ເຣົ່ານ ພຣະອົ່ງຈັກ
ບ້ ບເມ ອ ງໜ ໄປປູ່ເກາະລ້ັ່ງກາໃນທ ່ ຳກ ງ ນ ້ ຳສມຸດກ ້ ຳຝ ງ ບ ໃ ້ ພ ້ ນ ເທ ້ ນ ສ ່ ວ ນ ດ ້ ັ ່ ງ -
ເກາະລ ້ ັ ່ ງ ກ າ ທ ່ ນ ້ ັ ນ ກ ໍ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ບ ຶ ກ ບ າ ວ ຄ າ ວ ໃ ກ ມ ີ ປ ຣ ະ ໜ ານ ວ ່ າ ປ ີ ເ ດ ື ອ ນ ຈ ່ ງ ໄ ປ ຣ ອ ດ ທ ້ ັ ນ
ແ ລ ເ ມ ື ອ ນ ້ ັ ນ ຝ ູ ງ ຂ ້ ອ ຍ ຂ ້ າ ຄ ົ ນ ເ ຮ ື ອ ນ ໃ ນ ເ ມ ື ອ ງ ອ ິ ນ ທ ະ ປ ະ ຖ ະ ນ ະ ຄ ອ ນ ທ ້ ັ ງ ນ ວ ນ ເ ຂ ົ າ ກ ໍ
ເ ປ ິ ດ ໜ ່ າ ຍ ຊ ້ ັ ງ ເ ຈ ້ ົ ່ າ ເ ຮ ື ອ ນ ມ າ ກ ນ ັ ກ ເ ຂ ົ າ ຈ ່ ງ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ລ ັ ກ ໜ ີ ໄ ປ ຢ ູ ່ ໃ ນ ທ ່ ສ ສ ະ ທ ້ ັ ງ ນ ວ ນ ທ ົ ວ
ທ ຸ ກ ແ ຫ ່ ງ ທ ຸ ກ ພ າ ບ ຈ ່ ງ ໄ ດ ້ ຊ ື ່ ວ ່ າ ຂ ເ ມ ນ ເ ພ ື ່ ອ ດ ້ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ຣ າ ພ ພ ະ ນ າ
ສ ວ ນ ຈ ່ ງ ບ ອ ກ ເ ຕ ິ ນ ຄ ົ ນ ທ ້ ັ ງ ຫ ລ າ ຍ ແ ຕ ່ ງ ຊ ະ ເ ພ ົ າ ນ າ ວ າ ບ ໍ ຣ ະ ບ ວ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ຂ ົ າ ຈ ່ ງ ພ ້ ອ ມ
ກ ັ ນ ຫ າ ບ ຂ ິ ນ ເ ອ ົ າ ເ ຂ ້ ົ ່ າ ຂ ອ ງ ເ ງ ິ ນ ຄ ຳ ຊ ້ ່ ງ ມ ້ ່ ງ ງ ິ ວ ຄ ວ າ ບ ໄ ປ ໃ ສ ່ ຊ ະ ເ ພ ົ າ ບ ່ ອ ຍ າ ກ ຈ ັ ກ ນ ັ ບ
ອ ່ ານ ໄ ດ ້ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ຣ າ ພ ພ ະ ນ າ ສ ວ ນ ແ ລ ທ ້ າ ວ ພ ິ ກ ພ ິ ກ ັ ນ ທ ້ ັ ງ ທ ້ າ ວ ອ ິ ທ
ທ ະ ຊ ິ ກ ໍ ບ ອ ກ ເ ຕ ິ ນ ນ ່ ງ ເ ຮ ື ອ ນ ຫ ລ ວ ງ ກ ວ ່ ງ ຜ ່ າ ສ າ ດ ລ ້ ່ ງ ສ ູ ່ ຊ ະ ເ ພ ົ າ ບ ໍ ຣ ະ ບ ວ ນ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ
ລ ວ ດ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ບ ້ ່ ງ ອ ອ ກ ໄ ປ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ส ่ ว น ด ้ ั ่ ง เ ม ื อ ง อ ิ น ท ะ ป ะ ถ ะ น ะ ค อ น ท ้ ั ม ว น
ก ໍ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ສ ູ ນ ເ ส ้ ่ ง ເ ป ่ ง ส ู ้ ง ບ ໍ ່ ม ี ข ุ น น า ง อ ั น จ ั ก เ ป ั น เ จ ้ ่ ง เ ม ื อ ง ก ໍ ท ໍ ่ ม ่ ้ ง แ ต ่ ข ้ อ ย ข ้ ่ ง
ค ົ น เ ร ื อ น ອ ັ ນ ເ ป ิ ด ເ ห ม ั น ห ่ ่ ง ย เ จ ้ ่ ง เ ร ื อ น น ั ้ น อ อ ก ม า ป ่ ก ิ น ส ี บ แ ผ น บ ้ า น เ ม ื อ ง ท ี ่
น ั ้ น จ ่ ง ไ ด ้ ช ื ่ อ ว ่ า ๑ ข ้ า ง เ ม ื อ ง ป ร ะ ห า ย เ ห ็ น ว ่ า ย ่ อ ม ม ี ค ว า ม อ ุ ด ร ะ ห า ย ห า ย

---

๑. เ ผ ่ ้ า ช ิ น ช า ก ข ะ ... ม ื อ ง พ น ิ ม เ ป ั น

ໜ້ຫນ້ວສ້ຽງຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ຽວຣາພພະນາສວນ ແລທ້ຽວພ້ິກພ້ິກັບທ້ັງທ້ຽວ
ອ້ິທທະຊ້ິ ທ້ັງສາມພ້ີນ້ອງກ່ເອ້ົາໄພ່ພ້ິນໃບທ່ານ້ໄປດ້ວຍຊ້ະເພ້ົາໃນທ່ຳກ່ານ້ຳສມຸດ
ທ້ີນ້ັ້ນ ເຈ້ົ້າກ່ຫ້ຽງວຄ້ືນມ່ານ້ຳລ້ຽງດູບ້ານເກ່ົ່າແຫ່ງຕ້ນສຸດຊ້ິ່ວຕ່ານ້ຍມ ເມ້ືອນັ້ນທ້ຽວ
ຣາພພະນາສວນກ່ເອ້ົາໄພ່ພ້ິນໃບທ່ານ້ໄປດ້ວຍອ້ັນລ່ຳດ້ັບວ້ັນ ຄ້ືນມ້ືນບ່ານ້ໄດ້ເດ້ືອນນ້ຶ່ງ
ຈ້ຶ່ງໄປຣອດເກ່ົ່າະດອນອ້ັນລ່ວງກ່ວ້ຳງໄດ້ຣ້ອຍໂຍດຊ້ນ ອ້ັນຢ່ໃນທ່ຳກ່ານ້ຳສມຸດທ້ີ
ນ້ັ້ນທ້ັ້ນແລສ່ວນດ້ັ່ງເກ່ົ່າະດອນອ້ັນນ້ັ້ນ ທ່ຽນ່ອ້ມເຕ້ັມໄປດ້ວຍນ່ຳ້ເທ່ວ້ະດ່ານ້ອ້ັນທ່ານ
ພ້ິວ່ບ່ໄດ້ຢ່ໃນທ້ີນ້ັ້ນ ບ່ອ່ານ້ຈ້ກນ້ັບອ່ານ້ໄດ້ທ້ັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນສ່ວນດ້ັ່ງນ່ຳ້ເທພພະດ່ານ
ທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ຝ່ຽນ້ນ້ັ້ອ້ັນຢ່ໃນພ່ານ້ສ່ານ້ດແລຄ້ືນແລຫ້ຽ ປ່ານ້ປ້ັ້ງປ່ານ້ເຕ້ັມເກ່ົ່າະທ້ີນ້ັ້ນທ້ັ້ນ
ແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນຄ້ືນທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ ອ້ັນເປ້ັນໄພ່ພ້ິນໃບທ່ານ້ແຫ່ງທ້ຽວຣາພພະນາສວນຈ່ອ້ດ
ຊ້ະເພ້ົາໜ້ຫນ້ວສ້ຽງແລ້ວກ່ລ່ວ້ດຄ່ຳນ້ຶ່ດທ້ັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງນ່ຳ້ເທພພະດ່ານ ທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ຝ່ຽນ້ກ່ໄດ້
ບ້ນສ້ຽງປ່ານ້ຈ່ານ້ແຫ່ງຄ້ືນທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ຝ່ຽນ້ອ້ັນຢ່ໃນທ່ານ້ະທ້ີນ້ັ້ ເຂ້ົ່ານ້ກ່ພ້ອ້ມກ້ັບລ້ຽງມ່ານ້ຈ່ານ້ ນ
ພ່ານ້ສ່ານ້ດມ່ານ້ຄ່ອ້ຍດ້ຽກ່ລ່ວ້ດເທ້ັ້ນບ້ຽງຊ່ານ້ບ້ເຖ້ົ່ານ້ແກ່ຊ້ະຮ່ານ້ກ່ານ້ນ້ີມ່ານ້ກນ້ີຫ້ຽນ້ເຂ້ົ່ານ້ກ່ເທ້ັ້ນ
ຜູ້້ຊ່ານ້ຢ່ອ້ັນເປ້ັນບ່ານ້ວໜຸ່້ມເ້ືອກ້ຽງຊຸ່້ມໃສ່ນ່ານ້ງ ເຂ້ົ່ານ້ກ່ບ້ກ້ັ້ວຝ່ານ້ດເຊ້ຶ່ານ້ຊ່ານ້ນ ເຂ້ົ່ານ້ກ່
ລ້ືມຄ່ຳອ່ານ້ບ່ປ່ໄດ້ ເຂ້ົ່ານ້ຈ້ຶ່ງເອ້ັ້ນໃຈວ້ັ້ງນ່ຳ້ຊ່ານ້ນ ເມ້ືອນ້ັ້ນຝ່ຽງບ່ານ້ວນ້ອ້ຍຊ່ານ້ນຣ່ານ້ມ
ໃນ ຊ້ະເພ້ົ່ານ້ທ້ີນ້ັ້ ເຂ້ົ່ານ້ກ່ພ້ອ້ມກ້ັບເຂ້ົ້ານ້ໄປໃນເກ່ົ່າະທ້ີນ້ັ້ ເພ້ືອວ່ານ້ຈ້ກໄປຫ້ຽ ນ້ຶ່ນກ້ັບດ່ອ້ມ
ນ່ານ້ເທພພະດ່ານ້ທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ດ້ັ່ງນ້ັ້ນ ສ່ວນດ້ັ່ງນ່ານ້ເທພພະດ່ານ້ທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ອ້ັນຢ່ໃນພ່ານ
ສ່ານ້ດທ້ີນ້ັ້ ເຂ້ົ່ານ້ກ່ເທ້ັ້ນຊ່ານ້ນອ້ັນເຂ້ົ້ານ້ໄປໃນພ່ານ້ສ່ານ້ດທ້ີນ້ັ້ ເຂ້ົ່ານ້ຈ້ຶ່ງເອ້ັ້ນຣ່ຽກເອ້ົ່ານ້ຊ່ານ້ນ
ນ່ານ້ພ່ອ່ານ້ແລ່ນລ້ັດໜ້ານ້ແຊ່ວ່ຽ “ນ່ານ້ພ່ອ່ານ້ເອ້ັ້ນແກ່ວ່ຽຣ້ກຮູ້ປ່ມ່ານ້ນ່ານ” [๑]ສ່ວນດ້ັ່ງ
ຝ່ຽງບ່ານ້ວນ້ອ້ຍຊ່ານ້ນຣ່ານ້ມເຂ້ົ່ານ້ກ່ປ່ານ້ນກ້ັບໄປຫ້ຽ ນ້ກ້ັບດ່ອ້ມ ນ່ານ້ເທພພະດ່ານ້ຝ່ຽງນ້ັ້ນເ້ືອ
ຣ່ານ້ຕ້ິ ຄ້ືນອ້ັນນ້ັ້ນແລຣຸ່່ງແສ່ງສຸ້່ອ້ິບ້ະພຸ່່ງ້ຶ່ນ້ມ່ານ ຝ່ຽງໜ່ນ ນ່ານ້ເທພພະດ່ານ້ຣ້ອ່ານ້ໃຫ້ ຄ້ຶ່ດ
ບ່ານ້ກເ້ືອພ້ຣ້ະແກ່ນ້ໃຫ້ລ່ານ້ໜ້ີ ຝ່ຽງບ່ານ້ວນ້ອ້ຍແລຊ່ານ້ນຣ່ານ້ມທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ກ່ລ່ວ້ດພ່ານ້ກ້ັບ
ຄ້ືນມ່ານ້ເຖ້ົ່ານ້ຊ້ະເພ້ົ່ານ້ນ່ານ້ວ່ານ້ທ້ີນ້ັ້ນ້ບ່ເ້ສ້ຊ້ະຊ້ະຫ້ຽ ສ້ກຄ້ືນທ້ັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນສ່ວນດ້ັ່ງນ່ານ້
ເທພພະດ່ານ້ທ້ັ້ງຫ້ຽນ້ເຂ້ົ່ານ້ກ່ ເທ້ັ້ນຝ່ຽງບ່ານ້ວນ້ອ້ຍຊ່ານ້ນຣ່ານ້ມໜ້ີຈ່ານ້ກເຂ້ົ່ານ້ກ່ພ້ອ້ມກ້ັບ
ນ່ານ້ຕ່ານ້ມຫ້ຽ ນ້ແລຣ້ອ່ານ້ໃຫ້ມ້ີສ້ຽງອ້ັນເ້ືອ່ານ້ງນ້ັ້ນ່ານ້ກນ້ັກ ຄ້ັນວ່ານ້ນ່ານ້ເທພພະດ່ານ້ທ້ັ້ງ
ຫ່ານ້ນ່ານ້ຣ່ອ້ກແລ້ວເຂ້ົ [illegible] ໄປປຸ່່ກ້ັບດ່ອ້ມຊ່ານ້ນໜ່ [illegible] ນ ຄ້ືນແລ້ວ ນ່ານ້ເທພ

[illegible] ຈ່ານ [illegible] ນ່ານ້ ພ່ອ່ານ້ ເອ້ັ້ນແ [illegible] ນ່ານ ເ້ີ” ຈ້ຶ່ງ [illegible]
[illegible] ໜ້ານ້ ๑๐

ພະດາທັ້ງຫຼາຍກໍພ້ອມກັນອຸ້ມເອົາບ່າວນ້ອຍ ໜຸ່ມຊາຍຮ່ວມທັ້ງຫຼາຍໃນຊະເພົ້າທີ່ ນັ້ນທະບ່ວງໜີໄປເໜືອອາກາດກ້ວງຫ້າວທຸກແຫ່ງທຸກພ່ວງທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນ ທັ້ງຫຼາຍອັນປູ່ໃນຊະເພົ້າທີ່ນັ້ນອັນເປັນພໍ່ແລແມ່ ກໍເຫັນບ່ວງເທພພະດາອຸ້ມເອົາ ລູກແຫ່ງເຂົາເຕັ້ນທະບ່ວງໜີທ້ວທິສສະທັ້ງມວນເຂົາກໍບໍ່ອາດຈັກ ໄປນຳເອົາຄືນມາ ໄດ້ເຂົາຈົ່ງໄປຖວ່ວງເຫດອັນນັ້ນແກ່ທ້າວຮ່ວມພະນາສວນວ່າ ເທວະຂ້າໃຫວ້ມະຫາ ຮາຊເຈົ້າ ບັດນີ້ນ່ວງເທວະດາກໍອຸ້ມເອົາລູກຊ່ວງແຫ່ງຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍໜີ ໄປມີປ ະ ໝ່ວງວ່າສອງພັນຄົນກໍຂ້າແລ ຂໍແກ່ມະຫາຮາຊເຈົ້າຈົ່ງໄປໄຕ່ຕ່ວມເອົາລູກຫຼ່ວງ ແຫ່ງຝູງຂ້າ ທັ້ງຫຼາຍມາແດ່ກໍຂ້າເທົ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຮ່ວມພະນາສວນໄດ້ຍິນຄົນ ທັ້ງຫຼາຍມາຖວ່ວງເຫດການອັນນັ້ນ ເຈົ້າກໍຮູ້ແຈ້ງວ່ານ່ວງໄປທີ່ໃດ ກໍວ່າເທວະດາ ມາເອົາລູກເຂົາໜີເສັ່ງດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງກ່ວ່າເຊີ່ງຄົນທັ້ງຫຼາຍວ່າ ດູຮ່ວມທ່ານທັ້ງ ຫຼາຍສ່ວນດັ່ງນ່ວງເທວະດາເອົາລູກຊ່ວງແຫ່ງທ່ານທັ້ງຫຼາຍໄປນັ້ນກໍບໍ່ເອົາໄປດ້ວຍ ເຫດອັນໃດກໍບໍ່ນີ ກໍທໍ່ເອົາໄປເປັນຜ່ວນັ້ນສ້ວງດ່ວງແລ ເຂົາຈັກເອົາໄປທີ່ ໃດກໍຕ່ວມ ເຂົາເທົ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວກໍລວດບໍ່ໄປເອົາຄືນມາຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນສ່ວນດັ່ງນ່ວງເທວະ ດາທັ້ງຫຼາຍເອົາຜູ້ຊ່ວງທັ້ງຫຼາຍໄປລ້ ປູ່ໃນເກ່ວະດອນນ້ຳສມຸດທີ່ນັ້ນນີ ປ ະ ໝ່ວງ ສອງພັນດອນແລ້ວ ກໍລວດບັ້ງເກີດໄດ້ລູກເຕົ້ານ່ວງເຫ ັ ນສ ິ ບໆກັນມາ ກໍ ິ ງເປັນທ ິ ບ ນ້ອບໄດ້ສອງພັນທ ິ ບທັ້ງຫ ັ ງ ິ ບເທ ົ ່ ກ ິ ລ ະ ບ ັ ດ ນ ີ ້ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ົ ້ ່ ທ ັ ້ ງ ສ ິ ນ ພ ິ ນ ້ ອ ງ ອັນນີທ້າວຮ່ວມພະນາສວນເປັນຕົ້ນ ກໍບອກເຕ ິ ນ ໄ ພ ່ ພ ິ ນ ໃ ບ ທ ິ ເ ຂ ົ ້ ່ ສ ູ ່ ຊ ະ ເ ພ ົ ້ ່ ແ ລ ້ ວ ກໍລວດພ ິ ກ ັ ນ ຍ ້ ່ ບ ອ ອ ກ ໄ ປ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ົ ້ ່ ທ ັ ້ ງ ສ ິ ນ ກ ໍ ໄ ປ ຕ ິ ນ ແ ມ ່ ນ ້ ່ ຳ ສ ມ ຸ ດ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ົ ້ ່ ກ ໍ ລ ິ ້ ງ ເ ຫ ັ ນ ປ ່ ິ ງ ອ ັ ນ ລ ອ ຍ ມ ່ ິ ງ ຜ ່ ິ ນ ໜ ້ ່ ຊ ະ ເ ພ ົ ້ ່ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ເ ປ ັ ນ ດ ັ ່ ງ ພ ູ ຜ ່ ິ ນ ອ ັ ນ ພ ັ ້ ນ ຈ ່ ິ ກ ແ ຜ ່ ນ ດ ິ ນ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ໃ ນ ເ ມ ื ่ อ ช ะ เ พ ิ ้ า เ จ ้ า ท ้ า ว ส า ม ไ ป ใ ก ้ ร อ ด ก ่ ้ ง น ั ้ น ส ่ ว น ด ั ่ ง ป ่ า ต ิ ว น ั ้ น ก ็ บ ่ ห ู บ จ ิ ม ล ิ ง ท ้ า ว ร ่ ว ม พ ะ น ่ า ส ว น จ ิ ง ห ว ย ม ื ่ อ เ ก ่ ว ะ ต ่ อ ย ส า ย ท ะ บ ู อ ั น ม ี ส ่ ง อ ั น ด ่ า ง เ ม ื ่ อ ง น ั น ส น ั ่ น ก ้ อ ง เ ห ม ื ่ อ น ด ั ่ ง ฟ ้ า ผ ่ า ไ ด ้ ห ม ื ่ น เ ท ้ า แ ส น ท ี ่ น ั ้ น แ ล เ ม ื ่ อ ป ่ า อ า ง ิ น ต ิ ว น ั ้ น ม ั น ก ็ ต ื ่ น ท ะ บ ู อ ั น น ั ้ น ม ั น จ ่ ิ ง บ ่ ห ่ า ง ฝ ่ า ด น ้ ่ ำ แ ล ้ ว แ ล ห ู บ ล ิ ง บ ่ ม ่ ี น า ง ห ั ้ ง แ ล ใ น เ ม ื ่ อ ป ่ า อ า ง ิ น ต ิ ว น ั ้ น จ ิ ม ล ิ ง ด ั ่ ง น ั ้ น น ้ ่ ำ ส ม ุ ด ก ่ ำ ะ อ ื อ ก เ ม ื อ ก ว ่ ิ ฟ ั ง ด ั ่ ง ช ะ เ พ ิ ้ า จ ั ก ห ั ้ ล ะ เ ล เ ม ื ่ อ น ั ้ น ค ิ น ท ั ้ ง ห ั ้ ง ห ั ้ ง ห

ภันธ้อๅไรหั้นแล เจ้าท้าวสามก๋ไปรอดไปเถิงเภาะดอนอันน้ำลวงภอ้ำๅได้สอๅร้อยโยกชุนะ ส่วนถ้ำเภาะอันนั้น เต็มไปด้วยเทวะบุดหมุ่นท้าวฮ้ายบ่มีบาๅเทวะดาอันเป็นผู้ ยิๅปู่ดอมหั้นแลส่วนถ้ำเทวะบุดท้าวฮ้ายฝูๅ นั้นก๋พ้อมกันลิๅมาอาบน้ำที่นั้นในเมื่อชุะเพิาเจ้า ท้าวสามไปรอดไปเถิงท่าที่นั้นแล้ว ก๋ลวดพากันจอดเซิาปู่แดมฝั่งน้ำที่นั้นส่วนถ้ำเทวะบุดท้าวฮ้ายอันปู่ในแดมน้ำที่นั้น เซิาก๋เห็นผู้ยิๅท้าวฮ้ายอันถ่อไปมาในที่นั้น ส่วนถ้ำเทวะบุดท้าวฮ้ายก๋พากันมาหั้นกับดอมยิๅ รามสาวน้อยในชุะเพิาที่นั้นก๋มีแล พ่อเมื่อธาติถืงอันนั้นแล รุ่ๅพระสุริยะอาทิดพุ่ๅ ขึ้นมาถ้ำนั้น ท้าวธาพพะนาสวนจิๅบอก เถิงถิงท้าวฮ้ายให้เข้ามาสู่ชุะเพิาแล้ว ก๋ลวดย้ายออกไปหั้นแล เมื่อนั้นส่วนถ้ำผู้ยิๅท้าวฮ้ายอันปู่ในชุะเพิาที่นั้น ก๋เอิ้นเทวะดาท้าวฮ้ายแล้วก๋ลวดไปด้วยอันลำดับวันถืงในแม่น้ำที่นั้นหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าท้าวสามจิๅไปเมื่อหน้าก๋จิๅไปเถิงหาดชายอันน้ำลวงภอ้ำๅได้โยกชุนะน้ำ ส่วนถ้ำเภาะที่นั้นอันเต็มไปด้วยไข่เต่าแลปาฝาแลไข่นิกท้าวฮ้ายท้าวธาพพะนาสวนจิๅเอาโยหาท้าวฮ้ายไปด้วยอันลำดับวันถืงมื้นบาๅได้ ๓ เดือน เจ้าจิๅไปเถิงเภาะอันน้ำลวงภอ้ำๅได้ร้อยโยกชุนะหั้นแล ถันว่าเจ้าท้า ๓ เอาไผ่พันโยหาไปรอดไปเถิงแล้ว ก๋ลวดพากันจอดเซิาเป็นถาวนอนหั้นแล เมื่อนั้นส่วนถ้ำ [๑]เภละ อันนั้น บ้าๅมีบาๅกิบนะลิ ๑๐ ถิบ อันปู่ในผาสาดไม้บิโถดในที่จิมไก้แดมน้ำที่นั้นหั้นแล ส่วนถ้ำบาๅกิบนะลิ ๑๐ ถิบนั้น ก๋พ้อมกันลิๅจากผาสาดเพื่อว่าจักไปอาบน้ำในท่าที่นั้นแล้ว บาๅท้า ๑๐ จิๅได้เหันชุะเพิาจอดปู่ในท่าที่นั้น บาๅกิบนะลิท้าวฮ้ายก๋มีเผดลักอายมากนัก ก๋ลวดพากันหนีถืงเมื่อเหมือนบ่รู้บ่เหันนั้นแล เมื่อนั้นบ้าๅมีถิบ ๑๐ ถิบอันเป็นถิบดี [๒]ทะทะบาดแห่ๅท้าวธาพพะนาสวนก๋พากันออกไปถ่าสแอวหาดอกไม้เพื่อว่าจักเอามาทัดทธิๅหั้นแลเมื่อนั้นบาๅกิบนะลิท้า ๑๐ ได้ยินสๅๅถิบท้าวฮ้ายก๋นักใถ่ปากเหันถิบท้าวฮ้ายฝูๅนั้น ก๋ใช้บาๅผู้น้ำๅให้

---

๑ คำว่า "เภล[illegible]นั้น สิๅสัยว่าถิๅ[illegible]าะ"
[illegible]ับอ่า "[illegible] ถวนเป็น ทัถบา[illegible]ท)

ไปจอบฟ้ากู ถังว่านางกินนะลีผู้เป็นถินใช้ไปเถิงที่จิ่มใกล้ชายทั้ง ๑๐ ถินนั้น แล้ว กำจอบฟ้ากูทั้นแลเมื่อนั้นข้านิชายผู้นึงมันก็จ้างตูเวเหันนางกินนะลี ผู้นั้น มันจิ่งท้องว่ากูธาเจ้าทั้งหลาย ถินผู้ใดมาลับลีในที่นั้น มิถถาว่าผิลี รู้ว่าแม่นถินนี้จาว่าถั้งนั้น เมื่อนั้นนางกินนะลีได้ยินชายผู้นั้นท้องว่าถั้งนั้น นางจิ่งเข้าไปปากถ้านจาระจากับถอมชายทั้ง ๑๐ ถินว่า ข้าแก่เจ้าภูทั้งหลาย บัดนี้เจ้าภูลุกแต่ที่ใดมาเถิงฝูงข้าทั้งหลายอันปู่ในที่นี้ก็ข้าจา เมื่อนั้นชายทั้ง ๑๐ ถิน จิ่งขานว่า กูธาเจ้าทั้งหลายเธิงนี้ก็เดินมาแต่เมืองๆ อินทะปะถะนะถองจุมพูทิบพุ้นมาแล เมื่อนั้นนางกินนะลีจิ่งถามว่า เจ้าภูมาแต่จุมพูทิบมาเถิงที่นี้แล้วเจ้าภูจักพากันไปที่ใดก็ข้าจาเมื่อนั้นชายทั้งสิบถินจิ่งขานว่า เธิงนี้จักไปเมืองลังกา เพื่อว่าจักไปสร้างแปงเมืองปู่ที่นั้นแล เมื่อนั้นนางกินนะลีจิ่งกล่าวว่า ผิว่าเจ้าภูทั้งหลายจักไปสร้างบ้านแปงเมืองในเกาะลังกาถั้งนั้น เจ้าภูจิ่งไปปามฝูงข้าทั้งหลายในผาสากนี้แล้ว จิ่งพากันไปก็ข้าเทิ้น เมื่อนั้นชายทั้งสิบถินจิ่งพ้อมกันขานว่าเอิ้ๆ ตูข้าทั้งหลายก็หากจักไปแลว่าถั้งนั้นแล้ว กำลวดพ้อมกันเมื่อสู่ผาสากนางกินนะลีบ่มีนางนั้นแล ถังว่าเธิงทั้งสิบถินไปรอดแล้ว กำลวดพากันขึ้นสู่ผาสากแห่งนางกินนะลีทั้งหลายนั้นแลเมื่อนั้นชายทั้งสิบถินจิ่งพ้อมกันกล่าวเถิงนางกินนะลีทั้งสิบถินนั้นว่ากูธาเจ้าทั้งหลาย บัดนี้พี่ก็ได้มาจอบพบกันกับด้อยเจ้าทั้งหลายในผาสากที่นี้แล้ว พี่ก็บ่ปากไปกับถอมท้าวธาพพะนาสองแล ถังว่าเจ้าทั้งหลายจักผิปอๆเอาตูข้าปู่กับด้อยนางได้ถั้งนั้น ตูข้าทั้งหลายก็จักปู่ในที่นี้แล พี่ก็บ่ไปกับถอมท้าวธาพพะนาสองแล ว่าถั้งนั้นนางทั้งสิบถินจิ่งกล่าวว่า ถังเจ้าทั้งหลายจักมักใถ่จักปู่กับถอมข้าทั้งหลายแท้ถั้งนั้นก็บ่ยากสร้างแล เธิงทั้งหลายจิ่งพ้อมกันหนีจากที่นี้ไปปู่ในเกาะ [1]ที่อื่นพุ้นเทิ้นว่าถั้งนั้นแล้วนางกินนะลีทั้งสิบถินจิ่งพ้อมกันเอาชายทั้งหลายฝูงนั้นทะยางหนีไปปู่ในเกาะที่ อื่นพุ้นก็มีแลในเมื่อธาติถินอันนั้น แลรุ่งสายสุริยะพุ่งอี[illegible]แล้ว ถั้งนั้นท้าว[illegible]งจิ่งบอกเติงถิน

---

๑ ใบ ใบ ลาบ จางบ[illegible]า ที่อื่น ”

ทัวหูายบ้ายชะเพิาไปบ่นางแลเมื่อนั้นเจ้าทัวสามพี่น้องกำพาไพ่พินใยหา
ทัวหูายไปด้วยอันลำดับแม่น้ำแล ทาดชายเจ้าจิงไปรอดไปเถิงท่ำภาง
แม่น้ำที่ ๑ เจ้าจิงหูงอเหันสัพพะทัมอวยอันกองกับขึ้นแต่แผ่นดินตาบต่ำ
เท้าพื้นแม่น้ำสอดสูง ขึ้น"เปันอัน" [๑]ถันถูถั้งพูแลดอยตันขวางหินหางปู่บ่
อาดจักเอั้นไปที่ใดได้ถันว่าชะเพิาไปเถิงก่ลอดข้องาปู่เปันแขางแก่น แหน้น
หนามากนักทั้นแลเมื่อนั้นท้าวธาพพะนาสอน จิงบายดาบ [๒]ทะบูสินออก
มาบิงใส่ถันพูดอยกองหอยทัวหูาย ฝูงนั้นก่ลอดมุ่นผิงแตกเรั่งธวายไป
ทิ่วทุกแห่งทุกพาย ชะเพิาทัวหูายจิงไปได้ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทัวสาม
จิงไปรอดเภาะดอยอันบิงลวงกว้างได้ห้าร้อยใยดชนะ ก่ลอดพาภันจอด
เซิาปู่เปันดาวนอยทั้นแล เมื่อนั้นบั้นถินทัวหูายหมายมิบิงชายเปันต้นเซิา
จิงออกไปลอง ถ่วงอหูน ในท่ำภางดอยทิ้นั้น เซิาจิงไปรอดไปเถิงเรือนพี
บ้าสองผัวเมียอันปู่ในท่ำภางทิ้นั้นทั้นแล เมื่อนั้นยักติวเปันผัวก่เหันบิง
ชายอันเข้าไปในทิ้นั้น มันจิงลิงเรือนแล้วแลเตั้นไล่ใต่ตาม ถินทัวหูายฝูง
นั้นถืนมาเถิงชะเพิาทั้นแล เมื่อนั้นพียักก่ใต่ตามน่ำถินทัวหูายตาบต่ำเท้า
เถิงท่าชะเพิาทิ้นั้น เมื่อนั้นถินทัวหูายก่เหันพียักมาเถิงทิ้นั้นเซิาก่มีใจอัน
ป้านกัวบิงนักทั้นแล เมื่อนั้นท้าวธาพพะนาสอนได้บินถินทัวหูายร้องไห้
สันนั้น เจ้าจิงออกจากชะเพิามา เจ้าก่เหันพียักอันชอกใช้ถินทัวหูาย
ในแถมน้ำทิ้นั้นแล้วท้าวธาพพะนาสอนจิงเอิ้นว่า ดูธาท่านยักเถ้าแก่
เหดสันใดท่านจิงใส่ใต่ตามไพ่พินใยหาแห่งเรานั้นจา เมื่อนั้นพียักจิงยาน
ว่า ดูธาท่านผู้เปันขุนเปันนายเราก่เหันอาหานของกินอันแซบดีนั้น เราจิง
เตั้นใส่ใต่ตามมาเถิงทิ้นี้แลแม่นว่าถินแห่งท่านก่เปันอาหานแห่ง เรานั้น
แล ท่านจิงออกจากชะเพิามาหาเราท่องพลันเทิ้น เราก่ใส่ใต่ตามใยหา
แห่งท่านก่บ่ได้ จักถิน เราก่จักกินติวท่านอันเปันนายนั้นแล เมื่อนั้นท้าว
ธาพพะนาสอนจิงยานตอบว่าเอิๆ ถันว่าท่านกินเราได้ก่จิงมากินเทิ้น ถัน
ว่าท้าวธาพพะนาสอนว่าอสันนั้นแล้ว พียักจำเข้าไปในชะเพิาเพื่อว่า

---

๑ ใบ ใบ ลาน ปัน อิๆ"
ลาน จ บาย เอิาทะบูสิน

จักจับเอาท้าวธาพพะนาสวนกิมนั้นแล เมื่อนั้นท้าวธาพพะนาสวนจึ่ง
ถอดเอาถาบภายสีดออกมาเพื่อจักฟังหั้นแล เมื่อนั้นพี่ยักก่เหันแสงถาบ
อันเจ้าถอดออกมานั้น มันก่ฟ้าวแล่นหนีตาบต่ำเท้าเถิงเรือนแห่งมันหั้น
แล ในเมื่อพี่ยักหนีไปแล้ว ถึงท้าวทูายจึ่งออกมาจากป่าถิ่งที่นั้นหั้นแล
ในเมื่อราติ ถึงอันนั้นรุ่งแจ้งมาแล้ว ท้าวธาพพะนาสวนก่ลวดบอกเถิน
ถึงท้าวทูายเข้าสู่ฉะเพิงแล้ว ก่ลวดบ้ายออกไปหั้นแลเมื่อนั้นเจ้าท้าว ฝ กับ
ท้าวธิพินไยหาท้าวมวน ก่ไปตามกระแสแม่น้ำที่นั้นก่ลวดไปเถิงเกาะกอน
อันบึ่งลวงกว้างมีประหมานห่ไร่นา ส่วนถั่งเกาะอันนั้นเต็มไปด้วยหม่เงิน
หม่ถำหม่แก้วอันมากหนักในกาละ ๑พายแต่นั้นบัวมีเกาะอันบึ่งลวงกว้างได้
ฝ ร้อยไยดฉนะแล้วก่ลวดพากันจอดเซิาปู่เป้นถาวนอนหั้นแล เมื่อนั้นถึง
ท้าวทูายหมายมีบิวชายน้อยหนุ่มเป้นต้น เขาก่พ้อมกันออกไป๒ท่องเที่ยว
เกาะกอนอันนั้นเป้นหมู่เป้นฉุมถือว่าแลหมู่แล ๑๐ แลร้อยแลพันแลหมื่นหั้น
แลส่วนถั่งถึงท้าวทูายอันเป้นหมู่แล ๑๐ นั้นเขาจึ่งไปพบผาสาดบางเหวอะถา
อันปู่หัวดอนที่นั้นแล้วก่ลวด ไปพิพากปากจากับดอมบางเหวอะถาในผา
สาดที่นั้นแล้ว ก่ลวดไปติดแปดกับด้วยกันแล้วก่ลวดพากันลักหนีบ่ถึงมา
หั้นแลส่วนถั่งถึงท้าวทูายอันเป้น ๓หมู่แล๔ นั้น ก่ลวดไปพบสวนดอกไม้อัน
บึ่ง อันเกู้ยะกาดเต็มไปด้วยดอกดาวเรืองเป้นอันมาก บ่อากจักสางขยา
อ่างได้ถังว่าถึงท้าวทูายไปเหันแล้ว ก่ลวดพ้อมกันปีดมาหักหอริงแล้ว ก่
ลวดถืนมาสู่ฉะเพิงของเก่าหั้นแล ส่วนถั่งถึงท้าวทูายอันเป้นหมู่แลร้อย
นั้นก่ไปพบสวนก้วยสวนอ้อยที่บึ่งแล้วก่พากันไปเอาก้วยแลอ้อยมา กิน
ตามใจมักแล้วก่พากันถืนมาหั้นแล ส่วนถั่งถึงท้าวทูายอันเป้นหมู่แลพัน
นั้นเขาก่ไปพบสวนหมากนักท้าวทูายฝูงนั้น อันมีห่วยไหญ่มากนักเขาจึ่ง
เอามากินมีรสสะอันหอมบึ่งนัก ส่วนถั่งถึงท้าวทูายอันเป้นหมู่แลหมื่นนั้น
ก่ไปพบจวบสวนหมากอีหมากแตงท้าวทูายบ่อากจักนับอ่างได้หั้นแล ถัง

---

๑ พาย ถวนเป้นกาย
๒ ไยลานยูงบาง[illegible] และบางเหื่อท่อ
๓ ต้นสะบับว่า "หมู่[illegible]" ถวนจะเป้น หมู่

ว่าคิบท้าวฮ้าบอันได้หมื่นบ้านไปเหนือสวนพิชชะชนาดไม้อันนั้นแล้ว เอิาก่พา
กันไปปิดเอิากิบก่บ่อาดจักหมิดสังได้หั้นแล ดังว่าเอิาแลได้กิบชนาดไม้ท้าว
ฮ้าบอิ่มแล้ว เอิาจิ่งพ้อมกันหาบอ่นเยิามาสู่ลูกเมิ่งแห่งเอิากิบ แลไป
ถวายแก่ท้าวธาพพะบาสอนหั้นแล ในธาตีถึงอันนั้นแลรุ่งแสงสุริยา
แจ้งมาแล้ว ดังนั้นท้าวธาพพะบาสอนจิ่งกล่าวเชิ่งคิบท้าวฮ้าบว่า
ดูธา นับแต่เราท้าวฮ้าบมาแต่เมืองอินทะปะถะนะคอน ตาบต่ำเท้ามา
เถิงเกาะดอนหินี้ ก่เป็นอันเหิงหานมืนนานได้ ๗ เดือน กับท้าวอันนี้แล
ตั้งแต่นี้ไปหน้ามิประมานว่าได้มื่นบ้าง จักไปรอดไปเถิงเกาะลังกาอันเป็นที่
ปู่แห่งเราท้าวฮ้าบหั้นแล บัดนี้เราพระอิาก่จักไปนิมิดแต่งแปงร้อวงา
ถ้วยลูปักดูวงาแลหม่าสาด แลป้าวเรือน กับท้าเอ้าน้ำไพฐนะอา
หาน แลพ้าวตานชนาดหวานสั้มชนาดพู ท้ามอบไอ้ถ้าคิบท้าวฮ้าบก่อน
ท่านท้าวฮ้าบจิ่งพากันไปตามหลังเราเทิ้น ว่าดังนั้นแล้วท้าวธาพพะ
บาสอน จิ่งอุ้มเอิาบาตรจันทาสะเด็ดไปเหนือออากาดกาวหาว แล้วก่
สำเพาะหน้าเชิ่งเกาะลังกาที่นั้นแล้ว ก่ไปตามออากาดกาวหาว แล้วก่
ไปเถิงเกาะลังกาที่นั้นเป็นดั่งลักฝามื่นบ้านั้นแล ดังว่าท้าวธาพพะบาสอน
แลบาตรจันทาไปรอดแล้ว เจ้าจิ่งนิมิดเป็นม่าสาดสามหลัง อันประดับ
แล้วด้วยแก้วแลถ่ำ อันมีปีกหางหิงแลจุ่ฟ้าดวงปี เป็นอันดีอันงามมาก
นักแล้ว เจ้าจิ่งนิมิดเป็นป่า ๑ หนาดป่าพ้าวตาน แลสัพพะลูกอันเป็น
เถื่อกิบท้ามอบเกิดมีแล้ว เจ้าจิ่งนิมิดเป็นอ่างแก้วอันแล้ว ด้วยหิน
ท้ามอบ แวดล้อมอ้อมม่าสาดที่นั้นแล้ว เจ้าจิ่งนิมิดเป็นหลังเรือน มีประ
หนานว่าได้ ๗ ตื้ ปานเก้าล้านบ่อระบวน แล้วเจ้าจิ่งจ่ำนิมิดเป็นสอน
หนาดสอนพูแลพ้าวตานหวานสั้น ให้แวดล้อมอ้อมเรือนท้าฮ้าบฝูงนั้น
แล้วเจ้าจิ่งจ่ำนิมิดอ่างชั้นนอกให้แวดล้อมอ้อมหลังเรือน ท้าฮ้าบฝู
นั้นลวงสูงได้ ๑๒ สอก ลวงกว้างได้ ๑๐ สอก แล้วด้วยหินท้ามอบ
เป็นอันดีอันงามมา[illegible]ดั้งเมืองแต่ปะถิ[illegible]ลิงมาส้างแปง

[illegible] จานก็[illegible]" แทนที่จะแม่[illegible]ทั่วไป

ไว้ນັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວຣາພພະນາສວນນີ້ນິດສ້າງແປງບ້ານເມືອງບໍ່ຣະບວນ
ແລ້ວ ທ້າວຣາພພະນາສວນຈົ່ງໃສ່ຊື່ເມືອງລ້ງກາຫັ້ນແລ ຣິພົນໂຍທາທ້ົງຫຼາຍ
ເຂົາກໍພ້ອມກັນຍ້າຍຊະເພົາ ອອກໄປຕາມແຕ່ເຊ້ົາເທ້ົາເຖິງຄ່ຳມືດແລ້ວ ເຂົາຈົ່ງ
ໄປເຖິງເມືອງລ້ງກາທີ່ນັ້ນ ກໍລວດພາກັນຈອດເຊົາຢູ່ໃນທ່າທີ່ນ້ຳ ເປັນປະຈິດກັນ
ໄປແຕ່ທາງເມືອງ ຕາບຕ່ໍເທ້ົາເຖິງຫ້ວເມືອງກ່ໍຈົ່ງໝົດສ້ຳງຊະເພົາສາມແສນ ๗
ໝື່ນເຫ້ົ້ມນັ້ນແລ ຄັນວ່າຄົນທ້ົງຫຼາຍຈອດເຊົາໝົດສ້ຳງແລ້ວ ນາງຈັນທາຈົ່ງໄປ
ອ້ົງເຊີນເອົາທ້ົາວພິກພີ່ແລອິນທະຊີ ຄັນວ່າຂ້ຶນສູ່ພາສາດຄົນແລຫ້ຽງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າ
ທ້ົາວທ້ົງສອງຂ້ຶນສູ່ພາສາດແລ້ວ ສ່ວນດ້ັ່ງຄົນທ້ົງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ເຂົາກໍພ້ອມກັນ
ໄປປູ່ເຮ້ືອນຕາມໃຈນັກແຫ່ງເຂົາ ແມ່ນວ່າບຸຄລະຜູ້ ໃດໄປປູ່ ໃນເຮ້ືອນຫ້ຽງໃດກໍ
ເປັນອັນສຸກຂະສຳຣານ ທ້ຽນບ່ອນນ້ີເລ້ັ່ນສາງ ເສ້ືອຜ້າອາພອນເຂ້ົ້າເປ້ືອກເຂ້ົ້າສານ
ເຄ້ືອງສ້ົມຂອງຫວານ ພ້ົາວຕານບ່ໍອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ ເປັນດ້ັ່ງເມືອງແຕ່ບູຣານ
ພຸ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງເມືອງລ້ງກາທີ່ນັ້ນລວງກວ້ົາງໄດ້ ๑๒ ໂยດຊນະຣອດທຸກກ້ົ້າທຸກ
ພາບ ອັນເຕັ້ມໄປດ້ວຍແມ່ກາດລາດລ້ີອັນຊ້ີແລຂາບ ຝູງນ້ົງຊາບແລສາວບ່າວ
ທ້ົງນວນ ເຂົາກໍໄປລ່ວງຫ້ົ ນກັບດອມກັນໃນເຮ້ືອນແລກາງບ້ານ ບ່ໍອາດຈັກປາກ
ກລ່າວຕ້ານຜິດຖ້ຽງກັນຫັ້ນແລ ອັນນ້ົງສ່ວນດ້ັ່ງຄົນທ້ົງຫຼາຍອັນຢູ່ໃນເມືອງທ້ີນັ້ນ
ກໍບ່ໍບ້ົງເກີດມີໃຈອັນຄິດລ້ັ່ງວ ແລລັກເອົາເຂ້ົ້າຂອງແຫ່ງທ່ານ ຄ້ືບຸຄລະຜູ້ໃດເອົາ
ໄວ້ທ້ີໃດກໍບ້ົງຢູ່ໃນທ້ີນັ້ນຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງເມືອງລ້ງກາທ້ີນັ້ນທ້ຽນບ່ອນສຸກຂະເສ້ີມ
ດ້ວຍເຂ້ົ້ານ້ົ້ຳໃຫຊນະອາຫານ ແລເສ້ືອຜ້າອາພອນເງ້ິນຄຳແກ້ວແຫວນແສນສ້ິງ
ແລຂ້ອຍຂ້ານ້ົ້ງນວນ ກໍເປັນອັນລ້ືຊາຜາກິດໃນທ້ົ້ວ [๑]ສຸຊຸມພູທ້ີບທ້ົ້ງນວນ ຄັນວ່າ
ບຸຄລະຜູ້ໃດໄປເຫັນ ກໍບ່ໍອາດຈັກໜ້ີຄ້ືນເມ້ືອເມືອງແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງ
ລູກຄ້ານ້ົ້ງຫຼາຍອັນມາແຕ່ຊຸມພູທ້ີບທ້ົ້ງນວນ ຄັນວ່າເຂົາໄດ້ມາເຖິງເມືອງລ້ງກາ
ທ້ີນັ້ນແລ້ວ ເຂົາກໍໄປລ່ວງຖ່ຽວຫ້ົ ນກັບດອມຍ້ົງຊາບແລສາວນ້ອຍ ອັນຢູ່ໃນເມືອງທ້ີ
ນັ້ນແລ້ວ ແລຕ້ິດແປດກັບດ້ວຍກັນມາກນັກ ກໍລວດພາກັນຢູ່ໃນເມືອງທ້ີນັ້ນ ບ່ໍອາດ
ຈັກຄ້ືນເມ້ືອໄດ້ ແມ່ນວ່າຄົນທຸກໃຮ້ກໍບ້ົງເກີດເປັນດີ ທ້ຽນບ່ອນໄດ້ເປັນເສດຖ້ີແລ
ທວຍຄ້ົາ ແມ່ນວ່າເປັນ[illegible]ຳພ້ົາກໍໄດ້ເປັນມະຫ[illegible]ຈັກມ້ີໃສກ້ົາແລທຸກ

๑- ต้นสะบับว่า “[illegible]ทิบ” ถวนเป้น “[illegible]บ”

ใสกหั้นแล เมื่อนั้นเสนาอามาถทั้งหลายหมายมีขุนเมืองเปนต้น เอาก็จึ่งบอกเตินชาวเมืองมาสุมบุมกันแล้ว เอาจึ่งปุกหอสิงแลธาวลีนบ่อระบวนแล้ว เอาจึ่งไปอัญเชิญท้าวธาพพะนาสวน กับถอมนางจันทามาสู่หอสิง แล้ว เอาจึ่งช้าไปธาทหะนาเอาท้าวพิกพี กับทั้งนางคำสีมาสู่หอสิงแล้ว เอาก็ช้าใท้ธาทหะนาเอาท้าวอีทหะชิกับทั้งนางคำกิม มาสู่หอสิงทั้งหิกพระอิงแล้ว เอาจึ่งพ้อมกับอุสสะพิเสกด้วยน้ำหอมบ่อระบวนแล้ว เอาจึ่งแหงแหน่เจ้าทั้ง ๕ ขึ้นสู่ผาสากธาฉมุนทง แล้วจึ่งเบิกบาสีเจ้าทั้งสามพี่น้องแล้ว จึ่งพ้อมใส่ชื่อท้าวธาพพะนาสวนตื่มเถมขึ้นไปว่า พระยาธาพพะนาสวนหั้นแล แม่นว่าท้าว [๑]อีนทะชิ อันเปนน้องเจ้าอุปปธาก ท้าว [๒]พิกพี นั้นก็ดี เอาก็ใส่ชื่อว่าแสนเมืองอีทหะชิ เปนผู้แต่งตางตัน พระยาธาพพะนาสวนหั้นแล ถันว่าขุนเสนาทั้งท้าอุสสะพิเสกเจ้าทั้ง ๕ พี่น้องสเวียธากบ้านเมืองนานได้สามปีแล้ว นางจันทาธาฉเทวีก็ทริงถันพะนานได้ ๑๐ เดือนแล้ว ก็ประสูกได้ลูกชายผู้หนึ่ง ชื่อว่าท้าวเฉตตะภุมานหั้นแล แม่นว่านางคำสิงอันเปนธาฉเทวีแห่งเจ้าอุปปธาก พิกพีนั้นก็ดี ก็ประสูกได้ลูกชายผู้หนึ่งชื่อว่า ท้าวหานฉะด่องหั้นแล แม่นว่านางคำกิม อันเปนธาฉเทวีแห่งแสนเมืองท้าวอีทหะชินั้นก็ดี ก็ประสูกลูกชายผู้หนึ่งชื่อว่า ถองแก่ตาหั้นแล ในเมื่อธาฉกุมานทั้ง ๕ ขึ้นใหม่มาได้ปี ๑ แล้ว พระยาธาพพะนาสวนก็ถะนึงในใจว่า บัดนี้ ภูพระอิงก็ได้สเวียธากบ้านเมืองแล้ว แลในเมื่อภูยังเปนธาฉกุมานก็บ่อาจจักผาบแผ่ท้าวพระลักพระลาม บัดนี้ถวนภูจักไปรงเอาสาตตะสินอาถมในที่ใด จึ่งจักผาบแผ่ท้าวพระลักพระลามนี้จา ก็ท่ำภูพระอิงไปรงเอาในสำนักพระยาอิน จึ่งจักผาบแผ่ท้าวพระลักพระลามนั้นแล ถันว่าธาพพะนาสวน ถนึงใจสันนี้แล้ว เจ้าจึ่งกล่าวเชิญเจ้าอุปปธากว่า ดูธา ท้าวพิกพีน้องธักบัดนี้พี่จักไปถ่องหึ้งตาม [๓]อาฉะใส่ใจแห่งเธาก็จักถืนมานั้นแล้ว เจ้าจึ่งปู่ธักสาบ้านเมืองแห่งเธาก็พี่เท็น ว่าดังนั้น

---

๑ ลาง[illegible]ทะชิ" บ่ถืกับจักบ่อน

๒ พิกพี[illegible]มก

๓ ต้นสะ[illegible]ะใส" ถวนเปน[illegible]"

แล้ว ท้าวพิภพีผู้บ้อยจิ๊งกล่าวว่า ข้าแก่ตินพีเจ้าจักไปถ่องหื้นในที่ใด บั้นกอ้าจา เมื่อบั้นพระยาธาพพะบาสอนจิ๊งกล่าวว่า ภูพีจักไปถ่องหื้น บั้น กบ่แคอดกิดหมายว่าจักไปในที่บั้นที่นี้ได้แล เราพีกจักไปตาม๑อันชะ-ใสใจแท่งเราพีแล้ว แลจักคืนบั้นแล ถับว่าพระยาธาพพะบาสอน กล่าวสับนี้แล้ว เจ้าอุปปธากท้าวพิภพีจิ๊งกล่าวว่า เจ้าผู้พี ไปถ่องหื้น สับบั้นบาได้ปู่เทิงบางกอ้าเห็น อ่าถ้างบั้นแล้วเจ้าอุปปธากท้าวพิภพีจิ๊-ง เลิกลาหนีไปหั้นแล ถับว่าเจ้าอุปปธากท้าวพิภพีหนีไปแล้ว พระยาธาพ พะบาสอน จิ๊งใช้พวกบ้อยไปทันเอาท้าวแสนเมืองอิทธะชิ มาสู่สำนัก แท่งติน เจ้าจิ๊งกล่าวว่า ดูธา เจ้าบ้องรักแก่พี บัดนี้ภูพีกจักไปถ่อง หื้นแล้วเราพีกจักคืนมาโดยพลันบั้นแล เมื่อบั้นท้าวแสนเมืองอิทธะชิ จิ๊งถามว่าเจ้าอ้ายจักไปถ่องหื้นในที่ใดกอ้าจา เมื่อบั้นพระยาธาพพะบา สอนจิ๊งกล่าวว่า ดูธาเจ้าบ้องเราพีกจักไปถ่องหื้นในชุมพูทิบพุ้นแล้ว เราก็จักคืนมาบั้นแล เมื่อบั้นท้าวแสนเมืองอิทธะชิจิ๊งฮาบว่าดีๆ แล ว่า ถ้างบั้นแล้วกลอดเลิกลาหนีหั้นแล เมื่อบั้นพระยาธาพพะบาสอนจิ๊งกล่าว เชิงบางจับทาธาชุเทอิว่า ดูธาเจ้าเทอิบ้องรักพี บัดนี้พีจักไปถ่องหื้น แล้วพีก่จักกับคืนมาบั้นแล เจ้าจิ๊งปู่ลู้งลูกแท่งเราในผาสากที่นี้ตาบต่ำ เท้าพีคืนมากพีเห็น เมื่อบั้นบางจับทาจิ๊งกล่าวว่าเทอะข้าแก่มะหา ธาชุเจ้า เหตถ้าลีเจ้าภูจิ๊งรู้ถ่องไปนากอ้าจา มิถถาว่าเจ้าภูทุกยากแล้ว แลไปถ่องเก้าขายในบ้านบ้อยแลเมืองใหญ่ เพื่อให้ได้เข้าของมาลู้งชีวิต ติดกับด้วยผู้ยิงหั้งหลาย อันเป็นลูกธาชุกระกุน แลถิงทุกไร้บั้นล เมื่อบั้น พระยาธาพพะบาสอน จิ๊งกล่าวเชิงเมังแท่งถินว่า พักเทอดูธางบาง เรา พีกบ่ไปประโยกชุมะด้วยเข้าของ แลลูกเมังกพีบาเราก็มีใจอันบ่สะบายใน ภายะเมื่อถิ่นด้วยเหตถ้าบ่ได้ไปถ่องหื้นบบั้นแล ถับว่าเราพีไปถ่องหื้นแล้ว แลถืนมาหั้นแล เมื่อบั้นบางจับทาจิ๊งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภูผู้ข้าก่ป้านกอ ท้าวพระลักพระลามมาเอาผู้ข้าหนีจากเจ้าภู ผมื่อนถ้างเมื่อก่อนบั้นแล ในเมื่อเจ้าภูบอนในภา[illegible]เมื่อก่อนแต่ปู่ในเมื่อ[illegible]ะนะถอนบั้น ท้าว

---

๑ ถวน[illegible]สัย”

ພຣະລັກພຣະລາມກໍມາເອົາຜູ້ຂ້າໜີເສັ່ງ ແມ່ນວ່າເຈົ້າກູໄປຣົບເລວເອົາກໍ່ບໍ່ໄດ້ ຜູ້ຂ້າຄືນມາ ບັດນີ້ເຈົ້າກູກໍໄປກລ່າວຕ້ານໂອມເອົາກໍຈົ່ງໄດ້ຜູ້ຂ້າຄືນມາແທ້ ດີຫົ ທ້ນ ຮ່າວ່າຈັກໄປຖ່ຽວຫຼົ້ນ ໃຫ້ທ້າວພຣະລັກພຣະລາມມາເອົາຜູ້ ຂ້າໜີເສັ່ງ ແລ້ວ ເຈົ້າກູຈົ່ງຈັກໄປເອົາເມັ່ງຜູ້ໃໝ່ນັ້ນກໍຂ້າລີ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພ ພະນາສອນຈົ່ງກລ່າວວ່າ ພັທເທ ດູຣາມາ ເທດດັ່ງລີເຈົ້າຈົ່ງມາກລ່າວຄຳອັນ ບໍ່ດີບໍ່ງາມໃສ່ຕົນຕົວແຫ່ງເຈົ້າກໍພີຈາ ເຮົາພີກໍໄດ້ໄປກລ່າວຕ້ານໂອມເອົາແລ້ວເທດດັ່ງ ລີທ້າວພຣະລັກພຣະລາມຈົ່ງຈັກມາເອົາເຈົ້າໜີນັ້ນຈາ ບາມເມື່ອທ້າວພຣະລັກ ພຣະລາມເອົາໜີໄປເມື່ອກ່ອນນັ້ນ ກໍດ້ວຍເທດອັນກູພີ່ໄປໂຄບຊຶງເອົານາງມານັ້ນ ແລ ນາງບາໄດ້ຢ້ານກົວເທ້ນ ແມ່ນວ່າທ້າວພຣະລັກພຣະລາມຈັກເອົາເຈົ້າໜີໄປທີ ໃດກໍດີເທ້ນ ເຮົາພີ່ກໍຈັກໄປເອົາຄືນມາຕາບຕໍ່ເທົ້າໃຫ້ໄດ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງ ຈັນທາໄດ້ຍິນຄຳພຣະບາກລ່າວສັນນັ້ນ ນາງຈົ່ງລວດປູ່ບໍ່ປາກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ ພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຕ້ານຈາ ກັບດອມນາງຈັນທາຣາຊເທວີບໍ່ຣະບວນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງທະບານເທາະຫອບຂຶ້ນສູ່ອາກາດກາງຫາວແລ້ວ ລວດຂຶ້ນເມື່ອພາຍບົນ ແລ ຄັນວ່າເຈົ້າຂຶ້ນໄປມີປຣະໝານວ່າໄດ້ຮ້ອຍໂຍດຊຸນະດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງເຖິງຜາສາດ ເທວະດາຕົນນຶ່ງອັນຕັ້ງປູ່ເໜືອອາກາດທີ່ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະ ນາສວນຈົ່ງອອກຈາກຜາສາດນາງເທວະດາຕົນນັ້ນ ແລ້ວຈົ່ງເມື່ອພາຍບົນດ້ວຍອັນ ດັບອາກາດກາງຫາວທີ່ນັ້ນ ມີປຣະໝານວ່າໄດ້ຮ້ອຍໂຍດຊຸນະແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໄປເຫັນ ຜາສາດເທວະດາອັນຕັ້ງປູ່ເໜືອອາກາດທີ່ນັ້ນທັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າໄປຣອດແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໄປຈອດເຊົ້າປູ່ໃນຜາສາດທີ່ນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າກໍໄປຖ່ຽວຫຼົ້ນກັບດອມນາງເທ ວະດານ້ອຍໜຸ່ມ ອັນເປັນຍິດສັກປະຣິວານແຫ່ງເທວະບຸດຕົນນັ້ນ ແລ້ວເຈົ້າກໍລວດ ກາບໄປເມື່ອໜ້າ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນໜີຈາກນາງເທວະດາແລ້ວ ເຈົ້າກໍເທາະຫອບຂຶ້ນເມື່ອພາຍບົນ ດ້ວຍອັນດັບອາກາດກາງຫາວທີ່ນັ້ນ ມີປຣະ ໝານວ່າໄດ້ພັນໂຍດຊຸນະແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໄປຣອດໄປເຖິງຜາສາດເທວະບຸດຕົນນຶ່ງ ມີ ບິດສັກປະຣິວານໄດ້ໝື່ນນຶ່ງທັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງຜາສາດຫຼ້ວງນັ້ນລວງກວ້າງໄດ້ຮ້ອຍ ໂຍດຊຸນະ ທ[illegible]ສະພ້ຽງວ້ຽງ ໂຍ[illegible]ທ້ວງນວນ ອັນມີສວນ [illegible]ທິບທ້ວງນວນ [illegible]ຜາສາດທີ່ນັ້ນທັ້ນແລ້ວ

ຄັນວ່າເຈົ້າໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ເຈົ້າກໍເຫັນນາງເທວະດາອັນໄປຫຼິ້ນປູ່ໃນສວນ
ອາດອຸດທິບານ ທັນນັ້ນເຈົ້າກໍລອດໄປຫຼິ້ນ ກັບດອມນາງເທວະດາທັງຫຼາຍຝູງນັ້ນ
ຫັ້ນແລ້ວ ກໍລວດກາບໜີແລ້ວກໍລວດກາບເມືອໜ້າຫັ້ນແລ ໃນເມື່ອພຣະບາ
ຣາພພະບາສວນໜີຈາກນາງເທວະດາແລ້ວ ເຈົ້າກໍເຫາະຂຶ້ນເມືອພາບບິນຕາມກິບ
ຟ້າເມກແລໜອກເໜືບທັງນວນຈົ່ງໄປຮອດ ໄປເຖິງວິມານຜາສາດແຫ່ງເທວະບຸດ
ຕົນນີບົດສັກປະຣິວານໄດ້ສອງໝື່ນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າໄປຮອດແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງ
ໄຫວ້ຖາມເທວະບຸດຕົນນັ້ນວ່າ ຂ້າໄຫວ້ສັມມຸຕຕິເທວະຣາຊເຈົ້າຕົນປຣະເສີດລ້ຳເລີດ
ກວ່າໄລກາ ໃນເມື່ອເຈົ້າກູໄດ້ສເວີຍສຸກຢູ່ໃນວິມານຜາສາດທີ່ນີ້ ເຈົ້າກູບັງຢູ່ດີຫາ
ພຍາດບໍ່ໄດ້ກໍຂ້າລື ເມື່ອນັ້ນນັ້ນເທວະບຸດຕົນນີບົດສັກປະຣິວານອັນນາກ ເຈົ້າ
ຈົ່ງອອກປາກຕ້ານຈາຣະຈາວ່າ ດູຣາເຈົ້ານາງນະວະຊາບໜຸ່ມເຈົ້າກູນີປຣະໂຍດຊຸນະ
ເມື່ອໃດກໍຈົ່ງມາເຖິງຜາສາດວິມານທີ່ນີ້ນັ້ນຈາ ອັນນຶ່ງເຈົ້າກູເດີນມາແຕ່ເມື່ອໃດ
ເຈົ້າກູມາແຕ່ເມື່ອງຄົນລືຮູ້ວ່າມາແຕ່ເມື່ອງຟ້ານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພ
ພະບາສວນຈົ່ງຂານວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຕົນຫາທຸກບໍ່ໄດ້ ຜູ້ຂ້າກໍລຸກແຕ່ເມື່ອງລັງ
ກາພຸ້ນມາເພື່ອຈັກນີປຣະໂຍດຊຸນະຈັກເມືອເມື່ອງຟ້າກໍຂ້າແລ ຄັນວ່າພຣະບາ
ຣາພພະບາສວນກລ່າວເຊິ່ງເທວະບຸດບໍຣະບວນແລ້ວ ເທວະບຸດຕົນນັ້ນຈົ່ງບອກ
ແກ່ນາງເທວະດາ ອັນເປັນລູກເຕົ້າຫຼານເຫຼັນແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຣາ ທ່ານທັງຫຼາຍ
ອັນເປັນລູກບົ່ງຣາມແລສາວນ້ອຍ ບັດນີ້ທ່ານນາງນະວະຊາບໜຸ່ມຜູ້ນີ້ກໍລຸກແຕ່
ເມື່ອງລັງກາຂຶ້ນມາເຖິງເຮົາ ເພື່ອຈັກເມືອເມື່ອງຟ້າຕາວະຕິງສາພຸ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນ
ບັດນີ້ທ່ານນາງນະວະຊາບໜຸ່ມຜູ້ນີ້ກໍນາແວ່ເຊົາ ປ້ຳປາມເຮົາອັນຢູ່ໃນຫົນທາງນີ້ແລ
ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວພຣະບາຣາພພະບາສວນ ກໍລວດລາເທວະບຸດຕົນນັ້ນໄປເມືອໜ້າ
ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະບາສວນໜີເທວະບຸດຕົນນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງ
ເຫາະຂຶ້ນເມືອພາບບິນ ບໍ່ນານເທົ່າໃດຈົ່ງໄປຮອດໄປເຖິງລົມນີກແຖຫຼວງ ອັນນີເຕ
ຊະອິທທິອັນນາກ ແມ່ນວ່າລົມນີກແຖຫຼວງຫາກພັດຕີດ້ວຍປຣະການສັນໃດກໍດີ
ກໍບໍ່ອາດຈັກຟັ່ງເພື່ອນຫວັ່ນໄຫວໄປມາໄດ້ ເຈົ້າກໍລວດກາບລົມນີກແຖຫຼວງອັນ
ນັ້ນຂຶ້ນໄປພາບບິນກໍລວດພົ້ນລົມຫຼວງອັນນັ້ນແລ້ວ [illegible]ຂຶ້ນໄປເຖິງເມືອງ
ແຖນບໍ່ມີນາງຫັ້ນແລ [illegible]ຮອດໄປເຖິງແລ້ວ [illegible]ໄປເຊິ

ພາບນອກເມືອງທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າຈົ່ງລ້ຽງແລະຈູເມືອງຈາຕຸມມະຫາຣາຊ
ກາອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງພຣະບາແຖນທັງ ๗ ພຣະອົງ ອັນມີແຖນເຖິກເປັນຕົ້ນ
ແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງເຫັນພາສາດຣາຊມຸນທຸງນ ແລປ້າວເຮືອນ ແຫ່ງຊາວເມືອງທັງ
ຫຼາຍ"ເປັນພັກເປັນຫຼ່ຽ" [๑] ເປັນຊັ້ນເປັນຫຼ່ຽບປູ່ຫັ້ນແລ ເຈົ້າກໍເຂົ້າໄປໃນທ່ຳກາງ
ເມືອງຈາຕຸມທີ່ນັ້ນກໍລວດກາບໄປຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນໄປດ້ວຍ
ອັນລຳດັບໃນທ່ຳກາງເມືອງທີ່ນັ້ນ ກໍລວດໄປເຖິງຂ່ວງຄຸ້ມແຫ່ງພຣະບາແຖນເຖິກ
ແລ້ວ ພຣະບາແຖນກໍບ່ຮູ້ວ່າແມ່ນທ້າວລຸລຸ ອັນຕົນໄດ້ຫ່ຳລ່ຽງຂວັນໃນກາລະເມື່ອ
ລ້ຽງໄປເກີດນັ້ນ ກໍຈົ່ງຖາມວ່າດູຣາທ່ານຜູ້ມີຮູບອັນດີງາມທ່ານມາແຕ່ບ້ານໃດເມືອງ
ໃດຈົ່ງມາເຖິງເຮົາທີ່ນີ້ນັ້ນຈາ ນິຄຄາວ່າທ່ານມາແຕ່ເມືອງຟ້ານັ້ນລື ຮູ້ວ່າມາແຕ່
ເມືອງຄົນນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈົ່ງຂານວ່າ ເທວະຂ້າແກ່
ມະຫາຣາຊເຈົ້າ ຜູ້ຂ້າລຸກແຕ່ລ້ຽງກາທິບພຸ້ນມາ ເພື່ອຈັກເມືອເມືອງຕາວະຕິງສາ
ທີ່ພຸ້ນກໍຂ້າແລ ພຣະບາແຖນຈົ່ງຖາມວ່າ ດູຣາຜູ້ມີຮູບອັນດີງາມ ທ່ານກໍມາແຕ່
ເມືອງລ້ຽງກາແລ້ວແລຈັກເມືອເມືອງຕາວະຕິງສາ ດ້ວຍເຫດດັ່ງລີນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້າຈັກຽງເອົາສາຕຕະ
ສິບອາຄົມກັບດອມພຣະບາອົນແລ [๒]"ພຣະບາຈົ່ງກລ່າວວ່າ" ສ່ວນດັ່ງເຕຊະອິທທິ
ແຫ່ງເຈົ້າກໍມີມາກຫຼາຍ ທ່ານປູ່ໃນເມືອງລ້ຽງກາພຸ້ນກໍບັງຈັກເມືອເມືອງຕາວະຕິງ
ສາໄດ້ ເຫດດັ່ງລີເຈົ້າຈົ່ງໄປຽງສາຕຕະສິບອັນໃດ ຈົ່ງຈັກປຸນປານສາຕຕະສິບ
ແຫ່ງທ່ານນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ ຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າ
ກູສ່ວນດັ່ງສາຕຕະສິບແຫ່ງຂ້າຝູງນີ້ ຂ້າກໍບ່ໄດ້ຽງໃນສຳນັກປຸຄລະຜູ້ໃດ ກໍ
ເກີດມີກັບຕົນຜູ້ຂ້າແຕ່ທ້ອງແມ່ພຸ້ນແລ [๓]ພຣະຜິວ່າຈັກຕາມປູ່ຍ່າຕານາຍຜູ້ຂ້າເທົ້າ
ສິບໆມາ ວ່າຜູ້ຂ້າເກີດມາແຕ່ຊາດກ່ອນນັ້ນ ບ່ມີແຂ່ງຂາຕົນນີ ຄົນທັ້ງຫຼາຍຈົ່ງ
ຽກຜູ້ຂ້າວ່າທ້າວລຸລຸ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ພຣະບາອົນຈົ່ງເອົາຜູ້ຂ້າຂຶ້ນເມືອຫ່ຳລ່ຽງໃນຊັ້ນ

---

๑ ສົງສັຍວ່າ "ເປັນພັກ ເປັນຫ້ຽ"

๒ ສົງສັຍຂໍ້ຄວາມ[illegible]ເປັນ "ພຣະບາແຖນຈົ່ງກລ່າວວ່າ"

๓ "ພຣະຜິວ່າຈັກ[illegible]ຜູ້ຂ້າເທົ້າສິບໆມາ" ຄວນເປັນ "ຜິວ່າຈັກຈາຕາມ
[illegible]ຍຜູ້ຂ້າ[illegible]"

ฟ้าถาวะถึงสาพุ้นแล้ว จึ่งใช้ [๑]ผู้ข้าลิงมาเกิดในเมืองอินทะปะถะนะคอน ในจุนพูทึบพุ้นแล ผู้ข้าจึ่งมีเดชะธิทธิปุนปางถั่งนี้ก่อข้าแล เมื่อนั้นพระบาแถนเถิก ได้ยินพระบาธาพพะบาสอนกล่าวว่า แม่นท้าวลุลลุว่าดั่งนั้น พระบาแถนเถิกจึ่งกล่าวว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่พ่อ ส่วนดั่งท้าวลุลลุผู้นั้นก็แม่นลูกแห่งพ่อนี้แล ลูกธักเกิดมาในชาดอันนี้ ชุดั่งลืมก่พ่จา เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสอนจึ่งขานว่า ข้าแก่พ่เป็นเจ้า ผู้ข้านี้ชื่อว่าท้าวธาพพะบาสอนแลว่าดั่งนั้น ส่วนดั่งคำอันนั้นก็ลือชาผากิดไปถึงบางสนิมหังหูาบ อันมีในโรงชื่อว่าเทวินั้น เขาก็ได้ยินข่าวสาบอากาบลุลลุลิงไปเกิดในเมืองอินทะปะถะนะคอนพุ้นธงกท้าวธาพพะบาสอน ก็ซ้ำหุ้บขึ้นมาปู่ในผาสาดพระบาเจ้าแห่งเธาบั้นว่าดั่งนั้นดาบ เจ้าหังหูายจึ่งพ้อมกันไปล่ำดูเท้าวังเห็น ถังว่าเขาจากังสังนั้นแล้ว เขาจึ่งพ้อมกันเข้าไปผาสาดพระบาแถน บ่อาดจักนับอ่านได้ เขาจึ่งกล่าวว่า เจ้าลูกธักแม่เกิดมาในชาติอันนี้ ก็เป็นอังถิงามมากนัก ก็บ่เป็นลุลลุเหมือนดั่งเก่า เจ้าจึ่งปู่ในเมืองที่นี้ บาได้ถืนเมือเมืองถินก็แม่เห็น ว่าดั่งนั้นทุกๆถินก็มีแล เมื่อนั้นบางสนิมหังหูายหมายมีบางๆ สะพาธาชุเทวีเป็นต้น ก็ลวดพ้อมกันเลิกลาหมี่ไปสู่ที่ปู่แห่งถินทุกแห่งทุกพายหั้นแล ส่วนดั่งคำอันนั้นก็ลือชาผากิดไปธอดไปถึงพระบาแถนหัง ๗ ก็ได้ยินข่าวสาบอากาบว่าท้าวลุลลุไปเกิดเป็นท้าวธาพพะบาสอน หุ้บถืนมาถึงที่นี้แล ว่าดั่งนั้นก็มักใถ่ปากเหันมากนัก เขาจึ่งพ้อมกันเข้าไปสู่ผาสาดพระบาแถนแล้ว เขาจึ่งเหันท้าวธาพพะบาสอนอันเป็นผู้ดีผู้งามมากนักหั้นแล ที่นั้นพระบาธาพพะบาสอนจึ่งสั่งอำลาพระบาแถน ออกไปชานมินผาสาดแล้ว เจ้าก็เหาะหอบขึ้นเมื่อพายบินพุ้นก็มีแล เมื่อนั้นเจ้าจึ่งไปถึงผาสาดเทวะบุดถินน้ำอันมียิดสัก [๖]ประธิวานได้แสนน้ำ อันมีผาสาดวิมานตั้งปู่เหนืออากาดภาวหาวที่นั้นก็มีแล ถังว่าเจ้าไปธอดไปถึงแล้ว เจ้าจึ่งจอดเชิาปู่กับดอมเทวะบุดถินนั้นแล้ว เจ้าจึ่งเข้าไปพายในผาสาดที่[illegible]แล้ว เจ้าจึ่งใหว้ว่าข้า

---

๑ จบพูก ๑ มัดสาม

๖ ถวนเป็น ปะธิว[illegible]ะธิวาน บ่ถืกตาม[illegible]ปาลี

แก่เจ้าภูติบหาทุกบ่ได้ข้าวถ่อยสวัสสะถิภ่ข้าลิ เมื่อนั้นเทวะบุดติบนั้นจิ่ง
ขานว่าถิ่ๆ เราภ่ถ่อยสวัสสะถินั้นแล ท่ว่าท่านมาแต่ที่ใดจิ่ง ๑จักมาเถิ่ง
เราที่นั้นจา เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสอนจิ่งขานว่า ข้าแก่เจ้าภู ผู้ข้า
ภ่ลุกแต่เมื่อๆแถนพุ้นมา เพื่อว่าจักเมื่อเมื่อๆตาวะติ่งสาพุ้นแล เมื่อนั้น
เทวะบุดติบนั้นจิ่งซ้ำถามว่า ท่านจักเมื่อเมื่อๆตาวะติ่งสาด้วยเหดสันใด
จา เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสอนจิ่งขานว่า ผู้ข้าไปรงนสาดตะสินกับถอม
พระบาอินแล เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสอนภ่ลวดสั่งอำลาเทวะบุดติบ
นั้นแล้ว ภ่ทะบานขึ้นไปด้วยอันลำดับอากาดภาๆหาวที่นั้นแล้ว เจ้าจิ่ง
เมื่อรอดเมื่อเถิ่งชั้นฟ้าตาวะติ่งสาบ่ระบวนบ่บางหั้นแล ถังว่าเจ้าไปรอด
ไปเถิ่งแล้ว เจ้าจิ่งไปท่งอหี้นในชั้นฟ้าตาวะติ่งสาที่นั้นท้อทุกแห่งทุก-
พาบ เจ้าภ่เหันเทวะบุดเทวะดาทั้งหลายอันท่งอไปมาในชั้นฟ้าตาวะติ่งสา
ที่นั้นลิลุดลิล้าบ บาๆพ่อๆเลียบข่าๆย้าบมาถาม เมื่อนั้นพระบาธาพพะบา-
สอนจิ่งเข้าไปเถิ่งอ่องคุ้มแห่งพระบาอินแล้ว เจ้าจิ่งขึ้นสู่ผาสาดหั้นแล
ถังว่าเจ้าไปรอดไปเถิ่งแล้ว เจ้าเหันเทวะบุดเทวะดาทั้งหลายอันมาถิมธิบ
นิบไหว้พระบาอินที่นั้นมิมากบัก บ่อาดจักนับอ่านได้หั้นแล เมื่อนั้นพระ-
บาอินภ่เหันพระบาธาพพะบาสอนบั่งปู่ในที่นั้น เจ้าจิ่งถามว่า ดูธาท่าน
ชาบหนุ่ม ลุกแต่ที่ใดมาเถิ่งเราที่นั้นจา เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสอน
จิ่งขานว่า ข้าแก่เจ้าภู ข้าภ่ลุกแต่เมื่อๆลังกาที่บพุ้นมาภ่ข้าแล เมื่อนั้น
พระบาอินจิ่งถามว่า ท่านภ่ลุกแต่ลังกาที่บพุ้นขึ้นมาเถิ่งที่นี้แล้ว ท่าน
จักไปที่ใดนั้นจา เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสอนจิ่งขานว่า ในเมื่อผู้ข้ามา
เถิ่งสำนักเจ้าภูที่นี้แล้ว ผู้ข้าภ่บ่ไปที่ใด ภ่ท่มาอ่ธงเอาสาดตะสินในสำ-
นักแห่งเจ้าภูที่นี้ ผู้ข้าภ่จักถืบเมื่อภ่ข้าแล เมื่อนั้นพระบาอินจิ่งกล่าวว่า
ดูธาท่านผู้มีรูบไสมอันดีอันงาม ผีว่าท่านบ่มีใจถิดล้วงทำเวบแก่เรา ภ่จัก
สอนสาดตะสินอาถิมทั้งวอบให้แก่ท่านนั้นแล แม่นว่าท่านมักใค่ให้มีรูบ
ไสมเหมือนดั่งเราอินหาภ่ดี เราภ่จักหู่ลงๆให้ผู้ดีผู้งามเหมือนดั่งเรานี้แล
เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสอนจิ่งขานว่า ข้าแก่เจ้าภูภะทำสันใดดี เจ้าภู
จิ่งภะทำให้แล้วประโยดก ๒ แห่งผู้ข้าแด่เทิ้นถังว่าพระบาธาพพะบา-

---

๑ "จัก" ถวน[illegible]

[illegible]นตูายในใ[illegible]ยง "ประโยดชนะ"

สวนกล่าวสันนั้นแล้ว พระบาอึนจึ่งบอกให้ วิสุกัมมะเทวะบุดไปเอาเบ้า แลรางมาแล้ว พระบาอึนจึ่งหุ้ลงพระบาธาพพะบาสวนในเบ้ารางอันเถียงหุ้ลงรูบพระบาอึนแต่ก่อนนั้นบ่อระบวนแล้ว พระบาธาพพะบาสวนลวดมีรูบอันผ่องพายสายงามมากนัก แม่นว่าปากต้านจาอะจากกำเปันดั่งพระบาอึนนั้นสี่งดงวหั้นแล ถันว่าพระบาอึนหุ้ลงพระบาธาพพะบาสวนบ่อระบวนแล้ว พระบาอึนจึ่งสอนสาดตะสึนอาถันหั้งนวนให้แก่พระบาธาพพะบาสวนบ่เสดอะหุ้ แม่นว่าจักบีมีดเปันสันใดได้ทุกสี่งหั้นแล ถันว่าพระบาอึนหุ้ลงรูบ เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสวนได้รงเอาสาดตะสึนกับดอมพระบาอึนบางได้ ฝึ ถึงบ่อระบวนแล้ว พระบาธาพพะบาสวนจึ่งไปถ่วงหั้นกับดอมบางเทวะดาหั้งหลาย อันได้สองตื้ปาย ๕ ล้าน อันมีบาง [๑]สุชาดา เปันตั้น บ่เสดอะหุ้จักบางหั้นแล ส่วนถั่งบางหั้งหลายอันเปันเมั่งพระบาอึน ได้สองตื้ปาย ๕ ล้านนั้น [๒]กบ่ใส่ใจว่าพระบาธาพพะบาสวนแม่นพระบาอึนทุกถินๆ เทดว่าพระบาธาพพะบาสวน ได้หุ้ลงรูบใสมในเบ้าแลรางแห่งพระบาอึนนั้น บางหั้งหลายจึ่งบ่รู้แจ้งว่าแม่นผู้อึ่น กบ่ใส่ใจว่าเปันพระบาอึนสี่งดงอ เทดถั่งนั้นพระบาธาพพะบาสวนไป [๓]สู่ชิมกับถ้วยบางผู้ใด กลอดได้สู่ชิมถ้วยว่าย เพื่อถั่งนั้นแลในเมื่อธาตีถึงถ้วน ๔ นั้น พระบาธาพพะบาสวนกไปสั่งอำลาพระบาอึนว่า เทอะข้าแก่มะหาธาชเจ้า บัดนี้ผู้ข้ากได้รงสาดตะสึนกับดอมเจ้าภูบ่อระบวนแล้ว ผู้ข้ากจักเมื่อหาเมื่องแห่งข้าก่อนแล ว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นพระบาอึนขานว่าดีงแล ถันว่าท่านจักเมื่อกจิ่งเมื่อเทื่น ถันว่าพระบาอึนกล่าวสันนั้นแล้ว กลอดถ่ำมีดเสังหั้นแล เมื่อนั้นพระบาธาพพะบาสวนกข้ามีใจอันถิดล้วงบ่เชิา กลอดเข้าไปทำมีดสาจานกับดอมเมั่งพระบาอึนหั้ง [๔]๕ อันมีบางสุชาดา แลบางสุทันมา บางสุจิดตา กับหั้งบางสุนันทา เปันตั้นแล้ว กซ้ำไปถ่วงหั้นเสบสมกับดอมบางหั้งหลายอันได้ ๖ ตื้ปาย

---

๑ ถวนจะเปัน สุชาดา

๒ "บ่" ถวนตัดออก ในใบลานจานกำขูน" กใส่ใจว่า " (มัด ฉ ผูก ๖ หน้า ๖)

๓ ถวนจะเปัน สู่สม

๔ ถวนจะเปัน "หั้ง ๔" เพาะเมั่งพระบาอึนมี

๕ ล้าน บ่เสดจุะหู่จักถึงแล้ว พระบาธาพพะบาสวนกำธีบลิงจากชั้นฟ้า ตาวะถึงสา มาเถิงเมืองลังกาขามกงวกำบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นบางจันทา กำเหับพระบาธาพพะบาสวนยงวถึนมาเป้นอันฟ้าวธีบสันนั้น บางจำถาม ว่า สามิ ข้าแก่เจ้าภูอันเป้นผิวธักแห่งข้า เจ้าภูไปถ่งวหั้นในหิ่ใดเป้น อันเหิงบางนักแล้วแลยงวถึน เข้ามาสู่ผาสาดเป้นอันฟ้าวบิงหนักหนา เป้น ดังถึนลีลักแลไปหั้นสู้กับด้วยเมังท่าบนั้นจา เมื่อนั้นพระบาธาพพะบา-สวนได้ยินบางจันทากล่าวดังนั้น เจ้าจิงกล่าวเชิงบางว่า พัทเท ดูธาบาง แก้วแก่งแม่นแท้แล กล่าวสันนั้นแล้ว เจ้ากำลวดนอนปู่ตาบต่ำเท้ารุ่งแจ้งหั้นแล เจ้ากำสเวียเข้าน้ำโพชนะอาหาบกับดอมลูกเมังแห่งตินหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอุปปธาดท้าวพิกพีแลแสบเมืองอิททะชิ กำรู้ข่าวสาบอากาบว่า พระบาธาพพะบาสวนไปถ่งวหั้นแล้ว แลถึนมาเถิงผาสาดแล้ว แลว่า ดังนั้นเจ้าทั้งสองพ้อมกับขึ้นไปเถิงผาสาดพระบาธาพพะบาสวน อันเป้น พี่ชาบแห่งตินแล้ว เจ้าทั้งสองจิงพ้อมกับขาบไหว้ว่า เจ้าอ้ายไปถ่งว หั้นในหิ่ใดจิงยงวถึนเข้ามาเถิงผาสาดกำข้าจา เมื่อนั้นพระบาธาพพะบา-สวนจิงขาบว่า ดูธา เจ้าน้องทั้งสอง เราพี่ขึ้นไปรงบสาดตะสิบกับดอม พระบาอินในชั้นฟ้าตาวะถึงสาได้ทุกสิ่งแล้ว เราจิงยงวถึนมาในหิ่นี้แล ถันว่าเจ้าทั้งสองมักใค่จักรงบเอาสาดตะสิบกับดอมผู้เป้นพี่ กำมารงบเอากำพี่เหื้น ว่าดังนั้นท้าวพิกพีผู้เป้นอุปปธาด กำรงบเอาสาดตะสิบอันติบตีแผ่นดินแดกยะเป้นหว่างนั้นแล ท้าวแสบเมืองอิททะชินั้นกำรงบเอาสาดตะสิบอันทึบทำแผ่นดินให้ไหวหวั่นไปมากับดอมพี่ชาบแห่งตินหั้นแล เมื่อนั้นอุบทั้งห้ากำได้ยินข่าวสาบว่า พระบาธาพพะบาสวนไปรงบสาดตะสิบในชั้นฟ้าตาวะถึงสามารอดแล้ว แลว่าดังนั้นเจ้าจิงพ้อมกับมาสู่สำนักพระบาเจ้าแห่งเฮา เฮากำลวดพ้อมกับรงบเอาสาดตะสิบแลถินแลอันบึ่ง ถือว่า [๑]พระจับ รงบเอาถาถาอันสิบเสกใส่ตั้นก้อบบังเกิดเป้นถินหั้นแล เมื่อนั้น พระบาภาง จิงรงบเอาถาถาอันสิบเสกใส่ตั้นไม้แลเถือเฮาเถาอันทั้งบวน

---

[๑] ...บเป้น ...

ให้บ้าเกิดฐูอันนั้นแล เมื่อนั้นพระยาเมื่องขวาจึ่งรงเอาคาถาสิบเสกใส่ไม้อ้ไม้เลาให้เปันลำตานหั้นแล เมื่อนพระยาเมื่องซ้ายจึ่งรงเอาคาถาสิบเสกใส่หินให้บ้าเกิดเปันถ้านฐูร้อวงๆหัวมวนหั้นแล เมื่อนั้นพระยาชีวหา จึ่งรงเอาคาถาอันสิบเสกให้สิบแลลิ้นถางแห่งถินบ้าเกิดเปันอันใหญ่แลยาวมากนักหั้นแล ถันว่าฐุนแลเสบาอามาถหัว ๕ รงสาถตะสินแลถินแลอันแล้ว ถั้งนั้นกลวดพ้อมกันเลิกลาจากพระยาธาพพะบาสวน หนีเมื่อสู่ที่ปู่แห่งถินหั้นแล กล่าวนั้นพระยาธาพพะบาสวนหนึ่งจู้กับะเมังพระยาอิน กำแล้วเท้านี้ก่อนแล

ที่นี้จักจาเถิงพระยาอิน อันปู่ในชั้นฟ้าดาวะดึงสาพุ้นก่อนแล ในเมื่อพระยาธาพพะบาสวนไปลัก [๑]สู่ชินลูกเมังพระยาอิน อันมีนางสุชาดาเปันต้นแล้ว แลเตั้นทะยานหนีในธาตีถินอันนั้น พระยาอินกำเอ้าไปหานางสุชาดา เพื่อจักสู่ชินตามถองโลกสิงสาน ถั้งนั้นถันว่าพระยาอินเอ้าไปเถิงนางสุชาดาแล้ว นางจึ่งถามว่า เทวะข้าแก่มะหาธาชาเจ้า ถินเปันเจ้าเปันผิวแห่งผู้ข้า ในกาละเมื่อก่อน เจ้าภูทงบ่อมมาสู่ชินแลนอนถอมฝูงข้าทั้งหลายอันเปันเมังแห่งเจ้าภู ๖ ตั๊ปายหน้าล้านนางนี้แล ตั้งแรกแต่สองสามวันมานี้ เจ้าภูเล่ามาสู่ชินแลนอนถอมฝูงข้าทั้งหลาย [๖]"เหื่อที่นี้เจ้าภูจึ่งมาสองเหื่อ กำบ่เหมือนถั้งแต่ก่อนนั้นกำข้าจา" เมื่อนั้นพระยาอินจึ่งกล่าวว่า พันเท ดูธานาง ภูพี้กำบ่ได้ห่วงมาหานางทั้งหลายทุกวันๆ พี้กำมาเหมือนถั้งแต่ก่อนนั้นแล ธอบว่า พระยาธาพพะบาสวนมาลักหลอนบ่ป่าชะแล เทถว่าพระยาธาพพะบาสวนผู้นั้นอันภูพี้หากหลุ่งให้มีรูบใสมอันงามเหมือนถั่งภูพี้ นางได้ ฌ วัน ๔ วันนี้ ภาละบัดนี้ พระยาธาพพะบาสวนมันกำหนีเมื่อเมื่องล้ากาแต่ธาตีถินนี้แล เมื่อนั้นนางสุชาดาธาชเทวีกำร้องไห้มากนัก นางจึ่งกล่าวว่า เทวะข้าแก่มะหาธาชเจ้า ผีว่าเจ้าภูบ่มาหาฝูงข้าทั้งหลายเหมือนถั่งกล่าวแล้วนั้นกำหากแม่นพระยาธาพพะบาสวนมาลักหลอนฝูงข้าทั้งหลายบ่สิงใสกำข้าแล บัด-

---

๑ คำว่า "สู่ชิม" ถวนเปัน "สู่สม"

๖ ในใบลาน จานก่ำ ฆูน "แลเหื่อที่นี้เจ้าภูจึ่งมา[illegible] กำบ่เหมือนถั้งแต่ก่อนนั้น กำข้าจา" มัถ ฌ ขูก ๖ หน้า ๗

ນ້ຜ້ຂ້ານ້ຊ່ວ່ານາງສຸຊາດາ ກໍຈັກຂໍພອນດອນມະຫາຣາຊເຈ້ົາລົງໄປເກີດໃນເມ້ືອງລັງ-
ກາທ້ີນ້ັ ๑ຖນອງຕອນໃຊ້ເວນແກ່ນ້ັນໃຫ້ແລ້ວກໍຂ້ານ້ເທ້ີນ ວ່າດ້ັງນ້ັ ເມ້ືອນ້ັນພຣະ
ຍາອິນຈ້ົາໃຊ້ພວກນ້ອຍ ໃຫ້ໄປທັນເອົານາງຟ້ານ້ທ້ັງຫ້ົາຍອັນໄດ້ສອງຕ້ົ້ປາຍ ๕ ລ້ານ
ນາສ່ສ້ໍານ້ກແຫ່ງຕົນແລ້ວ ພຣະຍາອິນຈ້ົາຖາມນາງຟ້ານ້ທ້ັງຫ້ົາຍຝູງນ້ັນວ່າ ພ້ັທ-
ເທ ດູຣານາງທ້ັງຫ້ົາຍ ບ້ັດ້ນ້ີພຣະຍາຣາພພະນາສວນຮຽນສາດຕະສິນກັບດອນ
ເຣົານາງໄດ້ສາມວັນ ๔ ວັນນ້ີ້ແລ້ວ ນ້ັນກໍນາລ້ັກຫ້ອນສູ່ຊ້ົມນາງສຸຊາດານາກນ້ັກແລ
ໃນກາລະບ້ັດນ້ີ້ພຣະຍາຣາພພະນາສວນ ບ່ໍໄດ້ ໄປລ້ັກຫ້ອນສູ່ຊ້ົມນາງທ້ັງຫ້ົາຍ
ເໝ້ືອນດ້ັງນາງສຸຊາດານ້ັ້ນ້ ເມ້ືອນ້ັ້ນນາງທ້ັງຫ້ົາຍອັນໄດ້ ๖ ຕ້ົ້ປາຍ ๕ ລ້ານນ້ັ້ນ
ກໍພ້ອມກັນກລ່າວວ່າ ແທວະຝູງຂ້ານ້ໃຫວ້ມ້ະຫາຣາຊເຈ້ົ້າ ແມນວ່າຝູງຂ້ານ້ທ້ັງຫ້ົາຍ
ກໍເໝ້ືອນດ້ັງນາງສຸຊາດານ້ັ້ນແລ ນ້ັບແຕ່ສາມວັນ ๔ ວັນຂວ້ານມາແລ້ວ ນານ້ີ້ກໍທ່ໍ
ທ່ຽວນາສູ່ຊ້ົມແລນອນກັບດອນຝູງຂ້ານ້ທ້ັງຫ້ົາຍນາກນ້ັກ ໃນເມ້ືອຝູງຂ້ານ້ທ້ັງຫ້ົາຍຈ້ັກ
ໃຈດຖາມດູດ້ັ່ງນ້ັ້ນ ກໍນາຄ້ືຮູບໃສ່ມມ້ະຫາຣາຊເຈ້ົ້າກໍຂ້ານ້ແລ ຂໍແກ່ມ້ະຫາຣາຊເຈ້ົ້າ
ຈ້ົາໂຜດຜ່ານຝູງຂ້ານ້ທ້ັງຫ້ົາຍແດ່ກໍຂ້ານ້ເທ້ີນ ຄ້ັນວ່ານາງທ້ັງຫ້ົາຍກລ່າວດ້ັ່ງນ້ັ້ນ ພຣະ
ຍາອິນຈ້ົາກລ່າວເຊ້ືານາງທ້ັງຫ້ົາຍວ່າ ດູຣານາງທ້ັງຫ້ົາຍ ເຣົາກໍບ່ໍໄດ້ອາຣ້ິຕ້ິຕ່ງນ
ນາງທ້ັງຫ້ົາຍ ເທດວ່ານາງທ້ັງຫ້ົາຍບ່ໍຮູ້້ວ່າພຣະຣາພພະນາສວນນ້ັ້ນແລ ນາງ
ທ້ັງຫ້ົາຍກໍ ໃສ່ ໃຈວ່າແມ່ນເຣົາພຣະອ້ົາສ້ົາດຸງອນ້ັ້ນແລ ບ້ັດ້ນ້ີນາງສຸຊາດາກໍມາຂໍ
ພຣະພອນກັບດ້ວຍເຣົາພຣະອ້ົາວ່າຈ້ັກລົງໄປຕອນຖນອງ๑ ພຣະຍາຣາພພະນາ
ສວນໃຫ້ແລ້ວເສ້ັງເທ້ີນ ວ່າດ້ັ່ງນ້ັ້ນເຣົາກໍຈ້ັກໃຫ້ນາງລົງໄປນ້ັ້ນແລ ບ້ັດ້ນ້ີນາງທ້ັງຫ້ົາຍ
ຈ້ົາພາກັບຂ້ົນຂວ້ານຫ້ານ້ງໜ້ານ ๖ພູ້ວັນ ແລເຂ້ົ້ານ້ໍ້ໃຫ້ຊ້ນະອ້ານ້ານ້ານມາແຈກ
ແບ່ງກ້ົນນ້ານ້ເພ້ືອໃຫ້ນາງຊ້ົ້ນບ້ານ້ເມ້ືອພ້ານ້ໜ້ານ້ັ້ນເທ້ີນ ເມ້ືອນ້ັ້ນນາງທ້ັງຫ້ົາຍ
ຈ້ົາພ້ອມກັນຂ້ົນຂວ້ານຫ້ານ້ເຕ່ງແປງນ້ານ້ທຸກສ້ົາທຸກອັນແລ້ວ ເຂ້ົ້ານ້ຈ້ົາພ້ອມກັນເອ້ົ້ານ
ໄປຖວ້ານ້ແກ່ພຣະຍາອິນຫ້ັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນພຣະຍາອິນຈ້ົາເອ້ົ້ານ້ານ້ເຂ້ົ້ານ້ແລຂອງກ້ົນ
ໜ້ານ້ງໜ້ານ້ກພູ້ວັນ ແຈກຢ້ານ້ໄປໃຫ້ນ້ານ້ງທ້ັງຫ້ົາຍໄດ້ກ້ົນທຸກຄົນ ເພ້ືອໃຫ້ນ້ານ້ງສຸຊາ-
ດານ້ີ ໃຈຍ້ິງດ້ີ່ວ່າ ພຣະຍາອິນບ່ໍປຣະໄປ່ວ້ານ້ໄລ ๖ເສ້ັງຕົນຫ້ັ້ນແລ ຄ້ັນວ່າກ້ົນເອ້ົ້ານ

---

๑ ຄ່ໍາວ່າ "ຖນອງຕອນ" ຄວນເປ້ັນ "ສນອງຕອບ" ແຕ່ວ່າໃນໃບລານ ຈານກ່ໍາຊ້ງນວ່າ "ຖນອງຕອບ" ມ້ັດ ນ້ີ ຫ້ົ້ນ ๖ ໜ້ານ ๗

๖ ຄ່ໍາວ່າ "ພູ້ວັນ" ສ້ົ້ນ້ີ ວ່າຈະເປ້ັນ "ພູ້ພ້ັນ"

ຄ່ໍາວ່າ "ເສ້ັງຕົນ" ... ເປ້ັນ "ເນ້ັງຕົນ"

ข้าโพชฺนะอาหาบบ่ระบวนแล้ว นางสุชาดาจิ่งก้มฆาบไหว้พระบาอึงว่า เหวอะข้าแก่มะหาราชเจ้า ในเมื่อผู้ข้าลิ่งไปเกิดในเมืองลังภาหื้นั้น เจ้าภูบาได้ประวางผู้ข้าเสั่งใช้เป้นทุกขากอินใจ ด้วยเหดอันคิบหังหลายจักทำร้ายแก่ผู้ข้านั้นดาย ถังว่าผู้ข้าได้ฤนอ่างตอบพระบาธาพพะนางสวนถับชีวิดตายไปแล้ว ผู้ข้าจักหฺยิบคืนมาหาเจ้าภูเมื่อพายลุนแห้ดาย เจ้าภูบาได้เปิดหน่ายชั่วผู้ข้าว่า นางสุชาดาไปหฺยิ้นอู้สู่ผัวท่านทุกแห่งนั้นดาย เหดว่าผู้ยิ่งหังหลายอันบ่มีกำลังอันจักตอบฤนางผู้ใดได้แล ถังว่าบุคละผู้ใดเอาไปกหน่างว่าจักได้เป้นเมั่งผู้นั้นหื้อภาวภาดนั้นแล ชาดีผู้ยิ่งหังหลายเกิดมาในโลกนี้ บ่ห่อนได้ถั่งคำมักแห่งดินแห้ดิหฺยิดาย หงบ่อมเป้นหีผู้ชายหังหลายมาติวะพางให้เสั่งคำจานั้นแล จิ่งได้ชื่อว่ายิ่งมักดายชายมักได้เผื่อถั่งนั่นแล เมื่อนั้นพระบาอึงจิ่งกล่าวว่า ดูธานางสุชาดาเมั่งธักพี ในเมื่อนางลิ่งไปเกิดในเมืองถดินหีนั่น พี่กประไปว่างไลตามอะชาไสแห่งนางนั้นแล ถังว่าพระบาอึงกล่าวเชิ่งนางสันนั้นแล้ว นางสุชาดากลอกจุดีตายสูนหายเสั่งบ่เหบับชากเบื้อดินในหีใด เป้นถั่งลับลี้บังเลื่อมปู่หั้นแล นางกลิ่งมาตามอากาดกางหาวกลอกเถิงเมืองลังภาบ่นางหั้นแล ถังว่านางสุชาดาลิ่งมาเถิงเมืองลังภาแล้วกลอกเป้น [1]เลาอันถ่ำมืดบ่เหบับรู่งหางใดหั้นแล ในเมื่อธาดิถืนอันนั้นเถิงเดฦก้หง่างแล้ว นางสุชาดากลอกเอ้าไปเอาปะดิสินหีในหัอง [2]แห่งนาง กลอกเหบับนิมิดตะถำฝังว่า บ้านีแก้วลูกบึ่ง สะเด้กลิ่งมาแต่ฟ้ามากั้งอกอก ละวงแวดล้อมอ้อมดินตัวแห่งนางปี รอบ ถอบ ปี หีแล้ว กลอกเอ้าไปปู่ในหัองแห่งนางนีปะหนางถาวบึ่งแล้ว แก้วลูกนั้นจิ่งสะเด้กออกจากหัองแห่งนางหั้นแล อันบึ่งฝังว่าแก้วลูกนั้นออกจากหัองนางแล้ว กลอกเป้นสายกั้งอกอกเอาพระบาธาพพะนาสวนอันเป้นผัวแห่งนางบ่อาดจักแก้ลิกปิกหูกออกได้ กสูนหายตาย

---

๑ เอ้าใจว่าถิ่งจะเป้น "กลอกเป้นอันถ่ำมืด"

๒ ในหัองแห่งนาง ถวนจะมีคำ สิ่งสัยว่าอาดถิกไป [illegible]ถวนจะเป้น "ในหัองแห่งนางจันทาธาชุเทวี" ซึ่งเป้นเมั่ยของพระบ[illegible]นาสวน

ເສັ່ງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນຕາຍໄປແລ້ວ ແກ້ວລູກນັ້ນກໍລວດສະ-
ເດັດອອກໜີໄປບ່ໍ ຄືນມາຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງຈັນທາເຫັນນິມິຕຕະຄໍ່ຝັນນີ້ປຣະ-
ໝານປານດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ກໍລວດຮຸ່ງແຈ້ງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຈັນທາແລພຣະບາ
ຣາພພະນາສວນກໍພ້ອມກັນລຸກຈາກທີ່ນອນມາແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນໄປສໍາຣະສະສິ
ນ້ໍາຈັນມັນຫອມແລ້ວ ຈິ່ງພ້ອມກັນສເວີຍເຂົ້ານ້ໍາໂພຊນະອາຫານອັນປຣະໜີ໊ດດີ
ງາມແລ້ວ ນາງຈັນທາຈິ່ງບໍ່ມື ໃຫ້ພຣະບາຣາພພະນາສວນແລ້ວແລກລ່າວກິຈ-
ຈະເຫດອັນນາງນິມິດຄໍ່ຝັນໃຫ້ພຣະບາຮູ້ແຈ້ງ ແຕ່ເຄ້ົາເທ້ົາເຖິງປາຍຫັ້ນແລ ຄັນ
ວ່າພຣະບາຮູ້ເຫດຄໍ່ຝັນແຫ່ງນາງທຸກອັນແລ້ວ ພຣະບາຈິ່ງກລ່າວເຊີ່ງຄົນທັ້ງ-
ຫຼ້ວງໃຫ້ໄປທັນເອົາເຈ້ົາອຸປປຣາດພິກພີ໊ມາສູ່ສໍານັກແຫ່ງເຮົາເທ້ົ່ນ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງ-
ຫຼ້ວງເຂົ້າໄປສູ່ພາສາດເຈ້ົາອຸປປຣາດທ້ົາວພິກພີ໊ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າໄປເຖິງແລ້ວເຂົ້າຈິ່ງ
ຂາບໃຫວ້ວ່າ ເທວະຂ້ົາແກ່ມະຫາຣາຊເຈ້ົ້າ ບັດນີ້ພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍ ມີ
ພຣະຣາຊອາດບາໃສ່ຫົວຝູງຂ້ົາທັ້ງຫຼ້ວງວ່າ ໃຫ້ນາອັ້ງເຊີ່ນເອົາເຈ້ົ້າກູໄປສູ່ສໍານັກ
ແຫ່ງພຣະບາປ່າຊ້ົາປ່ານານກໍຂ້ົາແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້ົ້າອຸປປຣາດທ້ົາວພິກພີ໊ ຈິ່ງກລ່າວ
ວ່າ ທ່ານຈິ່ງເມືອເສັ່ງກ່ອນເທ້ົ່ນ ເຮົາຫາກເມືອຕາມຫຼ້ວງທ່ານຊະແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນ
ແລ້ວເຂົ້າກໍລົ່ງຈາກພາສາດຄືນເມືອຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້ົ້າອຸປປຣາດທ້ົາວພິກພີ໊ກໍລົ່ງ
ຈາກພາສາດແຫ່ງຕົນ ໄປເຖິງພາສາດພຣະບາຣາພພະນາສວນບ່ໍນານຫັ້ນແລ ຄັນ
ວ່າເຈ້ົ້າອຸປປຣາດທ້ົາວພິກພີ໊ ໄປຣອດແລ້ວ ກໍລວດຂຶ້ນສູ່ພາສາດແລ້ວແລຂາບໃຫວ້
ພຣະບາຣາພພະນາສວນອັນເປັນພີ໊ຊາບແຫ່ງຕົນວ່າ ເທວະຂ້ົາໃຫວ້ມະຫາຣາຊ
ເຈ້ົ້າອັນເປັນໃຫ່ງແກ່ຝູງຂ້ົາທັ້ງຫຼ້ວງ ເຈ້ົ້າກູມີປຣະໂຍດຊຸນະເບ້ືອງໃດ ໃຊ້ທັນເອົາຜູ້
ຂ້ົ້ານາເຖິງທີ່ນ້ີ້ກໍຂ້ົ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈິ່ງກລ່າວວ່າ ບັດນ້ີ້ນາງ
ຈັນທາຣາຊເທວີ້ກໍເຫັນເຫດນິມິຕຕະຄໍ່ຝັນໃນຣາຕີ ຄືນນ້ີ້ ເປັນອັນຫຼ້ວງກໜັກໜາ
ເຮົາພີ໊ຈິ່ງໄດ້ໃຊ້ໄປທັນເອົ້ານາ ເພ້ືອຈັກໃຫ້ທວາບນິມິດຄໍ່ຝັນແຫ່ງນາງຈັນທາຣາຊ
ເທວີ ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້ົ້າອຸປປຣາດທ້ົາວພິກພີ໊ຈິ່ງຖາມພຣະບາຣາພພະນາສວນ
ອັນເປັນພີ໊ຊາບແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້ົ້າແກ່ພີ໊ເປັນເຈ້ົ້າ ສ່ວນດັ່ງຄໍ່ຝັນແຫ່ງພຣະຣາຊເທວີ
ເປັນອັນຫຼ້ວງກໜັກໜານັ້ນເປັນ ๑ສິ່ງໃດ ມະຫາຣາຊເຈ້ົ້າຈິ່ງເລົ່າແກ່ຂ້ົ້າແດ່ກໍຂ້ົ້າ-

---

๑ ຄວນຈະແມ່ນ "ສັ່ນໃດ"

เห็น เมื่อนั้นพระบาราพพะบาสอนจึ่งบอกเล่าแก่น้องแห่งตนแต่เค้าเห้า
เถ้าปาบ ตามบางจันทาธาดุเทวีหากเล่าแต่ก่อนนั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอุปป-
ธากท้าวพิกพิได้รู้ถำฝันอันนั้นแล้ว เจ้าจึ่งเอาแป้นกระดานมาชิดดูตามหู
ธาอันตินได้ ถึมาแต่ฟ้านั้นแล้ว เจ้าจึ่งทวายบว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้า สอนถั่ง
ถำฝันแห่งพระธาดุเทวีเจ้านี้ภบ่ร้ายบบ่ ดีภข้าแล ท่ำว่าพระธาดุเทวีเจ้า
จักทธิงถันพะลูกในถืนนี้บ่สิงใสแท้ถาย สอนถั่งลูกบางผู้จักเกิดมานั้น
แม่นยิง ถันว่าบางผู้นั้นเกิดมาแล้ว มันจักภะทำร้ายแก่พี่เป็นเจ้าบ่ถาด
บ่ถา ผิว่าจักตัดตามกิงชาตาว่าบางเกิดมาทำเวนแก่พี่นั้นแล สอนถั่ง
บางผู้จักเกิดมานั้น ภ่บ่แม่นถืนยิวะยางสามางเป็นผู้ถ่อยร้ายสังแล ภ
ทากแม่นบางเทวะถา อันเป็นธาดุเทวีแห่งเทวะบุดตินเป็นใหง่ภว่าเทวะ-
บุดทังหลายอันปู่ในชั้นฟ้าตาวะติงสาลิงมานี้แล ข้าแก่พี่เป็นเจ้าผิว่าจัก
ทวายตามหูธาแสดถ้านภิภ ว่าพี่เป็นเจ้าไปลักหูยมภะทำร้ายแก่เขิาแต่
ก่อนบ่สิงใส เขิาจึ่งมาเกิดใช้เวนตอบถนองปองภะทำร้ายแก่พี่เป็นเจ้านั้น
แล ถันว่าพี่เจ้าทากลั่งบางผู้นั้นไว้ ชีวิดพี่เป็นเจ้าภ่บ่หนั้นปืนยาว ทาก
จักถายเสังถอบบางผู้นั้นบ่สิงใส ถันว่าบางผู้นั้นเกิดมาแล้ว พี่เป็นเจ้าจึ่ง
เอาไปโหูบ้าเสังภ่บ้างแถองถาย รอยว่าเอาไปถิ่มป่อยเสังแล้ว พี่เป็นเจ้า
ทากจักไปนำเอาถืนมา ยามเมื่อพระธาดุาถายภ่บ่มี ในม้งถาบสิงสะภาง
รอยว่าข้าผู้นี้แล ท้าวเชตตะภุมางภ่จักได้หนีจากเสังแล้ว พระยอดแก้ว
จึ่งจักถายพายหลังภ่ข้าแล ถันว่าเจ้าอุปปธากท้าวพิกพิทวายตามกิงชา-
ตานั้นแล้ว พระบาราพพะบาสอนจึ่งกล่าวว่าดูธาเจ้าน้อง ข้าผู้พี่ภ่เห้น
นิมิตตะถำฝันในธาติ ถืนนี้ว่า บ้างมีเทพพะดาตินบึ่งมาบอกว่า ดูธาท่าน
ราพพะบาสอน ในเมื่อปืนทะบูสินแห่งท่านนี้ ถันว่าได้ ยิงไปใส่ ให้ถึภ
บุถละผู้ใด ถันว่าบ่ได้เอาหัวหนอนพระยาภาละบากแลไม้หูลิงกับหัง [๑]ขวิ
ญิวอยุสุพระธาดุมาฝันหาบ่ ดีเสังแล้ว ท่านย่าได้ ไปเว้าแลบินบอกแก่บุถ-
ละผู้ใดนั้นเห็น ว่าดั่งนั้นภ่พี่นา อันบึ่งพี่ภ่ซ้ำฝันว่า บ้างมีเทวะดาตินบึ่งมา

---

๑ ถวนเป็น ขี้

ບອກວ່າ ດູຣາທ່ານຣາພພະນາສວນ ທ່ານນີ້ມີຣິທທິເດຊະອະນຸພາບມາກນັກແທ້ ແລ້ວ ກໍບໍ່ມີບຸຄລະຜູ້ມາກະທຳໃຫ້ທ່ານຕາຍດ້ວຍໜ່າໄມ້ແລປີ້ນໄຟໃນເມືອງຄົນທີ່ ນີ້ ທ່ໍເວັ້ນໄວ້ແຕ່ບຸຄລະຜູ້ມີເດຊະຣິທທິແລ້ວແລ ດຳລອກສອກພົ້ນນ້ຳໄປເອົາປີ້ນເຫມ ແກ້ວວະຊິຣະເພັດອັນປູ່ໃນພົ້ນນ້ຳມະຫາສມຸດພຸ້ນ ມາຍົ່ງໃສ່ທ້າວຈົ່ງຈັກຕາຍຊະ-ແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນກໍພີ້ນາ ເຈ້ົ້ານ້ອງຢ່າໄດ້ບອກແກ່ບຸຄລະຜູ້ໃດນັ້ນກໍພີ້ເທີ້ນ ພີ້ກໍເຫັນ ນິມິດລ່ຳຝັນມີສັນນີ້ແລ ຄັນວ່າເຈ້ົ້າທັ້ງ ๒ ພີ້ນ້ອງຕ້ານຈາຣະຈາເຊິ່ງກັນໄປມາສັນ-ນັ້ນແລ້ວ ກໍລອດເລີກລາໜີຈາກກັນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຈັນທາກໍທຣົງຄັພພະລຸກ ໄດ້ ๑๐ ເດືອນແລ້ວ ກໍປຣະສູດອອກມາເປັນຜູ້ຍິງທັ້ນແລ ໃນເມື່ອນາງຜູ້ນັ້ນປຣະສູດ ອອກມານານໄດ້ ນ້ຶງປີແລ້ວ ກໍ ຮູ້ປາກຕ້ານຈາຣະຈາແລຍົກຍ່າງໄປມາເປັນແລ້ວ ພຣະບາຣາພພະນາສວນຜູ້ເປັນພ່ໍກໍນັກໃຄ່ປາກເຫັນລູກຕົນມາກນັກ ແລ້ວພຣະບາ ຈົ່ງໃຊ້ພວກນອບໄປທັນເອົານາງຈັນທາຜູ້ເປັນແມ່ ໃຫ້ເອົາລູກແຫ່ງຕົນມາສູ່ສຳນັກ ແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍເຫັນລູກແຫ່ງຕົນມີຮູບໂສມ ອັນດີງາມສັນນັ້ນ ພຣະບາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣາເຈ້ົ້າລູກຮັກແກ່ພ່ໍ ເຈ້ົ້າເກີດມາກໍມີ ຮູບໂສມຕະໂນມພັນວັນນະເນື້ອຕົນອັນງາມມາກນັກສັນນີ້ ເຫດດັ່ງລີ້ໜໍ່ຫູຣາຈົ່ງ ກລ່າວວ່າເຈ້ົ້າລູກຮັກຈັກກະທຳຮ້າຍແກ່ພ່ໍນີ້ຈາ ຮອຍວ່າໜໍ່ຫູຣາທວາຍບໍ່ຄ້ວແລ້ວ ແລ ກລ່າວເປົ່າດາບກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນກລ່າວສັນນັ້ນ ແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງອຸ້ມເອົານາງຜູ້ນັ້ນມານັ່ງຢູ່ເໜືອຕັກແຫ່ງຕົນແລ້ວແລ ຈູບຊົມດົມ ຂມ່ອມມາກນັກໜາທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຜູ້ນັ້ນກໍບາຍເອົາມີດດ້ຳແກ້ວແຂ່ວຄຳອັນ ປູ່ໃນຂັນໜາກທີ່ນັ້ນ ມາແທງຄູກຂ້າງພ່ໍແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພ ພະນາສວນກໍເຫັນລູກຕົນກະທຳກັນອັນບໍ່ດີ ອັນ ຈັກເສັ້ງຊີວິດອິນທີ່ແຫ່ງຕົນສັນນັ້ນ ເຈ້ົ້າຈົ່ງມີພຣະຣາຊອາດຍາວ່າ ສູ່ທ່ານທັ້ງຫຼາຍຈົ່ງເອົານາງຜູ້ນີ້ໄປໂຫຼນ້ຳເສັ້ງປ່າຊ້າ ປ່ານານເທ້ົ້າວັນເທ້ົ້ນ ຄັນວ່າພຣະບາມີພຣະຣາຊອາດຍາສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈັນທາ ຜູ້ເປັນແມ່ຈົ່ງຟ້າວຣີບໄປອຸ້ມເອົາລູກແຫ່ງຕົນລົງຈາກພາສາດພຣະບາແລ້ວ ກໍລອດ ໄປເຖິງພາສາດແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງໄປເຖິງພາສາດແຫ່ງຕົນແລ້ວ ນາງ ຈົ່ງເອົາລູກແຫ່ງຕົນໄປຊຸກເຊື່ອງໄວ້ ເພື່ອວ່າປ້ານຄົນທັ້ງຫຼາຍເອົາລູກຕົນໄປໂຫຼນ້ຳ ເສັ້ງຕາມພຣະຣາຊອາດຍາທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍກໍເຫັນພຣະຣາຊອາດຍາ

ตักขากสับนั้น เอิาจิ๋ขาบถวายบอ่า เทอะข้าแก่มะหาธาตุเจ้า ขอ่เจ้าภู
พิจาธะบากูบ้ากิจจะเทดภาบหัวตูายใท้แจ้วก่อบกอ่ข้าเหิ้บ ผิอ่าตาบดั่ว
ฝูวข้าหัวตูายธำเพิวกูบิ้บา ธอบอ่าบาวผู้บั้บถิ มิดแล้วแลหูดมิติภถิภกูภ
ข้าวแห่วเจ้าภูกอ่บ่รู้ใด้กอ่ข้าแล ขอ่แก่เจ้าภูจิ๋อิดล้วไว้กอ่ข้าเหิ้บ เทดดั่วลื
บาวผู้บั้บจักกะทำร้ายแก่มะหาธาตุเจ้าใด้กอ่ข้าจา แม่บอ่าบาวผู้บั้บจักกะ
ทำเบ้บแม่ทับกำลัวมาธิบเลอมะหาธาตุเจ้ากอ่ถิ ฝูวข้าหัวตูายกอ่จักธับ
พะทาบอาสาไปตายถาวมะหาธาตุเจ้าแล แม่บอ่าบาวผู้บั้บกอ่บ้วเบ้บถิบ
เด้กบ้อบกอ่บ่ [๑]ธุบถิบคำอับใดอับบึวแท้ถิตู้ กอ่บ่สิมถอบว่าจักถิดาบดอวภ้า
พ้าดอวถิมมาพังเจ้าภูใด้แท้ถิตู้แล เมื่อบั้บพระบาธาพพะบาสอบจิ๋ว
ภล่าวอ่า ดูธาท่าบถับว่าเธาหัวตูายบ่เอามับไปใตูบ้ำเสังแต่หิอหิดั่วบั้บ
เมื่อพายหน้ามับ จักกะทำร้ายแก่เธาบ่สิวใส แม่บอ่ามับบ่มีแม่ทับกำลัว
บ้วเบ้บเด้กบ้อบกอ่บ้วจับมิดแหววเธา ถับว่ามับใหว่มามีแม่ทับกำลัว เทด
ดั่วลื่จิ๋วมืบตาต่ใด้ บิ้จา ถับว่าสูท่าบหัวตูายบ่ฟังคำภูแล บ้วถิบเอาไว้ดั่ว
บั้บ ภูจักพังหิอสูท่าบหัวตูายภับหั้วบาวผู้บั้บใท้ตายพ้อมภับบ่ป่าฉะแล
เมื่อบั้บเสบาอามาดหัวตูายใด้ยิบพระบาตักขากเถิวสอวหิแล้ว ดั่วบั้บเอิา
จิ๋วใด้ใท้ถิบหัวตูายใปติภแต่วแผบ่ธะบอบแล้ว เอิาจิ๋วพ้อมภับใปเถิวพา-
สาถบาวจับทาธาตุเทอิแล้ว เอิาจิ๋วพ้อมภับภล่าวอ่า เทอะฝูวข้าใทอ้พระ
ธาตุเทอิเบ้บเจ้า บักบิ้พระบาธาพพะบาสอบภ็มิพระธาตุอากบาใท้ฝูวข้า
หัวตูายมาเอิาบาวภุมาธิใปใตูบ้ำเสัว ถับว่าบ่มาเอิาตามพระธาตุอากบา
ดั่วบั้บ เจ้ากอ่จักพังเสัวใท้ตายบมอ่ะบากบ่อากจักปูใด้ตามใจกอ่ข้าแลว่าดั่ว
เมื่อบั้บบาวจับทาจิ๋วใด้ยิบคำเสบาอามาดหัวตูายภล่าวอ่า จักมาเอิา
ลูกถิบใปใตูบ้ำเสังดั่ว บั้บบาวจิ๋วเอิ้บใส่ห้าวเขตถะภุมาบว่า ดูธาเจ้าเขต
ถะภุมาบลูกธักแก่แม่บักบิ้พระบาพ่แห่วเจ้าภ็มิพระธาตุอากบาใท้ถิบหัว
ตูายมาเอิาบ้องเจ้าใปใตูบ้ำเสังแล้ว "แก่แม่เธียมาแม่เหิ้บ[๒] " ว่าดั่วบั้บ

---

๑ คำว่า "ภอ่บ่รุบถิบคำอับใดอับบึว" สิวใสว่าจะเป็บ "ภอ่บ่รู้หิบคำอับใดอับบึว" ขบายถวามว่า บ่รู้ภาวสา ในใบลาบ จาบก่ำขวบ "บ่รู้หิ๋ถ้อยคำอับใดอับบึว" (มัถ ม ผูภ ๖ หบ้า ๑๙)

๒ ในใบลาบ จาบก่ำขวบ "แก้วแม่เธียมาแม่เหิ้บ" จิ๋วถูก (ผูภ ๖ มัถ ม หบ้า ๖๑)

ເມື່ອນັ້ນທ້າວເຊຕຕະກຸນານ ແລທ້າວຫານຊະດ່ອງ ກັບທັງທ້າວຄອງແກ່ຕາ ພ້ອມ
ກັນມາທັງສາມພີ່ນ້ອງທັ້ງແລ ຄັນວ່າເຈົ້າທັງ ຢ ມາຮອດແລ້ວ ກໍຖາມເສນາອາ-
ມາດທັງຫຼາຍວ່າ ດູຮາເສນາອາມາດທັງຫຼາຍ ເຫດດັ່ງລືພຣະບາພໍ່ຈົ່ງໃຫ້ທ່ານ
ທັງຫຼາຍມາເອົານາງໄປໃຫຼນ້ຳເສັ່ງດ້ວຍງ່າຍນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນເສນາອາມາດທັງຫຼາຍ
ຈົ່ງພ້ອມກັນຂານວ່າ ເທວະຝູງຂ້າໃຫວ້ພຣະຣາຊບຸດເປັນເຈົ້າ ສ່ວນດັ່ງນາງຜູ້ ນີ້
ກໍບໍ່ໄດ້ທຳຜິດພຣະບາເຈົ້າເປັນອັນມາກອັນຫຼາຍ ທໍ່ວ່ານາງໄດ້ເອົາມືດມາແທງຖຸກ
ຂ້າງແຫ່ງພຣະບາເຈົ້າທໍ່ນັ້ນແລ ບັດນີ້ພຣະບາກໍ ມີໃຈໂກທາບໍ່ແລ້ວ ກໍຈົ່ງບອກ
ໃຫ້ຝູງຂ້າທັງຫຼາຍມາເອົານາງໜ່ແກ້ວໄປໃຫຼນ້ຳເສັ່ງກໍຂ້ານາ ຂໍແກ່ພຣະຣາຊບຸດ
ເຈົ້າບາໄດ້ກົ້ວໂກດໂກທາແກ່ຝູງຂ້າທັງຫຼາຍແດ່ກໍຂ້າເທີ້ນ ໃນເມື່ອເຮົາທັງຫຼາຍບໍ່
ໄປໃຫຼນ້ຳເສັ່ງຕາມພຣະຣາຊອາດບາສັນນັ້ນ ພຣະບາເຈົ້າກໍຈັກຂ້າເຮົາທັງຫຼາຍໃຫ້
ຕາຍເສັ່ງຄອບນາງຜູ້ ນີ້ຊະແລ ແມ່ນວ່າພຣະຣາຊເທວີເຈົ້າອັນເປັນແມ່ແທ່ງນາງ
ກໍດີ ບາໄດ້ຄຸດບັງບຸດແກ່ຝູງຂ້າທັງຫຼາຍວ່າກະທຳຮ້າຍແກ່ເຈົ້າກູກໍຂ້າເທີ້ນ ຂໍ
ໃຫ້ເຈົ້າກູທັງ ຢ ທັງ ๔ ພຣະອົງ ເອົານາງໃຫ້ແກ່ຝູງຂ້າທັງຫຼາຍໄປໃຫຼເສັ່ງດຸງ ນີ້ກໍ
ຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງຈັນທາໄດ້ ຍິນຄຳເສນາອາມາດທັງຫຼາຍກ່ຳວສັນນັ້ນ ກໍບໍ່
ອາດຈັກຫ້ຳມຫວງໄວ້ ໄດ້ ນາງຈົ່ງໄປອຸ້ມເອົາລູກແກ່ນໃຫ້ອອກມາ ນາງກໍ ມີໜ້າ
ອັນເຕັມໄປດ້ວຍນ້ຳຕາແລ້ວແລຮ້ອງໄຫ້ ນາງຈົ່ງອຸ້ມເອົາລູກແທ່ງຕົນລົງໄປຈາກ
ຜາສາດທີ່ນັ້ນແລ້ວ ຄົນທັງຫຼາຍກໍລວດພ້ອມກັນໄປກັບນາງທັ້ງແລ ໃນເມື່ອຄົນ
ທັງຫຼາຍແທນແທ່ນາງຈັນທາອຸ້ມເອົາລູກແທ່ງຕົນລົງໄປເຖິງທາງທ່ານາແລ້ວ ເສ-
ນາອາມາດທັງຫຼາຍຈົ່ງໄປອຸ້ມເອົາລູກແທ່ງນາງໄປໃສ່ໃນແພບ່ ມີນາງທັ້ງແລ ເມື່ອ
ນັ້ນນາງຈັນທາກໍເທັນຄົນທັງຫຼາຍມາອຸ້ມເອົາລູກແທ່ງຕົນໃສ່ໃນແພເພື່ອຈັກໃຫຼເສັ່ງ
ດ້ວຍນັ້ນ ຈົ່ງຮ້ອງໄຫ້ແລ້ວແລເອີ້ນສັ່ງລູກແທ່ງຕົນວ່າ ຄ່ອຍໄປດີເບີ ເຈົ້າອຸ່ນຫ້ ຳສິດາ
ກຳພ້າແມ່ເຮີຍ ເຈົ້າແມ່ບໍ່ທັນຕາຍຄົນທັງຫຼາຍເລົ່າເອົາໄປໃຫຼນ້ຳແມ່ນ ແມ່ກໍເປັນ
ທຸກຊ້ຳເຫ ືອໃຈແມ່ນາ ເມື່ອນັ້ນນາງ [๑]ສີໄວໜຸ່ມນ້ອຍ ເຈົ້າກໍໃຫ້ຈ້ອຍໆໃນແພ ເລີ
ເລົ່າຕາຫ ຼົ້ງແລຫາແມ່ ເຈົ້າກໍເອີ້ນແຜດໆຂານຄວາມວ່າ [๒]ຄ່ອຍດີເບີແມ່ເຮີຍ ເອົາ

---

๑ ຄວນເປັນ ສິດາ
๒ ຄວນເປັນ ຄ່ອຍປູ່ດີເບີ

ແຕ່ບຸນຫາກເຄີຍເຫັນໜ້າມາດາຕົນແມ່ ບັດນີ້ລູກກໍາພ້າບົ່ງໄວ້ທໍ່ຈັກໃຫ້ລ່ອງໄປຕາມ
ນ້ໍາກໍ່ບໍ່ຮູ້ ກົບກ້ໍາທາງໃດ ອັນຈັກເປັນຄົນຕໍ່ໄປກໍ່ດູຍາກຢ້ານແຕ່ແຮ້ງ ກາ ລາກຈົກກົນ
ເຫດວ່າເປັນຄົນບົ່ງເດັກນ້ອຍ ກໍ່ທໍ່ໃຫ້ຈ້ອຍໆໃນແພແມ່ເຮີຍ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍ
ຈົ່ງຂຽນໜັງສື ໃສ່ໃນແພໄວ້ວ່າ ບຸຄລະຜູ້ ໃດນາເຫັນນາງຜູ້ນີ້ ອັນເປັນລູກພຣະບາ
ຣາພພະນາສວນ ໃຫ້ນ້ໍາໄປຣອດທີ ໃດນາໄດ້ເອົາອອກມາລ້ຽງໄວ້ ຄັນວ່າບຸຄລະຜູ້
ໃດແລເອົາອອກຈາກແພໄປລ້ຽງໄວ້ດັ່ງນັ້ນ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນເຈົ້າໄດ້
ຮູ້ແຈ້ງແລ້ວ ກໍຈັກເອົາໄປຂ້າເສັ່ງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຄົນທັ້ງຫຼາຍຂຽນໜັງສື ໃສ່ໃນແພ
ໄວ້ສັນນັ້ນແລ້ວ ເຂົາຈົ່ງຊຸກໃສແພໃຫ້ອອກໄປກາງວ້ັງຫັ້ນແລເມື່ອ ນັ້ນນາງຈັນທາ
ກໍນ້ັງປູ່ແຄມຝັ່ງນ້ໍາທີ່ນັ້ນ ລືງດູລູກແຫ່ງຕົນຕາບຕໍ່ເທົ້າສຸດແສງຕາ ນາງຈົ່ງຮ້ອງ
ໃຫ້ ຄົນເມື່ອຫາຜາສາດແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງເມື່ອເຖິງຜາສາດແຫ່ງຕົນ
ນາງກໍດູບ້ັງທີ່ນ້ັງທີ່ນອນລູກແຫ່ງຕົນແລ[1] ກລ່າວນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ
ເອົາລູກສາວແຫ່ງຕົນໄປໃຫ້ນ້ໍາເສັ່ງໃນແມ່ນ້ໍາຄຸງຄາເກາະດອນທີ່ນັ້ນກໍ່ແລ້ວທໍ່ນີ້ແລ

ບັດນີ້ຈັກຈາເຖິງພຣະບາອິນອັນປູ່ໃນຊັ້ນຟ້າຕາວະຕິງສາທີ່ນັ້ນກ່ອນແລ ໃນ
ເມື່ອຄົນທັ້ງຫຼາຍເອົາລູກນາງຈັນທາໄປໃຫ້ນ້ໍາເສັ່ງແລ້ວ ດັ່ງນັ້ນພຣະບາອິນລືງເຫັນ
ເຈົ້າກໍ່ສຣະເດັດລົງມາເຖິງບ່ໍ່ນາງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາອິນລົງມາແລ້ວຈົ່ງເຂົ້າໄປ
ສູ່ແພແຫ່ງນາງແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງກລ່າວວ່າ ພັທເທວຽຣານາງສຸຊາດາເມ້ັງຮັກພີ ໃນ
ເມື່ອເຈົ້ານາເກີດໃນເມື່ອງລ້ັງກາທີ່ນີ້ແລ້ວ ເຈົ້ານາງນ້ອຍລືມຂ້ອຍຜູ້ພີ່ແລ້ວລື ເມື່ອ
ນັ້ນນາງຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ເຈົ້າກູ ໃນຊາຕິອັນນີ້ຜູ້ຂ້ານ້ໍ່ຮູ້ວ່າເຈົ້າເປັນພີ່ຂ້ານັ້ນ
ແລ ໃນເມື່ອຜູ້ຂ້ານ້ໍ່ໄດ້ເປັນເມ້ັງເຈົ້າກູໃນຊາຕິກ່ອນນັ້ນຊື່ວ່ານາງສຸຊາດານັ້ນລື ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະບາອິນຈົ່ງກລ່າວວ່າ ໃນຊາຕິກ່ອນນັ້ນເຈົ້ານ້ໍ່ໄດ້ ຊື່ວ່ານາງສຸຊາດານັ້ນແລ ຄັນ
ວ່ານາງເກີດນາໃນຊາຕິອັນນີ້ ຈົ່ງຮຽກຊື່ວ່ານາງສີດານັ້ນເທ໊ັນ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງ
ກລ່າວວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ເຈົ້ານ ທີ່ນີ້ເຂົາກໍເອົາຜູ້ຂ້ານາໃຫ້ນ້ໍາເສັ່ງສັນນີ້ ເຫດດ້ັງລືຜູ້ຂ້ານ
ຈົ່ງຈັກມີອາຍຸໝັ້ນຍືນເມື່ອໜ້ານ້ໍ່ຂ້ານ ເມື່ອນັ້ນພຣະອິນຈົ່ງກລ່າວວ່າ ພັທເທວ-
ຣານາງເຈົ້ານ້ໍ່ໄດ້ຮ້ອນໃຈກໍ່ພີ່ເທ໊ັນ ຄັນວ່າພຣະບາອິນກລ່າວດ້ັງນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາ
ອິນຈົ່ງນີ້ມິດເປັນຊະເພົ້ານ້ອຍເຫ້ັມນ້ໍ່ງແລ້ວ ພຣະບາອິນຈົ່ງນີ້ມິດເປັນຜາສາດຫ້ັ່ງ
ນ້ໍ່ງຕ້ັ່ງປູ່ເໜືອຊະເພົ້ານເຫ້ັມນັ້ນ ອັນເຕັ້ມໄປດ້ວຍເຂົ້ານ້ໍ່ໃພຊນະອາຫານຂອງທິ່ນ

---

๑ ໃນໃບລານ ຈານກ່ໍາຂຽນຕື່ມວ່າ "ທຸກແຫ່ງທຸກພາຍກໍ່ບໍ່ເຫັນລູກແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ"
(ມັ ນີ ພຸ ๖ ໜ້າ ๖๔)

ทั้งมวลมิบ่อากจักนับได้แลพระยาอินจิ่งสอบถามอันเป็นที่รักแห่งคนทั้งหลายอันปู่เหนือแผ่นดินทั้งมวลนั้นแล้ว พระยาจิ่งกล่าวอ่ำพักเทดูธาวางาวส่วนด้วยชะเพาะเหตุนี้ ดังอ่าวางามักใคร่จักไปที่ใด นางจิ่งบอกให้มันไปก่พี้เท็น ดังอ่าวางามักใคร่ให้มันปู่ก่จิ่งบอกปู่ตามใจมักนั้นก่พี้เท็น ผิอ่าวางาหากไปรอดไปเถิงประเทดที่ใดเป็นที่สุกขาสำธารณด้วยนั้น ชะเพาะบ้อยเหตุนี้หากจักติดข้องปู่ แม่นอ่าบอกมันไปที่ใดมันก่บ่ไปด้วยนั้น ส่วนด้วยประเทดที่นั้นก่เป็นที่ถึกเมื่อเพิ่งใจแห่งนางมากนักแล นางจิ่งออกไปที่นั้นเท็น ดังอ่าพระยาอินกล่าวเชิ่งนางสันนั้นแล้ว พระยาอินจิ่งเอาน้ำทิบให้นางกินมิประมานกินบ่างแล้ว พระยาอินจิ่งขงนหนังสือให้นางลิงดูนางก่ลอดรู้แจ้งทุกติวหนังสือ ได้ร้อยเอ็ดพาสาบ่เสดุดูหั้นแล ดังอ่านางสีดารู้แจ้งในติวหนังสือทั้งร้อยเอ็ดพาสาแล้ว พระยาอินจิ่งบอกให้นางรู้แจ้งว่าดูธานางผิอ่าเจ้าไปรอดไปเถิงบ้านเมืองที่ใดก่ดี เจ้าจิ่งขงนหนังสือไปไว้ที่ทางท่านั้นเท็น ดังอ่าบุคละผู้มาเห็นหากจักมิใจรักเหมือนด้วยลูกแม่ดงอเอานั้นแล ดังอ่าพระยาอินกล่าวสันนั้นแลอ เจ้าจิ่งสะเด็กเมื่อสู่เมืองตาอะติงสาด้วยเก้าก่มิแล เมื่อนั้นส่วนด้วยนางสีดาก่มิใจอันทายโสกเสร้าโสกาด้วยเดดอันพระยาอินมาสังคะหานางนั้นแล เมื่อนั้นนางจิ่งบอกให้ชะเพาะบ้อย ดังอ่า [1]ฤานที่ใด บ้วสุกขาสำธารณด้วยนั้น ชะเพาะเจ้าภูจิ่งพาผู้ข้าไปในสะฤานที่นั้นเท็น ดังอ่านางกล่าวด้วยนั้นแล้วชะเพาะแก้วแห่งนางสีดาก่ลอดผันไปในทิสสะก่ำตาอันออกแล้ว ก่ลอดไปเถิงท่าน้ำที่บ่างบ่มีนางหั้นแล เมื่อนั้นบ้วมียิงบ้อยผู้บ่างอันปู่ในบ้านที่นั้นมันก่ทายคุบ้าลิงมาตักในท่าที่นั้น เพื่อว่าจักทายเอาน้ำเมื่อกินด้วยนั้น มันจิ่งเห็นชะเพาะบ้อยแห่งนางสีดาอันได้มาจอดเชาปู่ในที่นั้น ดังอ่ายิงผู้นั้นเห็นแล้วมันก่มิใจมักใคร่ปากไปล่ำลิงดูมากนักมันจิ่งบิกย่างไปเถิงที่จิ่มใก้แล้วมันจิ่งเอ็นถามอ่าข้าแก่เจ้านายชะเพาะเหตุนี้มบ้อยผู้ข้า เจ้าภูเอาวัดถุเข้าของอันใดมาขายจ่ายนั้นจา ดังอ่าผู้ข้าเห็นของดีกิดก่จักล่ำเยา เห็นของเพาก่จักโอมจากับ

---

๑ คำว่า "ฤานที่ใด" สิงสันว่าจะเป็น "สะฤานที่ใด"

ดอมเจ้า ขอใหว้ายะชะเพ็าเจ้าบอกมาก่อข้าเท็อ เม็อนั้นนางสิดาได้ยินคำจาแห่วยิงน้อยผู้นั้น นางจิ่งกล่าวถ้อยคอามขามว่า ข้าแก่เจ้าพี่อังเป็นที่รักแก่ข้า ข้อยก็บ่มีวัตถุเข้าของอังใดพ่มาขายจ่ายแล ข้านี้เป็นลูกกำพ้าทุกขมอกอินใจ ผู้ข้าก็บ่มีวัตถุเข้าของอังใดมาขายให้แก่พี่เป็นเจ้า นั้นแล เม็อนั้นส่วนดั่งนางพิมพาอันมาตักน้ำท็นั้น ได้ยินคำนางสิดากล่าวเป็นอันม่วนเพาะเสาะใสแก่ตินดั่งนั้น มันจิ่งคะนิงใจว่า ส่วนดั่งชะเพ็านางเหนี้มนี้ ก็บ่มีคนผู้ใหว่พ่เป็นแก่นเป็นสานพาเอ็ามานั้นลี เหตดั่งลีจิ่งได้ยินแต่สยงปากเด็กน้อยนี้จา ถันว่านางพิมพาคะนิงใจสันนั้นแล้ว มันจิ่งเข้าไปในชะเพ็านน้อยเหนี้มนั้น ก็จิ่งเห็นนางสิดานั่งปู่ผู้ญาว มันจิ่งถามว่าดูธาเจ้านางน้องอันมีรูบใสมอันผู้ดีผู้งาม เจ้าน้องลุกแต่ท็ใดมาก่อข้าจา มิดถาว่าพ่อแลแม่แหว่งเจ้านี้ ไปซื้อแลขายวัตถุเข้าของอังใดอันบ่งแล้ว จิ่งให้เจ้านางน้องปู่เฝ้าชะเพ็าน้อยเหนี้มนี้ก็พี่ลี เหตดั่งลีเจ้านางน้องจิ่งปู่ในท็นี้ผู้ญาวก็พี่จา เม็อนั้นนางสิดาจิ่งเชดน้ำตาแล้วกล่าวว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าข้านี้เป็นลูกกำพ้าถิบพอบดอกแล้ว ก็จิ่งมาผู้ญาวอยๆบ่มีใผเพื่อนข้างเหตดั่งลีพี่เป็นเจ้าจิ่งถามหาพ่อแลแม่แหว่งข้านั้นจา เม็อนั้นนางพิมพาจิ่งถามว่าดูธาเจ้านางน้อง เหตสันใดเจ้าจิ่งกล่าวเป็นกำพ้าบ่มีพ่อแลแม่มาดอมนั้นจา มิดถาว่าพ่อแลแม่แหว่งเจ้าตายเสันนั้นลีเจ้าจิ่งมาผู้ญาวนั้นจา เม็อนั้นนางสิดาจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าข้านี้เป็นลูกนางจันทาอันเป็นธาชเทวีแหว่งพระบาธาพพะนาสวน อันสเวียธาชสัมปัตติในเม็องลังกาท็นั้นก่อข้าแล ส่วนดั่งพระบาพ่อแหว่งข้าก็เป็นอันเป็ดหน่ายแลชังผู้ข้ามากนัก เจ้าจิ่งเอาผู้ข้าใส่แพไหลน้ำไปเถิงท่ำภางน้ำสมุวพุ้นแล พระบาอินจิ่งลิ่งมานิมิตเป็นชะเพ็าเหนี้มนี้ไว้ให้แก่ข้า ก็จิ่งมีท็ปู่ในภาละบักนี้แล เม็อนั้นนางพิมพาได้ยินคำนางสิดากล่าวว่า พระบาธาพพะนาสวนเอาไปไหลน้ำเสัง ว่าดั่งนั้นนางก็มีใจอิดูภูบานามากนัก นางจิ่งถามว่าดูธาเจ้านางน้อง ผิแลมีดั่งนั้นเจ้านางน้องมีชื่อดั่งลีนั้นจา เม็อนั้นนางสิดาจิ่งขานว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าข้านี้ชื่อว่านางสิดา ถันว่าผู้ข้าเกิดมาได้ปีกงอพ่อแล

ແມ່ຈົ່ງເອົາໄປໃຫ້ນ້ຳມານັ້ນແລ ເຫດດ້ວຍຂ້າຜູ້ນ້ອງຈົ່ງ [1]ເປັນຄົນສືບຕໍ່ໄປເມື້ອໜ້າ ໄດ້ ຍາມເມື່ອຂ້າຜູ້ນ້ອງພັດພາກຈາກແມ່ໃນວັນນີ້ແຕ່ເຊົ້າ ຕາບທໍ່ເທົ້າເຖິງຄ່ຳໃນ ກາລະບັດນີ້ ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍ່ປາກກິນນ້ຳນົມມາກນັກ ທໍ່ວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງໄດ້ກິນເຂົ້ານ້ຳໃພຊຸນະ ອາຫານຂອງທິບອັນພຣະບາອິນທິນິດໄວ້ໃນຊຸະເພົາທີ່ນີ້ ກໍບ້ງໜໍບັນເທົາເອົາເສັງ ນັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນນາງພິມພາໄດ້ບີນສງ່ານາງສີດາກລ່າວຄຳທຸກຍາກລຳບາກມາ ເຖິງແກ່ຄົນສັນນັ້ນ ນາງກໍ່ບີນອີ່ງແລຮ້ອງໄຫ້ກັບດອມນາງສີດາມາກນັກແລ້ວ ນາງ ຈົ່ງອຸ້ມເອົານາງສີດາມາຈູບຊົມດົມຂມ່ອມແລ້ວ ນາງຈົ່ງກລ່າວວ່າດູຮາເຈົ້ານາງຜູ້ ນ້ອງຮັກແກ່ພີ້ ເຈົ້າປ່າໄດ້ຮ້ອງໄຫ້ແລປ້ານກົວທຸກມາເຖິງແກ່ຕົນນັ້ນເທົ້ນ ທີ່ນີ້ ເຈົ້າຜູ້ນ້ອງຈັກໄປທີ່ໃດກໍ່ພີ້ຈາ ແມ່ນວ່າເຈົ້າຈັກຢູ່ກັບດອມຂ້າຜູ້ ພີ້ ໃນທີ່ ນັ້ກ ດີ ຂ້າ ຜູ້ພີ້ກໍ່ບ່ໄລປະລະໃຫ້ຫອດຫົ້ວຕາບກໍ່ພີ້ນາ ເມື້ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ ພີ້ເປັນເຈົ້າ ແມ່ນວ່າຂ້າຈັກຢູ່ກັບດອມພີ້ເປັນເຈົ້າໃນທີ່ນັ້ກ ດີ ເມື້ອໜ້າກໍ່ດີຂ້າກໍ່ບ່ ກົດໝາຍວ່າໄດ້ແລ ຂ້າກໍ່ຈັກໄປໃນຊຸະເພົານ້ອຍເຫ ້ມນີ້ຕາມບຸນຊຸະແລ ຄັນວ່ານາງ ສີດາກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ນາງພິມພາຈົ່ງຖາມວ່າ ໃນວັນນີ້ເປັນອັນຄ່ຳແລ້ວເຈົ້າ ຈັກໄປນອນໃນທີ່ໃດນັ້ນກໍ່ພີ້ຈາ ເມື້ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າ ຄັນວ່າຄ່ຳໃນທີ່ໃດຂ້າກໍ່ນອນໃນຊຸະເພົານ້ອຍເຫ ້ມນີ້ເປັນທີ່ເພົ້ານາແກ່ຂ້ານັ້ນແລ ເຖິງ ເມື້ອວັນໜ້າເຊົ້າພີ້ເປັນເຈົ້າຈົ່ງມາເບົ່ງຄອຍດູຂ້າຜູ້ນ້ອງແດ່ເທົ້ນ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງ ຫາກຫອດຫົ້ວນົມຕາບເສັງກ ດີ ເຈົ້າຈົ່ງມາເລິກຊາກສົ່ງສະການຂ້າຜູ້ນ້ອງ ປ່າໃຫ້ ເປັນອັນໂສກຮ້າບແກ່ຄົນທັ້ງຫຼາບແດ່ເທົ້ນ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງຕາບໄປແລ້ວ ຂອງ ອັນໃດມີໃນຊຸະເພົາທີ່ນີ້ ພີ້ເປັນເຈົ້າຈົ່ງມາເອົາເມື້ອສືບຕາມໄວ້ໃນເຮືອນແທ່ງເຈົ້ານັ້ນ ເທົ້ນ ຄັນວ່ານາງສີດາກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ນາງກໍ່ຮ້ອງໄຫ້ດ້ວຍອັນໄດ້ເຖິງທຸກພັດ ພາກແມ່ນາງແຕ່ນ້ອຍນັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນນາງພິມພາກໍ່ເຫັນນາງສີດາຮ້ອງໄຫ້ດ້ວຍ ເຫດອັນຄຶດຮອດເຖິງແມ່ແລ້ວແລພັດພາກກັນມາດັ່ງນັ້ນ ນາງພິມພາຈົ່ງບາຍເອົາ ແຂນນາງສີດາເຄາະຄ່ອຍວ່າ ເຈົ້າປ່າໄດ້ຮ້ອງໄຫ້ດ້ວຍເຫດອັນປ້ານກົວນັ້ນກໍ່ພີ້ເທົ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວນາງພິມພາຈົ່ງອອກຈາກຊຸະເພົາໄປອາບນ້ຳ ແລ້ວແລຟ້າວຄືນເມື້ອ ຫາເຮືອນແທ່ງຕົນທັ້ງແລ ເມື້ອຮອດແລ້ວຊຸນເຕຊະຜູ້ເປັນພໍ່ຈົ່ງຖາມວ່າ ດູຮານາງ

---

๑ ຄຳວ່າ "ຈົ່ງເປັນຄົນສືບຕໍ່ໄປເມື້ອໜ້າ" ສົງສັຍວ່າຄົງຂຽນຕົກຄວນເປັນ "ຈົ່ງຈັກເປັນ ຄົນສືບຕໍ່ໄປເມື້ອໜ້າ"

ພິມພາລູກຮັກພໍ່ ສ່ວນດ້ວງເຈົ້າລູກຮັກໄປຕັກນ້ຳໃນວັນນີ້ ເປັນດ້ວຍີ້ຈ້ຳປູ່ເຫົ້ງນາງນ່ໍ ມາກ່ໍ່ຈາ ເມ້ືອນັ້ນນາງພິມພາຈ້ຳກລ່າວເຊ້ືງພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້ານ້ອ່ໍ່ເປັນເຈົ້າ ໃນເມ້ືອຂ້ານ້ຜ້ລູກໄປຕັກນ້ຳໃນວັນນີ້ ຂ້ານ້ໄປພົບນາງສີດາອັນພຣະບາຣາພພະນາ ສ່ວນໄຫ້ນ້ຳມາຄ້ວ້ງປູ່ໃນທ່ານ້ັ້ນ ຂ້ານ້ຜ້ລູກກ່ໍ້ດ້ານຈາຣະຈາກັບດ່ອມນາງຜ້ນ້ັ້ນກ່ໍ້ຈ້ຳ ເຫົ້ງນາງກ່ໍ້ຂ້ານ້ແລ ສ່ວນດ້ວງນາງນ້ັ້ນກ່ໍ້ບ້ັງເດ້ັກນ້ອຍນ້ິອາຍຸໄດ້ປ້ີ້ງ ຄັນວ່ານາງເຫັນ ຜ້ຂ້ານ້ໄປເຖ້ິງແລ້ວ ນາງກ່ໍ້ໃຫ້ແຍ່ວ່ວອນເພ້ືອປາກໄດ້ຜ້ຂ້ານ້ໄປນ່ອນເພ້ືອນໃນຊະເພົ້ າ ທ້ັ້ນກ່ໍ້ຂ້ານ້ແລ ຄັນວ່າຜ້ຂ້ານ້ວ່າຈ້ກ້ໄປນ່ອນເພ້ືອນດ້ວງນ້ັ້ນ ນາງຜ້ນ້ັ້ນຈ້ຳຊ້ົນຊ້ືນບ້ິນດ້ິ ນ້ັ້ນແລ ບ້ັດນ້ີ້ຜ້ຂ້ານ້ກ່ໍ້ຈ້ກ້ັ້ນໄປນ່ອນເພ້ືອນນາງຜ້ນ້ັ້ນກ່ໍ້ອນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນຂຸນເຕຊະໄດ້ ຍິນຂ່າວສານອາກາງວ່າ ນາງສີດາມາເຊ້ົາປູ່ທາງທ່ານ້ັ້ນວ່າດ້ວງນ້ັ້ນ ກ່ໍ້ບ້ັງເກ້ິດ ນ້ິໃຈອັນຮັກແພງນາງຜ້ນ້ັ້ນນາກນ້ັກ ເໝ້ືອນດ້ວງລູກອັນເກ້ິດມາໃນອ້ກໃນທ້ວງນ້ັ້ນ ແລ້ວນ້ັ້ນຈ້ຳກລ່າວເຊ້ືງນາງພິມພາອັນເປ້ັນລູກແຫ່ງຕົນວ່າ ດຸຣານາງພິມພາລູກ ຮັກພໍ່ ເຈ້ົາເອ້ົາພ້ີ້ນ້ອງແຫ່ງເຈ້ົາຊ້ື່ວ່ານາງສຸຊານ້ັ້ນໄປນ່ອນເພ້ືອນນາງຜ້ນ້ັ້ນກ້ັບດ່ອມ ເຈ້ົາອ້ັ້ນໜ້ານ້ເຊ້ົາຈ້ຳພ້ອມກ້ັນມາກ່ໍ້ພໍ່ເທ້ົ້ນ ວ່າດ້ວງນ້ັ້ນແລ້ວນາງທ້ົ້ງສອງຈ້ຳຖ້ືເອ້ົາ ຜ້ານ້ົ້ນແລຜ້ານ້ສະໄບລ້ຳໄປທ້ັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງທ້ົ້ງສອງໄປຮອດໄປເຖ້ິງແລ້ວ ນາງ ສີດາກ່ໍ້ນ້ິໃຈອັນຊ້ືນຊ້ືນບ້ິນດ້ິນາກນ້ັກ ເມ້ືອນ້ັ້ນນາງສຸຊາແລນາງພິມພາກ່ໍ້ບ່ໍ່ເມ້ືອຫາ ເຮ້ືອນແຫ່ງຕົນກ່ໍ້ທ່ໍ່ປູ່ກ້ັບດ່ອມນາງສີດາເພ້ືອວ່າຈ້ກ້ນ່ອນເພ້ືອນນາງທ້ັ້ນແລ ໃນເມ້ືອ ຣາຕ້ິ້ຕ້ິ້ນອ້ັນນ້ັ້ນເຖ້ິງເຖ ໃກ້ທ່ໍ່ງໆແລ້ວ ນາງສີດາກ່ໍ້ໃຫ້ແຍ່ວນາງພິມພາວ່າ ເຈ້ົ້ າ ເອ້ົ້ຍເຮ້ີຍ ຂ້ານ້ຜ້ນ້ ້ອງປາກນ່ອນວ່າດ້ວງນ້ັ້ນທ້ັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນນາງພິມພາຈ້ຳກລ່າວ ວ່າເຈ້ົ້ າຈ້ຳໄປນ່ອນເສ້ັ້ງກ່ໍ້ອນກ່ໍ້ພ້ີ້ເທ້ົ້ນ ພ້ີ້ກ່ໍ້ຈ້ກ້ໄປນ່ອນກ້ັບດ່ອມນ້ ້ອງຊະແລ ເມ້ົ ້ ຍນ້ັ້ ນ ນາງສີດາກ່ໍ້ບ້ັງໃຫ້ແຍ່ວດ້ວຍຄ່ໍາວ່າປາກໄປນ່ອນປູ່ ເ ຈ້ ້ ຈ ້ ຳ ທ ້ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ້ ືອ ນ ້ ັ ້ ນ ນ າ ງ ພ ິ ມ ພ າ ຈ ້ ຳ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ດ ຸ ຣ າ ເ ຈ ້ ົ ້ ນ າ ງ ຜ ້ ນ ້ ້ ອ ງ ພ ້ ີ ້ ຍ ນ ານ ເ ມ ້ ືອ ເ ຈ ້ ົ ້ ປ າ ກ ຈ ່ ານ ອ ຍ ກ ລ ່ າ ວ ຍ ານ ເ ມ ້ ືອ ເ ຈ ້ ົ ້ ປ າ ກ ດ ່ ອ ມ ບ ່ ່ າ ວ ກ ່ ໍ ້ ບ ້ ັ ງ ເ ປ ັ ້ ນ ນ ັ ້ ນ ເ ດ ເ ຫ ດ ດ ້ ວ ງ ລ ້ ົ ເ ຈ ້ ົ ້ ຈ ້ ຳ ໄ ປ ນ ່ ອ ນ ບ ່ ່ ໍ ໄ ດ ້ ເ ລ ີ ຍ ໃ ຫ ້ ແ ຍ ່ ວ ວ ່ ອ ນ ນ ້ ້ ຈ ່ າ ເ ມ ້ ືອ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ສ ີ ດ າ ຈ ້ ຳ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ຂ ້ ານ ແ ກ ່ ່ ໍ ພ ້ ີ ້ ເ ປ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ົ ້ ຍ ານ ເ ມ ້ ືອ ຂ ້ ານ ້ ບ ່ ່ ໍ ປ າ ກ ເ ວ ້ ົ ້ ນ ັ ້ ນ ເ ອ ້ ົ ້ າ ກ ່ ໍ ້ ດ ູ ໜ ້ ົ ນ ດ ູ ແ ຄ ວ ນ ເ ອ ້ ົ ້ າ ກ ່ ໍ ້ ຄ ວ ້ ົ ້ ງ ບ ່ ້ ັ ນ ຍ ານ ແ ລ ອ ຸ ້ ມ ກ ອ ດ ນ ັ ້ ນ ຄ ັ ນ ວ ່ ່ ໍ ປ ່ ໍ ້ ໍ ປ ່ ໍ ້ ໍ ປ ່ ໍ ້

ไป ม้อยน้ำบางสีดากำลอดฝังว่าตินได้บอนกับดอมบางจันทาผู้เปังแม่แต่ว ตินในผาสาดที่นั้นหั้นแล อันน้ำฝังว่าบางจันทาผู้เปังแม่อุ้มเอาเจ้าดูดกิบ นิม อันน้ำฝังว่าบางได้ดูดนิมแม่สองที่สามที่บ้านิมกำบ่ออก เจ้ากมีใจอัน ถูกกำลอดยิบนิมแม่แต่วติน อันน้ำฝังว่าบางจันทาผู้เปังแม่ กมีใจอันถูก ด้วยเหดอันเจ้ายิบนิมนั้นแล้ว แลเอาฝามือตีเจ้าจ้ำร้องไห้ด้างนั้น บาง พิมพาจ้ำชักปุกบางสีดาตื่นแล้วกำบ้างร้องไห้ปู่หั้นแล เมื่อนั้นบางพิมพา กำกล่าวว่า [1]เจ้าสันใดจ้ำหูกโตนร้องไห้ก่พี่จา เมื่อนั้นบางสีดาจ้ำ [2]สวด รู้เมื่อถ้วแล้ว บางจ้ำกล่าวว่าข้าแก่พี่เปังเจ้า ข้าผู้เปังน้องกำฝังว่าบาง จันทาอันเปังแม่เอาฝามือตีข้าผู้น้อง ด้วยเหดอันข้ายิบนิมแม่แต่วข้านั้น แล อันน้ำฝังว่าข้าผู้น้องร้องไห้ว่าด้างนั้น กำลอดหูกโตนร้องออกปากหั้น แล ถันว่าบางสีดากล่าวแก้คำฝังให้บางพิมพารู้แจ้งแล้ว บางพิม-พาจ้ำอุ้มเอาบางสีดาลุกจากที่นอนมาแล้ว บางจ้ำเอาฝ้ายมาผูกแขน แล้วแลเอ็นธกอถันว่า มาเบิ่งอันบางน้องสีดา ขาได้เดินไปมา ในป่า [3] ขาได้ไปกู่งอถว่าดอมผี ขาได้เดินดิ่งหนีดอมเผื่อน ขาได้ถ้วเกื่อนให้เธริน ให้เจ้าหูบถืนมาหาพี่ บักนี้เอ็อยกำปั้นเข้าจ้ำเอ็นหาเอ็อยกำมือปาต่อนใต่ง เอ็อยกำมือเข้ากับใส่เอ็นหา อำให้น้องถืนมากินเข้า เอ็อยก่บ้างรักเจ้าสีดา น้องแก้วพี่บา ถันว่าบางพิมพาผูกแขนบางสีดาแล้ว กำลอดรุ่งแจ้งเมื่อ นั้นบางพิมพาจ้ำถามบางสีดาว่า ดูธาเจ้าบางผู้เปังน้องในอันนี้กำเปังอันรุ่ง แจ้งมาแล้วแล บักนี้เจ้าจักปู่ในที่นี้กับดอมข้าผู้พี่นั้นลือรู้ว่าเจ้าจักไปเมื่อ หน้ากำพี่จา เมื่อนั้นบางสีดาจ้ำเอามือเชดน้ำตาแล้วแล กล่าวว่าข้าแก่พี่ เปังเจ้าผู้น้องก่จักไปเมื่อหน้าพุ้นแล ถันว่าบางสีดากล่าวสันนั้นแล้ว บาง จ้ำบายเอาไยคำสองหน่วยไยเงินสองหน่วยกับหั้งอันเงินอันคำ อันเตันไป ด้วยเกื่องเงินเกื่องคำแลเสื่อสาดสบาล้อแรแพจิ่นหั้งมวน ถันว่าบางเอา ออกมาแล้วบางจ้ำกล่าวว่าข้าแก่พี่เปังเจ้า ส่วนถั้งเข้าของหั้งหลายปู่ว

---

๑ คำว่า "เจ้าสันใดจ้ำ" ถวนเปัน "เจ้าเปันสันใดจ้ำ"
๒ คำว่า "สวด" ถวนเปัน "ซวด ซื่ ซวาด"
๓ ในใบลาน จานกำ ซงน "ในปลา"

ນ້ ອັນພຣະບາອິນທາກແຕ່ງແປງໃຫ້ແກ່ຂ້າຜູ້ນ້ອງທຸກສິ່ງທຸກອັນ ພ້ເປັນເຈ້າຈ້ງ
ຫາບເອົາເມ້ືອຊ້ືຈ່າຍກິນຕາມໃຈນັກແຫ່ງເຈ້ານັ້ນເທ້ນ ຄັນວ່ານາງສີດາເອົາເຂ້ົາ
ຂອງທ້ັງຫ້ຼາຍມາໃຫ້ແກ່ນາງສຸຊາແລນາງພິມພາທ້ັງສອງພ້ີນ້ອງແລ້ວ ນາງທ້ັງ
ສອງຈ້ຶງພ້ອມກັນເອົາເຂ້ົາຂອງທ້ັງຫ້ຼາຍຝູງນັ້ນແລ້ວ ຈ້ຶງກ່ລ່າວແກ່ນາງສີດາວ່າ
ດູຣາເຈ້ົານ້ອງອັນເປັນທ້ີຮັກແກ່ຂ້າ ເຈ້ົາໄປເມ້ືອໜ້າ ພ້ີຍ້ັງມ້ີຊ້ີວ້ິດບ່ໍຕາຍເສ້ັງດ້ັ່ງ
ນ້ັ້ນ ໃນເມ້ືອເຈ້ົາເປັນຂ້ຍຂ້າທາສາແຫ່ງທ່ານກ່ໍດ້ີ ເຈ້ົາຈ້ຶງດຸ່ງເດ້ີນມາຫາຂ້າຜູ້ພ້ີ
ນ້ັ້ນເທ້ນ ພ້ີກ່ໍບ່ໍປຣະໄລເຈ້ົາໃຫ້ເປັນຂ້ຍຂ້າແຫ່ງບຸຄລະຜູ້ໃດໄດ້ແລ ຄັນວ່າເຂ້ົາ
ຂອງແຫ່ງຂ້າຜູ້ພ້ີມ້ີທ່ໍ່ໃດພ້ີຫາກຈ້ັກເຮາະຂ້ດໃຖ່ເອົາເຈ້ົາໃຫ້ໄດ້ນ້ັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນ
ນາງສີດາຈ້ຶງກ່ລ່າວສາທຸ ດ້ີໆວ່າດ້ັ່ງນ້ັ້ນແລ້ວ ນາງຈ້ຶງກ່ລ່າວວ່າຂ້າແກ່ພ້ີທ້ັງສອງ
ຄັນວ່າເຈ້ົາທ້ັງສອງຫາກເປັນຂ້ຍຂ້າທາສາແຫ່ງບຸຄລະຜູ້ໃດກ່ໍດ້ີ ເຈ້ົາພ້ີທ້ັງສອງ
ຮູ້ຂ່ໍາວວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງປູ່ບ້ານໃດເມ້ືອງໃດກ່ໍ ເຈ້ົາພ້ີຈ້ຶງດຸ່ງເດ້ີນໄປຫາຂ້າຜູ້ນ້ອງນ້ັ້ນ
ເທ້ນ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງບ່ໍຕາຍເສ້ັງ ເຂ້ົາຂອງມ້ີທ່ໍ່ໃດຫາກຈ້ັກໃຖ່ເອົາເຈ້ົາພ້ີທ້ັງສອງ
ຄ້ືວ່ານາງສຸຊາແລນາງພິມພາໃຫ້ໄດ້ຫ້ັ້ນແລ ບ້ັດ້ນ້ ຂ້າຜູ້ນ້ອງຈ້ັກລາເຈ້ົາທ້ັງສອງ
ໄປກ່ອນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນນາງສີດາກ່ໍລວດບອກຊະເພ້ົາຍ້ານອອກໄປຕາມຄ່ໍາມ້ັກແຫ່ງ
ຕົນຫ້ັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງຊະເພ້ົານ້ອຍແຫ່ງນາງສີດາກ່ໍລວດເລາະລ່ງບເກາະລ້ັງກາໄປ
ກ່ໍ້າຕາວ້ັນອອກໄປທ້ີນ້ັ້ນແລ້ວ ກ່ໍລວດພ້ົນຈາກເກາະລ້ັງກາທ້ີນ້ັ້ນແລ້ວ ຊະເພ້ົາ
ນ້ອຍກ່ໍໄປທ່ໍ່າກາງນ້ໍ່າສມຸດເປັນດ້ັ່ງ [1]ປຸ້ມປວກອັນພຸ່ງໄປຕາມນ້ໍ່າງນ້ັ້ນແລ ແມ່ນວ່າ
ເທພພະດາອາຣັກແລເງ້ືອກງູພ້ີເສ້ືອນ້ໍ່າແລຈ້ືແຂ້ນ້ັ້ງກອບທ້ັງຫ້ຼາຍ ນາເຫ້ັນນາງ
ສີດາອັນໃຫ້ຼໄປຕາມແມ່ນ້ໍ່າທ້ີນ້ັ້ນກ່ໍບ່ໍອາດຈ້ັກກະທ່ໍາຮ້າຍໄດ້ ຄັນວ່າສ້ັດຕ້ວໃດນາເຫ້ັນ
ກ່ໍມ້ີໃຈອ້ັນອ້ືດູກູນາເໝ້ືອນລູກເກ້ີດຮ່ວມທ້ອງພ່ໍ່ແມ່ອ້ັນດ້ງວກ້ັນນ້ັ້ນແລ ແມ່ນວ່າລະ
ລອກຟອງນ້ໍ່າສມຸດອັນລ້ົນຫາກຟາດຕ້ີລ້ົບລວດເອົາສ້ັດທ້ັງຫ້ຼາຍ ໝາຍມ້ີຄຸດນາກ
ຈ້ືແຂ້ນ້ັ້ງກອບທ້ັງຫ້ຼາຍ [2]ສວ່ານເສ້ັນຊະເດ້ັນໄປຮອດເໜ້ືອຝ່ັ້ງນ້ໍ່າແລຫາກກ່ໍດ້ີ ສ່ວນ
ດ້ັ່ງລະລອກຟອງນ້ໍ່າອ້ັນນ້ັ້ນກ່ໍບ່ໍຕ້ອງບ່ໍ້ກ່ໍຊະເພ້ົາແຫ່ງນາງໄດ້ຫ້ັ້ນແລ ອ້ັນນ້ ້ກ່ໍເປ້ັນ
ດ້ວຍເຕຊະແລຄາຖາອ້ັນພຣະບາອິນສອນໃຫ້ແກ່ນາງນ້ັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງນາງສີດາ

---

๑ ຄ່ໍາວ່າ "ປຸ້ມປວກ" ຄ້ືຊ້ືແມ່ນ "ຈອມປວກ ຫ້ຼ ຈູມປວກ"
๒ ຄ່ໍາວ່າ "ສວ່ານເສ້ັນ" ຄ້ືງເປ້ັນ "ສວ່ານເຊ້ັນ"

ອັນໄປຕາມຊະເພົ້າທີ່ນັ້ນກໍດີ ກໍບໍ່ມີໃຈອັນຄະນຶງວ່າຈັກໄປໃນທີ່ນັ້ນທີ່ນີ້ໄດ້ແລ ກໍທໍ່ເອົາແຕ່ຊະເພົ້າຫາກພາໄປຕາມກຣະແສແມ່ນ້ຳທັ້ງນວນ ບໍ່ອາດຈັກລ້ຽງເຫັນແຄມຝັ່ງນ້ຳໃນທິສສະກ້ຳໃດ້ກ້ຳເໜືອກ້ຳວັນຕົກແລວັນອອກໄດ້ແລ ຄັນວ່ານາງຫາກລ້ຽງໄປໃນທິສສະກ້ຳໃດກໍດີເໝືອນດັ່ງແລ່ນຂຶ້ນເມືອບິນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊະເພົ້າແຫ່ງນາງຈົ່ງໄປເຖິງເກາະດອນທີ່ບນ້ອຍອັນນຶ່ງ ລວງບາວໄດ້ຮ້ອຍໂບດຊຸນະຫັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງເກາະດອນອັນນັ້ນມີຄົນປູ ๕ ບ້ານ ຄືແລບ້ານແລມີປ່າໄມ້ດົງດອນທົ່ງໄຮ່ນາເປັນຫ້ອງປູ່ໂບດຊຸນະນຶ່ງ ຈົ່ງມີບ້ານສືບຕໍ່ກັນໄປດ້ວຍລຳດັບໄປເໝືອນດັ່ງດຽວກັນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊະເພົ້າແຫ່ງນາງກໍໄປຈອດເຊົາປູ່ໃນຫ້ວດອນກ້ຳເໜືອຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຊະເພົ້າແຫ່ງນາງຈອດເຊົາປູ່ພໍປຣະໝານຄາວນຶ່ງດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນບ້ານີ້ຊາຍຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າທ້າວຄຳຟອງ ມີອາບຸໄດ້ ๖ ປີຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຊາຍຜູ້ນັ້ນໄປຖ່ຽວຫຼິ້ນໃນທ່ຳກາງບ້ານທີ່ນັ້ນເປັນອັນເມືອບແຄນນາກນັກ ຊາຍຜູ້ນັ້ນຈົ່ງລ້ຽງໄປທາງທ່າເພື່ອວ່າຈັກອາບນ້ຳຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຊາຍຜູ້ນັ້ນລ້ຽງໄປເຖິງແຄມນ້ຳແລ້ວນັ້ນຈົ່ງຫຼຽວເຫັນຊະເພົ້າແຫ່ງນາງສີດາ ນາຈອດເຊົາໃນທີ່ທ່ານັ້ນແລ້ວ ຊາຍຜູ້ນັ້ນຈົ່ງຄະນຶງໃຈວ່າສ່ວນດັ່ງຊະເພົ້າເຫຼ້ານີ້ເປັນອັນດີງາມນາກນັກແທ້ນໍ ຄັນວ່ານັ້ນຄະນຶງໃຈສັ້ນນັ້ນແລ້ວ ນັ້ນຈົ່ງເອີ້ນຖາມວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້ານາງຮ້ອຍຊະເພົ້ານ້ອຍ ເຈົ້າກູທ້ຽງຫຼາຍນອນບ່ຳທັ້ນຕື່ນລຶ ເຈົ້າກູຫັ້ນໄປທີ່ໃດນັ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາໄດ້ຍິນຊາຍຜູ້ນັ້ນເອີ້ນຖາມສັ້ນນັ້ນນາງກໍຫຼຽວຄອບດູໃນຫ້ານ່ອງເບ້ງຊອນຊະເພົ້າທີ່ນັ້ນ ກໍຈົ່ງເຫັນຊາຍຜູ້ນັ້ນ ນາງຈົ່ງຂານເປັນມາຂານປອກຫຼ້ນວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າອ້າຍຊະເພົ້າເຫຼ້ານີ້ຊື່ວ່າແມ່ນຊະເພົ້າແມ່ໜ້ານໄປຫາພົວ ນ້ອງນີ້ເຖົ້ານົກຖ້ວກ້ຽງຊຸ່ມ ນ້ອງນີ້ເຖົ້ານົກຂຸ້ມງອບຕ່ ເຈົ້າອ້າຍມາບໍ່ຄໍເອີ້ນຮ້ອງ ເຊີນເຈົ້າເຂົ້າສູ່ຫ້ອງຂ້າຊະເພົ້າທອງເຫຼ້ານ້ອງຂວັ້ນໝ້ຜູ້ດີເຮັບອ້ງເຊີນອ້າຍມາທ່ຽມສອງຮຽງຄູ່ ນາໄດ້ປົກປູ່ແຄມຊຸ້ນ ນາງກລ່າວສັ້ນນັ້ນແລ້ວທ້າວຄຳຟອງຈົ່ງເຂົ້າໄປໃນຊະເພົ້າທີ່ນັ້ນ ກໍຈົ່ງເຫັນນາງສີດາເປັນອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມເຈົ້າຈົ່ງຖາມວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້ານິນ້ອງອັນເປັນທີ່ຮັກແກ່ຂ້າຜູ້ພີ ເຈົ້າຢູ່ບ້ານໃດເມືອງໃດຈົ່ງເດີນມາເຖິງທີ່ນີ້ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພີ່ເປັນເຈົ້າ ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍລຸກແຕ່ເມືອງລັງກາພຸ້ນມາແລ ເຈົ້າອ້າຍປູ່ໃນທີ່ນີ້ກໍ່ບ້ງຄ່ອຍປູ່ດີລຶ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄຳຟອງຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ນາງ ຂ້າຜູ້ພີ່ປູ່ໃນທີ່ນີ້ກໍ່ບ້ງເປັນໄດ้[๑] ໂດຍອັນຫາ

---

๑ ຄວນຈະເປັນ "ເປັນໄປ"

ໃພບໃພບ່ໄດ້ນັ້ນແລ[1] ໃນເມື່ອເຈົ້ານາແຕ່ເມື່ອງລ້ງກາທີ່ນັ້ນເຫດດັ່ງລີ້ຈົ່ງເຫັນຜູ້ດຽວ ນີ້ຈາ ຮູ້ວ່ານາງມາກັບດອມພໍ່ແມ່ເຈົ້ານັ້ນລີ ເມື່ອນັ້ນນາງຈົ່ງຂານວ່າຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍບ່ໄດ້ນາກັບດອມບຸຄລະຜູ້ໃດແລ ຂ້າກໍທ່ໍນາແຕ່ຜູ້ຂ້ານັ້ນເປັນກໍາພ້າຄົນດຽວນີ້ແລ ເຫດວ່າຂ້າໄດ້ກະທໍາຜິດພຣະບາພໍ່ແຫ່ງຜູ້ຂ້າ ພຣະພໍ່ແຫ່ງຂ້າຈົ່ງໄດ້ເອົາໄຫ້ນ້ໍາມາເຖິງທີ່ນີ້ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຈົ່ງຖາມວ່ານາງໄດ້ກະທໍາຜິດພຣະບາພໍ່ແຫ່ງເຈົ້າເນ້ຍໃດ ຈົ່ງໄດ້ເອົານາງໄຫ້ນ້ໍາມານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າ ບານເມື່ອຜູ້ຂ້າໄດ້ກະທໍາຜິດພຣະບາພໍ່ເປັນເຈົ້ານັ້ນ ກໍທ່ໍຂ້າໄດ້ເອົາມີດນ້ອຍມາຖືທົ້ງແລ້ວແລຫຼຸດມືດົກຖືກຂ້າງພຣະບາພໍ່ແຫ່ງຂ້ານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວກໍໄດ້ຍິນຄໍານາງກລ່າວສັນນັ້ນເຈົ້າຈົ່ງກລ່າວວ່ານຸຮານາງ ພີແລມີດ້ງນັ້ນແທ້ເຈົ້າປ່າໄດ້ໄປທີ່ໃດ ເຈົ້າຈົ່ງປູ່ກັບດອມພີ້ໃນທີ່ນີ້ເທ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າ ແມ່ນວ່າຂ້າຈັກປູ່ໃນທີ່ນີ້ ຂ້າກໍບ່ກ້ດໝາຍໄດ້ແລ ແມ່ນວ່າຂ້າຈັກໄປເມື່ອໜ້າກ້ດ ຂ້າກໍບ່ກ້ລ່າວເປັນໝັ້ນທ່ຽງໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄໍາຟ້ອງຈົ່ງຖາມວ່ານຸຮານາງໃນວັນນີ້ກໍເປັນວັນຄໍ່າມືດແລ້ວ ເຈົ້າຈັກໄປນອນທີ່ໃດກໍພີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າ ໃນເມື່ອຂ້າຜູ້ນ້ອງຈັກນອນໃນທີ່ໃດ ຂ້າກໍບ່ກ້ລ່າວໄດ້ແລເຫດວ່າຂ້າເປັນຜູ້ນ້ໍາຄົນດຽວບ່ມີໃຜນານອນກັບດອມເປັນໝູ່ ແມ່ນວ່ານອນໃນທ້ໍໃດກໍຜູ້ດຽວ ແມ່ນວ່າປູ່ໃນທ້ໍໃດກໍປູ່ຜູ້ດຽວ ຈົ່ງບ່ກ້ລ່າວຈັກປູ່ທ້ນັ້ນນອນທ້ນີ້ໄດ້ເພ້ືອດ້ງນັ້ນແລ ທ້າວຄໍາຟ້ອງຈົ່ງກລ່າວວ່າ ນຸຮານາງພີ້ວ່າເຈົ້ານອນຜູ້ດຽວດ້ງນັ້ນເຈົ້າໄປຫາຜູ້ໃດນານອນເພ້ືອນເຈົ້ານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າຂ້າກໍບ່ໃຫ້ຫາບຸຄລະຜູ້ໃດນານອນກັບດ້ວຍຂ້າໄດ້ແລ ເຫດວ່າຂ້າເປັນກໍາພ້າພັດພາກພໍ່ແມ່ເດ້ນມາ ຄັນວ່າບຸຄລະ ຜູ້ໃດອ້ຶດູກູນານອນເພ້ືອນຂ້າງດ້ງນັ້ນ ຂ້າກໍສາທຸການກັບດອມບຸຄລະຜູ້ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄໍາຟ້ອງຈົ່ງກລ່າວວ່ານຸຮານາງ ພີ່ວ່າຂ້າຜູ້ພ້ີນານອນກັບດອມເຈົ້າດ້ງນັ້ນ ເຈົ້າບ້ງຈັກໃຫ້ຂ້າຜູ້ພ້ີນານອນເພ້ືອນນັ້ນລ້ຮູ້ວ່າບ່ໃຫ້ນານັ້ນກໍພ້ີຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພ້ີເປັນເຈົ້າຄັນວ່າເຈົ້າກູມ້ໃຈອ້ຶດູກູນານອນເພ້ືອນຂ້າງດ້ງນັ້ນ ຂ້າກໍສາທຸການກັບດອມເຈົ້າກູ

---

[1] ຈົບບຸກ ๖ ນັ ๓

มาภนักแล ท้าวถ่ำฟองจิ่งกล่าวอ่าพ้ทเทกุธาบาง ผิว่าเจ้าจักใช้ข้าผู้พี่มาบอบเพื่อนเจ้าดั่งนั้นข้ากำจักเมื่อบอกแก่พ่อแลแม่แห่งข้าก่อนแลท้าวถ่ำฟองกำเมื่อเถิงเรือนแห่งตินหั้นแล เมื่อนั้นขุนสวัสสะดีอันเปันพ่อท้าวนั้น กำจิ่งถามลูกแห่งตินว่า กูธาเจ้าลูกธักพ่อไปถ่องหั้นในที่ใดเปันอันบาบมาภนักกำพ่อจา เมื่อนั้นท้าวกำขานถ่ำพ่อแห่งตินว่า ข้าแก่พ่อเปันเจ้าข้าผู้ลูกกำไปในท่านั้นข้ากำไปเห็นบาผู้บ่าอันงามขวิ ชะเผ้าเหนือบ่ามาจอดเซ่าปู่ในท่าที่นั้น ข้ากำไปจาหนับกอมบาผู้นั้นเปันอันเห่าบาบนักกำจิ่งเปันอันถ่ำมืดบ่ได้มากำข้าแล บัดนี้บาผู้นั้นกำช้ำอ่อยไหว้ผู้ข้าไปบอกเพื่อนในชะเผ้าที่นั้นกำข้าแล เมื่อนั้นขุนสวัสสะดีได้ยินถ่ำท้าวถ่ำฟองอันเปันลูกแห่งตินกล่าวอ่าบาสีดามาจอดเซ่าปู่ในท่าว่าดั่งนั้น ขุนสวัสสะดีกำบ้าเกิดมีใจสเนหารักบาผู้นั้นเหมือนดั่งลูกถิ่งแห่งตินนั้นแล มันจิ่งกล่าวเชิ่งลูกแห่งตินว่าตาตะกูธาเจ้าลูกธักแก่พ่อ ผิว่ามีดั่งนั้นแท้เจ้าจิ่งไปเอาพี่บ่าเจ้าผู้ชื่อว่าบาบุบกองไปบอกเพื่อนบาผู้นั้น กับกอมเจ้ากำพ่อเห็นว่าดั่งนั้นเมื่อนั้นท้าวถ่ำฟองจิ่งเอ็นเอาบาบุบกองมาสู่สำนักแห่งตินแล้ว ข้าทั่งสองคินพ้อมกันไปเถิงชะเผ้าในท่าที่นั้นหั้นแล บาบุบกองกำเห็นบาสีดามีรูบอันงามแลบ้างบ้อบอ่อนสันนั้น บาจิ่งเข้าไปอุ้มเอาบาผู้นั้นมาจูบชิมดิมขม่อมมากนัก เมื่อนั้นบาสีดากำกล่าวอ่า ในที่นี้ข้าจักเอาพี่เปันเจ้าเปันแม่แห่งข้านั้นแล แม่นว่าท้าวถ่ำฟองอันเปันน้องแห่งเจ้านั้นข้าจักเอาเปันพ่อแห่งข้านั้นแล เหตว่าข้าได้มาอาไสเจ้าทั่งสองข้ากำจิ่งได้เอาเปันพ่อแลแม่เพื่อดั่งนั้นแล ครันว่าเจ้าท้า ป จาเชิ่งกันสันนั้นแล้ว กำลวดพากันบอกหั้นแล ครันว่าบาสีดานอนหับไปแล้วบาจิ่งฝันเห็นคินผู้บ่าบ่างเข้ามาหาบาแล้วแลถามบาว ยามเมื่อบาได้พักพากจากพ่อแม่มาสันนี้ บ้างคิดเถิงนั้นลือว่าบากำต้านจาละจาตอบคินผู้นั้นว่า ข้าแก่เจ้าภูผู้ข้าได้พักพากพ่อแลแม่แห่งข้านานได้ ป-๔ วันแล้วข้ากำบ้าคึดรอดคึดเถิงนั้นแล เมื่อนั้นคินผู้นั้นจิ่งถามอ่ากูธาบาว ในเมื่อพ่อแลแม่แห่งบาเอาไหนบ้ามาสันนี้ บากำคึดคงกชั่วตอบนั้นลือว่าดั่ง บากำฝันอ่าบาได้กล่าวเชิ่งคินผู้นั้นว่า

ข้าแก่เจ้ากูผู้ข้ากໍ็ถืกลงฉมากมักแล ท่ໍว่าข้าจักบิกเอาบุนแห่งพ่ໍแม่มา ปิกเก้ำงำหัวท่ໍนั้นแล ว่าดังนั้นคิมผู้นั้นจิ่งเอามืมาลูบหัวใจบางหั้นแล ในเมื่อคิมผู้นั้นเอามืมาลูบหัวใจบางสันนั้น กໍเป็นอันเป็นมากมัก บาง จิ่งร้องไห้กໍลวกหู้งไหู้ออกปากมากมักหั้นแล ขาทั้งสองจิ่งชักชุ้นปุก บางสีดาแล้ว บางขานว่าข้าแก่พี่เป็นเจ้า ข้ากໍฝันเหับคิมผู้บ่ิงเอามืมา ลูบหัวใจแห่งข้าเป็นอันเป็นมากมัก ข้าจิ่งร้องไห้หู้งไหู้มากมัก พี่เป็นเจ้าจิ่งได้ปุกข้าผู้น้องชะกุ้งตื่นแล้ว กໍลวกหู้งลืมพ่ໍแม่บ้านท้งมวนหั้นแล ในเมื่อธาติถืนอันนั้นแลรุ่ง สายสุริยะพุ่งขึ้นมาดังนั้น เจ้าทั้ง ฆ กໍพ้อมกันลุกสว่ายหน้าชำระเนื้อตินแล สเวิบเข้าน้ำในชุนะอาหานบ่ระบวนแล้ว กໍต้านจาระจาเชิงกันไปมาแล้วแลชิมชื่นยินดีมากมักหั้นแล เมื่อนั้นส่วนดั่งคำอันนั้นกໍเป็นอันลือชาผากิดไปทั่วบ้านท้งหลาย อันได้ห้าบ้านในท่ำภาวดอนทีนั้นด้วยคำว่า บางสีดามาผู้กงวจอกชะเผิาปู่ในท่าบ้านเหนือ เป็นผู้ดีผู้งามมากมัก ท่ໍว่านางนั้นเป็นเด็กน้อยเกิดมาได้สองปีนี้แล้ว ว่าดังนั้นแล้วเอากໍพ้อมกันไปเบิ่งดูนางผู้นั้นเป็นอันมากมัก เมื่อนั้นห้าวคำฝองจิ่งถามนางสีดาว่า ดูธาเจ้านางอันเป็นน้อง ในทีนี้เจ้าจักไปเมื่อหน้านั้นลื รู้ว่าเจ้าจักปู่ในทีนี้กໍพี่จาถ้าว่านางจักปู่กับดอมพี่ในทีนี้แท้ดังนั้น พี่จักขิบขวายหาเข้าของมาล้างเจ้ากໍบ่ให้ทุกขากอึดปากอันใดกໍพี่นา เมื่อนั้นนางสีดาจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าในเมื่อข้าผู้น้องมาเถิงเจ้าทีนี้กໍเป็นอันสุกขาสำราบบ่ิงนัก แม่นว่านอนภาวถืนเจ้าพี่ทั้งสองกໍมานอนเพื่อน บัดนี้ข้าผู้น้องกໍตะเดินไปหน้าก่อนแล กล่าวดังนั้นแล้ว นางจิ่งเอาเข้าของเงินคำอันมี ในชะเผิาทีนั้น ยื่นให้"[1] แก่ห้าวคำฝองแลนางบุนกองบุนกองอันพ่ໍแม่แห่งติน" ตาบต่ໍเท้าพ่ໍแรงตินหั้นแลเมื่อนั้นห้าวคำฝองแลนางบุนกองทั้งสองพี่น้อง กໍแต่งหาบเอาเข้าของพ้อมระหนานแรงตินหาบได้นั้นแล้วเจ้าทั้งสองจิ่งเอิ้นสั่งนางสีดาว่าค่อยไปดีเบิ้สีดาน้องให้เจ้าหาบ ไสกแล้วเทั้งธะถาบาได้เจับหูตาแลปวดท้อง บาได้ไสกต้องเถิงตินกໍพี่

---

๑ ข้ๅความตอนนี้ถวนเป็น "แก่ห้าวคำฝองแลนางบุนกองอันเป็นพ่ໍแม่แห่งติน" ในใบลาน จานกำ ฆบ "ห้าวคำฝองแลนางบุนกอง อันเป็นพ่ໍแม่ล้างแห่งติน" มัด ฆ ผูก ๖ หน้า ๔๗

ເທົ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງບອກຊະເພົ້ານ້ອຍບ້ານອອກໄປຫັ້ນແລ ແຕ່ນັ້ນຊະເພົ້າ
ແຫ່ງນາງກໍໄປໃນທິສສະກ້ຳຕາວັນອອກເປັນດ້ງມີຈິຕຕວິນຍານນັ້ນແລ ຊະເພົ້າ
ແຫ່ງນາງກໍໄປດ້ວຍອັນລຳດັບແມ່ນ້ຳຄຸງຄາທີ່ນັ້ນແລ້ວ ນາງແກ້ວກໍຊຸ່ມຊື່ນຍິນດີຫັ້ນ
ແລເມື່ອນັ້ນນັ້ງມີດອນທີບນ້ອຍນຶ່ງລວງຍາວໄດ້ ๒ ຮ້ອຍໂບດຊຸນະລວງຂວາງໄດ້ຮ້ອຍ
ໂບດຊຸນະ ສ່ວນດ້ງເກາະອັນນັ້ນອັນເຕັມໄປດ້ວຍໝູ່ຄົນທ້ັງຫຼາຍ ອັນເປັນບ້ານເປັນ
ເມືອງແລໄຮ່ນາ ບ່ໍອາດຈັກນັບໄດ້ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນສ່ວນດ້ງຊະເພົ້າແຫ່ງນາງກໍໄປ
ຮອດໄປເຖິງແລໄປຈອດເຊົ້າໃນຫາງດອນກ້ຳໃຕ້ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຊະເພົ້າແຫ່ງ
ນາງຈອດເຊົ້າແລ້ວ ນາງຈົ່ງອອກມາປູ່ຫົວຊະເພົ້ານັ້ນຄອຍດູບ້ານເມືອງ ກໍບ່ໍ
ເຫັນບຸຄລະຜູ້ໃດລົງມາໃນທ່ານັ້ນ ນາງຈົ່ງຍຸງຫນ້ງສືແລ້ວເອົາໄປພູກແຂວ ນ
ໄວ້ເໜືອຝ່ັງນ້ຳທີ່ນັ້ນມີປຣະໜານຍາມນຶ່ງແລ້ວ ເມື່ອນັ້ນນ້ັງມີລູກແມ່ໜ້ານສອງ
ຄົນສ່ວນດ້ງລູກແມ່ໜ້ານສອງຄົນນັ້ນນ້ັງທ້ັງສອງ ຜູ້ພີ່ນັ້ນຊ່ໍວ່າສີທາ ຜູ້ນ້ອງນັ້ນຊ່ື
ວ່າຄຳພາເປັນລູກຝາແຝດ ເກີດນາພ້ອມກັນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງທ້ັງສອງອັນເປັນ
ລູກແມ່ໜ້ານນັ້ນມີອາຍຸໄດ້ ๔ ປີ ທ້ັງສອງຂ້ານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຄຳພາອັນເປັນ
ລູກຫ້ ົ ວແຫ່ງແມ່ໜ້ານກໍລົງມາອາບນ້ຳໃນທ່ານັ້ນ ກໍຈົ່ງເຫັນນາງສີດານ້ັງປູ່
ເໜືອກອະບານຫົວຊະເພົ້ານັ້ນແລ້ວ ນາງທ້ັງສອງຈົ່ງຖາມນາງສີດາວ່າ ດູຮາເຈ້ົ
ນາງຜູ້ເປັນນ້ອງອັນເປັນທີ່ຮັກແກ່ເຮົາພີ ນາງລຸກແຕ່ທີ່ໃດມາເຖິງທີ່ນ ້ ກໍພີ ້ ຈາ ນິຄຄາ
ວ່າພໍ່ແລແມ່ແຫ່ງເຈ້ົາຫ ີ ໄປຂາບເຂ ້ ົ າຂອງໃນບ້ານເມືອງທີ່ນັ້ນ ກໍທ ່ ໍ ນ ້ ັ ງແຕ່ເຈ ້ ົ າ
ປູ່ເ ້ ົ າຊະເພົ້ານ ້ ທ ີ ່ ນ ້ ັ ຜ ້ ູ ກ ງ ວ ນ ້ ັ ນ ້ ລ ີ ເຈ ້ ົ າປູ່ເ ້ ົ າຊະເພົ້ານ ້ ັ ຜ ້ ູ ກ ງ ວ ສ ັ ນ ້ ີ ນາງບ ່ ໍ ປ ້ ານ ກ ິ ວ ຈ ້ ີ ແ ຂ ້
ແລເ ົ ືອກ ກ ົ ວ ອ ັ ນ ປ ູ ່ ໃ ນ ແ ມ ່ ນ ້ ໍ າ ທ ີ ່ ນ ້ ີ ມ າ ຂ ິ ບ ກ ິ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ນ ັ ້ ນ ລ ີ ອ ັ ນ ນ ້ ັ ງ ເ ຈ ້ ົ າ ບ ່ ໍ ປ ້ ານ ຄ ົ ນ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ າ ຍ ມ າ
ໂຄບຊ ິ ງ ເ ອ ົ າ ເ ຂ ົ ້ າ ຂ ອ ງ ແ ລ ຈ ັ ບ ເ ອ ົ າ ເ ຈ ້ ົ າ ໄ ປ ຂ າ ບ ກ ໍ ພ ີ ລ ີ ເ ຈ ້ ົ າ ເ ປ ັ ນ ເ ດ ັ ກ ນ ້ ອ ຍ ສ ັ ນ ້ ີ ເ ຫ ດ ດ ັ ່ ງ
ລ ີ ຈ ົ ່ ງ ປ ູ ່ ເ ຝ ົ ້ າ ເ ຂ ົ ້ າ ຂ ອ ງ ເ ງ ິ ນ ຄ ຳ ໄ ວ ້ ຖ ້ າ ພ ໍ ່ ແ ມ ່ ເ ຈ ້ ົ າ ໄ ດ ້ ນ ້ ີ ຈ ່ ວ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ສ ີ ດ າ ຈ ົ ່ ງ ກ ລ ່ າ ວ
ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ພ ີ ່ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ນ ັ ບ ແ ຕ ່ ຂ ້ າ ຜ ູ ້ ນ ້ ອ ງ ເ ດ ີ ນ ມ າ ໄ ດ ້ ๔ ເ ດ ື ອ ນ ປ າ ຍ ๗ ວ ັ ນ ນ ້ ີ ກ ໍ ຂ ້ າ ແ ລ
ບ ່ ໍ ມ ີ ບ ຸ ຄ ລ ະ ຜ ູ ້ ໃ ດ ມ າ ກ ະ ທ ຳ ຮ ້ າ ຍ ແ ກ ່ ຂ ້ າ ຜ ູ ້ ນ ້ ອ ງ ຈ ັ ກ ເ ທ ື ່ ອ ວ ່ າ ຂ ້ າ ຜ ູ ້ ນ ້ ອ ງ ເ ປ ັ ນ ລ ູ ກ ກ ຳ ພ ້ າ
ດ ຸ ່ ງ ເ ດ ີ ນ ມ າ ຜ ູ ້ ນ ຶ ່ ງ ຄ ົ ນ ດ ຽ ວ ກ ໍ ບ ່ ໍ ມ ີ ຜ ູ ້ ມ າ ຄ ອ ມ ເ ພ ື ່ ອ ນ ຂ ້ າ ງ ເ ຫ ດ ດ ັ ່ ງ ລ ີ ພ ີ ່ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ຈ ົ ່ ງ
ກ ລ ່ າ ວ ເ ຊ ິ ງ ຂ ້ າ ປ ູ ່ ເ ຝ ົ ້ າ ເ ຂ ົ ້ າ ຂ ອ ງ ໄ ວ ້ ຖ ້ າ ພ ໍ ່ ແ ມ ່ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ທ ້ ັ ງ ສ ອ ງ ພ ີ ່ ນ ້ ອ ງ ຈ ົ ່ ງ ຖ າ ມ ວ ່ າ
ດ ູ ຮ າ ນ ້ ອ ງ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ທ ີ ່ ຮ ັ ກ ແ ກ ່ ເ ຮ ົ າ ພ ີ ່ ໃ ນ ເ ມ ື ່ ອ ພ ໍ ່ ແ ລ ແ ມ ່ ແ ຫ ່ ງ ເ ຈ ້ ົ າ ບ ່ ໍ ມ ີ ສ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ເ ຫ ດ

ด้วลีเจ้าจิ่งบ่ปู่กับดอมปู่ย่าตาขายบั้นจา เปันด้วลีเจ้าจิ่งดุ่งเดินมาผู้ดงอ สันนี้ภพีจา เมื่อนั้นนางสีดาจิ่งกล่าวอว่า ข้าแก่พีเปันเจ้า ส่วนด้วปู่ย่าตา นายแหว่งข้าปู่บ้านเมืองหีใด ข้าภบ่รู้ได้แล นางทัสอจิ่งถามว่าภูธานางผีว่าเจ้าบ่รู้แจ้งปู่ ย่า ตา นาย ปู่บ้านบั้นเมืองนี้แท้ด้วบั้น ส่วนด้วพ่อแล แม่แหว่งเจ้าปู่บ้านใดเมืองใด จิ่งบ่รู้จักปู่ ย่า ตา นายบั้นจา เมื่อนั้นนางสีดาจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่พีเปันเจ้าแม่นว่าพ่อแลแม่แหว่งข้าปู่บ้านใดเมืองใด ภบ่รู้แจ้งได้แล เมื่อนั้นนางทัสอจิ่งถามว่าภูธาเจ้านางน้อง เจ้าบ่รู้แจ้งว่าพ่อแม่ปู่ย่าตานายปู่บ้านบั้นเมืองบั้นสันนี้ เจ้าเกิดในหีใดบั้นจา มิถถาว่าเจ้านางเกิดในท้องถินบั้นลีรู้ว่าเกิดในไภนไม้บั้นจา เมื่อนั้นนางสีดาจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่พีเปันเจ้าข้าผู้น้องบ่ได้เกิดในไภนไม้ในหีใดหีหนึ่งภบ่มี ท่เกิดในท้องถินสิงดงอแล ท่ว่าข้าผู้น้องบ่รู้แจ้งว่าเกิดในหีบั้นหีนี้แล พ่อแม่ปู่ย่าตานายปู่บ้านบั้นเมืองนี้จักสิงจักอัน "ถันว่าข้าผู้น้องบ่รู้ [๑]จักพาสาภท่ปู่ในชุะเพินน้อยหีนี้สิงดงอบั้นแล" เมื่อนั้นนางทัสอจิ่งถามว่าภูธาเจ้านางผู้เปันน้อง ในหีนี้เจ้าจักไปหีใดบั้นจา เมื่อนั้นนางสีดาจิ่งกล่าวว่าข้าแก่พีเปันเจ้า ข้าผู้น้องภบ่รู้แจ้งว่าปู่หีบั้นไปหีนี้ได้แล ถันว่าเถิงยามแลงค่ำมืดมาแล้วข้าภบอน ถันว่าเถิงอันหน้าเช้ามาแล้วข้าภเดินไป ถันว่าเหันบ้านเมืองหีใดปู่ถิภถิมีผู้เพิงพาอาสแลธักแพง ข้าภปู่ในหีบั้นแล ในเมื่อข้าผู้น้องดุ่งเดินไปในภาละบักนี้ภถิ ข้าภบ่ถือว่าจักไปปู่ในบ้านเมืองหีใดแล ภท่ดุ่งเดินไปตามภละแสแม่บ้าภบ่รู้ทางใด ขอให้พีเปันเจ้ามีใจอันอิกภูนาข้าผู้น้องอันหาหีเพิงบ่ได้นี้ภข้าเหิน เมื่อนั้นนางทัสอจิ่งภได้ยินนางสีดาภล่าวอว่าหาหีเพิงบ่ได้ด้วบั้น นางทัสอจิ่งกล่าวว่าภูธาเจ้าถันว่าเจ้าหาหีเพิงหีอาสบ่ได้ด้วบั้น นางทุภยากด้วยวัตถุเข้าของอันใดภพีจา รู้ว่าเจ้าเปันข้อยข้าแหว่งท่านบั้นลี รู้ว่าเจ้าทุภยากด้วยอันดุ่งเดินไปบั้นจา เมื่อนั้นนางสีดาภล่าวว่าข้าแก่พีเปันเจ้า ข้าผู้น้องภบ่ทุภยากด้วยวัตถุเข้าของแลเปันข้อยแหว่งท่านแลดุ่งเดินไปหน้าบั้นแล ข้าผู้น้องภเปันทุภด้วยอันบ่มีถินมาปากจากอมข้าบั้นแล เมื่อนั้นนางทัสอจิ่ง

---

๑ "บ่"ถวนจะตักออกในใบลาน จากบ่าวยูน "ถันว่าข้าผู้น้องธู้จักพาสาถินภหากปู่ในชุะเพินน้อยหีนี้สิงดงอบั้นแล" มัก ฉ ผูก ฉ หน้า ๔

จ๊ากล่าวว่าดูธาบาว ถังว่าเจ้าน้องเป็นทุกด้วยอันบ่มีถิ่นผู้ใดมาปากต้าน จาธะจากับถอมเจ้าถั่งนั้น ข้าผู้พี่กำจักมาปากจากับถอมนั้นแล บาวสีดา จ๊ากล่าวว่าข้าแก่พี่เป็นเจ้า ใบเมื่อพี่เป็นเจ้ามาปากจากับถอมข้าผู้น้องทีนี้ กำเป็นอันชิมชื่นยินดีมากนักแท้ดีหลี่แล ท่อว่าเจ้าบาวพี่มาปากจากับถอมข้าผู้น้องสีวันี้ กำท่มาปาก จาหั้นแต่เมื่อภาวอันสีวกเวา ใบเมื่อภาวถึงนั้นกำหาบุถละผู้ใดจักมาปากจาหั้นกับถอมผู้ข้านั้นกำบ่มี ข้าผู้น้องปู่ผู้เวกำเป็นอันป้านมากนักแล เมื่อนั้นบาวทั้งสองจ๊ากล่าวว่าดูธาเจ้าบาวผู้เป็นน้อง ผิว่าข้าทั้งสองจักมาบอนกับถอมเจ้าบาวอันเป็นน้องถั่งนั้น บั้วจักเพิ่งใจเจ้านั้นลือรู้ว่าบ่เพิ่งใจ ถือว่าเด็กน้อยเหมือนถั่วดวงกับเจ้าบาวน้องจ๊าใหม้มาบอนนั้นจา เมื่อนั้นบาวสีดาจ๊ากล่าวว่า ข้าแก่เจ้าพี่ทั้งสอง"๑ถังถ่ำ" เจ้าพี่มาบอนกับถอมข้าผู้น้องแท้ถั่งนั้น ข้าผู้น้องกำมีใจอันชิมชื่นยินดีมากนักแล เมื่อนั้นบาวถำพาจ๊าขานว่าข้าผู้พี่กำหากจักมาบอนกับถอมเจ้าใบวันีฉะแล ท่อว่าข้าผู้พี่จักเมื่อก่อนพี่จักมาโดยพลันแท้กาย เมื่อนั้นบาวสีหาผู้เป็นพี่บิวจ๊าถามบาวถำพาผู้เป็นน้องว่า ดูธาเจ้าบาวผู้น้องส่วนถั่วเจ้าไปอาบน้ำใบวันีกำเป็นอันเหิวบานมากนักแท้ถั่งนั้น บาวถำพาจ๊าขานถำพี่บิวแท่วตินว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้า ใบเมื่อข้าผู้น้องไปอาบน้ำใบวันี ข้ากำไปเหับบาวผู้น้องอันมีอายุอันได้ปีน้องปาย ฝี เดือน ฮ้อฉะเผ้าเหั้มน้องมาจอดเซ้าปู่ใบท่าน้ำที้นั้น ข้ากำได้ไปปากต้านจาหั้นกับถอมบาวผู้นั้นกำลอดถ่ำเสังเพื่อถั่งนั้นแล ที้นั้งบาวผู้นั้นกำบั้วแอ่วออนใหข้าผู้น้องไปบอนเพื่อนใบธาติถืนอันนี้ว่าถั่งนั้นกำข้าแล เมื่อนั้นบาวสีหาได้ยินถำบาวถำพากล่าวสันนั้นมันจ๊ากล่าวเซิงแม่แท่วตินว่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้าบั้วมีบาวสีดาผู้น้องมาเซ้าใบท่าที้นั้น มีเนื้อตินอันงามมากนักท่อว่าบั้วเป็นเด็กน้อย กำบ่รู้ก้อยอันใดส่วนถั่งบาวสีดาผู้นั้นกำมาแอ่วออนเอาบาวถำพาอันเป็นน้องแท่วข้าไปบอนเพื่อนใบทางท่าที้นั้น แม่เป็นเจ้าบั้วจักใหไปลือรู้ว่าบ่ใหไปนั้นจา เมื่อนั้นบาวอิหะวาแม่หม้ายจ๊ากล่าวเซิงลูกแท่วตินว่า ตาตะ ดูธาเจ้าลูกธัก

---

๑ ใบลานจานก่ำฆูบ "ถันว่า"

ແກ່ແມ່ ສ່ວນດ້ວງນາງສີດາຜູ້ນັ້ນມາແຕ່ທີ່ໃດແມ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີທາຈຶ່ງກ່າວ
ວ່າຂ້າແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າ ຂ້າຜູ້ລູກກໍ່ບໍ່ຮູ້ແຈ້ງວ່າມັນມາແຕ່ທີ່ນັ້ນທີ່ນີ້ ໄດ້ແລວ່າດ້ວ
ນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງຜູ້ເປັນແມ່ຈຶ່ງກ່າວວ່າ ດູຮານາງເຈົ້າລູກຮັກແມ່ທັ້ງສອງ ຜິວ່ານີ້ດ້ວ
ນັ້ນແທ້ເຂືອທັ້ງສອງຈຶ່ງພາກັນໄປນອນເພື່ອນນາງຜູ້ນັ້ນກໍ່ແມ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງທັ້ງ
ສອງຈຶ່ງພ້ອມກັນຂາບຄຳແມ່ແຫ່ງຕົນວ່າສາທຸດີໆແລ ຄັນວ່າແມ່ເປັນເຈົ້າໃຫ້ໄປ
ດ້ວງນັ້ນເພື່ອຂ້າທັ້ງສອງກໍ່ຈັກໄປນັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງທັ້ງສອງກ່າວເຊີ້ງແມ່ແຫ່ງ
ຕົນສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງທັ້ງສອງຈຶ່ງເອົາຜ້າຫົ່ມແລຜ້າຊະໄປໄດ້ແລ້ວກໍ່ພ້ອມກັນໄປທັ້ນ
ແລ ຄັນວ່າໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວເຈົ້າທັ້ງ ๓ ຈຶ່ງພ້ອມກັນນອນຢູ່ໃນຊະເພົາທີ່ນັ້ນເປັນ
ສຸກຂາສ່ຳຣານນາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຍັງມີນົກພິດ[1] ๖ ຕົວຜິວເນັ້ງໄປຊອກຫາ
ກິນປ່າໃນແຄມນ້ຳນັ້ນ ຄັນວ່ານົກພິດສອງຕົວມາເຖິງທີ່ນັ້ນແລ້ວມັນກໍ່ບິນຈັບຫ້ຽວຊະ
ເພົາທີ່ນັ້ນແລ້ວແລຮ້ອງມີສຽງອັນຄວນພລຶກສາເພິ້ງກ້ວນນາກນັກ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາ
ໄດ້ຍິນສຽງນົກພິດຮ້ອງໃນທີ່ຈົ່ມໃກ້ສັນນັ້ນ ນາງຈຶ່ງຮ້ອງໄຫ້ນາງກໍ່ມີໃຈອັນປ້ານແລ້ວ
ຮ້ອງໄຫ້ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈຶ່ງຝັ່ນເຫັນຊາຍຜູ້ນຶ່ງ ອັນມີຮູບໂສມອັນງາມນາກນັກເຂົ້າ
ມາຫານາງໃນຊະເພົາທີ່ນັ້ນອັນນຶ່ງນາງກໍ່ຝັ່ນວ່າຊາຍຜູ້ນັ້ນຖາມວ່າ ເຈົ້ານາງນ້ອຍ
ໄປທີ່ໃດກໍ່ພໍ້ຈາ ວ່າດ້ວງນັ້ນນາງຈຶ່ງຂານວ່າ ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍ່ບໍ່ຮູ້ວ່າຈັກໄປທີ່ນັ້ນທີ່ນີ້ໄດ້ແລ
ກໍ່ທໍ່ລຸ່ງເດີນໄປຕາມຄຳນັກແຫ່ງຕົນຄັນວ່າໝົດຊີວິດໃນທີ່ໃດກໍ່ລວດຕາຍໃນທີ່ນັ້ນທັ້ນ
ແລ ອັນນຶ່ງນາງກໍ່ຝັ່ນວ່າຊາຍຜູ້ນັ້ນເອົາມືຊີ້ບອກນາງວ່າ ດູຮານາງເຈົ້າຈົ່ງໄປໃນທິສ
ສະກ້ຳຕາວັນອອກທີ່ນັ້ນ ຫາກຈັກໄປພົບເຈົ້າຣະສີຕົນນຶ່ງໃນແຄມຝັ່ງນ້ຳສມຸດກ້ຳຕາ
ວັນອອກນັ້ນແລຄັນວ່ານາງໄປຮອດແລ້ວເຈົ້າຣິສີຕົນນັ້ນຫາກຈັກລ້ຽງດູເຈົ້າບໍ່ອາດຈັກ
ມີຄຳກັງວົນອົນຕາຍອັນໃດອັນນຶ່ງແລ ຄັນວ່ານາງໜີຈາກດອນອັນນີ້ ໄປໜ້າຈັກໄປ
ເຫັນດອນກວ້ານ້ຳມີປຣະໝານ ๓ ດອນ ຄັນວ່າກາບທີ່ນັ້ນໄປແລ້ວຈັກເຫັນເຈົ້າຣິສີ
ລົງມາອາບນ້ຳໃນທ່ານັ້ນແລ ອັນນຶ່ງນາງກໍ່ຝັ່ນວ່າຊາຍຜູ້ນັ້ນເອົາຣວກແກ້ວນຶ່ນໃຫ້
ແກ່ນາງທັ້ນແລ ນາງຈຶ່ງນຶ່ນມືໄປເອົາຊາຍຜູ້ນັ້ນກໍ່ຖືກໜີເສັ່ງບໍ່ໃຫ້ແກ່ນາງທັ້ນແລ
ໃນເມື່ອພຣະສຸຣິຍະອາທິດອອກມາແລ້ວເຈົ້າທັ້ງ ๓ ກໍ່ພ້ອມກັນລຸກຈ່ຳຣະເນ້ຍຕົນສຣະ
ສົງດ້ວຍຂອງຫອມ ແລ້ວແລສເວີຍເຂ້ານ້ຳໃຫ້ຊະອາຫານບໍ່ອະບວນແລ້ວກໍ່ຊົ່ນຊຶ່ນ
ນຶ່ນດີເຊີ້ງກັນທັ້ນແລ ນາງທັ້ງສອງຈຶ່ງກ່າວເຊີ້ງນາງສີດາວ່າດູຮານາງຜູ້ເປັນນ້ອງ

---

๑ ໃນໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ " ນົກພິດ "

ในวันนี้ก่เป็นอันรุ่งแจ้งมาแล้ว นางจักปู่กับดอมข้าผู้พี่ในบ้านเมืองก็มิได้รู้ว่าเจ้าจักไปเมียหน้านั้นจาเมื่อนั้นนางสิดาจึงกล่าวว่าข้าแก่พี่เป็นเจ้าผู้ข้าก่จักถุ่งเดินไปพายหน้าพุ้นแล เจ้าพี่ทั้งสองจึงถ่อยปู่สวัสสะดีย่าได้มีโพยโพอินตายมาบังบงกได้นั้นเหื็นนางสิดากล่าวสันนั้นแล้วนางจึงเอาอัตถุเข้าของให้แก่พี่ทั้งสองบ่อากจักนับอ่านได้ นางทั้งสองแต่งเอาเข้าของตามใจแห่งตินแล้วก่พากันถืนเมืองนั้นแล เมื่อนั้นฉะเพาะแห่งนางสิดากไปตามกระแสแม่น้ำก้ำตาเวันออกพุ้น นางก่ไปด้วยอันลำดับวันถืน นางจึงเห็นพระยานากตัวบึงอันพื้นออกมาแต่พื้นน้ำที่นั้น มีตัวอันใหญ่แลยาวมากนักถันว่านางเห็นแล้วนางก่มีใจอันฉะถุ้งตกใจกัว หน้งหัวพองาสั้นขินลุกบึงหนักหนา นางจึงร้องไห้มากนัก พระยานากได้ยินสงงอันนางร้องไห้มีสงงอันดังกสันนั้น พระยานากจึงลิงเห็นฉะเพาะแห่งนางเข้ามาหาตินสันนั้น พระยานากจึงถะบึงใจว่าบุถละผู้ใดมาร้องไห้ปู่ในฉะเพาบ้อยที่นี้เหมือนถั่งเถักบ้อยผู้บึงแท้ถีดี๋ ธอบว่าบึงบ้อยผู้นั้นดูงเห็นภูอันเป็นเกือกงูใหญ่ยาวสันนี้มันก่ป้านกัวแล้วแลร้องไห้บ่ป่าฉะแล ถันว่าพระยานากถะบึงใจสันนั้นแล้ว เจ้าก่นิมิดเป็นชายหนุ่มผู้บึงอันมีรูบโสมอันงามมากนักเป็นถั่งเทอะบุกอันลอกลิงมาแต่ฟ้าแล้ว เจ้าก่ซ้ำนิมิดเป็นเรือบ้อยเดู้มบึงแล้ว ก็ขึ้นอีเรือบ้อยเดู้มนั้นพายเข้ามาหานางทั้งแล เมื่อนั้นนางก่เห็นพระยานากนิมิดเป็นชายหนุ่มพายเรือเข้ามาหาตินสันนั้น นางจึงถามว่าข้าแก่เจ้าผู้มีรูบโสมอันดีงาม เจ้าบ่ป้านเกือกบ้าออกมาในที่นั้นก่ข้าลี เมื่อนั้นชายหนุ่มผู้นั้นจึงขานถอบว่า พ่อเทดูธานาง พี่ก่ได้ยินสงงเจ้าร้องไห้ถ้วยอันป้านงูถือนั้น พี่จึงรีบพายเรือเข้ามาหาเจ้าก่พี่บา บัดนี้เกือกถือนั้นมันไปที่ใดก่พี่จา ถันว่าชายหนุ่มพระยานากกล่าวเชิงนางสันนั้นแล้ว เจ้าจึงพายเรือเข้ามาจอกแทบใก้ฉะเพาบ้อยแห่งนางแล้วชายหนุ่มพระยานากจึงเข้าไปอุ้มจูบชิมดมฆ่อมแล้วจึงกล่าวว่า ดูธาเจ้าบ้องรักพี่แต่นี้เมื่อหน้าเจ้าบาได้ป้านกัวเกือกงูถือนั้นก่พี่เหื็น ถันว่าพระยานากกล่าวสันนั้น เจ้าก่นิมิดเป็นฝ้ายขาวฟาวบริสุด มีประหนาง

สามเสั้นแล้ว จิ่งเอามาผูกแขนนางสิดาด้วยพระธาตุถาวา ไชยะตุ
นะอังกังนี้ ถันว่าชายหนุ่มพระยานากผูกนางแล้ว เจ้าจิ่งถามว่าภูธา
นางอันเป็นน้องรักพี้ เหตถังลีเจ้าจิ่งเถ็นมาผู้น้ำถินกองบ่มีใผมาเพื่อน
ข้างกำพี้จา เมื่อนั้นนางสิดาจิ่งกล่าวว่าข้าแก่พี้เป็นเจ้า เหตถังลีข้าจิ่ง
บ่มาผู้น้ำถินกองนั้นจา เหตว่าข้าบ่มีพ่อแม่พี่น้องๆ ถันว่าข้ารู้จักพาสา
ถินมากำท่อเหันปู่ในชะเพิาที้นี้กำข้านา เมื่อนั้นชายหนุ่มพระยานากจิ่งถาม
ว่าภูธานาง ถันว่าเจ้าบ่มีพ่อแม่พี่น้องถังนั้น นางจักคุ่งเถ็นไปหาบุถละผู้
ใถนั้นจา นางจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ผู้ข้ากำบ่คุ่งเถ็นไปหาบุถละผู้ใถผู้
น้ำนั้น กำเถ็นไปตามกระแสน้ำตาบต่ำเท้าหมิดอายุแท่งข้านี้แล ถันว่า
ไปเหันบุถละผู้ใถมิใจอันอิกูภูบาแลล้างกูบ่ให้ทุกยากลำยากถังนั้น ข้าผู้
น้องกำจักปู่ในที้นั้นทั้งแล ประภาบน้ำถันว่าข้าผู้น้องไปจอบพิบถินผู้มิใจ
อันหม่ายแลชัง ป้อบว่าข้าติบ่มีใจอันอิกูภูบาถังนั้น ผู้ข้ากำฆ้ำคุ่งเถ็นไป
พายหน้าตามเวนแท่งถินนั้นแล เมื่อนั้นชายหนุ่มพระยานากได้ยินคำนาง
สิดากล่าวถังนั้นเจ้ากำมิใจอิกูภูบามากนัก เจ้าจิ่งกล่าวว่า พักเหภูธานาง
อันเป็นที่รักแก่เราพี้ ถันว่านางบ่มีที่เพิาที่อาไสถังนั้น เจ้าจิ่งไปปู่กับ
กองข้าผู้พี้ในเมืองนากพุ้นเท้อ พี้นี้เป็นพระยานากอันปู่ในพื้นน้ำพุ้นแล
เมื่อนั้นนางสิดาจิ่งกล่าวว่าข้าแก่พี้เป็นเจ้า ส่วนถังเมืองนากอันเป็นที่ปู่
แท่งพี้เป็นเจ้าปู่พื้นน้ำถังนั้น เหตถังลีข้าผู้น้องจักไปกับกองพี้เป็นเจ้าได้
นั้นจา เมื่อนั้นพระยานากจิ่งกล่าวว่า พักเหภูธานางเจ้ายาได้ป้านกิว่า
จักไปบ่ไปนั้นจา พี้หากจักเอานางไปให้ธอกบ่ยากสังแล เมื่อนั้นนางสิดา
จิ่งกล่าวว่า ข้าแก่พี้เป็นเจ้าในเมื่อพี้เป็นเจ้าจักเอาข้าผู้น้องไปปู่กับกอม
แท้ถังนั้น ถันว่าข้าผู้น้องมักใถ่ปากไปเมื่อหน้าะเจ้าจิ่งเอาถืมมาสิ่งในที้นี้
แท้กายเมื่อนั้นชายหนุ่มพระยานากจิ่งกล่าวว่า ถันว่าถำมักเจ้ามีด้วยประ
ภานสันใด นางจิ่งบอกให้แก่พี้เท้อ พี้หากจักเอาถืมมาสิ่งในที้นี้แล ถัน
ว่าพระยานากกล่าวสันนั้นแล้ว นางสิดาจิ่งบอกอะเพิาว่า ภูธาท่านอะ-
เพิาภูจักลิ่งไปในเมืองนากที้นั้นม่วย ท่านจิ่งปู่ในที้นี้ตาบต่ำเท้าภูมาธอกมา
เถิงนั้นเท้อ ถันว่านางสิดากล่าวสันนั้นแล้ว พระยานากจิ่งอุ้มเอานาง

ลิงมาจากอุะเผ้าบ้อยไปเถิงบ้ำแล้อ พระยาบากจิ่งกล่าวเชิ่งบาวอ่า พัท
เทกุธาบาว เจ้าจิ่งหูบตาเสังบ้อยบึ่งแล้อจิ่งมืบกพี่เทิบ อ่ากั้งบั้นแล้อ
บาวกลอกหูบตาถาวบ้อยบึ่งแล้อ บาวจิ่งมืบตาไปมากจิ่งเหับบ้านเมืองๆ
อับประเสิก ประกอบก้อยถิบหัวหูายบิวชายบ้อยใหง่หัวมอบหั้บแล ถับ
อ่าพระยาบากเอ้าบาวสีดาลิงไปรอกเมืองบากหีบั้บแล้อ พระยาบากจิ่ง
ให้บาวสีดาไปก่อบแล้อ พระยาจิ่งบิกย่างเมือหั้บแล เมื่อบั้บถิบหัวหูาย
ใบเมืองบากหีบั้บ เอ้าก็เหับพระยาบากเจ้าแห่งเอ้า ได้บาวบ้อยอับผู้ถิผู้
ๆามมากับถอมถิบสับบั้บ เอ้าจิ่งใหว้ถามพระยาบากว่า เหอะข้าแก่เจ้า
ภู ส่อบกั้งบาวผู้บี้เจ้าภูไปเอ้าหีใดมาก็ข้าจา เมื่อบั้บพระยาบากจิ่งกล่าว
อ่า พัทเทกุธาเผื่อบหัวหูาย ภูพระอิงก็ออกไปแอ่วหูบในเมืองถิบหีบั้บ
ภูพระอิงจิ่งไปเหับบาวผู้บี้ ขึ่บขี่อุะเผ้ามาผู้ถงวตามกระแสแม่บ้ำหัวมอบ
อับหาหีเผิงหีอาสบ่ได้กั้งบั้บ ภูพระอิงจิ่งได้เอ้าบาวผู้บี้มาลี้งไว้ตามจิด
ใจแห่งบาว ผิว่าบางมักใค่ถืบเมืองเมืองถิบ ภูกจักเอ้าไปสิ่งให้รอกให้
เถิง ผิล่าบางมักปู่ใบบ้านเมืองหีบี้ ก็ให้บางปู่ตามใจมัก อับบึ่งผิว่าบาง
มักใค่จักไปปู่ใบเรือบบุถละผู้ใด กจักให้บางไปปู่บ่ให้มีบุถละผู้ใดมาขัด
ขวางได้แล เมื่อบั้บถิบหัวหูายได้ยิบคำพระยาบากกล่าวสับบั้บ เอ้าก็มา
หาบางมากบัก เมื่อบั้บบางสีดาก็เหับถิบหัวหูายมาหาว่าจักจูบจักชิมกั้ง
บั้บ บางก็มีใจอับป้ายกิว เหดว่าบางบ่เคียเหับถิบหัวหูายอับเป้บผู้เถ้า
ผู้แก่บั้บ ส่อบกั้งถิบหัวหูายอับเป้บผู้เถ้าผู้แก่บั้บ เอ้าก็มาเหมืองกั้งแต่
ก่อบ เจ้าจิ่งบอกให้บิวชายบ้อยหน่อบอับมีอายุได้ ๔ ปี อับสิมถอบปากจา
กับถอมบางบั้บหั้บแล เมื่อบั้บพระยาบากกับหัวบางสีดาก็พากับไปในห่ำ
ภางหีบั้บ กลอกเถิง "ฮ่องคุ้มมาหั้บแล"๑ เมื่อบั้บบ้างมีลูกสาวพระยาบาก
ผู้บึ่ง มีอายุได้ ๔ ปี ชื่อ่าบางบัพพาอับ ส่อบกั้งบางผู้บั้บก็ลิงจากผาสาท
แห่งถิบมาเถิงทำภางฮ่องคุ้มหีบั้บ บางก็เหับบางสีดาอับเข้ามากับถอม
พระยาพ่อแห่งถิบสับบั้บ บางจิ่งถามว่า ข้าแก่พ่อเป้บเจ้า ส่อบกั้งบางผู้บี้
พ่อเป้บเจ้าไปได้แต่หีใดมาบั้บก็พ่อจา เมื่อบั้บพระยาบากจิ่งฮาบถำลูก

---

๑ ถอบเป้บ "ฮ่องคุ้มพระยาบากหั้บแล"

ແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກແກ່ພໍ່ ບັດນີ້ພໍ່ກໍໄປແອ່ວຫຼົ້ນໃນເມືອງຄົນທີ່ນັ້ນ ພໍ່ກໍໄປເຫັນນາງຜູ້ນີ້ເປັນຜູ້ດີງາມນາກນັກ ພໍ່ຈຶ່ງເອົານາງຜູ້ນີ້ມາກາລະບັດນີ້ແລ ເຈົ້າລູກຮັກຈຶ່ງເອົານາງຂຶ້ນເມືອສູ່ຜາສາດແຫ່ງເຮົາກໍພໍ່ເທົ້ນ ເມືອນັ້ນນາງບັພພາວັນໄດ້ຍິນຄຳພໍ່ຕົນກ່າວສັນນັ້ນ ກໍຈຶ່ງເອົານາງສີດາຂຶ້ນເມືອສູ່ຜາສາດກັບດອມພຣະບາພໍ່ແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ເມືອນັ້ນນາງຄຸລິກາຣາຊເທວີຕົນເປັນແມ່ ກໍເຫັນນາງບັພພາວັນເອົານາງສີດາຂຶ້ນມາສູ່ຜາສາດສັນນັ້ນ ນາງຈຶ່ງຖາມວ່າເຈົ້າລູກຮັກໄປໄດ້ນາງມາແຕ່ທີ່ໃດນັ້ນຈາ ເມືອນັ້ນນາງບັພພາວັນ ຂານຄຳແມ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ອັນມະ ຂ້າແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າ ຂ້າຜູ້ລູກກໍໄປຮັບເອົານາງຜູ້ນີ້ກັບດອມພໍ່ແຫ່ງຂ້າແລ ຄັນ ນາງບັພພາວັນກ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ນາງຄຸລິກາຈຶ່ງຖາມພຣະບານາກອັນເປັນຜົວແຫ່ງຕົນວ່າ ສາມີ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຕົນເປັນຜົວຮັກແຫ່ງຂ້າ ບັດນີ້ເຈົ້າກູໄປໄດ້ນາງຜູ້ນີ້ມາແຕ່ທີ່ໃດກໍຂ້າຈາ ເມືອນັ້ນພຣະບານາກຕົນຊື່ວ່າໂອຕຖະລິກາ ຈຶ່ງຂານຄຳເມັ້ງແຫ່ງຕົນວ່າ ພັທເທດູຮານາງເທວີນ້ອງຮັກພີ ໃນເມືອກູພີ້ໄປແອ່ວຫຼົ້ນໃນຊຸມພູທິບທີ່ນັ້ນ ກູພີ້ຈຶ່ງໄດ້ໄປເຫັນນາງຜູ້ນີ້ໃນຊະເພົານ້ອຍເຫຼັ້ມນຶ່ງ ກູພີ້ຈຶ່ງເອົານາງຜູ້ນີ້ມາເປັນລູກແຫ່ງເຮົາໃນກາລະບັດນີ້ແລ ຄັນວ່າພຣະບາໂອຕຖະລິກາກ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ນາງຄຸລິກາຣາຊເທວີຈຶ່ງໄປອຸ້ມເອົານາງສີດາມາຈູບຊົມດົມຂມ່ອມນາກນັກແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງຖາມນາງສີດາວ່າ ຕາຕະ ເຈົ້າລູກຮັກແກ່ແມ່ ເຫດດັ່ງລີ້ເຈົ້າລູກຮັກຈຶ່ງຂີ້ຊະເພົາມາຜູ້ດຽວກໍແມ່ຈາ ນິຄຄາວ່າເຈົ້າລູກຮັກບໍ່ນີພໍ່ແມ່ປູ່ຍ່າຕາຍາຍນັ້ນລີ ເຈົ້າລູກຮັກຈຶ່ງດຸ່ງເດີນມາຜູ້ດຽວຕາມກຣະແສແມ່ນ້ຳນັ້ນຈາ ເມືອນັ້ນນາງສີດາຈຶ່ງຂານວ່າ ອາມະ[1] ຂ້າແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າ ຂ້າຜູ້ລູກກໍບໍ່ຮູ້ວ່າພໍ່ແມ່ປູ່ຍ່າຕາຍາຍແຫ່ງຂ້າປູ່ທີ່ໃດແລ ແມ່ນວ່າພໍ່ແມ່ແຫ່ງຂ້ານີ້ກໍດີບໍ່ນີກໍດີ ຂ້າຜູ້ລູກກໍບໍ່ຮູ້ເຈົ້າໄດ້ແລ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ລູກຮູ້ຈັກພາສາຄົນມາແລ້ວກໍທຳເຫັນແຕ່ຊະເພົານ້ອຍອັນຂ້າຂີ້ນາບັ້ນສີ້ງດຽວກໍຂ້າແລ ເມືອນັ້ນນາງບັພພາວັນ ອັນເປັນລູກສາວພຣະບານາກ ຈຶ່ງພານາງສີດາອອກໄປແອ່ວຫຼົ້ນກັບດອມເດັກນ້ອຍທັ້ງຫຼາຍ ອັນເປັນລູກເສນາອາມາດແລຊາວບ້ານຊາວເມືອງທັ້ງນວນ ຄັນວ່າບຸຄລະຜູ້ໃດມາເຫັນກໍເປັນທີ່ຮັກແພງແລ້ວແລມາອຸ້ມເອົາຈູບຊົມດົມຂມ່ອມ ເປັນທີ່ຮັກແກ່ເດັກນ້ອຍຊາວບ້ານຊາວເມືອງ

---

๑ ຄວນຈະເປັນ "ອັນມະ"

ทั้งมวน บ่อาดจักมีบุคละผู้ใดกะทำร้ายด่าติบั้นแล อันนี้ก่เป็นแต่กุสละบุนอันบางกะทำรักสาสิงพาวะบาแต่ก่อนบั้นแล เมื่อนั้นบางสีดาก่มักใส่เผื่อปากไปพายหน้ามากนัก นางจิ๋กล่าวเชิ๋งบางบัพพาอันอันเป็นพี่ยิ๋งแห่งตินว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าบัดนี้ข้าผู้น้องก่มาปู่กินกับพี่เป็นเจ้าในเมื๋องนากหั้นี้ ก่เป็นอันสุกขาเสิมเติมถองมากนัก บัดนี้ข้าผู้น้องก่จักอำลาถาจากพี่เป็นเจ้าไปเมื๋อหน้าก่อนแล เมื่อนั้นบางบัพพาอันจิ๋ถามบางสีดาดูธาเจ้านางผู้เป็นน้อง พี่ก่มีใจธักเหมื๋อนดั่งเกิดร่อมท้องแม่ดูงอกัน เป็นดั่งลื๋เจ้าจักหนีจากข้าไปเมื๋อหน้าผู้ดูงอนี้จา มิถถาว่า เจ้ามีใจอันถูกแล ชั่งข้าผู้พี่ก้อยเหตอันป้อยด่าติเจ้านั้น ลืรู้ว่าเจ้ามีใจถูกแก่พ่อแลแม่แห่งข้านั้นพี่จา อันใดอันบ๋างนั้นลื เมื่อนั้นบางสีดากล่าวว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าในเมื๋อข้าผู้น้องมาปู่กับถอมพี่เป็นเจ้านั้น ๑๔–๕ ปีมาแล้ว ข้าผู้น้องก่บ่เหันพี่เจ้ากะทำร้ายด่าติอันใดอันบ๋างก่ข้าแล เมื่อนั้นบางสีดาจิ๋ไปสั่งอำลาพระยาบากอันเป็นพ่แม่ล้างแห่งตินว่า เทอะข้าแก่มะหาธาดุเจ้า บัดนี้ข้าผู้ลูกก่จักอำลาถาจากเจ้าทั้งสองอันเป็นพ่แลแม่เมื๋อหน้าก่อนแล เมื่อนั้นพระยาบากทั้งสองอันเป็นพ่แลแม่จิ๋กล่าวว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่พ่มิถถาว่าคนผู้ใดอันมีในเมื๋องหนี้กะทำร้ายแลข้าติแก่เจ้านั้นลื รู้ว่านางบัพพาอันอันเป็นพี่แห่งเจ้า กับทั้งเมื๋อทั้งสองอันเป็นพ่แม่นี้กะทำร้ายด่าติแก่เจ้านั้นจา เมื่อนั้นบางสีดาจิ๋กล่าวว่า เทอะข้าแก่มะหาธาดุเจ้าในเมื๋อผู้ข้ามาปู่กับถอมเจ้ากูทั้งสองในเมื๋องหนี้ ข้าผู้ลูกก่บ่เหันบุคละผู้ใดมากะทำธาอิด่าติ ด้วยเหตอันใดอันคนทั้งหลายก่บ้างเกิดมีสเนหาทำถ่ำธัก ก่บ่บ้างเกิดมีถ่ำภังอินอันใดอันบ๋างมาบงดบงถืกต้องก่ข้าแล ท่ำว่าข้าจักไปตามก่ำแห่งข้าก่จิ๋ได้อำลาเจ้าทั้งสอง อันเป็นพ่แม่หนีไปเพื๋อดั่งนั้นแล พระยาบากก่อุ้มเอานางสีดาลิ๋จากผาสากไปรอดถ่องถุ้มแล้ว พระยาบากจิ๋เอานางบอกว่า พักเทกูธานาง เจ้าจิ๋หลับตาเสังน้อยบึ๋งก่อนว่าดั่งนั้นแล้ว นางก่ลวดหลับตาถาวน้อยบึ๋งแล้ว นางจิ๋มืนตากูก่จิ๋

ເຫັນຊະເພົານ້ອຍອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງຕົນເມື່ອກ່ອນຫັ້ນແລ ພຣະບາງນາກຈົ່ງເອົາ
ນາງໄປໄວ້ຊະເພົາທີ່ນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາງນາກຈົ່ງສັ່ງນາງວ່າຄ່ອຍໄປກິເບີ ນາງອັນ
ເປັນລູກຮັກແກ່ພໍ່ ພໍ່ກໍຈັກຄຶ້ນເມືອເມືອງອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງພໍ່ກ່ອນແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນ
ແລ້ວ ພຣະບາງນາກກໍລວດຄຶ້ນເມືອຫາເມືອງແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາ
ຈົ່ງບອກໃຫ້ຊະເພົານ້ອຍໄປຕາມກຣະແສແມ່ນ້ຳກ້ຳຕາວັນອອກພຸ້ນກໍມີແລ ເມື່ອນັ້ນ
ບ້ານີ້ຊະເພົາພໍ່ຄ້າໝູ່ນຶ່ງລຸກແຕ່ເມືອງກະປິລວັຕຖຸພຸ້ນມາ ເພື່ອວ່າຈັກໄປຂາຍລ້ວ
ແຮແພຈຶ່ນຕາມຄຳນັກແຫ່ງເຂົາຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຊະເພົາຊາວລູກຄ້າທັ້ງຫຼາຍມາ
ເຖິງຊະເພົາແຫ່ງນາງແລ້ວ ເຂົາຈົ່ງເອີ້ນຖາມວ່າເຈົ້ານາຍຮ້ອຍຊະເພົານ້ອຍມາ
ຂາຍສ້ັງເຄວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາໄດ້ຍິນຄຳລູກຄ້າທັ້ງຫຼາຍເອີ້ນຖາມສັ່ນນັ້ນ
ຈົ່ງອອກຈາກຊະເພົາມາ ແລ້ວຈົ່ງຂານຕອບວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້ານາຍຮ້ອຍທັ້ງຫຼາຍ ຂ້າ
ກໍບໍ່ ມີວັຕຖຸເຂົ້າຂອງອັນໃດມາຂາຍໃຫ້ແກ່ເຈົ້າທັ້ງຫຼາຍແລວ່າດັ່ງນັ້ນ ລູກຄ້າທັ້ງ
ຫຼາຍກໍລວດກາຍໄປເມືອໜ້າຫັ້ນແລ ແມ່ນວ່ານາງສີດາກໍບອກໃຫ້ຊະເພົານາງໄປ
ໃນກ້ຳຕາວັນອອກຕາມໃຈມັກແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊະເພົາແຫ່ງນາງກໍໄປດ້ວຍ
ອັນລຳດັບວັນຄືນນານມາກນັກແລ້ວ ນາງຈົ່ງໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນອັນນ້ຳອ້ັນ
ເຕັ້ມໄປດ້ວຍຄົນມາກນັກເດ້ັງຣະດາດໄປລຸງບນ້ຳທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງສີດາເອົາ
ຊະເພົາໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວນາງຈົ່ງຈອດຊະເພົາປູ່ໃນທ່າທີ່ນັ້ນ ມີປຣະໝານຄາວ
ນຶ່ງແລ້ວ ບ້ານີ້ມີຍິງຜູ້ນຶ່ງອັນມີອາຍຸໄດ້ ๑ฉ ປີ ຊື່ ວ່ານາງຄຳຜິວ ອັນເປັນລູກແຫ່ງ
ກວານບ້ານຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າ [๑]ຊຸນບຸຣິນມະຈັກຫັ້ນແລສ່ວນດັ່ງນາງຄຳຜິວຜູ້ນັ້ນກໍຖືຫາບ
ຄຸລົງໄປທາງທ່າເພື່ອວ່າຈັກອາບນ້ຳແລ້ວແລ ຫາບນ້ຳເມືອກິນ ດັ່ງນັ້ນນັ້ນຈົ່ງລົງ
ໄປຮອດທ່າທີ່ນັ້ນ ກໍເຫັນຊະເພົານ້ອຍແຫ່ງນາງຈອດເຊົາປູ່ໃນທີ່ນັ້ນ ນັ້ນຈົ່ງເອີ້ນ
ຖາມວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້ານາຍຮ້ອຍຊະເພົາ ເຈົ້າກູເອົາສ້ັງມາຂາຍນັ້ນກໍຂ້ຳຈາ ເມື່ອນັ້ນ
ນາງສີດາໄດ້ຍິນສຽງນາງຄຳຜິວຖາມດັ່ງສັ່ນນັ້ນ ນາງຈົ່ງອອກຈາກຊະເພົາມາແລ້ວ
ຂານວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້ານາງພີ້ແຫ່ງຂ້ານ້ອຍກໍບໍ່ມີວັຕຖຸເຂົ້າຂອງອັນໃດມາຂາຍໃຫ້ແກ່
ເຈົ້າແລ ຂ້ານ້ອຍມາແອ່ວຫ້ືນເພື່ອປາກເຫັນຫຼາຍບ້ານເມືອງຕາງໃຫ້ມີຄຳເວົ້າເມືອ
ໜ້າແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຜູ້ນັ້ນກໍເຫັນນາງສີດາອັນມີຮູບໂສມອັ້ນງາມແລມີສິບປາກອັນ

---

๑ ชุบ ເໝືອນຊຸ ຊຸນບູຣິນ ແຫ່ງປວັດສາດລາວ

ອ່ອນຫວານສັນນັ້ນ ນາງຈິງຖາມວ່າດູຮາເຈ້ານາງຜູ້ມີຮູບໃສມອັນງາມຫາຜູ້ຈັກ ປຽບທຽມບໍ່ໄດ້ ເຈ້ານາງຜູ້ເປັນນ້ອງມາກັບດອນບຸຄລະຜູ້ໃດ ນິຄຄາວ່າເຈ້ານາກັບ ດອນພີ່ວແຫ່ງເຈ້ານັ້ນລືວ່າເຈ້ານາກັບພໍ່ແມ່ແຫ່ງເຈ້ານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈິງ ກລ່າວວ່າ ເທດວ້ັລືເຈ້າເອີ້ຍຈິງຖາມຫາພໍ່ແມ່ລູກພີ່ວແຫ່ງຂ້ານັ້ນຈາ ນັບແຕ່ ຂ້າເກີດນາມີອາຍຸໄດ້ ๑๔-๑๕ ປີ ຂ້າກໍບໍ່ເຫັນໜ້າພໍ່ແມ່ລູກພີ່ວ ຄັນວ່າຂ້າຮູ້ຈັກ ພາສາຄົນນາແລ້ວກໍທໍ່ຢູ່ໃນຊະເພົາທີ່ນີ້ສິ້ງດຽວແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຄຳພີ່ວຈິ່ງຖາມວ່າ ດູຮາເຈ້ານ້ອງຮັກພີ້ ພີ່ວ່າເຈ້ານາງຮັກພີ້ບໍ່ມີພໍ່ແມ່ລູກພີ່ວສັນນັ້ນ ເຈ້າຈັກດຸ່ງເດີນ ໄປຫາບຸຄລະຜູ້ໃດນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈິ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈ້າຂ້າຜູ້ ນ້ອງກໍບໍ່ດຸ່ງເດີນໄປຫາບຸຄລະຜູ້ໃດຜູ້ບໍ່ງອັນມີໃນບ້ານເມືອງທີ່ນີ້ແລ ຂ້າກໍທໍ່ດຸ່ງເດີນ ໄປດ່ຽວຄວ່າສແວງຫາທີ່ເພິ່ງທີ່ອາໄສນັ້ນແລ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງໄປພົບໄປຈວບບຸຄ ລະຜູ້ໃດອັນມີໃຈອີ່ດູກູນາແລ ບໍ່ກະທຳຮ້າຍແກ່ຂ້າແທ້ດ້ວງນັ້ນ ຂ້າກໍຈັກຢູ່ກັບດອນ ບຸຄລະຜູ້ນັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງສີດາກລ່າວຫາທີ່ເພິ່ງທີ່ອາໄສບໍ່ໄດ້ສັນນັ້ນ ນາງຄຳ ພີ່ວກໍມີໃຈອັນອີ່ດູກູນາງນາງສີດາມາກນັກ ນາງຈິ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮາເຈ້ານ້ອງຮັກພີ້ ຄັນວ່າເຈ້ານາຫາທີ່ເພິ່ງທີ່ອາໄສບໍ່ໄດ້ສັນນັ້ນເຈ້ານາຈົ່ງໄປຢູ່ກັບດອນຂ້າຜູ້ພີ້ໃນເຮືອນແຫ່ງ ເຮົາພີ້ພຸ້ນເທົ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງທ້າສອງກໍພ້ອມເມື່ອເຖິງເຮືອນບໍ່ນານນັ້ນແລ ເມື່ອ ນັ້ນຂຸນບຸຣິມມະອັນເປັນພໍ່ແຫ່ງນາງຄຳພີ່ວກໍເຫັນນາງສີດາມາຕາມລູກແຫ່ງຕົນສັນ ນັ້ນ ຂຸນບຸຣິມມະຈິ່ງຖາມລູກແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮານາງຄຳພີ່ວລູກຮັກພໍ່ ເຈ້ານາລູກຮັກ ໄປອາບນ້ຳໃນວັນນີ້ເຈ້ານາໄປໄດ້ນາງສາວທີ່ໃດມາກໍພໍ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງຄຳພີ່ວຈິ່ງຂານ ຄຳພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້າ ໃນເມື່ອຂ້າຜູ້ລູກໄປອາບນ້ຳໃນວັນນີ້ຂ້າຜູ້ ລູກກໍໄດ້ໄປພົບໄປຈວບນາງຜູ້ນີ້ຂີ້ຊະເພົານາ ຮອດແລ້ວກໍຈອດເຊົາຢູ່ໃນທ່າທີ່ນີ້ ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຜູ້ລູກໄປຮອດແລ້ວກໍໄຕ່ຖ້ວນຖາມດູນາງຜູ້ນີ້ທຸກເບ້ືອງທຸກປຣະການ ນາງຜູ້ນີ້ກລ່າວວ່າຫາທີ່ເພິ່ງທີ່ອາໄສບໍ່ໄດ້ ຄັນວ່າບຸຄລະຜູ້ໃດລ້ຽງດູບໍ່ໃຫ້ທຸກຍາກ ອຶດປາກ ກໍຈັກຢູ່ດອນບຸຄລະຜູ້ນັ້ນວ່າດັ່ງນັ້ນ ບັດນີ້ຂ້າຜູ້ລູກກໍໄດ້ເອົານາງຜູ້ນີ້ມາສູ່ ສຳນັກພໍ່ເປັນເຈ້ານາໃນກາລະບັດນີ້ແລ ທີ່ນີ້ພໍ່ເປັນເຈ້ານາຈັກເອົານາງຜູ້ນີ້ລ້ຽງໄວ້ນັ້ນລືຮູ້ ວ່າຈັກໃຫ້ນາງຜູ້ນີ້ໜີໄປບໍ່ໃຫ້ຢູ່ກັບດອນກໍຂ້ານາ ເມື່ອນັ້ນຂຸນບຸຣິມມະຈິ່ງຂານລູກ ແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາເຈ້ານາລູກຮັກແກ່ພໍ່ ບັດນີ້ກູພໍ່ກໍສາທຸກຍາກກັບດອນລູກຮັກພໍ່

ถึกถอมถึกแม่นแล้วแลเอาบาๆผู้น้อๆมาลั่งไว้นั้นก่พ่แล ท่ว่าบาๆผู้นี้บ้า จักปู่กับถอมเธาถาบต่เท้าหมิกอาบุนั้น ลิรู้ว่าบ้า จักไปเมื่อหน้าก่พ่จา เมื่อนั้นบาๆถ่าผิวจิๆขานถ่าพ่แท่ๆถินว่าข้าแก่พ่เป้นเจ้า ในเมื่อข้าผู้ลูก ได้ถามบาๆผู้นี้แต่ปะถิมมะหิวหินั้น บาๆผู้นี้กล่าวเชิๆข้าว่า อ่ให้พี่เป้น เจ้าลั่งถูข้าผู้น้อๆไว้ตามใจมักแท่ๆข้านั้นแก็น ถันว่าข้าผู้น้อๆมักใถ่ปากไป เมื่อหน้าดั่งนั้น พี่เป้นเจ้าบาได้ห้ามผู้น้อๆไว้บ่ให้ไปนั้นดาย ถันว่าเจ้า บาๆผู้เป้นพี่ให้ข้าปู่กับถอมตาบต่เท้าหมิกอาบุดั่งนั้น ข้าผู้น้อๆก่จักไปเมื่อ หน้าบัดๆวนี้แล ข้าผู้น้อๆบ่ปู่กับถอมพี่เป้นเจ้าแล ว่า ดั่งนี้ก่ข้าบา เมื่อ นั้นขุนบุธิมมะจิๆกล่าวว่า พ้ทเทกูธาบาๆถ่าผิวลูกธักพ่ ถันว่าบาๆผู้นี้ หากจักปู่ถอมเธา ก่เอาแต่ถ่ามักแท่ๆบาๆเป้นก่พ่แก็นว่าดั่งนั้นแล้ว ขุน บุธิมมะจักก่จิๆกล่าวว่า พ้ทเทกูธาบาๆลูกธักพ่ ตั้งแธกแต่นี้เมื่อหน้า เจ้าลูกธักพ่จิๆปู่เป้นคู่ชู้นกับถอมบาๆถ่าผิวก่พ่แก็น เจ้าลูกธักท้าสอๆ จิๆสิบแทนเข้าของๆในเธือนท้านี้ก่พ่แก็น เมื่อนั้นบาๆสีดาจิๆกล่าวว่า ข้า แก่พ่เป้นเจ้าข้าผู้ลูกก่บ่ปธาถนาว่า จักปู่สิบแทนเอาวัตถุเข้าของๆเงินทอๆ พ่เป้นเจ้า อันบ่างก่ข้าแล ข้าก่ข่ปู่กับถอมพ่เป้นเจ้าตามย่างถาว บาบมาก เท่าใถข้าก่บ่ภิถหมายว่าได้ก่ข้าแล ถันว่าข้าผู้ลูกมักใถ่ปู่กับถอมพ่เป้นเจ้า ดั่งนั้นข้าจักปู่ ถันว่าข้าผู้ลูกมักใถ่ปากไปเมื่อหน้าดั่งนั้น ข้าก่จักขาบลาพ่ เป้นเจ้าไปเมื่อหน้าแล เมื่อนั้นขุนบุธิมมะจักจิๆถามบาๆสีดาว่า ดูธาเจ้าลูก ธักแก่พ่ ส่วนดั่งชะเพาบ้อยแท่ๆเจ้านั้น บุถละผู้ใถปู่ธักสาก่พ่จา เมื่อนั้น บาๆสีดาจิๆกล่าวว่า ข้าแก่พ่เป้นเจ้าส่วนดั่งชะเพาบ้อยแท่ๆข้านั้นบ่อาก จักเถือกร้อนเถืองใจกับด้วยมันแล ถันว่าผู้ข้าหนีจากมันแล้วมันก่ปู่ถ้าตาบ ต่เท้าผู้ข้าถืบมาหามันนั้นแล ปธะการบึๆถันว่าผู้ข้าใช้มันปู่มันก่ปู่ ถันว่า ผู้ข้าใช้มันไปมันก่ไปตามใจมักแท่ๆข้านั้นแล แม่นว่าเข้าของๆอันใถมีในที่ นั้นก่ถีบุถละผู้ใถบ่อาถจักไปลักเอาไปที่ใถได้แล ข่แก่พ่เป้นเจ้าป่าเถืองใจ กับด้วยมันก่ข้าแก็น ถันว่าบาๆสีดากล่าวดั่งนั้นขุนบุธิมมะจักก่มีใจชุ่มชื่น บึงถีมากนักแล ขุนบุธิมมะจักจิๆกล่าวว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่พ่ ตั้งแต่นี้เมื่อ หน้าเจ้าลูกธักกล่าวว่าพ่นี้เป้นพ่เผื่อพ่ถิๆแท่ๆเจ้าก่พ่แก็น แม่นว่าบาๆถ่า

ผิวอันเป้นพี่บิวแห่วเจ้าบั้นก็ดี เจ้าลูกธักจิวกล่าวอ่าเป้นเอื้อบถิว แห่ว เจ้ากำน่ำเท็บ อันบิวเข้าของอันใดมีในเรือนท็บ้ก็ดี ภูพ่ำจ้กมอบไห้แก่เจ้าลูกธักทั้วมอบบ่ำเส (๑) ชุลำทั้บแล ถับว่าเจ้าลูกมักใค่ปากได้วัตถุเข้าของอันใด เจ้าจิวไปเอาตามใจมักแห่วเจ้าบั้บเท็บ ถับว่าขุบบุธิมมะจ้กกล่าวเชิวลูกถึบสับบั้บแล้ว บาวถำผิวจิวเอ็บเอาบาวสิดาว่า เจ้าบ้องธักจิวมาหาข้าผู้พี่ก่อบเท็บ เมื่อบั้บบาวสิดาจิวถามว่า เจ้าเอื้อบธงกหาข้าผู้บ้องไปสั่วว่าดั่วบั้บ บาวถำผิวกล่าวว่าดูธาเจ้าบาวอันเป้นบ้องธักพี่ บัดนี้พี่จ้กพาเจ้าไปหาห้องห้องที่บอบ เพื่อว่าจ้กเอาเถื่องประดับประดาแห่วเจ้า ๑ไปแล้ว ธาทั้วสองจิวพ้อมกับไปแอ่วหั้บ ไปในสวบดอกไม้ที่บั้บ เพื่อว่าจิเอาจำปาเทดทักธิวก่พี่เท็บ เมื่อบั้บบาวสิดาจิวฮาบว่าดีวแล้วว่าดั่วบั้บแล้วเจ้าทั้วสองก่พ้อมกับไปเถิวห้องห้องที่บอบแล้วบาวสิดาจิวลิดเถื่องประดับประดาอันดีวามไว้แล้ว บาวจิวทธิวเถื่องพ่ประชบาบผ้าบภาว บาวทั้วสองจิวพ้อมกับลิวไปจากเรือบ เถิวใต้ล่าวแล้วก่ลอดพากับไปแอ่วหั้บในสวบดอกไม้ตามใจมักแห่วเจ้าทั้วสองหั้บแล ถับว่าบาวทั้วสองได้เถิวสวบดอกไม้แล้ว บาวสิดาก่ไปเกับมาทักธิวแลเอ้ ป้องเพื่อไห้มีรูบโสมอันดีวามทุกแห่วทุกพายแล้ว ก่พ้อมกับถืบมาเถิวเรือบหั้บแล ส่วบดั่วบิวซายบ้อบหมุ่บทั้วหลายอันปู่ในบ้านที่บั้บ เธิาก่เหับบาวสิดามาปู่ในเรือบขุบบุธิมมะจ้กที่บั้บ เธิาก่พ้อมกับมาปากต้วบกับดอมบาวทุกแห่วทุกพาย เหดว่าถืบทั้วหลายบ่เถิบเหับผู้ดีวาม ถับว่าเธิามาเหับแล้ว บาวพ่องปากเว้าแลต้วบจาธะจากับดอมบาวด้อบคำว่า ดูธาเจ้าแก้วแก่บไห้" พี่ก่ธ่ดอกไม้บาวเจ้าก่บ่สูบเส้าหบิ่บหองบั้บลิ๋ " เมื่อบั้บถืบทั้วหลายหมายมิบิวซายทั้วมวบอันมีในบ้านที่บั้บ บาวพ่องไปบาวพ่องมาธ่ดูดปาแลถ้วงหมาก บาวพ่องเลิบ เว้าสวงบิวก่มีแล ในเมื่อบาวสิดามาปู่กับดอมขุบบุธิมมะจ้ก ที่บั้บบ่อากจ้กมีคำทุกยากลำบากธิบใจอันใดอันบ้ๆ ทวบบ่อมสุกอาสำธาบ บ่มีโพยไพอันมาถึกต้อว ก่ห่ำชิมชื่บกับดอม

---

๑ สิวสับว่าคำว่า "ไปแล้ว" หน้าชิเป้น "ไว้แล้ว"

๒ ในใบลานจานก่ำอวบ "พี่ก่ธ่ดอกไม้ดอมบาวเจ้า ก่บ่สูบเส้า, ปะป่อยวางไห้อ้าย ไห้เจ้าขับข่าวๆย้ายไห้ธูบแด่แม" (มัด ฝ ผูก ฝ หน้า ฝฝ)

ບ່າວພີ້ນ້ອງທັ້ງຫຼາຍ ເຂົາກໍມາປິ ປາຍປາກເວົ້າເພື້ອວ່າຮັກຮູບເຈົ້າສີດາ ເມື້ອນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈນັກໃຄ່ຈັກໄປພາຍໜ້າມາກນັກ ນາງຈິ່ງກ່າວເຊີ້ງພີ້ນ້ອງແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າ ບັດນີ້ຂ້າກໍມາປູ່ກັບດອມພີ້ເປັນເຈົ້າທີ້ນີ້ກໍເປັນອັນເຫົ່ງນານປະໝານວ່າໄດ້ ๔ ເດືອນແລ້ວແລ ບັດນີ້ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍອຳລາຄາຈາກພີ້ເປັນເຈົ້າເມື້ອພາຍໜ້າກ່ອນແລວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື້ອນັ້ນນາງຄຳພີ ຈິ່ງກ່າວວ່າດູຮາເຈົ້ານາງນ້ອງອັນເປັນທີ່ຮັກແກ່ຂ້າຜູ້ພີ້ ເຫດດັ່ງລີ້ເຈົ້ານາງນ້ອງມາປູ່ກັບດອມຂ້າໃນທີ້ນີ້ນໍ່ມີນານແລ້ວ ແລ ໝີ້ໄປນັ້ນຈາ ເມື້ອນັ້ນນາງສີດາຈິ່ງກ່າວວ່າຂ້າແກ່ພີ້ເຈົ້າຂ້າກໍນັກໃຄ່ປາກໄປແອ່ວ ຫົ້ ນຕາມຄຳນັກ ແຫ່ງຂ້ານັ້ນປາກໄປນັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນນາງຄຳພີ ຈິ່ງກ່າວວ່າ ດູ ຮາເຈົ້ານາງອັນເປັນນ້ອງຮັກແກ່ພີ້ ໃນເມື້ອເຈົ້າປາກໄປແອ່ວຫົ້ ນໃຫ້ແລ້ວຄຳນັກ ແຫ່ງເຈົ້າດັ່ງນັ້ນເຈົ້ານາງຜູ້ເປັນນ້ອງນີ້ຄຳປຣາຖນາເບື້ອງໃດຈິ່ງຈັກເດີນໄປໃຫ້ແລ້ວ ຄຳນັກແຫ່ງເຈົ້ານັ້ນກໍພີ້ຈາ ເມື້ອນັ້ນນາງສີດາຈິ່ງກ່າວວ່າຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າ ຂ້າ ຜູ້ນ້ອງກໍນໍ່ມີຄຳນັກຄຳປຣາຖນາເບື້ອງໃດທໍ່ວ່າ ຂ້າໄປໃຫ້ແລ້ວບຸພພະເວນກຳແຫ່ງ ຂ້ານັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນນາງຄຳພີ ໄດ້ຍິນນາງສີດາກ່າວສັນນັ້ນ ນາງຄຳພີ ລວດປູ ນໍ່ປາກແລ້ວ ເມື້ອນັ້ນນາງສີດາຈິ່ງໄປສັ່ງອຳລາຄາຈາກຂຸນບຸຣິນມະຈັກອັນເປັນພໍ່ ຮັກແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າບັດນີ້ຂ້າຜູ້ລູກກໍມາອຳລາຄາຈາກພໍ່ເປັນເຈົ້າໄປ ພາຍໜ້າກ່ອນແລ ພໍ່ເປັນເຈົ້າຈິ່ງຄ່ອຍປູ່ສວັສສະດີ ຍາໄດ້ນີ້ໄພຍໄພອິນຕາຍອັນໃດ ອັນນ້ຶ ງນາບງຄບງນເຈົ້າກູໄດ້ກໍຂ້າເທ້ີ ນ ເມື້ອນັ້ນຂຸນບຸຣິນມະຈັກຈິ່ງກ່າວວ່າ ດູຮາ ເຈົ້າລູກຮັກແກ່ພໍ່ ເຫດດັ່ງລີ້ເຈົ້າລູກຮັກພໍ່ຈິ່ງຈັກດຸ່ງ ເດີນໄປ ງ່າຍຕາຍກໍພໍ່ຈາ ນິຄຄາວ່າເຈົ້າລູກຮັກຂັດສົນໃຈດ້ວຍຂ້າຜູ້ພໍ່ ອັນໄປກະທຳຮ້າຍແລຂ້າຕິແກ່ເຈົ້າລູກ ຮັກນັ້ນ ລີ ຮູ້ວ່ານາງຄຳພີ ອັນເປັນພີ້ນ້ຶ ງແຫ່ງເຈົ້າກະທຳຮ້າຍແລວ່າຕິຮາວີແກ່ເຈົ້າກໍ ພໍ່ຈາ ເມື້ອນັ້ນນາງສີດາຈິ່ງກ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າຂ້າຜູ້ລູກກໍນໍ່ມີໃຈອັນຄຸ ແກ່ບຸຄລະຜູ້ໃດຜູ້ນ້ຶ ງ ອັນມີໃນເຮ ືອນທີ້ນີ້ກໍຂ້າແລ ຂ້າຜູ້ລູກກໍນັກໃຄ່ປາກໄປຕາມບຸພ ພະເວນກຳແຫ່ງຂ້ານັ້ນແລ ພໍ່ເປັນເຈົ້າຍາໄດ້ຫ້າມຂ້າຜູ້ລູກໄວ້ກໍຂ້າເທ້ີ ນ ຂ້າກໍນັກໃຄ່ ປາກໄປນາກນັກກໍຂ້າແລ ເມື້ອນັ້ນຂຸນບຸຣິນມະຈັກໄດ້ຍິນນາງສີດາອັນເປັນລູກແຫ່ງ ຕົນນັກໃຄ່ປາກໄປຕາມທຸກສັບນັ້ ນ ເຈົ້າກໍນໍ່ອາດຈັກຫ້າມໄວ້ໄດ້ເຈົ້າຈິ່ງກ່າວວ່າເຈົ້າ ລູກຮັກນັກໃຄ່ປາກໄປກໍໄປກໍພໍ່ເທ້ີ ນ ຄັນວ່ານາງສີດາອຳລາຄາຈາກຂຸນບຸຣິນມະຈັກ

แลบาງถำผົວແລ້ວ ນາງຈົ່ງຕົກແຕ່ງເນື້ອຕົນບໍ່ຣະບວນແລ້ວ ນາງຈົ່ງລົ່ງຈາກ
ເຮືອນຂຸນບຸຣິມມະຈັກແລ້ວ ກໍລວດໄປໃນທ່ຳກາງຂ່ວງບ້ານທົ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ຝູງຊາບໜຸ່ມທັ້ງຫຼາບກໍເຫັນນາງສີດາໄປຜູ້ດຽວສັ້ນນັ້ນ ເຂົາຈົ່ງເອີ້ນຖາມວ່າດູຣາ
ເຈົ້ານາງນ້ອງຣັກພີ້ ບັດນີ້ເຈົ້ານາງໄປທີ່ໃດຜູ້ດຽວບໍ່ມີໃຜໄປເພື່ອນຂ້າງນັ້ນຈາ ມິຄ
ຄາວ່າເຈົ້ານາງນ້ອງໄປອາບນ້ຳນັ້ນລ໊ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້ານ້ແກ່
ເຈົ້າທັ້ງຫຼາບຂ້ານ້ບ່ໄປໃນທ່ີໃດທ່ີນ້ຶ່ງນັ້ນແລ ຂ້ານ້ຈັກລາຈາກເຈົ້າທັ້ງຫຼາບເມື່ອ
ຫາທ່ີປູ່ແຫ່ງຂ້ານ້ກ່ອນແລ ເຈົ້າທັ້ງຫຼາບຈົ່ງພາກັນປູ່ດ໊ີທຸກຄົນໆເທ໊ີ ເມື່ອນັ້ນຄົນ
ທັ້ງຫຼາບໄດ້ຍິນນາງສີດາກລ່າວວ່າຈັກເມ໊ືອຫາທ່ີປູ່ນາງສັ້ນນັ້ ເຂົາກ໊ມ໊ີໃຈອັນຄ໊ຶດ
ຮອດແລເສ້ັງດາບມາກນັກ ເຂົາຈົ່ງພ້ອມກັນກລ່າວວ່າດູຣານາງ ເຈົ້າຈັກເມ໊ືອແທ້
ດ້ານ້ັ້ນລ໊ ຂ້ານ້ກ່ຈັກເມ໊ືອແທ້ແລ ຄ່ອຍປູ່ດ໊ເບ໊ີຝູງສາວນ້ອຍໃສ່ນງາມຝູງຊາບຣາມ
ຈົ່ງພາຊູ້ແກ້ວ[1] ນ້ອງຈັກເມ໊ືອກ່ອນແລ້ວ ຝູງເຈົ້າຄ່ອຍປູ່ດ໊ນ້ັ້ນເທ໊ີ ວ່າດັ່ງນ້ັ້ນແລ້ວ
ນາງສີດາກໍລວດລົ່ງໄປເຖ໊ິງທາງທ່ານແລ້ວ ເຈົ້ານ້ກ່ເຂ້ົ້າສູ່ຊຸະເພົ້ານ້ອຍບ໊ໍ່ມ໊ີນານຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກລ່າວແກ່ຊຸະເພົ້າວ່າດູຣາທ່ານຊຸະເພົ້າທ່ານຈົ່ງພາເຮົາໄປຫາ
ທ່ີສຸກຂາສ໋ຳຣານນ້ັ້ນເທ໊ີ ຄັນວ່າກລ່າວດ້ັ່ງນ້ັ້ນແລ້ວຊຸະເພົ້ານ້ອຍກໍລວດບ້ານອອກໄປ
ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊຸະເພົ້ານ້ອຍກ່ໄປໃນທ່ີສສະກ້ົ້າດາວັນອອກໂດຍດ້ັ່ງໃຈນ້ັກແຫ່ງ
ນາງຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງຊຸະເພົ້ານ້ອຍກ່ໄປຕາມອັນລ໋ຳດັບກຣະແສແມ່ນ້ຳທ່ີນ້ັ້ນເປັນ
ອັນເທ໊ົ່ງທານ໊ົ່ນນານມາກນ້ັກແລ້ວ ຈົ່ງໄປຮອດໄປເຖ໊ິງເກາະດອນອັນນ໊ົ່ງອັນມ໊ີໃນ
ກາງນ້ຳສມຸດທ່ີນ້ັ້ ລວງຍາວໄດ້ພັນໂຍດຊຸະລວງຂວາງໄດ້ ๕ ຮ້ອຍໂຍດຊຸະຫັ້ນ
ແລ ສ່ວນດ້ັ່ງເກາະດອນອັນນ້ັ້ ອັນເຕັ້ມໄປດ້ວຍໝູ່ຄົນທັ້ງຫຼາບອັນນາກ ບ່ໍ່ອາດ
ຈັກນັບອ່ານຫ ວ ັ້ງເຮ໊ືອນໄດ້ຫັ້ນແລ ເມ໊ືອນ້ັ້ນຊຸະເພົ້າແຫ່ງນ ວ ກ໊ໄປຈອດເຊ໊ົ່າປູ່ໃນຫ ວ
ດອນກ້ຳເໜ ໊ ອ ມ໊ີປຣະໜ ານ ວ ນ ວ ນ ວ ນ

ประเสิด "ข้ากำมาแต่บ้านชายเปิดลิ่ง ข้ากำมาแต่บ้านหมากแกกง้วกอก ถังว่ามารอดแล้วเหันดอกบันชันแลนา๑ " เมื่อนั้นท้าวอุ่นหู้าจึ่งถามว่าดูราเจ้านางงามน้องรักพี่ เจ้าน้องมีชื่นามะกอนสิ่งใดกำพี่จา เมื่อนั้นนางสีดาจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูผู้ข้าชื่อว่าสาวกำพอยผางชิว "น้องชื่อว่าสาวเรื่อเร้าปาชิว ๒" ฮ่ใช้เจ้าผู้ถีจ่ไว้บาได้ถามชักหู้นหู้ายความแด่เหื้นว่าดั่งนั้นท้าวอุ่นหู้าจึ่งถามว่า ดูราเจ้านาง ใบเมื่อเจ้าน้องมาเถิงหื้นี้แล้ว เจ้าจักไปหื้ใดกำพี่จา เมื่อนั้นนางสีดาจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูใบเมื่อผู้ข้ามาเถิงหื้นี้แล้ว ผู้ข้ากำจักไปปู่บ้านหมากกอกไห้หาเกื่อ ผู้ข้ากำจักไปปู่เรือแพไห้หาบ้ำ ผู้ข้ากำจักไปปู่บ้านหากก้ำหู้อากอน ผู้ข้ากำจักไปปู่บ้านหิวรงหมอนดอกจูบ เผื่อว่ามักรูบเจ้าพ่ตายแลนา ถังว่านางกล่าวแล้วดั่งนั้น ท้าวอุ่นหู้าจึ่งลิ่งไปอาบบ้ำแล้ว กำลวดเมื่อหาเรื่อนแห่งตัน แม่นอานางสีดากำบอกไห้ชุะเพ้านน้อยภายไปเมื่อหน้าหั้นแล ใบเมื่อชุะเพ้าหนีจากเกาะดอนอันนั้นไปแล้ว เจ้าจึ่งไปรอดไปเถิงท่ำภาวน้ำสมุดเป้นอันเลิกแลกว้างมากบึ่งหนักหนาบ่อากจักสั่งขบาอ่านได้หั้นแล เมื่อนั้นชุะเพ้าจึ่งไปเถิงเกาะดอนอันบึ่งลอางขาวได้สองพันใบดชุนะ ลอางกว้างได้พันใบดชุนะหั้นแล ใบเมื่อชุะเพ้านน้อยไปรอดไปเถิงแล้วกำเลาะลงไปตามแถมฝั่งเกาะดอนอันนั้นแต่เช้ำตาบต่ำเท้าเถิงค่ำแล้ว ชุะเพ้าจึ่งจอดเช้าในท่ำภาวดอนหื้นั้นหั้นแล เมื่อนั้นบังมีนางหู้าชุ้อบผู้นึ่ง อาบุได้ ๑๖ ปี เป้นลูกพระยาเจ้าเมื่องในดอนหื้นั้น ส่วนดั่งนางหู้าชุ้อบผู้นั้นกำพาประธิวานแห่งนางลิ่งมาอาบบ้ำในทางท่าหื้นั้นหั้นแล ถังว่านางหู้าชุ้อบมาเถิงท่าหื้นั้นแล้ว เจ้ากำเหันนางสีดานั่งปู่ในชุะเพ้านน้อยหื้นั้น นางหู้าชุ้อบจึ่งถามว่าดูราเจ้านางอันเป้นหื้รักแก่ข้า เจ้านางน้องลุกแต่หื้ใดมากำพี่จา เมื่อนั้นนางสีดาจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่พี่เป้นเจ้า ใบเมื่อข้าผู้น้องเดินมาเถิงในหื้นี้ ข้ากำบ่รู้แจ้งว่ามาแต่หื้นั้นหื้ใดได้กำข้าแล เมื่อนั้นนางหู้า

---

๑ ในใบลานจานกำข่มน "ข้ากำมาแต่บ้านชาย บิดเลื่อง ข้ากำมาแต่บ้านหมากแค้ง กง้วกอก ถังว่ามารอดแล้วเหันดอกบังชัน" (มัด ฉ ผูก ฉ หน้า ฉ๗)

๒ ตามจานกำข่มน "น้องบชื่เรื่องเรื่อดอกจานพูบานถ่ำไว้ป่าได้ถามชักใช้หู้ายถวามแด่แบ๋" (หน้า ฉ๗)

ຊ້ອບຈົ່ງຖາມວ່າດູຮາເຈົ້ານາງ ເມື່ອເຈົ້ານ້ອງບໍ່ຮູ້ແຈ້ງວ່າມາແຕ່ທີ່ນັ້ນທີ່ນີ້ ສັນນັ້ນ ເຈົ້ານ້ອງເກີດແຕ່ທີ່ໃດມາກໍພີ້ຈາ ນິຄຄາວ່າເຈົ້ານ້ອງເປັນລູກຄົນນັ້ນລືຮູ້ ວ່າເຈົ້ານ້ອງເປັນລູກຊະເພົ້ານ້ອຍເຫຼ ນັ້ນກໍພີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າແມ່ນວ່າ ຂ້າຜູ້ນ້ອງເປັນລູກຄົນກໍດີເປັນລູກຊະເພົ້າເຫຼ ນັ້ນກໍດີ ຂ້າກໍບໍ່ຮູ້ແຈ້ງໄດ້ແລ ບາມເມື່ອຂ້າຮູ້ຈັກພາສາຄົນມາແລ້ວ ກໍທໍ່ປູ່ໃນສະເພົ້າທີ່ນີ້ ສີ່ງດ່ງວ ຂ້າກໍບໍ່ເຫັນໜ້າພໍ່ແມ່ປູ່ຍ່າຕາງາບແລບ້ານເມືອງແຫ່ງຕົນໃນທີ່ໃດທີ່ນ້ຳ ຂ້າຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າບໍ່ຮູ້ຈັກມາແຕ່ທີ່ນັ້ນທີ່ນີ້ເພື່ອດ້ວນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຫຼ້ າ ຊ້ອບຈົ່ງຖາມວ່າ ດູຮານາງຄັນວ່າເຈົ້ານ້ອງມາເຖິງທີ່ນີ້ແລ້ວແລ ຈັກໄປທີ່ໃດກໍພີ້ ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າໃນວັນນີ້ກໍເປັນອັນຄ່ຳມືດມາ ແລ້ວ ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍຈັກນອນຢູ່ທີ່ນີ້ກ່ອນ ເມື່ອນັ້ນນາງຫຼ້ າຊ້ອບຈົ່ງຖາມວ່າດູຮາ ເຈົ້ານາງໃນເມື່ອເຈົ້ານ້ອງນອນຢູ່ໃນທີ່ນີ້ ບຸຄລະຜູ້ໃດຈັກມານອນເພື່ອນເຈົ້ານັ້ນ ຈາ ເຈົ້ານ້ອງບໍ່ປ້ານກ່ວລັກໃຈນແລ ບ່າວນ້ອຍຊາຍຮ້ານມາກະທຳຮ້າຍແກ່ເຈົ້ານັ້ນລື ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍປ້ານກ່ວມາກ ແລ ຂໍແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າອົ ກຸນາງຂ້າຜູ້ນ້ອງ ແລນານອນເພື່ອນຂ້ານຜູ້ນ້ອງແດ່ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງຫຼ້ າຊ້ອບຈົ່ງຂານວ່າ ຄັນວ່າເຈົ້ານ້ອງປ້ານກ່ວແທ້ດ້ວນັ້ນຂ້າຜູ້ພີ້ຫາກ ຈັກມານອນເພື່ອນເຈົ້ານາງນ້ອງຊະແລ ຄັນວ່ານາງຫຼ້ າຊ້ອບກ່ລ່າວສັນນັ້ນ ນາງຈົ່ງ ພາປະຣິວານແຫ່ງຕົນອາບນ້ຳສ່ຳຣະສຣະສົ່ງເນື້ອຕົນ[1] ແລ້ວແລຫຼ ບຖືນເມື້ອຫັ້ນ ແລ ຄັນວ່ານາງເມື້ອຮອດ ເມື້ອເຖິງພາສາດແລ້ວນາງຈົ່ງຂາບທູນພຣະບາພໍ່ແຫ່ງ ຕົນວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ນະຫາຣາຊເຈົ້າ . ໃນເມື້ອຝູງຂ້າທັ ງຫຼ ຍໄປອາບນ້ຳໃນວັນນີ້ ຂ້າກໍໄປເຫັນນາງຜູ້ນ້ ງອັນມີຮູບໂສມອັນດີ ງາມນາກນັກນາຈອດເຊົ ຢູ່ໃນທ່ານ້ຳທີ່ນັ້ນ ເປັນອັນຈົບຄ່ຳມືດເສັ ງແລ້ວ ແລວ່າ ຈັກນອນໃນທ່ານ້ຳທີ່ນັ້ນຜູ້ ງວນາງກໍຫຼ ງວເຫັນ ຝູງຂ້າທັ ງຫຼ ຍໄປອາບນ້ຳທີ່ນັ້ນນາງຈົ່ງມາແອ່ວອນຂ້າຜູ້ລູກໄປນອນເພື່ອນວ່າດ້ ນັ້ນກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາອຸທຸມພະຣາຊາຈົ່ງກ່າວວ່າດູຮາເຈົ້າລູກຮັກແກ່ພໍ່ ຜິວ່າມືດ້ ນັ້ນແທ້ ເຈົ້າລູກຮັກຈົ່ງພາກັນໄປນອນເພື່ອນນາງຜູ້ນັ້ນກໍພໍ່ເທີ້ນ ຜິວ່າເຮົາ ທັ ງຫຼ ຍບໍ່ໄປນອນເພື່ອນນາງແທ້ດ້ ນັ້ນຫຼ ອນວ່າມີໃຈນແລຄົນຮ້ານໄປກະທຳອັນໃດ ອັນນ້ ງແກ່ນາ ງດ້ ນັ້ນ ເຮົາທັ ງຫຼ ຍກໍຈັກເປັນບາບແລໂທດນາກນັກແລ ເທດວ່າ

---

๑ ຈົບ ພູກ ສາມ ນັດ ສາມ

นางผู้นั้นมาเพื่ออาใสเราแท้ดาย ถันว่าพระบาอุทุมพะราชาภล่าวสันนั้น แล้ว นางหู้าชื้อยจึ่งยางว่าโถยๆ ถั่งนั้นแล้ว นางจึ่งเอาประธิวางไป ภัยถอมถึงสองถึงแล้ว นางจึ่งลิ่งจากผาสาถไปถึงท่ำภางเมืองแล้ว ถึงท้ายหายหมายมีบ่าวน้อยชายหนุ่มทั้งหายจึ่งเอื้นถามนางว่า ดูราเจ้า หู้าชื้อนางงามเจ้าจักไปที่ใดก่พี้จา เมื่อนั้นนางหู้าชื้อจึ่งยางว่า ข้า แก่บ่าวน้อยชายรามทั้งหาย ฝูงข้าทั้งหายพ้อมกันไปนอนถอมอู้ตามิว นอนถอมผิวตาบอกว่าถั่งนั้นแล้วนางหู้าชื้อก่เอาประธิวาง แห่งถึง สองถึงลิ่งไปถึงหางท่า นางก่ลอกเอ้าไปสู่ชะเพิงน้อยนางสีดาทั้งแล เมื่อนั้นนางสีดาก่หูงแลเหันนางทั้งสามมาถึงที่ปู่แห่งถึงแล้ว นางก่มี ใจอันชุ่มชื่นยินดีมากนักแล้ว นางจึ่งภล่าวว่าเจ้านางทั้งสามมารอกแล้ว น้องก่ไห้แจ้วๆถองหา เพื่อว่าป้านถึงมาผิภจอบลักลอบราวีแลนา ว่า ถั่งนั้นแล้วนางทั้งหายก่ต้านจาระจาเชิ่งกันไปมาหายประภางต่างๆแล้ว ก่ลอกผากันนอนทั้งแล ในเมื่อราถีถึงอันนั้นรุ่งแสงสุริยะพุ่งขึ้นมาถั้ง นั้นเจ้าท้าว ๔ พระองค์ก่ลุกจากที่นอนมาส่วยหน้าชำระสระสิงเมื่อถึงดีแล้ว นางหู้าชื้อจึ่งภล่าวว่า ข้าแก่เจ้านางน้องอันเป็นที่รักแก่ข้า บัดนี้ในราถี ถึงอันนี้ก่เป็นอันรุ่งแจ้งมาแล้ว พี่ก่จักอำลาลาจากเจ้านางผู้เป็นน้องเมื่อ ก่อนเบี้เจ้าเอ็ยบทั้งสาม จึ่งพากันเมื่อก่ข้าเทิ้น ข้าผู้น้องก่จักไปเมื่อหน้าพุ้น ก่อนแล ว่าถั่งนั้นแล้วนางหู้าชื้องก่ลอกผาประธิวางแห่งถึงเมื่อทั้ง แล เมื่อนั้นนางสีดาบอกชะเพิงน้อยแห่งถึงไปหน้าทั้งแล ในเมื่อชะเพิง แห่งนางไปด้วยอันลำดับอันถึงมืนนาน ประหนางว่าได้เถือนนึ่งแล้ว นาง ก่ลอกไปถึงเภาะถอนอันเชื่อมติดกับแผ่นถินชุมพูทึบทึนึ่งทั้งแล ส่วนถั้ง เภาะถอนอันนั้นทึงบ่อมเต็มไปด้วยป่าไม้พูผามีนางๆต่างๆ แล้วกว้างได้พัน โยดชุมะเป็นมินทินบ่มีอันจักปู่ในที่นั้นทั้งแล เมื่อนั้นชะเพิงแห่งนางก่ไป จอดเชิงในท่าที่นั้นทั้งแล ส่วนถั้งท่าอันนั้นเป็นที่เจ้าอัสดีลิ่งมาอาบมากิน ทุกล่ำเช้าอันถึงทั้งแลเมื่อนั้นบังมีเจ้าอัสดีตินนึ่งอันประกอบด้วยอีทธิริท ที่แลเตชะสิมพางอันมาก ว่าเจ้าอัสดีตินนั้นขึ้นเมื่อรุ่งสาตตะสิบกับด้วย

พระบาอึงแล้วแล ได้ทะบุสึงอันชื่อว่า ๑มาฉิมะสึบปา แลดาบภาบะสึก ดอางบ๊า เป้นอันมีเดชะอาบุพาบมากบักหั้งแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสิดิบเบั้งก่ลิา มาตักบ้ำในท่าหั้นั้น ก่จิาเหับชะเผิาบ้อบแห่างบาางจอกเชิาปู่ในหั้นั้ เจ้า อัสสิจิาถามว่ากูอาท่างหัางหลาบอันเป้นบาบชะเผิาหั้นี้ ท่างหัางหลาบไป ถ้าขาบวัดถุเข้ำของอันใด จิาพากันมาจอกเชิาปู่ในหั้นั้นจา เมื่อนั้นบาา สิดาได้บึบถ่าเจ้าอัสสิถามด้อบปะภาบสับนั้ บาาจิาออกจาภชะเผิามา เถิาสำนักเจ้าอัสสิแล้อ บาาจิาบ่มีไหว้ว่า เหอะข้าแก่พระธาชุปิดตา เป้นเจ้า ผู้ข้าบ่ได้มาถ้าขาบวัดถุเข้ำของเบื่อใด ท่ำดุ่าเดินมาขอ่ำเผิาพา อาไสกับดอมเจ้าภูก่ข้าแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสิจิาถามว่า ดูอาท่างอันเป้นผู้ บิาบ้อบหนุ่ม ท่างลุกแต่เมื่องหั้ใดมา จิาบ่มีคินมากับดอมท่างบั้นจา เมื่อนั้นบาาสิดาจิาภล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ผู้ข้าก่บ่มาแต่บ้านใดเมื่องใด ผู้ข้า ท่ำเดินไปตามชะเผิาบ้อบหั้นี้ เผื่อว่าจักสแวงหาหั้เผิาหั้อาไส แต่บ้อบ ตาบถ่ำเท้ำอายุได้ ๑๕ ปีนี้ ผู้ข้าจิามาเถิาเจ้าภูหั้นี้แล เมื่อนั้นเจ้าอัสสิจิา ถามว่ากูอาท่างผู้มีรูบไสมอันงาม ส่อบดั้พ่แลแม่แห่างท่างปู่บ้านใด เมื่องใด จิาบ่มากับดอมท่างบั้นจา เมื่อนั้นบาาสิดาจิาภล่าวว่า ข้าแก่ เจ้าภู ส่อบดั้พ่แลแม่แห่างข้าปู่หั้ใด ผู้ข้าก่บ่รู้ได้แล ในเมื่อผู้ข้ารู้พาสา คินมาก่ท่ำเหับปู่ในชะเผิาหั้นี้สิางดาวแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสิได้บึบถ่าบาาภล่าว สับนั้ เจ้าอัสสิจิาถะบิาในใจ ส่อบดั้บาาผู้นี้อันภูหากถามหาบ้านเมื่องา หั้ปู่หั้กินแห่างมันก่บ่รู้แจ้าสันนี้ ธอยว่าพ่แม่แห่างบาาเอาไปโหบ้ำแต่บ้อบ บาาจิามีวับยะอันฮึ้นใหง่มาในชะเผิาบ้อบหั้นี้บาาจิาบ่รู้จักพ่แม่หั้ปู่หั้กินบ้าน เมื่องเผื่อดั้งนั้นแล ถันว่าเจ้าอัสสิถะบิาใจสับนั้นแล้อ เจ้าอัสสิจิาภล่าว ว่า กูอาเจ้าบาางบ้อบสิดาลูกรักพ่ ถันว่าเจ้าลูกรักบ่มีหั้เผิาหั้อาไสดั้งนั้น เจ้าลูกรักจิาปู่กับดอมภูพ่หั้นี้เหิ้น ถันว่าเจ้าอัสสิกล่าวดั้งนั้น เจ้าอัสสิ จิาเอาบ้ำเต้าแลถันหิ บิ้นให้แก่บาาสิดาตักเอาบ้ำแล้อ บาาจิาหาบเมื่อ หาอาสิมบิดสาลากับดอมเจ้าอัสสิหั้นแล ถันว่าเจ้าอัสสิแลบาาสิดาเมื่อ ธอกเมื่อเถิาอาสิมบิดสาลาแล้อ บาาสิดาจิาไปปักภวากแผ้วหั้ปู่หั้กินแห่าง

---

๑ ถอบเป้น "มักฉิมะสึบปา"

ເຈ້າອັສສິກ້ຽງກາບຮາບງາມແລ້ວ ນາງຈົ່ງເອົານ້ຳເຕົ້າຄັນທີ່ອັນຕົນຖືມາແຕ່ທ່ານນັ້ນ ໄປຕັ້ງໄວ້ໃນທີ່ອັນເຄີຍເອົາໄວ້ແຕ່ກ່ອນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈົ່ງໄປຫັກເອົາດອກໄມ້ມາໄວ້ ໃຫ້ເຈ້າອັສສິບູຊາເປັນປົກກະຕິບ່ຂາດແລ ນາງຈົ່ງລົງໄປປູ່ມຸກຊິດອາສົນບົດສາລາ ທີ່ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້າອັສສິກ່ເຫັນນາງສີດາກະທຳຄອງວັດບົວຣະບັດເດົາດາຕົກ ແຕ່ງດີງາມທຸກສິ່ງທຸກອັນ ແມ່ນວ່າເນື້ອຕົນແຫ່ງນາງກໍມີວັນນະອັນງາມສັນນີ້ ກໍ ທ່ຳຄວນກູໃສ່ຊື່ວ່າສີດານັ້ນເທົ່ານ ວ່າດັ່ງນັ້ນສ່ວນດັ່ງເຈ້າອັສສິໃສ່ຊື່ໃຫ້ນາງສັນນີ້ ກໍ ຖືກຄວາມອັນພຣະຍາອິນໃສ່ຊື່ແຕ່ນ້ອຍນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກໍປູ່ໃນປາກມຸກຊິດ ອາສົນບົດສາລາທີ່ນັ້ນນານໄດ້ ๓–๔ ວັນແລ້ວ ເຈ້າອັສສິຈົ່ງຄະນຶງໃນໃຈວ່າ ສ່ວນ ດັ່ງລູກນຶງແຫ່ງກູອັນມີຮູບໃສມອັນງາມສັນນີ້ ກໍບ່ຄວນໃຫ້ນາງປູ່ກັບດອນກູໃນປາກ ມຸກຊິດອາສົນບົດສາລາທີ່ນີ້ແລ ກໍທ່ຳຄວນກູຕົກແຕ່ງປຸກແປງເປັນຜາສາດຫຼັງນຶງ ແລ້ວ ຈົ່ງໃຫ້ນາງໄປປູ່ທີ່ນັ້ນຜູ້ດຽວຈົ່ງຊອບຈົ່ງຄວນຊະແລ ຜິວ່າຄົນທັງຫຼາຍນາ ເຫັນຜູ້ນຶງປູ່ກັບດອນກັນສັນນີ້ ເຂົາກໍຈັກຕິສິນນິນທາກູ ວ່າເຈ້າອັສສິຕົນນີ້ເອົາເມັ່ງ ນາປູ່ດອນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ຄັນວ່າເຈ້າອັສສິຄະນຶງໃຈສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້າຈົ່ງໄປເອົາ ຊະເພົ້ານ້ອຍແຫ່ງນາງ ນິມິດປຸນແປງຕົກແຕ່ງຜາສາດຫຼັງນຶງ ອັນມີໃນທີ່ສຸດ ກ້ວ້ໃຕ້ແຫ່ງອາສົນບົດສາລາທີ່ນັ້ນ ມີທົນທາງອັນໄກໄດ້ ๕ ຮ້ອຍວາ ແຕ່ອາສົນບົດ ສາລາໄປເຖິງທີ່ປູ່ແຫ່ງນາງນັ້ນແລ້ວ ຄັນວ່າເຈ້າອັສສິນິມິດປຸນແປງຕົກແຕ່ງຜາ ສາດໃຫ້ເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງນາງແລ້ວ ເຈ້າອັສສິຈົ່ງຊ້ຳນິມິດເປັນຮູບຜູ້ນຶງ ອັນມີເນື້ອ ຕົວຜິວໜັງໜ້າຕາເໝືອນດັ່ງນາງສີດາ ນັ້ນມີປຣະໝານວ່າໄດ້ ๑๐ ຄົນແລ້ວ ເຈ້າ ອັສສິຈົ່ງນິມິດເປັນຮູບນາງຄ່ອມເປັ້ງ ມີປຣະໝານວ່າໄດ້ສອງຄົນ ເພື່ອວ່າໃຫ້ອຸປປ ຖາກຣັກສານາງສີດານ່ໃຫ້ທຸກບາກລຳບາກ ດ້ວຍອັນຂົນຂວາຍ ຫາວັດຖຸເຂົ້າ ຂອງອັນໃດອັນນຶ່ງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ້າອັສສິນິມິດຕົກແຕ່ງປຸນແປງບ່ຣະບວນແລ້ວ ເຈ້າອັສສິຈົ່ງກລ່າວຮູບຄົນ ๑๐ ຄົນກັບທັ້ງນາງຄ່ອມ [๑]ເປັ້ງອັນຕົນນີ້ນິມິດໄວ້ທັ້ງ ๑๒ ຄົນນັ້ນວ່າ ດູຮາທ່ານທັ້ງຫຼາຍ ບັດນີ້ສູທ່ານທັ້ງຫຼາຍຈົ່ງພາກັນໄປເອົານາງສີດາ ອັນປູ່ໃນສຳນັກແຫ່ງເຮົາມາປູ່ກັບດອນທ່ານທັ້ງຫຼາຍເທົ້ານ ຄັນວ່າເຈ້າອັສ ສິກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້າອັສສິຈົ່ງຊຸຣະເດັຈຈະຄືນມາສູ່ອາສົນບົດສາລາອັນເປັນ ທີ່ປູ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວ ຄົນທັງຫຼາຍອັນເຈ້າອະສິນິມິດນັ້ນ ກໍມາຕາມຫຼັງເຈ້າອະ

---

๑ ໃນໃບລານຂຽນ "ນິດຖິຕ້ງກໍແລ້ວເທ້ານຶ່ງກ່ອນແລ"

สิหั้นแล ถับว่าถึงหัวหูกาบมารอดมาเถิงบางสิดาแล้ว เอิาจิ่งกล่าวแก่บางสิดาว่า เทอะฝูงข้าไหว้บางสิดาพี่เป้นเจ้า บัดนี้ฝูงข้าหัวหูกาบกำมาอ้างเชิญเจ้าบางพี่ไปปู่กับดอมฝูงข้าหัวหูกาบกำข้าเท็บ เมื่อนั้นบางสิดาจิ่งถามว่า ดูธาท่านหัวหูกาบ บัดนี้ท่านหัวหูกาบมาเอิาเธาไปปู่กับดอมท่านหัวหูกาบไผที่ใดนั้นจา เมื่อนั้นบางหัวหูกาบจิ่งกล่าวอว่า เทอะ ฝูงข้าไหว้เจ้าบางพี่ ฝูงข้าหัวหูกาบจักเอิาเจ้าบางพี่ไปปู่ไผผาสาดอันเจ้าธะสิสร้างแปงไว้ให้เธาหัวหูกาบฝูงนั้นแล เมื่อนั้นบางสิดาจิ่งขานว่าดีๆ ว่าดั่งนั้นแล้วบางสิดาจิ่งเข้าไปขานไหว้เจ้าธะสิว่า เทอะ ฝูงข้าไหว้พธะธาตุปิตตาเป้นเจ้า บัดนี้เจ้าภูให้ผู้ข้าไปปู่กับดอมบางหัวหูกาบฝูงนี้ก่อข้าลี เมื่อนั้นเจ้าธะสิจิ่งขานว่า เจ้าลูกธักจิ่งไปปู่กับดอมเอิากำพ่ำเท็บ ว่าดั่งนั้นแล้วบางสิดาจิ่งขานลาเจ้าธะสิ แล้วเจ้าจิ่งลิาจากธอาสิมบิดสาลาแล้ว บางกำลอดไปกับดอมบางหัวหูกาบหั้นแล ถับว่าบางหัวหูกาบหมายมีบางสิดาเป้นต้น ไปธอดไปเถิงผาสาดแล้ว กำลอดพ้อมกันขึ้นไปเหนือหูว้างนั้น อันเป้นอันสุกอาส์ธานมากบักหั้นแล บามเมื่อพ่ำเวลาเมื่อเช้าเมื่อค่ำนั้น บางสิดาจิ่งพาบางหัวหูกาบไปกวากแผ้วในอ่วางเธด อันเป้นที่ปู่แห่งเจ้าธะสิ บ่ธะบวบแล้ว บางหัวหูกาบกำซ้ำไปตักน้ำมาไว้แล้ว กำซ้ำไปหักเอิาดอกไม้มาไว้ เพื่อให้เจ้าธะสิเอิาบูชาทุกเค่ำเช้าวันคืน เป้นปักกะติบิจจะภาบบ่ขาดแล้ว บางหัวหูกาบจิ่งพ้อมกันไปหาที่ปู่แห่งถิ่นในผาสาดที่นั้นกำมีแล กล่าวบั้นพธะบาธาพพะบาสวบ เอิาลูกสาวใส่แพไหูบ้ำไปเถิงเจ้าธะสิเอิามาล้างกำแล้วที่นี้ก่อนแล...

เมื่อนั้นข้ามีบายพางเบื้อผู้น้อง อันมีลูก ๔ คิน ปู่ในเมืองอินทะปะถะบะถอบที่นั้นกำมีแล ส่วนถั่งบายพางเบื้อผู้นั้น มันกำติกแต่งห้างเถาถาชะเพาเหูมั้นน้อง บ่ธะบวบแล้ว มันจิ่งเอิาลูกบ่าวแห่งมันหั้งบวบมีคิน ป๐ กับหั้งลูกแลเมียแห่งมัน เข้าไปสู่ชะเพาแล้ว มันกำเบิกชะเพาไป เพื่อว่าจักไปถ่วายแวงหาบิงเบื้อ ในเกาะดอบอันมีในท่ำกางน้ำสมุก ทิวทุกแห่งทุกพายกำมีแล ถับว่าบายพางเบื้อ เอิาชะเพาไปถ่วายแวงหาบิง

ເນື້ອວັນນັ້ນ ມັນຈຶ່ງໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນອັນນຶ່ງ ອັນເຕັມໄປດ້ວຍແຮດແລຊ້າງ
ບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຫັ້ງມີຊ້າງເຜືອກຕົວນຶ່ງ ມີປຣະອິວານໄດ້
ໜຶ່ນນຶ່ງ ປູ່ໃນເກາະດອນທົ່ນັ້ນ ສ່ວນດັ່ງຊ້າງເຜືອກຕົວນັ້ນອັນມີຕົວໃຫ່ງ ມີປຣະ
ໝານວ່າໄດ້ ๑๒ ສອກ ມີງາທັ້ງສອງເປັນແກ້ວວະຊິຣະເພັດເປັນແສງເຫຼື້ອມ
ເໝືອນດັ່ງແສງແປວໄຟ ອັນຄົນດັ່ງໄວ້ລຸກຮຸ່ງເຮືອງທົ່ວທຸກແຫ່ງທຸກພາບຫັ້ນແລ
ແມ່ນວ່າຊ້າງທັ້ງຫຼາຍຝູງ ເປັນປຣະອິວານໜຶ່ນນຶ່ງນັ້ນກໍດີ ທຸງນ່ອມມີງາເປັນ
ແກ້ວວະຊິຣະເພັດທຸກຕົວ ສ່ວນດັ່ງຊ້າງທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ບ່ອນໃດ່ຫຼ ັ້ງນ້ຳໄປໄດ້
ເປັນດັ່ງປຸ້ນປວກໝຸ່ງນ້ຳໃຫ້ໄປນັ້ນແລ ໃນເມື້ອນາຍພານເອົາຊຸະເພົາໄປຈອດໃນເກາະ
ດອນອັນນັ້ນ ມັນຈຶ່ງເອົາລູກຊາຍແຫ່ງມັນ ๔ ຄົນອອກຈາກຊຸະເພົາໄປຄ່ວາສແວງ
ຫາບິ່ງຊ້າງທຸກແຫ່ງທຸກພາບ ມັນກໍໄປຈວບຊ້າງເຜືອກຝູງນັ້ນບໍ່ມີນາງຫັ້ນແລ
ຄັນວ່ານາຍພານໄປເຖິງແລ້ວ ມັນກໍໄດ້ບິນສງ່ງຊ້າງຊຸະທຸງເອ້ຍະປອກໃຫ້ກັນ ມີ
ສງ່ງອັນເນື້ອງນັນສນັ່ນກ້ອງນາກນັກ ມັນຈຶ່ງຈອບນອບເຂົ້າໄປ ເພື່ອວ່າຈັກບິ່ງ
ຊ້າງທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ມັນຈຶ່ງເຫັນພຣະບາຊ້າງເຜືອກມີງາເປັນແສງເຫຼື້ອມເໝືອນ
ດັ່ງແປວໄຟ ມັນກໍມີໃຈມັກໃຄ່ປາກໄດ້ນາກນັກ ຄັນວ່າມັນເຂົ້າໄປຮອດແລ້ວ ມັນ
ຈຶ່ງເອົາໜ້ຶ້ກສິນາດແຫ່ງມັນ ອັນປັ້ນອັນທ່ານໄປດ້ວຍໜ້ອງ ຄັນວ່າມັນຫັດແລ້ວ
ມັນຈຶ່ງບິ່ງຊ້າງເຜືອກຕົວນັ້ນ ດ້ວຍຄຳໃສ່ໃຈວ່າຈັກໃຫ້ມັນຕາຍຫັດດຸງວນັ້ນຫັ້ນແລ
ສ່ວນດັ່ງພຣະບາຊ້າງຕົວນັ້ນກໍເປັນອັນແກ່ນແລຄົງນາກນັກບໍ່ອາດຈັກຖືກໄດ້ຫັ້ນແລ
ເນື້ອນັ້ນຊ້າງທັ້ງຫຼາຍໄດ້ບິນສງ່ງສິນາດອັນນາຍພານບິ່ງນັ້ນ ກໍແຕກກຣະຈັດກຣະ
ຈາຍລົງສູ່ແມ່ນ້ຳມະຫາສມຸດແລ້ວ ເຂົາກໍພ້ອມກັນໄດ່ຫຼ ັ້ງນ້ຳໜີໄປບໍ່ມີນາງຫັ້ນ
ແລ ຄັນວ່າຊ້າງທັ້ງຫຼາຍໜີຈາກເກາະອັນນັ້ນໄປແລ້ວ ພານເນື້ອຜູ້ນັ້ນມັນກໍພາ
ລູກແຫ່ງມັນຄືນມາເຖິງຊຸະເພົາແລ້ວ ມັນຈຶ່ງບອກລູກບ່າວແຫ່ງມັນວ່າ ດຸຣາ
ທ່ານທັ້ງຫຼາຍເຮົາກໍເຂົ້າໄປໃນເກາະດອນອັນນີ້ ເຮົາໄປຈວບພົບຊ້າງເຜືອກໜຸ່ນນຶ່ງ
ສ່ວນດັ່ງພຣະບາຊ້າງເຜືອກຕົວນັ້ນມີງາເປັນແກ້ວ ເປັນແສງເຫຼື້ອມເໝືອນດັ່ງ
ແສງແປວໄຟ ຄັນວ່າເຮົາເຂົ້າໄປແລ້ວກໍລອກບິ່ງພຣະບາຊ້າງຕົວນັ້ນ ບໍ່ອາດຈັກ
ຖືກໄດ້ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຮົາບິ່ງແລ້ວ ຊ້າງທັ້ງຫຼາຍກໍເປັນອັນອຸກຂະຫຼາກຕື່ນຮ້ອງ
ນາກນັກ ມັນກໍແຕກກຣະຈັດກຣະຈາຍລົງສູ່ແມ່ນ້ຳແລ້ວ ກໍລອດພາກັນໜີໄປ

แล้ว บัดนี้เราท้าวทั้งหลายจักพากันไปผิปอางบิง เอาางพระบาช้างเผือกตัวนั้นให้ได้เท้าอันเทียว ถันว่าเอากล่าวเชิงกันสันนั้นแล้ว เอาจึงเบิกฉะเพาไปตามหลังหมู่ช้างท้าวทั้งหลายฝูงนั้นหั้นแล ถันว่าเอาเบิกฉะเพาไปแล้ว ก็ลวดลิงเหันหมู่ช้างท้าวทั้งหลายใต่หลังน้ำไปเปันถ้วงหังกเห็งอ แลเถือเอาไม้ท้างหลายอันฟูน้ำแล้วแลโหไปนั้นแล เมื่อนั้นช้างท้าวทั้งหลายใต่หลังน้ำไปก็ลวดไปรอดไปเถิงเกาะดอนอันบิง อันประกอบไปด้วยไม้เรั้งไม้ฉอก ไม้ไผ่ไม้พาง มากนักช้างท้าวทั้งหลายก็ลวดออกจากแม่น้ำไปเถิงเกาะดอนอันนั้นแล้ว เอาก็พ้อมกันไปกินไปถึงกินป่าไม้ท้างหลายฝูงนั้นแล้ว แลเอ้ยะอินปอกใบกันไปมามากนัก เหมือนถ้วงเก้านั้นแล เมื่อนั้นพานเนื้อใต่ตามไปน้ำหมู่ช้างเผือกท้างหลายฝูงนั้น เอาก็เอาฉะเพาไปจอกในเกาะดอนอันนั้นแล้ว ก็ลวดพากันบักสีนากบ้อระบวนแล้ว เอาก็ซ้ำมากันออกจากฉะเพาไปตามถองรอบตีนช้าง ท้างหลายฝูงนั้นบ่มีนางก็ลวดไปทันหมู่ช้างท้างหลายหั้นแล ถันว่านายพาน ๕ พ่อลูกไปเถิงหมู่ช้างท้างหลายฝูงนั้นแล้ว มันก็ลวดจอบมอยเอ้าไปเถิงพระบาช้างเผือกแล้ว มันจึงเกาะหมั่บ่ำใส่เรือนไฟ มันก็แผดแผเปะแก้มบิงไป อันมีสงางเนื่องมันสนั่นก้องมากนัก ส่วนถ้วงปันเหล็มนั้นก็บ่ถึกพระบาช้างเผือกตัวนั้น เหมือนถ้วงแต่ก่อนนั้นแล เมื่อนั้นช้างท้างหลายได้ยินสงางสีนากอันนายพานบิงท้าจ้มให้ตินสันนั้น เอาก็ตื่นรินตกใจมากนัก แล้วก็ลวดพ้อมกันแตกภระจัดภระจาย โตนลิงแม่น้ำแล้วก็พ้อมกันใต่หลังน้ำไปเมือหน้าพุ้นหั้นแล เมื่อนั้นนายพานท้าห้าพ่อลูกก็เหันช้างท้างหลายโตนลิงน้ำหนีไปแล้ว มันก็หลิบคืนมาเถิงฉะเพาแล้ว มันจึงกล่าวเชิงคันท้างหลายอันเปันลูกบ่าวแห่งมันว่า ดูธาเจ้าท้างหลายเธิย ส่วนถ้วงพระบาช้างเผือกตัวนี้ ก็เปันอันแถ้วแลถิงมากนักสันนี้ เราจักกะทำถ้วยิจจักได้งาช้างเผือกตัวนี้นั้นจา บัดนี้เราท้างหลายจึงพ้อมกันไปตามน้ำบิงลองดูให้เถิงสามทีก่อนเทียน ถันว่ามันหากบ่ถึกเหมือนถ้วงเก้าแท้ถ้วงนั้น เราจึงไปผิปองถ้องโขงเอาให้ได้นั้นเทียน ถันว่านายพานเนื้อกล่าวเชิงลูกบ่าวมันสันนั้นแล้ว เอาก็เบิกฉะเพาไปใต่ตามน้ำหมู่ช้างท้างหลายฝูง

ນັ້ນ ບໍ່ປ່າບໍ່ເຊົ້າຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເອົາເບີກຊະເພົ້າໄປແລ້ວກໍລວດເຫັນໝູ່ຊ້າງທ້າວ
ຫຼາຍ ເປັນກ້ອນເປັນໄງ່ນຕາມກັນໄປຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນໝູ່ຊ້າງທ້າວຫຼາຍຈົ່ງໄປເຖິງ
ເກາະດອນອັນນຶ່ງ ອັນເຕັມໄປດ້ວຍປ່າເລົ້າປ່າແຊງ ປ່າອໍ້ປ່າແຂມທ້ວມວນຫັ້ນແລ
ຄັນວ່າຊ້າງທ້າວຫຼາຍໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ເອົາຈົ່ງພ້ອມກັນອອກຈາກແມ່ນ້ຳມະຫາ
ສນຸດ ໄປເຖິງປ່າອ້ອຍໜູທ້າວຫຼາຍຝູງນັ້ນແລ້ວ ເອົາກໍພ້ອມກັນໄປກິນປ່າຫ້ຳແລ
ເລົ້າແຊງທ້າວຫຼາຍ ທຸກແຫ່ງທຸກພາບບ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ສ່ວນດ້ວງຊະເພົ້ານາບພານເນື້ອກໍໄປຮອດໄປເຖິງບ່ນ່ານຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຊະເພົ້ານາບ
ພານເນື້ອໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ເອົາກໍຈອດຊະເພົ້າໄວ້ແທບຝັ່ງນ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ພານ
ເນື້ອຜູ້ນັ້ນກໍເອົາລູກຊາບທ້າວ ๔ ອອກໄປຕາມຮອບຕີນຊ້າງທ້າວຫຼາຍແລ້ວ ກໍພ້ອມ
ກັນໄຕ່ຕາມນຳໄປບ່ນ່ານກໍລວດໄປທັນໝູ່ຊ້າງຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາບພານໄປທັນໝູ່
ຊ້າງທ້າວຫຼາຍແລ້ວ ມັນຈົ່ງເອົາໝໍ້ ໃນກຣະເບ້ົາມາຖອກໃສ່ປາກສີນາດແລ້ວຈົ່ງ
ເອົາມອນບັດເຂົ້າໃຫ້ແກ່ນໃຫ້ແໜ້ນດີແລ້ວ ຈົ່ງເອົາປັ້ນເຫັ້ນແກ້ວອັນທ້າແລ້ວດ້ວຍ
ໜ້ອງທ້ວມວນປ່ອນໃສ່ປາກສີນາດແລ້ວ ຈົ່ງບໍ່ແພດແກ້ນຍົງໄປໃສ່ຊ້າງຕົວນັ້ນ
ດ້ວຍຄຳໃຈວ່າໃຫ້ດູກມຸ່ນຜົງໄປປານປູນຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ວງປັ້ນເຫັ້ນແກ້ວເຫຼັ້ນນັ້ນກໍບໍ່
ໄປຖືກຊ້າງຕົວນັ້ນ ກໍລວດປົ່ວໄປທາງອື່ນພຸ້ນແລ້ວ ຊ້າງທ້າວຫຼາຍກໍຕົ້ນຕົກໃຈມາກ
ນັກ ກໍລວດພ້ອມກັນໂຕນລົງນ້ຳແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນໄຕ່ຫ້ວ້ານ້ຳໄປຫັ້ນແລ ຄັນວ່າ
ຊ້າງທ້າວຫຼາຍໜີໄປແລ້ວນາບພານທ້າວ ๕ ພໍ່ລູກກໍ:ຟ້າວຄືນມາເຖິງຊະເພົ້າແລ້ວ ກໍ
ລວດເບີກຊະເພົ້າໄຕ່ຕາມນຳຊ້າງໝູ່ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາບພານເນື້ອ ຈົ່ງບອກຕົ້ນ
ລູກບ່າວແຫ່ງນັ້ນວ່າ ທ່ານທ້າວຫຼາຍຈົ່ງພາກັນຈອບດູໝູ່ຊ້າງທ້າວ ຫຼາຍໃຫ້ຮູ້ວ່າ
ນັ້ນໄປຢູ່ໃນເກາະດອນທີ່ນັ້ນທີ່ນັ້ນເທີ້ນ ວ່າດ້ວງນັ້ນແລ້ວ ເອົາກໍເບີກຊະເພົ້າ
ໄປຕາມຊ້າງໝູ່ນັ້ນບໍ່ປ່າບໍ່ເຊົ້າຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊ້າງໝູ່ນັ້ນຈົ່ງໄປຮອດເກາະດອນ
ອັນເປັນທີ່ຢູ່ແຫ່ງເຈົ້າອະສີ ອັນເປັນພໍ່ລ້ຽງແຫ່ງນາງສີດາບ່ນ່ານຫັ້ນແລ ຄັນວ່າ
ຊ້າງທ້າວຫຼາຍໄປເຖິງເກາະດອນທີ່ນັ້ນແລ້ວ ເອົາຈົ່ງອອກນ້ຳໄປກິນປ່າເລົ້າປ່າແຂມ
ໃນແຄມນ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ແລເອ້ຍະປອກໃບກັບນ້ຳສ້ຽງອັນເນື້ອງນັ້ນ ມາກນັກຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນນາບພານເນື້ອທ້ວຫ້າພໍ່ລູກ ກໍເບີກຊະເພົ້າໄປຈອດເຊົ້າໃນທ່າທີ່ນັ້ນ ກໍ
ຈົ່ງເຫັ້ນນາງສີດາລົງມາອາບນ້ຳຜູ້ດຽວຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາບພານເນື້ອທ້ວຫ້າພໍ່

ลุภภับทัๆบ่าว ๑ฝ คับ ไปเหับบาๆสีดาในหาๆท่าทีๆนั้นแล้ว เอิาก่บ่มีคำ ปากคำจาอับใดอับบ่ๆได้ ภ่ท่พ้อมภับมืนตาเบิๆคอบลิๆล่าลูบาๆสีดา บ่ ทูบับตาได้ บาๆพ่อๆอ้าปากมีน้ำอับใซ่ออก บ่อาดจักภับสิบแลพับตาได้ เหดว่าเอิาบ่เคิบเหับบาๆสีดาอับผู้ดีผู้ๆามมาภนักนั้นแล คับว่าเอิาต้ำสะ ติได้แล้ว เอิาจิๆถามว่า ดูธาเจ้าบาๆอับมีธูปใสมอับผู้ดีผู้ๆามเจ้ามีชื่ดั้ ลีนั้นจา เมื่อนั้นบาๆสีดาจิๆขานว่า ข้าแก่เจ้าภูทัๆซาย ผู้ข้านี้ชื่ว่าบาๆ สีดาแล เมื่อนั้นพานเนื้อจิๆซ้ำถามว่า ดูธาบาๆส่วนดั้พ่แลแม่บ้านเมื่อๆ แห่ๆบาๆปู่ทีใด เจ้าจิๆมาอาบน้ำปู่ผู้ดงอในทีนี้นั้นจา เมื่อนั้นบาๆสีดาจิๆ ภล่าวอ่าข้าแก่เจ้าภูทัๆซาย ส่วนดั้พ่แม่บ้านเมื่อๆทัๆซายแห่ๆข้าก่บ่ มีในทีใดทีบ้ๆ ภ่ทีมีแต่เจ้าธะสีเปันพ่ล้ๆๆปู่ในทีนี้แล เมื่อนั้นบายพาน เนื้อจิๆถามว่า ดูธาเจ้าบาๆในเมื่อเจ้าบาๆเปันลูภลาๆเจ้าธะสี ปู่ในทีนี้ แท้ดั้งนั้น เจ้าบาๆปู่ผู้ดงอนั้นลี ธอบว่ามีผู้เพื่อนฝูๆพี่น้อๆปู่ภับถอมนั้นจา เมื่อนั้นบาๆสีดาจิๆขานว่าเอิๆ ฝูๆพี่น้อๆเพื่อนฝูๆภับถอมข้าก่บ้ามี ๑๐ คินทัๆมอบ มี ๑๑ คินภับทัๆผู้ข้านี้แล ส่วนดั้ผู้ข้าทัๆซาย ๑๑ คินนี้ ภ่มี รูบใสมแลอับนะ หน้าตาเหมือนดั้งดงอภันทุภคินๆ ภับทัๆบาๆถ่อมเปั้อับ ปู่บ่วธะบักฝูๆข้าทัๆซายมี ๒ คิน ๆ นี้ๆปู่เปันคินหัถบาด บ่ให้ขาดจักอับ จักขามแล คับว่าบาๆสีดาภล่าวสันนั้นแล้ว บาๆจิๆอาบน้ำดำผม บ่ธะ บวบแล้ว บาๆจิๆถืบเมื่อสู่ผาสาดอับเปันที่ปู่แห่ๆดินทั้นแล ในเมื่อบาๆสี ดาถืบเมื่อหาที่ปู่แห่ๆดินแล้ว บายพานเนื้อจิๆภล่าวเชิๆลูภบ่าวแห่ๆดิน ว่า ดูธาเจ้าทัๆซาย บัดนี้เราทัๆซายภ่มาเหับบาๆสีดาบูชาตาเราแล้ว เราทัๆซายภ่บ่ถวบไปบิๆช้าๆในที่ปู่แห่ๆเจ้าธะสีได้แลเหดว่าช้าๆทัๆซาย ฝูๆนี้ได้เข้ามาติภในอาบาเขดแห่ๆเจ้าธะสีแล้ว ในเมื่อเราทัๆซายจักได่ ตามไปบิๆเอิาดั้งนั้น เราทัๆซายจักได้ถืภไม้ค้อบด้ามเจ้าธะสี ทิวแตภ ตายบ่สิๆภาชุะแล คับว่าบายพานเนื้อภล่าว เชิๆลูภบ่าวแห่ๆดินสันนั้น แล้ว เอิาภ่เบิภชุะเผิาหนีไปถว่าสแวๆหาบิๆ ในเภาะถอบที่อื้บตามวิไส

---

๑. ลาๆบ่อบว่า ฝ๐ คับ

ແຫ່ງເຂົາຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊະເພົ້ານາຍພານເນື້ອ ກໍໄປດ້ວຍອັນລຳດັບວັນຄືນມື້ນ
ນານມາກນັກ ເຂົາຈົ່ງໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນທີ່ນຶ່ງ ເຂົາຈົ່ງໄດ້ຍິນສຽງຊ້າງ
ເອ້ຍະອິນປອກໃບກັນຫຼົ້ນໃນທ່ຳກາງດອນທີ່ນັ້ນມາກນັກ ເຂົາຈົ່ງເອົາຊະເພົ້າໄປ
ຮອດເພື່ອວ່າຈັກບິ່ງຊ້າງທ້ຽງຫຼາຍຝູງນັ້ນຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ຽງຊ້າງທ້ຽງຫຼາຍຝູງນັ້ນ
ທ່ຽນບ່ອນໄປເໜືອອາກາດກາງຫາວໄດ້ທຸກຕົວໆ ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊ້າງທ້ຽງຫຼາຍ
ກໍເຫັນຊະເພົ້ານາຍພານເນື້ອໄປຈອດເຊົ່າໃນແຄມຝັ່ງນ້ຳທີ່ນັ້ນ ເຂົາກໍພ້ອມກັນ
ແຕກໜີໄປດ້ວຍອາກາດກາງຫາວ ເປັນດ້ຽງເຂົ້າຕອກແຕກເຕັ້ນອອກຈາກກະເນື້ອງ
ໜ້ຂາງນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາຍພານກໍເຫັນຊ້າງທ້ຽງຫຼາຍໜີໄປທົ່ວທິສສະທ້ຽມວນ
ແລ້ວດ້ຽງນັ້ນ ເຂົາຈົ່ງເບີ້ກຊະເພົ້າຄ່ວ່າສແວງບິ່ງເນື້ອໃນເກາະດອນ ທີ່ອົ່ນຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນນາຍພານເນື້ອຈົ່ງເອົາລູກບ່ວ່າວແຫ່ງຕົນໄປເຖິງເກາະດອນອັນນຶ່ງ ໃນທ່ຳ
ກາງນ້ຳມະຫາສມຸດທີ່ນຶ່ງ ເຂົາຈົ່ງຈອດຊະເພົ້າໄວ້ໃນແຄມຝັ່ງນ້ຳແລ້ວ ກໍພ້ອມ
ກັນໄປຄວ່າສແວງຫາບິ່ງເນື້ອໃນທ່ຳກາງດອນທີ່ນັ້ນ ກໍບ່ເຫັນແຮດຊ້າງໝູກວ່ຽງໃນ
ທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງ ເຂົາຈົ່ງໄປຈວບສວນກວ້ຽງສວນອ້ອຍໃນທ່ຳກາງດອນທີ່ນັ້ນ ບ່ໍອາດຈັກ
ນັບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຂົາໄປເຫັນແລ້ວເຂົາຈົ່ງພ້ອມກັນໄປເອົາກວ້ຽງແລອ້ອຍ
ທ້ຽງຫຼາຍຝູງນັ້ນມາກິນ ກໍເປັນອັນແຊບອັນຫອມຫວ່ານນັ້ນບ່ວ່ານມາກນັກຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນເຂົາຈົ່ງພ້ອມກັນແອ່ວໄປແອ່ວມາທຸກແຫ່ງທຸກພາບ ກໍບ່ເຫັນສັກສິ່ງແຮດ
ຊ້າງກວ່ຽງຟານໃນທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງ ເຂົາຈົ່ງຫຼົ້ບຄືນມາເຖິງຊະເພົ້າແລ້ວ ກໍຊ້ຳເບີ້ກຊະ
ເພົ້າໄປພາບໜ້າຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຂົາຈົ່ງໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນອັນນຶ່ງ ເຕັ້ນ
ໄປດ້ວຍຄົນທ້ຽງຫຼາຍທຸກກ້ຳທຸກພາບອັນເດ້ງຮະດາດໄປດ້ວຍຫຼ້ຽງເຮືອນເປັນດ້ຽງດອກ
ເຫັ້ດແລເກັ້ດລົ້ນນັ້ນແລ ຄັນວ່າເຂົາເຂົ້າໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນທີ່ນັ້ນແລ້ວ ເຂົາ
ຈົ່ງຈອກຊະເພົ້າແລ້ວແລພາກັນອອກໄປແອ່ວຫຼ້ຶ້ນໃນທ່ຳກາງບ້ານທີ່ນັ້ນ ທົ່ວທຸກ
ພາບຫັ້ນແລ ບາງພ່ອງໄປຂໍກິນເຂົ້າແລຊິ້ນປາອາຫານ ບາງພ່ອງໄປຂໍກິນເຫຼ້ຳ
ແລສຸຣາ ບາງພ່ອງໄປຂໍຖູດປາແລຄ້ຽວໜາກ ບາງພ່ອງໄປປາກເວ້ົາກັບດອນ
ສາວນ້ອຍສາວໜຸ່ມ ອັນເຂົານັ້ນຕ່ຳຫຼຸກແລກວັກໃໝ ບາງພ່ອງໄປປາກຕ້ານ
ກັບດອນສາວໄປເຝ້ົານາແລຫຼົ້ກກ້ຳ ບາງພ່ອງໄປປອກສາວໜຸ່ມໜ້ຳໄປແອ່ວ
ຫາຫຼົ້ວຫາຟ້ົນກໍມີ້ແລ ຄັນວ່າເຂົາໄປຫຼ້ຶ້ນທົ່ວບ້ານທົ່ວເມ້ົອງທ້ຽມວນແລ້ວ ເຂົາ

จ๎างเอ็นกับถึนมาเถิงฉะเพาแล้ว เอิาก่ซ้ำเบิกฉะเพาไปพายหน้าหั้นแล เมื่อนั้นเอิาจ๎างซ้ำไปรอกไปเถิงเภาะดอนอันเต้นไปก้วยหมู่คินท้างหลายเอิาจ๎างไปจอกเซิาปู่พ่อประหมานคาวบ๎างบ่นานยังมีคินบ๎างซายบ้อยหมุ่นอั้นปู่ ในบ้านเภาะดอนหั้นนั้นลิวมาอาบน้ำในหาวท่าหั้นนั้นมีมากมีหลายฝูง หมู่สาวบ๎างรามหมุ่นบ้อยเอิาจ๎างปากจ้อยๆดอมซายขอแก่พระสายใจเจ๎าอ้าย มาเอ้นฝ้ายแถมดอมมาเภ้บมอบแถมเหล็วมาเอ้าส้วมรางธิมมาเซิยชิม บ้อๆแก้วแม่นว่าให้แจ้วๆบ่ภูนาแลบ่อ่าดั๋งนั้น เมื่อนั้นนายพานเมื่อผู้เถ้า จ๎างปากเว้าจาดอมว่าเจ๎าสิบยาวปาลาก เจ๎าอากหลากปาฉะอิ เจ๎าผู้ถือปาชืออ้าวพี้ปากไปกอดบ้าวเซิยชิมนั้นบา ว่าดั๋งนั้นแล้วฝูงบ่าวแก้วแลซายธรามหั้งหลายเอิาก็พ้อมกับใหลหั้งถึนเมื่อหุกๆคินก็มีแล เมื่อนั้นนายพานเมื่อจ๎างกล่าวอ่าใอบ่เจ๎าสาวเริบใบเมื่อเจ๎าสิบยาวอ่าผู้ถือผู้ฮ้ามสุกขนาก ก็บ่ปางดั๋งบ้างนากบ้อยสิดาดอกบาว่าดั๋งนั้นแล้ว เอิาก่ปากแจ้วๆหลายมา เจ๎าดำภาเริบนางสิดาปู่ที่ใดเจ๎าจ๎างเว้าใอกอ้าง ก็บ่ปางแก้วปั้นบ้างใหดอน ก็บ่ปางใหสอนมอบแถมถึนแลบา ว่าดั๋งนั้นส่วนดั๋งล่าอันนั้นก็เป้นอันลือชาพากิดไปทั่วทุกแห่งทุกพาย คินท้างหลายว่าใอบๆ เจ๎าท้างหลายเริบ ส่วนดั๋งนายพานเถ้าผู้นี้ก็มาบ้อกบ่นางสิดาอันเป้นลูกสาวเจ๎าธะสีว่าผู้ถือผู้ฮ้าม อากหลาก เป้นที่ใจจักฮากตายดอมว่าดั๋งนั้นทุกคินๆ ก็มีแล เมื่อนั้นยังมีนายฉะเพาผู้บ๎างอันมาแต่เมื่อๆกับปิละวัดถุนะดอนหั้นนั้น เพื่อว่าจักไปล้าฮายทุกแห่งทุกพาย นายฉะเพาจ๎างมาจอกเซิากับดอมนายพานเถ้าผู้นั้นแล้วนายพานเถ้า จ๎างไปปากเว้ากับดอมนายฉะเพาผู้นั้นว่า ข้าแก่เจ๎าภูหั้งหลายนับแต่ผู้ข้าเกิดเป้นคินมาแต่บ้อยตายต่ำเท้าเถ้าปานี้ ผู้ข้าก็บ่เห็นคินผู้ถือผู้ฮ้ามเหมือนดั๋งนางสิดา อันเป้นลูกสาวแห่งเจ๎าธะสีอันปู่ในเภาะดอนหั้นจักคินแล ว่าดั๋งนั้น เมื่อนั้นนายฉะเพาอันมาแต่เมื่อๆกับปิละวัดถุนะดอนหั้นนั้น ก็ไปแอ่วค้าฮายในเภาะดอนหั่วทุกพาย ก็ลวดไปปากเว้ากับดอมคินท้างหลายอันปู่ในเภาะดอนหั้งมวนด้วยคำว่า นางสิดาอันเป้นลูกสาวเจ๎าธะสี เป้นอันผู้ถือผู้ฮ้ามสุกขนาก บ่อากจักมีบุคละผู้ใดใบ

ຊຸມພູທິບນີ້ຈັກປຸງບທຸງມໄດ້ແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຂົາກໍ່ພາກຈາກກັນໜີໄປແຍ່ວ ຄ້າຂາບດ້ວບອັນລຳດັບເກາະດອນທັ້ງມວນ ກໍລວດໄປຮອດໄປເຖິງເມືອງລັງກາ ຫັ້ນແລ ແມ່ນວ່າຊະເພົ້ານາບພານເຈ້ຍຜູ້ນັ້ນກໍ່ເຂົາກໍ່ຫຼົບຄືນມາເຖິງເມືອງອິນທະ ປະຖະນະຄອນອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວ ກໍລວດເວົ້າວາຈາຕ້ານກັບດອນລູກແລ ເນັ້ງແຫ່ງຕົນບໍ່ຂາດສາບ ສ່ວນດ້ງຄຳອັນນັ້ນກໍເປັນອັນລືຊາພາກໄປທົ່ວບ້ານນ້ອບ ແລເມືອງໃຫ່ງທັ້ງມວນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນໄດ້ຍິນຄຳຄົນທັ້ງ ຫຼາບກລ່າວວ່າ ນາງສີດາອັນເປັນລູກສາວເຈ້ົາຣະສີອັນປູ່ໃນເກາະດອນທ່ຳກາງນ້ຳ ສມຸດທີ່ນັ້ນ ເປັນອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມມາກນັກວ່າດັ່ງນັ້ນ ພຣະບາຈົ່ງຖາມຄົນທັ້ງຫຼາບ ວ່າ ດູຮາທ່ານທັ້ງຫຼາບສ່ວນດ້ງຖອບຄຳທັ້ງຫຼາບຝູງນີ້ ບຸຄລະຜູ້ໃດນາກລ່າວຈົ່ງ ໄດ້ນີຄຳເວົ້າສືບນາງນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາບກລ່າວວ່າ ນາງຊະເພົ້ານາແຕ່ ເມືອງກັບປິລະວັຕຖຸນະຄອນນາເວົ້າກໍ່ຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຈົ່ງຖາມວ່າ ສ່ວນ ດ້ງນາງຊະເພົ້າຜູ້ນັ້ນນັ່ງໜີແລ້ວ ລືຮູ້ວ່ານັ່ງບ້ງນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາບຈົ່ງ ກລ່າວວ່າ ນາງຊະເພົ້າຜູ້ນັ້ນປູ່ໃນແຄມທ່ຳທີ່ນັ້ນບໍ່ທັນໜີກໍ່ຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະ ບາຈົ່ງກລ່າວເຊີ້ງພວກນ້ອບວ່າ ດູຮາທ່ານຈົ່ງໄປເກັບເອົານາງຊະເພົ້າອັນນາແຕ່ ເມືອງກັບປິລະວັຕຖຸນາຫາເຮົາແດ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນພວກນ້ອບໄດ້ຍິນຄຳພຣະບາ ກລ່າວເຊີ້ງຕົນສັນນັ້ນ ມັນຈົ່ງລົງໄປເຖິງນາງຊະເພົ້າບ່ໍນາງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພວກ ນ້ອບໄປເຖິງແລ້ວ ມັນຈົ່ງກລ່າວເຊີ້ງນາງຊະເພົ້າວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້ົາກູ ບັດນີ້ພຣະ ບາຣາພພະນາສວນນັກໃຄ່ປາກເຫັນໜ້າເຈ້ົາກູນາກນັກ ພຣະບາຈົ່ງມີພຣະຣາຊ ອາດນາໃຫ້ຜູ້ຂ້ານາເຫັນເອົາເຈ້ົາກູ ເພື່ອໃຫ້ເຈ້ົາກູເມືອຂາບເກົ້າເຝົ້າປາທາວ່າດ້ງ ນັ້ນກໍ່ຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຊະເພົ້າຈົ່ງຂານວ່າດີ້ງແລ ຄັນວ່າພຣະບາເຈ້ົານັກໃຄ່ ປາກເຫັນໜ້າເຮົາແທ້ດ້ງນັ້ນ ເຮົາກໍ່ຈັກໄປຂາບເກົ້າເຝົ້າປາທາພຣະບາເຈ້ົາຊະແລ ວ່າດ້ງນັ້ນແລ້ວ ພວກນ້ອບກໍລວດຄືນເມືອກ່ອນແລ້ວ ນາງຊະເພົ້າກໍລວດເມືອ ຕາມຫຼ້ງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພວກນ້ອບແລນາງຊະເພົ້າເມືອຮອດແລ້ວ ພຣະບາຈົ່ງ ຖາມວ່າ ດູຮາທ່ານນາງຊະເພົ້າ ເຮົາພຣະອົ້ງໄດ້ຍິນຄົນທັ້ງຫຼາບກລ່າວເຊີ້ງເຮົາ ວ່າ ທ່ານນາງຊະເພົ້າໄປເຫັນນາງສີດາອັນເປັນລູກສາວເຈ້ົາຣະສີ ປູ່ໃນເກາະດອນ ນ້ຳສມຸດກ້ຳວັນອອກທີ່ນັ້ນນີແທ້ລືຮູ້ວ່າບ່ໍນີນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງຊະເພົ້າຈົ່ງກລ່າວ

ว่า ข้าแก่เจ้าภูใบเมื่อเจ้าภูมีพระธาตุอากยาเชิ๎งผู้ข้าดั๎งนั้นก่ชอบก่ถวน แท้แล ท่ำว่าผู้ข้าบ่เห็นใบหูใบตา ก็ท่ำได้ยินนายพานเมื๎อมากล่าวเชิ๎งผู้ข้าสิ๎งกูวก็ข้าแล เมื๎อนั้นพระยาจิ๎งถามว่า ดูธาท่านนายชะเผิา ส่วนดั๎งนายพานเมื๎อผู้นั้น มันเห็นก่ตาแห่งมันแท้ลือรู้ว่ามันได้ยินคำสิบคำต่นั้นจา เมื๎อนั้นนายชะเผิาจิ๎งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ส่วนดั๎งนายพานเมื๎อผู้นั้นมันก็เห็นต่หูต่ตาบ่ได้เว้าสิบต่มากก่ข้าแล ใบเมื๎อนายพานเมื๎อมาเว้าเชิ๎งผู้ข้าว่า มันได้ไปจอดชะเผิาใบท่าหิ๎นนั้น มันจิ๎งเห็นนางสิดาลิ๎งมาอาบน้ำใบท่าหิ๎นนั้น มันจิ๎งถามหาชื่นามะกอบกับดอมนางผู้นั้นทุกสิ๎งทุกอัน นางผู้นั้นก็จิ๎งบอกชื่แท่ๆตินว่านางสิดา อันมีปะอิวานปู่กับดอม ๑๐ คิน อันมีรูบใสมอันงามเหมือนดั๎งกูวกัน อันมีนางก่อมเปิ้ปู่กับดอมสองคิน ก็ลวกปู่กับดอมเจ้าอะสิใบเภาะดอนหิ๎นนั้นก่ข้าแล ถันว่านายชะเผิากล่าวเชิ๎งพระยาสันนั้นแล้ว มันก็เลิกลาจากพระยาเมื๎อหาหิ๎ปู่แท่งมันทั้นแล บุถละผู้จักใจหนาว่า ส่วนว่าพระยาธาพพะนาสวนผู้นี้อันถักส่องแจ้งสระยานเห็นทุกสิ๎งทุกอัน เหถดั๎งลีจิ๎งบ่รู้จักว่านางสิดาเป็นลูกสาวแท่งติน จิ๎งถามเจาะจี้มกับดอมนายชะเผิาว่าจักไปเอิามาเป็นเมิ๎งนั้นจา บุถละผู้จักแก้ก็เผิากล่าวว่า ยามเมื๎อแต่ก่อนพระยาก็ถักส่องแจ้งสระยานเห็นทุกสิ๎งทุกอันแท้แล ถันว่าพระยาธาพพะนาสวนได้เอิานางสิดาไปใซ้บ้ำเสังแล้ว พระยาก็ลวกบ่ถักส่องแจ้งสระยานเหมือนดั๎งแต่ก่อน แม่นว่านางสิดาผู้เป็นลูก ก็ลวกซิ๎งลืมพ่แม่บ้านเมื๎องแท่งตินเสัง ก็เพื๎อบุพพะเวนก่ำอันพระยาธาพพะนาสวนผู้เป็นพ่ ก็จักตาย [๑]ถ้อมนางสิดา อันเป็นลูกลาวแท่งตินนั้นแล บุถละผู้จักแก้ก็เผิาแก้ดั๎งนี้ชอบแล เมื๎อนั้นพระยาธาพพะนาสวน ได้ยินนายชะเผิากล่าวเชิ๎งตินสันนั้น พระยาก็มีคำสนหาอันมักนางมากนัก พระยาจิ๎งใซ้พวกน้อยไปบอกแก่ขุนซือหาเพื๎อใซ้ตีกแต่งชะเผิาว่า ดูธาท่านพวกน้อยท่านจิ๎งไปบอกแก่ขุนซือหาใซ้แต่งชะเผิาบ่ระบวนใบอันนี้เหิ็น ภูพระอิงจักไปถ่าสแอวหานางสิดาเหันแล้ว ภูจักแต่งยองฝากไปกล่าวต้าน

---

๑ ถวนจะเป็น ถอบ

ໃອມເອົາໃຫ້ໄດ້ນັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະບາສວນກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ພວກ
ນ້ອຍຈຶ່ງໄປບອກແກ່ຢຸນຊິວຫາໂຄບຄັ້ງພຣະບາບອກແກ່ຕົນນັ້ນແລ້ວ ມັນຈຶ່ງຄືນ
ມາສູ່ສຳນັກແຫ່ງພຣະບາບໍ່ນານຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຢຸນຊິວຫາໄດ້ຍິນພວກນ້ອຍ
ກລ່າວສັນນັ້ນ ມັນຈຶ່ງພາບ່າວໃໝ່ແຫ່ງມັນໄປຕົກແຕ່ງຊະເພົາບໍ່ຣະບວນແລ້ວ ມັນ
ຈຶ່ງໄປຂາບທູນພຣະບາວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າ ໃນເມື່ອມະຫາຣາຊ
ເຈົ້າບອກແກ່ຜູ້ຂ້າວ່າໃຫ້ແຕ່ງຊະເພົານັ້ນ ຜູ້ຂ້າກໍໃຫ້ເອົາລູກຫຼ້ານບ່າວໃໝ່ໄປແຕ່ງ
ແລ້ວກໍຂ້າແລ ເຈົ້າກູຈັກສຣະເດັຈຈໄປທີ່ໃດກໍຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຈຶ່ງກລ່າວ
ເຊີ້ງຢຸນຊິວຫາວ່າ ດູຣາທ່ານຢຸນຊິວຫາເຮົາພຣະອົງກໍໄດ້ຍິນຂ່າວສານອາການວ່າ
ນາງສີດາ ອັນເປັນລູກສາວເຈົ້າຣະສີປູ່ໃນເກາະດອນໃນທ່ຳກາງນ້ຳສມຸດທີ່ນຶ່ງວ່າດັ່ງ
ນັ້ນ ເຮົາພຣະອົງຈັກໄປຄວ່າສແວງຫາເທັນແລ້ວ ເຮົາພຣະອົງຈັກໄປກລ່າວ
ຕ້ານໃອມເອົາມາເປັນປາທະປະຣິຈາກແຫ່ງເຮົານັ້ນແລ ທ່ານຈຶ່ງຕົກແຕ່ງບ່າວໃໝ່
ໄປກັບດອມເຮົາໃຫ້ໄດ້ຮ້ອຍນຶ່ງນັ້ນເທີ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນເມື່ອນັ້ນຢຸນຊິວຫາຈຶ່ງກລ່າວວ່າ
ເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າສ່ວນດັ່ງບ່າວໃໝ່ໃບຫາທັ້ງນວນ ຂ້າກໍແຕ່ງແປງໄວ້
ບໍຣະບວນແລ້ວກໍຂ້າແລ ເຈົ້າກູຈັກຊະເດັດໄປໃນກາລະບາມໃດກໍຈຶ່ງສະເດັດໄປກໍຂ້າ
ເທີ້ນເມື່ອນັ້ນພຣະບາຈຶ່ງກລ່າວວ່າ ເຮົາກໍຈັກໄປໃນວັນນີ້ຊະແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວພຣະ
ບາຈຶ່ງກລ່າວເຊີ້ງນາງຈັນທາຣາຊເທວີວ່າ ດູຣານາງຈັນທານ້ອງຮັກພີ້ ບັດນີ້ກູພີ້
ໄດ້ຍິນຂ່າວສານອາການວ່ານາງສີດາອັນເປັນລູກສາວເຈົ້າຣະສີ ອັນປູ່ໃນເກາະດອນ
ນ້ຳສມຸດທີ່ນຶ່ງ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ບັດນີ້ເຮົາພີ້ກໍຈັກໄຕ່ຕາມຄວ່າສແວງຫາໃຫ້ໄດ້ມາເປັນ
ປາທະປາຣິຈາກແກ່ເຮົານັ້ນແລ ນາງຈັກໃຫ້ເຮົາພຣະອົງໄປນັ້ນ ລືຮູ້ວ່າບໍ່ໃຫ້ໄປ
ນັ້ນກໍພີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງຈັນທາກລ່າວວ່າເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າ ແມ່ນວ່າ
ມະຫາຣາຊເຈົ້າຈັກໄປເອົານາງທັ້ງຫຼາຍ ມາເປັນປາທະປາຣິຈາກແຫ່ງເຈົ້າກູພໍ
ໜຶ່ນກໍດີ ສອງໜຶ່ນນາງກໍດີ ກະທຳສັນໃດຈັກດີບໍ່ເປັນບາບແລບໍ່ເສັ່ງບ້ານເສັ່ງເມືອງ
ກັບທັ້ງບໍ່ເສັ່ງຕົນຕົວເຮົາເຈົ້າຂ້າທັ້ງຫຼາຍແທ້ດັ່ງນັ້ນ ມະຫາຣາຊເຈົ້າຈຶ່ງໄປຍົນ
ຊວາບເອົາມາໃຫ້ໄດ້ກໍຂ້າເທີ້ນ ຄັນວ່ານາງຈັນທາຣາຊເທວີກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ
ພຣະບາຣາພພະບາສວນຈຶ່ງຂັດດາບກາບະສິດແລທະບູສິນບໍຣະບວນແລ້ວ ພຣະ
ບາຈຶ່ງຊະເດັດລົງຈາກຜາສາດໄປກ່ອນແລ ຢຸນຊິວຫາແລໄໝ່ພົ້ນໃບຫາກໍເອົ້ນຖາມ

ພຣະບາວ່າ ເທວະຝູງຂ້າໃຫວ້ມະຫາຣາຊເຈ້ົ້າ ບັດນີ້ເຈ້ົ້າກູມາລະຝູງຂ້າທັ້ງ
ຫຼາຍໄປທີ່ໃດນາກຄາມຫຼວງຫຼາຍກໍ່ຂ້າຈາ ເມ່ືອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈ່ົງ
ກລ່າວວ່າ ດູຣາທ່ານທັ້ງຫຼາຍເຮົາພຣະອົງຈັກໄປແຍ່ະຫາດອກໄມ້ນາລ່ຳແຍງ
ຫຼອນວ່າໄດ້ໝາກໃນໝາກແຕງນາກິນແຊບຊ້ອຍ ຫຼຣນວ່າໄດ້ເມ້ັງນ້ອຍນາຊົມນັ້ນ
ນາວ່າດ່ັງນັ້ນ ເມ່ືອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍຈ່ົງກລ່າວວ່າ ເທວະຝູງຂ້າໃຫວ້ມະຫາຣາຊ
ເຈ້ົ້າ ຄັນວ່າເຈ້ົ້າກູໄປຍົນຂວາຍຫາໄດ້ເມ້ັງຫຼວງພໍຮ້ອຍ ໄດ້ເມ້ັງນ້ອຍພໍພັນແທ້ດ່ັງ
ນັ້ນເຈ້ົ້າກູຈ່ົງເອົານາໃຫ້ແກ່ຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍແດ່ເທ້ີນ ເມ່ືອນັ້ນພຣະບາຈ່ົງກລ່າວວ່າ
ຄັນວ່າເຮົາໄດ້ຫຼາຍກໍ່ຈັກໃຫ້ແກ່ຄົນແລຮ້ອຍ ຄັນວ່າເຮົາໄດ້ນ້ອຍເຮົາຈັກໃຫ້ແລຄົນແລ
ສອງຫຼອນວ່າໄດ້ດອກເຫັດຂາວອ້ວນຕ່ຳງາມແຢ້ມ ເຮົາຈັກຊົມຈູບແກ້ມຕາມໃຈແລນາ
ວ່າດ່ັງນັ້ນແລ້ວພຣະບາຣາພພະນາສວນກັບທັ້ງຂຸນຊິວຫາ ຈ່ົງເອ້ີນສ່ັງຄົນທັ້ງຫຼາຍ
ເຈ້ົ້າຄ່ອຍປູ່ດີເບ້ີ ຝູງສາວໜຸ່ມນ້ອຍເຈ້ົ້າຈ່ົງຄຶດຄີຄ້ອຍຫາອວນ ນາໄດ້ໄປຊັກຊວນ
ບ່າວໜຸ່ມ ນາໄດ້ໄປເຂ້ົ້າຄຸ້ມສິບຫວງ ມັນຈັກເປ້ັນເຂັດຂວາງພາຍໜ້າ ກໍຈັກຕົກ
ຄ່ອຍຊ້າທວງພຣະໄທແລນາ ເມ່ືອນັ້ນຝູງສາວຣາມຂານຕອບປາກດ້ວຍຊອບຄ່ຳ
ດີ ວ່າຄ່ອຍໄປດີເບ້ີຝູງຊາບໜຸ່ມໜ້າ ສ້ັງເລ້ົານາຫາບກ້ວງກາບນາແທ້ນ່ໍສ້ັງບ່ໍຫາ
ກົນປ່າແຄມຫາດນ້ີເດ ສ້ັງເລ້ົາໄປຖ່ຽວຄາດນາໃໝ່ນໄປຖ່ຽວໃຕ້ນວ່າໄມ້ເດ່ນປ້ານທ່ໍຂາ
ຫັກໃຄ່ເຊຊວນມັນຈັກເສ້ັງນວນເຄ້ືອງຈ້ອງ ມັນເສ້ັງໜາກກອກກັບເກ້ືອ ມັນຈັກເສ້ັງ
ຫ້ວເຮ້ືອລ່ຽບຝ່ັງ ມັນເສ້ັງຂ້ໍຄ້ັງຂອງແໝງແລນາ ວ່າດ່ັງນັ້ນແລ້ວເຂົ້ານ່ໍຫ້ວຊ່ໍວຽ ອ້ຳ
ປາກຫ້ວຕ່ອຍສາກເມ້ືອງນັ້ນກ່ໍມ້ີແລ ເມ່ືອນັ້ນຂຸນຊິວຫາແລພຣະບາກັບທັ້ງໄພ່ພົນ
ໃບຫາທັ້ງນວນກ່ໍລວກພ້ອມກັນແລລ່ົງໄປຣອກໄປເຖ້ິງທ່ານ່ໍແລ້ວ ກ່ໍລວກພ້ອມ
ກັນເຂ້ົ້າໄປໃນຊະເພົ້ານຸກແຫ່ງທຸກພາຍແລ້ວ ຝູງລູກແກ້ວໄປຕາມຝູງສາວຣາມ
ໄປສ້ົ່ງຮອກກ່ວງຄ້ືນນາຮອກກ່ວງນາຮ້ອງໄຫ້ ນ່ວງພ່ອງຈ້ົ່ມໃຈວ້ຽງເມ້ືອເຮ້ືອນກ່ໍ
ມ້ືແລ ເມ່ືອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກ່ໍບອກໃຫ້ໄພ່ໃບຫາທັ້ງຫຼາຍບ້ານຊະເພົ້ານ
ອອກໄປເຖ້ິງທ່ຳກ່ວງນ້ຳສມຸກແລ້ວກ່ໍແອ່ວໄປທ້ວທຸກແຫ່ງທຸກພາຍທັ້ນແລ ເມ້ືອ
ນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍໝາຍມ້ືພຣະບາຣາພພະນາສວນເຝ້ັນຕ້ົ້ນ ກ່ໍລວກໄປຣອກໄປເຖ້ິງ
ເກາະດອນອັນນ່ໍາ ເຂົ້ານ່ໍໄປຈອກເຊ້ົາໃນທ່ານ່ໍາທ້ີນັ້ນແລ້ວ ຂຸນຊິວຫາຈ່ົງເອົາລູກ
ບ່າວສານຄົນອອກໄປເຖ້ິງຂ່ວ່ງບ້ານແລ້ວ ຄົນທັ້ງຫຼາຍອັນຢູ່ໃນທ່ຳກ່ວງດອນທ້ີນັ້ນ

จ๊ำเอ็นถามว่า ข้าแก่เจ้านายร้อยหัวทูาย เจ้าภูหัวทูายไปซื้อายวัตถุเฮ้าอยู่อันใดกอข้าจา เมื่อนั้นอุบฉิวหาผู้มีผยาจ๊ำอายตอบว่า ดูธาเจ้าหัวทูายเธาภ่ไปซื้อายวัตถุเฮ้าอยู่อันใดอันบ่ำแลนา เธาภ่จักไปแอ่วหานางสีดาอันเป้นลูกเจ้าธะสี เพื่อว่าจักเอาไปถวายแก่พระยาธาพพะนาสอนนั้นแล เมื่อนั้นถึงหัวทูายจ๊ำกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูอันเป้นทูตาข้าใช้แท่ายพระยาเจ้าแท่ายเธาหัวทูาย ฝูายข้าหัวทูายปู่ในหิมพานภ่เห็นนางสีดาแลเจ้าธะสีจักเท็อแล ส่วนฝูายข้าหัวทูายอันบ่เม่นนางสีดานี้เด พระยาเจ้าบ่ปากได้นั้นลี เทดถ้ำลึพระยาเจ้าจ๊ำเป้นไพยไพบ้ำเกิด พระยาเจ้าจ๊ำออกหมากเบ็ดแถมหวาย พระยาเจ้าจ๊ำปูกถอกนางกายแถมร้อวน้อายปากไปเกื่อกก้อลอายูนั้นเดว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นอุบฉิวหาจ๊ำอายตอบว่า ดูธาเจ้านางหัวทูายเธ็บ ข่แก่เจ้านางหัวทูายยาได้ธีบก่อนฟ้าวไปหูาย พี่จักไปหาถวายยามแล้วก่อนพี่ ภ่บ่ทันสับแหล่ายสิบเถ้าถอกแล้ว ถันว่าพี่มาเซ่าเท็อหน้าจ๊ำจักลับฝีนฟ้าถวายถาว จ๊ำจักมาเอาสาวหนุ่มน้อย เจ้าพี่ยาถูกถ้อยไกหานั้นพี่ ว่าดั่งนั้นแล้วอุบฉิวหาก่อลวกเอาลูกบ่าวแท่ายถืบหูบถืบมาเถิงฉะเพาแล้ว พระยาธาพพะนาสอนจ๊ำถามว่า ดูธาท่านผู้เป้นถืบใช้แท่ายเธา ท่านภ่บ้ำผากได้ยินข่าวสางอากางนางสีดาปู่หิมั้นหิมี้แด่ลี ท่านภ่ไปดูทุกแท่ายทุกพายแล้วแล เมื่อนั้นอุบฉิวหาจ๊ำบ่มีขาบไหว้พระยาว่า เทอะข้าแก่มะหาธาฉเจ้าในเมื่อผู้ข้าไปแอ่วดูแล้วถามดูนางสีดากับถอมถืบหัวทูายอันปู่ในเกาะถอบหิมี้ ภ่บ่มีไผรู้แลเทันนางสีดาในหิไหหิบ้ำภ่ข้าแล ว่าดั่งนั้นแล้วก่อลวกเบิกฉะเพาไปเมื่อหน้าทั้นแล แต่นั้นไปเมื่อหน้าเฮาจ๊ำไปด้วยอันลำดับอันถืบมีบนางมากหนัก เฮาจ๊ำไปธอกไปเถิงเกาะถอบอันบ้ำเต็มไปด้วยหมู่ถืบหัวทูายอันมาก บ่อากจักนับอ่านได้หั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอนไปธอกไปเถิงแล้ว ภ่ลวกจอกฉะเพาแหบฝั่งน้ำหิมี้แล้ว ถืบหัวทูายอันปู่ในเกาะถอบหิมั้นภ่ไหทูล้ำลึงมาเถิงฉะเพาแล้วแลถามว่า ข้าแก่เจ้านายร้อยหัวทูายเจ้าภูหัวทูายมาซื้ มาขายวัตถุเฮ้าอยู่อันใดนั้นเด เมื่อนั้นอุบ

ຊີວຫາຈົ່ງຂານວ່າ ດູຮາເຈົ້າທ້າວຫຼວາບເຣິບ ກໍນາຊອກໃຊ້ຫາເມັ່ງດອກແລ້ວ ເຮົາ
ກໍບໍ່ນາຂາບສ້ວງດອກແລ້ວ ເຈົ້າທ້າວຫຼວາບບ້ວງພາກົດເຫັນສາວນ້ອຍສາວໜຸ່ມຮ່ວມ
ໃນທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງແດ່ລີ ເມື່ອນັ້ນຄົນທ້າວຫຼວາບໄດ້ບິນຊຸນຊີວຫາກລ່າວສັນນັ້ນເຮົາກໍພ້ອມ
ກັນຫ້ວນາກນັກແລ້ວ ເຮົາຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າທ້າວຫຼວາບອັນເປັນນາຍຮ້ອຍຄ້າ
ເຫດດັ່ງລີເຈົ້າທ້າວຫຼວາບຈົ່ງຖາມຫາສາວນ້ອຍສາວຮ່ວມນັ້ນຈາ ຄັນວ່າບ້ານເມືອງ
ທີ່ໃດບໍ່ມີສາວແລບ່າວດັ່ງນັ້ນກໍບໍ່ເປັນບ້ານເປັນເມືອງສືບຕໍ່ໄປໄດ້ແລ ທ່ຽນບ່ອນເຕັ້ນ
ໄປດ້ວຍບ່າວແລສາວທຸກບ້ານທຸກເມືອງນັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າປາກໄດ້ເມັ່ງໃຫດອນໃຫ້
ເຈົ້າຄອນກວຍກ້ານາເນ ຄັນວ່າມັກລູກຫຼ້ວກໍຈັກຖວຍ ມັກລູກປາຍກໍຈັກໃຫ້ບໍ່ທຸກ
ໄຮ້ແຕ່ບົ່ວຊາຍແລນາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊີວຫາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮາເຈົ້າທ້າວຫຼວາບເຣິບ
ເຮົາກໍນາຖາມຫານາງສີດາດອກນາ ເຮົາບໍ່ໄດ້ຖາມຫາລູກຫຼ້ານເຈົ້າທ້າວຫຼວາບດອກ
ນາ ເຮົາມັກປະສົງກັບດອນນາງສີດາທໍ່ນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າທ້າວຫຼວາບບ້ວງພາກົດເຫັນນາງ
ສີດາອັນເປັນລູກເຈົ້າອະສີໃນທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງແດ່ລີ ເມື່ອນັ້ນຄົນທ້າວຫຼວາບຈົ່ງກລ່າວວ່າ
ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ນັບແຕ່ປູ່ງຂ້າທ້າວຫຼວາບເກີດແລຕາບ ແລເກີດປູ່ໃນເກາະດອນທີ່ນຶ່ງ
ເປັນອັນເທົ່ງນ່ານນາກນັກ ຝູ່ງຂ້າທ້າວຫຼວາບກໍບໍ່ຮູ້ຂ່າວສານອາການເຈົ້າອະສີໄດ້
ລູກຊື່ວ່ານາງສີດາຈັກເທື່ອແລ ນາກວ່າເຈົ້າອະສີມີເມັ່ງນັ້ນຊະລີ ເຈົ້າກູທ້າວຫຼວາບ
ຈົ່ງມາຖາມຫານາງສີດາອັນເປັນລູກເຈົ້າອະສີນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊີວຫາຈົ່ງກລ່າວ
ວ່າດູຮາເຈົ້າທ້າວຫຼວາບ ສ່ວນດັ່ງນາງສີດາຜູ້ນັ້ນແມ່ນວ່າເກີດໃນທີ່ໃດກໍດີ ເມ່ນວ່າ
ເປັນລູກເຈົ້າອະສີກໍດີເຮົາກໍບໍ່ແຈ້ງໄດ້ແລ ເຮົາກໍທໍ່ໄດ້ບິນຂ່າວສານອາການວ່ານາງ
ສີດາເປັນລູກເຈົ້າອະສີວ່າດັ່ງນັ້ນ ເຮົາຈົ່ງໄດ້ພາກັນມາແອ່ວຄວ່າສແວງຫາເປັນອັນ
ເທົ່ງຫານຶ່ງນານມາກນັກກໍບໍ່ເຫັນໃນທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນທ້າວຫຼວາບຈົ່ງ
ກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູໃບເມື່ອລູກຄົນເກີດມາແລ້ວແລເປັນນາງສີດານັ້ນເດ ເຈົ້າ
ກູບໍ່ເອົານັ້ນລີ ລີວ່າແມ່ນລູກສາວເຈົ້າອະສີກໍຈົ່ງເອົານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊີວຫາຈົ່ງ
ກລ່າວວ່າ ດູຮາເຈົ້າທ້າວຫຼວາບແມ່ນວ່າລູກຄົນກໍດີ ລູກເຈົ້າອະສີກໍດີ ຄັນວ່າຜູ້ໃດ
ມີຮູບໂສມອັນງາມດັ່ງນັ້ນ ເຮົາກໍຈັກເອົານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນທ້າວຫຼວາບຈົ່ງກລ່າວ
ວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ສ່ວນດັ່ງຄົນທ້າວຫຼວາບອັນເກີດມາໃນເກາະທີ່ນັ້ນມາກຄາມ
ຫຼວງຫຼວາບ ເຫດດັ່ງລີຈົ່ງບໍ່ທໍ່ນາງສີດາຜູ້ດຽວນັ້ນຈາ ຝູ່ງຂ້າທ້າວຫຼວາບຈັກເອົາມາ

ພັບຈົບເຂົ້າກັນໃຫ້ເປັນນາງສີດາຜູ້ດຽວນັ້ນເດ ເຈົ້າກູບັງຈັກເອົາລື ຮູ້ວ່າບໍ່ແມ່ນນາງ
ສີດາກໍບໍ່ເອົານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊິວຫາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮາເຈົ້າທັງຫຼາຍໃນເມືອ
ບຸຄລະຜູ້ນຶ່ງມີແກ້ວມະນີໂຊດ ອັນມີເດຊະອະນຸພາບມາກນັກດັ່ງນັ້ນ ບຸຄລະຜູ້ນຶ່ງ
ຈົ່ງເອົາ ຫົນສີສ່ອງໄປແລກເອົານັ້ນເດ ບັງຈັກໄດ້ລື ຮູ້ວ່າບໍ່ໄດ້ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັງ
ຫຼາຍຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແມ່ເຈົ້າກູໃນເມືອບຸຄລະຜູ້ມີແກ້ວມະນີໂຊດຫນ່ວຍດີງາມມີເດ
ຊະອິທທິອັນມາກດັ່ງນັ້ນເຫດດັ່ງລື ຈົ່ງໄປແລກເອົາຫົນສີສ່ອງນັ້ນຈາ ແມ່ນວ່າຫົນສີ
ສ່ອງມີພໍລ້ານພໍແສນພໍໂກດ ກໍບໍ່ອາດຈັກທໍ່ແກ້ວມະນີໂຊດຫນ່ວຍດຽວໄດ້ແລ ວ່າດັ່ງ
ນັ້ນແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນຫົວມາກນັກ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັງຫຼາຍອັນຢູ່ໃນບ້ານທໍ່ກາງດອນ
ທີ່ນັ້ນກໍພ້ອມກັນເລີກລາເມືອສູ່ເຮືອນທຸກແຫ່ງທຸກພາບແລ້ວ ພຣະບາຣາມພະນາ
ສວນກໍບອກເຕົ້ນບ່າວໄພ່ບ້ານຊະເພົາໄປເມືອໜ້າຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຊຸນຊິວຫາແລ
ບ່າວໄພ່ໃບຫາກັບທັງພຣະບາຣາພພະນາສວນ ໄປເມືອໜ້າດ້ວຍອັນລຳດັບວັນຄົນ
ມືນນາງມາກນັກດັ່ງນັ້ນ ກໍຈົ່ງໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນອັນນຶ່ງໃນທໍ່ກາງນ້ຳມະ
ຫາສມຸດທີ່ນັ້ນ ເປັນອັນກວ້າງແລຍາວມາກນັກຫັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງເກາະແລດອນ
ອັນນັ້ນ ອັນເຕັມໄປດ້ວຍພືເສືອແລພືຍັກທັງນວຍບໍ່ອາດຈັກນັບໄດ້ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າ
ຊຸນຊິວຫາແລພຣະບາຣາພພະນາສວນໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ກໍຈອດຊະເພົາໃນ
ທໍ່ກາງດອນນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບັງມີພືເສືອເຖ້າຜູ້ນຶ່ງລົງມາໃນທາງທ່າທີ່ນັ້ນ ນັ້ນ
ກໍເຫັນຊະເພົາພຣະບາຣາພພະນາສວນໄປເຊົາປູ່ທີ່ນັ້ນ ນັ້ນຈົ່ງນຶ່ມເດເປັນສາວນ້ອຍ
ຮານເປັນອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມນາກນັກ ນັ້ນຈົ່ງເຂົ້າໄປຖາມວ່າຂ້າແມ່ເຈົ້າກູທັງຫຼາຍ ເຈົ້າ
ກູພາກັນໄປທີ່ໃດຈົ່ງມາເຖິງທີ່ນັ້ນນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊິວຫາຈົ່ງຂານວ່າດູຮາເຈົ້ານາງ
ເຮົາພືກໍມາສແວງຫານາງສີດາແລ ເຈົ້ານາງປູ່ທີ່ນັ້ນບັງຜາກົດເຫັນນາງສີດາປູ່ໃນທີ່
ໃດທີ່ນຶ່ງແດ່ລື ເມື່ອນັ້ນພືເສືອຕົວນັ້ນ ຈົ່ງຂານວ່າ ຂ້າແມ່ເຈົ້າກູທັງຫຼາຍ ຈົ່ງມາ
ຄາມຫານາງສີດານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊິວຫາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮາະເຈົ້ານາງ ພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນໄດ້ຍິນຂ່າວສານອາກາບວ່ານາງສີດາ ປູ່ໃນເກາະດອນນ້ຳສມຸດ
ໃນທິສສະທີ່ນັ້ນວ່າດັ່ງນັ້ນ ບັດນີ້ພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍມີໃຈກຣະສັນປາກໄດ້
ເມືອເປັນເມັ່ງມາກນັກ ເຈົ້າຈົ່ງເອົາຊະເພົານາ ແຂ່ວສແວງຫານາງສີດາຜູ້ນັ້ນເປັນ
ອັນເທົ່າຫານຶ່ນນາງນາກນັກ ຈົ່ງມາເຖິງທີ່ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພືເສືອເຖ້າຕົວນັ້ນຈົ່ງ

ภล่าวว่า ถูธาเจ้าภูทั้งหลายผู้ข้านี้แม่นนางสีดาแล พระยาธาพพะนาสอน
ปู่ในที่ใดนั้นจา เมื่อนั้นขุนชีวหาจึ่งภล่าวว่าถูธาเจ้านาง พระยาธาพพะ
นาสอนปู่ในชะเพิาะพุ้นแล ถันว่าเจ้านางแม่นนางสีดาแท้ถั่งนั้น เจ้าจึ่งเอ้า
ไปหาพระยาในชะเพิาพุ้นเทิ้น ว่าถั่งนั้นเมื่อนั้นผีเสื้อถิวนั้น จึ่งเอ้าไปในชะ
เพิาเพื่อว่าจักถิอะพาเอาพระยาธาพพะนาสอนไปกินทั้นแล ถันว่าผีเสื้อ
ถิวนั้นเอ้าไปเถิงพระยาธาพพะนาสอนแล้อ มันภล่าวว่าข้าแก่เจ้าภูผู้ข้า
นี้แม่นนางสีดาแล เจ้าภูจักมาเอาผู้ข้าไปเป้นเมียนั้นลิ รอยว่าจักเอาไปเป้น
อ้อยข้าหาสานั้นจา เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอนได้ยินผีเสื้อภล่าวถั่งนั้น
พระยาจึ่งล่าลึงถูสิสันจันบะแห่งนางผู้นั้นพระยาภรู้แจ้จ่วนางผู้นั้นแม่น
ผีเสื้อเชื้อผีบัก อันถิอะกินคนถั่งนั้น พระยาจึ่งฤอดดาบภาบะสิดออกมา
ดาจักฟันถั่งนั้นผีเสื้อถิวนั้นภ่ำฟ้าวออกหนีจากชะเพิาไปหาที่ปู่แห่งมัน โดย
พลันทั้นแล เมื่อนั้นขุนชีวหาภ่ำเห็นผีเสื้ออันนี้มีดเป้นนางแล่นหนีไปถั่งนั้น
มันจึ่งโหว้พระยาว่า เหวอะข้าแก่มะหาธาชเจ้า ส่วนถั่งนางผู้นี้บ่แม่น
นางสีดาภ่อข้าลิ เมื่อนั้นพระยาจึ่งภล่าวว่าเอิ๊ง นางผู้นี้แม่นผีเสื้อผีบักบ่
แม่นนางสีดาแล ถันว่าพระยาภล่าวถั่งนั้นแล้ว ถินทั้งหลายอันมีขุนชีว
หาเป้นต้นเอิาภมีใจอันป้านกิวมากนัก เอิาภ่อมกันแล่นเอ้าไปในชะเพิา
แล้วแลร้องโห้ก้วยคำว่า ภูตายแล้วๆ ผีเสื้อกินภูแล้วๆ ว่าถั่งนั้น
ทุกถินๆแล้ว ภ่วกพ้อมกันเบิกชะเพิาไปเมื้อหน้าโดยพลันทั้นแล เมื่อ
นั้นขุนชีวหาแลพระยาธาพพะนาสอนถุ่งเดินไปเมื้อหน้า ด้วยอันลำดับ
อันถิ่นมืนนางมากนัก ภ่จึ่งไปรอดไปเถิงเภาะอันบึ่งอันเถ้นไปด้วยแรดแล
ช้างเสือสางหมูภวางป่าทั้งหลายมากนัก พระยาจึ่งจอดชะเพิาปู่ในหิว
ดอนที่นั้น พระยาจึ่งบอกขุนชีวหาว่า ถูธาท่านขุนชีวหา ท่านจึ่งพา
บ่าวไพ่ทั้งมวนไปแอ่วสแวงหานางสีดาในเภาะดอนที่นี้ ทุกแห่งทุก
พายนั้นเทิ้น ซ้อนว่านางสีดาปู่ในเภาะดอนที่นี้ภ่บ่รู้ได้แล เมื่อนั้นขุนชี
หาจึ่งบ่มีโหว้ว่า เหวอะข้าแก่มะหาธาชเจ้า ขอแก่เจ้าภูป่าได้บอกให้ผู้ข้าไป
ชอกใช้หานางสีดาในเภาะดอนที่ใดที่บึ่งภ่ข้าเทิ้น ข้าภ่มีอันป้านกิวมากนัก

ເໝືອນດັ່ງແຕ່ກ່ອນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຈົ່ງກລ່າວວ່າດູຮາທ່ານຂຸນຊິວຫາ
ທ່ານບາປ້ານກົວເໝືອນດັ່ງແຕ່ກ່ອນນັ້ນເທີ້ນ ຈົ່ງເອົາບ່າວໄພ່ ๗ ຄົນ ๔ ຄົນໄປ
ກັບດອມທ່ານເພື່ອວ່າຈັກໄປແອ່ວຫານາງສີດາໃນເກາະດອນທີ່ນັ້ນກ່ອນເທີ້ນ ຫຼອນ
ວ່ານາງສີດາແລເຈົ້າຣະສີປູ່ໃນເກາະດອນທີ່ນັ້ນກໍບ່ຮູ້ໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນຂຸນຊິວຫາໄດ້ຍິນ
ຄຳພຣະບາກລ່າວເຊິ່ງຕົນສອງທີສາມທີດັ່ງນັ້ນ ມັນກໍອົດບ່ໄດ້ເຫດວ່າມັນປ້ານກົວ
ພຣະບາເພື່ອຈັກຂ້າຟັນຕົນໃຫ້ຕາຍດັ່ງນັ້ນ ມັນຈົ່ງເອົາບ່າວແຫ່ງມັນໄປກັບດອມ
ຕົນນີ້ປຣະໝານວ່າໄດ້ ๗ ຄົນ ๔ ຄົນແລ້ວ ມັນອົດເຍັ້ນໄປເຢັນອັນປ້ານກົວນາກນັກ
ເຢັນດັ່ງຄົນທັ້ງຫຼາຍເອົາເຊືອກຜູກຄໍແບ້ຈູງແກ່ລາກລົງໄປສູ່ແມ່ນ້ຳຫັ້ນແລ ຄັນວ່າ
ຂຸນຊິວຫາກັບທັ້ງບ່າວໄພ່ ๔ ຄົນໄປແລ້ວ ມັນຈົ່ງອອກໄປທ່ຳກາງດອນທີ່ນັ້ນ
ເພື່ອວ່າຈັກສແວງຫານາງສີດາໃນເກາະດອນທີ່ນັ້ນ ທົ່ວທຸກແຫ່ງທຸກພາບຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນບ້ງມີພີບັກສອງຜົວເມັ່ງປຸກແປງເຮືອນຢູ່ໃນທ່ຳກາງດອນທີ່ນັ້ນ ເພື່ອວ່າຈັກ
ຈອບນອບຄອບກິນຄົນອັນມາເຊົ່າໃນທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຂຸນຊິວຫາກັບທັ້ງ
ລູກບ່າວສີ່ຄົນກໍໄປຮອດໄປເຖິງໃນທີ່ຈົ່ມໄກ້ເຮືອນພີບັກບ່ມີນານຫັ້ນແລ ແຕ່ນັ້ນພີບັກ
ສອງຜົວເມັ່ງໄດ້ຍິນສຽງປ່າກສຽງຈາແຫ່ງຂຸນຊິວຫາກັບທັ້ງລູກບ່າວ ๔ ຄົນເຂົ້າໄປ
ເຖິງເຮືອນມັນແລ້ວ ບັກທັ້ງສອງຜົວເມັ່ງກໍໂຕນເຮືອນລົງມາເຕັ້ນໄຕ່ໄລ່ຕາມຂຸນຊິວຫາ
ເປັນດັ່ງປ່າໄມ້ດົງດອນເໜໜັ້ງມຸ່ນຜົງໄປບັດດຽວນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຂຸນຊິວຫາກໍເຫັນພີ
ບັກທັ້ງສອງຜົວເມັ່ງເຕັ້ນແລ່ນເຂົ້ານາຫາຕົນສັນນັ້ນ ເຂົາກໍຊະດຸ້ງຕົກໃຈກົວນາກ
ນັກ ເຂົາກໍພ້ອມກັນແລ່ນໜີໄປຄົນແຫ່ງຄົນຫົນບ່ອາດຈັກລົງແລດູໄດ້ ບາງພ່ອງ
ແລ່ນເມື່ອໃຕ້ບາງພ່ອງແລ່ນເມື່ອເໜືອຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພີບັກກໍບ້ງເຕັ້ນໄລ່ໄຕ່ຕາມ
ຂຸນຊິວຫາມາເຖິງຊະເພົາແລ້ວ ຝ່ງໝູ່ຊາວຊະເພົາທັ້ງຫຼາຍກໍພ້ອມກັນຕົ້ນທ້ວງພີ
ບັກນາກນັກ ເຂົາກໍພ້ອມກັນເຕັ້ນໂຕນເຂົ້າຊະເພົາເປັນດັ່ງຈັກຫ່ຼ ບຫຼ ມລົງເມື່ອພັ້ນ
ພຸ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາໝພະນາສວນ ຈົ່ງຖອດດ່ວບກາບຊະສິດໂຕນອອກ
ຈາກຊະເພົາໄປໄລ່ຟັນພີບັກທັ້ງສອງຜົວເມັ່ງ ແຕ່ທັ້ງທ່າຊະເພົາຕາບຕ່ເທົ້າເຖິງ
ເຮືອນພຸ້ນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພີບັກທັ້ງສອງຜົວເມັ່ງໜີແລ້ວ ພຣະບາຣາໝພະນາ
ສວນຈົ່ງຄືນມາເຖິງໄພ່ພົນໂຍທາທັ້ງຫຼາຍທັ້ງນວນແລ້ວ ເຂົາຈົ່ງຖວາມພຣະບາວ່າ
ເທວະຝ່ງຂ້າໂຫວ້ມະຫາຣາຊເຈົ້າ ພີບັກທັ້ງສອງຜົວເມັ່ງໜີແລ້ວກໍຂ້ານ ເມື່ອນັ້ນ

ພຣະບາຂານວ່າເອີ໋ງ ຜີບັກທ້ຳສອງໜີ້ແລ້ວແລ ທ່ານທ້ຳຫຼາບເຮີບປ່າໄດ້ປ້ານ
ກ໋ວເກ໋ງນັ້ນເທີ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວກໍພ້ອມກັບຫ໋ວອະເຫີ້ນຕ່ອນສາກມາກນັກຫັ້ນແລ
ເມ໊ືອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈ໋ຳບອກເຕີ້ນໃໝ່ພົ້ນມະຫົ້ນລະໂຫທ່ານວ່ານັ້ກນີ້ເຮົາ
ທ້ຳຫຼາບຈ໋ຳພາກັບບ້ານໄປພາຍໜ້ານັ້ນເທີ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວກໍບ້ານຊະເພົ້າອອກ
ໄປຫັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນພຣະບາກັບທ້ຳໃໝ່ພົ້ນໂຫທ້ຳມວນກໍພ້ອມກັນໄປດ້ວຍອັນ
ລ່ຳດັບອັນຄືນມ໊ືນນາງມາກນັກແລ້ວ ຈ໋ຳໄປຮອດໄປເຖ໋ງເກາະດອນອັນເປັນທ໋ີ່ປູ່ເທ່ຳ
ນາງສ໋ີກາຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນແລຊຸນຊ໋ວຫາໄປຮອດໄປເຖ໋ງ
ແລ້ວກໍລວດຈອດເຊ໋ົາຊະເພົ້າປູ່ແລ້ວ ພຣະບາຈ໋ຳບອກຊຸນຊ໋ວຫາວ່າ ດູຮາທ່ານ
ຊຸນຊ໋ວຫາອັນເປັນໃຫ່ງກວ່າໃໝ່ພົ້ນໂຫທ້ຳມວນ ທ່ານຈ໋ຳອອກໄປຊອກໃຊ້ສແວງ
ຫານາງສ໋ີກາໃນເກາະທ໋ີ້ນ໋ເທີ້ນ ຫຼ໋ອນວ່າເຈ້ຳຣະສ໋ີແລນາງສ໋ີກາປູ່ໃນທ໋ີ້ນ໋ກໍບ່ຮູ້ໄດ້ແລ
ເມ໊ືອນັ້ນຊຸນຊ໋ວຫາຈ໋ຳກລ່າວວ່າ ຂ້າແມ່ເຈ້ຳກູຜູ້ຂ້ານ໋ກໍມ໊ີໃຈອັນປ້ານກ໋ວຜີບັກມາກ
ນັກນັ້ນແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນແຕ່ນັ້ນພຣະບາຈ໋ຳກລ່າວວ່າເອີ໋ງ ຄັນທ່ານມ໊ືໃຈອັນປ້ານກ໋ວ
ດັ່ງນັ້ນແທ້ ທ່ານບາໄດ້ໄປນັ້ນເທີ້ນ ເຮົາພຣະອ໋ົງຫາກຈັກໄປຊະແລ ຄັນວ່າພຣະ
ບາກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ຳຈ໋ຳຂັດດາບກາບະສ໋ິດແລທະນູສ໋ິນແລ້ວ ເຈ້ຳຈ໋ຳອອກ
ໄປມຸ້ງອບ່ມ໊ືໃຜໄປເພ໊ືອນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາອອກໄປພົ້ນຝັ່ງນ້ຳແລ້ວ ເຈ້ຳຈ໋ຳ
ເຫັ້ນ:ປອດເຫັ້ນຮອບອັນເຈ້ຳຣະສ໋ີ ແລນາງສ໋ີກາລ໋ົງໄປອາບນ້ຳໃນທ໋ານ:ທ່ານ:ທ໋ີ້ນັ້ນຫັ້ນ
ແລ ຄັນວ່າພຣະບາເຫັ້ນແລ້ວ ພຣະບາຈ໋ຳດູຮອບຕີ້ນອັນທ໋ຽວໄປມາໃນຫ໋ີ້ນທ໋ານ
ທ໋ີ້ນັ້ນ ພຣະບາຈ໋ຳຕ໋ັສສຮູ້ແຈ້ງວ່າອັນນ໋ີ້ຮອບຕີ້ນຜູ້ບ໋ົ່ງ ອັນນ໋ີ້ຮອບຕີ້ນຜູ້ຊາຍແລ້ວ
ພຣະບາຈ໋ຳຄະນ໋ຶງໃຈວ່າ ສ່ວນດັ່ງຮອບຕີ້ນຜູ້ຊາຍນັ້ນຮອບວ່າແມ່ນຮອບຕີ້ນເຈ້ຳຣະ
ສ໋ີບ່ຳປ່າຊະແລ ແມ່ນວ່າຮອບຕີ້ນຜູ້ບ໋ົ່ງນັ້ນກ໋ໍ ຮອບວ່າແມ່ນຮອບຕີ້ນນາງສ໋ີກາບ່ຳ
ປ່າຊະແລ ທ໋ໍວ່າຮອບຕີ້ນຜູ້ບ໋ົ່ງແລ:ນນ:ທ໋ານ ຮອບວ່າແມ່ນຮອບຕີ້ນນາງ
ທ້ຳຫຼາບອັນເປັນປະອ໋ວານແທ່ງນາງສ໋ີການັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາຄະນ໋ຶງໃຈສັນ
ນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາຈ໋ຳໄຕ່ຄວາມຫ໋ີ້ນທ໋ານອັນນັ້ນພ່ປຣະໜານບານນ້ອຍນ໋ຶ່ງ ພຣະ
ບາຈ໋ຳໄປຮອດໄປເຖ໋ງອາສົນບົດສາລາແທ່ງເຈ້ຳຣະສ໋ີບ່ມ໊ືນາງນັ້ນແລ ຄັນວ່າ
ພຣະບາໄປຮອດໄປເຖ໋ງແລ້ວເຈ້ຳຈ໋ຳຂ໋ຶ້ນໄປໃນອາສົນບົດສາລາທ໋ີ້ນັ້ນແລ້ວ ກໍເຫັ້ນ
ເຈ້ຳຣະສ໋ີບ່ມ໊ືນາງນັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາເຫັ້ນແລ້ວເຈ້ຳຈ໋ຳບ່ມ໊ືໃຫ້ວ່ານ:ວ:ຂ້ານ:
ໃຫ້ວ້ມະຫາຣະສ໋ີເຈ້ຳກົນປຣະເສ໋ີດລ້ຳເລ໋ີດກວ່າຝູງຂ້ານ:ທ້ຳຫຼາບ ເຈ້ຳກູປູ່ໃນທ໋ີ້ນ໋ກໍ

ข้าก่อยปู่สวัสสะถิภ่อข้าลี้ เมื่อนั้นเจ้าธะสีจ้าถามว่าเอิ้ง เราพธะอิ้งปู่ในที่นี้ ภ่ข้าก่อยเป็นไปถ้วยอันถว่าสแวงหาหิวมันแลลูกไม้ บ่ใสภไร้ใธถาอันใถ อันนึ้งนั้นแล ปธะภาพนึ้งท่านนี้อันมีธูบใสมอันถ้วามมากมักสันนี้ ท่านลุกแต่ที่ใถมานั้นจา เมื่อนั้นพธะบาจ้ากล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ผู้ข้าลุกแต่เมื่อาลังภาพุ้นมาแล ว่าดั่งนั้นที่นั้นเจ้าธะสีจ้าซ้ำถามว่า ใบเมื่อท่านลุกแต่เมื่อาลังภา มาสันนี้ท่านนี้ภ่ชุดั่งลีนั้นจา เมื่อนั้นพธะบาจ้ากล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูผู้ข้าบ่ชุพธะบาธาพพะบาสอน อันเป็นเจ้าเมื่อาลังภาที่นั้นแล เมื่อนั้นเจ้าธะสีจ้าซ้ำถามว่า ดูธาท่านอันเป็นเจ้าบ้านเจ้าเมื่องแก่ถินทั้งหาบสันนั้น ท่านนิปธะโยดชุนะเบื่องใดจ้ามาเถิงที่นี้นั้นจาเมื่อนั้นพธะบาจ้ากล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูผู้ข้าภ่ได้ยินข่าวสาบอากาบว่าเจ้าภูมีลูกบิ๋าผู้บ่าอันมีธูบใสมอันถียันงามมากมักสันนั้น ผู้ข้าจ้าดุ่งเดินมาเพื่อปธะโยดชุนะปากได้ลูกบิ๋าเจ้าภูนั้นก่ข้าแล ข่แก่เจ้าภูมีใจอันอิดภูบาข้าแล้วแลใช้นาง ผู้นั้นแก่ผู้ข้าแด่ก่ข้าเทิ้บ เมื่อนั้นเจ้าธะสีจ้ากล่าวว่า ดูธาท่านอันเป็นพธะบาแก่ถินทั้งหลาย ผิว่าท่านมักใส่ปากได้นางสีดาอันเป็นลูกบิ๋าแห่งเราแท้ดั่งนั้น เราก่บ่ยักยินคำมักแห่งท่านนั้นแล ท่ำว่าท่านจ้าไปบ่ทะบูสินแห่งเราอันมีน้ำหนักได้โภถบิ๋าลองดูก่อนเทิ้บ ถันว่าท่านหากบ่ลื้มได้แท้ดั่งนั้น เราก่จักให้ลูกบิ๋าแห่งเราแก่ท่านเพื่อจักให้เมื่อสืบบ้านสเวียเมื่องนั้นแล ผิว่าท่านหากบ่ลื้มบ่ได้แท้เราก่บ่ให้นั้นแล เมื่อนั้นพธะบาธาพพะบาสอนจ้าอะทิถานในใจว่า สาทุๆ ถันว่าผู้ข้าหากมีบุนบาสิมหานเถิบได้นางสีดาเมื่อเป็นเมั่งแท้ดั่งนั้น ข่ให้ผู้ข้าบ่ทะบูสินอันมีน้ำนักได้โภบิ๋า ลื้มได้ดั่งใจมักก่ข้าเทิ้บ ถันว่าผู้ข้าบ่มีบุนบาสิมหานแลบ่เถิบได้นางสีดามาเป็นเมั่งแท้ดั่งนั้น ข่ให้ทะบูสินอันนี้เป็นอันหนักมากนักป่าให้ผู้ข้าบ่ลื้มได้ก่ข้าเทิ้บ ถันว่าพธะบาภะทำสัจจะอะทิถานใจสันนั้นแล้ว เจ้าธะสีจ้าบายเอาทะบูสินมาวางไว้ในที่ซ้องหน้าแห่งพธะบาทั้งแล เมื่อนั้นพธะบาธาพพะบาสอนจ้าบ่มีบายทะบูสินแล้วแลทิ้งถิลี้ย เพื่อว่าจักบ่เอามาไว้เหนือตักแห่งถินสันนี้ ก่ลวดเป็นอันหนักมากนักบ่อาดจักบ่ลื้ม

ได้พระยาจิ๋วผุดลุกปืนไจ่ๆใจะกอดอู้มแล้วแล “๑บ่ทันดึงพันขึ้นท่ลิงวา
บ้างก่บ่อาดจักได้” เหมือนดั่งเก่าหั้นแล บ่ท่แต่ทันดึงขึ้นใช้ ๒ฟอบ พั้นจาก
ฟากพ่ประเฒาบท่เสั้นผมตัดมิบผ่า ๒ ส่วๆ ก่บ่ลอดไปได้บั้นแล แม่บว่าจัก
พิกปืนใช้ทะบูสิบอันบั้นพิกมา พิกขึ้นพิกลิงพิกขว้ำพิกหวางบพิกไปมา
ก่บ่อาดจักเฟือนแลติงหวั่นไปมาได้หั้นแล เมื่อบั้นพระยาก่ซ้ำบ่างคุเฮ่าแล้ว
แลกอดอู้มทันดึงบ่ขึ้นพันกับขี้ท่ำลิงอั้กเถิง ๒ ที ๓ ที ๔ ที ๑๐ ที ร้อยที
พันทีหมื่นทีแสนทีรอดปักใกวิปะธีมาบุพุ้นแล้วก่ดิกบ่ได้เหมือนดั่งเก่า บั้น
แลเมื่อบั้นพระยาก่ซ้ำลูบๆ บายๆ หวางยๆ ปั้นๆ หั้นๆ ดึงๆ ก่บ่ได้พระก่
หอดหุ่บหอดถางว่าไอบๆ เสังดายเถิง .. ๓ เสังแรงบ่เห็อใกล้ใกล้บ้อยเหมือน
ด่างอายบ้างบั้นก่บ่ได้ปางหั้นแล เมื่อบั้นพระยาจิ๋วบ่มีใหว้เจ้าระสีว่าข้าแก่
เจ้าผู้ข้าบ่ขึ้นบ่ได้สันนี้ เจ้าภูจักหริ๋พระราชภูบาด่างลิกข้าจา เมื่อบั้นเจ้า
ระสีจิ๋วกล่าวอ่าวูธาท่านผู้บ่มีกำลังอันบ่แรงแลบ่มีเดชะธิทธิอันมาก ถัน
ว่าท่านบ่ทะบูสิบแห่งเราบ่ได้ด่างบั้น เราก่บ่ใช้แก่ท่านแล ผิว่าท่านบ่ทะบู
สิบบ่ได้สันนี้แล้วแลบ้างดินเอาบางหนีไปกิดี ท่านก่บ่อาดจักจูบชิมได้แล
บอบกับดอมบางได้แล ถันว่าท่านหากบ้างดินเข้าไปบอบกับดอมบางบ่ป่าบ่
เชาสันบั้น ส่วนด่างเบื้อดึงแห่งบางก่จักบ้างเกิดเปันอันร้อนเดือดเฟือดฟาย
เหมือนด่างบอบเตังไฟแลขี้เท่าร้อนบั้นแล ท่านจิ๋วป่าเชาเสังเหิ้น ท่านบาได้
ดินกับดอมบางหูายเหิ้น รอบว่าบุนบะสิมพานแห่งท่านบ่มีเหมือนด่างบาง
สีดาวบั้นแล ส่วนด่างบางสีดาผู้บีอันมีบุนบะสิมพานอันมาก บางจักได้ทูม
แหบซ้อนไพทีสัด อันเปันหน่พุทท้าภุระมะหาพระกะสัดดินใดดินบ้างบ่ป่า
ระแล เมื่อบั้นพระยาธามพะบาสวบได้บินเจ้าระสีกล่าวว่า ดินหากมีเด
ระธิทธิบ่ได้สันบั้นพระยาจิ๋วกล่าวเชิ๋งเจ้าระสีว่า ข้าแก่เจ้าภูใบเมื่อผู้ข้า
เกิดมาในชาดตีอันนี้ก่บ้างมีเดชะธิทธิพ่เปันมัดชิมะผ้านกางก่ข้างบา เหดด่ง
ลีจิ๋วบ่ทะบูสิบแห่งเจ้าภูบ่ได้บั้นก่ข้าจา เมื่อบั้นเจ้าระสีขานว่าเอิ๊ๆท่านบ่มี

---

๑ ในใบลานจานก่ำอีสาน "ยทันดึงขึ้นก่บ่อาดจักได้" (มัด ฌ ผูก ๔ หน้า ๖๕)
๒ สังสัยว่าดึงเปัน “เฟือน” ในลานจานก่ำอีสาน "ฟอบ" ถืกัน
๓ จบ ผูก ๔ มัด ฌ

สาตตะสิบอาถิมเหมือนดั่งเรา ท่านจักบ่ทะบูสิบแห่งเราบ่ได้บั้นแล ผิว่า ท่านหากมีสาวตะสิบอาถิมเหมือนดั่งเราแท้ท่องว่าจักบ่ได้ดาย เมื่อนั้น พระยาธาพพะนาสอนจิ่งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ผิว่าเจ้าภูมีสาวตะสิบมาก ซ้ำบกว่าผู้ข้าแท้ดั่งนั้น เจ้าภูจิ่งมาบ่ทะบูสิบแห่งผู้ข้าลองดูก่อนก่อข้าเทิ้น เอิ๊ง ท่านจิ่งเอามาวางไว้ในซ้องหน้าแห่งเราบี้เทิ้น เราหากจักบ่ลองดูซะแล ว่าดั่งบั้นเมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอน จิ่งบายเอาทะบูสิบแห่งตินไปวางไว้ในที่ซ้องหน้าเจ้าระสีบ่มีบางแท้ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าระสีจิ่งบายบ่อึ้นได้ว่ายเหมือนดั่งผู้บิ่งบายะลังไก่งาถีดฝ้ายบั้นแล้ว เจ้าจิ่งวางไว้ในที่เก่าทั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอนจิ่งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู บัดนี้เจ้าภูหวบมือเตาะต่อยสาบทะบูสิบแห่งเจ้าภูลองดูก่อนเทิ้น ผู้ข้ากอจักเตาะต่อยสาบทะบูสิบแห่งผู้ข้าพ้อมกับบั้น ผิว่าทะบูสิบบุถละผู้ใดมีเตชะธิทธิลิ้นเกื๊อยบายแพ้ หากจักเทันในกาละบัดนี้แล ว่าดั่งบั้นแล้วพระยาธาพพะนาสอน กอลอกบายเอาทะบูสิบแห่งตินมาเตาะต่อย อันมีสงๆอันด้างดั่งฟ้าผ่าหมื่นเท้าแสนทีบั้นแล เมื่อนั้นเจ้าระสีกอซ้ำบายเอาทะบูสิบมาเตาะต่อยบ่มีบางทั้นแล ส่วนดั่งสงๆทะบูสิบแห่งเจ้าระสีกอไปถอบแพ้สงๆทะบูสิบแห่งพระยาธาพพะนาสอนมากนัก เป็นดั่งบุถละผู้บิ่งๆ ติถ้องหม่อยน้อยมีหน้าอันกว้างได้ถึบบิ่งๆ บุถละผู้บิ่งๆจิ่งติพ้างถากหม่อยใหญ่อันมีหน้าอันกว้างได้สอกบิ่งบั้นแล ส่วนดั่งสงๆทะบูสิบแห่งเจ้าทั้งสองอันเตาะต่อยพ้อมกับบั้น กอบังเกิดมีสงๆอันดั่งเตาะกอดกั้วกับขึ้นไปตาบต่ำเท้าเถิงอักกะนิตถาพธิม ลองกินเท้ารอดจักกะวางพุ้นกอมีแล เมื่อนั้นนางสีดาอันปู่ในพาสากที่จิ่มไก้อาสิมบิดสาลาทั้นั้นได้บินสงๆทะบูสิบอันนั้นก้อๆ กอบังเกิดมีใจอันชะกุ้งตกใจกิวมากนัก นางจิ่งพาปะธิวาง ๑๐ ถินกับทั้งนางก่อมเปั้งสองถินนั้นหนีไปลี้ลับ ปู่ในสระกอกบัวอันมี ในที่สสะทิงเหมือนอาสิมบิดสาลาที่นั้นทั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอนกอเทันทะบูสิบแห่งตินบ่พาบแพ้สงๆทะบูสิบเจ้าระสีสันนั้น พระยาธาพพะนาสอนกอลักไหกดงกในใจบ่ออกปาก เหมือนดั่งบุถละผู้บิ่งบายเอาไม้ถ้อนบ้อยๆสั้นสาม

ວ່ານາ:ຈ່ອບຫົວງຸສາຣະພິດນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາຈົ່ງຊ້ຳກລ່າວວ່າ ບັດນີ້ຜູ້ຂ້າຈັກຊັດ
ປັ້ນສອນໄປຫາເຈົ້າຣະສີກູລອງດູກ່ອນ ເຈົ້າກູຈົ່ງຊັດປັ້ນສອນມາຮັບ ບາໃຫ້ຄຶກຕົນ
ຕົວແຫ່ງເຈົ້າກູນັ້ນດວບ ເອີ ທ່ານຈົ່ງຊັດມາຫາເຮົາດູເທີ້ນ ເຮົາຫາກຈັກຊັດໄປ
ຕອບທ່ານຊະແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວພຣະບາກໍຊັດປັ້ນສອນໄປໃສ່ເຈົ້າຣະສີແທ້ຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າຣະສີຈົ່ງຊັດປັ້ນສອນມາຮັບປັ້ນສອນພຣະບາຣາພພະນາສວນ ບໍ່ນານ
ກໍລວດຖືກປັ້ນ ສອນພຣະບາກໍຊະເດັນຟ້ຳອອກໄປຖືກເຈົ້າຂອງລວດ ພ້ອມ
ກັນປົວໄປຕົກທ່ຳກາງນ້ຳສມຸດໝຸ້ນແລ້ວ ພຣະບາກໍຊ້ຳທະບານໄປເອົາຄືນມາເຖິງ
ອາສົນບົດສາລາບໍ່ມີບານແລ້ວ ພຣະບາກໍຊ້ຳກລ່າວວ່າ ບັດນີ້ຜູ້ຂ້າຈັກແກວ່ງດວບ
ກາບະສິດຟັນເຈົ້າກູລອງດູກ່ອນເທີ້ນ ເຈົ້າກູຈົ່ງແກວ່ງດວບກາບສິດຟັນຮັບໄວ້ກໍຂ້າ
ເທີ້ນ ເອີ ທ່ານຈົ່ງແກວ່ງມາເທີ້ນເຮົາຫາກຈັ:ແກວ່ງຮັບຊະແລ ວ່າດັ່ງນັ້ ແລ້ວ
ພຣະບາກໍແກວ່ງໄປແທ້ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າຣະສີຈົ່ງແກວ່ງດວບກາບະສິດຮັບໄວ້
ກໍລວດໄປຖືກດວບກາບະສິດແຫ່ງພຣະບາຊະເດັນອອກໄປ ຕົກພາບນອກຣາສົນບົດ
ສາລາໝຸ້ນແລ້ວພຣະບາກໍຊ້ຳທະບານໄປເອົາຄືນມາບໍ່ມີບານຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະ
ບາກໍຊ້ຳລັກໃກຄຽ:ໃນໃຈບົ່ງກວ່າເກົ່າ ພຣະບາຈົ່ງຊ້ຳກລ່າວວ່າ ບັດນີ້ຜູ້ຂ້າຈັກ
ບົ່ງທະນູສິນໃຫ້ເປັນຝົນຕົກລົງມານາກນັກເຈົ້າກູຈົ່ງບົ່ງທະນູສິນຮັບໄວ້ນັ້ນເນີ ເອີ ວ່າ
ດັ່ງນັ້ນແລ້ວພຣະບາກໍບົ່ງທະນູສິນຂຶ້ນເມື່ອຮາກາດໝຸ້ນ ບໍ່ມີບານກໍລວດບັ:ເກີດເປັນ
ຫ່າຝົນຊິລທາຕົກລົງມາເປັນອັນມືດມົນອົນທະການມາກນັກຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າຣະ
ສີຈົ່ງຊັດປັ້ນສອນຂຶ້ນໄປຮັບໄວ້ກໍລວດບັ:ເກີດເປັນລົມຫົວກຸດພັດບົດກົ:ໄປຖືກຫ່າຝົນ
ຊິລທາ ແຫ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນແລ້ວ ກໍລວດສ່ວ:ງຫາບໄປບັ:ດງວນັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາກໍຊ້ຳກລ່າວວ່າ ບັດນີ້ຜູ້ຂ້າຈັກບົ່ງທະນູສິນໃຫ້ບັ:ເກີດເປັນໄຟ
ລຸກລາມໄປຫາເຈົ້າກູກ່ອນເນີ ເອີ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວພຣະບາກໍບົ່ງທະນູສິນໃຫ້ເປັນ
ໄຟລາມລຸກໄປຫາເຈົ້າຣະສີນາກນັກຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າຣະສີຈົ່ງຊັດປັ້ນສອນໄປຮັບ
ໄວ້ກໍລວດບັ:ເກີດເປັນລົມຫົວກຸດພັດປົວໄ:ແຫ່ງພຣະບາສ:ວ:ງຫາບໄປ ບໍ່ນານຫັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈົ່ງຄະນຶ:ງໃນໃຈວ່າ ໂອນໍ:ກູນີ້ມີບຸນຍະສົມພານ
ກໍນ້ອຍ ມີສາ:ຕະສິນອາ:ລົມກໍນ້ອຍບໍ່ອ:ດຈັກພາບແພ້ເຈົ້າຜູ້ມີບຸນແທ້ແລນໍ ຄັນວ່າ
ພຣະບາຄະນຶ:ງໃຈສັນນັ້ນແລ້ວ ກໍລວດນ້ຳ:ຕາອັນຕົກໃຈ້ກໆ ເໝືອນດັ່ງນ້ຳຕົກໂສກ

ฝังดิกลืบ ເມື່ອຣະດູເດືອນເກ້ານັ້ນແລ ຜົ້ອນັ້ນເຈົ້າອະສິກໍເຫັນພຣະບາຣ້ອງໃຫ້ນ້ຳຕາອັນລົກລົງບໍ່ຂາດຄັ້ງນັ້ນເຈົ້າອະສິຈົ່ງຖາມວ່າ ດູຣາທ່ານຜູ້ນີ້ສາວຕະສິນອາຄົມນ້ອຍນັ້ນແລບຸນຍະສົມພານກໍນ້ອຍ ທ່ານມີຄຳທຸກຍາກອັນໃດທ່ານ ຈົ່ງຣ້ອງໃຫ້ນີ້ນ້ຳຕາບໍ່ຂາດໜ້ານັ້ນຈາ ຜົ້ອນັ້ນພຣະບາຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້າກໍນີໃຈປາກໄດ້ນາງສີດາເມື່ອເປັນເມັ່ງມາກນັກ ຜູ້ຂ້າຈົ່ງໄດ້ຫຼົ່ງມາຂໍກັບເຈົ້າກູກໍຂ້ານາ ບັດນີ້ເຈົ້າກູບໍ່ປາກໃຫ້ນາງສີດາແກ່ຜູ້ຂ້າ ເຈົ້າກູຈົ່ງເອົາສາວຕະສິນອາຄົມມາກຳຣາບບາບເຄົ້ງຂົ້ນເທົ້າຜູ້ຂ້າໄວ້ສັນນີ້ກໍຂ້ານາ ຜົ້ອນັ້ນເຈົ້າອະສິຈົ່ງກລ່າວວ່າດູຣາທ້າວຜູ້ນີ້ສາວຕະສິນອັນນ້ອຍ ທ່ານຢ່າໄດ້ຄະນິງໃຈກັບຄອນນາງສີດາຫຼາຍທໍ່ນາ ແມ່ນວ່າທ່ານຈັກເອົາໄປເປັນເມັ່ງ ທ່ານກໍນອນກັບຄອນນາງບໍ່ໃຊ່ໄດ້ວອກນາ ຜົ້ອນັ້ນພຣະບາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູນັບແຕ່ຜູ້ຂ້າເກີດມາເປັນຄົນນີ້ອາຍຸໄດ້ ๓๐ ປີນານີ້ ກໍທ່ານອນກັບຄອນຜູ້ນິງນີ້ນາກນີ້ຫຼາຍ ເທດຄັ້ງລືເຈົ້າກູຈົ່ງກລ່າວວ່ານອນກັບຄອນນາງສີດາບໍ່ໄດ້ນັ້ນຈາ ຜົ້ອນັ້ນເຈົ້າອະສິກລ່າວວ່າເອີ ບໍ່ໄດ້ແທ້ແລ ທ່ານຢ່າຄະນິງເທົ້ນ ຄັນວ່າທ່ານປາກໄດ້ເມັ່ງຜູ້ງາມແທ້ວ່ານັ້ນ ເຮົາຫາກຈັກຫານາງຜູ້ໃໝ່ມາໃຫ້ແກ່ທ່ານ ຫາກຈັກມີຮູບໂສມອັນງາມເໝືອນດັ່ງນາງສີດານັ້ນແລ ຜົ້ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສອນຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜິວ່າເຈົ້າກູຈັກເອົານາງຜູ້ໃໝ່ມາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂ້າແທ້ ເຈົ້າກູຈົ່ງເອົາມາດຽວນີ້ກໍຂ້ານົ້ນ ຜົ້ອນັ້ນເຈົ້າອະສິຈົ່ງຂານວ່າເອີ ເຮົາຫາກຈັກເອົາມາໃຫ້ແກ່ທ່ານດຽວນີ້ແລ ຄັນວ່າເຈົ້າອະສິກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງນີ້ມິດເປັນນາງຜູ້ນິງຊື່ວ່າສຸທໂທ ອັນມີຮູບໂສມອັນງາມນາກນັກແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງກລ່າວເຊີ້ງພຣະບາວ່າ ດູຣາທ່ານຜູ້ນີ້ສາວຕະສິນນ້ອຍ ທ່ານຈົ່ງເອົານາງສຸທໂທຜູ້ນີ້ໄປເປັນເມັ່ງທ່ານນັ້ນເທົ້ນ ສ່ວນດັ່ງນາງຜູ້ນີ້ ມີອັນເນື້ອຄົ່ງເປັນຮາກໄມ້ຫວ້ານປາອັນດີນາກນັກ ຄັນວ່າລູກນາງຜູ້ນີ້ເກີດນາກໍຈັກມີເດຊະອິທທິອັນນາກປຣະການນົ່ງຄັນວ່າລູກນາງຜູ້ນີ້ໄປຖືກໜ້າໄມ້ ປົ້ນໄຟໃນທີ່ໃດທີ່ນົ່ງກໍດີ ໃນເມື່ອລູກນາງຜູ້ນັ້ນໄດ້ໄປດູດກິນນ້ຳນົມແມ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວ ສ່ວນດັ່ງໜ້າໄມ້ແລປົ້ນໄຟທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ກໍຊະເດັ່ນອອກຈາກເນື້ອຄົ່ງບໍ່ເສດຊະຫຼ່ຳຫັ້ນແລ ແມ່ນວ່າງ້ວນພົດຫວ້ານປາອັນຄົນເອົາຕົດທາໃສ່ໃນປາຍປົ້ນ ເພື່ອວ່າຈັກນິງໃສ່ຄົນແລສັກທັງຫຼາຍໃຫ້ຕາຍນັ້ນ ກໍລວດສວ່າງຫາຍເສັ່ງຫັ້ນແລ ທ່ານຈົ່ງເອົານາງຜູ້ນີ້ໄປເປັນເມັ່ງແຫ່ງທ່ານ

ນັ້ນແທ້ ບ ບ ຈັກຄິບ ໆ ກວ່ານາງສີດານັ້ນຮ້ອຍສ່ວນພັນສ່ວນຊະແລ ຜິວ່າທ່ານບໍ່ ຟ ງ ຄວາມເຮົາບ ບ ຈັກຊີຜິປ ອ ງ ເອົານາງສີດາໃຫ້ໄດ້ດ ງ ນັ້ນ ທ່ານກໍຈັກສ ງ ງ ຊີວິດຕາຍ ກັບດອມນາງຜູ້ນ ທ ບ ງ ໃນກາລະຈັກມາພາຍໜ້ານ ບ ປ ່ ຳ ຊະແລເມ ື ່ ອນ ັ ້ ນພຣະບາຣາ ພ ພະບາສວນໄ ດ ້ ຍິນຄຳເຈ ົ ້ າຣະສີກລ ່ າວດ ັ ່ ງນ ັ ້ ນ ເຈ ົ ້ າຄະນ ຶ ງໃຈວ ່ າ ສ ່ ວນດ ັ ່ ງພຣະຣ ະ ສີຄົນນ ີ ້ ເອົານາງໃ ຫ ້ ແກ ່ ກ ູ ແລ ້ ວສ ັ ນໃ ດ ກ ໍ ດ ີ ກ ູ ກ ໍ ບ ໍ ່ ປ ່ າ ບ ໍ ່ ເ ຊ ົ ່ າ ແ ລ ຍ າ ມ ເ ມ ື ່ ອ ໜ ີ ຄ ຶ ນ ກ ູ ຈ ັ ກ ໄປລ ັ ກ ເ ອ ົ ານ າ ງ ສ ີ ດ າ ເ ມ ື ່ ອ ກ ັ ບ ດ ອ ມ ກ ູ ໃ ຫ ້ ໄ ດ ້ ຊ ະ ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ່ າ ພ ຣ ະ ບ າ ຣ າ ພ ພ ະ ບ າ ສ ວ ນ ຄ ະ ນ ຶ ງ ໃ ຈ ສ ັ ນ ນ ີ ້ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ຂ ວ ນ ລ າ ເ ຈ ົ ້ າ ຣ ະ ສ ີ ວ ່ າ ເ ທ ວ ະ ຂ ້ າ ໃ ຫ ວ ້ ມ ະ ຫ າ ຣ ະ ສ ີ ເ ຈ ົ ້ າ ບ ັ ດ ນ ີ ້ ຂ ້ າ ກ ໍ ໄ ດ ້ ນ າ ງ ຜ ູ ້ ນ ີ ້ ແ ລ ້ ວ ເ ໝ ື ອ ນ ດ ັ ່ ງ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ໄ ດ ້ ນ າ ງ ສ ີ ດ າ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ທ ີ ນ ີ ້ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ຈ ັ ກ ອ ຳ ລ າ ຄ າ ຈ າ ກ ເ ຈ ົ ້ າ ກ ູ ເ ມ ື ່ ອ ກ ່ ອ ນ ແ ລ ເ ຈ ົ ້ າ ກ ູ ຈ ົ ່ ງ ຄ ່ ອ ຍ ສ ວ ັ ສ ະ ດ ີ ກ ່ ອ ຂ ້ າ ເ ທ ີ ນ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ົ ້ າ ຣ ະ ສ ີ ຈ ົ ່ ງ ຂ ວ ນ ວ ່ າ ທ ່ ານ ຈ ົ ່ ງ ເ ອ ົ ານ າ ງ ຜ ູ ້ ນ ີ ້ ເ ມ ື ່ ອ ກ ັ ບ ດ ອ ມ ທ ່ ານ ທ ່ ານ ຢ ່ າ ໄ ດ ້ ກ າ ຍ ຄ ຳ ສ ອ ນ ແ ຫ ່ ງ ເ ຮ ົ າ ນ ັ ້ ນ ດ ວ ງ ໆ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ບ ໍ ່ ກ າ ຍ ຄ ຳ ສ ั ่ ง ส อ น แ ห ่ ง เ จ ้ า ก ู ม นั ้ น แ ล ค ั น ว ่ า พ ร ะ บ า ร า ม พ ะ บ า ส ว น อ ำ ล า ค า จ า ก เ จ ้ า ร ะ ส ี แ ล ้ ว เ จ ้ า ก ็ อ ุ ้ ม เ อ ็ า น า ง ส ุ ท ด ี ท ั ้ ง เ จ ้ า ร ะ ส ี ม ิ ด ี ท ั ้ ง น ั ้ น แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง อ อ ก ไ ป พ ้ น เ ข ต อ า ส ม บ ิ ด ส า ล า แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง ท ะ ย า ง ไ ป ค ว ่ า แ ห ่ อ ห า ง น า ง ส ี ด า ท ิ ว ท ิ ส ะ ท ุ ก แ ห ่ ง แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง ไ ป เ ห ็ น ผ า ส า ว น า ง ป ั ง อ ั น เ ป ็ น ส ู น เ ส ี ย ง เ จ ้ า จ ึ ง ไ ป แ ล ่ ว ค ว ่ า ห า ง น า ง ใ น ข ่ ว ง เ ข ต ผ า ส า ท ท ี ่ น ั ้ น ก ็ บ ่ เ ห ็ น ใ ม ท ี ่ ใ ด ท ี ่ น ึ ง เ จ ้ า จ ึ ง เ ห ็ น ร อ ย ต ี น น า ง ท ั ว ห ล ุ ด ห น ี จ า ก ผ า ส า ท อ อ ก ไ ป ภ า ย น อ ก เ จ ้ า จ ึ ง ช อ ก ใ ช ้ ใ ต ่ ต า ม น ำ ไ ป ก ็ จ ึ ง เ ห ็ น ร อ ย ต ี น น า ง ท ั ว ห ล ุ ด ล ิ ง ไ ป ส ู ่ ร ะ ห ว ่ า ง ช ะ ง ่ อ ม ห ิ น ก ้ อ น ใ ห ญ ่ ก ้ อ น ห น ึ ่ ง ก ็ ล ้ ม ท ั บ

ถ้าจักตายบั้น เจ้าจึ่งเอาหะบุสีนมาเตาะต่อยมีสงๅอันถ้าสบั้นเบื่องไปเถิง พระยาธาพพะนาสอน ยันกอบกำเอานางทัฬหายไปนั้น พระยาธาพพะนาสอนก็ชะถุ้งตกใจกวนมากนักพระยาจึ่งประวางนางทัฬหายไว้ ก็ห่ำเอาได้แก่นางสุทโทผู้วงวอแล้วพระยาจึ่งหะยานไปเถิงขุนฉิวหายันปู่ในชะเผิาทีนั้นแล้ว ก็ลวดพ้อมกันย้างยอยกหนีไปโดยพลันทันแล เมื่อนั้นนางทัฬหาย ๗ คิน ชูกจากมีพระยาธาพพะนาสอนแล้ว เขาก็พ้อมกันถืนไปลับลี้ปู่ในสระดอกบัวทีนั้นมีวินอันสนั้นสั่นสายไปมามากมาก เหมือนถ้าเสือใถ่างเสือเหลือางแว้นถะโยางถุบจับเอาหมาได้แล้ว แลชูกมีถืนมานั้นแล เมื่อนั้นเจ้าระสีจึ่งลิางจากอาสินบิกสาลาไปลิางถูนางทัฬหายในผาสาดทีนั้น ก็บ่เห็นในทีใดทีนึ่งเจ้าจึ่งถะนึงใจว่า อันนี้รอบว่าพระยาธาพพระนาสอนมาลุกกะทำร้ายแก่นางทัฬหายบ่สิงใสชะแล ถันว่าเจ้าระสีถนึงใจสันนั้นแล้ว เจ้าจึ่งใต่ตามบ่า รอบถืนบนางเทัฬหายไปเถิงสระดอกบัวแล้วเจ้าจึ่งลิางแลถูทุกแห่งทุกพายแล้ว เจ้าจึ่งเห็นดอกบัวแลใบบัวในสระทีนั้น เปันอันหักแตกม้างทุกแห่งทุกพายเหมือนถ้างวิดถวายทัฬหาย ลิางไปสู่สระหนองบัวทีนั้นเจ้าจึ่งถะนึงใจว่าอันนี้รอบว่าพระยาธาพพระสอนเตั้นใต่ใล่ตามนางทัฬหายมาเถิงสระดอกบัวทีนี้แล้ว พระยาธาพพะนาสอนจึ่งบากดอกมุมเอานางทัฬหายในสระทีนี้ได้แล้วหนีไปบ่ป่าชะแล ถันว่าเจ้าระสีถนึงในใจสันนี้แล้ว จึ่งเอ็นรงกหานางสีดาถ้วยถำว่า ดูธาเจ้าสีดาลูกแก้วพ่อเธ็บ เจ้าพ่อตายเสังแล้วจากภูมนั้นลี้ เมื่อนั้นนางสีดาได้ยินสงๅปากเจ้าระสีเอ็นรงกหาดินสันนั้น นางจึ่งเผิกใบบัวออก หนีจากหัวแห่งดินแล้วนางจึ่งดูก็จึ่งเหันเจ้าระสีปั้นปู่แถมสระทีนั้น นางจึ่งเอ็นหาประถิวานแห่งดินว่าเจ้าทัฬหายเธียพ่อเธามาแล้ว ธิบออกมาเบื่อว่าถ้านั้น เมื่อนั้นนางทัฬหายจึ่งพ้อมกันออกมาโดยพลันทันแล ถันว่านางทัฬหายหมายมีนางสีดาเปันถืนออกมาเถิงพ่อแห่งดินแล้ว เจ้าระสีจึ่งถามว่าดูธานางทัฬหาย อันเปันลูกรักแก่พ่อเหตถ้าลีเจ้าลูกรักทัฬหายจึ่งพ้อมกันร้องไห้มีสงๅอัน "ทูวถา"[๑] เหมือนถ้าจักตายบั้นก็พ่ำจาเมื่อนั้นนางสีดาจึ่งกล่าวว่าข้าแก่พ่อเปันเจ้า ฝูงข้าทัฬหายก็ได้ยินสงๅฟ้าผ่าไม้ในอา

---

๑ ถามใบลานจานก่ำ ถวนเปัน "ทูวถาม" ผูก ๕ มัด ฉ หน้า ๑๖"

ສົນບົດສາລາອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງພໍ່ເປັນເຈົ້າທີ່ນັ້ນແລ້ວ ຝູງຂ້າທ້າວຫຼ້ວຍກໍມີໃຈອັນ
ປ້ານກິວຕາບມາກນັກ ຝູງຂ້າທ້າວຫຼ້ວຍຈຶ່ງພ້ອມກັນມາລີ້ລັບປູ່ໃນສຣະດອກບົວທີ່ນັ້
ພໍປຣະໝານຄາວນຶ່ງແລ້ວດັ່ງນັ້ນ ບັ້ງມີບຸຄລະຜູ້ນຶ່ງລຸກແຕ່ທີ່ໃດມາຂ້າກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ
ຄັນວ່າຄົນຜູ້ນັ້ນມາຮອດແລ້ວ ມັນກໍນາຈິກງົມກອບກຳເອົາຝູງຂ້າທ້າວຫຼ້ວຍໄດ້ແລ້ວ
ມັນກໍຣີບທະບາງໜີໄດຍພລັນ ຝູງຂ້າທ້າວຫຼ້ວຍກໍຊ້ຳໄດ້ຍິນສຽງຟ້າຜ່າໄມ້ໃນອາສົນ
ບົດສາລາທີ່ນັ້ນຈ້ວນໆ ຊາຍຜູ້ນັ້ນຈຶ່ງປຣະວາງຜູ້ຂ້າທ້າວຫຼ້ວຍແລ້ວມັນກໍຟ້າວຣີບ
ໄປທີ່ໃດຝູງຂ້າທ້າວຫຼ້ວຍກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ກໍຂ້າແລ ຄັນວ່າຊາຍຜູ້ນັ້ນໜີໄປແລ້ວ ຝູງຂ້າ
ທ້າວຫຼ້ວຍກໍຊ້ຳມາລັບລີ້ປູ່ໃນສຣະທີ່ນີ້ກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນມະຫາຣະສີຈຶ່ງກ່າວເຊີ້ງ
ລຸກແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກທ້າວຫຼ້ວຍພໍ່ເຮີບ ບັ້ງມີພຣະບາຣາພພະນາສວນ
ຜູ້ນຶ່ງລຸກແຕ່ເມືອງລ້ງກາ:ມຸ້ນນາ ເພື່ອວ່າຈັກຂໍເອົານາງສີດາເຈົ້າລູກຮັກພໍ່ໃນທີ່ນັ້ນ
ກໍພໍ່ນາ ທໍ່ວ່າກູພໍ່ບໍ່ປຣະວາງເຈົ້າລູກຮັກພໍ່ໃຫ້ແກ່ພຣະບາຣາພພະນາສວນຜູ້ນັ້ນ
ມັນກໍມີໃຈອັນຄຽດແກ່ພໍ່ນາກນັກແລ້ວ ມັນຈຶ່ງເວາະຕ່ອບສາບທະບູສິນແຫ່ງມັນກໍພໍ່
ນາ ກໍບໍ່ໃຊ່ຟ້າຜ່າໄມ້ໃນທີ່ ໃດທີ່ນຶ່ງແລນາ ໃນເມື່ອພຣະບາຣາພພະນາສວນໜີ
ຈາກກູພໍ່ໄປປຣະໝານຄາວນຶ່ງແລ້ວ ກູພໍ່ກໍຊ້ຳໄດ້ຍິນສຽງນາງທ້າວຫຼ້ວຍຮ້ອງໄຫ້
ແລ້ວ ກູພໍ່ກໍຊ້ຳເວາະຕ່ອບສາບທະບູສິນໃນອາສົນບົດສາລາທີ່ນັ້ນກໍພໍ່ນາ ຄັນວ່າ
ເຈົ້າຣະສີກ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວນາງສີດາກໍຮ້ອງໄຫ້ແລ້ວ ແລເອົາມືເຊັດສີຕາແຫ່ງຕົນ
ນາກນັກ ກໍລວດໄດ້ຊື່ວ່ານາງສີຕາ ທີ່ນັ້ນເຖິງສາມທີ່ນີ້ແລ້ວ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າຣັສີ
ຈຶ່ງພານາງທ້າວຫຼ້ວຍ ๑ປີ ຄົນ ອັນມີນາງສີດາເປັນລ້ວ ນາສູ່ອາສົນບົດສາລາແລ້ວ
ນາງທ້າວຫຼ້ວຍຈຶ່ງພາກັນໄປສູ່ຜາສາດແຫ່ງຕົນທຸກຄົນໆກໍມີແລ ກ່າວບັ້ນພຣະບາ
ຣາພພະນາສວນໄປຂໍເອົານາງສີດາບໍ່ໄດ້ແລ້ວ ແລຄືນໜີເມືອກໍແລ້ວທໍ່ນີ້ກ່ອນແລ.

ບັດນີ້ຈັກຈາເຖິງພຣະບາຣາພພະນາສວນເອົານາງສຸທໂທ ເມື່ອເມືອງລ້ງກາ
ທີ່ນັ້ນກ່ອນແລ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນແລຊຸນຊົວຫາກັບທ້າໄພ່ໜ້ານໃບ
ຫາຍ້ານຊະເພົາເມື່ອແລ້ວ ຊຸນຊົວຫາຈຶ່ງຖາມພຣະບາວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ມະຫາ
ຣາຊເຈົ້າໃນເມື່ອເຈົ້າກູໄປຂໍເອົານາງສີດາກັບຄອມເຈົ້າຣະສີໄດ້ແລ້ວ ເທດດ້ວຍເຈົ້າກູ
ຈຶ່ງພ້າວຣີບຄືນມາແລ້ວແລພາຝູງຂ້າທ້າວຫຼ້ວຍໜີໄດຍພລັນ ເປັນດັ່ງໄປລັກເອົາ
ນັ້ນກໍຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈຶ່ງກ່າວວ່າ ດູຮາຊຸນຊົວຫາ

ส่วนถ้วนางผู้นั้นบ่ใช่นางสีดา แม่นนางสุทโทอันเจ้าอะสีนิอะมิดให้แก่เรา แล เมื่อนั้นขุนฉิวหาจิ่งซ้ำถามว่า ข้าแก่เจ้าภูใบเมื่อเจ้าภูไปฮ่เอินางสีดากับถอมเจ้าอะสีถ้วนั้น เหดถ้วลีเจ้าภูจิ่งเอินางสุทโทมานั้นก่อข้าจา เมื่อนั้นพระยาราพพะนาสวนจิ่งกล่าวว่าดูราท่านขุนฉิวหา ส่วนถ้วนางสีดาผู้นั้นพระอะสีบ่มักใส่ให้แก่เรา พระอะสีจิ่งเอาทะนูสินอันบ่งมีน้ำหนักได้โภดบ่งมาให้เราใจมบ่ขึ้นลองถ่อนถ้วว่าเราบ่ขึ้นได้จิ่ง จักให้นางสีดาแก่เราว่าถ้วนั้น บัดนี้เราพระอิงจิ่งไปบ่ขึ้นแล้วถูกล่อกเป็นอันหนักมากนัก "ก่พ้นจากพ่าก"๑ ท่ำเสั้นผมตัดมิบนั้นแล้ว พระอะสีจิ่งบ่ให้นางสีดาแก่เรา เพื่ออ่าเราบ่บ่ได้นั้นแลใบเมื่อเราพระอิงบ่บ่ได้สันนั้น เราพระอิงก่มีใจใสกเส้าใสกา เหดอ่าบ่ได้นางสีดานั้นแล เมื่อนั้นพระอะสีก่เหันเราใสกเส้าแลร้องไห้สันนั้น พระอะสีจิ่งบิอะมิดนางสุทโทผู้นี้ให้แก่เราหั้น แล ใบเมื่อเราพระอิงเอินางสุทโทมาเถิงนางทัวหูายแล้ว เราพระอิงก่ซ้ำไปลักเอินางทัวหูายหมายมีนางสีดาเป็นต้นแล้ว พระอะสีก่เตั้นไล่ไล่ถามเราพระอิงมากนัก เราพระอิงจิ่งประวางนางทัวหูายไว้แล้วก่ท่ำหันเอาได้ท่ำแต่นางสุทโทผู้ถงวนี้แล้ว ถันว่าพระยาราพพะนาสวนกล่าวสันนั้นแล้ว ก่ลอกเบิกอะเผิาไปหั้นแล ใบเมื่อขุนฉิวหาแล พระยาราพพะนาสวน เบิกอะเผิาไปก้วยอันลำดับอันถึนมีนบางได้เกือบบ่งถ้วนั้น นางสุทโทอันเป็นราชเทวีแห่งพระยาราพพะนาสวนก่ทรงถันพะลูกบางได้สามวันก่ลอกประสูก ได้ลูกชายผู้บ่งชื่อว่าท้าวทองถำ อันมีเกอะธีทวีอันมากเหมือนถ้วพระยาราพพะนาสวนตินเป็นพ่นั้นแล บุคละผู้ใดจักใจทบาว่า ส่วนถ้วนางสุทโทผู้นี้อันพระยาราพพะนาสวนสมสู่ปู่กินมีประชนบางเกือบบ่งแล้ว แลทรงถันพะมีประชนบางว่าได้สามวันแล้วแลประสูก เหดถ้วลีนั้นจา บุคละผู้จักแก้ก่เพิ่งแก้ถ้วนี้ว่า ส่วนถ้วนางสุทโทผู้นี้อันเจ้าอะสีหากนิมิดแต่งแปงให้แล้วบ่อะบวน เพื่อให้เป็นที่รักสาถำดูท้าอราพพะนาสวน ให้มีอายุหนั้นยืนยาวไป เหมือนถ้วท่านทัวหูายนั้นแล เหดว่าไผบ่ไผจักเกิดมีแก่พระยาราพพะนาสวน

---

๑ ถวนเป็น "ก่บ่พ้นจากฟาก" ตามใบลานจานก่ำ มัด ฉ ผูก ๕ หน้า ๑๓

ບໍ່ນານ ດ້ວຍເຫດອັນພຣະບາລະທຳອັນສາໄຫດນັ້ນແລ ເຈ້າອະສິຈິງນິມິດແຕ່ງ
ເປງນາງຜູ້ນຶ່ງໄປເຝ້ານົກພຸດເພສັຊຊະໃຫ້ລູກນາງເກີດມາແລເດືອນແລຄົບ ຄືວ່ານາງ
ສຸທໂທຜູ້ນຶ່ງກໍຈັກໄດ້ລູກເກົ້າຄົນໃນປີດຽວນັ້ນແລ ຄັນວ່າລູກນາງສຸທໂທທ້ຳເກົ້າໄປ
ຄຶກະໜ້າໄມ້ປົ້ນໄຟແລ້ວ້ອນພິດອັນໃດອັນບໍ່ກໍດີ ສ່ວນດ້ຳລູກຜູ້ກົກນາງໄປເລັ່ງກົນ
ນ້ຳຕາແມ່ເບື້ອງກ້ຳຂວານັ້ນກໍສ່ວ່າງຫາບພິດທ້ຳມວນແລ ເມ່ນວ່າລູກນາງຜູ້ຖ້ວນ
ສອງນັ້ນໄປເລັ່ງກົນນ້ຳຕາແມ່ເບື້ອງຊ້ຳຍກໍສ່ວ່າງຫາບເໝືອນດ້ຳດຽວກັນ ເມ່ນວ່າ
ລູກນາງຜູ້ຖ້ວນສາມນັ້ນໄປເລັ່ງກົນຫູນາງເບື້ອງກ້ຳຂວາ ລູກນາງຜູ້ຖ້ວນສີ່ນັ້ນໄປເລັ່ງ
ກົນຫູກ້ຳຊ້ຳຍ ລູກນາງຜູ້ຖ້ວນຫ້ຳນັ້ນໄປເລັ່ງກົນຮູດ້ຳງແມ່ເບື້ອງກ້ຳຂວາ ລູກນາງຜູ້
ຖ້ວນຫົກນັ້ນໄປເລັ່ງກົນຮູດ້ຳງແມ່ເບື້ອງກ້ຳຊ້ຳຍລູກນາງຜູ້ຖ້ວນເຈັດນັ້ນໄປເລັ່ງກົນປາກ
ແມ່ແຫ່ງຕົນລູກນາງຜູ້ຖ້ວນແປດນັ້ນໄປເລັ່ງກົນນົມ ແມ່ເບື້ອງກ້ຳຂວາລູກນາງຜູ້ຖ້ວນ
ເກົ້ານັ້ນໄປເລັ່ງກົນນົມແມ່ເບື້ອງກ້ຳຊ້ຳຍ ທ່ງນ່ອມສ່ວ່າງຫາບໄປດ້ວຍສັພພະພິດ
ທ້ຳມວນບໍ່ເສສສລ ບໍ່ອາດຈັກມີອົນຕາບອັນໃດມາບຸດບ່ງໄດ້ຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍໄປຮອດໄປເຖ້ງເກາະດອນອັນນ້ຳງແລ້ວ ກໍລວດພ້ອມ
ກັນຈອດເຊ້ົາປູ່ຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນຂຸນຊ້ວຫາຈ້ຳງພາບ່າວສອງຄົນອອກໄປແອ່ວ
ຫ້ຳນໃນອ່ວງບ້ານທ້ີນັ້ນຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນຄົນທ້ຳຫ້ຳຍຈ້ຳງຖາມວ່າຂ້ຳແກ່ເຈ້ົາກູທ້ຳ
ສາມ ບັດນ້ີເຈ້ົາກູຈັກທ່ຽວຄ້ຳຂາຍໃນທ້ີໃດຈ້ຳງມາເຖ້ງຝູງຂ້ຳທ້ຳຫ້ຳຍນ້ຳຈາ ເມ້ືອ
ນັ້ນຂຸນຊ້ວຫາຈ້ຳງຂານວ່າ ດູຮາເຈ້ົາທ້ຳຫ້ຳຍນ້ີວ່າຂ້ຳທ້ຳສາມບ່ໄດ້ໄປຄ້ຳຂາຍ
ດ້ວຍວັຖຸເຂ້ົາຂອງເບ້ືອງໃດ ກໍທ່ຳພາກັນໄປກລ່າວຕ້ານໂອມເອ້ົານາງຜູ້ດີຜູ້ງາມ
ອັນເປ້ັນລູກເຈ້ົາອະສິ ມາເປ້ັນຣາຊເທ້ວ້ີແຫ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນດອກແລ້ວ
ເມ້ືອນັ້ນຄົນທ້ຳຫ້ຳຍຈ້ຳງຖາມວ່າຂ້ຳແກ່ເຈ້ົາກູທ້ຳສາມ ໃນເມ້ືອເຈ້ົາທ້ຳສາມໄປ
ກລ່າວຕ້ານໂອມເອ້ົາລູກສາວເຈ້ົາອະສິນັ້ນໄດ້ລ້ືຮູ້ວ່າບ່ໄດ້ນັ້ນຈາ ເມ້ືອນັ້ນຂຸນຊ້ວຫາ
ຈ້ຳງຂານວ່າດູຮາເຈ້ົາທ້ຳຫ້ຳຍ ເຫດດ້ຳລ້ືເຈ້ົາທ້ຳຫ້ຳຍຈ້ຳງຖາມວ່າ ເຈ້ົາທ້ຳຫ້ຳຍ
ໄປກລ່າວຕ້ານໂອມເອ້ົາລູກສາວເຈ້ົາອະສິໄດ້ລ້ືບ່ໄດ້ວ່າດ້ຳງນັ້ນຈາ ສ່ວນດ້ຳງນາງສຸທ
ໂທອັນຕູຂ້ຳທ້ຳຫ້ຳຍໄປກລ່າວຕ້ານໂອມເອ້ົານັ້ນກໍປະສຸດ ໄດ້ລູກຜູ້ນ້ຳງແລ້ວ ແລ
ວ່າດ້ຳງນັ້ນເມ້ືອນັ້ນຄົນທ້ຳຫ້ຳຍຈ້ຳງຖາມວ່າຂ້ຳແກ່ເຈ້ົາກູ ໃນເມ້ືອເຈ້ົາທ້ຳຫ້ຳຍໄປ
ກລ່າວຕ້ານໂອມເອ້ົານາງສຸທໂທນັ້ນເທ້ົາປ່ານໃດກໍຂ້ຳຈາ ເມ້ືອນັ້ນຂຸນຊ້ວຫາຈ້ຳງ

ຂານວ່າດູຮາເຈ້ົາທ້ົງຫຼາບຍານເມ໊ືອຕູຂ້ົາທ້ົງຫຼາບໄປກລ່ານວ ຕ້ານໃອມເອົານັ້ນ ນານ ໄດ້ເດ໊ືອນນ໊ຶງແລວ່ານ ດ້ົງນັ້ນ ເມ໊ືອນັ້ນຄົນທ້ົງຫຼາບໄດ້ຍິນຂຸນຊ໊ືວຫານກລ່ານວສັນນັ້ນ ເຂົາ ຈ໊ືງພ້ອມກັນຫ໊ືວນານກນັກ ດ້ວຍຄ່ານວ່ານານ ສຸທໃທເອົານ ວ ໄດ້ເດ໊ືອນ ๑ ແລ້ວກ໋ມານ ໄດ້ລູກຜູ້ນ໊ຶງ ວ່ານ ດ້ົງນັ້ນແລ້ວເຂົາກ໋ພ້ອມກັນເລ໊ືກລານ ນ ຈານກັນຫັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນ ຂຸນຊ໊ືວຫານກ໋ເອົາລູກບ່ານວແກ່ານ ຄົນຄືນນານສູ່ຊະເພົ ແລ້ວກ໋ລວດຍ້ານຍອກໄປຫັ້ນ ແລ ເມ໊ືອນັ້ນພຣະບານ ຣານພພະນານ ສວນ ແລຂຸນຊ໊ືວຫານກ໋ໄປດ້ວຍອັນລ໋ານດັບວັນຄືນ ນ໊ຶນນານໄດ້ເດ໊ືອນນ໊ຶງແລ້ວ ນານ ສຸທໃທ ຣານ ຊເທ ວ໊ືກ໋ທ ຣ ງ ຄັພພະນານໄດ້ ສ ມວັນ ແລ້ວ ກ໋ລວດໄດ້ລູກຜູ້ນ໊ຶງ ຊ໊ືວ່ານ ທ້ົວ ດ່ານ ກ ຫັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນ ຊະເພົ ກ໋ໄປ ຣ ອດໄປ ເຖ໊ືງ ເ ກ ະ ດ ອນ ອັນນ໊ຶງ ແລ້ວກ໋ລວດ ພ ກັນ ຈ ອດ ຊ ະ ເພົ ຫັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນ ຄົນ ທ້ົງ ຫຼາບ ນ ໊ຶ ງ ຊ ານ ສ ວ ບ ່ ານ ທ ້ົ ງ ນ ວ ນ ອັນ ນ ໊ ໃ ນ ເ ກ ະ ດ ອນ ທ ໊ ຶ ນ ັ ້ ນ ເ ຂ ົ າ ກ ໋ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ໃ ຫ ຼ ຫ ຼ ້ ົ ງ ລ ົ ງ ນ ານ ເ ຖ ໊ ື ງ ທ ານ ທ ່ ານ ແ ລ ້ ວ ເ ຂ ົ ານ ຈ ໊ ື ງ ເ ອ ໊ ັ ນ ຖ ານ ວ ່ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ານ ຂ ານ ສ ້ ົ ງ ຈ ໊ ື ງ ພ ານ ກ ັ ນ ນ ານ ເ ຖ ໊ ື ງ ທ ໊ ຶ ນ ັ ້ ນ ນ ັ ້ ນ ຈ ານ ເ ມ ໊ ື ອ ນ ັ ້ ນ ຂ ຸ ນ ຊ ໊ ື ວ ຫ ານ ຈ ໊ ື ງ ຂ ານ ວ ່ ານ ດ ູ ຮ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ດ ູ ຂ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ບ ່ ໄ ດ ້ ນ ານ ຄ ້ ານ ຂ ານ ສ ້ ົ ງ ແ ລ ກ ໋ ທ ່ ໍ ພ ານ ກ ັ ນ ນ ານ ເ ອ ່ ານ ຫ ານ ເ ມ ັ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ນ ັ ກ ໃ ຄ ່ ປ ານ ກ ໄ ດ ້ ລ ູ ກ ຈ ້ ົ ງ ພ ານ ກ ັ ນ ນ ານ ເ ອ ົ ານ ຕ ູ ຂ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ເ ປ ັ ນ ຜ ົ ວ ນ ັ ້ ນ ເ ທ ໊ ື ອ ເ ມ ໊ ື ອ ນ ັ ້ ນ ຄ ົ ນ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ຈ ້ ົ ງ ຖ ານ ວ ່ ານ ດ ູ ຮ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ນ ານ ຍ ຮ ້ ອ ຍ ຄ ້ ານ ແ ມ ່ ນ ວ ່ ານ ຕ ູ ຂ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ເ ອ ົ ານ ໃ ທ ດ ອ ນ ທ ໊ ື ນ ັ ້ ກ ໄ ດ ້ ລ ູ ກ ເ ໝ ໊ ື ອ ນ ດ ້ ົ ງ ງ ວ ກ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ຫ ດ ດ ້ ົ ງ ລ ໊ ື ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ຈ ້ ົ ງ ກ ລ ່ ານ ວ ດ ້ ົ ງ ນ ັ ້ ນ ຈ ານ ນ ານ ກ ວ ່ ານ ເ ອ ົ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ນ ານ ຍ ຮ ້ ອ ຍ ຄ ້ ານ ຈ ້ ົ ງ ໄ ດ ້ ລ ູ ກ ນ ັ ້ ນ ລ ໊ ື ເ ມ ໊ ື ອ ນ ັ ້ ນ ຂ ຸ ນ ຊ ໊ ື ວ ຫ ານ ຈ ້ ົ ງ ກ ລ ່ ານ ວ ່ ານ ດ ູ ຮ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ໃ ນ ເ ມ ໊ ື ອ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ເ ອ ົ ານ ໃ ທ ອ ໊ ື ນ ບ ່ ໍ ເ ປ ັ ນ ດ ້ ົ ງ ໃ ທ ຕ ູ ຂ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ນ ໊ ື ດ ານ ຍ ສ ່ ານ ວ ນ ດ ້ ົ ງ ເ ອ ົ ານ ໃ ທ ຕ ູ ຂ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ຈ ້ ົ ງ ໄ ດ ້ ລ ູ ກ ແ ລ ເ ດ ໊ ື ອ ນ ລ ະ ຄ ົ ນ ເ ໝ ໊ ື ອ ນ ດ ້ ົ ງ ພ ຣ ະ ບ ານ ຣ ານ ພ ພ ະ ນ ານ ສ ວ ນ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ ານ ແ ກ ່ ຕ ູ ຂ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ນ ໊ ື ແ ລ ເ ມ ໊ ື ອ ນ ັ ້ ນ ຄ ົ ນ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ຈ ້ ົ ງ ກ ລ ່ ານ ວ ອ ່ ານ ດ ູ ຮ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ສ ່ ານ ວ ນ ດ ້ ົ ງ ນ ານ ຣ ານ ຊ ເ ທ ວ ໊ ື ແ ທ ່ ງ ພ ຣ ະ ບ ານ ຣ ານ ພ ພ ະ ນ ານ ສ ວ ນ ນ ັ ້ ນ ມ ໊ ື ລ ູ ກ ທ ານ ບ ່ ໍ ມ ໊ ື ພ ່ ໍ ດ ອ ກ ຕ ິ ຈ ້ ົ ງ ໄ ດ ້ ລ ູ ກ ເ ດ ໊ ື ອ ນ ແ ລ ຄ ົ ນ ນ ັ ້ ນ ຈ ານ ເ ມ ໊ ື ອ ນ ັ ້ ນ ຂ ຸ ນ ຊ ໊ ື ວ ຫ ານ ຈ ້ ົ ງ ກ ລ ່ ານ ວ ອ ່ ານ ດ ູ ຮ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ສ ່ ານ ວ ນ ດ ້ ົ ງ ນ ານ ສ ຸ ທ ໃ ທ ຣ ານ ຊ ເ ທ ວ ໊ ື ແ ທ ່ ງ ພ ຣ ະ ບ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ຕ ູ ຂ ້ ົ ານ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ນ ໊ ື ດ ້ ົ ງ ທ ານ ກ ແ ມ ່ ນ ລ ູ ກ ພ ຣ ະ ບ ານ ເ ຈ ້ ົ ານ ແ ທ ້ ແ ລ ບ ່ ໍ ແ ມ ່ ນ ລ ູ ກ ທ ານ ຜ ູ ້ ໃ ດ ຜ ູ ້ ນ ໍ ້ ົ ງ ດ ານ ຍ ວ ່ ານ ດ ້ ົ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ກ ໋ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ຫ ໊ ື ວ ນ ານ ກ ນ ັ ກ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ໊ ື ອ ນ ັ ້ ນ ຄ ົ ນ ທ ້ ົ ງ ຫ ຼ ານ ຍ ອ ັ ນ ປ ູ ່ ໃ ນ ດ ອ ນ ທ ໊ ື ນ ັ ້ ນ ເ ຂ ົ ານ ກ ໋ ເ ລ ໊ ື ກ ລ ານ ເ ມ ໊ ື ອ ໝ ົ ດ

ส้ๆงแล้ว ขุนชีวหาแลบ่าวไพ่ทั้งมวน ก็พ้อมกันเข้าสู่ชะเผิาแล้วก็ละถ
บ้านออกไปนั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสวนกับทั้งท้าวขุนชีวหา
แลบ่าวไพ่ทั้งมวน ก็พากันไปด้วยอันลำดับอันดื่นมื่นบานใด้เดือนนึ่ๆ บาๆ
สุทโทธาชุเทวิก็ทธิๆถันพะใด้ ฝ วัน ก็ประสูถลูกชายผู้นึ่ๆ ชื่อว่าท้าวหู้า
ช้อนทั้นแล เมื่อนั้นชะเผิาพระยาธาพพะนาสวน จิๆไปรอดไปเถิๆเภาะ
ถอนอันนึ่ๆก็ลวถพากันจอกเชิาหั้นแลเมื่อนั้นขุนชีวหาจิๆเอาลูกบ่าว ๔ ถิน
ก็ลวถออกไปดูในท่ำภาๆข่วๆบ้านทื่นั้นทิวทุกแห่งทุกพาย ถินทั้งหู้าย
จิๆเอ็นถามว่า ดูธาเจ้านายร้อย เจ้าทั้งหู้ายมาชื้อายวัถุเข้าธอๆอันใดนั้นจา เมื่อนั้นขุนชีวหาจิๆกล่าวว่า ดูธาเจ้าทั้งหู้ายดูข้าทั้งหู้าย
บ่มาชื้อายสั้ๆ ก็ท่ำพากันมาแล่วดูหู้ายบ้านหู้ายเมื่อๆ เพื่อใช้มีคำเว้า
เมื่อหน้านั้นแล อันนึ่ๆถันว่าดูข้าทั้งหู้ายไปพบผู้เถ้าก็จักเอาเมื่อต้อนอาว ผู้
สาวก็จักเอาเมื่อต้อนอ้าย พบแม่ร้างแม่หม้ายก็จักเอาตัวเองบุนเผิ้
เรีย คำพอนฟังเอาท้อน เมื่อนั้นถินทั้งหู้ายจิๆกล่าวว่า ข้าแก่เจ้า
ทั้งหู้ายอันเป้นนายร้อยถ้า ส่วนถั้งสาวหนุ่มหน้าใหถอนก็บ่ถวนธุๆหมอน
เจ้าอ้าย ป่าใด้หัวบุ้มป้ายสูงถวย น้องบ่เถียสานกวยหายเข้า น้องบ่เถีย
หุๆเหู้าไปขาย "น้องนี้เชื่อส่ำปายก็บ่ถวนเป้นภิกเจ้าใด้"๑ แม่นว่าธ้องร่ำ
ใช้แถนถายแลนา ว่าถั้งนั้นแล้วเอิาก็พ้อมกันหัวสว่างมากนักแล้ว ก็
ลวถเลิกลาหนี้เมื่อหั้นแลเมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสวน จิๆบอกเถินไพ่พิน
ใยหาทั้งหู้ายเข้าสู่ชะเผิาแล้ว ก็ลวถบ้านออกไปหั้นแล เมื่อนั้นพระ
ยาธาพพะนาสวนแลขุนชีวหากับทั้งไพ่พินใยหาทั้งมวน ก็พ้อมกันไป
ด้วยอันลำดับอันดื่นมื่นบานใด้เดือนนึ่ๆแล้ว บาๆสุทโทก็ทธิๆถันพะนางใด้
ฝ วัน แล้วก็ประสูถใด้ลูกชายผู้นึ่ๆ ชื่อว่าท้าวะอ่อยคำชาวหั้นแล เมื่อนั้น
ชะเผิาพระยาธาพพะนาสวน ก็ไปรอดไปเถิๆเภาะถอนอันนึ่ๆแล้วก็ลวถ
จอกเชิาหั้นแล เมื่อนั้นถินทั้งหู้ายอันปู่ในถอนทื่นั้น เอิาก็ไหู้หู้าลิๆมาเถัน
ท่าทื่นั้น บาๆพ่อๆมาถักน้ำเมื่อหาผิว บาๆพ่อๆมาแต่ถิวแล่วหู้น บาๆ
พ่อๆหาเข้าหนึ่บจับมับ บาๆพ่อๆเลียหิวถันใบปอก บาๆพ่อๆนั้นปู่ออก

---

๑ ถามใบลาบ จาบก่ำฆบ "น้องนี้สัมปาหนิกก็บ่ถวนเป้นภิกเจ้าใด้"
ฺมัถ ฝ ผูภ ๕ หน้า ๖๔

จอมจำ เอิาก่มาขุ่แซุหิวสว่า บาวพ่อวกามลูกค้าขาบสัวแลบา ผื้อบั้บ ขุบขือหามีมาบาเอิ้นปอกเลียปอกบ้อวสาวรามว่า ใอบ่เจ้าใสมวามเลิด ล้ำพีก่อ่หาบบ้ำเมือบ่า พีก่อ่พับร่ำหัวแภบ พีก่อ่บั่วแหบหมูมเผิา อ่ แก่สีแจ่มเจ้าบาใก้ล่าบลอวพาวแด่เหิ้บ สาหุเจ้าปากมาหาบถุตามหู้วู เจ้าปากมากาบฝังตามห้อบ บ้อวกอ่ลอวถ่ำก้อบใสพา บ้อวกอ่ลอวถ่ำวา มาจูบ บ้อวกอ่มักรูบอ้ายแด่ลอมแลบา อ่าถั่วบั้บแล้อ เอิาก่เลิกลาผื้อ หั้บแล ผื้อบั้บขุะเผิาพระบาราพพะบาสอบ กับหัวบาวสุหใหกอ่ลอด บ้าบออกไปหั้บแล แด่บั้บพระบาราพพะบาสอบแลขุบขือหาก่ไปก้อบ ลำกับอับถืบมืบบางตามกระแสแม่บ้ำหัวมอบมืบบาง ประหบางว่าใก้ เถือบบ๋วแล้อ บาวสุหใหกอ่หริวถัพพะบางใก้ ป อับแล้อ กอ่ประสูดใก้ลูก ขาบผู้บ๋วขื่อว่า "ห้าวตาขาวฝ้าบ"๑ หั้บแล ผื้อบั้บพระบาราพพะบาสอบ แลขุบขือหาก่พากับเอิาปู่ใบเภาะถอบอับบ๋วๆ ใบห่ำภาวแห่วบ้ำสมุดหิ้บั้บ เป้บถาวบอบหั้บแล ผื้อบั้บข้วมิถิบทุกไร้อิ้บใจผู้บ๋วๆ ขื่อว่าห้าวใสมมะบา มับก่ลิวมาเถิวห่าบ้ำหิ้บั้บผู้ถาว เพื่อว่าจักอาบบ้ำถั่วบั้บ มับจิ๊วเห้บขุะเผิา พระบาราพพะบาสอบ มาจอดปู่ใบห่าหิ้บั้บ มับจิ๊วถามว่าข้าแก่เจ้าภู หัวหูาบ เจ้าหัวหูาบเอิาสัวมาขาบก่ข้าจา ผื้อบั้บขุบขือหาจิ๊วขาบว่า ดูอาห่าบผู้มีรูบใสมอับวาม เอิาก่บ่มีอัตถุเข้ำของวอับใดมาซื้มาขาบ ก่ห่ำพา กับไปกล่าวต้าบใอมเอิาบาวสุหใหกับถอมเจ้าระสี มาให้แก่พระบาราพ พะบาสอบอับเป้บเจ้าแก่ตูข้าหัวหูาบบั้บแล ผื้อบั้บห้าวใสมมะบาจิ๊วถาม ว่า ข้าแก่เจ้าภูหัวหูาบ ส่อบถั่วบาวผู้บั้บมีรูบใสมอับวามแหัลี ผื้อบั้บขุบ ขือหาจิ๊วกล่าวว่า ดูอาห่าบติบมีผบาอับล้ำบ๋วๆ ส่อบถั่วบาวผู้บั้บ ก่ประสูด ใก้ลูกห้าแลว่าถั่วบั้บ ผื้อบั้บห้าวใสมมะบาจิ๊วกล่าวว่าข้าแก่เจ้าหัวหูาบ ใบผื้อบาวผู้บั้บก่ประสูดใก้ลูกห้าถิบแล้ว ถั่วบั้บ เจ้าภูหัวหูาบไปกล่าว ต้าบใอมเอิาบาวผู้บั้บเห็วบางแห้ม่ ผื้อบั้บขุบขือหาจิ๊วขาบว่า ดูอาห่าบ ผู้สลาดก้อบผบาปับขา ดูข้าหัวหูาบไปกล่าวต้าบใอมเอิาบาวผู้บั้บบางใก้

---

๑ ในใบลานจานก่ำฆูบ "ห้าวตาขาวดอกฝ้าย"

๑"ปีบ๋างบี้แล ผื้อท้าวไสมมะนาได้ยินคำขุนแขกกล่าวสันนั้น มันก่เลิกลา
หนีผื้อเรือนแห่งมันทั้งแล ในผื้อราตีค่ำอันนั้นแลธุ่งแสงสุริยะพุ่งพ้น
เอาบุคันทอนมาแล้ว พระบาธาพพะนาสวนแลขุนชีวหาก่ย้างชะเผ้า
ออกไปบามเช้าทั้งแล ผื้อนั้นส่วนกั้งชะเผ้าอันนั้นก่ไปเป้นอันเท้างนางได้
เก๊อนบ๋างแล้ว นางสุทโทธาชุเทวีก่ทธิงฮ้พพะนางได้สามวันแล้ว ก่ประ
สูดได้ลูกชายผู้บ๋างชื่อว่าท้าวผานทูกผื้อๆทั้งแล ผื้อนั้นชะเผ้าก่ซ้ำไป
จอดเช้าปู่ในเภาะถอนอันบ๋างถามภาละอันสิมถวนเช้าทั้งแล ผื้อนั้นบ๋าง
ชายน้อยหนุ่มท้างทูกอันปู่ในถอนที่นั้น เฮาก่เห้นชะเผ้าพระบาไปจอด
เช้าในท่าที่นั้น เฮาจึ่งถามว่าฮ้าแก่เจ้าท้างทูกบ เจ้าภูท้างทูกบลุกแต่ที่ใด
มาก่ฮ้าจา ผื้อนั้นขุนชีวหาจึ่งกล่าวว่า ฮ้าท้างทูกบมาแต่เมื๋องลังกา
พุ้นแล ผื้อนั้นกินท้างทูกบท้างบ๋างชายน้อยหนุ่มจึ่งซ้ำถามว่า เจ้าท้างทูกบ
มาแต่เมื๋องลังกาที่นั้น บังได้เฮาสังมาฮายแด่ก่ฮ้าจา ผื้อนั้นขุนชีวหา
จึ่งฮายกอบว่าดูธาเจ้าท้างทูกบ ตูฮ้าท้างทูกบมาแต่เมื๋องลังกาที่นั้นก่บ่
มีเฮ้าฮองอันใดมาชุมาฮายสัง ท่ำว่าบังได้เฮาผู้เก๊าบาฮายให้ผู้สาวท่ำนั้น
แล้ว เจ้าท้างทูกบบังชีชิเฮาผู้เก๊าไหเมื๋องลังกาไว้ใตบา ตาวพ่ำแด่แม
ผื้อนั้นบ๋างชายสาวบ่าวท้างทูกบได้ยินขุนชีวหากล่าวสันนั้น เฮาก่พ้อมกัน
ทิวสว่างๆแซวๆมากมักแล้ว ก่ซ้ำกล่าวว่า ฮ้าแก่เจ้าภูท้างทูกบผู้เก๊าอัน
ปู่ในถอนกางน้ำที่นี้ก่มีบ่ไร้บ่ปากถูฮ้าท้างทูกบบ่ชีเฮาแล้ว ท่ำว่าบังปากได้
แต่ผู้บ่าวนั้นแล ผื้อนั้นขุนชีวหาจึ่งกล่าวว่า เหตถังลีเจ้าท้างทูกบจึ่งบ่
ปากได้ผู้เก๊านั้นจา เหตว่าผู้เก๊าบังเถียกกินภัง ผู้เก๊าบังเถียปูกหมากถูม
"ต๋"๒ บามเช้า ผู้เก๊าบังเถียปูกหมากน้ำแล้งหากชาย เจ้าท้างทูกบบ่ปากได้
นั้นลีว่าถังนั้น ผื้อนั้นกินท้างทูกบจึ่งกล่าวว่า ตูฮ้าท้างทูกบปากได้บ่าว
หนุ่มน้อยหน้าชื่นชู้ยบิ๋งรามธูบใสมางบ่อยห่อยป่อยล่อยแก้ม "เฮาพา"๓
ว่าถังนั้นแล้ว เฮาก่เลียเลิกลาเมื๋อหาเรือนทั้งแลผื้อนั้นพระบาธาพพะ

---

๑ ในใบลานจานก่ำฮูบ "ปีบ๋าง"
๒ ในใบลานจานก่ำฮูบ"แต้๋าง"
๓ ในใบลานจานก่ำฮูบ "ใสพาปากเฮามากอดบอบดูงบี้" มัด ฉ ผูก ๕ หน้า ๒๙

ນາສວນແລຊຸນຊືວຫາກໍ່ບ້າບຊະເພົ້າອອກໄປຫນ້າ ເມື່ອນັ້ນເຈ້ົາທ້ົາສອງກັບທ້ົາ
ໃບຫາທ້ົາມວນກໍ່ເບີກຊະເພົ້າ ໄປດ້ວບອັນລ່ຳດັບອັນຄືນມືນນານໄດ້ເດືອນນຶ່ງແລ້ວ
ນາງສຸທໂທກໍ່ປຣະສຸດໄດ້ລຸຖຊາບຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າທ້ົາວຄຳເຫຼ້ົ ອງລອດເບ້ົາທັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນຊະເພົ້າເຈ້ົາທ້ົາສອງກໍ່ລວດຈອດເຊົ້ົາທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊືວຫາຈ້ົາອອກໄປ
ແອ່ວຫ້ົ ນໃນທ່ຳກາງຂ່ວງບ້ານທ້ົນັ້ນທ້ົວທຸກແຫ່ງທຸກພາບ ຄົນທ້ົງຫຼ້ົາບຈ້ົາຖາມ
ວ່າ ເຈ້ົາທ້ົງຫຼ້ົາບໄປຂາບສ້ົງເດ ວ່າດັ່ງນັ້ນຊຸນຊືວຫາຈ້ົາກລ່າວວ່າ ຂ້ົາພູ້ລູກບ່ໍ
ໄດ້ນາຂາບສ້ົງ ທ່ໍ່ວ່າບ້ົງໄວ້ຄົນຂ້ົ ດ້ົາບນາຂາບໃຫ້ແກ່ສາວຜູ້ນຶ່ງທ່ໍ່ນັ້ນແລ້ວ ເມື່ອ
ນັ້ນຄົນທ້ົງຫຼ້ົາບຈ້ົາກລ່າວວ່າ ຖ ຂ້ົາທ້ົງຫຼ້ົາບບ່ໍ ຊ ເອົ້ົາແລ້ວເຈ້ົາກ້ອບແກ້ວລູກຊາບປ່າ
ນາຂາບໃຫ້ທ້ົ ອບ ນ້ອງນີ້ ຊ ເຊ ອ ກ ອ ກ ຊ ້ ອ ບ ຈ ູ ມ ບ ານ ເທ ັ ນ ຄ ົ ນ ທ ານ ໃ ຈ ກ ້ ວ ຈ ັ ກ ຕ ່ ວ ອ ໜ ້ ້ າ
ຊຸ ມ ໆ ແ ລ ນ ວ ່ ◌ ◌ ◌

ເລິກແລ້ວໝາກບົນ ເຈົ້າຄ້ຳກົນໝາກແປບ ພີ່ຈັກຂໍແບບຊ້ອນເຊີບຊົມວ່າດັ່ງນັ້ນ ແລ້ວນາງຄຳສຸກກໍລວກລັກນ້ຳຫາບເມືອເຮືອນມັນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພ ພະນາສອນກໍລວກເບີກຊະເພົາໄປຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊົວຫາແລພຣະບາຣາພພະ ນາສອນກໍໄປດ້ວຍອັນລຳດັບວັນຄືນມຶນນານ ປຣະໜານວ່າໄດ້ເດືອນນຶ່ງແລ້ວ ນາງ ສຸທໂທກໍປຣະສູດໄດ້ລູກຊາຍຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າທ້າວຄ້ຳກົນໝາກແປບຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ ພຣະບາຣາພພະນາສອນແລຊຸນຊົວຫາຖຸ່ງເດີນມາແຕ່ເຈົ້າຣະສີ ມີປຣະໜານ ວ່າໄດ້ເກົ້າເດືອນນຶ່ງ ນາງສຸທໂທກໍປຣະສູດໄດ້ລູກເກົ້າຄົນໃນຫົນທາງທີ່ນັ້ນ ກໍລວກ ເມື່ອເຖິງເມືອງລັງກາອັນເປັນທີ່ຢູ່ແຫ່ງຄົນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາເມືອຮອດແລ້ວ ກໍລວກຈອດຊະເພົາໄວ້ໃນທ່ານ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ຄົນທ້ຳຫຼາຍກໍໃຫ້ຫຼ້ຳລ້ຳມາຮັບພຣະ ບາ:ເລນາງສຸທໂທເມືອຫາຜາສາດຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນທ້ຳຫຼາຍກໍເຫັນລູກນາງ ສຸທໂທເລັ່ງຣະດາດເຕັ້ນຊະເພົາມີປຣະໜານເກ້ຳຄົນດັ່ງນັ້ນ ເຂົາຈ້ຳຖາມຊຸນຊົວ ຫາວ່າ ຂ້ານ້ຳເຈົ້າອັນເປັນຊຸນເປັນນາຍແກ່ຝູງຂ້ານ້ຳທ້ຳຫຼາຍ ອັນນັ້ນພຣະບາເຈົ້າ ໄດ້ເຄັ່ງນ້ອຍນາແຕ່ທີ່ໃດເປັນອັນນາກຫຼາຍແທ້ນັ້ນກໍຂ້ານ້ຳຈາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊົວຫາຈ້ຳ ຂານວ່າ ດູຣາທ່ານທ້ຳຫຼາຍສ່ວນດັ່ງເຄັ່ງນ້ອຍທ້ຳຫຼາຍຝູງນັ້ນ ພຣະບາເຈົ້າກໍບໍ່ ໄດ້ໄປເອົາແຕ່ທີ່ໃດນາ ກໍຫາກແມ່ນລູກນາງສຸທໂທຣາຊເທວີອັນເກີດນາແລເດືອນ ແລຄົນ ໃນເມື່ອພຣະບາເຈົ້າສົນສູ່ຢູ່ກົນກັບດອນນາງນາໃນຫົນທາງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນ ຄົນທ້ຳຫຼາຍຈ້ຳຖາມວ່າ ໃນເມື່ອພຣະບາເຈົ້າໄປຂໍເອົານາງສີດາກັບດອນເຈົ້າຣະສີ ດັ່ງນັ້ນ ເຫດດັ່ງລີ້ຈ້ຳໄປໄດ້ນາງສຸທໂທນາເປັນຣາຊເທວີນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຊຸນຊົວຫາ ຈ້ຳຂານວ່າດູຣາເຈົ້າທ້ຳຫຼາຍ ສ່ວນດັ່ງນາງສີດານັ້ນເຈົ້າຣະສີກໍບໍ່ໃຫ້ແກ່ພຣະບາ ເຈົ້າແຫ່ງເຮົາທ້ຳຫຼາຍ ກໍທໍ່ເອົາແຕ່ນາງສຸເກໂທນາໃຫ້ສ້ຳຄຸນ ຈ້ຳປຣະສູດໄດ້ ລູກເກ້ຳຄົນກັບດອນພຣະບາເຈົ້າແຫ່ງເຮົານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນທ້ຳຫຼາຍໄດ້ບິນຊຸນ ຊົວຫາກລ່າວສັນນັ້ນ ເຂົາຈ້ຳພ້ອມກັນອຸ້ມລູກພຣະບາເຈົ້າເມືອສູ່ພາສາດທ້ຳເກ້ຳ ຄົນນັ້ນແລ້ວ ເຂົາຈ້ຳແຫ່ນແຫ່ພຣະບາທ້ຳສອງເມືອສູ່ພາສາດຫັ້ນແລ ເມື່ອ ນັ້ນນາງຈັນທາຣາຊເທວີກໍອອກນາ ຈູງແຂນນາງສຸທໂທຣາຊເທວີເມືອສູ່ຫ້ອງທ້ອງ ທີ່ນອນແລ້ວຈ້ຳຖາມວ່າດູຣານາງນ້ອງຮັກສ່ວນດັ່ງເຄັ່ງນ້ອຍທ້ຳຫຼາຍຝູງນີ້ ແມ່ນ ລູກຫຼານບຸຄລະຜູ້ໃດ ເປັນອັນນາກຫຼາຍນ້ຳນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສຸທໂທຈ້ຳ ກລ່າວວ່າ ຂ້ານ້ຳເຈົ້າສ່ວນດັ່ງເຄັ່ງນ້ອຍທ້ຳຫຼາຍຝູງນັ້ນເປັນລູກຂ້ານ້ຳຜູ້ນ້ອງ

ອັນໄດ້ປູ່ກິນກັບດອນພຣະບາເຈ້ົາມາໃນຫົນທາງນານໄດ້ເກົ້າເດືອນ ຂ້ານ້ໍໄດ້ລູກເກົ້າ
ຄົນກໍ່ຂ້ານ້ແລ ເມ໊ືອນ້ັນນາງຈັນທາໄດ້ບິນນາງສຸທໃທກລ່າວສັນນ້ັ ນາງກ໋ມ໊ີໃຈອັນ
ຊຸມຊຸ່ນບິນດີນາກນັກແລ້ວນາງຈ໊ົງກລ່າວວ່າ ເຈ້ົານາງນ້ອງໄດ້ລູກຫຼ໊ານຄົນສັນນ໊ີກໍ
ເປັນອັນດີນາກ:ນັກໜາ ສ່ວນວ່າຂ້ານ້ຜູ້ພ໊ີນ໊ີໄດ້ລູກສອງຄົນ ພຣະບາເຈ້ົາກໍ່ບ້ັງເອົາ
ໄປໃຫ ນ້ໍາເສ໋ັງຜູ້ນ໊ອງ ເຈ້ົານາງນ້ອງປູ່ທ໊ີນ້ັນບ້ັງຮູ້ຂ່າວລູກແຫ່ງຂ້ານ້ອັນໃຫ ນ້ໍາໄປນ້ັນ
ແດ່ລ໊ົ ເມ໊ືອນ້ັນນາງສຸທໃທຈ໊ົງກລ່າວວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ພ໊ີເປັນເຈ້ົາ ຂ້ານ້ກໍ່ບ່ໍຮູ້ຂ່າວລູກເຈ້ົາ
ໃນທ໊ີໃດທ໊ີນ໊ອງນ້ັນແລ ເທດວ່າຂ້ານ້ເກ໊ີດມາໃນວັນນ໊ອງ ຂ້ານ້ກໍ່ໄດ້ມາເປັນປາທະປະຣ໊ິ
ຈາກແຫ່ງພຣະບາເຈ້ົານ໊ີແລ ເມ໊ືອນ້ັນນາງຈັນທາຈ໊ົງຖາມວ່າ ດູຮາເຈ້ົານາງ
ນ້ອງຮັກເທດດ້ັງ໊ລ໊ົເຈ້ົາຈ໊ົງກລ່າວວ່າ ເກ໊ີດມາໄດ້ວັນນ໊ອງໄດ້ມາເປັນປະທະປະຣ໊ິຈາກ
ແຫ່ງພຣະບາເຈ້ົານ້ັນຈາ ນ໊ິຄຄາວ່າເຈ້ົານາງນ້ອງຮັກໃຫ່ງເປັນສາວແຕ່ໃນທ້ອງ
ແມ່ແລ້ວເຈ້ົາຈ໊ົງເກ໊ີດມານ້ັນ໊ລ໊ົຮູ້ວ່າເຈ້ົາເກ໊ີດມາແລ້ວຈ໊ົງໃຫ່ງເປັນສາວນ້ັນຈາ ເມ໊ືອນ້ັນ
ນາງສຸທໃທຈ໊ົງກລ່າວວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ພ໊ີເປັນເຈ້ົາແມ່ນວ່າຂ້ານ້ໃຫ່ງເປັນສາວໃນທ້ອງແມ່
ກ໊ົເກ໊ີດມາແລ້ວຈ໊ົງໃຫ່ງເປັນສາວ ຂ້ານ້ກໍ່ບ່ໍຮູ້ໄດ້ແລ ບານເມ໊ືອຂ້ານ້ຮູ້ຈັກພາສາຄົນນາ
ກໍ່ທ໋ໍ່ເທັນຂ້ານ້ໃຫ່ງເປັນສາວແລ້ວແລນ້ັງ໋ປູ່ທ໊ີຈົນໃກ້ພຣະຣະສ໊ີອັນເປັນພ໋ໍ່ແຫ່ງຂ້ານ້ ຄັນ
ວ່ານາງສຸທໃທກລ່າວສັນນ້ັນແລ້ວ ນາງຈັນທາຈ໊ົງຄະນ໊ິງໃຈວ່າ ສ່ວນດ້ັງນາງສຸທ
ໃທຜູ້ນ໊ີ້ຮອບວ່າພຣະຣະສ໊ີ ນ໊ິມ໊ິດໃຫ້ເປັນປາທະປະຣ໊ິຈາກແກ່ພ໊ີວແຫ່ງກູບ່ໍ່ປ່ານ້ະ
ແລນາງຈ໊ົງພລັນໄດ້ລູກຫຼ໊ານຄົນສັນນ໊ີ້ນ້ະແລ ຊາຕ໊ິເພ໋ອຄົນທ້ັງຫຼ໊ານເກ໊ີດມາໃນໂລກ
ນ໊ີ້ບ່ໍ່ທ່ອນວ່າໄດ້ລູກແລເດ໊ືອນແລຄົນສັນນ໊ີ້ແທ້ນາ ທຸງນ໋ອມນ໊ີ້ອົງຄະເນ໊ືອຕົນເໝ໊ືອນ
ດ້ັງດຸງ໋ອກັນນ້ັນແລ ຄັນວ່ານາງຈັນທາຄະນ໊ິງໃຈສັນນ໊ີ້ແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ັງສອງກໍ່ພ້ອມ
ກັນລຸ້ງລູກນາງສຸທໃທທ້ັງເກ້ົາຄົນນ້ັນໄດ້ປ[1] ນ໊ຶງແລ້ວ ກໍ່ລວດບ່າງໄປເປັນແລ້ວແລ
ສອນປາກອ໋ຽງເອງ ກັບດອນແມ່ແຫ່ງຕົນທ້ັນແລ ສ່ວນດ້ັງລູກນາງສຸທໃທທ້ັ
ເກ້ົາຄົນນ້ັນກໍ່ຈໍ່າເລ໊ິນຂ໊ຶ້ນໃຫ່ງນາໄດ້ ປ ປ໊ີແລ້ວ ກໍ່ຈົບເພດກ້ວຍສາຕຕະສ໊ິບອາຄົນ
ທ້ັງນອນບ່ໍ່ອາດຈັກນ໊ີ້ຜູ້ໃດຜາບແພ້ໄດ້ ທ໋ໍ່ເວ້ັນໄວ້ແຕ່ທ໋ໍ່ພຸທທ້ັງກຸຣະນະທາກຣະ
ສັດ໊ຈ໊ົງຈັກຜາບແພ້ໄດ້ແລ ໃນເມ໊ືອພຣະບາຣາພພະນາສວນໄດ້ນາງສຸທໃທນາ
ເປັນຣາຊເທ໋ວ໊ີສັນນ້ັ ນາງກ໋ມ໊ີຄອງວັດບ໋ວຣະບັດແກ່ພ໋ວຕົນເປັນອັນນາກນັກ ສ່ວນ
ນາງຈັນທາແລນາງສຸທໃທທ້ັງສອງກໍ່ເປັນຄົນສລາດອົງອາດຮູ້ທຸກສ໊ົງທຸກອັນ ກໍ່ບ່ໍ່
ມ໊ີບຸຄລະຜູ້ໃດນາເທສນາສ້ັງສອນ ກໍ່ທາກວັສສຮູ້ແຈ້ງໃນຈ໊ິດໃຈແຫ່ງນາງທ້ັງສອງ

---

๑ ຕາມໃບລານຈານກ່ໍ່ຂຸງ "ປ໊ ".

ນັ້ນແລ ແມ່ນວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນແລເຈ້າອຸປປຣາດທ້າວພິກພີ ແລເສນ
ເມືອງອິທທະຊີ ທັງສາມພຣະອົງພີ່ນ້ອງສເວີຍເມືອງລັງກາທີ່ນັ້ນກໍເປັນອັນທັສ
ຣາຊທັມມະ ๑๐ ປຣະການ "ບໍ່ມີເຫັລເຕັ້ງແກ່ປະຊານາຣາດທັ້ງມວນ"๑ ເຂົາກໍມີ
ຄຳສຸກທຸກແຫ່ງທຸກພາບບໍ່ອາດຈັກທຸກບາກອຶດປາກ ດ້ວຍວັຕຖຸເຂົ້າຂອງເງິນຄຳ
ລ້ຳແກ້ວ ເຂົ້າເປືອກເຂົ້າສານແກ້ວ ๗ ປຣະການກໍບັງເກີດມີທຸກອັນ ແມ່ນວ່າໄປ
ຊຸກໍໄດ້ດາບໄປຂາບກໍໄດ້ງ່າບ ບູຫ່າງຊ້ຳຈ່າບດ້ວບວັຕຖຸເຂົ້າຂອງເງິນທອງທັງມວນ
ແມ່ນວ່າໄປຊຸ້ກໍໄດ້ຖືກ ໄປຂາບກໍໄດ້ຂອງແພງ ຄົນທັງຫຼາບອັນຢູ່ໃນເມືອງລັງກາ
ທີ່ນັ້ນ ທຸງນບ່ອນນັ້ງມີເປັນດີເປັນເສດຖີແລທວບຄ້າ ແມ່ນວ່າລູກກຳພ້າກໍໄດ້ເປັນ
ມະຫາເສນາ ສັນນຸຕຕິ ບໍ່ອາດຈັກມີຄຳທຸກບາກລຳບາກຂຶ້ນໃຈ ດ້ວບວັຕຖຸເຂົ້າ
ຂອງອັນໃດອັນນຶ່ງຫັ້ນແລ ສ່ວນຄັ້ງລູກຄ້ຳທັງຫຼາບອັນທ່ຽວໄປນາທາງຊະເພົາກໍ
ດີ ເຮືອໃຫ່ງນ້ອບກໍດີ ຄັນວ່າບຸຄລະຜູ້ໃດນາເຫັນແລ້ວບໍ່ອາດຈັກໜີຄືນເມືອງແຫ່ງ
ຕົນ ສ່ວນຄັ້ງຄົນທັງຫຼາບອັນຢູ່ໃນເກາະດອນທີ່ບນ້ອບທັງມວນ ທຸງນບ່ອນຂົນຄ້ວ
ນາຢູ່ໃນເມືອງລັງກາທຸກແຫ່ງທຸກພາບ ເປັນອັນປາດປາບເຕັນໄປດ້ວບຫຼ້ງເຮືອນ
ແຫ່ງຄົນທັງຫຼາບບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ ໃນເມື່ອຄົນທັງຫຼາບຂົນຄ້ວນາ
ຢູ່ໃນເມືອງລັງກາທີ່ນັ້ນແລ້ວ ບໍ່ອາດຈັກໜີໄປທີ່ໃດ ທຸງນບ່ອນໄດ້ເຂົ້ານາທຸກເມື່ອ
ທຸກບານ ແມ່ນວ່າຟ້າຝົນຊົນລະທາກໍໂຫຼຫຼ້ັ່ງຄ່ັ່ງລົງນາເປັນອັນດີອັນງານ ກໍບໍ່ບັງ
ເກີດຖ້ວມແລ້ງ ທຸງນບ່ອນເປັນຝົນຊົນລະທາຄ້ອນພໍດີພໍງານ ກໍບໍ່ມີບຸຄລະຜູ້ໃດຈົ່ນ
ຟ້ອງຮ້ອງວ່າຕົນທາພຣະບາທັ້ງ ๗ ພີ່ນ້ອງກໍທໍ່ພ້ອມກັນບ້ອງບໍ່ວ່າຕຸ້ນບ່າວຫ່ອນ
ໃໝ່ ບຸຄລະຜູ້ເປັນໃຫ່ງກໍເອົາໃຈໃສ່ຜູ້ນ້ອບ ແມ່ນວ່າບຸຄລະຜູ້ເປັນນ້ອບກໍບໍ່ກ່ລ່າວ
ຄ້ອບຖ້ງຄວາມນັ້ນແລ ກ່ລ່າວນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ ໄປເອົາບາງສຸທໂທ
ເປັນຣາຊະເທວີກໍແລ້ວເທ້ານີ້ກ່ອນແລ...

ບັດນີ້ຈັກຈາເຖ້ງພຣະບາລາມມະຣາດ ແລເຈ້າອຸປປຣາດທ້າວພຣະລັກ ອັນ
ສເວີຍຣາຊສັນປັຕຕິໃນເມືອງຈັນທະບຸຣີ ສີສັຕຕະນາກທີ່ນັ້ນກ່ອນແລ ສ່ວນຄັ້ງ
ຄ່ຳລືຊາພາກົດອັນຄົນທັງຫຼາບກ່ລ່າວບ້ອງບໍ່ນາງສີດາ ສືບຕໍ່ແຕ່ນາຍພານເມື້ອ
ອັນຢູ່ໃນເມືອງອິນທະປະຖະນະຄອນໄປເຖ້ງເຈ້າທັ້ງສອງດ້ວບຄຳວ່າ ນາງສີດາອັນ
ເປັນລູກເຈ້າຣະສີຢູ່ໃນເກາະດອນນ້ຳສມຸດທີ່ນຶ່ງເປັນອັນຜູ້ດີງາມນາກນັກ ວ່າດັ່ງນັ້ນ

---

๑ ຕາມໃບລານຈານກ່ຳຂຸນ "ບໍ່ນິບເຫັ້ງເຕັ້ງແກ່ປະຊາຣັດທັ້ງມວນ"
ຜູກ ๕ ມັດ ๓ ໜ້າ ๓๗

เจ้าทั้งสองจึ่งพากันไต่ตามถามถูกต้องคำอันนั้น เขาก็กล่าวว่าเทอะ ข้า แก่มะหาราชเจ้า ยังมีนางสีดาผู้น้ำๆ อันเป็นลูกเจ้าระสี อันมีนางทั้งทายอันเป็น [๑]ปะระตุ ๑๐ คิน มีนางล่อม(เปรี้ง) มาปู่อุบปถากรักสาสองคิน [๒]ทั้งมวนมี ๓๐ คิน อันมีนางสีดาเป็นอั้นว่าดั่งนั้น เจ้าก็มีใจกระสันหานางสีดาผู้นั้นมากนัก เจ้าจึ่งกล่าวเชิญนางสีพิมพาราชเทวีว่า พันเทอดูราบางน้องรักพี่ บัดนี้กูพี่ก็ได้ยินข่าวสาบอากาบว่านางสีดาผู้น้ำๆอันเป็นลูกเจ้าระสีปู่ในเกาะถอบน้ำสมุดในทิสสะก้ำอาถะเบ ว่าดั่งนั้น บัดนี้กูพี่ก็จักไปไต่ตามถว่าสแอวหานางผู้นั้น ให้ได้มาเป็นปาทะปะธิจากแห่งเรา พี่แท้ดีหรี่ เมื่อนั้นนางสีพิมพาราชเทวีจึ่งกล่าวว่าเทอะข้าแก่มะหาราชเจ้าแม่นว่าเจ้ากูจักไปขับขวายหานางทั้งทายให้ได้แล้วแลนำเอานางเป็นปาทะปะธิจากแห่งเจ้ากูพ่อหมื่นพ่อแสนพ่อล้านพ่อโกฏก็ดี ส่วนดั่งผู้ข้าอันเป็นราชเทวีแห่งมะหาราชเจ้านี้เป็นอันชิมชื่นยินดีมากนักก็ข้าแล ถันว่านางสีพิมพากล่าวดั่งนั้นแล้วนางเทวีทั้ง ๒ ก็บ่กล่าวถ้อยคำอันใดอันน้ำก็เอาแต่นางสีพิมพาราชเทวีเป็นผู้ถูกนั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอุปปราดท้าวพระลักกล่าวเชิญนางสีกับยาราชเทวีแลนางทั้งหกโดยดั่งพระยาลามมะราดนั้น สี่กุมารส่วนดั่งนางทั้งทายเจ็ดคนก็บ่อาดจักกระทำกำอันใดอันน้ำได้ก็ทำตามจิตใจแห่งผัวถนสี่กุมารทั้งแล เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองจึ่งถกแต่งเกาดาเมื่อถน ถีแล้วเจ้าจึ่งขึ้นขี่ม้ามะนิกาบทั้งสองพระองค์แล้ว จึ่งซ้ำเอิ้นสั่งนางเทวีทั้งทายว่าถ่อยปู่ถีเบินางทั้งทายเธิย เผื่อทั้งสองจักพากันไปพายหน้าก่อนเบิเจ้าทั้งทายจึ่งพากันปู่ถีทุก ๆ คนนั้นเทิน ว่าดั่งนั้นแล้วเมื่อนั้นเจ้ากุมารทั้ง ๒ แลนางกุมารีทั้ง ๒ ได้ยินสงพระยาพ่อถนเอิ้นสั่งแม่แห่งถนสันนั้นเจ้าทั้ง ๑๐ คิน ก็พ้อมกันแล่นมาพาสากแม่แห่งถน ก็จึ่งเหันพระยาพ่อแห่งถนขึ้นขี่ม้าว่าจักหนีไปดั่งนั้น เจ้าทั้ง๑๐คนจึ่งพ้อมกันชุมเชิญมาถามว่าข้าแก่เจ้าทั้งสองอันเป็นพ่อแห่งฝูงข้าทั้งทายเจ้าทั้งสองจักพา

---

๑ บ่ได้ความ ถอนเป็น "อันมีนางทั้งทายอันเป็นปะธิวานถน ๑๐ คิน" ตามใบลานจานก่ายบน มัด ๓ ผูก ๕ หน้า ๔๐

๒ ถอนจะเป็น ทั้งมวนมี ๑๓ คิน

ภับไปทิ่ใดบ่บอกภล่าวบ่สั่งบ่ลาฝูงข้าทั้งหฺลายนั้นภ็อข้าจา เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองจำพ้อมภับภล่าวอ่า ดูธาเจ้าทั้งหฺลายอันเฝันลูกธักแก่พ่อส่วนดั้งภิจจะภำเบื้องนี้ภ็เฝันธาชุภาบแห่งเผื่อข้าทั้งสอง อันเฝันพ่อแห่งเจ้าแท้ถิหฺ ภูพ่จำบ่ได้บอกแก่เจ้าทั้งหฺลายอันเฝันลูกธักนั้นแล ในเมื่อภูพ่ไปผิปอางเอาบางสิถาทิ่นี้แม่บอ่าได้ภ็ดีบ่ได้ภ็ดี ภูพ่ภ็จักถ่อยผิเถาะเลาะลงบดูให้ได้บางผู้นั้นบ่ป่าบ่เชิ้าบั้นแล ถับอ่าภูพ่ไปผิปอาง [๑]สุทหิวิไสบ่ได้บางผู้นั้นภ็ดีอันบึ่งหฺอบอ่าบังเภิดเฝันแก้วทั้งหฺลาย พ่าลูกหมักแหน้นแค้นเถือดั้งนั้น[๒] ภูพ่ภ็จักแต่งทูตาข้าใช้มาเอาเจ้าลูกธัก ไปผิปอางธับเลอเอาตาบต่เท้าให้ได้บางผู้นั้นภูพ่จำจักถืบมาภ็พ่บา เมื่อนั้นเจ้าภุมาบ [๓]ทั้ง ๑๒ อันมีอิงถิดเฝันต้นจำพ้อมภับภล่าวอ่าเทอะฝูงข้าไทอ้มะหาธาชุเฝันเจ้า ส่วนดั้งภิจจะภำเบื้องนี้ ฝูงข้าทั้งหฺลายขอาสาไปตามมะหาธาชุเจ้าภ่อนภ่ข้าแท้บ เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองจำซ้ำภล่าวอ่าดูธาเจ้าทั้งหฺลาย อันเฝันลูกธักแก่พ่อบัถบิเจ้าลูกธักทั้งหฺลายบังหมุ่มบังน้อย เทอดั้งลิจำจักไปภะทำภิจจะธาชุภาบได้ภ็พ่เถเผื่อทั้งสอง จักพ้อมภับไปพิจาธะบาให้รู้แจ้งอ่าเฝันอันบากภ็ดี บ่บากภ็ดี ผิอ่าภิจจะภำอันง่ายภูพ่ภ็จักเอาบางมาให้แล้วนั้นแล ผิอ่าเฝันภิจจะภำอันบาก ภูพ่ภ็จักแต่งทูตาข่าวใช้มาเอาเจ้าทั้ง ๗ ไปป้าบปิกจิกช่อยให้แล้วภิจจะธาชุภาบนั้นแล เจ้าลูกธักทั้ง ๗ จำพาภับปู่ธักสาแม่ป้าน้าสาว ลูกหฺลานในเมื่องทิ่นี้ก่อน ภ็พ่เท็บเมื่อนั้นเจ้าภุมาบทั้ง ๗ แลบางภุมาธีทั้ง ๗ ได้ยินพระบาพ่ทั้งสองภล่าวดั้งนั้นเจ้าทั้ง ๗ ภ็บ่อาดจักภล่าวบังถ้อบคำอันใดอันบึ่งได้ เจ้าทั้ง ๗ จึงไปโจมเอาตินพระบาพ่ อันปู่เหนือหฺัวน้าใส่หัวทุภคน ๆ แม่นอ่าบางภุมาธีทั้ง ๗ ภ็ดีเอาภ็พ้อมภับมาโจมเอาตินพระบาพ่มาใส่หัวทุภคนแล้ว ภ็มีหน้าอันเถ้มไปถ้อบน้ำตาภ็ลอดพาภับหนีเมื่อสู่ผาสาดแห่งตินทุภคน ๆภ็มีแล เมื่อนั้นพระบาลามมะธาดแลเจ้าอุปปธาดท้าวพระลัก ภ็บอก ให้น้ามะนีภาบลิงจากผาสาดแล้ว ภ็ลอดบิภย่างไปตามปักภะติแห่งตินทำภางเมื่อง

---

๑ ถอบเปับ "สุดวิสัย"

๒ ในใบลามจาบภ่ำขงบ "อันบึ่งหฺอบว่าบังเภิดเปับเหดภาบหมักแหน้นแค้นเถือดั้งนั้บ" บูภ ๕ มัด ฉ หน้า ๔๒"

๓ ถอบเปับ "ภุมาบทั้ง ๗ ตามใบลามจาบภ่ำ

ท้ำนั้นหั้นแล เมื่อนั้นกินทัฬหกุมารเหนังเจ้าทั้งสอง ขอวิม้ามะนิกาบออกหนี
ไปกั้งนั้นเอิาจ้าพ้อมกับข่มีแล้วกล่าวว่า เทอะฝูงข้าไหว้มะหาธาตุเจ้า
ทั้งสองบัดนี้เจ้ากูทั้งสองจักพ้อมกัน ๕ั้นขอวิม้าไปที่ใดก่อข้าจาเมื่อนั้นเจ้า
ทั้งสองจ้าพ้อมกันกล่าวว่า ดูธาท่านทัฬหุมาเผือทั้งสองก่ได้ยินข่าวสาน
อากาบว่านางสีดาอันเป็นลูกเจ้าธะสี ปู่ในเกาะดอนน้ำสมุดในที่สสะก้ำ
อาถะเบพุ้นเป็นอันผู้ถีผู้ฐานมากนัก เผือทั้งสองจ้าจักพ้อมกันไปล่ำดูหอน
ว่าได้นางหนุมน้อยมาชุมนั้น ว่ากั้งนั้นแล้วเจ้าทั้งสองจ้าพ้อมกับขวิม้าไป
เถิงขิอชะพาน อันพระบาธาพพะนาสอนนิมิดขอ้ามแม่น้ำ ทะนะนะที่นั้น
แล้วเจ้าจ้าให้ม้ามะนิกาบใต่ไปตามขิอชะพานอันนั้นแล้วก่ลอดไปเถิงฝาก
แม่น้ำก้ำตาอันถึกแล้วก่ลอดไปเถิงหัวขิอชะพานอันเกาะก่าย มาแต่เมืองๆ
อินทะปะถะนะดอนที่นั้น เจ้าทั้งสองจ้าใต่ตามไป ในท่ำกางขิอชะพานที่
นั้นเป็นอันสุกขะสำธานมากนักหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิกาบจ้าไปรอดไปเถิง
สาลาจอดอันท้าวธาพพะนาสอนนิมิดไว้นั้น เจ้าจ้าให้ม้ามะนิกาบไปแว่
จอดเซาแรงแล้วแลไปอาบแลกินน้ำในสะพัง อังใบกขาธะนีที่นั้นแล้ว
เจ้าทั้งสองจ้าพ้อมกันไปเอาสัพพะพืดชะทัฬหุบ หมายมีพ้าวแลอยู่ ๑
ในสองตาบข้างขิอชะพานที่นี้ "มาฟัง๒" ตามสุกขะสำธานแล้ว เจ้าทั้ง
สองก็ขึ้นขวิม้าไปตามขิอชะพานที่นั้นก้อยอันลำดับถาวทางแล้ว เจ้า
จ้าไปรอดไปเถิงสวนหมากไม้ที่บ๋ๆ อันพระบาธาพพะนาสอนนิมิดไว้ใน
ทินทางที่นั้นมากหุบมีทั้งหมากหากหมากเผือๆ ทัฬหุบบ่อากจักนับ
อ่านได้หั้นแลถับว่าเจ้าไปเถิงแล้ว จ้าไปปึดเอามากินก่มีธิสสะอันหวานอัน
หอมมากนักแล้วเจ้าก่ภาบเมือหน้าเจ้าจ้าไปรอดไปเถิงป่าหมากขนุนหมาก
หูอดหมากกับ๓ บ่อากจักนับอ่านได้หั้นแล ถับว่าเจ้าไปรอดไปเถิงแล้ว
เจ้าก่ไปปึดเอามากินก่มีธิสสะอันแซบหอมหวาน มากนักแล้วเจ้าก่ภาย
ไปเมือหน้าหั้นแลเมื่อนั้นเจ้าจ้าไปเถิงสาลาสานจอดที่ ๑ อันเป็นถาวนอน
หั้นแลเมื่อนั้นพ่ำเพลา ๔ยามใก้ถ่ำพระอาทิดถิดต่ำลับจอมดอยไปแล้วเจ้า

---

๑ ตามใบลานจานก่ำอีสาน "อ้อย" "บุก ๕ มัด ฉบับ หน้า ๔๕"
๒ ตามใบลานจานก่ำอีสาน "มากิน" ถวนเป็น "มาฟังกิน"
๓ ตามใบลานจานก่ำอีสาน "หมากฟา"
๔ ถวนเป็น "เวลา"

จ๊ำพากับเชิ้นอบในสาลาหั้นนั้นหั้นแล เมื่อนั้นข้ามีเทพพะบุดถิงข่ำอันปู่ ในด่านป่าหิ้นนั้นก่เทับเจ้าหัว ๒ กับหัวม้ามะนิภาบเป้นอันใสกเส้า หาว่อม เหว้าด้อยเหดอันถืดธอกถืดเก๊าบ้านเมื่อาลูกผัวสันนั้น เทพพะบุดถิงนั้ง จ๊ำบอกเต็นลูกฮ้านบ่าวไพ่เป้นบ่อิวาน แห่ๆถิงว่าถูธาท่านหัวฮ้ายอัน เป้นฮ้านบิวชายบ้อยหนุ่มหัวมวน บัดนี้ไพหิสักเจ้าอันเป้นหน่อพุทหัวภู ธะมะหาภะสักก่มาเชิ้นอบปู่ในสาลาหิ้นนั้น เป้นอันใสกเส้าถืดธอกถืดเก๊าบ ลูกเต้าแลผัวถิงมากบัก สูท่านหัวฮ้ายจ๊ำพากันไปฮับฟ้อนเสบลำเจ้าหัวสอา เพื่อให้เจ้าหัวสอาบีใจอันชุ่นสว่างแลหายใสกเส้าใสภาแด่เน็บ เมื่อนั้นเทพพะดาบ้อยหนุ่มบิวชายหัวฮ้าย ได้ยินคำเทพพะบุดถิงนั้นบอกเต็นสันนั้น เอิาจ๊ำพ้อมกับเอ้ามาเป้นอันมากฮ้ายบิวหนักหนา ถันว่าเอ้ามาแล้ว เอิาจ๊ำพ้อมกับขึ้นสู่สาลาหั้นแล เมื่อนั้นนางเทอะดาถิงเป้นแก่กว่าเทอะดาหัวฮ้าย จ๊ำกี๊ขันหมากจิบพูอันหน้างหมากของดีไปฝากแก่เจ้าหัวสอาแล้วจ๊ำกล่าวว่า "ข้าแก่อ้ายกูมา บัวก่อยปู่ลีลีเจ้าละหนุมเหว้าเม้งอวันมาลี๑ " ข้ากับเทับจอมหันเหว้าหว่อมถืดธอกส้อมบ่อนบอง ถืดธอกหมอนอีาหอก บัดนี้น้องก่มาถึกจอกด้อยสเบหา ขอให้สีใสพาปาก ต้าน ป่าได้ถืดธอกบ้านเป้นกธะถัด จ๊ำให้มานั้งนมัดจ๊ำให้มาปากจาหาย ใสกน้องเจ้าใกกเฮ็อฮ้ายถวามอายเธีย ว่าถั้งนั้น เมื่อนั้นท้าวพธะลักจ๊ำปากถ่ำงามท้าวพธะลามจ๊ำจากอบแก้ว เว้าแจ้วๆเลียบหิว พี้ก่ขอผักบิ้วใบอ่อน พี้ก่ขอปู่ซ้อนบิวแพง พี้ก่ขอล่ำแยงจิ้มปาก๖ ป่าได้เว้าแต่ปากถืงาม ป่าได้เว้าแต่ถวามดายดอก พี้ก่ขอกูดกอกปาถอัน พี้ก่ขอหมากอันพูขอๆเก่า พี้ก่ขอน้ำเต้าปากบอน "พี้ก่ขอธ่งๆหมอนบ่มี ได้ขาด๗ " ยาได้๘ เว้าจากๆกูดายเบิ เอิงมาธ่งน้องมาฮักข้อๆหาปา "มากูดปาเต้าเก่า"๕ (ยา)ได้บ้าเต้าเม้าดูดาย ยาได้มีล่ำอายจักปาก"ขอให้ปาธิยาดชุ่นชิมแด่ท้อน"๙ ว่า

---

๑ ตามใบลานจานก่ำฮูบ "ข้าแก่เจ้าอ้ายพูบานบ้างถ่อยละภุมมานลูกเต้ามาลี บ้างถ่อยละหนุ่มเหว้าเม้งอวันมาลี "ผูก ๕ มัด ๓ หน้า ๔ฎ"

๖ ตามใบลานจานก่ำ "ถิงหมาก"

๗ ตามใบลานจานก่ำฮูบ "พี้ก่ขอธ่งๆหมอนหน่วยขาด"

๘ จิบผูก ๕ มัด ๓

๕ ใบลานจานก่ำฮูบ "มากูดปาเต้าเก่า "ผูก ๕ มัด ๓ หน้า ๔ฎ "

๙ ใบลานจานก่ำฮูบ "ขอให้เจ้าบ่าวย้ายเอ้ามาแด่ท้อน"

ด้วยนั้นก็มีแล เมื่อนั้นนางเทวะดาทั้งหลายบกล่าวแล้ว บางพ่อยเว้าแจ้ว ๆ เลียหิว เมื่อนั้นท้าวพระลามทั้งสองพี่น้อง ก็พ้มกับขวิ้มน้ามะนิภาบแล้วแลไปตามอิอุระพางที่นั้น ถ้อยอันลำดับถาวทางแล้ว เจ้าจิ๋งไปรอดไปเถิงสวนหมากฟักทั้งหลาย อันมีเถือก่ายเถือเจื๋อกันไปในสองตาบข้างหินทางนั้นบ่อากจักนับอ่านได้แท้ ถิหื้ แล เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองจิ๋งไปปิดเอามากินก็เป็นอันแซบหวานเป็นถั่งน้ำอ้อยน้ำตานน้ำผึ้งน้ำมื่มนั้นแท้ ถิหื้ แล ถับว่าเจ้าทั้งสองกินอิ่มแล้ว ก็ลวดพากันไปเมื่อหน้าตามอิอุระพางที่นั้นทั้นแล ฤกนั้นเจ้าจิ๋งไปรอดไปเถิงสวนหมากแตงอันมี ในแถมทางที่นั้นบ่อากจักนับอ่านได้แท้ ถิหื้ ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองจิ๋งพ้อมกันไปปิดมากินแล้วก็ลวดกาบเมื่อหน้าทั้นแล ฤกนั้นเจ้าจิ๋งไปเถิงสวนหมากเอิกหมากฟักบ่ไร้มากนักเจ้าก็กาบไปหน้า ก็ลวดไปรอดไปเถิงสาลาสาบจอกเป็นที่สุกอาสำธาบมากนัก เจ้าจิ๋งพากันเข้าเป็นถาวบอบทั้นแล ส่วนถั่งสาลาสาบจอกที่นั้นอันเต็มไปด้อยเสื่อสากอากสบาตั้งตงงผ้งซอบแล ฮองกินทั้งมวบบ่อากจักนับอ่านได้ทั้นแล เมื่อนั้นบ้งมีเทพพะดาหนุ่ม[1] มีรูบอันงามร้าย เป็นถั่งรูบสิงแลโฮบแลรูบผีบักนั้นแท้ ถิหื้ แล ส่วนถั่งเทพพะดาทั้งหลายฝูงนั้น "ก็ลุกถู"[2] บ้งเวลาภาละอันถ่ำมืดมาแล้วเฮาก็พ้อมกันเข้ามาเพื่อจักมาปากหื้ นชื่นม่วนกับถอมท้าวพระลักพระลาม ทั้งสองพี่น้องทั้นแล ถับว่าเทพพะดาทั้งหลายมารอดมาเถิงแล้ว เฮาก็พ้อมกันขึ้นเมื่อสาลาสาบจอกแล้วแลปากจากับถอมเจ้าทั้งสองด้อยถ่าว่า เจ้าอ้ายเริบปากได้รูบสิงไปไว้แด่ลิ ปากได้รูบโฮบไปไว้ในส้อมแด่ ลิ บาใด ถึกเทวิ้าหว่อมหาผงว่าถั่งนั้น ท้าวพระลักพระลามก็เหันบางเทพพะดามีรูบอันงามร้าย เจ้าจิ๋งบ้งจอ้ายกอ้ายบ่จาเจ้าก็ลงบไปมาบ่ปากเป็นที่ทุกลำบากเดนำ เมื่อนั้นหมิวๆเฮาผางร้าย เฮาก็หิวยุ้มป้ายไปมา หูบตาซ้งเจ้าเลียหงับเข้ามาหามีถวาบาบลูบ บางพ่อยเป็นเถ้าเผ้าถึกบ บางพ่อยมีหิวหิบถึบหู้ว บางพ่อยมีถังภุกสิบขาก บางพ่อยร้อยจว่าง ๆ ถึเผอ บาง-พ่อยร้อยแซวๆถึขูก เป็นที่ขึ้กูกร้ายหนักหนาก็มีแล ในเมื่อธาถึถึบอัน

---

๑. ตามใบลานจานก่ำขูบ "เทวะดาหมู่บึ๋ง" ๒. "ก็ลิงกู" ม. "ไว้ใกบ"
นัถ มิ ผูก ๕ หน้า ๔๙-๕๐

ນັ້ນແລຮຸ່ງແສງແດດໜຸ່ງຂຶ້ນມາ ເຂົາກໍພາກັນເລີກລາກັບເມືອຫາທີ່ປູ່ແຫ່ງເຂົາໝົດ
ສ້ຽງບໍ່ເສສສລໍທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັກພຣະລາມຈຶ່ງພ້ອມກັນຂຶ້ນຂີ່ມ້າໄປ
ຕາມຂົວຊະພາງທີ່ນັ້ນດ້ວຍອັນລຳດັບຄາວທາງ ກໍຈຶ່ງໄປຮອດໄປເຖິງສວນເຂົ້າ
ສາລີອັນມີຮວງເປັນດັ່ງຫາງຊ້າງນັ້ນແລ ຖັດນັ້ນເຈົ້າຈຶ່ງໄປເຖິງສອນວອກໄມ້ທ້ຽ-
ຫຼາບ ໝາບມີດອກສາມປີຂາວ ດອກສາມປີແດງ ເຫຼືອງບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ທັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທ້ຽສອງຈຶ່ງບ້າຍໄປພາຍໜ້າ ຫຼາບວັນລົ້ນດ້ວຍອັນລຳດັບທີ່ນ
ທາງທີ່ນັ້ນ ເຈົ້າກໍໄປເຖິງສາລາສານຈອດເປັນທີ່ສຸກຂາສຳຣານນາກນັກ ເຈົ້າຈຶ່ງ
ພ້ອມກັນຈອດເຊົາເປັນຄາວນອນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບັງມີເທພພະດາໝູ່ນຶ່ງມີຕາອັນ
ບອດກ້ຳນຶ່ງ ມີຕາອັນດີກ້ຳນຶ່ງ ທຸກກ້ຳທຸກພາບບໍ່ອາດຈັກມີຕາດີຈັກອີ່ງທັ້ນແລ
ສ່ວນດັ່ງນາງເທພພະດາທ້ຽຫຼາບຝູງນັ້ນ ກໍເທັ້ນເຈົ້າທ້ຽສອງມາຈອດເຊົາປູ່ທີ່ນັ້ນ
ເຂົາກໍພ້ອມກັນເຂົ້ານາເພື່ອວ່າຈັກປາກຈາຫຼັ້ນຊຶ້ນນ່ວນກັບດອມເຈົ້າທ້ຽສອງພ່ ໃຫ້
ສວ່າງຫາບເທງ່ານອນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັກພຣະລາມກໍເທັ້ນເທພພະດາ
ຕາບອດບໍ່ເສສສລໍ ເຂົາກໍພາກັນມາປາກກລ່າວຫຼັ້ນກັບດອມຕົນສັ້ນນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງ
ກລ່າວວ່າ ດູຣານາງຄ່ອງສົມສີ ຕາເຈົ້າດີຜິເພິ່ງຕາບອດເມ້ຍກ້ຳດຽວ ຣິບເປ້ຍ
ປ່ຽວນາຊອດ[1] ພີ້ກໍຂໍຊົມຊ້ອນຈອມນາງຂໍທ່ຽວທາງຮ່ວມເຈົ້າ ຂໍສັກເທົ້າທາງຮອມ
ໄປດອມເຈົ້າແດ່ທ້ອນວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງເທວະດາຕາບອດເລີບກ້ຽວກອດວາຈາ
ວ່າ ສີໃສພາອຸ່ນເມ້ຍ ນ້ອງນີ້ເປັນຊາດເຊື້ອຕາຂາວ ນ້ອງນີ້ເປັນໃສພາຕາບອດນ້ອງ
ກໍຂໍກ້ຽວກອດຊຸມນາງ ນ້ອງກໍຂໍທ່ຽວທາງຮ່ວມເຈົ້າ ຍາໃສກເສົ້າໃສກາກໍຂ້າເທັ້ນ
ວ່າດັ່ງນັ້ນທຸກຄົນໆກໍມີແລ ໃນເມື່ອຣາຕີຄືນອັນນັ້ນຮຸ່ງແລ້ວ ເທພພະດາຕາບອດກໍ
ເລີກລາກັບເມ້ຍແລ້ວ ທ້າວພຣະລັກພຣະລາມກໍຂຶ້ນຂີ່ມ້ານະນີ້ກາບໄປເມ້ຍໜ້າ
ຕາມຂົວຊະພາງທີ່ນັ້ນ ເຈົ້າທ້ຽສອງຈຶ່ງໄປຮອດໄປເຖິງປ່າໜາກຂາມປ້ອມ ໜາກ
ຫາດແງວອັນເຈືອຣະເມ້ຍລຸງກັນໄປໃນສອງຕາບຂ້າງຫົນທາງທີ່ນັ້ນ ບໍ່ອາດຈັກນັບ
ອ່ານໄດ້ນາກບ້ຽງໜັກໜາ ເຈົ້າທ້ຽສອງຈຶ່ງພາກັນໄປເກັບເອົາສັພພະພືຊຊະໜາກ
ໄມ້ທ້ຽຫຼາບຝູງນັ້ນນາກິນ ກໍມີອິສສະອັນແຊບຫວານນາກນັກ ແລ້ວກໍລວດພາກັນ
ໄປເມ້ຍໜ້າທັ້ນແລ ຖັດນັ້ນເຈົ້າທ້ຽສອງຈຶ່ງໄປຮອດໄປເຖິງປ່າໜາກແຄວ້ງໜາກ.

---

๑ ຕາມໃບລານຈານກ່ຳຂຸນ "ນາຊອນ" ຜູກ ฉ ມັດ ฉ ໜ້າ ๑

ເອົ້ອໝາກພິກຜັກອີ່ຕູ່ ສີ ໃຄ ຜັກຫອມຜັກທຸ່ມຜັກບົ່ວ ບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນເຈົ້າທ້າສອງຈົ່ງກາບໄປເມື້ອໜ້າດ້ວຍອັນລ່ຳດັບຄາວທາງຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນ ເຈົ້າທ້າສອງຈົ່ງໄປເຖິງສາລາສານຈອດທ໊ ນ້ຳເຝັ້ນທ໊ຄາວນອນຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນບ້ຳ ນ໊ເທພພະດາໝູ່ນ້ຳນ໊ຂາອັນຫັກຫ້ານແລ້ວແລຖ໊ ໄມ້ເທົ້າ**ສັກ**ກະເດ໊ອຟັດຫົວສັ່ນຫົວ ຄວບເຂ້ົ້ามาหาเจ้าท้าสอง เพื่อว่าจักมาปากจาหู้นกับถอมเจ้าท้าสอง ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าท้าสองก่เหับเทพพะดาขาห้านสักถ้องเท้าหมอบป๊กๆ เข้ามาเป้นถ้ำถิบท้าฮูายลื้อบจอบเข้าไปบ๊างเมื้อแลกวางพานบั้น เจ้ากมี ใจมักใถ่ปากหิวมากบักแล้ว เจ้าจ๊กล่าวอ่านบางเธ๊บ ไผผู้สักเท้าท้าแรง แหวงเจ้าขาห้านตาเห้ ือกมม้านๆ เข้ามา พี่ปากจารักรูบพี่ปากจูบถ่ำพา สบ่อยเด ว่าถ้ำนั้น เมื้อนั้นเทพพะดาขาห้านเลิบปากต้านจากอมว่าใอบ่ เจ้าถอมมอมหมากส้านพี่เธ๊บ น้องบ๊เฮือขาห้านหงวหาง ขໍ ให้พระบุน[1]ขอันเอ๋านอ้างเมื้อร่วมห้อๆหั่ปาง เมื้อเป้นบางหงมแหบแถ่เห็น ว่าถ้ำนั้น แล้ว เอ๋ากกเลิกลาเมื้อหาเธ๊อนทุกถิบๆ ก่มีแล ไนเมื้อธาติ ถิบอันนั้นแล รุ่งแจ้งมาแล้ว เจ้าท้าสองก่พ้อมกันขึ้นขอีม้ามะนีกาบไปเมื้อหน้าตามขิว ชะพานท์นั้นก่มีแล เมื้อนั้นเจ้าท้าสองจ๊กไปเมื้อหน้าด้วยอันล่ำดับหินหาง เห๊างบานมากนัก จ๊กไปรอดไปเถิงเมื้องอินทะปะถะนะถอนบ่นางหั้นแล ถันว่าเจ้าท้าสองไปเถิงแล้ว เจ้าก่ขึ้นขอีม้ามะนีกาบไปในท่ำกางเมื้องท์นั้น ก่มีแล เมื้อนั้นเจ้าท้าสองจ๊กลิงดูถิบท้าฮูาบ อันปู่ในเมื้องท์นั้นก่บ่เหมื้อน ถ้ำถิบท้าฮูาบอันได้เหับกันเมื้อก่อน ก่ท่ำเหับแต่ข้อยข้าหาสาอันปู่แหบ เมื้องท์นั้น ทุกเธ๊อนทุกบ้านบ่เสดจะหู่ แม่นว่าท่ำผาสาดท้ามอบหงบ่อม เต้มไปด้วยข้อยข้าหาสาท้าฮูาบ อันเอ๋าสะมุดติเอ๋ากันเป้นท้าวเป้นพระ-ยาแหบบ้านเมื้องท์นั้นท้ามอบหั้นแล ส่วนถ้ำพระยาอันเอ๋าสะมุดติเป้น เจ้าเมื้องนั้นชื่อว่าพระยามุบจิลาด[6] เหดว่าพื้นจากข้อยข้าเป้นไทนั้นแล เมื้อนั้นพระยามุบจิลาด ก่เหับท้าวพระลักพระลามเข้ามาเถิงเมื้องแท่ๆถิบ เจ้ากมีใจอันป้านกิวมากนัก เจ้าก่ฟ้าวลิงจากผาสาดมารับเจ้าท้าสองบ่

---

๑ ถวนเป้น "บุนขวาๆ" ใบลานจานก่ำฮูบ "พระบุนเธ๊อๆ "ฆ ฉ ฆ ฉ

๖ ใบลานจานก่ำฮูบ สัมมุดติลาด ห๊ มุดติลาด

ขาวทั้งแล ถังว่าพระยามุขจิราณมารับเจ้าทั้งสองแล้ว เจ้าทั้งสองก็พ้อมกันไปเถิงผาสาณแล้ว ก็พ้อมกันขึ้นไปปู่แหนหิ่เก้าแห่งพระยาธาพะยาสอนทั้งแล เมื่อนั้นพระยาลามมะธาณจิ่งถามพระยามุขจิธาณอันเป็นเจ้าเมืองอินทะปะถะนะถอนหิ่นั้นว่าดูธาท่าน อันเป็นเจ้าเมืองใหม่หิ่นี้ส่อนถั่งห้าวธาพพะยาสอนแลขาวจันทา อันเป็นพี่บ่าวแห่งเธานั้นหนีไปในหิ่ใดเสังท่านจิ่งได้เป็นเจ้าเมืองแหนหิ่นั้นจา เมื่อนั้นพระยามุขจิธาณจิ่งขาวว่าเทอะข้าแก่มะหาธาชเจ้าส่อนถั่งห้าวธาพพะยาสอนผู้นั้นก็มีใจอันถูกแก่มะหาธาชเจ้าภูก้อบเทณอัน เจ้าภูจับขุนจิ่งไว้ในเมื่อขุนจิ่งไปสิ่งบ่าวขาบสาวบ่าวอันมาสิ่งขาวจันทา มาเถิงเมืองอินทะปะถะนะถอนปาวนั้นแล้ว ห้าวธาพพะยาสอนก็ลอดบอกเต็นถิบ(ทั้ง)ฮูาบหมายมีเสนายามาก(ทั้ง)ฮูาบทั้งมวนแล้ว ก็ขับถิวหนีไปตั้งบ้านแปงเมืองปู่ในเภาะถอนลั่งกาหิ่บพุ้นขางได้ ๑๕ ปีนี้ก็ข้าแล ก็ท่บ้างแต่ฝูงข้าทั้งฮูาบอันเป็นข้อบข้าทาสา พากันลักหนีไปปู่ในป่าถิงพิงไพทั้งมวนแล้ว จิ่งพ้อมกันถืบมาปูกแปงใท้เป็นห้าวพระยาสเวียธาถบ้านเมืองๆ แหนหิ่เก้าพระยาธาพพะยาสอนหิ่นี้ก็ข้าแล ว่าถั่งนั้นเมื่อนั้นพระยามุขจิธาณจิ่งถามพระยาลามมะธาณว่าเทอะข้าแก่มะหาธาชเจ้า บัดนี้เจ้าภูมิประไบณชนะเบื่องใดจิ่งเถิงมาแต่สองพระอิงบ่มีไพ่พิบไบหามากับถอมก็ข้าแล เมื่อนั้นพระยาลามมะธาณจิ่งกล่าวว่าดูธาท่านพระยาเมืองน้อย เธาพระอิงก็ได้ยินข่าวสารอาภาบอันถืบทั้งฮูาบกล่าวว่า บางสีดาปู่ในเภาะถอนบ้าสมุกในหิ่สสะก้าอาถะเบพุ้นว่าถั่งนั้น ท่าบทั้งฮูาบบ่างรู้แจ้งอันชะลึ เมื่อนั้นพระยามุขจิธาณจิ่งกล่าวว่า เทอะข้าแก่มะหาธาชเจ้า ฝูงข้าทั้งฮูาบปู่ในหิ่นก็บ่างรู้แจ้งแก่ ท่็ว่าบ่เป็นหิ่กล่าวไปฮูาบใท้ก็อ้างขวางก็ข้าบา บ่างมีบารบพาบเมื่อผู้บ่างไปแอ่วยิงเมื่อในเภาะถอนหิ่นั้น มันก็ไปเห็นบางสีดาอันเป็นลูกเจ้าธัสสีผู้บ่าง อันมีประธิวาบ ๑๐ ถิบ มีบางถ่อมเปั้งสองถิบเป็นผู้ยุบปฤาภรักสา ทั้งมวนมี ๗๖ ถิบ ว่าถั่งนั้นก็ข้าแล เมื่อนั้นพระยาลามมะธาณได้ยินถำพระยามุขจิธาณกล่าวสันนั้น พระยาก็มีใจชุ่มชื่นยินดีมากนัก เจ้าจิ่ง

ภล่าวอ่าถูธาท่านอันเป้นพระบาผ็อางน้อย ผิอามิถ้ำบั้นแลเธาพระอิงภ
จักไปแล่วหาลอางถูก่อนจักสน่อย หูอนว่าเป้นแก่บุนเธาพระอิงเกิบได้
เหันนางผู้นั้นหากจักไปพบพี้บามบึงบ่ป่าชะแล ท่านอันเป้นพระบาปู่ใน
เผ็อางทั้นจ้าถึดซ่อบเธา นระอิงใหได้นางผู้นั้นแด่เทิ้น เผื่อนั้นพระบามุน
จิธาถจ้างภล่าวอ่าเหอะข้าแก่มะหาธาชุเจ้า เหถถ้ำลีฝูงข้าหั้งหายจ้าง
ถึดซ่อบได้ภ่อข้าจา เหถว่าฝูงข้าหั้งหายบ่มีเถชะธิหทิเหม็องถ้ำเจ้าภูนั้น
ภ่อข้านา เผื่อนั้นพระบาลามมะธาถจ้างภล่าวอ่า ถูธาท่านอันเป้นพระบา
เผ็อางน้อบ เธาพระอิงภ่รู้แจ้วว่าท่านบ่มีเถชะธิหทิ้นั้นแล ท่ว่าท่านจ้าง
บอกภล่าวข่าวสานว่านางปู่ในทิ้นั้นทิ้นี่ให้เธาได้รู้แจ้วก่อนเทิ้น ว่าถ้ำนั้น
เผื่อนั้นพระบามุนจิธาถจ้างภล่าวอ่า[1] แม่นว่าผู้ข้าปู่ในทิ้นี่ภ่ได้ยินถินหั้ง
หายบภล่าวจากันในท่ำกางข่องบ้านนั้นสางเงว ภ่บ่ได้ยินถ้อยถอามถักแข่
ว่าปู่ทิ้นั้นทิ้นี่ภ่ข้านา เหถถ้ำลีจ้างให้ฝูงข้าหั้งหายไปซอบใช้ให้ได้แก่เจ้าภู
นั้นภ่ข้าจาเผื่อนั้นพระบาลามมะธาถจ้างภล่าวอ่าเอิๆ ผิว่าท่านไปซอบใช้
แล่วหาบ่ได้ถ้ำนั้น ท่านจ้าปู่ในทิ้นี่ถอยฟังภิบายอากาบอันเธาพระอิงแล่ว
สแวงหานางผู้นั้นแด่เทิ้น เผื่อนั้นพระบามุนจิธาถภล่าวอ่าเอิๆ เจ้าภูเดิ้นไป
แล่วหานางบังเล่ามีล่ำแถ้นแพ้นหัวใจแพ้ถ้ำนั้น เจ้าภูจ้างมีหูภาข้าใช้
มาเถิงฝูงข้าหั้งหายแด่เทิ้น ส่วนถ้ำภิจจะก่ำอันฝูงข้าหั้งหายภะท่ำกับ
ถอมเจ้าภูได้ถ้ำนั้น ฝูงข้าหั้งหายภ่บ่ให้เถื่องเจ้าภูหั้งสองพระอิงไปปู่อ
นางเงวภ่ข้าแล เผื่อนั้นพระบาลามมะธาถจ้างขานว่าเอิๆ ท่านป่าละป่าไล
เธาพระอิงแด่เทิ้น ถันว่าเจ้าภล่าวถ้ำนั้นแล้ว เจ้าหั้งสองพี้น้องถึกแต่ง
หั้งถาเผื่อถินหั้งนอนแล้ว ถือว่าขัดถาบภาบะสึกแลหะบูลิบบ่ระบวน
แล้ว เจ้าจ้างขึ้นขี่ม้ามะนิภาบสะเด็ดลิงจากผาสาทไปเถิงท่ำกางเผื่อง
แล้วม้ามะนิภาบจ้างบ่างถามปักภะถีไปทั้นแล เผื่อนั้นถินหั้งหายจ้างหุ้งแล
เหันเจ้าหั้งสองพี้น้องขี่ม้ามะนิภาบไปถามในท่ำกางหินหางกางเผื่องทิ้
นั้น เธาจ้างบ่มีชุบอกกันลิงแลถู ภล่าวอ่าเจ้าหั้งหายเธียจ้างพากันล่ำลิง
ถูเจ้าหั้งสองพระอิง อันขี่ม้ามะนิภาบไปในทิ้นั้นเทิ้น ขามเผื่อท้าวพระ

---

๑ ในใบลานจานก่ำข่องต็ม "เหอะข้าแกมะหาธาชุเจ้าเหถถ้ำลีเจ้าภูก่ำเล่ามาบอก
ผู้ข้า ก่ามาบอกข่าวบ้านว่านางปู่ในทิ้นี่ก่ข้าจา" ผูภ ป มัถ ม หน้า ๒ "

ลามมาพาบแพ้ท้าวธาพพะนาสวน เธิางาวจับทาถืบเมืือบั้นภ๊ิ ภ่หาก แม่นเจ้าทั้งสอวพี้น้อวกับทั้งม้ามะนีภาบแก้วถ๊อนี้แล บัดนี้เจ้าทั้งสอว ภ่ได้ยินข่าวสาบอาภาบอ่า นาวสีดาปู่เภาะดอบน้ำสมุดท๊บั้น เจ้าทั้งสอว ภ็ซ้ำไปแล่อดูให้ได้นาวผู้บั้นแท้ถ๊ดู แลเจ้าเธิบ ในป่าดูหมิ่นดูแถบเจ้าทั้ว สอวพธะอิวบั้นเน๊ แม่นอ่าท้าวธาพพะนาสวนอันเป้นเจ้าแท่วเธิาภ่อ่าถ๊ ภธะถัดแล้ว ภ่บ่พาบแพ้เจ้าทั้งสอวพี้น้อวได้ ภ่จ๊ิวธินถือหมิ่ไปปู่ในเภาะ ดอบลั๊วภาพุ้นเท๊าภาละบัดนี้แลเจ้าเธิบ ถับอ่าเธิาภล่าวดั๋วบั้นแล้วเธิาภ่มี ใจอันป้าบภ๊อมาภนัก บาวพ่อวไปลับลี้ปู่ในห้อวห้อวทึ่นอบพุ้นภ่มี บาว พ่อวไปลับลี้ปู่ในพุ่มไม้แลเถือเธิาภ่มี บาวพ่อวไปลับลี้ปู่ในลิภไก่แลถอภ หมูภ่มี เพื่ออ่าเธิาป้าบภ๊อพธะธาชสิมพาบแท่วเจ้าทั้งสอวพี้น้อวทั้บแล เมื๋อบั้นม้ามะนีภาบจ๊วไปรอดไปเถิวแถมฝั่วบ้ามะหาสมุดแล้ว เจ้าจ๊วล่ำ ดูเมื๋อพาบหน้าภ่บ่เหับป่าไม้ถิวดอบในทึ่ใดทึ่บ้วว ภ่ท่ำเหับแต่หมอภเหมี๋บแล ถอบไฟอับภ๊อปู่เหมื๋อแม่น้ำทึ่บั้นทั้บแล เมื๋อบั้นเจ้าจ๊วชักป้นสอนใส่แม่น้ำ แล้ว เจ้าจ๊วภล่าวอ่าดูธาท่าบป้นสอนบัดนี้เราพธะอิวจักไปแล่อหาบาว สีดาอับปู่ในเภาะดอบน้ำสมุดท๊บั้น บัดนี้ท่าบจ๊วบังเภิดเป้นฉะเผิาถ่ำเหฺ้ม บ๊วว พ่ประหมานหมิดเราทั้งสามพธะอิวแล้ว ท่าบจ๊วพาเราพธะอิวไป หาบาวสีดาให้ธอดให้เถิว บาได้พาเราไปหฺวปู่ในเภาะดอบน้ำสมุดท๊บั้น เท๊บถับอ่าเจ้าภล่าวดั๋วบั้นแล้ว ป้นสอนจ๊วบังเภิดเป้นฉะเผิาถ่ำเหฺ้มบ๊ววลอว บาวได้ห้าวาลอวภอ้างได้สอวอา อันมีผาสาดตั๋วปู่เหมื๋อฉะเผิาถ่ำเหฺ้ม บั้นเป้นอันถือันว่ามมาภนัก เป้นด่ั๋วลอดแต่ฟ้าลิวมาบั้นแล เมื๋อบั้นสอวพี้ น้อวภับทั้งม้ามะนีภาบภ่พ้อมภันเธิ้าไปปู่ในฉะเผิาถ่ำเหฺ้มบั้นเป้นอันสุดอา สำธานมาภนักเป้นด่ั๋วปู่ในอิมาบผาสาดทึบบั้นแล เมื๋อบั้นฉะเผิาถ่ำจ๊วว ข้าบออดไปในทิสสะก้ำอาถะบเป้นด่ั๋วถุ่แลพาบไปบั้นแล เมื๋อบั้นฉะเผิา ถ่ำไปด้อบลำดับอันถืบมึบบาบได้ ๑๕ อัน เจ้าภ่ไปธอดไปเถิวเภาะดอบอัน บ๊วว อันเต้มไปด้อบป่าไม้แลพูผาทั้วบอบท่ำอ่าบ่มีถืบปู่บั้น มีแต่เทอะบุด แลเทอะดาปู่ทุภแท่วทุภพาบเหมื๋อบด่ั๋วบ้าบเมืือวๆ อันเป้นทึ่ปู่แท่วถืบ

ท้าวฮาบนั้นแล เมื่อนั้นจะเพาะกำเจ้าท้าสองพี่น้องกับท้าวม้ามะนิภาบไปรอดไปเถิงแล้ว ก็ลวดจอดเซาในหัวดอนก้ำเมื่อนั้นหั้นแล เมื่อนั้นบ้านมีนางเทอะดาวิบบ้า อันปู่ที่วิมานผาสาดที่นั้นก็เห็นเจ้าท้าสองพี่น้องไปจอดเซาปู่ที่นั้นนางเทอะดาวิบนั้น ก็ตัดส่องแจ้งสะบานรู้หัวใจเจ้าท้าสองอันไปแอ่วหานางสีดาอันเป็นลูกเจ้าธัสสิในเภาะดอบ ท่ำภาว (น้ำ) สมุดที่นั้นนางเทอะดาจิ่งบอกเติ่นกันทุกแห่งทุกพายว่า ดูธาเจ้าท้าฮาบบัดนี้หน่อพุทท้าภุธะมะหากธะสักอันมีบุนบะสิมพาน อันมาภมาเซาปู่ในหัวดอนที่นั้นแล บัดนี้เราท้าฮาบจิ่งพ้อมกันไปปากจาเว้าหื้นชื่นม่วนกับดอมเจ้าท้าสองพี่น้อง ในธาตินี้เท้าวันเที่น ถันว่านางเทอะดาภล่าวสันนั้นแล้ว พ่อเมื่อเวลาบ่ามภองเถิกมาเถิงแล้ว นางเทอะดาท้าฮาบก่เอ้ามาเถ้นแถมฝั่งน้ำที่นั้นมาภนักหั้นแล เมื่อนั้นโพทิสักเจ้าภลิ่งแล้เหันนางเทอะดาโฮหู้งมาเป็นอันมืดมิงอิงทะภาบมาภนัก เจ้าจิ่งเอ็นถามว่าดูธาเจ้านางท้าฮาบเธิบ เหดถั่งนี้เจ้านางท้าฮาบจิ่งพากันมามากหายก็พี่จา เจ้านางน้องบ่รู้ว่าเสือใก่ปู่ภางเมื่อง เสือเหื่องปู่เถ้นหางนี้ลี เจ้านางท้าฮาบจิ่งพ้อมกับหาบขึ้นมาสู่ปากเสือ พายเธิ่อมาสู่ปากเงือก ฝั่งเสือภมาสู่ด้างถวาย พี่นี้เป็นชายแก่ก้าพี่จักตั้งปู่ถ้าชิมนาง เมื่อนั้นนางเทอะดาได้บินโพทิสักเจ้าภล่าวสันนั้นเอิกก็บ่ปากบ่จา ก็ท่ำพากับน้ำปู่แถมฝั่งน้ำที่นั้นมีมากมีหายบ่อาดจักนับล่านได้หั้นแล เมื่อนั้นนางเทอะดาจิ่งภล่าวเซิ่งกับว่า ดูธาชาวเราท้าฮาบบัดนี้เราท้าฮาบก็พ้อมกันเอาปามาสู่ปากบาก เอาถันถากมาสู่ปากจิ่เขับ เอาหมากเหับมาสู่หู้งเรือน เอาเถือนถาวมาสู่ถ่ำมืดก็บ่เหับถินปืดปี้มาถาม ก็บ่เหับชายธามมาเว้าก่ท่ำนางเถาเมาดูถายแลนา นางเทอะดาท้าฮาบภล่าวเป็นมายาไยปอกเป็นสันนั้นแล้ว ก็ลวดพ้อมกับหิวมากนัก นางพ่อยบ่มีถวักหู่งวมา นางพ่อยบ่มีถวาเบิ่งเจ้า นางพ่อยมีลูบเก้าแบผิม[๑] ก็หากดูถ่มถมงามบ้อยปอยล่อยแก้มใสพากมีแล เมื่อนั้นพระลามจิ่งภล่าวว่าดูธาเจ้านางท้าฮาบ พี่นี้เป็นถินชายดูเป้าก็ท่นอนดุเอ้าตากหนาว ก็บ่หวังบินยาวไปได้

---

๑ ในลานจานก่ำฮูบ "แปงผิม" ยูก ป มัด ม หน้า ๓ม "

ຂໍ ໃຫ້ ແກ້ວ ແກ່ນ ໃຫ້ ດຳ ກາ ຂໍ ສີ ໃສ ພາ ມາ ໃຜ ຄ ຢາ ໄດ້ ກົ ວ ໃກ ຄ ເຂັ້ ມ ແຂ ງ ແດ່ ເນີ ເມື ອ ນັ້ ນ ນາ ງ ເທ ວ ະ ດາ ຕົ ນ ເປັ ນ ແກ່ ກ ວ່ າ ເທ ວ ະ ດາ ທ້ າ ຫ ຼ າ ຍ ຈົ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ດູ ຮ າ ຊ າ ວ ເຮ ົ າ ທ້ າ ຫ ຼ າ ຍ ບັ ດ ນີ້ ເຮ ົ າ ທ້ າ ຫ ຼ າ ຍ ກ ໍ ມ າ ປ ູ ໃ ນ ທ ີ ນ ີ້ ກ ໍ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ເ ຫ ົ ່ ງ ນ ານ ແ ລ ້ ວ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ะ ລ ັ ກ ພ ຣ ะ ລ ານ ກ ໍ ບ ໍ ່ ມ າ ປ າ ກ ຈ າ ຫ ຼ ົ ນ ຊ ຶ ນ ນ ່ ອ ນ ເ ວ ົ ້ າ ກ ັ ບ ເ ຮ ົ າ ສ ັ ນ ນ ີ ້ ກ ໍ ທ ໍ ່ ຄ ວ ນ ເ ຮ ົ າ ທ ້ າ ຫ ຼ າ ຍ ເ ສ ບ ຕ ຸ ຣ ິ ຍ ะ ນ ิ ນ ต ิ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ເ ຄ ື ່ ອ ງ ທ ິ ບ ບ ู ຊ າ ເ ຈ ົ ້ າ ທ ້ າ ສ ອ ງ ແ ຕ ່ ໄ ກ ແ ດ ່ ເ ພ ื ่ อ ใ ห ้ เ จ ้ า ท ้ า ส อ ง ส อ ง ฟ ั ง แ ล ้ ว แ ล ช ื ้ น ม ่ อ ม ก ั บ ถ อ ม เ ร า ท ้ า ห ล า ย น ั ้ น เ ห ็ น ว ่ า ถ ้ ว ย น ั ้ น แ ล ้ ว เ อ ิ า ก ็ พ ้ อ ม ก ั บ เ ป ่ า ป ี ่ ห ั ้ น แ ล ห อ ย ส ้ า ต ิ ล ้ า ถ ้ ว ย แ ล พ า ก ล ้ ย ง ส ุ ง น ี ้ ก ้ อ ง ก ิ ง ก อ บ บ า ง พ ่ อ ง ข ับ ว ิ ว อ บ บ า ง พ ่ อ ง ข ับ ย ิ น อ ้ อ ย เ อ ้ า ส ุ ง แ ถ บ บ า ง พ ่ อ ง บ ่ ย ก แ ข น เ ล ี ย ฟ ้ อ น บ า ง พ ่ อ ง บ ั ้ ง แ ผ บ ซ ้ อ น ร ุ ง ก ั น เ พ ื ่ อ ใ ห ้ พ ร ะ จ อ ม ท ั น เ ห ็ น ท ั น ห ู ก บ า ง พ ่ อ ง เ ย ็ น ป า ก เ จ ้ า ห ู ย ค ว า ม ก ็ ม ี แ ล เ ม ื ่ อ น ั ้ น ท ้ า ว พ ร ะ ล ั ก พ ร ะ ล า ม ก ็ เ ห ็ น บ า ง เ ท ว ะ - ด า ก ะ ท ำ ม า ง ต ่ า ง ๆ ส ั น น ั ้ น เ จ ้ า ก ็ อ ิ ด บ ่ ไ ด ้ เ จ ้ า จ ึ ง อ อ ก จ า ก ซ ุ ะ เ พ ิ ง ค ำ ไ ป ห ุ ้ ม ช ื ้ น ม ่ อ ม ก ั บ ถ อ ม บ า ง เ ท ว ะ ด า ท ้ า ห ล า ย ฝ ู ง น ั ้ น ท ั ้ น แ ล เ ม ื ่ อ น ั ้ น บ า ง เ ท ว ะ ด า ก ็ เ ห ็ น ท ้ า ว พ ร ะ ล ั ก พ ร ะ ล า ม อ อ ก จ า ก ซ ุ ะ เ พ ิ ง ล ำ ม า เ ถ ิ ง ห า ก ช า ย ท ี ่ น ั ้ น แ ล ้ ว เ อ ิ า ก ั ม ี ใ จ อ ั น ช ื ่ น ช ื ้ น ย ิ น ด ี ม า ก ม ั ก แ ล ้ ว เ อ ิ า ถ า ม ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า อ ้ า ย ท ้ า ส อ ง เ จ ้ า ภ ู ท ้ า ส อ ง พ า ก ั น ไ ป ใ น ท ี ่ ใ ด ก ็ ข ้ า จ า เ ม ื ่ อ น ั ้ น ท ้ า ว พ ร ะ ล า ม จ ึ ง ก ล ่ า ว ว ่ า ด ู ร า เ จ ้ า บ า ง ท ้ า ห ล า ย เ ร า ม ี ก ็ ไ ป ถ ว ่ า ส แ ว ง ห า บ า ง ส ี ด า อ ั น เ ป ็ น ล ู ก แ ห ่ ง เ จ ้ า อ ั ส ส ิ น ั ้ น แ ล บ า ง เ ท ว ะ ด า จ ึ ง ซ ้ ำ ถ า ม ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า ภ ู ท ้ า ส อ ง ใ น เ ม ื ่ อ เ จ ้ า ท ้ า ส อ ง ไ ป ส แ ว ง ห า บ า ง ส ี ด า อ ั น เ ป ็ น ล ู ก เ จ ้ า อ ั ส ส ิ น ั ้ น เ จ ้ า ภ ู ท ้ า ส อ ง ไ ป ส แ ว ง ห า เ พ ื ่ อ ป ร ะ โ ย ค ช ุ ะ ถ ั ่ ว ล ิ น ั ้ น ก ่ อ ย า จ า เ ม ื ่ อ น ั ้ น ท ้ า ว พ ร ะ ล า ม จ ึ ง ข า น ว ่ า ด ู ร า เ จ ้ า บ า ง ท ้ า ห ล า ย เ ร า ม ี ก ็ บ ่ ไ ป ส แ ว ง ห า เ ป ็ น ป ร ะ โ ย ค ช ุ ะ ถ ั ่ ว ล ิ น ั ้ น แ ล เ ร า ท ่ ำ ไ ป ส แ ว ง ห า เ พ ื ่ อ จ ั ก เ อ ิ า ม า เ ป ็ น ผ ั ง น ั ้ น แ ล เ ม ื ่ อ น ั ้ น บ า ง เ ท ว ะ ด า จ ึ ง ก ล ่ า ว ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า ภ ู ส ่ อ ง ถ ั ่ ว บ า ง ท ้ า ห ล า ย ฝ ู ง อ ื ่ น เ จ ้ า ภ ู บ ่ ป ร ะ ส ง ค ์ น ั ้ น ก ็ ข ้ า จ า เ จ ้ า ภ ู บ ้ า ป ร ะ ส ง ค ์ แ ต ่ บ า ง ส ี ด า ก ็ ข ้ า จ า เ ม ื ่ อ น ั ้ น ท ้ า ว พ ร ะ ล า ม จ ึ ง ก ล ่ า ว ว ่ า ด ู ร า บ า ง ท ้ า ห ล า ย แ ม ่ น ว ่ า บ า ง ผ ู ้ อ ื ่ น ก ็ ป ร ะ ส ง ค ์ เ ห ็ ม อ ื ่ น ถ ั ่ ว ง า ม ก ั น น ั ้ น แ ล เ ม ื ่ อ น ั ้ น บ า ง เ ท ว ะ ด า จ ึ ง ก ล ่ า ว ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า ภ ู เ จ ้ า ภ ู ก ็ ป ร ะ ส ง ค ์ บ า ง ผ ู ้ อ ื ่ น ก ็ เ ห ็ ม อ ื ่ น ถ ั ่ ว ง า ม น ั ้ น บ า ง ส ี ด า ถ ั ่ ว น ั ้ น เ จ ้ า ภ ู จ ึ ง เ อ ิ า ป ู ง ข ้ า ท ้ า ห ล า ย แ ล ้ ว แ ล ก ิ น เ ม ื ่ อ ส ุ ก ก ็ ข ้ า เ ห ็ น เ จ ้ า ภ ู

ขาได้ถุ่งเดินไปใช้ยากแก่ใจก่อข้าเทื่น เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งกล่าวอ่า ดูธาบางทั้งหลายบส่อนถั่งเจ้าทั้งหลายกล่าวสันนั้นก่อชอบก่แม่นแท้แล ท่อว่าเธ้าพี่ได้กล่าวเชิ่งคืนทั้งหลายว่าจักไปเอิางนางสีดา ว่าถั่งนั้นบัดนี้เธ้าพี่มาเถิางนางทั้งหลายในที่นี้แล้วแลเอิางนางทั้งหลายคืนเมื่อเสังถั่งนั้น คืนทั้งหลายจักอาธีติงเธ้าพี่ด้วยถ่าว่า ท้าวพระลักพระลามไปหานางสีดาบ่ได้เลียไปชอกใช้เอิางนางผู้อื่นคืนมาแลบ่อ่าถั่งนี้ก่พี่นา ว่าท่อว่านางทั้งหลายจักไปหาของต้อนก่เอิามาใส่มื้ ขาได้เว้าถั่งลื้บ่รู้แล้ว นางข้างแป้อสิบบอนพี่เธิบ ขาได้กินปากบอนปากกอ้าง ขาได้กินฉิ้นช้างบ่ดเบื้อน พี่ก่อเชิาเธือนพายบอกก่บ่ตามจิดใจพากอ้าย พี่ก่บั่งเท้าช้ายดูดายแลนา[1] ว่าถั่งนั้นแล้ว ก่พ้อมกับหิวมากนักทั้นแล ในเมื่อธาถึงอันนั้นแลธุ่งแจ้งมาแล้ว นางเทวะดาทั้งหลายก่เลิกลาเมื่อทุกแห่งทุกพายก่มีแล เมื่อนั้นท้าวพระลัก พระลามก่พ้อมกับเธ้ามาสู่ชะเผิาถ่าแล้ว ก่ลวดไปเมื่อหน้าทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองไปตามถิดน้ำแลอังปา ถั่งนั้นเจ้าทั้งสองก่ลิ้งแลเหันปาทั้งหลายอันปู่ในแม่น้ำที่นั้นมีมากมีหลาย มีทั้งปาบึกแลปาชวายปาปากปายบอนปาเป้าบ่อาดจักนับอ่านได้ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าก่ถุ่งเดินไปหลายอันหลายถืนมืนนางมาก เจ้าจึ่งไปรอดไปเถิางเกาะดอนอันบึ่งอันเตันไปด้วยสวนก้วยสวนอ้อยทั้งหลายมีมาก ถันอ่าเจ้าทั้งสองไปรอดไปเถิางแล้วก่ลวดพากันไปจอดเชิาในท่ำกางดอนที่นั้นแล้ว เจ้าจึ่งไปหักเอิาอ้อยหวา[2] อ้อยพุงมากินก่มีธิสสะอันหวานหอมมากนักแล้ว เจ้าจึ่งไปฟันเอิาก้วยหมีเถือบึ่งอันมีหน่วยท่เสิาเธือน เจ้าก่พ้อมกันกินหน่วยกงอก่บ่หมิดบ่สั้งได้ทั้นแล ถันอ่าเจ้าทั้งสองกินอิ่มแล้วก่ชำแลไปเมื่อหน้าบังเล่าเทันป่าก้วยป่าอ้อยทั้งหลายสืบต่ไปเชิางหน้าบ่หมิดบ่สั้ง อ้อยทั้งหลายฝูงนั้นมากนัก เจ้าก่ถุ่งเดินไปแล้วทื่นในเกาะดอนอันนั้นทุกก้ำทุกพายเจ้าก่ไปเมื่อหน้า ก่ได้ยินสางนิกทั้งหลายมาสับมาตอกกินหมากก้วยอันสุกดาเถือแล้วแลธ้องมีสางอันม่วนเพาะเสาะใสแก่หูอ้อยอิ่น มีทั้งนิกน้อยแลนิกใส่

---

๑ ในลานจานก่าอางน "ป่าได้กินฉิ้นช้างปากบ่เปัน ป่าได้กินนิกเตันหัวแท้ ขาได้กินฉิ้นแอ้ ถ้างแางนป่าได้กินตักแตนหัวเจ็บ ขาได้เว้าเป็ะเปื่อยบ่ดีบ่พันเปันชาย ใหนดูเป่านอนถุเถ้าดูดายแลนา" ผูก ฮิ มัด ฮิ หน้า ๑ภ"

๒ สางสับว่าเปันอ้อยป่า

ແລນົກບາງນົກລາງແລຖ້ວເຕົ້ານົກເປົ້າແລນົກມຸນ ນົກກະຊຸມແລຄໍ່ານົ່ນສອງ
ປ່ຳໄປນາມືທັ້ງນົກຂວາແລນົກຂໍ່ ນົກເຕັ້ນຕໍ່ແລກາເວົ້າ ມືທັ້ງນົກເຂົ້າທອງແລ
ເຂົ້າຕູ້ຂັ້ນອູ່ເອື້ອອູ່ເອື້ອກາງໄພ ມືນົກຕາໄປແລນົກຈາບກາລາບແລອຸ່ມລວາ ນົ່ນ
ໄປນາສອກແສ້ວຮ້ອງຈ້ແຈ້ວກາງດອນເຝັ້ນທົ່ນົ່ນອອນຊອນຊັກໃຊ້ ເຈົ້າກໍ່ຮ້ອງຮ່ຳ
ໃຫ້ຫາເມັ່ງ ມືທັ້ງຝູງບ່າງເຈັ້ງແລນົ່ນຮ້ອງຊະນ້ຳເໜ້ອຍທວາ ເມ້ືອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງ
ສອງຈ້ຳຫຼົບຄືນມາເຖິງຊະເພົ້າຄ່ຳ ແລ້ວແລ່ວ່ຳເດ້ນໄປພາຍໜ້າຫຼ້ານຄືນມືມາກ
ເຈົ້າກໍ່ລ່ຳລ້ຳດູບ້ຳແມ່ນ້ຳສມຸດທົ່ນັ້ນ ເຈົ້າກໍ່ເຫັນບ້ຳກຸ້ງແລຫອຍທັ້ງຫຼ້ານບ່ອາດ
ຈັກນັບອ່ານໄດ້ທັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນເຈົ້າຈ້ຳໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນອັນນ້ຳອັນມີໃນທ່ຳ
ກາງແມ່ນ້ຳທົ່ນັ້ນ ເຈົ້າຈ້ຳໄປຈອດເຊົ້າປູ່ມືປະໜ້ານຄາວນ້ອຍນ້ຳແລ້ວ ເຈົ້າຈ້ຳ
ພາກັນອອກໄປລ່ຳລ້ຳດູເໜ້ືອຝ່ັ້ງນ້ຳທົ່ນັ້ນ ເຈົ້າຈ້ຳເຫັນໜາກໄມ້ທັ້ງຫຼ້ານມືນາກ
ມືທັ້ງໜາກກ້ຽງແລໜາກເຜ້ືອງສຸກເຮ້ືອຫວ່ານແຊບ ມືທັ້ງໜາກແປບກ້ຽວປ່ານ
ບ່ານ ເຕັ້ນໄພຂວ່ານໜາກຫ່ານບ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ທຸກກ້ຳທຸກພາບກໍ່ມືແລ
ເມ້ືອນັ້ນເຈົ້າກໍ່ດຸ່ງໄປພາບໜ້າ ກ້ຈ້ຳເຫັນປ່າວ່ານອັນເດ້ັງຂະດ່ານເຕັ້ນໄປໃນເກາະ
ດອນທົ່ນັ້ນມືນາກມືຫຼ້ານ ເປັ້ນອັນມືດມົວທົ່ວປ່າດ້ຳພົ້ງໄພທົ່ນັ້ນກໍ່ມືແລ ເມ້ືອນັ້ນ
ເຈົ້າຈ້ຳຊ້ຳດຸ່ງເດ້ັນໄປພາບໜ້າ ເຈົ້າຈ້ຳເຫັນໄມ້ນາຣ້ືຕົ້ນນ້ຳອັນມີດອກເປັ້ນຮູບ
ນ່ານເປັ້ນອັນຜູ້ດີຜູ້ງ່ານເໜ້ືອນດ່ັ້ງນ່ານຟ້ານັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າທັ້ງສອງໄປຮອດແລ້ວ
ກໍ່ລວດພ້ອມກັນລຸບອົກລຸບທ້ອງເລ້ືອທ້ອງວ່າ ເຈົ້ານ່ານເຮ້ືອແກ່ນໃຫ້ສ້ັງເລົ່ານ້ອນ
ວ່າໄມ້ຄ້ືຊະນີ ເຈົ້າຜູ້ດີອຸ້ມລຸ້ມພ້ືປ່ານອູ້ມເຊ້ືອຊົ່ນນັ້ນເດ ๑ ວ່າດ່ັ້ງນັ້ນສ່ວນດ່ັ້ງດອກນາຣ້ື
ອັນນັ້ນກໍ່ຫ້ຽວເຫ້ືອດມາຫາເຈົ້າແລ້ວ ແລຫ້ວຍຸ້ມແຍ້ມເໜ້ືອນດ່ັ້ງຄົນເຮົານັ້ນແລ
ທ່ຳວ່ານດອກນາຣ້ືອັນນັ້ນປ່ານກໍ່ເປັ້ນເໜ້ືອນດ່ັ້ງຄົນເຮົາທັ້ມມະຊ່ານ ກໍ່ທ່ຳຫ້ວຍຸ້ມແຍ້ມ
ແລ້ວແລຫຼ້ືນລ້ຽມມານັ້ນແລ ຄັນວ່ານດອກໄມ້ນາຣ້ືຫຼ້ືນຕົກລ້ຽມມາແລ້ວ ເຈົ້າທັ້ງສອງ
ຈ້ຳໄປອຸ້ມເອົ້ານ່ານຈຸບຊຸ່ມດົມຂມ່ອມນ່ານກໍ່ນັກແລ້ວ ເຈົ້າຈ້ຳຖ່ານວ່ານູຮານ່ານເຮ້ືຍ
ເຈົ້ານ້ອງເປັ້ນເວນກໍ່ເມ້ືອໃດຈ້ຳເອົ້ານ່ານຜູກແຂວນງ່ານໄມ້ນັ້ນຈ່ານວ່ານດ່ັ້ງນັ້ນ ດອກ
ນາຣ້ືອັນນັ້ນກໍ່ນ່ຳປ່ານກໍ່ທ່ຳຫ້ຽວ່ານ່ານວ່ານຫ້ວຍດອມນັ້ນແລ ທ່ຳວ່ານເມ້ືອກ້ວຍຜ້ວຍໜ້ານທັ້ງ
ນວນກໍ່ນ່ຳເປັ້ນຫ່ານກໍ່ນ່ຳຮ້ອນຫ່ານ ຄັນວ່ານມ້ືລຸບບ່ານກໍ່ອຸ່ນຮຸ່ນໆເໜ້ືອນດ່ັ້ງຄົນຢູ່ດ້ີ
ນ່ານ້ືພບ່ານໃຮຄ່ານເຈັບໄຂ້ນັ້ນແລ ສ່ວນດ່ັ້ງດອກນາຣ້ືອັນນັ້ນ ຄັນວ່ານຫຼ້ືນຕົກລ້ຽມຄືນ

---

๑ ໃນໃບລານຈານກ່ຳຂຸນຕື່ນ "ພ້ືກໍ່ຂໍ່ຈັບນົ່ນເຈົ້າແດ່ພ້ືກໍ່ຂໍ່ຈັບເຈົ້າລ້ົນເຕ້ັງໃຫ້ພ້ືຈັບເອງບ່ານ
ປ່ານແດ່ເນ" ຜູກ ຝ ມັ ມ ໜ້ ๑๙"

ແລ້ວກໍລວດເນົ້າເປື່ອຍເໝືອນດັ່ງດອກເຫັດອອກເໝືອແຜ່ນດິນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າ
ທັ້ງສອງຈຶ່ງຫຼົບຄືນມາເຖິງຊະເພົາຄ່ຳແລ້ວ ກໍລວດກວາບໄປເມື່ອໜ້າບໍ່ມີບ່ວງໜັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງສອງກໍໄປວ່ານກະແສແມ່ນ້ຳທີ່ນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງລ້ຽງດູທຸກແຫ່ງ
ທຸກພາຍ ເຈົ້າກໍເຫັນປາຖຸກປາເຂັ້ງປາຄູນປາເຖິງຊະນ່ອຍອາບິນອັນມີໃນແມ່ນ້ຳ
ທີ່ນັ້ນ ບ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ໜັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງເຕົ່າແລປາອັນຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳທີ່ນັ້ນ
ເຂົາກໍພ້ອມກັນລອຍໄປລອຍມາເປັນໝູ່ເປັນຊຸມມາກນັກ ໝູ່ ๑๐ ຕົວ ໝູ່ ๒๐ ຕົວ
ລ້ວງໝູ່ຮ້ອຍຕົວ ພັນກົວ ໝື່ນຕົວ ແສນກົວ ລ້ານກົວໂກດຕົວ ບ່ອາດຈັກນັບ
ອ່ານໄດ້ໜັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງສອງຈຶ່ງໄປຮອດໄປເຖິງເກາະດອນທີ່ນຶ່ງລ້ວງກວ້າງ
ໄດ້ຮ້ອຍວາ ສ່ວນດັ່ງຫາດຊາຍທີ່ນັ້ນອັນເຕັ້ມໄປດ້ວຍງູທັ້ງຫຼາຍໜາຍນິງູເຫົ່ຽມ
ເຫ້ຽງງູເຫົ່າງູທຳທາບງູສິ້ງງູສ້ວງງູກະບາກັ້ນລ້ຽງ ບ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ໜັ້ນແລ
ລ້ວງຕົວໃຫ່ງທໍ່ລຳພັນ ລ້ວງຕົວໃຫ່ງທໍ່ຂອນບ້ວງ ລ້ວງກົວໃຫ່ງທໍ່ລຳພ້ວງລຳຕ້ວນ
ລຳໝາກແລທໍ່ແຄ່ງທໍ່ຂ້ວທໍ່ແຂ້ນທໍ່ບົ້ວຕົ້ນບົ້ວມ້ຽ ທໍ່ເຫ້ັ້ມຄູ່ແລທໍ່ເຫ້ັ້ກໃນດ້ວຍອັນ
ລຳດັບລ້ຽງມານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນງູທັ້ງຫຼາຍກໍເຫັນຊະເພົາຄ່ຳເຈົ້າທັ້ງສອງໄປເຖິງທີ່
ນັ້ນ ເຂົາກໍພ້ອມກັນເຫ້ັ້ອກ ກ້ຽວເຫັນແລ້ວ ກໍເພີ້ກເພີ້ນຄໍ່ຂຶ້ນແລ້ວແລບລົ້ນອອກ
ນັບໆນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງສອງຈຶ່ງເຫັນງູໃນດອນຊາຍທີ່ນັ້ນເປັນດ້ງ້ຽໃສ້ເດ້ືອນ
ອັນອອກມານ້ວນເມ້ືອຍາມຝົນນັ້ນແລ ທ້ົ້ວພຣະລັກຈຶ່ງກ່ລ້ວເຊ້ືງພ້ີຊາຍແຫ່ງ
ຕົນວ່າ ຂ້ານ້ອ່ພ້ີເ້ັ້ນເຈົ້າສ່ວນດັ່ງງູທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ເຫດດັ່ງ[1]ລ້ືເຂົ້ານ້ຶ່ງແລບ
ລົ້ນອອກແລ້ວແລເພ້ີກເພ້ີນຄໍ່ຂຶ້ນນັ້ນຈ້ວ ມ້ືຄ້ວ່ານ້ເຂົ້ານ້ຶ່ງມ້ືກະທຳຮ້ານ້ຍແກ່ເຮ້ົ້ວ
ນັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ົ້ວພຣະລ້ວນ້ຶ່ງກ່ລ້ວວ່ວ ດູຮ້ານ້ເຈົ້ານ້ອ້ງງູທັ້ງຫຼ້ວຍຝູງນັ້ນ
ເຂົ້ານ້ຶ່ງພ້ວງເຫັນເຮ້ົ້ວທັ້ງຫຼ້ວຍມ້ານ້ໃນທ້ີ່ນ້ີ້ແລ້ວ ເຂົ້ານ້ຶ່ງຈ້ກພ້ານ້ກັນລ້ຽງນ້ຳພຸ້ນຊະແລ
ເຈົ້ານ້ອ້ງຢ່ານ້ໄດ້ປ້ານ້ກ້ວເກ້ງນ້ກັນເທ້ືນ ເຮ້ົ້ວທັ້ງຫຼ້ວຍຈຶ່ງພ້ານ້ກັນໄປພ້ວຍໜ້ານ້ວ
ໃຈນ້ກແຫ່ງເຮ້ົ້ວນັ້ນເທ້ືນ ເຂົ້ານ້ຶ່ງກ່ຈ້ກປ່ພ່ເຂົ້ານ້ຶ່ງນັ້ນຊະແລ ຄັນວ່ານ້ເຈົ້າພ້ີນ້ອ້ງ
ຕ້ານ້ວນ້ວຣະວ້ານ້ເຊ້ືງກ້ນສ້ນນັ້ນ ແລ້ວລວດກ້ວຍເມ້ືອໜ້ານ້ທັ້ນແລເມ້ືອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງສອງ
ຈຶ່ງໄປຮອດໄປເຖິງເກ້ວະດອນທ້ີ່ນ້ຶ່ງ ອັນເຕັ້ມໄປດ້ວຍ [1]ຄຸງຄ້ວລ້ືງກ້ງຮອກຈ້ອນກຣະ
ຕ່ານ້ກຣະແຕ່ບ່ອາດຈ້ກນ້ບອ່ານໄດ້ໜັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນນ້ຶ່ງມ້ືລ້ືງກ້ງຕ້ວນ້ຶ່ງໃຫ່ງນ້ກມ້ືປຣະ
ໝ້ານ້ທ່ໍ່ຄົນເຮ້ົ້ານ້ີ້ແລ ຄັນວ່ານ້ລ້ືງທ້ອກຕ້ວນ້ັ້ນມ້ານ້ເກ້ັນຊະເພົາຄ່ຳເຈົ້າທັ້ງສອງເຂ້ົ້ານ

---

๑ ສ້ງ້ສ້ນວ່ານ້ເປ້ນ "ຕ້ານ້ຫຼ້ວຍ" ຕ້ານ້ໃບລ້ານຈ້ານ້ກ່ຳຂ້ງນ "ຄຸງຄ້ວງ"

ไปเถิงทีนั้นมันภໍร้องว่าภีอก ๆ ว่าดั่งนั้นแล้ว ภ็ลอกเตั้นใต่ไปผ็ือหน้าตาม
พาสามันทั้นแลเผ็ือนั้นเจ้าทั้งสอง จิ่งใช้ชะเผิาถ่ำไปจอกเชิาปู่ในหิวกอน
ทีนั้นแลเจ้าทั้งสองจิ่งพากันออกไป แล่วหั้นทำภาวกะบวนทิวทุกแห่งทุก
พ่างเจ้าทั้งสองจิ่งไปเทันต้นภาละพืกสามต้นทั้นแล ส่วนดั่งต้นภาละพืก
สามวิ้น ๆ ป้างผูกห้อยแขวนไว้แต่ผ้าทั้งนอนมีทั้งผ้าภันพะละพักแลผ้าภับ
ปะสีกะพัก ผ้าอุทุมพะละพักทั้งนอนบ่อากจักนับอ่านได้หั้นแลส่วนดั่งต้น
ภาละพืกอันถ้วนสองนั้น อันเตันไปด้วยเอ็้าน้ำไพฐนะอาหางทั้งนอน มี
ต้นว่าก้วยย้อยพ้าวตางหวางสั้นเอ็้าอยู่นแล เอ็้าชะถูภ้อนชะถูบ่อยอัน
ผูกห้อยแขวนไว้ทุกว่าทุกภิ่งบ่อากจักนับอ่านได้หั้นแล ส่วนดั่งต้นภาละ
พืกอันถ้วน ฝ นั้นอันเตันไปด้วยเงินถำแก้วแพวน แลงสิงทั้งนอนอันห้อย
แขวนไว้บ่อากจักนับอ่านได้หั้นแล ถันว่าเจ้าทั้ง ๒ ไปเทันต้นภาละพืกทั้ง
ฝต้นนั้นภมีใจอันกืดกั้อัสสะจันมากนักแล้วเจ้าทั้งสองจิ่งไปแวดล้อมย้อม
ลิงล่ายอกทุกก้าทุกพายแล้ว เจ้าทั้งสองไปเทันแล้วภ็พาภันปีกเอ็าผ้า
มาบุ่งทลิงลองถูภ็ลอกมือนั้นมะเนื็อตินอันงามบิง ภว่าเทวะดาอันลิงมาแต่
ชั้นฟ้านั้นแลเผ็ือนั้นเจ้าทั้งสองภ็ซ้ำไปปีกเอ็าเอ็้าน้ำไพฐนะยาหางภิ่งภ็เล้า
มีอิสสะอันแซบนิวหอมหวาน เหมือนดั่งยอยทิบอันลิงมาแต่ชั้นฟ้านั้นแล
เผ็ือนั้นเจ้าทั้งสองภ็ไปปีกเอ็าเงินถำแก้ว แพวนมาลำลิงถูแล้วเจ้าภ็ซ้ำไป
ผูกแขวนไว้ดั่งเก้านั้นแล เผ็ือนั้นเจ้าทั้งสองภ็ถุ่งเดินไปพายหน้าเจ้าภ็ไป
เทันหม่เงินหม่ถำหม่แก้วอันบุออกมาแต่พื้นดินเตันไปทิวทิสสะทุกแห่งเป้น
ดั่งหม่ไม้ไผ่อันบุออกมาแต่แผ่นดินนั้นแล ถันว่าเจ้าทั้งสองไปเทันแล้วภ็พา
ภันลูบอิกลูบหวางว่าหม่เงินหม่ถำทั้งหลายฝูงนี้ เป้นอันมากหลายมากนัก
แท้ถืหลีแลว่าดั่งนั้นแล้ว ภ็ลอกพ้อมภันถืนมาหาชะเผิาถำเหลั้นอันเป้นที่
ปู่แห่งถินแล้วภ็ลอกย้ายไปพายหน้าทั้นแล เผ็ือนั้นเจ้าทั้งสองจิ่งไปเถิง
เกาะดอนอันบิ่งอันถิวไงช้างเอ็้าเป้นอันกว้างมากนักแล้ว แลเป้นถ้ำเป้นรู
เอ็้าไปในพื้นบ้าทีนั้นอันเป้นที่ปู่แห่งปาบิกทั้งหลาย หงบย่อมไปใช่ใส่ในถ้ำ
อันนั้นแล้วะเลออกแม่แผ่ลุกเป้นอันมากหลาย ส่วนดั่งปาบิกทั้งนอนอันปู่

ในจุมพูทีบนี้ ทางบ่อมไปใส่ในถ้ำอันนั้นทุกตัว ถันว่าลูกแห่งเฮามีตัวอันใหญ่ มีประหนางหนึ่งปานอันเป็นพ่อแลแม่แห่งเฮาแล้วเฮาจึ่งพาลูกแห่งเฮาไปแล่วหากินในห้วยร่องจ่องน้อยทังมวนทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทังสองจึ่งเอาชะเผิาลำไปจอดในปากถ้ำทีนั้น ก็จึ่งเหันปาบึกทังหลายอันทางเอ้าทางอออกไปหากินมีมากมีหลาย ลางตัวเอ้าลางตัวออกเป็นอันมีถมิน อินทะกางมากนัก เป็นถังเอาแผ่นผ้ามาไปถิ่มใส่น้ำแล้วแลแก่ลาก เมื่อนั้นเจ้าทังสองจึ่งพ้อมกันออกไปลงบดูพายนอกถ้ำปาบึกทีนั้น เต็มไปด้วยดอกไม้แลหมากไม้ทังมวน เป็นทีถอนละเผิาเอาใจมากนักหนั้นแลส่องถังพุมมะสะกางทีนั้นทังมวน เป็นอันราบรางพางกามเป็นถังหน้ากองไฉนนั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทังสองจึ่งพ้อมกันบังเชิาปู่ในริมไม้ไพไฉต้นบึง ในแถมน้ำทีนั้นแล้ว เจ้าจึ่งลิงลำดูบังต้นไม้ แลดอกไม้หมากไม้ทังหลายมีทังดอกจิกแลดอกธัง ทังมวนอันมีกินอันหอมฟังตลบอบไปทั่วป่าดงทีนั้นทังมวนเป็นทีถอนชิมชื่นบินวิมากนัก ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทังสองกอ้ำลงบอ้อมไปพายหน้ากอจึ่งเหันสองหมากอึ หมากแตง หมากโม หมากถั่ว หมากแปบ บ่อากจักนับอ่านได้ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทังสองกอ้ำลงบอ้อมไปพายหน้ากอจึ่งเหันเอ้าโถดเอ้าสาลี อันมีรวางอันใหญ่มีประหนางหนึ่งบุงหนึ่งช้าทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทังสองกอ้ำลงบอ้อมไปพายหน้า กอจึ่งเหันปาดอกไม้ทังหลายมีทังดอกสามปีแลดอกกว้ายดอกใหม่ ดอกอินทะหวาดอกพุดแลดอกกางของ ดอกดำดวงอารวงดอกพวงพี้ ทุกทีพ้อมหลายประการทั้นแลเมื่อนั้นเจ้าทังสองกอ้ำลงบอ้อมไปพายหน้ากอจึ่งเหันสองผักบ้วผักทุม ผักชีผักหอมผักภาดบ่อากจักนับอ่านได้ทั้นแล ส่องถังเจ้าทังสองลงบอ้อมเขดโขงถ้ำปาบึกทีนั้นทางได้เดือนนึ่ง กจึ่งถืนมาถึงทีเก่าในทีชะเผิาลำอันเจ้าไปจอดเชิาในภาละเมื้อก่อนทั้นแล ถันว่าเจ้าองบมาเถิงชะเผิาลำแล้ว เจ้ากเอ้าสู่ชะเผิาลำบ้ายไปะมือหน้าทั้นแล ถัดนั้นเจ้าจึ่งไปด้วยอันลำดับตามถิ่นน้ำอ้าปาทีนั้น เจ้าจึ่งไปเถิงเกาะดอนอันนึ่งอันองบแวดล้อมอ้อม (ด้วย) หาดซายอันนึ่ง ลองกอ้างหาดซายอันนั้นได้ร้อยโยดชุมะทั้นแล ส่องถัง

ຫາດຊາຍອັນນັ້ນຍັງມີລົມອັນນ້ອຍ ບໍ່ພາກິດເຫັນແກ່ຕາຄົນທັ້ງຫຼາຍທຸງນບ່ອນເປັນ
ປູ່ຊ້ອຍນ້ອຍ ກໍທ່ໍໄປພັດປົວແຕ່ຫາດຊາຍອັນນັ້ນໃຫ້ໄປນາປູ່ບ່ໍຂາດສາຍ ຄືວ່າແຕ່
ເຊ້ົາໄປເຖິງຕາວັນໜ່ໍທ່ຽງ ພັດປົວໃຫ້ໄປກ້ໍາຕາວັນຕົກ ແຕ່ຕາວັນທ່ຽງໄປເຖິງໜ່ໍ
ເວລາຄ່ໍາມືດ ກໍພັດປົວໃຫ້ຄືນໄປກ້ໍາຕາວັນອອກ ແຕ່ຄ່ໍາໄປເຖິງທ່ຽງຄືນພັດປົວໃຫ້ໄປ
ເບ້ືອງກ້ໍາເໜ້ືອ ແຕ່ທ່ຽງຄືນໄປເຖິງໜ່ໍເວລາຮຸ່ງແຈ້ງກໍຊ້ໍາພັດປົວໃຫ້ຄືນກ້ໍາໃຕ້ ບ່ໍ
ຂາດຈັກວັນຈັກຍາມ ຄົນທັ້ງຫຼາຍຈ່ຶງເອ້ີນຮຸງກວ່າ ຫາດຊາຍໃຫ້ແລ້ງຫັ້ນແລ
ຍາມເມ້ືອລົມອັນບ່ໍພາກິດພັດປົວຫາດຊາຍອັນນັ້ນໄປໃນທິສສະກ້ໍາໃດກໍດີ ທຸງນ
ບ່ອນບ້ັງເກີດມີສຸງອັນດ້ັງເມ້ືອງນັນສນັ້ນກ້ອງ ເປັນດ້ັງຟ້ົາຜ່າໄມ້ຮ້ອຍເທ້ືອພ້ອມ
ກັນທິດ1ວນັ້ນແລ ໃນເມ້ືອຊະເພົາຄົນທັ້ງຫຼາຍຫ່ຶງເກາະ ຫ່ຶງດອນໄປຖ້ືກຫາດ
ຊາຍໃຫ້ແລ້ງທ້ີນັ້ນ ທຸງນບ່ອນຫຸ້ບຫຸ້ ນລ້ົງຕາຍໄປບ່ໍເສສສຫຸ້ ຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັງຊະ
ເພົາຄໍາເຈ້ົາທ້ັງສອງກັບນ້ໍາມະນ້ືກາບໄປເຖິງແລ້ວ ກໍລວດຜ່າໃນທ່ໍ່ກາງຫາດ
ຊາຍໃຫ້ແລ້ງຕາມປັກກະຕິກໍບ່ໍຫວ່ັນໄຫວພັດປົວໄປນາໄດ້ ເປັນດ້ັງບ່ໍແມ່ນຫາດ
ຊາຍໃຫ້ແລ້ງນັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນເຈ້ົາທ້ັງສອງກໍເຫັນຫາດຊາຍ ໃຫ້ແລ້ງອັນນັ້ນກໍເປັນ
ອັນງ້ໍາ ອັສສະຈັນນາກນັກ ๑ດ້ວຍຄໍາວ່າ ອາໂຫ ໂອນ ຫາດຊາຍອັນນ້ີກູກໍໄດ້
ບ້ິນທັນມະເທສສນາພຣະພຸທທເຈ້ົາ ກລ່າວວ່າຫາດຊາຍໃຫ້ແລ້ງ ๆ ວ່າດ້ັງນ້ັ
ກໍທ່ໍໄດ້ບ້ິນແຕ່ຫູສ້ີງດຽວ ບັດນ້ີກູພຣະອ້ີງກໍໄດ້ນາເຫັນເປັນອັນເຈ້ົາແຈບແລ້ວສັນ
ນ້ີ ຕ້ັງແຮກແຕ່ນ້ີໄປໜາຍໜ້າກູກໍ່ໃຫ້ບຸຄລະຜູ້ໃດນາກລ່າວຕ້ົວະໜາງໄດ້ແລ ຄັນ
ວ່າເຈ້ົາກລ່າວດ້ັງນັ້ນແລ້ວ ຊະເພົາຄໍາກໍຜັນໄປໃນທ່ໍ່ກາງຫາດຊາຍໃຫ້ແລ້ງ ທ້ີ
ນັ້ນບານໄດ້ສາມອັນກໍຈ່ຶງພ້ົນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ້ົາທ້ັງສອງພ້ົນຈາກຫາດຊາຍໃຫ້
ແລ້ງແລ້ວ ກໍລວດໄປເຖິງເກາະດອນອັນເປັນກໍາເພງແວດລ້ອມອ້ອມຫາດຊາຍ
ໃຫ້ແລ້ງອັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ັງສອງຈ່ຶງໃຫ້ຊະເພົາຄໍາບຸຫ້ນຂາດໄປກອອກໄປເຖິງ
ກ້ໍາໜ້ານແລ້ວເຈ້ົາຈ່ຶງໄປຮອດໄປເຖ ິງແມ່ນ້ໍາອັນນ້ໍາອັນບ່ໍມ້ີເຊ ືອກສາຍເສ້ັນເອ້ັນ ແມ່ນ
ວ່າຊະເພົາແລເຮ ືອຄົນທັ້ງຫຼາຍໄປຮອດໄປເຖ ິງແມ່ນ້ໍາທ້ີນັ້ ທຸງນບ່ອນຫຸ້ບຫຸ້ ນ
ຈ້ົນລ້ົງຕາຍໄປບ່ໍເສສສ ລ່ໍຫັ້ນແລ ບ່ໍທ່ໍແຕ່ເຮ ືອແພແລຊະເພົາຫຸ້ ນຈ້ົນນັ້ນເລ ັຍ
ແມ່ນວ່າໃບຕອງແລຍອງ ົ້ວອັນລົມພັດປົວໄປຕົກໃສ່ແມ່ນ້ໍາອັນນັ້ນກໍດີ ທຸງນບ່ອນ

---

๑ ຄວນເປັນ ເຈ້ົາທ້ັງສອງຈ ົ່ງກລ່າວດ້ວຍຄໍາວ່າ

จิมลิ่งไปพื้นน้ำบ่อากจักพุ่งขึ้นได้แล เหตถั้งนั้นจิ่งได้ชื่อว่า " แม่น้ำบ่มี
เซือกสายเส้นเอ้นนั้นแล ๑ " ส่วนถั้งแม่น้ำอันนั้นหงบย่อมเป้นกำแพงหิน
แวดล้อมย้อมรอาทุกก้ำทุกพายกบ่มีบุคลละผู้ใดไปรอดแล ท่ำเว้นไว้
แต่หงั่พุทท้างภุธะมะหากธะสัาอันมีอิทธิธิทธิอันมาก จิ่งจักบุหนั้นหิน
กำแพงขาวไปดไปขุดทิ้นนั้นทั้นแล ส่วนถั้งขุะเผิาถ่ำเจ้าทั้งสองไปเถิง
แม่น้ำนั้นแล้วกบ่ทูมบ่จิม ลิ่งเป้นถั้งขุะเผิาแลเรือถิบทั้งหลาย เหต
ว่าเจ้าทั้งสองมีอิทธิธิทธิอันมากบั้นแล เมื่อนั้นขุะเผิาถ่ำเจ้าทั้งสอง
พ้นจากแม่น้ำอันนั้นแล้ว กลอดไปเถิงกำแพงหินก้ำหน้าแล้ว ขุะเผิา
ถ่ำกลอดบุหนั้นขาดไปดออกไปเถิงแม่น้ำมะหาสมุดแล้ว กลอดไปตามกธะ
แสแม่น้ำทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองกไปด้วยอันลำดับถิดน้ำอัฐปาทั้งมวน
กจิ่งไปรอดไปเถิงเกาะดอนอันน้ำทั้นแล ส่วนถั้งเกาะดอนอันนั้นเป้นที่ปู่
แห่งถิบทั้งหลายผู้งมีเวนมีกำทั้งมวน ถือว่าบิงผู้ใดได้เอาผิวแล้วป้อยด่า
ผิวด้วยถ่ำว่าหมาสี่แม่มิงเบิ ว่าถั้งนั้นส่วนถั้งบิงผู้นั้นมันตายแล้วกลอด
ไปเกิดเป้นผู้บิงปู่ในเกาะดอนทิ้นนั้นทั้นแล ส่วนถั้งบุพพะเวนกำแห่งเอิา
บิงผู้นั้นกลอดบ้างเกิดเป้นหมาพ้อมกัน หงบย่อมเป้นผิวมันปู่ตาบถ่ำเท้าอา
ขุมันได้พันปีนั้นแล ถันว่าผดบิงผู้นั้นตายไปแล้ว หมาถิวนั้นกลอดตาย
ไปพ้อมกันทุกถิบๆ ทั้นแล แม่นว่าถิบทั้งหลายฝูงอื่นอันกะทำป้อยด่า
ผิวเหมือนถั้งบิงผู้นั้นกดี ถันว่าเอิาตายไปแล้วกพ้อมกันไปเกิดในเกาะ
ดอนทิ้นนั้น เหมือนถั้งได้กล่าวแล้วแต่พายหลังนั้นแลส่วนถั้งถิบผู้ไปเกิด
พายลุนนั้น กเอิ้นธงกผู้ไปเกิดก่อนนั้นเป้นนา ๆ ต่าง ๆ บาง พ่องเอิ้น
ธงกว่าแม่บางพ่องเอิ้นธงกว่าอีบ่า แม่นว่าเอิ้นธงกหมายังเป้นผิวผู้มา
เกิดก่อนนั้นดี บางพ่องเอิ้นธงกว่าอีพ่อหมาลาย บางพ่องเอิ้นธงกว่าอีปู่
หมาลาย เหตว่าหมาถิวเป้นผิวผู้มาเกิดก่อนนั้นเป้นหมาลายถือเสือใถ่งเหต
ถั้งนั้นจิ่งได้ชื่อว่าเมืองแม่บ่าป่าหมาลายเพื่อถั้งนั้นแล ส่วนถั้งถิบทั้งหลาย

---

๑ " แม่น้ำ มีเซือกสาย แส้ เอ้น นั้นแล " ตาม ใบ ลาน จาน ก่ำ
(มัด มี ผูก ปี หน้า มี๐)

ອັນເອົາໝາເປັນຜົວນັ້ນ ກໍບໍ່ໄດ້ລູກເຕົ້າຫຼານເຫຼັນສືບຕໍ່ໄປເປັນດັ່ງຄົນທັ້ງຫຼາຍຝູງ
ອື່ນ ກໍທໍ່ເປັນຜົວເມັ່ງກັບປູ່ໃຊ້ເວນກຳອັນເຂົ້າໄດ້ປ້ອຍວ່າຜົວນັ້ນ ໝົດອາຍຸເຂົ້າໄດ້ພັນ
ປີນັ້ນກໍລວດພ້ອມກັນວາຍໄປທັ້ງຜົວທັ້ງເມັ່ງນັ້ນທຸກຄົນ ๆ ນັ້ນແລ ໃນເມື່ອຊະເພົາ
ຄຳທ້າວພຣະລັກພຣະລາມ ໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວກໍລວດຈອກເຊົາໃນທາງທ່າເມືອງ
ທົ່ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນສ່ວນດັ່ງໝາທັ້ງຫຼາຍອັນເປັນຜົວນິງທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ກໍເຫັນ
ເຈົ້າທັ້ງສອງເອົາຊະເພົາຄຳໄປຈອກໃນທົ່ນັ້ນ ໝາທັ້ງຫຼາຍກໍປ້ານກົວເຈົ້າທັ້ງສອງ
ໄປຍາດຊິງເມັ່ງແຫ່ງເຂົາມາກນັກ ເຂົາກໍພ້ອມກັນແລ່ນມາເຖິງທ່ານ້ຳທົ່ນັ້ນທັ້ນແລ
"ເມື່ອນັ້ນສ່ວນດັ່ງໝາທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ๑" ເພື່ອວ່າຈັກຂົບເຈົ້າທັ້ງສອງກັບນ້ຳມະນີ
ກາບໃຫ້ຕາຍທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັກກໍເຫັນໝາທັ້ງຫຼາຍແລ່ນມາເປັນອັນ
ມືດມົນອົນທະການມາກນັກ ເຈົ້າຈຶ່ງແກ່ວງດາບກາບະສິດອັນມາບເມື່ອງຮຸ່ງເຮືອງ
ທ້ອອາກາດກວງຫາວມາກນັກ ໝາທັ້ງຫຼາຍກໍສ່ວາງເສັນ[๖] ຊະເດັນຟ້ຳໄປທົ່ວທິສ
ສະທຸກກ້ຳທຸກພາຍ ກໍບໍ່ອາດຈັກນຶ່ງຕາຕໍ່ໄດ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນິງທັ້ງຫຼາຍອັນເອົາ
ໝາເປັນຜົວນັ້ນ ເຂົາກໍເຫັນໝາອັນເປັນຜົວແຫ່ງເຂົາ ແຕກໜີໝົດສ້ຽງສັນນັ້ນ
ເຂົາກໍກ່ຳວ່ອເຊິງກັນວ່າດູຮາເຈົ້າທັ້ງຫຼາຍ ເຫດດັ່ງລີ້ຜົວເຮົາທັ້ງຫຼາຍຈຶ່ງພ້ອມກັນ
ແຕກໜີໝົດສ້ຽງນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນິງທັ້ງຫຼາຍລາງພ່ອງກ່ຳວ່ວ່າ ຂ້ານ້ອໍເຫັນຊະ
ເພົາເຫຼັ້ມນ້ຳມາຈອກເຊົາໃນທາງທ່ານັ້ນດວຍ ຮອບວ່າຄົນທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນມາໄລ່
ໝາ ๆ ທັ້ງຫຼາຍອັນເປັນຜົວແຫ່ງເຮົາ:ນີ້ເສ ັ ງແລ້ວ ເຂົາຈັກມາເອົາເຮົາທັ້ງຫຼາຍ
ໄປເປັນເມັ່ງກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນນິງທັ້ງຫຼາຍລາງພ່ອງກ່ຳວ່ວ່າ ຂ້ານ້ອໍເຫັນຊະເພົາ
ເຫຼັ້ມນ້ຳມາໃນທາງທ່າພຸ້ນມາກ ๆ ແມ່ວາຍ ຮອບວ່າຜົວແຫ່ງເຮົາທັ້ງຫຼາຍປ້ານ
ກົວຟ້ວາແລ້ວແລ່ນໜີໄປໜົດສ້ຽງກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນນິງທັ້ງຫຼາຍລາງພ່ອງ
ກ່ຳວ່ວ່າ ໝາທັ້ງຫຼາຍໜີໜົດສ້ຽງແລ້ວ ຂ້ານ້ອໍນິ່ງດົນນິ່ງແຮງໃຈມາກນັກແທ້ແລ
ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວເຂົາຈຶ່ງພ້ອມກັນກ່ຳວ່ວ່າ ເຮົາທັ້ງຫຼາຍຈຶ່ງພ້ອມກັນລົງໄປລ່ຳລົງ
ດູໃນທ່ານ້ຳພຸ້ນກ່ອນ ນັນຫາກເປັນສັນໃດກໍຈັກຮູ້ແຈ້ງຊະແລ ເຫດວ່າຜົວເຮົາທັ້ງ
ຫຼາຍແລ່ນລົງໄປທ່ານ້ຳພຸ້ນແລ້ວ ຈຶ່ງພ້ອມກັນແຕກໜີແທ້ດວຍ ຄັນວ່າກ່ຳວ

---

๑ ຄວນ ຈະ ຕັດ ອອກ ໃນ ໃບລານ ຈານ ກ່ຳ ປະໂຍກ ນິ ບ່ ພົບ

๖ ຄວນເປັນ "ເຊັນ"

ເຊົ່ງກັນສັນນັ້ນແລ້ວເຂົາຈົ່ງພ້ອມກັນໂຫ ຼ ຫ ຼ ້ງລົງໄປທ່ານ້ຳທຸກຄົນ ໆ ແລ້ວ ເຂົາຈົ່ງ
ເຫັນໂພທິສັດເຈ້ານ້ຳ ໆ ອຍຫົວຊະເພົາປູ ເປັນຜູ້ດີຜູ້ງາມນາກນັກ ເຂົາຈົ່ງພ້ອມກັນ
ໂຫ ຼ ຫ ້ງໄປເຖິງທີ່ໃກ້ຈົ່ມຈົນແລ້ວ ພ້ອມກັນບ ້ ງຄຸເຂົ ່ ຍນ ່ ມ ີ ໃຫ ້ ອ ່ າເທ ວ ະ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ໃ ຫ ້ ວ
ເທ ວ ະ ບ ຸ ດ ເທ ວ ະ ດ າ ເ ຈ ້ າ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ເ ຣ ີ ຍ ເ ຈ ້ າ ກ ູ ລ ຸ ກ ແ ຕ ່ ທ ີ ່ ໃ ດ ມ າ ໃ ຜ ດ ຜ າ ຍ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ
ໃນທ ່ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ ຂ ້ າ ຈ ວ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ໂ ພ ທ ິ ສ ັ ດ ເ ຈ ້ າ ຈ ົ ່ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ດ ູ ຣ ວ ເ ຈ ້ າ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ເ ຣ ີ ຍ
ເຫ ດ ດ ັ ່ ງ ລ ື ເ ຈ ້ າ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ຈ ົ ່ ງ ບ ອ ກ ໃ ຫ ້ ຫ ນ າ ມ າ ຂ ິ ບ ເ ຮ ົ າ ພ ີ ້ ມ າ ກ ນ ັ ກ ນ ັ ້ ນ ຈ ວ ນ ິ ຄ ດ ວ ່ າ
ເ ຮ ົ າ ພ ີ ້ ເ ປ ັ ນ ລ ັ ກ ໃ ຈ ນ ຄ ົ ນ ຮ ້ າ ຍ ມ ວ ລ ັ ກ ລ ອ ບ ຈ ອ ບ ເ ອ ົ າ ເ ຂ ້ າ ຂ ອ ງ ເ ງ ິ ນ ທ ອ ງ ແ ຫ ່ ງ ເ ຈ ້ ານ ວ ງ
ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ນ ັ ້ ນ ລ ື ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ຜ ູ ້ ບ ິ ດ າ ຈ ົ ່ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ເ ທ ວ ະ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ໃ ຫ ້ ວ ມ ະ ຫ າ ລ າ ຊ ເ ຈ ້ າ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ
ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ບ ່ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ງ ວ ່ າ ເ ຈ ້ າ ກ ູ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ມ າ ຈ ອ ດ ເ ຊ ົ າ ປ ູ ່ ທ ີ ່ ນ ີ ້ ກ ໍ ຂ ້ າ ບ ວ າ ສ ່ ວ ນ ດ ັ ່ ງ ຫ ນ າ ທ ້ ງ
ຫ ຼ າ ຍ ອ ັ ນ ຫ ວ ກ ເ ປ ັ ນ ຜ ົ ວ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ທ ້ ງ ມ ວ ນ ກ ໍ ຂ ້ າ ແ ລ ຣ ອ ຍ ວ ່ າ ຫ ນ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ຝ ູ ໆ
ນ ັ ້ ນ ເ ຫ ັ ນ ເ ຈ ້ າ ກ ູ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ມ າ ຈ ອ ດ ເ ຊ ົ າ ປ ູ ່ ທ ີ ່ ນ ີ ້ ແ ລ ້ ວ ຫ ນ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ກ ໍ ມ ີ ໃ ຈ ອ ັ ນ ຫ ວ ງ ແ ຫ ນ
ປ ້ ານ ເ ຈ ້ າ ກ ູ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ມ າ ຍ າ ດ ຊ ົ ງ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ຜ ົ ງ ແ ຫ ່ ງ ເ ຂ ົ າ ມ າ ກ ນ ັ ກ ເ ຂ ົ າ
ຈ ົ ່ ງ ພ າ ກ ັ ນ ມ າ ໄ ລ ່ ຂ ິ ບ ເ ພ ື ່ ອ ວ ່ າ ຈ ັ ກ ໃ ຫ ້ ເ ຈ ້ າ ກ ູ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ຫ ນ ີ ຈ າ ກ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ
ຜ ົ ງ ແ ຫ ່ ງ ເ ຂ ົ າ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ບ ັ ດ ນ ີ ້ ເ ຈ ້ າ ກ ູ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ມ າ ພ າ ບ ແ ພ ້ ຫ ນ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ແ ຕ ກ ຫ ນ ີ ຫ ນ ົ ດ
ສ ້ ງ ງ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ າ ກ ູ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ຈ ົ ່ ງ ພ າ ກ ັ ນ ປ ູ ່ ທ ີ ່ ນ ີ ້ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ າ ເ ປ ັ ນ ຜ ົ ວ ແ ກ ່ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ກ ໍ
ຂ ້ າ ເ ທ ົ ້ ນ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ໂ ພ ທ ິ ສ ັ ດ ເ ຈ ້ າ ຕ ິ ນ ເ ປ ັ ນ ຫ ນ ໍ ່ ພ ຸ ທ ທ ້ ງ ກ ຸ ຣ ະ ມ ະ ຫ າ ກ ະ ສ ັ ດ ຈ ົ ່ ງ ກ ລ ່ າ ວ
ວ ່ າ ດ ູ ຣ ວ ເ ຈ ້ ານ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ເ ພ ື ່ ອ ທ ້ ງ ໒ ກ ໍ ບ ່ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ງ ວ ່ າ ຫ ນ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ເ ປ ັ ນ ຜ ົ ວ ແ ຫ ່ ງ ເ ຈ ້ າ
ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ນ ັ ້ ນ ນ ວ ງ ນ ັ ້ ນ ບ ັ ດ ນ ີ ້ ເ ພ ື ່ ອ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ກ ໍ ໄ ດ ້ ໄ ລ ່ ຜ ົ ວ ແ ຫ ່ ງ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ຫ ນ ີ ໄ ປ ທ ຸ ກ ແ ຫ ່ ງ
ທ ຸ ກ ພ າ ຍ ສ ັ ນ ນ ີ ້ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ບ ໍ ່ ຊ ອ ບ ບ ໍ ່ ຄ ວ ນ ແ ກ ່ ເ ພ ື ່ ອ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ແ ທ ້ ດ ີ ຫ ຼ ່ ເ ລ ເ ຫ ດ ດ ັ ່ ງ ລ ື ເ ພ ື ່ ອ
ທ ້ ງ ສ ອ ງ ຈ ົ ່ ງ ຈ ັ ກ ເ ອ ົ າ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ຽ ໃ ດ ້ ນ ີ ້ ຈ ວ ເ ຫ ດ ວ ່ າ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ບ ັ ງ ເ ປ ັ ນ
ເ ມ ັ ຽ ທ ່ ານ ປ ູ ່ ນ ັ ້ ນ ເ ດ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ຝ ູ ນ ັ ້ ນ ຈ ົ ່ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ເ ທ ວ ະ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ໃ ຫ ້ ວ ມ ະ
ຫ າ ລ າ ຊ ເ ຈ ້ າ ສ ່ ວ ນ ດ ັ ່ ງ ຫ ນ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ຜ ົ ວ ຝ ູ ໆ ຂ ້ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ນ ັ ້ ນ ເ ຂ ົ າ ຫ ວ ກ ໜ ່ າ ຍ
ຫ ນ ີ ຈ າ ກ ເ ມ ັ ຽ ແ ຫ ່ ງ ເ ຂ ົ າ ແ ລ ້ ວ ນ ວ ງ ເ ຫ ດ ດ ັ ່ ງ ລ ື ເ ຈ ້ າ ກ ູ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ຈ ົ ່ ງ ຢ ້ ານ ກ ົ ວ ເ ປ ັ ນ ບ ວ ບ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ
ຂ ້ າ ຈ ວ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ໂ ພ ທ ິ ສ ັ ດ ເ ຈ ້ າ ຈ ົ ່ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ດ ູ ຣ ວ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ເ ຜ ົ ່ ນ ວ ່ າ ຫ ນ າ ທ ້ ງ
ຫ ຼ າ ຍ ໜ ່ າ ຍ ຫ ນ ີ ໄ ປ ກ ໍ ດ ີ ທ ໍ ່ າ ກ ຫ ນ ີ ໄ ປ ຄ ອ ບ ເ ພ ື ່ ອ ທ ້ ງ ສ ອ ງ ນ ີ ້ ແ ລ ້ ວ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ຈ ົ ່ ງ ພ າ
ກ ັ ນ ຄ ້ ຳ ຜ ົ ວ ນ ວ ງ ທ ້ ງ ຫ ຼ າ ຍ ນ ັ ້ ນ ເ ທ ົ ້ ນ ເ ຮ ົ າ ພ ີ ້ ກ ໍ ຈ ັ ກ ພ າ ກ ັ ນ ໄ ປ ເ ມ ື ່ ອ ໜ ້ າ ຕ າ ມ ໃ ຈ ນ ັ ກ ແ ຫ ່ ງ

ເຮົາບັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຜູ້ບິ່ງທ້ຳຫຼາຍໄດ້ຍິນຄຳເຈ້ົາທ້ຳສອງກ່ຳວວ່ຳບ່ໍເອົາເອົາຝັ່ນ ເມ້ັງດ້ັງນັ້ນ ເຂົາກໍມີໃຈໂສກເສ້ົາໂສກກາແລ້ວແລຕີອົກຮ້ອງໄຫ້ນາກນັກ ເຫດວ່ຳເຂົາ ປາກໄດ້ເຈ້ົາທ້ຳສອງມາເປັ່ນເຈ້ົາເປັ່ນຜົວເຂົາ ເພ່ືອໃຫ້ພ້ົ້ນຈາກຫນາກ່ອຍ"ຣງກ" ๑ ວ່ຳເປັ່ນເມ້ັງ ເມ່ືອນັ້ນໃໝທິສ ັດເຈ້ົາຈ່ືງເລ່ົາໂລມບິ່ງທ້ຳຫຼາຍຟູ່ງນັ້ນວ່ຳ ດູຮ ານ ຳ ງ ທ້ຳຫຼາຍເຈ້ົາທ້ຳຫຼາຍບ ຳ ໄດ້ຮ້ອງຮ່ຳໄຮໄປນ ຳ ງນັ້ນເທ້ົ່ນ ເຫດວ່ຳນ ຳ ງທ້ຳຫຼາຍບ ັ ງ ເປັ່ນເມ ັ ງທ່ຳນຢູ່ດ ັ ງນັ້ນ ເພ ື ່ ອທ ັ ງສອງກ ໍ ປ ້ ຳ ນກ ິ ວເວນກ ຳ ແລບ ຳ ບຮ ້ ຳ ຍນ ັ ້ ນຈ ຳ ເຫດ ດ ັ ງ ລ ື ເພ ື ່ ອທ ັ ງສອງຈ ່ ືງຈ ັ ກເອ ົ ຳ ເຈ ້ ຳ ທ ້ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍເປ ັ ່ ນເມ ັ ງ ໄ ດ ້ ນ ີ ້ ຈ ຳ ນ ຳ ງ ທ ້ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍຈ ່ ືງພ ຳ ກ ັ ນປ ູ ່ ຄ ້ ຳ ຜ ົ ວແ ຫ ່ ງ ເຈ ້ ຳ ນ ຳ ງ ທ ້ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍ ເ ທ ້ ົ ່ ນ ບ ໍ ່ ນ ຳ ງ ທ ໍ ່ ໃ ດ ເ ຂ ົ ຳ ຫ ຳ ກ ຈ ັ ກ ຄ ື ນ ມ ຳ ຫ ຳ ເ ຈ ້ ຳ ນ ຳ ງ ທ ້ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍ ຊ ະ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ຜ ູ ້ ບ ິ ່ ງ ທ ້ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍ ຈ ່ ືງ ກ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ເ ທ ວ ະ ຟ ູ ່ ງ ຂ ້ ຳ ໄ ຫ ້ ວ ມ ະ ທ ຳ ຣ ຳ ຊ ເ ຈ ້ ຳ ຄ ັ ນ ວ ່ ຳ ໝ ຳ ທ ້ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍ ຟ ູ ່ ງ ນ ີ ້ ໜ ີ ໄ ປ ແ ລ ້ ວ ເ ຂ ົ ຳ ບ ໍ ່ ອ ຳ ດ ຈ ັ ກ ຄ ື ນ ມ ຳ ໄ ດ ້ ກ ໍ ຂ ້ ຳ ແ ລ ເ ຫ ດ ວ ່ ຳ ເ ຂ ົ ຳ ລ ົ ງ ນ ້ ຳ ແ ລ ້ ວ ແ ລ ພ ຳ ກ ັ ນ ລ ອ ຍ ໜ ີ ໄ ປ ທ ຸ ກ ແ ຫ ່ ງ ທ ຸ ກ ພ ຳ ຍ ບ ຳ ງ ພ ່ ອ ງ ຕ ຳ ຍ ບ ຳ ງ ພ ່ ອ ງ ເ ງ ົ ຳ ອ ກ ກ ຶ ນ ບ ຳ ງ ພ ່ ອ ງ ຈ ່ ື ແ ຂ ້ ແ ລ ນ ັ ງ ກ ອ ນ ກ ຶ ນ ຕ ຳ ຍ ໄ ປ ນ ີ ້ ມ ຳ ກ ນ ີ ຫ ຼ ຳ ຍ ຜ ົ ວ ່ ຳ ເ ຂ ົ ຳ ບ ໍ ່ ຕ ຳ ຍ ເ ສ ັ ງ ແ ທ ້ ດ ັ ້ ງ ນ ັ ້ ນ ເ ຂ ົ ຳ ກ ໍ ພ ຳ ກ ັ ນ ໜ ີ ໄ ປ ຢ ູ ່ ໃ ນ ເ ກ ຳ ະ ດ ອ ນ ທ ີ ່ ອ ຶ ນ ທ ີ ່ ໄ ກ ບ ໍ ່ ອ ຳ ດ ຈ ັ ກ ຄ ື ນ ມ ຳ ໄ ດ ້ ກ ໍ ຂ ້ ຳ ແ ລ ບ ໍ ່ ທ ໍ ່ ແ ຕ ່ ເ ຈ ້ ຳ ກ ູ ທ ້ ຳ ສ ອ ງ ມ ຳ ໄ ລ ່ ໜ ີ ແ ຕ ກ ກ ະ ຈ ັ ດ ກ ະ ຈ ຳ ຍ ໄ ປ ນ ີ ້ ແ ມ ່ ນ ວ ່ ຳ ບ ຸ ຄ ລ ະ ຜ ູ ້ ອ ຶ ່ ນ ມ ຳ ພ ຳ ບ ແ ພ ້ ເ ໝ ື ອ ນ ດ ັ ້ ງ ເ ຈ ້ ຳ ກ ູ ນ ີ ້ ກ ໍ ດ ີ ເ ຂ ົ ຳ ກ ໍ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ແ ຕ ກ ໜ ີ ແ ລ ້ ວ ແ ລ ບ ໍ ່ ຄ ຶ ນ ມ ຳ ຈ ັ ກ ເ ທ ື ່ ອ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ໃ ໝ ທ ິ ສ ັ ດ ເ ຈ ້ ຳ ໄ ດ ້ ຍ ິ ນ ຜ ູ ້ ບ ິ ່ ງ ທ ້ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍ ກ ລ ່ ຳ ວ ສ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ຳ ຈ ່ ືງ ຄ ິ ດ ໃ ຈ ວ ່ ຳ ໃ ນ ກ ຳ ລ ະ ອ ັ ນ ຈ ັ ກ ມ ຳ ພ ຳ ຍ ໜ ້ ຳ ນ ີ ້ ກ ູ ກ ໍ ຈ ັ ກ ໄ ດ ້ ພ ັ ກ ພ ຳ ກ ເ ມ ັ ງ ແ ຫ ່ ງ ກ ู ด ้ อ ย เ ท ด อ ั น จ ั ก ม ำ ใ ส ่ ผ ิ อ แ ห ่ ง เ ข ำ ห ี ไ ป ใ ห ้ พ ั ก พ ำ ก จ ำ ก ภ ั ย ก ็ จ ั ก ม ี ท ี ่ บ ่ ำ ส ิ ง ภ ำ แ ล เ ห ด ว ่ ำ ภ ู พ ร ะ อ ิ ง ไ ด ้ ม ำ ใ ส ่ ผ ิ อ แ ห ่ ง เ ข ำ ห ี จ ำ ก เ ม ั ง เ ข ำ น ี ้ แ ล ท ่ ำ ว ่ ำ ภ ู พ ร ะ อ ิ ง บ ่ ไ ด ้ ใ ส ่ ใ จ ว ่ ำ จ ั ก ใ ส ่ ผ ิ อ แ ห ่ ง เ ข ำ ห ี ไ ป ส ั น น ี ้ ก ็ บ ้ ำ ง แ ถ ว น ก ็ แ ต ่ จ ั ก ส ม ่ อ ย เ ห ด ว ่ ำ ภ ู พ ร ะ อ ิ ง บ ่ ร ู ้ แ จ ้ ง ว ่ ำ ห ม ำ ท ้ ำ ห ล ำ ย ฟ ู ่ ง น ี ้ เ ป ั ่ น ผ ิ อ แ ห ่ ง น ำ ง ท ้ ำ ห ล ำ ย ฟ ู ่ ง น ี ้ บ ั ้ ง แ ล แ ม ่ น ว ่ ำ ภ ู พ ร ะ อ ิ ง ไ ด ้ พ ั ก พ ำ ก จ ำ ก เ ม ั ง แ ห ่ ง ภ ู ใ น ภ ำ ล ะ อ ั น จ ั ก ม ำ พ ำ ย ห ้ ำ น ี ้ ก ็ จ ั ก ไ ด ้ ค ื น ล อ ย เ ป ั ่ น เ ม ั ง แ ห ่ ง ภ ู เ ห ม ื อ น ด ั ่ ง เ ก ่ ำ ด ้ อ ย เ ห ด อ ั น ภ ู พ ร ะ อ ิ ง บ ่ ใ ส ่ ใ จ เ พ ื ่ อ ว ่ ำ ป ้ ำ น ห ม ำ ม ำ ล ่ ำ ข ิ บ จ ่ ืง ไ ด ้ ล ่ ำ ห ี เ ป ็ ้ ำ ล ำ ย ก ็ บ ่ ร ู ้ แ จ ้ ง ว ่ ำ ห ม ำ ท ้ ำ ห ล ำ ย ฟ ู ่ ง น ี ้ เ ป ั ่ น ผ ิ อ แ ห ่ ง บ ิ ่ ง ท ้ ำ ห ล ำ ย ฟ ู ่ ง น ี ้ บ ั ้ ง แ ล ค ั น ว ่ ำ ไ ห ม ท ิ ส ั ด เ จ ้ ำ ค ิ ด ใ จ ส ั น น ี ้ แ ล ้ ว

---

๑ จาบ กำ ขบ "ร้าย"

ເຈ້ົາກໍ່ມີນ້ຳຕາຕົກບໍ່ຂາດຫນ້າ ເພື່ອວ່າປ້ານກົວເວນກຳອັນຈັກຕອບສນອງຕົນເມື່ອ
ພາຍຫນ້ານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຜູ້ຍິງທ້ົງຫຼາຍເຫັນໃຫທິສັກເຈ້ົາມີນ້ຳຕາຕົກບໍ່ຂາດຫນ້າ
ສັນນັ້ນ ເຂົາຈ່ົງພ້ອມກັນເຂ້ົາໄປອູ້ມກອດເອົາເຈ້ົາທ້ົງສອງມາຈູບຊົມດົມຂມ່ອມ
ນາກນັກແລ້ວ ເຂົາຈ່ົງພ້ອມກັນຖາມວ່າ ເຈ້ົາອ້າຍເປັນທຸກຍາກລຳບາກຂົ້ນໃຈສັນ
ໃດກໍຈ່ົງໄດ້ຮ້ອງໃຫ້ມີນ້ຳຕາຕົກບໍ່ຂາດຫນ້ານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນໃຫທິສັກເຈ້ົາກລ່າວວ່າ ດູ
ຣານາງທ້ົງຫຼາຍເຮົາພີ້ ກໍບໍ່ເປັນທຸກຍາກລຳບາກຂົ້ນໃຈອັນໃດອັນນ່ົງນັ້ນແລ້ວເຮົາ
ພີ້ກໍປ້ານກົວເປັນເວນກຳອັນຈັກມາພາຍຫນ້າ ດ້ວຍເຫດອັນເຮົາພີ້ໄດ້ມາໄລ່ຜົວແຫ່ງ
ເຈ້ົາທ້ົງຫຼາຍໃຫ້ພົ້ນພາກຈາກຫ່ຼ້ງກັນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຍິງທ້ົງຫຼາຍຈ່ົງກລ່າວວ່າເທ
ວະຝູງຂ້າໃຫອ້ມະຫາຣາຊເຈ້ົາ ສ່ວນຄ່ັງຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍ ອັນໄດ້ເອົາໝາເປັນຜົວສັນນ້ີ
ກໍດ້ວຍເຫດອັນຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍໄດ້ປ້ອຍດ່າຜົວແຕ່ໃນຊາຕິກ່ອນພຸ້ນ ຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍ
ຈ່ົງໄດ້ມາເກ້ົດໃນເກາະດອນທ້ົ່ນ ຈ່ົງໄດ້ເອົາໝາເປັນຜົວສັນນ້ີແລ ບັດນ້ີເຈ້ົາກູມາກູ
ນາໄລ່ໝາໜ້ີຈາກຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍໃຫ້ພົ້ນຈາກເວນກຳສັນນ້ີ ເຈ້ົາທ້ົງສອງກໍຈັກມ້ີ
ຜລະອານ້ິສົງສະນາກນັກ ເຫດວ່າເຈ້ົາກູທ້ົງສອງມາຕັດເວນຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍໃຫ້
ແລ້ວນັ້ນແລ ໃນເມ່ືອຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍເອົາໝາເປັນຜົວສັນນ້ີ ຄັນວ່າບຸຄລະຜູ້ໃດບ່ໍມາ
ຈວບພົບແລ້ວ ແລໄລ່ໝາໜ້ີເສ້ັງສັນນັ້ນ ຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍລວກໃຊ້ເວນກຳປູ່ຕາບຕ່ໍ
ເທ້ົາມ້ືຄົນມາໄລ່ໝາໜ້ີນັ້ນແລ ບັວນ້ີຝູງຂ້າທ້ົງຫຼາຍໄດ້ຖ້ືກຕ້ອງຜູ້ຊາຍແລ້ວສັນນ້ີ
ກໍລວກໜ້ົກເວນກຳຝູງຍິງທ້ົງຫຼາຍກໍຈັກໄປຕາມ ບຸພພະຊາຕ ແຫ່ງຝູງຂ້າທ້ົງ
ຫຼາຍນັ້ນແລ ຄັນວ່າຜູ້ຍິງທ້ົງຫຼາຍໄດ້ຖ້ືກຕ້ອງເຈ້ົາທ້ົງສອງພ້ີນ້ອງທຸກຄົນ ໆ ແລ້ວ
ເຂົາກໍຈ່ົບຫາຍຕາຍຈາກຊາຕ ອັນເປັນເຜກຜູ້ຍິງນັ້ນແລ້ວ ເຂົາກໍໄດ້ໄປເກ້ົດຕາມກຸ
ສລະໄກສົນເລ ບຸນແຫ່ງເຂົາ ບ່ໍເສສສລໍແລ້ວເຜກຍິງທ້ົງຫຼາຍຝູງອ້ືນກໍຊ້ຳມາເກ້ົດ
ແທນທ້ີເກ້ົາແຫ່ງຜູ້ຍິງທ້ົງຫຼາຍຝູງນັ້ນ ກໍຊ້ຳມ້ີໝາຕ ນ່ົງເກ້ົດມາເປັນຜົວເຂົາປູ່ຄ
ເກ້ົາຕາມບຸພພະເວນກຳແຫ່ງເຂົາ ອັນໄດ້ປ້ອຍດ່າຜົວດ້ວຍຄຳວ່າໝາສ້ີແມ່ນ່ົງດ້ັງນັ້ນ
ທ້ັ້ງແລ ເມ່ືອນັ້ນໃຫທິສັກ ເຈ້ົາທ້ົງສອງພ້ີນ້ອງກໍພ້ອມກັນບ້າຍຊະເພົາຄຳໄປພາຍ
ໜ້າດ້ວຍອັນລຳດັບຄົດນ້ຳວ ປາທ້ົງນວນ ເຈ້ົາກໍຈ່ົງດູກ້ຳໜ້າແລກ້ຳຫ ງກ້ຳຊ້ານ
ແລກ້ຳຂວາທຸກແຫ່ງທຸກພາຍ ກໍບ່ໍເຫັນເກາະດອນແລແລນຝ່ັງປ່າໄມ້ດ ງດອນໃນ
ທ້ົ່ນ ກໍບ່ໍເຫັນແຕ່ແມ່ນ້ຳເປັນອັນກວ້ າງຂວາງມາກນັກ ເປັນດ ງຟ້ າກັບແຜ່ນດິນ

ติดต่ำกับปู่นั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองจึ่งไปตามภระแสแม่น้ำชื่นั้นเห็งงาม ได้เดือนบึ่ง เจ้าจึ่งไปรอดไปเถิง เภาะดอนอันเป็นที่ปู่แห่งเจ้าธัสสีอันเป็นพ่อแห่งนางสีดานั้นแล้ว เจ้าจึ่งไปจอดเซิาในท่าน้ำอันเป็นที่เจ้าธัสสีแล นางสีดาลึงมาอาบน้ำแลตักน้ำเมื่อกินนั้นแล ถับว่าเจ้าทั้งสองจอดอุะเผิาถำแล้ว เจ้าจึ่งออกไปล่ำลึงดูในแถมฝั่งน้ำที่นั้น เจ้าจึ่งเหับรอบตีนถิน ทงอไปมาบ่อาดสาย มีทั้งรอบตีนผู้บึ่งแลผู้ชายสับใอ่กันไปมามีมากมี หายบึ่งนัก เจ้าจึ่งกล่าวเซิาท้าวพระลักอันเป็นน้องแห่งตินว่า ดูธาเจ้าน้องอันเป็นที่รักแก่พี่ ส่วนถั้งรอบตีนอันนี้แม่นบุถละผู้ใดมาจอดเซิาในที่นี้ กำพี่จา เมื่อนั้นท้าวพระลักจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าส่วนถั้งรอบตีนผู้บึ่งแลผู้ชายหั้งหลายฝูงนี้ รอบว่าแม่นรอบตีนนางสีดาแลเจ้าธัสสีปู่ในเภาะดอนที่นี้แล้ว แลทงอไปมาในที่นี้บ่ป่าอุะแล ธาทั้งสองจึ่งพากันไต่ตามรอบตีนอันนี้ไปล่ำลึงดูเห็น หากจักรู้แจ้งบ่ป่าอุะแล ถับว่าเจ้าทั้งสองต้าน จาระจาเซิาภันไปมาสันนั้นแล้ว เจ้าทั้งสองจึ่งลึงไปสู่อุะเผิาถำถึกแต่งห้างถาเมื่อตินถึแล้ว เจ้าจึ่งขึ้นขอี่ม้ามะนีภาบอุะเถ้อออกจากอุะเผิาถำแล้ว เจ้าจึ่งให้ม้ามะนีภาบไต่ตามไป ในหินทางที่นั้นมีประหมางถาวน้อยบึ่ง เจ้าจึ่งไปรอดไปเถิงอ่างประอิวาน[๑]แห่งเจ้าระสีแล้ว เจ้าจึ่งลึงจากหั้งม้ามะนีภาบแก้วติวถีแล้ว เจ้าจึ่งกล่าวถูธาม้ามะนีภาบติวประเสิดถีงาม เจ้าจึ่งปู่ในที่นี้ตาบต่ำเห้าเธาพระอิงถืนมานั้นเห็น อ่าถั้งนั้นแล้ว เจ้าทั้งสองจึ่งพ้อมกันเข้าไปในอ่างประอิวานที่นั้นแล้ว เจ้าจึ่งเข้าไปเซิาปู่ในปากมุกชิวอาสมบิกสาลามีประหมางถาวบึ่งแล้ว เจ้าทั้งสองจึ่งขึ้นไปขานไหว้เจ้าระสีว่า เหวอะฝูงข้าแก่เจ้าภูอิงประเสิดล้ำเลิดกว่าฝูงข้าหั้งหลาย เจ้าภูบ้างลอยปู่สวัสสะถีกำข้าลี ผื่อนั้นเจ้าระสีจึ่งขานว่า เธาภำบ้างล่อยปู่สวัสสะถี ท่ำว่าท่านนี้เป็นผู้ถีผู้งามหาผู้จักปงบงุมบ่ได้ ท่านลุกแต่ประเทดที่ใดมาเถิงเธาอันปู่ในเภาะดอนที่นี้นั้นจา ผื่อนั้นโพทิสัดเจ้าจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ผู้ข้าลุกแต่เมืองจันทะบุริสีสัตตะบาก ฝ่ายหิน

---

๑ ถวนเป็น อ่างบัธิเวน

ເໜື່ອພຸ້ນມາກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້ຳອະສີຈ໊ຳຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຣາທ່ານ [1]ຜູ້ມີຮູບໃສ່ມອັນ
ດີອັນງາ ມທ່ານມີປຣະໂຍດຊຸນະເບື້ອງໃດທ່ານຈ໊ຳມາຮອດເຮົາໃນທີ່ນີ້ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນ
ໂພທິສັດເຈ້ຳຈ໊ຳກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້ຳກູຜູ້ຂ້ຳກໍ່ໄດ້ຍິນຂ່າວສາບອາກາບວ່າເຈ້ຳກມີ
ລູກຍິງຜູ້ນ້ຳງເປັນຜູ້ດີຜູ້ງາມມາກນັກ ວ່າດັ່ງນັ້ນຜູ້ຂ້ຳກໍມັກໃຄ່ປາກໄດ້ມາກນັກຜູ້ຂ້ຳຈ໊ຳ
ດຸ່ງເດີນມາເຖິງເຈ້ຳກູເພື່ອວ່າຈັກຂໍດອມເຈ້ຳກູ ເມື່ອເປັນນ້ຳງຄະລະມຸງຄຸນສິບບ້ານ
ສເວີຍເມື້ອງແກ່ກໍຂ້ຳເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນເຈ້ຳຣັສສີຈ໊ຳກລ່າວວ່າ ຄັນວ່າທ່ານມັກໃຄ່ປາກ
ໄດ້ເຮົາກໍຈັກໃຫ້ແກ່ທ່ານນັ້ນແລທ່ຳວ່າພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍມາຂໍກັບດອມເຮົາທີ່
ນີ້ແລ້ວແລ ເຮົາກໍເອົາທະນູສິນອັນມີນ້ຳໜັກໄດ້ໂກດນ້ຳງ ບ໊ນໃຫ້ພຣະບາຣາພພະນາ
ສວນບ໋ຶ້ນລອງດູ ຄັນບຸນຍະສົມພາບເຄີຍເປັນຜົວເປັນເມັ່ງກັນຫາກຈັກບ໋ຶ້ນໄດ້ຊະແລ
ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍລວດບ໋ໍ່ໄດ້ເປັນອັນໜັກມາກນັກ ພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນກໍລວດຄືນໜີເມື້ອບາງໄດ້ສອງວັນສາມວັນນີ້ແລ ທ່ຳວ່າພຣະບາ
ຣາພພະນາສວນຜູ້ນັ້ນມີໃຈອັນສາໂຫດຄິດລ້ວນມາກນັກ ມັນກໍຊ້ຳໄປລັກເອົາລູກຍິງ
ແຫ່ງເຮົາໜີໄປບ໋ໍ່ມີບາບ ເຮົາກໍໄດ້ຍິນສຽງລູກຍິງແຫ່ງເຮົາຮ້ອງໃຫ້ມາກນັກເຮົາຈ໊ຳ
ເຕາະຕ່ອບສາບທະນູສິນອັນນີ້ ພຣະບາຣາພພະນາສວນຈ໊ຳປຣະວາງລູກຍິງເຮົາ
ໄວ້ແລ້ວແລໜີເມື້ອພຸ້ນແລ ຜີວ່າທ່ານມັກໃຄ່ປາກໄດ້ລູກຍິງເຮົາແທ້ດັ່ງນັ້ນທ່ານຈ໊ຳ
ບ໋ທະນູສິນອັນມີນ້ຳໜັກໄດ້ໂກດນ້ຳງນັ້ນລອງດູກ່ອນເທີ້ນ ຄັນວ່າທ່ານບ໋ຶ້ນໄດ້ກໍເປັນເມັ່ງ
ຂອງທ່ານນັ້ນແລ ຄັນວ່າທ່ານບ໋ຶ້ນບ໋ໍ່ໄດ້ກໍເປັນອັນເປົ່າດາບ ທ່ານກໍຈັກໄດ້ຄືນເມື້ອ
ແຕ່ຕົວທ່ານຜູ້ດຸງອນັ້ນແລ ບ໋ໍ່ອາດຈັກໄດ້ນາງຜູ້ນັ້ນເມື້ອກັບດອມທ່ານນັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈ໊ຳກລ່າວວ່າດູຣາເຈ້ຳ ເຈ້ຳກູຈ໊ຳເອົາທະນູສິນອັນນັ້ນມາກໍຂ້ຳ
ເທີ້ນ ຂ້າຫາກຈັກບ໋ຶ້ນລອງດູກ່ອນຊະແລ ຜີວ່າບຸນຍະສົມພາບມີເຄີຍໄດ້ນາງຜູ້ນັ້ນ
ເປັນເມັ່ງ ຫາກຈັກບ໋ຶ້ນໄດ້ຊະແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວເຈ້ຳຣັສສີຈ໊ຳບາຍເອົາທະນູສິນ
ອອກມາວາງໄວ້ ໃນທີ່ຊ້ອງໜ້າທ້າວພຣະລາມນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລາມຈ໊ຳບ໋ມືບາຍເອົາ ກໍເປັນອັນເບົາບ໋ຳງນັກ ເປັນດັ່ງຜູ້ຍິງບາຍຄັນໄຕ່ງດ໊ຶກ
ຝ້າຍນັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລາມບາຍເອົາທະນູສິນບ໋ຶ້ນໄດ້ແລ້ວເຈ້ຳຈ໊ຳກລ່າວ
ວ່າຂ້າແກ່ເຈ້ຳກູ ຜູ້ຂ້ຳບ໋ທະນູສິນ໋ຶ້ນໄດ້ແລ້ວສັນນີ້ ເຈ້ຳກູຈັກໃຫ້ຜູ້ຂ້ຳຍິງໄປທີ່
ໃດນັ້ນກໍຂ້ຳຈາ ຜີວ່າຜູ້ຂ້ຳຍິງໃສ່ແຜ່ນດິນໃນທີ່ນ້ຳງກ໊ດ ສ່ວນດັ່ງແຜ່ນດິນທີ່ນັ້ນກໍ

---

๑ ຈບ ບຸກ ຢ ນັດ ນ

จักหูบหฺมลิงนั้นแล ผีว่าบิ๎งใส่พูกอยหินผาในที่ใกท้บิ๎งภูกิ ส่วนด้วกอย หินผาที่นั้นภ่จักมุ่นผิงเป้นภระจอมไปเป้นด้วตำปูนนั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสิ จิ๎งกล่าวอ่า ดูอาท่านผู้มีอิทธิริทธิอันมากท่านป่าได้บิ๎งไปที่ใกท้บิ๎งเห็น ถันว่าท่านบิ๎งไปในที่ใกภ่จักหูบหฺมเผพ้งไปในที่นั้นแล ส่วนด้วนางสิกา อันเป้นลูกบิ๎งแห่งเราบั้นภ่หากเถ้ยถาดได้เป้นผมู้แห่งท่านมาแต่ฟ้าพุ้นแล ท่อ่าเราจักไปเอิา ๑บ้าอะไบมมาตัสสะอันมีในป่าหิมมะพานมาอุสสะพิเสภ ให้เป้นผิวผมู้กัน เพื่อให้มีอายุหมั้นยืนได้แสนโภดอะสิ๎งไอปีปายก่อนด้วนั้น แล้ว เจ้าอัสสิภ่ชะเด้กไปเหนือฮากาดภาดหาวเป้น ด้วลิมพักยอดิ๎วนั้นแล ในเมื่อเจ้าอัสสิหนีไปแล้ว ท้าวพระลามจิ๎งกล่าวเชิ๎ญท้าวพระลักอันเป้นน้อดแห่งตินว่า ดูอาเจ้าน้อดส่วนด้วนางสิกาผู้นั้นภ่เป้นผมู้ ข้าผู้พี่แล้วแล เหดว่าเจ้าอัสสิหากอาดอาไสให้แล้วแล บัดนี้ธาท้าสอดจักปู่ถ้าเจ้าอัสสิ มาแล้วธาท้าสอดจิ๎งจักเมื่อนั้นลี ธู้ว่าธาท้าสอดจักเมื่อเสมู่ก่อนนั้นจาเมื่อ นั้นท้าวพระลักจิ๎งกล่าวอ่าข้าแก่เจ้าพี่อันเป้นที่ธักแห่งข้า ผีว่าตามด้ว ข้าผู้น้อดถบิ๎งดูในพระธาชห๊ระไทว่าด้วนี้ภ่ท่อนธาท้าสอดเมื่อเสมู่ก่อนสิ๎ว ดงอภ่ข้าแล แม่นเจ้าอัสสิเอิานำ้พุทหา ๒พิเสภมาหิดสิ๎วภูกิ (บ่มาหิดสิ๎ว ภูกิ ฉ) ยามเมื่ออายุแห่งธาท้าสอดหมิดสมู่งแล้วภ่ตายไปเหมือนด้วดงอกัน นั้นแล แม่นว่าพระพุทหะเจ้าหมิดอายุแล้ว ภ่บ้ดายไปบ่อากจักสืบต่ไป แล เมื่อนั้นพระลามจิ๎งกล่าวอ่า ดูอาเจ้าน้อดเหดด้วลิธาท้าสอดจิ๎งธู้จักนาดสิกานั้นจา เหดว่าธาท้าสอดบ่เห็นนาดสิกาจักเห็อนั้นนา เมื่อนั้นท้าวพระลักจิ๎งกล่าวอ่าข้าแก่พี่เป้นเจ้า แม่นว่าธาท้าสอดบ่ธู้แจ้ว่าผู้นั้นแม่นนาดสิกาภูกิ ผู้นี้บ่แม่นนาดสิกานั้น ภ่ท่อเอิาแต่พระยาเมื่อดปากอันพ่แลแม่ เจาะบ่อดไว้แต่ในท้อดนี้เป้นเห็น ส่วนด้วนางท้าดูายอันปู่กับดอมนาดสิกา นั้นภ่มีแถวมากแถวดูาย ธาท้าสอดจิ๎งพามันไปถามดูกับดอมนางฝูง นั้นเห็น ถันว่าท้าวพระลักภล่าวสันนั้นแล้ว ท้าวพระลามจิ๎งกล่าวว่า ดู

---

๑ สิ๎งสันว่าเป้นน้ำ สระอะไบดาดในป่าหิมพาน.

๒ ถวนเป้น น้ำมุทหาพิเสภ

ฉ ตาม ใบ ลาน จาน ก่ำ หน้า ฉ

ธาเจ้าบ้อๆบามเม็ดธาทั้งสองเอิานางสีดาเม็ดเม็ดอๆธานั้น ธาทั้งสองจักพากับเม็ดหางใดนั้นจา มิถถาว่าธาทั้งสองจักเม็ดหางขะเผิาถ่ำดอๆเก้าบั้นลีรู้ว่าธาทั้งสองเม็ดด้วยหางอากาถภางหาวนั้นจา เม็ดนั้นท้าวพระลักจิๆกล่าวว่าข้าแก่พี่เป้นเจ้า ผิว่าตามถั้งข้าผู้น้องถบิๆถูนี้กบ่ถ่วนธาเจ้าข้าทั้งสองจักเม็ดด้วยง่ายนั้นแล กบ่ถ่วนธาเจ้าข้าทั้งสองเลาะลงบไปตามเภาะดอนอันนี้ จอบมอยถอยฟังถูเจ้าธัสสีอันไปเอิาน้ำอะโนมมาตัสสะถืนมาก่อนเท็น ถันว่าเจ้าธัสสีถืนมาแล้วบ่เหันนางสีดาถั้งนั้น เจ้าจักภะทำสันใดแก่เราก็บ่รู้ได้แล ถันว่าเจ้าทั้งสองพี่น้องต้นจาธะจาเอิาถับไปมาสันนั้นแล้ว เจ้าทั้งสองจิๆพ้อมกันออกแก่อาสิมบิดสาลา มาเถิๆม้ามะนีภาบแล้วกพ้อมกันขึ้นขอีม้ามะนีภาบ แล้วกพ้อมกันขอีทะยานไปด้อยลองอากาถภางหาว มาถถาว่าบักถูองนึๆกไปรอดไปเถิๆผาสากอันเป้นที่ปู่แห่งนางสีดาบ่นานนั้นแล ถันว่าเจ้าทั้งสองไปรอดไปเถิๆแล้วเจ้าจิๆพ้อมกันลิๆจากหัๆม้ามะนีภาบแล้ว กพ้อมกันขึ้นสู่ผาสากแห่งนางสีดาแล้วเจ้ากเหันนางถ่อมเปั้สองถินบั้วงแวดล้อมชั้นนอก ส่วนถั้งนางสีดาแลนางทั้งหลายอันเป้นปะธีวาน ๑๐ ถิน นั้นปู่ใบเสือสากอากสบาป้นหน้าข้อๆออกมา เป้นถั้งช่างธีจนาแต้มรูบพระบิดนั้นแล เม็ดนั้นท้าวพระลาบกลิๆเหันนางทั้ง ๑๐ ถิน อันเจ้าธัสสีบีธมิดไว้นั้นกับทั้งนางสีดา อันมีรูบโสมอันงามเหมือนถั้งถูองกัน เจ้ากบ่ตัสสะรู้แจ้งว่าผู้นั้นแม่นนางสีดาผู้นี้บ่แม่นนางสีดานั้นแล เม็ดนั้นเจ้าจิๆถามว่าถูธาสีดาเธียนางน้องพี่ เจ้าพี่ปู่แห่งท้องหินใดขอแก่พระสายใจบอกอ้ายยาได้ทิวขุ้มป่ายไปมา เม็ดนั้นนางทั้งหลายอันมีนางสีดาเป้นต้นกพ้อมกันขานว่าข้าแก่เจ้าภูผู้มีรูบโสมงามบิๆบ้อย ฝูงข้าทั้งหลาย ๑๑ ถินนี้กหากแม่นนางสีดาทั้งมวนกข้าแล ในเม็ดเจ้าภูมักผู้ภิกกจิๆมาหุมนางมักผู้ภางกจิๆมาป่าช้ามักผู้ตายจักมอบถวายอิๆแลนา เม็ดนั้นท้าวพระลามได้ยินนางทั้งหลายกล่าวสันนั้น เจ้ากบ่รู้แจ้งว่าผู้นั้นแม่นนางสีดาผู้นี้บ่แม่นนางสีดา เจ้ากมีใจอันโสกเสร้าโสกาบากนัก ปะกาบนึๆกป้านกิอเจ้าธัส

ສິມາພົບຈອບເຈົ້າທັ້ງສອງອັນບໍ່ທັນໜີຈາກພາສາວທີ່ນັ້ນມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ ທ້າວພຣະລາມ ຈຶ່ງຖາມທ້າວພຣະລັກອັນເປັນນ້ອງແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາເຈົ້ານ້ອງ ເຫດດັ່ງລີ້ຮາທັ້ງສອງຈຶ່ງຈັກຮູ້ບາງສິດາບັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັກຈຶ່ງກ່າວ ວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າ ຜິວ່າເຈົ້າກູມັກໃຄ່ປາກຮູ້ແຈ້ງວ່າຜູ້ນັ້ນແມ່ນບາງສິດາຜູ້ນີ້ບໍ່ ແມ່ນບາງສິດາສັນນັ້ນ ເຈົ້າກູຈຶ່ງຖາມນາງຄ່ອມເປັ້ງອັນເປັນຄົນອຸບປາກຮັກສາ ນາງທັ ๑๑ ຄົນນັ້ນເທີ້ນເຈົ້າກູຫາກຈັກຮູ້ແຈ້ງທຸກປຣະການແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ ພຣະລາມໄດ້ຍິນທ້າວພຣະລັກກ່າວສັນນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງຖາມນາງຄ່ອມເປັ້ງທັ້ງຫຼາຍ ວ່າດູຮານາງທັ້ງຫຼາຍອັນເປັນຜູ້ອຸບປາກຮັກສານາງທັ້ງຫຼາຍ ๑๑ ຄົນ ເຈົ້ານາງ ທັ້ງຫຼາຍບັ້ງຮູ້ແຈ້ງວ່າຜູ້ນັ້ນແມ່ນບາງສິດາຜູ້ນີ້ບໍ່ແມ່ນບາງສິດານັ້ນ ລີ ເມື່ອນັ້ນ ນາງຄ່ອມເປັ້ງທັ້ງຫຼາຍຈຶ່ງພ້ອມກັນຂານວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຜິວ່າເຈົ້າກູມັກໃຄ່ ປາກຮູ້ແຈ້ງນາງສິດາດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້າກູຈຶ່ງເອົານ້ອມ໊ຊໃສ່ຕານາງທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນທຸກ ຄົນ ๆ ນັ້ນເທີ້ນ ຄັນວ່າຜູ້ໃດແມ່ນນາງສິດາຫາກຈັກຫຼັບຕາບໍ່ສົ່ງໃສຊະແລ ຄັນ ວ່າຜູ້ໃດບໍ່ແມ່ນນາງສິດາດັ່ງນັ້ນກໍບໍ່ພັບຕາກໍທໍ່ມ້ຶນຕາຢູ່ຕາມສເມີທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ ທ້າວພຣະລາມໄດ້ຍິນຄຳນາງຄ່ອມເປັ້ງກ່າວສັນນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງເອົານ້ອມ໊ຊໃສ່ຕາ ນາງທັ້ງຫຼາຍທຸກຄົນ ๆ ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມກໍເອົານ້ອມ໊ຊໃສ່ຕານາງ ທັ້ງຫຼາຍ ອັນເຈົ້າອັສສີນ້ມ໊ກໄວ້ດັ່ງນັ້ນກໍບໍ່ອາດຈັກພັບຕາຈັກຄົນ ເຈົ້າຈຶ່ງຊ໊ໃສ່ ນາງສິດາອັນນັ້ງຢູ່ທ່ຳກາງນັ້ນກໍລອດພັບຕາບໍ່ນາງທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ ລາມກໍຮູ້ແຈ້ງນາງຜູ້ນັ້ນແມ່ນນາງສິດາ ເຈົ້າຈຶ່ງເຂົ້າໄປອຸ້ມເອົານາງສິດາມາຈູບຊົມ ດົນຂມ່ອນມາກນັກແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງກ່າວວ່າພັທເທດູຮານາງອັນເປັນທີ່ຮັກແກ່ພີ້ ນ້ອ໊ງກູພີ້ກໍ່ໄປຂໍເອົານາງກັບຄອນເຈົ້າອັສສີແລ້ວ ກູພີ້ຈຶ່ງຈັກມາເອົາເຈົ້າເມື່ອ ຢູ່ຝັ້ນເຝືອແຝງແລ ນາງບ້ັງຈັກເພິ່ງໃຈນັ້ນ ຮູ້ວ່າບໍ່ເພິ່ງໃຈແລບໍ່ມັກບໍ່ປາກໄດ້ກູພີ້ ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສິດາຈຶ່ງກ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຜິວ່າເຈົ້າກູຈັກເອົາຂ້າຜູ້ດຽວ ເມື່ອເປັນປາທະປະອິຈາກຢູ່ຝັ້ນເຝືອແຝງດັ່ງນັ້ນ ກໍເປັນອັນດີນັກແລ ເຈົ້າກູຢູ່ ບ້ານໃດເມືອງໃດກໍ່ຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງກ່າວວ່າ ພັທເທດູຮາ ນາງ ເຮົານ້ີ້ຊ໊ວ່າທ້າວພຣະລາມອັນເປັນເຈົ້າເມືອງຈັນທະບຸຣີ ສິສັຕຕະນາກ ພຸ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າທັ້ງສອງກ້ານ ຈາຣະຈາເຊິ່ງກັນໄປມາສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າທັ້ງ

สองจ๊ำกิกแต่งเอาดาเมื๊อกินถิแล้ว นางสิดาจ๊ำเอิ้นสั่งนางทั๊ดทายอัน
เป้นประธิอานแห่งกินว่า ถอยปู่ถิเข๊ิเจ้านางทั๊ดทาย เธิยอันเป้นพี่น้อง
เธาจักเมื๊อสู่ห้องเธือนผิว ยาได้ถือกเผิามิอใสกเส้าให้ถ่อยอุบปะถากเจ้า
มะหาอัสสิ ยาได้ละพูมิแผ่นให้เธาก่สั่งไจ้อ ๆ ทุกอันแลนา เมื๊อนั๊นนางทั๊ดทายอันเป้นปะธิอานทั๊มอน เอิาก่มาแอกล้อมอ้อมนางสิดาแล้ว
แลร้องไห้ว่า ถ่อยไปถิเข๊ิสิดานางอุ่นห้าว เจ้าจักหนีจากข้าถิหิ๊ อ่ให้
พระพูมิบืนหนั๊น ยาได้ทุกใสกกั๊นเหหวง บัดนี๊ห่ปางหิ๊วงสูนเส้าเพื๊อว่า
นางหนุ่มเหน้าหนีไป เพื๊อว่านางพักพากห่ปางอ่ให้พระบุนอวางแจ่มเจ้า
บืนห่างเห้าเหั๋งระถานั๊นเห๊ิน ถ่อยปู่ถิเข๊ิห่ปางถ่ำผาสากเถื๊องลวากปูนอน
หมอนเสื๊อผ้า ภูจักหนีเมื๊อหน้าตินดงอ ภูเดินไพยงอยอบฟ้าภูจักหนีเมื๊อหน้า
รามพอบไปวอย ๆ ไภเจ้าเลิบใสกเส้าตินดงอแลนา ในเมื๊อนางสิดาเอิ้นสั่ง
ปะธิอานแห่งตินบ่ทันแล้วสันนั๊น เจ้าธัสสิอันไปเอิาน้ำอะโนมมาตัสละนั๊น
ก่ทะยานถืนมาเถิงอาสินบิดสาลาทั๊นแล ถันว่าเจ้าธัสสิมารอกมาเถิงแล้ว
ก่บ่เห็นท้าวพระลักพระลามปู่ในอาสินบิดสาลาทิ๊นั๊น เจ้าจ๊ำถนิงใจว่า
ส่วนถั๋งท้าวทั๋งสองพี๊น้องอันมาอ่เอิานางกับถอมภูทิ๊นี๊ ขาทั๋งสองหนีไปทิ๊
ใดเสันี๊จา มิถถาว่าเจ้าทั๋งสองไปหื๊นชื๊นม่วนกับถอมนางสิดาพุ้นลือรู้ว่าขา
ทั๋งสองไปลักเอิานางสิดาหนีไป เหมื๊อนถั๋งท้าวธาพพะนาสอนนั๊นจา ถันว่า
เจ้าธัสสิถนิงใจสันนั๊นแล้ว เจ้าจ๊ำสะเด็ดจากอาสินบิดสาลาไปเถิงผาสาก
นางสิดาบ่นานหั๊นแล ถันว่าเจ้าไปรอดไปเถิงแล้วเจ้าจ๊ำเห็นม้ามะนิภาบ
ป็นปู่ในตินขันไดผาสากทิ๊นั๊นแล้ว เจ้าจ๊ำถนิงใจว่าส่อนถั๋งม้ามะนิภาบ
ตวนอนภูบเถยเห็นเมอกอนจกเหอ มถถาวามามะนิภาบหาวพระลก
พระลามนั๊นลือรู้ว่าม้ามะนิภาบผู้ใดผู้บ่ๆอื่มา เพื๊อจักลักเอิานางสิดาหนี
จาก ถันว่าเจ้าธัสสิถนิงใจสันนั๊นแล้ว เจ้าจ๊ำสะเด็ดเข้าสู่ผาสากก่จ๊ำเห็น
ห้าวพระลามจูบชิมนางสิดาปู่หั๊นแล เมื๊อนั๊นเจ้าทั๋งสองพี๊น้องลิงถูก่เห็น
เจ้าธัสสิมารอกมาเถิงแล้ว ถั๋งนั๊นเจ้ากติกถะม่าป้านกิอมากมักเพื๊อว่าติน
จักลักหนีนี๊แล ส่วนถั๋งนางสิดาหื๋งเห็นเจ้าธัสสิมารอกมาเถิงทิ๊ปู่แห่ง

ตินแล้ว นางสีดาลุกจากภวักท้าวพระลามแล้วบอกเตินบางค่อมเปั้งทัง
ทูายปูเสือสาวอาสสนาแลวักบ้ำท่ายมาตั้งไว้บ่อระบอนแล้ว นางทังทูาย
จ๊างพ้อมกับลิงมาบ่างปู่ที่ว่ำแล้ว เจ้าธัสสีจ๊างไปบ่างปู่เหนือออาสสนาที่สูงแล้ว
นางสีดาจ๊างบ่มีไหว้อ่าข้าแก่พ่ำเป้นเจ้า เหดดั่งลืพ่ำเป้นเจ้าจ๊างมาในที่นี้
ภ่อข้าจา เมื่อนั้นเจ้าธัสสีจ๊างภล่าวอ่า ภูธาลูกธักแก่พ่ำในเมื่อท้าวพระลัก
พระลามมาข่อเอาเจ้าลูกธัก ภูพ่ำภ่อางนางไห้แก่เจ้าทังสองพี่น้องแล้ว ภู
พ่ำจ๊างสะเดักหนีไปเอาบ้ำอาในมมาตัสสะคืนมาแล้ว ภ่บ่ำเหันท้าวพระลัก
พระลามปู่ในอาสมบิดสาลาที่นั้น ภูพ่ำจ๊างใต่ตามมาลืงดูในที่นี้ภ่พ่ำแล พ่ำภ่
ปงอ่าท้าวพระลามมาลักเอาลูกธักหนีเสัง เหมือนดั่งท้าวธาพพะนาสอน
นั้น ภ่จ๊างใต่ตามมาลืงดูนั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจ๊างบ่มีไหว้อ่าข้าแก่พ่ำ
เป้นเจ้าข้าผู้ลูกภ่ละงองถองถ้าพ่ำเป้นเจ้า ภ่เป้นอันเหิงนางมาภนักบ่มาจัก
เห็อ เมื่อข้าทังสองภ่มาเอานางสีดา เพื่อว่าจักหนีแท้ภ่ข้าแล ท่ำอ่าบุนพ่ำ
เป้นเจ้ามาปิกเก้างำหัว เพื่อว่าถูข้าทังสามเถียใด้หิกสิงบ้ำอาในมมาตัส
สะ พ่ำเป้นเจ้าจ๊างมาทันในที่นี้ภ่ข้าแล เมื่อนั้นเจ้าธัสสีใด้ยินท้าวพระลาม
ภล่าวอ่าจักลักเอานางสีดาหนีแท้ เจ้าจ๊างภล่าวอ่าถูธาเจ้าลูกธักทังสองพ่ำ
เธีย ภูพ่ำภ็กไห้เจ้าทังสองเป้นอันดี มีอาบุหนั้นยืนแสนโภดอะสิงใสปี ภูพ่ำ
จ๊างใด้ไปเอาบ้ำอาในมมาตัสสะมาหิวสิงก่พ่ำเด เหดดั่งลืเจ้าลูกธักทังสอง
จ๊างจักพากับหนีนั้นจา ถับว่าเจ้าธัสสีภล่าวสับนั้นแล้ว เจ้าจ๊างเอาบ้ำอา
ในมมาตัสสะหิวสิงท้าวพระลามกับ ทังนางสีดาไห้เป้นผิวเป้นเมังกับแล้ว
เจ้าจ๊างซ้ำหิวสิงท้าวพระลักเพื่อไห้มีอาบุหนั้นยืน เหมือนดั่งกงอกับแล้ว
เจ้าภล่าวอ่าถูธาเจ้าลูกธักทังสองพ่ำเธีย ถับว่าเจ้าลูกธักหนีจากพ่ำไปเมื่อ
หน้าเพื่อว่าจักเมื่อภาบ้านเมืองดั่งนั้น เจ้าทังสองจ๊างพากับพิพักธักสา
นางสีดาไห้ก็ ป่าไห้พ้ากพากจากกับก่พ่ำเบ ภูพ่ำก็ลืงดูท้าวพระลามกับทัง
นางสีดานี้เหมือนดั่งจักใด้พ้ากพากจากกันที่นี้ๆ เป้นอันเหิงนางจักพบจอบ
กับก่พ่ำบา เหดอ่าบุพพะเวบก่ำแห่งท้าวพระลามก่บังมีพายหน้าในชาตนี้
ภูพ่ำจ๊างใด้บอกเถียไว้เพื่อไห้จ๊างทัง สองมีพักธักสากันไห้ก็ก่พ่ำแล ถับว่า

เจ้าธัสสีกล่าวดั่งนั้นแล้วท้าวพระลามจึ่งคิ่งในใจว่า โอน่ส่วนดั่งเวบอันภูได้ไล่หมาหนีจากเมังแห่งเขาในภาละปางนั้น กำจักคืนมาตอบสนองภูบ่ำแล้วจักเหื่อแลบำ ถันว่าท้าวพระลามคิ่งในใจสันนั้นแล้ว เจ้าจึ่งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภูบัดนี้เผื่อข้าท้าสอง กำจักอำลาถาจากพ่ำเป้นเจ้าเมื่อก่อนแล พ่ำเป้นเจ้าจึ่งถ่อยปู่สวัสสะดิภ่ำข้าเทื้น เมื่อนั้นเจ้าธัสสีจึ่งขานว่าดิ ๆ แล้วจึ่งถ่อยพากันเมื่อรอดบ้านเถิงเมื่องปู่ดิ มิแรง ขาได้มีโพยโพยอินตายอันใดอันบ่ำมาบงดบงได้กำพ่ำเทื้น ว่าดั่งนั้นแล้วนางสีดาจึ่งหากอกไม้เผิ่งทงมาถาระอะสิมมาเจ้าระสีอันเป้นพ่ำแห่งตินแล้วเจ้าท้าสองจึ่งพ้อมกันกินขาบลางเถิงสามทีแล้ว จึ่งพ้อมกันโจมเอาตินแลมื่เจ้าธัสสีมาใส่หัวแล้วนางสีดาจึ่งร้องไห้ร่ำไรไปมากับดอมเจ้าธัสสีมาภนัก เผื่อว่าตินจักได้พักพากจากหนีไภหั้นแล เมื่อนั้นนางสีดาจึ่งเชุดน้ำตาแล้วแลเอิ้นสั่งเจ้าธัสสีว่าถ่อยปู่ดิเบิ้พระปิตาพ่ำเป้นเจ้า ขาได้ดิดโสกเสำคิ่งชาเผื่อข้าเดินมักถาดูยากพักพากกันไปไภแลนา เมื่อนั้นเจ้าธัสสีจึ่งขานว่าถ่อยไปดิเบิ้ลูกแก้วพ่ำขาได้ร้องร่ำไห้ต่ำไปหลาย ให้ถ่อยพากันเมื่อรอดบ้านขาได้ถ่อยถอยถำพงกำพ่ำเทื้นว่าดั่งนั้นแล้ว เจ้าธัสสีกำสะเด็กเมื่อสู่อาสมบิกสาลาอันเป้นที่ปู่แห่งตินแล้ว ท้าวพระลามจึ่งอุ้มเอานางสีดาขึ้นขอ่มม้ามะนีภาบแล้วเจ้าท้าสองจึ่งพ้อมกันขึ้นขอ่มม้ากับดอมนางแล้ว ม้ามะนีภาบกำบ่ำไปหาฉะเพาถำที่นั้น กำลอดเลาะลงบไปในท่ำภางดอนที่นั้นแล้ว กำสำเพาะหน้าสู่ที่สสะหินเหื่อแล้วกำไปด้วยอันลำดับเภาะดอนที่นั้นหั้นแล ในเมื่อนางสีดาแลท้าวพระลักพระลามหนีไปแล้ว ส่วนดั่งนางท้าหลาย ๑๐ คิน กับท้านางค่อมเปั้งสองคินอันเจ้าธัสสีบิระมิดไว้ให้เป้นคู่ทั้น แลอุบปะถาภรักสานางกำลอดอ่ระหายกับหายไปบ่มีใผปู่ในที่นั้นหั้นแล แม่นว่าผาสาดราชมุนทงอันเป้นที่ปู่แห่งนางกดิ กำช้าอ่ระหายหายไปเป้นป่าไม้ดิงดอนปู่ดั่งเก่าหั้นแล ส่วนดั่งนิภหนูแลรอกจ้อนท้าหลาย หมายมีกระต่ายกระแตเป้นต้น อันเอาเถิบได้ปู่กินกับดอมนางในภาละเมื่อก่อนนั้น เอากำเป้นทุกโสกโสกากำบ่ำร้องร่ำไปมาเสบ [๑] รำป่าดิงที่นั้นเหมือนดั่งแต่ก่อน เหดดิดรอกดิด

---

๑ ถวนเป้น เสบวัน แต่ว่า ใบ ใบ ลาบ จาบ ก่ำ ขบ เสบ รำ หน้า ๑๖

ເຖິງນາງສີດາຮາຊກັນຍາກນັກຊະແລ ແມ່ນວ່າເທວະບຸດເທວະດາທັງຫຼາຍຕັ້ງ
ປູ່ຮັກສາດ່ານປ່າທີ່ນັ້ນກໍດີ ກໍທໍ່ຄຶດໂສກເສົ້າແລ້ວຮ້ອງໄຫ້ຫານາງລີດານັ້ນມາກນັກ
ຫັ້ນແລ ກລ່າວນັ້ນທ້າວພຣະລັກພຣະລາມ ເອົານາງສີດາໜີຈາກພາສາດກໍ່ແລ້ວ
ທໍ່ນ້ ກ່ອນແລ.

ບັດນີ້ຈັກຈາເຖິງທ້າວຣາພພະນາສວນ ອັນເອົານາງສຸທໂທເມື່ອເມື່ອງລ້ງ
ກາທີ່ນັ້ນກ່ອນແລ ໃນເມື່ອພຣະບາຣາພພະນາສວນເມື່ອຮອດເມື່ອງລ້ງກາແລ້ວ
ເຈ້ົາກໍປູ່ສເວີຍຣາຊສັນປັຕຕິບ້ານເມື່ອງນານໄດ້ນ້ໍາປີ້ແລ້ວ ກໍທໍ່ມີໃຈອັນຄຶດຮອດ
ຄຶດເຖິງນາງສີດາມາກນັກບໍ່ແລ້ວບໍ່ລືມຈັກເທ້ື ເທ.ດວ່າພຣະບາໄດ້ເຫັນຮູບໂສມ
ນາງ "ໃນເມື່ອເຈ້ົາໄປລັກກອມແກ່ກໍ່ານາງໃນສຣະດອກບົວ"๑ ອັນເຈ້ົາຣັສສີເຕາະ
ຕ່ອບສາຍທະນູສິນແລ້ວ ແລຫຼຸດມືເສັ້ງໃນກາລະປາງນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບຸພພະ
ເວນກໍາອັນນາງສີດາ ຈັກໄດ້ທໍ່າເວນແກ່ພຣະບາຣາພພະນາສວນ ນັ້ນກໍ່ນາຣອດນາ
ເຖິງແກ່ພຣະບາແລ ພຣະບາກໍ່ລວດຕັດສ່ອງແຈ້ງສໍຣະບານລ້ງແລເຫັນທ້າວພຣະ
ລັກພຣະລາມເອົານາງສີດາໜີໄປດ້ັ່ງນັ້ນ ພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍ່ມີໃຈອັນຄຶດ
ຄຸ່ງແກ່ທ້າວພຣະລັກພຣະລາມນາກນັກ ພຣະບາຈ້ົາເອົາມືຄູ່ເອົກຄູ່ທອງຈອກໆ
ດ້ວຍຄໍ່າວ່າອະໄຫໃອ່ເສັ້ງດາຍເດສີດານາງແກ້ວພີ່ເຮີຍພີ່ກໍ່ໃຫ້ແຈ້ ๆ ບໍ່ເຫັນນາງ
ພີ່ກໍ່ເທ້ື ອຮ້ອງຄາງບໍ່ເຫັນນ້ອງ ປານນີ້ເຂ້ົາຮ່ວມຫ້ອງຊາຍໃຈນແລນ ຄັນວ່າພຣະ
ບາຮ້ອງໄຫ້ດ້ວຍປຣະການສັນນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາຈ້ົາກລ່າວເຊ້ົາງນາງສຸທໂທແລນາງ
ຈັນທາວ່າດູຣານາງທັ້ງສອງນ້ອງພ້ີ ບັດນ້ີກູພ້ີກ່ຈັກຊ້ໍາຄືນໄປພ້ີປອງເອົານາງສີດາ
ກັບກອມທ້າວພຣະລັກພຣະລາມໃຫ້ໄດ້ແລ້ວ ກູພ້ີຈ້ົາຈັກຫ້ົບຕ່າວມາຫາເຈ້ົານາງ
ທັ້ງສອງກ່ພ້ີເນ້ ເມື່ອນັ້ນນາງຈັນທາແລນາງສຸທໂທຈ້ົາພ້ອມກັນກລ່າວວ່າຂ້ົາແກ່
ເຈ້ົາກູ ເທດວ້ັ່ລ້ເຈ້ົາກູຈ້ົາໄປກ້ັ່ງ ๆ ງ ๆ ກັບກອມນາງສີດາຢູ່ບໍ່ແລ້ວບໍ່ລືມຈັກ
ເທ້ືອນັ້ນເຈ້ົາກູເຫັນນາງສີດາຢູ່ທ້ີໃດເຈ້ົາກູຈ້ົາກລ່າວວ່າ ຈັກໄປພ້ີປອງເອົານາງສີດາ
ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈ້ົາກລ່າວເຊ້ົາງນາງທັ້ງສອງວ່າພັ້ທເທ ດູ
ຣານາງທັ້ງສອງນ້ອງຮັກພ້ີ ໃນເມື່ອກູພ້ີໄປພ້ີປອງເອົານາງແຕ່ກ່ອນກໍ່ບໍ່ໄດ້ບັດນ້ີທ້ົາວ
ພຣະລັກພຣະລາມມາພ້ີປອງເອົານາງເມື່ອພາຍລຸນໄດ້ແລ້ວເອົາໜີໜ້ົ້ນນາ ກູພ້ີຈັກໄປ

---

๑ ຄວນເປ້ັນ "ໃນເມື່ອເຈ້ົາໄປລັກກອບກໍ່ເອົານາງໃນສຣະດອກບົວ" ໃນ ລານ ຈານ ກໍ່ຂຸມ
"ໃນເມື່ອເຈ້ົາໄປລັກເອົານາງໃນສຣະດອກບົວທ້ີນັ້ນ" ໜ້ົ ๑๓

ขาดชีวิตเอานางกับดอมท้าวพระลักพระลามได้แล้ว ภูพิภักจักหิ้วถือมาบ่ำ
บางทั้งแล เมื่อนั้นนางทั้งสองจึงพร้อมกันกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูบัดนี้เจ้า
ภูเหันท้าวพระลักพระลามเอานางหนีไปในที่ใด เจ้าภูจึงไปขาดชีวิตเอา
นางสีดากับดอมท้าวพระลักพระลามนั้นจา เมื่อนั้นพระยาราพพะนา
สอนจึงกล่าวว่า พักเทดูธานางท้าวพระลักพระลามมาผิปอยเอานางกับ
ดอมเจ้าอัสสีได้แล้วแลเอาหนีไปพุ้นเด นางทั้งสองบ่เหันนั้นลี เมื่อนั้นนาง
ทั้งสองจึงพร้อมกันกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูขุขข้าทั้งหลายบ่เหันนางสีดาในที่ใด
ที่บ้างแล เจ้าภูเหันนางสีดาปู่ที่ใดจึงไปเอามาให้เผือข้าทั้งสองเหันบัดนี้กำ
ข้าเทื่น เมื่อนั้นพระยาราพพะนาสอนจึงกล่าวว่า ภูพิภักไปเอานางมา
บัดนี้แล ถันพระยากล่าวดั่งนั้นแล้ว พระยาจึงขัดกาบภายะสีกแลทะบู
สินบำระบวนแล้ว พระยาจึงทะยางขึ้นสู่อากาดกางหาวแล้ว พระยา
จึงทะยางไปล้อยอันถับถิดน้ำอ้าปาทั้งมวนแล้ว พระยากำไปรอดไปเถิง
เกาะดอนอันเป็นที่ปู่แห่งเจ้าอัสสี แลนางสีดากับท้าวพระลักพระลามแล
ม้ามะนีภาบบ่นางทั้งแล ถันว่าพระยาราพพะนาสอนไปรอดไปเถิงแล้ว
เจ้ากลิงแลถูกล้อบตาทีบแห่งถิน เจ้าจึงเหันท้าวพระลักพระลามเอา
นางไปเถิงที่นั้นที่นี้แล้ว เจ้าจึงไปนิมิดหมักมากถามหูวางหูายเต็มป่าดิง
พิงไพทั้งมวน กำบ้างเกิดมีหมักบ่อากจักนับอ่านได้ทั้งแล เมื่อนั้นท้าว
พระลักพระลามกับทั้งนางสีดากำขอขี่ม้ามะนีภาบไปรอดไปเถิง หมักอัน
พระยาราพพะนาสอนนิมิดไว้นั้นเป็นอันมากหูาย เป็นก้อนเป็นโง่นเต็ม
ตั้งไม้แลบ่อมหว้าเกื๋อเขาเถิงอังทั้งมวน มีแต่หมักบ่อากจักนับอ่านได้
ทั้งแล เมื่อนั้นหมักทั้งหูายฝูงนั้น เหันม้ามะนีภาบไปรอดไปเถิงแล้ว
เขากำพ้อมกันเต้นเข้ามาจับขาม้ามะนีภาบมากนัก เมื่อนั้นม้ามะนีภาบ
จึงบ่อากิดหมักทั้งหูายฝูงนั้นหื้อหุกแห่งหุกพาบ บางพ่องตายบางพ่อง
ป๋อหนีไปหื้อป่าดิงพิงไพทั้งมวน กำลอดสว่างหายเสียงบ่เหันหมักจักถือ
ทั้งแล เมื่อนั้นม้ามะนีภาบกำพาเจ้าทั้งสามไปพายหน้าด้วยอันลำดับป่า

ไม้ก๋ากอบทั้งนั้นกำจ๋าไปรอดไปเถิงห้วยน้อยอันบ๋า พระยาอาพพะนาสอง
กำช้ำไปนิมิดเปันเผันท้อป่าไม้ก๋ากอบมีแต่เผันทั้งมวน อันใต่ไปมาแล้วแล
จับต้นไม้เกื๋อเขาเถ้าอันแลห่งอมหั้งาแผ่นดินมีแต่เผันทั้งมวนทั้นแล เมื๋อ
นั้นม้ามะนีภาบไปรอดไปเถิงเผันทั้งหลายฝูงนั้น เขาก็พ้อมกันใต่ไปใต่มา
มาภนักแล้อ แลมาจับแถ่งจับขาม้ามะนีภาบเปันก้อมเปันใก่บ แล้วกั้ง
หมอบถึกสักทั้งหลายอันตายแล้วแลเบ้าเปื๋อยนั้นแล เมื๋อนั้นม้ามะนีภาบก็
ช้ำบ่อาดีดเผันทั้งหลายท้อทุกแห่งทุกพาย บางพ่องตายบางพ่องปีะหนี
ไปท้ออากาดกางหาวทั้งมวนบ่เสดจะหู้ทั้นแล เมื๋อนั้นพระยาธาพพะ
นาสอนก็ช้ำนิมิดเปันเหิวในหินหาง อันเจ้าทั้งสามจักไปนั้นบ่ยากจักนับ
อ่างใด้เตันต้นไม้แลเกื๋อเขาทั้งมวน มีแต่เหิวใต่ไปใต่มาทั้นแล เมื๋อนั้น
ม้ามะนีภาบไปรอดไปเถิงแล้อ เหิวทั้งหลายก็พ้อมกันใต่มาจับแถ่งจับขา
เปันก้อมเปันใก่บื๊นทั้นแล เมื๋อนั้นม้ามะนีภาบก็ช้ำดีดถึกเหิวทั้งหลาย
เขาก็พ้อมกันตายบ่เสสสลำทั้นแล เมื๋อนั้นพระยาธาพพะนาสอนก็ช้ำ
นิมิดเปันเรือดทั้งมวนบ่อากจักนับอ่างใด้ แผ่นว่าในต้นไม้แลในไม้เสั้น
หั้งาแลเกื๋อเขาทั้งมวน ทงบ่อมมีแต่เรือดท้อทุกแห่งทุกพาย ถันว่าม้ามะนีภาบไปรอดไปเถิงแล้อ เรือดทั้งหลายก็ลงมาจับแถ่งจับขา
แล้วใต่บื๊นไปอิบหูอิบตาปากแลดั้งแห่งเจ้าทั้งสามมีมากทั้นแล เมื๋อ
นั้นม้ามะนีภาบก็ช้ำดีดเรือดทั้งหลาย เขาก็หอกันตายบ่เสสสลำทั้นแล
เมื๋อนั้นม้ามะนีภาบจ๋ากล่าวเชิ๋งท้าวพระลักพระลามว่า ดูธาเจ้าทั้ง
สองส่อนดั้งสักทั้งหลายหมายมีหมักเผัน เหิวเรือด ทั้งหลายฝูงนี๋รอบว่า
พระยาธาพพะนาสอน จกมายากชิงเอางางสดาภบดอมเราเจ้าอาหั้ง
หลายบ่สิงใสชะแล เจ้าทั้งสองจ๋าตั้งสะถิอาธิมใท้ถิ่ปาใท้มันมายากชิง
เอาใด้ก็อ้าเหื๊น เมื๋อนั้นเจ้าทั้งสองจ๋าพ้อมกันอางว่าเอาแต่บุนเราเจ้า
อ้าทั้งหลายเปันเหื๊น เมื๋อนั้นนางสิดาใด้ยินม้ามะนีภาบกล่าวว่า พระ
ยาธาพพะนาสอนจักมายากชิงเอาดินดั้งนั้น นางจ๋ากล่าวเชิ๋งท้าว
พระลามอันเปันผัวแห่งถินว่า สามีข้าแก่เจ้าภูผู้ข้าก่ป้างภ๋อพระยา

ราพพะบาสอบมาบากชิ๊วเอิาผู้ข้าหนีจากเจ้าภูมาภบักแล ขอให้เจ้าภูพิ
พักรักสาป่าให้ข้าพักพาภจากเจ้าภูภ่อข้าเท็บ เมื่อบั้บท้าวพระลามจิ๊ว
ขาบว่าพักเทถูธาบาวผัวรักพี้ เอิาแต่บุบราทั๊สอวเปังเท็บ ถังว่าธา
ทั๊สอวบ่เถียพักพาภจากหิ๊วกังถั้งบั้บ หากจักถ่อยเปังไปเมื๊อหน้าบ่ป่า
ชะแลว่าถั้งบั้บ เมื่อบั้บพระบาราพพะบาสอบ ภ่ำบีมืดเปังหากมีมาภ
หู๊าบ เต้มดอบชายแลป่าไม้บ่อาดจักบับอ่านได้มีแต่หากทั๊มอบหั้บแล
เมื่อบั้บม้ามะบีภาบไปเถิวแล้อ หากหัวหู๊าบภ่อพ้อมกับใต่มาหา เต้มมัก
ดาช้อวชุ่เปังถั้งหน่ำก้าอับออกในภาวบางบั้บแล เมื่อม้ามะบีภาบช้ำไปถึด
หากหัวหู๊าบ บาวพ่อวตายบาวพ่อวปีอหนีไปหิ๊อป่าไม้หัวมอบบ่เสสสลำหั้บ
แล เมื่อบั้บพระบาราพพะบาสอบภ่ำบีมืดเปังปีวมี [๑]ตาวอับใหว่หน่ำแถ่วหน่ำ
ขา ส่อบถั้งปีวหัวหู๊าบฝูวบั้บ บาวพ่อวใต่ไปมาบาวพ่อวใต่ตั๊บต้บไม้แลเถือ
เอิาบาวพ่อวเปังก้อบเปังไว่บภอวถูบกับขึ้บเปังถั้งจูมปอภ แลพูดอยมาภ
หนักหนาหั้บแล เมื่อบั้บม้ามะบีภาบภ่ไปรอดไปเถิวแล้อ ปีวหัวหู๊าบภ่พ้อม
กับบ่ลำปดปี้ไปมาบีขุดบีขาดแลใต่เอ้ามาหา บาวพ่อวจับแถ่วขาบ่อาดจัก
บับอ่านได้หั้บแล เมื่อบั้บม้ามะบีภาบภ่ช้ำถึดปีวหัวหู๊าบหิ๊อหุภะแห่วหุภ
พายเอิาภ่ภอวกับตายเผังธะถาด บ่ยาดจักบับอ่านได้หั้บแล เมื่อบั้บพระบา
ราพพะบาสอบภ่ช้ำบีมืดเปังแมวมึ๊มแมวเผิ๊วแมวอับ มีมาภมีหู๊าบบ่
อาดจักบับอ่านได้ เต้มป่าไม้แลถิวดอบหั้บมอบหั้บแล เมื่อบั้บม้ามะบี
ภาบไปรอดไปเถิวแล้อ แมวมีแมวเผิ๊วแบวอับหัวหู๊าบภ่พ้อมกับบิบบา
จับมาถอบแล้วแลใต่ไปใต่มาหิ๊อถิบถิอหูถา แห่วเจ้าหัวสาม เพื๊อว่า
จักยากชิ๊วเอิาบาวสีถาให้ได้หั้บแล เมื่อบั้บม้ามะบีภาบภ่ช้ำถึดแมวหมีแมว
เผิ๊วแมวอับหัวหู๊าบ เอิาภ่ภอวกับตายมุ่บผิวเปังถั้งตำปูบบ่เสสสลำหั้บแล
เมื่อบั้บพระบาราพพะบาสอบ ภ่ช้ำบีมืดเปังแม่เผิ๊วแม่ก่แม่แตบอับจับปู่
เหมือปายไม้แลใบไม้ บ่อาดจักบับอ่านได้หิ๊อป่าไม้แลถิวดอบหนึ่บบั้บหั้บแล

---

๑ เข้าใจว่าถิวเปัน " ติว "

ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ແມ່ເຝົ້າແມ່ຕໍ່ແມ່ແຕນທ້າວຫຼ້ວຍກໍພ້ອມ
ກັນບິນມາຂີ່ມາຕອດມາຕອມຫູຕອມຕາເຈົ້າທ້າວສາມ ເປັນອັນມືດມົນອົນທະການ
ທົ່ວປ່າໄມ້ດົງດອນທົ່ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງແກ່ວງດາບກາຍະສິດ
ກໍລອດບັງເກີດເປັນໄຟລຸກລາມໄໝ້ ແມ່ເຝົ້າແມ່ວໍ່ແມ່ແຕນທ້າວຫຼ້ວຍມຸ່ນຜົ່ງໄປບໍ່
ເສສສຫຼໍ່ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນີ້ມຶດເປັນສັພພະນິກນ້ອຍ
ທ້າວຫຼ້ວຍ ມີຕົ້ນວ່ານິກຈິບນິກຈາບນິກຈີ້ຈູ້ແລແຈນແວນ ທ້າມວນບາງພ່ອງບິນ
ໄປມາບາງພ່ອງຈັບກິ່ນໄມ້ແລ້ວແລຮ້ອງມີສຽງ ອັນດັງແຈດ ໆ ຈາດ ໆ ບໍ່ອາດ
ຈັກນັບອ່ານໄດ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ນິກທ້າວຫຼ້ວຍ
ຈົ່ງພ້ອມກັນບິນມາສັບມາຕອດກ໋ວທຸກແຫ່ງທຸກພາຍ ເປັນອັນສັບສົນສອດແສ້ວ
ໄປມາບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງແກ່ວງດາບກາ
ຍະສິດກໍລອດບັງເກີດເປັນລົມປ່ວໜັກໄປຕົກຂອບຈັກກະວານພຸ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນ ກໍຊ້ຳນີ້ມຶດເປັນນິກເຈົ້ານິກຍາງນິກເຂົ້າແລນິກແຂກ
ເຕັ້ນປ່າໄມ້ດົງດອນໃນຫົນທາງທົ່ເຈົ້າອັນຈັກໄປນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບຈົ່ງ
ໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ນິກທ້າວຫຼ້ວຍຝູງນັ້ນເຂົ້າກໍພ້ອມກັນບິນມາຫາເພື່ອຈັກສັບ
ຕອດບາດຊີ້ເອົາບາງສິ່ງໃຫ້ໄດ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງແກ່ວງ
ດາບກາຍະສິດ ກໍລອດບັງເກີດເປັນລົມພັດປ່ວເອົານິກທ້າວຫຼ້ວຍໄປຕົກຂອບຈັ
ກະວານພຸ້ນບໍ່ເສສສລໍ່ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນີ້ຣະມຶດ
ເປັນນິກບູງແລນິກກົກນິກແຮງທ້າວຫຼ້ວຍອັນເຕັ້ນປ່າໄມ້ດົງດອນທົ່ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນມ້າມະນີກາບໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ນິກທ້າວຫຼ້ວຍຝູງນັ້ນກໍພ້ອມກັນບິນມາເພື່ອ
ວ່າຈັກຖືບທຳສັບຕອດບາດຊີ້ເອົາບາງສິ່ງໃຫ້ໄດ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັ
ຈົ່ງແກ່ວງດາບກາຍະສິດ ກໍລອດບັງເກີດເປັນລົມພັດປ່ວບຶດກ້ວນິກທ້າວຫຼ້ວຍໄປ
ຕົກຂອບຈັກກະວານພຸ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ ກໍຊ້ຳໄປນີ້ມຶດ
ເປັນນິກຫັສດິລິງອັນໄດ້ແລລ້ານແລໂກດ ບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ເຕັ້ນປ່າໄມ້ແລດົງ
ດອນທົ່ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ນິກຫັສດິລິງທ້າ
ວຫຼ້ວຍກໍພ້ອມກັນບິນເຂົ້າມາຫາເຈົ້າທ້າວສາມກັບທ້າມ້າມະນີກາບ ບໍ່ອາດຈັກນັບ
ອ່ານໄດ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບຈົ່ງຊ້ຳດຶດນິກຫັສດິລິງທ້າວຫຼ້ວຍ ເຂົ້າກໍ

ภอๅภับตายไปหมิดสั้งบ่อากจักนับอ่านได้หั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบ กำช้ำนิมิดเปันๆหมากปักๆภับแก้วเอือยภลวาย มีตินอันน้อยประหมานหั่นมือมี บ่อากจักนับอ่านได้เตันป่าไม้ดิงดอนหั้งมวนหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งไปรอดไปเถิงแล้ว ๆหัวหูายจิ่งพ้อมภับเพิดเพินถ้ำขึ้นแล้วแล เข้ามาหาม้ามะนิภาบเพื่อว่าจักภอดภ้วอมุมเอานางสีดาให้ได้หั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งช้ำถือๆหัวหูายฝูงนั้น เอาภำภอๅภับตายบ่อากจักนับอ่านได้หั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบ จิ่งช้ำนิมิดปันๆอยู่เพามาระบามีมากหูาย บ่อากจักนับอ่านได้เตันป่าไม้แลดิงดอนหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งไปรอดไปเถิงแล้วๆหัวหูายภำพ้อมภับเข้ามาหาแล้วแลภอดภ้วอ ขามม้ามะนิภาบเพื่อว่าจักกืนกืนหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งช้ำถือๆหัวหูายฝูงนั้นมากนัก บาๆพ่อๆตายไปถึกต้นไม้แลเถือเอาตายไปภำมีหูาย บาๆพ่อๆปือไปตักทำภาๆบ้าสมุดตายเสังภำมีหั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบภำช้ำนิมิดเปันๆเทำแลทำทางสิๆเสื้อๆสาบ่อากจักนับอ่านได้ เตันป่าไม้หัวมวนมีแต่ๆหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งไปรอดไปเถิงแล้ว ๆหัวหูายจิ่งพ้อมภับอำเอือยภเต้นเข้ามาหาเจ้าหัวสามอันมีม้ามะนิภาบเปันประทางหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งบิๆทะบูสินใส่ๆหัวหูาย เอาภำภอๆภับตายเณังระดาบ่อากจักนับอ่านได้หั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบภำช้ำนิมิดเปันๆเหื่อยมมีตัวอันใหญ่ทำล้ำพ้าวล้ำตาบ แลไม้ยูๆไม้ยาๆบ่อากจักนับอ่านได้ทั่วทุภแหล่งทุภพายหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งไปรอดไปเถิงแล้ว ๆเหื่อยมหัวหูายจิ่งพ้อมภับเพิดเพินถ้ำขึ้นชุ้อๆชุ่เปันถั่งหม่ำก้าอันเกิดภาๆบาหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งไปถึกๆเหื่อยมหัวหูายฝูงนั้น เอาภำพ้อมภับปือไปทุภตัวๆหั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบภำช้ำนิมิดเปันแลงหื่อบ ธอภจ้อยภละต่ายภละแต เหันหอบบ่อากจักนับอ่านได้เตันป่าไม้ดิงดอนหั้งมวนหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งไปรอดไปเถิงสันพะสักหัวหูาย เอาภำพ้อมภับอำเอือยภเต้นแล่นเข้ามาหามากนักหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งช้ำถึก

ສັພພະສັດທັງຫຼາຍ ເຂົາກໍພ້ອມກັນປ່ອໄປຕົກຂອບຈັກກະວານໝຸ້ນບໍ່ເສສສລໍ ຫັ້ນແລເມື້ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນິມິດເປັນໝາໄນ ໝາຈອກ ເສືອ ສາງ ກວາງຟານ ບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ເຕັມປ່າໄມ້ທັງນວນຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນ ມ້ານະນີ້ກາບໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ເສືອສາງ ກວາງ ຟານ ທັງຫຼາຍເຂົາກໍຂ່ຳ ເຂືອກເບືອກເຕັ້ນເຂ້ົ້ามาหาเจ้าทั้งสาม กับทั้งม้ามะนีกาบมากนัก ເພື້ອວ່າ ຈັກຂົບຈັກກິນໃຫ້ໄດ້ຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວພຣະລามจักชักปืนสอนไปใส่สัพ ພະສັດທັງນວນຝູງນັ້ນ ເຂົາກໍກອງກັນຕາຍໄປບໍ່ເສສສລໍຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນພຣະ ບาธาพพะนาสวนกำช้ำนิมิดเป็นวัวถวาย แรด ช้าง ธาตุสีทั้งหลายบ่ อาดจักนับอ่านได้เต็มป่าไม้ดงดอนทั้งนวนหั้นแล เมื้อนั้นม้ามะนีกาบไป รอดไปเถิงแล้ว สัพพะสัดทั้งหลายกพ้อมกันเต้นแล่นเข้ามาหาเจ้าทั้ง สาม บ่อาดจักนับอ่านได้หั้นแล เมื้อนั้นม้ามะนีกาบจ้ำช้ำกิดสัพพะสัด ทั้งหลาย เขากอกกันตายเป็นกั้งไว้บนหินกางแก้งนั้นแล เมื้อนั้นพระบา ธาพพะนาสวนกำช้ำนิมิดเป็น แร้ง กา เป็นหมู่ เป็นจุมเต็มป่าไม้ดง ดอนทั้งนวน บางพ่องจับไม้บางพ่องบินไปบินมา แล้วแลร้องสง่า สนั่นก้องพิงไพทั้งนวน มีแต่แร้งแลกาบ่อาดจักนับอ่านได้หั้นแล เมื้อนั้นม้ามะนีกาบไปรอดไปเถิงแล้ว แร้งกาทั้งหลายกพ้อมกันบินเข้ามา หาเจ้าทั้งสามกับทั้งม้ามะนีกาบมากนักหั้นแล เมื้อนั้นท้าวพระลาม จ้ำบิงทะบูสินไปใส่แร้งกาทั้งหลาย เขากอกกันตายมีมากทุกก้ำทุก พาย กาทั้งหลายจ้ำป้านหน้าแลปืนไฟเห้ากาละบัดนี้แล เมื้อนั้นพระ บาธาพพะนาสวน กำช้ำนิมิดเป็นบ้านเป็นเมืองอันเต็มไปด้วยหมู่คนทั้ง หลายบ้างซายสาวบ่าวแล้วแล ตั้งเป็นแม่กาดลาดลือนั้นแลขายสัพพะ เข้าของทั้งหลายบ่อาดจักนับอ่านได้หั้นแล เมื้อนั้นม้ามะนีกาบจ้ำไปรอด ไปเถิงเมืองอันนั้นแล้ว เจ้ากอเข้าไปรอดแม่กาดลาดลือนั้นแลขายรวดดอก ไม้เป็นอันงามมากนักหั้นแล เมื้อนั้นบ้างสาวซาวแม่กาดลาดลือทั้งหลายเขา จ้ำเอารวดดอกไม้ บินให้แก่ท้าวพระลักพระลามเพื้อว่าให้เจ้าทั้งสองทัน

ทธิ๎ง " ให้ทู้ยลอมจ๎ดจาง "๑ บ๎าสาตตะสิบอาถิมแห่งเจ้าท๎าสองทั้ง
แล เมื๎อนั้นเจ้าท๎าสองก็บ่ต้องบ่บายบ๎ารอดถอกไม้อันนั้น ก็ลอดภาย
ไปเมื๎อหน้าทั้งแล ถัดนั้นเจ้าจ๎าไปรอดไปเถิงแม่ภาถลาถลือันฮุ๎แลขาย
สัพพะของกินท๎ามอบ ถือว่าเอ้าต้ม เอ้าอบ เอ้าปุ้น เอ้าปาดท๎ามอบ
ถันว่าเจ้าท๎าสองไปรอดไปเถิงแล้ว แม่ภาถลาถลือท๎าทูายจ๎าบ่ขึ้น
ของกินให้แก่เจ้าท๎าสองมากมัก เมื๎อว่าให้เจ้าท๎าสองกินแล้วแลทู้ย
ลอม [๑]จ๎ดจางบ๎าสาตตะสิบอาถิมแห่งเจ้าท๎าสองทั้งแล เมื๎อนั้นเจ้าก็บ่
กินก็ลอดภายไปเมื๎อหน้าทั้งแล เมื๎อนั้นเจ้าท๎าสองจ๎าไปรอดไปเถิงแม่
ภาถลาถลือันฮุ๎แลขายล้อแรแผจีนท๎ามอบ ถันว่าเจ้าท๎าสองไปรอดไป
เถิงแล้ว เอิาก็บ่ขึ้นแผภาสาให้แก่เจ้าท๎าสอง ท๎ดทธิ๎งให้ทู้ยลอม
สาตตะสิบอาถิมทั้งแล เมื๎อนั้นเจ้าท๎าสองก็บ่ต้องบ่บายก็ลอดภายไปเมื๎อ
หน้าแล ถัดนั้นเจ้าจ๎าไปเถิงผู้ยิงท๎าทูายอันน้อยหนุ่มลาวธรรมท๎ามอบ ถัน
ว่าเจ้าท๎าสองไปรอดแล้ว เอิาจ๎าปากจาปอกทู้นเมื๎อให้เจ้าท๎าสองไป
สู่ขุมก้องกอดให้ทู้ยลอมสาตตะสิบอาถิมแห่งเจ้าทั้งแล เมื๎อนั้นเจ้าท๎า
สองก็บ่ปากบ่จาก็ลอดภายไปเมื๎อหน้าทั้งแล เมื๎อนั้นม้ามะนีภาบจ๎าไปรอด
ไปเถิงบ่าวน้อยชายธรรมอันปู่ในสองภาบข้างหินหางที่นั้น ถันว่าเจ้าท๎า
สองไปรอดไปเถิงแล้วเอิาจ๎าพ้อมกับกวักมื๎อเอิ้นรุกเอิาว่า เจ้าอ้ายท๎า
สองเธิ๎บมาถ้องหมากถูดปามากินปากับเข้า มากินเหู้าอินน้อยใก้ถึกผิว
มือไปหน้าธิ๎บถ้านิงธามจักไปตามแจ่มเจ้าแลบา เมื๎อนั้นเจ้าท๎าสองก็บ่
ปากจาก็ลอดภายไปเมื๎อหน้าทั้งแล เมื๎อนั้นท้าวพระลามจ๎ากล่าวเชิง
ท้าวพระลักอันเป็นน้องแห่งตินว่า ดูราเจ้าส่วนถ้างบ้านเมื๎องอันนี้ก็บ่ถี
บ้านเมื๎องแห่งถินท๎าทูายแท้ถีทู้ รอบว่าพระยาธามพระนางสวนมาบี
มิกไว้เพื๎อให้ราท๎าสองเข้าลุกอำนากแห่งมันบ่ป่าชะแล เมื๎อนั้นท้าว
พระลักจ๎ากล่าวว่า ข้าแม่พี่เป็นเจ้าผิว่าถามถ้าข้าผู้น้องถินดูนั้นเบิ พี่

---

๑ คำว่า " ลอม " ในที่นี้บ่ได้ถวาม ในใบลาน จานก่ำของ " ให้ถอมจ๎ดจาง " หน้า ฆ๑
๒ ใน ใบ ลาน ของ “ทู้ยถอม” หน้า ฆ๑

ເປັນເຈົ້າຈົ່ງບິ່ງທະນູໄປໃສ່ຫາກຈັກຮູ້ຊະແລ ຜິວ່າແມ່ນບ້ານເມືອງຄົນແທ້ດັ່ງນັ້ນ ປັ້ນທະນູສິ້ນບໍ່ອາດຈັກໄປຖືກບຸຄລະຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງ ເຫດວ່າເຂົ້າບໍ່ມີໃຫດນັ້ນແລ ຜິວ່າ ແມ່ນພຣະບາຣາພພະນາສວນນີ້ມິດໄວ້ແທ້ດັ່ງນັ້ນ ຫາກຈັກມຸ່ນເປັນຜົງໄປບໍ່ສົ່ງ ໃສຊະແລ ຄັນວ່າເຈົ້າທັ້ງສອງຕ້ານຈາຣະຈາກັນສັ້ນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວພຣະລາມ ຈົ່ງບິ່ງທະນູສິ້ນໄປບໍ່ມີບາງທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນປັ້ນສອນກໍລວດໄປຖືກຕ້ອງອຸບບາດ ອັນພຣະບາຣາພພະນາສວນນີ້ມິດໄວ້ນັ້ນ ກໍລວດມຸ່ນຜົງກຣະຈວນໄປ ກໍບໍ່ເຫັນ ບ້ານເມືອງໃນທີ່ໃດທີ່ບ່ຶງນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນີ້ມິດເປັນ ແຜ່ນຫີນອັດຕັນຫີນທາງອັນເຈົ້າທັ້ງສອງແລນ້ຳມະນີກາບຈັກໄປນັ້ນ ກໍບໍ່ອາດຈັກມີ ຫີນທາງອັນຈັກໄປໄດ້ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນ້ຳມະນີກາບກໍໄປຣອດໄປເຖິງແລ້ວ ທ້າວ ພຣະລາມຈົ່ງຊັກປັ້ນສອນໄປມາກນັກ ຫີນຜາທັ້ງຫຼາຍຝູງນັ້ນກໍລວດມຸ່ນຜົງ ເປັນກຣະຈວນໄປເປັນດັ່ງປູນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນີ້ມິດ ເປັນຣວດດອກໄມ້ອັນດີອັນງາມ ເພື່ອໃຫ້ນາງສີດາເຫັນແລ້ວແລປາກໄດ້ ຄັນວ່າ ທ້າວພຣະລາມໄປບາຍເອົາມາໃຫ້ແລ້ວ ກໍຈັກຫຼ້ຍລອມເສັ້ງສາຕຕະສິ້ນອາຄົມທັ້ນ ແລ ເມື່ອນັ້ນນ້ຳມະນີກາບໄປຣອດໄປເຖິງແລ້ວ ນາງສີດາຈົ່ງເຫັນຣວດດອກໄມ້ ອັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈົ່ງໃຫ້ແຍ່ວຜິວຕົນວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າຜິວຮັກ ຜູ້ຂ້ານ້ຳປາກໄດ້ຣວດ ດອກໄມ້ອັນນັ້ນ ເຈົ້າກູຈົ່ງເອົາມາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂ້າແດ່ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ ລາມຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮານາງອັນນັ້ນບໍ່ໃຊ່ຣວດດອກໄມ້ເຈົ້ານ້ຳປ່າໄດ້ຮ້ອງໃຫ້ວ່າຈັກ ເອົາກໍພີ້ເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລາມກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າກໍຊັກປັ້ນສອນໄປໃສ່ ກໍລວດເປັນໄຟໄໝ້ຜົງກຣະຈວນໄປທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈົ່ງ ຊ້ຳນີ້ມິດເປັນແຜ່ນແຍງ ອັນມີຂອບອັນປຣະດັບດ້ວຍແກ້ວແລຄຳເປັນອັນດີອັນງາມ ນາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນ້ຳມະນີກາບໄປຣອດໄປເຖິງແລ້ວ ນາງສີດາຈົ່ງເຫັນຣວດດອກໄມ້ ອັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈົ່ງໃຫ້ແຍ່ວຜິວຕົນວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າຜິວຮັກ ຜູ້ຂ້ານ້ຳປາກໄດ້ຣວດ ດອກໄມ້ອັນນັ້ນ ເຈົ້າກູຈົ່ງເອົາມາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂ້າແດ່ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ ລາມຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮານາງອັນນັ້ນບໍ່ໃຊ່ຣວດດອກໄມ້ເຈົ້ານ້ຳປ່າໄດ້ຮ້ອງໃຫ້ວ່າຈັກ ເອົາກໍພີ້ເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລາມກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າກໍຊັກປັ້ນສອນໄປໃສ່ ກໍລວດເປັນໄຟໄໝ້ຜົງກຣະຈວນໄປທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈົ່ງ ຊ້ຳນີ້ມິດເປັນແຜ່ນແຍງ ອັນມີຂອບອັນປຣະດັບດ້ວຍແກ້ວແລຄຳເປັນອັນດີອັນງາມ ນາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນ້ຳມະນີກາບໄປຣອດໄປເຖິງແລ້ວ ນາງສີດາກໍຫຼຽວ ເຫັນແຜ່ນແຍງອັນນັ້ນ ນາງກໍນັກໃຈ່ປາກໄດ້ນາງຈົ່ງຮ້ອງໃຫ້ແລ້ວແລກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້ານ້ຳປາກໄດ້ແຜ່ນແຍງອັນນັ້ນແທ້ ເຈົ້າກູຈົ່ງເອົາມາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂ້າ ແດ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນພຣະລາມຈົ່ງກລ່າວວ່າດູຮານາງ ອັນນັ້ນບໍ່ໃຊ່ແຜ່ນແຍງເຈົ້ານ ຍານ້ຳປາກໄດ້ຮ້ອງໃຫ້ວ່າຈັກເອົາກໍພີ້ເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລາມກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ

ເຈົ້າຈົ່ງຊັກປົ້ນສອນໄປໃສ່ກໍລອກເປັນໄຟໄໝ້ກຣະຈອນໄປທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນິມິດເປັນນ້ຳເຕົ້າແກ້ວໜ່ວຍນຶ່ງ ເປັນອັນເຫຼື້ອມໃສງາມ
ນາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບໄປຣອກໄປເຖິງແລ້ວ ນາງສີດາຈົ່ງຫຼຽວ
ເຫັນນ້ຳເຕົ້າແກ້ວໜ່ວຍນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈຄຶດຢາກໄດ້ ນາງຈົ່ງຮ້ອງໄຫ້ແອ່ວຜົວ
ຕັນວ່າ ເຈົ້າອ້າຍເຣີຍຂ້ານ້ອຍກໍມີໃຈຢາກໄດ້ນ້ຳເຕົ້າແກ້ວໜ່ວຍນັ້ນນາກນັກແທ້ ເຈົ້າ
ກູຈົ່ງເອົານາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂ້ານ້ອຍແດ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງກ່າວວ່ານູຣານາງ
ເຣີຍ ອັນນັ້ນບໍ່ໃຊ່ນ້ຳເຕົ້າແກ້ວກໍພີ້ນາ ເຈົ້ານາໄດ້ຮ້ອງໄຫ້ວ່າຈັກເອົາກໍພີ້ເທີ້ນ ຄັນ
ວ່າທ້າວພຣະລານກ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຊັກປົ້ນສອນໄປໃສ່ກໍລອກເປັນໄຟ
ໄໝ້ຜົ້ງກຣະຈອນໄປທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນິມິດເປັນ
ຕ້ານແກ້ວຄູ່ນຶ່ງອັນເຫຼື້ອມໃສງາມນາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບຈົ່ງໄປ
ຣອກໄປເຖິງແລ້ວ ນາງສີດາຈົ່ງຫຼຽວເຫັນຕ້ານແກ້ວຄູ່ນັ້ນເປັນອັນງາມນາກນັກ
ນາງຈົ່ງກ່າວເຊີ້ງຜົວຕັນວ່າ ຂ້ານ້ອຍເຈົ້າກູຜູ້ຂ້ານ້ອຍກໍຢາກໄດ້ຕ້ານແກ້ວຄູ່ນັ້ນນາ
ນາກນັກແທ້ ຂໍເຈົ້າກູຈົ່ງເອົານາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂ້ານ້ອຍແດ່ກໍຂ້ານ້ອຍເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລານຈົ່ງກ່າວວ່ານູຣານາງ ອັນນັ້ນບໍ່ໃຊ່ຕ້ານແກ້ວອັນດີອັນງາມດອກນາ ເຈົ້າ
ນາງນາໄດ້ຮ້ອງໄຫ້ແລ້ວແລຢາກໄດ້ກໍພີ້ເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລານກ່າວດັ່ງນັ້ນ
ແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຊັກປົ້ນສອນໄປໃສ່ກໍລອກເປັນໄຟໄໝ້ຜົ້ງກຣະຈອນໄປທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນິມິດເປັນປາປາກຄຳຕົວນຶ່ງ ອັນມີວັນນະອັນເຫຼື້ອມ
ງາມນາກນັກໜັກໜາທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບໄປຣອກໄປເຖິງແລ້ວ ນາງສີດາ
ກໍຫຼຽວເຫັນປາປາກຄຳອັນດີດເຕັ້ນໄປມາເໜືອແຜ່ນດິນທີ່ນັ້ນ ນາງສີດາຈົ່ງຮ້ອງໄຫ້
ວ່າຂ້ານ້ອຍເຈົ້າກູຜູ້ຂ້ານ້ອຍຄຶດຢາກໄດ້ປາປາກຄຳຕົວນັ້ນແທ້ນາ ເຈົ້າກູຈົ່ງເອົານາໃຫ້ແກ່
ຜູ້ຂ້ານ້ອຍແດ່ກໍຂ້ານ້ອຍເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງກ່າວວ່າ ນູຣານາງເຣີຍ ອັນນີ້
ບໍ່ໃຊ່ປາປາກຄຳແລນາ ເຈົ້ານາໄດ້ຮ້ອງໄຫ້ເອົາກໍພີ້ເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລານ
ກ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ຈົ່ງຊັກປົ້ນສອນໄປໃສ່ກໍລອກເປັນໄຟໄໝ້ຜົ້ງກຣະຈອນໄປທັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ ຈົ່ງຊ້ຳນິມິດເປັນຟ້ງຟ່ອນຄຳຕົວນຶ່ງບ່າງນາ
ງາມນັກ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກໍຫຼຽວເຫັນຟ້ງຟ່ອນຄຳຕົວນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈນັກ
ໃຄ່ປາກໄດ້ນາກນັກ ຈົ່ງກ່າວວ່າຂ້ານ້ອຍເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້ານ້ອຍກໍປາກໄດ້ ຟ້ງຟ່ອນຄຳຕົວນັ້ນ

ແທ້ນາ ເຈ້າກູຈົ່ງເອົາມາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂ້າແດ່ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງ
ກລ່າວວ່ານູຮານາງເຮີຍ ອັນນັ້ນບໍ່ໃຊ່ຟັງຟ່ອນຄຳດອກນາ ເຈ້າຢ່າໄດ້ຮ້ອງໄຫ້ກໍ
ພີ້ເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລານກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ານົ່ງຊັກປຶ້ນສອນໄປຖືກຟັງ
ຟ່ອນຕົວນັ້ນຊະເດັ່ນຟ້ຳອອກໄປມີປຣະໝານສາມວາແລ້ວ ກໍລວດກັບຫາຍເສັ່ງບໍ່
ເຫັນທາງໃດຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຊ້ຳນິ້ມເປັນກວາງຄຳຕົວ
ນ້ຳມາແລ່ນກາຍໜ້າມ້ານະນີ້ກາບຫັ້ນແລ້ວ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກໍເຫັນກວາງຄຳຕົວ
ນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈມັກໃຄ່ປາກໄດ້ນາກນັກ ນາງຈົ່ງຮ້ອງໄຫ້ປາກໄດ້ວ່າ ພີ້ເຮີຍ[1]
ດ້ວຍຄຳວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້າກູຜູ້ຂ້າກໍມັກໃຄ່ປາກໄດ້ກວາງຄຳຕົວນັ້ນນາກນັກກໍຂ້ານາ ຂໍ
ແກ່ເຈ້າກູຈົ່ງໄປພິປອງເອົາມາໃຫ້ແກ່ຂ້າໃຫ້ໄດ້ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານ
ຈົ່ງກລ່າວວ່າ ນູຮານາງເຮີຍອັນນັ້ນບໍ່ໃຊ່ກວາງຄຳກໍພີ້ນາ ເຈ້ານາງຍາໄດ້ໃຫ້ແຍ່ວໆ
ວອນໆປາກໄດ້ກໍພີ້ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກໍບໍ່ຟັງ ນາງກໍບ້ຽວຮ້ອງໄຫ້ວ່າປາກ
ໄດ້ແທ້ນາງ ວ່າດັ່ງນັ້ນປູ່ໃຈວ້ຳ ບໍ່ຂາດສາຍຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລານຈົ່ງກລ່າວວ່ານູຮານາງເຮີຍ ເຈ້າອັສຈັນກໍບ້ຽວສັ່ງສອນໄວ້ດ້ວຍຄຳວ່າ ນູຮາ
ເຈ້າລູກຮັກທັ້ງສອງພໍ່ເຮີຍ ເຫືອທັ້ງສອງຈັກໄດ້ພັດພາກຈາກກັນທີ່ນ້ຳແທ້ດາຍ
ຈົ່ງໃຫ້ເຈ້າລູກຮັກ ຮັກສານາງສີດາໄວ້ໃຫ້ດີພໍ່ເທີ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແທ້ນາ ເຫດດັ່ງ
ລີ້ເຈ້າຈົ່ງມາຮ້ອງໄຫ້ເອົາກວາງຄຳອຸບບາດນີ້ຈາ ອັນນີ້ບໍ່ໃຊ່ກວາງທັນມະຊາດເຫືອ
ກວາງຄຳແທ້ໆແລນາ ກໍທ່ຳແມ່ນພຣະບາຣາພພະນາສວນມາພິປອງກະທຳຮ້າຍ
ແກ່ເຮົາທັ້ງສອງໃຫ້ພັດຈາກກັນດອກນາວ່າດັ່ງນັ້ນ ບຸພພະກຳເວນກໍມາບ້ວະບ້ຽ
ໃຈໃຫ້ນາງປາກໄດ້ນາກນັກ ນາງກໍຮ້ອງໄຫ້ກ້ຽງເກືອກໄປນາ ກໍລວດຕົກລົ້ງຈາກ
ຫ້ຽງມ້ານະນີ້ກາບຕາຍໄປເທິງບານນາກນັກ ນາງຈົ່ງຄືນມາຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລານຈົ່ງໂຕນລົ້ງຈາກຫ້ຽງມ້ານະນີ້ກາບ ໄປອຸ້້ມໂຊມເອົານາງມາຈູບຊົມດົມ
ຂມ່ອມນາກນັກແລ້ວ ເຈ້ານົ່ງກລ່າວວ່ານ[2]ນູຮາ ໂອນໍນາງເອີ້ຍ ເຈ້ານັກຕາຍ
ເສັ່ງຈາກກູພີ້ແທ້ໆແລນໍ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກໍຄືນມາ ນາງກໍບ້ຽຊ້ຳ
ຮ້ອງໄຫ້ປູ່ບໍ່ປ່າບໍ່ເຊົາ ດ້ວຍຄຳວ່າຂ້າແກ່ເຈ້າກູ ຂໍໃຫ້ເຈ້າກູໄປພິປອງເອົາໃຫ້ແກ່ຂ້າ

---

๑ ຈົບ ພູກ ກ ມັດ ນີ ຜູ້ຂຽນຕື່ມ " ນິດຖິດ້ຽ ກໍແລ້ວແລ " ບໍ່ມີປະໂຍດ

๒ ຄຳວ່າ "ນູຮາ" ບໍ່ຄວນຈະມີ ຄວນເປັນ "ໂອນໍນາງເຮີຍ"

ແດ່ແມ ຜູ້ຂ້ານໍ້ຄືດປາກໄດ້ແທ້ແລນາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງກ່າວເຊີ່ງທ້າວ
ພຣະລັກອັນເປັນນ້ອງແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາເຈົ້ານ້ອງອັນເປັນທີ່ຮັກແກ່ຂ້າ ເຈົ້ານ້ອງຈົ່ງ
ປູ່ຮັກສານາງໃນທີ່ນີ້ ພີ່ຈັກໄປໄຕ່ຕາມໄລ່ເອົາກວາງຄໍາຕົວນັ້ນໃຫ້ໄດ້ກ່ອນເນີ ເມື່ອ
ນັ້ນທ້າວພຣະລັກຈົ່ງກ່າວວ່າຂ້າແກ່ພີ່ເປັນເຈົ້າ ໃນເມື່ອເຈົ້າກູໄຕ່ຕາມໄລ່ເອົາ
ກວາງຄໍາຕົວນັ້ນ ປ່າໄດ້ປູ່ເຫົ່ງນາງແທ້ດາຍ ຄັນວ່າເຈົ້າທັງສອງກ່າວເຊີ່ງກັນ
ສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວພຣະລັກກໍລວດປູ່ຮັກສານາງສີດາໃນທີ່ນັ້ນ ທ້າວພຣະລ່ານຈົ່ງ
ຂຶ້ນມ້ານະນີ້ກາບທະຍານໄປບ່ໍ່ນີ້ນານທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນກວາງຄໍາຕົວນັ້ນກໍ່ລີ້ງເຫັນ
ມ້ານະນີ້ກາບໄຕ່ຕາມມາຫາຕົນສັນນັ້ນ ນັນກໍ່ຕິກະທໍ່ເພດເໝືອນດັ່ງຂາຫັກຂາ
ຫ້ານ ແລ້ວກໍ່ຄ່ອຍຍ່າງໄປເປັນອັນຊ້ານານທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງ
ກ່າວເຊີ່ງມ້ານະນີ້ກາບວ່າ ດູຮາທ່ານມ້ານະນີ້ກາບແກ້ວທ່ານຈົ່ງໄປພລັນໃຫ້ໄດ້
ກວາງຄໍາຕົວນັ້ນເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນມ້ານະນີ້ກາບຈົ່ງກ່າວວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້ານໍ້ບິນ
ໜັກເໜື່ອຍເມື່ອຍຕົວນາກນັກ ກໍ່ບ່ໍ່ມີກໍາລັງອັນວ່ອງໄວໄປພລັນເໝືອນດັ່ງເກົ່າ
ກໍ່ຂ້ານາ ອັນໄດ້ຊື່ວ່າບຸພພະເວນກໍາອັນນາງສີດາຈັກໄດ້ພົ້ນພາກຈາກທ້າວພຣະ
ລາມແລ້ວແລຈັກໄປທໍ່າເວນແກ່ພຣະບາຣາພພະນາສວນແລ ມ້ານະນີ້ກາບຈົ່ງບ້ງ
ເກີດໜັກເໜື່ອຍເມື່ອຍຕົວຈົ່ງບ່ໍ່ໄລ່ທັນກວາງຄໍາຕົວນັ້ນ ເພ້ືອດັ່ງນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ທ້າວພຣະລາມຈົ່ງບໍ່ທະນູບົ່ງໃສ່ກວາງຄໍາຕົວນັ້ນ ກໍ່ລວດຖືກຂາຫັກແລ້ວ ກວາງ
ຄໍາຕົວນັ້ນຈົ່ງຮ້ອງເໝືອນດັ່ງຈັກຕາຍກໍ່ບ່ໍ່ຕາຍ ກໍ່ລວດຜູດລຸກແລ້ວແລແລ່ນໜີໄປ
ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບຸພພະເວນກໍ່ກ່ນາຄອບງໍ່ານາງສີດາໃຫ້ໄດ້ຍິນສຽງກວາງຄໍ່ວ່າ
ທ້າວພຣະລັກເຣີ່ຍໃຫ້ຣີບມາຫາກູພີ້ໂດຍພລັນເທ້ົ່ວອັນເທ້ີນ ສ່ວນດັ່ງກວາງຄໍາຕົວ
ນີ້ນັນຈັກ໋ຶບທໍ່າກູພີ້ຕາຍດຽວນີ້ແລ້ວອ່ໍ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່າວວ່າ
ດູຮາເຈົ້ານ້ອງ ກວາງຄໍ່າຈັກ໋ຶບທໍ່າຜົວແຫ່ງຂ້ານ້ຕາຍແລ້ວແລ ເຈົ້ານ້ອງຈົ່ງໄປ
ຂ້ານ້ຟັນກວາງຄໍ່າຕົວນັ້ນຊ່ອຍທ້າວພຣະລາມແດ່ເທ້ີນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັກຈົ່ງ
ກ່ລ່າວວ່າ "ດູຮາເຈົ້ານາງຄວາ"[1] ສ່ວນດັ່ງສຽງອັນນັ້ນແມ່ນສຽງກວາງຄໍ່າ ບ່ໍ
ແມ່ນສຽງທ້າວພຣະລາມຮ້ອງຄອຍນາ ເຈົ້ານາງຢ່ານ້ຮ້ອນໜ້ກ ຕົກໃຈກໍ່ຂ້ານ້ເທ້ີນ
ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າດູຮາເຈົ້ານ້ອງເຣີ່ຍ ເຫດດັ່ງລ້ືເຈົ້ານ ຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າ

---

๑ ຄໍ່າວ່າ "ຄວາ" ບ່ໍ່ໄດ້ຄວາມ ໃນໃບລານຈານກ່ໍ່ານ "ດູຮາເຈົ້ານ້ອງ" ໜ້າ ๔

ภวาๆคำร้องนั้นจา ข้าผู้พี่ได้ยินสูงร้องนั้นกำแม่นสูงท้าวพระลามแท้นา
เจ้าน้องรีบไปซ่อยท้าวพระลามอันเป้นผัวแท่งข้าท่องพลันเห้าอันเห็นผื่อ
นั้นท้าวพระลักจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่พี่เป้นเจ้าข้าผู้น้องบ่อากจักไปได้แล
เหดว่าท้าวพระลามหากบอกแก่ข้าว่าให้ปู่รักสาพี่เป้นเจ้านั้นนา ผื่อ
นั้นนางสีดาจิ่งกล่าวว่า ดูราเจ้าน้องเรีย เหดดั่งลีเจ้าน้องจิ่งบ่ไปซ่อย
ผัวแท่งข้านั้นจา มิลาว่าเจ้าน้องประป่อย ให้ผัวข้าตายแล้ว เจ้า
น้องจิ่งจักเอาข้าผู้พี่เป้นผังนั้นลี ข้ากบ่อากจักปู่เป้นผังเจ้าน้องได้แล
ดังว่าท้าวพระลามตายแล้วข้ากกั้นใจตาย:ตามผัวแท่งข้านั้นแล ผื่อ
นั้นท้าวพระลักได้ยินนางสีดากล่าวสันนั้น เจ้ากบ่อากจักอิดปู่ได้ เจ้าจิ่ง
บ่มีไหว้นางทอระนีว่า สาทุๆ นางท่อระนีเจ้าผู้ข้าเรีย บัดนี้ผู้ข้ากอ่ฝาก
นางสีดาไว้กับดอมเจ้าภูแด่กอ่ข้าเห็น อ่ให้เจ้าภูพิพักรักสานางสีดาไว้ป่า
ให้เสือหมีพี่ป่าลักใจบดิบร้ายมากะทำราวี ให้เป้นอิบตายแก่นางสีดาแด่
กอ่ข้าเห็น ดังว่าท้าวพระลักฝากนางสีดาไว้ให้นางท่อระนีรักสาแล้อ ท้าว
พระลักกอ่หนีไปตามท้าวพระลาม เผื่อว่าจักไปซ่อยเอากวางคำกับนั้นกับ
ดอมพระลามให้ได้ทั้งแล ในเผื่อท้าวพระลักหนีจากนางสีดาไปแล้ว
พระยาธาพพะนาสองกอ่ลวกทะยางมาเถิงนางสีดาบ่มีนางทั้งแล เผื่อนั้น
นางสีดากอ่เหันพระยาธาพพะนาสองเอ้ามาหากบสันนั้นนางกอ่มีใจอันป้าน
กวมากนัก เอ็นหาท้าวพระลักว่า เจ้าน้องเรียมาเอาข้าผู้พี่แด่เห็น ลัก
ใจบดิบร้ายมาเอาข้าผู้พี่หนีกูงนี้แล้ว แลว่าดั่งนั้นส่อนดั่งกันมะวิบากนาง
สีดาอันได้พักพากจากผัวแท่งกบนั้น กไปถอบจำท้าวพระลักให้ได้ยินสูง
นางสีดาร้องด้วยคำว่า ท้าวพระลักเรียให้เจ้าน้องไปซ่อยท้าวพระลาม
ท่องพลันเห้าอันเห็นว่าดั่งนั้นทั้งแล ดังว่าพระยาธาพพะนาสองมาถอด
มาเถิงนางสีดาแล้อ กอ่ลวกกอดอุ้มหื้นดูงบ่อื้น กบ่อากจักได้เป้นอันหนัก
มากนัก เป้นดั่งไปกอดกุมหื้นดูงเอาสเมนนั้นแล เผื่อนั้นนางสีดากอ่เหัน
พระยาธาพพะนาสองมากอดกุมหื้นดูงหนีจากบ่อนหื้นั้น นางกอ่มีใจอัน
หน่ายแลชังมากนัก นางจิ่งกินน้ำลายลายอื้มูกใส่พระยาธาพพะนาสอง

ແລ້ວແລປົກຄູດພຣະບາມາກນັກ ພຣະບາກໍບ້ງກຣະດອຸ້ມທົ້ນດ້ງເຫ້ືອໃຫ້ໄຄ້ຍ
ເໝ້ືອນດ່ັງອາບນ້ຳນ້ັນແລ ເມ້ືອນ້ັນທາດໄຟແຫ່ງນາງກໍບ້ງເກ້ີດເປ້ນອ້ັນເດ້ືອດຮ້ອນ
ອອກຈາກຕ້ິນຕ້ວແຫ່ງນາງ ເປ້ນດ່ັງຫວດເຂ້ົາອ້ັນໜ້ຶ່ງໃນແປວໄຟນ້ັນ ກໍລວດມາ
ຖ້ືກອ້ິກອ້ງຕ້ິນຕ້ວແຫ່ງພຣະບາຣາພພະບາສວນ ກໍບ້ງເກ້ີດເປ້ນອ້ັນຮ້ອນມາກ
ນ້ກ ພຣະບາຣາພພະບາສວນກໍຮ້ອ້ງອອກປ້ກວ່າ ໂອຍ້ງໄຟໄໝ້ກູຕ້ວຍ້ງ ວ່າດ່ັ້ງ
ນ້ັ້ນແລ້ວ ພຣະບາກໍລວດຊະເດ້ັນອອກໜ້ີຈາກນາງ ມ້ືປຣະໜ້ານສອກນ້ຶ່ງ ພຣະ
ບາຈ້ົງປູ່ໄດ້ທ້ັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນນາງສ້ິດາກໍເຫ້ັນພຣະບາຊະເດ້ັນອອກຈາກຕ້ິນສ້ັນນ້ັ້ນ
ນາງກ້ມ້ືໃຈອ້ັນຄ້ງດເລຮ້ ຳ ບກຣະຈ້ົກກຣະແຈ້ກແລ້ວແລະຖ້ວນພຣະບາວ່າ ກູຣາ
ຊ້ວຍໃຈນ ຳ ່ອຍຮ ຳ ້ ຍມ້ືງຈ້ກ ກຸ ມເອ ຳ ກູໄປທ້ ຳ ໃດ ກ ຳ ້ ຈ ຳ ້ ງເອ ຳ ້ ໄປເທ ຳ ້ ນ ເຫດດ ຳ ້ ງ ລ ຳ ້ ມ ຳ ້ ງ ຈ ຳ ້ ງ
ປຣະວ ຳ ງເສ ຳ ້ ງນ ຳ ້ ຈ ຳ ວ ເມ ຳ ້ ອນ ຳ ້ ນພຣະບ ຳ ຣ ຳ ພພະບ ຳ ສ ຳ ວນ ກ ຳ ໍ ເ ຳ ໜ ຳ ້ ນ ຳ ງ ສ ຳ ້ ດ ຳ ກ ຳ ງ ດ ຳ ເ ລ
ຮ ຳ ້ ຍ ກ ຣ ະ ຈ ຳ ້ ກ ກ ຣ ະ ແ ຈ ຳ ້ ກ ມ ຳ ກ ນ ຳ ກ ສ ຳ ນ ນ ຳ ້ ນ ພ ຣ ະ ບ ຳ ຈ ຳ ້ ງ ເ ຄ ຳ ະ ອ ອ ຍ ເ ລ ຳ ້ ໄ ລ ມ ນ ຳ ງ
ດ ຳ ້ ວ ຍ ເ ປ ຳ ້ ກ ວ ຳ ຍ ເ ມ ຳ ້ ອ ຈ ກ ຳ ຕ ຳ ້ ອ ງ ບ ຳ ຍ ນ ຳ ງ ກ ໍ ບ ຳ ່ ໄ ດ ຳ ້ ດ ຳ ວ ຍ ຄ ຳ ວ ຳ ່ ຳ ນ ຳ ງ ບ ຳ ້ ອ ງ ຮ ກ ພ ຳ ້
ເ ຣ ຳ ້ ຍ ພ ຳ ້ ຈ ກ ຳ ອ ຳ ້ ມ ເ ອ ຳ ເ ຈ ຳ ້ ໍ ໄ ປ ເ ປ ຳ ້ ນ ເ ມ ຳ ້ ງ ດ ອ ກ ນ ຳ ງ ນ ຳ ງ ຍ ຳ ໄ ດ ຳ ້ ຄ ຳ ້ ງ ດ ແ ກ ຳ ່ ພ ຳ ້ ຫ ຳ ຍ ເ ທ ຳ ້ ນ ຄ ນ
ວ ຳ ່ ຳ ພ ຣ ະ ບ ຳ ກ ລ ຳ ວ ສ ກ ນ ນ ຳ ້ ນ ແ ລ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ບ ຳ ຈ ຳ ້ ງ ຄ ວ ຳ ມ ຳ ້ ໄ ປ ວ ຳ ່ ຳ ຈ ກ ກ ອ ດ ອ ້ ມ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ ສ ກ
ນ ້ ນ ກ ໍ ລ ວ ດ ບ ຳ ້ ເ ກ ້ ດ ເ ປ ກ ອ ້ ນ ຮ ້ ອ ນ ເ ໝ ້ ອ ນ ດ ຳ ້ ວ ເ ກ ຳ ້ ພ ຣ ະ ບ ຳ ຈ ຳ ້ ງ ນ ້ ມ ດ ທ ້ ນ ໃ ຳ ່ ນ ້ ຳ ໃ ຫ ຳ ້
ເ ປ ກ ຣ ູ ບ ຄ ນ ແ ລ ຳ ້ ວ ແ ລ ໄ ປ ກ ອ ດ ອ ້ ມ ທ ້ ນ ດ ຳ ້ ງ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ ກ ໍ ບ ຳ ່ ໄ ດ ຳ ້ ເ ຫ ດ ວ ຳ ່ ຳ ນ ຳ ງ ທ ຳ ່ ຣ ະ ນ ້ ຈ ຳ ່ ຍ ດ ຳ ້ ງ
ນ ຳ ງ ໄ ວ ຳ ້ ຈ ຳ ້ ງ ບ ຳ ່ ນ ້ ໄ ດ ຳ ້ ເ ພ ຳ ້ ອ ດ ຳ ້ ວ ນ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ຳ ້ ອ ນ ້ ນ ທ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ັ ກ ໜ ້ ຳ ຈ ກ ນ ຳ ງ ສ ກ ນ ຳ ງ ແ ລ ຳ ້ ວ ກ ຳ ່
ລ ວ ດ ໄ ປ ເ ຖ ຳ ້ ທ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ຳ ມ ບ ຳ ່ ນ ້ ຳ ນ ຳ ງ ທ ນ ້ ແ ລ ເ ມ ຳ ້ ອ (ນ ້ ນ) ທ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ຳ ມ ກ ຳ ໍ ຫ ຽ ງ ວ ເ ຫ ັ ນ
ຫ ຽ ງ ຄ ຶ ນ ມ ຳ [6] " ເ ຫ ັ ນ ທ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ັ ກ ປ ຣ ະ ວ ຳ ງ ນ ຳ ງ ສ ກ ໄ ວ ຳ ້ ແ ລ ຳ ້ ວ ແ ລ ມ ຳ ທ ຳ ທ ຳ ຕ ຳ ນ ສ ກ ນ ້ ນ
ເ ຈ ຳ ້ ກ ໍ ມ ້ ໜ ຳ ້ ອ ກ ນ ຕ ກ ຄ ະ ມ ະ ລ ຳ ່ ເ ຫ ຽ ອ ງ ມ ຳ ກ ນ ກ ນ ກ ເ ຈ ຳ ້ ຈ ຳ ້ ງ ຖ ຳ ມ ວ ຳ ່ ຳ ກ ູ ຣ ຳ ທ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ັ ກ
ຖ ່ ອ ຍ ຮ ຳ ້ ຍ ເ ຫ ດ ດ ຳ ້ ງ ລ ມ ້ ງ ຈ ຳ ້ ງ ປ ຣ ະ ປ ່ ອ ຍ ນ ຳ ງ ມ ຳ ນ ້ ້ ເ ດ ເ ມ ຳ ້ ອ ນ ້ ນ ທ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ັ ກ ຈ ຳ ້ ງ
ຂ ຳ ວ ນ ຄ ຳ ພ ້ ີ ຊ ຳ ຍ ແ ຫ ຳ ່ ງ ຕ ິ ນ ວ ຳ ່ ຳ ຂ ຳ ້ ຳ ແ ກ ຳ ່ ພ ້ ີ ເ ປ ້ ນ ເ ຈ ຳ ້ ຂ ຳ ້ ກ ໍ ບ ຳ ່ ປ ຣ ະ ປ ່ ອ ຍ ນ ຳ ງ ມ ຳ
ເ ປ ົ ຳ ວ ຳ ຍ ແ ຜ ້ ນ ງ ຳ ຂ ຳ ້ ກ ໍ ໄ ດ ຳ ້ ຝ ຳ ກ ໃ ຫ ຳ ້ ແ ກ ຳ ່ ນ ຳ ງ ທ ຳ ່ ຣ ະ ນ ້ ຈ ຳ ່ ຍ ດ ຳ ້ ງ ສ ກ ໄ ວ ຳ ້ ຖ ຳ ້ ຣ ະ ຫ ັ ທ ຳ ້ ງ ສ ກ ນ ້ ນ ແ ລ
ເ ມ ຳ ້ ອ ນ ້ ນ ທ ຳ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ຳ ມ ກ ໍ ມ ້ ໃ ຈ ໂ ກ ດ ຄ ້ ງ ດ ມ ຳ ກ ນ ກ ເ ຈ ຳ ້ ຈ ຳ ້ ງ ກ ລ ຳ ວ ວ ຳ ່ ຳ ກ ູ ຣ ຳ ທ ຳ ່ ຳ ນ ຄ ນ

---

๑ ຄ ຳ ວ ຳ ່ ຳ "ດ ຳ ້ ວ ຍ" ຄ ວ ນ ເ ປ ້ ນ ໂ ດ ຍ

๖ ຄ ວ ນ ເ ປ ້ ນ "ກ ໍ ຫ ຽ ງ ວ ຫ ັ ຽ ງ ຄ ຶ ນ ມ ຳ"

ถ่อยร้าย เหวาถั้วลีท่านจึ่งฮาใสเฒ่าบางท่อระบี ให้รักสาเป้นถั้วคิบเธิ้นี้จา เหวาว่าเป้นของตาบ่เหับแห้วลาย แม่นว่าบางท่อระบีรักสาไว้ถ้าเธาหัวหายก็ บ่รักสาไว้ถ้าก็กบ่รู้แจ้งได้แล ถับว่าท้าวพระลามกล่าวเป้นถ้อยคำอับ [1]บ่เชื่อใสบางท่อระบีถั้วนั้น บางท่อระบีกมีใจอับถงกด้วยเหตท้าวพระลามบ่เชื่อใสในถิบถั้วนั้น บางท่อระบีกลอกประวางบางสีดา บ่มีบางหับแล ถับว่าบางท่อระบีประวางเสังแล้ว พระยาธาพพะบาสอบจึ่งบอกให้รูบไว่บหินอับถิบบีมีดนั้นอู้มกอดเอาบางสีดา กลูเบ้าเป้นถั้วยอางฝ่ายนั้น พระยาธาพพะบาสอบกับหัวรูบถิบอับกอดอู้มบางสีดานั้น กลอกพากับทะยานหนีไปเป้นอับพลันบึงบักหับแล ในเมื่อพระยาธาพพะบาสอบเอาบางสีดาหนีไปแล้ว ท้าวพระลักพระลามจึ่งพ้อมกับแล่นถืบมาบ่อยบางสีดาปู่ถ้านั้น กบ่เหับในหีใดหีบึ่ง ท้าวพระลามจึ่งถอกดาบภายะสีดว่าจักฟับท้าวพระลัก ด้วยคำว่ากูธาท่านถิบถ่อยร้าย ภูกมีคำสั่งสอบให้มึงปู่รักสาบางสีดาไว้ถ้าภูในหีนี้ดาย เหตถั้วลีมึงจึ่งประวางบางสีดาหนีไปหาภูพุ้นนี้จา เมื่อนั้นท้าวพระลักกเหับพี่ชายถิบถอกถ้าวอ่าจักฟับถิบถั้วนั้น เจ้ากมีใจอับป้านกอมากหนัก เจ้าจึ่งบมีใหอ้พี่ชายแหว่งถิบว่า ข้าแก่พี่เป้นเจ้ายาได้เหับแก่ใกหะมะนะแก่ข้า ฟับข้าตายเสังเป่าดายกข้าเพิ้น ถับว่าธาทั้งสองบ่ดายเสังถั้วนั้น บ้างมีชีวิดถั้งนั้นหากจักเหับบางสีดา เมื่อพายหน้าหีบึงบ่ป่าชะแล ถับว่าพี่เป้นเจ้าข้าฟับผู้ข้าตายเสังถั้วนั้น แต่พี่เป้นเจ้าผู้ถงอบ่อากจักไปชอกใช้สแอางหาบางสีดาในหีใดหีบึงได้ดาย ว่าถั้วนั้น เมื่อนั้นม้ามะบีภาบกเหับท้าวพระลามว่าจักข้าท้าวพระลักอับเป้นบ้องแห่งถิบสับนั้น ม้ามะบีภาบจึ่งห้ามไว้ว่า กูธาเจ้าทั้งสองเธีย เจ้าทั้งสองยาได้ข้าฟังกับให้ดายด้วยเหตอับบ่เหับบางสีดานี้เพิ้น ในภาละเมื่อก่อนกบ่อากจักมีบุถละผู้ใดมาผาบแผ้เธาทั้งสามได้แล บัดนี้บุพพะเวบกำท้าวพระลามมาถอบงำ ผู้ข้าจึ่งหนักเหื่อยเมื่อยถิบถ้อมากหนัก จึ่งบ่ได้เอิกอวางถำได้นั้นแล บัดนี้ผู้ข้ากำ

---

๑ ถำว่า "บ่เชื่อใส" ถวนเป้น "บ่เชื่อใจ" ถึ บ่เหื่อมใส"

ມີໃຈອັນສວ່າງຫາຍເສັ່ງບ້ງອັນໜັກເໜື້ອຍເມື້ອຍແຄ່ງຂານັ້ນ ກໍເປັນອັນປູ່ຄືມີແຮງ
ເໜືອນດັ່ງເກົ່ານັ້ນແລ ແມ່ນວ່າເຈ້ົາກູຈັກໃຫ້ຜູ້ຂ້າແອ່ວຄວ່າສແວງຫາບາງສິດາ
ຄືນມາກໍຈັກໂດງວນັ້ແລ ສ່ວນດັ່ງຄົນຜູ້ມາເອົາບາງສິດາໜີໄປນັ້ນກໍດີ ກໍບໍ່ແມ່ນ
ບຸຄລະຜູ້ໃດຜູ້ບ້ໍ່ງສັ່ງແລ ກໍຫາກແມ່ນພຣະຍາອາພພະນາສວນບໍ່ສົ່ງກາ ເຫດ
ວ່າເຄີຍມາທໍ່າເວນແກ່ເຮົາທັ້ງສາມທໍ່ແຕ່ຜູ້ດຽວນັ້ນແລ ບຸຄລະຜູ້ອື່ນບໍ່ອາດຈັກມາ
ກະທໍ່າຮ້າຍແກ່ເຮົາໄດ້ແລ ໃນເມື້ອເຮົາທັ້ງສາມຈັກໄປໄຕ່ຕາມນໍ່າເອົາບາງສິດາຄືນ
ມາດຽວນີ້ແທ້ດັ່ງນັ້ນ ເປັນກິຈຈະອັນນ້ອຍແລ ເບົາເປັນດັ່ງຫົວໃຈຜູ້ຍິງນັ້ນແລ ບັດ
ນີ້ເຮົາທັ້ງສາມຈ້ົາກະທໍ່າໃຫ້ເປັນກິຈຈະອັນໜັກຈ້ົາໄດ້ຊື່ວ່າເປັນຫົວໃຈຜູ້ຊາຍ ເຮົາ
ຈ້ົາໄປຂົນຂວາຍຫາໄໝ່ໜົນໃບຫາໃຫ້ເປັນກໍາລັ້ງອີໜົນ ເຮົາຈ້ົາໄປຕັ້ງບຸນໃນເມື້ອງລ້ັງ
ກາທີ່ນ້ໍ່ງ ໃຫ້ເປັນທີ່ລ້ືຊາຜາກົດແກ່ຄົນທັ້ງຫຼາຍໄປພາຍໜ້າກໍຂ້າເທ້ີ່ນ ຄັນວ່າມ້ັ
ມະນີກາບກລ່ວາຫ້ວນສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້ັ້ວພຣະລວນກໍຄວ່າງຫາຍເສັ່ງບ້ັງຄໍ່ານຶງ ກໍ
ລວດນີ້ໃຈຮັກໃຄ່ນ້ອງແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້ັ້ວພຣະລວນຈ້ົາບອກນ້ອງແຫ່ງ
ຕົນວ່າ ດູຮາເຈ້ົານ້ອງເຮ້ີຍ ເຈ້ົາຈ້ົາດັ້ງໄຟທໍ່າແລ່ງງວຍກົນເສັ່ງກ່ອນຈ້ົາຈັກມ້ືຄໍ່ໍາ
ຄືດເມື້ອໜ້ໍາຊຸະແລວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື້ອນັ້ນທ້ັ້ວພຣະລັກຈ້ົາເອົາເຫ້ັກໄ ຂ່ອອກຈາກ
ຖ້ົງໜາກມາຕ່ອບຕິດໃສ່ແໜນກັບໜ້ົ້ແລ້ວ ທ້ັ້ວພຣະລັກຈ້ົາເອົາຟ້ືນໄມ້ແກ່ນອັນ
ນ້ໍ່ງມາແລ້ວ ຈ້ົາເອົາໄຟໄປດັ້ງຟ້ືນໄມ້ແກ່ນອັນນັ້ນແລ້ວ ເປ້ົາຕາສອດໜອດປ້ອ
ນາກນັກ ໄຟອັນນັ້ນກໍບ່ໍ່ມ້ືແສງອັນລຸກຮຸ່ງເຮ້ືອງ ພ້ໍ່ວ່ໍາທໍ່າແລ່ງງວຍກົນໄດ້ທັ້ນແລ
ເມື້ອນັ້ນທ້ັ້ວພຣະລວນກໍເທ້ັນນ້ອງແຫ່ງຕົນເປ້ົາໄຟຕາດໍ່ວາແດ່ງ ເຫ້ືອໃຫ້ໂຄ-
ບ້ອບ ກໍບ່ໍ່ມ້ືແສງໄ ຂ່ອັນຮຸ່ງເຮ້ືອງຈັກເທ້ືອ ເຈ້ົາຈ້ົາກລ່ວາວ່ໍາດູຮາເຈ້ົານ້ອງເຫດ
ດັ້ງລ້ືເຈ້ົາຈ້ົາບ່ໍ່ເອົາ:ຟ້ືນມາໃສ່ຫ້ຽວອັນນັ້ນຈາ ແມ່ນວ່ໍາເຈ້ົາຈັກເປ້ົາໄຟອັນນ້ໍ້ເທ້ົ່າ
ໜ້ົ່ກອາຍຸກໍ່ບ່ໍ່ອາດຈັກມ້ືແສງໄຟຈັກຊຸະເຫ້ັ້ກລ່ນ ທ່ງ່ນ ຍ່ອມນັ້ນ້ໍ້ດັ້ນອກໄປ
ສ້ົ່ງດຽວນັ້ນແລ ເຈ້ົາຈ້ົາໄປຫາເອົາຟ້ືນໄມ້ດອກມາຈຸດດັ້ງໃສ່ກັນ ຈ້ົາເອົາຂ້ໍ້ຍ ອນມາ
ນັ້ກໃສ່ແລ້ວ ຈ້ົາເປ້ົາຫາກຈັກລຸກຮຸ່ງເຮ້ືອງບ່ໍ່ປ່ໍ່າຊຸະແລ ເມື້ອນັ້ນທ້ັ້ວພຣະລັກຈ້ົາ
ໄປກາເອົາຟ້ືນແລະຫ້ັ້ກເທ້ົ່ງອຂ້ໍ້ຍ ອນມາໃສ່ແລ້ວ ຈ້ົາກ້ົ່ນເປ້ົາສອງສາມທ້ໍ່ໄຟຈ້ົາລຸກ
ຮຸ່ງເຮ້ືອງນາກນັກ ທ້ັ້ວພຣະລັກຈ້ົາກລ່ວາວ່ໍາ ຂ້ໍ້າແກ່ພ້ໍ່ເປັນເຈ້ົາສ່ວນດັ້ງຣາພ້ໍ່
ນ້ອງທ້ັ້ງສອງ ກະທໍ່າກິຈຈະກໍ່າກັບດ້ວຍກັນໃນກາລະບັດນ້ໍ້ກ່ອຸປປະນາ ເໜ້ືອນ

ถ้าข้าผู้น้อยถ้าไฟใส่ฟืนไม้แก่นอันดงอันนี้แล ส่วนถ้าฟืนไม้แก่นอันนี้อุปปะมา เหมือนถ้าพี่เป็นเจ้ามิโภหะมาบะก็อโภดแล้วแลจักข้าฟันผู้ข้าให้ตายเสังสันนั้น พี่เป็นเจ้าจักภะทำสันใดก็เป็นอันดับมอดไปบ่ลามลุกเรือๆ เหมือนถ้าไนใส่ไม้แก่นอันดงอันนี้แล ขามเมื่อข้าผู้น้อยเอาฟืนไม้ถอกแล้ขี้ ฝอยมาบักใส่ จึ่งจักลุกรุ่งเรืองนั้นา พี่เป็นเจ้าจึ่งรำเพิงดูให้ชอบใช้แม่นเหมือนถ้าข้าผู้น้อยถ้าไฟนั้นเทื่อ เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยินถ้อยท้าวพระลักกล่าวสันนั้น เจ้าจึ่งคิงใจว่า โธ่ท้าวพระลักภะทำเป็นปันชาให้ภูสันนี้ก็ชอบก็แม่นมากนักแล พี่ว่าภูชากข้าฟันน้องเสังสันนั้น ก่จักเป็นอันดับ "มอดไปเป็นถ้าไนไหม้แก่นเถา[๑] บ่ลุกนี้แลนำ" ถันว่าท้าวพระลักแลม้ามะนีภาบบังพ้อมกันทั้งสามสันนี้ ชากจักเทันบางสีดาทีน้ำ ในภาละอันจักมาพายหน้านี้แล ถันว่าเจ้าร่ำเพิงสันนั้นแล้อ ก่ลวด[๒]มิใจรักน้องแท่งตินมากนัก ก่พ้อมกันภะทำแลงางายกินแล้อ ท้าวพระลามก่มิใจอันถึกรอกถึกเถิงบางสีดามากนัก เจ้าจึ่งร้องไห้ก้อยคำว่า โธ่นำสีดาบางหน่อแก้วพี่เรีย พี่ชากถึกบ่แล้วอาอย พี่ชากเทันบ่อนนอนก้อยถ้า พี่ชากเทันบ่อนบ้างสเบชา ปานนี้สีใสพาแถ้นถ้า เจ้าพี่ไปเชิงบั้งทางใด ปานนี้พระสายใจตินน้องไปรอกท้องลังกา พี่ก่ทูงอไปมาขอกใช้เทันแต่น้องแก่นให้หักกิ่งไม้ปูนอนแลนำ ส่วนถ้าท้าวพระลามร้องไห้ร่ำไปมา มีน้ำนาตกเหมือนถ้าฝนรอายรำเถือนเก้า เพื่อว่าถึกรอกเจ้าก่ำพ้า (ฉบ่อายอาง) ถึกเถิงบางสีดาบ่แล้ว เจ้าก่ไห้แจ้วๆแถมทาง ไห้ทาบางแถมห้อย น้ำตาไหล[๔]ยอ้ายๆ บ่ขาดสาย เหมือนถ้าฝนตกรอายรำไม้ ทั้งเล้าจิ่มใจอ้างอ้อยก่มีแล เมื่อนั้นท้าวพระลักก่เทันท้าวพระลามร้องไห้ทาบางสีดาบ่ป่าบ่เชิงจักเห็อถ้านั้น เจ้าจึ่งกล่าวเชิงพี่ชายแท่ง

---

๑ ถอนเป็น "เปิ้ว" ในลานจานก่ำอุน "เถา" ถือกัน "มอดออดก็อไปเป็นถ้าไฟไม้แก่นเถาบ่ลุกนี้แลนำ" "ตามในลานจานก่ำ "หน้า ๑๔ บูก ๒"

๒ ในลานจานก่ำอุน "มิใจอันร้องก้องแท่งตินมากนักก่อ้าแล"

๓ ถำในอิงเลับบับต้มใหม่

๔ ถำว่า "บอ้ายๆ" ถอนเป็น "บ้อยๆ" แต่ว่าในลานจานก่ำอุน "บอ้ายๆ" ถือกัน

ຕົນວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າພີ່ເຮີ ອັນເປັນທີ່ຮັກແກ່ຂ້າ ບາໄດ້ຄຶດເຖິງແກ້ວກຳພ້າຫຼາຍ
ນາ ບາໄດ້ຄຶດເຖິງສີດາຫຼາຍທ້ອນ ບໍ່ໃຊ່ບຸນຄ້ຳກ່ອນ ແຕ່ຫຼ້ວກ່ຈົ່ງມີເວລ້ັງມາປຸດ
ນ້ອງກໍ່ຄຶດຄຸນໄທ້ໃນໃຈ ຂໍໃທ້ສົມສີໄວເຊົ້າ ບາໄດ້ໄທ້ເຮຮ່ອນຫາງາງ ບໍ່ໃຊ່ບຸນ
ທຸມປາງເສັ້ງແລ້ວ ຂໍແກ່ພຣະພີ່ແກ້ວເຊົ້າເບີ່ວ່າຄ້ັງນັ້ນກ່ມີແລ ຄັນວ່າທ້ົາວພຣະ
ລັກເລົ້າໄລ່ມເຄາະອອຍທ້ົາວພຣະລ່ານສັ້ນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາຈົ່ງບ່າຍແຂນພີ່ຊ່ານ
ແທ່ງຕົນຂຶ້ນຂ່ີ່ມ້ານະນີ້ກ່ານແລ້ວ ກໍ່ລວດພາກັນໄປເພ້ືອວ່າຈັກສແວງຫານາງ
ສີດາກໍ່ມີວ່ັນນັ້ນແລ ກ່ລ່າວນັ້ນພຣະບາຣາພພະບາສວນມາລັກເອ່ານາງສີດາໜີ
ເມ້ືອເມ້ືອງລ້ັງກ່ກໍ່ແລ້ວທ່ໍ້ນີ້ກ່ອນແລ

ບັດນ້ີ້ຈັກກ່ລ່າວເຖິງພຣະບາຣາພພະບາສວນອັນເອ່ານາງສີດາໜີໄປກ່ອນແລ
ໃນເມ້ືອຮູບຄົນ ອັນພຣະບາຣາພພະບາສວນນ້ີ້ຣະນຶ່ກນັ້ນອຸ້້ມກອດເອ່ານາງສີດາໄປ
ແລ້ວພຣະບາຣາພພະບາສວນກ່ລວດທະຍານໄປກັບດອມຮູບຄົນອັນນັ້ນດ້ວຍອັນລ່າ
ດັ່ນປ່າໄມ້ພູດອຍທ້ັງມວນ ກ່ຈົ່ງໄປເຖິງເກາະດອນອັນນ້ົ່ງອັນມີໃນທ່ໍ້ກາງນ້ໍ້າສມຸດ
ທ້ັ້ນນັ້ນ ພຣະບາຣາພພະບາສວນກັບທ້ັ້ງຮູບຄົນອັນອຸ້້ມນາງສີດາໄປເຖິງເກາະດອນທ້ົ
ນັ້ນ ກ່ລວດພາກັນເຊົ້າຈອບນອຍຄອຍຄູ ເພ້ືອວ່າປ້ານທ້ົາວພຣະລັກພຣະລ່ານໄປ
ໄຕ່ຕານນ່ໍາກະທ່ໍາຮ້ານແກ່ຕົນນັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນນາງສີດາຈ່ົງກ່ລ່າວເຊ່ົ້ງພຣະບາຣາພ
ພະບາສວນວ່າ ດູຣາຊ່ານໃຈບສາໃຫດນ້ົ່ງເຮີ ນ້ົ່ງຈັກເອ່ານູ້ນາກະທ່ໍາດ້ັ່ງລ້ົນັ້ນຈາ
ຄັນວ່ານ້ົ່ງຈັກເອ່ານູ້ນາເປ້ັນໝ້ັງດ້ັ່ງນັ້ນ ເປ້ັນດ້ັ່ງລ້ົນ້ົ່ງຈ່ົງບ່ໍ່ມາອຸ້້ມເອ່ານູ້ເມ້ືອນັ້ນຈາ
ບັດນ້ີ້ນ້ົ່ງເລ້ົານາໃທ້ໄ້ງ່ນ່ົ້ນມາອຸ້້ມກອດນູ້ນັ້ນຈາ ເມ້ືອນັ້ນພຣະບາຣາພພະບາສວນ
ຈ່ົງກ່ລ່າວວ່ານູ້ຣານາງເຮ່ົາພ້ີ່ກ່ອຸ້້ມເຈ້ົ້ານ່ໍ່ໄດ້ ພ້ີ່ຈ່ົງປ່ຣະວາງພ້ີ່ກ່ອຸ້້ມນາງນ່ໍ່ໄດ້ເປ້ັນອັນ
ເຈ້ັບແສບຮ້ອງຂໍແກ່ເຈ້ົ້າລ່ໍ້ານ້ອງປ່ານູ້ຈາ ຂໍແກ່ສີໃສພາອຸ່້ນຫ້ົ້ານ້ົ່ງ ກ່ລວດ້ານ້ົ່ງ ກ່ຫານ້ົ່ງ
ເນ ວ່ານ້ັ້ນ ເມ້ືອນັ້ນນາງສີດາຈ່ົງກ່ລ່າວວ່ານ ດູຣາຊ່ານໃຈບກ່ອຍຮ້ານນ້ົ່ງເຮ້ີ
ຄັນວ່ານ້ົ່ງອຸ້້ມກອດນູ້ນ່ໍ່ໄດ້ແທ້ດ້ັ່ງນັ້ນ ນ້ົ່ງຈັກເອ່ານູ້ນາກະທ່ໍາດ້ັ່ງລ້ົ ນ້ົ່ຄ່ານ່ານ້ົ່ງຈັກ
ເອ່ານູ້ນ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ ຮູ້່ວ່ານ້ົ່ງຈັກເອ່ານູ້ນ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ ນ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ

สาวม็วงเรีย สู่ชุม[๑] กับดอมภูบ่ได้ด้วงนั้นม็วงจ็วงเอาภูถ็วนเม็อสิ่วผิวภูใดย
พลันนั้นเท็น เทดด้วงลืม็วงจ็วงเอาภูมาบอบแล้วปู่เป็าดายนั้นจา เม็อนั้น
พระยาธาพพะบาสอบจ็วงภล่าวอ่า ดูธาบาวเรีย บาวป่าหอ้วงถอวงเหัน
หน้าผิวธักแห่วบาวจักเห็อนั้นเท็น ในชาตติยันนี้บาวจักได้เหันหน้าผิวธัก
แห่วบาวท่อนั้นแล้วบาวเรีย ว่าด้วงนั้นแล้วพระยาธาพพะบาสอบ จ็วง
บอกให้รูบถินอันนั้นอู้มเอาบาวสิดาแล้ว เจ้าหั้วสอวจ็วงพ้อมกันทะยาน
เม็อเม็อวงแห่วถิน มาตาว่ายามดงอกำเม็อรอกเม็อเถ็วงเม็อวงลั้วภาบ่ม็นบาน
หั้นแล ถันว่าพระยาธาพพะบาสอบแลรูบถินอันนั้น เอาบาวสิดาเม็อรอก
เม็อวงแล้ว กำลอกเข้าสู่ผาสากแห่วถินหั้นแล เม็อนั้นบาวจันหากำเหัน
ผิวแห่วถินกับหั้รูบถินอันนั้นเอาบาวสิดาเม็อแล้ว บาวจันหาจ็วงมาจูว
แขนบาวสิดาเม็อสู่ห้อวห้อวหื้นอบหั้นแล เม็อนั้นพระยาธาพพะบาสอบ
จ็วงภล่าวเชื็วนบาวจันหาว่า ดูธาบาวจันหาธาชุเหอ้นอวงธักพี่ เจ้าบาวยาได้
เอาบิวถินใจบผู้นั้นไปสู่ห้อวห้อวหื้นอบแห่วถินบาวนั้นเท็น เทดว่าแปวไฝ
บาธิกเกิดมีในเม็อถินแห่วบิวถินใจบผู้นั้นหั้นแล เทดใดภูพระอิวจ็วงภล่าว
ว่าแปวไน บาธิกเกิดมีในเม็อถิวแห่วบาวนั้นจา เทดว่าภูพระอิวไปอู้ม
ภอดเอาบาวสิดาแก่ปะถิมหัวหื้นั้น แปวไฝบาธิกก่มาใหม้เม็อถิวภูพระ
อิวมาภนัก ภูจ็วงบีมีดใว่บหินใว่บบ็วงให้เป้นรูบถิน อู้มเอามาก่จ็วงรอกบ้าน
เม็อวงเราหื้นี้แล เม็อนั้นบาวสิดาได้บีนพระยาธาพพะบาสอบ ภล่าวว่า
ถินเป้นบิวถินใจบด้วงนั้น บาวจ็วงออกมาสู่สำนักพระยาธาพพะบาสอบ
แล้วบาวจ็วงภล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ในเม็อเจ้าภูภล่าวอ่าผู้ข้าเป้นบิวถิน
ใจบด้วงนั้น เทดด้วงลืเจ้าภูจ็วงเอาผู้ข้าให้มุ่นอาย จิบหายบ้านเม็อวง
แห่วเจ้าภูก่ข้าจา เม็อนั้นพระยาธาพพะบาสอบจ็วงภล่าวว่า พัทเท
ดูธาบาว ในเม็อภูพระอิวไปเอาบาวมานั้น ภูก่ได้ลักเอาเม็งห้าวพระลาม
มา ภูพี้จ็วงได้ภล่าวว่าบาวเป้นบิวใจบเพื็อด้วงนั้นแล เม็อนั้นบาวสิดาจ็วง
ภล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ในเม็อเจ้าภูภล่าวว่าไฝบาธิกเกิดมีในเม็อถินแห่ว

---

๑ คำว่า "สู่ชุม" นั้น ควรเป็น "สู่สม" ในใบลานจากก่ำฆุม "สุชุม" ก็มี

ຕົນຜູ້ຂ້າສັນນັ້ນ ເຈ້ົ້ງກຸຈັກເອົາຜູ້ຂ້ານາກະທຳວ່ັ້ງລືນັ້ນຈາ ມິຄຸລວ່າເຈ້ົ້ງກຸບໍ່ຢ້ານ
ໄຟໄໝ້ຜາສາດຣາຊມຸນທຸງນທັ້ງນວນກໍຂ້ັ້ງລື ເມ່ືອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ
ຈ້ົ້ງຂານວ່າເອ້ົ້ງ ເຮົ້ົ້າພຣະອ້ົ້ງກໍຢ້ານໄຟໄໝ້ຜາສາດຣາຊມຸນທຸງນທ້ົ້ັ້ ເຮົ້ົ້າພຣະ
ອ້ົ້ງຈ້ົ້ງຈັກໃຫ້ນາງໄປປູ່ນອກເມ່ືອງພາຍຫົ້ນທ້ົ້ສສະກ້ົ້ວໃຕ້ພຸ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາ
ກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາຈ້ົ້ງໃຫ້ພວກນ້ອຍໄປທັ້ນເອົາຂຸນຊ້ົ້ວຫາ ນາສູ່ສຳ
ນັກແຫ່ງຕົນແລ້ວ ພຣະບາຈ້ົ້ງກລ່າວວ່ານຸຣາຂຸນຊ້ົ້ວຫາ ທ່ານຈ້ົ້ງໄປປຸກຜາສາດ
ນອກເມ່ືອງໃນທ້ົ້ສສະກ້ົ້ວໃຕ້ພຸ້ນແລ້ວ ທ່ານຈ້ົ້ງນາເອົານາງສ້ົ້ດາໄປໄວ້ໃນຜາສາດ
ທ້ົ້ນັ້ນຜູ້ດຽວ ກັບທັ້ງນາງຊ່ວງໃຊ້ຄົນນ້ົ້ໄປປູ່ກັບຄອມນາງສອງຄົນນັ້ນເທ້ົ້ນ ເມ່ືອ
ນັ້ນຂຸນຊ້ົ້ວຫາກໍໄດຍພຣະຣາຊອາດຍາ ຟ້ົ້າວຣີບລ້ົ້ງໄປບອກຄົນທັ້ງຫຼາຍປຸກແປງ
ຜາສາດບໍ່ຣະບວນແລ້ວ ຂຸນຊ້ົ້ວຫາຈ້ົ້ງນາຂາບທູນພຣະບາວ່າ ເກວ້ະຂ້ົ້າແກ່
ມະຫາຣາຊເຈ້ົ້ົ້ ໃນເມ່ືອເຈ້ົ້ົ້ກຸນ້ົ້ພຣະຣາຊອາດຍາໃຫ້ຜູ້ຂ້ົ້ໄປປຸກແປງຜາສາດນັ້ນ
ກໍບໍ່ຣະບວນແລ້ວກໍຂ້ົ້າແລ ເມ່ືອນັ້ນພຣະບາຈ້ົ້ງຂານວ່າເອ້ົ້ງ ຄັນທ່ານແຕ່ງບໍ່ຣະ
ບວນແລ້ວ ທ່ານຈ້ົ້ງເອົານາງສ້ົ້ດາກັບທັ້ງນາງສາວໃຊ້ສອງຄົນໄປໄວ້ໃນທ້ົ້ນັ້ນ ເທ້ົ້ົ້ົ

ใช้สอยคินนั้นแล ครับว่านางกล่าวสันนั้นแล้ว ขุนชีวหากลอดบ่ไปกับดอม นางหั้นแล เมื่อนั้นนางสีดากล่าวกวักมือเอิ้นเอานางสาวใช้สอยคินนั้นว่า ดูธานางสาวใช้ทั้งมวน บัดนี้พระยากำวางอาไสแก่เราแล้ว แลเราจักพ้อมกันไปปู่ในผาสาดนอกเมืองหินั้นแล เมื่อนั้นนางสาวใช้ทั้งสองได้ยิน นางสีดากวักมือเอาคินสันนั้น ขาทั้งสองกำฟ้าวรีบไปหานางสีดาแล้ว กลอด พ้อมกันลิงจากผาสาดไปบ่มีนานหั้นแล ครับว่านางทั้งสามลิงจากผาสาด ไปแล้ว กลอดพ้อมกันกวักแกว่างแขนหงนก้อย บิกบ่างกานหัวกันไป เถิงท่ำภางเมืองแล้ว นางทั้งสามจิ่งทำเผดอีกถืมายาแล้วแลหูงอไป หูงอมาหั้นหั้น เพื่อให้คินทั้งหูงหูงอแล้วแลถืดมักดั่งดึงๆ ไปมา บ่อากจักอิดปู่ได้หั้นแล เมื่อนั้นคินทั้งหูงแลเหันนางทั้งสามไปในท่ำภางเมืองหินั้น เขาจิ่งเอิ้นถามว่า ดูธาเจ้าทั้งสาม เจ้าภูทั้งสามพากันไปหิ่ใดเป็นอันฟ้าวรีบด่วนพลันนั้นจา เมื่อนั้นนางสีดาจิ่งยานว่าข้าแก่เจ้าทั้งหูงเรีย ตูข้าทั้งสามนี้ชื่อว่าคินเขัดอวางพายนอกท่านขับออกจากเมืองา บินแถนเถื่องร้องไห้ ขอให้แก้วแก่นให้ภูนา ขอให้สีใสพาล้างน้อง ขอให้เจ้าล้องก้อง ปาไสให้หนีไกเมืองหน้ากำข้าเหั้น ว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นคินทั้งหูงจิ่งซ้ำกล่าวว่า ดูธาเจ้านางทั้งสามพี่เรีย พี่กำขอไปลานกอยกล่าว ยาได้ย่างฟ้าวๆไปหูงย ยาได้ไกวแขนกายเมืองหน้า ขอให้น้ำปู่ถ้าแถนหางแด่แม ว่าดั่งนั้นแล้วนางทั้งสามกลอดกายเมืองหน้าหั้นแล เมื่อนั้นนางทั้งสามกำไปด้วยอันลำดับในท่ำภางเมืองหินั้น เป็นอันมืนนานมากนักกำจิ่งไปรอดไปเถิงผาสาดอันเป็นหิ่ปู่แห่งนางทั้งสามแล้ว กำลอดพากันไปปู่ตามสบุกใจแห่งคินหั้นแล กล่าวบั้นพระยาราพพะนาสวนเอานางสีดาหนีไปปู่ผาสาดนอกเมืองกำแล้วหั่นก่อนแล ..

บัดนี้จักจาเถิงท้าวพระลักพระลามกับทั้งม้ามะนีภาบ ไปถ่าสแวงหานางสีดา หิ่นั้นก่อนแล ในเมื่อเจ้าทั้งสามถังไฟภะทำแลงางบกินแล้ว แลขึ้นขี่ม้ามะนีภาบทะยานไปในภาละปางนั้น ท้าวพระลาม กำมีใจอันก็ดรอดก็ดเถิงนางสีดาบ่ลืมจักเห็อหั้นแล เมื่อนั้นม้ามะนี

ภาบจ๋าไปอันลำกับป่าดิงพิงไพที่นั้น ภ๋จ๋าไปรอกไปเถิงบ้ำห้วยบ้อยอันบ๋ำ เจ้า ทัสามจ๋าพ้อมกับเชิาในแถมบ้ำที่นั้นหั้นแล เมื่อนั้นยังมีนางเทอะดา ตินบ๋ำ อันปู่ในถ่านป่าที่นั้น ภ๋เทันไพที่สักเจ้าบังเกิดมีใสภทุภหากมาลอบ ว่ำ บ่อากจักหอิกตินปู่ได้สันนั้น นางเทอะดาตินนั้นจ๋านิอะมิดถืรูบใสมนาง สีดาแล้วแลไปนั่งปู่ในจูมปอกอันบ๋ำ ในที่จิมไก้เจ้าทัสามแล้ว นางเท อะดาจ๋าทำเผดร้องไห้แล้ว แลเอ็นรงภหาท้าวพระลามว่า ข้าแก่ผัวรัก เจ้าผู้ข้าเธีย บันนี้พระบาธาพพะบาสอนเอาผู้ข้ามาเถิงที่นี้แล้วผู้ข้าภ๋ร้อง ไห้ถืงถึกถึบทำมากนัก ภ๋จ๋าหูกมีพระบาธาพพะบาสอน ตักลิงถ้างจูม ปอกปู่นี้แลบา ผัวรักผู้ข้าเธีย ผู้ข้านี้ชื่อว่านางสีดาอันเป้นเมังเท้าภูนั้นแล้ว แล เมื่อนั้นท้าวพระลาม ได้ยินสงเทอะดาร้องไห้แล้วแลรงภหาตินสัน นั้น เจ้าภ๋ใส่ใจว่าแม่นบนางสีดาแท้ๆ เจ้าจ๋าถึบม้ามะนีภาบเข้าไปเถิงแล้ว เจ้าจ๋าลิงแลดูถ้อถางหางตารูบใสมทั้งมอบ ภ๋เหมือนดั่งนางสีดาทุภสิ่ง ทุภอัน ท่อว่าลิงดูแสงถางนางผู้นั้นเป้นอัน [๑]ภล้าแขงมากนัก เจ้าจ๋ารู้อ่าบ่ แม่นบนางสีดา เจ้าภ๋ช้าบังเกิดใสภทุภบิงภว่าเก่า เจ้าภ๋ช้าถึบม้าไปเมื่อ หน้าหั้นแล ถัดนั้นเจ้าจ๋าไปรอกไปเถิงเถือหนากหูอกในแถมหางที่นั้น เป้นหนากพ้อดิกหนามากนัก เจ้าจ๋าไปปิกเอินามากินเลียลอกกินบ่ลิง เจ้า จ๋าอางปะไว้ เพื่อว่าถึกรอกแก้วแก่นไห้สีดาแลบา เมื่อนั้นเจ้าจ๋าไปเมื่อ หน้า เจ้าภ๋ได้ยินนิกถ่ร้องก้ำขวา นิกอุมลอาร้องก้ำซ้าย พี้ภ๋ปงอว่า พระหม่อมอ้ายแล่นบ๋ำ พี้ภ๋ปงอว่านางสีดาเอินร้องภ๋บ่เหันหน้าน้องเผา เผิา อันบ๋ำพี้ภ๋ได้ยินภาเอ้าร้องตินโลภ นิกไพนไดภร้องแถมบา นิกหา ฮันโลภภอ้าง พี้ภ๋หูงอางอากปั้งมไปมา เหมือนดั่งนางสีดาเอินร้อง พี้ภ๋ ขานตอบน้องจูมปาง พี้ภ๋ขานตอบนางเป้นจ้อย ภ๋บ่เหันอ่องน้อยแล่น มา ภ๋บ่เหันสีดาแก่นไห้ เจ้าภ๋ร้องร่ำไห้เธธินภ๋มีแล ถัดนั้นเจ้าจ๋าไปรอก ไปเถิงธิมไม้ไพใดต้นบ๋ำ เจ้าจ๋าไห้ม้ามะนีภาบจอกเชิาในธิมไม้ที่นั้นหั้นแล เมื่อนั้นยังมีนางเทอะดาตินบ๋ำ อันว่านิอะมิดเป้นนางสีดาแล้วแลบ่าอีาไม้

---

๑ ภล้า บ่ถืกถวนฮูนก้า จ๋าถืกถามลาวถิ ในใบลานจานก่ำฮูน "ก้า" หน้า ๔๓"

ต้นน้ำร้องไห้เหมือนถ้ำสงบางสีดาบั้นทั้นแล ฝ่ายบั้นท้าวพระลามได้ยินสงบาง เหอะดา ร้องไห้ปู่ในแถมหางท้ายบั้น เจ้าจำคนิงใจว่า ส่วนถ้ำสงไห้อันนี้ ก็มาถึสงบางสีดาเดน็อ มิถถาว่าบางสีดาหูกมีพระยาราพพะบาสอนแล้วแลร้องไห้ปู่ในท้ายบั้นลี รู้ว่าบางเหอะดาต้อะพาภูเหมือนถ้ำเก้าบั้นจา ถันว่าเจ้าถนิงใจสันนี้แล้ว เจ้าจำบอกแก่ม้ามะนีภาบว่า ดูธาท่านม้ามะนีภาบแก้ว บุถละผู้ใดมาบ้ำไห้ปู่ในท้ายจา ฝ่ายบั้นม้ามะนีภาบจำกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู บุถละผู้ใดมาบ้ำปู่พ้นหมื่นพ้นแสนก็ถ่ำแล้วท้อบ บ่อาดจักแม่นบางสีดาจักเท้อแล ฝ่ายใดเราบ่ได้เถ้าฝ่ายลักภา ป่าถอยเหันหน้าบางสีดาเท้อบั้นเบิ ถันว่าม้ามะนีภาบกล่าวสันบั้นแล้ว เจ้าก็ลอดไปล่ำลึกดูทั้นแล ฝ่ายบั้นท้าวพระลามจำกล่าวเชิญม้ามะนีภาบว่า ดูธาท่านม้ามะนีภาบแก้ว ท่านจำสูบเชินเอิา พระยาราพพะบาสอนไปอุ้มเอิาบางสีดามาเถ้าท้ายท้ายๆ พ้นให้เหันเป็นสักขี สำถันแล้วดูก่อนเท้อ ท่านป่าให้พระยาราพพะบาสอนเอิาบางสีดามาเถ้าเราแท้ถาบ มันจักบ่หมิดเอนก้ำแท่ๆเรา เพื่อว่าเราได้เหันบางสีดาแล้วบั้นแล เราจักหธิๆทุภะเอหบาปู่ก่อนแล ถันว่าท้าวพระลามกล่าวสันบั้นแล้ว ม้ามะนีภาบกลอดธอายถาฤาสูบเชินเอิาแท้ทั้นแล ฝ่ายบั้นสาวตะสิบม้ามะนีภาบก็ไปก่อมกุ้มหัวใจพระยาราพพะบาสอนมากมัก พระยาก็มักใถ่ปากเอิาบางสีดาไปแล่อหื้นบ่ๆบักหนา พระยาหะยางไปเถ้าผาสาณบางสีดาอันปู่นอกเมืองท้ายบั้นแล้ว พระยาจำภวักมีไปว่าจักอุ้มเอิาบางสีดาถ้ายบั้น ส่วนถ้ายเมืองถิงแท่ๆบางก็บ้าเกิดเป็นอันร้อนมากมักเป็นถ้ายบายถ่านไฟบั้นแล ฝ่ายบั้นพระยาจำนิระมิดหินไว้บ่ๆให้เป็นรูปถินแล้ว ก็ให้อุ้มเอิาบางสีดาได้แล้ว พระยาราพพะบาสอนกับท้ายรูปถินอันบั้น ก็พ้อมกันหะยางไปเถ้าเภาะดอนอันพระยาราพพะบาสอน

ແລຮູບຄົນເອົາບາງສີດາໜີຈາກທ້າວພຣະລາມໄປເຊົາປູ່ເມື້ອກ່ອນນັ້ນແລ ເມື້ອ
ນັ້ນບາງສີດາກໍເຫັນຮູບຄົນອຸ້ມເອົາຕົນກັບທັງພຣະຍາຣາພພະນາສວນ ໄປເຊົາປູ່
ທີ່ນັ້ນ ນາງຈົ່ງກລ່າວເຊີ່ງພຣະຍາຣາພພະນາສວນວ່າ ດູຣາທ່ານຊາຍໃຈບໍ່ງ
ຈັກໃຫ້ໄວ່ນທຶນອຸ້ມເອົາກູມາປູ່ທີ່ນີ້ສັ້ງຈາ ຄັນວ່າມຶ່ງບໍ່ເອົາກູເປັນເມັ່ງດັ່ງນັ້ນ ມຶ່ງ
ຈົ່ງເອົາກູໄປສົ່ງໃຫ້ຮອດຜິວກູທ່ຽວພລັນເທົ້ວວັນເທີ້ນ ເມື້ອນັ້ນພຣະຍາຣາພພະ
ນາສວນ ຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣານາງເຮີ່ຍ ເຮົາພຣະອົ່ງເປັນຄົນຜູ້ຊາຍປຸ້ນປ່ານສັນນີ
ເຮົາພຣະອົ່ງບໍ່ອາດຈັກເອົານາງໄປສົ່ງແກ່ບຸຄລະຜູ້ໃດດ້ວຍງ່າຍນັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະ
ຍາກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ສາ:ດະສົນນ້ານະນີ:ກາບ ກໍຊ້ຳກ່ອນກຸ້ນຫົວໃຈພຣະຍາ
ນາກນັກ ພຣະຍາກໍນັກໃຄ່ປາກເອົານາງໄປຫາເກາະດອນອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງທ້າວ
ພຣະລາມບ່ຶງຫນັກຫນາ ພຣະຍາຣາພພະນາສວນກັບທັງຮູບຄົນອັນນັ້ນ ກໍຊ້ຳທະ
ນານໜີຈາກດອນອັນນັ້ນ ໄປປູ່ໃນດອນອັນທ້າວພຣະລາມປູ່ນັ້ນແທ້ທັ້ນແລ
ຜິວ່າຈັກສ້ຽຍາຕາກູຄົນທ້ຽງຍທຽວໄປທຽວມານັ້ນ ມີປຣະໝານວ່າໄດ້ນ້ຳ ຫ
ຮອດທ້າວພຣະລາມແລນ້ານະນີ:ກາບປູ່ນັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງຊ້ຳກລ່າວແກ່
ພຣະຍາຣາພພະນາສວນວ່າ ດູຣາທ່ານຊາຍໃຈເຮີ່ຍ ບັດນີ້ມຶ່ງກໍເອົາກູມາເຖິ່ງ
ເກາະດອນອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງຜິວກູແລ້ວ ແລມຶ່ງຈົ່ງເອົາໄປສົ່ງໃຫ້ແກ່ຜິວກູເສັ້ງເທີ້ນ
ເມື້ອນັ້ນພຣະຍາຣາພພະນາສວນຈົ່ງຊ້ຳກລ່າວວ່າ ດູຣານາງເຮີ່ຍນາງປ່າຫວັ
ຄອງເຫັນໜ້າຜິວແຫ່ງນາງຈັກເທົ່ອນັ້ນເທີ້ນ ເຮົາພຣະອົ່ງກໍເອົານາງມາແອ່ວ
ທົ່ນໃນທີ່ນີ້ແລ້ວ ເຮົາກໍຈັກຄືນເມື້ອເມື້ອງລັງກາຂອງເກົ້າພຸ້ນແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນ
ເມື້ອນັ້ນພຣະຍາຄຸດອັນເປັນສະຫາຍທ້າວພຣະລາມ ໄປແອ່ວທົ່ນໃນ
ເກາະດອນນ້ຳສມຸດທີ່ນັ້ນ ພຣະຍາຄຸດກໍໄດ້ຍິນຄຳພຣະຍາຣາພພະນາສວນກັບທັງ
ນາງສີດາກລ່າວເຊີ່ງກັນໄປນາສັນນັ້ນ ພຣະຍາຄຸດກໍຮູ້ແຈ້ງວ່າພຣະຍາຣາພພະນາ
ສວນ ໄປລັກເອົາເມັ່ງທ້າວພຣະລາມມາເຖິ່ງທີ່ນັ້ນ ພຣະຍາຄຸດຈົ່ງນິ:ຣະມິດໃຫ້
ປີກແຫ່ງຕົນເປັນອັນໃຫ່ງແລກວ້າງຂວາງນາກນັກ ພຣະຍາຄຸດຈົ່ງເອົາປີກແຫ່ງ
ຕົນໄປກົ້ງບັງແສງພຣະອາທິດໄວ້ ກໍລວດບັງເກີດເປັນອັນມືດມົນອົນທະການນາກ
ນັກ ພຣະຍາຣາພພະນາສວນຈົ່ງຄະນຶ:ໃຈວ່າ ອັນນີ້ຮ້ອຍວ່າທ້າວພຣະລາມມາ
ໄຕ່ຕາມນຳເອົານາງກັບດອນກູບໍ່ສົ່ງໃສຊະແລ ຄັນວ່າພຣະຍາຣາພພະນາສວນ

ฝ่ายใจสับนั้นแล้ว พระยาภัมมิใจอันตื้นธินมากนัก พระยาจึ่งบอกให้รูบถิบอันนั้น อุ้มเอานางสีดาได้แล้ว พระยาภับทั้งรูบถิบอันนั้น ภัพ้อมภับทะยานแล่อไปแล่อมา ชอกใช้หาหินทางอันจักเมื่อเมื่อยลังภา ภับ่เหับหิใกหิบ้าง เปันอันมืดมิบอิบทะภาบมากนัก เมื่อนั้นพระยาคุดภัเหับพระยาธาพพะบาสอบบ่มิหางไปหางมาสับนั้น พระยาคุดภัจึ่งกล่าวอ่า ดูธาท่านชายใจบ มิ่งจักเอานังชะหายแห่งภูไปหิใดนั้นจาจึ่งเอานางสีดามาให้แก่ภูเสังเหิ้น ภูภับ่มิถ้ำป้านภิอถิบผู้ใดผู้บ้าง ในชุมพูหิบนี้แล ท่อ่าภูบังป้านภิอแต่แหอบทำไธๆ แห่งท้าวพระลามอันเปันสะหายแห่งภูนั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบได้ยินถ้ำพระยาคุดกล่าวสับนั้น พระยาธาพพะบาสอบจึ่งฤอกแหอบทำไธๆในมือนางสีดา มาแภอ่างถิ้มไปใส่พระยาคุด ภัลอดถืกปีภหักชะเบันติกลิ่งดินแล้ว ภัลอดใสส่องแจ้งมาเหมือนดั่งเก้าบั้น พระยาธาพพะบาสอบจึ่งเหับรุ่งหินหาๆ อันจักเมื่อเมื่อยล้าภาแล้ว พระยาธาพพะบาสอบภับทั้งรูบถิบอันนั้นภัลอด (เอา) นางสีดาหะยานเมื่อหั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบ ถืบเมื่อเถิงเมื่อยแล้ว พระยาจึ่งบอกให้รูบถิบอันนั้น เอานางสีดาไปสู่ใบผาสาดพาบนอกเมื่อยพุ้นหั้นแล ใบเมื่อพระยาธาพพะบาสอบถิ่มแหอบแก้วทำไธยาใส่พระยาคุดปีภหักแล้ว พระยาคุดภับินหนีไปบ่ได้ ภัลอดบ่ปีภแห่งถินภวักภิภวาปู่เหนือแผ่นดินหิ้นั้นหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลักพระลามอันเชิาปู่ใบธิมไม้ไผใดถ้ำถั้นนั้น เจ้าทั้งสองจึ่งพ้อมภับยื้นยื้อม้านะบิภาบถุ่งเดินไป เพื่อว่าจักไปถว่าแย่อสแดงหานางสีดาหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองภ็พาภับไปแต่เช้าตาบต่ำเท้าเถิงถ่ำมืดแล้ว จึ่งไปเหับพระยาคุดอันเปันสะหายท้าวพระลาม มิปีภอันหักบินพื้วับๆปู่เหนือแผ่นดินหิ้นั้นหั้นแล เมื่อนั้นพระยาคุดภ็ลืมแลเหับท้าวพระลาม อันเปันสะหายแห่งถินมาเถิงแล้ว พระยาคุดจึ่งกล่าวอ่าข้าแก่เจ้าชะหาย ข้าภ็เหับพระยาธาพพะบาสอบเอานางสีดามาเชิาปู่หิ้นี้ ข้าภ็

ນິຣະນິດປີກບ້ງພຣະອາທິດໄວ້ ເຝັ້ນອັນນ້ຶດນິນອິນທະກາບນາກນັກ ເພື່ອວ່າຈັກ
ບາດຊີ້ງເອົານາງສີດາມາໃຫ້ແກ່ເຈ້ົາສະຫາບ ວ່າດັ່ງນັ້ນກໍຂ້ານາ ເມ່ນວ່າພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນກໍ່ກາຫົນທາງອັນຈັກໄປທີ່ໃດ(ທີ່ນ້ຳ)ບ່ໄດ້ ຜູ້ຂ້າຈ້ຳໄດ້ກລ່າວ
ວ່ານັບແຕ່ຄົນອັນຢູ່ໃນຊຸມພູທີ່ນີ້ ກູບ່ມີຄຳປ້ານກ່ວບຸຄລະຜູ້ໃດໄດ້ແລ ທ່ໍ່ວ່າກູ
ບ້ງມີຄຳປ້ານກ່ວແຕ່ແຫວນທຳໂອງສະຫາບກູຜູ້ຊື່ວ່າ ທ້ ້ າວພຣະລ ານນັ້ນແລ
ຄັນວ່າຜູ້ຂ້ ານ ກ ລ ່ າວ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ພ ຣ ະ ບ າ ຣ າ ພ ພ ະ ນ າ ສ ວ ນ ຈ ້ ຳ ຖ ອ ດ ແ ຫ ວ ນ ແ ກ ້ ວ
ທ ຳ ໂ ອ ງ ໃ ນ ນ ້ ຶ ນ ບ າ ງ ສ ີ ດ າ ນ າ ຖ ິ ້ ມ ໃ ສ ່ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ກ ໍ ລ ວ ດ ຖ ຶ ກ ປ ີ ກ ຫ ັ ກ ເ ສ ັ ງ ໜ ີ ໄ ປ ໜ ີ ນ າ ທ ີ ່ ໃ ດ
ບ ่ ໄ ດ ้ ກ ໍ ຂ ้ ານ າ ເ ມ ื ่ ອ ນ ั ้ ນ ท ้ า ว พ ร ะ ล า ม จ ้ ำ ก ล ่ า ว อ ่ า ก ู ธ ร า เ จ ้ า ช ะ ท า บ เ ร ี ย ເ ຫ ດ
ດ ັ ່ ງ ລ ື ເ ຈ ้ า ช ะ ท า บ จ ้ ำ ไ ป ภ ะ ท ำ ร ้ า ย แ ก ่ ม ั น ນ ั ้ ນ ເ ດ ส ่ ว น ด ั ่ ง พ ร ะ บ า ร า พ พ ะ น า
ส ว น ผ ู ้ น ั ้ น ม ั น ก ็ ม ี เ ต ช ะ ธ ิ ท ธ ิ อ ั น ม า ก แ ท ้ น า ເ ม ่ น ว ่ า น า ง ส ี ด า อ ั น ป ู ่ ใ ນ ข อ ก
ข ้ า ง เ ผ ื อ ท ้ า ส อ ง พ ี ่ น ้ อ ง ม ั น ก ็ บ ้ ง ม า ล ั ก เ อ า ไ ป ไ ด ้ น ั ้ น เ ด ท ่ ์ ว ่ า พ ร ะ บ า ร า พ
พ ะ น า ส ว น เ อ า น า ง ส ี ด า ไ ป ร อ ด เ ผ ื อ ง ล ้ ง ภ า พ ุ ้ น แ ล ้ ว ด า ย ข ้ า ผ ู ้ เ ป ็ น ช ะ ท า บ
ก ็ ใ ห ้ ม ้ า ม ะ น ี ภ า บ ส ู บ เ ช ิ ญ ใ ห ้ ม ั น เ อ า น า ง ส ี ด า ม า เ ถ ิ ง เ ภ า ะ ถ อ ง ท ี ่ ນ ี ้ ພ ่ ໃ ห ้ ແ ຈ ้ ง
ว ่ า เ ผ ื อ ท ้ า ส อ ง พ ี ่ น ้ อ ง ແ ล ม ้ า ม ะ น ี ภ า บ ม ี เ ต ช ะ ธ ิ ท ธ ิ ผ า บ แ ผ ้ ม ั น ท ั ้ ง แ ล
ผ ื ้ อ น ั ้ น พ ร ะ บ า ท ย ุ ด จ ้ ำ ถ า ม ว ่ า ก ู ธ ร า เ จ ้ า ช ะ ท า บ ผ ี ว ่ า เ จ ้ า ช ะ ท า บ ແ ล ม ้ า ม ะ
น ี ภ า บ ส ู บ เ ช ิ ญ พ ร ะ บ า ร า พ พ ะ น า ส ว น ม า ไ ด ้ ด ั ่ ง น ั ้ น ເ ຫ ດ ด ั ่ ง ล ื ເ จ ้ า ช ะ ท า บ จ ้ ำ
บ ่ ส ู บ เ ช ิ ญ ใ ห ้ ม ั น ม า เ ถ ิ ง ส ำ น ั ก เ จ ้ า ช ะ ท า บ ท ี ่ น ี ้ ແ ล ้ ว ແ ล ข ้ า เ ส ั ง น ั ้ น จ า ผ ื ้ อ น ั ้ น ท ้ า ว
พ ร ะ ล า ม จ ้ ำ ก ล ่ า ว อ ่ า ก ู ธ ร า เ จ ้ า ช ะ ท า บ ผ ี ว ่ า จ ั ก ส ู บ เ ช ิ ญ เ อ า ม ั น ม า ข ้ า เ ส ั ง
น ั ้ น ก ็ บ ่ เ ป ็ น ท ี ่ ล ื ช ุ ด า ผ า ภ ิ ก ผ ื อ พ า ย ส ุ ก พ า ย ช ้ อ ย น ั ้ น ນ า ต ั ้ ง แ ต ่ น ี ้ ไ ป ห น ้ า ผ ั ก ป ิ
ป ี ເ ร ิ า เ จ ้ า ท ั ้ ง ห ล า ย จ ั ก พ ้ อ ม ก ั น “ไ ป ต ั ้ ง บ ุ น ”๑ ผ ื อ ง ล ้ ง ภ า ท ี ่ บ ้ ง ใ ห ้ ช ื ้ น ม ่ อ ม แ ก ่
ใ จ เ ร ิ า ม า ก น ั ก แ ล ้ ว เ ร ิ า ท ั ้ ง ห ล า ย จ ้ ำ พ ้ อ ม ก ั น ค ื น ม า ท ่ ำ ก ่ อ เ จ ้ า ช ะ ท า บ ก ่
เ จ ้ า ช ะ ท า บ ข า ไ ด ้ ป ะ๒ ผ ู ้ ข ้ า เ ส ั ง แ ก ่ ผ ี ເ ອ ิ ง ว ่ า ด ั ่ ง น ั ้ น ແ ล ้ ว ท ้ า ว พ ร ะ
ล า ม จ ้ ำ ร อ ง ข อ ง อ า ค ม เ ป ่ า พ ิ น พ ร ะ บ า ท ย ุ ด ก ็ ແ ล ้ ว พ ร ะ บ า ท ย ุ ด ก ็ ล อ ด อ ำ ล า ล า ว

---

๑ ในใบลานอ่าน “ไปต้ังปุน” ได้ดีกัน

๒ ควน เป็น ปะ

จากท้าวพระลามว่า ถ่อยปู่ก็เบิ เจ้าชะตายเรีย ข้าจักเมือหาที่ปู่แห่งข้าก่อนเน เถิงว่าเจ้าชะตายจักไปตั้งบุนเมืองลังกาในกาละยามใด เจ้าชะตายจ่งให้ข้ารู้แจ้งแก่เน เอิงถ่อยไปก็เบิเจ้าชะตายเรีย ถึงว่าผู้ข้าบังเกิดมีถำหนักแหน้นแถ้นเถืองถั่งนั้น ผู้ข้าจักใช้ปืนสอนไปเอาชะตายมาถึกช่อยกับแท้กาย เอิงว่าถั่งนั้นแล้ว พระยาคุกกำลวกบินหนีเมียหาเมืองแห่งตินทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจ่งชอกใช้สแองหาแหวนทำไธง อันพระยาธาพพะนาสอนถุมใส่พระยาคุกปีกหักนั้นได้แล้ว เจ้าจ่งเอามาใส่มือแห่งตินไว้ เพื่อให้เหมือนหน้านางสีดาทั้งแล ถึงว่าเจ้าได้แหวนทำไธงลูกนั้นแล้ว เจ้าจ่งร้องไห้ก้วยคำว่า โธ่นำสีดานางหนุ่มเหน้าพี่เรีย พี่กำบ่เหันหน้าเจ้าเถืองแถ้นถั่ง พี่กำเหันแต่แก้วหัวแหวนสิบสอก อันเจ้านางยอก(แก้ว)ก็ไปนั้นนา ว่าถั่งนั้นแล้ว เมื่อนั้นบังมีเหอะถาตินบ้าง กำเหันท้าวพระลามมีใสกทุกถนิงหานางสีดาอ่อนน้อย ให้ถีถ้อยบ่ลืม ถั่งนั้นนางเหอะถาตินนั้น จ่งนิระมิกเปันรูบนางสีดา แล้วแลเข้ามาหาท้าวพระลามทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลักกำเหันนางเหอะถาบ่างเข้ามาหาสันนั้น เจ้าจ่งกล่าว(เว้า) ท้าวพระลามว่าข้าแก่พี่เปันเจ้าบุถละผู้ใดบ่างเข้ามาเหมือนถั่งนางสีดามากนักนั้นนา เมื่อนั้นท้าวพระลามได้บินท้าวพระลักกล่าวสันนั้น เจ้าจ่งหูงอางอากไปลิงกู กำเหันนางผู้นั้นเหมือนถั่งนางสีดามากนัก เจ้าจ่งถามว่ากูธานางผู้มีรูบใสมงามเหมือนถั่งนางสีดาอันเปันเมังแห่งเธาพี่เจ้านางลุกแต่ที่ใดมากำพี่จา เมื่อนั้นนางเหอะถาจ่งขานว่า ข้าแก่พี่เปันเจ้า ผู้ข้าเหันเจ้าภูมีใสกทุกอันถึกรอกถึกเถิงนางสีดามากนักสันนั้น ผู้ข้าจ่งมาปากต้านกับถอมเจ้าภูเพื่อให้เจ้าภูบันเทิงเอิงเสังบ่างใสกเสำ ทุกแห่งเจ้าภูนั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจ่งกล่าวว่า กูธาเจ้านางเรียพี่กำหูงอเหันเจ้านางอันมีรูบใสมเหมือนถั่งเมังแห่งเธานั้นมากนัก เธากำช้ำมีใสกทุกบ่างกว่าเก่าบ่อากจักบันเทิงเอิงเสังได้แล เมื่อนั้นนางเหอะถาจ่งช้ำกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ใบเมื่อนางสีดามีรูบใสมเหมือนถั่งผู้ข้าถั่งนั้น เหตถั่งลีเจ้าภูจ่งบ่บันเทิงเสัง

ໄດ້ກໍຂ້າຈາ ມີຄຄາວ່າເນື້ອ:ກືອຜິວໜັງວັນນະໜ້າ:ງາແທ່ງຜູ້ຂ້າບໍ່ເໝືອນນາງສີ
ດານັ້ນລີ ຮູ້ວ່າເໝືອນດັ່ງດຽວກັນນັ້ນກໍຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນໂພທິສັດເຈົ້າຈຶ່ງກ່າວວ່າ
ພັທເທຖຸຣານາງເຮີຍ ແມ່ຫວ່າເນື້ອກືອຜິວໜັງວັນນະໜ້າຕາຮູບໂສມຕະໂນມພັນວັນ
ນະແທ່ງເຈົ້ານັບທັ້ງເມັ່ງແທ່ງເຮົາພີ້ກໍເໝືອນດັ່ງດຽວກັນນັ້ນແລ ທໍ່ວ່າເຮົາພີ້ຫາກ
ໄດ້ເອົານາງສີດາເປັນເມັ່ງແລ້ວ ເຮົາພີ້ບໍ່ອາດຈັກຫຼ:ງລືມໄດ້ແລ ໃນເມື້ອນາງເທ
ວະດາກັບທັງໂພທິສັດເຈົ້າດ້ານຈາຣະຈາເຊິ:ງກັນໄປມາສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງເທວ:ະ
ດາກໍລວດເລີກລາຫນີເມື້ອທັ້ນແລ ໃນເມື້ອພຣະອາທິດຕົກ:ຕ່ຳຕ່ຳເສັ:ງລັບຈອມດອຍ
ໄປແລ້ວດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງພາກັນຫັນເອົາໄມ້ມາແປ:ງເປັນຕູບຜ:ມກໍ:ງບ້:ງໜອກເໜີ:ຍ
ແລ້ວ ເຈົ້າກໍພາກັນນອນໃນທີ່ນັ້ນທັ້ນແລ ພໍເມື້ອຣາຕີ:ຄືນອັນນັ້ນເດີ:ກຄືນໄປແລ້ວ
ທ້າວພຣະລາມກໍນອນຫຼັບໄປແລ້ວ ເຈົ້າກໍຝັນເຫັນນາງສີດາມາບ້:ງອົກແທ່ງເຈົ້າ
ແລ້ວແລປາກຕ້ານຈາຣະຈາ ດ້ວຍຄຳວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າຜິວຮັກຜູ້ຂ້າເຮີຍ ບັດນີ້ພຣະ
ບາຣາພພະບາສວນກໍເອົາຜູ້ຂ້າໄປຮອດກ:າງທາ:ງແລ້ວ ຜູ້ຂ້າກໍລັກຄືນມາຫາເຈົ້າ
ກູ:ງວນີ້ກໍຂ້າແລ ບັດນີ້ເຈົ້າກູຈົ່ງຮັກສາຜູ້ຂ້າໄວ້ໃຫ້ດີ:ຢ່າໃຫ້ພຣະບາຣາພພະບາ
ສວນມາໄຕ່ຕາມນຳເອົາໄດ້ກໍຂ້າເທ້ນ ວ່າດັ່:ງນັ້ນອັນ:ນ:ງເຈົ້າກໍຊ້ຳຝັນວ່າ ເຈົ້າຊ້ຳ
ຄວ່ານ:ໄປກອດອ:ມ ເອົານາງສີດາມາຈູບຊຸ:ມດ:ມຂ:ມ:ມາກນັກແລ້ວ ເຈົ້າກໍລວດ
ຊະດຸ:ງຕື:ນມາແລ້ວກໍ:ບໍ່ແມ່ນນາງສີດາເລີ:ຍເລ:ວ:ແມ່ນຖ:ງໜາກເປົ:າດາ:ຍ ເຈົ້າຈຶ:ງ
ຟາ:ຍນ:ຳຕາຮ:ອງໄຫ້ວ່າໂອ:ນ:ສີດາເຮີ:ຍ ທິ:ພພະຮູບ ພີ:ກໍຝັນຈູບເຈົ້າກາ:ງຖ:ງ ເລ:ຍ
ແມ່ນຖ:ງເສັ:ງເປ:ົາ ກໍ:ບໍ່ແມ່ນແຈ:ມເຈົ້າເມັ:ງຂ:ວັນແລນາ ວ່າດັ່:ງນັ້ນແລ້ວ ກໍລວດ
ຮຸ:ງແຈ:ງທັ້ນແລ ເມື:ອນັ້ນເຈົ້າທັ:ງສ:ອງກໍ:ຕົ:ກແຕ່:ງທ້:າ:ງດາເນື:ອ:ກ:ນ:ດີ:ແລ:ວ ກໍ:ລ:ວດ
ພ:ອ:ມກັ:ນ:ຂຶ:ນ:ຂ:ວ:ີ:ມ:ໍ:ານ:ໄປ:ພ:າ:ຍ:ໜ:ານ:ແ:ລ ເ:ມ:ື:ອ:ນ:ັ:ນ:ເ:ຈ:ົ:ານ:ຈ:ຶ:ງ:ໄ:ປ:ຮ:ອ:ດ:ໄ:ປ:ເ:ຖ:ິ:ງ:ປ:ານ:ໜ:ານ:ກ:ັ:ນ:ມ:ີ
ນ:ານ:ມ:ີ:ຫ:ານ:ຍ:ັ:ນ:ເ:ຈ:ືອ:ຣ:ະ:ເ:ນ:ື:ອ:ເ:ຕ:ັ:ນ:ໄ:ປ:ໃ:ນ:ປ:ໍ:ານ:ໄ:ມ:ຖ:ິ:ງ:ດ:ອ:ນ:ທ:ີ:ນ:ັ:ນ:ທ:ັ:ນ:ແ:ລ ເ:ມ:ື:ອ:ນ:ັ:ນ:ເ:ຈ:ົ:ານ:ຈ:ຶ:ງ
ໄປປົ:ດ:ໄ:ປ:ຫ:ັ:ກ:ເ:ອ:ົ:ານ:ນ:ານ:ແ:ລ:ວ:ເ:ຈ:ົ:ານ:ຈ:ຶ:ງ:ເ:ອ:ົ:ານ:ດ:ານ:ບ:ກ:ານ:ະ:ສ:ີ:ດ:ານ:ນ:ານ:ຖ:ານ:ກ:ນ:ານ:ຟ:ັ:ນ ເ:ພ:ື:ອ:ວ:່:ານ:ຈ:ັ:ກ
ກິ:ນ:ທ:ັ:ນ:ແ:ລ ຄ:ັ:ນ:ວ:່:ານ:ເ:ຈ:ົ:ານ:ໄ:ດ:ຖ:ານ:ກ:ນ:ານ:ຟ:ັ:ນ:ກ:ິ:ນ:ແ:ລ:ວ:ເ:ຈ:ົ:ານ:ກ:ໍ:ບ:ານ:ເ:ອ:ົ:ານ:ນ:ານ:ເ:ພ:ື:ອ:ວ:່:ານ:ຈ:ັ:ກ
ກິ:ນ ເ:ລ:ີ:ຍ:ເ:ລ:ົ:ານ:ຕ:ິ:ກ:ລ:ິ:ງ:ຖ:ິ:ນ:ຫ:ຼ:ຸ:ດ:ປ:ານ:ກ ເ:ຈ:ົ:ານ:ກ:ໍ:ເ:ລ:ີ:ຍ:ຊ:ະ:ງ:ານ:ກ:ອ:ອ:ກ:ໜ:ີ ຄ:ຶ:ດ:ເ:ຖ:ິ:ງ:ພ:ຣ:ະ:ຈ:ອ:ມ
ສ:ີ:ເ:ມ:ັ:ງ:ແ:ກ:ວ ເ:ຈ:ົ:ານ:ກ:ໍ:ໃ:ຫ:ັ:ນ:ແ:ຈ:ວ:ໆ ເ:ລ:ີ:ຍ:ໜ:ີ:ໄ:ປ:ທ:ັ:ນ:ແ:ລ ເ:ມ:ື:ອ:ນ:ັ:ນ:ເ:ຈ:ົ:ານ:ກ:ໍ:ຖ:ຸ:ງ:ເ:ດ:ີ:ນ:ໄ:ປ:ພ:ານ
ໜ:ານ:ກ:ໍ:ຈ:ຶ:ງ:ໄ:ປ:ຮ:ອ:ດ:ໄ:ປ:ເ:ຖ:ິ:ງ:ປ:ານ:ອ:ັ:ນ:ທ:ັ:ນ:ໃ:ຫ:ຍ:ໍ:ານ:ມ:ີ:ນ:ານ:ມ:ີ:ຫ:ຼ:ານ ມ:ີ:ທ:ັ:ນ:ອ:ັ:ນ:ຫ:ິ:ກ:ອ:ັ:ນ:ຫ:ິ:ກ

ปาอ้อยห่าวอ้อยพุ่ง เป็นล้น บ่อาดจักบับอ่วนได้ ในเภาะในดอนหั้นั้นหั้น แล เมื่อนั้นเจ้าจิ่งไปตัดไปฟันเอาอ้อยหัวหายมากินพ่อประหมาบอิ่มแล้ว เจ้าจิ่งเดินไปเมือหน้า ก็จิ่งไปรอดไปเถิงน้ำห้วยน้อยอันบ่ำอันใหญ่ไปสู่น้ำสมุดก้ำตาวันออกหั้นแล ส่วนถ้ำน้ำห้วยน้อยอันนั้นอันเต็มไปด้วย [๑]สาผัก หนามป่าอี้ป่าเลาป่าแขมลงไปในแถมน้ำทุกก้ำทุกพาย ส่วนถ้ำเต่าแล ปาหัวหายอันหงอไปหงอมาถ่าหากินในเผ่าน้ำนั้นมีมาก บ่อาดจักบับอ่วนได้หั้นแล เมื่อนั้นเจ้าหัวสองจิ่งพ้อมกันลงไปอาบน้ำชำระเนื้อตินแล้ว เจ้าก็ขึ้นขอมผ้าไปพายหน้าหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าจิ่งไปเถิงสระพังอังโบกขระนี้ อันบ่ำอันเต็มไปด้วยแรดแลช้างเสือเก้งแลกวางหวายมีเหื่อหญ้ายบ่อาดจักบับอ่วนได้หั้นแล เมื่อนั้นเจ้าจิ่งถุ่งเดินไปพายหน้า ก็จิ่งไปรอดไปเถิงน้ำบ่สร้างอันบ่ำ อันใหญ่ออกมาแต่ดินหั้นั้นเป็นอันใสแลเป็นบ่ำงนัก เจ้าหัวสามจิ่งพากันจอดเซาเป็นถาวนอนหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าจิ่งไปตัดฟันเอาฟืดไม้มาปุกตูบผาม เพื่อให้เป็นที่บ้ำบ้ำหมอกบ่ให้ติกถึกหัวแล้ว ก็ลอดพากันเซาในตูบผามหั้นั้นหั้นแล เมื่อเวลาถ่ำมืดมาแล้วถ้ำนั้น ยังมีช้างเผือกหมู่บ่ำ เอาก็เข้ามาใกล้เจ้าหัวสามพระอิง แล้วแลกอดก้องหักเอาไม้เรี้ไม้ขอดมาฟากมาติกิน ตามพาสาแห่งเอาหั้นแล เมื่อนั้นช้างหัวหายก็พากันหากินมาใกล้มาจ่นไผที่สักเจ้าแล้วแล ถึกกินไฝอันเจ้าหัวสามถ้ำไว้สุมรีบอูดขูงในตูบผามอันเจ้าหัวสามนอนหั้นแล เอาก็พ้อมกันแถกกระจัดกระจายไปหั่วหิสสะป่าถิงพูดอยหั้นั้นหั้นแล ในเมื่อช้างหัวหายแถกหนีไปแล้วแล ยังมีนางเหอะถาสองถินอันมีรูบโสมอันงามมากนัก ก็พ้อมกันใต้ไฝเข้ามาหาเจ้าหัวสาม เพื่อว่าจักมาฝากจาหื้นกับดอมเจ้าหัวสามหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามก็หูงอเหันนางเหอะถาเข้ามาหาถินสันนั้น เจ้าจิ่งถามว่าถูธาเจ้านางหัวสองเรี้ย เหตถ้ำลีเจ้านางจิ่งขูงถืนมาลิ่งล่ำ ขูงถ่ำเข้ามาลิ่งแล เจ้าบ่ป้านกระแตอ้าปาก เจ้าบ่ป้านถันถากขิบหัว เจ้าบ่ป้านนิกถ้วตาบอก เจ้าบ่ป้านแมงอดตูบผาม

---

๑ บ่ถ่อยได้ถวาม ถวนเป็น สาธะพัดหมาม แลป่าอี้ ฯลฯ ในใบลานจานก่ำขูน "ป่าผักภูดผักหมาม"

ຂໍໃຫ້ເຈົ້າສາວຮວມເມືອທ້ອນນ້ອງເຮີຍ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງເທວະດາທັ້ງສອງ ໄດ້ຍິນທ້າວພຣະລານໄທແຂກ ເຂົາກໍຫົວຫົກແຫກເລີຍຈາ ຂໍແກ່ສີໃສພາແຈ່ມ ເຈົ້າປ່າປາກເວົ້າຄວາມຂັດ ນ້ອງນີ້ເປັນແມວສັດຊ້າງປ່າ ນ້ອງນີ້ເປັນຄົນກ້າແກ່ນ ແຂງ ນ້ອງນີ້ເປັນຄົນແຮງຖົ່ນຄ້ອນ ຂໍໃຫ້ເຈົ້າຄໍາກ້ອນຮີບມາຂໍໃຫ້ເຈົ້າຄໍາພາ (ບາ) ຂັດຂ້ອງ ນ້ອງນີ້ເຊືອໝາກຕ້ອງຫອມຫວານ ຂໍແກ່ສີບົວບານແກ່ນໃຫ້ ຫັກ ດອກໄມ້ປູຊາກໍຂ້າເທົ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວນາງເທວະດາກໍພ້ອມກັນຫົວເຕົ້ເຕ້ນມາກ ນັກແລ້ວ ເຂົາກໍເອົາຂັນໝາກຈົ່ບມາຖວາຍແກ່ເຈົ້າທັ້ງສອງແລ້ວ ເຂົາກໍລວດ ເລີກລາເມືອທີ່ປູ່ແຫ່ງເຂົາທັ້ນແລ ໃນເມືອຣາຕີ[ຄືນ]ອັນນັ້ນແລຮຸ່ງແສງແດດພຸ່ງຂຶ້ນ ມາແລ້ວດັ່ງນັ້ນ ທ້າວພຣະລັກພຣະລາມກໍພ້ອມກັນລຸກມາສ່ອຍໜ້າແລ້ວແລຊໍາ ຣະເນືອຕົນດ້ວຍນ້ໍາອົບນ້ໍາຫອມແລ້ວ ເຈົ້າກໍພ້ອມກັນຄໍ້ງວໝາກຈົ່ບອັນນາງເທວະ ດາຖວາຍແກ່ເຈົ້ານັ້ນກໍເປັນອັນແຊບຫອມນາກນັກທັ້ນແລ ເມືອນັ້ນນາງເທວະດາ ທັ້ງສອງກໍຊໍ້າເອົາເຂົ້ານ້ໍາໄພຊນະອາຫານ ນາຖວາຍແກ່ເຈົ້າທັ້ງສອງນີ້ນາກທັ້ນ ແລ ຄັນວ່ານາງເທວະດາທັ້ງສອງນາຣອດແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນຕົກແຕ່ງໃສ່ພາເງິນ ພາຄໍາອັນປຣະໜຶ[ດີ]ດີແລ້ວ ນາງທັ້ງສອງຈົ່ງໄປຖວາຍແກ່ເຈົ້າທັ້ງສອງແລ[ຄືນ] ແລພາແລ້ວ ນາງທັ້ງສອງຈົ່ງພ້ອມກັນກ[ລ]ວ[ອ]ວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າອ້າຍທັ້ງສອງເຮີຍ "ສ່ວນດັ່ງພາເຂົ້ານ້ອງເປັນກັບໝາກຈົ່ບນ້ອງເປັນຜົນ ຂໍເຈົ້າອົນນາຄ້ວ ຂໍເຈົ້າ ບ່ງວນາກິນປ່າຂັດຂຶ[ໃ]ໃຈອ້າຍ"[๑] ນ້ອງນີ້ເຊືອດອກຝ້າຍແມ່ໜ້າຍກາງດອນແລນາ ເມືອນັ້ນທ້າວພຣະລັກພຣະລາມຈົ່ງພ້ອມກັນກ[ລ]ວ[ອ]ວ່າ ດູຣາເຈົ້ານ້ອງທັ້ງສອງ ເຮີຍ ສ່ວນດັ່ງພາເຂົ້ານ້ອງຫວານແຊບ ແມ່ນວ່າກິນຂ້ແກບກໍດູນິວ ພຶ[ຈ]ຈັກບໍ່ໃສ່ ຫົວຖນອນໄວ້ ຖວາຍທ່ານໃຫ້ເທພພະດາແລນາ ຄັນວ່າເຈົ້າທັ້ງສອງກ[ລ]ວ[ອ]ດັ່ງ ນັ້ນແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນກິນເຂົ້າບໍຣະບວນແລ້ວ ນາງເທວະດາກໍລວດເລີກລາເມືອ ທັ້ນແລ ເມືອນັ້ນທ້າວພຣະລັກພຣະລາມກໍຕົກແຕ່ງເວົາດາເມືອຕົນ[ດີ]ດີແລ້ວ ເຈົ້າ ກໍພ້ອມກັນ[ຂຶ]ຂຶ[ມ]ມ້ານະນີ[ກ]ກາບແກ້ວເລີຍໄປ[ກໍ]ນີ[ແ]ແລ ເມືອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງສອງກໍພາກັນ ໄປຕາມປ່າ[ດົ]ງ[ພົ]ງ[ໄ]ໄພທີ[ນ]ນັ້ນ ເຈົ້າກໍ[ລ]ລົ[ງ]ແລເຫັນ[ຕົ]ຕົ[ນ]ດອກໄມ້ນາງ[ກ]ກາຍ[ຕົ]ຕົ[ນ] ໝາກຫວ[ຍ]ວ[ຍ]ແຄມຫ້ວຍ ມີ[ທັ]ທັ[ງ]ເ[ກ]ກືອໝາ[ກ]ກໝ້ວຍ[ກ]ກາ[ງ]ດ[ອ]ນ ເຈ້ົາກໍ[ນ]ນົ[ງ]ອ[ອ]ນ[ຊ]ຊ[ອ]ນ ຄ[ນ]ນົ[ງ]ນ້ອ[ງ] ມີ[ທັ]ທັ[ງ]ເ[ປ]ປັ[ກ]ປ່ອ[ງ]ຮ້ອ[ງ]ຕົ[ນ]ພາ ມີ[ທັ]ທັ[ງ]ດ[ວ]ວ[ງ]ມ[າ]ລ[ໄ]ໄ[ຂ]ສ[ກ]ກ[ວ]ວ[ງ] ມ[ີ]ທັ[ງ]ນ[ົ]ກ[ຈ]ຈ[ວ]ວ[ບ] ຮ້ອ[ງ]ແ[ຄ]ຄ[ມ]ມ[ທ]ທ[ວ]ວ[ງ] ມ[ີ]ທັ[ງ]ນ[ົ]ກ[ຖ]ຖ[ວ]ວ[ລ]ລ[ວ]ວ[ງ]ຂ[ວ]ວ[າ]ຊ[ໍ]ໍ[ວ]ວ[ຍ] ເ[ຈ]ຈ[ົ]ົ[ກ]ກ[ບ]ບ[ຍ]ຍ[ວ]ວ[ງ]ຍ[ວ]ວ[ຍ]ເ[ລ]ລ[ີ]ີ[ຍ]ຍ[ໄ]ໄ[ປ] ມ[ີ]ທັ[ງ]

---

๑ ຄວນເປັນ "ສ[ວ]ວ[ນ]ດ[ັ]ັ[ງ]ພ[າ]ເ[ຂ]ຂ[ົ]ົ[ນ]ນ[ອ]ອ[ງ]ກ[ັ]ັ[ບ]ໝ[າ]ກ[ຈ]ຈ[ົ]ົ[ບ]ນ[ອ]ອ[ງ]ເ[ປ]ປ[ັ]ັ[ນ]ຜ[ົ]ົ[ນ] ຂ[ໍ]ໍ[ແ]ແ[ກ]ກ[່]ເ[ຈ]ຈ[ົ]ົ[ົ]ົ[ດ]ດ[ົ]ົ[ນ]ບ[ຸ]ຸ[ນ]ອ[ົ]ົ[ນ]ເ[ອ]ອ[ົ]ົ[ງ]ຄ[ົ]ົ[ງ]ວ ຂ[ໍ]ໍ[ເ]ເ[ຈ]ຈ[ົ]ົ[ົ]ົ[ບ]ບ[່]ງ[ວ]ວ[ນ]ມ[າ]ກ[ິ]ິ[ນ] ປ[່]າ[ຂ]ຂ[ັ]ັ[ດ]ດ[ຶ]ຶ[ນ]ໃ[ຈ]ຈ[ນ]ນ[ອ]ອ[ງ]"

ฝูงໝາໄປໄລ່ເນື້ອ ທຸກສໍ່າເຊົ້ອ"ງຸຟານ"๑ ມີຫົ້ງງູທໍ່ຫາງແລເທົ່າຫ້ອມຫົ້ງອ້ານ ກ້ອມ ເຫົ້ອຫົ້ງ ມີຫົ້ງກວາງຫວາຍແລແຮດຊ້າງ ເໝີ້ຍປາກກວ້າງເຕັ້ມເຂດ ໃຂ້ງເຂົ້າຂັ້ນ ມີຫົ້ງຈັກຈັ້ນຮ້ອງສ່ງວອ້ນ ມີຫົ້ງນົກຈັບຄອນຮ່ງງຄູ່ ມີຫົ້ງນົກເຂົ້າ ຕູ້ແລເຂົ້າທອ້ງ ມີຫົ້ງສ່ງເນ້ືອ້ງນອ້ງບໍ່ຂາດ ມີຫົ້ງນ້ໍາຕົກວ້ານຍອ້ຍໄຣ ເຈ້ົ້ານ ເດ້ີນເ້ົ້ງໄປເມ້ືອເຊ້ົ້າ ເຫັ້ນນົກເປ້ົ້າແລນົກມູນ ປ້ານພູມໆສ່ງໃຫ່ງ ເຈ້ົ້ານຮ້ອງຮ່ໍາ ໃຫ້ຫ້ານ້ັ ຮ້ອງເໜ້ັ ງໆຫ້ານູ້່ນ້ໍ ມ້ືແລ ເມ້ືອ້ັ້ນເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງໄປຮອດໄປເຖ້ົ້ງໄມ້ນ້ິໂຄດຕ້ົ້ນ ນ້ໍ້ອ້ັນໃຫ່ງແລສູງນ້ານ້ັ ສ່ອນດ້ົ້ງໄມ້ນ້ິໂຄດຕ້ົ້ນນ້ັ້ນອ້ັນມ້ືຫ້ຽນ້ໍ້ານ້ໍ້ານ້ົ້ງ ແລ ມ້ືໜ້ານ້ອ້ັນດ້ິນໜ້ານ ແທ້ດ້ິຫ້ົ້ ຫ້ັ້ນແລ ປ້ອ້ະ້ານ້ໍ້ານ້ົ້ງສ່ອນດ້ົ້ງ ້ໍ້ານ້ໍ້ານ້ໍ້ານ້ັ້ນ ຄ້ົ້ ້ໍ້ານ້ໍ້ານ້ໍ້ານ້ັ ້ໍ້ານ້ໍ້ານ້ໍ້ານ້ົ້ງ

จิบแลพูอับมาเถิงพาสากแห่งเจ้าทั้งสองแล้ว นางเทวะดาทั้งสองจิ่งบำพา เอ้าแลฮับหมากไปถวายแก่เจ้าทั้งสอง แลนางทั้งสองจิ่งพ้อมกันกล่าวอ่า ข้าแก่เจ้าภูทั้งสอง พาเอ้าอันนี้ชื่อว่าชายเป้นมองร้องไห้ พาเอ้าอันนี้ชื่อว่าบึงทุกไร้ไห้ทาผิวอองอันใดบ่แฉบบ่นิ่ว ให้เจ้าอิดเมื้อยกิบท้นท้อย ถวายแก่พระคำก้อนทั้งมวน ถวายแก่พระสิมถวน ๑สระขาด แม่นอ่าข้านี้อยบากทั้งสอง ถวายแก่พระจอมทันทุกสิ่ง ถวายแก่เจ้าติบบึงลือชาภ่อข้าแล อ่าดั่งนั้น เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองจิ่งพ้อมกันกล่าวอ่า ภูอาเจ้านางทั้งสองเริย ส่วนดั่งพาเอ้าอันนี้ ชื่อว่าชายผีปองหาชู้ พาเอ้าอันนี้ชื่อว่าชายขุดถุ้นอบถ่าน พาเอ้าอันนี้ชื่อว่าสาวห่อหุ่งหาบ่าว พี้ภ่อต่าวหน้ารุ่งริม พี้ภ่อจูบชุมรุ่งน้องบาได้ไปเอิ้นร้องหาผิว พี้นี้ชื่อว่าชายตามิอบ่รู้แจ้ง ถันว่าเถิงหากแก้งดูนต่ำ บาได้ว่าภ่งตามอ้าย พี้ภ่อหับบ้ายเมื่อน่ำ บาได้เลิกลาหนีทุกยากเถบ่ ว่าดั่งนั้นแล้ว ภ่พ้อมกันหิวสว่างแจ้งๆ ในผาสากนั้นภ่มีแล ในเมื้อท้าวพระลามกินเข้าน้ำในชุมชะอาหานบ่ระบวนแล้ว นางเทวะดาทั้งสองภ่ลวกลาหนีเมื้อภ่มีแลในเมื้อราตีถืนอันนั้นแล รุ่งแจ้งมาแล้ว เจ้าทั้งสองจิ่งพ้อมกันลุกมาสำระ๒สระสิง น้ำอิบน้ำหอมบ่ระบวนแล้ว นางเทวะดาทั้งสองภ่ซ้ำถือเอาเข้าแลอาหานมาถวายเจ้าทั้งสองแล้ว นางทั้งสองจิ่งพ้อมกันกล่าวอ่า ข้าแก่เจ้าทั้งสองเริย พาเอ้าอันนี้ชื่อว่าสาวรามมาชูบ่าว พาเอ้าอันนี้ชื่อว่าสาวหนุ่มกล่าวโอมผิว พาเอ้าอันนี้ชื่อว่าเถ้านิภถิวบ่ถืนเมื้อ บ้องจักอ่ำฟุมแก้วสืบต่ำ บังจักได้แถ่บ่ลือชื่น บาได้ตักสินไม้กอก บาได้ไห้บ้องออกเมื้อไภแถ่เบิ เอิ๊ง มาเบิ่บ้องพี้ภ่บ่ฮักข้องหาปา พี้ภ่อไถบาริมไม้๖ พี้บ่ขืนบาดไห้มาเบิ อ่าดั่งนั้นนางเทวะดาทั้งสองภ่ลวกปู่กับกอมท้าวพระลักพระลามในผาสากนั้นบ่ถืนเมื้อนั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งลุกจากผาสากไปเถิงริมไม้นิโถดแล้ว เจ้าภ่ลิ่งแลเหันหมากนิโถดหุ้นตกลิ่งถืนมีมากมีหลาย เจ้าจิ่งไปบายเอาหมากไม้ว่าก้ำตาฮันออกมากิน ภ่

---

๑ ถอนเป้น สละขาด

๒ จิบ ผูก ฐ มัก ฉิ

๓ ถอนเป้น ชำระ

ບ້າເກີດເປັນລີງວອກຕົວໃຫ່ງຕົວຫຼວງມາກນັກ ເພື່ອວ່າບຸພພະກຳເວນແຫ່ງເຈົ້າ
ແຕ່ກ່ອນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນລີງທອກທ້າວພຣະລານກໍບໍ່ຄືນມາຫາຜາສາດແຫ່ງຕົນ
ກໍທ່ຽວສູ່ໄມ້ນ້ຳໂຄດຕົ້ນນັ້ນແລ້ວແລເຕັ້ນໄຕ່ໄປມາ ຄືວ່າສແວງຫາກິນໝາກໄມ້ນ້ຳ
ໂຄດວ່າກ້ຳຕາວັນອອກທີ່ນັ້ນ ກໍບໍ່ໄປຫາກິນໝາກໄມ້ນ້ຳໂຄດວ່າອີ່ນທັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນບາງເທວະດາກໍຮູ້ແຈ້ງວ່າ ທ້າວພຣະລານໄປກິນໝາກໄມ້ນ້ຳໂຄດວ່າກ້ຳຕາວັນ
ອອກເກີດເປັນລີງທອກແລ້ວ ນາງຈົ່ງກລ່າວເຊີ່ງທ້າວພຣະລັກວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າ
ອ້າຍເຮີຍທ້າວພຣະລານໄປກິນໝາກນ້ຳໂຄດ ເກີດເປັນລີງທອກແລ້ວພຸ້ນເຜ ວ່າ
ດ້ງນັ້ນແລ້ວນາງທ້າສອງກໍລວດໜີເມື່ອສູ່ທີ່ປູ່ແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລັກເຫັນທ້າວພຣະລານເປັນລີງທອກສັ່ນນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງກລ່າວເຊີ່ງມ້າມະນີກາບວ່າ
ດູຮາເຈົ້າມ້າມະນີກາບແກ້ວຕິວດີຕິວງາມ ໃນເມື່ອທ້າວພຣະລານເປັນລີງທອກ
ແລ້ວສັ່ນນີ້ຮາເຈົ້າຂ້າທ້າສອງຈັກກະທຳດ້ງລີນັ້ນຈາ ມ້າມະນີກາບຈົ່ງກລ່າວວ່າ
ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ສ່ວນດ້ງທ້າວພຣະລານເກີດເປັນລີງທອກສັ່ນນີ້ ກໍເປັນດ້ວຍເຫດ
ວ່ານາງເທວະດາອັນຢູ່ໃນປ່າທີ່ນີ້ບັນດົນໃຫ້ເຈົ້າໄປກິນໝາກນ້ຳໂຄດວ່າກ້ຳຕາວັນອອກ
ໃຫ້ເຈົ້າເກີດເປັນລີງທອກເສັ່ງທັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າບໍ່ຕາຍບ້າເປັນຄົນເໝືອນດ້ງເຈົ້າ
ກູນັ້ນ ເທວະດາກໍປ້ານກົວທ້າວພຣະລານອົກແຕກຕາຍ ເພື່ອວ່າຄຶດຮອດຄຶດເຖິງ
ນາງສີດານັ້ນແລ ເທວະດາຈົ່ງບັນດົນໃຫ້ເຈົ້າໄປກິນໝາກນ້ຳໂຄດເປັນລີງທອກແລ້ວ
ແລໃຫ້ລືມຈິດເສັ່ງ ເພື່ອວ່າບໍ່ໃຫ້ຄຶດຮອດຄຶດເຖິງນາງສີດານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລັກຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາທ່ານມ້າມະນີກາບແກ້ວ ສ່ວນດ້ງເທວະດາອັນ
ບັນດົນເຂ້ົາຫົວໃຈ ທ້າວພຣະລານໃຫ້ໄປກິນໝາກນ້ຳໂຄດເກີດເປັນລີງທອກນັ້ນ
ນິຄາວ່າແມ່ນນາງເທວະດາສອງຄົນ ອັນນາກ້ຽວ ๅ ວຽນ ๅ ກັບດອນເພື່ອທ້ງ
ສອງແລ້ວແລໜີເມື່ອນັ້ນຮູ້ວ່າບໍ່ແມ່ນນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບຈົ່ງກລ່າວວ່າ
ເອີ ๅ ແມ່ນແລ້ວ ເຫດວ່ານາງເທວະດາທ້ງສອງລ້ຳເຫັນຫົວໃຈທ້າວພຣະລານ
ຄຶດເຖິງນາງສີດານັ້ນແລ້ວບໍ່ລືມຈັກເທ່ືອ ນາງເທວະດາທ້ງສອງຈົ່ງມາບັນດົນເຂ້ົາ
ຫົວໃຈແຫ່ງທ້າວພຣະລານຕາມບຸພພະກຳເວນແຕ່ກ່ອນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລັກຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າດູຮາເຈົ້າມ້າມະນີກາບແກ້ວ ໃນເມື່ອທ້າວພຣະລານເປັນ
ລີງທອກປູ່ສັ່ນນີ້ຈາ ຮາທ້ງສອງຈັກກະທຳດ້ງລີທ້າວພຣະລານຈົ່ງຄືນມາເປັນຄົນ

ถ้ำเก้าบั้นจา เมื่อบั้นม้ามะนิภาบจิ่งกล่าวอ่าข้าแก่เจ้าภูยาได้ร้อนเบื้อ
เถ้องใจว่าท้าวพระลาม จักบ่ถืนมาเปันถินถึเก้าบั้นเทื้น ถันว่าหมิดสัง
บุพพะเวบกำแหว่างเจ้าแล้อ หากถืนมาเปันถินถึเก้าบั้นแล เมื่อบั้นท้าอ
พระลักจิ่งซ้ำถามอ่าถูธาท่านม้ามะนิภาบแก้อ เห็างบางปางใดจิ่งจัก
หมิดเวบกำแหว่างเจ้าบั้นจา อ่าถ้ำบั้น เมื่อบั้นม้ามะนิภาบแก้อจิ่งขานอ่า
ข้าแก่เจ้าภูบ้างเห็างบางมีประหนางสามปี จักถืนมาเปันถินกับถอมเราแล
ถันว่าบ่หมิดเวบกำแหว่างเจ้าถ้ำบั้น แม่นอ่าเราจักไปผิปอางถ้อยประภาบ
สันใดกิถี บ่อาดจักถืนมาเปันถินได้แล ยาได้ไปผิปอางให้เสังคำถึดแหว่างเรา
ท้างหูาย เราท้างหูายจิ่งพาภันปู่ในผาสาดหื้นี้ จอบมอยถอยถูดาบต่ำเท้า
เถิางสามปีพุ้นเทื้น เมื่อบั้นท้าวพระลักจิ่งซ้ำถามอ่าถูธาท่านม้ามะนิภาบ
แก้อ ยามหมิดเวบกำแหว่างเจ้าแล้อถ้ำบั้น เราจักภะทำถ้ำลีเจ้าจิ่งถืน
มาบั้นจา เมื่อบั้นม้ามะนิภาบจิ่งขานว่า ข้าแก่เจ้าภูส่อบถ้ำหมาภนิโถด
ว่าสืบเมื่อบินบั้นบุถละผู้ใดไปกืบ หางบ่อมบ้างเกิดเปันถินอันผู้ถีผู้งามมาภ
นภ ถันอาหมิดบุพพะเวบกำแหว่างเจ้าแล้อถ้ำบั้น ท้าวพระลามหากจักอับ
ไปกืบว่าไม้นิโถดว่าชันบั้นแล้อ ก่จักบ้างเกิดเปันถินถืนมาเหมือนถ้ำเก้าบั้น
แล ถันอ่าม้ามะนิภาบกล่าวถ้ำบั้นแล้อ ก่ลอดเถิางเอลาถ่ำมืดบ่เหับรุ่ง
หางใดหื้นแล เมื่อบั้นบางเหอะถาท้าสอางก่ซ้ำเอาเข้าน้ำโพชนะอาหาบ
มาเถิางท้าวพระลัก อันปู่ในผาสาดหื้นบั้นบ่มีบางหื้นแล ถันอ่าบางเห
อะถาท้าสอางมาเถิางแล้อจิ่งถามท้าวพระลักว่า ข้าแก่เจ้าอ้ายอันเปัน
ที่รักแก่ข้าส่อบถ้ำท้าวพระลามอันเปันลิางหอกบั้นถืนมาเปันถินแล้อก่ข้าลี
เมื่อบั้นท้าวพระลักจิ่งขานว่า ถูธาเจ้าบางเหถถ้ำลีเจ้าบางจิ่งมาถามหา
ท้าวพระลามบั้นจา ในเมื่อท้าวพระลามถืนมาแล้อกิถี เจ้าบางบ่เหับบั้นลี
ถันว่าเจ้าบางปากเหับท้าวพระลามจิ่งไปลิางถูเหมือนปายไม้พุ้นเทื้น หาภ
จักเหับผิวเจ้าบางปู่ที่บั้นแล บัถีท้าวพระลามก็บ้าง เกิดเปันลิาง[1] เปัน
ไปแล้อ เจ้าบางจิ่งมานอบเพื่อนข้าผู้พี่แก่เทื้น เมื่อบั้นบางเหอะถาท้าสอาง

---

๑ ในใบลานจาบ ก่ำขุบ " เปันลิางเปันถ่างไปแล้อ " (หน้า ๕)

ไก้ยินท้าวพระลักกล่าวว่า ให้มานอนเผื้อนสันบั้นบางท้าสองก่มัก
ไล่ปากหิวมากมักแล บางท้าสองจ๊กกล่าวว่าข้าแก่เจ้ากูในเผื้อเจ้ากู
ให้เผื้อข้าท้าสองมานอนเผื้อนดั่งบั้น ก่เป้นอันถืนักแล ท่ำว่าเผื้อข้าท้าสอง
ก่เป้นสาว เจ้ากูก่เป้นผู้บ่าวดั่งบั้นเหตดั่งจ๊กนอนกับกอมกับไก้บั้นเดถันว่า
เจ้ากูจักให้เผื้อข้าท้าสองปู่ก่ให้ปู่แท้ ๆ ถิ ถัว ถันว่าเจ้ากูจักให้เผื้อข้าท้า
สองหนึ่งก่ให้หนึ่งแท้ ๆ แลนา ว่าดั่งบั้นแล้วนางเทอะดาท้าสองก่ถวายเข้า
บ้าไหซุนะอาหานให้เจ้ากิน แล้วนางท้าสองก่ลอดลาเผื้อหาหื้ปู่แห่งตน
ก่มีแลกล่าวอั้นท้าวพระลามบังเกิด เป้นลิงในว่าไม้บิโดดก่แล้วท่ำนั้ก่อนแล

ตุมเท พาอันตา อันว่าเจ้าท้างหลายจ๊างฟัง บัดนี้จัก
จาเถิงเจ้าอัสสีตินบ๋ำ อันปู่ในถ้ำถูหาในหื้จ๋มไก้ไม้บิโดดตั้นบั้นก่อนแล
ในเผื้อเจ้าอัสสีปู่ในถ้ำถูหาหื้นั้น ก่เป้นอันเหิงหานมื้นนางสั่งว่าไก้สอง
กับแล้ว เจ้าอัสสีตินบั้นก่มักไล่ปากไก้ผังมากมัก เจ้าอัสสีจ๊างถบิงใจว่า
ส่วนดั่งกพระอิงอันบอดเป้นอัสสีในหื้นี้ ก่ถืนท้าสิงคาว เหตพระ
พุทหเจ้าตั้งสิกขาบ๊ดไว้ในอิงคะสิน ๕ ว่า (ป่าไก้ข้าสัก ๑) ป่าไก้ลัก
ของท่าน ๑ ป่าให้หื้นผังท่าน ๑ ป่าถือะล่าย ๑ ป่าให้กินเหล้า ๑ ท่ำนั้น
แลนา พระพุทหเจ้าก่บ่ห้ามไว้ว่าบ่ให้เอาผังนั้นแล บัดนี้กูก่มักไล่ปาก
ไก้ผังมากมัก กูจักไปเอาผู้บิงในหื้ใดหื้นึงมาเป้นผังนี้จา ถวนกูผักสีขูด
เกาเอาเหื้อไคแห่งกูมาปั้นแปงเป้นรูบผู้บิงแล้ว กูจิงจักเอาเป้นผังนั้น
เหื้น ถันว่าเจ้าอัสสีถบิงใจสันบั้นแล้ว เจ้าจิงสีขูดเกาเอาเหื้อไคแห่ง
ตินไก้มาแล้ว เจ้าจิงไปเอากินมาแถกตำเข้ากับกับก้วยเหื้อไคแห่งตน
แล้ว เจ้าจิงปั้นแปงเป้นรูบผู้บิงถามแล้ว เจ้าจิงสวดหิบอาย
ธวายมินเป้าเถิงสองหื้สามหื้แล้ว ก่ลอดเกิดเป้นผู้บิงมีรูบโสมถามมาก
นักแล้ว เจ้าอัสสีจ๊างใส่ชื่นางผู้นั้นว่านางไคหั้นแล เผื้อนั้นเจ้าอัสสีจ๊าง
เอานางไคนั้นนั้นเป้นผังแล้ว แลสมสู่ปู่กินกับกอมนางในถ้ำถูหาหื้นั้น
ทุกล่ำเช้าเอันถืนหั้นแล ในเผื้อเจ้าอัสสีจักไปหาลูกไม้หิวมันมาสู่นางไค
อันเป้นผังแห่งตินกินสันบั้น เจ้าอัสสีจ๊างไปเอาไว่นหินมาอักมาตันปักตู

ถ้ำนั้นไว้ เพื่อว่าป้านกิวถิมทัฬหูฬายมาลอบจอบหูั้นชื้นม่วนกับถอมเมั่ง แต่ว่าถินมากนัก ป้านเมั่งหูั้นผู้หนีจากหั้นแล ถับว่าเจ้าอัสสีอัถถับปักฐูถ้ำไว้แล้ว เจ้าอัสสีจิ่งไปถ่วสแอวหาลูกไม้หิวมับ ถืนมาเถิงปักฐูถ้ำแล้ว เจ้าอัสสีจิ่งสอถหิบอายธอายถาถาเป่าหินไก่บนั้นแล้ว เจ้าจิ่งไว้หินไก่บนั้นออกจากปักฐูถ้ำได้หั้นแล เหถว่าหินไก่บนั้นเป้นอันหนักมากนัก บุถละผู้ใถบ่ได้ถาถาอันนี้ บ่อากจักโจมเอาหินออกหนีจากปักฐูถ้ำได้ ก็บ่ยังโจมออกหนีได้แต่เจ้าอัสสีถินถวงอหั้นแล ถับว่าเจ้าอัสสีไขปักฐูเข้าไปหาบางได้แล้ว เจ้าอัสสีจิ่งเอาลูกไม้แลหิวมับไปล้างบางไถผู้นั้นเป้นปักกะถิทุกอับ ๆ หั้นแล ในเมื่อเจ้าอัสสีสิมสู่ปู่กินกับบางไถบางได้สามปีแล้ว บางไถก็หอิงถับบางได้ ๑๐ เดือนแล้ว ก็ลอถประสูถได้ลูกยิงผู้บ่าวชื่อว่าบางแผงสีหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสีถินเป้นพ่อก็ไปสแอวหาลูกไม้แล หิวมับมาล้างบางแผงสีอันเป้นลูกแต่ว่าถินนั้นได้สามปีแล้ว บางแผงสีก็ยิกย่างไปมาปากจากกับถอมพ่อแลแม่แต่ว่าถินในถ้ำถูหานั้นก็มีแล เมื่อนั้นพระอาทิกอันหิวอะหวงไปมาลวงบอ้อมเอา สแมงให้รุ่งแจ้งในทิบทั่ว ๔ ก็ลืงเหับเจ้าอัสสีถินนั้นหวงเข้าไปในถ้ำนั้น แล้วแลหวงออกมาพายนอกถ้ำนั้นแล้มีแลสองเที่อ เมื่อเช้าหวงออกไปเมื่อถ่ำหวงเข้ามาทุกอับ ๆ เป้นปักกะถิสับนั้น พระอาทิกจิ่งขะเถ็กแต่ยอกเอาสแมงลิงมาบ่ำมื้นาน ก็ลอกเถิงปักฐูถ้ำถูหานั้น พระอาทิกก็เข้าไปฉักชั้นแก่ถืงหินไก่บนั้นออกหนีจากปักฐูถ้ำอันนั้นก็เป้นอันหนักมากนัก บ่อากจักบ่ออกหนีได้หั้นแล เมื่อนั้นพระอาทิกจิ่งไปลี้ปู่หินไก่บนั้น เพื่อจักจอบมอยถอยถูเจ้าอัสสีไปสแอวหาลูกไม้ แลหิวมับถืนมาแล้วแลไขปักฐูเข้าถ้ำนั้นหั้นแล พ่อเมื่อเวลาบ่ายมกองแลงมารอถมาเถิงแล้ว เจ้าอัสสีก็ออกไปสแอวหาลูกไม้แลหิวมับได้แล้ว เจ้าก็หูบต่าวถืนมาเถิงปักฐูถ้ำแล้ว เจ้าอัสสีก็สอถหิบอายธอายถาถา เพื่อว่าจักถิ่งหินออกหนีจากปักฐูถ้ำอันนั้นเป้นอันแรงมากนักเป้นถั่งถับเว้าจากับนั้นแล เหถว่าบ่มีถิ่งพิ่งใผหั้งมวบบ่รู้ว่ามีบุถละผู้ใถ มาจอบมอยถอยฟังเอาถาถากับถอมถับหั้นแล

ส่วนถ้ำพระอาทิตอันลับลี้ปู่ในที่นั้น ก็ได้ยินสุงเจ้าอัสสีจันถาถาเป้นอันแรงมากนัก พระอาทิตก็ลอดจำถาถาอันนั้นได้ทุกถ้วนบ่ขาดบ่ลืมทั้งแล ในเมื่อเจ้าอัสสีเอาลูกไม้แลหัวมัน เข้าไปล้างลูกแลเผ้าในถ้ำที่นั้นแล้ว ในเมื่อวันลุนรุ่งเช้ามาเถิงแล้ว เจ้าอัสสีก็ข้ำออกไปพ้นจากปักขู ถ้ำแล้ว ก็ข้ำจันถาเอาใว่บหินมาอัดปักขูถ้ำไว้แล้ว ก็ลอดหนีไปถ่อหาลูกไม้หัวมันมาล้างลูกแลเผ้าแท่งตินทั้งแล ในเมื่อเจ้าอัสสีออกหนีไปแล้ว พระอาทิตก็ออกมาจากที่ลับลี้นั้นแล้ว ก็จันถาถาไขปักขูถ้ำอันนั้นเป้นอันง่ายดาย เป้นดั่งคินทั้งหลายบายเอาใว่บหินท่แม่มีนั้นแล ถันว่าพระอาทิตไขปักขูถ้ำได้แล้ว เจ้าก็เข้าไปพายในถ้ำที่นั้นก็จ้างเทันางไถอันเป้นเผ้าเจ้าอัสสี อุ้มเอานางแพงสีกินนินปู่ในถ้ำที่นั้นทั้งแล เมื่อนั้นนางแพงสีก็เทันพระอาทิตยกย่างเข้ามาหาติน นางก็ใส่ใจว่าแม่นเจ้าอัสสีอันเป้นพ่แท่งตินเหมือนดั่งแต่ก่อน นางจ้างแล่นไปรับแล้วแลกล่าวถ้วนนั้นบ่ขาดสาย เทถว่าถ้ำอันนั้นเป้นอันมืดบ่รุ่งแจ้งท่ใดทั้งแล ถันว่านางแพงสีแล่นไปเถิงพระอาทิตแล้ว นางจ้างเทันเมื่อติอมือหน้าบ่เหมือนดั่งพ่แท่งติน นางก็มีใจอันป้านกลัวมากนัก ก็ข้ำร้องไห้แล่นถึงไปหาแม่แท่งตินก้อยคำว่าอีแม่เอ๋ากูแด่ ว่าดั่งนั้นบ่ขาดสายทั้งแล เมื่อนั้นนางไถตินเป้นแม่ ก็ฟ้าวรีบอุ้มเอานางแพงสีอันเป้นลูกแท่งตินแล้ว นางจ้างกล่าวเถาะถ่อยออยลูกแท่งตินว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ เทถดั่งลีเจ้าลูกจ้างป้านกลัวพ่แท่งตินนั้นเด เมื่อนั้นนางแพงสีจ้างขานว่าข้าแก่แม่เป้นเจ้าเธีย ส่วนถ้ำชายผู้นั้นบ่แม่นพ่แท่งข้าแลแม่เป้นเจ้าจ้างไปลีกูก็ข้าเท้อ ในเมื่อนางแพงสีแลนางไถยังผิงต้านจาระจาเชิงกันไปมาบ่ทันแล้วดั่งนั้น พระอาทิตก็ลอดเข้าไปเถิงนางไถบ่มีนางทั้งแล เมื่อนั้นนางไถก็เทันพระอาทิตเข้ามาหาตินสันนั้น นางก็ลีกแลดูหน้าตาทุกก้ำทุกพายนางจ้างรู้ว่าบ่แม่นผัวแท่งติน นางจ้างถามว่าข้าแก่เจ้าภูผู้มีเตชะอิทธิอัน[illegible]าก เจ้าภูมีชื่ดั่งลีก็ข้าจา เมื่อนั้นพระอาทิตจ้างขานว่าพักเทวูธาง[illegible]เธาบีชื่ว่าพระอาทิตแล เมื่อนั้นนางไถจ้างถามว่า ข้าแก่

ເຈົ້າກູແມ່ນພຣະອາທິດດັ່ງນັ້ນ ເທດດັ່ງລືເຈົ້າກູຈົ່ງລົງຈາກຊັ້ນຟ້າມາເຖິງຜູ້ຂ້ານີ້ ກໍຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະອາທິດຈົ່ງຂານວ່າພັທເທດູຮານບາງ ເຮົາພີ້ປູ່ໃນຊັ້ນຟ້າທີ່ ນັ້ນກໍລົງແລເຫັນບາງປູ່ໃນຖ້ຳທີ່ ນີ້ເປັນອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມນາກນັກ ເຮົາພີ້ຈົ່ງນາຫາ ບາງເພື່ອວ່າຈັກຂອດພັນທະມິດວິດກັບດ້ວຍສເນຫາ ຂໍແກ່ສີໃສພາແກ່ນໃຫ້ ບາ ໄລພີ້ໄວ້ນອນພອຍແດ່ເນີ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ບາງໃຄໄດ້ຍິນພຣະອາທິດກລ່າວເປັນອັນຫຼາກ ບາງຈົ່ງນ້ຳປູ່ບໍ່ປາກຄນິງກູ ວ່າໂອນໍກູນີ້ກໍເປັນເມັ່ງເຈ້າອັສສີແລ້ວ ເທດດັ່ງລືພຣະ ອາທິດຈົ່ງນາເວ້ົາເນາະ ๆ ແນະ ๆ ໄປນາ ວ່າຈັກຊຸມສເນຫາກັບດອມກູເປັນທີ່ ແລ້ວແລນໍ ໃນເມື່ອກູບໍ່ຂັບຕາມກັບນັ້ນແລ້ວ ແລຂັດປູ່ບໍ່ສູ່ບໍ່ຊຸມກັບດອມນັ້ນ ເປັນດັ່ງຊາຍຮ່ວມສາວນ້ອຍສັ່ນນັ້ນ ນັ້ນກໍຈັກຂ້າຟັນກູເສັ່ງບໍ່ນີ້ນາງແທ້ດິ ແລ ກໍທໍ່ຄວນກູຂັບຕາມສູ່ຊຸມກັບດ້ວຍນັ້ນຕາມຄອງສົງສານກ່ອນເທີ້ນ ຄັ້ນວ່ານາງ ໄຄຄນິງໃຈສັ່ນນີ້ແລ້ວ ພຣະອາທິດກໍລວດສູ່ຊຸມນອນກັບດ້ວຍນາງໄຄນາກນັກແລ້ວ ພຣະອາທິດຈົ່ງອອກໜີຈາກນາງໄຄໄປພົ້ນຈາກຖ້ຳແລ້ວ ພຣະອາທິດກໍເອົາ ໂງ່ນຫີນນາອັດໄວ້ເໝືອນດັ່ງເກົ່າແລ້ວ ພຣະອາທິດກໍລວດຊະເດັ່ດເມື່ອສູ່ທີ່ປູ່ ແທ່ງຕົນນັ້ນແລ ໃນເມື່ອພຣະອາທິດອອກໜີໄປແລ້ວນາງໄຄຈົ່ງອານັດນາງແພງ ສີອັນເປັນລູກແທ່ງຕົນວ່າ ຕາຕະກູຮາເຈ້ົາລູກຮັກແກ່ແມ່ ໃນເມື່ອພຣະອາທິດ ນາກະທຳນາ ๆ ຕ່າງ ๆ ກັບດ້ວຍແມ່ສັ່ນນີ້ ເຈ້ົາລູກຮັກຍາໄດ້ໄປປາກເວ້ົາກັບດອມພໍ່ ເຈ້ົາມະຫາອັສສີໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງກໍແມ່ເທີ້ນ ຄັ້ນວ່າພຣະອັສສີໄດ້ຮູ້ແຈ້ງແລ້ວບ້ົງກິຍາ ອາກາງທ້ົງນອນສັ່ນນີ້ ພຣະອັສສີອັນເປັນພໍ່ແທ່ງເຈ້ົາກໍຈັກຂ້າກູແມ່ບໍ່ສົງກາແລ ນາ ຄັ້ນວ່ານາງໄຄອານັດຫັຖກັນນາງແພງສີບໍ່ຣະບວນແລ້ວ ເຈ້ົາອັສສີອັນເປັນພໍ່ ນາງແພງສີກໍນາຣອດປັກຕູຖ້ຳແລ້ວ ກໍໃຊ້ໂງ່ນຫີນອອກໄປໄວ້ໃນຝ່າຍຂ້ານປັກຕູ ຖ້ຳອັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາກໍເຂ້ົາໄປເຖິງທີ່ປູ່ແທ່ງຕົນແລ້ວ ນາງແພງສີກໍຊ້ຳແລ່ນ ນາຣັບແລ້ວແລກລ່າວວ່າ ອີ້ພໍ່ນາແລ້ວ ๆ ວ່າດັ່ງນັ້ນບໍ່ຂາດສາຍທັ້ນແລ ເມື່ອ ນັ້ນເຈ້ົາອັສສີກໍເຫັນນາງແພງສີແລ່ນນາຣັບຕົນສັ່ນນັ້ນ ເຈ້ົາຈົ່ງອູ້ມເອົາລູກແທ່ງ ຕົນນາຈູບຊຸມດົມຂ່ອມນາກນັກແລ້ວ ນາງແພງສີຈົ່ງຖາມພໍ່ແທ່ງຕົນວ່າ [1]ອະນະ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົາ ໃນເມື່ອພໍ່ເປັນເຈ້ົາໄປຫາລູກໄມ້ແລຫົວນັ້ນໃນ[illegible]ນີ້ ພໍ່ເປັນ

---

๑ ຄວນເປັນ "ຕາຕະ"

เจ้าบ้าได้สังมาถ้อมข้าผู้ลูกแด่ล้ เมื่อนั้นเจ้าอัสสีจ้างขานลูกแหว่างถิบว่า ตาตะกูธาเจ้าลูกธักแก่พ่ำ ใบเมื่อภูพ่ำไปหาลูกไม้แลหัวมันใบวันนี้ ภูพ่ำได้ หมากขูอดแลหมากสีดา หมากพิลาแลหมากหาด ลูกน้อยบาดจ้างมาเอิา กำพ่ำเบิ ว่าถั้งนั้นแล้อ บางแผงสีกำมีใจอันชุมชื่นบิ่นถึงมากนัก แล้อเจ้า อัสสีกำอ้มเอิาลูกแหว่างถิบไปเถิงหีปู่ในถ้ำหีนั้น เป็นอันสุกขาสำธานบ่าง หนักหนาหั้นแล ใบเมื่อวันลุนรุ่งเช้ามาธอดมาเถิงแล้อ เจ้าอัสสีกำซ้ำออก ไปสแอางหาลูกไม้แลหัวมันมาสู่ลูกแลเมิงแหว่างถิบในภาละยามใด พระ อาหิดกำซ้ำขะเถ้ดลิงมาภื้นชื่นม่วน กับดอมบางใดทุกวัน ๆ เป็นปักกะติ บ่ขาด บางกำลอดหธิงถันพะลูกบางได้ ๑๐ เดือน กำประสูดได้ลูกชาบสอา ถิบเป็นลูกฝาแฝดหั้นแล ใบเมื่อกุมมางบ้อยหัวสอามีอายุได้ปีบ่างแล้อ กำ ลอดธงบสอบปากแล้อแลบิกข่างไปมาเป็นแล้อ พระอัสสีจ้างใส่ชื่ลูกผู้พี่ นั้นว่าห้าอสังถิบผู้น้อางนั้นชื่ว่าห้าอพระลิจับหั้นแล ถับว่าห้าอสังถิบ พระลิจับหัวสอาพี่น้อางขึ้นใหง่บาได้ ๑๒ ปี บางแผงสีใหง่มาได้ ๑๕ ปี แล้อ เจ้าอัสสีจ้างเอิาห้าอสังถิบพระลิจับ ออกจากถ้ำหีนั้นไปางอบหิน โว่นบ่างในปากถ้ำก้ำอาแหว่างปักตูถ้ำอันนั้น กำบอกสอนลาดตะสิน แก่ลูกหัวสอาทุกวัน ๆ หั้นแล เมื่อนั้นบ้างมีถวายป่าหมู่บ่างไปแอ่อถว่า สแอางหากินหว้ำในป่าถิงพิงไพหีนั้นมีมากมีหูายหั้นแล ส่อนถั้งถวาย ป่าหมู่นั้นอันมีถวายเถิกใหง่ถ้อบ่างเป็นเจ้าหมู่ถวายหัวหูายฝูงนั้น มันชอก ไช้สแอางหากินหว้ำในหีจ้มไก้ เจ้าอัสสีสอนลาดตะสินไห้แก่ห้าอสังถิบ พระลิจับปู่ในหินโว่นนั้น ส่อนถั้งถวายเถิกถ้อนั้นกำได้ยินเจ้าอัสสีกล่าอมี สางอันแรงเหมื่อนถั้งถินปากถินเอ้ากันนั้น ถวายเถิกถ้อนั้นกำลอดจื่จำเอิา ได้ลาถาสันพะหูกบิดบ่างหั้นแล ส่อนถั้งลาถาสันพะหูกอันนั้นเป็นลาถา อันหูกลายบ่อก ลายชุก ลายช่อา[1] หัวมอบ แม่นอ่าสัดแลถินหัวหูาย พ้อมกับเอ้ำฟังพ่ำหื้นพ่ำแสนกิ บ่อากจักถึกต้อาได้ด้อยเตอะลาถา

---

๑ ถอนเป้ "ถอา"

ອັນນັ້ນ ສ່ວນດ້ວງຄວາຍຕົວນັ້ນກໍລອດໄດ້ຊື່ວ່າທົວຣະພີ ເພື່ອວ່າໄດ້ຄາຖາບົດອັນນັ້ນ
ທັ້ນແລ ໃນເມື່ອທົວຣະພີໄດ້ຄາຖາສັພພະຫຼ້ ກອັນນັ້ນແລ້ວ ມັນຈົ່ງພາລູກແລ
ເມັ່ງມັນໜີໄປຄ່ວາຫາກິນທີ່ອື່ນຕາມວິໄສແຫ່ງມັນທັ້ນແລ ໃນເມື່ອເຈ້ົາຣັສ ີສອນ
ສາ:ະສິນໃຫ້ແກ່ທ້ົາວສັງ ຄີບພຣະລ ີຈັນບໍຣະບວນແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ົາສອງພ ີ່ນ້ອງກໍ
ເປັນອັນຈົບເພດ ກ້ອຍສາ:ະສິນອາຄົມທ້ົາມວນ ເຈ້ົາທ້ົາສອງກໍ:ະເດັ ຂ ຶ້ນສູ່ອາ
ກາ:ກາງຫາວແລ້ວແລປ ອກໃບກັນຫ ຼ ົ ນ ເໝ ືອນດ ັ່ງເມ ງ ພ ູ່ເມ ງ ເ ຜ ົ ້ ງ ບ ິ ນ ກ ອ ກ
ກ ້ ວ ກ ັ ນ ໄ ປ ມ ງ ເ ໝ ື ອ ອ ງ ກ າ ກ ທ ້ ົ ມ ວ ນ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ພ ຣ ະ ຣ ັ ສ ີ ຕ ິ ນ ເ ປ ັ ນ ພ ໍ ່ ກ ໍ ເ ທ ັ ນ
ທ ້ ົ ວ ສ ັ ງ ຄ ີ ບ ພ ຣ ະ ລ ີ ຈ ັ ນ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ລ ູ ກ ແ ຫ ່ ງ ຕ ິ ນ ຮ ງ ນ ສ າ ຕ ະ ສ ິ ນ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ດ ີ ບ ິ ງ ນ ັ ກ ເ ໝ ື ອ
ກ ວ ່ າ ຕ ິ ນ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ຈ ົ ງ ຄ ິ ດ ໃ ຈ ວ ່ າ ສ ່ ວ ນ ດ ັ ່ ງ ທ ້ ົ າ ວ ສ ັ ງ ຄ ີ ບ ພ ຣ ະ ລ ີ ຈ ັ ນ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ລ ູ ກ
ແ ຫ ່ ງ ກ ູ ນ ້ ົ ມ າ ຕ າ ວ ່ າ ຣ ງ ນ ສ າ ຕ ະ ສ ິ ນ ກ ັ ບ ຄ ອ ມ ກ ູ ແ ລ ້ ວ ແ ລ ບ ັ ງ ເ ກ ີ ດ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ດ ີ ບ ິ ງ ກ ວ ່ າ
ກ ູ ສ ັ ນ ນ ີ ້ ຣ ອ ບ ວ ່ າ ທ ້ ົ າ ວ ສ ັ ງ ຄ ີ ບ ພ ຣ ະ ລ ີ ຈ ັ ນ ບ ໍ ່ ແ ມ ່ ນ ລ ູ ກ ກ ູ ທ ່ ງ ງ ແ ທ ້ ບ ໍ ່ ສ ິ ງ ໃ ສ ຊ ະ ແ ລ
ບ ັ ດ ນ ີ ້ ຄ ວ ນ ກ ູ ພ ຣ ະ ອ ິ ງ ອ ະ ທ ິ ຖ ານ ສ ່ ງ ທ ວ າ ຍ ກ ູ ກ ່ ອ ນ ເ ທ ີ ້ ນ ຄ ັ ນ ວ ່ າ ເ ຈ ້ ົ າ ຣ ັ ສ ີ ຄ ິ ດ ໃ ຈ ສ ັ ນ
ນ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ າ ຈ ົ ງ ກ ລ າ ວ ເ ຊ ີ ญ ລ ູ ກ ຕ ນ ທ ້ ົ າ ສ າ ມ ຄ ວ ນ ງ າ ງ ເ ພ ງ ສ ແ ລ ທ ້ ົ າ ວ ສ ັ ງ ຄ ີ ບ
ພ ຣ ະ ລ ີ ຈ ັ ນ ວ ່ າ ກ ູ ອ ຣ າ ເ ຈ ້ ົ າ ລ ູ ກ ຣ ັ ກ ທ ້ ົ າ ສ າ ມ ບ ັ ດ ນ ີ ້ ກ ູ ພ ໍ ່ ກ ໍ ນ ັ ກ ໄ ຄ ່ ປ າ ກ ອ າ ບ ນ ້ ໍ າ ຊ ໍ ຣ ະ ເ ນ ື ້ ອ
ຕ ິ ນ ມ າ ກ ນ ັ ກ ແ ລ ເ ຈ ້ ົ າ ທ ້ ົ າ ๔ ພ ໍ ่ ລ ູ ກ ຈ ົ ງ ໄ ປ ອ າ ບ ນ ້ ໍ າ ສ ມ ຸ ດ ໃ ນ ກ າ ລ ະ ບ ັ ດ ນ ີ ້ ກ ໍ ພ ໍ ่ ເ ທ ີ ้ ນ
ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ้ ນ ເ ຈ ้ ົ າ ທ ้ ົ າ ส า ม จ ົ ง พ ้ อ ม ก ั บ ข ว า ง ค ำ พ ่ ำ แ ห ่ ง ต ิ น ว ่ า ส า ท ุ ก ๆ ก ่ อ ้ า แ ล ๆ
ข ้ า ท ้ ົ า ส า ม พ ี ่ น ้ อ ง ก ็ ม ั ก ไ ค ่ ป า ก ไ ป อ า บ น ้ ำ ม า ก ก ่ อ น ะ แ ล ว ่ า ด ั ่ ง น ั ้ น แ ล ้ ว เ ຈ ้ ົ า
ท ้ ົ า ๔ พ ่ ำ ล ู ก ก ็ พ ้ อ ม ก ั น ไ ป ถ ึ ง แ ม ่ น ้ ำ ม ะ ห า ส ม ุ ด แ ล ้ ว เ ຈ ้ ົ า ร ั ส ี จ ึ ง ถ ามว่า
ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ ท อ ะ ถ า เ ຈ ้ ົ า ท ้ ົ า ย ท ั ย อ ั น พ ี ่ พ ั ก ร ั ก ส า ป ่ า ไ ม ้ ถ ึ ง ด อ ย ท ั ้ ง ม ั น บ ั ด ນ ี ้ ผ ู ้ ข ้ า
จ ก อ ะ ท ิ ถ า น ส ่ ง ท ว า ย ถ ู ล ู ก ผ ู ้ ข ้ า ท ้ ົ า ส า ม น ล อ ง ถ ู ถ ้ า ว จ ก บ อ ก เ ท อ ะ ถ า ม
ล ึ ง น ้ ำ ท ั ้ ง ม ั น ถ ้ ำ บ ุ ค ล ะ ผ ู ้ ใ ด เ ม ่ น ล ู ก ผ ู ้ ข ้ า แ ท ้ ด ั ่ ง น ั ้ น ข ໍ ใ ห ้ ล อ ย น ้ ำ ค ืน ม า
ท ้ ົ า ม ู ้ ข ้ า ย า ข ้ า ย า ง ม ง ก ็ ข ้ า แ ท ้ ง ถ ้ ำ บ ุ ค ล ะ ผ ู ้ ใ ด บ ่ เ ม ่ น ล ู ก ผ ู ้ ข ้ า ถ ื ว ่ า ผ ู ้
ท ั ้ ง ร ู ้ แ ล ้ ว แ ล เ ก ิ ด ม า ด ั ่ ง น ั ้ น ข ໍ ใ ห ้ ล อ ย น ้ ำ ท ิ ้ ง ไ ป ท ้ า ย า ไ ด ้ ค ืน ม า ก ็ ข ้ า แ ท ้ ง
ถ ้ ำ บ ุ ค ล ะ ผ ู ้ ใ ด ก ะ ท ำ ส ั จ จ ะ อ ะ ท ิ ถ า น ส ่ ง ท ว า ย ถ ู ส ั น น ั ้ น แ ล ้ ว ล อ ก อ ุ ้ ม เ อ า
ล ู ก ท ้ ົ า ส า ม ม า ย แ ก ่ อ ง ถ ุ ม ล ึ ง น ้ ำ พ ้ อ ม ก ั บ เ ห ื ้ อ ก ง อ ท ั ้ ง น ั ้ น แ ล ( ) น ั ้ น ท ้ ົ า ว ส ั ง
ค ี บ พ ร ะ ล ี จ ั น ท ้ ົ า ส อ ง พ ี ่ น ้ อ ง ก ็ บ ่ ล อ ย น ้ ำ ค ืน ม า ก ็ ท ่ ำ พ ้ อ ม ก ั ( ) อ ย ข ว ้ า ม น ้ ำ

มะหาสมุกไปเมื๊อหน้าแล้ว ลวงภว้างไก้ร้อยโยกชนะภ็จ๋าไปเถ๋างเภาะกอบ
อันบ๋างเป้นหื๊สุกขาสำธานมามภนัก ห้ าวสัง๎คีบพธะลิจันหัาสอางพี้น้องภ็
ไปนิธะมิกเป้นเมื๊องอันบ๋าง ชื๊อ่าเมื๊องภาสีมะหานะกอบลวงภว้างมินหิน
ภ โยกชนะแล้ว เจ้าหัาสองภ็ชั้นิธะมิกเป้นธ้อวงงกุ้มจอบแลผาสากธาช
มุนหงบ แลเธื๊อบชานแลช้างม้า วิอกวาย หมู หมา เป๊กไก่ มีคิบเคื๋อง
หัามอบ มีหัาคิบบิางชายบ้อยใหง่ แลเสบาอามาดบางสนิมภิมมะอั๋หัา
มอบภ็บ่อากจักบับอ่านไก้แล้ว เจ้าหัาสองภ็พ้อมกันสเวียธาชสันปัตติ
ในเมื๊องภาสีมะหานะกอบ [๑]ห้าวพธะลิจับวันบั้นภ็แล้วเห้านี๊ก่อนแล.

บัดนี๊จักจาเถิงบางแพงสี อันลอยบ้ำสมุกคืนมาเถิงเจ้าธัสสีคิน
เป้นพ่ำก่อนแล ในเมื๊อบางแพงสีลอยบ้ำคืนมาเถิงพ่ำแล้ว เจ้าธัสสีภ็มี
คำลงกื๊อโภกโภหามามภนัก เจ้าจิ๋งคิงใจอ่าบางไดอันเป้นเมังแห่างภูนี๊ ภ
เป้นอันภธะบิกคิกจาภภูมามภนัก ภ็ไปหุ้มฮู้กับถอมชายผู้อื๋นไก้ลูกสองคิน
แล้วนี๊เด คันอ่าเจ้าธัสสีคิงใจสันนี๊แล้วเจ้าจิ๋งถามบางแพงสีอันเป้นลูก
แห่างคินอ่าดูธาบางแพงสีลูกธักพ่ำ ยามเมื๊อภูพ่ำหนีไปคอ่าหาลูกไม้แลหิว
มันในภางอันเห้าคำมืดแล้วจิ๋งคืนมาดั๋งนั้น เจ้าลูกธักยังเหันบุคละผู้ใด
มาปากจาเอ้าอากันหุ้มกับถอมแม่แห่างเจ้าแก่ลืรู้อ่าบ่มีภพ่ำจา เมื๊อนั้น
บางแพงสีจิ๋งขานคำพ่ำแห่างคินอ่า ข้าแก่พ่ำภูเป้นเจ้าในเมื๊อเจ้าภูหนีไปยิน
ขอายหาลูกไม้แลหิวมันมาล้างตูข้าหังแม่ลูกอันนั้น บังมีพธะอาหิกขะ
เดกจากชั้นฟ้าลิงมาภะทำมิคสาจานกับถอมแม่แห่างข้าไก้ปีบ๋างแล้ว หัาว
สังคีบพธะลิจับอันเป้นบ้องแห่างข้าจิ๋งเกิดมาภ็ข้าแล เมื๊อนั้นเจ้าธัสสีไก้
ยินบางแพงสีภล่าวสันนี๊ เจ้าจิ๋งหักเอาไม้คีบางแพงสีสามบากแล้วเจ้า
จิ๋งภล่าวอ่าดูธาอีภาละอีบีก่อยร้าย แม่มีงหุ้มฮู้จากภภูไก้ลูกสองคินสันนี๊
เหดฉันี๊มีงจิ๋งบ่บอกแก่ภูนี๊จา อันว่าเอือหัาสองแม่ลูกปากไก้พธะอา

---

๑ ใน ง ลาน จาน ก่า ฆบ ติม "ถือว่าห้าวสังคีบได้เป้นเจ้าเมืองๆ มี บางๆ สนิม ได้หมื่น ๑ นั้น ห้าวพธะลิจับ" ถุมธาก "วังหน้า มีบางสนมได้หมื่น ๑ พันด้วงงวกับ นั้นแล ภ วบั้นห้าวสังคีบได้สเวียเมืองภาสีมะหานะกอบ ห้าวพธะลิจับได้เป้นวังหน้า ภ็แล้วเห้ อนแล" (หน้า ๖๑)

ท็ดเป้นผัวแท้ถ้วนั้น มีๆจ้ำเป้นผังพระอาท็ดกับถอมแม่นั้นแท้น ภูภ
จักหนีไปพ้นภูมีๆภ็จ้ำเมือหาแม่มีๆตามใจมักมีๆนั้นแท้น เมือนั้นบาๆเพา
สีจ้ำอานถำพ่อแท่ๆติบว่า ข้าแก่พ่อเป้นเจ้าเรียข้าผู้ลูกภ็บ่ได้บอกแก่พ่อเป้น
เจ้าแท้แล ยามเมือข้าได้เทับพระอาทิดมากะทำมิจสาจานกับถอมแม่
แท่ๆข้าอันนั้น ข้าภ็ทำถมีๆใจว่าโอนำแม่แท่ๆภูนี้ภ็มีใจกระบิดคิดจากพ่อ
แท่ๆภูสันนี้ ยามเมือภูจักบอกแก่พ่อนั้นลืภ็ซ้ำป้านภ็อพ่อเป้นเจ้าจักข้าฟัน
ด่าตีแม่แท่ๆภูแลนำ ถันว่าภูบ่๑ บอกแก่พ่อแท่ๆภูแท้ถ้วนั้น พระอาทิด
อันเป้นผู้แม่แท่ๆภูภ็จักข้าฟันด่าตีแม่แท่ๆภูแลนำ ภ็ทำเอิาแต่บุนพ่อแลแม่
แท่ๆภูเป้นแท้น ข้าผู้ลูกถมีๆใจสันนี้ ข้าผู้ลูกจ้ำบ่บอกแก่พ่อเป้นเจ้าเพือ
ถ้วนั้น บันพ่อเป้นเจ้าบ่เมือปู่กับถอมแม่แท่ๆข้าแท้ถ้วนั้น พ่อเป้นเจ้าป่า
ไถ้ประอางข้าผู้ลูกแด่แท้น ข้าผู้ลูกภ็จักไปปู่กับถอมพ่อเป้นเจ้านั้นแล
ท่อาผู้ข้าจักถืบไปบอกแม่แท่ๆข้าก่อนภ็ข้าแท้น ถันว่าผู้ข้าถืบไปบอกแม่
แท่ๆข้าได้รู้แจ้งแล้อ ข้าภ็จักถืบมาหาพ่อเป้นเจ้าในท็นี้แล ท่อาแม่
แท่ๆข้าได้ทำผิดพ่อเป้นเจ้าแล้อสันนี้ ถันว่าแม่แท่ๆข้ามีขันเผิๆขันหมบ
มาถาระอะพ่อเป้นเจ้า บ้าๆจักลุภะโทดโผดพายแล้อแลถืบเมือปู่กับถอม
แม่แท่ๆข้านั้นลื รู้อาบ่ลุภะโทดโผดพายแล้อแลบ่ถืบนั้นภ็ข้าจา เมือ
นั้นพระรัสสีจ้ำภล่าวอ่า พ็ทเทกูธาบาๆลูกธักพ่อแม่นอ่าแม่แท่ๆเจ้ามี
หมื่นเงินแสนถำมาให้แก่ภูพ่อ เพือให้ลุภะโทดโผดพายถ้วนั้นภูพ่อภ็บ่ลุภะ
โทดโผดพายได้แล ส่อนถ้วบาๆใถอันเป้นแม่แท่ๆเจ้าลูกธักนั้นภ็ถื ภ็ทาก
เกิดมาแต่ติบติอเหื้อใถแท่ๆภูพ่อสีๆถมอ เทถวีลีจ้ำมาภระบิดคิดจากภู
พ่อยามถมอเป้นถ้วเกิดในท็อื่นมา บ่เกิดในติบติอเหื้อใถแท่ๆภูพ่อมานั้นบา
ถันว่าภูพ่อปากได้เมังมา "ตุ้มตอบสอมสุ่มลูกเต้า"๒ ถ้วนั้น ภูภ็จักซ้ำขัดสี
เหื้อใถภูพ่อมาปั้นแปๆติกแต่ๆเอายามถมอบ่ยากสังภ็พ่อแล เมือนั้นบาๆ
แผาสีได้ยินถำพระรัสสี อันเป้นพ่อแท่ๆติบภล่าวเป้นถ้อยถำอ[illegible]ยงาบช้า

---

๑ "บ่" ถวนตัดออก

๒ ใบ ลาน จาน ก่า ฆบ "ตุ้ม ตอม สอมลูกเต้า" หน้า ๖๕

ก้ำแຂวงมาภนักสันนั้ น นางจิ๋วซ้ำกล่าวอ่าข้าแก่พ่ำเป้นเจ้า ถันว่าพ่ำเป้น
เจ้าบ่ำเอิาแม่แท่างข้าเป้นเมังแท้ถ้วนั้ น ข้าผู้ลูกภ่อำเอิาแม่แท่างข้ามาปู่
ภับถอมผู้ข้า เพื่อจักล้างกูเพิางพาอาไสพ่ำเป้นเจ้าถ้วนั้ น บ้างจักใท้ผู้ข้า
เอิามาลีรู้ว่าบ่ำใท้เอิามาภ่อข้าจา เมื่อนั้นพระธัสสีจิ๋วกล่าวอ่าพันเทกูธา
นางเทกถ้วลีเจ้าลูกธักจิ๋วจักเอิาแม่แท่างเจ้ามาปู่ภับถอมภูพ่ำนั้นจา ผิว่า
จักตามใจภูพ่ำอันถูกนั้นบา แม่นว่าในเภาะถอนที่นั้กก็ ภูพ่ำภ่ำบ่ำปากใท้
แม่แท่างนางปู่นั้นแล เมื่อนั้นนางแพงสีไก้ยินคำพ่ำแท่างตินตักขาถสิน
พางบ่ำเอิาแม่แท่างตินมาเป้นเมังถ้วนั้น นางจิ๋วคนิงใจว่าไอนำพระอาทิก
เสือขิบ พระอาทิกเสือกิน พระอาทิกฟ้าผ่ามิงเรีบ เทกถ้วลีมิงจิ๋วมา
ม้างป้าวเผเรือนใท้พ่ำแลแม่แท่างภูพักพาภจากหว้ากันนี้จา ถันว่านาง
คนิงใจสันนี้แล้ว นางก็ตีอิกร้องใท้มาภนักแล้ว นางภ่อถถืนเมื่อหา
แม่แท่างตินอันปู่ในถ้ำที่นั้นทั้นแล ถันว่านางเมื่อธอกปากถ้ำแล้วนางภ่
บ้างโง่นทึนร้องใท้ก้วยคำว่าไอนำ ถึกเมื่อพ่ำแท่างภูหาลูกไม้หิวมันถืนมา
เถิงปากถ้ำที่นั้นแล้ว ภูภ่อำแล่นมาต้อนมารับลูกไม้แลหิวมันภับถอมพ่ำภูใน
ปากถ้ำที่นั้นแลนา ภูภ่อำเหื่อใจพระอาทิกมาภะทำราวีแป่ม้างเรือนชาน
ภูอันปู่ในถ้ำที่นั้นใท้มุ่นอายจิบหายเสังนั้นบ้างยามถง อ เป้นถ้วนอนหับแล้ว
แลฝันเหันอันร้ายขนาถบาถหิวใจนั้นแลนำ ในเมื่อภูจักปู่ภับถอมแม่แท่าง
ภูในถ้ำที่นั้ล ภูภ่อข้าถึกธอกถึกเถิงพ่ำแท่างภูแท้นา ถันว่าภูจักหนีไปภับ
ถอมพ่ำแท่างภูนั้ล ภ่มาถึกธอกถึกเถิงแม่แท่างภูอันปู่ในถ้ำผู้ถงอนั้นา ถัน
ว่าภูหากประอางแม่แท่างภูหนีไปนั้ใถ แม่แท่างภูภ่อนตายนั้นแลนา
เทถว่าบ่ำมีถินผู้ใถมาหาลูกไม้หิวมันมาล้างกู แม่แท่างภูนั้นเป้นผู้ชายภ่
บ้างนำขิบขวายหากินพ่สิบพ่ปากบ่ำทุกยากภสันใถ แม่นว่าภูบ่ำไปกินถอมภ่
บ่ำหัวตายก้วยง่ายแลนา ในเมื่อนางแพงสีบ้างอยโง่นทึนใท้ปู่แต่เช้า
เท้าเถิงภอางแลงถ้วนั้น ส่วนถ้วนางใถอันปู่ในถ้ำที่นั้น นางภ่ถอางหา
ลูกแลผิวแท่างตินไปอาบน้ำบ่ำมาจักเห็อถ้วนั้น นางจิ๋วใก้ยินสงนางแพง
สีร้องใท้ปักตูถ้ำที่นั้น นางจิ๋วแล่นออกมาถามว่า ดูธาแพงสีลูก

ຮັກແມ່ ສ່ວນລັ້ງທ້າວສັງຄີບພຣະລີຈັນ ແລພຣະຣັສສີອັນເປັນພໍ່ແທ່ງເຈ້າໄປປູ
ທີ່ໃດເຈ້າຈົ່ງມານັ້ງງອຍໂງ່ນຫີນຮ້ອງໄຫ້ປູ່ຜູ້ງອກໍ່ແມ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີ
ຈົ່ງກລ່າວເຊີ່ງແມ່ແທ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ແມ່ເປັນເຈ້າຜູ້ຂ້າເຮີ່ຍ ບາມເມື່ອຕູຂ້າ
ທັ້ງ ๔ ພໍ່ລູກໄປອາບນ້ຳ ທີ່ນີ້ພໍ່ເປັນເຈ້າຈົ່ງອຸ້ມເອົາຕຸຂ້າທັ້ງ ມີ ເອ໊ີຍນ້ອງບາຍ
ແກ່ວງລົງໄປໃສ່ນ້ຳທີ່ນັ້ນເທ໊ີ່ອກງອກັນ ສ່ວນລັ້ງທ້າວສັງຄີບພຣະລີຈັນກໍ່ລວດ
ລອຍນ້ຳໜີ້ເມ໊ືອໜ້າ ຜູ້ຂ້າຈົ່ງລອຍນ້ຳຄືນມາຜູ້ງອກໍ່ຂ້ານາ ຄັນວ່າຜູ້ຂ້າລອຍ
ນ້ຳຄືນມາຮອດມາເຖິ່ງພໍ່ເປັນເຈ້າແລ້ວລັ້ງນັ້ນ ພຣະຣັສສີຕົນເປັນພໍ່ຈົ່ງກລ່າວເຊີ່ງ
ຜູ້ຂ້າວ່າ ຕາກະຕູຣານາງແພງສີລູກຣັກພໍ່ ສ່ວນລັ້ງທ້າວສັງຄີບພຣະລີຈັນນັ້ນບໍ່
ແມ່ນລູກແລເທ໊ີ່ແຕ່ບ້ຳແມ່ນລູກແທ່ງກູແຕ່ເຈ້າຜູ້ງອນີ້ແລ ວ່າລັ້ງນີ້ແກ່ຜູ້ຂ້າແທ້
ນາ ອັນນ໊ຶ່ງພຣະຣັສສີອັນເປັນພໍ່ແທ່ງຂ້າຕັສສະຮູ້ແຈ້ງວ່າ ທ້າວສັງຄີບພຣະລີຈັນ
ເປັນລູກຜູ້ອ໊ຶ່ນ ຮອບວ່ານາງໄຄຫ໊ຶ່ນຜູ້ຈາກກູບໍ່ສົ່ງໄສຊະແລ ວ່າລັ້ງນັ້ນບໍ່ຂາດສາຍ
ພໍ່ເປັນເຈ້າຈົ່ງຈັບເອົາແສ້ຫວາຍມາຕີຜູ້ຂ້າສອງບາດສາມບາດ ຜູ້ຂ້າຈົ່ງໄດ້ບອກ
ບ້ຳກິຈຈະກຳອັນແມ່ກະທຳຜິດນັ້ນໃຫ້ແກ່ພຣະຣັສສີ ອັນເປັນພໍ່ແທ່ງຂ້າຮູ້ແຈ້ງ
ແລ້ວແລ ໃນເມ໊ືອຂ້າຜູ້ລູກບໍ່ບອກແກ່ພຣະຣັສສີ ອັນເປັນພໍ່ແທ່ງຂ້າກໍ່ເຈ້າກໍ່ຕັສສະ
ຮູ້ແຈ້ງ ແຕ່ທ້າວສັງຄີບພຣະລີຈັນນັ້ນລອຍນ້ຳໜີ້ພຸ້ນແລ ຮອບວ່າພຣະຣັສສີອັນ
ເປັນພໍ່ແທ່ງຂ້າສ່ງງຫວາຍສັຈະອະທິຖານ ແລ້ວຈົ່ງບາຍແກ່ວງຝູງຂ້າທັ້ງ
ຫຼ້ວງຖ໊ືມໃສ່ນ້ຳບໍ່ສົ່ງໄສກໍ່ຂ້າແລ ເມ໊ືອນັ້ນນາງໄຄໄດ້ຍິນຄຳນາງແພງສີກລ່າວບອກ
ບ້ຳກິຈຈະກຳອັນຕົນກະທຳຜິດແກ່ພຣະຣັສສີລັ້ງນັ້ນ ນາງກໍ່ມີໃຈອັນຄຶງດປ້ອຍດ່ວ
ນາງແພງສີນາກນັກ ດ້ວຍຄຳວ່າຕູຣານ໊ຶ່ງຄືນຄ່ອຍເທດລັ້ງລ໊ືມ໊ຶ່ງຈົ່ງບອກບ້ຳກິຈ
ຈະກຳອັນກູກະທຳຜິດແກ່ພໍ່ແທ່ງນ໊ຶ່ງນີ້ຈາ ຄັນວ່ານາງກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງ
ຈົ່ງບາຍແຂນນາງແພງສີ ແກວ່ງຖ໊ືມໄປຕົກໃສ່ປ່າຍໄມ້ອັນນ໊ຶ່ງສ່ວນລັ້ງປ່າຍໄມ້
ອັນນັ້ນກໍ່ເປັນພຸ່ມເປັນເພ໊ືອຍ ແລນ໊ີ້ກ໊ືງວ່າສາຂາອັນດົກອັນໜາງນາງກໍ່ລວດໄປ
ຄ້ວງປູ່ເໜ໊ືອວ່າໄມ້ທີ່ນັ້ນ ເປັນລັ້ງນອນປູ່ "ໃນພຸ່ມ"[1] ອັນເປັນທີ່ຢູ່ທີ່ນອນແທ່ງ
ເດັກນ້ອຍນັ້ນແລ ໃນເມ໊ືອນາງໄຄແກວ່ງນາງແພງສີຖ໊ືມໄປແລ້ວ ນາງກໍ່ມີໃຈອັນ
ຄຶງດແລ້ວດ່ວປ້ອຍລູກແທ່ງຕົນນາກນັກ ນາງກໍ່ລວດເຂ້ົ້າໄປຢູ່ໃນຖ້ຳອັນເປັນທີ່ຢູ່
ແທ່ງຕົນນັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນນາງແພງສີກໍ່ຜີປອງລົງຈາກພຸ່ມໄມ້ອັນຕົນ[illegible]ງຢູ່ນັ້ນມາ

---

๑ ໃນ ໃບ ລານ ຈານ ກ່ຳ ຂຽນ "ອຸ່" ໜ້າ ມ๑

ເຖິງດິນແລ້ວນາງກໍຊ້ຳຄືນມາເຖິງປາກຖ້ຳທີ່ນັ້ນ ແລ້ວນາງກໍຊ້ຳນັ່ງໄຫ້ງ້ອຍໄງ່ນ ຫີນປູ່ທີ່ເກົ່າແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ເມື່ອ(ນັ້ນ)ນາງໄຄຕົນເປັນແມ່ກໍຊ້ຳໄດ້ບິນສງ່ານາງ ແພງສີຄືນມານັ່ງໄຫ້ປູ່ບໍ່ປ່າບໍ່ເຊົາດັ່ງນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈອັນອີດູ່ ໜາລູກແຫ່ງຕົນມາກ ນັກ ນາງຈຶ່ງຄິງໃຈວ່າໂອນໍ່ ໜາກໄດ້ກະທຳຜິດ ຜົວແຫ່ງ ໜ່ ມີໂທດເຖິງຕາຍສັນ ນີ້ແລ້ວ ລູກ ໜ່ ຈຶ່ງໄດ້ບອກແກ່ຜົວ ໜ່ ແລນາ ໃນເມື່ອລກ ໜ່ ເຫັນ ໜ່ ກະທຳຜິດແລ້ວແລ ໄປບອກແກ່ຜົວ ໜ່ ຕາມໂທດດັ່ງນັ້ນ ໜ່ ເລົ່ານາປ້ອຍວ່າຕີລູກແຫ່ງ ໜ່ ສັນນີ້ກໍບໍ່ສົມບໍ່ ຄວນແກ່ ໜ່ ແທ້ດີ ໜ ແລ ເຫດວ່າ ໜ່ ໜາກໄດ້ກະທຳຜິດແລ້ວລູກ ໜ່ ຈຶ່ງໄດ້ບອກແກ່ ຜົວ ໜ່ ນັ້ນແລ ບັດນີ້ ໜ່ ປ່າໄດ້ກະທຳຮ້າຍແລວ່າຕີລູກ ໜ່ ນັ້ນເທົ່ານ ຍາມເມື່ອພຣະ ອັສສີເຫັນ ໜ່ ກະທຳຮ້າຍແລປຣະວາງ ໜ່ ເສັ່ງກໍດີ ລູກ ໜ່ ກໍຈັກປ່ຽ ໜ ງ ໜ່ ໃຫ້ ໜ່ ຕາຍເປົ່າ ເນົ່າດ ງ ອນັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງໄຄຄິງໃຈສັນນີ້ແລ້ວ ນາງຈຶ່ງຊ້ຳອອກຖ້ຳ ມາເຖິງ ລູກແຫ່ງຕົນ ບໍ່ ມີ ນາງ ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີກໍຊ້ຳລ້ຽງເຫັນແມ່ແຫ່ງຕົນເຂົ້ ມາສັນນັ້ນ ນາງກໍຊ້ຳປ້ານແມ່ແຫ່ງຕົນບາຍ:ແກ່ວາງ ໜ ມເໜືອນດັ່ງເກົ່ ນາງກໍ ຊ້ຳແລ່ນ ໜ ນີ້ແລ້ວແລຮ້ອງໄຫ້ດ້ວຍຄຳວ່າ ອີ້ແມ່ເຮີຍ ຂ້ອຍ ໜ ຈິ່ແລ້ວ ຂ້ອຍ ໜ ຫ ຳ ບແລ້ວ ຂ້ອຍ ໜ ເຊົ ແລ້ວ ຂ້ອຍ ໜ ບໍ່ເວ້ ໃຫ້ແກ່ ໜ ພໍ່ແລ້ວ ວ່າດັ່ງນັ້ນປູ່ ໄ ຈ້ ໆ ບໍ່ຂາດສາຍ ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງ ໄ ຄກໍ ເຫັນ ນາງ ແພງ ສີ ຮ້ອງ ໄ ຫ້ ແ ລ້ ວ ແ ລ ແ ລ່ ນ ນ ີ ສັນນັ້ນ ນາງກໍ ມີ ຄຳ ເອັ ນ ໃ ສ່ ລ ກ ແ ຫ່ ງ ຕົ ນ ວ່ າ ຕາ ຕ ະ ກ ູ ຮ າ ເ ຈ ້ າ ລ ກ ຮ ັ ກ ແ ກ ່ ແ ມ ່ ເ ຈ ້ າ ລ ກ ຮ ັ ກ ປ ່ າ ໄ ດ ້ ປ ້ ານ ກ ວ ່ າ ກ ູ ແ ມ ່ ຈ ັ ກ ດ ່ າ ຕ ີ ແ ລ ປ ້ ອ ຍ ດ ່ າ ບ າ ຍ ແ ກ ່ ວ າ ງ ຖ ົ ມ ເ ໜ ື ອ ນ ດ ັ ່ ງ ເ ກ ົ ່ າ ນ ັ ້ ນ ແ ຫ ນ ເ ຈ ້ າ ລ ກ ຮ ັ ກ ຈ ່ ງ ຄ ືນ ມ າ ຫ າ ກ ູ ແ ມ ່ ກ ່ ອ ນ ເ ທ ົ ້ ານ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ແ ພ ງ ສ ີ ໄ ດ ້ ບ ິ ນ ຄ ຳ ແ ມ ່ ເ ອ ັ ນ ຮ ້ ອ ງ ຄ ືນ ມ າ ສ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ າ ກ ໍ ບ ໍ ່ ຄ ືນ ກ ໍ ທ ໍ ່ ຢ ືນ ຢ ູ ່ ຄ ້ າ ແ ມ ່ ແ ຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ສ ິ ້ ນ ໃ ຈ ເ ຫ ດ ວ ່ າ ເ ຈ ້ າ ບ ັ ງ ປ ້ ານ ກ ິ ວ ແ ມ ່ ແ ຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ປ ້ ອ ຍ ດ ່ າ ຂ ້ າ ຕ ີ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ໄ ຄ ກ ໍ ໄ ປ ເ ຖ ິ ງ ນ າ ງ ແ ພ ງ ສ ີ ແ ລ ້ ວ ຈ ິ ່ ງ ຖ າ ມ ວ ່ າ ຕ າ ຕ ະ ກ ູ ຮ າ ເ ຈ ້ າ ລ ກ ຮ ັ ກ ແ ກ ່ ແ ມ ່ ຍ າ ມ ເ ມ ື ່ ອ ກ ູ ແ ມ ່ ໄ ດ ້ ກ ະ ທ ຳ ຜ ິ ດ ເ ປ ັ ນ ໂ ທ ດ ເ ຖ ິ ງ ຕ າ ຍ ສ ັ ນ ນ ີ ້ ພ ຣ ະ ອ ັ ສ ສ ີ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ພ ໍ ່ ແ ຫ ່ ງ ເ ຈ ້ າ ບ ັ ງ ຈ ັ ກ ລ ້ ຽ ງ ກ ູ ແ ມ ່ ໄ ວ ້ ເ ປ ັ ນ ຂ ້ ອ ຍ ຂ ້ າ ຕ ັ ກ ນ ້ ຳ ສ ່ ອ ຍ ຕ ິ ນ ນ ັ ້ ນ ລ ື ຮ ູ ້ ວ ່ າ ຈ ັ ກ ຟ ັ ນ ກ ູ ແ ມ ່ ໃ ຫ ້ ຕ າ ຍ ເ ສ ັ ່ ງ ກ ໍ ແ ມ ່ ຈ ວ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ແ ພ ງ ສ ີ ຈ ຶ ່ ງ ຂ ວ ນ ຄ ຳ ແ ມ ່ ແ ຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ແ ມ ່ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ າ ກ ະ ທ ຳ ໂ ທ ດ ອ ັ ນ ໃ ຫ ຍ ່ ຫ ລ ວ ງ ນ ັ ກ ສ ັ ນ ນ ີ ້ ພ ຣ ະ ອ ັ ສ ສ ີ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ພ ໍ ່ ແ ຫ ່ ງ ຂ ້ າ ກ ໍ ບ ໍ ່ ປ ້ ອ ຍ ດ ່ າ ແ ລ ຂ ້ າ ຕ ີ ກ ໍ ບ ໍ ່ ເ ອ ົ າ ເ ປ ັ ນ ທ ່ າ ( ) ຈ ຂ ້ ອ ຍ ຂ ້ າ ພ ໍ ່ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ າ ກ ໍ ຈ ັ ກ ປ ຣ ະ ວ າ ງ ແ ມ ່ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ າ ໜ ີ ເ ສ ັ ່ ງ ເ ປ ົ ່ າ ຕ າ ຍ

ນັ້ນແລ ແມ່ນວ່າແມ່ເປັນເຈົ້າຈັກຂົນຂວາຍ ຫາຂັນເຜົ້າລຸງນຂັນທຸງນໄປຄາຣະວະ
ສົມມາພໍ່ເປັນເຈົ້າໃຫ້ລຸກະໂທດອັນນັ້ນເສັ້ງແລ້ວແລ ແມ່ເປັນເຈົ້າຈັກໄປປູ່ດອມກໍບໍ່
ໄດ້ບໍ່ທໍ່ແຕ່ພຣະຣັສສີຈັກເອົາແມ່ເປັນເຈົ້າເປັນເມັ່ງນັ້ນດວຍ ແມ່ນວ່າຂ້າຜູ້ລຸກຂໍ
ດອມພຣະຣັສສີວ່າຈັກເອົາແມ່ເປັນເຈົ້າໄປລ້ຽງດູ ໃນສຳນັກພໍ່ເປັນເຈົ້າດາຍດອກ
ກໍບໍ່ໄດ້ແມ່ເປັນເຈົ້າຍາຄນຶ່ງໃຈວ່າຈັກໄດ້ເປັນເມັ່ງ ພຣະຣັສສີດົນນັ້ນກໍຂ້າເທົ້ນ
ແມ່ນວ່າຂ້າຜູ້ເປັນລຸກນີ້ກໍດີ ພຣະອັສສີກໍມີຄຳໂກດຄຸງດໃຫ້ແກ່ຂ້ານາກນັກເຫດ
ວ່າຂ້າບໍ່ໄດ້ບອກແຕ່ປະຖົມຫົວທີ່ແກ່ພໍ່ແຫ່ງຂ້ານັ້ນແລ ແມ່ນວ່າຂ້າຜູ້ລຸກຈັກຄືນ
ມາຫາແມ່ເປັນເຈົ້າໃນກາລະບັດນີ້ກໍດີ ພຣະຣັສສີອັນເປັນພໍ່ແຫ່ງຂ້າກໍບັງໂກດ
ເຄັ່ນຫ້ານໄວ້ບໍ່ໃຫ້ຂ້າຜູ້ລຸກມາຫາແມ່ເປັນເຈົ້ານັ້ນແລ ຂ້າຜູ້ລຸກຈຶ່ງຂໍວໍຣະບາສາມທີ
ສົ່ທ ພໍ່ເປັນເຈົ້າຈຶ່ງໃຫ້ຂ້າຜູ້ລຸກຄືນມາຄອບໂຄວ ໃຫວ້ສາແມ່ເປັນເຈົ້າໃຫ້ໄດ້ຮູ້ແຈ້ງ
ກໍຂ້ານາ ບັດນີ້ຂ້າຜູ້ລຸກໄດ້ບອກໃຫ້ແມ່ເປັນເຈົ້າຮູ້ແຈ້ງແລ້ວສັ່ນີ ຂ້າຜູ້ລຸກກໍຈັກ
ໜີໄປປູ່ກັບດອມພໍ່ເປັນເຈົ້າພຸ້ນແລ ບັດນີ້ແມ່ເປັນເຈົ້າຈັກກະທຳດັ່ງລຶ່ກໍຂ້າຈາ
ເມື່ອນັ້ນນາງໄຄໄດ້ຍິນຄຳນາງເພງສີກລ່າວສັ່ນີ້ ນາງກໍມີຄຳໂສກທຸກນາກນັກ
ແລ້ວນາງຈຶ່ງກລ່າວເຊີ່ງລຸກແຫ່ງຕົນວ່າ ຕາຕະກູຮາເຈົ້າລຸກຮັກແກ່ແມ່ ຄັ່ນວ່າ
ເຈົ້າລຸກຮັກຈັກໜີໄປກັບດອມພໍ່ແຫ່ງເຈົ້າສັ່ນນັ້ນ ກູແມ່ກໍຈັກຫອດຫົວຕາຍຜູ້ດຽວ
ກໍບໍ່ມີບຸຄລະຜູ້ໃດຫາລຸກໄມ້ແລຫົວນັ່ນມາລ້ຽງນັ້ນແລ ກູແມ່ກໍຈັກຂໍດອມເຈົ້າລຸກ
ຮັກໃຫ້ປູ່ລ້ຽງດູກູແມ່ໃນທີ່ນີ້ ເຈົ້າລຸກຮັກບັ້ງຈັກປູ່ລືຮູ້ວ່າເຈົ້າລຸກຮັກຈັກໄປກັບດອມ
ພໍ່ແຫ່ງເຈົ້ານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງເພງສີ ຈຶ່ງຂານວ່າຂ້າແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າ ຂ້າກໍໄດ້
ຂານຄຳພໍ່ແຫ່ງຂ້າວ່າຈັກໄປເປັນອັນທ່ຽງກໍຂ້າແລ ຜິວ່າແມ່ເປັນເຈົ້ານັກໄຄ່ປາກ
ໃຫ້ຂ້າຜູ້ລຸກປູ່ກັບດອມແທ້ດັ່ງນັ້ນ ຂ້າກໍຈັກໄປຄອບພໍ່ແຫ່ງຂ້າເສັ້ງກ່ອນຂ້າກໍຈັກ
ຄືນມາກໍຂ້າແລ ທໍ່ວ່າຣາທ້າສອງແມ່ລຸກຈຶ່ງພ້ອມກັນໄປຄາຣະວະສົມມາພຣະ
ຣັສສີອັນເປັນພໍ່ແຫ່ງຂ້າໃຫ້ສຸຄະຕິຄະມະນະເສັ້ງກ່ອນກໍຂ້າເທົ້ນ ຫຼອນວ່າພຣະຣັສ
ສີບັ້ງມີໃຈອັນອີ່ຖຸຖຸນາແລ້ວແລ ໃຫ້ແມ່ເປັນເຈົ້າປູ່ກັບດອມກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນ
ນາງໄຄຈຶ່ງຂານຄຳລຸກແຫ່ງຕົນວ່າເອີ ໆ ຣາຈຶ່ງພ້ອມກັນໄປຄາຣະວະສົມມາ
ພຣະຣັສສີອັນເປັນພໍ່ແຫ່ງນາງກ່ອນເທົ້ນ ລາງເທົ້ອພໍ່ແຫ່ງນາງ[illegible]ວ່າງຫາຍຄຳ
ຄຸງດແລ້ວ ກໍຈັກໃຫ້ກູແມ່ປູ່ກັບດອມກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ຄັ່ນວ່າເຈົ້າ[illegible]ສອງແມ່ລຸກ

ต้ามจาอะจาภับถอมภับบໍอะบวมแล้อ บาๆโถภໍติภแต่ๆขันเผ้าขันทูม ทุภสิๆทุภอันแล้อ บาๆโถผู้เปันแม่ภໍษิภไปก่อมแล้อ บาๆแผๆสีจ๊ๆถืขัน ทูมแลขันถอภไม้ไปตามหัๆแม่แหว่ๆติมแล้อ ภໍลอดไปเถิๆเจ้าอัสสีอัน ปู่ในแถมน้ำมะหาสมุดหื้นั้นหั้นแล ถันอ่ามบาๆหัๆสอๆแม่ลูภไปรอดไป เถิๆแล้อ บาๆโถจ๊ๆภ้มขาบลิๆสามหีแล้อ บาๆจ๊ๆบໍขันอื้มถาอะอะสิม มามะฑาอัสสีอันเปันผิวแหว่ๆติมอ่า ข้าแก่เจ้าผิวรักผู้ข้าเรียผู้ข้าภໍได้ภะ ทำผิดเจ้าภูแต่เหื้อถูวนี้ภໍข้าบา ขໍให้เจ้าภูอิดโทดอันน้อยอันใหว่ ผู้ข้า ได้ภะทำผิดแล้อแลให้ผู้ข้าปู่ภับถอมเปันผังเจ้าภูภໍข้าเหื้น ผิอ่าเจ้าภูบໍ่ เอาผู้ข้าเปันผังก้อยเหดอันผู้ข้าภะทำผิดเจ้าภูหໍ่นั้นแท้ ขໍให้เจ้าภูเอาผู้ ข้าไว้เปันข้อยตักน้ำส่อยถืมเจ้าภูภໍข้าเหื้น ผิอ่าเจ้าภูบໍ่เอาผู้ข้าเปันข้อย ข้าหาสาแท้ถ้ามั้น ผู้ข้าภໍจักขໍปู่ภับถอมลูกผู้ข้าพໍให้ได้เพิๆเผะแปะ ห้อยภับถอมเจ้าภูแถ่ภໍข้าเหื้น เมื้อมั้นมะหาอัสสีจ๊ๆภล่าวเซิๆบาๆโถอัน เปันผังแหว่ๆติมอ่าพัทเหดูธาบาๆเริย ใบเมื้อบาๆบໍ่ปากพ ดพาภจาภ หูๆภูพื้ถ้ามั้น เหดถ้าลืมบาๆจ๊ๆมีใจถิดล้วภ้วภอดชายอื้นเสังมั้นจาเมื้อ มั้นบาๆโถจ๊ๆภล่าวอ่าข้าแก่เจ้าภู ส่อนถ้าพระอาทิดอันมาทำมิดสาจาบ ภับถอมผู้ข้ามั้นมันภໍมีเดชะอะนุพาบมาภนักภໍข้าบา ถันอ่าผู้ข้าบໍ่ขับตาม ภับก้อยมันถ้ามั้น มันภໍจักข้าฟันให้ตายเสังเป๋า บໍ่ได้ปู่เปันผังเจ้าภูสืบ ต่ไปได้ภໍข้าแล เมื้อมั้นพระอัสสีจ๊ๆภล่าวอ่าพัทเหดูธาบาๆผิอ่าบาๆบໍ่สู ชิมภับถอมมันแล้อ แลมีใจอันชื่ต่ภูพื้แท้ถ้ามั้น เปันถ้าลืมบาๆจ๊ๆบໍ่บอภ แก่ภูแต่ปะถิมมะหิอทีมั้นจา มิถาอ่าถ้าๆเข้าภับปากบໍ่เปันมั้นลื ผิอ่า ภูพื้บໍ่ส่ๆหวายถูให้แจ้ๆถ้ามั้น พระอาทิดอันเปันฐู้แหว่ๆบาๆภໍจักข้าฟัน ภูพื้ให้ตายเสังบໍ่สิๆภาแลบໍ เมื้อมั้นบาๆโถสีจ๊ๆภล่าวอ่าข้าแก่เจ้าภูผู้ข้า ภໍติภต่ำเปันเถาะเขันผาบแผ้ ภໍจ๊ๆอำแจบแท้บໍ่บอภแก่เจ้าภูภໍข้าแล ทໍ่ อ่าตั้งแถ่มื้เ[illegible]บ้าผู้ข้าภໍจักมีใจอันหูาบจ๊ชื่ต่เจ้าภูหู่งๆแท้ภໍข้าบา ผิอ่า ผู้ข้าบ้ามีใจเ[illegible]ล้วภ้วภอดภับถอมชายผู้อื้นแท้ถ้ามั้น เจ้าภูจ๊ๆข้าฟันเสัง ให้ตายบาโถ้[illegible]ไว้ภໍข้าเหื้น ขໍให้เจ้าภูลุภะโทดโผดผายเหื้อถูวนี้ภ่อนภໍ

ข้าเห็น เมื่อนั้นพระอัสสิจึ่งกล่าวว่า พันทเทกูธาบางเรียแม่นว่าหากมีใจอันชื่อกว้างก่วงมีใจอันกิดล้วงอีกว้างเหฺ็นไปตั้งแต่นี้ ไปเมื่อหน้าภัติ พี่ก็บ่เอาบางเฝันเมังสืบต่ำไปได้แล้วแล เมื่อนั้นบางใดจึ่งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ผีว่าเจ้าภูบ่ปู่ภับถอมผู้ข้าแท้ก็ว้าบั้น เจ้าภูจึ่งข้าฟังผู้ข้าให้ตายเสังแล้ว ซากก็ข้าเห็น แม่นว่าผู้ข้าปู่ใบหัวก็บ่มีผู้ล้างเกือเฝือม่าม ผู้ข้าก็จักหอกหัวตายเสังเหมือนก้างกองกับนั้นแล แหนางว่าผู้ข้าตายเสังก็บ่ากีกว่าผู้ข้าปู่ทุกยากอึกปากหอกหัวตายนั้นแล เมื่อนั้นพระอัสสิจึ่งกล่าวว่าพันทเทกูธาบางเรีย เหตุก้าลืนางจึ่งกล่าวว่าบ่มีผู้ล้างเกือเฝือม่ามนั้นจา ส่วนก้าพระอาทิกอันเป็นผู้แห่งนางนั้นเอ เหตุก้าลืนางจึ่งบ่เอามาล้างเกือเฝือม่ามนั้นจา ในเมื่อภูพี้ล้างบ่รอกภอกบ่หมั้น นางจึ่งได้ฮู้จากภูพี้ก้านั้น เพื่อว่านางจักให้ชายผู้อื่นมาล้างเกือเฝือม่ามแท้กาย นางจึ่งไปเอาพระอาทิกมาเป็นผิวนาง เพื่อให้ล้างเกือเฝือม่ามนั้นเห็น เมื่อนั้นนางใดจึ่งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ส่วนก้าพระอาทิกตินนั้นก็ปู่เหมือชั้นฟ้าพุ้นเบ เหตุก้าลีเจ้าภูจึ่งกล่าวว่า ให้พระอาทิกมาปู่ล้างเกือเฝือม่ามผู้ข้านั้นจา บัดนี้ผู้ข้าหากบ่รู้จึ่งได้เป็นบ่เหมันจึ่งได้ปูบ เจ้าภูบาได้เอ้าสูบแหงหั้งหันผู้ข้าหายเห็น ถันว่านางกล่าวสันนั้นแล้ว นางก็หวายมือเชดน้ำตาร้องไห้ปู่ เพื่อว่าป้านกิวตินตายเสังบ่มีผู้หาลูกไม้หัวมันมาล้างนั้นแล เมื่อนั้นพระอัสสิก็เหมันนางใดร้องไห้ปู่มีน้ำตาบ่เหือกหน้าก้านั้น เจ้าจึ่งถามว่าพันทเทกูธาบางเรีย เจ้านางเป็นทุกยากลำบากเบื่องใด เจ้านางจึ่งไห้ปู่บ่ขาดสายนั้นจา มิถามว่าเจ้านางร้องไห้ปากได้ผิวผู้ใหม่นั้นลี นางจึ่งร้องไห้ปากหมีไปนั้นจา เมื่อนั้นนางใดได้บิณเจ้าอัสสิหั้งหันว่าดีงามเป็นอันมากก้อย เหตุอันตินกะทำผิดนั้นมากนัก นางก็บ่ปากก็ห่ร้องไห้ปู่เหมือนก้าจักตายนั้นแล เมื่อนั้นพระอัสสิก็เหมันนางร้องไห้ปู่บ่ป่าบ่เชาสันนั้น เจ้าจึ่งเล่าไลมนางว่าพันทเทกูธานางเรีย ผีว่าเจ้านางป้านกิวตายก้อย เหตุบ่มีผู้ล้างเกือเฝือม่ามก้านั้น นางได้ร้องไห้ก็พี้เห็น พี้หากจักหาผิวผู้ใหม่แก่นางดอกให้ล้างเกือ

ເຝືອມ່ານນັ້ນແລ ນາງບາໄດ້ຮ້ອງໃຫ້ຫອກຫົວຫຼາຍເທື່ນ ຄັນວ່າເຈ້າອັສສີກລ່າວ
ສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້າຈົ່ງສີຊຸດເກົ່າເອົາເຫົ່ອໄຄແຫ່ງຕົນມາປັ້ນເປົ່ງໃຫ້ເປັນຮູບຜູ້ຊາຍ
ແລ້ວແລສວດທິຍວາຍຮວາຍມົນ ເປົ່າພົ່ນໃຫ້ບ້ງເກີດເປັ້ນຄົນແລ້ວເຈ້າຈົ່ງກລ່າວ
ວ່າພັທເທດູຮາບາງເຮີ ຄັນວ່ານາງທຸກບາກລຳບາກດ້ວຍອັນບໍ່ມີຜູ້ລ້ຽງເກື່ອເຝືອ
ມ່ານດັ່ງນັ້ນ ນາງຈົ່ງເອົາຊາຍຜູ້ນີ້ໄປເປັ້ນຜົວນັ້ນເທື່ນ ຄັນວ່າເຈ້າອັສສີກລ່າວສັນ
ນັ້ນແລ້ວນາງຈົ່ງນົບຕາລ່ຳລົງດູ ຈົ່ງເຫັນຊາຍຜູ້ນັ້ນເປັ້ນອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມນາກນັກກໍມີ
ໃຈອັນຊົມຊື່ນບົນດີເພື່ອວ່າມີຜູ້ລ້ຽງຕົນແລ ຄັນວ່ານາງໄຄໄດ້ຜົວຜູ້ງາມແລ້ວນາງຈົ່ງ
ກລ່າວເຊີ້ນນາງແພງສີອັນເປັ້ນລູກແຫ່ງຕົນວ່າ ດາຕະກູຮາເຈ້າລູກຮັກແກ່ແມ່ບັດນີ
ແມ່ກໍໄດ້ຜົວມາລ້ຽງເກື່ອບໍ່ຕາຍ ມີ ຊີວິດອິນທີ ສືບຕໍ່ໄປໄດ້ແລ້ວແລບັດນີ້ເຈ້າລູກຮັກ
ຈັກປູ່ກັບດອມແມ່ນັ້ນລື ຮູ້ວ່າເຈ້າລູກຮັກຈັກໄປກັບດອມພໍ່ເຈ້ານັ້ນຈາເມື່ອນັ້ນນາງ
ແພງສີຈົ່ງຂານຄຳແມ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ແມ່ເປັ້ນເຈ້າຂ້າຜູ້ລູກກໍຈັກໄປກັບດອມ
ພໍ່ແຫ່ງຂ້າກ່ອນແລ ຄັນວ່າຜູ້ຂ້າບໍ່ຕາຍບ້ງມີ ຊີວິດອິນທີສືບຕໍ່ໄປເມື່ອໜ້າຜູ້ຂ້າ
ຈັກຄືນມາປ່ານແມ່ເປັ້ນເຈ້າທີ່ບ້ງກໍຂ້າແລ ຄັນນາງໄຄໄດ້ຍິນນາງແພງສີກລ່າວເຊີ້ງ
ຕົນສັນນັ້ນນາງຈົ່ງກົ້ນຂານໃຫ້ເຈ້າອັສສີ ອັນເປັ້ນຜົວຮ້າງແຫ່ງຕົນວ່າຂ້າແກ່
ເຈ້າກູບັດນີ້ເຜື່ອຂ້າທ້ງສອງ ກໍຈັກພາກັນຄືນເມື່ອຫາທີ່ຢູ່ແຫ່ງຕົນຂ້າກ່ອນແລ
ເຈ້າກູຈົ່ງເອົານາງແພງສີໄປດ້ວຍອັນອຸທິລວັສສະດີກໍຂ້າເທື່ນ ເມື່ອນັ້ນເຈ້າອັສ
ສີຈົ່ງຂານວ່າເອີ ໆ ເຂືອທ່ານທ້ງສອງ ຈົ່ງພາກັນເມື່ອລ້ຽງເກື່ອເຝືອມ່ານກັນໃຫ້
ເປັ້ນປ້າວເປັ້ນເຮືອນສືບຕໍ່ໄປເມື່ອໜ້ານັ້ນເນີ ພັທເທດູຮານາງໄຄນ້ອງຮັກພີ່ກູເຮີ
ບາໄດ້ໄປຫຼົ້ນຮູ້ຈາກຜົວເໝືອນດັ່ງເກົ່ານັ້ນເທື່ນ ຄັນວ່າຜົວທ່ານຮູ້ແຈ້ງແລ້ວກໍຈັກ
ສຣະສວ່າງອ່ານເສັ້ງດັ່ງດ່ງວ່ານີ້ແລ້ວ ນາງເຮີຍອັນບ້ຳປ່າໄດ້ມີຄຳຮ້ານແລ້ວແລກອບ
ດ້ວຍຖ້ງຄວາມຜົວດ້ວຍຄຳວ່າ ໄສ້ແຕກນ້ຳເນ້ຳຮາກເລືອດເສືອກົນແທ້ດ່ວຍຄັນ
ວ່າຜູ້ຊາຍປຣະວ່ານເສັ້ງນ່ໍເປັ້ນປ້າວເປັ້ນເຮືອນດອມເພື່ອນແລນາ ສ່ວນດັ່ງຜູ້ບ້ງ
ທ້ງຫຼາຍອັນເກີດມາໃນໂລກນີ້ ທ່ານບ່ອນເອົາຜູ້ຊາຍເປັ້ນແກ່ນເປັ້ນສານຈົ່ງກວ້ານ
ຂວ່ານເມື່ອໜ້າ ແມ່ນວ່າຜູ້ບ້ງ ๑๐ ຄົນຊາວຄົນກໍນ່ໍ່ທ່ໍ່ຜູ້ຊາຍຜູ້ດ່ງວນັ້ນແລ້ວນາງ
ເຮີຍ ເໝືອ[illegible]ດັ່ງນາງທຳນິດສາຈານຄົດລ້ວງກ້ວງກອດກັບ ດອມຊາຍຜູ້ອັນເປັ້ນ(ຊູ້)
ສັນນີ້ແລ [illegible]ວ່າກູພີ່ປຣະວ່ານເສັ້ງ ນາງກໍທ່ໍ່ຮ້ອງໃຫ້ປ້ານກ້ວທ້ວຕາຍຜູ້ດ່ງວໃນ

ภาละบัณฑิแลนา ถับว่าพระอัสสีสั่งสอนนางไถถ้วยประธิยายหฺายประภาบต่าง ๆ สับนี้แล้ว นางจิ๋ใจมเอาถืนแลมีเจ้าอัสสีใส่หัวแท่งถินแล้ว นางจิ๋ออกมาอุ้มเอานางแผงสีมาจูบชุมถิมขม่อมมากนักแล้ว นางจิ๋ซ้ำสั่งลูกแท่งถินว่า ถ่อยไปถีเบี้แผงสีเรียลูกแก้ว บัณฑิแม่ก่ไท้แจ้ว ๆ แถบถายเพื่อว่าพระสายใจขึ้จาก เพื่อว่าเจ้าพักพากมาถาเพื่อว่านางอำถาพักแม่เพื่อว่าทุกยากผู้ถงอกูแลนา ถ่อยไปถีเบี้พระบุนฐูแก่นไท้เจ้าจักละแม่ไว้ภางถิง เจ้าจักละแม่ทู่ป่ากอ้างเจ้าจักไปปู่สร้างถินถง บ่เหื๊อกทู่งอหาแม่ทุกยากแถ่ถิงถอนแม่นา เมื่อนั้นนางแผงสีอ่อนน้อยเจ้าก่ไท้ถีถ้อยบ่อาย เพื่อว่าเหันสายใจถึกโสกเสร้าถอมถิน ถ่อยปู่เบี้พระสาผินหนุ่มเหน้า พระแม่เจ้าบุนเรือง ลูกจักเถินทายเมื่องเมื่อหน้าแม่จิ๋ถ่อยปู่ถ้าถองกู ถับว่าบุนถ้ำฐูสิ่งตอบ หากจักถืนถอบเจ้ามาถาแลนา ถับว่านางแผงสีกล่าวดั่งนั้นแล้ว นางไถก่เอาผิวแท่งถินถืนเมื่อปู่ในถ้ำอันเป้นที่ปู่แท่งถินแต่ก่อนก่มีแล. เมื่อนั้นเจ้าอัสสีก่อุ้มเอานางแผงสีอันเป้นลูกแท่งถิน ทะยานไปเหนือออากาถกางหาวถ้วยอันลำถับป่าไม้ ไพพนอมทั่งมวน ก่ลอกไปเถิงถ้ำอันบ๋า อันมีในทิสสะก้ำตาวันออกพุ้นทั้นแล ถับว่าเจ้าอัสสีแลนางแผงสีไปรอกแล้วเจ้าก่เอาลูกแท่งถินไปปู่ในถ้ำอันนั้นเป้นที่สุกขาสำราบมากนักทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสีจิ๋ขัดสีขูดเกิาเหื๊อไถแท่งถินมา ปั้นเป้นรูบนางผู้บ๋าชื่อว่านางไยบัวอันมีถินถิวถิงามหาที่จักอุปปะมาบ่ได้แล้ว เจ้าอัสสีก่ลอกเอานางไยบัวเป้นแม่งแล้วเจ้าทั่งสามพ่ำแม่ลูกก่ปู่ในถ้ำนั้นบางได้ [1]ปีบ๋าแล้ว นางแผงสีก่มีใจอันถึกรอกนางไถอันเป้นแม่แท่งถินมากนัก นางจิ๋กล่าวเชิ๋ญพ่ำแท่งถินว่าข้าแก่พ่ำเป้นเจ้าข้าก่มีใจอันถึกถึงแม่แท่งข้ามากนัก ข้าก่จักอำลาถาจากพ่ำเป้นเจ้าไปปามแม่แท่งข้าก่อนแล้วพ่ำเรีย ถับว่าข้าผู้ลูกบ่ตายแลบังมีอายุชั่นยืนถั่งนั้น ข้าก่จักหฺับต่าวถืนมาปู่กับถอมพ่ำเป้นเจ้าแลบาพ่ำเรีย เมื่อนั้นพระอัสสีได้ยินถำลูกแท่งถินกล่าวสับนั้น [illegible]ากก่มีหน้าตาอันหมอมตอมแล้วแลต่ำบ้อยถ้อยใจมากนักแล้ว เจ้าก่บ่มี[illegible]ห้ามไว้

---

๑ ในใบลานจานก่าฮูบ. "ปี" (หน้า ๔๓)

ได้ เหตว่าลูกแก่นให้จักเม็อยปามแม่แหว่าตินบ เจ้ามีมีใจอันสิลวินใสภ
เส้า เพื่อถึกรอกพระลูกเต้าจักเกินกาว ถ่อยไปถึเยิเผาสีน้อยลูกหู้า
พ่ำเรีย เจ้าจักไปเม็อหน้าเกินไพ ถันว่าเถิงบาวใถแม่เจ้าขำให้พระลูก
เต้าถืบมาพ่ำเบิ เม็อนั้นบาวแผาสีจ้าช้ำขาบว่าถ่อยปู่ถึเยินาวใยบิวแม่
น้ากับหัวพระแหว่าหู้าปิตา ข้าจักขำลาเม็อหน้ายาได้ถิภถ่อยช้า
จ้าไรยาได้เฝันไพยไพถาดถ้อยแก่ข้าน้อยแด่เบิ เอิ ๆ ไปพ่ำห้อนขำให้
พระคำก้อนไปถึ ขำให้พระบุตถิไปรอกเถิงยอกแก้วมาดาพ่ำเบิถันว่าบาว
แผาสีอำลาถาจากพ่ำกับแม่น้าแหว่าตินแล้อ บาวจ๋าบายเอาผ้าชุะไปแล
มิดน้อยกับหัวช้าหมากห้อยภิกแขน ใจบ่าถึดแถ้นหาพ่ำใจบ่าถึดรอก
พระหน่ำเห้าดามาดา บาวภำเกินถ่าหมาถึดรอกแม่ภำพ้าแหว่าตินภำมีแล
ในเม็อบาวแผาสีกุ่าเกินไปผู้ถงอในป่าไม้ ถ่าดอนหั้นนั้น บาวภำลาแลเหัน
สันพะนิภหัวหูายอันไปขินขวาย หาหมากไม้ แลลูกไม้ มาล้างลูกแลเมั่ง
แหว่าเขามีมากมีหูาย ถันว่านิภหัวหูายเอาลูกไม้มาเถิงลูกแลเมั่ง
แหว่าเขาแล้อ ภำพ้อมกับกินแล้อแลชุมชื่นยินดีปากจาเว้าอากับดอมกัน
ดามพาสาแหว่าเขาสันนั้น บาวแผาสีถึดรอกถึกเถิงพระรัสสีอันเฝันพ่ำ
แหว่าตินขินขวายหาลูกไม้แลหัวมัน มาล้างบาวใถแต่เม็อตินบ้าน้อย บาว
จ่าไห้จ้อย ๆ ตินถาว ใอนถึดรอกถึกเถิงพ่ำแลแม่แหว่าภูอันได้ปู่กับดอม
กันในถ้ำหั้นนั้นเดน่ ยามเม็อพระรัสสีอันเฝันพ่ำแหว่าภูขินขวายหาลูกไม้
แลหัวมันมารอกแล้วภำลอดพ้อมกับกินแล้อ ชุมชื่นยินดีกับดอมกัน
เหมือนนิภหัวหูายฝูงนี้แลน่ภูภำเหื่อใจแล ถึดถางแก่พระอาทิดอันมา
น้าวป้าวเผเรือนให้พ่ำแลแม่แหว่าภูพักพาภจากหู่าภัน ถือว่าพ่ำไปปู่ห้ำ
แม่ไปปู่ห้ำสันนี้แลบา ถันว่าบาวแผาสีร้องไห้จ้มใจอ้าตินถางสันนั้น
บาวภำลอดกุ่าเกินไปแต่เช้าเห้าเถิงค่ำมืดมาแล้อ บาวภำไปรอกไปเถิง
ห้อยน้อยอันห้ำ บาวภำจอกเข่าปู่เป้นถาวนอนหั้นแล เม็อนั้นย้าม่ีเทอะ
บุดหนุ่ม ๔ [illegible]อันปู่ในผาสาถอิมางเหมือยอกห้อยหั้นนั้น ภำลอดลาแลเหัน
บาวแผาสี[illegible]นอนปู่ผู้ถงอบ่มีห้าเผิาห้อาใสถ้างนั้น เทอะบุดหัา ๔ ตินต้านจา

ธะจาภับว่าถูธาเจ้าทัๅทูายเธีย บัฉนี้เธาทัๅทูายจิๅพ้อมภับไปทู๊บฉุ๊บ
ม่วนภับถอมบาๅแพๅสีผู้นั้นแล้ว จิๅถึ๊นมาบอบท่ำเธาเธีย ถับว่าเทอะ
บุกทัๅ ๔ ติบต้านจาธะจาเชิๅภันไปมาสันนั้นแล้ว ภ้อมภันติกแต่ๅเถา
ถาเผื๊อติบบำธะบวบแล้ว เทอะบุกติบบ๊ๅเป๋าแถบไต้ เทอะบุกติบบ๊ๅถึด
เผั๎ะ เทอะบุกติบบ๊ๅสีขุ๋ เทอะบุกติบบ๊ๅขับแลฟ้อบติบมีพีผ้าไธหื๋อ๑ ไธ
ร้อๅเข้ามาหาบาๅมาภนักทั้นแล เมื่อนั้นบาๅแพๅสีได้ยินสๅาขับแลสๅา
แถบภับทัๅถึดเผั๎ะแลสีขุ๋เข้ามาหาติบสันนั้น บาๅภ็มีใจอันป้านมาภนัก
ด้วยถำว่า ถูธาโอบบุถละผู้ใดแล เอิาสีขุ๋แลขับลำอึ่นอ้อยเหมื๋อนถ้ๅสๅา
บ่าวน้อยแลซายธามเถบ๋ มิถถาว่าเอิาจักมาพาๅางบะทำร้ายแลถูหมึ่น
ถูแถวนภูอันบอนปู่ผู้ๅาวสันนี้แลบ๋ เมื่อภูจักหนีไปลับลี้บอนปู่ในหิ่ใดภ็เป้น
อันถ่ามึ๊ดบ่เหับธุๅหินหาๅจักไปนึ้บา ถับว่าบาๅถบิๅใจสันนี้แล้ว บาๅภ็
ลอดร้อๅไห้ปู่ในแถมห้วยหิ่นั้นทั้นแล เมื่อนั้นเทอะบุกทัๅ ๔ ได้ยินสๅา
บาๅแพๅสีร้อๅไห้ธ่ำไธไปมาภนักสันนั้น เทอะบุกทัๅ ๔ จิๅพ้อมภัน
เอ็นถามว่าถูธาบาๅแพๅสีแก่นไห้พี่เธีย เจ้าจักร้อๅธ่ำไห้สันใดรู้ว่าเจับ
หัวใจแลปวดท้อๅขอแก่เจ้าบาๅบ้อๅบอกมา พี่จักหาหว้านปามาใส่พี่
จักหาธากไม้มาหา ขอแก่สีใสพาบอกอ้าย ยาได้มีถำร้ายจั๎ใธแด่เมิ
ว่าถั๋นั้นบาๅแพๅสีได้ยินเทอะบุกเอ็นถามสันนั้น บาๅจิๅถบิๅใจว่าส่อน
(ถั๋ๅ) บ่าวน้อยซายธามทัๅทูายฝูงนี้ เอิาภ็มาเอ็นถามถำถีถำๅามสันนี้
บ่ว่าจักมาพาๅางแลภะทำร้ายแก่ภูชะแล ผีว่าเอิาจักมาพาๅางแลภะ
ทำร้ายแท้ถั๋นั้น เอิาภ็เอ็นถามด้วยถำถีถำๅามสีๅนี้ชะแล ถับว่าบาๅ
แพๅสีถบิๅใจสันนี้แล้ว บาๅจิๅขานว่าข้าแก่เจ้าอ้ายทัๅทูายเธียน้อๅนี้
เมื๊อแม่หน้าย " ชามหาม " ๖ ถับว่าเหับซายธามอี๊ป้าน เจ้าป่ามาปาภ
ต้านยินภิว ข้าแก่พระเหมื๋อหัวเมื๊อท้อน ขอแก่พระถำก้อนเมื๊อเบิ
ว่าถั๋นั้น เมื่อนั้นเทอะบุกทัๅ ๔ ได้ยิน[ฉ] .... ถำบาๅแพๅสีภล่าวว่า

---

๑ ถวนเป้น ธ้อว
๖ ในใบลานจานภ่าอูน " ชุ่อหาม " หน้า ๕ฉ
ฉ จบ ผูภ ๗ มัถ ฉ " ลือจะบาแล้ว ยามแลๅถ้อยถ่ำ เถือ ถ้ำ แปดถ่ำแล ผู้ลือจะบาเป้น อิน บ้านบาซอน แลเจ้าเธีย"

ມີໃຈອັນປ້ານກົວສັນນັ້ນ ເທວະບຸດທັງ ๔ ຈຶ່ງພ້ອມກັນກ່າວວ່າ ພັທເທຸຣາບາງ
ເຣີ ເຈ້ົາບາງບາໄດ້ປ້ານກົວ ເຮົາພີ່ຈັກມາພາງາບກະທຳຮ້າຍແກ່ເຈ້ົານັ້ນ
ເທ໊ີ ເຮົາພີ່ເຫັນເຈ້ົາບາງມານັ່ງຢູ່ໃນທ໊ີນ້ີຜູ້ດຽວ ບາງເປັນອັນໂສກເສ້ົາຫ່ວນ
ເຫງົ້ານາກນັກ ເຮົາພີ່ຈຶ່ງມາເຍ່ືອຫ໊ີ ນຕາມເ໊ືອນດາວ່າວສາວຄອກແລນ້ອງ
ເຣີ ພີ່ວ່າຂັດອົກຫວ່ງພຣະໄທຂັດໃຈພຣະບາງນ້ອງ ຈຶ່ງໃຫ້ເຈ້ົາລ້ອງຄ້ອງ
ບອກມາ ພີ່ຈັກຂໍອຳລາດ້ວຍຊ໊ືບາງເຣີ ເຈ້ົາບາງມາແຕ່ທ໊ີໃດຜູ້ດຽວ ບ່ໍ໊ີໃຜ
ເ໊ືອນຂ້ານ້ີເດ ຮູ້ວ່າກະທຳ໊ິດເຈ້ົາບຸນກວ້ານ໊ືອຂວັນເຈ້ົາ໊ລ ຮູ້ວ່າທຳ໊ິດພຣະ
ບຸນທັນພ່ໍແມ່ເຈ້ົາ໊ລ ກ໊ຈຶ່ງມາແທ້ຜູ້ດຽວນັ້ນເດ ເ໊ືອນັ້ນບາງແພງ໊ສ໊ໄດ້ ນ໊ືນເທວະ
ບຸດທັງ ๔ ກລ່າວເປັນອັນມ່ວນເພາະເສາະໃສສັນນັ້ນ ບາງຈຶ່ງຫາຍເສ້ົາຫ່ວນ
ກົວວ່າເທວະບຸດທັງ ๔ ບ່ໍ່ມາກະທຳຮ້າຍແກ່ຕົນ ບາງກ໊ມີໃຈອັນຊຸ່ມຸ໊່ນ ນ໊ືນ ໊ິ
ນາກນັກ ບາງຈຶ່ງກລ່າວຄຳນາບາປອກ ຸ໊ ນວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້ົາອ້າຍທັງ ຸ໊ ງາຍເຣີ
ຂ້ານ້ໍລຸກແຕ່ເຈ້ົາຣະ ໊ືອັນເປັນພ່ໍແຫ່ງຂ້ານ້ານ ໊ືເ ໊ືງ ໊ີ ນ ໊ີ ແລ້ວ ຜູ້ຂ້ານ້ໍຈັກໄປປ ໊ານແມ່
ແຫ່ງຂ້າພາຍພຸ້ນ ເ ໊ືອນັ້ນເທວະບຸດທັງ ๔ ຈຶ່ງ ໊ຳ ໊ານວ່າ ພັທເທຸຣາບາງເຣີ
ເທ ໊ດ ໊ັ ໊ລ ເຈ້ົາຈຶ່ງກລ່າວວ່ານາແຕ່ພ່ໍພຸ້ນແລ້ວຈຶ່ງມາປ ໊ານແມ່ພາຍ ໊ີ ນ ໊ັ ນ ໊ັ ນຈາ ນ ໊ິ ຄ
ຄາວ່າພ່ໍແລແມ່ແຫ່ງນ ໊ານ ໊ ໊ ໊

เรีย ผิว่าบ่มีใผไปบ่ำหาๆเพื่อนบ้องแห้กั๋งบั้ง พี้จักอ่ไปกอมอ้างฝั่งคู่
เจ้าบุนกว้างจอมใตยังจักให้พี้ไปได้บ่ รู้อ่าหินหนามหม่ำชายรู้อ่ามีกิ่วถวายคับถั่ง รู้อ่ามี "มวนบั้ง"๑ แลธอมบั้นเด เมื่อบั้นบางแผ่าสีจ๋าภล่าวอ่า ข้าแก่เจ้าอ้ายผู้ถิ่งเฝ้น ถับว่าเจ้าไปเฝ้นก่ไปท้อน ป้านแต่เถือเจ้าซ้อนบางบาย ป้านแต่ผิยาวายปี้หงุม ป้านแต่บ้องกอดกุมกินเจ้าดอกเด เมื่อบั้นเทอะบุดทั๋ง ๔ จ๋าภล่าว่า พักเหดูธาบางเธีย แม่บว่าหางแลบพี้ข่บ้งกอม๖ แม่บว่าหางเจ้าธอมพี้ข่ไปธอบข้าๆ แม่บว่าหางบ่กว้างบินบุ๗ ไป แผนท่พระจอมใตแปงอาก พี้จักบุ่งผ้าขาดๆปา๔ พี้จักไปบาเพื่อนบ้องพี้จักไปขักข้องถว่างแช พี้จักไปแผดแผแม่นบ้องป้านแต่พายพระไหบ้องขักขึ้นดอกบา ว่าถั่งบั้นแล้วก่พ้อมกับติบมื้แล้วแล ทิวมาภบักทั้นแล ใบเมื่อธาติถืบอันบั้นแลธุ่งแสงสุธิยะพุ่งขึ้นมา ถั่งบั้นเทอะบุดทั๋ง ๔ จ๋าสั่งลาเมื่อว่า ปู่ถิเบ้เจ้าบุเบื่อต่ำเก๋ๆ พี้ข่เพิ่งบ่ได้ พี้ข่ไว้บ่ต๋ๆ พี้ข่บ๋ๆหิ้มผ้า "พี้จักลาอุ่นหว้าสิบยาวเมื่อบ้าน"๕ ป่าภล่าวต้านๆบอบอันแด่เบิ เธิๆ ถ่อยเมื่อถิเบ้เจ้าอ้ายไปเธินฝ่ายเพื่อนผังเจ้าเบิ ไปแปงเปังใหบ้องเจ้าเบิ ไปติถ้องจุมถ่าเจ้าเบิ บ้องจักข่เมื่อบ่ำบ่ได้แด่ลืยาได้หักฟิดไม้หั๋งหูายตันหางแด่เบิ เธิๆ ว่าถั่งบั้นแล้ว เทอะบุดทั๋ง ๔ ก่ลอดเมื่อสู่ที่ปู่แห่งติบหั้นแล เมื่อบั้นบางแผ่าสีก่ติกแต่งห้างดาเบื่อติบถิแล้วบางก่ลอดไปเมื่อหน้าผู้ญอหั้นแล เมื่อบั้นบางแผ่าสีไปด้อยไปตามป่าถิงดอบที่บั้น บางก่ล้างแลเหันเบื่อแลนิกหั๋งหูาย มีมากมีหั๋งไก่กะตากแถมหาๆ มีหั๋งนิกถิอลาๆร้องร่ำจับไม้ต่ำจอบจ่ เลียบ่ถ่ร่ำร้องๆ สๅๅมีก้องภาๆถิๆ มีหั๋งนิกหิๆแลนิกเจ้าบั้งเถ้าเม้านิกยาๆ เลียร้องถาๆก้องๆมีหั๋งลิๆเต้นไต่ไปมา บ่อาดจักถันบามันไก้ เธิาก่ร้องใจว้างๆสๅๅวอบ เป้นที่

---

๑ ในใบลานจานก่ำฮูบ "บ่อบบ้ๆ" มัด ๓ ผูก ๑๐ หน้า ๓"
๒ ในใบลานจานก่ำฮูบ "ข่บ้างถอมมอม" ผูก ๑๐ มัด ๓ หน้า ๔"
๓ ถอบเป้น "จักหิมบุไป" หื่อว่า "จักหั้นบุไป" แต่ว่าในลานจานก่ำฮูบ "บิ่นบุไป" "ผูก ๑๐ มัด ๓ หน้า ๔"
๔ ในใบลานจานก่ำฮูบ "ๅิมปา"
๕ ในใบลานจานก่ำฮูบว่า "พี้จักลาอุนหว้าสิบยาว พี้จักลาเจ้าสาว[illegible]อบ้าน"

ນິນອອນຊອນຊັກໃຊ້ ນາງນາກໃຫ້ເດີນໄປ ກາບພົ້ງໃພເມືອຫນ້າ ຄຶດເຖົ້າພໍ່ກໍ່າ
ພ້າພາຍຫຼ້ງ ເປັນເວຣ້ວ່ງນຄອບເວນຮ້າຍຕອບເຖົ້າຕົນກໍ່ມີແລ ເມື່ອນັ້ນນາງ
ຈົ່ງໄປຮອດໄປເຖົ້າພາຫວາຍ[1] ກໍ່ເປັນອັນສູງເງົ້ງນັກ ບໍ່ອາດຈັກໄປທີ່ໃດໄດ້ ນາງ
ຈົ່ງຈອກເຊົ້າປູ່ໃນຕົ້ນພາທີ່ນັ້ນ ກໍ່ລອຄໍ່າມຶດເປັນຄາວນອນທັ້ນແລ ທໍ່ວ່າບັ້ງມີຄ້ຳ
ອັນນົ້ງເປັນປ່ອງເປັນຮູນາແຕ່ຝາກພາກ້ຳນັ້ນ ສ່ວນດ້ວ້ຽຄ້ຳອັນນັ້ນມີແຕ່ນ້ຳເປັນ
ວ້ຳອັນເລິກນາກນັກອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງພຣະຍານາກທ້ົ້ງຫຼ້ງ ທ່ງນບ່ອນເປັນເມືອງ
ນາກປູ່ໃນພື້ນນ້ຳທີ່ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບ້ັງມີລູກສາວພຣະຍານາກຜູ້ນົ້ງຊື່ວ່ານາງ
ແພນເຫ້ົ້ງ ມີຮູບໂສມອັນດີຜ້ົ້ງາມນາກນັກ ສ່ວນດ້ວ້ຽນາງແພນເຫ້ົ້ງຜູ້ນັ້ນກໍ່ອອກ
ນາຈາກເມືອງແຫ່ງຕົນນາເຖົ້ງນາງແພງສີກໍ່ມີທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີກໍ່ໄດ້
ນິນສຽງນາງແພນເຫ້ົ້ງຫ່ວ່າງເຂ້ົ້ານາຫາຕົນສັນນັ້ນ ນາງກໍ່ໃສ່ໃຈວ່າແມ່ນສັດສົ້ງເງ້ົ
ອະສານຈັກນາກະທໍ່າຮ້ວ້ຍແກ່ຕົນ ເຫດວ່າເປັນອັນຄໍ່າມຶດບໍ່ເຫັນຮຸ້ງທາງໃດ ກໍ
ທໍ່ໄດ້ນິນແຕ່ສຽງຕົນນາງແພນເຫ້ົ້ງຫ່ວ່າງເຂ້ົ້ານາ ນາງຈົ່ງນະເນນະນາແລ່ນຂ້ົ້ນຕົ້ນ
ໄມ້ ນາງຈົ່ງຮ້ອງໃຫ້ຫາພໍ່ແລແມ່ແຫ່ງຕົນດ້ວ້ຍຄໍ່າວ່າ ອ້ົ້ພໍ່ເຮ້ົ້ຍນາເອົາກູແດ່ ອ້ົ
ແມ່ເຮ້ົ້ຍນາເອົາກູແດ່ ແມ່ນັກຂ້ົ້ນາກິນກູແລ້ວ ພ້ົ້ຂ້ານ້ົ້ອນກວນກິນຄົນແລນາ
ວ່າດ້ວ້ຽນັ້ນແລ້ວນາງກໍ່ຊ້ຳຮ້ອງໃຫ້ນາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແພນເຫ້ົ້ງໄດ້ນິນ
ສຽງນາງແພງສີຮ້ອງໃຫ້ເປັນດ້ວ້ຽຈັກຕາຍດ້ວ້ຽນັ້ນ ນາງຈົ່ງເອ້ົ້ນຖາມວ່າ ບຸຄລະຜູ້
ໃດນາຮ້ອງໃຫ້ຢູ່ທີ່ນັ້ນ ຄຶສຽງຜູ້ນົ້ງເດ ເຈ້ົ້ານາງເຮ້ົ້ຍເຈ້ົ້ານາແຕ່ທີ່ໃດຈົ່ງນາຮ້ອງ
ໃຫ້ເໜ້ົ້ອຕົ້ນໄມ້ທີ່ນັ້ນເດ ນ້ອງເຮ້ົ້ຍ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີໄດ້ນິນສຽງນາງແພນເຫ້ົ້ງ
ເອ້ົ້ນຖາມຕົນສັນນັ້ນ ນາງກໍ່ຊ້ຳປ້ານກົວນ້ົ້ງກວ່າເກົ່າ ນາງຈົ່ງພັກເຊົ້ານ້ົ້ງນ້ົ້ງສຽງໃຫ້
ແລ້ວແລຂານຕອບທ້ົ້ງປ້ານສັ່ນສານໄປນາດ້ວ້ຽຄໍ່າວ່າ ຂ້ານ້ົ້ແກ່ເຈ້ົ້ານ້ົ້ອຍເຮ້ົ້ຍ ຂ້ານ
ຜູ້ນ້ອງກໍ່ໄດ້ນິນສຽງຕົນເຈ້ົ້ານາງເອ້ົ້ອຍເຂ້ົ້ານາຫາຂ້ານ້ົ້ຜູ້ນ້ອງສັນນ້ົ້ ຂ້ານກໍ່ໃສ່ໃຈວ່າ
ເສ້ົ້ອໜ້ົ້ ພ້ົ້ປ່ານ້ົ້ນາກິນ ຂ້ານ້ົ້ຜູ້ນ້ອງຈົ່ງໄດ້ແລ່ນຂ້ົ້ນຕົ້ນໄມ້ແລ້ວແລຮ້ອງໃຫ້ສັນນ້ົ້ກໍ
ຂ້ານແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແພນເຫ້ົ້ງຈົ່ງກລ່າວວ່າ ເຈ້ົ້ານ້ົ້ອງເຮ້ົ້ຍນາໄດ້ປ້ານກົວແລຮ້ອງ
ໃຫ້ກໍ່ພ້ົ້ເທ້ົ້ນ ຂ້ານ້ົ້ຜູ້ພ້ົ້ກໍ່ຮ້ວ່ານ້ົ້ເຈ້ົ້ານ້ົ້ອງປ້ານກົວ ຂ້ານ້ົ້ຈົ່ງຍວ້ົ້ນນານ້ົ້ອນເພ້ົ້ອນເຈ້ົ້ານ

---

๑ ໃນໃ[illegible]ນຈານກ່ຳຂຽນ "ນາໜ່ວຍນ້ົ້ງເປັນອັນສູງນ້ົ້ງນັກ" ມັດ ນ ບຸກ ๑๐ ໜ້ານ ນ"

ນ້ອງດຽວນີ້ແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີໄດ້ຍິນສຽງນາງແມນເຫຼົ້ວກລ່າວສັນນັ້ນນາງ
ຈົ່ງລົງຈາກຕົ້ນໄມ້ມາຫາທີ່ຢູ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວແລນັ່ງຢູ່ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແມນ
ເຫຼົ້ວຈົ່ງເຂົ້ານາຫານາງແພງສີແລ້ວ ນາງຈົ່ງນັ່ງລົງບາຍແຂນນາງແພງສີທັກ
ທາຍດ້ວຍຄຳວ່າ ເຈົ້ານ້ອງມາດີ ລື ເຈົ້າຜູ້ໃສມາງາມຄືນາງຟ້າພຣະແຜ່ນ
ຫ້ວາຈອມໄຕ ເຈົ້ານ້ອງມາທາງໃດຄ່ຳມືດ ພີ່ຈົ່ງມາປົດຖາມດູ ຂໍແກ່ພຣະບຸນ
ຊູບອກເອ້ຍ ບາໄດ້ຄຶດຍາກເມື່ອຍຫົວແຄນແດ່ເນີ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີຈົ່ງຂານ
ວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າເອ້ຍອັນເປັນທີ່ຮັກແກ່ຂ້າ ເຈົ້າເອ້ຍຢູ່ທີ່ນີ້ກໍຍັງຄ່ອຍຢູ່ສວັສສະດີ
ກໍບໍ່ມີໄພຍໄພຖືກຕ້ອງ ກໍບໍ່ມີພຍາກຂ້ອງພຣະໄທທວ ຂ້າກໍເດີນໄພຫຼົ້ວງປ່າໄມ້
ເປັນທີ່ທຸກຊອກໃຊ້ແກ່ໃຈ ເພື່ອຈັກໄປປາມພຣະບິ່ງໄວຕົນແມ່ ຢູ່ດ້ວຍແຄ່ພູພາພຸ້ນ
ແລ ຄັນວ່ານາງແພງສີກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງແມນເຫຼົ້ວຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາ
ເຈົ້ານາງໃນວັນນີ້ກໍເປັນອັນຄ່ຳມືດມາແລ້ວ ເຈົ້ານາງຈັກນອນທີ່ໃດກໍ່ພີ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນ
ນາງແພງສີຈົ່ງຂານວ່າ ຂ້າແກ່ພີ່ເປັນເຈົ້າ ໃນວັນນີ້ກໍເປັນອັນຄ່ຳມືດມາແລ້ວສັນນີ້
ຂ້າກໍຈັກນອນຢູ່ທີ່ນີ້ຜູ້ດຽວນັ້ນແລ ພີ່ເປັນເຈົ້າຈົ່ງນອນເພື່ອນຂ້າງຜູ້ນ້ອງແດ່ເທີ້ນ
ທໍ່ວ່າພີ່ເປັນເຈົ້າຢູ່ທີ່ໃດຈົ່ງມາໂພດສາກະຣຸນາຂ້າຜູ້ນ້ອງໃນທີ່ນີ້ກໍຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນ
ນາງແມນເຫຼົ້ວຈົ່ງຂານວ່າ ດູຮາເຈົ້ານາງນີ້ຄ່ຳປ້ານກົວແທ້ດ້ວງນັ້ນ ຂ້າຜູ້ພີ່ກໍຈັກ
ນອນເພື່ອນເຈົ້ານັ້ນແລ ສ່ວນດ້ວຍຂ້າຜູ້ພີ່ນີ້ຊໍ່ວ່ານາງແມນເຫຼົ້ວອັນເປັນລູກສາວ
ພຣະຍານາກຢູ່ໃນວັງນ້ຳທ ນີ້ແລ ຄັນວ່າເຈົ້ານາງຈັກໄປພາຍຫນ້າພຸ້ນກ ດີ ທຸງນ
ບ່ອນໄປຫາເມືອງແຫ່ງຂ້າຜູ້ພີ່ແລ້ວ ຈົ່ງຈັກຊອກອອກໄປຟາກຜາກ້ວນນັ້ນແລ້ວ ຄັນ
ວ່າເຈົ້ານ້ອງທັງສອງຕ້ານຈາຣະຈາເຊີ້ງກັນດ້ວຍປຣະຣິຍາຍຫຼາຍປຣະການຕ່າງໆແລ້ວ
ກໍລວດພາກັນນອນຫັ້ນແລ ໃນເມື່ອເຖິງວັນລຸນຮຸ່ງເຊ້ົ້ານາແລ້ວນາງທັງສອງຈົ່ງພ້ອມ
ກັນລຸກມາສວ່າຍຫນ້າ ຊຳຣະເນື້ອຕົນບໍຣະບວນແລ້ວ ນາງແມນເຫຼົ້ວຈົ່ງພານາງ
ແພງສີໄປເຖິງຖ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ນາງແມນເຫຼົ້ວຈົ່ງກລ່າວວ່າ ເຈົ້ານາງຈົ່ງຫຼັບຕາ
ຈັກສນ່ອຍແລ້ວຈົ່ງມືນກໍພີ່ເທີ້ນວ່າດ້ວງນັ້ນແລ້ວ ນາງແພງສີກໍລວດຫຼັບຕາໜ່ປຣະ
ໜານຄາວນຶ່ງແລ້ວ ນາງແມນເຫຼົ້ວກໍານຸດລົງໄປໃນວັງນ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ນາງແພງສີ
ຈົ່ງມືນຕາລົງແລດູ ກໍຈົ່ງເຫັນປ້າວເຮືອນຮ້ວຽງແລຄົນທັງຫຼາຍອັນທ ໄປມາລົ້ລຸດ
ລົ້ລ້ວຍມາກນັກຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແມນເຫຼົ້ວກັບທັງນາງແພງສີກ ມກັນໄປໃນ

ທ່ຳກາງເມືອງທັ້ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບິ ๆ ຊາບນ້ອຍໜຸ່ມເຖ້າແກ່ອັນປູ່ໃນເມືອງທັ້ນັ້ນ
ເຂົາກໍເຫັນນາງແພງສີອັນຍ່າງໄປຕາມຫຼັງນາງແມນເຫຼົ້ວ ເປັນອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມ
ນາກນັກເຂົາຈຶ ๆ ເອ້ນຖາມວ່າ ດູຮາໃສມສີຄານນ້ອງພີ້ສ້ ๆ ເລ ຳ ຍ່ ๆ ທັ້ນທັ້ຄືນດ ๆ ວ
ພີ້ຈັກຂໍເດີ້ນທ ๆ ວທາ ๆ ຮ່ວມ ພີ້ນັ້ຜິ ๆ ວບໍ່ມ ๆ ວນແກ່ນແຂ ๆ ຂໍແກ່ພຣະຈອມແພ ๆ ເບ ๆ ອ
ໃຜຄຍາໄດ້ກ ๆ ວ ๆ ໂກດເຂັ້ນດ ๆ ານເລ ພີ້ນັ້ສູ ๆ ເກ ๆ ວ ๆ ວ ๆ ວສ ๆ ມສອກ ເຈ ๆ ຜູ້ນ ๆ ອຍປອກແປກ
ສ ๆ ມວ ๆ ຂໍໃ ๆ ສ ๆ ໃສພ ๆ ໃຜຄອ ๆ ຍພີ້ປ ๆ ກຂໍເຂັ້ນຝ ๆ ຍຫ ๆ ໄ ๆ ໃ ๆ ກໍ ๆ ບໍ່ຂ ๆ ຶ ๆ ນໃຈ ๆ ຫ ๆ ๆ ຊ ๆ ອ ๆ ຍ
ດ ๆ ອ ๆ ກ ๆ ວ ๆ ວ ๆ ານ ๆ ວ ๆ ວ ๆ ນ ๆ ນ ๆ ນ

ภໍ่ถ่อนให้นอนถอมเธาทัวหูายจักถืนก่อนเท็น เพถว่าท่านหนีตายมาเพิ่ง เปันหนีเหนันมาเพิ่งหอมเธาถาย ถันว่าพธะยาจุมพูปัตติธาถกล่าวสันนั้น แล้อ เจ้าจิ่งกล่าวเชิ่งบางแพงสีว่า ถูธาเจ้าลูกธักแก่พ่ ันักนี้พ่ภໍจัก ให้เจ้าลูกบอบปามจักถืนเสังก่อน เจ้าลูกธักจิ่งจักไปในอันหน้าเช้าภໍพ่เท็น เมื่อนั้นบางแพงสีจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่พ่เปันเจ้า ผู้ข้าภໍเปันอันถือธอถ ถือ เถิงแม่เจ้ามาภนักภໍข้านา ข้าภໍขໍอำลาถาจาภพ่เปันเจ้าในอันนี้ภໍข้าเท็น เมื่อนั้นพธะยาจุมพูปัตติธาถจิ่งกล่าวว่า ถูธาเจ้าลูกธักแก่พ่ ผิว่าเจ้า ลูกธักจักไปในอันนี้ ภໍจิ่งไปภ่พ่เท็น พ่หากจักให้นางแมนเหๆาไปสิ่ง เจ้าให้ธอถปากถ้ำก้ำตาอันติภภ่พ่แล เมื่อนั้นบางแพงสีจิ่งขานคำว่า ข้าแก่เจ้าภู ผิว่าเจ้าภูจักให้นางแมนเหๆาไปสิ่งผู้ข้าแท้ถั่งนั้น ขໍให้ไปใน อันนี้ภໍข้าเท็น เมื่อนั้นพธะยาจุมพูปัตติธาถจิ่งขานว่าเอิๆ เธาหากจัก ให้นางแมนเหๆาไปสิ่งท่านในอันนี้ธุะแล ถันว่าพธะยาภล่าวสันนั้นแล้อ พธะยาจิ่งบอกแก่นางแมนเหๆาว่า ถูธานางแมนเหๆาลูกธัก จิ่งไป สิ่งนางแพงสีให้มันปากถ้ำทันนั้นภໍพ่เท็น เมื่อนั้นนางแมนเหๆาจิ่งขาน ว่าเอิๆ ว่าถั่งนั้นแล้อนางทัวสองจิ่งพ้อมกันลิงจากผาสาทไปเถิงท่ำ ภาๆเมืองแล้อ ภ่ลอถผากันไปทันแล เมื่อนั้นถินทัวหูายอันปู่ในเมืองที่ นั้น เธาภໍเหันนางแพงสีไปถามหูานางแมนเหๆา เปันอันผู้ถีผู้ๆาม มาภนักเธาเอ็นถามว่า ไธ่ เสังถายนางแพงสีหน่แก้วนั้นเถ เจ้าภ่มารอถ แล้อพ่ายหนี เถินถิธีเมือหน้าพี่ภໍขໍฝากผ้าไปถอม ขໍให้สีถอมมอมล้ๆ อ้าย ยาได้ยิภบ่างบ้ายหนีไปท่ำนา เมื่อนั้นนางแพงสีจิ่งขานว่า ไธ่เจ้า อ้ายเธีย "ยาได้พๆาแต่ลืมใจอิมแด่เบิ น้องแมอถิงพูอ็อ น้องบ่เถียจิภสื้อ แพขาว ขໍแก่เจ้าสิบยาวย่าปากภน้องบ่เถียพังจากเบิกโถๆ ยาได้ถืมโพน ทูๆอน่ ยาไปตอภหั้ไม้เจ้าแด่เบิ"[๑] ว่าถั่งนั้นแล้อนางทัวสองภ็ลอถผา ภันไปเถิงปากถ้ำแล้อ นางแพงสีภໍหูับตาบ่างไปพ่ปะหมางถาอบึๆแล้อ

---

๑ "ยาได้ภ้ๆาแต่ลืมใจอิมแด่เบิ น้องบิ๊แมอถิงถิมพูอ็อบน้องบ่เถียถิๆื้อแพขาว ขໍแก่เจ้าสิบยาว ย่าปากภน้องบ่เถียเพันถากเปือกโถบ ยาได้อื้นโ[illegible]บทูๆอน่ ยาได้ไปตอภหั้ไม้เจ้ๆแด่เบิ" ตามใบลานจานก่า ผูก ๑๑ มัก ฉิ หน้า ๕

ภ໋ลอกพ้นจากปากถ้ำเหันป่าไม้ถ้ากอนหัวมอนหั้นแล ถันว่านางแผงสีพ้น
จากแม่น้ำแล้ว นางแผนเหฺ็ากลอกถืนเมื๋อเมื๋อยางยากอันเป้นที๋ปู่แห่งติน
หั้นแล เมื๋อนั้นนางแผงสีภ่ำเชิาปู่ในปากถ้ำที๋นั้นพ่ปะนางถาวบ๋ำแล้ว
นางจ๋ำบิกย่างไปพายหน้าตามป่าไม้ถ้ากอนหัวมอนหั้นแล เมื๋อนั้นนาง
จ๋ำไปรอกไปเถิงป่ากอกไม้หัวหูาย มีหัวกอกนางภายแลชะม่ำ เจ้าภ็ถึก
ถ้อยถ้ำอนชอน มีหัวภาเอ้าวอนมี๋ก้อง มีหัวจักจั่นร้องยามแลง มีหัว
สางพี้นางแผงร้องจาก เอ้าภ็กินหมากหากลิ ๑หมากไร มีหัวสางหมาใน
ไล่เนื๋อ มีหัวฝูงส่ำเชื๋อลิงภัง บ่อากจักสังขยานับอ่านได้ เตันป่าไม้แลพู
กอบภ็มีแล เมื๋อนั้นนางแผงสีภ่ถุางเดินไปตามป่าไม้ไพพนอมหัวมอนแต่เช้ำ
ตาบต่ำเห้าเถิงถ่ำ นางจ๋ำไปรอกไปเถิงไม้ไพใชต้นบ๊ำ มีพื้นอันราบรางพางู
างามเหมือนถ้างหน้ากองใช แลมีธิมแม่ไปเป้นอันกอ้างขอางเป้นใจมากนัก
นางจ๋ำจอกเชิาปู่เป้นถาวนอนใบธิมไม้ต้นนั้นแล้ว ภ่ลอกถ่ำมืกแล้ว นาง
ภ่นอนปู่ผู้เงาอในที๋นั้นหั้นแล เมื๋อนั้นยังมีเทอะถาตินบ๊ำ อันปู่ผาสาถวิ
มาน ในไม้ไพใชต้นนั้น ภ่ลิางแลเหันนางแผงสีนอนผู้เงาบ่มีผู้เพื๋อนข้าง
สันนั้น เทอะบุถตินนั้น จ๋ำภล่าวว่า พ้หเทกูธานางผู้มีธูบโสมอันกีอัน
างามพี้เริบ เจ้านางถุ่างเดินมาแต่ที๋ใถจ๋ำมานอนปู่ที๋ผู้เงาบ่มีในเพื๋อน
ข้างภ็พี้จา เมื๋อนั้นนางแผงสีได้ยินสางเทอะบุถตินนั้น เอิ้นธงภหาติน
สันนั้น นางจ๋ำถนิางว่า ไอบ่ เหันว่าภูไปผู้บ๊ำถินเงาบ่มีในมากับถอม
ภูสันนี๋ ผู้ชายหัวหูายภ่มาจอบมอยถอยบ๋ำภูทุภย่างทุภถาว แม่นว่า
ภูนอนในที๋ใถภ็เหันถินในที๋นั้น เหมือนถ้างภูมาแอ่วหาผู้ชาย เป้นที๋ลักอาย
แก่ถินหัวหูาย ถ้อยถำว่านางแผงสีไปแอ่วหู้นถอมผู้ชายท้อป่าไม้ถาง
ถอน แม่นว่านอนที๋ใถภ็มีผู้ชายมานอนถอมทุภแห่งทุภพาย ว่าถ้างนั้น
แลบ่ ถันว่านางถนิางใจสันนี๋แล้ว นางจ๋ำขานตอบเทอะบุถตินนั้นว่า
ข้าแก่เจ้าภู ผู้ข้าภ็มาแต่บ้านผู้สาวทุภบ่มีแม้ง[๖] ผู้ข้าภ็มาแต่เมื๋องผู้ชาย
บ่มีแม้ง ผู้สาวแล่นมาสู่ เจ้าจ๋ำมาหงมคู่เป๋องปอง บ้องเดินถินงาบ่มี

---

๑ ถวบ[illegible]เป้น "หมากหากแล หมากไร" ตามใบลานจานก่ำ

๖ ใบใ[illegible]นจานก่ำองน "บ่มีผัว" จ๋ำถึก "มัถ ฉ ผูก ๑๐ หน้า ๑๗"

ใผเพื๋อนข้าๆ ขอให้เจ้าบุนกว้างธิบมา ขอให้สีใสพามาห้อม ขอให้เจ้าคำก้อมมาชิมกอ้าเห็น ว่าถ้วนั้น ผื๋อนั้นเทอะบุดตินนั้นจิ๊กล่าวเชิ๊ญนางว่าพ้ทเทกูธานางเธ๊ย พื๋นี๋ชื่ว่าชายทุกไร้ถิ๊งบาๆ พื๋กหู๋งเวเห้นนางกูเป๋า พื๋กมอบคุเอ๋าหนาวเฝ้น "กบ่เห้นบ้นพานใดจักปาด"๑ ขอให้เจ้าน้อยบาดคอยกู ขอให้พระบุนชูใผดอ้าย ขาได้หัวบุ้มป้ายถินดงอกพื๋เห็น ว่าถ้วนั้นแล้ว เทอะบุดตินนั้นกลวดมอนหั้นแล ผื๋อนั้นนางแพงสีกมอนปู่ใบธ์มไม้ที๋นั้น ผู้ดงอหั้นแล ใบเมื๋อธาดีถ็นอันนั้นแลธุๆแสงสุอิยะพุ่งขึ๋นมาสันนั้น นางแพงสีกลุกจากที๋นอนแล้ว นางสว่ายหน้าชำระเนื๋อตินดีแล้ว จิ๊กติกแต่งเกิดาเนื๋อตินบ่ระบวนแล้ว นางจิ๊เอ็นสั่งเทอะบุดตินนั้นว่าค่อยปู่ดีเบ้ "ชายถินมอๆทุกไร้ ๖"ข้าจักลาจากแก่นให้เถินไป ข้าจักเถินพิๆไพหนีจาก ขาได้ทูงวาอากปู้มนำทาๆ ค่อยปู่ดีเบ้ "ถินกินบางตินกวายขาได้ลงบอกร้อแถมน้ำ"๖ ขาได้ทู๊งทางมานำห้อม ขาได้กวัดแกว่งถ้อมนำทู๊ง ขาได้ถืดหม่ายชักตินน้อๆแด่เนิ๊ เอิ๊ๆ ผื๋อเสู้ห้อมเจ้าคำก้อมถินมอๆ เจ้าขาวฟองข้างแป้อ พื๋บ่ชิมเสู้แล้วหม่ายชัง พื๋บ่เชิ๋ยชิมสังดงถ้อย ขาได้เอ็นจ้อยๆไปเบ้ "ได้ขานเอิ๊ๆเมื๋อห้อม"๔ เจ้าคำก้อมถ้วทอๆ เจ้าหัวหงอๆดอกถ้ายขาได้หัวบุ้มป้ายหม่ายชังเบ้ ว่าถ้วนั้นแล้ว นางแพงสีกลอดไปเมื๋อหน้าหั้นแล ผื๋อนั้นนางแพงสี จิ๊ไปรอดไปเถิๆสวนดอกไม้ที๋บ๊ๆ มีมากมีหูาย หอมโรยรวายขามเช๊า มีหั๊ๆดอกขัดเถ้าแลชุนฟุม กอๆอูมบูมดอกใหม่ มีหั๊ๆดอกต้างไก่ดอมกูโรยหอมไพกว้างเต้นดอกข้างมักถา มีหั๊ๆดอกจำปาแลดอกเกด หูายสำเพดนางๆกมีแล นา ผื๋อนั้นนางแพงสีกกุ่งเถินไปแต่เช๊าตาบต่ำเห้าเถิๆถ่ำมืดแล้ว นางจิ๊ไปจอดเชิาปู่ในแถมห้วยน้อยอันบ๊ๆ อันไหูมาแต่รากผา อันมีน้ำอันใสแลเย็นบ๊ๆนัก เป็นถั๋งหน้าแอ่นนั้นแล ผื๋อนั้นนางจิ๊ไปหักเอาฟืดไม้มาสัก

ตามใบลานจานก่ำฆูบ (หน้า ๑๗ ผูก ๑๐ มัด ฆ)

๑ "บ่เป็นภาบอันใดจักปาด"

๖ "ชายถินปอๆทุกไร้"

๖ "ถินถึๆนางตัวม้ๆขาได้ลงบอกร้อแถมนา"

๔ "ขาได้ขานเอิ๊ๆเมื๋อห้อม"

ຊຸ້ມເພື່ອໃຫ້ກ້ຳບັງນ້ຳໝອກແລ້ວ ນາງກໍລວດນອນຢູ່ຜູ້ດຽວໃນແຄມຫ້ວຍທີ່ນັ້ນ ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບັງມີເທວະບຸດນ້ອຍສອງຕົນ ມີອາຍຸໄດ້ ๔ ປີ ອັນມີຮູບໂສມອັນງາມນາກນັກ ສ່ວນດັ່ງເທວະບຸດນ້ອຍສອງຕົນນັ້ນ ກໍລ້ຽງເທັ່ນນາງແພງສີ ນອນຢູ່ຜູ້ດຽວໃນທີ່ນັ້ນ ເທວະບຸດທັ້ງສອງກໍພ້ອມກັນຂັບລຳແລອ່ານໜັງສືເຂົ້າມາ ຫານາງແພງສີ ເພື່ອວ່າຈັກໄປຂໍຄ້ວຍໝາກແລ ຖືກປາຫັ້ນແລ ເມື່ອເນັ້ນນາງແພງ ສີອັນນອນບໍ່ທັນຫຼັບ ນາງຈຶ່ງໄດ້ຍິນສຽງເດັກນ້ອຍເວົ້າກັນມາຫາຕົນສັ່ນນັ້ນ ນາງ ຈຶ່ງຄິດໃຈວ່າ ໂອນໍ ເດັກນ້ອຍຜູ້ໃດເວົ້າກັນມາຈໍແຈ໋ງທີ່ນັ້ນ ເຮົາຈັກມາພາງານ ແກ່ກູ ເພື່ອໃຫ້ເວົ້າຍາກລຳບາກໃຫ້ກູຮ່ານນອນຍ້ອນເຮົາຝູ່ນີ້ແລນໍ ຄັນວ່ານາງ ຄິດໃຈສັ່ນນີ້ແລ້ວ ເທວະບຸດທັ້ງສອງກໍລວດມາຮອດມາເຖິງບໍ່ມີນານຫັ້ນແລ ຄັນ ວ່າເທວະບຸດນ້ອຍທັ້ງສອງມາຮອດມາເຖິງແລ້ວ ຈຶ່ງກ່າວເຊີ້ງນາງວ່າ ຂ້າແກ່ ເຈ້ົ້ານາງເອ໋ຍ ເຈ້ົ້າກູລຸກແຕ່ທີ່ໃດມາຜູ້ນ້ຶ່ງຄົນດຽວ ບໍ່ມີໃຜມາເພື່ອນເຈ້ົ້າກໍຂ້ຳຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີຈຶ່ງກ່າວວ່າ ດູຮາເຈ້ົ້ານ້ອງທັ້ງສອງ ພີ້ກໍລຸກແຕ່ເຈ້ົ້າຮັສ໌ສີ ອັນເປັນໜໍ່ມາເຖິງທີ່ນີ້ແລ້ວ ຂ້າຜູ້ພີ້ກໍຈັກໄປປາມແມ່ແຫ່ງຂ້ານັ້ນຢູ່ພາຍຫນ້າໜຸ້ນ ແລ ເມື່ອນັ້ນເທວະບຸດນ້ອຍທັ້ງສອງ ຈຶ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້ົ້ານາງ ເຈ້ົ້າກູ ມານອນຜູ້ດຽວສັ່ນນີ້ ບໍ່ຄ໊ວນຢ້ານຫາກນ້ອຍຂົບຕາເຈ້ົ້າລ໊ື ບໍ່ປ້ານງູສາຂົບແກ້ມ ເຈ້ົ້າລ໊ື ນ້ອງຈັກມານອນແອ້ນຫຸ່ມກາງ ເຈ້ົ້າບໍ່ຄ໊ວນເຊີ້ງຕ່ານາງແດ່ລ໊ື ເຈ້ົ້າບໍ່ ຄ໊ວນໄປມາຄົນລ້ຽວ ເຈ້ົ້າບໍ່ຄ໊ວນກອດກ້ຽວຫຸ່ມສອງ ເຈ້ົ້າບໍ່ຄ໊ວນຜີປອງເວົ້າຍາກແດ່ ລ໊ື ເຈ້ົ້າບໍ່ຮ້າຍຊຶກຊາກ່ານ້ັ້ນລ໊ື ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີຈຶ່ງກ່າວວ່າ ດູຮາເຈ້ົ້າ ຫ້ານ້ອຍຄ້ຽງພອຍ ສັ່ງເລ່ານາວອຍໆພາກແມ່ ເອ໋ຍຈັກຈັບແຂນແກ່ນາຊຸ້ມ ເອ໋ຍຈັກອຸ້ມກິນນົມຮຽງແທບ ຍາໄດ້ແອບໆຮິບນາຍາໄດ້ເວົ້ານາຍາຮິບໜ້າວ ຍາ ໄດ້ເວົ້າລຸກລ້ວງເຊີ້ຍຊຸ້ມ ນາກິນນົມເສັ່ງທ້ອນ ນາຊຸ້ມຊ້ອນເສັ່ງເບີ ວ່ານ້ັ້ງນັ້ນ ເມື່ອ ນັ້ນເທວະບຸດທັ້ງສອງຈຶ່ງຊ້ຳກ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້ົ້າເອ໋ຍເຮີ ນ້ອງນ້ີເດັກຕ່ານ ນ້ອຍຈິງນາ ແຕ່ພັດແມ່ນາແຕ່ນ້ອຍກໍບໍ່ໃຫ້ອີ່ນອ້ອຍກິນນົມ ກໍທ່ໍຂໍຊຸ້ມນາກິນ ນົມເສັ່ງທ້ອນ ກໍທ່ໍຂໍຊຸ້ມແກ້ວ ກໍທ່ໍຂໍໃຫ້ແອ່ວ "ຫຸ່ມເຄົ່າ"๑ ກໍທ່ໍຂໍນ້ັ້ງເຊົ່ານ ແຄມຫາດ ຍາໄດ້ເວົ້າຈ້ານ້ັ້ງໄປຫ້ານ ສ່ວນດ້ັ້ງກ່ານ້ົ່ງຊ່ານ້ອງຮູ້ ສ່ວນດ້ັ້ງ

---

๑ ໃບລ[illegible]ຈານກ່ຳຂຸນວ່າ "ຫຸ່ມເພົ່າ" "ຜູກ ๑๐ ມັດ ฉ ໜ້າ ๒๖"

ภาบชิมชู้ บ้อๆเถียบบ่จ๊กเหียกูหาก๑ บ่ได้เว้าแต่ปากหูบตำ เหมือบถั่ว
หมูกิบรำบั้บแล้ว ขอแก่พระยอกแก้วภูบาแก่เห็บ ว่าถั่วบั้บแล้ว เหวะ
บุกบ้อบหัวสอๆภำลอกถับมื้แล้วแลหิวมาภบักหั้บแล เถิๆเมื้อยามภอๆ
"ถิวเถ้า"๒ อับ เหวะบุกภำเอ็บจั้บๆสั่วเมื้อ ถ่อยปู่กิเบิ เจ้าผิมเฝือภ้าว
ภอก บ้อๆภำเว้าออๆเหื๊อแรๆ บ้อๆภำเว้าสาๆแขๆเมื้อยม้าๆ เหื๊อแต่
ปีบข้าๆมาหา เหื๊อแต่เว้าหั๊บตาชั้บบ้อๆเจ้าจ่าบอบข้าข้อๆขุกปู เหื๊อ
แต่อักปักตูหับแจบ ภำบ่ติๆแขบบิๆเหื๊อออิก ภำบ่จิกเหื๊อหวางแล เมื้อบั้บ
บางแพงสีจ๋าขาบว่าถ่อยเมื้อกิเบิ ยาได้เว้าเอิๆหูายแก่ ถับว่าเมื้อรอก
แม่ใบเรือบ ให้เจ้าชิมบึก๓ บ่บ้อย ให้เจ้าปากอิ๋บอ้อยกูณบิมบั้บเบิ ว่าถั่ๆ
บั้บแล้ว เหวะบุกบ้อบหัวสอๆภำลอกเลิกลาเมื้อหั้บแล ใบเมื้อราตีถื๋บแล
รุ่งแจ้งมาแล้ว บางแพงสีภำลอกติกแต่งเค้าถาเมื้อติบถีแล้ว ภำเมื้อหบ้า
หั้บแล ใบเมื้อบางแพงสีไปอับบั้บ เจ้าภำได้บิบสูงบิกร้องเป็บลาๆ ๆอย
แถมหางจับไม้ร้องไจ้ๆออบซอบ มีหั๊งภาเว้าวอบติบโลภ มีหั๊งโพบโลภ
ร้องถื๋บถิๆ มีหั๊งหิๆแลเปิดภ่า ร้องสว่างแซวๆ มีหั๊งบิกขูงแงวสบับก้อๆ
มีหั๊งเปิดป่อๆร้องจอมถอบ เจ้าภำไปวอยๆเมื้อหบ้า เจ้าอุบหู้างบางแพง
สี เจ้าภำเลียล่ำแขงถอกไม้ มีหั๊งถอกต้างไก่แลดำถวบ มีหั๊งถอก
อารวบแลถอกซ้อบ หอมอู่ร้อบบ่เบื๊อ มีหั๊งถอกตาเสือแลถอกภุ่ม ปู่
พายลุ่มถื๋บถอบ เจ้าภำเลียผ่ถอยเหับสู้ๆ เหับถอกภู้งหอมบิว เหับ
บิกถิวร่ำร้องใบเถื๋อบถ้องถิงถอบ มีหั๊งสูงบิกวอบวิ้ว่อบ บ้อยหับ
หม่อบเถื๋องใจ บ้อยถำไขถบิงบ้อๆ เพื๋อว่าบิกร่ำร้องเมื๋องบับ พระจอม
หั๊บบางบ้อย เจ้าภำให้จ้อยๆติบถาว เถิ๋บไพฆาวหูายหูาก หูายหื๊บชั้บ
ไพพบอมภำมีแล เมื้อบั้บบางภำไปแต่เช้าตาบต่ำเห้าเถิงถ่ำมืดแล้ว บาง
จ๋าไปแอ่เชิาใบถ้ำอับบึ๋งอับเป็บหื๊สุภขาสำรางมาภบักหั้บแล เมื้อบั้บบั๋ง
มีบางเหวะถาถิบบึ๋งอับปู่ผาสาดอิ่มาบ เหบื๊อจอมผาหื๊บั้บ ภำลิๆแลเหับ
บางแพงสีบอบผู้ถาวอใบถ้ำหื๊บั้บ บางเหวะถาจ๋าเอ็บรูภหางบางว่าถูธา

---

๑ ตามใบลานจานก่ำฆูบ "ถูหูาก" จ๋าถูก
๒ ตามใบลานจานก่ำฆูบ "ถอๆเถ้า"
๓ ถอบเป็บ "ชิด"

เจ้าบางเรีย เหตถ้าลีเจ้าจำมาบอบปู่ผู้ญาวสับนีกໍพีจา เจ้าบางบ่ป้าบ
เสือภัดสักกินแลผีป่าซะม่อยกินั้นลี เมียนั้นบางแพงสีจำขาบถำว่าอ้าแก่
เจ้าเอ็ยเรีย ส่วนถ้าอ้าผู้น้อางนีกໍท่เฉินหนีไปตามป่ากินพินไพ ถับว่าถ่ำ
มืดแล้อ ในท่ีใดกໍลอดบอบในท่ันั้น อ้าบ่รู้แจ้งว่าท่ันับดท่ีบร้าย กໍท่เอาแต่
บุนเป้นสิงญาว ถับว่าหมิดอายุในท่ีใด ทูบย่อมตายไปในท่ันั้นทั้งแล ในเมื่อบางแพงสีกล่าวเป้น ทุธัสสะ๑ อันอ่อนหวานม่วนดีสับนั้น บางแหวะดา กໍมีใจอันอิดภบามากนัก เจ้าจำลิงแต่ผาสาดอีมานแห่งตินมาหาบางแพงสีอันปู่ในถ้ำท่ันั้นแล้อ กໍถ้านจาละจาเชิงกันไปมามากนักทั้งแล เมื่อนั้นบังมีแหวะบุดตินบ่ำ อันปู่ในไม้ต้นบ่ำ ได้ยินสูงบางหัวสอง ปากกับดอมกันบ่ขาดสายสับนั้น แหวะบุดตินนั้นจำกล่าวว่า อะโหโอนำ ทูากแท้นำเราเรีย อันนีผู้สาวบอบปู่แล้ว พีปากปิดหมากแค้วชิมดู พีปากกินแจ่วปูกับเข้า พีปากกินน้ำเต้าปากบอบพีปากหมูบหมอบลายแดบ ใหญ่ำ ขำให้น้องแก่นให้ภูบาแด่เมิ อ่าถ้างนั้น เมื่อนั้นบางแพงสีได้ยินแหวะบุดกล่าวเป้นมายาใยปอกสับนั้น เจ้าจำกล่าวว่า อะโหโอนำ ทูากแท้เราเรีย อันนีชายรามบอบปู่เป้า ผู้สาวเอ้ามาหาชายถ่ำภาเรียมาท้อบ มาชิมช้อนในปางมาชิมบางในถ้ำ น้องปากปั้นเข้าจ้ำออยเอา มาบ้างเผิาชิมจูบ รักรูบแล้วแลดูพระบูนดูเทูักทูมชำถ้มเป้บ่างภาง บ่ำฉากฉางฟังได้บ่ำฉากไม้ฟังเป้นดีแก่ถิงเจ้าเป้นขุ่น ถีแก่ถิงเจ้าอุ่นเหื่อทูาย เจ้าบ่เป้นผู้ชายป่าปากทูางจักถีกสั้นสากทูางบูม น้องจักไปถีบูมทูางแตก ยาได้ทิวอิกแขกทูายเมิ อ่าถ้างนั้นแล้อ แหวะบุดตินนั้นกໍลอดตินมืแล้อแลไรท่ีอมากนักแล้อกໍลอดบอบปู่ในผาสาดแห่งตินทั้งแล เมื่อนั้นบางแพงสีจำกล่าวเชิงแหวะบุด[๖] ตินนั้นว่า อ้าแก่เจ้าเอ็ยเรีย วันนีกໍเป้นอันถ่ำมืดมากนักอ้ากໍบินป้านกิวสักสิงทั้งทูายมากะทำร้ายแก่อ้าในถืนนีแท้แลบา เจ้าบางเอ็ยจำบอบเผื่อนอ้า วันหน้าเข้า เจ้าเอ็ยจำมือหาผาสาดอีมานแห่งเจ้ากໍอ้าแท้น เมื่อนั้นบางแหวะดาตินนั้นจำขานว่าเอิ ๆ ถับเจ้าบางป้านกิวแท้ถ้างนั้น เราพีหากจักบอบเผื่อนเจ้าซะแล ว่าถ้างนั้นแล้วเจ้าทั้งสองกໍ

---

๑ ถวบเป้น "มะหุธิสะ อ่อนหวาน"

๖ "เหว[illegible]า" ถวบเป้น "แหวะดา"

ลวดพาภับบอบหั้บแล ใบเมื๊อธาติถืบอับบั้บแลรุ่งแจ้งมาแล้อ บางหัง
สองภ์ลุภมาสอ่างบหน้าชำระสะสิงเมื๊อถิบบ์ธะบวบแล้อ บางเผางสีจิง
เอิ้บสั่งบางเหอะดาอ่าดั้งบี้ ถ่อยปู่ถีเยิ จับหาเหพาบางแก้อ ข้าจักไป
ก่อบแล้อปู่ถี ข้าจักเถิบถีธีธาวเถ๊อบภ์บ่มีผู้เพื๊อบถิบดูงอแลบา เมื๊อบั้บ
บางเหอะดาจิงขาบอ่า เอิงไปถีเยิเจ้าบ้อง ยาได้ไปถึภต้องชูบตำ ยาได้
ไปจิมจำถึภแธ้อ ให้เจ้าไปธอดแก้อมาบดาเจ้าเบิ ถับอ่าบางเหอะดา
ภล่าวดั้งบั้บแล้อ ภ์ลวดชะเดัดเมื๊อสู่ที่ปู่แห่างถิบหั้บแล เมื๊อบั้บบางเผาง
สีภ์ออดจาภถ้ำที่บั้บแล้อ บางภ์ลวดไปเมื๊อหน้าตามป่าไม้ดิงดอบที่บั้บ
หั้บแล เมื๊อบั้บบางภ์ได้ยิบบิภข่ร้องถิบผาบิภขวาร้องแถมห้วย เจ้าภ์
เหับต้บก้วยถิบจับ บางจอมหับภิบแซบ มีหังเถือหมาภแปบยางยาย
มีหังฝูงภวางหวายถื้บเถ้า เธิวภ์ทูงเหับเจ้าบางเผางสี เธิวภ์เต้บหัง
แธงเลียบแล่บ มีหังฝูงบิภแย่บยิบสูง มีหังบิภขูงเงาธ่ำร้องสูงมี้ก้อง
พิงไพ มีหังบิภตาไบแลบิภเธิวตู้ ฆับอูเธื๊ออูเธื๊อางอยถอบ มีหังฝูงพ้าง
พอบหมีเหบั้บ ภธะต่ายแต้บดิงดอบเต้บเธดธิงป่าภว้าง มีหังฝูงช้างม้า
งิวถวาย มีหังฝูงเสื๊อลายแลเสื๊อแผ้ว หงอลักแก่อดิงดอบภ์มีแล เมื๊อ
บั้บบางภ์ไปแต่เช๊าภาบต่ำเห๊าเถิงถ่ำมืดแล้อ บางจิงไปธอดไปเถิงถ้ำอับ
เป้บที่ปู่แห่างบางไถหั้บแล ถับอ่าบางไปเถิงแล้อ บางจิงเหับพ่ำแห่างถิบ
อับมาแต่ป่าหาลูภไม้แลหิวมับ เพื๊อจักเข๊าไปในถ้ำที่บั้บแล้อ บางจิง
ถามอ่า ข้าแผ่พ่ำเป้บเจ้า บัดนี้ข้าผู้ลูภภ์ไปปู่ภับดอมพธะธัสสีที่บั้บบาง
มีปธะหมาบอ่าได้ปีบ๊างแล้อ ข้าภ์มี ใจอับถืดธอดถืดเถิงพ่ำแลแม่หังสอง
มาภบัภ ข้าผู้ลูภจิงหูบถืบมาปามพ่ำแลแม่เป้บเจ้าในภาละบัดนี้แล เมื๊อ
บั้บพ่ำบ้าบางเผางสีจิงขาบอ่าภูธาเจ้าลูภธักแผ่พ่ำ ในเมื๊อเจ้าลูภธักไปปู่
ภับดอมพธะธัสสีอับบั้บ ภูพ่ำภับหังแม่แห่างเจ้าภ์บังถ่อยปู่สวัสสะถี บ่ำ
มีโพยไพอับใดอับบ๊างมาถึภต้องภ์พ่ำแล ท่ำอ่าลูภธักมาภับดอมบุถละผู้ใด
จิงจักมาธอดมาเถิงที่บี้ภ์พ่ำจา เมื๊อบั้บบางเผางสีจิงขาบอ่า ข้าแผ่พ่ำ
เป้บเจ้า ข้าผู้ลูภภ์มาผู้งอภ์ข้าแล ถับอ่าเจ้าหังสองต้าบ[illegible]ธะจาภับ

ถอมกับบ่อระบอบแล้ว กำลวดพ้อมกับเข้าไปในถ้ำที่นั้นบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นบางไลกำหูงอเหับบางแผงสีอันฝันลูกแห่งตน เอ้ามาหาตินสันนั้น บางไลกำรีบผูดลุกไปบายแขนบางแผงสี แลร้องไห้มากบักถ้อยคำว่า เจ้าลูกรักมากับถอมบุคละผู้ไลกำแม่จา เมื่อนั้นบางแผงสีจำขานว่า ข้า แก่แม่เป้นเจ้า ข้าผู้ลูกกำมาผู้ถูงอกำข้าแล เมื่อนั้นบางไลจำตีอิกแล้ว ร้องไห้ถ้อยคำว่า เจ้าลูกรักเริย เหดถ้าลีเจ้าจำมาผู้ถูงอบ่มีใผมาเพื่อน เจ้าบั้นเด เจ้าลูกรักบ่ป้านกิวเสือกักสักกินในหินหางหั้นกำแม่ลี เมื่อนั้น บางแผงสีจำขานว่า ข้าแก่แม่เป้นเจ้าเริย เหดถ้าลีข้าผู้ลูกจำบ่มาผู้ ถูงอนั้นจา ในเมื่อข้าผู้ลูกบ่มาผู้ถูงอถ้านั้น กำจักมีบุคละผู้ใดมาเพื่อนนั้น จา กำบ่มีแต่พระอัสสีผู้ถูงอนั้นเด ว่าถ้านั้น เมื่อนั้นบางไลได้ยินบาง แผงสีกล่าวสันนั้น บางจำอุ้มเอาลูกแห่งตินมาจูบชุมดมขม่อมมากบัก แล้ว กำพ้อมกับกินลูกไม้แลหิวมันกับถอมกับบ่อระบอบแล้ว กำลวดพ้อม กับบอมหั้นแล ในเมื่อธาตีลืมอันนั้นแลรุ่งแจ้งมาแล้ว บางแผงสีกำถาม พ่บ้าแห่งตินว่า ข้าแก่พ่อเป้นเจ้า ในอันนี้ข้าจักไปหาลูกไม้แลหิวมันกับ ถอมพ่อเป้นเจ้านั้นแล เมื่อนั้นพ่บ้าแห่งบางจำขานว่าเอิ๊ง บางจักไปกับ ถอมภูพ่อกำจำไปกำพ่อเห็น ว่าถ้านั้นแล้ว เจ้าทั้งสองพ่ลูกกำลวดพ้อมกัน ไปแท้หั้นแล ในเมื่อบางแผงสีไปหาลูกไม้แลหิวมันกับถอมพ่บ้าแห่งติน อันนั้น บางกำลวดหูงป่าไม้ดงถอมไปเมื่อหน้าผู้ถูงอกำบ่พบจอบพ่บ้าแห่ง ตินในที่ใดที่บ่า บางกำร้องไห้หาพ่แลแม่แห่งตินมากบัก กำบ่เหับพ่แห่ง ตินในป่าไม้ดงถอมที่นั้นหั้นแล เมื่อบางแผงสีร้องแลภูภหาเถ่า สองที่สามที กำบ่ได้ยินสูงบุคละผู้ใดขานตอบ บางกำลวดได้ไปผู้ถูงอถาม ป่าไม้พูพนังหั้นแล เมื่อนั้นบางกำได้ยินสูงนิภภาเอ่าร้องในจอมถอย พายหน้า บางกำใส่ใจว่าพ่บ้าแห่งตินมาเอิ้นรูงหา บางกำช้ำกุ่งเดินไป กำบ่เหับถินในที่ใดที่บ่า กำบ่ได้ยินแต่สูงนิภภาเอ่าร้องเป่าถาย กำบ่เหับ พระสายใจพ่เจ้า บางกำถึกโสกเส้าโสกามากบักหั้นแล เมื่อนั้นบางกำ ไปแต่เช้าถ[illegible]ต่เห้าเถ่าถ่ามื้ถมาแล้ว บางกำไปเซ่าปู่แถมห้วยน้อยอันบ่า

ນາງກໍລວດນອນຢູ່ໃນທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບັງມີເທວະບຸດຕົນນຶ່ງ ກໍສ່ອງເຫັນ
ບຸພພະຊາຕິນາງແພງສີຈັກໄດ້ເປັນເມັ່ງທ້າວພຣະລານ ອັນເປັນລີງທອກຢູ່ໃນໄມ້
ມະນີໂລດທີ່ນຶ່ງ ນາງຈຶ່ງໄດ້ຫຼຽງປ່າໄມ້ດົງດອນໄປຫາຜົວຄັ້ງນັ້ນ ເທວະບຸດຕົນນັ້ນ
ຈຶ່ງບົກບ່າງເຂົ້າມາຫານາງ ມີສຸງຕື້ນດັ່ງຊວດໆ ເໝືອນດັ່ງສຸງຕື້ນສັກສິ່ງເມັ່ງຣະ
ສານ ອັນຈັກມາຣາວີກະທຳຮ້າຍແກ່ນາງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີໄດ້ບີນ
ສຸງຕື້ນເທວະບຸດບ່າງເຂົ້າມາຫາຕົນສັນນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈອັນປ້ານກົວມາກນັກ
ນາງຈຶ່ງເອີ້ນໃສ່ດ້ວຍຄຳວ່າ ດູອາສັກສິ່ງເມັ່ງຣະສານເສືອໜີຜີປ່າທັງຫຼາຍເຮີ
ຍ ກູນີ້ກໍຫາກເຄີຍຄາດມາເປັນອາຫານແລເຫົ່ງອທ້ອງແຫ່ງທ່ານທັງຫຼາຍ ກູຈຶ່ງ
ໄດ້ຫຼຽງປ່າໄມ້ດົງດອນມາເຖິງສູທ່ານທັງຫຼາຍນີ້ແລ ເທດວ່າບຸພພະເວນກຳແຫ່ງ
ກູ ບໍ່ໜົດບໍ່ສ້ຽງຈັກເທື່ອ ກູກໍໄດ້ພັດພາກຈາກແມ່ໄປຢູ່ກັບດອນພໍ່ແຫ່ງກູນານໄດ້
ປີນຶ່ງແລ້ວ ກູກໍຊ້ຳຄືນມາຢາມແມ່ແຫ່ງກູ ກໍຊ້ຳພັດພາກຈາກຫຼຽງກັນບໍ່ແລ້ວ
ບໍ່ທົ່ວຈັກເທື່ອ ສູທ່ານທັງຫຼາຍຈັກມາກິນກູ ກໍຈົ່ງມາກິນຕາຍເສັ້ງໃຫ້ແລ້ວຊາດນັ້ນ
ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນເທວະບຸດຕົນນັ້ນໄດ້ບີນສຸງນາງແພງສີກລ່າວສັນນັ້ນ ເທວະບຸດຕົນ
ນັ້ນຈຶ່ງຂານຕອບວ່າ ພັທເທດູອານາງເຮີຍ ເຮົານີ້ບໍ່ແມ່ນສັກສິ່ງເມັ່ງຣະສານເສືອ
ໜີ ຜີປ່າອັນຈັກມາຣາວີກະທຳຮ້າຍແກ່ນາງດອກນາ ເຮົາຂ້ານີ້ແມ່ນເທວະບຸດ ອັນ
ຢູ່ໃນປ່າໄມ້ດົງດອນທີ່ນີ້ ເຮົາກໍເຫັນທ່ານເປັນທຸກຍາກລຳບາກນອນຢູ່ຜູ້ນຶ່ງຄົນດຽວ
ເຮົາຈຶ່ງມາທົ່ນຊົ່ນມ່ວນກັບດອມນາງ ເພື່ອໃຫ້ຫາຍໂສກເສົ້າໂສກາແຫ່ງນາງນັ້ນ
ແລ້ວແລ ເມື່ອນັ້ນນາງແພງສີໄດ້ບີນເທວະບຸດກล่าวเปัน [1]ทุรัสสะอ่อนหวาน
ນາງຈຶ່ງຂານຄຳວ່າ ຂ້າແກ່ເທວະບຸດເຈົ້າເຮີຍ ໃຫ້ຣີບບ່າງລີລາ ຂ້າແກ່ເທວະ
ບຸດເຈົ້າເຮີຍໃຫ້ ຣີບມາເພື່ອນຕົ້ອ[2] ນາໄດ້ເຕາະຕ່ອຍຕ້ອງຄື ເຈົ້າຜູ້ດີອຸ່່ມສຸ້ມມາ
ນ້ອງອູ້ມນົງແພງ ມານ້ອງແຍງຕາງແວ່ນ ຂໍໃຫ້ເຈົ້າແກ້ວແກ່ນມາເປົ້ອງ ນ້ອງຈັກ
ດັ່ງໄຟເບ້ືອງຮູ້ແຈ້ງ ຫາກຈັກຄຶກບາດເໜ້ງໃຈຈິງ ຫາກຈັກເຂດຂີງບ່ອນຈ້ອຍ
ຖວາຍແກ່ພຣະຕົ໋ວຊ້ອຍຕາມໃຈແລນາ ຄັນວ່ານາງກล่าวสันนั้นแล้ว เทวะบุด
ຕົນນັ້ນກໍລວດເຂົ້າມາເຖິງນາງບໍ່ມີນານຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເທວະບຸດຕົນນັ້ນເຂົ້າມາເຖິງ
ແລ້ວ ຈຶ່ງກล่าวเชิญนางหนໍ່แก้วแพงสี เจ้าผู้ดีเอ๊ือเถือ เปันชาดเชื้อเทพา

---

๑ ถวนเปัน "มะทุรัสสะอ่อนหวาน"
๒ ถวนเปัน "น้อง"

ຂໍໃຫ້ນາງກູນາພີ້ອ້າຍ ພີ້ຈັກຂໍເຂັນຝ້າຍດອກຂາວ ເຈົ້າສົບຍາວປາເປົ້າ ຍາໄດ້ນ້ຳເຄົ້າເມ້ົາຂາຍເກືອ ຍາໄດ້ຂັກທ້ຽນເຮືອຊູນໄມ້ ພີ້ກໍຮ້ອງຮ່ຳໃຫ້ກູດາຍແລ ນໍ ຄັນວ່າເທວະບຸດກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ກໍລວດພ້ອມກັນຫົວສ່ວ່າເຊວ໋ງນາກນັກ ແລ້ວ ເທວະບຸດຕົນນັ້ນກໍລວດເມ້ືອຫາທ້ີປູ່ແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນນາງແພງສີ ກໍລວດນອນຜູ້ດຽວຢູ່ໃນແຄມຫ້ວຍທ້ີນັ້ນ ຕາບຕ່ໍເທ້ົາຮຸ່ງແຈ້ງຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນນາງ ກໍຕົກແຕ່ງຫ້ວ໋ງດາເມ້ືອຕົນບໍ່ຣະບວນແລ້ວ ເຈ້ົາຊ້ຳໄປໃນປ່າໄມ້ໄພພະນອມທ້ວ໋ມວນ ດ້ວຍຄຳໃສ່ໃຈວ່າ ຈັກໄປຊອກໄຊ້ສແວ໋ງຫາພ່ໍແລແມ່ແຫ່ງຕົນປູ່ໃນຖ້ຳທ້ີນັ້ນຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນນາງກໍໄປແຕ່ເຊ້ົາຕາບຕ່ໍເທ້ົາເຖ້ິງຍາມກອງ໋ງ ນາງຈ້ົງໄດ້ຍິນສ໋ງມ້າ ມະນ້ີກາບທ້ົາວພຣະລັກປາກຕ້ານຈາກັບດ້ວຍກັນ ໃນຜາສາດຣ່ົມໄມ້ນ້ີໂຄດຕ້ົນ ນັ້ນ ຈ້ົງຄນ້ິງໃຈວ່າບຸຄລະຜູ້ໃດມາປາກຈາເວ້ົາວ່ກັນປູ່ໃນທ້ີນ້ີນັ້ນຈາ ນ້ິຄຄາວ່າ ພ່ໍແລແມ່ທ້ົງສອ໋ງມາຊອກໄຊ້ສແວ໋ງຫາກູອັນຫ້ົ໋ງປ່າດ້ົ໋ງພ້ົ໋ງໃພທ້ີນ້ີນັ້ນລ໊ ຮູ້ວ່າ ແມ່ນລັກໃຈບຄົນຮ້ານ ແລນ້ີປ່າສະນ່ອຍດ້ົ໋ງນັ້ນຈາ ຄັນວ່ານາງຄນ້ິງໃຈສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈ້ົ໋ງຈອບນອບເຂ້ົ້າໄປເຖ້ິງຣ່ົມໄມ້ນ້ີໂຄດຕ້ົນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈ້ົ໋ງເຫັນຜາສາດອັນ ເປັນທ້ີປູ່ແຫ່ງທ້ົ້າວພຣະລັກກັບທ້ົ໋ງນ້ານະນ້ີກາບແລ້ວ ນາງກໍຊ້ຳປ້ານກ້ວນາກນັກ ນາງຈ້ົ໋ງລັບລ໊ີ່ປູ່ບ່ໍອາດຈັກຕ້ົ໋ງຕົນໄດ້ຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນນາງຈ້ົ໋ງຫ້ົ໋ງວເຫ້ົ໋ຍດຂ້ົ້ນເມ້ືອບົນ ນາງຈ້ົ໋ງເຫັນລ໊ົ໋ງທອກທ້ົ້າວພຣະລານ ອັນເຕ້ັ້ນໄປເຕ້ັ້ນນາເຫ້ົ໋ນອ່ານ້ີ້ນ້ີໂຄດກ້ຳຕາ ວັນອອກ ນາງຈ້ົ໋ງຄນ້ິງໃຈວ່າ ໂອນ໋ລ໊ົ໋ງທອກຕ້ົວນ້ີ ກ່ນາໃຫ່ງ໋ຫ້ວ໋ງນາກນັກແທ້ນ ຄັນວ່ານາງຄນ້ິງໃຈສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈ້ົ໋ງຫ້ົ໋ງວໄປນາເຫ້ົ໋ນອແຜ່ນດິນທ້ີນັ້ນນາງຈ້ົ໋ງເຫັນ ໜາກນ້ີໂຄດວ່ກ້ຳຕາວັນອອກຫ້ົ໋ນຕົນລ໊ົ໋ງນາ ນາງຈ້ົ໋ງເກັບເອ໋ານາແຈະຊ້ົ໋ນດູ ກໍ ມ້ີຣິສສາອັນຫວ໋ານແຊບບ້ົ໋ງນັກ ນາງກໍລວດກ້ົ໋ນກ້ົ໋ນ ມ້ີປຣະໜານຄ່ຳນ້ົ໋ງ ນາງກໍ ລວດເກ້ົດເປັນນາງລ໊ົ໋ງຕ້ົ໋ນ້ົ໋ງ ສ່ວນຄ້ົ໋ນາງລ໊ົ໋ງຕ້ົວນັ້ນກໍລວດຂ້ົ້ນໄປເຖ້ິງວ່ານ້ີ້ນ້ີໂຄດ ຕ້ົ້ນນັ້ນບ່ໍມ້ີນ້ານາງຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນລ໊ົ໋ງທອກທ້ົ້າວພຣະລານກໍເຫັນນາງລ໊ົ໋ງຕ້ົວນັ້ນ ເຕ້ັ້ນໄຕ່ໄປນາເຫ້ົ໋ນອ່ານ້ີ້ນ້ີໂຄດທ້ີນັ້ນ ລ໊ົ໋ງທອກທ້ົ້າວພຣະລານກໍເຕ້ັ້ນໄຕ່ໄປຫານາງ ບ່ໍມ້ີນ້ານາງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າລ໊ົ໋ງທອກທ້ົ້າວພຣະລານໄປເຖ້ິງນາງລ໊ົ໋ງຕ້ົວນັ້ນແລ້ວ ລ໊ົ໋ງ ທອກຈ້ົ໋ງຕ້ັ້ງປູ່ແຄວນໃກ ມ້ີປຣະໜານສ່ານວາ ຈ້ົ໋ງຕ້ານຈາຣະຈາຖ່ານນາງລ໊ົ໋ງ ຕ້ົວນັ້ນວ່າ ດູຮາເຈ້ົ້ານາງລ໊ົ໋ງແພງສ້ີ້ເຮ້ີຍ ເຈ້ົ້າຜູ້ດ້ີ້ເອ້ີ້ເກ້ືອ ເຈ້ົ້ານ້ີ້ເປັນຊາດເຊ້ືອ ແນວໃດ ກ້ໍຈ້ົ໋ງເດ້ີນດ້ົ໋ງໄພນາຣອດພ້ີ້ເດ ເມ້ືອນັ້ນນາງລ໊ົ໋ງຈ້ົ໋ງຂານວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ເຈ້ົ້າ

ອັນເປັນລ້ຽງທອກໃຫ່ງຫຼວງ ຂ້ານ້ອຍມາແຕ່ທ້ອໃດ ຂ້ານ້ອຍຢູ່ໃນພ້ຽໃໝ່ທ້ອນ້ອຍຂ້ານ້ອຍແລ ເຈ້ົ້ານ
ກູລຸກແຕ່ທ້ອໃດມາເຖ້ົາຜູ້ຂ້ານ້ອຍແລ້ວແລຖາມດູນ້ັ້ນຈາ ເມ້ືອນ້ັ້ນລ້ຽງທອກທ້ົາວພຣະລາມ
ຈ້ຽງຂານວ່າ ພັທເທດູຮານາງ ເຮົາພ້ົກຢູ່ໃນທ້ອນ້ັ້ເທ້ຽງຫານມ້ືນນານມາກນັກ ເຮົາ
ກ້ໍບ່ໍມາແຕ່ທ້ອໃດແລ ທ້ໍ່ວ່າເຈ້ົ້ານາງນ້ອງກ້ໍເປັນນາງລ້ຽງແພງສ້ີຜູ້ດ້ີແຕ່ນ້ອງ ເຮົາ
ພ້ົກ້ໍເປັນລ້ຽງທອກທ້ົາວພຣະລາມໂສມບ່ໍ້ດ້ີບ່ໍ້ງາມທ້ໍ່ໃດແລ້ວ ຣາທ້ັງສອງຈ້ຽງເອົາ
ກັນເປັນຜົວເປັນເມ້ັຽກັນເທາະນ້ໍານາງເຮ້ັຽ ວ່າດ້ັງນ້ັ້ ເມ້ືອນ້ັ້ນນາງລ້ຽງນ້ອຍແພງສ້ີ
ໄດ້ຍ້ິນຄ້ໍາບ່ໍ້ດ້ີບ່ໍ້ງາມດູຫ້ັງາກ ນາງຈ້ຽງຫ້ຽງວ່ຽງວ່ານ້ອກເຕ້ັ້ນທະບ່ານໜ້ີກ້ໍມ້ີແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນ
ລ້ຽງທອກທ້ົາວພຣະລາມກ້ໍເຫ້ັນນາງລ້ຽງແພງສ້ີເຕ້ັ້ນທະບ່ານໜ້ີໄປດ້ັ່ງນ້ັ້ ເຈ້ົ້າຈ້ຽງ
ກ່ລ່າວວ່າໂອ້ນ້ໍເຈ້ົ້ານາງເຮ້ັຽ ອ້ ານ້ັ້ເປັນຂ້ົ້ານ້ອກຕຸ່ນຝ້ົ່ແທ້ລ້ົ້ໂສມບ່ໍ້ດ້ີທຸກຮ້ ານ ເຈ້ົ້າຈ້ຽງ
ໜ້ີຈ້ານ້ອ ານ້ັ້ນ ເຈ້ົ້າຈ້ຽງຍ້ິນຄວາ[1] ໄປທ້ັ້ງໜ້ ານ ເຈ້ົ້າຢ່ານ້ົ້ກລ້ັ້ງລ້ ານ ແ ່ເມ
ພ້ົ້ກ້ໍຕ ານ ແພກ ແພ ແ ່ນ ປ ້ ອງ ພ້ົ້ກ້ໍ ປ ານ ໄ ້ ນ ້ ອງ ແ ້ ນ ານ ເມ ້ ອ ນ ້ ັ ້ ນ ນ ານ ລ ້ ຽ ງ ແ ພ ງ ສ ້
ຈ້ຽງຫ ັ ບ ຕ ານ ຊ ້ ັ ງ ບ ຸ ້ ມ ປ ້ ານ ນ ານ ກ ້ ໍ ເ ຣ ັ ກ ໜ ້ ານ ຮ ້ ານ ຍ ໜ ້ ີ ໄ ປ ນ ານ ຈ ້ ຽ ງ ເ ອ ້ ິ ນ ສ ງ ງ ໃ ສ ຂ ານ
ຕອບ ວ່າໂອ້ນ ເຈ້ົ້າໃຫ ່ ຫ ັ ອ ບ ຕ ານ ຂ ານ ອ ້ ົ ງ ເ ຮ ້ ັ ຽ ເ ຜ ້ ົ ານ ສ ິ ບ ຍ ານ ວ ຕ ານ ບ ອ ກ ນ ້ ົ ງ ຫ ານ ກ
ເປັນລ້ຽງທອກດ ິ ຫ ີ ກ ູ ນ ້ ັ ້ ໂ ສ ມ ງ ານ ດ ິ ອ ອ ດ ຫ ັ ອ ດ ນ ້ ົ ງ ຢ ່ ານ ານ ໄ ້ ກ ອ ດ ຄ ້ ົ ງ ບ ານ ນ ້ ົ ງ
ຢ ່ ານ ານ ໄ ້ ຊ ານ ງ ບ ິ ດ ອ ່ ງ ນ ນ ້ ົ ງ ຢ ່ ານ ານ ໄ ້ ບ ່ ງ ນ ໜ ານ ກ ເ ອ ື ອ ນ ານ ກ ຸ ມ ເ ກ ື ອ ກ ູ ທ ້ ອ ນ ກ ູ
ຈ ັ ກ ົ ້ ມ ຄ ່ ານ ງ ຄ ້ ອ ນ ໃ ສ ່ ທ ິ ວ ໃ ຫ ້ ທ ິ ວ ນ ້ ົ ງ ຕ ານ ຍ ປ ງ ກ ໃ ຫ ້ ນ ້ ົ ງ ຄ ງ ດ ໜ ້ ີ ໄ ປ ແ ລ ນ ໍ ຄ ັ ນ ວ ່ ານ
ນ ານ ລ ້ ຽ ງ ແ ພ ງ ສ ້ ິ ກ ລ ່ ານ ວ ດ ້ ັ ່ ງ ນ ້ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ນ ານ ກ ໍ ເ ຕ ້ ັ ້ ນ ໄ ຕ ່ ໄ ປ ຕ ານ ມ ່ ານ ໄ ້ ນ ້ ົ ້ ນ ນ ານ ລ ້ ຽ ງ
ແ ພ ງ ສ ້ ິ ກ ໍ ໜ ້ ີ ຈ ານ ກ ລ ້ ຽ ງ ທ ອ ກ ທ ້ ົ ານ ພ ຣ ະ ລ ານ ໄ ປ ວ ັ ນ ນ ້ ັ ້ ນ ນ ານ ກ ໍ ໄ ປ ຣ ອ ດ ໄ ປ ເ ຖ ້ ົ ານ ໄ ້ ຍ ານ ງ
ຕ ້ ັ ນ ນ ້ ົ ງ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ສ ູ ງ ນ ານ ກ ນ ັ ກ ນ ານ ງ ຈ ້ ຽ ງ ໄ ປ ນ ້ ັ ່ ງ ງ ອ ຍ ່ ານ ໄ ້ ຍ ານ ງ ຕ ້ ັ ນ ນ ້ ັ ້ ນ ລ ້ ຽ ງ ແ ລ ໄ ປ ນ ານ ງ ທ ຸ ກ
ແ ທ ່ ງ ທ ຸ ກ ພ ານ ຍ ັ ້ ນ ແ ລ ນ ານ ງ ຈ ້ ຽ ງ ຂ ້ ົ ້ ນ ໄ ປ ຢ ່ ານ ານ ບ ິ ນ ໄ ້ ຕ ້ ັ ນ ນ ້ ັ ້ ນ ນ ານ ງ ຈ ້ ຽ ງ ລ ້ ຽ ງ ເ ຫ ້ ັ ນ ໜ ານ ກ
ຫ ານ ຕ ້ ັ ນ ນ ້ ົ ງ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ດ ິ ກ ນ ານ ກ ນ ັ ກ ນ ານ ງ ຈ ້ ຽ ງ ເ ຕ ້ ັ ້ ນ ໄ ປ ກ ິ ນ ໜ ານ ກ ຫ ານ ຕ ້ ັ ນ ນ ້ ັ ້ ນ ອ ົ ້ ມ ແ ລ ້ ວ
ນ ານ ກ ໍ ນ ້ ັ ່ ງ ງ ອ ຍ ່ ານ ໄ ້ ລ ້ ຽ ງ ແ ລ ໄ ປ ກ ້ ໍ ານ ຕ ານ ວ ັ ນ ອ ອ ກ ກ ໍ ຈ ້ ຽ ງ ເ ຫ ້ ັ ນ ໜ ່ ູ ລ ້ ຽ ງ ທ ້ ັ ່ ງ ຫ ານ ງ ມ ້ ົ ປ ຣ ະ
ໜ ານ ງ ພ ັ ນ ນ ້ ົ ງ ອ ັ ນ ມ ້ ົ ລ ້ ຽ ງ ທ ອ ກ ໃ ຫ ່ ງ ຕ ິ ນ ນ ້ ົ ງ ເ ຕ ້ ັ ້ ນ ໄ ຕ ່ ຕ ານ ມ ່ ານ ໄ ້ ນ ານ ເ ຖ ້ ົ ງ ແ ລ ້ ວ ລ ້ ຽ ງ ທ ອ ກ
ຕ ວ ນ ້ ັ ້ ນ ຈ ້ ຽ ງ ຖ ານ ວ ່ ານ ດ ູ ຮ ານ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ນ ານ ງ ເ ຮ ້ ັ ຽ ນ ໜ ຸ ມ ນ ້ ອ ຍ ຄ ້ ົ ງ ຊ ຸ ່ ມ ຊ ້ ອ ຍ ໃ ສ ສ ້ ີ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ້ ູ ້ ກ ້ ີ ອ ອ ກ
ຫ ູ ອ ດ ນ ານ ພ ້ ົ ້ ກ ອ ດ ເ ຊ ້ ີ ຍ ຊ ຸ ນ ນ ານ ພ ້ ົ ້ ດ ິ ນ ຕ ິ ນ ອ ້ ານ ຍ ປ ່ ານ ງ ຍ ້ ານ ຍ ໜ ້ ີ ໄ ປ ນ ້ ອ ງ ເ ຮ ້ ັ ຽ ເ ມ ້ ື ອ

---

๑ ຄວນເປັນ "ຍ ິ ນ ດ ິ ວ"

ນັ້ນນາງລີງເພງສີກໍຂານຄຳດີເວົ້າມ່ວນ ນາງກໍເຕັ້ນທ່ວນເດີນມາ ຕາມສາຂາງ່ຳໄມ້ ກໍຈົ່ງເຫັນພຣະຫນໍ່ໄທ້ໂສມພາວ ຂໍໃທ້ເຈ້ົາຕາຂາວ ດອກຝ້າຍນົກຍ່າງຍ້າຍເຊົ່ານ ພັກມານັ້ງຕັກນົ່ງເທົ່ານ ມານັ້ງເພົ່າຕົນນ້ອງ ບໍ່ຂົ້ນຂ້ອງພຣະໄທທວງແລນາ ເມ່ືອ ນັ້ນລີງທອກຕົວນັ້ນຈົ່ງຂານວ່າ ດູຣາເຈ້ົານາງແກ່ນໄທ້ ພ່ົ້ງອຍງ່ຳໄມ້ຕົນດງວ ພ່ົ້ ຂໍທ່ງວທາງຮ່ວນຂໍ້ມສ້ວນນອນດອນແດ່ເນ ເອ່ົງນາລີງທອກຂ້ອຍເຮ່ົຍ ນາໄດ້ ຮ້ອງກ້ອກດູດາຍ ນາຊົມພຣະສາຍໃຈຮ່ວນຫ້ອງ ປ່ຳໂອ້ດຮ້ອງໄປນານັ້ນເນ ວ່າ ດ້ງນັ້ນແລ້ວ ນາງລີງເພງສີ ກໍລວດກາຍໄປໜ້າຫັ້ນແລ ແຕ່ນັ້ນນາງລີງເພງ ສີກໍໄປຮອດໄປເຖ່ົງໄມ້ໄຮຕົ້ນນ່ຳ ມີໜາກອັນດົກພວງພ້ວມາກນັກ ນາງຈົ່ງຈອດເຊົ່າ ກິນໜາກໄຮຕົ້ນນັ້ນອ່ົມແລ້ວ ກໍລວດຄ່ຳມ່ົດ ບໍ່ເຫັນຫົນທາງອັນຈັກໄປທ່ົ້ໃດ ນາງ ກໍລວດນອນງອຍງ່ຳໄມ້ຕົ້ນນັ້ນຜູ້ດງວຫັ້ນແລ ໃນເມ່ົ້ອຣາວ່ົ້ຄືນອັນນັ້ນແລຮຸ່ງແຈ້ງມາ ແລ້ວ ນາງເຕັ້ນໄຕ່ໄປຫາກິນທຸກແຫ່ງທຸກພາຍກໍລວດກ້ງວກອດໄງ້ຄືນມາເຖ່ົງໄມ້ ນ່ົໂຄດອັນເປັນທ່ົ້ຢູ່ແຫ່ງລີງທອກທ້າວພຣະລາມຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງລີງເພງສ່ົມາ ຮອດມາເຖ່ົງແລ້ວ ລີງທອກທ້າວພຣະລາມຈົ່ງເອ່ົ້ນຖາມວ່າ ດູຣານາງນົ່ງຮ່ວມຊ້ ແກ້ວ ເຈ້ົາກໍນ່ງາຮອດແລ້ວກໍພ່ົ້ແລ ພ່ົ້ກໍຂໍ່ບາຍມ່ົ້ແລຕ້ອຍແກ້ນ ນາໄດ້ຫ້ວຍຸ້ນ ແຍ້ນດູດາຍແດ່ເນ ສາວໜ້າຫັກແຄ້ນແມ້ນຂ້ອຍເຮ່ົຍ ເມ່ົ້ອນັ້ນນາງລີງເພງສ່ົ ໄດ້ບິນລີງທອກທ້າວພຣະລາມເອ່ົ້ນຖາມແລດ່າສັນນັ້ນ ນາງກໍນ່ັ້ງປ່ົນຫ້ົ ງໄປຫາ ລີງທອກທ້າວພຣະລາມຫັ້ນແລ ເມ່ົ້ອນັ້ນລີງທອກທ້າວພຣະລາມ ຈົ່ງເຕັ້ນໄຕ່ໄປ ຕາມງ່ຳໄມ້ໄປເຖ່ົງນາງແລ ເຈ້ົາກໍ່ປ່ົ້ດຝ່ານ່ົ້ໄປລູບຫ້ົ ງນາງລີງກ້ງຕົວນັ້ນຫັ້ນແລ ເມ່ົ້ອນັ້ນນາງລີງເພງສ່ົຈົ່ງບ່ົ້ຕ່ົ້ຫ້ົ ງທ້າວພຣະລາມທ້ັ ງແຮງ ດ້ວຍແທ້ນາງນົ່ງ ເພງ ຕ່ົ້ຄ່ວຍ ພ່ົ້ແຕ່ເຕາະຕ່ວຍຕ້ອງດ່ົ ງເລ່ົຍເລ່ົ້າຫ້ວຢູ່ກ້ວກແກ້ງ ກູກ່ໍຊ້ັ ງເຖ່ົ້ານົກ ຖ້ວເດ່ົ ນາປວກ ທ້ັ ງເລ່ົ້ຣ້ອງກ້ວກ ງ ຊ້ ຊ ໃທ້ນ່ົ ງໜ່ົ ປ່ຳຊ້ ຫ ນາງຈັກຖ່ົກສັນພ້ ທ ນາງເລ່ົຍ ກູບ່ໍ່ມ່ົ ທ່ວນເຄ່ົຍລ້ ວ ນ່ົ ງປ່ ມ ກວດກ້ ວເທ ະນ ເມ່ົ ນ ນ ລີ ງ ທ ວກ ທ້ ວພ ະລ ມ ເຈ ້ ກ ເຫ ນ ນ ງ ງ ມ ງ ດ ວ ເຈ ້ ຈ ງ ເ ວ ້ ່ ນ ວ ຍ ເ ວ ຍ ວ ວ ຍ ວ ່ ໂ ນ ໍ ເ ຈ ້ ສ ວ ຍ ວ ວ ຍ ຕ ່ ຳ ຕ ້ ນ ພ ່ ົ ກ ຖ ກ ກ ຳ ປ ້ ນ ຈ ວ ມ ນ ງ ເ ໝ ່ ົ ວ ນ ດ ້ ງ ກ ນ ໜ ນ ກ ປ ງ ແ ຊ ບ ຊ ້ ວ ຍ ຂ ໃ ທ ້ ນ ້ ອ ງ ຫ ້ ງ ນ ້ ອ ຍ ຕ ່ ແ ຮ ງ ໆ ແ ດ ່ ເ ມ ເ ມ ່ ົ ວ ນ ງ ລ ງ ເ ພ ງ ສ ໄ ດ ້ ບ ນ ລ ງ ທ ວ ກ ທ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ມ ກ ລ ່ ວ ສ ນ ນ ັ ້ ນ ນ ງ ກ ໍ ຫ ວ ຍ ຸ ້ ນ ໆ ແ ຍ ້ ນ ໆ ແ ລ ້ ວ ແ ລ ກ ລ ່ ວ



ว่า ดูธาเจ้าหมากเถ้อ [๑]บุบเผ ภูก่ชักมีงเดยินหม่าย ภูจักตีปักป่ายมีง จักร้องวายๆหัวแตก มีงป่าหวา[๒] หีกแหกดูดี ให้มีงหนีเสังท้อบ ว่า ถ้วนั้นแล้วบางเผงสีก็ลอกเต้นทะยานหนีไปทั้นแล ถับอ่านางลีงเผงสี เต้นหนีไปแล้อ ท้าวพระลามลีงหอกจีงกล่าวอ่าดูธานางเรีย พีนเชือหมาก เตียแลนหาด พีก่ขีผ้าขาดบ่วาง พีก่ขีหมากปางบ่ได้น้องแก่นให้หนีไป แลเด ว่าถ้วนั้น เมื่อนั้นนางลีงเผงสีก่หนีไปตามอีไสแหว่งดินทั้นแล เมื่อ นั้นนางก่ไปตามป่าไม้กีงดอนที่นั้น นางจีงไปแทันหมากไฟฟ่าต้นบีง นาง ก่ลอดปีดเอานามีนพ่ประหนานอีมท้องแล้อ นางก่ซ้ำไปเมือหน้า นางก่ ซ้ำไปแทันหมากหูอดอันกีงวกอดขืนปายบาง เปันอันสุกเหื้องเรืองมาก นัก นางก่ไปบั่งเชานีมพ่ประหนานอีมท้องแล้อ นางก่ซ้ำไปเมือหน้าแล เมื่อนั้นบักมีลีงโหนหมู่บีงมีตัวอันใหง่ ประหนานท่ดินเรานั้น ส่อนถ้วลีง โหนหมู่นั้น ก่พ้อมกันเต้นใต่มาเถีงบางลีงเผงสีแล้อ เอีนก่พ้อมกันไป ไล่ขีบนางลีงเผงสีสแม่งตายหั้นแล เมื่อนั้นบางลีงน้อยตัวนั้นก่ฟ้าวมะเผ มะนาไปลี้ลับปู่ในโกนไม้บางต้นบีง ลีงโหนหัวหูายจีงลอดกายหนีเมือหน้า หั้นแล เมื่อนั้นบางลีงเผงสีก่เปันอันเจับปวดดินตัวมากนัก ถ้วยเหดอัน ลีงโหนหัวหูายมาขีบนั้น นางจีงคีงเถีงคุนลีงหอกท้าวพระลามว่า โอนำ นีว่าภูฟังถวามลีงหอกท้าวพระลามก่บ่เปันสันนี้แลนา ก่ท่อนภูคืนไป เปันเมังท้าวลีงหอกพระลาม จีงจักมีที่เพีงพาอาไสได้ดะแล ชาตีผู้บีง เกีดมาในไสกนี้ บ่เอาผู้ชายเปันที่เพีง ก่บ่เปันแก่นเปันสานได้แล ถับว่า นางลีงเผงสีคีงใจสันนั้นแล้อ นางจีงออกจากโกนไม้อันนั้นแล้อ นาง จีงเต้นใต่คืนมาเถีงไม้บีโลดต้นนั้นแล้อ นางจีงเอินรงหาท้าวลีงหอก พระลามว่า ข้าแก่สินสีไอผู้แก้วน้องก่มารอดแล้อบ่นาน ขอแก่สีบ้อนาน ห้าดอย เจ้าจีงเอาข้าน้อยปู่ดอมแก่เบี เอีง มาเสังท้อนนีก่ถองถำก้อน สเบหา นีก่ถองถำพานางยอด บักนีเจ้าก่มารอดแล้อมีแรง นีจักเอา นีงเผงเปันคู่ ธาจีงถ่อยปู่ส้างสำธานก่นีเหื้น ถับว่าลีงหอกท้าวพระ

---

๑ ตามใบลานจานก่าอุบ "บุบเผ" "มัด มี ผูก ๑๑ หน้า ๔มี"
๒ ถอนเปับ หัว

ลามกล่าวสับนั้นแล้ว ก่ลวดเอาผางสีเปันผังปู่ในว่าไม้บิโลดต้นนั้นทั้ง
แล เมื่อนั้นลิงทอกท้าวพระลามแลนางแผงสีก่สิมสู่ปู่กินกับดอมกันนาง
ไค้บ็าปีแล้ว นางลิงแผงสีก่ทรงคับนางไค้ ๑๐ เดือนแล้ว ก่ลวดประสูด
ลูกในว่าไม้บิโลดต้นนั้น ส่วนถั่งลิงทอกท้าวพระลามแลนางลิงแผงสีก่
พ้อมกันใส่ชื่อว่าท้าวทุลละมาน อันมีเดชฤทิ์ ๑ค้อม แพ้เทวะบุดเทวะ
ดาทั้งหลาย อันปู่ในป่าดิงพิงไพทีนั้น บ่อากจักมีบุคลละผู้ใด มีเดชะธิทที่
สเมิดั่งท้าวทุลละมาน อันเปันลูกนางลิงแผงสีไค้แล ส่วนดั่งท้าวทุลละ
มานเดิดมาปางนั้น ก่เปันรูบลิงรูบภังดามเชื้อชาดพ่แม่แห่งดิน ถือว่าลิง
ทอกท้าวพระลามแลนางลิงแผงสีนั้นแล ในเมื่อท้าวทุลละมานเดิดมา
มีนจากท้องแม่แล้ว ก่บังเดิดเปันอุกระหูกมีนับทีอแผ่นดินทั่วมวน ถือว่า
ฟ้าแผดผง[๑] แลฝินลมเปันอันมืดมินอินทะการทุกแห่งทุกพาย แม่น
ว่าน้ำมะหาสมุดก่เดิดเปันพองฟั่งฟากขึ้นสู่อากาดกางหาวทั่วมวน เปันที่
หนังทีอพองเสั้นอินลุกมากนัก อันนี้ก่เปันก้อบเดชะธิทที่ ท้าวทุลละมาน
เดิดมามีเดชะธิทที่ลอบแพ้สัด แลดินอันปู่ในจุมพูทีบทั่วมวนทั้งแลในเมื่อ
ท้าวทุลละมานขึ้นใหง่มาได้สองปีแล้ว เจ้าก่ลิงแลดูพายใต้ธ่มไม้บิโลด
อันเปันที่ปู่แห่งดิน เจ้าจิงเหันผาสาดท้าวพระลักอันเปันอาวแห่งดิน กับ
ทั่วม้ามะนีภาบปู่ในที่นั้น เจ้าก่บ่ดัสสะรู้แจ้งว่าเปันพี่น้องเผ่าพิงอิงสา
แห่งดิน เจ้าจิงถามลิงทอกท้าวพระลาม อันเปันพ่แห่งดินว่า ข้าแก่
พ่เปันเจ้า บุคลละผู้ใดมาสางแปงป้าวเรือนปู่ในธ่มไม้อันเปันที่ปู่แห่งเรา
นั้นก่ข้าจา เมื่อนั้นลิงทอกท้าวพระลาม จิงขานคำลูกแห่งดินว่า ดูรา
เจ้าลูกรักแก่พ่ ส่วนดั่งเรือนหูงนั้นอันมีม้ามะนีภาบดิวบ้า ดินผู้บ้าปู่
เปันปักกะดิ แต่เผือท้าสองพ่แม่แห่งเจ้ามาปู่ในที่นี้แล เมื่อนั้นลิงน้อย
ท้าวทุลละมานจิงซ้ำกล่าวเชิงพ่แห่งดินว่า ข้าแก่พ่เปันเจ้าผิว่ามีดั่งนั้น
แท้ผู้ข้าก่จักไปม้างเผเรือนหูงนั้นให้ขาท้าสองหนีเสังก่ข้าเห็น เหดดั่งลือพ่

---

๑ ดวนเปัน "ดอบ"

๒ ดวนเปัน "ผลาง"

ເປັນເຈ້ົາຈົ່ງລ້ຽງຄົນອັນເປັນສັຕຫູແກ່ເຮົາທັ້ງຫລາຍໄວ້ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນລີ້ງທອກທ້າວ
ພຣະລາມຈົ່ງກລ່າວເຊື້ອລູກແຫ່ງຕົນວ່າ ເຈ້ົາລູກຮັກຢ່າໄດ້ໄປກະທຳຮ້າຍແກ່ເຂົາ
ກໍ່ເທົ້ນ ເຫດວ່າເຂົາຫາກປູ່ພໍ່ເຂົາເຮົາກໍຫາກປູ່ພໍ່ເຮົາພໍ່ດາຍຄັນວ່າລີ້ງທອກທ້າວ
ພຣະລາມກລ່າວຫ້ານລູກແຫ່ງຕົນສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວຫຸລະນາງກໍລວດຢ່າເຊົາ
ເສັ ບ່ໄປກະທຳຮ້າຍແກ່ທ້າວພຣະລັກແລນ້ານະນີ້ກາບໄດ້ທັ້ນແລ ກລ່າວນັ້ນຫຸລ
ລະນາງເກີດມາເປັນລູກລີ້ງທອກທ້າວພຣະລາມ ກໍແລ້ວເທົ້ານີ້ກ່ອນແລ.

ບດນຈກຈາເຖ້ງທ້າວຣະພອນມາຟ້ງເອົາສາຕຕະສົນກບດອມເຈ້ົາອສສ ສ້ງ
ສອນໃຫ້ທ້າວສ້ງຄົບພຣະລີຈັນທ໌ນັ້ນກ່ອນແລ ໃນເມື້ອຄວາຍເຖ້ກທ້າວຣະພີໄດ້ສາຕ
ຕະສົນນົນສັພພະຫ້ ກກັບດອມເຈ້ົາຣັສສີແລ້ວ ຄວາຍເຖ້ກທ້າວຣະພີຕ້ວນັ້ນກໍຈົບເພດ
ດ້ວຍສາຕຕະສົນອາຄົນນາກນັກ ທ່ໍ່ວ່າໄປເໜ້ືອອາກາດກ້ວງຫ້າວບ່ໍໄດ້ ເປັນດ້ັ່ງ
ເຈ້ົາຣັສສີເປັນພໍ່ຄູນັ້ນແລ ໃນເມື້ອຄວາຍເຖ້ກທ້າວຣະພີໄດ້ສາຕຕະສົນອາຄົນແລ້ວ
ນັນກໍພາໝູ່ຄວາຍທ້ັງຫ້ລາຍ ຄົນເມື້ອທ້ກແຫ່ງທ້ກພາຍທ້ັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້ວຣະ
ພີກໍເອົາໝູ່ຊ້ນລູກເນ້ັ້ງແຫ່ງຕົນເມື້ອວັນນັ້ນ ກ໋ໄປຈວບໄປພົບໝູ່ຄວາຍເຖ້ກທ້ັ້ງ
ຫ້ລາຍໃນຫົນທາງທ້ັ້ນນັ້ນ ມ້ີນາກມ້ີຫ້ລາຍປຣະໝານວ່າໄດ້ພັນນ໊ືງທ້ັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງ
ຄວາຍເຖ້ກໝູ່ນັ້ນມາເຫັນຄວາຍເຖ້ກທ້ວຣະພີຕ້ວນັ້ນ ເຂົາກ໋ເພ້ີກເພ້ີນຄໍ່ເບ້ີກແງະ
ເບ້ີກແງ້ນເຂ້ົ້ານາ ເພ້ືອວ່າຈັກມາຍາດຊ້ີງເອົາລູກເນ້ັ້ງແຫ່ງຄວາຍເຖ້ກທ້ວຣະ
ພີຕ້ວນັ້ນໃຫ້ໄດ້ທ້ັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນຄວາຍເຖ້ກທ້ວຣະພີກໍເຫັນໝູ່ຄວາຍທ້ັ້ງຫ້ລາຍ
ເພ້ີກເພ້ີນຄໍ່ເຂ້ົ້ານາຫາຕົນສັນນັ້ນ ນັນກ໋ເຕ້ັ້ນທະຍານ ๑ ເຂ້ົ້າໄປຊ້ຶກຊ້ນຄວາຍ
ເຖ້ກທ້ັ້ງຫ້ລາຍຝ້ງນັ້ນ ເຂົາກໍຄ້ານ໋ໄດ້ກໍລວດແຕກກຣະຈັດກຣະຈາຍໄປທ້ົ່ວທ້ກ
ແຫ່ງທ້ກພາຍທ້ັ້ນແລ ໃນເມື້ອຄວາຍເຖ້ກທ້ວຣະພີໄດ້ຜາບແພ້ໝູ່ຄວາຍທ້ັ້ງ
ຫ້ລາຍຝ້ງນັ້ນແລ້ວ ນັນກໍພາລູກແລເນ້ັ້ງແຫ່ງຕົນໄປຣອດໄປເຖ້ງປ່າໄມ້ ດ້ງດອນ ທ້ີ

---

๑ ຈົບ ພຸກ ๑๐ ນ້ັ ມ

ລິຈຈະນາແລ້ວ ຍາມແຕ໋ໃກ້ສິທ່ຽງ ເດ້ືອນ ๗ ອອກໃໝ່ ภ ຄ່ຳ ວັນ ๕ ສາທຸ ๆ ຜູ້ຂ້ານ້ີວ່າເນັ
ອ້ນ ບ້ານນາຊອນ ໄດ້ສ້ ๆ ພຣະລາມ ນ້ັ ມ ໄວ້ກັບສາສນາພຣະພຸທທະເຈ້ົາຕາບຕ່ໍເທ້ົ ๕๐๐๐
ວັສສາ ສາທຸ ๆ ຂໍໃຫ້ຜູ້ຂ້ານ້ີພລະນາກ ๆ ແດ່ກໍຂ້ານ້ີ ສາທຸ ๆ ຂໍໃຫ້ຜູ້ຂ້ານ້ີໄດ້ເຂ້ົ້າສູ່ນ້ີຣະພານ
ເປັນທ້ີ່ແລ້ວ ຜູ້ຂ້ານ້ີຂ້ນບ່ໍທັນເປັນ ເອົາແຕ່ນ້ີພາໄປ ພຣະຄຳນ້ີຂ້ນ ๔ ພຸກ ຕົນເນັອ້ນຂ້ນ ภ ພຸກ
ນ້ີພານະປັຈຈັຍໂຍໂຫ ๆ ອານຸໂມທານ້ີ ຄັນຜູ້ຂ້າຕົກທ້ີ່ຮ້າຍຂໍໃຫ້ຍ້ານໃສ່ທ້ີ່ ດ້ີແດ່ທ້ອນຂໍໃຫ້ໄປຣອດ
ໄປເຖ້ງຜູ້ລ້ົມຫ້ານຕ້ານໄປສູ່ບ່ໍຣະໂລກພ້ານໜ້າ ຄັນເຂົາຕົກທ້ີ່ຮ້ານຂໍໃຫ້ຍ້ານໃສ່ທ້ີ່ດ້ີ ແດ່ກໍຂ້ານ້ີ
ເທ້ົ ຂໍໃຫ້ເຂົາໄດ້ເຂ້ົ້າສູ່ນ້ີຣະພານແດ່ເທ້ົ

ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນໝູ່ຄວາຍທິວຣະພີ ກໍໄປພົບໄປຈອບບວກໜອງທີ່ນ້ຳອັນເຕັ້ມ
ໄປດ້ວຍແຮກຊ້າງງົວກະທິ ງເມີ ຍທັ ງຫຼາຍບ່ ອາດຈັກນັ ບອ່ານໄດ້ທັ ນແລ ຄັນວ່າ
ຄວາຍເຖິກທິວຣະພີ ພາໝູ່ລູກເຕ້ ວ ແລເມັ ງແທ່ ງຕົ ນໄປຣອດໄປເຖິ ງໝູ່ແຮກ ຊ້ ວ ງ
ກະທິ ງທັ ງຫຼ ວ ຍຝູ ງນັ ນແລ ້ ວ ໝູ່ຊ ້ ງ ງທັ ງຫຼ ວ ຍກໍ ອ ວ ນເອ ົ ໝູ່ແຮກແລກ ຣະທິ ງ
ງົ ວເມ ັ ຍເ ້ ມ ມ ວ ຫ ວ ຄ ວ ຍເຖ ິ ກທ ິ ວ ຣ ະພ ີ ເພ ື ່ ອ ຈ ັ ກ ສ ັ ກ ແ ທ ງ ປ ຸ ງ ບ ປ ່ ຳ ຊ ຶ ດ ຊ ິ ນ
ຄວາຍທັ ງຫຼ ວ ຍ ໃ ຫ ້ ມ ຸ ນ ພ ິ ງ ກ ຣ ະ ຈ ວ ນ ຕ ວ ຍ ໄ ປ ບ ່ ເ ສ ສ ລ ໍ ທ ັ ນ ແ ລ “ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ຄ ວ ຍ ເ ຖ ິ ກ
ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ກ ໍ ເ ທ ັ ນ ໝ ູ ່ ຊ ້ ງ ງ ມ ້ ຳ ກ ຣ ະ ທ ິ ງ ງ ົ ວ ເ ມ ັ ຍ ແ ຮ ກ ທ ັ ງ ຫ ຼ ວ ຍ ” ๑ ບ ວ ງ ພ ່ ອ ງ ຕ ວ ຍ
ບ ວ ງ ພ ່ ອ ງ ເ ຕ ັ ້ ນ ໜ ີ ໄ ປ ທ ິ ວ ປ ່ ຳ ດ ົ ງ ພ ົ ງ ໄ ພ ທ ັ ງ ມ ວ ນ ບ ່ ອ າ ດ ຈ ັ ກ ອ ວ ຍ ໜ ້ ຳ ຕ ່ ຳ ຄ ວ ຍ
ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ໄ ດ ້ ຈ ັ ກ ຕ ິ ວ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ຄ ວ ຍ ເ ຖ ິ ກ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ໄ ດ ້ ຜ ວ ບ ແ ຜ ້ ໝ ູ ່ ສ ັ ພ ພ ະ
ສ ັ ກ ທ ັ ງ ມ ວ ນ ຝ ູ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ນ ັ ນ ກ ໍ ເ ອ ົ າ ໝ ູ ່ ລ ູ ກ ເ ຕ ້ ວ ຫ ຼ ວ ງ ແ ທ ່ ງ ນ ັ ນ ໄ ປ ຣ ອ ດ ໄ ປ ເ ຖ ິ ງ
ຖ ້ ຳ ອ ັ ນ ນ ້ ຳ ເ ປ ັ ນ ທ ີ ່ ສ ຸ ກ ຂ ະ ສ ຳ ຣ ວ ງ ນ ວ ກ ນ ັ ກ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ລ ວ ດ ພ ວ ກ ນ ັ ້ ນ ຢ ູ ່ ໃ ນ ຖ ້ ຳ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ເ ປ ັ ນ
ປ ົ ກ ກ ະ ຕ ິ ບ ່ ໜ ີ ໄ ປ ໃ ນ ທ ີ ່ ໃ ດ ໃ ນ ເ ມ ື ່ ອ ກ ວ ງ ວ ັ ນ ໄ ປ ແ ອ ່ ວ ຫ ວ ກ ິ ນ ໃ ນ ເ ມ ື ່ ອ ກ ວ ງ ຄ ຶ ນ ກ ໍ
ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ມ ວ ນ ອ ນ ໃ ນ ຈ ຳ ນ ັ ກ ທ ຸ ກ ວ ັ ນ ງ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ສ ່ ວ ນ ດ ົ ້ ງ ຄ ວ ຍ ເ ຖ ິ ກ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ຕ ິ ວ
ນ ັ ້ ນ ທ ງ ບ ່ ອ ມ ມ ີ ໃ ຈ ຫ ວ ງ ແ ຫ ນ ໃ ນ ໝ ູ ່ ຊ ູ ມ ລ ູ ກ ເ ມ ັ ງ ແ ທ ່ ງ ນ ັ ນ ມ ວ ກ ນ ັ ກ ຄ ັ ນ ວ ່ ວ ່ ວ ່

ທີ່ປູ່ແຫ່ງເຮົາແລ້ວ ນາງຄວາຍຈຶ່ງກ່າວເຊິ່ງທິວຣະພີອັນເປັນພີ່ແຫ່ງຕົນວ່າ
ສາມີຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້າກໍມັກໃຄ່ປາກໄດ້ສາຕຕະສິນອັນວ່ອງໄວທ່ຽວພລັນກັບ
ດອມເຈົ້າກູມາໄວ້ຮັກສາຕົນຕົວຜູ້ຂ້ານາກນັກກໍຂ້າແລ ເຈົ້າກູຈຶ່ງສອນສາຕຕະສິນ
ອັນນັ້ນແກ່ຜູ້ຂ້າແດ່ກໍຂ້າເທົ້ນ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍເຖິກທິວຣະພີເອົາລູກແລເມັ່ງແຫ່ງນັນ
ມາຈຶ່ງຖາມນາງວ່າ ພັທເທດູຣານາງທິວຣະພີຕົວເມ່ວ່າສັນນີ້ ຈັກຣຸງເອົາ
ສາຕຕະສິນອາຄົມໄປກະທຳດ້ວຍປັ້ນຈາ ນິຄຄາວ່ານາງຈັກໄປຊິກຊຶນເອົາເຂດຂ້ຽ
ກ້ຽແຜ່ນບໍ່ໃຫ້ໃຜມາພົບມາກາຍໄດ້ນັ້ນລື ຮູ້ວ່ານາງຈັກກະທຳຮ້າຍແກ່ກູພີ້ນັ້ນຈາ
ເມື່ອນັ້ນນາງຄວາຍທິວຣະພີຈຶ່ງຂານຄຳພ້ວແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູໃນເມື່ອຜູ້
ຂ້າປາກໄດ້ສາຕຕະສິນອາຄົມສັນນັ້ນ ຜູ້ຂ້າກໍບໍ່ມັກໃຄ່ຈັກໄປກະທຳຮ້າຍແກ່ບຸຄລະ
ຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງກໍຂ້ານາ ຜູ້ຂ້າທໍ່ວ່າມັກໃຄ່ປາກໄດ້ໄວ້ຮັກສາຕົນຕົວ ເພື່ອວ່າປ້ານເຈົ້າ
ກູຕາຍເສັ້ງກໍດີ ເຈົ້າກູພັດພາກຈາກຫ້ຽງກັນກໍດີ ກໍບໍ່ມີບຸຄລະຜູ້ໃດຈັກສືບຕໍ່ໄວ້
ຜູ້ຂ້າຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ວ້ອນຂໍຣຸງນກັບດອມເຈົ້າກູເພື່ອດ້ວຍນັ້ນກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍ
ເຖິກທິວຣະພີໄດ້ຍິນຄຳ ນາງຄວາຍກ່າວດ້ວຍຊອບພຣະໄທແຫ່ງຕົນ ເຈົ້າຈຶ່ງ
ກ່າວວ່າພັທເທດູຣານາງ ໃນເມື່ອເຈົ້ານາງຄຶດຊອບພຣະໄທແຫ່ງເຮົາ ກໍສອນ
ສາຕຕະສິນໃຫ້ແກ່ນາງດ້ວຍງ່າຍບໍ່ຍາກສ້ຽແລ ຄັນວ່າພຣະຍາຄວາຍເຖິກທິວ
ຣະພີກ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງສອນຄາຖາສັພພະທຼ ກໃຫ້ແກ່ນາງບໍ່ເສສສລໍ
ທັ້ນແລ ໃນເມື່ອນາງໄດ້ຄາຖາສັພພະທຼ ກອັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈຶ່ງຄນຶ່ງໃຈວ່າບັດ
ນີ້ກູໄດ້ຄາຖາແລ້ວກູຈັກກະທຳຮ້າຍແກ່ຜົວກູດ້ວຍງ່າຍຊະແລ ຄັນວ່ານາງຄນຶ່ງໃຈ
ສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈຶ່ງທຣິງຄັພພະລູກບໍ່ມີນາມທັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງຄວາຍທຣິງ
ຄັບລູກສັນນັ້ນແລ້ວ ນາງຈຶ່ງບອກແກ່ຜົວແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຜູ້ຂ້າກໍທຣິງ
ຄັບລູກໃນເດືອນນີ້ເປັນອັນທ່ຽງກໍຂ້າແລ ບັດນີ້ຜູ້ຂ້າຈຶ່ງຖວາຍແກ່ເຈົ້າກູເພື່ອວ່າປ້ານ
ເຈົ້າກູບໍ່ເຊື່ອໃຈວ່າຜູ້ຂ້າໄປຫ້ຽ ຊ້ກັບດອມຄວາຍເຖິກຕົວໃດ ຕົວນຶ່ງໜີຈາກເຈົ້າກູນັ້ນ
ແລເມື່ອນັ້ນຄວາຍເຖິກທິວຣະພີໄດ້ຍິນຄຳນາງຄວາຍກ່າວບອກອັນທຣິງຄັບລູກນັ້ນ
ນັ້ນກໍມີໃຈຊຶນຊຶ້ນຍິນດີນາກນັກ ດ້ວຍເຫດອັນເມັ່ງຕົນຊື່ຕໍ່ຕົນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ສ່ວນດ້ວງນາງຄວາຍທຣິງຄັບລູກນັ້ນ ກໍແກ່ນາດ້ວຍອັນລຳດັບປີເດືອນແລ້ວສັນນັ້ນ
ນາງຄວາຍຈຶ່ງຄນຶ່ງໃຈວ່າ ບັດນີ້ຄັພພະລູກແຫ່ງກູກໍເຖິງຣະດູອັນຈັກປຣະສູດນາ

แล้ว ภูจักปะสูดใบหีใดนั้จา ผีว่าภูจักปะสูดใบหีนี้ให้ผัวภูเหับถั่งนั้น
ซ้อนว่าลูกใหม่ภูเป็นตัวเกิดแท้ถั่งนั้น ผัวแห่งภูกำจักข้าเสังบ่สิ่งใสซะแล
กำห่อนภูไปปะสูดใบถ้ำอันเป็นหีลับหี ลี้ แล้วแลจอบถอบถูลูกใบห้อง
แห่งภูออกมากูก่อนเหื้น ผีว่าลูกแห่งภูอันออกมาเป็นตัวเกิดแท้ถั่งนั้น
ภูมำจักลุกเชื่องไว้บ่ให้ผัวภูเหับตาบต่ำเท้าลูกภูใหม่มาแล้ว ภูจิ่งจักสอน
สาวตะสิบให้แก่ลูกภูให้ไปกะทำร้ายแก่พ่อมันซะแล ผีว่าลูกแห่งภูเกิด
มาเป็นตัวแม่แท้กำจักพาลูกภูออกมาให้ผัวภูเหับซะแล ถันว่านางถวาย
ถืงใจสันนั้นแล้ว กำบ้างเกิดอันเจ็บปวดห้องอันจักปะสูดลูกมากบัก
นางถวายจิ่งไปปะสูดลูกใบถ้ำอันบ่ำๆ เป็นหีลับหี ลี้ ถืมากบักหั้นแล
ใบเมื่อนางถวายไปปะสูดลูกออกมาแล้ว กำลอดเป็นตัวเกิดถืงามมาก
บัก นางจิ่งให้ลูกแห่งถินนอนปู่ใบถ้ำหื้นั้น นางจิ่งออกมาถ่วาแอ่วหา
กินพายนอกถ้ำตัวดงอหั้นแล เถิงอะดูอันจักไปสิ่งนิมลูกแห่งถินนางกำ
เอ้าไปใบถ้ำให้ลูกกินนิมแล้ว นางกำมาถ่วาแอ่วหา(กิน)เหื่อนถั่งเก่า
นั้นแล เมื่อนั้นถวายเกิดหิวระพึกำเหับสักอิใบเบื้องถินแห่งถวายตัวเป็นเมัง
เป็นอันต่างปลาด ถือว่ามีห้องอันแอบแลมีนิมอันมากเบ้างเตันดูเต้าเหื่อน
ถั่งนางปะสูดแล้ว จิ่งถามว่าดูธานางส่วนถั่งลูกแห่งนางใบห้องนั้นนาง
กำปะสูดออกแล้วลืรู้ว่าบ้างไปปะสูดนั้นจา เมื่อนั้นนางถวายจิ่งถามถำผัว
แห่งถินว่าข้าแก่เจ้าภู ส่วนถั่งลูกใบห้องแห่งผู้ข้ากำแก่ถ้วนเถิงใก้จักปะ
สูดออกแล้ว ผู้ข้ากำไก้ไปลงบแถมห้วยอันบ่ำๆ เพื่อว่าจักกินห้างอันอ่อนอัน
ถือว่าถั่งนั้น ผู้ข้าจิ่งตะลาดกั่งเกือกลิงห้วยหื้นั้น ลูกผู้ข้ากำลอดตกเสังไก้
สองอันสามอันกำข้าแล ถันว่านางถวายกล่าวมีสะพาวะปางสันนั้นแล้ว
ถวายเกิดหิวระพึอันเป็นผัวกำใส่ใจว่าลูกถินหอดตกเสัง กำบ่มีถำถามสืบต่ำ
ไปเมื่อหน้าลาบต่ำเท้าถวายหิวระพึ ตัวลูกฮั้นใหม่มาได้ ๔ ปี มีปะหนางหำ
ข้าว ๆ สอกนั้นแล เมื่อนั้นถวายหิวระพึตัวลูกจิ่งถามแม่แห่งถินว่า ข้า
แก่แม่เป็นเจ้านับแต่ผู้ข้าเกิดมามีตัวใหม่แลสูงมากบักสันนี้ กำบ่เหับหน้าพ่ำ
แห่งข้าจักเหื่อมากว่าพ่ำแห่งข้าตายเสัง ลืรู้ว่าพ่ำแห่งผู้ข้าหนีไปถ่วาหา

ก็บใบหัใดหับ้างบั้นจา เมื่อนั้นนางถวายตัวเป็นแม่จ้าวขานคำลูกแห่งตนว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ ส่วนถั้งทิวธะพีตัวเป็นพ่อแห่งเจ้านั้นก็บังบ่ถาย เหื้อแล ท่อว่าแม่จักเว้าให้เจ้าฟังให้ได้รู้แจ้งก่อนแม่นี ส่วนถั้งพ่อแห่งเจ้านั้นก็มีใจอันหวางแหนในลูกแลผังมากนัก ถันว่าภูแม่ประสูถลูกเป็นตัวเถิกถั้งนั้น พ่อแห่งเจ้าก็ป้านกิวไปยากชีวลูกผังแห่งตน ก็ลวดไปชิดชิน ป่ายี ให้ตายเสังทุกตัว ๆ ถันว่าลูกเกิดมาเป็นตัวแม่ถั้งนั้น พ่อเจ้าจิ่งล้างไว้ก็แม่บา เมื่อนั้นถวายทิวธะพีตัวลูกได้ยินคำแม่แห่งตนกล่าวอ่าพ่อแห่งตนข้าพีชายแห่งตนเสังหมิดสั้งบ่ล้างไว้จักตัวสันนั้น ถวายทิวธะพีตัวเป็นลูก ก็มีใจอันโกดก้าจักข้าพ่อแห่งตนด้วยคำว่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้าผีว่าถ้อยคำอันแม่เป็นเจ้ากล่าวนั้นหากมีท่างแท้ ผู้ข้าจักออกไปชิดชินพ่อแห่งข้าให้ตายในวันนี้ บ่ถาดบ่ถาอ่พธะมาดาจิ่งพาผู้ข้าออกไปให้ได้เทันหน้าพ่อแห่งข้าแล้ว ก็จักชิดชินฝูงปำให้ตายกับดอมพีชาย แห่งข้านั้นเทิ้น เมื่อนั้นนางถวายตัวเป็นแม่จิ่งกล่าวเชิญลูกแห่งตนว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ ส่วนถั้งพ่อแห่งเจ้านั้นก็ได้ถาถาสัพพะหฺมิถอันบ้าง ยามเมื่อจักชิดชินถวายเถิกตัวใดตัวบ้างถั้งนั้น พ่อแห่งเจ้าก็สวาดทิยวายธวายขถาถาอันนั้นแล้วจิ่งไปชิดชิน ก็เป็นอันหฺบหฺมิถว่างไวมากนักบ่อาดจักมีถวายเถิกถ่าวน้อยตัวใดจักมาพาบแพ้ได้ก็แม่แล เมื่อนั้นถวายทิวธะพีตัวลูกถามแม่แห่งตนว่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้าส่วนถั้งถาถาลูกนั้นแม่เป็นเจ้าบังได้กับดอมพ่อแห่งข้าไว้แล้วรู้ว่าบ่ได้ก็ข้าจา เมื่อนั้นนางถวายตัวเป็นแม่จิ่งขานคำลูกแห่งตนว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ส่วนถั้งถาถาลูกนั้นแม่ก็ได้ธงกับดอมพ่อเจ้าไว้แล้วก็แม่แล เมื่อนั้นถวายทิวธะพีตัวลูกจิ่งซ้ำกล่าวอ่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้าผีว่าแม่เป็นเจ้าหากได้ถาถาลูกนั้นไว้แท้ถั้งนั้น ข้าผู้ลูกก็จักธ่งเอากับดอมแม่เป็นเจ้าแถ่ก็ข้าเทิ้น เมื่อนั้นนางถวายตัวเป็นแม่จิ่งขานคำลูกแห่งตนว่า เอิ ๆ เจ้าลูกธักปากไว้ก็จิ่งธงเอาก็แม่เทิ้น แม่หากจักสั่งสอนให้แก่เจ้าบ่เสสสลำก็แม่แล ถันว่าวนางถวายตัวเป็นแม่กล่าวสันนั้นแล้ว ทิวธะพตัวเป็นลูกก็ลวดธง

เอาภังถอมแม่ไก้แล้ว เจ้าจ๋ากล่าวเซิงแม่แหง่ๆติบว่า ข้าแก่แม่เปัน
เจ้าบัฉีผู้ข้ากำไก้ลาฤาลูกบั้นแล้ว ผู้ข้ากำออกไปซิกซิบปงบำพ่ำแหง่ๆข้า
ใช้ตายใบภาละบัฉีแล แม่เปันเจ้าพาข้าผู้ลูกออกไปกงอบีกำข้าเห็บ
เมื่อบั้นบางถวายตัวเปันแม่ จ๋ากล่าวอ่าถูธาเจ้าลูกธักแก่แม่บัฉีเจ้าลูก
ธักไก้ลาฤาลูกบั้นแล้ว กำบ่ำทันไก้เผิกแอบลิงลายบ่อยๆไวแต่ตัวเองเสังก่อบ
กำแม่เด เจ้าแม่บ่ไก้เผิกแอบลิงลายใช้ว่อยๆไวเหมือนถ้ำพ่ำแหง่ๆเจ้าถ้ำบั้น
เจ้าแม่ป่าฟ้าวออกไปกำแม่เห็บ เมื่อบั้นหัวธะพีตัวลูกจ๋าซ้ำถามแม่แหง่ๆ
ติบว่า ข้าแก่แม่เปันเจ้า "ผิว่าแม่เปันเจ้า"[๑] ส่อนถ้ำลิงลายบ่อยๆไวหัง
ซูายปูงบั้นเปันสิงใดกำข้าจา ถันว่าแม่เปันเจ้าไก้แท้ถ้ำบั้น แม่เปันเจ้า
จ๋าบอกใช้แก่ข้าผู้ลูกแด่กำข้าเห็บ เมื่อบั้นบางถวายตัวเปันแม่จ๋าขานคำ
ลูกแหง่ๆติบว่าถูธาเจ้าลูกธักแก่แม่เปันเจ้า ส่อนถ้ำพ่ำแหง่ๆเจ้าบั้นเอา
เชือกแลเกือหวายไปผูกเบ้ำไว้ใช้เถ้ำถึงามแล้ว พ่ำแหง่ๆเจ้าจ๋าไปเผิก
แอบซิกซิบใช้ถึกเชือกแลเกือหวายอันบั้น มุ่นผิงกระจอบไปกำแม่บา เจ้า
ลูกธักจ๋าเผิกแอบเสังก่อบกำแม่เห็บ เมื่อบั้นหัวธะพีตัวเปันลูกไก้ยินคำ
แม่แหง่ๆติบบอกสอนสันบั้น จ๋าออกจากถ้ำไปถ่าสแองหาเชือกแลเกือ
หวายมาเบ้ำไว้ ถือว่าผูกกับไม้ถันบั้นถันบีใช้เถ้ำถึงามแล้วเจ้าจ๋าไปเผิก
แอบซิกซิบสองอันสามอันแล้ว จ๋าถึกเส้นเชือกแลเกือหวายอันบั้นมุ่นผิง
กระจอบไปแล้ว เจ้าจ๋าเข้ามาในถ้ำแล้วเจ้าจ๋ากล่าวเซิงแม่แหง่ๆติบว่า
ข้าแก่แม่เปันเจ้าส่อนถ้ำเชือกแลเกือหวายอันผูกเบ้ำไว้บั้น ข้าผู้ลูกกำไป
เผิกแอบซิกซิบกำถึกแล้วแล แม่เปันเจ้าจ๋าพาข้าผู้ลูกออกไปซิกซิบพ่ำ
แหง่ข้าใช้ตายในภาละบัฉีกำข้าเห็บ เมื่อบั้นบางถวายตัวเปันแม่จ๋าซ้ำ
กล่าวเซิงลูกแหง่ๆติบว่า ถูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ส่อนถ้ำกิจจะซิกซิบว่อยๆไว
แหง่ๆพ่ำเจ้าบั้นกำบังมีสะบับบ่ำกำแม่บา ถือว่าไปซิกซิบต้นหมากขามป้อมใช้
หมากขามป้อมหูบติกลิงมา จ๋าแก่วางเอารับไว้บ่ำใช้หมากขามป้อมติก
ลิงถึบจักหน่อยกำแม่บา เจ้าลูกธักจ๋าไปเผิกแอบเสังก่อบกำแม่เห็บ เมื่อ

---

๑ "บิ ว่า แม่ เปัน เจ้า" บ่ ฆบ ใบ ใช ลาบ จาบ กำ มัก มิ ผูก ๑๑ หน้า ๑๐ ถอบ จะ ตัก ออก

ນັ້ນທິວຣະພິວເຕົ້ປັ້ນລຸກໄດ້ຍິນຄຳແມ່ແຫ່ງຕົນກ່ລ່າວສັ້ນນັ້ນ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງອອກຈາກ
ຖ້ຳໄປເຖ້ົງໄມ້ຂາມປ້ອມຕົນນ້ຶ່ງ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງທະຍານໄປຊົ້ນບ່ໍ່ນ້ຶ່ງນານຫັ້ນແລ ເມ້ຶ່ອນັ້ນ
ໝາກຂາມປ້ອມກໍຊະເຜັ້ນຟ້ົ້ງຫ້ົ້ນລົ້ງທ້ົ້ວທຸກແຫ່ງທຸກພາບນາກນັກ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງ
ແກ່ວ້ົ້ງເອົ້ົ້ຣັບກໍບ່ໍ່ທັນຖ້ົ້ກທຸກໜ່ວຍ ເຫດວ່ົ້ເຈ້ົ້ຍັ້ງບ່ໍ່ທັນເຄ້ຶ່ຍທ່ໍ່ໃດສ່ວນດ້ົ້ງ
ໝາກຂາມປ້ອມຕົ້ນນັ້ນ ລ້ົ້ງໜ່ວຍຕົກລົ້ງດິນລ້ົ້ງໜ່ວຍຊະເຜັ້ນຂ້ຶ້ນສູ່ອ້ົ້ກາກ
ກ້ົ້ງຫ້ົ້ວນ້ົ້ກນັກ ເຈ້ົ້າກໍຊ້ຳ້ໄປຊົ້ນຕົ້ນໃໝ່ແລ້ວແລແກ່ວ້ົ້ງເອົ້ົ້ຣັບເຖ້ົງຫ້ົ້ກ້ຶ່ຍຕົ້ນ
ຫ້ົ້ກ້ຶ່ຍລ່ຳ້ນ້ຶ່ງນັກ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງຣັບຖ້ົ້ກໝົດທຸກໜ່ວຍ ๆ ໄດ້ແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງເຂ້ຳ້ໄປຫ້ົ້ວ
ແມ່ແຫ່ງຕົນໃນຖ້ຳ້ທ້ຶ່ນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງກ່ລ່າວເຊ້ຶ່ງແມ່ແຫ່ງຕົນວ່ົ້າ ຂ້ົ້າແກ່ແມ່
ເປັນເຈ້ົ້າຂ້ົ້ກໍ່ໄປຊົ້ນໄມ້ຂາມປ້ອມແລ້ວ ແລຣັບຖ້ົ້ກທຸກໜ່ວຍ ๆ ກໍ່ຂ້ົ້າແລ ບັ້ົ້ນ
ແມ່ເປັນເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງພາຂ້ົ້ານຸ້້ລຸກອອກໄປຫ້ົ້ວພ່ໍ່ແຫ່ງຂ້ົ້າທ່ົ້ງວພລັນກໍ່ຂ້ົ້າເທ້ົ້ນ ເມ້ຶ່ອນັ້ນ
ນ້ົ້ງຄວ້ຍຕ້ົ້ວເປັນແມ່ຈ້ົ້ງກ່ລ່າວວ່ົ້າ ດູ່ຮ້ົ້ວເຈ້ົ້າລຸກຮ້ົ້ກແມ່ສ່ວນດ້ົ້ງສ້ົ້ງຕ້ະສ້ົ້ນ
ແຫ່ງພ່ໍ່ເຈ້ົ້າກໍ່ນ້ົ້ງມ້ົ້ສ້ະນ້ັ້ນນ້ຶ່ງກໍ່ແມ່ນ້ົ້ງ ໃນເມ້ຶ່ອຂ້ົ້ອອກຈ້ົ້ກ້ົ້ນແລ້ວແລແກ່ວ້ົ້ງ
ເອົ້ົ້ຣັບບ່ໍ່ອ້ົ້ກຈ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ລ້ົ້ງດິນຈ້ົ້ກ້ົ້ອ້ົ້ນຈ້ົ້ກ້ົ້ໄ້ົ້ງ ທ້ົ້ງນ້ົ້ອ້ົ້ມປ້ົ້ວໄປທ້ົ້ວອ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ງ
ຫ້ົ້ກ້ົ້ວທ້ົ້ງ້ົ້ມ້ົ້ວ ບ່ໍ່ອ້ົ້ກຈ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ລ້ົ້ງດິນຈ້ົ້ກ້ົ້ອ້ົ້ນຈ້ົ້ກ້ົ້ໄ້ົ້ງ້ົ້ກໍ່ແມ່ນ້ົ້ງ ເຈ້ົ້າລຸກຮ້ົ້ກຈ້ົ້ງ
ໄປເ້ົ້ກແອ້ົ້ບໃ້ົ້ໄ້ົ້ກໍ່ແມ່ເ້ົ້ນ ຄ້ົ້ນ້ົ້ວ່ົ້າເຈ້ົ້າລຸກຮ້ົ້ກບ່ໍ່ຣ້ົ້ບກ້ົ້ອ້ົ້ນ້ົ້ແ້ົ້ງ້ົ້ກ້ົ້ນ້ົ້ໄ້ົ້ເຈ້ົ້າລຸກ
ຮ້ົ້ກ້ົ້ນ້ົ້ໄ້ົ້ອ້ົ້ກໄປຫ້ົ້ວພ່ໍ່ແ້ົ້ງເຈ້ົ້າກໍ່ແມ່ເ້ົ້ນ ເ້ົ້ມ້ົ້ນັ້ນ້ົ້ທ້ົ້ວ້ົ້ລຸກ້ົ້ໄ້ົ້ຍິ້ົ້ນແມ່
ແ້ົ້ງ້ົ້ກ້ົ້ນ້ົ້ກ່ລ່ວ້ົ້ສ້ົ້ນ້ົ້ນ້ັ້ນ້ົ້ແ້ົ້ວ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງ້ົ້ອ້ົ້ກໄປພ້ົ້ນຈ້ົ້ກ້ົ້ກ້ຳ້ແ້ົ້ວ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງ້ົ້ອ້ົ້ອ້ົ້ກ
ຈ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ນ້ົ້ແ້ົ້ວ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງ້ົ້ຫ້ົ້ຽ້ົ້ບ້ົ້ກ້ົ້ນ້ົ້ເ້ົ້ມ້ົ້ອ້ົ້ຫ້ົ້ຽ້ົ້ງ້ົ້ແ້ົ້ກ່ແ້ົ້ວ້ົ້ກ້ົ້ວ້ົ້ຣ້ົ້ບ້ົ້ໄ້ົ້ກ້ົ້ໍ່ທ້ົ້ນ້ົ້ຣ້ົ້ບ້ົ້ໄ້ົ້ທ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ອ້ົ້ນ
ທ້ົ້ກ້ົ້ໄ້ົ້ງ ເຫດວ່ົ້ເຈ້ົ້ຍັ້ງບ່ໍ່ທັນເຄ້ຶ່ຍເໝ້ຶ່ອນດ້ົ້ງພ່ໍ່ແ້ົ້ງ້ົ້ຕົນ້ົ້ທ້ັ້ນ້ົ້ແ້ົ້ລ ເ້ົ້ມ້ົ້ນັ້ນ້ົ້ເຈ້ົ້າ
ຈ້ົ້ງ້ົ້ທ້ົ້ໍ່ວ້ົ້ງ້ົ້ແ້ົ້ກ່ແ້ົ້ວ້ົ້ງ້ົ້ເ້ົ້ວ ຣ້ົ້ບ້ົ້ຂ້ົ້ແ້ົ້ງ້ົ້ຕົນ້ົ້ອ້ົ້ນ້ົ້ອ້ົ້ອ້ົ້ກ້ົ້ຈ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ນ້ົ້ນ້ັ້ນ້ົ້ທ້ົ້ກ້ົ້ຳ້ເ້ົ້ວ້ົ້ນ້ົ້ນ້ົ້ຫ້ົ້ວ
ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງ້ົ້ກ່ອ້ົ້ງ້ົ້ເ້ົ້ດ້ົ້ເ້ົ້ໝ້ຶ່ອນດ້ົ້ງພ່ໍ່ແ້ົ້ງ້ົ້ຕົນ ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງ້ົ້ທ້ົ້ໍ່ບ້ົ້ຣ້ົ້ບ້ົ້ໄ້ົ້ບ່ໍ່ທ້ົ້ນ້ົ້ຕົ້ກ້ົ້ລ້ົ້ງດິ້ົ້ນ້ົ້ຈ້ົ້ກ້ົ້
ກ້ົ້ອ້ົ້ນ້ົ້ຈ້ົ້ກ້ົ້ໄ້ົ້ງ້ົ້ນ້ົ້ຫ້ັ້ນ້ົ້ແ້ົ້ລ ເ້ົ້ມ້ົ້ນັ້ນ້ົ້ເຈ້ົ້າຈ້ົ້ງ້ົ້ກ່ລ່ວ້ົ້ເຊ້ຶ່ງ້ົ້ແມ່ແ້ົ້ງ້ົ້ຕົນ້ົ້ວ່ົ້າ ຂ້ົ້ແ້ົ້ກ່ແ້ົ້ມ່
ເປັນເຈ້ົ້າໃນເ້ົ້ມ້ົ້ອ້ົ້ແມ່ເປັນເຈ້ົ້ານ້ົ້ອ້ົ້ກ້ົ້ສ້ົ້ນ້ົ້ຂ້ົ້ານຸ້້ລຸກ້ົ້ວ່ົ້າ ໃ້ົ້ໃ້ົ້ແ້ົ້ກ່ວ້ົ້ງ້ົ້ເ້ົ້ອ້ົ້ຣ້ົ້ບ້ົ້ຂ້ົ້ອ້ົ້ອ້ົ້ກ້ົ້ຈ້ົ້ກ
ກ້ົ້ນ້ົ້ນ້ັ້ນ ຂ້ົ້ກ້ົ້ຣ້ົ້ບ້ົ້ໄ້ົ້ທ້ົ້ກ້ົ້ກ້ົ້ອ້ົ້ນ ๆ ທ້ົ້ກ້ົ້ໄ້ົ້ງ້ົ້ນ້ົ້ບ່ໍ່ເ້ົ້ສ້ົ້ສ້ົ້ລ້ົ້ກ້ົ້ໍ່ຂ້ົ້ານ້ົ້ແ້ົ້ລ ແ້ົ້ມ່ເ້ົ້ປັ້ນ້ົ້ເ້ົ້ຈ້ົ້ານ້ົ້ຈ້ົ້ນ
ຂ້ົ້ານຸ້້ລຸກ້ົ້ໄປ້ົ້ຫ້ົ້ຽ້ົ້ບ້ົ້ກ້ົ້ບ້ົ້ກ້ົ້ອ້ົ້ນ້ົ້ພ່ໍ່ແ້ົ້ງ້ົ້ຂ້ົ້ານ້ົ້ຈ້ົ້ກ້ົ້ສ້ົ້ນ້ົ້ບ່ໍ່ອ້ົ້ນ້ົ້ກ້ົ້ໍ່ຂ້ົ້ານ້ົ້ເ້ົ້ທ້ົ້ນ ເ້ົ້ມ້ົ້ນັ້ນ້ົ້ນ້ົ້ນ້ົ້ວ້ົ້ງ້ົ້ເ້ົ້ວ້ົ້ນ້ົ້ຕົ້ນ
ເປັນແມ່ຈ້ົ້ງ້ົ້ກ່ລ່ວ້ົ້ເຊ້ຶ່ງ້ົ້ລຸກ້ົ້ແ້ົ້ງ້ົ້ຕົນ້ົ້ວ່ົ້າ ດູ່ຮ້ົ້ວເຈ້ົ້າລຸກຮ້ົ້ກແກ່ແມ່ໃນເ້ົ້ມ້ົ້ອ້ົ້ສ້ົ້ວ້ົ້ນ້ົ້ຕ້ະ

สิบอาถิมหัวมอบเจ้าลูกธักกำได้หมิดแล้ว ท่ำว่ารอยตีนเจ้าลูกธักบ่อาถจัก
ท่ำรอยตีนพ่ำแห่ๆเจ้ากำเผ่ถาย เจ้าลูกธักจ้ำไปแหกรอยตีนพ่ำแห่ๆเจ้าวู
ก่อนกำเผ่เหื้น ผื้อนั้นหิอธะพิตีนเป้นลูกจ้ำกล่าวเชิ๋งเผ่แห่ๆตีนว่า ข้า
แก่เผ่เป้นเจ้าเภดสันใด ข้าจ้ำไปแหกรอยตีนพ่ำแห่ๆข้าได้นั้นจา ถันว่า
ข้าผู้ลูกออกไปแหกรอยตีนถั้งนั้น บ่ำฮู้ว่าจักไปจอบกับพ่ำแห่ๆข้าเสั๋ลื
ผื้อนั้นถายตีนเป้นเผ่จ้ำกล่าวอ่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่เผ่ถันว่าเจ้าลูกธัก
มักใค่จักแหกรอยตีนพ่ำแห่ๆเจ้าถั้งนั้น ภูเผ่หากจักไปป้อๆวิก[1] เอาหมู่
ถายหัวษายให้ไหฮ้ฮู้ๆมา "ภายถ้ำมาภมักแล" [2] ถายเกิกหิอธะพิ
อันเป้นพ่ำแห่ๆเจ้าหากจักมาตามหฺ้ๆหมู่ถายหัวษายบ่ำป่าฉะแล ถันว่าพ่ำ
แห่ๆเจ้าภายหนีไปแล้อ เจ้าลูกธักจ้ำออกไปแหกกำเผ่เหื้น ถันว่านางๆ
ถายกล่าวเชิ๋งลูกแห่ๆตีนสันนั้นแล้อ นางถายกำลวกออกจากถ้ำไป
ถ่าสแองหาหมู่ถายหัวษาย เหันแล้อนางจ้ำอวนหมู่ถายหัวษาย
ให้ไหฮ้ฮู้ๆมาภายปากถ้ำ อันเป้นหื้ปู่แห่ๆหิอธะพิตัวเป้นลูกแท้หั้นแล้อ
ถันว่าหมู่ถายแม่หัวษายภายปากถ้ำไปแล้วถั้งนั้น ถายเกิกหิอธะพิ
ตัวเป้นเจ้าหมู่กำบ่างไปตามหฺ้ถายแม่หัวษายหั้นแล ถันว่าถายเกิก
หิอธะพิตัวเป้นพ่ำมาพ๋างปากถ้ำหื้นั้นแล้อ หิอธะพิตัวเป้นลูกกำออกมา
ลับลี้ปู่ในปากถ้ำหื้นั้นจอบมอยถอยฤพ่ำแห่ๆตีนถั้งนั้น เจ้าจ้ำเหันพ่ำแห่ๆ
ตีนเป้นอันใหง่แลสูงมากมัก เจ้าจ้ำสังขยาวาฤพ่ำแห่ๆตีนแล้วสูงมีประ
หนาง ๑ฝ สอก หน้าผากกว้างมีประหนางสามวา เอาแลเบื้องแล ๔ วา
แถ่ๆขาใหง่มีประหนางสามวา อ้อมรอบตีนตัวใหง่มีประหนาง ๑๔ วา อ้อม
รอบหั้นแล ในเผื่อหิอธะพิตัวเป้นลูกสังขยาตาฤพ่ำแห่ๆตีนบ่ำระบวน
แล้อ หิอธะพิตัวเป้นพ่ำกำลวกภายไปเผื่อหน้าหั้นแล ในเผื่อหิอธะพิตัว
เป้นพ่ำภายไปเผื่อหน้าแล้อ หิอธะพิตัวเป้นลูกกำฟ้าวออกจากถ้ำไปแหก
รอยตีนพ่ำแห่ๆตีน กว้างได้วาหื้งนั้นบ้างบ่ำท่ำมีประหนางสอกหื้งหั้นแล
ถันว่าหิอธะพิตัวเป้นลูก แหกรอยตีนพ่ำแห่ๆตีนปุกเสังสอกหื้งถือว่าบ่ำท่ำ

---

๑ "ป้อๆวิก" ถวนเป้น "ป้อๆวิๆ" ในใบลานหน้าต่ำไปฮูน ป้อๆวิๆ
๒ ในใบลานจานก่ำฮูน " ภายปากถ้ำหื้นิ๊แล้อ หน้า ๑๕ บูก ๑๑ มัด ฝ

ຮອບຕົນພໍ່ແຫ່ງຕົນສອກປ້ຳສັນນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງເຂົ້າໄປຢູ່ໃນຖ້ຳທົ່ນນັ້ນນານໄດ້ ๔ ເດືອນ ແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຊ້ຳອອກໄປແທກກຸກໍລວດມີຮອບຕົນທ່ຳກັນບັດດຽວທັ້ນແລ ໃນເມື່ອ ຮອບຕົນເຈົ້າທ້ຳສອງພໍ່ລຸກທ່ຳກັນແລ້ວສັນນັ້ນ ທ້ວຮະພີຕົວເປັນລູກກໍບ່າງອອກ ຈາກຖ້ຳໄປຫຼວດ ๆ ມີອີ່ງອາດບໍ່ກ້ວເທງໃຜທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້ວຮະພີຕົວລຸກກໍໄປ ເຖິງປ່າດອກເໝືອດອັນມີໃນຕົນຜາທົ່ນັ້ນ ມັນກໍໄປຊິດຊຸນຕົ້ນດອກເໝືອດທ້ຳຫຼາຍ ຝຸງນັ້ນນາກນັກ ສ່ວນດອກເໝືອດທ້ຳມວນກໍລວດຕິດຕາມເກາະຫ້ອຍຢູ່ໃນກ້ຳກເຂົ້າ ແລປາຍເຂົ້າແຫ່ງມັນເປັນອັນດີອັນງາມ ເໝືອນດັ່ງຄົນທ້ຳຫຼາຍຮ້ອຍດອກໄມ້ໃຫ້ ເປັນຮວດດີງາມແລ້ວແລເອົາໄປເກາະຫ້ອຍໄວ້ ເປັນຄ່ອງເປັນຄັນດີງາມໃນຫ້ວ ຄວາຍແລເອົາຄວາຍໃຫ້ດີງາມນາກນັກນັ້ນແລ ໃນເມື່ອຄວາຍທ້ວຮະພີຕົວເປັນ ລຸກທັກທຣົງເກົ້ອງເຮ້ປ້ອງບໍຣະບວນແລ້ວ ມັນກໍໄປໃນທ່ຳກາງທ້ຳນາແລໂຄກ ກວ້ຳງທົ່ນັ້ນແລ້ວ ມັນກໍໄປຮອດໄປເຖິງປ່າໄມ້ເໝືອດທົ່ນ້ຳເປັນໜຸ່ມເປັນເຟືອຍຮົ່ມ ດີງາມນາກນັກ ມັນກໍໄປນອນຢູ່ໃນຮົ່ມໄມ້ທົ່ນັ້ນເປັນອັນສຸກຂາສຳຣານນາກບ້ຳຫນັກ ຫນາທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນສ່ວນດ້ຳນາງຄວາຍຕົວເປັນແມ່ແຫ່ງຕົນທ້ວຮະພີຕົວເປັນ ລຸກນັ້ນ ນາງກໍປ້ອງວ້ຳເອົາໜ່ຽວຄວາຍທ້ຳຫຼາຍ ເຂົ້ານາຫາປ່າເໝືອດອັນເປັນທົ່ ປູ່ແຫ່ງທ້ວຮະພີຕົວລຸກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຄວາຍຕົວເປັນແມ່ກໍເຫັນລຸກຕົນປູ່ໃນ ທົ່ນັ້ນ ນາງຈົ່ງກລ່າວເຊີ່ງລຸກແຫ່ງຕົນວ່າ ຕາຕະກູຮາເຈົ້າລຸກຮັກແກ່ແມ່ ສ່ວນ ດ້ຳຄວາຍເກີກຕົວເປັນພໍ່ແຫ່ງເຈົ້າກໍນາຄວນຫ້ຳກູແມ່ນີ້ແລ ເຈົ້າລຸກຮັກຈົ່ງຮີບ ໜີໄປຢູ່ທົ່ອື່ນກໍແມ່ເທົ້ນ ຄັນວ່າຄວາຍເກີກທ້ວຮະພີຕົວເປັນພໍ່ແຫ່ງເຈົ້ານາເຫັນ ແລ້ວກໍຈັກນາຊິດຊຸນກະທຳຮ້ຳຍແກ່ເຈົ້ານາກນັກກໍແມ່ແລ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍທ້ວຮະ ພີຕົວເປັນລຸກກໍຂວນຄຳແມ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້ຳແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າໃນເມື່ອຄວາຍເກີກ ທ້ວຮະພີຕົວເປັນພໍ່ນາເຫັນແລກະທຳຮ້ຳຍແກ່ຂ້ຳແທ້ດ້ຳງນັ້ນ ກໍທ່ຳເອົາແຕ່ບຸນຂ້ຳ ຜູ້ລຸກເປັນກໍຂ້ຳເທົ້ນ ຄັນວ່າອາບຸຂ້ຳຜູ້ລຸກຍ້ຳໜ້ນຍືນຍາວໄປບໍ່ເຄີຍຕາຍແທ້ດ້ຳງນັ້ນ ທຸງນ່ອມຍ້ຳເປັນຕົນຕົວສືບຕໍ່ໄປເມື່ອໜ້ຳກໍຂ້ຳແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຄວາຍຕົວເປັນ ແມ່ຈົ່ງກລ່າວວ່າຕາຕະກູຮາເຈົ້າລຸກຮັກແກ່ແມ່ ເຈົ້າລຸກຮັກຈົ່ງຮີບໜີຈາກກູແມ່ ໂດຍພລັນກໍແມ່ເທົ້ນ ຄັນວ່າຄວາຍເກີກທ້ວຮະພີຕົວເປັນພໍ່ແຫ່ງເຈົ້ານາເຫັນເຈົ້າ ລຸກຮັກປູ່ກັບດອມແມ່ສັນນີ້ ພໍ່ແຫ່ງເຈົ້າກໍຈັກມີໃຈອັນຄຽດແກ່ກູແມ່ດ້ວຍຄຳວ່າ

นางถวายติ๊วนี้ปะสูกลูกแล้วแลเอาไปจุกเชื่อๆไว้ในที่ใกที่บ่ๆ ถังว่าล้ๆ ลูกใหญ่มาแล้ว จ๋ๆจักบอกให้ลูกมากะทำร้ายแลจิกจิบภูบั้นเถ ว่าดั่งนั้นแล้ว พ่อแท่ๆเจ้ากำจักมาจิกจิบปงบ่ำภูแม่ให้ตาย ถอบเจ้าลูกรักปู่กับถอมแม่ในที่นั้นแล เมื่อนั้นถวายหิวอะพี่ติวเป็นลูกจ๋ๆขานคำแม่แท่ๆถิบว่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้า ผิว่าแม่เป็นเจ้าป้านกิวหิวอะพี่ติวเป็นพ่อผู้ข้ากะทำร้ายแล้วแลจิกจิบแม่เป็นเจ้าตายถอบผู้ข้าดั่งนั้น แม่เป็นเจ้าขาได้ขี่ไปที่ใกกำข้าเน็บ แม่เป็นเจ้าแลแม่บ้าหั๊ๆหายจ๋ๆพ้อมกับปู่กับถอมข้าผู้ลูก " ขนิกสั้งๆทุกติวถวายบั้นเน็บ"๑ ข้าผู้ลูกปู่ป้านบิกพิกตุ้มไว้บ่ให้ใผตายเสังก่อนแล "ถังว่าเถิงตายผู้ข้ากบ่ตายเสังก่อนแล้ว"๒ จ๋ๆให้แม่บ้าแลแม่ถิงตายกับถอมแล ท่อว่าหิวอะพี่ติวเป็นพ่อแท่ๆข้านั้นปู่ในที่สสะก้ำใกกำข้าจา เมื่อนั้นบางถวายติวเป็นแม่จ๋ๆบอกลูกแท่ๆถิบว่า กูธาเจ้าลูก(รัก)แก่แม่ ส่วนดั่งหิวอะพี่ติวเป็นพ่อแท่ๆเจ้าปู่ก้ำตาอันติกพุ้นผ่วว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นหิวอะพี่ติวเป็นลูกได้ยินแม่แท่ๆถินบอกสันนั้น เจ้าจ๋ๆป้อๆอิๆเอาหมู่ถวายแม่บ้าแลแม่ถิงแท่ๆถิบ ออกไปเถิงท่ๆกว้างใถกใหญ่ป่ไปเมื่อหน้าสุดจ๊อแสงตา กำจ๋ๆเหันถวายเกิกหิวอะพี่ติวเป็นพ่อกินห้ๆปู่ถินถิๆก้ำหักยืนหิสสะก้ำใต้นั้นหั้นแล ถังว่าหิวอะพี่ติวเป็นลูกหูๆอเหันพ่อแท่ๆถินปู่แต่ที่ใก บ่เป็นอิใสอันจักมารอกว่ายสันนั้น เจ้าจ๋ๆกล่าวเชิงแม่บ้าแลแม่ถิงหั๊ๆหายว่า ข้าแก่แม่หั๊ๆหายบักนี้ข้าจัก " ทำมึดมันโอดติวแก่พ่อก่อน"๓ เบิ ข้าจักกินเชิงยี่ใถมแม่เป็นเจ้าทุกติวๆแท้ตาย แม่เป็นเจ้าจ๋ๆให้อะนุยาต แก่ข้าผู้ลูกกะทำวิๆป้อๆกินเชิงไปถามสบุกใจกำข้าแล เมื่อนั้นบางถวายหั๊ๆหาย อันเป็นแม่บ้าแลแม่ถิงกำให้อะนุยาตลูกถินว่าเอิ ๆ เจ้านิๆไวตามใจแม่ท้อบว่าดั่งนั้น เหตุดั่งนั้นถวายหั๊ๆหายจ๋ๆป้อๆอิๆกินเชิงกับบ่รู้จักแม่จักลูกเท้าภาละบักนี้ เพื่อว่าแม่ให้อะนุยาต

---

๑ ในใบลานจานก่า ได้บอก "ขนิกสั้งๆห้าพันถินถวายบั้นเน็บ" ขน้า ๖๐ ผูก ๑๑ มัด ฉ

๒ "บ่" ถอนจะตัดออก บ่มีถวามขาย ตามใบลานจานก่าอูน "ถังว่าเถิงตายผู้ข้ากจักตายเสังก่อนแล้ว" ขน้า ๖๐ ผูก ๑๑ มัด ฉ

๓ ถอนเป็น " ทำมึดมินออดติวแก่พ่อ"

ແກ່ລູກແຕ່ກ່ອນພຸ້ນສຶບ ๆ ມາຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທິວຣະພີຕິວເປັນລູກກໍ່ໄດ້ໂອກາດ
ເໝ່ແຫ່ງຕົນແລເໝ່ນ້ຳໃຫ້ອະນຸຍາດແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງປ້ອງວິງຖ້ເຊີ່ງໄປທຸກຕິວ ๆ
ເພື່ອວ່າທຳພາໂລທິວຣະພີຕິວເປັນພໍ່ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍເຖ້ກທິວຣະພີຕິວ
ເປັນພໍ່ກໍເຫັນຕ່າງປລາດແກ່ຕາດ້ວຍຄຳວ່າ ສັດຕິວໃດເປັນຄວາຍເຖ້ກຖ່າວໃຫ່ງ
ຫຼວງມາຍາດຊີ່ງວິງປ້ອງຖ້ເຊີ່ງເມັ່ງກູໝົດແລ້ວເດ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວກໍ່ຫຼຸບຫາງ
ຂອດພັນຂຶ້ນເຕັ້ນທະຍານເຂ້ົ້ມາຫາພໍ່ປຣະໝານໃກ້ຈັກຮອດແລ້ວ ຈົ່ງເອ້ນຖາມ
ວ່ານ້ຶ່ງນີ້ມາແຕ່ທ້ຳ ໃດ ຈົ່ງມາຍາດລູກຊີ່ງເມັ່ງແຫ່ງກູຕາມສນຸກໃຈເໝ້ືອນດັ່ງຂອງ
ບໍ່ມີເຈ້ົ້າເຫ້ົ້ານບໍ່ມີກຳແທ້ນໍ ໂອດວ່ານ້ຶ່ງດ້ືຂນາດແທ້ກໍ່ມາລອງຊ້ຶດຊ້ືນກູຜູ້ເຈ້ົ້ານ້ັ້ນ
ກ່ອນເທ້ົ່ນ ຄັນວ່ານ້ຶ່ງຫາກຜາບແພ້ກູດ້ວຍອັນດ້ືດເຕັ້ນຊ້ຶດຊ້ືນແລ້ວຈົ່ງປ້ອງວິງຖ້ເຊີ່ງ
ເມັ່ງແຫ່ງກູເປັນສັ່ງເດ ອັນນ້ີເສ້ືອບໍ່ຕາຍມາລອກເອົ້ານ້ັ້ງຮອງນ້ັ່ງແທ້ນໍ ເມື່ອນັ້ນ
ທິວຣະພີຕິວເປັນລູກຈົ່ງຂານວ່າ ຂ້ານແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົ້ານເຮ້ຍ ຂ້ານຜູ້ລູກຈັກກະທຳ
ໄປຕາມສນຸກໃຈແລນາ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍເຖ້ກທິວຣະພີຕິວເປັນພໍ່ໄດ້ຍິນຄຳທິວຣະພີ
ຕິວເປັນລູກສັ່ນນ້ັ້ນ ມັນຈົ່ງຖາມວ່າດູຮາສັດກ່ອນເດ້ັ້ງຣະສານຄັນວ່ານ້ຶ່ງເປັນລູກກູ
ແທ້ດັ່ງນ້ັ້ນ ເຫດດັ່ງລ້ືນ້ຶ່ງຈົ່ງມາປ້ອງວິງຖ້ເຊີ່ງແມ່ແຫ່ງນ້ຶ່ງນ້ັ້ນເດ ເມື່ອນັ້ນທິວ
ຣະພີຕິວເປັນລູກຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ຂ້ານແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົ້ານເຮ້ຍແມ່ແຫ່ງຂ້ານຫາກໃຫ້ອະ
ນຸຍາດແລ້ວເດ ຂ້ານຜູ້ລູກກໍ່ປ້ານວິກຖ້ເຊີ່ງຕາມສນຸກໃຈນ້ັ້ນແລ ໂອດວ່າພໍ່ເປັນ
ເຈ້ົ້ານ້ີເຕຊະອິທ້ີດ້ວຍອັນດ້ືດເຕັ້ນຊ້ຶດຊ້ືນນ້ັ້ນ ຣາທ້ັງສອງພໍ່ລູກຈົ່ງມາຫຼຶ້ນກັບ
ກັນລອງດູກ່ອນເທ້ົ່ນ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍເຖ້ກທິວຣະພີຕິວເປັນພໍ່ ໄດ້ຍິນຄຳລູກຕົນ
ກ່ລ່າວສັ່ນນ້ັ້ນ ມັນກ້ືໃຈອັນໂກດຄຸ້ງຄວນມາກນັກ ມັນຈົ່ງເຕັ້ນເຂ້ົ້ມາຫາລູກແຫ່ງ
ຕົນ ເພື່ອວ່າຈັກຊ້ຶດຊ້ືນໃຫ້ຕາຍໄປຍາມຄຸ້ງນ້ັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທິວຣະພີຕິວເປັນ
ລູກກໍ່ເຫັນພໍ່ແຫ່ງຕົນເຕັ້ນທະຍານເຂ້ົ້ມາຫາຕົນສ່ັນນ້ັ້ນ ເຈ້ົ້ານຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າຂ້ານ
ແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົ້ານເຮ້ຍ ບໍ່ໄດ້ເຫັນແກ່ໂກທ່ານ້ານະຄຳຄຸ້ງຄວນແລ້ວຈັກກະທຳຮ້ານແກ່ຂ້ານ
ຜູ້ລູກນ້ັ້ນເທ້ົ່ນ ໃນເມ້ືອຂ້ານຜູ້ລູກກະທຳປ້ອງວິງຖ້ເຊີ່ງແມ່ແຫ່ງຂ້ານອັນເປັນເມັ່ງພໍ່
ເປັນເຈ້ົ້ານກໍ່ດ້ີ ມັນກໍ່ບໍ່ເພພ້ັງປ້ັງປ່ານໄປທ້ີ່ໃດດອກນາ "ມັນກໍ່ບ້ັງຂ້ີ ດ້ີປູ່ເໝ້ືອນດ້ັ່ງ
ເກ້ົ່າດອກນາ"[1] ຊາຕ້ິເຮ້ົ່ານ້ັ້ງຫຼ້ານອັນເກ້ິດມາເປັນສັດສ້ີ່ງວິຄວາຍນ້ັ້ນນາ ທ່ານ

---

๑ ใบ ใบ ลาน จาน กำ ฆบ " มันกอบังดีจอมคอมปู่เหมือนด้งเก่าดอกนา หน้า ๖๔.

ข่อมกะทำป้อๆอิๆก๊ะเจ๊ิๆกันไปมาเป้นก้ำคินท้ำชูายกล่าวอ่า ส่วนก้ำสุ
ท่านท้ำชูายนี้ท่งข่อมป้อๆอิๆก๊ะเจ๊ิๆกันไปมา เป้นก้ำหมูหมาเป้กไก่สัก
ใท่งๆอิคอายนั้นแล อ่าก้ำนั้นก่อ้านาพ่ะเร๊ย ราท้ำสอๆพ่ะลูกจ๋ามาปู่กับ
ดอมกันในท๊ี่นี้เป้นกู่หมู่ดูงอกัน มีเสิกพ้อมกันข้ามีหน้าไม้พ้อมกับบิๆก่อ้า
เห๊็น ถันอ่าท๊อระพี๊ตอเป้นลูกกล่าวสันนั้นแล้อ ถอายเก๊ิกท๊อระพี๊ตอ
เป้นพ่ะบ่ะฟ้ๆ มันก่เต๊้นท๊ะยานเข๊้ามาเพื่อว่าจักปูนป่ำท๊อระพี๊ตอเป้นลูก
ใท้มุ่นผิๆกระจอนตายไปบักดูงอนั้นท้นแล เมื๊อนั้นท๊อระพี๊ตอเป้นลูกก่ก๊้น
ท๊อลิๆก้าจักรับบ่ะท๊ี่ กบ่ะท๊ีไปท๊ี่ใดท้นแล เมื๊อนั้นท๊อระพี๊ตอเป้นพ่ะมารอด
มาเถิๆแล้อ ก่ก๊้นท๊อลิๆหูบต่ำชีกชินกันไปมา ผิๆหุลีท๊อหุกพายเป้น
ก้ำมืดฟ้าเท๊าฝนนั้นแล ส่วนก้ำเจ๊้าท้ำสอๆพ่ะลูกก่ชีกชินกันไปมาแต่เช๊้า
เห๊้าเถิๆค่ำ บ่ะหูบบ่ะถอยจักเห๊็อเห๊้าเถิๆท่งๆคืน ท๊อระพี๊ตอลูกจ๋า
แก่องเอ๊าไปมา ถืกหูท๊อระพี๊ตอเป้นพ่ะกอากไปท้นแล เมื๊อนั้นท๊อระพี๊
ตอเป้นพ่ะบ้าเกิดเจ๊บแสบหุกแห่ๆตินตอมากนัก เจ๊้าก่ถอยออกไปพ่ะ
สบ่อยแล้อก่ลอกป๊ินปู่ท้นแล เมื๊อนั้นท๊อระพี๊ตอเป้นลูกก่เหันพ่ะแห่ๆติน
ถอยออกไปสันนั้น เจ๊้าก่ลอกป๊ินปู่บ่ะไปชีกชินช้ำ เพื๊อว่าบ้ามีใจอีกูภูบา
พ่ะแห่ๆตินท้นแล เมื๊อนั้นท๊อระพี๊ตอเป้นพ่ะก่เป้นอันอีกท๊อเมื๊อยแลงมาก
นัก ก่บิกบ่างออกหนีไปลับล๊ี่ปู่ในบอกหงอๆท๊ี่บ้ๆ แล้อท๊อระพี๊ตอเป้นลูก
มันก่ืนมาป้อๆอิๆก๊ะเจ๊ิๆ ถอายแม่ท้ำชูายบ่ะป่าบ่ะเชิาจักเห๊็อ เพื๊อว่ามัน
พาๆางใท้แก่ถอายท๊อระพี๊ตอเป้นพ่ะท้นแล เมื๊อนั้นถอายเก๊ิกท๊อระพี๊ตอ
เป้นพ่ะก่ลอกลิๆเหันะถอายเก๊ิกตอเป้นลูกชาย ป้อๆอิๆก๊ะเจ๊ิๆเมิงแห่ๆตินมาก
นักสันนั้น มันก่ช้ำมีใจก๊อโกดโกหามากนัก มันก่ช้ำเต๊้นท๊ะยานเข๊้ามาหา
ลูกแห่ๆติน เพื๊อว่าจักไปชีกชินใท้มันตายบักดูงอนั้นท้นแล เมื๊อนั้น
ถอายท๊อระพี๊ตอเป้นลูก ก่ช้ำต่าอหน้าแก่องเอ๊ารับก๊ืกหน้าผากถอายท๊อ
ระพี๊ตอเป้นพ่ะมีสูงอันกว้านันสนั้นก้อมากนัก เหมือนก้ำฟ้าผ่าผูงๆจักกะ
อานนั้นท้นแล เมื๊อนั้นถอายเก๊ิกท๊อระพี๊ท้ำสอๆพ่ะลูกก่ชีกชินกันไปมาใน
ท่ำกาวท่างนาแลโกกกว้างท๊ี่นั้น ถูใกกันไปมาในป่าไม้ดูงดอนท้วมอน

เป็นอันมุ่นกระจอนเป็นถ้ำตำปูนนั้นแล เมื่อนั้นควายท้าสองตัวพ่อลูกก็ชิด
ชิบกันไปมาแต่เช้าตาบต่ำเห้าเถิงค่ำมืดถ้ำนั้น ควายหิวระพือตัวลูกจ๋า
แก่วางเขาถือกปายหางหิวระพือตัวพ่ำ ขากระเดันออกไปบ่มีบางหั้นแล
เมื่อนั้นควายเผือกหิวระพือตัวพ่ำ ก็เป็นอันเจ็บปวดหางแห่งตินมากนัก
ก็ลอดกระจากกอยหินก้นออกมีประหมางสามวาแล้ว ก็ป็นชันต่าวหน้า
มาหาลูกแห่งตินปู่หั้นแล เมื่อนั้นควายเผือกหิวระพือตัวลูกก็เหันพ่ำแห่ง
ตินหินก้นกระจากกอยถีนหนีไปถ้ำนั้น เจ้าก็บ่ไล่ชีดชิบเถิงสองที่เหดว่ามี
ใจอันอีดูภูบาพ่ำแห่งติน เจ้าก็ป็นชันลีดูหน้าพ่ำแห่งตินปู่หั้นแล เมื่อนั้น
หิวระพือตัวเป็นพ่ำ ก็บิกย่างออกไปพ้นจากโลกหินั้นแล เจ้าก็ไปรอด
ไปเถิงบอกหนองหินๆ อันเต็มไปด้วยหว้าแผดแลหว้าคิมปาวหว้าใหมาก
นัก เจ้าก็ไปกินหว้าในหนองหินั้นก็มีแล เจ้าก็ไปแมบเก็อกพุ่มในแม่น้ำ
อันนั้นเพื่อให้หายอีดเมื่อยแลนมีแรงแล้ว เจ้าก็ซ้ำมากินหว้าในธาตีถีบ
อันนั้นตาบต่ำเห้ารุ่งแจ้งแล้ว ควายหิวระพือตัวนั้นก็ซ้ำเล่าไปเมื่อหน้าหั้น
แล ส่วนถ้ำควายตัวนั้นก็ไปคว่าหากินก้วกอดสับสอดไปมา ก็ซ้ำหูบ
ถีบมาพบจอบโลกแลมถิงหินๆ มันก็ลีงแลไปหิวโลกก้ำเหมือกก็จ๋าเหัน
หมู่ควายแม่หัวหูายอันเป็นผังแห่งมันแต่ก่อนมันก็มีใจว่า ควายหัวหูาย
ฝูงอื่น มันจ๋าออกจากถิงไปหาโลก เพื่อว่าจักไปป้องอิงถือเอิงควายแม่
หัวหูายฝูงนั้น ถันว่ามันไปใกล้จักรอดแล้ว มันจ๋าลีงแลเหันควายเผือก
หิวระพือตัวเป็นลูกกินหว้าปู่ในหีสสะก้ำใต้นั้น มันก็ถนิงใจว่าส่วนถ้ำ
ควายหิวระพือตัวเป็นลูกแห่งภูนี้ก็บ่าปู่ที่นีเถิ่น แม่นว่าภูหากหนีไปที่ใด
ก็มาพบจอบแต่ควายกาลาอีนีตัวนี้แลนา บัดนี้ะถองภูไปชีดชิบซ้ำให้มัน
ตายเสังเห็น ถันว่าควายเผือกหิวระพือตัวเป็นพ่ำถนิงใจสันนั้นแล้ว มัน
จ๋าเต้นหะยางผิงๆ เข้าไปหาลูกแห่งมัน เพื่อจักชีดชิบให้ตายบ่มีบาง
หั้นแล เมื่อนั้นหิวระพือตัวเป็นลูก ได้ยินสงควายเผือกหิวระพือตัวเป็นพ่ำ
แล่นเข้ามาหาตินสันนั้น มันระกุ้งตกใจกวมากนัก มันแห่วางเอาหูบ
ถีบมารับถือกหน้าผากหิวระพือตัวเป็นพ่ำ ระเถินฟ้าถืนมีประหมางสามวา

ແລ້ວຄວາຍເຖິກທົວຣະພືຕົວເປັນພໍ່ກໍ່ຊ້ຳໄກຄຸງຄມາກນັກ ມັນຈົ່ງຊ້ຳເຕັ້ນທະຍານ
ເຂົ້າໄປເພື່ອວ່າຈັກຊຶດຊົນກະໂພກທົວຣະພືຕົວເປັນລູກສັນນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍເຖິກ
ທົວຣະພືຕົວເປັນລູກ ກໍຫຼົບຫຼ້ຽຄືນມາແກ່ວາງເຂົ້າຮັບແລ້ວກໍ່ຊ້ຳຊຶດຊົນກັນໄປມາແຕ່
ເຊົ້າຕາບຕໍ່ເທົ້າຕາວັນທ່ຽງແລ້ວ ທົວຣະພືຕົວລູກຈົ່ງແກ່ວາງເຂົ້າຊຶດຊົນຖືກຄ້ຽທົວ
ຣະພືຕົວເປັນພໍ່ຂາດກວາກໄປທັ້ງແລ ເມື່ອນັ້ນທົວຣະພືຕົວພໍ່ເປັນອັນເຈັບປວດ
ນາກນັກ ມັນຈົ່ງຖອຍອອກໄປຊົ້ນປູ່ໃນຄຸມເຕືອຫັນອັນກ້ຽວຂົ້ນປາຍໄມ້ແດງທົ່ນັ້ນ
ເພື່ອວ່າຈັກເຊົາປູ່ມືແຮງໃຈຈັກສນ່ອຍ ແລ້ວກໍ່ຊ້ຳເອົາກັນອີກທັ້ງແລ ເມື່ອ
ນັ້ນທົວຣະພືຕົວເປັນລູກກໍຖອຍອອກຈາກພໍ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວ ມັນກໍ່ໄປຊົ້ນປູ່ໃນພຸ່ມ
ເຄອສົ້ມປ່ອຍເຕືອບົ່ງເພື່ອວ່າຈັກເຊົາມືແຮງໃຈຈັກສນ່ອຍແລ້ວ ກໍ່ຊ້ຳເອົາກັນອີກ
ທັ້ງແລ ເມື່ອນັ້ນຄວາຍທົວຣະພືຕົວເປັນພໍ່ ຈົ່ງເອ້ຶນຖາມທົວຣະພືຕົວເປັນລູກວ່າ
ດູຣາສັດກ່ອຍເຜ້ັຽສາມທົ່ນະໂຫດນົ່ງເຮ້ັຍ ນົ່ງບໍ່ຮູ້ວ່າກູນ້ັເປັນພໍ່ນົ່ງນັ້ນລ ເຫດ
ດ້ັ່ງລ້ັ່ນົ່ງຈົ່ງມາຊຶດຊົນໃຫ້ກູເສັ່ງອົ່ງຄະເຈັບປວດນາກນັກສັນນ້ ນິຄຄາວ່ານົ່ງຈັກ
ຊຶດຊົນໃຫ້ກູເປັນພໍ່ຕາຍເສັ່ງແລ້ວ ນົ່ງຈົ່ງຈັກປູ່ແທນລູກເຜ້ັງແຫ່ງກູນັ້ນລ ຮູ້ວ່າ
ນົ່ງຈັກຄະທໍ່ດ້ັ່ງລ້ັ່ນັ້ນຈາ ສ່ວນດ້ັ່ງສາຕຕະສິນອາຄົມແຫ່ງນົ່ງນັ້ນ ນົ່ງໄປຣຽນ
ກັບດອມບຸຄລະຜູ້ໃດນົ່ງຈົ່ງເຝ້ັນອັນວ່ອງໄວນາກນັກ ກູຊຶດຊົນຈົ່ງບໍ່ຄ້ຶກຫົວໃຈແຫ່ງ
ນົ່ງນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທົວຣະພືຕົວເປັນລູກຈົ່ງຂານຄໍ່ພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າຂ້ຳແກ່ພໍ່ເປັນ
ເຈ້ົ້າເຮ້ັຍ ສ່ວນດ້ັ່ງກິຈຈະກໍ່ຫ້ັ່ງຫ້ຽງຝູ່ງນ້ ພໍ່ເປັນເຈ້ົ້າຫ້ຽງກະທໍ່ເສັ່ງກ່ອນຂ້ຳ
ຜູ້ລູກຈົ່ງກະທໍ່ຕ້ວມແລນາ ເຫດດ້ັ່ງລ້ັ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົ້າຈົ່ງກ່ລ້ວວ່ອ່ານ້ຳຜູ້ລູກກະທໍ່
ກໍ່ອັນສ້ໄຫດນັ້ນຈາ ນິຄຄາວ່ານ່ໍເປັນເຈ້ົ້າປຸ່ງບ່ໍ່ນ່ໍ່ຍິ້ຳຕິຄວາຍເຖິກທ້ັ່ງ
ຫ້ຽງອັນເປັນພ້ຶຊ້ຽງແຫ່ງຂ້ຳໃຫ້ຕ້ຽງເສັ່ງບ່ໍ່ຄ້ຳງບ່ໍ່ຫ້ຽ ຈັກຕ້ວນັ້ນ ພໍ່ເປັນເຈ້ົ້າບ່ໍ
ເປັນກໍ່ອັນສ້ໄຫດນັ້ນລ ໃນເມ້ືອສາຕຕະສິນອັນວ່ອງໄວລ້ຳລ້ຽງຊຶດຊົນແຫ່ງຂ້ຳນ້ ນ
ຂ້ຳກໍ່ບ່ໍ່ໄດ້ໄປຣຽນກັບດອມບຸຄລະຜູ້ໃດ ຂ້ຳກໍ່ທໍ່ຣຽນເອົາກັບດອມແມ່ແຫ່ງຂ້ຳສ້ຳ
ດຸງວແລ ໃນເມ້ືອພໍ່ເປັນເຈ້ົ້າບ້ຳເກ້ີດມ້ີລ້ຳລ້ຽງວ່ອງໄວປຸ່ງອພລັນນາກນັກສັນນັ້ນ ພໍ່
ເປັນເຈ້ົ້າໄປຣຽນກັບດອມບຸຄລະຜູ້ໃດ ລູກຊຶດຊົນບ່ໍ່ຄ້ຶກຫົວໃຈພໍ່ເປັນເຈ້ົ້ານັ້ນຈາ
ເມ້ືອນັ້ນທົວຣະພືຕົວເປັນພໍ່ ກໍ່ບ້ຳເກ້ີດມ້ີໄກທ່ະນາງນ້ະກ້ໍ່ອໄກຄຸງດແກ່ລູກຕົນນາກ
ນັກ ເຈ້ົ້າຈົ່ງອົ່ງອາດປຣະໜາດພໍ່ຄູແຫ່ງຕົນວ່າ ດຸຣາສັດກ່ອຍເຜ້ັຽສາງອາ

ทันปิตุถาณมีๆเรีย ส่วนถ้ำสาตตะสิบอาถิมแห่งภูฝูงนี้ ภูกำบ่ได้ร่ำรงบ
กับถอมบุถละผู้ใถ ภูท่ำรงในปายเอิาแก้วแห่งภูนี้สีๆงงามแล ถันว่าทิว
ละพีติวเป้นพ่ำกล่าวสันนั้นแล้ว มันกำบ้างเกิดมีใภหาก้อใภถมามภถ้วยถำ
ว่า ส่วนถ้ำลูกขี้ล้ายเป้นถ้ำลี จิๆมากำราบผาบแพ้ภูอันเป้นพ่ำนี้จา บัถ
นี้ภูจักไปชิดชิบทิวใจแห่งมันให้มุ่นผิวภละจวนตายไปเท็อนี้เท็น ถันว่า
ทิวละพีติวเป้นพ่ำถินิๆใจสันนั้นแล้ว มันจิๆเต้นทะยานเข้าไปหาลูกแห่ง
ถินเพื่อว่าจักชิดชิบให้ตายเท็อนี้ให้ได้ทั้นแล เมื่อนั้นทิวละพีติวเป้นลูก
กำทูบทูๆแก่วางเอิารับถืภถูภข้างๆ ชอถทิวใจตายไปในอันนั้นทั้นแล ใน
เมื่อทิวละพีติวเป้นพ่ำตายไปแล้วสันนั้น ทิวละพีติวเป้นลูกกำไปปงบป่ำ
บ่ำนี้พ่ำแห่งถินมากนัก มันกำทูบถืนไปเป้นเจ้าหมู่ปู้ๆวิๆถีเชิๆถวายหมู่
ทั๊งทูายอันเป้นแม่บ้านแลแม่ถิๆทั๊งมวน มันกำลวกเอาเป้นผังหมิกส้างบ่ำ
เสสสลำทั้นแล ในเมื่อถวายเกิภทิวละพีติวเป้นลูกได้ผายบแพ้พ่ำแห่งถิน
แล้ว มันกำมีใจมักใถ่ปากชิดชิบมากนัก กำไปชิดชิบป่าไม้แลพูผาทั๊งมวน
อันปู่ในทีนั้นมุ่นผิวภละจวนไปทิ่วทุภแห่งทุภพาย แม่นว่าไม้กู่ไม้แถว
ไม้ขูงไม้ขาวทั๊งมวน อันปู่ในขิงเขตประเทถทีนั้นบ่อากจักตั๊งถั้นตั๊งลำได้
ถันว่าทิวละพีไปชิดชิบไม้ถันใถ ทุงบ่อมมุ่นผิวภละจวนไปเป้นถ้ำปูนนั้น
ทั้นแล เมื่อนั้นมันจิๆไปเถิงเทอะบุถอันปู่ในจูมปวภทีนึๆแล้ว มันจิๆขอ
ธิบเลอแลชิดชิบถ้อยถำว่า ดูธาท่านเทอะถาอันปู่ในจูมปวภทีนี้ บัถนี้
ราทั๊งสองจิๆมาธิบเลอกันหื้นบม่วนชื่น แก่ใจให้สว่างเทวิางมอบแห่งเรา
บัถถูงนี้เท็น เมื่อนั้นเทอะถารักสาจูมปวภจิๆภล่าวอ่าดูธาท่านทิวละพี
อันเป้นอาทันปิตุถาณมีๆเรีย เทถถ้ำลืภูจิๆจักธิบเลอมีๆให้บาบติถแปถ
ภูนี้จา มีๆจิๆหนีไปธิบเลอท่านผู้อื้นพ้นเท็น เมื่อนั้นทิวละพีได้ยินถำเท
อะบุถถินรักสาจูมปวภภล่าวสันนั้น มันกำมีใจใภหาใภถญมากนัก มัน
จิๆเต้นทะยานเข้าไปชิดชิบจูมปวภ อันเป้นทีปู่แห่งเทอะถาถินนั้นมุ่นผิว
ภละจวนไปเป้นถ้ำปูนทั้นแล เมื่อนั้นเทอะถากำเห็นถวายทิวละพีมาภะ
ทำร้ายบ่อนปู่ทีกินแห่งถินเผผังมุ่นอายไปสันนั้น เจ้ากำป้อยถาถ้อยถำ
ว่าดูธาสักถ่อยร้ายเผังละสานมีๆเรีย ภูกำหากปู่พ่ำภูมีๆหากปู่พ่ำมีๆ เทถ

ถ้ำลึกมีจิ่งมาภะทำร้ายแก่ภูบิ๊จา ใอถว่ามีกิขนาดแท้มีๆจิ่งไปธิบเลอ เทอะถาถินปูธักสาไม้ไพไชถินบั้นเท็น ให้เทอะถาถินบั้นฟันหิวมีๆด้วย ถาบถอๆก้าพ้าถอๆถิม แลหน้าไม้ปืนไฟให้มีๆตายถับชีวิดแห่งมีๆในอันนี้ เท้าอันเท็น เมื่อบั้นทิวธะพีได้ยินเทอะถาภล่าวสับบั้น มันภ็มักใส่ปากธิบเลอมาภมัก มันภ็ผันถินไปเถิงเทอะถาถินธักสาไม้ไพไชแล้ว มันจิ่งภล่าวอ่า ดูธาท่านเทอะถาถินหาสาตตะสิบอาถิมบ่ได้เรีย ใอถว่าท่านกิขนาดแท้ท่านจิ่งมาธิบเลอ ภับถอมเราทู้นพ่ให้สว่างเทวิางบอนเท้าอันเท็น เมื่อบั้นเทอะถาถินธักสาไม้ไพไชจิ่งภล่าวอ่า ดูธาท่านสักก่อยเญ็ธะสางอันเป็นอาทันปิตุถาถมีๆเรีย เทถถ้ำลึกภูจิ่งจักธิบเลอมีๆให้บาบถิดแปดภูบิ๊จา ในเมื่อเทอะถาภล่าวสับบั้นแล้ว ทิวธะพีถิวบั้นภ็บ่ฟัง มันภ็เต้นทะบานเข้าไปชิดชิบ ไม้ไพไชต้นบั้นหักเผมุ่นผิวภธะจวนไปทั้นเล เมื่อบั้นเทอะถาภ็เทันทิวธะพี มาม้างเผที่ปู่ที่ภินแห่งถินถ้ำบั้น เทอะถาภ็มีใจอันไภถญมาภมัก แล้วภ็ลวดป้อยถ่าถ้อยถำว่า ดูธาถวายถิวก่อยร้ายเสือธิบเสือภินทิวมีๆเรีย ใอถว่ามีๆกิขนาดแท้มีๆจิ่งไปธิบเลอเทอะถาอันธักสาถ้ำลูทาที่มีๆปู่ก้ำตาวันออกพุ้นเท็น ท่านทากจักถับชีวิดถอบเทอะถาถินบั้นบ่สิๆภาแลบา เมื่อบั้นทิวธะพีได้ยินถำเทอะถาธักสาไม้ไพไชภล่าวสับบั้น ภ็มักใส่ปากธิบเลอมาภมัก มันภ็ผันไปเถิงเทอะถาอันปู่ธักสาถ้ำลูทาที่บั้นบ่มีบานทั้นเล ถับว่าทิวธะพีไปธอดไปเถิงแล้ว มันจิ่งขอธิบเลอเทอะถาถินบั้นว่าข้าแก่เทอะถาเจ้าภูเรีย ผู้ข้าภ็มักใส่ปากเลอเจ้าภูแท้บา เจ้าภูจิ่งมาธิบเลอผู้ข้าให้ชิ้นม่วนสว่างเทวิางบอนภ็ข้าเท็น เมื่อบั้นเทอะถาจิ่งภล่าวอ่าดูธาสักก่อยร้ายเญ็ธะสางมีๆเรีย มีๆนี้เป็นสักอาทันปิตุถาถมากมัก เทถถ้ำลึกภูจิ่งจักธิบเลอมีๆให้บาบเอนถิดแปดภูบิ๊จา ถับว่าเทอะถาภล่าวสับบั้นแล้ว ทิวธะพีภ็มีใจอันไภถญมากมัก มันจิ่งทะบานเข้าไปชิดชิบแป่ม้างผาหน่อยบั้นมุ่นผิวภธะจวนไปทั้นเล เมื่อบั้นเทอะถาถินธักสาถ้ำลูทาที่บั้น ภ็เทันทิวธะพีมาแป่ม้างที่ปู่ที่ภินแห่งถินสับบั้น เทอะถาภ็มีใจอันไภถญมาก

ນັກ ເຈ້ົາຈ່ຶງກລ່າວວ່າດູຣາສັກຖ່ອຍເດ້ັຽະສາບນ້ຶງເຮ້ຍ ໃອ່ກວ່ານ້ຶງດ້ິຂນາດແທ້ ນ້ຶງຈ່ຶງໄປຣ້ບເລ້ວເທ້ວະດາ ອັນປູ່ຣັກສາແຄມຝ່ັງນ້ຳມະຫາສມຸດພຸ້ນເທ້ັ ເມ້ື່ອ ນ້ັ້ນທ້ິວຣະພ້ິໄດ້ຍ້ິນຄຳເທ້ວະດາ ອັນປູ່ຣັກສາຖ້ຳດູຫ້ວກລ່ວສັ້ນນ້ັ້ນແລ້ວ ນ້ັນກໍ ລ້ວດພ້ັນໄປເຖ້ິງແຄມຝ່ັງນ້ຳມະຫາສມຸດ ໂດ້ຍພລ້ັນທ້ັ້ນແລ ຄ້ັນວ່າທ້ິວຣະພ້ິໄປ ຣ້ອດໄປເຖ້ິງແລ້ວ ນ້ັນຈ່ຶງກລ່ວວ່າຂ້ ແກ່ເທ້ວະດາເຈ້ົ້ານ້ຶ ຜູ້້ຂ້ ກໍ່ນ້ັກໄຄ່ປ່ວກ ຣ້ບເລ້ວກ້ັບດ້ອມເຈ້ົ້ານ້ ກູ້ແທ້ນ້ວ ຂ້ໃ ໃຫ້ເຈ້ົ້ານ້ ກູ້ມ້ວຣ້ບເລ້ວກ້ັບດ້ອມຜູ້້ຂ້ ໃຫ້ສ ສ ວ ວ ເທ ງ ນ ວ ແ ກ ໍ ຂ ້ ເ ້ ັ ນ ເ ມ ື ່ ອ ນ ້ ັ ້ ນ ເ ທ ວ ະ ດ າ ຕ ິ ນ ຮ ັ ກ ສ າ ແ ຄ ມ ຝ ່ ັ ງ ນ ້ ຳ ມ ະ ຫ າ ສ ມ ຸ ດ ຈ ່ ຶ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ດ ູ ຣ າ ທ ່ ານ ສ ັ ກ ຖ ່ ອ ຍ ເ ດ ັ ້ ງ ຣ ະ ສ າ ນ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ອ າ ທ ັ ມ ປ ຕ ຸ ຄ າ ດ ນ ້ ຶ ງ ເ ຮ ້ ຍ ເ ທ ດ ถ ้ ว ล ื ภ ู จ ่ ຶ ง จ ั ก ร ้ บ เ ล ว ก ั บ ด ้ อ ม น ้ ຶ ง ใ ห ้ บ า บ เ ว ย ต ิ ด แ ป ด ก ั บ ถ ้ ว ย ภ ู ้ จ า ใ ນ เ ม ื ้ อ เ ท ว ะ ด า ก ล ่ า ว ส ั ้ น น ้ ั ้ น แ ล ้ ว ท ิ ว ร ะ พ ิ ก ็ ม ี ใ จ อ ั น ไ ภ ด ถ ง ด ม า ก ม ั ก ม ั น จ ่ ຶ ง เ ต ้ ั น ท ะ ย า น เ ข ้ า ไ ป ช ุ ด ช ิ น แ ค ม ฝ ่ ั ง ม ะ ห า ส ม ุ ด ม า ก ม ั ก เ ผ ห ั ง ก ว า ก อ อ ก ไ ป ข ้ ่ ง ห น ั ก ห น า น ้ ำ ม ะ ห า ส ม ุ ด จ ่ ຶ ง ก ว ้ ่ า ง ข ว ่ า ง ห า ข อ บ ห า แ ด น บ ่ ไ ด ้ เ ผ ้ ื อ ถ ว า ย ท ิ ว ร ะ พ ิ ช ุ ด ช ิ น เ ห ้ ่ า ภ า ล ะ บ ั ด น ้ ี แ ล เ ม ื ้ อ น ้ ั ้ น เ ท ว ะ ด า ต ิ น ร ั ก ส า แ ค ม ฝ ่ ั ง น ้ ำ ม ะ ห า ส ม ุ ด ก ็ บ ่ ั ง เ ก ิ ด ม ี ใ จ อ ั น ไ ภ ด ถ ง ด ม า ก ม ั ก เ จ ้ ่ า จ ่ ຶ ง ก ล ่ า ว ป ้ อ ย ด ่ า ด ้ ว ย ค ำ ว ่ า ด ู ร า ส ั ก ถ ่ อ ย ร ้ า ย เ ด ั ้ ง ร ะ ส า ว น ้ ຶ ง เ ร ้ ย ใ อ ก ว ่ า น ้ ຶ ง ก ้ ิ ย า ก แ ท ้ น ้ ຶ ง จ ่ ຶ ง ไ ป ร ้ บ เ ล ว ท ้ ้ า ว ส ั ง ถ ิ บ พ ร ะ ล ิ จ ั น อ ั น ป ู ่ ใ น เ ภ า ะ ด อ น ท ่ ำ ภ า ง น ้ ำ ม ะ ห า ส ม ุ ด ก ้ ำ ใ ต ้ พ ุ ้ น แ ล ท ่ า น จ ่ ຶ ง ไ ป ร ้ บ เ ล ว ท ้ ้ า ว ส ง ถ ิ บ พ ร ะ ล ิ จ ั น ใ ห ้ เ จ ้ ้ า ท ั ง ส อ ง พ ั น ห ิ ว ท ่ า น เ ส ั ง ก ้ อ ย ด ว ง ก ้ า พ ้ า ด อ ง ถ ิ น น ั ้ น เ ผ ้ ื อ น ้ ั ้ น ท ิ ว ร ะ พ ิ ก ็ ไ ด ้ ย ิ น ค ำ เ ท ว ะ ด า ต ิ น ร ั ก ส า แ ค ม ฝ ่ ั ง น ้ ำ ม ะ ห า ส ม ุ ด ก ล ่ า ว ส ั ้ น น ้ ั ้ น ม ั น ก ็ ม ั ก ไ ค ่ ป ่ ว ก ร ้ บ เ ล อ ม า ก ม ั ก ม ั น จ ่ ຶ ง พ ั น ไ ป เ ถ ิ ง แ ค ม ฝ ่ ั ง น ้ ำ ม ะ ห า ส ม ุ ด แ ล ้ ว ม ั น ก ็ ไ ต น ล ิ ง น ้ ำ ม ะ ห า ส ม ุ ด ล อ ย ไ ป บ ่ ้ ม ี น า น ก ็ ล อ ด เ ถ ิ ง แ ค ม ฝ ่ ั ง ก ้ ำ ห น ้ า แ ล ค ั น ว ่ า ม ั น ล อ ย ไ ป เ ถ ิ ง แ ค ม ฝ ่ ั ง น ้ ำ แ ล ้ ว ม ั น จ ่ ຶ ง อ อ ก จ า ก น ้ ำ ไ ป เ ถ ิ ง ไ พ น ช า ย แ ล ้ ว ม ั น จ ่ ຶ ง พ ั ก เ ห ่ า ป ู ่ พ ่ อ ป ะ ห ม า ย ม ี แ ร ง แ ล ้ ว ม ั น จ ่ ຶ ง ย ิ ก ข ่ า ง ข ้ ึ น ไ ป เ ถ ิ ง เ ห ้ ื อ ฝ ่ ั ง น ้ ำ แ ล ้ ว ม ั น จ ่ ຶ ง ไ ป พ ิ บ จ อ ม ร ้ อ ส อ ง ไ ร่ น า อ ั น เ ป ั น ข อ ง ช า ว บ ้ า น ช า ว เ ม ื อ ง ภ า ส ี อ ั น เ ป ั น บ ่ า ว ไ พ่ ท ้ ้ า ว ส ั ง ถ ิ บ พ ร ะ ล ิ จ ั น ท ั ้ ง แ ล เ ม ื ้ อ น ้ ั ้ น ถ ิ น ท ั ง ห ล า ย ก ็ เ ห ั น ถ ว า ย ท ิ ว ร ะ พ ิ เ ข ้ ้ า ม า เ ถ ิ ง เ ข ถ ไ ข ง บ ้ า น เ ม ื อ ง ไ ร่ น า ร ้ อ ส อ ง แ ห ่ ง เ ข ้ า ถ ั ้ ง น ั ้ น เ ข ้ า ก ็ ป ว ก จ า เ อ ้ ว อ า ภ ั น

ด้วยคำว่า ดูธาเจ้าทั้งหลายเธีย ถวายติ้วนี้มันมาแต่ที่ใดเป็นอันใหญ่
แลสูงมากมักสันนี้จา เราทั้งหลายจิ่งพากันไปไล่ต้อนลักบิ่งให้มันตาย
เสียเท็น ถันว่ามันบ่ตายมันก็จักพ่ายพังหนีไปจากเขตไขบ้านเมืองๆ
แห่งเราดีแล ถันว่าเขากล่าวเชิ่งกันไปมาสันนั้นแล้ว เขาจิ่งถ่า
เอ่อหาบายพางผ้ดิ " อันมี มีแก่แม่ "๑ เพื่อว่าจักให้ไปบิ่งถวายทิวธะ
พิติ้วนั้นให้ตายหั้นแล ถันว่าถินทั้งหลายขึนถวายฉอกใช้สแวงหาบาย
พางผู้ดีได้แล้ว เขาจิ่งพ้อมกันออกไปเถิงถวายทิวธะพิติ้วนั้นแล้ว เขา
จิ่งพ้อมกันบิ่งใส่ถวายติ้วนั้นมากมัก เป็นถั้งท่าฝิงติกลิ่งมาเมื่อยาม
เกือบเท็งนั้นแล เมื่อนั้นถวายติ้วนั้นก็แก่วางเขารับไว้บังลูกก้อแลลูกซุ่น
ทั้งหลาย บ่อาดจักถึกตินติดถวายติ้วนั้นได้ ทุ่งบ่อมถึกแต่ปายเขาแล้ว
แลชะเถันฟ้าออกหนีไปที่อื่นพุ้นบ่เสสลำหั้นแล เมื่อนั้นถินทั้งหลายก็ซ้ำ
บิ่งเข้าไปหาถวายติ้วนั้น ส่วนถั้งถวายติ้วนั้นก็หูบปิ่นไปมาเป็นถั้งกิ่งหลา
ปิ่นปู่ถีถอ้างๆ หั้นแล เมื่อนั้นถวายทิวธะพิก็เหันถินทั้งหลายไล่ต้อนลัก
บิ่งบ่ป่าบ่เขาจักเท็อสันนั้น ถวายติ้วนั้นจิ่งเต้นโต่ไล่ตามถินทั้งหลายอัน
มาบิ่งใส่ตินนั้น เขาก็ปู่บ่ได้ก็ลอดพ้อมกันแตกภระจักภระจายหนีไปทั่ว
ป่าไม้กิ่งถอนทุกแห่งทุกพาย บางพ่องขาหักบางพ่องแขอหัก บาง
พ่องตาบอด บางพ่องหั่วหยกไท้แถมเมื่องๆ บางพ่องเมื่อเถิงเมื่องทั้ง
บ้านก็มีแล เมื่อนั้นเขาจิ่งเมื่อขาบไหว้ท้าวสักถิบพระลิจันว่า เหวะฝูง
ข้าไหว้มะหาราชเจ้า บัดนี้บังมีถวายทิวธะพิติ้วบิ่งอันประกอบด้วย
อิทธิอิทธิอันมาก มันก็เข้ามาเถิงเขตแถนบ้านเมื่องแห่งเจ้าภูทั้งนี้แล้ว
แลปูบป่ำบ่ำยิไร่บารื้อสวนฝูงข้าทั้งหลายมากมัก ฝูงข้าทั้งหลายจิ่งพ้อม
กันไปบิ่งแลเท็อแลหนีแลแสนถินก็บ่อาดจักถึกได้ มันก็แก่วางเขารับก็ลอด
ชะเถันหนีไปที่อื่นที่ไกพุ้นก็ข้าแล อันบิ่งในเมื่อฝูงข้าทั้งหลายไปบิ่งใส่มัน
แล้วแลบ่ถึกสันนั้น มันก็ซ้ำไล่ชิดชิบฝูงข้าทั้งหลายแตกภระจักภระจาย
ไปทั่วทุกแห่งทุกพายก็ข้าแล เมื่อนั้นท้าวสักถิบพระลิจันท้าสองพี่
น้องจิ่งกล่าวอ่าดูธาท่านทั้งหลาย ส่วนถั้งถวายทิวธะพิติ้วนั้นมันลุกแต่

---

๑ ใบ ใบ ลาน จาน ก่ำ ฆบ "อัน มี มี แกด แน ถักแน"มัก ฆ ผูก ๑๑ หน้า ฆ๗

ທ້ໃດນານັ້ນຈາ ເມ້ືອນັ້ນເສນາອາມາດທ້ັງຫຼາຍຈ້ັງພ້ອມກັນຂານວ່າ ເທວະຝູງ
ຂ້ານ້ໃຫວ້ມະຫາຣາຊເຈ້ົ້າ ໃນເມ້ືອຄວາຍທ້ັວຣະພ້ືຕ້ັວນັ້ນມັນເຂ້ົ້ານານັ້ນ ຝູງຂ້ານ
ທ້ັງຫຼາຍກໍບ່ໍ່ເຫັນໃນທ້ີ(ໃດທ້ີ່ນ້ັງ) ກໍທ່ໍ່ເຫັນປູ່ໃນຂອກໄຮ່ແຄມນາແລ້ວແລເຂ້ົ້ານາ
ປູນປ່ໍາບ່ໍາບ້ໍ່ກິນບ້ັງເຄ້ົ່ອງໄຮ່ຂອງສວນ ທ້ັວທຸກແຫ່ງທຸກພາຍບ່ໍ່ເສສສຫ ໍ ກໍຂ້ານ
ແລ ເມ້ືອນັ້ນເຈ້ົ້ານ້ັງສອງຈ້ັງຖາມວ່ານູຣານ່ານທ້ັງຫຼາຍ ຄວາຍຕ້ັວນັ້ນມັນປູ່ໃນ
ທ້ໃດນ່ານທ້ັງຫຼາຍຈ້ັງຟ້ານມະເຍ ມະນານາຫານ ເຮ້ົ່ານ ໃນກາລະບັດນ້ັ ນັ້ນຈາ ເມ້ືອນັ້ນ
ເສນາອາມາດທ້ັງຫຼາຍຈ້ັງພ້ອມກັນຂານ ໃຫວ້ວ່ານ ເທວະຝູງຂ້ານ ໃຫວ້ມະຫາຣາຊ
ເຈ້ົ້ານ ຄວາຍຕ້ັວນັ້ນມັນກໍປູ່ໃນທ້ີ ສ ສະຫ ນ ເຫ ໍ ້ ອ ຫ ໍ ວ ເ ໍ ້ ອ ງ ທ ້ ີ ນ ້ ີ ກ ໍ ຂ ້ ານ ແ ລ ເ ມ ້ ື ອ ນ ັ ້ ນ ພ ຣ ະ
ບານ ຈ ້ ັ ງ ຖ ານ ໝ ່ ູ ເ ສ ນ ານ ອ ານ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ວ ່ ານ ນ ູ ຣ ານ ່ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ສ ່ ອ ນ ດ ັ ່ ງ ກ ິ ຈ ຈ ະ ເ ຫ ດ
ການເກ ິ ດ ມ ້ ີ ໃ ນ ບ ້ ານ ເ ມ ້ ື ອ ງ ອ ັ ນ ມ ້ ີ ສ ະ ພ ານ ະ ປ ານ ສ ັ ນ ້ ີ ທ ່ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ບ ້ ັ ງ ອ ານ ດ ເ ພ ້ ື ອ
ຈ ັ ກ ໄ ປ ບ ຸ ທ ທ ະ ກ ໍ ານ ຣ ິ ບ ເ ລ ອ ກ ັ ບ ດ ້ ວ ຍ ຄ ວ ານ ຕ ້ ັ ວ ນ ັ ້ ນ ໄ ດ ້ ລ ້ ຮ ູ ້ ວ ່ ານ ບ ່ ໍ ໄ ດ ້ ນ ັ ້ ນ ຈ ານ ເ ມ ້ ື ອ ນ ັ ້ ນ ເ ສ ນ ານ ອ ານ
ມ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ຈ ້ ັ ງ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ໃ ຫ ວ ້ ພ ຣ ະ ບ ານ ທ ້ ັ ງ ສ ອ ງ ພ ້ ີ ນ ້ ອ ງ ວ ່ ານ ເ ທ ວ ະ ຝ ູ ງ ຂ ້ ານ ໃ ຫ ວ ້
ມ ะ ຫ ານ ຣ ານ ຊ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ຍ ິ ວ ່ ານ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ກ ູ ຈ ັ ກ ໃ ຫ ້ ຝ ູ ງ ຂ ້ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ໄ ປ ຣ ິ ບ ເ ລ ອ ກ ັ ບ ດ ້ ວ ຍ ຄ ວ ານ ຕ ວ
ນ ້ ັ ້ ແ ທ ້ ດ ້ ັ ງ ນ ັ ້ ນ ຝ ູ ງ ຂ ້ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ບ ່ ໍ ່ ອ ານ ດ ຈ ັ ກ ໄ ປ ຣ ິ ບ ເ ລ ອ ດ ານ ງ ອ ິ ງ ມ ະ ຫ ານ ຣ ານ ຊ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ໄ ດ ້ ກ ໍ
ຂ ້ ານ ແ ລ ເ ທ ດ ວ ່ ານ ຄ ິ ນ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ມ ານ ເ ວ ້ ົ ້ ານ ໍ ່ ຝ ູ ງ ຂ ້ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ວ ່ ານ ຍ ານ ເ ມ ້ ື ອ ຄ ວ ານ ຕ ວ
ນ ັ ້ ນ ທ ້ ັ ນ ລ ານ ປ ້ ນ ວ ງ ໄ ປ ມ ານ ຣ ິ ບ ເ ລ ອ ທ ອ ກ ແ ລ ປ ້ ນ ແ ທ ່ ງ ຄ ິ ນ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ອ ັ ນ ຍ ິ ງ ເ ຂ ້ ົ ້ ານ ໄ ປ
ທ ານ ນ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ ເ ປ ັ ນ ດ ້ ັ ງ ປ ້ ນ ກ ິ ງ ຫ ຼ ານ ແ ລ ກ ິ ງ ພ ັ ກ ສ ້ ີ ງ ດ ງ ວ ມ ັ ນ ບ ່ ໍ ເ ປ ັ ນ ວ ິ ໄ ສ ຄ ິ ນ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ
ຣ ິ ບ ເ ລ ອ ໄ ດ ້ ກ ໍ ຂ ້ ານ ນ ານ ວ ່ ານ ເ ສ ິ ກ ຄ ິ ນ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ອ ັ ນ ບ ່ ໍ ມ ້ ີ ອ ິ ທ ິ ຣ ິ ທ ິ ທ ານ ກ ເ ກ ້ ິ ດ ມ ້ ີ
ເ ຫ ັ ້ ນ ແ ຜ ່ ນ ດ ິ ນ ທ ້ ັ ມ ວ ນ ຝ ູ ງ ຂ ້ ານ ທ ້ ັ ງ ຫ ຼ ານ ກ ໍ ຈ ັ ກ ຂ ັ ນ ອ ານ ສ ານ ຕ ານ ຍ ຕ ານ ງ ມ ະ ຫ ານ ຣ ານ ຊ
ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ກ ໍ ຂ ້ ານ ແ ລ “ ເ ມ ້ ື ອ ນ ັ ້ ນ ນ ານ ງ ຣ ານ ຊ ເ ທ ວ ິ ແ ທ ່ ງ ທ ້ ານ ວ ສ ັ ້ ງ ຄ ິ ບ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ແ ມ ່ ແ ທ ່ ງ
ທ ້ ານ ວ ຣ ານ ຊ ຊ ິ ນ ຣ ິ ດ ແ ລ ຣ ານ ຊ ພ ິ ກ ິ ດ ຜ ິ ງ ໂ ທ ນ ລ ະ ລ ູ ກ ໃ ນ ທ ້ ອ ງ ຈ ້ ັ ງ ກ ລ ່ ານ ເ ຊ ົ ້ ານ ຜ ິ ວ
ແ ທ ່ ງ ຄ ິ ນ [1] ” ວ ່ ານ ເ ທ ວ ະ ຂ ້ ານ ແ ກ ່ ມ ະ ຫ ານ ຣ ານ ຊ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ຂ ້ ານ ພ ູ ້ ຊ ື ່ ວ ່ ານ ນ ານ ງ ກ ິ ຕ ຕ ະ ຣ ານ ດ ຈ ັ ກ
ຂ ໍ ໄ ປ ຕ ານ ຍ ຕ ານ ງ ມ ະ ຫ ານ ຣ ານ ຊ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ກ ໍ ຂ ້ ານ ເ ທ ົ ້ ານ ເ ມ ້ ື ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ ານ ວ ສ ັ ້ ງ ຄ ິ ບ ຈ ້ ັ ງ ກ ລ ່ ານ ວ ເ ຊ ົ ້ ານ ຜ ິ ວ ໝ ່ ູ
ແ ທ ່ ງ ຄ ິ ນ ວ ່ ານ ພ ັ ທ ເ ທ ກ ູ ຣ ານ ນ ານ ງ ໃ ນ ເ ມ ້ ື ອ ເ ຈ ້ ົ ້ ານ ນ ານ ງ ມ ີ ຄ ັ ພ ພ ະ ລ ູ ກ ອ ັ ນ ຫ ນ ັ ກ ເ ໜ ັ ້ ອ ຍ ສ ັ ນ

---

๑ ใน ใบ ลาน จาน ก่า ฆบ ” เมื่อนั้นนางราชะเทวีแห่งท้าวสักกะ อันเป็นแม่แห่งท้าวราชธิด และราชพิกิด ผิงคัพพะลูกในท้องจ้ิงกล่าวเชิ่งผิวแห่งตน.
มัก ฉ ยูก ๑๑ หน้า ๔๖

ນີ້ ເທດກ່ຳລືເຈ້ຳຈ໊ຳຈັກໄປຣົບເລວຄວາຍທົວຣະພີ ຕ່ຳງພີ ໄດ້ນັ້ນຈ່ຳ ເຈ້ຳນ່ຳງນ່ຳໄດ້ ວ່ຳຈັກໄປກໍພີ ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນ່ຳງກິຕຕະຣ່ຳດຍັນເຝັນຣ່ຳຊເທວີກໍບໍ່ຟ້ຳ ນ່ຳງກໍບ້ຳຂໍ ໄປປູ່ໃຈ ອ້ ໆ ຫັ້ນແລ ເທດວ່ຳນ່ຳງໄດ້ຮ່ຳງສ່ຳຕຕະສິນກັບດອນພົວຕົນ ນ່ຳງກໍຂໍໄປ ເໜືອອ່ຳກ່ຳດກ່ຳງຫ່ຳວໄດ້ເໝືອນກ່ຳທ້ຳວສ້ຳຄົບຜູ້ເປັນພົວນັ້ນ ນ່ຳງຈ໊ຳຊ້ຳຂໍໄປ ບໍ່ປ່ຳບໍ່ເຊົ່ຳເພື້ອກ່ຳ້ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້ຳວສ້ຳຄົບຈ໊ຳກລ່ຳວເຊີ່ງທ້ຳວພຣະລີຈັນ ອັນເປັນນ້ອ ງແທ່ ງຕົນວ່ຳ ດູຣ່ຳເຈ້ຳນ້ອ ງຣັກບັດນີ້ນ່ຳງຣ່ຳຊເທວີແທ່ ງເຮ່ຳພີ້ກໍຂັນ ອ່ຳສ່ຳໄປຕ່ຳຍຕ່ຳງເຮ່ຳສ້ນນີ້ ກໍບໍ່ສົມຄວນຈັກໃຫ້ນ່ຳງໄປຜູ້ດ່ຽວ ເທດວ່ຳນ່ຳງມີ ທ້ອ ງອັນໜັກດ້ວຍຄັພພະລູກສ້ນນີ້ ຣ່ຳທ້ຳສອ ງພີ່ນ້ອ ງຈັກພ້ອມກັນໄປກັບດອນ ນ່ຳງກໍພີ້ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້ຳວພຣະລີຈັນ ຈ໊ຳຂ່ຳນຄຳພີ້ຊ່ຳຍແທ່ ງຕົນວ່ຳຂ້ຳແກ່ພີ້ ເປັນເຈ້ຳ ພີ ວ່ຳນ່ຳງຣ່ຳຊເທວີສີສະໄພ້ແທ່ ງຂ້ຳຈັກໄປແທ້ດ້ວ ນັ້ນ ຣ່ຳທ້ຳສອ ງກໍບໍ່ ຄວນປຣະລະນ່ຳງໄປຜູ້ດ່ຽວໄດ້ແລ ກໍທ່ຳຣ່ຳທ້ຳສອ ງຈັກພ້ອມກັນໄປກັບດອນນ່ຳງ ຈ໊ຳຄວນ ຄັນວ່ຳເຈ້ຳທ້ຳສອ ງກລ່ຳວຕ້ຳນຈ່ຳຣະຈ່ຳກັບດ້ວຍນ່ຳງສ້ນນັ້ນແລ້ວ ກໍ ລວດພ້ອມກັນແຕ່ ງເພື້ອຕົນບໍ່ຣະບວນແລ້ວ ທ້ຳວສ້ຳຄົບຈ໊ຳຊຸະເດັດ ຂ້ນສູ່ອ ຳ ກ່ຳດກ່ຳງຫ່ຳວໄປກ່ອນແລ້ວ ນ່ຳງກິຕຕະຣ່ຳດຈ໊ຳຊຸະເດັດໄປຕ່ຳມຫ ຼ ້ຳງພົວແທ່ ງຕົນ ແລ້ວ ທ້ຳວພຣະລີຈັນຈ໊ຳຊ້ຳຊຸະເດັດໄປຕ່ຳມຫ ຼ ້ຳງນ່ຳງຣ່ຳຊເທວີທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ ເຈ້ຳທ້ຳສ່ຳມກໍພ້ອມກັນໄປເຖິ ງຄວ ຳ ທົວຣະພີ ແລ້ວ ເຈ້ຳທ້ຳສ່ຳມຈ໊ຳເຫັນຄວ ຳ ທົວຣະພີ ເປັນອັນໃຫ ່ ງ ແລສູ ງ ນ ຳ ກນັກ ທ້ຳວສ້ຳຄົບຈ໊ຳທະຍ ຳ ນເຂ້ຳໄປເພື້ອຈັກຟັນ ກ້ຳ(ຂວ ຳ) ນ ຳ ງຣ ຳ ຊເທວີກໍທະຍ ຳ ນເຂ້ຳໄປເພື້ອ ວ ຳ ຈັກຟັນກ້ຳ ຊ ຳ ຍ ທ ້ ຳ ວພຣ ະ ລີຈັນກໍທະຍ ຳ ນເຂ້ຳໄປກ້ຳ ຫ ຼ ້ ຳ ງ ແລ ້ ວ ກໍ ລ ວ ດ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ແ ກ ່ ວ ງ ດ ຳ ບ ດ ຳ ຈ ັ ກ ຟ ັ ນ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ເມື່ອນັ້ນທົວຣະພີກໍແກ ່ ວ ງ ເ ຊ ົ ຳ ຣ ັ ບ ໄ ວ ້ ກໍ ລ ວ ດ ໄ ປ ຖ ຶ ກ ງ ້ ຳ ວ ເ ຈ ້ ຳ ທ ້ ຳ ສ ຳ ນ ຊ ຸ ະ ເ ດ ັ ນ ຫ ຼ ຸ ດ ມ ື ຕ ົ ກ ລ ົ ງ ດ ິ ນ ບ ໍ ່ ມ ີ ນ ຳ ງ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ຳ ທ ້ ຳ ສ ຳ ນ ກ ໍ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ຟ ້ ຳ ວ ຟ ັ ່ ງ ມ ຳ ກ ກ ໍ ຊ ້ ຳ ທ ະ ຍ ຳ ນ ລ ົ ງ ໄ ປ ຈ ັ ບ ເ ອ ົ ຳ ງ ້ ຳ ວ ໄ ດ ້ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ຊ ້ ຳ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ທ ະ ຍ ຳ ນ ເ ຂ ້ ຳ ໄ ປ ຟ ັ ນ ຄ ວ ຳ ຍ ທ ົ ວ ຣ ະ ພ ີ ກ ໍ ລ ວ ດ ແ ກ ່ ວ ງ ເ ຊ ົ ຳ ຣ ັ ບ ໄ ວ ້ ບ ໍ ່ ອ ຳ ດ ຖ ຶ ກ ໄ ດ ້ ທ ຸ ກ ເ ມ ື ່ ອ ທ ຸ ກ ຍ ຳ ມ ແ ມ ່ ນ ວ ່ ຳ ເ ຂ ້ ຳ ໄ ປ ຟ ັ ນ ເ ທ ົ ່ ຳ ໃ ດ ຄ ວ ຳ ຍ ທ ົ ວ ຣ ະ ພ ີ ๑ “ ກ ໍ ລ ວ ດ ແ ກ ່ ວ ງ ເ ຊ ົ ຳ ຣ ັ ບ ໄ ວ ້ ກ ໍ ບ ໍ ່ ອ ຳ ດ ຈ ັ ກ ໄ ປ ຖ ຶ ກ ຂ ້ ຳ ງ ໃ ດ ນ ່ ຳ ງ ຈ ໍ ຳ ກ ໍ ຈ ໍ ຳ ຄ ຶ ນ ມ ຳ ທ ້ ຳ ວ ຈ ໍ ຳ ຖ ຳ ມ ນ ່ ຳ ງ ວ ່ ຳ ຄ ວ ຳ ຍ ທ ົ ວ ຣ ະ ພ ີ ຕ ຳ ຍ ແ ລ ້ ວ ລ ຶ ຮ ູ ້ ວ ່ ຳ

---

๑ ຈົບພູກ ๑๑ ມັດ ນີ

ບ້ງກໍພ້ຈາ"๑ ເມ໊ອນ້ັນນາງກົຕຕະຣາດກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້ົາກ ລູກຜູ້ຂ້າອ ັນຊຸະທ ້ອນ
ອອກຈາກທ ້ອງນ ັ້ນ ເປ ັນລ ູກ:ປ າແປ ດບ ້ງທ ັ້ງສ ອງກ ໍຂ ້າແ ລ ເມ ໊ອນ ັ້ນທ ້າວສ ັ ງຄ ິບຈ ໍ ງ
ກ ລ ່າວເຊ ິ ງທ ້ າວພ ຣ ະລ ິ ຈ ັ ນ ອ ັ ນ ເປ ັ ນ ນ ້ ອ ງແ ຫ ່ ງ ຕ ິ ນ ວ ່ າ ດ ູ ຣ າ ເ ຈ ້ ົ າ ນ ້ ອ ງ ບ ັ ດ ນ ໊ ຣ າ ທ ັ ້ ງ
ສ ອ ງ ຈ ໍ ງ ພ າ ກ ັ ນ ເ ອ ົ າ ນ າ ງ ເ ມ ໊ ອ ສ ໍ ງ ໄ ວ ້ ໃ ນ ເ ມ ໊ ອ ງ ທ ໊ ີ ພ ຸ ້ ນ ກ ່ ອ ນ ເ ທ ໊ ີ ນ ວ ັ ນ ທ ້ າ ເ ຊ ົ ້ າ ຣ າ ທ ັ ້ ງ
ສ ອ ງ ຈ ໍ ງ ຊ ໍ ້ າ ຫ ຼ ົ ບ ຄ ຶ ນ ມ າ ອ ົ ບ ເ ລ ອ ຄ ວ າ ຍ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ໊ ີ ຕ ິ ວ ນ ໊ ີ ກ ໍ ພ ໊ ີ ເ ທ ໊ ີ ນ ເ ມ ໊ ອ ນ ້ ັ ນ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ
ລ ິ ຈ ັ ນ ຈ ໍ ງ ຂ ານ ຄ ໍ ຳ ພ ໊ ີ ຊ າ ຍ ແ ຫ ່ ງ ຕ ິ ນ ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ພ ໊ ີ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ພ ໊ ີ ວ ່ າ ຣ າ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ຈ ັ ກ ເ ມ ໊ ອ
ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ສ ັ ນ ນ ້ ັ ນ ຄ ວ າ ຍ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ໊ ີ ລ ວ ດ ວ ່ າ ຈ ັ ກ ໄ ປ ຕ າ ມ ຣ າ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ແ ລ ້ ວ ແ ລ
ເ ຝ ່ ເ ພ ມ ້ າ ງ ບ ້ າ ນ ເ ມ ໊ ອ ງ ແ ຫ ່ ງ ຣ າ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ນ ້ ັ ນ ລ ໊ ີ ກ ໍ ບ ໍ ່ ຄ ວ ນ ຣ າ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ຈ ັ ກ ເ ມ ໊ ອ ພ ້ ອ ມ
ກ ັ ນ ແ ທ ້ ດ ວ າ ຍ ເ ມ ໊ ອ ນ ້ ັ ນ ຄ ວ າ ຍ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ໊ ີ ໄ ດ ້ ຍ ິ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ຕ ້ ານ ຈ າ ຣ ະ ຈ າ ເ ຊ ິ ງ ກ ັ ນ ໄ ປ
ນ າ ວ ່ າ ຈ ັ ກ ເ ມ ໊ ອ ເ ມ ໊ ອ ງ ແ ຫ ່ ງ ຕ ິ ນ ສ ັ ນ ນ ້ ັ ນ ນ ັ ນ ຈ ໍ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ດ ູ ຣ າ ກ ຣ ະ ໄ ທ ຊ າ ຍ ຜ ູ ້ ຖ ່ ອ ຍ
ຮ ້ າ ຍ ເ ປ ັ ນ ດ ັ ່ ງ ລ ໊ ີ ເ ຂ ົ ໊ ອ ທ ່ າ ນ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ເ ອ ົ າ ເ ມ ັ ງ ມ າ ທ ໊ ຶ ງ ຊ ຶ ນ ມ ່ ວ ນ ກ ັ ບ ດ ້ ວ ຍ ກ ູ ດ ັ ່ ງ ນ ້ ັ ນ ພ ອ ຍ
ເ ລ ົ າ ຫ ັ ກ ຄ ຶ ນ ເ ມ ໊ ອ ດ ້ ວ ຍ ງ ່ າ ຍ ນ ້ ັ ນ ຈ ະ ນ ິ ຄ ລ າ ວ ່ າ ເ ຂ ົ ໊ ອ ທ ່ າ ນ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ບ ໍ ່ ເ ປ ັ ນ ຜ ູ ້ ຊ າ ຍ ນ ້ ັ ນ ລ ໊ ີ
ເ ຂ ົ ໊ ອ ທ ່ າ ນ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ຈ ໍ ງ ໄ ປ ເ ອ ົ າ ສ ັ ້ ນ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ເ ກ ົ ໊ ອ ງ ນ ຸ ່ ງ ແ ຫ ່ ງ ຜ ູ ້ ຍ ິ ງ ມ າ ທ ັ ດ ທ ລ ິ ງ ເ ປ ັ ນ
ເ ກ ົ ໊ ອ ງ ເ ອ ້ ປ ້ ອ ງ ແ ຫ ່ ງ ເ ຂ ົ ໊ ອ ທ ່ າ ນ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ນ ້ ັ ນ ເ ທ ໊ ີ ນ ເ ມ ໊ ອ ນ ້ ັ ນ ທ ້ າ ວ ສ ັ ງ ຄ ິ ບ ຈ ໍ ງ ຂ ານ ຄ ໍ ຳ
ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ໊ ີ ວ ່ າ ດ ູ ຣ າ ຄ ວ າ ຍ ຕ ິ ວ ຖ ່ ອ ຍ ຮ ້ າ ຍ ນ ໊ ຶ ງ ເ ຮ ີ ຍ ນ ໊ ຶ ງ ຈ ັ ກ ກ ລ ່ າ ວ ສ ັ ນ ໃ ດ ເ ຊ ິ ງ ກ ູ ກ ໍ ຈ ໍ ງ

---

๑ ປ ะ ໂ ย ก ใ น ว ิ ง เ ล ั บ ซ ้ อ น ป ู ่ เ ท ็ ง น ี ้ ม ี เ น ื ้ อ ค ว า ม บ ่ ส ม บ ู ร ณ ์ ใ น ใ บ ล า น บ ้ า น บ า ง ท ี ผ ู ้ ก ่ า ย
ข ย ง ต ก ใ น ใ บ ล า น จ า น ก ่ า ข ย ง ต ่ ไ ป บ ี จ ็ ง ถ ู ก : ก ็ เ ก ่ ว ง เ อ ิ า ร ั บ ไ ว ้ เ ห ็ ด ห ิ ห ั ้ น แ ล ส ่ ว น ด ้ ว ง
ค ว า ย ท ิ ว ะ พ ิ เ จ ้ า ท ้ า ว ส า ม ก ็ ธ ิ บ เ ล ว ย ุ ท ะ ก ำ ก ั บ ด ้ ว ย ก ั น แ ต ่ เ ช ้ า เ ท ้ า เ ถ ิ ง ค ่ ำ ล ว ด ม ื ด ป ว ด
เ ช ิ ง ล ิ ว ล า ย ส เ ม ิ ก ั บ ใ ย บ ่ อ า ด จ ั ก ผ ว บ แ พ ้ ใ ย ไ ด ้ แ ล พ ่ อ เ ม ื ่ อ เ ว ล า ค ่ ำ ม ื ด ม า แ ล ้ ว เ จ ้ า ท ้ า ว ส า ม
ก ็ ช ำ พ ้ อ ม ก ั บ ท ะ ย ว น เ ข ้ า ไ ป พ ั น บ ่ ม ี บ ว น ห ั ้ น แ ล

เ ม ื ่ อ น ้ ั น ท ิ ว ะ พ ิ ก ็ เ ก ่ ว ง เ อ ิ า ร ั บ ไ ว ้ ก ็ ล ว ด ไ ป ถ ู ก บ า ง ก ิ ต ต ะ ร า ช ุ ช ุ ะ เ ด ้ น ต ก ล ง ด ิ น แ ล ้ ว
ค ั พ พ ะ ล ู ก ก ็ ช ุ ะ ท ้ อ น อ อ ก จ า ก ท ้ อ ง บ า ง เ ป ็ น ผ ู ้ ช า ย ท ้ า ง ๖ ฝ า แ ฝ ด ท ั ้ น แ ล เ ม ื ่ อ น ้ ั น บ า ง ก ็
ค ว า ม ม ื จ ั บ เ อ ิ า ล ู ก ท ้ า ง ๖ ไ ด ้ แ ล ้ ว ก ็ ช ำ ฤ ะ บ า น ข ึ ้ น ส ู ่ อ า ก า ศ ก า ง ห า ว เ ป ็ น อ ั น ว ่ อ ง ไ ว พ ล ั น ท ั ก
ท ั น แ ล เ ม ื อ น น ก ห า ว ส ง ค ย ก เ ท ิ น ค ว า ย ท ิ ว ะ พ ช ุ ด ช ุ บ ถ ู ก บ า ง ส น ย น เ จ ้ า จ ง ถ า ม ว า พ ั ท เ ท
ด ู ธ า น า ง ค ว า ย ท ิ ว ะ พ ิ ช ุ ด ช ุ บ ถ ู ก เ จ ้ า บ ่ อ น ไ ด ก ็ พ ่ ี จ า เ ม ื ่ อ น ้ ั น น า ง ก ิ ต ต ะ ร า ด จ ็ ง ข า น ค ำ ผ ี
แ ห ่ ง ต ิ น ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า ก ู ค ว า ย ท ิ ว ะ พ ิ ก ็ ช ุ ด ช ุ บ ผ ู ้ ข ้ า ถ ู ก ด ู ก ข ้ า ง ช ะ เ ด ้ น ต ก ล ง ด ิ น ล ู ก แ ห ่ ง
ข ้ า ก ็ ช ุ ะ ท ้ อ น อ อ ก จ า ก ท ้ อ ง ส อ ง ค น เ ป ็ น ผ ู ้ ช า ย ฝ า แ ฝ ด ก ็ ข ้ า แ ล เ ม ื ่ อ น ้ ั น ท ้ า ว ส ั ง ค ี บ ไ ด ้ ย ิ น
น า ง ก ิ ต ต ะ ร า ด ก ล ่ า ว ส ั น น ั ้ น เ จ ้ า จ ็ ง ท ะ ย ว น ไ ป อ ุ ้ ม เ อ ิ า น า ง ไ ด ย พ ล ั น แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ็ ง ถ า ม ว ่ า
พ ั ท เ ท ด ู ธ า น า ง ส ่ ว น ด ้ ว ล ู ก แ ห ่ ง น า ง ช ุ ะ ท ้ อ น อ อ ก จ า ก ท ้ อ ง ๖ ค น ฝ า แ ฝ ด น ั ้ น ต า ย แ ล ้ ว ล ื
ร ู ้ ว ่ า บ ้ ง ก ็ พ ่ ี จ า" .. ป ก ๑๑ ม ั ด ฉ ิ ห น ้ า ๔๓ - ๔๗ แ ล ป ก ๑ ม ั ด ๔ ห น ้ า ๑

ภล่าวมาแท้ บัดนี้เมังภูเจับปวดท้อๆ ๑ผ่ายหนักภูจักเมื่อสร้างเมังแห่งภู
แล้วอันหน้าเช้าภูจ่าคืนมาหุ้นชุ้นม่วนกับด้วยมึงนั้นเบิ อายุแห่งมึงภ่อจัก
ขาดใบอันหน้าเช้านี้บ่สิงภาแลนา เมื่อนั้นทิวธะพีจึงภล่าวเชิ้งท้าวสักกิบ
ว่าภูธาชายก่อยร้ายมึงเธีย ส่วนถั่งแผ่นดินในที่นี้ บ่สิมยิดเมังมึงนั้นลี
"ใบ(เมื่อ)เมังมึงเจับท้อๆ" ๖ ผ่ายหนักถั่งนั้นเป็นถั่งลี จึงบ่ฮู้ใส่แผ่นดินที่นี้
นั้นจา เมื่อนั้นท้าวสักกิบจึงภล่าวอ่า ภูธาท่านทิวธะพีเธีย ท่านมักใส่
ปากอาจิมเมังแห่งภูแท้ถั่งนั้น ท่านหากจักเหันในภาละบัดนี้ชะแล ถับ
ว่าท้าวสักกิบภล่าวสับนั้นแล้ว เจ้าจึงบายเอิา "อิกแหง๋ " อันออกมา
ตามหัวลูกแห่งบางกิตตะธาณนั้น บายฟากถิ่มใส่ทิวธะพีบ่มีบางหั้นแล
เมื่อนั้นทิวธะพีจึงแก่วงเอิารับเอิา "อิกแหง๋ "อันนั้น ก่ลวดก้วงกอดปาย
เอิาแก้วก้ำขวาแท้กีหู้แล ทิวธะพีจึงแก่วงเอิาซ้ำสองที "อิกแหง๋ "อัน
นั้นจึงหูดถิกจากปายเอิาแก้วทิวธะพี ก่ลวดหู้ยสาตตะสิบอาถิมสวบ ๑
บัง ฝ ส่วนท่นั้นแล ถับว่าท้าวสักกิบบายแก่วง "อิกแหง๋ " ถิบถิ่มใส่ทิว
ธะพีแล้วเจ้าทั้งสองพี่น้องจึงพ้อมกับ อุ้มเอิางบางกิตตะธาดทะยางถืบ
เมื่อหาเมื่องแห่งถิบหั้นแล ถับว่าเจ้าทั้งสองเอิางบางเมื่อรอดเมื่อง
แห่งถิบแล้ว เจ้าจึงเข้าสู่ผาสาดอันเป็งที่ปู่แห่งถิบหั้นแล เมื่อนั้น
เสบาอามาดทั้งหลายก่เหันเจ้าทั้งสอง อุ้มเอิางบางกิตตะธาดถืบมาสับ
นั้น เอิาจึงพ้อมกับจิจ่อุ่เชุมาขาบหูบไหว้ พระยาเทวะฝูงข้าไหว้มะหา
ธาชุเจ้าเหดถั่งลี เจ้าภูทั้งสองจึงพ้อมกับอุ้มเอิางบางกิตตะธาดถืบมา
ง่ายดาย มิดถาว่าดวายทิวธะพีตายแล้วก่ข้าลี รู้ว่าบ่ตายนั้นก่ข้าจา
เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ฝ จึงพ้อมกับภล่าวว่า ภูธาเจ้าทั้งหลายเธีย เหดถั่งลี
ดวายทิวธะพีติวนั้นจึงจักตายด้วยง่ายนั้นจา เราทั้ง ฝ พระอิงก่ไปธับ
เลอดวายทิวธะพีติวนี้ ฝ ที ๔ ทีแล้ว ดวายทิวธะพีนั้นจึงแก่วงเอิารับ
ชิดชินถืกภูกข้างบางกิตตะธาดชะเณ็นตกลิงถืบ ลูกในท้อๆ "ก่(ท้อน)๔" ออก

---

๑ "ผ่ายหนัก" ถิกับกับ "ถ่ายหนัก"

๖ ในใบลานจานก่ำฮูบ "ในเมื่อเมังมึงเจับปวดท้อๆ" (ผูก ๑ มัด ๔ หน้า ๖)

ฝ ในใบลานจานก่ำฮูบ "อิกแหง๋"

๔ ในใบลานจานก่ำฮูบ "ก่ชะท้อน" (ผูก ๑ มัด ๔ หน้า ๔)

เป็นสองคนเป็นผู้ชายทั้งสอง เราจักพ้อมกันคืนมาเพื่อจักให้บางผู้นี้ปู่
กำเดือนเสียก่อน เพื่อทั้งสองพี่น้องจักคืนไปรับเลอะอวยพรอีกวันนั้น
๒ ที ทั้งแล ถ้าว่าเจ้าภล่าวสันนั้นแล้วเสบาอามาดจักพ้อมกันเอา
บางผู้นั้นไปถึกแต่งบ่อนที่ให้แก่บาง เพื่ออ่าจักให้ปู่กำเดือนแล้ว เขาจัก
พ้อมกันใส่ชื่อลูกนั้นผู้นี้นั้นว่า ท้าวชาวาพระยา ผู้น้องนั้นชื่อว่ากัลละหา
พระยาทั้งแล ในเมื่อเจ้าทั้ง ๗ ที่เมื่อแล้ว อวยพรอีกไต่ตาม
ไปบ่ป่าบ่เขาด้วยคำว่าตัวได้ผายแผ้ข้าเสิกสัตตูแล้ว ท้าวสักคืนพระลี
จับจักปับป่ายพ่ายหนีจะแล ถ้าว่ามันถึงใจสันนั้นแล้วมันจักปูบป่ำบ่ำ
บีไร่บาร้อสอนเข้าไปมากมัก ถึงทั้งหลายจักพ้อมกันแตกกระจัดกระจาย
เข้าไปโรมเมืองบ่เสสลำทั้งแล เมื่อนั้นถึงทั้งหลายจักเข้าไปขายพูนท้าว
สักคืนพระลีจับว่า ฝูงข้าใหว้มะหาธาตุเจ้า ในเมื่อเจ้าภูคืนหนีมาแล้ว
อวยพรอีกไต่ตามมาบำเจ้าภูแล้วแล ปูบป่ำบ่ำบีร้อสอนไร่บาเรือน
ชานแห่งฝูงข้าทั้งหลายเผพังมุ่นผิงไปบ่เสสลำข้าแล เมื่อนั้นท้าวสัก
คืนพระลีจับ "ได้ยินอามาด[๑] " ทั้งหลายมาขายพูนถึงสันนั้นแล้ว เจ้า
จักถึกแต่งท้างถวายแล้ว เจ้าทั้ง ๗ จักพ้อมกันทะยานไปมีประหมานว่า
ได้ถาว ๑ แล้ว เจ้าจักไปเหันอวยเกิดพรอีไปปูบป่ำไร่บาร้อสอนมุ่น
ผิงกระจอนไปบัดกูงอนั้นแล ถ้าว่าเจ้าทั้ง ๗ ไปเหันแล้ว กำลวดพ้อมกัน
กำด้ำ[๒] ดาบ ทะยานไปเพื่ออ่าจักแหงอวยพรอีให้ตายไปบัดกูง
ทั้งแล เมื่อนั้นอวยพรอี กำแก่องเอารับดาบเจ้าทั้ง ๗ พี่น้องกำลวด
ชะเถ้นฟ้องออก หนีจากมือเจ้าทั้ง ๗ บ่ทันรู้เมื่อถึงเป็นด้งตายแล้วจักคืน
มาด้วยคำว่าภูตาย ๆ อ่าดังนั้นแล้ว เจ้ากำพ้อมกันทะยานไปจับเอาได้
แล้วกำข้ำพ้อมกันเข้าไปฟันอวยตัวนั้น กำบ่ถึกกำท่ำไปถึกแต่ปายเอาแก้ว
เป้าดายทั้งแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๗ กำพ้อมกันทะยานเข้าไปฟันถึง ๗ ที
๘ ที กำบ่ถึก มาตาว่าถึกแล้ว กำบ่เข้าเป็นอันแถ้วถึงมากหนักทั้งแล
เมื่อนั้นอวยพรอีจักกล่าวเชิญท้าวสักคืนพระลีจับว่า ดูธาท่านทั้ง ๗

---

๑ ในใบลานจานภาษาบ " ได้ยินเสบาอามาด " (ผูก ๑ มัด ๔ หน้า ๕)
๒ ถอนเป็นด้าม จักถึก

เทดถ้ำลีท่านจำๆปู่เหนือฮากาดกาๆหาว ธิบเลอภับถ้อยภูบีจา ท่านทัๆ ๒ จำลิๆมาปู่เหนือแผ่นถินธิบเลอภับเหิบ โอถว่าท่านมีเดชะธิทธีอันมาก เผันถ้ำลี ท่านจำๆปู่เหนือฮากาดกาๆหาวบ่ลิๆมาจักเหือนบั้นจา เมื่อบั้น ท้าวสักถิบจำๆขานว่าถูธาท่านทิวธะพีถิวถ่อยร้ายมีๆเรีย เธาบีกำเป้น เชื้อชาดเผอถินเธาจำๆจักปู่ที่สูงเพื่อถ้ำบั้นแล ท่านจำๆปู่ในแผ่นถินหุ้น เทบ จำๆจกสมยดสกท่านบนแล เมื่อบนทิวธะพจำๆชาภลาวอาถูธาท่าน ทัๆ ๒ ผีว่าท่านทัๆ ๒ บ่ลิๆมาปู่เหนือแผ่นถินถ้ำบั้น จำๆจับไม้ปู่บั้นเหิบ ถับว่าทิวธะพีภล่าวสับบั้นแล้ว เจ้าทัๆ ๒ จำๆพ้อมภันไปจับๆอยปู่เหนือ ว่าไม้ยาๆลำบีๆเป้นอันใหง่แลสูงมากหนัก เมื่อบั้นทิวธะพีเหับเจ้าทัๆ ๒ จับว่าไม้ปู่สับบั้น ทิวธะพีจำๆทะยานไปชิดชินไม้ยาๆลำบั้นหักแตกมุ่นผิๆ ภธะจอบไปบักถงอบั้นแล เมื่อบั้นท้าวสักถิบพธะลิจับกำซ้ำทะยานไปจับ ปู่เหนือผาห่อยบีๆ ทิวธะพีกำซ้ำทะยานไปชิดชินผาห่อยบั้นมุ่นผิๆไปถ้ำ ปูนบั้นบั้นแล เมื่อบั้นท้าวสักถิบจำๆทะยานลิๆจากผาห่อยบั้นแล้ว กำ ลอดเข้าไปพันทิวธะพี ถ้อยถำใส่ใจว่าจักให้ถ้อาดชะเผันติกไปบักถงอ บั้นบั้นแล เมื่อบั้นทิวธะพีจำๆแก่วๆเอิารับถึกดาบดวๆบั้นหูดมีชะเผันไป ติกที่ใกมีปธะชมานว่าได้พันอาบั้นแล ทีบั้นท้าวพธะลิจับกำซ้ำทะยาน เข้าไปพันถ้วน ๒ ที ดวยทิวธะพีกำซ้ำแก่วๆเอิารับถึกดาบดวๆบั้นแล้ว กำลอดปือไปเหมือนถ้ำถงอภันบั้นแล เมื่อบั้นเจ้าทัๆ ๒ พี่น้องกำซ้ำทะยาน ไปใต่ตามนำเอิาดาบถืนมาแล้ว กำซ้ำพ้อมภันะเข้าไปพันเหือถงอภันบั้นแล เมื่อบั้นทิวธะพีจำๆแก่วๆเอิารับถึกดาบ เจ้าทัๆ ๒ ชะเผันพ้ำไปทัๆ ๒ ดวๆ บั้นแล เมื่อบั้นท้าวสักถิบพธะลิจับ จำๆพ้อมภันทะยานไปเอิาดาบ ๒ ดวๆบั้นถืนมาแล้ว กำลอดบินเวินไปเวินมาปู่เหนือฮากาดกาๆหาวบ่อาด จักลิๆมาเหนือแผ่นถินได้บั้นแล เมื่อบั้นทิวธะพีจำๆซ้ำเอินใส่ท้าวสักถิบ พธะลิจับอันปู่เหนือฮากาดนั้นบั้น ว่าถูธาชายชีป้านถินมองมีๆเรีย เทด ถ้ำลีมีๆธิบเลอภูจำๆบินบินเวินปู่เหนือฮากาดบั้นจา มิถามย่ามีๆเป้นมิภบั้น ลี รู้ว่าเป้นถินบั้นจา ผีว่ามีๆเป้นถินจำๆลิๆมาปู่เหนือแผ่นถิน ผีว่ามีๆเป้น

ນົກຈ້ຳປູ່ເໜືອອາກາດໝຸ້ນເທິ້ນ ຄັນວ່າທິວຣະພີ້ກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ມັນຈ້ຳຊ້ຳ
ກລ່າວດ້ວຍຄຳອັນດີອັນງາມວ່າ ດູຣາທ່ານທັ້ງ ๒ ເຣີຍ ໃນເມື່ອເຮົາທັ້ງຫຼາຍຣົບ
ເລອກັນໃນທ່ຳກາງທ້ົງນາສັນນີ້ ກໍເປັນອັນກວ້າງຂວາງນາກໜັກໃຜກໍບ່ໍ່ອາດຈັກ
ພາບແພ້ໃຜໄດ້ແລ ບັດນີ້ເຮົາທັ້ງ ມີ ຈ້ຳພ້ອມກັນໄປຫ້ົ ນຊຸ້ນມ່ວນໃນຖ້ຳອັນເປັນທ່ີ
ປູ່ແຫ່ງກູໝຸ້ນເທິ້ນ ສ່ວນຄ້ັງຖ້ຳທ່ີນັ້ນກໍເປັນອັນແຄບຣອມດີນັກ ກໍຈັກປູ່ທ່ານ
ຫ້ົ ນກັບດ້ວຍກັນຊຸ້ນມ່ວນແທ້ແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້ົາທັ້ງ ๒ ຈ້ຳພ້ອມກັນຂານວ່າເອ ๆ
ທ່ານຈັກໄປຫ້ົ ນໃນທ່ີໃດ ເຮົາກໍນັກກັບຄອມທ່ານນັ້ນແລ ທໍ່ວ່າທ່ານຈ້ຳໄປກ່ອນ
ເທິ້ນ ເຮົາຫ ກຈັກໄປຕາມຫ ັ ງຊະແລ ຄັນວ່າເຈ້ົາທັ້ງ ๒ ກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ທິວ
ຣະພີ້ກໍລວດຫ ິ ບຄ້ືນເມ່ືອຕາມທ່ິນທາງອັນມັນມານັ້ນແລ້ວ ມັນກໍໄປເຖ ງແຄມຝ ັ ງ
ນ ້ ຳມະຫາສມຸດແລ້ວ ມັນກໍລອຍຂ ້ າມແມ ່ ນ ້ ຳສມຸດເຖ ງແຄມຝ ັ ງນ ້ ຳເກ ະດອນອັນ
ເປັນທ່ີປູ່ແຫ ່ ງມັນແລ ້ ວ ມັນຈ ້ ຳປ ້ ນປ ່ ນໜ ້ າຄ ້ ນເມ ່ ືອຫ ັ ງ ໍ ່ ຄອຍດູທ ້ າວສ ັ ງຄ ້ ິ ບ
ພຣະລ ້ ີ ຈັນອັນຈັກມາຕາມຫ ັ ງມັນລ ້ ີ ຮ ້ ູ ວ ່ າ ບ ່ ໍ ມ ່ ານ ໍ ່ ໃ ຫ ້ ຮ ້ ູ ແ ຈ ້ ງ ຫ ັ ້ ນແລ ເມ ່ ືອນ ັ ້ ນ
ເຈ ້ ົ າທ ັ ້ ງ ๒ ກ ໍ ເ ຫ ັ ນທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ້ ໄ ປ ກ ່ ອ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ົ າ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ຈ ້ ຳ ເ ຕ ັ ້ ນ ທ ະ ຍ ານ ຂ ້ າ ມ ແ ມ ່
ນ ້ ຳ ສ ມ ຸ ກ ໄ ປ ເ ຖ ງ ຝ ັ ງ ກ ້ ່ ໍ ໜ ້ າ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ເ ຫ ັ ນ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ້ ປ ້ ນ ປ ູ ່ ໃ ນ ແ ຄ ມ ຝ ັ ງ ນ ້ ຳ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ຖ ້ ຳ ປ ູ ່
ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ້ ກ ໍ ເ ຫ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ທ ັ ້ ງ ๒ ນ າ ຣ ອ ກ ແ ລ ້ ວ ມ ັ ນ ກ ໍ ລ ວ ດ ໄ ປ ກ ່ ອ ນ
ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ົ າ ທ ັ ້ ງ ສ ອ ງ ກ ໍ ໄ ປ ຕ າ ມ ກ ້ ອ ຍ ອ າ ກ າ ດ ກ າ ງ ຫ າ ວ ຕ າ ບ ຕ ່ ໍ ເ ຫ ້ ົ າ ເ ຖ ງ ຖ ້ ຳ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ
ທ ่ ี ป ู ่ แ ห ่ ง ต ิ น ท ั ้ ง แ ล เ ม ื ่ อ น ั ้ น บ า ง ค ว า ย ต ิ น เ ป ั น แ ม ่ ก ໍ เ ห ั น ท ิ ว ะ พ ี ้ ต ิ ว เ ป ั น ล ู ก
ม า ร อ ด ม า เ ถ ง แ ล ้ ว ม ั น จ ้ ง เ ต ิ น ป ่ า ว พ ึ ง ค ะ บ า ค ว า ย แ ม ่ ท ั ้ ง ห ล า ย ม า แ ว ด ล ้ อ ม
อ ้ อ ม เ ป ั น ป ร ะ ธ ิ ว า น ท ุ ก แ ห ่ ง ท ุ ก พ า ย ม า ก ม ั ก แ ล ้ ว ท ิ ว ะ พ ี ้ ต ิ ว น ั ้ น ก ໍ ป ้ ะ ๆ
ว ิ ๆ ก ็ ี เ ช ื ๊ อ ค ว า ย แ ม ่ ท ั ้ ง ห ล า ย ม า ก ม ั ก แ ล ้ ว ม ั น จ ้ ง เ อ ็ น ส ั ่ ง ล ู ก ผ ู ้ ง แ ห ่ ง ม ั น ว ่ า
ถ ่ อ ย ป ู ่ ก ็ ี เ ม ิ ๊ พ ร ะ ธ ิ ย า ๑ ผ ู ้ ง แ ก ้ ว ภ ู จ ั ก ไ ป ก ่ อ น แ ล ้ ว ป ู ่ ก ็ ิ ป ่ า ไ ด ้ ม ี ไ ผ ย ไ ผ ใ ส ภ
เ ส ้ า จ ้ ง ใ ห ้ ย ื น ห ่ ง า ง เ ห ้ า เ ห ั ง ร ะ ค า ง น ั ้ น เ ม ิ ๊ อ น ั ้ น ง า ง ค ว า ย ท ั ้ ง ห ล า ย อ ั น เ ป ั น
ผ ู ้ ง จ ้ ง ถ า ม ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า ภ ู บ ั ด น ี ้ เ จ ้ า ผ ิ ว ร ั ก ผ ู ้ ข ้ า ไ ป แ ล ่ ว ห ั ก ห ้ ิ น ห ้ ิ น ไ ก ต ่ า ว
ก ลั บ ม า เ ถ ง ฝ ู ง ข ้ า ท ั ้ ง ห ล า ย แ ล ้ ว ก ็ ่ ี ล ้ ี เ จ ้ า ภ ู จ ้ ง ไ ป เ ม ื ่ อ ห น ้ า ก ໍ ข ้ า จ า เ ม ื ่ อ น ั ้ น
ท ิ ว ะ พ ี ้ จ ้ ง ข า ม ผ ู ้ ง แ ห ่ ง ต ิ น ว ่ า ด ู ร า ง า ง ท ั ้ ง ห ล า ย เ ร ี ย ใ น เ ม ื ่ อ ภ ู พ ี ้ ไ ป แ ล ่ ว

---

๑ ควรเป็นพะธิยาจ้ำกัก

ຫົ້ ນໃບເກາະດອນກ້ຳໃຕ້ທີ່ນັ້ນ ກູໄປພົບຂ້າເສິກ ๒ ຄົນ ອັນມີເຕຊະອິທທິມາກ
ນັກ ສ່ວນດ້ງຂ້າເສິກ ๒ ຄົນນັ້ນ ກໍມາຣົບເລວກັບດ້ວຍກູພີ້ມາກນັກກໍລວດມີເຕ
ຊະອິທທິສເມີກັນ ກໍບ່ຮ້ວກຈັກມີບຸຄລະຜູ້ໃດຜາບແພ້ກັນໄດ້ ກູພີ້ຈ້ງໄດ້ເກາະກ່ວ
ເຮົາ ๒ ຄົນມາເລວກັນໃນຖ້ຳທີ່ ນ ວ່າດ້ງນັ້ນ ສ່ວນດ້ງຂ້າເສິກ ๒ ຄົນນັ້ນກໍໄຕ່ຕາມ
ມາຫ ຳຫ ້ ງກູພີ້ທີ່ ນ ີ້ແລ ບັດນີ້ກູພີ້ກໍຈັກໄປຣົບເລວຂ້າ ๒ ຄົນໃນຖ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ກູ
ພີ້ກໍຈັກຄືນມາສູ່ປູ່ກົບກັບດອນສູທ່ານທ້ ງຫ ຼ ວຍຊະແລ ຄັນວ່າທ ິ ວຣະພີ້ກ ່ ວ
ເຊ ົ ງເມ ັ ງມັນສັນນັ້ນແລ້ວ ມັນຈ ົ ງເຂ ົ ້ າໄປໃນຖ ້ ຳທ ີ ່ ນ ັ ້ ນຄອງຖ ້ ານ ່ ງ ຫ ້ ນ ັ ້ ນແລ ເ ມ ື ່ ອນ ັ ້ ນ
ທ ້ ວ ສ ັ ງ ຄ ິ ບ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ມ າ ເ ຖ ິ ງ ປ າ ກ ຖ ້ ຳ ແ ລ ້ ວ ທ ້ ວ ສ ັ ງ ຄ ິ ບ ຈ ົ ງ ກ ລ ່ ວ ເ ຊ ົ ງ ນ ້ ອ ງ
ແ ຫ ່ ງ ຕ ິ ນ ວ ່ າ ກ ູ ຣ າ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ເ ຮ ີ ຍ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ຈ ົ ງ ຢ ູ ່ ໃ ນ ປ າ ກ ຖ ້ ຳ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ຖ ້ ຳ ກ ູ ພ ີ ້ ນ ັ ້ ນ ເ ມ ີ ກ ູ ພ ີ ້
ກ ໍ ຈ ັ ກ ເ ຂ ົ ້ າ ໄ ປ ຣ ົ ບ ເ ລ ວ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ້ ໃ ນ ຖ ້ ຳ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ກ ່ ອ ນ ເ ມ ີ ໃ ນ ເ ມ ື ່ ອ ກ ູ ພ ີ ້ ກ ັ ບ ທ ້ ວ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ີ ້
ຣ ົ ບ ເ ລ ວ ກ ັ ບ ໃ ນ ຖ ້ ຳ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ ດ ີ ບ ຸ ຄ ລ ະ ຜ ູ ້ ໃ ດ ຈ ັ ກ ຜ າ ບ ແ ພ ້ ກ ໍ ບ ່ ຮ ູ ້ ໄ ດ ້ ແ ລ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ຈ ົ ງ
ນ ້ ຳ ຢ ູ ່ ໃ ນ ປ າ ກ ຖ ້ ຳ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ຈ ອ ບ ຄ ອ ຍ ດ ູ ເ ລ ືອ ດ ອ ັ ນ ໄ ຫ ລ ອ ອ ກ ມ າ ຕ າ ມ ແ ມ ่ ນ ้ ຳ ທ ี ่ ນ ั ้ ນ ก ็ พ ี ้ เ ม ี ่
ຄ ັ ນ ວ ່ າ ເ ລ ື ອ ດ ໄ ຫ ລ ແ ຮ ມ ນ ้ ຳ ອ ອ ກ ມ າ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ໃ ສ ບ ่ ຂ ຸ ่ ນ ບ ่ ແ ດ ง ท ้ ว ย ด ้ ง น ั ้ น แ ม ่ น
ເ ລ ື ອ ດ ກ ູ ພ ີ ้ ຕ າ ຍ ແ ລ ้ ວ ແ ລ ໄ ຫ ລ ອ ອ ກ ມ າ ນ ั ้ ນ ແ ລ ເ ຈ ົ ้ າ ນ ้ ອ ງ ຈ ົ ງ ອ ັ ດ ຕ ັ ນ ປ ັ ກ ຕ ູ ຖ ้ ຳ ແ ລ ้ ວ ແ ລ
ຫ ນ ີ ้ ເ ມ ื ่ ອ ສ ິ ບ ບ ้ ານ ແ ທ ນ ເ ມ ื ่ ອ ງ ກ ໍ ພ ี ้ ເ ม ี ้ ເ จ ົ ้ า น ้ อ ง ป ่ า เ ข ้ า ไ ป ก ໍ พ ี ้ เ ม ี ้ ค ั น ว ่ า เ ล ื อ ด
ໄ ຫ ລ ແ ຮ ມ ນ ้ ຳ ອ ອ ກ ມ າ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ຂ ຸ ่ ນ ແ ລ ะ ແ ดง ม า ก ท ้ ว ย ด ้ ง น ั ้ น แ ม ่ น เ ล ื อ ด ถ ว ย ต า ย
ແ ລ ้ ວ ແ ລ ໄ ຫ ລ ອ ອ ກ ມ າ ນ ั ้ ນ ແ ລ ้ ວ ເ จ ้ า น ้ อ ง จ ๋ า เ ข ้ า ไ ป ซ ่ อ ย ก ู พ ี ้ แ ก ่ เ ม ี ้ ค ั น ว ่ า ท ้ ว
ส ั ง ค ิ บ ก ล ่ า ว เ ช ิ ญ น ้ อ ง แ ห ่ ง ต ิ น ว ่ า ส ั น น ั ้ น แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ๋ า ถ ้ า ว ฟ ั น เ ข ้ า ไ ป ใ น ถ ้ ำ
ບ ่ ม ี ง า ม ก ำ ล ว ด เ ถ ิ ง ถ ว ย ท ิ ว ธ ะ พ ี ้ ป ั น ป ู ่ ถ ้ า ใ น ธ ู ถ ้ ำ อ ั น แ ถ บ ธ อ ม ม า ก ม ั ก ห ั ้ น
ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ่ າ ท ้ ว ອ ส ั ง ค ิ บ ไ ป ธ ร อ ด แ ล ้ ว เ จ ้ า ก ໍ ເ ห ັ ้ ง ท ิ ว ธ ะ พ ี ้ เ อ ิ า ห ิ ว เ ข ้ า ม ื ้ อ ใ ป ั ่ น
ກ ั ้ น อ อ ก ม า ไ ป ไ ล ่ ป ู ่ ห ั ้ น แ ล ເ ม ื ่ อ น ั ้ น เ จ ้ า จ ๋ า เ ອ ิ ้ น ถ า ม ว ่ า ก ู ธ า ท ่ า น ท ิ ว ธ ะ พ ี ้ ต ิ ว
ถ ่ อ ย ม ื ๋ ง เ ร ี ย ส ่ ว น ด ้ ง ย อ ก เ ช ิ ญ ล ิ ๋ ง ล า ย ว ่ อ ง ไ ว ใ ผ อ ั น ไ ป ป ู ่ ร ั ก ส า ส อ ง ถ ะ บ ่ อ ง
ແ ห ่ ง ม ื ๋ ง น ั ้ น บ ุ ค ล ะ ผ ู ้ (ใ ด) ไ ป ป ู ่ ร ั ก ส า ก ู จ ๋ า ฟ ั ง บ ่ ถ ื ก น ั ้ น จ า ເ ม ื ่ อ น ั ้ น ท ิ ว ธ ะ พ ี ้ จ ๋ า
ก ล ่ า ว อ ่ า ก ู ธ า ท ่ า น ช า ย จ ิ น ค ิ น ถ ่ อ ย ม ื ๋ ง เ ร ี ย ส ่ ว น ด ้ ง ส า ต ต ะ ส ิ น อ า ค ิ ม อ ั น ร ั ก ส า
ส อ ง ถ ะ บ ่ อ ง ก ู บ ี ้ ก ู ก ໍ บ ่ ไ ป ธ ง ก ั บ ด อ ม บ ุ ค ล ะ ผ ู ้ ใ ด แ ล ก ู ก ໍ ท ่ ໍ ธ ง ใ ป ย ข ย เ อ ิ า แ ก ้ ว
ก ู บ ี ้ แ ล ค ั น ว ่ า ท ิ ว ธ ะ พ ี ้ ก ล ่ า ว ส ั น น ั ้ น แ ล ้ ว ท ้ ว อ ส ั ง ค ิ บ ก ໍ ล ว ด แ ก ่ ว ๆ ด า บ ฟ ั ง

ບ່ມີນາງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທິວຣະພີກໍແກ່ວາງເຂົ້ານາຮັບດາບ(ທ້າວ)ສັງຄີບກໍບ່ທັນ ດາບ(ທ້າວ)ສັງຄີບກໍລວດຖືກຄຣະບ່ອາງທັງສອງຂາດຊຸະເດັນຕົກບ່ມີນາງແລ້ວທ້າວ ສັງຄີບກໍຊ້ຳທະບານໄປຟັນຄໍທິວຣະພີຂາດຊຸະເດັນຕາຍໄປບ່ທັນນາງຫັ້ນແລ ໃນ ຂນະເມື່ອທິວຣະພີ ຕາຍແລ້ວ ຝົນກໍໂຫ ຫ້ ງຕົກລົງມາມາກໜັກ ສ່ວນວັ້ງແມ່ນ້ຳ ຫ້ວຍອັນນັ້ນກໍນ້ຳຂຶ້ນ ໂຫ ຫ້ ງມາເຖິງເລືອດຄວາຍອັນນັ້ນແລ້ວກໍລວດພ້ອມກັນ ໂຫ ຫ້ ງອອກມາບ່ຂຸ່ນ ບ່ຂຸ່ນ ບ່ແດງ ຫ ຍ ກໍທ່ໍ ພໍເຝັນນ້ຳລ້າງຊິ ນນັ້ນແລ ເມື່ອ ນັ້ນທ້າວພຣະລິຈັນອັນຢູ່ໃນປາກຖ້ຳທີ່ນັ້ນ ກໍ ຫ ງເຫັນເລືອດອັນໄຫອອກມາຕາມ ນ້ຳທີ່ນັ້ນເຝັນອັນໃສ ບ່ຂຸ່ນ ບ່ແດງ ຫ ຍ ເຫດວ່າຝົນຕົກລົງມາ ຊຸ ຫ ງຄັ້ງເທ ແມ່ ນ້ຳອັນນັ້ນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລິຈັນ " ๑ ເຝັນ " ສັນນັ້ນແລ້ວເຈົ້າກໍໃສ່ໃຈວ່າ ພີ່ຊາຍແທ່ງຕົນຕາຍເສັ ງແລ້ວ ເຈົ້າ ຈ ງໄ ໃ ງຫົນມາອັດປາກຖ້ຳໄ ກ ແລ້ວທ້າວ ພຣະລິຈັນກໍຊຸະເດັດເມື ອເມື ອງກາສິມະຫານະຄອນແລ້ວ ເຈົ້າ ຈ ງກ ລ ວເ ງ ນາງ ກິຕຕະຣາດອັນເປັນຣາຊເທ ວີ ແທ່ງທ້າວສັງຄີບວ່າ ພັທເທ ຼ ຣານາງບັ ນ ທ້າວສັງ ຄີບອັນເປັນພີ ວແທ່ງນາງ ເຂົ້າໄປຣິບເລ ວທິວຣະພີໃນຖ້ຳ ຼ ຫາຕາຍແລ້ວແລ ກໍທ່ໍ ບ ງ ແຕ່ຂ້າຜູ້ນ ອງ ຄົນ ດ ງ ວ ຂ້າກໍ ຈ ກ ມາເ ານາງ ເປັນ ເ ັ ງ ແລ ວ ແ ສ ວ ຍ ຣາ ຊ ສັ ມ ປັ ຕິ ບ້ານ ເ ອງ ແ ທ ນ ທ ພີ ຊ ຍ ແ ທ່ ງ ຂ້ ນ ນ ັ ແ ລ ເ ື ອ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ກ ິ ຕ ຕ ະ ຣ າ ດ ໄ ດ ້ ບ ິ ນ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ກ ລ ່ າ ວ ສ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ຈ ຳ ກ ລ ່ າ ວ ຕ ອ ບ ນ ້ ອ ງ ຊ ຍ ຜ ິ ວ ແ ທ ່ ງ ຕ ົ ນ ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ຄ ັ ນ ວ ່ າ ຜ ິ ວ ແ ທ ່ ງ ຂ ້ າ ຫ າ ກ ຕ າ ຍ ເ ສ ັ ງ ແ ທ ້ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ຂ ້ າ ກ ໍ ຈ ັ ກ ເ ອ ົ າ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ເ ຝ ັ ນ ຜ ິ ວ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ທ ່ ໍ ວ ່ າ ໃ ນ ເ ມ ື ່ ອ ຜ ິ ວ ຂ ້ າ ຕ າ ຍ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ເ ຫ ັ ນ ແ ຈ ບ ແ ຈ ້ ງ ແ ກ ່ ຕ າ ແ ລ ້ ວ ຈ ຳ ມ າ ນ ັ ້ ນ ລ ຮ ູ ້ ວ ່ າ ບ ່ ໍ ເ ຫ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ເ ດ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ะ ລ ິ ຈ ັ ນ ຂ ານ ວ ່ າ ພ ັ ທ ເ ທ ຼ ຣ ານ ້ ອ ງ ເ ທ ວ ີ ສ ີ ຊ ຸ ะ ໄ ພ ້ ໃ ນ ເ ມ ື ່ ອ ຜ ິ ວ ແ ທ ່ ງ ນ າ ງ ຕ າ ຍ ນ ັ ້ ນ ຂ ້ າ ຜ ູ ້ ນ ້ ອ ງ ກ ໍ ບ ່ ໍ ເ ຫ ັ ນ ແ ກ ່ ຫ ຼ ຼ ແ ກ ່ ຕ າ ສ ັ ງ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ " ນ າ ງ ກ ິ ต ๖ " ຈ ຳ ຊ ້ ຳ ຖ າ ມ ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ໃ ນ ເ ມ ື ່ ອ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ຜ ິ ວ ຂ ້ າ ຕ າ ຍ ໃ ນ ຖ ້ ຳ ຼ ຫ ານ ້ ອ ງ ໄ ດ ້ ເ ຂ ົ ້ າ ໄ ປ ລ ້ ຳ ຼ ຫ ໃ ນ ຖ ້ ຳ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ແ ລ ມ ້ ງ ນ ຄ າ ບ ສ ້ ຳ ຊ ຸ ะ ກ ານ ແ ລ ້ ວ ຈ ຳ ມ າ ນ ັ ້ ນ ລ ີ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ะ ລ ິ ຈ ັ ນ ຈ ຳ ຈ ຳ ຂ ານ ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ເ ຈ ົ ້ າ ຕ ິ ນ ພ ີ ່ ເ ຫ ດ ໃ ດ ເ ຈ ົ ້ າ ນ ້ ອ ງ ພ ີ ່ ຈ ຳ ຖ າ ມ ຂ ້ າ ຜ ູ ້ ນ ້ ອ ງ ວ ່ າ ໄ ດ ້ ມ ້ ງ ນ ຄ າ ບ ສ ້ ຳ ຊ ຸ ะ ກ ານ ແ ລ ້ ວ ລ ື ວ ່ າ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ເ ດ ເ ມ ື ່ ອ ນ ່ ວ ່ າ ຕ າ ຍ ຂ ້ າ ຜ ູ ້ ນ ້ ອ ງ ກ ໍ ບ ່ ໍ ເ ຫ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ເ ດ ເ ຫ ດ

---

๑ ໃ ບ ລ ານ ຈ ານ ກ ່ ໍ ຂ ງ ນ " ເ ຫ ັ ນ ເ ປ ັ ນ " (ผ ก ๑ ม ั ด ๔ ห น ้ า ๑๔)

๖ ໃ ນ ໃ ບ ລ ານ ຈ ານ ກ ່ ໍ ຂ ງ ນ ' ນ າ ງ ก ิ ต ต ะ ธ า ด " (ผ ก ๑ ม ั ด ๔ ห น ้ า ๑๕)

ถ้าลีเจ้าน้องพี่จักถามหาอันม้วนถวยสักขะภาพนั้นจา เมื่อนั้นนางภิตตะธาถ
จักซ้ำถามว่าข้าแก่เจ้าน้อง ผิว่าเจ้าน้องบ่เห็นแก่ชู ถูแก่ตาสันนั้นเทอ
ถ้าลีเจ้าน้องจักรู้ว่าตายแล บ่ตายนั้นจา เมื่อนั้นท้าวพระลีจันจักกล่าว
ว่าข้าแก่พี่เฝ้นเจ้า ขามเมื่อข้าผู้เฝ้นน้องรู้ว่าท้าวสักถึบตายนั้นข้ากำเห็น
ก้อยเทอถอันเลือกไหลออกมาตามจิตจา[๑] อันท้าวสักถึบสั่งไว้ว่าถ้านี้เจ้า
น้องจักปู่ในปากถ้ำที่นี้ จอบชอมถูเลือกอันไหลออกมานั้นเมื่พี่จักเข้าไป
อิบเลอถวยทิวระพีในถ้ำก่อนเมื่ ถันว่าเลือกอันอุ่นอยู่วแลแดงมากหลาย
ไหลออกมากมักแม่นเลือกถวยแท้ถาย เจ้าจักเข้าไปในถ้ำแล้วแลข้าฟัน
ซ่อยภูพี่ นี้แท้นถันว่าเลือกอันใสบ่อุ่นบ่อยูวบ่แดงหลายนั้นแม่นเลือกเราผู้พี่ไหล
ออกมานั้นแล เจ้าจักอักปากถ้ำแล้วแลถืนเมื่อสเวียงถากบ้านเมืองนั้นเท็น
ว่าถ้านี้แลนา ในเมื่อข้าผู้น้องจอบชอมถูกำเห็นเลือกไหลออกมากำเฝ้น(ถ้า)
น้ำล้างชืนนั้นข้ากำใส่ใจว่าท้าวสักถึบตาย ข้าจักอักปากถ้ำแล้วข้ากำลอถ
ถืนมาเอาพี่เฝ้นเจ้าเฝ้นเมืงในภาละบันนี้แล เมื่อนั้นนางภิตตะธาถจัก
กล่าวอาขาแก่เจ้าน้อง ถนอาท้าวสักถึบหาภตายแท้เจ้าน้องจักเอาข้า
ผู้พี่เฝ้นเมืงกำจักเอาเท้าอันเท็น ท่ำว่าข้าผู้พี่อำทานไปชอกไช้สแอวหาผิว
แท่งข้าให้รู้แจ้งว่าตายแลบ่ตายก่อนเท็น ถันว่าข้าผู้พี่รู้แจ้งว่าผิวข้า
ตายห่วงแท้ข้ากำจักถืนมาเฝ้นเมืงเจ้าน้องนั้นแล ถันว่านางภิตตะธาถ
กล่าวสันนั้นแล้อ นางกำจักจับเอาสีถันไขถาบก้ามแก้วถวงก้านางจักกล่าว
เชิ้ญท้าวพระลีจัน อันเฝ้น"น้องชายแท่งถินว่า[๒]" ข้าแก่เจ้าน้องเรีย
ข้าผู้พี่กำจักไปชอกไช้สแอวหาผิวแท่งข้าก่อนแล เจ้าน้องจักพี่พักรัก
สาลูกแท่งข้าแก่เมื่ ถันว่านางกล่าวถั้นนั้นแล้วนางจักหะยางขึ้นสู่อา
กาถภาวหาวแล้อ นางจัก "สันเพาะ[๓]" หน้าสู่ทิสสะทินเหมือแล้วนาง
จักไปล่วลีกูบ่อนที่อันได้ธิบเลอถวยทิวระพีนั้นแล้อ นางจักใต่ตามนำ
รอยถวยไปเถิงแถมฝั่งน้ำสมุกแล้อ นางจักเต้นหะยางข้ามน้ำสมุกพ้น
แล้อ นางจักซ้ำเห็นรอยถวยในแถมฝั่งน้ำสมุกที่นั้น นางจักใต่ตามนำ

---

๑ จิตจา ถวนเป้น "กิจจา" (ตามมะหาวิชุย)
๒ ในใบลานจานก่ำชุย "น้องชายผิวแท่งถินว่า" (ผูก ๑ มัด ๔ หน้า ๑๗)
๓ ในใบลานจานก่ำชุย "สำเพาะ" (ผูก ๑ มัด ๔ หน้า ๑๗)

ธอยถวายไปเถิงปากถ้ำแล้ว จิ่งเหันไก่บ่ทึบอันปากถ้ำถืงามมากหนัก นางจิ่งไปลูบบายไก่บ่ทึบอันนั้น เพื่อว่าจักไว้ออกจากปักตูถ้ำอันนั้นก็บ่ได้ เฝันอันหนักมากนักหั้นแล ในเมื่อท้าวสังถิบข้าฟันถวายหิวธะพิตายแล้ว เจ้ากิ่มหูบถืบมาเพื่อว่าจักออกไปจากถ้ำอันนั้น ไปหาบ้องแห่งถิบหั้นแล ถับว่าเจ้าออกมาเถิงปักตูถ้ำแล้ว กิ่มบ่มีหิบหางอันจักออกไปได้ เจ้าจิ่งถนิงใจว่า บุถละผู้ใดมาอันปากถ้ำไว้สันนี้เดิ่ม มิถถาว่าท้าวพธะลิจันอันไว้ป้านถวายหิวธะพิออกหนีไปนั้น ลิรู้ว่าท้าวพธะลิจันตันไว้ให้ภูตายเสี้งแล้ว มันจิ่งจักถืบเมืองสเวียธาถบ้านเมืองแหนภูนี้จา ถับว่าเจ้าถนิงใจสันนี้แล้ว เจ้าจิ่งเอิ้นหาบ้องแห่งถิบว่าภูธาท้าวพธะลิจันบ้องธักพี่เธีย เจ้าบ้องหนีไปที่ใดจิ่งอันปากถ้ำไว้นี้จา เมื่อนั้นนางภิตตะธาถได้ยินท้าวสังถิบเอิ้นธงภสันนั้น นางจิ่งขานว่าข้าแก่ผิวธักผู้ข้าเธีย เจ้ากูยาได้เอิ้นธงภหาท้าวพธะลิจัน ให้ถ่แหบเสังถายถอกนั้นแท้ ในเมื่อท้าวพธะลิจันปู่เฝ้าปากถ้ำที่นี้ กิ่เหันเลือกไหลออกมาเปันอันใส บ่ขุ่นบ่แหลอที่ใดพ่เปันน้ำล้างชุนนั้นแล้ว ท้าวพธะลิจันกิ่ใส่ใจว่าเจ้ากูตายเสังแล้วเจ้าจิ่งอันปากถ้ำถืงามแล้ว เจ้าจิ่งถืบเมืองเมืองภาสีมะหานะถอนที่นี้แล้ว เจ้ากิ่ลวถสเวียธาชสันปัตติเปันพธะยาแหนที่เจ้ากูพุ้นแล แม่บ่าถินผู้ข้าอันเปันธาชเหวีสีชะไพ้นี้กิ่ดี ท้าวพธะลิจันกิ่ภุมกิ่ถากเภถภุม เหถว่าจักเอาเปันเมังผู้ข้ากิ่มีใจอันถึกเถิงเจ้ากูผู้เปันผิวมากนัก ผู้ข้าจิ่งใต่ถามบำมาชอกใช้สแวงหาเจ้ากู ถับว่าเหันเจ้ากูตายผู้ข้ากิ่จักมีงบถาบสิ่งชะกาบ ถับว่าเหันเจ้ากูบ่มีชีวิดผู้ข้ากิ่จักเอาถืบเมืองแลบาผิวธักผู้ข้าเธีย ถับว่านางภิตตะธาถกล่าวสันนั้นแล้ว ท้าวสังถิบกิ่มีใจอันกี่วโกถโกหามากนัก เจ้าจิ่งลูบ ๆ แล บาย ๆ บ่าไก่บทึบอันปากถ้ำที่นั้นเพื่อว่าจัก"มาเผ[๑] " แล้วแลออกมาหานาง กิ่ลวถบ่ได้เปันอันหนักมากนัก เจ้าจิ่งเอิ้นหานางว่าพี่หเวกูธานางเธีย เจ้าจิ่งไขปักตูถ้ำเอากูพี่แก่เก้น กูพี่กิ่มักใถ่ปากออกไปหานางแท้ ๆ แลนา เมื่อนั้นนางภิตตะธาถจิ่งขานว่า ข้าแก่เจ้าผิวธักผู้ข้าเธีย ผู้ข้ากิ่แภะบ่ได้ไว้บ่ถ้าจิ่งได้ปู่พายบอกที่นี้แล ผิว่าผู้ข้าไขได้ผู้ข้ากิ่จักเข้าไปหาเจ้ากูพุ้นแล

---

๑ ถวนเปัน "ม้างเผ"

ฝ่ายนั้นท้าวสังคีบ ได้ยินนางกล่าวว่าใจบ่ได้สันนั้นเจ้าจิ่งผีปองเอาไว่บ
ทิ้งออกหนีจากปากถ้ำที้นั้น เป็นอันเหื่อใหูใสย้อยเป็นถั่งอาบน้ำกบ่ได้
เจ้าจิ่งระบึกถึงเตชะธิทที่แห่งทิวระพีถิวนั้น เป็นแก่ก้ามากนักเจ้า
จิ่งหูบเข้าไปในถ้ำ อุ้มเอาหิวถวายออกมาเถิงปากถ้ำแล้วเจ้าจิ่งแก่วๆ
หิวถวายถิ่มใส่ไว่บทิ้งอันนั้น กลอกชะเดันฟ้าออกไป เจ้าจิ่งออกมา
หานางได้ทั้งแล ถันว่าเจ้าออกมาได้แล้ว เจ้าจิ่งอุ้มเอานางมาบ้าปู่
เหื่อถักแล้วแลจูบชิมถิมชม่อมมากนัก แล้วเจ้าจิ่งกล่าวว่าพันทเทวูธา
นางเธียส่อนถั่งถินอันปู่ในเมื่องภาสีทั้วมวน อันมีท้าวพระลีจันเป็นต้น
กบ่าถึกรอกถึกเถิงเธาพี่แต่เจ้าผู้ญาวแล บัดนี้ราทั้ง ๖ จิ่งพ้อมกันเมื่อ
ข้าฟันท้าวพระลีจันเสังแล้ว ราจิ่งสเวียธาถบ้านเมื่องทิ้นั้นกพี่เทิ้น
เมื่อนั้นนางกิตตะธาถจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูผีว่าผู้ข้าบ่หนีมาใต่ตามบำ
เจ้าภูทิ้นี้ท้าวพระลีจันกจัก" กิมถำภากเภถ[๑] " เอาผู้ข้าเป็นแม่งบ่สิงภาแล
นา ท่อว่าผู้ข้าหากติวะพางมันว่าไปผ่าย หนักว่าถั่งนั้น ผู้ข้ากลอดมา
จิ่งได้เหันหน้าเจ้าภูทิ้นี้แล เมื่อนั้นท้าวสังคีบได้ยินถำนางกล่าวสันนั้น
เจ้ากช้ำมีใจอันโภดถูงดีงกว่าเก่า เจ้ากจับเอาดาบสีถันไชได้แล้วเจ้าจิ่ง
ทะบานขึ้นสู่อากาดกางหาว แล(นาง)กิตตะธาดกทะบานเมื่อตามหู้ๆ
แห่งเจ้าหั้นแล ในเมื่อเจ้าทั้ง ๖ เมื่อเถิงเมื่องภาสีแล้ว เจ้าจิ่งขึ้นสู่ผาสาด
แห่งติน เจ้ากเหันท้าวพระลีจัน นั่งแห่นแก้วทิ่แห่งถินปู่เหื่อนถั่งนาง
กิตตะธาดกล่าวสันนั้น เจ้าจิ่งกำดาบสีถันไชเงื่อดฟันท้าวพระลีจันลอด
ชะเดันฟ้าออกหนีจากทิ่ปู่แห่งเจ้าบ่มีนางหั้นแล ถันว่าท้าวพระลีจัน
ออกหนีไปแล้ว เจ้าจิ่งทันเสนาอามาดมาสู่สำนักแห่งตินแล้ว เจ้าจิ่ง
กล่าวว่าภูธาท่านทั้งหลาย อันเป็นเสนาอามาดแลขุนเก้าเก่าเมื่องทั้ง
มวนเหดสันใดสูท่านทั้งหลาย จิ่งประวางเธาพระอิ่งผู้ญาวบ่ไปใต่ตาม
บำเธาจักถินกบ่มีแต่นางกิตตะธาดผู้ญาว ไปใต่ตามบำเธาผู้ญาวนี้จา มิถ
ถาว่าสูท่านทั้งหลายประวางให้เธาพระอิ่งตายเสังแล้ว ท่านทั้งหลาย

---

๑ ในใบลานจานก่าขุม " กิมถำถามหัดเภถ ถวนเป็น "ขิ่มถำภากเภถ" (ตามมะหา วิชุม) (ผูก ๑ มัด ๔ หน้า ๖๑)

จ่ๆจักเอิาท้าวพระลิจับ เปันเจ้าแก่สูท่านทัๆหฺาย อันฉะลิรู้ว่าสูท่าน แก้วพาๆานให้เราถายเสังถ้วยชุบั้นจา เมื่อบั้นเสนาอามาถทัๆหฺายไถ้ บิบถำพระยาเจ้าไภถลุงถมามภนักสันบั้น เอิาจ่ๆพ้อมกับขาบทูบว่าเทอะ ฝูๆข้าไทอ้มะหาธาฉุเจ้า ในเมื่อท้าวพระลิจับถืบมาเถิๆผาสาถท้ บักถ้ ฝูๆข้าทัๆหฺายกบ่รู้แจ้งกข้านา กท่บังแจ้งแต่เจ้ากมาเถิๆท้ บักข้าแล แม่บว่าเจ้ากจักข้าฟันให้ตายเสังกถ้ แม่บว่าเจ้ากจักผูกสอกแขอนง่า ไม้ให้ตายเสังกถ้ ฝูๆข้าทัๆหฺายกบ่อาถจักฮักขืนเจ้ากูได้กข้าแล เมื่อ บั้นท้าวสัๆถืบ ได้บิบเสนาอามาถทัๆหฺายกล่าวอ่าบ่รู้แจ้งจักถืบสันบั้น เจ้าจ่ๆถามนางภิตตะธาถว่า พาหเห[1] ถูธานางในเมื่อท้าวพระลิจับ ถืบมาปางบั้นเสนาอามาถทัๆหฺายบ่รู้แจ้งแท้ลิ รู้ว่าบังรู้แจ้งบั้นจา เมื่อ บั้นนางภิตตะธาถจ่ๆขานพระยาว่า เทอะข้าแก่มะหาธาฉุเจ้าในเมื่อ ท้าวพระลิจับถืบมานั้น กท่รู้แจ้งแต่ข้าผู้ถงอกบ่มิในรู้แจ้งจักถืบกข้าแล ถับว่าพระยาได้บิบถำนางเทอิกล่าวสันบั้น พระยาจ่ๆเอิาเสังกล่วถบ่ ไภถลุงถแก่เสนาอามาถแลขุบเค้าเก้าเมื่อๆทัๆมวบทั้งแล เมื่อบั้นพระ ยาสัๆถืบภับทัๆนางภิตตะธาถธาฉุเทอิ กปู่สเอ็ยธาฉุสัมปัตถีนางได้สาม เถ็อบ ในเมื่อๆภาสีท้บั้น เปันอันสุภะเสิมมาภนัก บ่อาถจักมีบุถละ ผู้ใถถิถล้วถภ้วถอถภะทำร้ายแก่พระยาได้จักถืบทั้งแล กล่าวบั้นท้าว สัๆถืบไล่ข้าน้อๆฉายแห่ๆถินหนิจากเมื่อๆภาสี ในเภาะถอบน้ำมะหาสมุถ กแล้วท่บักก่อบแล

บัถบจักจาเถิๆท้าวพระลิจับ อัน"เต้น[2] ถิน" หนิจากผื้ฉายแห่ๆ ถินในเมื่อๆภาสีท้ บักก่อบแล ในเมื่อท้าวพระลิจับหนจากผาสาถไปแล้ว เจ้ากสันเพาะหน้าต่ทิสสะหินเหมื่อแล้อ เจ้ากเต้นทะยานข้ามแม่น้ำมะ หาสมุถก้ำตาอันติกทั้งแล ถับว่าท้าวพระลิจับไปรอถแล้อเจ้ากไปน้ำไห้ ปู่แถมห้อบน้อยอันบ่ๆมีน้ำตาไหฺลิๆไปตามแม่น้ำอันบั้น กลอถฉุทั้งทั้ๆ บอๆมากบ่ๆข้ บ เปันถั้งฝินติกลิๆเมื่อเถ็อบ ๗ บั้นแล ส่อบถั้งข้ตาท้าว

---

๑ ถอบเปันพ้ทเห

๒ ถอบ เปัน ใถบ หมิ ในลานจานก่ำฆูบ "เต้นถิน" ถึกัน (ผูภ ๑ มัด๔ หน้า ๒๔)

ພຣະລີຈັນອັນໃຫ້ປູ່ແຄມຫ້ວຍທີ່ນັ້ນ ກໍລວດກາຍເປັນຈຸມປວກຄູນຄຸມຕົວທ້າວ
ພຣະລີຈັນຂຶ້ນພຽງຄໍທັ້ນແລ ບັດນີ້ຈັກຈາເຖົ້າລີງທອກທ້າວພຣະລານ ອັນປູ່ໃຊ້
ເວນກຳໃບງ່າໄມ້ນີ້ໂຄດທັ້ນນັ້ນກ່ອນແລ ເຈ້າກໍປູ່ໃນທີ່ນັ້ນນາງໄດ້ ມີ ປີ ກໍຈົ່ງໝົດ
ເວນກຳແຫ່ງເຈ້າແລ້ວ ເຈ້າຈົ່ງຂຶ້ນໄປຕາມງ່າໄມ້ອັນຊ້ຶຂຶ້ນເມືອບົນແລ້ວ ລີງທອກ
ທ້າວພຣະລານກໍໄປປົດກົນໝາກໄມ້ງ່ານັ້ນແລ້ວ ກໍລວດກາຍເກີດເປັນຄົນຄືນດັ່ງ
ເກົ່າເຈ້າຈົ່ງໃສ່ໃຈວ່າ ເຫດໃດກູພຣະອົງຈົ່ງມາງອຍງ່າໄມ້ປູ່ທີ່ນີ້ນັ້ນຈາ ມີຄຄາ
ວ່າທ້າວພຣະລັກບອກໃຫ້ກູຂຶ້ນມາປູ່ເໜືອງ່າໄມ້ທີ່ນັ້ນລ ຮູ້ວ່າກູພຣະອົງຫາກ
ຂຶ້ນມາດ້ວຍຕົນເອງນີ້ຈາ ອັນນີ້ໄດ້ຊ່ວ່າທ້າວພຣະລານບ່ຮູ້ເມືອຄົງວ່າຕົນເປັນລີງ
ເຈ້າຈົ່ງສລ້ຽງສົງກາເພື່ອດ້ວຍນັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ້າຄົນໃຈສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້າຈົ່ງເອັ້ນ
ຫາທ້າວພຣະລັກອັນເປັນນ້ອງແຫ່ງຕົນ ວ່າດູຮາທ້າວພຣະລັກອັນເປັນນ້ອງຮັກ
ພີ່ເຮີຍ ເຫດໃດກູພີ່ຈົ່ງມາງອຍງ່າໄມ້ປູ່ທີ່ນັ້ນນັ້ນເດ ບັດນີ້ກູພີ່ກໍຈົ່ງລົງຈາກງ່າໄມ້
ນ່ໍ້ໄດ້ແລ້ວແລ ເຈ້ານ້ອງຈົ່ງແປງຂັ້ນໃດມາກ່າຍເອົາກູພີ່ແດ່ເທີ້ນ ເມືອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລັກໄດ້ຍິນທ້າວພຣະລານກລ່າວເອັ້ນຫາຕົນສັນນັ້ນ ເຈ້າຈົ່ງຫຼງວຂຶ້ນເມືອບົນ
ກໍຈົ່ງເຫັນທ້າວພຣະລານ ເກີດເປັນຄົນງາອຍງ່າໄມ້ໂອດໂປດປູ່ງ່າຊ້ຶຂຶ້ນເມືອບົນພຸ້ນ
ດ້ວຍນັ້ນເຈ້າກໍມີໃຈອັນຊົມຊື່ນຍິນດີນາກນັກ ດ້ວຍຄຳວ່າທ້າວພຣະລານເກີດນາ
ເປັນຄົນແລ້ວ ມ້ານະນີກາບເຮີຍເຈ້າຈົ່ງຂຶ້ນໄປເອົາທ້າວພຣະລານລົງມາທ່ຽວ
ພລັນເທົ້າວັນເທີ້ນ ເມືອນັ້ນມ້ານະນີກາບໄດ້ຍິນທ້າວພຣະລັກກລ່າວສັນນັ້ນມ້ານະ ນີ
ກາບຈົ່ງເຕັ້ນທະຍານຂຶ້ນໄປເຖົ້າທ້າວພຣະລານບ່ໍ່ມີນາງທັ້ນແລ ເມືອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລານກໍເຫັນມ້ານະນີກາບຂຶ້ນມາຫາຕົນສັນນັ້ນ ເຈ້າຈົ່ງຂຶ້ນຂ່ີ່ມ້ານະນີກາບແລ້ວ
ບ່ໍຣະບວນແລ້ວ ມ້ານະນີກາບຈົ່ງທະຍານລົງມາເຖົ້າຜາສາດແລ້ວ ທ້າວພຣະ
ລານຈົ່ງລົງຈາກຫຼ້ງມ້ານານັ້ງປູ່ເໜືອອາສສນາທີ່ສົມຄວນແລ້ວ ທ້າວພຣະລານ
ຈົ່ງຖາມທ້າວພຣະລັກວ່າ ດູຮາເຈ້ານ້ອງເຫດສັນໃດເຮົາພີ່ຈົ່ງຂຶ້ນໄປງອຍງ່າໄມ້
ພາຍບົນພຸ້ນກໍພີ່ຈາ ເມືອນັ້ນທ້າວພຣະລັກຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ເຈ້າອ້າຍເຮີຍ ເຫດ
ສັນໃດເຈ້າອ້າຍຈົ່ງກລ່າວສັນນັ້ນກໍຂ້າຈາ ຍາມເມືອເຈ້າອ້າຍໄປກົນໝາກນີ້ໂຄດ
ງ່ານ້ຳຕາວັນອອກກາຍເກີດເປັນລີງ ນັ້ນເຈ້າອ້າຍບ່ໍ່ຮູ້ເມືອຄົງນັ້ນລ ຂ້າຜູ້ນ້ອງກັບ
ທັງມ້ານະນີກາບກໍຊອມຄອຍຟັງດູເຈ້າອ້າຍໄດ້ ມີ ປີ ນີ້ແລ້ວ ເຈ້າອ້າຍຈົ່ງເກີດນາ

ฝันคิบดงอนี้ภ็อข้านา เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยินคำท้าวพระลักภล่าวสัน
นั้นเจ้าภ็บ้าเภิดอันแหนๆหน่ายตินติวก้วย เหตอันเจ้าเภิดฝันลีๆนั้นบ้าๆ
นัภ เจ้าจ๋าอู้มเอาท้าวพระลัภ มาจูบชุมดิมขม่อมมาภนักก้วยคำว่าโอ
บ่เจ้าน้อๆเรีย ผีอ่าเจ้าน้อๆภับทังม้ามะนีภาบบ่จอบมอยถอยถ้าเอาภูพี้
ใบท้านี้ภ็สอ่นตายปู่ผู้ดงอใบว่าไม้ท้านี้แลบ่อ่าถ้าบั้น เมื่อนั้นท้าวหุลละ
มานได้ยินสงๆดินปาภจา เอ้าอ่าภับใบผาสาดท้านั้นหูายดินภว่าเม้าเจ้าจ๋า
ถามแม่แหล่าตินอ่า ข้าแก่แม่ฝันเจ้าบุถละผู้ใดปาภเอ้าใบผาสาดท้านั้น ๖
ดิน เด มิ ภับทังม้ามะนีภาบบั้นบา บุถละผู้ใดมาปู่ภับดอมขา ๖ ดินภ็ข้าจา
เมื่อนั้นบางลีๆแพงสีจ๋าภล่าวเชิๆลูภแหล่าตินอ่า ดูธาเจ้าลูภธักแก่แม่
ส่อนถ้าลีๆหอภท้าวพระลาม อันฝันพ่อแหล่าเจ้านี้ภ็บ้าเภิดฝันดินแล้ว
ม้ามะนีภาบจ๋าขึนมาเอาได้แล้ว ภ็เอาลีๆไปไว้ใบผาสาดท้านั้นภ็จ๋ามาปาภ
เอ้าภับปู่ใบผาสาดท้านั้นต้มผู้บ้าๆ ทังมอบมิ ๖ ดิน มิ ภับ ทังม้ามะนีภาบ
นั้นภ็แม่แล เมื่อนั้นท้าวหุลละมานลีๆบ้อยได้ยินคำแม่แหล่าตินภล่าวอ่า
พ่อแหล่าตินเภิดฝันดินปู่ใบผาสาดท้านี้แลอ่าถ้าบั้น เจ้าจ๋าไห้แอ่อแม่แหล่า
ตินอ่าข้าแก่แม่ฝันเจ้าเรีย ข้าภ็มักใส่ปาภไปหาพ่อแหล่าข้ามาภนักแล
แม่ฝันเจ้าจ๋าเอาข้าผู้ลูภไปหาพ่อแหล่าข้าแก่เท้าอันเหิน เมื่อนั้นบางลีๆ
แพงสีได้ยินคำลูภแหล่าตินภล่าวอ่าสันนั้น เจ้าจ๋าถามลูภแหล่าตินอ่าดูธา
เจ้าลูภธักแก่แม่ใบเมื่อพ่อเจ้าเภิดฝันดินแล้วถ้าบั้น พ่อเจ้าภ็บ่มีรู้จักอ่าธา
แม่ลูภฝันพี้น้อๆลูภเมียภ็แม่บา เหตอ่าพ่อเจ้าได้เภิดฝันดินแล้วธาแม่ลูภ
ภ็ยังฝันสักเถียะสาบปู่สันนี้ เหตถ้าลีพ่อแหล่าเจ้าจ๋าจักเอ้าภับดอมธา
แม่ลูภทัง ๖ ภ็แม่เด เจ้าแม่ป่าได้ไห้แอ่ออ่าจักไปหาพ่อแหล่าเจ้าภ็แม่
เหินอ่าถ้าบั้น เมื่อนั้นม้ามะนีภาบได้ยินบางลีๆแพงสีแลท้าวหุลละมาน
ภล่าวเชิๆภันสันนั้น ม้ามะนีภาบจ๋าภล่าวเชิๆท้าวพระลามว่า ข้าแก่เจ้า
ภูส่อนถ้าลูภแลเมียแหล่าเจ้าภู ภ็ร้องไห้หาเจ้าปู่เหมืองว่าไม้พุ้นเด เจ้าภู
จ๋าเอ็นธงภเอาลูภแลเมียลีๆมาหาเจ้าภูป่าซ้าป่างบางภ็ข้าเหิน ส่อนถ้า
บางลีๆแพงสีถ็อนั้นภ็หากแม่นเมียแหล่าเจ้าภูบั้นแล ส่อนถ้าลีๆบ้อยหุล

ละมานติอบั้นกำหากแม่นลูกชาย แห่งเจ้าภูแต่เมื่อฝันลิงหอกพุ้นแล
เมื่อบั้นท้าวพระลาม ได้ยินคำม้ามะนีภาบกล่าวสับบั้นเจ้าจิ่งหูงอขึ้นไป
ปายไม้กำจิ่งเหับลูกแลเมังแห่งติบางอยว่าไม้ปู่สับบั้น เจ้าจิ่งเอ็นรงกหา
ลูกแลเมังแห่งติบว่ากธานางาเผาสีเมังธักพี้ เจ้าจิ่งเอาลูกแห่งธาลิง
มาสู่พาสากห้ำกำพี้เห็บ เมื่อบั้นนางาเผาสีได้ยินผิวติบกล่าวสับบั้นนางา
จิ่งพาลิงบ้อยท้าวหุลละมาน เต็บโตบลิงมาเถิงพาสากแล้วนางาลิงเผา
สีจิ่งบ้างอยปักตูปู่ เหตว่าติบติอบังฝันสักเมังธะสาบกำบ่ถวบเอ้าไปหา
พธะพูบางผิวแก้วแลนา เมื่อบั้นท้าวหุลละมานจิ่งเอ้าไปบ้างปู่เหมื่อตัก
พ่แห่งติบปู่ทั้บแล เมื่อบั้นท้าวพธะลามจิ่งอุ้มเอาท้าวหุลละมานแล้ว
แลลูบบายหิอหางติบติอลูกแห่งติบ เจ้ากำจิ่งกล่าวอ่ากูธาเจ้าหุลละ
มานลูกธัก บัถนี้ราทั้ง ๖ พ่ลูกกำมี "รูบสม๑" บ่ถืกับแลนำ ส่วนถั้งภูพ่กำฝัน
ถิบเจ้าลูกธักกำฝังอกฝันลิงสับนี้เถนำ เมื่อบั้นท้าวหุลละมานจิ่งกล่าว
เชิงพ่แห่งติบว่า ข้าแก่พ่ฝันเจ้าในเมื่อบุพพะเวบกำฝันเจ้าหมิดสั้ง
แล้ว พ่ฝันเจ้ากำได้เกิดฝันถิบแล้วแล บัถนีข้าผ้ฝันลูกกำมีเวบกำอับ
แหน้งหนามากบัก ข้ากำจักฝังลิงปู่สับนี้ก่อนแล ถับว่าพ่ฝันเจ้าเกิด
ฝันถิบแล้วสับนี้ พ่ฝันเจ้าป่าได้ปธะอางเมื่อข้าแม่ลูกแท้ถาย เมื่อบั้น
นางาลิงเผาสีได้ยินลูกติบกล่าวเชิงพ่สับนี้ นางาจิ่งกล่าวสงกสอยท้าว
พธะลามอับฝันผิวแห่งติบว่า กูธาเจ้าลูกธักแม่เธียเจ้าลูกธักป่าได้ก่งอ
พันกับพ่แห่งเจ้าหูายแท็บ ส่วนถั้งราทั้ง ๖ แม่ลูกกำฝังถ่างฝังลิงเหต
ถ้าลีพ่แห่งเจ้าจิ่งจักเอาราทั้ง ๖ แม่ลูกปู่ฝั้บเมื่อแฝงแม่เถ เมื่อบั้นท้าว
พธะลามได้ยินสงางาลิงเผาสีปากสอยสงกสับบั้น เจ้าจิ่งกล่าวอ่ากูธา
นางเธีย แม่นว่าเจ้าฝังอกพ่๖ กำจักหิ้มผ้าบิงแม่นว่าเจ้าฝังลิงพ่๖ จัก
หิ้มผ้าตุ้มป่าได้หิอยุ้ม ๆ ปู่ไภ พธะสายใจมาห้อบพี้จักหิ้มผ้าซ้อบเมื่อแฝง
พี้จักซิมบิงแผงถีเก่า ๖พ่จักเอาแจ่มเจ้าฝังเมังนางาเพังเธีย เมังแก้วป่า
ได้ใช้แจ้อ ๆ ธิบมากำพี้เห็บ เมื่อบั้นนางาลิงแผงาสีได้ยินท้าวพธะลาม
กล่าวสับบั้นนางาจิ่งซ้ำกล่าวอ่าโอนำโสมชะเหฺาแม่นให้ข้อยเธีย ถวาม

---

๑ ถวนเป้น "รูบโสม"
๖ พ่ถวนเป้นพี้

ปากเอ้วอ่าไก้ดีไภ ป่าไก้เอ้าสอกใส่ซ้ายห้อนซากหั๊ซะบีถ่างภางถิบ่ ห่อนเอามาหธิงหงมแหบ แม่นว่าไห้ถ่ำแหบแลนถาย ปงอว่านอ้องหากตายบ่ซ้าเกิดซากหน้าเฝันถิน จิงจักหอ้งหงมถินผิวแก้ว แม่นว่าแสนไห้แล่อวิอน แม่นว่าแสนขุ่นอนถอมเจ้า ส่วนถั้งจักเอาสอกเห้าซุกหนี้ พระพุมีเธีย ป่าไก้พายถิงห่ป่าไก้ไปตอกหั้งไม้เจ้งแถ่แม ถันว่านางลิง แผงสีกล่าวถั้งนั้นแล้อ นางจิงไห้แจ้อ ๆ เชือดน้ำตาเสังถายซากภูแห้นาง ถินเฝันสักผิวเฝันถินต่างรูบเมื่อจักเข้าจูบถักงม เมื่อจักเข้าไปหงมป้าน เจ้า ภท่บั้งถุเอ้าแถมปักตู เสังถายพระบุนชูผิวเก้า เสังถายพระแจ่ม เจ้าผิวขวันน้องนี้เฝัน "สิม๑ สันสิง" ถั้งลีจักหงมแก้วก้างอินตาไก้เถเมื่อนั้นห้าวพระลามภ่เหันนางลิงแผงสีร้องไห้สันนี้ เจ้าจิงลุกบ่างไปบาย แขนนางลิงแผงสีแล้วแลกล่าวอ่า ถูธา (น่าง)แผงสีเมังแก้วป่าไก้ไห้แจ้อ ๆ ชายบา พี้ภ่รักนางพิมพาถีเก้าพี้ภ่รักแจ่มเจ้าถั้งชู้งแม่นว่าเฝันลิงก้างภ่ถำแล้วห้อน พี้จักเอาถำก้อนปู่แฝา พี้จักเอานิงแผงหงม เบื้อป่าไก้ถีกอ่าวเอ็อสันไถภ่พี้เหิ้น เมื่อนั้นนางลิงแผงสีภ่เหันห้าวพระลามมาบายแขนถินสันนั้น นางจิงห้ามเสังก้อยถำว่าไอบ่ผิวรักแหง่าผู้ข้าเธีย เจ้าป่าบายแขนน้องภำสัง เจ้าป่าบายลิงก้างเสังรูบ เจ้าป่ามาจูบน้องเสังสี ขอแก่พระพูมีเจ้าก่อบ ถันว่าข้าน้อยม่อบเฝันถินเจ้าจิงเอ้าหงมถินพ้อมพ่ำ มันจักเสังยิกต่ำแผงเผ้าแลนา เมื่อนั้นห้าวพระลามจิงกล่าวอ่าถูธานางเธีย แม่นว่าเสังยิกอ้ายบิงนั้ก แม่นว่าเสังสักอ้ายตามเผ้า๖ พี้จักเอานิงเผ้าป่าป่อบ พี้จักเอาถำก้อนป่าเถือง พี้จักถืบเมื่อเมื่องเสังก่อบ พี้จักถืบมาเอานิ้อยหมักหม่อนเมื่อหงมแลนา เมื่อนั้นนางลิงแผงสีจิงกล่าวอ่า ข้าแก่เจ้าภูผิว่าผู้ข้ายังเฝันลิงเฝันก้างปู่สันนี้ เจ้าภูป่าไก้เอาผู้ข้าเฝันเมัง ไห้เสังยิกเสังสักเจ้าภูภ่ข้าเหิ้น ผิว่าหมิดบุพพะภำเอบแหง่าผู้ข้าแล้อแล เกิดเฝันถินใบภาละยามใถ เจ้าภูป่าไก้ประอางผู้ข้าเสังถาย เมื่อนั้นห้าวพระลามจิงกล่าวอ่าถูธานางเธีย เจ้า

---

๑ ถอบเป้นสมสักสิ่งแต่ว่า ใบลานจานภ่าขงบ "สมสันสิ่ง" ถิกับ ผูก ๑ มัถ ๔ ขน้า ม๔

๖ ถอบเป้น "ตามเจ้า" (มะหาวิชงบ)

จ้างล้างลูกแห่งธาปู่ในผาสาทที่นั้นก่อนี้ พี่จักไปพายหน้าจักสง่อยน้ำๆ แล้ว พี่จักคืนมาเอาเจ้าบางชะแลเมื่อนั้นบางลิงแผงสีจ้างซ้ำถามว่าเจ้าภูมิประไยชนะเยื่องใดจึงจักไปแล้วแลคืนมานั้นก่อข้าจา เมื่อนั้นท้าวพระลามกล่าวอ่ากูธาบางเธีย เราพี่ก่อลุกแต่เมื่องจันทะบุลีสีสัตตะบากพุ้นมาขอเอาบางสีดากับถอมเจ้าธัสสีไก้แล้ว พระยาธาพพะนาสอนก่มาลักเอาหนีเมื่อเมื่องลังกาพุ้น แล้วเราพี่จึงจักไปไต่ตามภูบางสีดาได้แล้วเรา พี่จึงจักคืนมาเอาบางบ่มีบางชะแล เมื่อนั้นบางลิงแผงสีไก้ยินท้าวพระลามกล่าวสันนั้น บางก่บ่อากห้ามได้บางจึงกล่าวอ่าเจ้าภูจักไปก่จึงไปก่ข้าเน้อ ถันอ่าบางลิงแผงสีกล่าวสันนั้นแล้ว ท้าวพระลามจึงกล่าวเชิญท้าวทุลละมางอันเป้นลูกแห่งตินอ่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่พ่อ บัดนี้พ่อก่จักไปเมื่อหน้าพุ้นก่อนแล เจ้าลูกธักจึงปู่ในที่นั้กับถอมแม่แห่งเจ้าก่พ่อเนี้ เมื่อนั้นท้าวทุลละมางจึงขานถ่ำพ่อแห่งตินอ่า ข้าแก่พ่อเป้นเจ้าข้าผู้ลูกเกิดมาในพาอะชาวถี อันนี้ก่ประกอบก้อบเตชะธิทธิอันมากนักแล ถันอ่าพ่อเป้นเจ้ามีกิจจะเทถภางอันใดอันน้ำก่ถี พ่อเป้นเจ้าจึงมีทุตตา[1] ข้าใช้มาเถิงผู้ข้าให้ไก้ธู้แจ้งก่ข้าเน้อ ข้าหากจักโดยพระธาชอากยาทุกสิ่งทุกอันก่ข้าแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึงถามลูกแห่งตินอ่าดูธาเจ้าลูกธักแก่พ่อ ถันอ่าเจ้าลูกธักจิบเผดก้อยสาตตะสิบอาถิมสันนั้น ก่เป้นอันถีนักแล บามเมื่อภูพ่อมีกิจจะอันเพิ่งพ่อกะทำถั่งนั้น ภูพ่อก่หากจักมีทุตตาข้าใช้มาเถิงเจ้าลูกธักเป้นอันห่างแท้ชะแล เจ้าลูกธักปู่ในที่นั้จึงพิพักธักสาแม่เจ้าให้ก่ถี ป่าให้มีบุคละผู้ใดมาบ้างบงกให้เสังชี วิตอินที่แม่เจ้าพ่อเนี้ เมื่อนั้นท้าวทุลละมางจึงขานอ่า ข้าแก่พ่อเป้นเจ้าในเมื่อข้าผู้ลูกบ่ตายเสังถั่งนั้นข้าบ่ให้แม่แห่งข้าตายเหื่อแล พ่อเป้นเจ้าป่าได้เถื่องใจกับก้อยพระแม่แห่งข้านั้นเน้อ ถันท้าวทุลละมางกล่าวสันนั้นแล้ว ท้าวพระลักพระลาม จึงเกาถาถิกแต่งเมื่อถินถีแล้ว เจ้าทั้ง ๒ จึงพ้อมกับด้วยอีม้ามะนีภาบลิงจากผาสาทไปเถิงถินแล้ว เจ้าจึงซ้ำหูงอถืนมาเอ้นสั่งลูกแลเมังแห่งตินอ่าถ่อยปูถีเยีบุตถีเธีย เมังแก้วพี่จักไปก่อน

---

๑ ถวนเป้น ทูต (=ทุตะ)

ແລ້ວປູ່ກໍເນີ ເມື່ອນັ້ນນາງລີງແພງສີຈ່ຽງຂາບຄຳຜົວແຫ່ງຕົນວ່າ ຄ່ອຍໄປກໍເບິ່ຜົວ
ຂວັນເຮີ່ຍ ຈອມນົ່ງປ່າໄດ້ລະແກ້ວກ້ຳເມັ່ງຂວັນແດ່ເນີ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລະມານ
ຈ່ຽຊ້ຳເອີ້ນສັ່ງພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຄ່ອຍໄປກໍເບິ່ພຣະປິຕຕາເຮີ່ຍພໍ່ເຈົ້າປ່າໄດ້ລະລູກ
ເຕົ້າເຫົ່ງນານ ຂໍໃຫ້ພຣະພູບານຄຶ້ນຄອບແດ່ເນີ ລູກຈັກຜິກຈອບຖ້າຄອຍທ່ຽ
ແທ້ດາຍວ່າຄ້ຳນັ້ນແລ້ວ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານໄດ້ຍິນລູກເມັ່ງເອີ້ນສັ່ງສັນນັ້ນ
ເຈົ້າກໍມີໜ້າອັນເຕັ້ມໄປດ້ວຍນ້ຳຕາ ເຈົ້າກໍລີ້ລາໄປພາຍໜ້າບັ້ງເລົ່າໄດ້ຍິນສຽງລູກ
ກຳພ້າເອີ້ນສັ່ງສຸດຊີ່ວຫູເປັນທ້ີ່ຍິນອີ່ຖູບໍ່ແລ້ວ ເຈົ້າກໍໃຫ້ແຈ້ວ ໆ ເລີ່ຍໄປເຖິ່ງພ້ຽ
ໃພເມືອໜ້າມີທ້ຽເປດກ່ານຮ້ອງແຄມໜອງ ຫ້ຽທອງຮ້ອງແຄມຫ້ວຍມີທ້ຽຝູງຕົ້ນ
ກ້ວຍກ່ານເຄືອ ມີທ້ຽຊຸນຟູມເຟືອແລດອກຕ້ຽ ມີທ້ຽຝູງແຮດຊ້ຽງແຄມທ່ຽ
ມີທ້ຽຝູງເສືອສ່ຽງທ່ຽວຄ່ວ່າ ມີທ້ຽສັກປູ່ປ່າ ປູປ່າ ມີທ້ຽນົກຫ່ານແລນົກອ້ຽງປ່ານ
ກລ່ານກ້ຽງວ້ອນ ເຈົ້າກໍຍິນອ່ອນຊອນໃຫ້ຮ້ອງ ໃຈນ້ຶ່ງຄຶດຮອດນ້ອງນ່ຽແພງ
ໃຈນ້ຶ່ງຄຶດເຟືອແຝງລູກເຕົ້ຽ ໃຈນ້ຶ່ງຄຶດຮອດນ່ຽໜຸ່ມເຫ້ຽສີດ່ຽ ໃຈນ້ຶ່ງຄຶດເຖິ່ງ
ນ່ຽຄຳພ່ຽຮ້ອງໃຫ້ ເຈົ້າກໍຈົ່ມຈ້ໃຈ້ເລີ່ຍໄປຄຶດເຖິ່ງສິບ້ຽໄອໜຸ່ມໜ້າມີທ້ຽນົກຂໍ່
ຊຸ້ມຖ້ວລ່ຽເຕັ້ນຫ້ນຫ່ຽ ແຮດຊ້ຽງທ້ຽປ່ານ່ຽເຕັ້ນດ້ຽກໍມີແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້ຽ
ຈ່ຽໄປເຖິ່ງຫ້ວຍນ້ອຍອັນນ້ຶ່ງ ກໍລວດພ່ານັ້ນເຊ້ຽປູ່ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັ
ຈ່ຽລ້ຽໄປຫວີດກ້ຶນນ້ຳໃນຫ້ວຍນ້ອຍອັນນັ້ນ ກໍເປັນອັນເໝັ້ນຄ່ວເຫ້ືອແລ່ໂຄຄ້ຶນນ່ານ
ນັ ເຈົ້າຈ່ຽເອີ້ນໃສ່ທ້າວພຣະລານອັນເປັນພ້ີ່ຊ່ຽຍແຫ່ງຕົນວ່ານ ຂ້ານແກ່ພ້ີ່ເປັນ
ເຈົ້າສ່ວນດ້ຽພ່ຽທ້ນເຫ້ືອ ແມ່ນ້ຳອັນນ້ີ່ຮ່ອຍວ່ານ້ີ່ບ້ານເມ້ືອງຄ້ຶນບ່ໍ່ປ່າຊະແລ ໃນ
ເມ້ືອຂ້ານຸ້່ນ້ອງຫວີດຝ່ານກ້ຶນນ້ຳຫ້ວຍນ້ອຍອັນນ້ີ ກໍເປັນອັນເໝັ້ນຄ່ວກ້ຶນຄ້ຶນນ່ານ
ນັກກໍຂ້ານ່ານ ເມ້ືອນັ້ນພຣະລານຈ່ຽກລ່ານວ່ານ ດູຮ່ານເຈ້ານ້ອງຜ້ືວ່ານເປັນດ້ຳນັ້ນ
ແທ້ເຈົ້າຈ່ຽເລາະລຸ່ນແຄມຫ້ວຍອັນນັ້ນຂ້ຶ້ນໄປລ່ຳລ້ຽຖູກ່ໍ້ພ້ີ່ເທ້ືນ ຜ້ືວ່ານ້ຽນ້ີ່ຄ້ຶນປູ່
ພ່ານ້ຶ່ນເຫ້ືອແມ່ນ້ຳອັນນ້ີ ຫ່ານຈັກເຫັນບ້ານເມ້ືອງອັນເປັນທ້ີ່ປູ່ແຫ່ງຄ້ຶນທ້ຽ
ຫ້ຽນບ່ໍ່ປ່າຊະແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລານກລ່ານສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວພຣະລັກກໍ
ລວດເລາະລຸ່ນແຄມນ້ຳຫ້ວຍອັນນັ້ນ ຂ້ຶ້ນໄປມ້ີປຣະໝ່ານງ່ານວ່ານ້ຶ່ງເຈ້ານ້ຶ່ງຈ່ຽໄປເຖິ່ງ
ທ້າວພຣະລ້ຽຈັນອັນມ້ີທຸກໂສກແລ້ວແລ ນ້ຶ່ງໃຫ້ປູ່ໃນຍອດຫ້ວຍອັນນັ້ນມ້ີນ້ຳຕາອັນ
ໄຫ້ລ້ຽໄປຕ່ານແມ່ນ້ຳເປັນດ້ຳຝ່ານລົນເມ້ືອເດ້ືອນ ๒ ມ້ີ ຂ້ຶ້ຕ່ານອັນກອງຄູນຂ້ຶ້ນມ້ີປຣະ
ໝ່ານພ່ຽງຄ້ຳນັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລັກໄປຮອດໄປເຖິ່ງແລ້ວເຈ້ານ້ຶ່ງຖ່ານວ່ານ

ภูธาเจ้าน้อง เหตสันใดเจ้าจิ่งมาบ่ำร้องไห้ปู่ผู้ญาวในที่นี้ภ่อพี้จา เจ้าน้อง
มื้ทุกใสภเถือดร้อนสันใด มิถถาว่าเจ้าน้องได้ทำผิดพระธาฌปิตตาถิงพ่ำ
บ่ำลรู้ว่าเจ้าน้องได้ทำมิจสาจาม พามถองเมื่องถ่อยร้ายถิงท้าวฮายขับ
ไล่ใต่ตามเจ้าน้องหนีมาผู้ญาวนี้จา เมื่อนั้นท้าวพระลือจับได้ยินถำท้าว
พระลักถามสันนั้น เจ้าจิ่งปักภาถขี้ตาออกจากถิงตัวแท่งเจ้าหมิดสิ้ง
แล้ว เจ้าจิ่งลุภข่างบ้ายมายาบไหว้ ท้าวพระลักว่าข้าแก่อ้ายถิงที่รัก
แก่ข้า ส่วนถ้ำข้าผู้น้องชื่ว่าท้าวพระลือจับ อันเป้งน้องชายแท่งท้าว
สัฏถิบ อันเป้งเจ้าเมื่องภาสีมะหาบะถอบ อันปู่ฝากถอบน้ำมะหาสมุถ
ก้ำใต้ เมื่อข้าพี้น้องภ่ได้อ่าถผิดถ่าง ภันด้วยเหตอันใปธิบเลอถวายหัว
ระพี้ในถ้ำถูหาที่บ่าง อันปู่ในเภาะถอบน้ำสมุถที่นี้ภ่ข้าแล เมื่อนั้นท้าว
พระลักจิ่งซ้ำถามว่าภูธาเจ้าน้อง ยามเมื่อเจ้าน้องทั้ง ๖ ใปธิบเลอ
ถวายหัวระพี้ในเภาะถอบที่นี้ เจ้าทั้ง ๖ พี้น้องไปภะทำสันใดจิ่งได้อี
อาถผิดถ่างภันนั้นจา เมื่อนั้นท้าวพระลือจับจิ่งขานว่าข้าแก่พี้เป้งเจ้ายาม
เมื่อเพื่อข้าทั้ง ๖ พี้น้องผิดถ่างภันนั้น ท้าวสัฏถิบอันเป้งพี้ชายแท่งข้า
ภ่เข้าไปธิบเลอถวายหัวระพี้ในถ้ำที่นั้น ภ่จิ่งมีถำสั่งสอนข้าผู้น้องไว้ว่า
ภูธาเจ้าน้องเริบ ข้าผู้พี้ภ่จักเข้าไปธิบเลอถวายหัวระพี้ในถ้ำที่นี้แท้
ถาย เจ้าน้องจิ่งปู่ในปากถ้ำที่นี้ จอบซอมภูเลือดอันไหลออกมานั้นเถ ถันว่า
ว่าเหันเลือดขุ่นแม่นเลือดถวาย เจ้าจิ่งเข้าไปซ่อยอ้ายแก่เบี้ ถันว่า
เลือดอันไหลออกมาพ่เป้นน้ำล้างชื้นเจ้าป่าเข้าไปนั้นเบี้ เจ้าจิ่งอัดปากถ้ำ
แล้วแลถืบเมื่อสเอียธาดบ้างเมื่องภ่พี้เบี้ ว่าถั้งนั้นแล้วท้าวสัฏถิบอันเป้น
พี้ชายแท่งข้าภ่ไปธิบเลอถวายหัวระพี้ในถ้ำที่นั้นแล้ว ถวายตัวนั้นภ่
ตายเลือดภ่ไหลออกมาเถิงข้าผู้น้อง อันปู่ปากถ้ำที่นั้นภ่เป้นอันใสบ่ขุ่นบ่
ของ บ่แดงหูายภ่ท่พ่เป้นน้ำล้างชื้นนั้นแล ข้าผู้น้องภ่ใส่ใจว่าแม่นเลือด
พี้ชายแท่งข้าตายท่งงแท้ ข้าภ่ได้อัดปากถ้ำแล้วแลถืบเมื่อสเอียธาด
บ้างเมื่องแหงพี้ชายแท่งข้าแท้หั้นแล ที่นั้นพี้ชายแท่งข้าภ่ออกมา
พายลุนภ่ลอดภ้อโภดเล่นใส่ข้าใส่ฟันข้าผู้น้องมากนัก ข้าผู้น้องภ่ปู่บ่ได้ภ่
ลอดปบพ่ายหนีมาบ่ำไห้ปู่ที่นี้ภ่ข้าแล บัดนี้พี้เป้นเจ้าจิ่งเป้นที่เพิ่งแก่ข้า

ແດ່ເທີ້ນ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງໄດ້ສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງ ກາສີດັ່ງເກົ່າຂ້ານໍ່ລົ້ມຄຸນພີ້
ເປັນເຈົ້າແລນາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລັກໄດ້ຍິນຄຳທ້າວພຣະລີຈັນກ່າວສັ່ນນັ້ນ
ເຈົ້າຈຶ່ງຈູງແຂນທ້າວພຣະລີຈັນ ມາຫາທ້າວພຣະລາມນໍ່ມີນາງທັ້ນແລ ຄັນວ່າ
ທ້າວພຣະລັກເອົາທ້າວພຣະລີຈັນມາເຖິງທ້າວພຣະລາມແລ້ວ ທ້າວພຣະລັກ
ຈຶ່ງກ່າວເຊີ້ງທ້າວພຣະລາມວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າສ່ວນດັ່ງຂ້າຜູ້ນ້ອງໄປ
ຫວິດໝ່າຍກິນນ້ຳຫ້ວຍອັນນີ້ ເປັນອັນເໝັນຄາວກິນຄົນສັ່ນນັ້ນ ບັດນີ້ກໍມາແມ່ນ
ນ້ຳຕາທ້າວພຣະລີຈັນ ມານ້ຳໃຫ້ໃນຍອດຫ້ວຍທີ່ນີ້ກໍຂ້ານາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລາມໄດ້ຍິນທ້າວພຣະລັກກ່າວສັ່ນນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງຖາມທ້າວພຣະລີຈັນທຸກອັນທັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລີຈັນ ຈຶ່ງບອກແກ່ທ້າວພຣະລາມແຕ່ເຄົ້າເທົ່າເຖິງປາຍ
ໃຫ້ທ້າວພຣະລາມຮູ້ແຈ້ງທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມໄດ້ຮູ້ແຈ້ງບ້ັງກິຈຈະ
ເຫດການອັນນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງຊ້ຳຖາມວ່າດູຮາເຈົ້ານ້ອງ ບັດນີ້ເຈົ້ານ້ອງຈັກຄືນ
ເມືອເມືອງກາສີອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງເຈົ້ານັ້ນລ ຮູ້ວ່າເຈົ້າຈັກໄປກັບດອມເພື່ອພີ່ນ້ອງ
ທັ້ງ ๒ ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລີຈັນຈຶ່ງກ່າວວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊ
ເຈົ້າ ບັດນີ້ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍບ່ອາດຈັກໄປທີ່ໃດກໍຂ້າແລ ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍຈັກເອົາພີ່ເປັນເຈົ້າ
ເປັນທີ່ເພິ່ງຕາບຕໍ່ເທົ້າຊົ່ວຊີວັງແທ້ກໍຂ້າແລ ອັນນຶ່ງຂ້າກໍນັກໃຄ່ປາກຄືນເມືອ
ເມືອງກາສີອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງຂ້ານາກນັກກໍຂ້ານາ ພີ່ເປັນເຈົ້າຈຶ່ງເປັນທີ່ເພິ່ງແດ່
ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງກ່າວວ່າ ດູຮາເຈົ້ານ້ອງຄັນວ່າເຈົ້ານ້ອງນັກໃຄ່
ຈັກເມືອເມືອງເກົ່າແທ້ດັ່ງນັ້ນ ເພື່ອພີ່ນ້ອງທັ້ງ ๖ ກໍບ່ໄລລະປຣະເຈົ້າໄວ້ໃຫ້ຕາຍ
ຜູ້ດຽວກໍພີ້ນາ ທ່ໍວ່າເຈົ້ານ້ອງຈຶ່ງຄືນເມືອຜູ້ດຽວໃຫ້ເຖິງເມືອງກາສີນັ້ນເທີ້ນ ຄັນວ່າ
ທ້າວສັງຄືບຈັກກະທຳຮ້າບ ແກ່ເຈົ້າດ້ວຍປຣະການສັ່ນໃດກໍດີເຈົ້ານ້ອງຈຶ່ງເຍາະ
ເຍ້ົາຕໍ່ຕາມມາຫາເພື່ອພີ່ນ້ອງທັ້ງ ๖ ໃຫ້ເຖິງທີ່ນັ້ນກ່ອນເທີ້ນ ໃນເມືອເພື່ອພີ່ນ້ອງ
ທັ້ງ ๖ ຈັກໄປກະທຳຮ້າຍແກ່ທ້າວສັງຄືບ ໃນເຂດແດນແຫ່ງທ່ານດັ່ງນັ້ນກໍເປັນ
ໂທດແກ່ເພື່ອພີ່ນ້ອງທັ້ງ ๖ ແທ້ແລ ຄັນວ່າທ້າວສັງຄືບຫາກຕິດໃຕ່ໄລ່ຕາມເຈົ້າ
ນ້ອງມາເຖິງຂ້າຜູ້ພີ່ທີ່ນີ້ ກໍເປັນໂທດແກ່ທ້າວສັງຄືບນາກນັກແລ ແມ່ນວ່າຂ້າ
ເສັງກໍຫາໂທດບ່ໄດ້ແກ່ເຮົາແລ ທ່ານຈຶ່ງຄືນເມືອທ່ຽວພລັນໃຫ້ເຖິງເມືອງແຫ່ງ
ທ່ານເທ້ົາວັນເທີ້ນ ທ້າວພຣະລາມກ່າວສັ່ນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວພຣະລີຈັນກໍຕົກ

ແຕ່ງເມື້ອຕົນດີແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງທະຍານຫຼົບຄືນມາເມືອງກາສີບໍ່ມີບາງຫັ້ນແລ ໃນ
ເມື້ອທ້າວພຣະລີຈັບຄືນເມືອເມືອງແຫ່ງຕົນແລ້ວ ນາງລົ້ງແພງສີອັນປູ່ໃນພາສາດໄມ້
ນິໂຄດທີ່ນັ້ນກໍກ່າວເຊືງລູກແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາເຈົ້າຫຸລະນາງລູກຮັກແກ່ແມ່ເຮີຍ
ເຈົ້າລູກຮັກຈົ່ງອຸ້ມເອົາແມ່ໄປຕາມຫາພໍ່ເຈົ້າກໍແມ່ເທີ້ນ ແມ່ກໍເປັນອັນຄຶດເຖິງພໍ່ເຈົ້າ
ນາກນັກກໍແມ່ນ ເມືອນັ້ນທ້າວຫຸລະນາງຈຶ່ງກ່າວເຊືງແມ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ
ແມ່ເປັນເຈົ້າເຮີຍ ແມ່ນວ່າຂ້າຜູ້ລູກກໍຄຶດເຖິງພໍ່ແຫ່ງຂ້ານາກນັກແລ ບັດນີ້ຂ້າຜູ້
ລູກ[1] ກໍຈັກອຸ້ມເອົາແມ່ເປັນເຈົ້າຖຸ່ງເດີນໄປຫາພໍ່ແຫ່ງຂ້ານັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວຫຸລະ
ນາງກ່າວສັ້ນນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງອຸ້ມເອົາແມ່ແຫ່ງຕົນເຕັ້ນທະຍານໄປຕາມຫົນທາງ
ພໍ່ແຫ່ງຕົນ ບໍ່ມີບາງກໍລອດໄປເຫັນນ້ານະນີກາບປົ່ນແພ້ແວ້ປູ່ໃນແຄມຫ້ວຍທີ່ນັ້ນ
ເຈົ້າຈົ່ງເອີ້ນຫາພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າເຮີຍ ມາຮັບມາຕ້ອນເອົາຂ້າຜູ້ລູກ
ແກ່ເທີ້ນ ຍາມເມື້ອພໍ່ເປັນເຈົ້າຫນີຈາກເພື້ອຂ້າແມ່ລູກແລ້ວ ກໍເປັນອັນເປັນຂ້າງເປັນ
ແອວບໍ່ມີໃຜມາປາກຈາເວົ້າວ່ານັບຖອມເພື້ອທ້ຽງສອງ ແທ້ໆແລນາ ບັດນີ້ເພື້ອຂ້າ
ແມ່ລູກກໍພ້ອມກັນມາຫາພໍ່ເປັນເຈົ້າເສັ້ງແລ້ວພໍ່ເຮີຍ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື້ອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລາມໄດ້ຍິນທ້າວ ຫຸລະນາງມາເອີ້ນຫາດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງຟ້າວຣີບໄປກອດອຸ້ມເອົາ
ລູກແລເມັ້ງແຫ່ງຕົນມານັ່ງປູ່ເໜືອຕັກແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຖາມວ່າ ດູຮານາງລົ້ງແພງສີ
ຜູ້ດີບ້ຽງແກ້ວພີ້ເຮີຍ ເຫດດັ່ງລີ້ເຈົ້າຈົ່ງໃຫ້ແຄ່ວໆແລວອນໆ ໃຫ້ນາງອນດອມພ
ນັ້ນລີ ເມື້ອນັ້ນນາງລົ້ງແພງສີຈົ່ງຂານຄຳທ້າວພຣະລາມວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຕົນອາດ
ໃສມສີ້ນ້ອງນີ້ບໍ່ຜູ້ດີ ຈັກປາດທໍ່ວ່າຄຶດຮອດເຈົ້າຈອມນາດເຫຼືອທວງກັບທັງສີ
ດວງຕາລູກເຕົ້າຄຶດຮອດພຣະພໍ່ເຈົ້າສເນຫາ ກໍຈົ່ງພາກັນມາປາມເຈົ້າ ຂໍໃຫ້ພຣະ
ແກ່ນເທວ້ຳກູນາ ຂໍໃຫ້ພຣະຣາຊາລ້ຽງໄວ້ ຢ່າໄດ້ລະລູກແກ່ນໃຫ້ປູ່ກາງດົງ ຢ່າໄດ້
ລະຂອງປຣະສົງ "ປູ່ກາງປາງ"[2] ນ້ອງນີ້ຈົ່ງເປັນບ້າວີວອນ ເພື້ອວ່າພຣະພູທອນ
ຣາມຈຸບ ເພື້ອວ່າໄກຣຸບເຈົ້າຣາມຊົມ ເໜືອນດັ່ງປາເຂົ້ນຕົນຂາດນ້ຳ ນ້ອງປາກ
ຊົມຈຸບຊ້ຳຈັກຍາມ ນ້ອງນີ້ໂສມບໍ່ງາມ "ກໍຄຳແລ້ວ"[3] ທ້ອນຂໍໃຫ້ເຈົ້າຊົມຊ້ອນປ່າ
ນານ ຍາໄດ້ລະສີບົວບານນອນແລ້ງ ນ້ອງຫາກຄຶດແມ່ນແມ້ງ ຈົ່ງເດີນມາຊາຍາ
ເຮີຍ ຂ້າຫາກເປັນເມັ່ງເຈົ້າ ຂໍໃຫ້ລ້ຽງລູກເຕົ້າທັ້ງເມັ່ງ ຢ່າໃຫ້ທຸກປົ່ນເປັ່ງຫຼາຍ

---

๑ ຈົບບຸກ ๑ ມັດ ๔

๒ ໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ "ປູ່ກາງປ່າ"

๓ ຄວນເປັນ "ກໍຕາມແລ້ວ"

ຫຼາກຍາໃຫ້ເປັນທຸກຍາກແກ່ໃຈກໍຂ້າເທີ້ນ ວ່າວ່ັງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານ
ຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮານາງເຮີ່ຍ ພີ້ກໍບໍ່ລະເຈົ້າໄວ້ນອນດຸ່ງ ພີ້ກໍບໍ່ລະສີສລຸ່ງໄວ້
ນອນເປົ່າ ພີ້ກໍບໍ່ລະສີແຈ່ມເຈົ້າໄວ້ນອນພອຍ ເຈົ້າທຸກວອຍໆ ມາຫາອ້າຍ ເຈົ້າ
ຈົ່ງບ້ຳເທົ້າຊ້າຍຕາມໃຈ ຍາໄດ້ໜີໄປໄກພັ.ນພາກ ຍາໄດ້ໜີຈາກອ້າຍດຸ່ງເດີ່ນ
ຍາໄດ້ເຫາະເຫີ່ນເມືອໜ້າ ຂໍໃຫ້ນ້ອງກຳພ້າແພງເພົ່າ ຂໍໃຫ້ນາງນັ່ງເຊົາດອມຂ້ອຍ
ຍາທຸກຈ້ອຍໆ ນອນພອຍກໍພີ້ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນ້ຳມະນີກາບກໍເຫັນນາງລີງແພງສີ
ແລທ້າວຫຸລະນາງໄຕ່ຄວາມມານຳ ບ່ໍພັດພາກຈາກຫຼ ງກັນຈັກເທື່ອວ່ັງນັ້ນ
ນ້ຳມະນີກາບຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ອັນເປັນແກ່ນແກ້ວແກ່ຄົນແລພີ້ທັງຫຼາຍ
ພີ້ວ່ານາງລີງແພງສີ ແລທ້າວຫຸລະນາງ ນາທັນຢູ່ສັນນີ້ ກໍເປັນທີ່ກູຮ້າຍ
๑"ລັກອາຍ" ແກ່ຄົນທັງຫຼາຍດ້ວຍ ຄຳວ່າທ້າວພຣະລານເອົາລີງເປັ້ນເມັ ງ
ໄດ້ລູກຜູ້ນ້ຳ ຊື່ວ່າທ້າວຫຸລະນາງ ວ່າວ່ັງນັ້ນ.ວ ກໍທ່ໍຄວນຫຼ ບຄືນໄປເອົາໝາກ
ນີໂຄດມາໃຫ້ນາງເກີດເປັນຄົນເສັ ງກ່ອນເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງຂານວ່າ
ເອີ ໆ ທ່ານຈົ່ງຄືນໄປເອົາມາໃຫ້ນາງກິນໂດຍພລັນເທ້ົາວັນເທີ້ນ ເຮົາພຣະອົງກໍບ່ໍ
ຮູ້ວ່າເອົາໝາກນີໂຄດມາໃຫ້ລີງກິນເກີດເປັນຄົນນັ້ນນາ ພີ້ວ່ານີ້ວ່ັງນັ້ນແທ້ທ່ານຈົ່ງ
ໄປໂດຍພລັນໃຫ້ມາທັນດຸ່ງອນີ້ເທ້ົາວັນເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນ້ຳມະນີກາບໄດ້ຍິນທ້າວພຣະ
ລານກລ່າວສັນນັ້ນ ເຈົ້າກໍທະຍານຄືນໄປເຖິງໄມ້ນີໂຄດ(ໂດຍ)ພລັນ ຄັນວ່າໄປເຖິງ
ແລ້ວເຈົ້າກໍເອົາປາກຄາບເອົາໝາກນີໂຄດແລ້ວ ກໍລອດທະຍານຄືນມາເຖິງທ້າວ
ພຣະລານໂດຍ ພລັນເປັນດ່ັງລົມພັດໄມ້ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານກໍເຫັນນ້ຳ
ມະນີກາບ ເອົາໝາກນີໂຄດມາຮອດແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງບາຍມາໃຫ້ນາງກິນບ່ໍນີ້ນານທັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນສ່ວນດ່ັງນາງລີງແພງສີ ໄດ້ກິນໝາກນີໂຄດແລ້ວກໍລອດເກີດເປັນ
ຄົນ ມີຮູບໂສມອັນງາມເໝືອນດ່ັງນາງຟ້ານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລະນາງກໍ
ເຫັນແມ່ແທ່ງຕົນ ກິນໝາກນີໂຄດເກີດເປັນຄົນ ມີຮູບໂສມງາມມາກນັກສັນ
ນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງຍົ້ນມືໄປຍາດຊົ ງເອົາໃນປາກແມ່ແທ່ງຕົນມາກິນ ກໍລອດຍັງເປັນລີງ
ປູ່ຄືເກົ່າ ເທດ.ວ ບ່ໍໝົດວິບາກແທ່ງເຈົ້າຫຸລະນາງທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະ
ລານກໍເຫັນນາງແພງສີເກີດມາເປັນຄົນແລ້ວ ເຈົ້າກໍມີໃຈອັນຊຸ ມຊຸ ນຍິນດີ.ມາກນັກ

---

๑ ຄວນເປັ້ນ "ລະອາຍ" ໃນໃບລານກ່ຳຂຸ ນ "ລັກອາຍ" ຄືກັນ ຜູກ ๖ ມັດ ๔ ໜ້າ ๓

ถ้อยคำว่า ไอ่บ่หมากบิโลกตั้นนี้เป็นอันถือเสกแท้บ่ แม่นว่าผมีภูเป็นลิง เป็นกา เอามากิน ก่เป็นคนเหมือนดั่งเก่าแลนา อ่าดั่งนั้น เจ้าจิ่งกล่าวเชิญม้ามะนีภาบอ่า ถูธาท่านม้ามะนีภาบแก้ว ท่านจิ่งนิธะมิดเป็นผาสาดให้เป็นที่ปู่แก่เธาทั้งหลายแด่เทิ้น เมื่อนั้นม้ามะนีภาบได้ยินคำไหหิสัดเจ้ากล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าจิ่งนิธะมิดเป็นผาสาดอันเต็มไปด้วยเสื่อสาดอาสสนา แลเอ้าน้ำไพชุนะอาหานทั้งมวน บ่อากจักทุกยากลำบากอันใดอันบ่างนั้นแล ส่วนดั่งเจ้าทั้ง ๕ พระอิง ถือว่า, ม้ามะนีภาบแลท้าวพระลักพระลามทั้ง ๒ พี่น้องแลนางแพงสีทั้ง ๒ แม่ลูก ก่พ้อมกันปู่ในผาสาดที่นั้น เป็นอันสุกละสำธานมากนักทั้นแล กล่าวนั้นนางแพงสีกินหมากบิโลกได้เกิดเป็นคนก่แล้วท่นี้แล.

บัดนี้จักจาเถิงท้าวพระลิจัน อันหยิบถืมเมือเมืองภาสีมะหานะถอนเพื่ออ่าจักไปยากชิงเอาเมืองกับถอมพี่ชายแห่งตินก่อนแล ถันว่าเจ้าไปรอดแล้ว เจ้าก่ลิงจากอากาดมาตั้งปู่เหมือแผ่นดินแล้วเจ้าก่ยิกย่างไปในท่ำกางเมืองที่นั้นทั้นแล เมื่อนั้นคนทั้งหลาย ก่พูงอเหันท้าวพระลิจันเข้ามาเถิงท่ำกางเมืองที่นั้น เธิงจิ่งพ้อมกันไปต้อนรับแล้วแลกล่าวว่า เทอะ ฝูงข้าไหว้มะหาธาชุเจ้า บัดนี้เจ้าภูไปปู่ในที่ใดเป็นอันเหิงนางจิ่งเข้ามาก่ข้าจา ส่วนดั่งท้าวสักกิบอันเป็นพี่ชายแห่งเจ้าภู ก่บ้าชอกใช้สแดงหา เพื่อว่าจักข้าฟันเจ้าภูปู่ทุกค่ำเช้าอันถืนก่ข้านา บัดนี้เจ้าภูจักไปที่ใดเข้ามาในเมืองที่นี้ก่ข้าจา ขอให้เจ้าภูหนีเมียนอกออกเมืองไภ ขาได้เข้ามาในเมืองที่นี้ก่ข้าแท้บ่ เมื่อนั้นท้าวพระลิจันจิ่งขานคำชาวเมืองทั้งหลายว่า ถูธาท่านทั้งหลาย บัดนี้ภูพระอิงก่ได้ทำผิดพี่ชายแห่งภูสันนี้แล้ว ภูก่จักถืนมาสั่งลูกแลเมียแห่งภูแล้ว ภูก่จักหนีไปตายผู้ดงอภูนั้นแล บัดนี้ภูจักถืนไปสั่งลูกแลเมียแห่งภูก่อนเน้ ท่านทั้งหลายป่าได้ฟ้าวไปขาบหูบ ท้าวสักกิบอันเป็นพี่ชายแห่งภูนั้นเน้ เมื่อนั้นชาวเมืองจิ่งพ้อมกันขานว่า โถยๆ ว่าดั่งนั้นแล้ว เจ้าจิ่งชะเดิดไปสู่ผาสาดแห่งถินบ่มีนางนั้นแล เมื่อนั้นนางคำเพ้งธาชุเทวีอันเป็นเมียแห่งท้าว

ພຣະລີຈັນກັບທັງນາງສນົມທັງຫຼາຍ ກໍເຫັນຜົວແຫ່ງຕົນເຂົ້າມາສັນນັ້ນ ນາງຈົ໋ງ
ແລ່ນອອກມາບາຍເອົາແຂນຜົວແຫ່ງຕົນເຂົ້າໄປສູ່ຫ້ອງທ້ອງທິ່ນອນແລ້ວ ນາງຈົ໋ງ
ເອົາຜ້າມາກົ້ງບັງໄວ້ ເພື່ອວ່າປ້ານກົວທ້າວສັງຄີບເຫັນຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງຄຳເພັ້ງ
ກົ້ງບັງບໍ່ຮະບອບແລ້ວ ນາງຈົ໋ງອູ້ມເອົາທ້າວພຣະລີຈັນມາຈູບຊົມດົມຂມ່ອມນາກ
ນັກແລ້ວນາງຈົ໋ງກ່າວວ່າ ສາມີຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ບັດນີ້ທ້າວສັງຄີບກໍບັງຊອກໄຊ້
ສແວງຫາ ເພື່ອວ່າຈັກຂ້າຟັນເຈົ້າກູເສັ່ງໃຫ້ໄດ້ກໍຂ້ານາ ບັດນີ້ເຈົ້າກູມາຫາຝ່ງຂ້າ
ທັ້ງຫຼາຍກໍເປັນອັນຄືມາກນັກແລ ເຈົ້າກູຈູບຊົມແລ້ວນອນດອມຝ່ງຂ້າທັ້ງຫຼາຍ
ກໍໃຫ້ຟ້າວຣີບພລັນແລ້ວແລອອກໜີກໍຂ້າເຫັ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລີຈັນບາຍແຂນ
ນາງຄຳເພັ້ງມາຈູບຊົມຮູບນ້ອງທຸກພາຍວ່າ ດູຮານາງທັ້ງຫາຍເຮີ ເມັ່ງແກ້ວ
ພີ້ຈັກຊົມເຈົ້າແລ້ວພີ້ຈັກໄປ ສົນສີໄວ້ຄ່ອຍປູ່ ປ່າໄດ້ນອນຂຸດຄູ້ລົ໋ມຜົວ ປ່າໄດ້ເວົ້າ
ສ່ຽງນົວ່າຕ້ອງ ພີ້ຈັກຕາຍຈາກນ້ອງຄຳເພັ້ງ ພີ້ນີ້ເປັນຄົນເຊັ້ງໃຈກ້າ ຄັນວ່າຕາຍ
ຊາດໜ້າເກີດມາ ປ່າໄດ້ລົ໋ມພົ໋ມພາກ້ຳພ້າ ໃຫ້ນ້ອງຈົ໋ຈຳໜ້າຕົນຕົວ ປ່າລົ໋ມຜົວ
ແຈ່ມເຈົ້ານັ້ນເນີ ຄ່ອຍປູ່ດີເບີ້ຄຳເພັ້ງເມັ່ງເຮີ ເມັ່ງເຄົ້າທຸກໜ່ ໜຸ່ມເໜ້ານາງ
ສນົມ ພີ້ກໍມາເຊີຍຊົມທໍ່ນີ້ແລ້ວ ນາງໜໍ່ແກ້ວຜູ້ດີພີ້ເນີ ເອີ໋ງຄ່ອຍໄປດີເບີ້ຜົວແກ້ວ
ເຈົ້າຈັກຕາຍຈາກແລ້ວດີຫຼີ ຂໍໃຫ້ພຣະພູມີບົ໋ນຫັ້ນ ຂໍໃຫ້ນ້ອຍຕ່ຳຕັ້ນຍົ໋ນຍາວ
ແດ່ເນີ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນບັ່ງມີພວກນ້ອຍຜູ້ນ້ຳ ລຸກແຕ່ຜາສາດທ້າວສັງຄີບມາ
ເຖິງຜາສາດທ້າວພຣະລີຈັນແລ້ວ ມັນຈົ໋ງໄປຢົ໋ນຢູ່ຕົ໋ນຂັ້ນໃດ ຜາສາດທີ່ນັ້ນ ມັນ
ຈົ໋ງໄດ້ຍິນສ່ຽງປາກທ້າວພຣະລີຈັນ ໃນຫ້ອງທ້ອງທິ່ນອນ ມີສ່ຽງອັນນ້ອຍອັນໃຫ່ ງ
ບໍ່ຂາດສາຍສັນນັ້ນ ມັນຈົ໋ງແລ່ນໄປເຖິງຜາສາດທ້າວສັງຄີບແລ້ວມັນຈົ໋ງບໍ່ມີໄຫວ້ວ່າ
ເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າ ບັດນີ້ຂ້າເສິກມາຢູ່ໃນທ່ຳກາງເມືອງທີ່ນ້ຳແລ້ວແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວສັງຄີບ ຈົ໋ງຖາມພວກນ້ອຍຜູ້ນັ້ນວ່າ ດູຮາທ່ານພວກນ້ອຍບຸຄລະຜູ້
ໃດ "ເປັນ[1]" ຂ້າເສິກເຂົ້າມານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນພວກນ້ອຍຈົ໋ງຂານວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າ
ກູ ທ້າວພຣະລີຈັນມາຈູບຊົມເມັ່ງຢູ່ໃນຜາສາດທີ່ນັ້ນແລ້ວເດ ເຈົ້າກູບໍ່ຮູ້ເມື່ອ
ກໍຂ້າລີ ເມື່ອນັ້ນທ້າວສັງຄີບໄດ້ຍິນພວກນ້ອຍກ່າວສັນນັ້ນ ເຈົ້າກໍມີໃຈອັນໂກດກ້າ
ເປັນດັ່ງໄຟແສນກອງລຸກຂຶ້ນໃນຫົວໃຈລ້ຳດ່ຽວ ເຈົ້າຈົ໋ງຈັບເອົາດາບສີຄັນໄຊໄດ້ແລ້ວ

---

๑ ໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ "ເຫັນ" "ບູກ ๖ ມັດ ๔ ໜ້າ ๑๐"

ເຈ້ົາຈ່ົາທະຍານອອກຈາກພາສາດແຫ່ງຕົນແລ້ວ ເຈ້ົາຈ່ົາໄປຮອດພາສາດທ້ົາວ
ພຣະລີຈັນແລ້ວ ເຈ້ົາຈ່ົາຟັນພາສາດທ້ົາວພຣະລີຈັນມຸ່ນຜ່ົາກຣະຈວນ ເຂ້ົາໄປ
ເຖ່ົາຫ້ອງທ້ອງທ່ົນອນບ່ໍ່ມ່ີນາງຫັ້ນແລ ເມ່ືອນັ້ນທ້ົາວພຣະລີຈັນກໍ່ເຫັນທ້ົາວສັງຄ່ົບ
ເຂ້ົານາເຖ່ົາຕົນແລ້ວ ເຈ້ົາຈ່ົາເອ່ົາດາບສ່ີຄັນໄຊໄດ້ແລ້ວຟັນທ້ົາວສັງຄ່ົບບ່ໍ່ມ່ີນາງ
ຫັ້ນແລ ເມ່ືອນັ້ນທ້ົາວສັງຄ່ົບຈ່ົາແກວ່ງດາບສ່ີຄັນໄຊຮັບໄວ້ແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ົາສອງພ່ີ
ນ້ອງຣ່ົບເລ່ົາໃນພາສາດທ່ົານັ້ນມາກນັກແລ້ວ ກໍ່ລ່ົວດໄລ່ຂ້ົາໄລ່ຟັນຖູໃຖກັນອອກໄປ
ເຖ່ົາຊ່ານນ່ົນພາສາດແລ້ວກໍ່ລ່ົວດກອດກ້ົວກັນຂ່ຶ້ນສູ່ອາກາດກ່ົາງຫ່ົາວ ເຖ່ົາກ່ົບຟ້ົາ
ເມກພຸ້ນກໍ່ມ່ີແລ ໃນເມ່ືອທ້ົາວສັງຄ່ົບພຣະລີຈັນທ້ົງ ๒ ພ່ີນ້ອງຣ່ົບເລ່ົາກັນເໜ່ືອ
ເວຫ່ົາອາກາດທຸກແຫ່ງທຸກພ່ົາບສັນນັ້ນ ກໍ່ລ່ົວດມ່ີເຕຊະຣ່ົທ່ົທ່ໍ່ກັນ ນ່ົາກ່ົວ່ົາ
ໃຜກໍ່ບ່ໍ່ພ່ົາບແພ້ໃຜໄດ້ ຄັນວ່ົາທ້ົາວສັງຄ່ົບຟັນທ້ົາວພຣະລີຈັນກໍ່ດ່ີກໍ່ບ່ໍ່ມ່ີຖ່ົກ ແມ່ນວ່ົາ
ຖ່ົກແລ້ວກໍ່ບ່ໍ່ເຂ້ົາ ເປ່ັນອັນແຄ້ວແລຄ່ົາສເມ່ີກັນ ແມ່ນວ່ົາທ້ົາວພຣະລີຈັນຟັນທ້ົາວ
ສັງຄ່ົບກໍ່ດ່ີກໍ່ບ່ໍ່ອ່ົາດຈັກຄອງຖ່ົກໄດ້ແມ່ນວ່ົາຖ່ົກກໍ່ບ່ໍ່ເຂ້ົາ ເປ່ັນອັນແຄ້ວແລຄ່ົາ ເໜ່ືອນ
ດ້ົງດ່ົງອກັນຫັ້ນແລ ໃນເມ່ືອເຈ້ົາທ້ົງ ๒ ຣ່ົບເລ່ົາກັນແຕ່ເຊ້ົາເຖ່ົາຄ່ໍ່ານ່ຶ້ດມ່ານາແລ້ວ ກໍ
ລ່ົວດກອດກ້ົວກຸມປ້ົາຖ່ົກຄອງຄ່ຶ້ບທ່ໍ່ກັນຕ່ົກລ່ົງມາເຖ່ົາແຜ່ນດ່ິນແລ້ວ ກໍ່ລ່ົວດເລ່ົາ
ອອກໜ່ີຈາກກັນຫັ້ນແລ ເມ່ືອນັ້ນນາງກ່ົດຕະຣາດ ອັນເປ່ັນຣາຊເທ່ົວ່ີແຫ່ງທ້ົາວສັງ
ຄ່ົບກໍ່ຈັບເອ່ົາດາບສ່ີຄັນໄຊກັບດອມຜ່ົວແຫ່ງຕົນແລ້ວ ກໍ່ລ່ົວດທະຍານໄປເພ່ືອວ່ົາຈັກ
ຂ້ົາຟັນທ້ົາວພຣະລີຈັນ ຊ່ອຍຜ່ົວແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ຄັນວ່ົານາງໄປຮອດໄປເຖ່ົາແລ້ວ
ນາງກໍ່ເ່ົ້ອດດາບແກວ່ງຟັນ ເພ່ືອວ່ົາຈັກໃຫ້ຖ່ົກທ້ົາວພຣະລີຈັນຂາດຊະເດ່ັນອອກ
ຈາກຫັ້ນແລ ເມ່ືອນັ້ນທ້ົາວພຣະລີຈັນກໍ່ຊ້ົາແກວ່ງດາບຮັບໄວ້ແລ້ວ ທ້ົາວພຣະ
ລີຈັນກໍ່ຊ້ົາເ່ົ້ອດງ້ົາວຟັນນາງຣາຊເທ່ົວ່ີສັນນັ້ນ ສ່ວນດ້ົງນາງຣາຊເທ່ົວ່ີກໍ່ຊ້ົາແກວ່ງ
ງ້ົາວຣັບໄວ້ກໍ່ບ່ໍ່ຖ່ົກໃຜໄດ້ຈັກຄົນຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ົງນາງຣາຊເທ່ົວ່ີແລທ້ົາວພຣະ
ລີຈັນກໍ່ລ່ົວດກຸມກອດກ້ົວຄ່ຶ້ບທ່ໍ່ກັນໄປນາ ກໍ່ລ່ົວດມ່ີເຕຊະຣ່ົທ່ົທ່ໍ່ສເມ່ີກັນ ເລ່ັຍເລ່ົາ
ຖູໃຖກັນໄປນາເໜ່ືອອາກາດກ່ົາງຫ່ົາວ ແລ້ວກໍ່ລ່ົວດພ້ອມກັນໄປຕ່ົກທ່ໍ່ານ່ົາງນ້ົາ
ສມຸດກ້ົາເໜ່ືອພຸ້ນແລ້ວ ທ້ົາວສັງຄ່ົບກໍ່ຊ້ົາທະຍານໄປຊ່ົກຊ່ອຍເມ່ັຽແຫ່ງຕົນບ່ໍ່ມ່ີ

บางหั้นแล ถังว่าท้าวสังคิบไปรอดแล้ว ก็เงือกถามแกว่างฟังท้าวพระลี จับ ก็แกว่างถามรับไว้ ก็บ่ถืกใผได้จักเถิงหั้นแล เมื่อนั้นบางธาตุเหวือก็ทะ ยางไปฟังซ่อยผิวถิงก้าหว้างท้าวสังคิบ ก็ซ้ำแกว่างถามฟังก้ำหน้า ก็ลวด ไปถืกท้าวพระลีจับ ก็บ่เข้าบ่เฝ้งบากเฝ้งแป้วอันใดอันบึ่ง ส่วนถั่งเจ้าทั้ง ๖ ก็ลิบเลอฎูใกกับไปเมือหีสสะก้ำเหนือ ก็ลวดไปเถิงเกาะดอน อันเฝ้งที่ปู่ แห่างท้าวพระลัก พระลาม กับทั้งม้ามะนีภาบ ปู่ใบผาสาดใบแถมห้วย น้อยที่นั้นหั้นแล เมื่อนั้นบางธาตุเหวือก็ซ้ำทะยางเข้าไปฟังท้าวพระลีจับ ก็แกว่างถามรับไว้แล้ว ท้าวพระลีจับก็ซ้ำแกว่างว้าวฟังก้ำซ้ายแล้ว บาง ธาตุเหวือก็ซ้ำแกว่างว้าวรับ (ไว้) ท้าวพระลีจับก็ซ้ำแกว่างว้าวฟังเบื้องก้ำ ขวา บางธาตุเหวือก็ซ้ำแกว่างว้าวรับไว้ ท้าวพระลีจับก็ซ้ำบายเอาถาบ แหางยกเข้าไป ก็ลวดถืกตาบางธาตุเหวือบอกเสังทั้ง ๖ เบื้องหั้นแล ถังว่าถาบางธาตุเหวือบอกแล้ว บางก็บ่เหับรุ่งจักไปมาที่ใดได้ บางก็ลวด เซอบถิกลิงใส่แผ่นถินแล้ว บางก็ลวดงิมงาวถามือบายภิกไม้ธ้องไห้ ไปหีอถิงดอนหั้นมวน บางจิ่งไปพิบไม้เถือต้นบึ่ง อันมีหมากสุกแล้วแลหุ่บ ถิกลิงถิน บางก็ลวดเกับกินเฝ้งอาหางแห่างถินปู่ใบ(ก้องธิ่น)ไม้เถือต้นนั้น หั้นแล เมื่อนั้นท้าวสังคิบก็เหับท้าวพระลีจับ เอาปายถาบว้าวแหางตาผัง แห่างถินบอกเสังสันนั้น เจ้าก็มีใจอันใกถงถมากนัก เจ้าจิ่งทะยางเข้าไป แกว่างว้าวฟัน ท้าวพระลีจับก็ซ้ำแกว่างว้าวรับไว้ ก็บ่ถืกฤาใผได้จักถินหั้น แลเมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๖ ก็ซ้ำกอดก้องบิดลุกถืบทำกับไปมามากนัก ก็ลวดพ้อม กับถิกลิงแต่อากาดมาเถิงถินแล้ว ก็ลวดเลิกลาขีจากกันหั้นแล เมื่อ นั้นท้าวสังคิบไปซอกใช้แล่อหาผังแห่างถินในป่าไม้ถิงดอนหีนั้น ก็บ่เหับ ในหีใดหีบึ่ง เจ้าก็ร้องไห้แล้วแลเอิ้นรงกหาผังแห่างถิน หีวหีสสะทุก แห่างทุกพายก็บ่เหับหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลีจับจิ่งเข้าไปใหว้ท้าวพระ ลามว่า เหวอะข้าแก่มะหาธาตุเจ้า บัดนี้เผือข้าทั้ง ๖ พี้น้องก็ลิบเลอกับ ทายหุ่บทายเหือ ทายหีมากนักใผก็ว่ามันจักผาบแผ้ด้วยแห้ก็หากหั่ กับเฝ้งอันอีกล่องหอกหือเมื่อยแถมมากนักก็ข้าบา เหดนั่งลีเจ้าภูจิ่งบ่

ອົ່ກູ່ກູ່ບາຊຸ່ກຊ່ອຍ"ເຜືອຂ້າ[๑] "ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າກູ່ຮາເຈ້ົ້ານ້ອງເຮ່ີຍ ເຮ່ົາພ່ີ້ກ່ລ້ົງແລ ເທ່ັນທ່ານທ້ັງ ๒ ອ່ົບເລ່ອກ່ັບເ:ໜ່ືອອ່າກ່າ:ກ່ວ:ງຫ່າວທ່ີ່ນ່ັ້ນ ກ່ລ່ວ:ກ່ມ່ີຮູ່ບ[ສ]ໂສ:ມເ:ົ່າພ່ັບ[ວ]ັ:ນ[ຍ] ເໜ່ືອນ[ກ]ັ:ງ:ງ:ວ:ກ່ັ:ນ ໃ:ນ:ເ:ມ່ືອເຮ່ົາ[ຈ]ັ:ກ[ບ]ິ:ງ:ທ[ະ]ນ[ຍ]ສ່ືນ[ໃ]ສ່ບ[ຸ]ຄ[ລ]ະ[ຜ]ູ້ໃ:ດ:ກ[ໍ]ຢ:ານ:ກ[ວ]ວ່ າ ຈ[ັ]ກ[ຖ]ຶ:ກ[ເ]ຈ:ົ້ານ[ນ]ອ:ງ[ແ]ທ:ົ້ວ[ທ]ີ:ເ[ດ]ີ:ແ[ລ] ທ:ໍ່ວ່ າ[ເ]ຈ:ົ້ານ[ນ]ອ:ງ[ຈ]ົ່ງ[ເ]ອ:ົ່າ[ແ]ຜ[ຍ]ຂ:ວ:ງ" ຄ:ງ:ນ[ຫ]ົ:ວ:ງ:ງ:ໝ:ຍ:ຄ:ງ:ງ:ໄ:ວ້"[๒] ໃ:ຫ້ເ:ຮ:ົ່ານ:ຮ:ູ້ແ:ຈ:ົ້ານ:ນ:ັ້ນ:ເ:ທ:ົ່ານ ເ:ມ:ື່ອ:ນ:ັ້ນ ທ:ົ້ວ:ພ:ຣ:ະ:ລ:ານ:ກ:ລ:ົ່ານ:ຈ:ົ່ງ:ກ:ລ:ົ່ານ:ວ:ັ:ນ:ນ:ັ:ນ ເ:ຈ:ົ້ານ:ຈ:ົ່ງ:ເ:ອ:ົ່ານ:ແ:ຜ:ຍ:ຂ:ວ:ງ:ຄ:ງ:ນ:ຫ:ົ:ວ ແ:ລ:ົ້ວ ເ:ຈ:ົ້ານ:ກ:ລ:ົ່ານ:ທ:ະ:ຍ:ານ:ຂ:ຶ:ນ:ອ:າ:ກ:ານ:ກ:ານ:ຫ:ົ:ວ:ແ:ລ:ົ້ວ ກ:ລ:ົ່ານ:ຫ:ັ:ນ:ບ:ລ:ານ:ຫ:ອ:ກ ລ:ານ:ງ:ົ້:ວ ແ:ອ:ະ:ແ:ອ:ົ່ານ:ຟ:ົ້:ອ:ນ:ໄ:ປ:ມ:ານ:ປ:ູ່:ເ:ໜ:ືອ:ອ:ານ:ກ:ານ:ທ:ົ:ນ:ນ:ັ:ນ:ມ:ານ:ກ:ນ:ັ:ກ:ທ:ັ:ນ:ແ:ລ ເ:ມ:ື່ອ:ນ:ັ:ນ ທ:ົ້:ວ:ສ:ັ:ງ:ຄ:ົ:ບ:ກ:ໍ:ເ:ທ:ັ:ນ:ທ:ົ:ນ:ນ:ັ:ນ:ມ:ານ:ກ:ນ:ັ:ກ:ທ:ັ:ນ:ແ:ລ ເ:ມ:ື່:ອ:ນ:ັ:ນ ທ:ົ:ນ:ນ:ັ:ນ:ທ:ົ:ນ:ນ:ັ:ນ:ມ:ານ:ກ:ນ:ັ:ກ:ທ:ັ:ນ:ແ:ລ ເ:ມ:ື

เห็น เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยินถ้าท้าวพระลีจันกล่าวสันนั้น เจ้าจิ๋ๆ กล่าวว่า ดูราเจ้าพระลีจันน้องรักพี่เรีย เราพี่ก็บ่สังกาอาไลว่า จักรักผู้นั้นชั่วผู้นี้ถอยกนา เราพี่ก็ลืมแลเทันท้าวทั้ง ๒ ธิบเลอกันเหมือยอาภาณที่นั้นก็เปันอันลงนหัวขาวเหมือนถั่วดงอกันเสังก็พี่นาใบเมื่อเราพี่จักบิๆ ใส่ผู้ใดก็ป้านกิอว่าแม่นเจ้าน้องก็พี่นา ท่อว่าให้เจ้าน้องเอาผ้าแดง(นุ่ๆ)ย่า (ให้)เหมือนถั่วท้าวสังถึบก็พี่เห็น พี่หากจักรู้แจ้งเมื่อธิบเลอกันนั้นชุะแล ถันว่าท้าวพระลามกล่าวสันนั้นแล้ว ท้าวพระลีจันก็บุ่งผ้าแดงแล้ว ก็ติก แต่งเกาดาเมื่อตินถีแล้ว ก็เตั้นทะยางขึ้นสู่อากาณกางหาว แล้วก็ผา ธิบเพื่อว่าจักข้าฟันท้าวสังถึบให้ไล้ทั้นแล เมื่อนั้นท้าวสังถึบก็เทันท้าว พระลีจันบุ่งผ้าแดงสันนั้น เจ้าก็ลอดบุ่งผ้าแดงเหมือนถั่วดงอกันแล้วก็ซ้ำ ทะยางขึ้นสู่อากาณกางหาวแล้ว ก็ทะยางเข้าไปแลว่างว้าวฟันท้าวพระ ลีจันบ่มีบางทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลีจันก็เทันท้าวสังถึบเอือดว้าวลาบ จักฟันถิบสันนั้น เจ้าจิ๋แลว่างว้าวฟันลอบพื้ชายแท่งตินก็บ่ถึก เจ้าทั้ง ๒ ก็ลอดกั้วกอดป้าถึบทำกันไปมามากนัก เป็นถั่งแม่งพูบินกอดกั้วกัน ไปมาเหือยากาณกางหาวแล้วแลติกลิ่งมานั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๒ พี่น้อง ก็ธิบเลอกันไปมาเป็นอันเทิงหางมึนบางมากนักแล้ว ก็ลอดกั้วกอดสับ สอดกันลิ่งมาเถิงแผ่นถินแล้ว ก็เลิกลาขึ้จากกันทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระ ลีจันก็ซ้ำเข้าไปไหว้ท้าวพระลามว่า ข้าแก่เจ้าภูเขาถั่วลี เจ้าภูจิ๋บ่ ชิกซ่อยผู้ข้าสันนี้ก็ข้าจา ใบเมื่อเผือข้าทั้ง ๒ ธิบเลอกันถ้วยกันถังเป็นอัน อิกอ่อนโรยแรงมากนักแล้วก็ข้านา มิถาว่าเจ้าภูบ่ถือกซ่อยผู้ข้าเสั ลีเจ้า ภูชิบ้าเบิาปู่ บ่บิาทะบูสินไปใส่จักเหือนั้นก็ข้าจา เมื่อนั้นท้าวพระลาม จิ๋กล่าวว่า ดูราเจ้าน้องเรีย ส่อนถั่งท้าวสังถึบ ผู้นั้นก็รู้แจ้งใบกิจจะ เหตุกานอันเราทั้งฺหายกะทำทุกสิ่งทุกอันแล้วเถ แม่นว่าเราก็ะ ทำสันนั้นบ่เสสสลำแท้นา เราพี่จิ๋บ่ได้บิาทะบูสินไปใส่เผือถั่งนั้นแล บัดนี้เจ้าน้องจิ๋เอาปูนแต้มพื้นตินหมายดงๆไว้จักสบ่อยก็พี่เห็น เราพี่ หากจักรู้ชุะแล ถันว่าท้าวพระลามกล่าวสันนั้นแล้ว ท้าวพระลีจันก็

ເອົາປູນແຕ້ມພົ້ນຕົນໄວ້ແລ້ວ ກໍລອດເຕັ້ນທະຍານຂຶ້ນສູ່ອາກາດກາງຫາວບໍ່ມີນາງ
ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວສັງຄີບກໍເຫັນທ້າວພຣະລີຈັນທະຍານຂຶ້ນສູ່ອາກາດກາງ
ຫາວແລ້ວເຈົ້າກໍບໍ່ໄດ້ເອົາປູນແຕ້ມພົ້ນຕົນ ເໝືອນດັ່ງທ້າວພຣະລີຈັນ ເຫດວ່າ
ເຈົ້າບໍ່ຮູ້ຈັກກາບລອງລັບຄົດລ້ອ ເຈົ້າຈຶ່ງທະຍານຂຶ້ນໄປຣົບເລອກັບດ້ວຍທ້າວ
ພຣະລີຈັນເໝືອອາກາດກາງຫາວທັ້ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມກໍຫຼຽວ
ເຫັນປູນຕິດພົ້ນຕົນທ້າວພຣະລີຈັນຂາວແພ້ແວ້ປູ່ ເຈົ້າຈຶ່ງບິ່ງທະນູສິນໄປໃສ່ພົ້ນ
ຕົນອັນບໍ່ແຕ້ມປູນນັ້ນ ກໍລອດຕຶກພົ້ນຕົນທ້າວສັງຄີບເຝັ້ນອັນເຈັບປວດນາກບິ່ງນັກ
ຫນາເຈົ້າກໍຊະທ່າວລົ້ມກົ້ງເກືອກລົ້ງມາຕໍ່ໜ້າທ້າວພຣະລາມບໍ່ມີນາງທັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນທ້າວພລະລັກຈຶ່ງໜ້າວແລ່ນໄປຈັບສັ້ນປືນສອນ ດຶ່ງທັ້ນໄວ້ເພື່ອວ່າປ້ານປືນຜັນ
ເຂົ້າໄປຕຶກຫົວໃຈທ້າວສັງຄີບຕາຍທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວສັງຄີບຈຶ່ງກລ່າວເຊີ້ງທ້າວ
ພຣະລັກພຣະລາມທັ້ງ ๒ ພີ້ນ້ອງວ່າ ດູຣາທ່ານທັ້ງ ๒ ເຫດດັ່ງລືທ່ານທັ້ງ ๒
ຈຶ່ງມາບິ່ງທະນູສິນໃສ່ຕົນກູໃຫ້ເສັ້ງຊີວິດອົນທີ່ແຫ່ງກູນັ້ນຈາ ເພື່ອທັ້ງ ๒ ພີ້ນ້ອງ
ຫາກຜິດຖຽງກັນແລ້ວແລຣົບເລອກັນດອກດວາຍ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມ ຈຶ່ງ
ຂານວ່າດູຣາທ່ານຜູ້ນີ້ໃກຫານະນະອັນນາກ ບັດນີ້ທ່ານຫາກມາຣົບເລອກັນໃນ
ເຂດແດນດົນແຫ່ງເຮົາແທ້ໆ ເຮົາຈຶ່ງໄດ້ບິ່ງໃສ່ທ່ານເພື່ອວ່າຈັກເອົາມາສັ່ງສອນນັ້ນ
ແລ້ວແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວສັງຄີບຈຶ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣາທ່ານຜູ້ຫາຜຍາບໍ່ໄດ້ ເຮົາກໍບໍ່
ຮູ້ແຈ້ງວ່າບ້ານເມືອງທ່ານຢູ່ໃນນີ້ ເຮົາຈຶ່ງໄດ້ມາຣົບເລອກັນດອກດວາຍ ຄັນວ່າແມ່ນ
ແຜ່ນດົນແຫ່ງທ່ານແທ້ດັ່ງນັ້ນ ເຫດສັນໃດຈຶ່ງບໍ່ປັກຫຼັກໝາຍຕຸຍໄວ້ໃຫ້ເຮົາຮູ້ແຈ້ງ
ນັ້ນຈາ ໂອດວ່າທ່ານມີຜຍາປັນຍາຮູ້ຫຼັກນັກປາດປານໃດ ທ່ານຈຶ່ງຈັກມາສັ່ງສອນ
ເຮົາໃຫ້ຮູ້ເຫດອັນຮ້າຍແລ ອັນດີນັ້ນຈາ ຄັນວ່າເຮົາຫາກຕາຍດ້ວຍເຫດອັນທ່ານບິ່ງ
ທະນູສິນໃສ່ເຮົາສັນນີ້ ເມື່ອພາຍໜ້າພຸ້ນປ້ານທະນູສິນແຫ່ງບຸຄຄະລະຜູ້ນ້ອຍ ຈຶ່ງຊ້ຳຕຶກ
ຕົນແຫ່ງທ່ານເໝືອນດັ່ງເຮົາເຈັບປວດ ເວທະນານີ້ເທົ່ານ ຄັນວ່າທ້າວສັ່ງສອນຂອດ
ກຳທຳເວນແກ່ທ້າວພຣະລາມສັນນັ້ນ ເຈົ້າກໍມີໃຈອັນປ້ານກົວນາກນັກ ເຈົ້າຈຶ່ງ
ກລ່າວຕອບທ້າວສັງຄີບພຣະລີຈັນວ່າ ດູຣາທ່ານຜູ້ເປັນໃຈບຸນແລຮູ້ຫຼັກນັກປາດ
ນັ້ນນາ ທ່ານຢ່າໄດ້ຂອດກຳທຳເວນແກ່ເຮົາເປັນສັນນີ້ເທົ່ານ ເຮົາກໍບໍ່ໃຫ້ທ່ານຕາຍ
ດາຍ ເຫດອັນບິ່ງທະນູສິນໃສ່ທ່ານນີ້ດອກນາ ທໍ່ວ່າທ່ານຍັງຈັກໂອດທຣົງບາດ

แลแป้อใบถึงแห่งท่านมีปธะชมานท่ำผักเข้าเป็อกบั้เด ท่านยังจักว่าถ้ำ
ลืมั้นจา เมื่อนั้นท้าวสักถิบจิ่งกล่าวว่า ดูธาท่านผู้ชาเอิาเวนกำใส่ถวายเธิาก็เป็นเจ๊อมะชากธะสัก อันมีธูบสิม๑ อันงามปานสันนี้ เธิาก็บ่อากจักหธิงบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำผักเข้าเป็อกได้แล ท่านจิ่งฟังคำเธิาให้ตายเสังเท็น ถันว่าเธิาตายแล้อ ท่านจิ่งหธิงกันมะอิบากเจับแสบเหมื่อนถ้ำเธิาถั้เท็น เมื่อนั้นท้าวพธะลามจิ่งกล่าวว่า ดูธาท่านผู้หธิงมานะโภกก้า ผิว่าท่านบ่ำหธิงบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำผักเข้าเป็อกได้แท้ถ้ำนั้น ท่านยังจักหธิงบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำผักงานั้นเด ยังจักได้ลืรู้ว่าบ่ำได้นั้นจา เมื่อนั้นท้าวสักถิบจิ่งขานว่า ดูธาท่านผู้มาทำเวนแก่ภูส่วนถ้ำถินถิวแห่งเธิา ก็มีธูบอันงามเหมื่อนถ้ำท่อนคำสันนี้ เธิาก็บ่อากจักหธิงบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำผักงาได้แล ท่านจิ่งข้าฟังเธิาให้ตายเสังป่าช้านางแท้วอันเท็น เมื่อนั้นท้าวพธะลามจิ่งกล่าวว่า ดูธาท่านอันมีโภกอันมาก ผิว่าบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำสั้นผิมนั้นเด ท่านยังอากจักหธิงได้ลืรู้ว่าบ่ำได้นั้นจา เมื่อนั้นท้าวสักถิบจิ่งกล่าวว่า เธิาบ่อากจักหธิงบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำสั้นผิมได้แล้อ ท่านจิ่งข้าฟังเธิาให้ตายเสังกงอมีเท้าวอันเท็น เมื่อนั้นท้าวพธะลามจิ่งซ้ำกล่าวว่า ผิว่าท่านบ่ำหธิงบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำสั้นผิมได้แท้ถ้ำนั้น ท่านยังจักหธิงบากแลแป้อมีปธะชมานท่ำสั้นผิมข่า ก สั่งบึ่งนั้นเด ท่านยังอากจักหธิงได้ลืรู้ว่าบ่ำได้นั้นจา เมื่อนั้นท้าวสักถิบขานว่า เธิาบ่อากจักหธิงบากแลแป้อท่ำใดก็บ่ำได้แล้อ ท่านจิ่งข้าฟังท่งอพลันกงอมีเท้าวอันเท็น เมื่อนั้นท้าวพธะลามจิ่งกล่าวเชิญท้าวพธะลักว่า ดูธาเจ้าน้อง ผิว่าท้าวสักถิบบ่อากจักหธิงบากแลแป้อท่ำใดได้แท้ถ้ำนั้น ท่านจิ่งปธะวางปื่นสอน เข้าไปสงบหิวใจให้มันตายไปเสังเท็น ว่าถ้ำนั้นแล้อ ท้าวพธะลักก็ลวดปธะวางปื่นสอนโดยพลันทันทะเล เมื่อนั้นปื่นสอนก็ลวดผันเข้าไปสงบหิวใจแล้อ ท้าวสักถิบก็ลวดตายไปบ่มีนางทันทะเล ถันว่าท้าวสักถิบตายแล้อ ก็ลวดขึ้นเมื่อหาพธะอาทิวอันเป็นพ่อแห่งติน เหื่อยอกเอิาสผมงพุ้นก็มีแล เมื่อ

---

๑ บางเท็อใบลานอ่ "ธูบใสม" บางเท็ออื่น "ธูบสิม"

ນັ້ນພຣະອາທິດກໍເຫັນລູກຊາບຂຶ້ນມາຫາຕົນສັນນັ້ນ ເຈົ້າກໍເອີ້ນຮັບເອົາຂວັນທ້າວ
ສັງຄີບເຂົ້າມາປູ່ໃນຜາສາດກັບດອນຕົນຫັ້ນແລ ໃນເມື່ອທ້າວສັງຄີບຕາຍໄປແລ້ວ
ທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງບົ່ງທະນູສິບໃຫ້ບ້ຽກເກີດເປັນຫີບແລຫ່ ເປັນອັນດີແລງາມນາກ
ນັກແລ້ວເຈົ້າທັ້ງ ๖ ຈຶ່ງເອົາຊາກທ້າວສັງຄີບໃສ່ໃນຫີບແລ້ວ ແລບໍ່ຣະບວນແລ້ວເຈົ້າ
ຈຶ່ງເກັບເອົາດູກທ້າວສັງຄີບມາປັຈຈຸໄວ້ໃນທີ່ສົມຄວນແລ້ວ ທ້າວພຣະລີຈັນກໍມີໃຈ
ອັນຊົມຊື່ນຍິນດີນາກນັກ ເພື່ອວ່າທ້າວສັງຄີບອັນເປັນພີ່ຊາບແຫ່ງຕົນຕາຍ ດັ່ງນັ້ນ
ກລ່າວນັ້ນທ້າວສັງຄີບຕາຍ ເພື່ອວ່າທ້າວພຣະລີຈັນຜິປອງຂ້າກໍແລ້ວທໍ່ນີ້ກ່ອນແລ

ບັດນີ້ຈັກຈາເຖິງພຣະບາໄອຍະສວນ ອັນເປັນປູ່ທ້າວພຣະລາມໄປສເວີຍ
ຣາຊສົມບັຕິ ໃນບອກເອົາບຸຄັນທອນທີ່ນັ້ນກ່ອນແລ ໃນເມື່ອພຣະບາໄອຍະສວນ
ໄປສເວີຍຣາຊສົມບັຕິທີ່ນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາທັ້ງ ๔ ອັນມີພຣະບາທັ ตะຣັຕຖາ
ເປັນຕົ້ນ ກໍພ້ອມກັນມາປູ່ເຝົ້າແຫ່ແຫນທຸກຄ່ຳເຊົ້າວັນຄືນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນບ້ານມີ
ນັກຕົວນຶ່ງຊື່ວ່າ ນັນທິນັກກໍມາປູ່ເຝົ້າປັກຕວງໆທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ຽນັກຕົວນັ້ນ
ມີເຕຊະອານຸພາບນາກ ນັກຄັນວ່າມັນໄດ້ເອົາບ້ຶວມີ ຊີ້ໃສ່ຂ່ມ່ອມຜູ້ໃດ ທຸ່ງບ່ອມຕາຍ
ໄປເປັນອັນທ່ຽງ(ແທ້)ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາໄອຍະສວນກໍເຫັນຜີນັກທ້າງຫຼາຍ
ຕາຍໄປຄອບນັນທີ່ນັກຕົວນັ້ນມາກນັກ ພຣະບາໄອຍະສວນຈຶ່ງມີພຣະຣາຊອາດ
ຍາວ່າ ດູຣາພຣະບາທ້າ ๔ ອັນເປັນລູກຫຼານແຫ່ງກູ ທ່ານທ້າງຫຼາຍຈົ່ງພາກັນ
ຂ້ານັນທີ່ນັກຕົວນີ້ໃຫ້ຕາຍເສັ່ງເທີ່ນ ຄັນວ່າເຮົາທ້າງຫຼາຍບໍ່ຂ້ານັກຕົວນີ້ໃຫ້ຕາຍເສັ່ງ
ແທ້ດ້ຽນັ້ນ ລູກຫຼານແຫ່ງເຮົາກໍຈັກພາກັນຕາຍຄອບນັນທີ່ນັກຕົວນີ້ ເອົາບ້ຶວມີຊີ
ຂ່ມ່ອມນັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາໄອຍະສວນມີພຣະຣາຊອາດຍາສັນນັ້ນແລ້ວ ພຣະ
ບາທ້າ ๔ ກໍຕ້ານຈາຣະຈາກັນວ່າ ບັດນີ້ພຣະບາພໍ່ແຫ່ງເຮົາກໍມີພຣະຣາຊອາດ
ຍາໃຫ້ຂ້າຜີນັກຕົວນີ້ເປັນທີ່ສຸດທີ່ແລ້ວສັນນີ້ ບຸຄລະຜູ້ໃດບ້ານອາດ ເພື່ອວ່າຈັກຂ້າ
ຜີນັກຕົວນີ້ໄດ້ນັ້ນລີ ຮູ້ວ່າບໍ່ໄດ້ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນຜີນັກທ້າງຫຼາຍ ອັນປູ່ໃນທິສສະທ້າ
๔ ກໍພ້ອມກັນຂານວ່າ ເທວະຂ້າໃຫວ້ເຈົ້າກູທ້າ ๔ ພຣະອົງ ສ່ວນດ້ຽງຝູງເປັນ
ຂ້ອຍຂ້າທາສາແຫ່ງເຈົ້າກູທ້ານວນ ບໍ່ອາດຈັກຂ້ານັນໄດ້ຈັກຄືນກໍຂ້າແລວ່າດ້ຽນັ້ນ
ເມື່ອນັ້ນບ້ານມີນາງຜູ້ນຶ່ງອັນເປັນລູກແຫ່ງພຣະບາຄັນທັພພະນັກ ປູ່ໃນທິສສະກ້ຳ
ຕາວັນອອກຈຶ່ງຂານຄຳພຣະບາທ້າ ๔ ວ່າ ເທວະຂ້[illegible]ກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າໃນ

ເມື່ອເຈົ້າກູມີພຣະຣາຊອາດຍາໃຫ້ຂ້ານັ້ນທີຍັກຕົວນີ້ບໍ່ຍາກສ່ວງກໍຂ້າແລ ຜູ້ຂ້າກໍຈັກ
ອາສາເອົາໃຫ້ແລ້ວ ໃນມະຫາຣາຊເຈົ້າກໍຂ້າແລ ຄັນວ່ານາງທິພພະໂສດກລ່າວ
ສັ້ນນີ້ແລ້ວ ນາງຈຶ່ງປຣະດັບປຣະດາເນື້ອຕົນໃຫ້ດີໃຫ້ງາມແລ້ວ ນາງຈຶ່ງເອົາປຣະຣິ
ວານແຫ່ງຕົນຂັບພ້ອມເຂົ້າໄປຫາປັກຕູອງງທີ່ນັ້ນ ໃຫ້ນັ້ນທີຍັກເຫັນທັ້ນແລ ຄັນ
ວ່ານັ້ນທີຍັກໄດ້ເຫັນແລ້ວກໍລວດມີໃຈອັນຊຸ່ມຊື່ນຍິ່ງດີນາກນັກແລ້ວ ນັ້ນທີຍັກກໍ
ເຂົ້ານາເວົ້າວາຈາກັບດອມນາງທິພພະໂສດຜູ້ນັ້ນ ນັ້ນກໍລວດມີໃຈອັນປັຕຕິພັດ ນັກ
ນາງຜູ້ນັ້ນບ້ານັກ "ເຂົ້າເປັນເມັ່ງເຈົ້າແທ້ດ້ວຍນັ້ [1] " ເຈົ້າຈຶ່ງຂັບແລພ້ອນໃຫ້ຊື່ນມ່ວນ
ເປັນດ້ວຍ້ານີ້ແລ ແທ້ດ້ວຍນັ້ນຂ້າຈັກເອົາເຈົ້າອ້າຍນາເປັນພິວຣາ ຈຶ່ງຊົມເນົ້ານົວທຸມ
ຂ້ານໃຫ້ຫາຍສວ່ານໆອາວອນກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນັ້ນທີຍັກຈຶ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣາເຈົ້າ
ນາງເຣີຍຂ້າຜູ້ພີ້ກໍບໍ່ເຄີຍຂັບແລພ້ອນຈັກເທື່ອແລນາເທດດ້ວຍຈຶ່ງໃຫ້ຂ້າຜູ້ພີ້ຂັບແລ
ພ້ອນເປັນເໝືອນດ້ວເຈົ້ານັ້ນເດ ເມື່ອນັ້ນນາງທິພພະໂສດກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າ
ອ້ານເຣີຍ ຜິວ່າເຈົ້າກູຂັບແລພ້ອນບໍ່ເປັນແທ້ດ້ວນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງຣຸງເອົາດອມຂ້າຜູ້ນ້ອງ
ເທີ້ນ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ນ້ອງກະທຳສັ່ງໃດ ເຈົ້າພີ້ຈຶ່ງກະທຳສັ່ງນັ້ນກໍຂ້າເທີ້ນ ຄັນວ່າ
ນາງທິພພະໂສດກລ່າວສັ່ງນັ້ນແລ້ວ ນາງກໍຂັບແລພ້ອນອ່ອນແອ່ວໄປນາເປັນອັນ
ດີງາມນາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນັ້ນທີຍັກກໍອອກໄປປົ້ນຣຸງນາງແລ້ວແລຂັບພ້ອນ
ປຸງດົ້ໄປປຸງດົ້ນາບໍ່ປ່າບໍ່ເຊົາຈັກເທື່ອທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງທິພພະໂສດອັນຂັບ
ແລພ້ອນໄປນັ້ນ ນາງຈຶ່ງເອົານົ້ວມືແຫ່ງຕົນຊີ້ໃສ່ຂມ່ອມແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ນັ້ນທີຍັກກໍເຫັນນາງທິພພະໂສດກະທຳສັ່ງນັ້ນ ນັ້ນກໍໃສ່ໃຈວ່າ ສ່ວງສອນໃຫ້ນັ້ນ
ຮູ້ ນັ້ນເປັນເໝືອນດ້ວງດຸງວກັນ ນັ້ນຈຶ່ງເອົານົ້ວມືແຫ່ງນັ້ນຊີ້ໃສ່ຂມ່ອມແຫ່ງນັ້ນ
ແລ້ວກໍລວດຕາຍໄປບັດດຸງວນັ້ນທັ້ນແລ ຄັນວ່ານັ້ນທີຍັກຕາຍໄປແລ້ວ ນາງທິພ
ພະໂສດຈຶ່ງໄປຂາບໄຫວ້ພຣະບາໂອຍະສວນວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າ
ສ່ວນດ້ວນັ້ນທີຍັກຜູ້ນັ້ນກໍຕາຍໄປແລ້ວກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາໂອຍະສວນຈຶ່ງ
ຖາມວ່າ ນ້ຳໄປກະທຳດ້ວຍ ນັ້ນທີຍັກຈຶ່ງຕາຍໄປນັ້ນຈາ ເມື່ອນນາງທິພພະ
ໂສດຈຶ່ງຂານວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້າກໍໄປບອກສອນໃຫ້ນັ້ນຂັບແລພ້ອນນັ້ນກໍຂ້າແລ
ຄັນວ່າຜູ້ຂ້ານບອກສອນໃຫ້ນັ້ນແລ້ວ ນັ້ນກໍລວດເອົານົ້ວມືແຫ່ງນັ້ນຊີ້ຂມ່ອມນັ້ນແລ້ວ
ນັ້ນກໍລວດຕາຍພໍນັ້ນເອງກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາໂອຍະສວນຈຶ່ງກລ່າວວ່າດູຣາ

---

๑ ຄວນເປັນ " ເມື່ອນັ້ນນາງທິພພໂສດຈຶ່ງກລ່າວວ່າ ຖ້າວ່າເຈົ້າຣັບຂ້ອຍເຂົ້າເປັນເມັ່ງເຈົ້າ
ແທ້ດ້ວນັ້ນ"

นาง ม็างนางไปขับแลฟ้อนใส่สิ่งใด ภูพระอิงปากเหับมากมักแล นางจ๋า๑
ออกไปขับแลฟ้อนให้ภูพระอิงเหับก่อนเทื้อ เมื่อนั้นนางทิพพะโสดได้ยิน
พระยาไอยะสวนกล่าวสันนั้น นางจ๋าออกไปขับแลฟ้อนให้พระยาเหับแท้
ทั้นแล ถันว่าพระยาไอยะสวนได้เหับนางทิพพะโสดขับแลฟ้อนสันนั้น
พระยากมิใจอันภระสันภับดอมสงๆขับเป้นอันม่วนมากมักน้ำภิเลสสา" ภัน
มะถุน"๒ แท่างพระยาไอยะสวนกโหูออกบ่ขาดสายทั้นแล เมื่อนั้นนาง
ทิพพะโสดกเหับน้ำภิเลสสาภามมะถุน แท่างพระยาโหูออกเป้นอันมาก
อันหูายสันนั้น นางจ๋าถนิงใจวา ส่วนถ้วยน้ำภิเลสสาภามมะถุนแท่างท้าว
พระยานี้กบ่ถวนให้ติกเสังในทิ่ใดทิ่นั้งนั้นแลกท่อนภูเอาวัตถุอันใดอันนึ่ง
มาใต่างรับเอา จ๋าถวนขะแล ถันว่านางถนิงใจสันนั้นแล้วนางจ๋าเอาถุมา
ใต่างรับกลอกได้หูายถุแท้กิหิแล ถันว่านางทิพพะโสดใต่างเอาน้ำสุภภะ
แท่างพระยาได้แล้ว นางกถือเอาน้ำสุภภะอันนั้นทะยานไปทิ่วจุมพูทิบทั้ง
มวนกจ๋าเหับนางภิตตะธาดธาตุเทวี อันไปธิบเลอท้าวพระลิจันถือภายาย
ว้าวตายอกทั้ง ๒ เบื้องไปงอนหางายปู่ใต้ริมไม้เกือตั้นนึ่ง อันมีหมากหุ้ง
ติกลิงใส่ปากจ๋าก็นกินทั้นแล ถันว่านางทิพพะโสดเอาน้ำภิเลสสาภาม
มะถุนแท่างพระยาไอยะสวนไปธอกแล้ว นางจ๋าเอาน้ำภิเลสสาภามมะถุน
ไปถอกใส่อิงถะทิ่ลับ๓ แท่างนางผู้นั้นถุนึ่ง เอาใส่ปากแท่างนางผู้นั้นถุนึ่ง
กลอกหมิกสังน้ำทั้งหูายทั้นแล เมื่อนั้นนางภิตตะธาดตายอกได้ยินสงๆ
ถินเอาน้ำมาถอกใส่อิงถะทิ่ลับแท่างถินกับทั้งมาใส่ปากสันนั้น นางกลอก
ก็นกินแล้วนางกถนิงใจว่า ส่วนถ้วยถินผู้มาภะทำสันนี้กบ่ใช่บุถละผู้ใดผู้
อื่นร้อยว่าท้าวสังถิบอันเป้นผัวแท่างภูใต่ตามมาเหับภูแล้วแล ทำบ่สิ่งใส
ขะแล ผัวาแมนบุถละผู้อันบ่หายวาจภตอางบาบอิงถะทิลับแลัวแลเอา
น้ำมาถอกใส่ปากให้ภูกินสันนี้แล ถันว่านางภิตตะธาดตายอกถนิงใจสันนี้
แล้ว นางกเอื้นหาถ้วยถำว่าข้าแก่เจ้าสังถิบผัวธักผู้ข้าเธีย เจ้าภูมาภะ
ทำตามถอางผัวถอางเมีง เทื่อนี้กมาต่างแต่เภ้าแท้บ่ เป้นดั่งลืเจ้าภูจ๋าเอา

---

๑ "จ๋า" ถวนเป้น "จ๋า"
๒ ในใบลานจานก่ำฆูน "ภามมะถุน" ผูก ๒ มัด ๔ หน้า ฉิฉิ
๓ ใบลานฆูน ทิ่ธับ

ນ້ຳມາຖອກໃສ່ອີງຄະທີ່ລັບແລ້ວແລຫນີໄປທີ່ໃດກໍຂ້າເດ ນິຄຄາວ່າເຈົ້າກູມາເຫັນຕາ
ຜູ້ຂ້າບອດເສັ່ງສັນນີ້ ເຈົ້າກູມາກະທຳຕາມຄອງຜົວຄອງເມັ່ງແລ້ວແລປຣະວາງຜູ້ຂ້າ
ຫນີເສັ່ງກໍຂ້າລີ ສ່ວນດ້ຳຕາຜູ້ຂ້າບອດສັນນີ້ ກໍບ່ໃຊ່ບອດດ້ວຍເຫດອັນອື່ນແທ້ນາ ກໍ
ທຳບອດດ້ວຍເຫດອັນໄດ້ໄປຣິບເລວທ້າວພຣະລີຈັນກັບດອນເຈົ້າກູດອກນາ ບັດນີ້ເຈົ້າ
ກູມາເຫັນຜູ້ຂ້າເປັນອັນຮ້າຍເລ້ວຫນີ ເຈົ້າກູມາເຫັນຜູ້ຂ້າເປັນອັນບໍ່ດີເລ້ວປຣະວາງບໍ່
ຄຶດເມື່ອແຂນຊອກວ້າງປົ່ນເປັ້ງບໍ່ຄຶດເມື່ອຄອງຜົວຄອງເມັ່ງແຕ່ເກົ່າ ບໍ່ຄຶດເມື່ອນ້ອງ
ຈູບເຈົ້າຊົມຮັກ ບໍ່ຄຶດເມື່ອເຈົ້ານັ່ງຕັກນົ່ງເບົ່າ ບໍ່ຄຶດເມື່ອເຈົ້ານັ່ງເພົ້າຕົນນ້ອງໃນ
ແທ່ງຫ້ອງຫໍ່ຄຳນັ້ນນາ ເມື່ອນັ້ນນາງທິພພະໂສດໄດ້ຍິນນາງກົຕຕະຣາດກລ່າວສັນ
ນັ້ນ ນາງຈົ່ງຂານຕອບວ່າ ດູຣານາງເຮີຍເຮົານີ້ບໍ່ແມ່ນຜົວເຈົ້ານາງດອກນາ ເຮົານີ້
ຊື່ວ່ານາງທິພພະໂສດລຸກແຕ່ເຂົ້າບຸຄັນທອນພຸ້ນມາແລ ເມື່ອນັ້ນນາງກົຕຕະຣາດ
ຈົ່ງຖາມວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ໃນເມື່ອເຈົ້າກູເປັນຜູ້ນົ່ງ ເປັນດ້ວຍຈົ່ງມາກະທຳນາງ
ຕ່າງໆແກ່ຜູ້ຂ້າ ເໝືອນດ້ັ່ງຜູ້ຊາຍນັ້ນເດ ເມື່ອນັ້ນນາງທິພພະໂສດຈົ່ງຂານວ່າ
ດູຣານ້ອງເຮີຍ ພີ້ກໍເຫັນນ້ຳສຸກກະ ແທ່ງພຣະຍາໄອຍະສວນໂຫຼອອກມາກຄາມ
ຫຼວງຫຼາຍ ເຮົາຈົ່ງເອົາມາຖອກໃສ່ ອີງຄະທີ່ລັບແທ່ງນາງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເຂ້ຳ
ປູກລູກຫຼານເມື່ອໜ້ານັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງທ້າວສັ່ງຄົບອັນເປັນຜົວແທ່ງນາງນັ້ນ ທ້າວ
ພຣະລີຈັນໄປເອົາທ້າວພຣະລານມາບົ່ງທະນູສິນໃສ່ພົ້ນຕົນຕາຍໄປເສັ່ງແລ້ວ ນາງ
ປ່າໄດ້ຄອງເຫັນໜ້າຜົວແທ່ງນາງຈັກເທື່ອນັ້ນເທົ້ານ ຄັນວ່ານາງທິພພະໂສດກລ່າວ
ສັນນັ້ນແລ້ວ ກໍລວດທະຍານຄືນເມື່ອເຖິງພຣະຍາໄອຍະສວນໃນຍອດເຂົາບຸຄັນ
ທອນພຸ້ນແລ້ວ ພຣະຍາໄອຍະສວນ ຈົ່ງເອົາໄໝ່ພິນໂຍທາໃຫ້ແກ່ນາງນີ້ປຣະ
ຫານໃກດນ່ຶ ເພື່ອໃຫ້ຕອບຄຸນອັນນາງໄດ້ຂ້ານັ້ນທີ່ບັກຕາຍນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງ
ກົຕຕະຣາດໄດ້ຍິນຄຳນາງທິພພະໂສດກລ່າວວ່າ ທ້າວສັ່ງຄົບຕາຍແລ້ວດ້ັ່ງນັ້ນ
ນາງຈົ່ງມີທຸກໂສກແລ້ວແລຮ້ອງໄຫ້ ມີສຽງອັນເນ້ືອງນັ້ນສນັ່ນກ້ອງໄປເຖິງທ້າວ
ພຣະລານ ອັນຢູ່ໃນພາສາດທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານໄດ້ຍິນສຽງໄຫ້
ອັນນັ້ນເຈົ້າຈົ່ງອອກຈາກພາສາດໄປລ່ຳລີ້ງດູ ກໍຈົ່ງເຫັນນາງກົຕຕະຣາດນ້ີຕາອັນ
ບອດໄຫ້ຢູ່ໃນຣິ້ມໄມ້ເດື່ອທີ່ນັ້ນ ເປັນອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມນາກນັກ ເຈົ້າຈົ່ງຖາມວ່າ ດູ

ธาบางเรียเจ้าบางมาแต่ที่ใดจึ่งมีตาอันบอดแล้ว แลมานอนร้องไห้ปู่หาที่เผิงที่อาไสบ่ได้นั้นจา เมื่อนั้นบางกิตตะธาดจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูผู้ข้าลุกแต่เมื่อวานสี่พุ้งมาธิบเลวท้าวพระลิจัน กับดอมผิวผู้ข้าชื่อว่าท้าวสังถิบนั้นก่ข้านา ส่วนถั่งท้าวพระลิจัน ก่เอิาดาบสิถันไฉมาแหงตาผู้ข้าก่ลวดบอดเสังทัง ๒ เบื้องก่ข้านา เจ้าภูปู่ในที่นั้นยังผาดิดเหันท้าวสังถิบ อันเปันผิวแห่งข้าแถ่ลิ เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งกล่าวว่า ดูธาบางเรีย ส่วนถั่งท้าวสังถิบอันเปันผิวแห่งบางนั้น เธาพี่ผู้ชื่อว่าท้าวพระลามก่ได้ยิงทะบูสินใส่ตายแล้วแล บัดนี้บางจักกะทำถั่งลิก่พี่จา เมื่อนั้นบางกิตตะธาด จึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูผิวผู้ข้า หามตายเสังแท้ถั่งนั้น เจ้าภูจึ่งปันปอตาผู้ข้าให้ดีแถ่ก่ข้าเทิ่น เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งกล่าวว่า พัทเทดูธาบาง ผีว่าเธาพี่หากปันปอตาบางดีแล้วถั่งนั้น บางจักเอาอัตถุเข้าของอันใดมาให้เปันเถื่องจ้างเธาพี่นั้นจา เมื่อนั้นบางกิตตะธาดจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู หากปันปอให้ตาผู้ข้าดีแท้ถั่งนั้น ผู้ข้าบมสางตอบถุนเจ้าภูก่ข้าแล ก่หมดแตบุ่งหมอบข้าดสาดผมหางตอบถุนเจ้าภูนั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยินคำบางกล่าวสันนั้น เจ้าจึ่งรอาบอาถิมเป่าพิ้นตาบาง ๖ ที มี ที่แล้ว ตาบางก่ลวดดีรุ่งแจ้งเหมือนถั่งเก่าแล้ว บางก่ลุกมาจากบ่อนบอนแห่งติน มาอุ้มเอาท้าวพระลามมาบ้วงตักแล้ว บางจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าอ้ายเธีย ในเมื่อเจ้าอ้ายมาปันปอ ให้ตาข้าผู้น้องดีสันนี้แล้ว ข้าผู้น้องก่บ่มีสางตอบถุนเจ้าภูก่ข้าแล เจ้าภูจึ่งเอาตัวผู้ข้าไปใช้ชาวตินมีแห่งเจ้าภูก่ข้าเทิ่น เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งขาบว่า ดูธาบางเธีย เธาพี่ก่บ่เอาสังกับดอมบางดอกแล้วบางเธีย เธาพี่ก่บ่[1] ถืดเหันเปันไปอีกภูบางบาง อันได้พัดพากจากบ้านเมืองมามีตาอันบอดเสังสันนี้ เธาก่ไผดผายให้เปันคนรู้ดีกับดอมเพื่อนดอกบา เมื่อนั้นบางกิตตะธาดจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ผีว่าเจ้าภูบ่เอาสังกับดอมผู้ข้าถั่งนั้น เจ้าภูจึ่งติกแต่งบ่อนปู่บ่อนกิน แลเข้าน้ำไผดูนะอาหางให้แก่ข้าเสังก่อนแล้ว เจ้าภูจึ่งหนีเมื่อก่ข้าเทิ่น ในเมื่อผู้ข้าจัก

---

๑ "บ่" ควนตัดออก

ແຄ່ວວອນໃຫ້:ຈ້ຳກູນອນດອມຜູ້ຂ້າໄດ້ລຸກເຕົ້າຫຼານເຫຼັນສິບໄປເມື້ອໜ້າ ຜູ້ຂ້າກໍ
ປ້ານຂຶ້ນະເຣງຕິດແປດເຈ້ຳກູຝັນອັນດູຮ້າຍລັກອາບນາກນັກກໍຂ້ານາ ເມື້ອນັ້ນ
ທ້າວພຣະລາມໄດ້ຍິນຄຳນາງກົຕຕະຣາດເວົ້າສຸດສວຍໄປນາ ເຈ້ຳກໍບໍ່ປາກບໍ່ຈາ
ດ້ວຍ:ຄ້ອຍຄຳອັນໃດອັນນຶ່ງ ເຈ້ຳຈຶ່ງສູ່ຊຸມນາງດ້ວຍຄອງສິງສານ ມີປຣະໜານ
ມີ ທີ່ແລ້ວ ນາງກໍລວດທຣົງຄັພພະລຸກທັ້ງແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງຊັກ
ປືນສອນໃສ່ແຜ່ນດິນແລ້ວ ກໍລວດບັງເກີດເປັນຜາສາດຫຼັ້ງນຶ່ງ ເປັນອັນດີອັນງາມ
ນາກນັກ ມີທັ້ງເຂົ້ານ້ຳໃໝຊຸນະອາຫານ ແລເສື້ອສາດອາສສນາ ເຄື່ອ:ງລວດ ເຄື່ອງ
ປູ ບໍ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ແລ້ວເຈ້ຳກໍໃຫ້ນາງຂຶ້ນປູ່ທີ່ນັ້ນຜູ້ດຽວແລ້ວ ເຈ້ຳກໍຊ້ຳໄປສູ່
ຊຸມກັບດອມນາງຜູ້ນັ້ນນາກນັກແລ້ວ ເຈ້ຳກໍເລີກລາໜີຈາກນາງເມື້ອຫາທ້າວພຣະ
ລັກແລນ້ານະນີກາບທັ້ງແລ ໃນເມື້ອທ້າວພຣະລາມໜີໄປແລ້ວ ນາງກົຕຕະຣາດ
ຈຶ່ງຄນຶ່ງໃຈວ່າ ໂອນ໋ກູນີ້ເໝືອນດັ່ງໄມ້ໃກ້ທາງ ທ່ໍລອນຖາກໃກ້ປາກທ່ໍລອນຈາ
ພໍ່ແຕ່ເປັນສະນຫາຊູ້ແກ້ວ ເຮົາກໍຊຸມຈຸບແລ້ວໜີໄປແລ໋ ໃນເມື້ອກູຈັກຄືນໄປ
ເມືອງກາສີອັນເປັນທີ່ປູ່ແຫ່ງກູດັ່ງນັ້ນ ກູກໍປ້ານກົວທ້າວພຣະລິຈັນຈັກກະທຳຮ້າຍ
ແລຂ້າຟັນກູໃຫ້ຕາບແທ້ດີຫຼີ ແລ ບັດນີ້ກູກໍຈັກປູ່ໃນທີ່ນີ້ຕາມບຸພພະກຳເວນແຫ່ງກູ
ກ່ອນເທີ້ນຄັນວ່າລູກກູເກີດມາມີບຸນຍະສົມພານ ກູກໍຈັກຫວັງເພິ່ງບຸນລູກແຫ່ງ
ກູນັ້ນເທີ້ນ ຄັນວ່ານາງຄນຶ່ງໃຈສັນນີ້ແລ້ວ ນາງກໍລວດປູ່ໃນທີ່ນັ້ນນານໄດ້ ๑๐
ເດືອນແລ້ວ ນາງຈຶ່ງປຣະສູດໄດ້ລູກຊາຍຜູ້ນຶ່ງຊື່ວ່າ ຄວັນເທົ້າຟ້າອັນມີເຕຊຣິທ
ທິແລບຸນຍະສົມພານອັນນາກຫນັກແລ ໃນເມື້ອທ້າວພຣະລາມໜີຈາກນາງກົ:ຕະ
ຣາດໄປແລ້ວເຈ້ຳທັ້ງ ๕ ກໍພ້ອມກັນຂວີ້ນ້ານະນີກາບໄປຕາມປ່າໄມ້ດົງ
ດອນທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນເຈ້ຳທັ້ງ ๕ ກັບທັ້ງນ້ານະນີກາບກໍໄປດ້ວຍອັນລຳດັບ
ປາໄມ້ໝູດອບທັ້ງນວນເຈ້ຳກໍໄດ້ຍິນສຸງນິກກໍ໋ແລ ນິກເຮົາກາເວົ້າແລນິກຈອກເຕັ້ນ
ຂອກຂ້າງຫົນທາງ ມີທັ້ງນິກນາງແລນິກເຈົ້ານ໋ແລນິກຖ້ວຍຸ້ມລ້ວແລເປັ:ປ່ອງເຈ້ຳກໍ
ເດີນເທດທ່ອງ ນັກຄາເຈ້ຳຫຼຽວໄປນາເມື້ອໜ້າ ກໍຈຶ່ງເຫັນໄກ່ປ່າ ແລນິກບູ:ບິນ
ຂຶ້ນສູງນິກເອ່ນ ເຈ້ຳກໍຄຶດຄ້ຳແຄ້ນໃນທ້ອງ ຄຶດເຖິງພຣະດວງຕາແຈ່ມເຈ້ຳ ກໍ
ຈຶ່ງເປັນໂສກເສ້ົາໝ່ອງໃຈ ມີທັ້ງໜາໃນແລໜາຈອກ ຮ້ອງຈ້ອກໆແຄມຊຸ່ນ ເຈ້ຳ

ภໍทุภเรธิบหาลูภ เลิบ ร้อๆภูภหาผัๆมีหัๆฝูๆบ่าๆเจ้ๆแภมบ๊ๆ เจ้าภໍให้เกือภภ๊ๆเผิามิอ มีหัๆบิภถือแลบิภแขภ เค้าแขภพ้ๆๆๆอถอาบ มีหัๆเสื้อลายแลเสื้อขาว ซุถออภป่ๆอๆอ้อใหบ มีหัๆแลบไมบแลแรถซ้าๆเหม็อบ ปากภอ้าๆภละหิๆเผิบ เจ้าภໍเลิบทุภร้อๆให้ถึถเผิๆบ้อๆบาถให้สิถาเจ้าภໍ ทูๆอไปมาทุภภ้ำภໍจิๆเผิๆแม่บ้ำถุๆถาเจ้าภໍทูๆอไปมาเผื้อหน้า ถึฟ้าก่อมถืบภมีแล เผื้อบั้นเจ้าห้ๆ ๕ พระอิๆ ภับหัๆม้ามะนีภาบ ภໍพาภับเชิาใแถมน้ำหีบั้นแล้ว ภໍลอถพ้อมภับลิๆอาบน้ำล้ๆๆเรื่อ[๑] สิใถบໍระบวบแล้ว ห้าวพระลักพระลามจิๆขึ้นขี่ม้ามะนีภาบหะยานไปก่อบแล้ว ห้าวพระลิจับภໍลอถหะยานไปตามหูๆหั้บแล เผื้อบั้นห้าวทุลละมาน จิๆอู้มเอิานาๆ แพๆสิอับเป้นแม่แห่ๆถืบหะยานไปตามหูๆห้าวพระลิจับแล้ว ภໍลอถพั้น แม่น้ำมะหาสมุถไปเถิๆเภาะถอบอับเป้นหี่ยู่แห่ๆห้าวพระลิจับ ถือว่าเผื้อๆ ภาสิบั้บแล้ว เจ้าห้ๆ ๖ ภໍพาภับลิๆเถิๆแผ่นถืบแล้ว ภໍพ้อมภับบิภย่างไปตามปิภกะถิหั้บแล เผื้อบั้นห้าวพระลักพระลามภໍหอิๆม้ามะนีภาบ ห้าวพระลิจับไปเถิๆท่ำภาๆเผื้อๆแล้ว ถืบหัๆหูๆอบภໍทูๆอบหับเจ้าห้ๆ ๕ ภับหัๆม้ามะนีภาบไปเถิๆแล้ว เอิาภໍพ้อมภับมารับมาต้อบแล้ว แลแห่แหบไปบ่อาถจักบับอ่างใด้ บาๆพ่อๆขับบาๆพ่อๆพ้อบถิถสิติเป้า ฝูๆหมู่สาวหนุ่มเหๆ้าแลซายธาม เอิาภໍไปตามภับชิมชื้น เอิาภໍหั้บๆๆพ้อมชิมหิอ บาๆพ่อๆปากเผิามิอถอมฮู้ บาๆพ่อๆย่างอุเอื้อถอมซาย บาๆพ่อๆเอ้าปีปาย สอบสูถ ใอบໍเจ้าหาๆรูถปอมขาๆพี่เรีบ พี่ภໍขໍร่วมหาๆเสั้บเก้า พี่ภໍขໍสักเห้ารอบถวาย พี่ภໍขໍหูบบายชื้นสวถ พี่ภໍขໍหูภหบวถขิบเผอ ป่าใด้ร้อๆแซวๆเถิบป่าว พี่นี้เป้นบ่าวน้อบนิภถิว เหับหมู่ถิอหูบต้อๆ เหับหมู่บ้อๆหูบตำ เจ้าถำนำลิๆหอภ พี่ภໍขูถภอภเค้าให "พี่ภໍขໍใภว"[๒]

---

๑ ใบลานจานก่ำฆบ "เหื่อ" ผูภ ๖ มัถ ๔ หน้า ๔๔

๒ ใบลานจานก่ำฆบ "พี่ภໍขๆบอบใภว" " ผูภ ๖ มัถ ๔ หน้า ๔๕

ອູ່ນ້ອຍ ບາໄດ້ປາກຈ້ອຍໆດູດາຍແດ່ເນີ ເອີ້ງນາກົ້ງເກືອກ ນ້ອງນີ້ເຊື້ອຕຸນເຕົ້ອກ ໄມ້ພາງ ນ້ອງນີ້ຄົນຄ້ຽງບາງ "ເຈ້ົາຄ່ອງ"[๑] ເຈ້ົາຣີບນາວ່ອຍຕ້ອງໜ້ົງພອງເຈ້ົາ ຣີບນາຕີກອງໜ້າຫຸ້່ນ ເຈ້ົາຣີບນາກົ້ງຊຸ້່ນ[๒] ແອບປາ ເຈ້ົາຣີບນາລຸບຄ່ວ່າໜາກ ຫູ້ອກ ເຈ້ົາຣີບນາອຸ້່ນກອກເຊີຍຊົ່ມທ່ຽະເນີ ວ່ານ້ົ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຮົາກໍພ້ອມກັນຫົວ ຫົກໆຫົວແຫກໆ ເວ້ົາກອກແກກເມົ່ານົ່ວ ເວ້ົາທ້ົ່ງຫົວສ່ຽງເຈ້ັ້ຍ ບາງພ່ອງຫົວອາ ເຫົ້ຍເນ້ົ່ອງນັ້ນກໍ່ມີແລ ເມ້ົ່ອນັ້ນເຮົາກໍແຫ່ແຫນທ້ົ່ວພຣະລັກພຣະລາມແລນ້ົ່ານະ ນິກາບ ກັບທ້ົ່ງທ້ົ່ວຫຸລະນາງທ້ົ່ງສອງແມ່ລູກ ໄປຮອດໄປເຖ້ົ່ງພາສາດທ້ົ່ວ ສ້ົ່ງຄືນແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນຂ້ຶ້ນສູ່ພາສາດຫ້ົ່ງນັ້ນທຸກແຫ່ງທຸກພາຍກໍ່ມີແລ ເມ້ົ່ອນັ້ນ ທ້ົ່ວພຣະລີຈັນຈ້ົ່ງມອບເວນເຄນນາງສນົ່ນ ແຫ່ງທ້ົ່ວສ້ົ່ງຄືນໃຫ້ແກ່ທ້ົ່ວພຣະ ລັກພຣະລາມບ່ໍ່ເສສສລໍ ແລ້ວກໍຊ້ຳ່ມອບບ້ານເວນເມ້ົ່ອງໃຫ້ແກ່ເຈ້ົ່ານ້ົ່ງທຸກແຫ່ງທຸກ ພາຍທ້ົ່ງແລ ເມ້ົ່ອນັ້ນທ້ົ່ວພຣະລັກພຣະລາມກໍ່ບູທ່ານ້ົ່ງເຊີຍຊົ່ມສ່ວສນົ່ນແຫ່ງ ທ້ົ່ວສ້ົ່ງຄືນ ເຂົ່ານ້ົ່ງກໍເອ້ົ່ານ້ົ່ງກ່ຈ້ົ່ບນ້ົ່ານ້ົ່ວນ ເຂົ່ານ້ົ່ງກໍ່ປູ່ປ່ານ້ົ່ານ້ົ່ວເວ

ขั้นแล เจ้าน้องจิ่งแต่งลิพิบมะหิลละโยหาไปกับกอม เราพี่ให้รอดให้เถิงเมืองอินทะปะถวนะถอนที่นั้นแล้อ เราทั้งหลายจิ่งพ้อมกันจักเติบลิพิบโยหามาโรมทุกพายแล้วเราทั้งหลายจิ่งพ้อมกันไปเห้าอันเฮ็น เมื่อนั้นท้าวพระลิจันจิ่งขาบทูนท้าวพระลามว่า เหวะอ้าแก่มะหาอาฉเจ้าใบเมื่อนางสีดาอาฉเหวิแห่งเจ้าภูไปตักเมืองลังกา ใบกาละยามใด เจ้าภูจิ่งจักไปรบเลอเอาใบกาละบัดนี้กอข้าจา เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งกล่าวว่า ดูราเจ้าน้องเรีย ใบเมื่อเราได้พักพากจากนางสีดาอาฉเหวินั้น พระยาอาพพะนาสอนกมาลักเอานางหนีไปแต่ปางก่อนพุ้น เราจิ่งใต่ตามมานำนางสีดา เราจิ่งได้มาพบพี่ท่านทั้ง ๒ พี่น้องรบเลอกันใบทินทางที่นั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลิจัน(จิ่ง)ขานว่าโดยๆว่าดั่งนั้นแล้อ เจ้าจิ่งจักเติบพอกน้อยว่า ดูราท่านพอกน้อย ท่านจิ่งไปบอกเติบลิพิบโยหามาโรมทุกแห่งทุกพายเห้าอันเฮ็น เมื่อนั้นพอกน้อยได้ยินท้าวพระลิจันมีพระอาฉาจนาสันนั้นแล้อ มันกอจับเอาถ้อยจูมคำหม่อยน้ำได้แล้อมันจิ่งลื่นขวิ้มว้าถิบไปจักเติบถินทั้งหลายหัวทุกแห่งทุกพาย ว่าดูราท่านทั้งหลายเรียบัดนี้ท้าวพระลิจัน กมีพระอาฉาจนาให้เรามาตีถ้อยร้องป่าวถินทั้งหลาย ให้ถึกแต่งห้างดาถินทุกถินๆ นั้นเฮ็น ส่วนดั่งท้าวพระลักพระลามกับทั้งท้าวพระลิจัน กอจักไปรบเลอเอานางสีดาในเมืองลังกาที่นั้น เจ้าทั้งหลายจิ่งพากันไปโรมในอาฉถองหัวทุกถินๆเห้าอันเฮ็น ถันว่าพอกน้อยตีถ้อยร้องป่าวจักข่าวแก่ชาวเมืองสันนั้นแล้วพอกน้อยจิ่งถิบม้ามาเถิงผาสาดแล้อมันจิ่งขาบทูนท้าวพระลิจันว่า เหวะข้าแก่มะหาอาฉเจ้า ใบเมื่อเจ้าภูมีพระอาฉาจนาใส่หัวผู้ข้าให้ไปเติ้นป่าวลิพิบมะหิลละโยหามาโรมกับสันนั้น ผู้ข้ากอไปบอกเติ้นตามพระอาฉาจนาทุกแห่งทุกยแล้วกอข้าแล เมื่อนั้นท้าวพระลิจันจิ่งขานว่าเอิ[illegible]ดั่งนั้นแล้วกอลอด

ปู่บ่ปากทั้นแล ฝ่ายนั้นชาวบ้านชาวเมืองทั้งหลายได้ยินคำพวกน้อยมาถึ
ถ้องร้องบอกเถิงสับนั้น เขาจึ่งพ้อมกันถึกแต่งห้างดาบอระบวนแล้วกำพา
กันไปหู้ห้างเข้ามาโรมเต้มล่วงคุ้มทั้งมวน อันจักกันบะบานับอ่านดูได้อักโข
เพนีบึ่งกมีแล ถับว่าลีพินมะหิลละโยหาทั้งหลายมาโรมกันหมิดสั้งแล้ว
ท้าวพระลามจึ่งบอกม้ามะนีภาบว่า ดูราท่านม้ามะนีภาบแก้วท่านจึ่ง
ไปนีระมิดเปันชะเพา ประหนานจักหมิดลีพินมะหิลละโยหาทั้งหลาย
ฝูงนั้นเทื่น เมื่อนั้นม้ามะนีภาบจึ่งขานว่าเอิ้ๆ อ่าถั้งนั้นแล้ว เจ้าจึ่งทะ
บานไปเถิงแถมฝั่งน้ำมะหาสะมุดแล้ว เจ้าจึ่งนีระมิดเปันชะเพา มีประ
หนานว่าได้โภดเหนื่อมแล้ว ม้ามะนีภาบจึ่งทะบานถืบมาเถิงผาสาดแล้ว
เจ้าจึ่งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ใบเมื่อเจ้าภูบอกให้ผู้ข้าไปนีระมิดแต่ง
แปงชะเพาว่าถั้ง (นั้น) บัดนี้ผู้ข้าก็ไปนีระมิดแต่งแปงไว้บระบวนแล้ว
ผู้ข้าจึ่งหืบถืบมาบอกเจ้าภูใบภาละบัดนี้แล เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยิน
ม้ามะนีภาบกล่าวสับนั้นแล้ว เจ้าก็มีใจอันชื่นชื่นบึงถืมากนักแล้วเจ้าจึ่ง
เอ็นสั่งนางสนมทั้งหลาย อันท้าวพระลีจันมอบเวนเถนให้แก่ถืนว่า ดูรา
นางเรีย บัดนี้เราพี่ก็จักเอาลีพินมะหิลละโยหาเมืองเมืองอินทะปะถะ
นะถอน เพื่อว่าจักไปธิบเลอเอานางสีดาในเมืองลังกาทีนั้นแลนางสนม
ทั้งหลายจึ่งพ้อมกันก่อยปู่ถืทุกถืนๆ ท่านี้ว่าถั้งนั้น เมื่อนั้นนางทั้งหลายได้
ยินท้าวพระลามกล่าวว่า จักไปธิบเลอเอานางสีดาว่าถั้งนั้นเขาจึ่งพ้อม
กันว่า ไฮน้องข้าแก่เจ้าภูเรีย ส่วนถั้งฝูงข้าทั้งหลายนี้นา เกิดมาในชาถินี้ก็บ่
มีอิดถะทีลับอันเลิด อันล้วนถ้วนสมีเหมือนถั้งนางสีดานั้นแลน้ำ เมื่อนั้น
ท้าวพระลามจึ่งกล่าวว่า ดูรานางทั้งหลายเรีย เหตถั้งลืนางทั้งหลายจึ่ง
กล่าวว่า[๑] ส่วนถั้งฝูงข้าทั้งหลายเกิดมาในพาวะชาตถีอันนี้ มีอิดถะทีลับ
ก็บ่เลิงล้วนถ้วนเหมือนถั้งนางสีดานั้นจา มีถละว่านางทั้งหลายมักใส่ปาก
ให้ภูพระอิงหนีเสันนั้นลี รู้ว่านางทั้งหลายมักใส่ปากให้ภูพระอิงปู่นั้นจา
เมื่อนั้นนางทั้งหลายจึ่งพ้อมกันกล่าวว่า เหอะฝูงข้าไหว้เจ้าภูใบเมื่อฝูงข้า
ทั้งหลายกล่าวถ้อยคำมีสัพพะอะ[๒] ปานสันนี้ แล้วแลมักใส่ให้เจ้าภูหนีจาก

---

๑ จบผูก ๖ มัด ๔

๒ ถอนเป้น "สะพ[illegible]ะ"

ກໍບໍ່ມີກໍຂ້ານາ ຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍກໍທໍ່ພາກັນກລ່າວວ່າໃອ່ເຮົາທັ້ງຫຼາຍເກີດມາໃນ
ພາວະຊາຕຕິອັນນີ້ກໍບໍ່ມີເຄື່ອງຜູ້ຍິງ ອັນຈັກໃຫ້ເພິ່ງໃຈຜົວເໝືອນດັ່ງນາງສີດານັ້ນ
ກໍມີແລນໍ ຜົວເຮົາຈົ່ງຈັກໜີຈາກເຮົາໄປຫານາງສີດາແລເດວ່າດັ່ງນັ້ນກໍຂ້ານາ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮານາງທັ້ງຫຼາຍເຮີ ໃນເມື່ອເຮົາພຣະ
ອົງໜີຈາກນາງທັ້ງຫຼາຍໄປຫານາງສີດານັ້ນ ເຮົາກໍບໍ່ຄຶດໃຈວ່າເປັນສັງຄອກນາ
ເຮົາກໍທໍ່ຄຶດໃຈວ່າສ່ວນດັ່ງນາງສີດາຜູ້ນັ້ນ ກໍເປັນແມ່ງກິກເປັນເຄົ້າແຫ່ງກູແທ້ນາ
ກໍທໍ່ຄວນໄປເອົານາງສີດາ ຜູ້ນັ້ນມາເປັນນາງເທວີແຫ່ງກູຈົ່ງຄວນແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນ
ຄອກນານາງເຮີ ເມື່ອນັ້ນນາງທັ້ງຫຼາຍຈົ່ງພ້ອມກັນກລ່າວວ່າເທວະຝູງຂ້າໃຫວ້
ນະຫາຣາຊເຈົ້າພິວ່າເຈົ້າກູຄຶດໃຈວ່າສັນນັ້ນ ກໍຊອບກໍແມ່ນແທ້ແລ ທໍ່ວ່າຝູງຂ້າ
ທັ້ງຫຼາຍເກີດມາໃນພາວະຊາຕຕິອັນນີ້ ກໍອຸປປະມາເໝືອນດັ່ງເຂົ້າໄຮ່ເຂົ້ານາອັນມີ
ຝົນບໍ່ຕົກເລີງລ້ວນຖ້ວນສເມີດ້ວງນັ້ນ ຍາມເມື່ອຝົນຕົກລົງມາຮວາຍຮໍາຊຸ່ມ
ເປັນສັນນັ້ນຕົ້ນເຂົ້າໄຮ່ເຂົ້ານາອັນນັ້ນ ກໍມີຮາກແລໃບແໜ່ພອກອອກມາເປັນ
ອັນຂຽວແລດ້ວງນມາກນັກ ກໍບໍ່ທັນເປັນໜາກເປັນຮວ[1]ງພຍເລົ່າຊ້ຳບ້ງເກີດໃຄ່
ແລ້ງຂາດເຂີນບໍ່ມີຝົນ ອັນຈັກຕົກມາຮວາຍຮໍາເໝືອນດັ່ງເກົ່າກໍລວດຫ່ຽວແທ້ງ
ຫ່ຽາເຫຼືອງແມ່ນວ່ານີ້ຕົ້ນມີລໍາ ກໍບໍ່ຂຽວອ່ອນດ້ວງນເໝືອນດັ່ງເກົ່ານັ້ນແລ ອັນນີ້
ອຸປປະມາໜຸມເນື້ອໜ້ງຕົນຕົວແຫ່ງຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍດຽວນີ້ແລ ຍາມເມື່ອຈັກໃຊ
ອອກຫຼາຍກໍເປັນທີ່ກູຮ້າຍ ລັກອາຍແກ່ໂລກບໍ່ກ່ວ່າປັນຍາທິບເຈົ້າກູຮໍ່າເພິ່ງກູກໍຂ້າ
ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮານາງທັ້ງຫຼາຍເຮີຍໃນເມື່ອນາງ
ທັ້ງຫຼາຍກລ່າວະປັນບັນຫານາຍາແກ່ເຮົາສັນນັ້ນ ເຮົາພີ້ກໍຮູ້ແຈ້ງທຸກສິ່ງທຸກອັນ
ທໍ່ວ່າເຮົາພຣະອົງໜີໄປໜ້າ ກໍບໍ່ກວັດແກວ່ງຜ້າຄືນຫຼັງຄອກນານາງເຮີຍພີ້ກໍຈັກ
ໄປຣົບເລວຍາດຊິ່ງເອົານາງສີດາ ກັບຄອມພຣະບາຣາພພະນາສວນລອງດູກ່ອນ
ເທີ້ນ ນາງທັ້ງຫຼາຍຈົ່ງພາກັນປູ່ໃນເມື່ອງທີ່ນີ້ຄ່ອຍປູ່ຄືທໍ່ເນີ ເມື່ອນັ້ນນາງທັ້ງ
ຫຼາຍຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າເທວະຝູງຂ້າໃຫວ້ເຈົ້າກູ ໃນເມື່ອເຈົ້າກູໄປຣົບເລວຍາດຊິ່ງເອົາ
ນາງສີດາໄດ້ແລ້ວດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້າກູບັງຈັກຄືນມາຫາຝູງຂ້ານັ້ນລໍຮູ້ວ່າບໍ່ຄືນມານັ້ນ ກໍ
ຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮານາງທັ້ງຫຼາຍເຮີຍສ່ວນດັ່ງ
ກິຈຈະກໍາເນື້ອງນັ້ນ ເຮົາພີ້ກໍບໍ່ຕັສສາຮູ້ແຈ້ງໄດ້ແລທໍ່ວ່າເອົາແຕ່ອາກາບເກີດມາ

---

[1] ຄວນເປັນ "ໃຄ່" (ຕາມມະຫາວົ໊ງ)

พายหน้าพุ้นเป้นเห็บ ถันอ่านิภเจ้าบ่ห็ภปานิภอุมลอาบ่ห็ภไข่เหมือนถาว
ภันนั้นแล นางทัวทูายจ้าพาภันค่อยปู่ถูเทถภางอันจักเกิดมาพายหน้า
นั้นเห็บ เมื่อนั้นนางทัวทูายจ้าพ้อมภันภล่าวอ่า เทอะฝูาข้าไทอ้เจ้าภู
เธ็บ บามเมื่อฝันจักวิภภ์ไท้มืดทั่วเมืองๆ ป่าไท้เป้นขาวเห็ อางต่างพ้อย
แท้ถาย ถันอ่าถืภถิ้นอ้อยป่าได้ละถิ้นไทบ ถันอ่าถืภแลนไม้นป่าได้ละ
นิภแขภจ้าไท้จับจอถแยภเหมือนภันแท้ถาบ ถันอ่าหนาภทันเห็ อางภ์ไท้
เถือางหนาภภอภป่าไท้เป้นป้อภล้อภเขิ้นขาถมุนแต่เมิ ถันอ่าเทิางเป้นคุน[๑]
ภ์ไท้เป้นชายโสถ ถันอ่าเทิางเป้นโทถภ์ไท้โพถสมิภัน ถันอ่าพันแถน
เธ็อภ์ไท้ถืภแถนฝั่ง ถันอ่าเผ้าอี้ถั่งภ์ไท้ถืภ[๒] ก้ำขวานยาไท้แถงรวานๆ
แต่ฝูาก้ำพ้าอ์ไท้พระแผ่นหล้าภูบาแต่เมิ ว่าถั่งนั้นท้าวพระลามจ้าอาบ
ว่าเอิางค่อยปู่ถิเบิบางบิางรามหนุ่มเหน้า ยาได้ภิบอิางเผ้าเถือบ ฆ แต่เมิ ถัน
ว่าเทิางพ่ยามแลางแถถส่อางๆ ภูจักขึ้นต้นภอางติถตามเทิางต้นขามแถน
ห้วยยาได้ถือถีถ้านฟิภหวาย ยาได้ภินยอถหวายถันถาภ พี้จักถือถิาง
หนาภติถตามแลนา เมื่อนั้นนางทัวทูายจ้าพ้อมภันขานว่าค่อยไปถิเบิ
เจ้านิภถือผิวแก้วยาได้ไปห้างแร้อลืมมา ยาได้ไปไถบาลืมพ้าไท้เจ้าอัถ
ข้อางพ้าขุถปู่ป่าไท้เป้นอุบอูหางยาถ ยาบ้างบถหน้าติถต้าง ยาได้บ้างบถ
หูางไลน้อางป่าไท้ป้งมหน้าป่อางถูถาย จ้างไท้มีถิวะถวายภินสมิพาภป่าไท้
อึถปาภภิน ภอยป่าไท้ทุภ "วอย[๓] ๆ" เป้นข้างปู่ถาย ป่าไท้เป้นแม่ธ้าง
เผินมิอแต่เมิ ถันอ่าท้าวพระลามสั่งนางทัวทูายสันนั้นแล้อ เจ้าทั้ง ๒
พี่น้อางภ์ขึ้นขอิ่มม้ามะนิภาบฉะเถ็ดไปภ่มีแล เมื่อนั้นท้าวพระลักพระลาม
ไปแล้อ เจ้าจิ่างขอิ่มม้าแก้วไปตามภ่มีแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมานภับทั้างนาง
แผงสีทั้ง ๒ แม่ลูภ ภ์พ้อมภันขึ้นขอิ่มม้าแล้อแลไปตามหูางเจ้าทั้ง ฆ พระ
อิางบ่มีนางทั้นแล เมื่อนั้นไพ่พิบโยทาทัวทูาย ภ์ไทูหูางภันไปตามหูาง

---

๑ ถอนเป้น " ขุน " ในลานจานก่ำอูน " คุน " ถิภัน (ผูภ ฆ มัถ ๔ หน้า ๕)
๒ ถอนเป้น ด้าม ขวาน
๓ ในลานจานก่ำอูน " ถอย ๆ " (ผูภ ฆ มัถ ๔ หน้า ๖)

ນັ້ກໄປກິນທຸກະຄົນນັ້ນເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວຫຸລະນາງເອ້ຶນຮຸງກຫາສັນນັ້ນໃໝ່ພົນໃບ
ຫາກໍພ້ອມກັນລົງໄປເຖິງປ່າໝາກນັ້ກທີ້ນັ້ນແລ້ວ ເຂົາກໍພ້ອມກັນໄປປົດເອົາໝາກ
ນັ້ກທ້ັງອັ້ກໂຂເພນີ້ນັ້ນ ກໍບ່ໜົດບ່ສ້ັງໆໝາກນັ້ກໃນສວນທີ້ນັ້ນໄດ້ຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນ
ຄົນທ້ັງຫຼ້ັາຍກໍພ້ອມກັນຫາບຂົນເອົ້ັາ ໝາກນັ້ກໃນສວນທີ້ນັ້ນລົ້ັງມາກິນໃນທ່ານ
ເພ້ັາທີ້ນັ້ນມ້ັາກຄ້ານຫ້ັວໆຫຼ້ັາຍບ່ອ້ັາດຈ້ັກນັ້ບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ັາວຫຸລະ
ນ້ັາງກໍຊ້ັ້ຳດຸ່ງເດ້ັນໄປເມ້ືອໜ້ັາ ເຈ້ັ້ັາຈ້ັ້ັາໄປຮອດໄປເຖິງປ່ານ້ັາກພ້ັ້ັາວ ປ່ານ້ັາຕ້ັານ
ທ້ັ້ັາຫຼ້ັ້ັາຍອ້ັນມ້ັ້ັາໝ້ັ້ັາກອ້ັນດ້ັ້ັາກອ້ັນໜ້ັ້ັາ ເປ້ັ້ັນພ້ັ້ັວພ້ັ້ັອງຢູ່ເປ້ັ້ັນດ້ັ້ັງຄົນເອ້ັ້ັາຜູ້ກມ້ັ້ັກແລ້ັ້ັວ
ແລເອ້ັ້ັາໄປຫ້ັ້ັອຍແຂ້ັ້ັວນໄວ້ນ້ັ້ັນແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ັ້ັາວຫຸລະນ້ັ້ັາງຈ້ັ້ັາທະບ້ັ້ັານໄປປົດ
ເອ້ັ້ັາໝ້ັ້ັາກພ້ັ້ັາວໝ້ັ້ັາກກ້ັ້ັານທ້ັ້ັາຫຼ້ັ້ັາຍ ນ້ັ້ັາທ້ັ້ັບນ້ັ້ັາຕ້ັ້ັ້ັໃຫ້ນ້ັ້ັນແຕກມຸ່້ນພ້ັ້ັງແລ້ັ້ັວເຈ້ັ້ັ້ັາ
ຈ້ັ້ັາເກ້ັ້ັາະເອ້ັ້ັາແກ່ນໃນນ້ັ້ັາກິນຊ້ັ້ັ້ັມດູ ກໍເປ້ັ້ັນອ້ັນແຊ້ັ້ັບຫ້ັ້ັວ້ັ້ັານຫ້ັ້ັອມນ້ັ້ັາກນ້ັ້ັກຫ້ັ້ັນແລ
ເມ້ືອນັ້ນເຈ້ັ້ັ້ັາຈ້ັ້ັ້ັາໄປເມ້ືອໜ້ັ້ັາ ກໍຈ້ັ້ັ້ັາເຫ້ັ້ັນປ່ານ້ັ້ັາກ້ັ້ັອ້ັ້ັບປ່ານ້ັ້ັາອ້ັ້ັອ້ັ້ັບທ້ັ້ັ້ັາຫຼ້ັ້ັ້ັາຍບ່ອ້ັ້ັາດຈ້ັ້ັ້ັກນ້ັ້ັ້ັບ
ອ່ານໄດ້ຫ້ັ້ັນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ັນທ້ັ້ັ້ັາວຫຸລະນ້ັ້ັ້ັາງຈ້ັ້ັ້ັາໄປປົດເອ້ັ້ັ້ັາໝ້ັ້ັ້ັາກກ້ັ້ັ້ັອ້ັ້ັ້ັບອ້ັ້ັ້ັນສຸ້ັ້ັ້ັກຄ້ັ້ັ້ັາເຄ້ັ້ັ້ັອ
ນ້ັ້ັ້ັນມ້ັ້ັ້ັາກິນກໍມ້ັ້ັ້ັີຣ້ັ້ັ້ັສອ້ັ້ັ້ັນແຊ້ັ້ັ້ັບກ້ັ້ັ້ັວ່ານ້ັ້ັ້ັາກ້ັ້ັ້ັອ້ັ້ັ້ັບທ້ັ້ັ້ັາຫຼ້ັ້ັ້ັາຍ ໃນທ້ັ້ັ້ັີ່ຊຸ້ັ້ັ້ັມພ້ັ້ັ້ັູທ້ັ້ັ້ັີ່ນ້ັ້ັ້ັີ້ນ້ັ້ັ້ັ້ັ ເມ້ືອນ້ັ້ັ້ັນ
ທ້ັ້ັ້ັາວຫຸລະນ້ັ້ັ້ັາງກໍຊ້ັ້ັ້ັ້ັ

ຫຼາບບ໋ວງນັກ ເພື່ອໃຫ້ຄົນທັ້ງຫຼາບມາເຫັນຂ້າຜູ້ລູກແລ້ວແລຫ່ວຕ່ໍບຸ້ມ ໆ ແຍ້ມ ໆ ນັ້ນແລ ດ້ວຍແທ້ເຂົາກໍເຫັນລີ້ງກ້ງທັດອກໄມ້ ເຫຼ ືອຕົວເຂົາກໍນັກໄຄ່ຫ່ວຂວັນ ທ່ໍນັ້ນແລ້ວແມ່ເຮີ ຍ ຄັນວ່ານາງແພງສີແລທ້າວທຸລະມານກລ່າວເຊ ຶ້ງກັບສັນນັ້ນ ແລ້ວ ກໍລວດຄ່ໍາມ ຶ ດທັ້ນແລ ເມ ື່ອນັ້ນບ ັ ງມ ີ ເທວະບຸດຕົນ ບ ຶ ງອັນມ ີ ບ ິ ດສັກປະຣ ິ ວານໄດ້ໝ ື ນ ບ ຶ ງປູ ໃນເກາະດອນທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ທ ັ ້ ນ ແລ ສ ່ ວນດ ັ ້ ງ ເທວະບຸດຕົນນ ັ ້ ນ ກ ີ ຣ ິ ະມ ິ ດ ບ ັ ງຕ ູ ບຜ ານອ ັ ນ ດ ີ ອ ັ ນງ ານ ມ ານ ກ ນ ັ ກ ແລ ້ ວ ກ ໍ ຊ ້ ານ ິ ຣ ິ ະມ ິ ດ ເປ ັ ນ ໂ ຄ ມ ໄ ຟ ໄ ຕ ້ ປ ຣ ິ ະ ທ ິ ບ ໃ ຫ ້ ມ ີ ແ ສ ງ ອ ັ ນ ລ ຸ ກ ຮ ຸ ່ ງ ເ ຮ ືອ ງ ໃ ນ ຕ ູ ບ ຜ ານ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ທ ວ ະ ບ ຸ ດ ຕ ົ ນ ນ ັ ້ ນ ຈ ິ ງ ບ ອ ກ ເ ຕ ົ ນ ລ ູ ກ ຫ ຼ ານ ປ ຣ ິ ະ ຣ ິ ວ ານ ແ ຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ນ າ ໂ ຣ ມ ກ ັ ນ ໃ ນ ຕ ູ ບ ຜ ານ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ທ ວ ະ ດ າ ນ ້ ອ ຍ ໜ ຸ ່ ມ ທ ັ ້ ງ ຫ ຼ ານ ເ ຂ ້ າ ມ າ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ບ ັ ້ ງ ປ ູ ່ ເ ປ ັ ນ ຄ ູ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ຖ ອ ງ ຜ ິ ວ ພ ັ ງ ສ ່ ອ ງ ໃ ສ ງ ່ າ ມ ມ າ ກ ນ ັ ກ ແ ລ ້ ວ ຝ ູ ງ ໝ ູ ່ ເ ທ ວ ະ ບ ຸ ດ ນ ້ ອ ຍ ໜ ຸ ່ ມ ທ ັ ້ ງ ຫ ຼ ານ ກ ໍ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ເ ປ ່ ໍ າ ແ ຄ ນ ແ ລ ຂ ັ ບ ຟ ້ ອ ນ ບ າ ງ ພ ່ ອ ງ ໄ ປ ລ ັ ກ ຕ ້ ອ ນ ບ າ ຍ ນ ິ ມ ບ າ ງ ພ ່ ອ ງ ເ ຮ ັ ກ ສ ິ ບ ບ າ ວ ເ ປ ່ ໍ າ ປ ີ ່ ທ ຸ ກ ທ ີ ່ ພ ້ ອ ມ ໂ ຣ ຫ ົ ວ [1] ບ າ ງ ພ ່ ອ ງ ຂ ັ ບ ຖ ົ ວ ໂ ຣ ຮ ້ ອ ງ ສ ງ ່ າ ສ ນ ັ ່ ນ ກ ້ ອ ງ ທ ົ ວ ທ ຸ ກ ພ າ ຍ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ຄ ົ ນ ທ ັ ້ ງ ຫ ຼ ານ ໄ ດ ້ ຍ ິ ນ ສ ງ ່ າ ສ ນ ັ ່ ນ ເ ນ ື ້ ອ ງ ນ ັ ນ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ເ ຂ ົ າ ຈ ຶ ່ ງ ໄ ປ ຂ າ ບ ທ ູ ນ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ ລ າ ມ ວ ່ າ ເ ທ ວ ະ ຝ ູ ງ ຂ ້ າ ໃ ຫ ວ ້ ມ ະ ຫ າ ຣ າ ຊ ເ ຈ ົ ້ າ ບ ຸ ຄ ລ ະ ຜ ູ ້ ໃ ດ ໄ ປ ຂ ັ ບ ຖ ົ ວ ແ ລ ເ ປ ່ ໍ າ ແ ຄ ນ ໃ ຣ ຮ ້ ອ ງ ໃ ນ ທ ໍ ່ ກ າ ງ ດ ອ ນ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ ຂ ້ າ ຈ າ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ ລ າ ມ ຈ ຶ ່ ງ ກ ล ่ า ว เ ชิ ญ ท ้ า ว ท ุ ล ะ ม า น อ ั น เ ป ็ น ล ู ก แ ห ่ ง ต ิ น ว ่ า ด ู ธ า เ จ ้ า ล ู ก ร ั ก แ ก ่ พ ่ อ เ จ ้ า จ ึ ง ไ ป ล ิ ง ล ่ ำ ด ู ส ง ่ า ส น ั ่ น เ ม ื อ ง น ั น ก ็ พ ่ ำ เ ท ี ย ง ม ิ ค ว ร ว ่ า ค ื น ท ั ้ ง ท ว า ย ไ ป ห ู ้ น ม ะ โ ห ส ิ บ [2] ค ื บ ว ั น บ ุ น ป า ง ห ู ว า ง น ั ้ น ล ื ร ู ้ ว ่ า เ ท ว ะ ด า ม า ย ิ อ ะ เ ย ้ า เ อ ้ า เ ร า ท ั ้ ง ห ู า ย ไ ป ห ู ้ น ช ุ ้ น ม ่ อ ง น ั ้ น จ า เ ม ื อ ง น ั ้ น ท ้ า ว ท ุ ล ะ ม า น ไ ด ้ ย ิ น ท ้ า ว พ ร ะ ล า ม ต ิ น เ ป ็ น พ ่ ำ แ ห ่ ง ต ิ น ก ล ่ า ว ส ั น น ั ้ น แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง น ิ ย ะ ม ิ ด เ ป ็ น บ ่ า ว น ้ อ ย ห ุ ่ ม เ ม ื อ ก ง ้ า ง ุ ่ ม ด ี ง า ม แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง ป ร ะ ด ั บ ป ร ะ ด า เ ม ื อ ต ิ น ด ี แ ล ้ ว ม ื อ ซ ้ า ย ถ ื อ ใ ถ ม ไ ฟ ม ื อ ข ว า ถ ื อ ไ ป ต า ง ก ้ ั ง ห น ้ า แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง ย ก ย ่ า ง ย ้ า ย ไ ป เ ถ ิ ง ฝ ั ่ ง น ้ ำ แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง ล ิ ง เ ห ั น ฝ ู ง ส า ว ธ ร า ม ง ั ่ ว ล ง ม ก ั บ เ ป ็ น ถ ั น ช ะ ล ้ า ย เ จ ้ า จ ึ ง ย ก ย ่ า ง ย ้ า ย เ ข ้ า ไ ป เ ถ ิ ง ต ู บ ผ า ม ท ี ่ น ั ้ น แ ล ้ ว เ จ ้ า จ ึ ง ท ำ เ ผ ด ห ิ ว ห ุ ้ ม ๆ แ ย ้ ม ๆ บ ่ ป ากจา เ ม ื อ ง น ั ้ น ฝ ู ง ส า ว เ ท ว ะ ด า ล ิ ง เ ห ั น แ จ ่ ม เ จ ้ า เ ข ้ า

---

๑ ถวนเป็น "ไรธ็ว"

๒ ถวนเป็น "มะโหธะสิบ"

ກໍເອົ້ນປາກເວົ້າຕໍ່ແຍ ບາງພ່ອງຕາແພດແນລອດປ່ອງເຂົ້າກໍເຫັນໄຟສ່ອງແກ້ມ
ບາຄາງ ເຂົ້າກໍເຫັນທ້າວຫຸລະນາງຜູ້ດີອອດຫຼາຍ ເປັນທີ່ປາກອຸ້ມກອດຊົມຮັກ
ເປັນທີ່ປາກອຸ້ມນ້ຳຕັກນົງເຍົ້າ ເປັນທີ່ປາກອຸ້ມນ້ຳເພົ້າຊົມແກ້ມ ເຈົ້າກໍຫົວຍຸ້ມ ໆ
ແຍ້ມ ໆ ບໍ່ປາກຈາ ເມ໊ືອນ້ັນຝູງສາວເທພພາປາກເວົ້າເອ້ົນຫາເຈ້ົາຫຸລະນາງ
ວ່າຂ້ົາພຣະພຸທຊາບໜຸ່ມໜ້ົາ ເຈ້ົາອ້ົາຍມາແຕ່ຟ້ົາລືຮູ້ວ່າປູ່ເມ໊ືອງຄົນ ຂໍໃຫ້ມາ
ສົນເຄົ້ົາເອົ້ົານ້ອງ ຂໍໃຫ້ເຈ້ົາລ່ອງຄ່ອງຈ໋ົ້ງເມ໊ືອ ຂໍໃຫ້ເອົ້ົານ້ອງເມ໊ືອແຝງຂ້ົາງ
ຂໍໃຫ້ໄດ້ພາບຖ໋ົ້ງປາກຊ້ົາງເມ໊ືອເມ໊ືອງທ້ວາຍ ຂໍໃຫ້ໄດ້ພາບຖ໋ົ້ງຄ້ວາຍເມ໊ືອ
ເມ໊ືອງຫ້ົ ຂໍໃຫ້ໄດ້ພົບພ້ົພຣະຈອມທັນກໍຂ້ົາເທ໊ົ້ນ ເມ໊ືອນ້ັນນ້ັ້ນທ້ົາວຫຸລະນາງ
ບາບ່ົາວເຈ້ົາກໍເລ໊ືອຕ້ົານກລ່ົາວຈາຣະຈາວ່ົາ ດູຣາຝູງແທພພາໜ້ົາໜຸ່ມກ໋ົກເກ໊ົ້ົາ
ຊຸ່ມດ໋ົາດ໊ົ ນ້ັ້ແມ່ນແນວລ໋ົ້ງກ໋ົ້ງ ອ້ົາບທອກຮ້ອງກ໊ົ້ອກໆ ມາຫ໋ົ້ງເພ໋ົ້ງປາກຈາແຫນ໋ົ້ງ
ໜ່ົ້ານເປັນທ໊ົ້ດູພ໋ົ້ງຮ້ົ້ານແລນ໋ົ້ົາ ເມ໊ືອນ້ັ້ນຝູງແທພພາກ໊ົ້ວກ໋ົ້ວາດຍ໋ົ້ົກຄ໋ົ້ວພ໋ົ້ົາດເອ໊ົ້ນ
ຫ໋ົ້ົາເຈ້ົ້ົາຣ໊ົ້ບມ໋ົ້ົາເຍ໊ົ້ ເຊ໊ົ້ນອ້ົ້ານມ໋ົ້ົາເຂ໊ົ້ນຝ໋ົ້ານລ໊ົ້ນແລ ມ໋ົ້ົາແພດແນຫ໊ົ້ົບເຫ໊ົ້ົ້ົາມ໋ົ້ົາຄ
ເຂ໊ົ້ົ້ານ໋ົ້ົາມໜ໋ົ້ົາວ ເຈ້ົ້ົາສ໊ົ້ບ໋ົ້ົາວອ໊ົ້ົ້ງເພ໊ົ້ົ້ົາ ປ໋ົ້ົາກດ໋ົ້ອມເຈ້ົ້ົາຣ໊ົ້ບທ໊ົ້ົ່ງ໋ົ້ອມ໋ົ້ົາເຍ໊ົ້ົ້ົ່ົ້ົ້ົ້

ແຊວ ๆ ມາກນັກກໍ່ມີແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງບອກເຕີ່ນໄພ່ພົນໂຍທາ
ທັ້ງຫຼາຍຍ້າຍຊະເພົາອອກໄປຕາມແມ່ນ້ຳຄຸງຄານັ້ນກໍ່ມີແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງ ๕
ກັບທັ້ງນ້ານະນີກາບ ກໍ່ໄປດ້ວຍອັນລຳດັບວັນຄືນມຶນນານມາກນັກ ເຈົ້າຈຶ່ງໄປ
ຮອດໄປເຖິງເມືອງເກາະດອນອັນນຶ່ງ ໃນທ່ຳກາງແມ່ນ້ຳຄຸງຄາມະຫາສມຸດທີ່ນັ້ນ
ຫັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງເກາະດອນນັ້ນກວ້າງໄດ້ຮ້ອຍໂຍດຊນະ ແລ້ວຍາວໄດ້ ๔ ຮ້ອຍ
ໂຍດຊນະທຸ່ງນບ່ອມເຕັ້ມໄປດ້ວຍໝູ່ຄົນທັ້ງຫຼາຍ ບ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນສ່ວນດັ່ງຊະເພົາ ເຈົ້າທັ້ງ ๕ ກັບທັ້ງໄພ່ພົນໂຍທາອັກໂຂເພນີ້ນັ້ນໄປຮອດ
ແລ້ວກໍ່ລວດພາກັນຈອດເຊົາ ແວດລ້ອມອ້ອມເກາະດອນທີ່ນັ້ນທຸກດ້ຳທຸກພາຍ
ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງບອກເຕີ່ນໄພ່ພົນໂຍທາແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາ
ທ່ານທັ້ງຫຼາຍອັນເປັນໄພ່ພົນແຫ່ງເຮົາພຣະອົງ ບັດນີ້ເຮົາທັ້ງຫຼາຍກໍ່ພາກັນມາ
ຈອດເຊົາເພິ່ງພາອາໄສຄົນທັ້ງຫຼາຍ ອັນຢູ່ໃນເກາະດອນທີ່ ນີ້ກາບບຸຄລະຜູ້ໃດປ່າ
ຫຸງບບາດຮວດຖືງເອົາວັຕຖຸເຂົ້າຂອງແຫ່ງເຂົານັ້ນເນີ ອັນນຶ່ງປ່າໄປກະທ່າ
ຮ້າຍແກ່ບິງສາວນ້ອຍໃຫ່ງ ດ້ວຍເຫດອັນບ່ຊອບບ່ແມ່ນໃຈເຂົາແທ້ດາຍ ຄັນວ່າ
ບຸຄລະຜູ້ ໃດໄດ້ລັກເອົາວັຕຖຸເຂົ້າຂອງ ແລຂົ່ມເຫັ່ງເຕັ່ງເອົາດ້ວຍອຳນາດອາດຍາ
ວ່າຕົນເປັນແມ່ທັບກຳລັງດັ່ງນັ້ນ ກູພຣະອົງຈັກເອົາໄປຂ້າເສັ່ງເປັນທ່ຽງທິດຽວນັ້ນ
ແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລາມກ່ຳວສັ່ນນັ້ນແລ້ວ ເຂົາກໍ່ບ່ກ້າຍຄຳສັ່ງຄຳສອນທຸກ
ແຫ່ງທຸກພາຍຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍອັນຢູ່ໃນເກາະດອນທີ່ນັ້ນເຂົາກໍ່ເຫັ່ນ
ພວກກຳລັງໄທແຂກເມືອງກາສີ ມາຈອດເຊົາເປັນອັນມາກຄາມຫຼວງຫຼາຍສັ່ນນັ້ນ
ເຂົາກໍ່ພ້ອມກັນໄຫ້ຫຼ້ຽງລ້ຽງມາລ່ຳເບຍ ເປັນອັນຈົ່ມຈໍ່ຊໍ່ແຊ່ເຕັ້ມໄປດ້ວຍບິງຊາຍ
ນ້ອຍໜຸ່ມເຖົ້າແກ່ຊະຣາຄາບບ່ອາດຈັກນັບອ່ານໄດ້ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍ
ໜາຍນີ ບິງຊາຍນ້ອຍໜຸ່ມອັນຢູ່ໃນເກາະດອນທີ່ນັ້ນ ເຂົາຈຶ່ງປາກຈາວ່າຫຼັ້ນກັບ
ດອມບິງນ້ອຍຊາຍຮາມ ອັນເປັນໄທແຂກທີ່ນັ້ນດ້ວຍຄຳວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູທັ້ງຫຼາຍ
ບັດນີ້ເຈົ້າກູທັ້ງຫຼາຍລຸກແຕ່ທີ່ໃດມາ ໂພດສາກຣະຣຸນາ[๑] ຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍອັນເປັນ
ຄົນທຸກໄຮ້ຫາຜ່ອບ່ໄດ້ອັນຢູ່ໃນເກາະດອນທີ່ ນີ້ກ່ຳຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍອັນ

---

๑ ໃນໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ " ກຣະຣຸນາ " ຄືກັນ ຜູກ ມີ ມັດ ๔ ໜ້າ ๖๗ ແຜ່ ວ່າ ຄວນເປັນ ກະຣຸນາ

ลีลุดลีล้ายหุมาหีบ้ายลีลากมีแล เมื่อนั้นเจ้าหัว ๕ กเอาลีพิบไยหาไปรอด
ชะเพิาแล้วกลอดพากับเข้าสู่ชะเพิาหุกแห่งหุกพาย ส่วนถั่งลูกแลเมีย
คิงหัวหูายเอาไปสิ่ง ผิวแห่งเอาหุกคิน ๆ เอากหุกเรธิงแล้นถั่งน้ำตา
หู้งไหูดิกลืดลำหุกดีถ้อย เอากเอิ้นจ้อย ๆ สั่งผิวถ่อยไปดีเยิเจ้านิก
ถิอถึกแร้อยาได้ลืมเมียแก้ว พายหู้งขให้เอาตุมต้างมาต้อน บาได้ลืม
ลำก้อนสอนตาน บาได้ลืมอาจานเมียเก่า บาได้ลืมน้ำเต้าปากบอน บา
ได้ลืมหมูนหมอนอีงเหี้ง บาได้ลืมกุบเกี้งถันขูขให้พระบุนผูมาก่อนน้อง
จักตักไส้อ่อนปันกันแลบา อ่าถั่งนั้นฝูงชายธามผิวแก้วเอิ้นแจ้อ ๆ สั่งเมีย
ถ่อยปู่ดีเยิเจ้าบาง เพียหมุนเหน้าป่าได้กินหมากกอกดอนชาย ถันอ่า
บุนพี้หูายเมือหน้าหากจักปอกหม่อย่ากางดอน เจ้าจักจิ่มยอนๆนุ่งผ้าไว้
แก่อ้ายกำพ้าเชียชินแด่เบิ อ่าถั่งนั้นแล้วชะเพิาหัวหูายกลอดบ้ายออก
ไปหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าหัว ๕ กับหัวไพ่พิบไยหาหัวหูายกพ้อมกับไปตาม
กระแสแม่น้ำหัวมอนเปันอันบึนยาวถาวไกมากนัก เจ้าจิ่งไปรอดไปเถิง
เกาะดอนหีบ่างอันมีในท่ำกางแม่น้ำหีนั้น กเปันถ่ำมืดมาแล้วกลอดพา
กับจอดเชิานอนหั้นแล ในเมื่อราตีดึกอันนั้นเถิงแดไก้ห่างมาถั่งนั้นฝูงหมู่
ไพ่พิบไยหาหัวหูายนอนหู้บหมิดสิ้ง แล้วบ้างมีนางเทอะดาดินบ่ากแล
เหันห้าวพระลามเอาไพ่พิบไยหามาจอดเชิาปู่หีนั้น ส่วนถั่งนางเทอะ
ดาดินนั้น กมักใส่จักไปหู้นชิ้นม่วนกับดอมเจ้ามีมากหูายกจิ่งชะเดักขึ้น
สู่อากาดกางหาวมาเถิงห้าวพระลักปู่ในชะเพิาหีนั้นหั้นแล ถันอ่านาง
เทอะดามาเถิงแล้ว กลอดเข้าไปในชะเพิานีมีนางหั้นแล เมื่อนั้นห้าว
พระลักกเหันนางเทอะดาเข้ามาเถิงดินสันนั้น เจ้าจิ่งถามว่าดูธานาง
เผาเพิาเอ๊อเอ๊อ[๑] เจ้าอุ่นเมื่อมาสู่เจ้าหากมาติดตั้งาช้างนั้นลี หีนี้
คิงปากกอ้างนิกถาบปา ถันอ่าเหันไผมาใส่กอดเจ้านางยอดบ่กิวเพี้นลี
ขแก่พระบุนเผิางเมือห้อน หีนแข่างแดดร้องเหือไหูขแก่พระจอมไตรัก

---

๑ ถวนเปัน "เอ๊อเถ๊อ"

ถุน เจ้าจิ่งถังไฟอุ่นแตงเหื่อ ๆพระบุนเรื่อ ๆเรียบยอกแย้มพี้ปากเตาะ
ต่อยแก้มจอมนาง พี้ปากเตาะต่อยถาง ๆแจ่มเจ้า ขอแก่พระหน่อเทวี้า
ภูบา เจ้าจิ่งหานปูปาปี้ ๆจี้ ให้แก่พี้ทุกอันแด่เบิ้ เมื่อนั้นเทวะถาจิ่ง
ขานว่ายาใต้บิดลังล้าวหมากแถ ยาใต้ตาแผดแผงดูเป้าขอให้มากินเข้า
ร่วมพา ขอให้มากินปาร่วมน้อง ๆ "ขอให้ข้าน้อยหมอนรักก่อข้าเทิ้น๑ " ถับว่า
นาง ๆเทวะถากล่าวถ้วนนั้นแล้ว นาง ๆแก้วลวดเลียมเมือกมีแล ในเมื่อธาตี
ถืมอันนั้นแลรุ่งแสงแดดพุ่งขึ้นมาถั้งนั้น ท้าวพระลามจิ่งบอกเติ้นไพ่
พินไยหาบ้ายชุะเผิาออกไปทุกแห่งทุกพายกมีแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๕ ก่
ไปตามแม่น้ำคุงคามะหาสมุด กับด้วยไพ่พินไยหาทั้งมวนเป้นอันเท่า ๆ
หางมื่นนางมากนัก เจ้าจิ่งไปรอดไปเถิงเภาะถอนอันน้ำเต้นไปด้วยพี้นัก
ทิพพยาหอนทั้งมวนบ่อ่างได้ทั้นแล เมื่อนั้นพี้นักทั้งหลายกลิ้งแลเหัน
ลีพินไยหาแห่งเจ้าทั้ง ๕ ไปรอดไปเถิงแล้ว เขิากพ้อมกันโห่ร้อง ๆเข้ามา
เพื่อว่าจักเอาไปกินเป้นอาหางแห่งมันทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามก่เหัน
พี้นักทั้งหลายเข้ามาหา ลีพินมะหิลละไยหาแห่งถินสันนั้น เจ้าจิ่งเตาะ
ต่อยสายทะบูสินแห่งถิน อันมีสูงเพื่องนันสนั่นก้อง ๆเป้นด้งฟ้าแผดร้อง ๆ
พันเท่อนั้นแล เมื่อนั้นพี้นักทั้งหลายได้ยินสูงทะบูสินอันนั้นเขิากก่ชุะกุ้ง
ตกใจกิวมากนัก เขิากพ้อมกันแตกกระจัดกระจายเรี่ยรายไปทาง ๆใต้
แลหินเหื่อทุกแห่งทุกพ่ายบ่เสสลำทั้นแล ในเมื่อพี้นักทั้งหลายแตก
หนีไปหมิดสั่งแล้ว บัดนี้ขา จิ่งบอกเติ้นไพ่พินไยหาทั้งหลายจอกชุะเผิา
ในทาง ๆท่าที่นั้น เพื่อว่าจักเชิานยอนทั้นแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจิ่ง
ขานไหว้ท้าวพระลามอันเป้นพ่อแห่งถินว่า เทวะข้าแก่พระราชบิดา
เป้นเจ้า บัดนี้ข้าผู้ลูกก่จักไปแย่วหื้น ในเภาะถอนที่นี้ก่อนแลพ่อเป้นเจ้า
จิ่งปู่ในชุะเผิาถอง ๆถ้าผู้ข้าแด่ก่ข้าเทิ้น เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งขานว่า
ดูธาเจ้าลูกรักแก่พ่อ ถับว่าเจ้าลูกรักมักใค่จักออกไปแย่วหื้นก่จิ่งไปก่พ่อ
เทิ้นว่าถั่งนั้นท้าวหุลละมาน ได้ยินถำพ่อแห่งถินให้อะนุยาดแล้ว เจ้าก่

---

๑ ถวนเป้น "ขอให้ข้าน้อย ร่วมหมอนรักก่อข้าเทิ้น"

ออกจากซุะเพ้าไปเถิงแถมฝั่งน้ำแล้ว เจ้าจิ๋ไปรอดไปเถิงเรือนพียักท้า
ทูายฝูางนั้นแล้วเจ้าจิ๋ขึ้นไปในเรือนล่ำลิางกู ก็จิ๋เห้นลูกอ่อนน้อยอันพี
ยักแตกหนีไปอาไว้บ่ทันเอาหนีไปน่ำมีมากมีทูาย บาางพ่อางนอนปู่บาง
พ่อางบ่างไปบ่างมา แล้วแลร้อางไห้หาพ่ำแลแม่แท่างเอาสิ่อ ๆ แซว ๆ
มากมักทั้งแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมาบจิ๋ลิางจากเรือนพียักท้าทูายฝูา
นั้นแล้วเจ้าจิ๋ไปแอ่วทีู่บ ในอดกป่าวแถมเรือนแท่างพียักฝูางนั้น เจ้า
จิ๋เห้นกูกสักท้าทูาย อันพียักเอามากินแล้วแลปละอาางถิ่มเสั่งมีต้นอ่า
กูกช้าง กูกแรด กูกหมู กูกกวาง เต้มอดกป่าวแถมเรือนบ่อากจักนับ
อ่านได้ แลพ่ำเมื่อเวลาถ่ำมืดมาแล้ว ท้าวทุลละมาบจิ๋ทูบถืบมาเถิงซุะ
เพ้าแล้ว กำลอดพากับบอนทั้งแล เมื่อนั้นข้ามีลูกสาวพระยานากผู้น้า
ชื่อว่านางคำพาอันมีรูบสิมอันงามมากนัก นางจิ๋ออกมาทูีบในเกาะ
ดอนที่นั้นกิ๋จิ๋เห้นลีพินมะหิลละโยหา ท้าทูายเชิานอนปู่ในที่นั้นมาก
ตามทูอางทูายบิ๋างหนักหนา นางจิ๋ลิางแลไปมาทุกแท่างทุกพายกิ๋จิ๋เห้น
ท้าวพระลีจันนอนบ่ทูับ ลุกมาไต้ผางประทีบนั้งค้องหนากปู่ในซุะเพ้าที่
นั้นทั้งแล เมื่อนั้นนางคำพาลูกสาวพระยานากจิ๋เอ้าไปนั้งเชิาปู่ในกระ
บางหิวซุะเพ้าท้าวพระลีจันแล้ว นางจิ๋อะธิอะแรมสองสางสามสาง
เพื่อว่าไห้ท้าวพระลีจัน ทูางมาเห้นแล้วแลเอิ้นถามดินทั้งแล เมื่อนั้น
ท้าวพระลีจันได้ยินสางนางคำพาอะธิอะแรม ๑ ที ๓ ทีสันนั้น เจ้าจิ๋
ไต้ไฟเบื่อางเบิ๋างกระบางหิวซุะเพ้าที่นั้น เจ้าจิ๋เห้นนางคำพาผู้ดีอาก
ทูากเจ้าจิ๋ลิางพ่ำปากเลียถามว่า ดูธาเจ้านางงามออดทูอกเจ้าพี่มาจอด
สางเด เป็นแต่บุพเพอยับ อายเจาจางกยางยายมาหาพ่ บดบดาภาทูด
เธ็อน เจ้าพี่มาอิดเบื่อน เชิาดอนสังเล้านั้งถอมมอมพายบอกเจ้าจิ๋มา
ดูดกอกเต้าปากอัน ไห้เจ้าผู้แสงตาไทูยะย่าวมากินก้วยถืบจัน มากิน
มันดอกซ้อนมากินก้อนคำขาว มากินหิวอีมู้ป่าได้อิดถู้ตินดงอพี้เด เมื่อ
นั้นนางคำพาจิ๋กล่าวว่า ข้าแก่เจ้าอ้ายเธ็อนน้องนี้ดินปิ่นเป้งจ้งภาก

ควรเป็น "สอ่างๆ"

ນ້ອງນີ້ຄົນເວ້ົາຍາກຄອມນອມ ນ້ອງບ່ປັກແກ້ວຮອມໃນບ່ອນຂໍໃຫ້ເຈ້ົາຄໍາກ້ອງ ອອກມາຂໍໃຫ້ສີໃສພາບ່າງບ້ານ ຂໍ່ໃຫ້ພຣະໜ່ອມອ້ານມາຊົມ ຂ່ໃຫ້ມາເກ໊ອກ ຕົນດິນອ່ອນ ຂໍ່ໃຫ້ມາກິນທ່ອນມັນຂາວ ນ້ອງນີ້ເປັນສາວຮ່ານຫຼາຍຂວນມາພົບ ຈວນມັນໄງ່ບ່ເຄ້ົຍໄຂຄ້ອງ ຂໍ່ໃຫ້ເຈ້ົາມາຊົມນ້ອງທ່ຽວເບ້ົ່ອ່ານັ້ນແລ້ວນາງຄໍາ ພາກໍ່ລວດໜ້ົ່ເມ້ົ່ອເມ້ົ່ອງນາກອັນເປັນທ້ົ່ປູ່ແຫ່ງຕົນພຸ້ນກ່ມ້ົ່ແລ ໃນເມ້ົ່ອຣາຕ້ົ່ຄົນອັນ ນັ້ນແລຮຸ່ງແສງສຸອິຍະພຸ່ງຂ້ົ້ນມາດັ່ງນັ້ນ ເຈ້ົາທ້ົ່ງ ๕ ກ່ັ່ບອກະຕົນລ້ົ່ພົ່ນໃບທາ ບ້ານຊະເພ້ົ່າອອກໄປກ່ມ້ົ່ແລ ເມ້ົ່ອນັ້ນເຈ້ົ່າທ້ົ່ງ ๕ ກັບທ້ົ່ງໄໝ່ພົ່ນໃບທາທ້ົ່ງນວນ ກ່ໄປດ້ວ່ຍອັນລ່ໍາດັບຫຼ່ານອັນຫຼ່ານຄ້ົນນ້ົ່ນນາງນມາກນັກ ເຈ້ົ່າຈ້ົ່ງໄປຮອດໄປເຖ້ົ່ງ ເກ່ະດອນອັນນ້ົ່ງ ອັນມ້ົ່ໃນທ່ໍ່ກ່ານ້ົ່ານ້ະຫ່ານສຸດທ້ົ່ນ້ົ່ງສ່ວນດ່ັ່ງເກ່ະດອນອັນ ນັ້ນທ່ຽງຍ່ອມເປັນປ່ານ້ົ່ງພ້ົ່ງໄໝ່ທ້ົ່ງນວນ ບ່ມ້ົ່ຄົນອັນຈ້ົ່ກປູ່ໃນທ້ົ່ນ້ັ້ນຫ້ັ້ນແລ ເມ້ົ່ອ ນັ້ນສ່ວນດ່ັ່ງຊະເພ້ົ່າເຈ້ົ່າທ້ົ່ງ ๕ ກັບທ້ົ່ງໄໝ່ພົ່ນໃບທາທ້ົ່ງນວນ ກ່ໍພ້ອມກັນໄປຈອດ ເຊ້ົ່າເປັນຄ້ົ່ວນອນໃນເກ່ະດອນທ້ົ່ນ້ັ້ນຫ້ັ້ນແລ ເມ້ົ່ອນັ້ນທ້ົ່ວພຣະລ່ານກ່ລ້ົ່ງແລ ເຫ້ັນສວນໝ່ານກ່ນ້ັ້ກໃນແຄມຝ່ັ່ງນ້ໍ່າທ້ົ່ນ້ັ້ນ ເຈ້ົ່າຈ້ົ່ງກ່ລ່ານເຊ້ົ່ງທ້ົ່ວຫ່ລ່ລ່ະນ່ານ ອັນເປັນລ່ກແຫ່ງຕົນວ່ານ ດູ່ຣານ້ົ່ານ້ະຫ່ລ່ລ່ະນ່ານລ່ກຣັກພ່ໍ່ເຈ້ົ່າຈ້ົ່ງອອກໄປປ້ົ່ກເອ້ົ່ານ ໝ່ານ່ກນ້ັ້ກໃນສວນທ້ົ່ນ້ັ້ນມ່ານ້ົ່ກນ່ໍ່ກ່ພ່ໍ່ເທ້ົ່ນ ເມ້ົ່ອນັ້ນທ້ົ່ວຫ່ລ່ລ່ະນ່ານຈ້ົ່ງຂ່ານວ່ານ ໃດ ๆ ວ່ານ ດ່ັ່ງນ້ັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົ່າຈ້ົ່ງອອກຈ່ານ ຊະເພ້ົ່າໄປເຖ້ົ່ງແຄມຝ່ັ່ງນ້ໍ່ານ ເຈ້ົ່ານ ເຈ້ົ່າຈ້ົ່ງຂ້ົ້ນໄປເຖ້ົ່ງສວນໝ່ານ ກ່ນ້ັ້ກທ້ົ່ນ້ັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົ່ານ ກ່ໍ ທ້ົ່ງ ງ ໄປ ທ້ົ່ງ ວ ນ ຊ ອ ກ ໃ ຊ້ ສ ແ ວ ງ ຫ ານ ທ ວ ທ ຸ ກ ແ ຫ ່ ງ ທ ຸ ກ ພ ານ ເ ຈ ້ ົ ່ າ ຈ ້ ົ ່ ງ ເ ຫ ັ ນ ໝ ່ ານ ກ ນ ຕ ສ ຸ ກ ເ ດ ງ ຮ ະ ດ ານ ກ ານ ກ ອ ງ ນ ານ ກ ລ ນ ເ ຫ ຼ ົ ່ ອ ຫ ຼ ານ ບ ່ ໍ ອ ານ ຈ ັ ກ ນ ັ ບ ອ ່ ານ ໄ ດ ້ ເ ປ ັ ນ ດ ັ ່ ງ ເ ອ ົ ່ ານ ຜ ້ ານ ຸ ມ ເ ຫ ຼ ົ ່ ອ ງ ໄ ປ ປ ົ ກ ໄ ວ ້ ໃ ນ ປ ່ ານ ໝ ່ ານ ກ ນ ັ ກ ທ ົ ່ ນ ້ ັ ້ ນ ຫ ້ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ົ ່ ອ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ າ ຈ ້ ົ ່ ງ ເ ອ ົ ້ ັ ນ ຫ ່ ານ ແ ມ ່ ແ ຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ວ ່ ານ ຂ ້ ່ ານ ແ ກ ່ ແ ມ ່ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ ານ ເ ຣ ິ ຍ ນ ັ ບ ແ ຕ ່ ຂ ້ ່ ານ ຜ ູ ້ ລ ູ ກ ເ ກ ິ ດ ມ ານ ເ ປ ັ ນ ຕ ົ ນ ເ ປ ັ ນ ຕ ົ ວ ອ ັ ນ ມ ີ ส า พ า ว ะ ป า น ส ั น ้ ี ก ็ บ ่ ໍ ท ่ ็ อ ง เ ห ั ้ น ໝ ่ ານ ກ ນ ັ ກ ມ ີ ມ ານ ກ ล ้ ົ ่ ง ເ ຫ ຼ ົ ่ ອ ຫ ຼ ານ ส ั น ้ ี จ ั ก ເ ห ็ ้ ี อ ແ ล ນ า ແ ม ่ ເ ป ั ນ ເ จ ้ ົ ่ า จ ้ ົ ่ ง ม า ล ่ ໍ า ล ิ ้ ง ด ู ก ็ ข ้ ่ า ເ ห ็ ้ ี น ເ ม ้ ็ ่ อ น ั ้ น ง า ง แ ผ ง ส ี จ ้ ົ ่ ง ข ่ า น ค ่ ໍ า ล ู ก แ ห ่ ง ต ิ น ว ่ า เ อ ิ ๆ เ จ ้ ົ ่ า ล ู ก ร ั ก จ ้ ົ ่ ง เ อ ົ ่ า ม า ใ ห ้ ภ ู แ ม ่ ก ิ น แ ด ่ เ ห ็ ้ ี น ภ ู แ ม ่ ก ็ ้ ี ข ้ ่ า ง อ อ ก ไ ป ม า ก บ ั ก ก ็ ่ ໍ แ ม ่ ง า แ ผ ง ส ี ก ล ่ า ว ว ่ า บ ่ ໍ ไ ป ส ั น ้ ี น ้ ั ้ น ท ้ ่ า ว ห ุ ล ล ะ ม า น จ ้ ົ ่ ง ช ้ ่ ໍ า เ ອ ็ ้ ี น ห า ໄ ໝ ่ ພ ົ ่ ນ ໃ บ ທ า ท ้ ົ ่ ง ห ุ ย า ว ่ า ก ู ธ า ໄ ໝ ่ ฟ ้ ่ า ข ้ ่ า ໄ ท ห ท ้ ົ ่ ง ห ุ ย า ง เ ร ิ ย ເ จ ้ ົ ่ า ท ้ ົ ่ ง ห ุ ย า ง จ ้ ົ ่ ง พ า ก ั น ม า เ อ ົ ่ า ท

เป็นใหแขกจิ๋กล่าวอ่า ดูธาเจ้าหั๊ฏฐายอันปู่ในบ้านพี่กมากล่าวต้านใฮม
สาวใผจักเป็นเมั๋งเธิาธิบมาป่าช้า ป่าได้กินหมากกอกกาวดอมจิ๋ใหั้กิน
หมากหวายตาด พี่จักเว้าใหั้ฆาดหิ๊ดงวแลนา เมื๋อนั้นคิมหั๊ฏฐายอัน
เป็นชาวบ้านเธิาจิ๋ปากกล่าวต้านมายาว่า ข้าแก่เจ้าภูสาแธวดอกข้า
บ่มีเว้าธอกเธิ๋วชาย ข้าบ่มีเว้าหั๊ฏฐายถีเจ้าข้าบ่มีปากเว้าถือมเจ้าผู้ปากสาง
งวมเว้าม่อมน้องนี้คิมภุดถ้วมขอดตาว น้องนี้คิมตาขาวแม่ร้างกบ่
เป็นหีอ้างเธิ๋วชายบาได้เว้าไปหั๊ฏายเธิาห้อม ห๊ฏางจักถืกบาดถ้อมเมั๋งติ
เจ้าผู้ถีหมากตอดแม่นอ่าน้องขอกอดในงในย เจ้าหากร้องไอย ๆ แหน่ง
หน่ายบ่ซื๊จ่ายของแพงแลนา ว่าดั่งนั้นแล้วคิมหั๊ฏายอันเป็นชาวบ้าน
หีนั้นเธิาภ็เลิกลาเมื๋อหาเรือมแห่งเธิา ทุกแห่งทุกพายหั้นแล พ่อเมื๋อ
เถิงเวลายามแดใภ้ค่ำพระอาหิดตกิกต่ำลับจอมดอย แล้วคิมหั๊ฏายภ่
พ้อมกับมอมทุกแห่งทุกพายภ่มีแล ในเมื๋อวันลุนรุ่งเธิ๋าม่าแล้ว
ท้าวพระลามจิ๋(ใหั้)คิมหั๊ฏายบ้ายชะเผิาออกไปหั้นแล เมื๋อนั้นเจ้าหั๊ฏ
ย กับหั๊ฏไพ่พินในหาหั๊ฏมอม ภ็พ้อมกับไปตามแม่น้ำหีนั้นเป็นอันหั๊ฏาย
วันหั๊ฏายถืนมากมัก เจ้าจิ๋ไปรอดไปเถิงเมื๋องอินทะปะถามะถอมบ่มีบาง
หั้นแล ถันว่าเจ้าไปรอดไปเถิงแล้ว เจ้าจิ๋บอกไพ่พินในหาจอกชะเผิา
ในแถมน้ำหีนั้น เป็นอันเญิ๋ยะถากภากภอมากตามหั๊วงหั๊ฏายบิ๋งมักหั้น
แล เมื๋อนั้นคิมหั๊ฏายอันปู่ในเมื๋องอินทะปะถามะถอมหีนั้น เธิาภ็เหั้น
ลิพินในหาท้าวพระลาม มาจอกเธิามากหั๊วงหั๊ฏายสันนั้นเธิาภ็ใส่ใจว่า
แม่นไพ่พินในหาพระยาธาพพะนาสวน มากวากถิวแลยากชิ๋งเธิาเอ้า
ของเงินถำนั้นจา เธิาจิ๋ลิ๋งไปขาบทูนพระยามุนจิธากอันเป็นเจ้าแห่ง
เธิาว่าเทอะฝูงข้าไหว้มะหาธาชุเจ้า บัดนี้ข้าเสิกเมื๋องใดมาจอกเธิาใบ
ท่าแห่งเธิาเจ้าข้าหั๊ฏายมีมากมีหั๊ฏาย มีถาว่าแม่นพระยาธาพพะนา
สวนมากวากเธิาถิวแห่งเธิา เจ้าข้าหั๊ฏายหนีเมื๋อเมื๋องลั๋กาพุ้นภ่บ่รู้
ข้านา เมื๋อนั้นพระยามุนจิธากถินเป็นอาก ในเมื๋องอินทะปะถามะ

ถอนทิ้งนั้น เจ้าก็มีใจอันฟ้าวฟ้าวมากบิงนักหนาพระบาจิ่งลิ่งจากผาสาท
กับทั้งพวกบ้อยผู้นิ่งไปตามทั้งแห่งถนนบ่มีนาน ก็ลวดไปถึงท่าอุเพา
ทิ้งนั้นแล้ว พระบาก็เหนังถนนทั้งหลายเอาอุเพามาจอดมีมากมีหลาย พระ
บาจิ่งหงอไปหงอมาล่ำลิ่งดู ก็จิ่งเหนังท้าวพระลามสะถิดปู่เหนือกระบาน
หัวอุเพาทิ้งนั้น พระบาจิ่งรู้ว่าแม่นกำลังลิพิบท้าวพระลักพระลาม
ทั้ง ๒ พี่น้อง แล้วพระบาจิ่งเข้าไปถึงอุเพาแล้วพระบาจิ่งเหนังท้าว
หุลละมานเป็นลิ่งบ่างปู่ในปักถูอุเพาทิ้งนั้น เจ้าก็มีใจมักปากหัวมากบัก
หั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลาม จิ่งเหนังพระบามุนจีรากเข้ามาในอุเพา
ทิ้งนั้น เจ้าจิ่งกวักมือเอิ้นร้องเอาด้วยถ้าว่า ดูราท่านพระบามุนจีราก
ท่านจิ่งเข้ามาสู่สำนักแห่งเราป่านางเท้าวังเที้ง เมื่อนั้นพระบามุนจี
รากได้บินสงท้าวพระลามเอิ้นร้องเอาดินสันนั้น พระบาจิ่งขานว่าโดบ ๆ
ว่าดั่งนั้นพระบาจิ่งฟ้าวอิก ๆ ไอม ๆ เข้าไปขานไหว้ท้าวพระลามว่า
เทวะอ้าไหว้มะหาราชเจ้า บดนี้เจ้าภูไปเอากำลังลิพิบท้าวพระลักพระลาม
มากถามหาวหาบบิงนักหนาก่อข้าจา มิถถาว่าเจ้าภูถึงเมื่อเมื่อจับทะ
บุริสีสัตตะบากพุ้นแล้ว จิ่งเอาลิพิบมะหิลละโยหาฝูงนี้มาก่อข้าจารู้ว่า
ไปรบเลอเอาในบ้านบ้อย แลเมื่อใหม่ท้วมอบจิ่งได้ลิพิบโยหาฝูงนี้มา
นั้นก่อข้าจา เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งขานว่า ดูราท่านอันเป็นเจ้าเมืองๆ
ยิบทะปะถานะถอนทิ้งนี้ ยามเมื่อเราพระอิ่งหนีจากท่านไปเพื่อว่าจักขอ
เอานางสีดาถอมเจ้ามะหาระสี ว่าดั่งนั้นก็ลวดไปจอบไปพบแล้วแลไป
ขอเอาได้ดั่งใจมักแท้แล ท่อว่าพระบาธาพพะบาสอนก็มาลักเอาหนีไป
เมืองลังกาพุ้นแล้ว เราจิ่งไปขอเอากำลังลิพิบกับถอมท้าวพระลีจับได้
แล้วเราจิ่งคืนมาถึงท่าน อันเป็นเจ้าบ้านเจ้าเมืองทิ้งนี้เพื่อว่าจักขอเอา
กำลังลิพิบกับถอมท่านได้แล้ว เราก็จักไปรบเลอยากชิ่งเอานางสีดากับ
ถอมพระบาธาพพะบาสอนให้ได้ทั้งแล บัดนี้เราก็มาเป็นแขกเมืองแก่
ท่านมากถามหาวหาบสันนี้ ท่านจักให้เราไปจอกเชาในที่ใดจิ่งจักหมิด
หมู่ชุมไพ่พิบแห่งเราบี้จา เมื่อนั้นพระบามุนจีรากจิ่งกล่าวอ่า ข้า

ເຈ້າກູຜິວ່າຈັກໃຫ້ໜົດໜ່ວຸ້ມໄພ່ພົນໃບທາ ແຫ່ງເຈົ້າກູດັ່ງນັ້ນກໍທ່ຄວນໄປປຸກ
ແປງຈຳນັກສາບຈອດເຊົ້າໃນທົ່ງນາພຸ້ນສິ້ງດ່ງວກ່ຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມ
ຈ້ງຂານວ່າເອີ ງ ວ່າດັ່ງນັ້ນ ທ່ານໃຫ້ເຮົາໄປຈອດເຊົ້າໃນທ່ີໃດເຮົາກ່ໄປຈອດເຊົ້າໃນທ່ີ
ນັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລາມກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາມຸນຈ່ີຣາດຈ້ງອອກ
ຈາກຊະເພົ້າໄປບອກເຕ້ນຄົນທ້ັງຫ ຼ ວ ໃຫ້ໄປປຸກແປງຈຳນັກສາບຈອດໃນທົ່ງ
ນາທ່ີນັ້ນບ່ຣະບວນແລ້ວ ເຈ້າຈ້ງຊ້ຳໃຫ້ຄົນທ້ັງຫ ຼ ວບໜາບນ ີ ບ ິ ງຊາບນ້ອຍໃຫ ່ ງ
ທ້ັງນວນມາໂຮມກັນເພ ື ່ ອວ ່ າຈ ັ ກໄປນ ິ ຣະມ ິ ນຣາທທະນາບ ່ ມ ີ ນາບທ ັ ້ ນແລ ຄັນວ ່ າ
ພຣະບາມຸນຈ ີ ຣາດໄປເຖ ິ ງທ ່ າຊະເພ ົ ້ າແລ ້ ວ ມ ັ ນຈ ້ ງບ ່ ມ ີ ໃຫວ ້ ທ ້ າວພຣະລາມວ ່ າ
ເທວະປ ູ ງຂ ້ າໃຫວ ້ ມ ະຫາຣາຊເຈ ້ າ ບ ັ ດນ ີ ້ ຈ ່ ານ ັ ກສາບຈອດກ ່ ແລ ້ ວບ ່ ຣະບວນທ ຸ ກ
ສ ິ ງທ ຸ ກອ ັ ນກ ່ ຂ ້ າແລ ຂ ່ ອ ້ ງເຊ ີ ນມ ະຫາຣາຊເຈ ້ າຈ ້ ງຊ ະ ເດ ັ ດອອກໄປຈອດເຊ ົ າປ ູ ່ ຕ ານ
ສ ຸ ກຂ ານ ່ ຳ ຣານກ ່ ຂ ້ າເທ ົ ້ ນ ເ ມ ື ້ ອນ ັ ້ ນທ ້ າວພຣະລາມຈ ້ ງຂ ວ ີ ້ ມ ້ າຂານວ ່ າເອ ີ ງ ເຮ ົ າ
ພຣະອ ົ ງກ ່ ຈ ັ ກໄປຈອດເຊ ົ າຕ ານ ແ ຫ ່ ງທ ່ ານນ ັ ້ ນ ຄ ັ ນວ ່ າທ ້ າວພຣະລ ານ ກ ລ ່ າວດ ັ ່ ງ
ນ ັ ້ ນແລ ້ ວ ເຈ ້ າທ ້ ງ ๒ ພ ີ ່ ນ ້ ອງ ຈ ້ ງ ຕ ັ ້ ນຂ ວ ີ ້ ມ ້ ານ ະ ນ ິ ກ ານ ຊ ະ ເດ ັ ດອອກຈ ານ ຊ ະ ເພ ົ ້ ານ
ໄປກ ່ ອນແລ ້ ວ ທ ້ າວພຣະລ ິ ຈ ັ ນຈ ້ ງຂ ວ ີ ້ ມ ້ າອອກໄປຕ ານ ຫ ຼ ງ ແ ລ ້ ວທ ້ າວຫ ຸ ລ ະ
ນ ານ ຈ ້ ງ ໃ ຫ ້ ນ ານ ເ ແ ຜ ານ ສ ິ ຕ ັ ້ ນຂ ວ ີ ້ ຫ ຼ ງ ແ ຫ ່ ງ ຕ ິ ນ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ລ ວ ດ ຍ ິ ກ ຍ ່ າ ງ ໄ ປ ຕ ານ ຫ ຼ ງ
ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ບ ິ ງ ຊ າ ບ ສ າ ວ ບ ່ າ ວ ແ ລ ລ ິ ພ ິ ນ ມ ະ ຫ ິ ລ ະ ໃ ບ ທ ا
ທ ້ ງ ນ ວ ນ ກ ໍ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ແ ທ ນ ແ ຫ ່ ເ ຈ ້ ا ທ ้ ง ๕ พ ร ะ อ ิ ง ถ ื ว ่ า ใ ห ้ บ ้ า น ส ั บ ใ ห ้ แ ย ก เ ข ้ า
ก ໍ ห ิ ว ห ิ ก แ ห ก ด อ ม ก ั บ ส ุ ง ม ื ด ง ั บ ข ั บ ฟ ้ อ ง บ ่ เ ก ื อ ก ร ้ อ ง ก ิ ว เ ก ง เ ข ้ า ก ็ ร ้ อ ง
เ ก ง ๆ ท ุ ก พ า ก เ ล ิ บ ต ้ า ง ป า ก ถ อ ม ส า ว เ จ ้ า ต า ข า ว เ ม ั ก ง า เ จ ้ า ต า ด ำ ถ อ ก
ฝ ้ า ย พ ี ่ ป า ก ไ ป เ ก า ะ ก ่ า ย อ ิ ง ห ม อ น พ ี ่ ป า ก ไ ป ต ่ อ ย ไ ม ้ ย า ง ล ำ ใ ห ่ ง พ ี ่ ป า ก
ข ่ ร ่ อ ม ใ ห ้ ช ิ ม ๒ ใ ก ้ บ ่ เ จ ้ า ข า ไ ก ้ ล ้ ง ง ว ง ก ิ ก ข ่ แ ล ม ข า เ จ ้ า ข า ไ ก ้ ล ้ ง ง ว ง ก ิ ก ข ว า
แ ล ม ห ้ อ ย พ ี ่ ป ี ่ ค ิ ง ป ่ อ ย ฝ ี ่ ป ี ่ เ ห ั น ส า ว ส ี ป า ก อ ุ ้ ม เ ห ั น ส า ว ห ุ ่ ม ป า ก ช ุ ่ ม แ ล
น า ง น า ง เ ร ี ย บ อ ่ า ง ว ่ า ด ั ่ ง น ั ้ น แ ล ้ ว เ ข ้ า ก ็ เ ต า ะ ต ่ อ ย แ ก ้ ม ก ั น ไ ป บ า ง พ ่ อ ง เ ว ้ า ส อ ก
ใ ส ห ิ ว ข ึ ้ น บ า ง พ ่ อ ง ถ ื ด ม ่ ั ้ น ก อ ด ถ ่ ำ บ า ง พ ่ อ ง เ ว ้ า อ ่ ำ เ อ ส ง ว ง ห ู า ก บ า ง พ ่ อ ง
เ ว ้ า ช ึ ก ช า ก ช ั ว ่ า เ ด อ ว ่ า ด ั ่ ง น ั ้ น ก ็ ม ี แ ล เ ม ื ่ อ น ั ้ น เ ข ้ า ก ็ แ ห ่ แ ท น เ จ ้ า ท ้ ง ๕ พ ร ะ อ ิ ง
ก ็ ถ ึ ง จ ำ น ั ก ส า บ จ อ ด แ ล ้ ว ก ็ ล อ ด พ า ก ั บ เ ช ิ า ต า ม ส ุ ก ข า ส ำ ร า ง ท ั ้ ง แ ล

ส่วนถ้วยลิพิมมะหิลละใบหา อักใยเผนียันมากับถอมท้าวพระลามนั้น
เขาก่พ้อมกับเชิาในตูบผาม จำนักสามจอกทีนั้นทุกถิบ ๆ ถินยีงชาย
สาวบ่าวไทเมียงอินทะปะถามะถอน อันมาแหน่แหนท้าวพระลามนั้น
เขาก่เลิกลาเมียหาทีปู่แห่งเขาบ่เสสสลำทั้งแล เมียนั้นพระยามุนจี
ธาถจ้าขาบทูนท้าวพระลามว่า เหวะข้าแก่มะหาธาชุเจ้าในเมียเจ้าภู
ขำแก้วหามกำลังกับถอมผู้ข้า เจ้าภูจักเอาถูยนีนั้นลี รู้ว่าเหิงบามจ้า
จักเอานั้นก่ข้าจา เมียนั้นท้าวพระลามจ้าภล่าวว่า ดูธาท่านพระยา
เมียงบ้อบท่ว่าเราพระอิง มาร่ำเพิงดูในพระธาชุธีระไทนีนากำท่ถวนมี
ทูตตาข้าใช้ไปเถิงเมียงลังกา เพียอว่าจักใต่ตามดูนางสีดาอันพระยา
ธามพะยาสวนเอาไปนั้นก่อนเทียน ถันว่านางสีดาหากยังบ่ตายเราทัง
ทูายจ้าจักลิพิมกำลังไปธบเลวเอานางถืนมานั้นเทียน ท่านป่าฟ้าอริบว่า
จักจักกำลังลิพินนั้นเทียน ถันว่าเจ้าภล่าวดังนั้นแล้วเจ้าจ้าให้พวกบ้อย
ไปทันเอาท้าวทุลละมาน แลท้าวพระลิจันกับทังท้าวพระลักมาสู่สำ
นักแห่งตินแล้ว เจ้าจ้าภล่าวว่าดูธาเจ้าบ้องทัง ฆ บักนีเราพระอิงก่
มักใถ่ปากรู้แจ้งว่านางสีดา อันพระยาธามพะยาสวนเอาไปนั้นมากนัก
เราก่จักให้บุถละผู้ใดไปใต่ตามดูนางสีดา เพียอจักให้รู้ว่าบ่บ้างนั้นแล บักนี
เราทังทูายจักให้บุถละผู้ใดไปนั้นจา เมียนั้นม้ามะนิกาบจ้าภล่าวว่าข้า
แก่เจ้าภูผีว่าถามถั้งผู้ข้าถนีงใจดูนีนา ก่ท่ถวนเราทังทูายไปแย่วหา
บุถละผู้อื่นอันมีอิทธิริทธิ เพียอจักไปรอกเมียงลังกาทีนั้นลองดูเสังก่อน
ก่ข้าเทียน ทูอนว่าบังได้ถินผู้มีอิทธิริทธิมาต้มแถมแล ถือชุ่อบเราบั้น
แล ผีว่าจักให้ดูข้าทัง ฆ ถือว่า ท้าวพระลิจันแลท้าวทุลละมานกับผู้
ข้าอันชื่อว่าม้ามะนิกาบนี้ ไปใต่ตามดูนางสีดาในเมียงลังกาทีนั้นก่บ่ยาก
สังแล ถันว่าม้ามะนิกาบกล่าวถังนั้นแล้ว ท้าวพระลามจ้าขานว่าเอิ ๆ
ม้ามะนิกาบกล่าวสันนี้ ก่เปันอันชอบอันแม่นแท้แล ท่ว่าเราจักให้
บุถละผู้ใดชอกใช้สแวงหาถินผู้มีอิทธิริทธิให้ได้นั้นจา เมียนั้นท้าวพระ
ลิจันจ้าขานว่าข้าใทอ้เจ้าภู ผีว่าเจ้าภูจักให้ผู้ข้าไปแย่วหาถินผู้มี

พาวะสับนั้นผู้ข้าก่จักไปนั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยินท้าวพระลิจับ
กล่าวสับนั้นแล้ว เจ้าก็มีใจอันชุ่มชื่นยินดีมากนัก แล้วเจ้าจึ่งกล่าว
ว่าดูธาท้าวพระลิจับ ผิว่าเจ้าจักไปก่จึ่งไปดูงอนี้ก่พี่เทื้น เมื่อนั้นท้าว
พระลิจับจึ่งบาบเอาถ้องน้อยหน่วยบึ่งได้แล้วเจ้าจึ่งทะบานไปเหนือฮากาก
ภาวหาวแล้วก่ลวดตีถ้อง เตินป่าวบอกข่าวแก่ถนิงแลสักทั้งหลายด้วย
คำว่าดูธาเจ้าทั้งหลายอันเปันถนิงแล สักทั้งหลายเรียบบักนี้พระบาธาพพะ
นาสวบมาลักเอาบางสิกาหนีไปเมืองลังกา บางได้ ๖ ปี นี้แล้วบักนี้ท้าว
พระลามก่บอกให้เรามาตีถ้องเตินป่าว บอกข่าวแก่เจ้าทั้งหลายเพื่อ
ให้ไปใต่ถามนำดูบางสิกาในเมืองลังกาทีนั้นแล บุถละผู้ใดบังอากจักไป
เมืองลังกาถ้วยอากากภาวหาวได้ ก่จึ่งบอกให้แก่เราได้รู้แจ้งแถ่เทื้น
เราก่บ่มี ลืมถุนในปัถถี ถุนบัง เจ้าทั้งหลายถอกแล เจ้าทั้งหลายเรียว่า
ถ้างนั้นทิวทุกแห่งทุกพายทั้งแล เมื่อนั้นถนิงทั้งหลายปู่ในจุมพูทิบทั้ง
มวบเอาจึ่งพ้อมกับขานว่าข้าแก่เจ้าภูเรียบ ฝูงข้าทั้งหลายไปเหนือฮากาก
ภาวหาวบ่ได้แล้วแล เจ้าภูหากไปเหนือฮากากภาวหาวได้แล้วนั้นเถ
เปันถ้างลีเจ้าภูจึ่งบ่ไปใต่ตามดูบางสิกานั้นจา เมื่อนั้นท้าวพระลิจับจึ่ง
ขานถอบถนิงทั้งหลายว่าดูธาเจ้าทั้งหลายเรียบ เราก่ไปเหนือฮากากภาว
หาวได้แท้แล้ว ท่อว่าเราเปันภิกเปันเถ้า เราเปันบาบมาเตินป่าวบอก
ข่าวถอกใช้สแองหาถนิงผู้มีเตชะอิทธิ ไปเหนือฮากากภาวหาวได้เราจัก
เอาไปเปันเมืองฝูงหมู่จุมแก่เรานั้นแล เจ้าทั้งหลายไปบ่ได้นั้นลี เมื่อนั้นถนิง
ทั้งหลายจึ่งซ้ำขานถอบว่าข้าแก่เจ้าภูเรียบ ฝูงข้าทั้งหลายไปบ่ได้แล้ว
เจ้าภูจึ่งไปป่าวเตินทีอื่นทีไกพ้นเทื้นว่าถ้างนั้นแล้ว เมื่อนั้นท้าวพระลิ
จับไปป่าวเตินถนิงทั้งหลายในจุมพูทิบหมิกสังๆแล้ว เจ้าจึ่งซ้ำไปป่าว
เตินถนิงแลสักในเภาะถอบน้ำสมุถอันบึ่งๆ ถ้วยคำว่าดูธาถนิงแลสักอันปู่ใน
ถอบทีนี้เรียบ บุถละผู้ใดบังอากเพื่อจักไปเหนือฮากากภาวหาวได้นั้นลี
ว่าถ้างนั้น เมื่อนั้นบังมีกิบถ้วบึ่งๆ มีถิวอันขาวเหมือนถ้างยองฝ้ายมีถ้วใหญ่มี
ปละหมานหั่นถนิงเกิดมาได้ "ปี๑ บึ่งๆ" นั้นแล ส่วนถ้างกิบถ้วนั้นได้ยินท้าว

ใบลานจานก่ำฆบ " ปี๋ " บูก ฉ มัถ ๔ หน้า ๔๑

พระลิจันติถ้อยร้องป่าวไปสันนั้น มันจำขานตอบว่าข้าแก่เจ้าภูเรียเทวดังลีเจ้าภูจำติถ้อยร้องป่าวฆาณิน แลสักอันไปเหนือหากภาคภาคหาวได้นั้นจา เมื่อนั้นท้าวพระลิจัน จำกล่าวว่าดูราท่านพระยากบเรีย เราก็มีประโยคชนะเพื่อจักให้ไปเมืองลังกา เราจำสแวงหาณินผู้จักไปเหนือหากภาคภาคหาวได้นั้นแล เมื่อนั้นพระยากบก็ให้นท้าวพระลิจันไปเหนือหากภาคภาคหาวได้ดังนั้น พระยากบก็บินชะอ่อนใจมากนักด้วยคำว่าโอนเจ้าภูหากไปเหนือหากภาคภาคหาวได้แล้วนั้นเถ เทวดังลีจำมาป่าวเตินฝูงข้าหังหลายให้เมืองเมืองลังกานั้นจา ฝูงข้าหังหลายไปบ่ได้แล้วแล เจ้าภูจำไปป่าวเตินทีอื่นพุ้นเทิ้น ว่าดังนั้นท้าวพระลิจันจำหะบานไปรอดไปเถิงเกาะกอบอันนึง แล้วก็ซ้ำติถ้อยร้องป่าวด้วยคำว่า ดูราณินแลสักอันปู่ในกอบทีนีเรีย บุคละผู้ใดจักไปเมืองลังกาได้แด่ลีว่าดังนั้น เมื่อนั้นบังมีนิกสาลีภาหมู่นึง จำขานตอบว่าข้าแก่เจ้าภูเรียเทวดังลี จำมาป่าวเตินณินแลสักให้ไปเมืองลังกานั้นจา แม่นว่าฝูงข้าหังหลายไปในทีใดก็ได้ทุกแห่งทุกพายนั้นแล ท่อว่าฝูงข้าหังหลายเป็นแมงสักบ่เป็นวิไสอันจักเป็นณินทูตตา[1] ข้าใช้ได้แล เจ้าภูให้ไปเมืองลังกานั้นจาแม่นว่าอ่อเจ้าภูจำไปป่าวเตินทีอื่นพุ้นเทิ้นว่าดังนั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลิจันก็ซ้ำหะบานไปเถิงเกาะกอบอันใหม่นั้นแล้ว ก็ซ้ำติถ้อยร้องป่าวด้วยคำว่า ดูราณินแลสักอันปู่ในเกาะกอบทีนีเรีย บุคละผู้ใดบ่อากจักไปเมืองลังกาได้นั้นลีว่าดังนั้นแล้ว เมื่อนั้นบังมีลูกสาวนายชะเพาผู้นึงอันไปก่องถ้ากับกอมพ่แห่งณินมาจอกเชาปู่ในเกาะกอบทีนั้น จำขานตอบท้าวพระลิจันว่า ข้าแก่เจ้าภูอ้ายเรีย เจ้าภูหากไปเหนือหากภาคภาคหาวได้แล้วนั้นเถ เป็นดังลีจำมาติถ้อยร้องป่าวบอกข่าว แก่ผู้ข้าอันเป็นผู้ยิงให้เมืองเมืองลังกานั้นเถ โอนปากได้เอื้อแมงอันไปเหนือหากภาคภาคหาวได้นั้นจักสบ่อยนั้นเถ เจ้าภูจำแบ่งหิอมันปันหิอเผือก ให้แก่ผู้ข้าจักท่ำกินก้อยแม่มีพ่เป็นเอื้อติกแถวแมงติกต่ำท่อ เหมือนดังเรือนน้อยร่อปาชีแมงบ่ดีหาใส่เอาเอื้อใหม่มาแถมนั้นดอกนา เมื่อนั้นท้าวพระลิจันได้ยินคำนางลูกสาว

---

๑ ควรเป็น ทูต (=ทูตะ)

ขายฉะเพิาภล่าวปากได้เช๊อเนอ อันไปเหมืออาภาภภาวหาวได้ว่าดั่งนั้น
เจ้าจิ่วภล่าวตอบขาวว่าภูธาขาวเธีย พี่ภบ่รู้จักอันแบ่วหิวมัน ปันหิว
เผือภให้แภ่เจ้าได้แล ถันว่าขาวปากได้เช๊อติกแถวเนอติกหิวเจ้าจิ่วมา
เกือภก้อปิ่นเปั่ เจ้าจิ่วมาเปันเมั่งพี่อ้ายบั้นเบิ พี่จักเถาะเมักเข้าแบ่ว
ปัน พี่จักเถาะหิวมันแบ่วให้ หาภจักได้ลูภบ้อยผู้ปอะเสิกแลมิธิหิ
แธวไปเหมืออาภาภภาวหาวได้เหมือนดั่งเธาผู้พี่บั้นแล ถันว่าท้าวพธะลิ
จับภล่าวสับบั้นแล้ว ขาวลูภสาวขายฉะเพิาภ็หิวเตียเติ่นมาภบักแล้ว
ขาวจิ่วช้ำภล่าวใอ่เจ้าอ้ายเธีย น้องบ่มีช่าวปากก็เจ้า น้องบ่มีช่าวเว้า
เปันผยา ขาได้เว้าถามขักไปซ่าย แม่นว่าอ่เปันเมั่งปายเจ้าบ่เว้าแม่น
ว่าอ่เปันเมั่งเถ้าเจ้าช้ำบ่เอิาแลขาอ้ายเธีย ถันว่าขาวลูภสาวขายฉะ
เพิาภล่าวดั่งบั้นแล้ว ท้าวพธะลิจับภ็ช้ำทะขามไปเถิงเภาะกอบอันอื่น
แล้วเจ้าภ็ช้ำติก้องร้องป่าวก้วยถ่าว่า ภูธาเจ้าทั่งซ่ายอันเปันถิบแล
สักปู่ในเภาะกอบที้ นี้เธีย เจ้าทั่งซ่ายบ้าอากเพื่อจักไปใต่ตามภูขาว
สิกาอันปู่ในเมืองล้างภาได้แถ่ลือว่าดั่งบั้นแล้ว เมื่อบั้นบ้างมีลูภสาวพธะขา
ขาภผู้บ่าอันออภมาซั่นในหากซายที้บั้น จิ่วขานถ่าท้าวพธะลิจับว่าข้า
แภ่เจ้าภูเธียเปันดั่งลี้ เจ้าภูจิ่วติก้องร้องป่าวหาถินไปใต่ตามภูขาวสิกา
ในเมืองล้างภาบั้นเด มิถถาว่าขาวสิกาลักหนีไปปู่ในที้บั้นแท้ลีรู้ว่าลักโจบ
ถินเอิาไปบั้นจา เมื่อบั้นท้าวพธะลิจับจิ่วขานว่าภูธาขาวเธีย ส่วนดั่ว
ขาวสิกาผู้บั้น อันพธะขาธาพพะขาสอนมาลักเอิาเมั่งท้าวพธะลามไป
แตภอบพุ่งแล เมื่อบนั้นลูภสาวพธะบางขาภจิ่วถามอาย่าแภ่เจ้าภูเธีย
ในเมื่อเจ้าภูซอภใช้หาถินไปใต่ตามภูขาวสิกา เหันแล้วแลให้เอิามา
พ้อมบั้นลีรู้ว่าบ่ให้เอิามาพ้อมแล้วแล จักไปธิบเลอเอิาบั้นจา เมื่อบั้น
ท้าวพธะลิจับจิ่วภล่าวว่า ภูธาขาวเธียเหดดั่วลีเจ้าขาวจิ่วว่าให้ถินใช้
เอิาขาวสิกามาพ้อมบั้นจา ปักยอกถินในแผ่นดินไปธิบเลอเอิากับกอม
าธาพพะขาสอนผู้บั้นภ็ดี ภบ่อากจักได้มาว่ายฉะแล เมื่อบั้นลูภ

สาวพระยาบากจึ่งซ้ำถามว่า ข้าแก่เจ้าภูผีว่าเจ้าภูไปผีปอๆเอ๋าบาๆสี
ดาเป็นอันยากยิ่งนักสันบั้น เจ้าภูจึ่งเอ๋าผู้ข้าไปถวายแก่ท้าวพระลาม
ตาๆบาๆสีดาบั้นเด ท้าวพระลามบ้างจักเอ๋าบั้นลือรู้ว่าบ่แม่นบาๆสีดา บ่
เอ๋าบั้นก่อข้าจา เมื่อบั้นท้าวพระลิจับจึ่งกล่าวว่าดูธาบาๆเธีย เหตุดั่งลี
เจ้าบาๆจึ่งกล่าวสันบั้นก่พี่จา แม่นว่าเธาพี่จักเอ๋าบาๆผู้อื่นไปแลกเอ๋า
บาๆสีดากับดอมท้าวพระลาม ๑๐ คันก็ดี ๒๐ คันก็ดี เจ้าก่บ่อากจักเอ๋า
ได้แล เจ้าบาๆยาได้กล่าวว่าจักไปเป็นเมียท้าวพระลาม ตาๆบาๆสีดา
บั้นก่พี่เหื้น เมื่อบั้นลูกสาวพระยาบากจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูส่วย
ดั่งตินตัวแห่งผู้ข้านี้ เป็นผู้ชายบั้นลือก่ท่เป็นผู้ยิงแต่บาๆสีดาบั้นจา เมื่อ
บั้นท้าวพระลิจับจึ่งขานว่าดูธาบาๆเธีย ส่วนดั่งเจ้าก็ดีบาๆสีดาก็ดี
ก่แม่นผู้ยิงเหมือนดั่งดุงอกันบั้นแล ท่ว่าแม่นรู้แล้วแม่นตาเป็นหูาใผถือกมี
เบี่งผู้ใดบ่ถือเจ้าเสียแลบาๆเธีย เมื่อบั้นลูกสาวพระยา บากจึ่งกล่าวว่า
ข้าแก่เจ้าภูผีว่าท้าวพระลาม บ่ประสิงกับดอมบาๆผู้ใดผู้บ่างก่ท่ประสิง
แต่บาๆสีดาผู้ดุงอดั่งบั้น เจ้าก่บ่เอ๋าบุคละผู้ใดใดผู้อื่นมาเป็นเมียจักดีบบั้น
ลือ คันว่าไปผีปอๆเอ๋าบาๆสีดาได้มาแล้ว จึ่งจักเอ๋าบี้จา เมื่อบั้นท้าว
พระลิจับจึ่งกล่าวว่าดูธาบาๆเธีย แม่นว่าบาๆผู้อื่นท้าวพระลามก่บ้าง
เอ๋าเป็นเมียมากลั้นเหื้อหูาบบ่อากจักนับอ่านได้แล เมื่อบั้นลูกสาวพระ
ยาบากจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูผีว่าท้าวพระลามบ้างเอ๋าเมียหูาบดีบ
แท้ดั่งบั้นเป็นดั่งลือจึ่งบ่เอ๋าผู้ข้าไปเป็นเมียบั้นจา มากว่าตัวแห่งผู้ข้านี้
เป็นอันบ่ดีบ่งามเหมือนดั่งเมียท้าวพระลาม อันได้เอ๋าแล้วแต่ก่อนบั้นลือ
เมื่อบั้นท้าวพระลิจับกล่าวว่าดูธาน้องเธีย ส่วนดั่งตินตัวแห่งเจ้าบาๆ
เป็นอันผู้ดีผู้งามบ่แพ้แล้ว ท่ว่าท้าวพระลามบ่ทันเทันรูบสิมแห่งเจ้า
บั้นเด เหตุดั่งลือเจ้าบาๆจึ่งจักไปเป็นเมียท้าวพระลาม เป๋าดายเป็นตา
ลักอายแก่ดินทั่งหูายมากนักแท้บา เมื่อบั้นลูกสาวพระยาบากจึ่ง
กล่าวว่าข้าแก่เจ้าภูผีว่าเป็นดั่งบั้นแท้บา ธาเจ้าข้าทั่ง ๖ จึ่งกะทำเป็น
ดั่งกินเข้าสากยามแลๆ มิดเดงใต่ขอบดั่งบั้นเด รู้ว่าน้องบี้เป็น

ແລຂາເປົ້າເຈ້ົາບ່ໍເອົາທຸມຂ້ຳງບ່ໍຖືກຢ່ຳງທ່ຳນຸມ ບ່ໍມັກຮູບຮຸມຈັກປ່ຳດເປັນດັ່ງ
ຂຸດວ່ຳຣະປ່ຳດກ່ຳງບ່ຳນັ້ນລ ເມ່ືອນັ້ນທ້ຳວພຣະລ ຈັນຈ່ຶງກ່ລ່ຳວວ່ຳດູຣ່ຳນ່ຳງເຮ່ຶຍ
ຜ ວ່ຳເຈ້ົ່ຳນ່ຳງກ່ລ່ຳວສັນນັ້ນ ກ ຫ່ຳກຖ ກ ມ ວ ທ ຳ ນຸ ມ ກ ຫ ຳ ກ ຖ ກ ໃ ຈ ຮ ຸ ມ ຂ ັ ຍ
ອ ້ ຳ ຍ ພ ່ ຈ ັ ກ ຍ ິ ກ ຍ ່ ຳ ງ ຍ ້ ຳ ຍ ໄ ປ ຊ ຸ ມ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ຄ ຸ ງ ດ ຂ ຸ ມ ດ ່ ຳ ປ ້ ອ ຍ ດ ອ ກ ຕ ິ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ຫ ູ ້ ຳ ຊ ຸ ້ ອ ຍ ດ ່ ອ ຍ
ກ ູ ນ ຳ ແ ດ ່ ລ ຶ ເ ມ ່ ື ອ ນ ັ ້ ນ ລ ູ ກ ສ ຳ ວ ພ ຣ ະ ຍ ຳ ນ ຳ ກ ຈ ່ ຶ ງ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ເ ອ ິ ໆ ນ ຳ ຊ ຸ ມ ເ ບ ິ ່ ຂ ອ ໆ
ຫ ຼ ຳ ກ ປ ້ ຳ ນ ແ ຕ ່ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ເ ອ ັ ້ ນ ປ ຳ ກ ແ ຕ ່ ຄ ວ ຳ ມ ປ ້ ຳ ນ ແ ຕ ່ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ເ ອ ັ ້ ນ ຖ ຳ ມ ດ ຳ ຍ ດ ອ ກ ນ ້ ອ ງ ນ ັ ້ ຳ
ເ ຊ ື ອ ໝ ຳ ກ ກ ອ ກ ກ ັ ບ ຝ ຳ ນ ນ ້ ອ ງ ນ ັ ້ ເ ຊ ື ອ ໃ ຈ ຫ ຳ ນ ເ ຫ ຼ ື ອ ເ ຖ ຶ ອ ກ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ເ ວ ້ ຳ ະ ເ ລ ້ ອ ນ ຳ ກ ົ ່ ຳ ງ ເ ກ ົ ່ ອ ກ
ຕ ມ ດ ວ ຳ ຍ ແ ລ ນ ຳ ດ ັ ງ ວ ່ ຳ ລ ູ ກ ສ ຳ ວ ພ ຣ ະ ຍ ຳ ນ ຳ ກ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ສ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ
ລ ິ ຈ ັ ນ ກ ໍ ລ ວ ດ ທ ະ ຍ ຳ ນ ໜ ີ ໄ ປ ເ ຖ ິ ່ ງ ເ ກ ຳ ະ ດ ອ ນ ອ ັ ນ ໃ ໝ ່ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ຊ ໍ ້ ຳ ຕ ິ ຄ ້ ອ ງ ຮ ້ ອ ງ ປ ່ ຳ ວ ດ ້ ະ ຍ
ຄ ຳ ວ ່ ຳ ດ ູ ຣ ຳ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ທ ້ ົ ່ ຳ ຫ ຼ ຳ ຍ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ຄ ົ ນ ແ ລ ສ ັ ດ ອ ັ ນ ຢ ູ ່ ໃ ນ ເ ກ ຳ ະ ດ ອ ນ ທ ົ ່ ນ ີ ້ ເ ຮ ີ ຍ ບ ຸ ຄ ລ ະ ຜ ູ ້
ໃ ດ ຈ ັ ກ ໄ ປ ເ ມ ື ອ ງ ລ ່ ຳ ງ ກ ຳ ໄ ດ ້ ນ ັ ້ ນ ລ ື ຄ ັ ນ ວ ່ ຳ ບ ຸ ຄ ລ ະ ຜ ູ ້ ໃ ດ ໄ ປ ໄ ດ ້ ໃ ຫ ້ ຣ ີ ບ ບ ອ ກ ມ ຳ ເ ປ ື ອ ງ ຄ ັ ນ
ວ ່ ຳ ບ ຸ ຄ ລ ະ ຜ ູ ້ ໃ ດ ໄ ປ ບ ่ ໍ ໄ ດ ້ ຢ ່ ຳ ເ ຄ ື ອ ງ ໃ ຈ ໃ ຫ ້ ຣ ີ ບ ໜ ີ ທ ້ ອ ນ ວ ່ ຳ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ຍ ັ ງ ມ ີ ນ ຳ ງ ກ ິ ນ ນ ະ ລ ິ
ຜ ູ ້ ບ ່ ໍ ຳ ງ ອ ັ ນ ຢ ູ ່ ໃ ນ ເ ກ ຳ ະ ດ ອ ນ ທ ົ ່ ນ ນ ັ ້ ນ ຈ ່ ຶ ງ ຂ ຳ ນ ຕ ອ ບ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ວ ່ ຳ ຂ ້ ຳ ແ ກ ່ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ອ ້ ຳ ຍ
ເ ຣ ີ ຍ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ັ ກ ມ ຳ ຕ ິ ຄ ້ ອ ງ ຮ ້ ອ ງ ປ ່ ຳ ວ ຫ ຳ ຄ ົ ນ ໄ ປ ເ ມ ື ອ ງ ລ ່ ຳ ງ ກ ຳ ດ ັ ່ ງ ລ ື ກ ໍ ຂ ້ ຳ ຈ ຳ ເ ມ ່ ື ອ
ນ ັ ້ ນ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ຈ ່ ຶ ງ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ດ ູ ຣ ຳ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ນ ່ ຳ ງ ເ ຮ ີ ຍ ເ ຮ ຳ ພ ່ ຶ ຳ ກ ໍ ມ ັ ກ ໄ ຄ ່ ປ ຳ ກ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ົ ່
ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ອ ັ ນ ພ ຣ ະ ຍ ຳ ຣ ຳ ພ ພ ະ ນ ຳ ສ ວ ນ ເ ອ ຳ ໄ ປ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ່ ຳ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ຍ ັ ງ ບ ່ ໍ ຕ ຳ ຍ
ເ ຮ ຳ ພ ຶ ່ ກ ໍ ່ ຈ ັ ກ ໄ ປ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ ຄ ຶ ນ ມ ຳ ຄ ັ ນ ວ ່ ຳ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ຕ ຳ ຍ ແ ລ ້ ວ ເ ຮ ຳ ພ ຶ ່ ກ ໍ ບ ่ ໍ ໄ ປ ເ ອ ຳ ຄ ຶ ນ ມ ຳ
ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ນ ຳ ງ ກ ິ ນ ນ ະ ລ ິ ຈ ່ ຶ ງ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ຂ ້ ຳ ແ ກ ່ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ໃ ນ ເ ມ ື ອ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ໄ ປ ເ ອ ຳ
ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ຄ ຶ ນ ມ ຳ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ັ ກ ເ ອ ຳ ມ ຳ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ງ ລ ື ຮ ູ ້ ວ ່ ຳ ເ ປ ັ ນ ພ ີ ່ ນ ້ ອ ງ ວ ິ ງ ສ ຳ ແ ຫ ່ ງ
ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ນ ັ ້ ນ ຈ ຳ ຜ ິ ວ ່ ຳ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ັ ກ ໄ ປ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ມ ຳ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ງ ແ ທ ້ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຍ ຳ
ໄ ດ ້ ໄ ປ ໃ ຫ ້ ບ ຳ ກ ແ ກ ່ ໃ ຈ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ນ ັ ້ ນ ເ ທ ີ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ່ ຶ ງ ມ ຳ ເ ອ ຳ ຜ ູ ້ ຂ ້ ຳ ນ ີ ້ ໄ ປ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ງ ກ ໍ ບ ่ ໍ
ເ ໝ ື ອ ນ ດ ັ ່ ງ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ນ ັ ້ ນ ລ ື ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ຈ ່ ຶ ງ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ດ ູ ຣ ຳ ນ ຳ ງ ເ ຮ ່ ຶ ຍ
ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ອ ັ ນ ພ ຣ ະ ຍ ຳ ຣ ຳ ພ ພ ະ ນ ຳ ສ ວ ນ ເ ອ ຳ ໄ ປ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ່ ຳ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ຍ ັ ງ ບ ่ ໍ ຕ ຳ ຍ
ເ ຮ ຳ ພ ຶ ່ ກ ໍ ່ ຈ ັ ກ ໄ ປ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ ຄ ຶ ນ ມ ຳ ຄ ັ ນ ວ ່ ຳ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ຕ ຳ ຍ ແ ລ ້ ວ ເ ຮ ຳ ພ ຶ ່ ກ ໍ ບ ่ ໍ ໄ ປ ເ ອ ຳ ຄ ຶ ນ ມ ຳ
ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ນ ຳ ງ ກ ິ ນ ນ ະ ລ ິ ຈ ່ ຶ ງ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ຂ ້ ຳ ແ ກ ່ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ໃ ນ ເ ມ ື ອ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ໄ ປ ເ ອ ຳ
ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ຄ ຶ ນ ມ ຳ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ັ ກ ເ ອ ຳ ມ ຳ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ງ ລ ື ຮ ູ ້ ວ ່ ຳ ເ ປ ັ ນ ພ ີ ່ ນ ້ ອ ງ ວ ິ ງ ສ ຳ ແ ຫ ່ ງ
ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ນ ັ ້ ນ ຈ ຳ ຜ ິ ວ ່ ຳ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ັ ກ ໄ ປ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ມ ຳ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ງ ແ ທ ້ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຍ ຳ
ໄ ດ ້ ໄ ປ ໃ ຫ ້ ບ ຳ ກ ແ ກ ່ ໃ ຈ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ນ ັ ້ ນ ເ ທ ີ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ່ ຶ ງ ມ ຳ ເ ອ ຳ ຜ ູ ້ ຂ ້ ຳ ນ ີ ້ ໄ ປ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ງ ກ ໍ ບ ่ ໍ
ເ ໝ ື ອ ນ ດ ັ ່ ງ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ນ ັ ້ ນ ລ ື ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ຈ ່ ຶ ງ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ດ ູ ຣ ຳ ນ ຳ ງ ເ ຮ ່ ຶ ຍ
ເ ຮ ຳ ພ ຶ ່ ກ ໍ ບ ่ ໍ ໄ ດ ້ ໄ ປ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ ສ ີ ດ ຳ ມ ຳ ເ ປ ັ ນ ເ ມ ັ ງ ແ ທ ່ ງ ເ ຮ ຳ ດ ອ ກ ນ ຳ ງ ເ ຮ ່ ຶ ຍ ⑦ ທ ່ ຳ ນ ັ ້ ນ ແ ລ
ເ ຮ ຳ ກ ໍ ທ ່ ໍ ຈ ັ ກ ເ ອ ຳ ມ ຳ ຄ ວ ຳ ຍ ແ ກ ່ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ ລ ຳ ມ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ແ ທ ່ ງ ເ ຮ ຳ ນ ັ ້ ນ ແ ລ
ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ນ ຳ ງ ກ ິ ນ ນ ະ ລ ິ ຈ ່ ຶ ງ ກ ່ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ ຳ ຂ ້ ຳ ແ ກ ່ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຜ ິ ວ ່ ຳ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ັ ກ ໄ ປ ະ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ
ສ ີ ດ ຳ ມ ຳ ຄ ວ ຳ ຍ ແ ກ ່ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ ລ ຳ ມ ເ ສ ັ ງ ແ ທ ້ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ົ ່ ຳ ກ ູ ຈ ັ ກ ໄ ປ ຫ ຳ ເ ອ ຳ ນ ຳ ງ

ທ້ໃດມາເປັນເມັ່ງແກ່ເຈ້ົາກູນັ້ນກໍຂ້າຈາ ເມ້ືອນັ້ນທ້າວພຣະລ້ືຈັນຈ້ືງກລ່າວວ່າ ດູຮາບາງເຣ້ືອ ສ່ວນດ້ັງເມັ່ງເຮົາຜູ້ພ້ືກໍຍ້ັງປາກຈອດໆນັ້ນເດ ເຈ້ົາບາງບ່ຄ້ືດຮອດ ຄຳວ່ານັ້ນລ້ື ເຈ້ົາບາງບ່ຄ້ືດຫາຄຳເວ້ົານັ້ນລ້ື ສ້ັງເລ້ົາລ້ືມຂອງເກ່ົາພາບຫ້ັ ງພ້ືເດ ຄັນວ່າ ທ້າວພຣະລ້ືຈັນກລ່າວດ້ັງນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາຈ້ືງທະບານໄປເຖ້ືງເກາະດອນອັນ ຕົນໄດ້ຣິບເລວທ້າວສ້ັງຄ້ືບ ໃນກາລະເມ້ືອກ່ອນແລ້ວເຈ້ົາຈ້ືງຕ້ືຄ້ອງຮ້ອງປ່າວໄປທ້ົວ ດອນທ້ືນັ້ນດ້ວຍຄຳວ່າ ດູຮາເຈ້ົາທ້ັງຫ້ັ ງຍ ອັນເປັນຄົນແລສັດ ອັນປູ່ໃນເກາະດອນ ທ້ືນ້ ້ເຣ້ືອ ເຈ້ົາທ້ັງຫ້ັ ງຍບ້ັ ງຈັກໄປເມ້ືອງລ້ັ ງກາໄດ້ນັ້ນລ້ືວ່າດ້ັ ງນັ້ນ ເມ້ືອນັ້ນທ້າວ ຄວັນເທ້ົາຟ້ົາ ອັນເປັນລູກນາງກ ົ ຕະຣາດ ປູ່ໃນຜາສາດຣ ົ ມ ໄ ມ້ເດ ົ ອທ ົ ນັ້ ນ ໄ ດ້ ຍ ິ ນ ຄຳທ້າວພຣະລ້ືຈັນໄປຕ້ືຄ້ອງຮ້ອງປ່າວສັນນັ້ ນ ເຈ້ົາຈ້ືງຂານວ່າ ຂ້ົາແກ່ເຈ້ົາກູສ່ວນ ດ້ັ ງເມ ້ ືອງລ ້ ັ ງກາທ ົ ນັ ້ ນ ຂ ້ ົ າກ ໍ ຈ ັ ກອ ົ າສ ົ າໄປໄ ດ ້ ບ ່ ຍ ົ າກສ ້ ັ ງ ແ ມ ່ ນ ວ ່ ົ າໃ ຫ ້ ຜ ູ ້ ຂ ້ ົ າ ຂ ້ ົ ນເມ ້ ືອ ເຖ ້ ົ ງຊ ັ ້ ນ ຟ ້ ົ າອ ັ ກ ະ ນ ິ ຖ ົ າພ ຣ ິ ຫ ມ ໜ ຸ ້ ນ ມ ີ ຣ ້ ອ ຍ ເ ກ ້ ືອ ພ ັ ນ ເ ທ ້ ືອ ກ ໍ ໄ ດ ້ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ສ ່ ວ ນ ດ ້ ັ ງ ເມ ້ ືອ ງ ລ ້ ັ ງ ກ ົ າ ຂ ້ ົ ຣ ້ ົ າ ຍ ອ ັ ນ ປ ູ ່ ໃ ນ ຈ ຸ ມ ໜ ູ ທ ້ ິ ບ ເ ມ ້ ືອ ງ ຄ ົ ນ ທ ້ ືນ ້ ເ ປ ັ ນ ດ ັ ້ ງ ລ ້ ືຈ ້ ົ ງ ປ ້ ົ ານ ກ ິ ວ ່ ົ າ ຈ ັ ກ ໄ ປ ບ ່ ໄ ດ ້ ນ ັ ້ ນ ເ ດ ຄ ັ ນ ວ ່ ົ າ ທ ້ ົ າ ວ ຄ ວ ັ ນ ເ ທ ້ ົ າ ຟ ້ ົ າ ກ ລ ່ ົ າ ວ ດ ້ ັ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ນ ົ ງ ກ ິ ຕ ະ ຣ ົ າ ດ ຈ ້ ົ ງ ອ ອ ກ ໄ ປ ງ ອ ບ ປ ່ ອ ງ ປ ້ ູ ມ ລ ໍ ້ ົ ານ ້ ົ ງ ດ ູ ກ ໍ ຈ ້ ົ ງ ເ ຫ ັ ນ ທ ້ ົ າ ວ ພ ຣ ະ ລ ້ ື ຈ ັ ນ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ນ ້ ອ ງ ຊ ົ າ ຍ ຜ ິ ວ ແ ຫ ່ ົ ງ ຕ ິ ນ ຕ ັ ້ ງ ປ ູ ່ ເ ໜ ື ອ ອ ົ າ ກ ົ າ ດ ກ ົ າ ງ ຫ ົ າ ວ ທ ້ ືນ ັ ້ ນ ນ ົ ງ ຈ ້ ົ ງ ກ ລ ່ ົ າ ວ ເ ຊ ້ ົ ງ ລ ູ ກ ແ ຫ ່ ົ ງ ຕ ິ ນ ວ ່ ົ າ ດ ູ ຮ ົ າ ເ ຈ ້ ົ າ ລ ູ ກ ຮ ັ ກ ແ ກ ່ ແ ມ ່ ສ ່ ວ ນ ດ ້ ັ ງ ຊ ົ າ ຍ ຜ ູ ້ ນ ົ າ ເ ອ ້ ືນ ໃ ສ ່ ຣ ົ າ ທ ້ ັ ງ ໒ ແ ມ ່ ລ ູ ກ ນ ້ ີ ແ ມ ່ ນ ທ ້ ົ າ ວ ພ ຣ ະ ລ ້ ື ຈ ັ ນ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ນ ້ ອ ງ ຊ ົ າ ຍ ແ ຫ ່ ົ ງ ທ ້ ົ າ ວ ສ ້ ັ ງ ຄ ້ ືບ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ຜ ິ ວ ແ ມ ່ ນ ້ ີ ແ ລ ທ ໍ ່ ວ ່ ົ າ ແ ມ ່ ຈ ັ ກ ບ ອ ກ ໃ ຫ ້ ເ ຈ ້ ົ າ ລ ູ ກ ຮ ັ ກ ກ ່ ອ ນ ເ ນ ້ ີ ໃ ນ ກ າ ລ ະ ປ ົ າ ກ ່ ອ ນ ພ ຸ ້ ນ ແ ມ ່ ກ ໍ ໄ ດ ້ ເ ປ ັ ນ ຣ ົ າ ຊ ເ ທ ວ ີ ແ ຫ ່ ົ ງ ທ ້ ົ າ ວ ສ ້ ັ ງ ຄ ້ ືບ ໃ ນ ເ ມ ້ ືອ ງ ກ ົ າ ສ ີ ພ ຸ ້ ນ ແ ລ ໃ ນ ເ ມ ້ ືອ ກ ູ ແ ມ ່ ຍ ້ ັ ງ ທ ຣ ິ ງ ຄ ັ ບ ພ ້ ີ ຊ ົ າ ຍ ແ ຫ ່ ົ ງ ເ ຈ ້ ົ າ ອ ັ ນ ທ ້ ົ າ ວ ສ ້ ັ ງ ຄ ້ ືບ ພ ຣ ະ ລ ້ ື ຈ ັ ນ ກ ັ ບ ທ ້ ັ ງ ກ ູ ແ ມ ່ ກ ໍ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ໄ ປ ຣ ິ ບ ເ ລ ວ ຄ ວ ົ າ ຍ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ິ ມ ົ າ ກ ນ ັ ກ ຍ ົ າ ມ ນ ັ ້ ນ ທ ິ ວ ຣ ະ ພ ິ ຈ ້ ົ ງ ແ ກ ວ ່ ົ າ ເ ຂ ົ າ ຊ ິ ດ ຖ ຶ ກ ດ ູ ກ ຂ ້ ົ າ ງ ກ ູ ແ ມ ່ ຊ ະ ເ ດ ັ ນ ຕ ົ ກ ລ ົ ງ ດ ິ ນ ລ ູ ກ ໃ ນ ທ ້ ອ ງ ແ ຫ ່ ົ ງ ກ ູ ແ ມ ່ ຊ ະ ທ ້ ອ ນ ອ ອ ກ ຈ ົ າ ກ ທ ້ ອ ງ ກ ູ ແ ມ ່ ແ ລ ້ ວ ທ ້ ົ າ ວ ສ ້ ັ ງ ຄ ້ ືບ ພ ຣ ະ ລ ້ ື ຈ ັ ນ ຈ ້ ົ ງ ເ ອ ົ າ ກ ູ ແ ມ ່ ກ ັ ບ ທ ້ ັ ງ ລ ູ ກ ອ ັ ນ ເ ກ ິ ດ ມ ົ າ ໃ ໝ ່ ນ ັ ້ ນ ເ ມ ້ ືອ ສ ົ ້ ງ ໃ ນ ຜ ົ າ ສ ົ າ ດ ໃ ຫ ້ ປ ູ ່ ກ ໍ ົ ານ ົ ້ ອ ງ ຄ ົ ວ ນ ົ ານ ຄ ອ ງ ສ ົ ້ ງ ສ ົ ານ ເ ພ ້ ືອ ທ ັ ້ ງ ໒ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ພ ໍ ່ ແ ລ ແ ມ ່ ແ ຫ ່ ົ ງ ເ ຈ ້ ົ າ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ໃ ສ ່ ຊ ຸ ລ ູ ກ ຊ ະ ທ ້ ອ ນ ອ ອ ກ ຈ ົ າ ກ ທ ້ ອ ງ ທ ັ ້ ງ ໒ ຄ ົ ນ ນ ັ ້ ນ ຜ ູ ້ ພ ້ ີ ນ ັ ້ ນ ຊ ້ ື ວ ່ ົ າ ທ ້ ົ າ ວ ຊ ົ າ ຕ ົ າ ພ ຣ ະ ບ ົ າ ຜ ູ ້ ນ ້ ອ ງ ນ ັ ້ ນ ຊ ້ ື ວ ່ ົ າ ທ ້ ົ າ ວ ພ ຣ ະ ຣ ະ ທ ົ າ ພ ຣ ະ ບ ົ າ [1] ແ ລ ້ ວ ທ ້ ົ າ ວ ສ ້ ັ ງ ຄ ້ ືບ ພ ຣ ະ ລ ້ ື ຈ ັ ນ ກ ໍ ຊ ໍ ້ ົ າ ໄ ປ ຣ ິ ບ

---

๑ ໜ ້ ົ າ ຕ ໍ ່ ໄ ປ ໃ ນ ໃ ບ ລ ານ ຂ ຽ ນ ກ ຣ ະ ຣ ະ ທ ົ າ ພ ຣ ະ ບ ົ າ

เลวถวายหัวอระพิถาบแล้ว ก่ลวดบังเกิด [๑]"ภิลละหิบ" ผิดฤๅภับมาก ก่อิบเลวกับไปมามากบักบามบั้บ ภูแม่ก่ได้ไปอิบเหว[๒] ซ่อบห้าวสัๅคืบ อับเปับพ่บ้าแห่ๅเจ้าบั้บแล เบื้อบั้บห้าวพระลิจับอับเปับอาวแห่ๅ เจ้าก่เอาปายถาบถับไซมาแหวๅตาภูแม่บอกเสับๅห้า ๖ เบื้อๅ ภูแม่จิๅเซ ซวบมาปู่ในหิบี้ มิประหบาบถาวบึ๋ๅแล้ว ห้าวพระลามจิๅมาพิบจวบ ภูแม่ในหิบี้แล้ว เจ้าจิๅภูบาเป่าพิบตาภูแม่ถิมาถั้ๅเก่าแล้ว ห้าวพระ ลามจิๅปุกเปาผาสาดให้ภูแม่ปู่เปับอับถิๅามแล้ว ห้าวพระลามจิๅบอก ให้ภูแม่อ่า ห้าวสัๅคืบอับเปับผัวเจ้าบั้บตายแล้วบาๅเริบอ่าถั้ๅบั้บแล้ว ห้าวพระลามจิๅสิมสู่ปู่ภิบภับถอมภูแม่ มิประหบาบ ๖ หิ มิ หิเจ้า ลูกธักจิๅเกิดมาก่แม่บา ส่อบถั้ๅห้าวสัๅคืบผู้บั้บ แม่บพ่บ้าแห่ๅเจ้าเบิ พ่ถิๅแห่ๅเจ้าก่แม่บห้าวพระลามบั้บ จิๅแม่บพ่ถิๅแห่ๅเจ้าแม่[๓] ห่ ว่าห้าวซาตาพระบาแล ห้าวภระระหาพระบา อับเปับพี่ซายแห่ๅ เจ้าบั้บปู่ในเมื๋องแม่ถาบ ส่อบถั้ๅห้าวพระลิจับผู้บี้แม่บอาวน้องพ่แห่ๅ เจ้าก่แม่แล เจ้าจิๅจำจ่าไว้ก่แม่เบิ ถับว่าเจ้าหัๅ ๖ แม่ลูกกล่าวดั้ๅบั้บ แล้ว ห้าวพระลิจับจิๅเข้าไปสู่ผาสาดเจ้าหัๅ ๖ แม่ลูกแล้ว ห้าวพระ ลิจับจิๅเห้บบาๅภิดะธาดธาซุเหวิสิซะไพ้แห่ๅติบ เจ้าจิๅถามว่า ข้า แก่เจ้าบาๅพี่ ในเมื๋อข้าผู้น้องเอาถาบสิถับไซแหวๅตาพี่เปับเจ้าบอกเสับ หัๅ ๖ เบื้อๅบั้บ บุถละผู้ใดมาป่อเป่าปาตาพี่เปับเจ้า จิๅถิมาหัๅ ๖ เบื้อๅ บั้บก่ข้าจา เมื๋อบั้บบาๅภิดะธาดจิๅขาบว่า ดูธาเจ้าน้องๅ ส่อบถั้ๅตา แห่ๅข้าผู้พี่บอกเสับหัๅ ๖ เบื้อๅบั้บ ห้าวพระลามมาป่อให้แก่ข้าจิๅถิก่ ข้าแล เมื๋อบั้บห้าวพระลิจับจิๅซ้ำถามว่าข้าแก่เจ้าบาๅพี่ ส่อบถั้ๅห้าว น้องๆ อับเปับลูกแห่ๅบาๅผู้พี่ บุถละผู้ใดมาสิมสู่ปู่ภิบภับถอมบาๅจิๅเกิด มาบั้บจา มิถถาว่าแม่บลูกห้าวสัๅคืบ อับเปับพี่ซายแห่ๅข้าบั้บลิ รู้ว่า แม่บลูกบุถละผู้อื่บบั้บจา เมื๋อบั้บบาๅภิดะธาดจิๅขาบว่า ดูธาเจ้าน้องๅ

---

๑ ถวบเป้บ "ภิลหิบ"

๒ ถวบเป้บ "ธิบเลว"

๓ "บั้บจิๅแม่บพ่ถิๅแห่ๅเจ้าแม่" ถวบถัดออก

ส่วนถ้ำท้าวน้อยๆ ผู้นี้บ่แม่นลูกท้าวสังคีบอันเป็นผัวแห่งข้านั้นแล ก็
ทากแม่นลูกท้าวพระลามอันสิมสู่ปู่กินกับถอมข้า ในเมื่อเจ้าป่านปัวตาผู้ข้า
ให้ถือปางนั้นแล ถันว่านางภิตะยาถกล่าวสันนั้น ท้าวพระลีจันจึ่งถาม
ท้าวถอันเท้าฟ้า ว่าดูธาเจ้าหูาน บัดนี้เธาผู้อาวก็มาติถ้องร้องป่าว
หาถินผู้จักไปเมืองลังกาพุ้นแล เจ้าหูานบังจักไปได้ลีรู้ว่าบ่ได้นั้นจา เมื่อ
นั้นท้าวถอันเท้าฟ้าจึ่งขานว่า ข้าแก่อาวเป็นเจ้า ถันว่าเจ้าอาวให้ข้า
ผู้หูานไปถั่งนั้น ข้าผู้หูานก็จักไปบ่ยากสังก็ข้าแล ท่อว่าเจ้าอาวมีประ
โยกชนะเบื่องใดจึ่งจักใช้ข้าผู้หูานเมื่อเมืองลังกานั้นก็ข้าจา เมื่อนั้นท้าว
พระลีจันจึ่งกล่าวว่า ดูธาเจ้าหูาน ในเมื่อท้าวพระลามมาขอเอานาง
สีดากับถอมเจ้าละสีได้แล้ว ท้าวธรรมพะบาสอนก็มาลักเอาหนีเมื่อเมืองๆ
ลังกานางไว้ ๓ ปีนี้แล บัดนี้ท้าวพระลามก็มีใจอันถือรอดถึงเถิงนางสี
ดามากนัก เจ้าจึ่งใช้ให้เราผู้เป็นอาวมาชอกใช้สแวงหาถินผู้มีอิทธิ
ริทธิ เพื่อจักให้ไปไต่ถามดูนางสีดาในเมืองลังกาที่นั้น ให้รู้แจ้งว่านาง
บังลีรู้ว่าตายเสีย ถันว่านางตายเสียก็ให้รู้ ถันว่านางบังบ่ตายสันนั้นเจ้า
ก็จักแต่งกำลังลีพินไปธิบเลอะเอาให้ได้ว่าถั่งนั้น ท้าวพระลามจึ่งได้บอก
ให้เราผู้อาวมาชอกใช้สแวงหาถินผู้จักไปเมืองลังกาได้นั้นแล้ว ถันว่า
เจ้าหูานธันอาสาว่าไปได้สันนั้น เจ้าหูานจึ่งเมื่อเมืองอินทะปะถะนะ
ถอง กับถอมข้าผู้อาวให้ได้เหันหน้าท้าวพระลามอันเป็นพ่อแห่งเจ้านั้น
เห็น เมื่อนั้นท้าวถือนเท้าฟ้าจึ่งขานถ่าท้าวพระลีจันว่าดีๆ ว่าถั่งนี้แล้ว
ท้าวพระลีจันจึ่งทะยานขึ้นเมื่อใกยพลันทันแล เมื่อนั้นท้าวถือนเท้า
ฟ้าจึ่งอุ้มเอานางภิตะยาถอันเป็นแม่ ทะยานขึ้นเมื่อตามหลังท้าว
พระลีจัน อันลำกับป่าไม้พูกอยหักมอนแล้ว ก่อลอกเมื่อเถิงเมืองอินทะ
ปะถะนะถอนยามถาว แม่นว่าลักมื้ถาวบึกก็บังว่าข้านั้นหันแล ถันว่าเจ้า
หัว ๓ พระอิงเมื่อรอกเมื่อะถึงแล้ว เจ้าจึ่งเข้าไปสู่สำนักสานจอกอัน
เป็นที่ปู่แห่งท้าวพระลามบ่มีนางหันแล เมื่อนั้นท้าวพระลีจันจึ่งขาน
ไหว้ท้าวพระลามว่า เหวะข้าไหว้มะหาราชเจ้า ในเมื่อเจ้า[illegible]

ธาตุอากาบขาใส่หัวผู้ข้า ว่าให้ไปติถ้องร้องป่าวหาถิบผู้มีสาตตะสิบอาถิม
เพื่อว่าจักไปใต่ตามถูบางสิถาในเมืองลังภาหื้นั้น ผู้ข้าภ่ไปเหับท้าวถอัน
เท้าฟ้ายับเป้นลูกบางภิตตะธาวปู่ในริมไม้เถื่อหื้นึ่ง ว่าจักอาสาไปเมืองลัง
ภาได้ผู้ข้าภ่เอาขาทัง ๒ แม่ลูกมาขาบถวายแก่เจ้าภูบัณฑิภ่ข้าแล เมื่อนั้น
ท้าวพระลาม ได้ยินถ่าท้าวพระลิจับขาบทูลองถินสังนั้น เจ้าจิ่งหลุงไป
ลิ่งถูพายหลังท้าวพระลิจับ ภ่จิ่งเหับท้าวถอันเท้าฟ้า ภับทั้งบางภิตตะ
ธาถ บ้งปู่หื้นั้น เจ้าจิ่งถามว่าถูธาบางบิงธามเมังแก้ว เจ้าภ่มารอถแล้ว
ถ่อบสำบายแถ่ลื เมื่อนั้นบางภิตตะธาถจิ่งขาบว่า ข้าแก่พระพูบาม
แก่นเทวัา เจ้าหาภละลูกเต้านอนพอย ข้าภ่ทุภวอยๆ ร้องไห้เพื่อว่า
ถึดเถิงพระแก่นไห้จอมใต บัดนี้เจ้าป่าไลน้องไว้ทุภใจ้ๆ ถินดูง ภ่ข้าเหื้น
เมื่อนั้นท้าวพระลาม จิ่งซ้ำถามว่านางเธิบ ส่อนถั้งเจ้าภุมมานน้อยผู้นี้
แม่นลูกบุถละผู้ใดภ่พี่จา เมื่อนั้นบางภิตตะธาถจิ่งขาบว่า ข้าแก่เจ้าภู
ส่อนถั้งภุมมานน้อยผู้นี้ หากแม่นลูกผู้ข้าอันเจ้าภูไปสิมสู่ปู่กิงกับถอมผู้
ข้าปางเมื่อไปป้นปิวตาบอกแห่งข้านั้นแล ท้าวพระลามภ่เหับลูกถินมี
เตชะธิหทีว่า จักไปเมืองลังภาได้ถ้านั้น เจ้าจิ่งเอื้นหาลูกแห่งถินว่า
ตาตะถูธาเจ้าลูกรักสเมิตา เจ้าจิ่งมาหาพ่ป่าได้นานหนอนหม่ถินดูงภ่พ่
เหื้น เมื่อนั้นท้าวถอันเท้าฟ้าจิ่งยิกข่างบ้านเข้าไปหาพ่แห่งถินบ่มีนาน
หั้นแล ถับว่าเจ้ามารอถมาเถิงท้าวพระลามแล้ว เจ้าจิ่งอู้มเอาลูกแห่ง
ถินมาจูบชิมถินขม่อมมากพักแล้ว เจ้าจิ่งถามว่า เจ้าลูกรักพ่จักไป
เมืองลังภาได้แท้ภ่พ่ลื เมื่อนั้นท้าวถอันเท้าฟ้า จิ่งขาบถ่าพ่แห่งถินว่า
ข้าแก่พ่เป้นเจ้า ถับว่าเจ้าภูจักใช้ข้าผู้ลูกไปแท้ถ้านั้น เจ้าภูจิ่งหาเอา
ถินผู้มีเตชะธิหทีไปภับถอมผู้ข้าจักถินพ่ ใช้เป้นคู่เพื่อนภันไปใช้รู้จักเทถ
ร้ายแลภาบดีแถ่ภ่ข้าเหื้น เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยินถ่าลูกแห่งถินภล่าว
สังนั้น เจ้าจิ่งใช้พวกน้อยไปทันเอานางเผาสีภับทั้งท้าวทุลละมาบ
มาสู่สำนักแห่งถินแล้ว เจ้าจิ่งภล่าวว่า ถูธาเจ้าทุลละมานลูกรักพ่
[illegible]่ภ่ใช้อาวเจ้า ท้าวพระลิจับไปถิถ้องร้องป่าวหาถินผู้มีเตชะธิห

ทีนั้น ภมาได้ท้าวถอวันเท้าฟ้า อันเป็นน้องแห่งเจ้ามาผู้บ๋า ส่วนถั้งน้อง เจ้าผู้นี้ก่อว่าจักไปเมืองลังกาได้แท้ถีหี ท่อว่าน้องเจ้าบ่รู้จัก ทินทางอัน จักไปเมืองลังกาผู้ถงอได้ น้องเจ้าจึ่งจักฮ่หม่วยอยนลูกรักไปกับถอมพ่ให้ เป็นคู่เพื่อนกันไปในทินทางทั้นั้นก่พ่บา บัถนี้เราผู้พ่ก่จักให้เจ้าไปกับถอม เจ้าในอันนี้ก่พ่แล เมื่อนั้นท้าวทุลละมานได้ยินถำพ่ตินกล่าวว่าให้ไป เมืองลังกา กับถอมท้าวถอวันเท้าฟ้า อันเป็นน้องแห่งตินสันนั้นเจ้า ก่ มีใจ อันชิมชื่นยินดีมากนัก เจ้าจึ่งกล่าวว่าฮ้าแก่พ่เป็นเจ้า ถังว่าพ่ เป็นเจ้าใช้ผู้ฮ้าเมือเมืองลังกาถั้งนั้น ผู้ฮ้าก่มักใส่ปากไปมากนักก่ฮ้าแลท่ ว่าฮ้าผู้ลูกบ่รู้จักรูบสมหน้าตาแห่งนางสีดานั้นเถ เทถถั้งลีจึ่ง(ชิ)รู้จักนาง สีดาอันตายแลบ่ถายนั้นก่ฮ้าจา เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งกล่าวว่าดูราเจ้า ลูกรักแก่พ่ ถังว่าเจ้าลูกรักบ่รู้จักรูบสมหน้าตาแห่งนางสีดาถั้งนั้นเจ้า ลูกรักจึ่งถือเอาหัวแหวน "ทัมมะโธ๑ " อันภูพ่ได้ให้แก่นางสีดาถือไว้พระ บาธาพพะนาสวนจึ่งได้เอาแหวนทัมมะโธลูกนี้ถิ่มใส่ พระบาถุดตกลง เหมือแผ่นดิน ภูพ่ก่ได้เอาสิบใส่มือไว้นี้แล ถังว่าเจ้าลูกรักป้านกัวว่าบ่รู้จัก รูบสมหน้าตาแห่งนางสีดาแท้ถั้งนั้น เจ้าลูกรักจึ่งเอาสิบใส่มือไว้ป่าวาวถัง ว่านางผู้ใดมาแทนแหวนทัมมะโธลูกนี้แล ร้องไห้ถือได้แลฮ่บาย ทินทวายสุดสวายไห้ "ยิมย้อย"๒ บ่เชื่าหากแม่นนางนิงเบ้าแก่นแท้ๆ หากแม่นนางแจ่มเจ้าสีดาแลนา ถังว่าท้าวพระลามกล่าวสันนั้นแล้ว ท้าวทุลละมาน แลท้าวถอวันเท้าฟ้า จึ่งกล่าวเชื่าพ่แห่งตินว่า ฮ้าแก่ พ่เป็นเจ้า ใบเมื่อเผือฮ้าทั้ง ๖ จักถือปันขึ้นเหมืออากาถภาวหาวถั้งนั้น จักให้เผือฮ้าทั้ง ๖ ถือปันอัตถุ อันใดนั้นจา ผิว่าจักให้เผือฮ้าทั้ง ๖ ถือปันแผ่นดินแลพูผาป่าไม้ถั้งนั้น ก่จักหูบหุ้มเผพ้าไปบ่เสสสล่นั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งกล่าวว่า ดูราเจ้าลูกรักทั้ง ๖ ผิว่าเจ้าลูกรัก ทั้ง ๖ บ่มีอัตถุอันใดจักถือจักปันไปได้ถั้งนั้น เจ้าลูกรักทั้ง ๖ จึ่งมาฮ่อย หัวเอ้าแห่งพ่ท้าวพระลามแลถับแลเบื้องแล้ว ท้าวทุลละมาน จึ่ง

---

๑ ถวนฮูป "ทามะโธ๑" (ตามมะหาวิชูป)

๒ ในใบลานจานก่ำฮูป "ยิดย้อย" ปูก ๔ มัด ๔ หน้า ๑๗

ເອ້ນສັ່ງພໍ່ແລແມ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຄ່ອຍປູ່ດີເບີ້ແພງສີເຮີ້ຍ ແກ່ນເຫງ້າ ກັບທ້າວອະ
ພໍ່ເຈ້ົາອາຊາ ບັດນີ້ລູກຈັກລາເມືອໜ້າ ປ່າໄດ້ຄຶກເຖິງລູກກໍາພ້າເດີນໄພແດ່ເບີ
ເອີ໋ ຄ່ອຍໄປດີເບີ້ຫຸລະນາມເຮີ້ຍ ທ້າວທອກເຈ້ົາແມ່ຮ້ອງກ້ອກໃນດົງ ເຈ້ົາພໍ່ປ່າ
ໄດ້ຫຼົ້ງປ່າໄມ້ໃນດົງນັ້ນເບີ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າ ຈົ່ງເອ້ນສັ່ງແມ່ແຫ່ງຕົນ
ວ່າ ຄ່ອຍປູ່ດີເບີ້ນາດາເຮີ້ຍ ກົຕຕະຮາດທ້າວອະນາດປິຕຕາ ລູກຈັກຂໍ່ອໍ່ລາ
ໄປແລ້ວ ບາໄດ້ໃຫ້ແຈ້ວໆ ຄຶດຫາລູກຈັກຫຼົ້ງຄືນມາບໍ່ຊ້າ ລູກຈັກຫວ້ານຍ່ານ
ຟ້າເດີນໄພກ່ອນເບີ ເອີ໋ ຄ່ອຍໄປດີເບີ້ບຸຕຕາເຮີ້ຍ ລູກຫ້ ້າຄວັນເທົ້າຟ້າເຮີ້ຍ
ຄ່ອຍໄປດີ ບາໄດ້ມີໄພຍໄພໂສກເສ້ົາແມ່ເບີ ຈົ່ງໃຫ້ຍືນທ່ຽງເທົ້າເທັ່ງອະຄາກໍ່ເບີ
ຄັນວ່າເຈ້ົາທ້ັງ ๒ ເອ້ນສັ່ງພໍ່ແລແມ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ັງ ๒ ກໍລວດພ້ອມກັນ
ຢັນຫົວເຂົ້ົາທ້ ້າວພອະລາມ ທະຍານຂຶ້ນສູ່ອາກາດກ ້ ້ ້

เจ้าอ้ายเรีย ลิงทอกฝูงข้าทั้งหลายก็มีมากบ่อ็อดบ่ปากแท้ดีหลี่แล ถังว่า เจ้าปากได้ฝูงข้าทั้งหลายก็บังซ้ำปากขายแท้แล เมื่อนั้นท้าวถอนเท้าฟ้า จิ่งกล่าวถามว่า ดูธาเจ้านางทั้งหลายเอาลิงทอกไปไว้ที่ใดนั้นเด เราพี่ก็บ่เห็นลิงทอกจักเวือนั้นนางก็เห็นแต่นาง เหวะดาทั้งนวนกอกนา เมื่อนั้นผู้บิงทั้งหลายได้ยินถ้าท้าวถอนเท้าฟ้ากล่าวสันนั้น เอิาจิ่งซ้ำกล่าวว่าข้าแก่เจ้าอ้ายเรีย ฝูงข้าทั้งหลายบ่ปากได้ลิงทอกนั้นนา ฝูงข้าทั้งหลายท่ำปากได้แต่เหวะบุกน้อยๆ อันปู่เหมือหลู้ลิงทอก มาไว้เป็นกอกไม้บูชากอกนา ว่าดั่งนั้นแล้ว เจ้าทั้ง ๒ ก็ท่ำพากันไปพ้นจากเขตเภาะกองอันนั้นแล้วท้าวถอนเท้าฟ้า ก็ลิงจากหลู้ท้าวหุลละมานแล้ว เจ้าทั้ง ๒ ก็พ้อมกันทะบางไปเหมืออากาดกางหาวแล้ว ก็ลวดพากันไปตามคิดบ้าอ้าปา ด้วยอันลำดับนับตามเภาะกองทั้งนวน ก็จิ่งไปรอดไปเถิงเภาะกองอันใหม่(อัน)นึ่ง ก็จิ่งพ้อมกันลิงไปจอดเซาปู่ในแถมฝั่งที่นั้น มีประหนางถาวนึ่งแล้ว ท้าวถอนเท้าฟ้า ก็ซ้ำขึ้นขี่หลู้ท้าวหุลละมานไปเถิงข่วงบ้านบ่มีนางหนึ่งแล ถังว่าเจ้าทั้ง ๒ ไปรอดไปเถิงท่ำกางข่วงบ้านที่นั้น เจ้าจิ่งถามถึงทั้งหลายว่า ดูธาเจ้าทั้งหลายเรีย ตั้งแต่เภาะกองอันนึ่ไปหาเมืองลังกาบังจักวันจักคืนจิ่งไปเถิงนั้นจา เมื่อนั้นถึงทั้งหลายจิ่งขานตอบว่า ข้าะแก่เจ้าภูผู้มีรบสมอันงามเจ้าภูลุกแต่ที่ใดมา จิ่งถามหาะเมืองลังกานั้นก็ข้าจา เมื่อนั้นท้าวถอนเท้าฟ้าจิ่งกล่าวว่า ดูธาเจ้าทั้งหลายเรียเราก็ลุกแต่เมืองอินทะปะถานะถอนพุ้นมาแล เมื่อนั้นถึงทั้งหลายจิ่งกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ตั้งแต่เภาะกองอันนึ่เมื่อเมืองลังกาบัง ๕ เดือนรอดแล ถังว่าถึงทั้งหลายกล่าวดั่งนั้นแล้ว ท้าวหุลละมานจิ่งกล่าวเซิ่งท้าวถอนเท้าฟ้าว่า ดูธาเจ้าบ้องผีว่า แต่นึ่เมื่อเมืองลังกาบัง ๕ เดือน จิ่งรอดดั่งนั้น ราทั้ง ๒ จิ่งถีบไปให้รอดใบ อันนี้ย่าให้ช้าเท้าอันเหื้น เมื่อนั้นท้าวถอนเท้าฟ้าจิ่งขานว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้า ถังว่าะราทั้ง ๒ จักไปรอดใบอันนึ่แท้ดั่งนั้น ราทั้ง ๒ จิ่งถีบทะบางไปให้ว่องไวพลันนัก จิ่งจักรอดนั้นแล ถังว่าเจ้าทั้ง ๒ พี่น้องต้างจาระจาเซิ่งกันไปมาสันนั้นแล้ว

ทั้ง ๖ จึ่งพ้อมกันไปพ้นจากเขตเภาะกอบอันนั้นแล้ว กำลวดพ้อมกัน ทะบานไปเป้นอันพลันมาภนัก ด้อยเตชะอิทธิ แห่งตินลวดภาบเมืองๆ ล้วภาไปหน้า มีประชาบไก้ ๗ อัน จึ่งรอดเภาะกอบอันนึ่ง กำลวดพา กันจอดเชิาปู่ทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๖ จึ่งพ้อมกันลิ่งอาบน้ำล้างเหื่อสิไถ บ่ระบอบแล้ว ท้าวถอันเท้าฟ้าจึ่งชำขึ้นขี่หัวท้าวทุลละมาน ยกบ่างไปในเภาะกอบที่นั้นมีประชาบถาวนึ่ง ก็จึ่งไปรอดไปเถิงอาสมบิด "สาธา"[๑] แห่งเจ้าธัสสีตินนึ่ง ชื่อว่าเจ้าธัสสีตาไฟ อันมีเตชะอิทธิอันมากนักทั้นแล ส่วนดั่งพระธัสสีตินนั้นก่นั่งหัวบตาจำเรินพาวะบาปู่สิ่งดวง บ่มืนตาจักเหื่อทั้นแล ถันว่าเจ้าธัสสีตินนั้นหากมืนตาในภาละเมื่อยามใด ทงบ่อมบังเกิดเป้นไฟลามลุกไหม้ถินแลสักกับทั่งป่าไม้พูดอบทั่งมวนทั้นแล ในเมื่อเจ้าทั้ง ๖ พี่น้องไปรอดไปเถิงอาสมบิดสาลาแห่งเจ้าธัสสีตินนั้น เจ้าทั้ง ๖ กบ่ปากต้านจาระจาด้วยถ้อยคำอันใดอันนึ่ง กท่บายเอากิบไม้ถินอันแล้ว ไปเภาะต่อบปักตูอาสมบิดสาลาให้มีสูงๆ อันดั่งแป็กๆป็อกๆ เหมือนดั่งผิดูอกถินนั้นแล เมื่อนั้นเจ้าธัสสีจึ่งถามว่าบุคลละผู้ใดมาเภาะถ่อบต่อบปักตูแห่งกูนั้นจา เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๖ กบ่ปากบ่จา กท่บังถินต่อบแป็กๆป็อกๆบ่ป่าบ่เชิาจักเหื่อทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าธัสสีจึ่งมืนตาลิ่วดู กลวดบังเกิดเป้นไฟไหม้เจ้าทั้ง ๖ พี่น้องมุ่นผิวกระจวนไปบักวงอนั้นแล กท่บังแต่เลือดหิวใจติดแปดแม่ปักตูปู่สิ่งดงอทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าธัสสีจึ่งออกมาะถึงปักตูล่าลิ่วดูก็จึ่งเหันเลือดติดแปดปักตูปู่สันนั้นเจ้าธัสสีจึ่งถุ้มน้ำลายใส่กเล่าเกิดถืนมาเป้นท้าวทุลละมาน แลท้าวถวันเท้าฟ้า เหมือนดั่งเก่าแล้ว เจ้าธัสสีจึ่งถามว่า ดูราท่านทั้ง ๖ บัดนี้เอือท่านทั้ง ๖ จักพากันไปที่ใดจึ่งมาเถิงที่นี้นั้นจา เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๖ จึ่งพ้อมกันขานว่า ข้าแก่เจ้ากู เผือข้าทั้ง ๖ กมาแต่ดุมพุทิบพุ้นมาเพื่อว่าจักไปเมืองลังกาก่ข้าแล ส่วนดั่งทินทางอันจักไปเมืองลังกา

---

๑ ถวนเป้น "สาลา"
ในใบลาบ จาบก่ำ ๒๓บ "สาลา" ผูก ๔ มัด ๔ หน้า ๑๗

ມີໃນທີ່ໃດເຈົ້າກູຈົ່ງກູນາບອກໃຫ້ແກ່ເພື່ອຂ້າທັງ ๑ ແດ່ກໍ່ຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າ
ອັສສິຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຮາທ່ານທັງ ๑ ສ່ວນດັ່ງເຂືອທ່ານທັງ ๑ ລ່ວງກາບເມື່ອງ
ລ້ງກາມາເຖິງທີ່ນີ້ໄດ້ ๗ ວັນແລ້ວເດ ເຂືອທ່ານທັງ ๑ ມີເຕຊະອິທທິມາກແທ້
ນໍ ເຫວ່ດັ່ງລີ້ຈົ່ງລ່ວງກາບເມື່ອງລ້ງກາມາເຖິງທີ່ນີ້ບໍ່ທັນພັບຕານັ້ນຈາ ບັດນີ້
ເຂືອທ່ານທັງ ๑ ຈົ່ງພາກັນເຊົ່ານອນກັບດອນເຮົາກ່ອນເທີ້ນ ວັນໜ້າເຊົ້າຈົ່ງ
ພ້ອມກັນຫຼົບຄືນໄປຫາເມື່ອງລ້ງກາເທົ້າວັນເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າ
ຈົ່ງຂານຄຳເຈົ້າອັສສິວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຄັນວ່າເຈົ້າກູໃຫ້ເພື່ອຂ້າທັງ ๑ ເຊົ່ານອນ
ໃນທີ່ນີ້ເສັ້ງກ່ອນວ່ັ້ງນັ້ນ ເພື່ອຂ້າທັງ ๑ ກໍຈັກນອນກັບດອນເຈົ້າກູໃຫ້ຫາຍເມື່ອຍ
ແຄນແລ້ວ ວັນໜ້າເຊົ້າເພື່ອທັງ ๑ ຈົ່ງຂາບລາເຈົ້າກູເມື່ອເມື່ອງລ້ງກາບັ້ນແລ້ວ
ຄັນວ່າເຈົ້າທັງ ๑ ພີ່ນ້ອງຕ້ານຈາຣະຈາດອນເຈົ້າອັສສິກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ກໍ
ລວດຄ່ຳມືດບໍ່ເຫັນຮຸ່ງທາງໃດຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າອັສສິຈົ່ງຖາມເຈົ້າທັງ ๑ ວ່າ
ດູຮາທ່ານທັງ ๑ ໃນເມື່ອເຂືອທ່ານທັງສອງຈັກເມື້ຍເມື່ອງລ້ງການັ້ນ ຈັກໄປ
ດ້ວຍປຣະໂຍດຊນະເບ້ືອງໃດ ມາກວ່າເຂືອທ່ານທັງ ๑ ໄປແອ່ວຄ້າຂາຍນັ້ນລື
ຮູ້ວ່າໄປປາມພີ່ນ້ອງລູກຫຼານໂຄດວົງສານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າຈົ່ງ
ຂານວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ສ່ວນດັ່ງເພື່ອທັງ ๑ ຈັກໄປເມື່ອງລ້ງກາທີ່ນັ້ນກໍ່ນີ້ປຣະ
ໂຍດຊນະເບ້ືອງໃດກ່ຂ້າແລ ກໍເພື່ອໄປຂາຍວັຕຖຸເຂົ້າຂອງອັນໃດອັນນຶ່ງ ກໍ່ນີ້ກໍ່ທໍ່
ພາກັນໄປປາມແມ່ແຫ່ງເພື່ອຂ້າຜູ້ຊື່ວ່ານາງສີດາ ອັນເປັນຣາຊເທວີແຫ່ງພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນນັ້ນສິ້ງວ່ງວ່ກ່ຂ້າແລ ເຈົ້າກູປູ່ໃນທີ່ນີ້ບ້ງໄດ້ຮູ້ແລເຫັນນາງສີດາ
ຜູ້ນັ້ງແດ່ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າອັສສິຈົ່ງກລ່າວວ່າ ນາງສີດາຜູ້ນັ້ງ ພຣະບາຣາພພະ
ນາສວນກໍ່ເອົາເປັນຣາຊເທວີ ເໜ້ືອນດັ່ງນາງທ້ົງຫຼາຍຝູງອື່ນແທ້ດາຍ ພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນ ກໍ່ໃຫ້ຄົນທ້ົງຫຼາຍໄປປຸກຜາສາດໄວ້ພາຍນອກເມື່ອງກ້ຳໃຕ້
ແລ້ວ ຈົ່ງໃຫ້ນາງສີດາໄປຢູ່ໃນຜາສາດທີ່ນັ້ນຜູ້ດຽວກັບທ້ົງນາງ ๑ ຄົນທໍ່ນັ້ນແລ
ຄັນວ່າເຈົ້າອັສສິກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າກໍ່ລວດຢ່າເຊົ່ານໍ່ຖ້ານສືບຕໍ່
ໄປເມື່ອໜ້າຫັ້ນແລ ໜໍ່ເມື່ອເວລາເກດ໊ືຄືນມາແລ້ວ ເຈົ້າທັງ ๑ ກໍ່ນັກໄຄ່ປາກນອນ
ນາກນັກທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ເພື່ອຂ້າທັງ ๑ ກໍ່ນັກໄຄ່
ປາກນອນນາກນັກກໍ່ຂ້າແລ ເຈົ້າກູຈັກໃຫ້ເພື່ອຂ້າທັງ ๑ ໄປນອນໃນທີ່ໃ

เมื่อนั้นเจ้าอัสสิจึงกล่าวว่า ดูธาท่านทั้ง ๒ ผิว่าเขือท่านทั้ง ๒ มักใส่ปากบอบแห้กั้งนั้น ท่านทั้ง ๒ จึงบอบ "ปากมุ่งชิด"๑ อาสมบิกสาลาหิ้นนั้นเหิ้น ถับว่าเจ้าอัสสิกล่าวดั่งนั้นแล้ว เจ้าอัสสิจึงบิอะมิกผ้าผืนนั้นใหญ่งน้อยๆ มีปะหมางหำ่ปามื๊๒ " ด้วยเตชะธิหิแห่งตินแล้ว เจ้าจึงถืมให้แก่เจ้าทั้ง ๒ แลถินแลผืนแล้ว เจ้าอัสสิจึงกล่าวว่า เขือท่านทั้ง ๒ จึงเอาผ้าไปถินแลผืนนั้นเหิ้น เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๒ ผืน้อยกำเหับผ้าผืนน้อยๆ เหมือนดั่งบ่พ่หิ้มกุ้มหุ้มตินตัว สับนั้นเจ้าทั้ง ๒ จึงพ้อมกับกล่าวว่าข้าแก่เจ้าภู ส่วนดั่งผ้าผืนน้อยๆ สับนี้ เหดดั่งลีจึงพ่กุ้มหุ้มตินตัวนั้นกำข้าจา เมื่อนั้นเจ้าอัสสิจึงกล่าวว่า ดูธาท่านทั้ง ๒ เรียบ เขือทั้ง ๒ จึงเอาไปหิ้มลองดูก่อนเหิ้น ผิว่ามันบ่หุ้มกุ้มตินตัวแห้กั้งนั้น เราหากจักเอาผืนใหม่หิ้มถิ้มแถมชุะแล ถับว่าเจ้าอัสสิกล่าวสับนั้นแล้ว เจ้าทั้ง ๒ ผืน้อยกำพ้อมกับบายเอาผ้าได้แล้วกำลวดพากันออกไปบอบ ในมุ้งชิด อาสมบิกสาลาหิ้นนั้นกำลวดเอาผ้าอันนั้นมาหิ้มแล้วแลบอบทั้งแล เมื่อนั้นส่วนว่าผ้าอันนั้นกำลวดกว้างยอกกุ้มหุ้มตินตัวทุกแห่งทุกพายทั้งแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๒ กำหับผ้า ๒ ผืนนั้นเป้ะอันกว้างบาวออกสับนั้นเจ้าทั้ง ๒ กำดึกอ้อัสสะจับมากบัก ห้าวหุลละมางแลห้าวถวับเห้าฟ้า กบิอะมิกตินตัวเป้นอันใหญ่มีปะหมางหำ่ข้างสางแล้วแล หิ้มผ้าบอบปู่ทั้งแล เมื่อนั้นผ้า ๒ ผืนนั้นกำกว้างแลบาวออกปะหมางกุ้มหุ้มตินตัวดีงามบ่ลืมบ่เหื๊อทั้งแล เมื่อนั้นห้าวหุลละมางแลห้าวถวับเห้าฟ้า กำข้ำบิอะมิกตินตัวให้ใหญ่ มีปะหมางหำ่เรือนหลังใหญ่นั้นแล เมื่อนั้นผ้าอันนั้นกำลวดกว้างแลบาวออกไป พ่กุ้มหุ้มตินตัวดีงามนั้นแล เมื่อนั้นห้าวหุลละมางแลห้าวถวับเห้าฟ้าบิอะมิกตินตัวให้ใหญ่ มีปะหมางหำ่เอิาสเมืองนั้นแล เมื่อนั้นผ้าอันนั้นกำข้ำใหญ่แลบาวกว้างออกไปพ่ปะหมางกุ้มหุ้มตินตัวดีงามนั้นแล เมื่อนั้นห้าวหุลละมางแลห้าว

---

๑ ในใบลานจานก่ำฆบ "ปากมุกชิบ" บุก ๔ มัด ๔ หน้า ๖๔

๒ "ผ้าผืนนั้นใหญ่งน้อยๆ มีปะหมางหำ่ปามื๊" ถวนเป้น "ผ้าผืนใหญ่งนั้นให้เป้นผืนน้อยๆ ปะหมางหำ่ปามื๊"

ถอันเห้าฟ้า ก็ซ้ำมีอะมิดติบติวใหัใหญ่แลสูง บ่อาดจักนับอ่านได้ ถือว่าบอบปู่เหมือแผ่นดิน มีติบอันสูงพุ่งขึ้นกับฟ้าทั้นแล เมื่อนั้นส่วนด้าว ผ้าอันนั้นก็ซ้ำใหญ่แลยาวกอ้างออกไปพ่ปอะหนางกุ้มหุ้ม"ติบติว ปอะบ่ได้แลเบื้องก็มีแล"๑ เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๖ พี่น้องก็พ้อมกันกะทำพมบใหัผาบแพ้ผ้าเจ้ามะหาอัสสีนั้น ก็บ่อาดจักผาบแพ้ได้ก็ลวดรุ่งแจ้งเสียงดาบดอก บ่ได้บอมทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสีก็เหับสายอารุบขึ้นมาเป้นเวลามื้ใหม่มา แล้วเจ้าอัสสีจึ่งเอิ้นสั่งท้าวทั้ง ๖ พี่น้องว่า ดูธาท่านทั้ง ๖ เธิบ ถับว่าท่านทั้ง ๖ ลุกจากที่บอนมาแล้วจึ่งไปหักเอารงวไม้ไผ่มาเจ้งแข้วสอ่วยหน้าบ้วนปากแล้วจึ่งเอา "เชิงผ้าน้อง"๒ มาเชัดหน้าใหัเตอะธิหนิเอือท่านทั้ง ๖ "หู้ยลอม"๓ เสียแด่นั้นเบิ ถับว่าเอือท่านทั้ง ๖ บ่กะทำด้าวนั้นบ่อาดจักเหับเมืองลังกาจักเห็อ หงบ่อมองไปวงมาบ่รู้ แล้วจักเห็อนั้นแล อันนึงเอือท่านะทั้ง ๖ ขาได้ไปลิงดูอ่างน้ำส่วยติบแห่งภูแล้วแล จักถิ่มถอกถอนไปมานั้นเบิ ถับว่าเจ้าอัสสีสั่งสอนสันนั้นแล้ว เจ้าอัสสีจึ่งชะเด็กหนีไปบิงกิบากในอุกองภุอุทิบพุ้นทั้นแล ในเมื่อเจ้าอัสสีชะเด็กหนีไปแล้วด้าวนั้น ท้าวหุลละมานกับทั้งท้าวถอันเห้าฟ้าทั้ง ๖ พี่น้องก็พ้อมกันลุกจากที่บอนแล้ว เจ้าทั้ง ๖ ก็พ้อมกันไปหักเอารงวไม้ไผ่มาเจ้งแข้วส่วยหน้าเสียแล้ว เจ้าทั้ง ๖ ก็พ้อมกันเอาเชิงผ้ามาเชัดหน้าแล้วแล ก็พ้อมกันปู่ทั้งแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจึ่งกล่าวเชิญน้องแห่งถับว่า ดูธาเจ้าน้องในเมื่อเจ้าอัสสี เอิ้นสั่งราทั้ง ๖ ว่า บ่ให้ไปล่ำลิงดูอ่างน้ำส่วยติบนั้น เป้นด้วยลีเจ้าจึ่งห้ามไว้บ่ให้ไปแบ่งนั้นจา มีถามว่านางสีวาอยู่ในที่นั้นแท้ ลีรู้ว่าสาดตะสิงอาถมปู่ในที่นั้นก็บ่รู้ได้แล บักนึ้ราทั้ง ๖ จึ่งพ้อมกันไปล่ำลิงดูให้มีคำเว้าเมื่อหน้าก็พึ่งเห็น เมื่อนั้นท้าวถอันเห้าฟ้าจึ่งขานว่าเอิ้ ๆ ถับว่าเจ้าอ้ายจักไปเบิ่งด้าว

---

๑ ใบลานจานก่ำฆบ "ติบติวพ่ปอะหนางได้แลเบื้องแลวาก็มีแล" ผูก ๔ มัด ๔ หน้า ๖ฉ

๒ ใบลานจานก่ำฆบ "เชิงผ้าบุ่ง" ผูก ๔ มัด ๔ หน้า ๖ก

๓ ใบลานจานก่ำฆบ "หู้ยพ้อม"

นั้น ข้าผู้น้อยกำจักไปกับดอมเจ้าชะแล ถับว่าเจ้าทั้ง ๖ พี้น้องกล่าว
เชิญกับสับนั้นแล้ว กำลวดพ้อมกับไปล่ำลิงดูแล้วแลก้มหน้าลิงไปแยงดู
เงาแห่งตินในน้ำท้นั้น "แล้วกำถับถว่า"๑ ภวางภวาในน้ำล้างตินท้นั้น
หั้นแล เมื่อนั้นข้ามี ปืน ๖ ตัวอยู่ในน้ำท้นั้นกำพ้อมกับปีกปั้นมาจับหน้าผากเจ้า
ทั้ง ๖ เป็นอันหนั้นถิงมากนัก แม่นว่าปักป่ายบีดหั้นถูกหั้นด๊างออกสันใดกำถี
ปืน ๖ ตัวกำบ่อากจักติกออกจากหน้าผากได้ เจ้าทั้ง ๖ เป็นอันกอฟ้าว
ฟ่างมากนัก กำลวดพ้อมกับทะยานขึ้นสู่อากาดกางหาวแล้ว ลวงสูง
ประหมานว่าได้ร้อยโยดชุนะกถี ส่วนถ้ำปืน ๖ ตัวกำบ่ประอางกำ ซ้ำ
พ้อมกับทะยานขึ้นไปวงแวดล้อมอ้อมเอาสเมัน ๗ รอบถอบ ๗ ที ปืน
๖ ตัวนั้นกำซ้ำชักจ่องหั้นด๊างถืนมาเถิงท้เก่าแล้ว เจ้าทั้ง ๖ กำซ้ำทะยาน
ไปวงแวดล้อมอ้อมขอบจักภะวานกถี ปืน ๖ ตัวกำซ้ำชักจ่องไว้ถืนมา
เถิงท้เก่าหั้นแล ส่วนถ้ำปืน ๖ ตัวเป็นอันหนั้นหงอยบึงนัก บ่อากจักหูก
ขาดะออกได้ยามเมื่อมันปีกไปนั้นมีประหมานท่ใยบัว ยามเมื่อมันหิบถืน
มามีประหมานท่ลำตานหั้นแล ส่วนถ้ำท้าวหุลละมานแลท้าวถอันเท้าฟ้า
ฟ้า กำพ้อมกับปีกหั้นด๊างชักกักปืน ๖ ตัวออกจากหน้าผากแห่งตินเป็น
อันอึดหือเมื่อยแถนมากนัก กำบ่อากจักออกจากหน้าผากแห่งตินได้ ตาบ
ต่ำเท้าเจ้าอัสสีไปบินถึบากถืนมารอกแล้ว เจ้ากล้างแลเหันปืน ๖ ตัวจับ
หน้าผากท้าวหุลละมานแลท้าวถอันเท้าฟ้า จ่องด๊างปู่สับนั้น เจ้าจิ๋ว
กล่าวว่า โอนำเฮือท่านทั้ง ๖ นี้ เป็นอันเว้ายากเว้าชาแท้นำ ยามเมื่อ
ภูบอกสอนบ่ให้เฮือท่านทั้ง ๖ ไปล่ำลิงดูอ่างน้ำส่วยตินแห่งภูนั้น เป็น
ถ้ำลือเฮือทั้ง ๖ จิ๋วมาบ่ฟังคำภนี้จาเฮือท่านทั้ง ๖ จิ๋วพากันถุ่มน้ำลาย
ไปลูบหาปากปืน ๖ ตัวนั้นเสิ่งเท็น ถับว่าเฮือท่านทั้ง ๖ ลูบหาแล้ว ปืน
๖ ตัวนั้นหากจักหูกออกจากหน้าผากเฮือท่านทั้ง ๖ บ่มีนางหั้นแล
เมื่อนั้นท้าวหุลละมานแลท้าวถอันเท้าฟ้า ได้ยินเจ้าอัสสีกล่าวสับนั้น
เจ้าทั้งสองจิ๋วพ้อมกับถุ่มน้ำลายใส่มือแล้ว กำเอาไปลูบหาปากปืน ๖ ตัว
นั้น จิ๋วหูกออกจากหน้าผากเจ้าทั้ง ๖ แล้วกำลวดหิบถืนไปปู่ในอ่างน้ำ

---

๑ ...จา... "แล้วกำซ้ำเอิ้นถว่า" ภูภ ๔ มัก ๔ หน้า ๖๗

ส่อยวิ่นแห่ๆเจ้าอัสสีถ้ำเก่าหั้นแล ผื่อนั้นท้าวหุลละมานแลท้าวถอนเท้าฟ้าเอาน้ำส่อยหน้าแล้ว เอาเชิ้งผ้าแห่ๆตินมาเชดหน้าผากอันมีเลือดไหลออกในที่บ่อนปากบาด ปืน ๓ ตัวอินนั้น แล้วเจ้าทั้ง ๓ จิ่งมีใจชุ่มชื่นบินดีหั้นแล แถงแต่เจ้าอัสสีบอกให้ท้าวหุลละมาน แลท้าวถอนเท้าฟ้า เอาน้ำลายหาปากปืน ๓ ตัวกำหูดออกจากหน้าผากปางนั้น บัดนี้ถึงท้าวทั้งหลายจิ่งรู้แจ้งที่นี่หางอันนั้นสืบมา ถันว่าปางอินบุถละผู้ใด(สัน)นี้ จิ่งเอาน้ำลายลูบหาปากปืนๆ จิ่งหูดถิกเสี่ยงเท้าภาละบัดนี้แล ผื่อนั้นเจ้าอัสสีจิ่งบายเอาเข้าปั้นให้แก่เจ้าทั้ง ๓ แลถึงแลหำแม่มือแล้ว จิ่งกล่าวว่าเอือท่านทั้ง ๓ จิ่งพากันเอาเข้าไปกินให้อิ่มแล้ว เอือทั้ง ๓ จิ่งเมื่อเมื่อๆลังภานั้นเหิ้นผื่อนั้นเจ้าทั้ง ๓ กำพ้อมกันเอาเข้าอันนั้นกับถอมเจ้าอัสสีแล้ว เจ้าทั้ง ๓ กำพ้อมกันกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู ส่วนถั้งเข้าไว่นบ้อยๆสำนี้ เหถถั้งลีจิ่งพ่อิ่มกำข้าจา ผื่อนั้นเจ้าอัสสีจิ่งกล่าวว่า เอือท่านทั้ง ๓ จิ่งพากันกินลอๆภูก่อนเหิ้น ถันว่ากินบ่อิ่มเอือจิ่งมาอ่ำ ถันว่าเข้าบ่พ่อเราหากจักเอาติ้มแลบา ผื่อนั้นเจ้าทั้ง ๓ จิ่งบายเอาเข้าอันนั้นยักใส่ปากหว่ำถ้วงแล้วแลกินกินกำลอดมีอิสอันแซบซ้อยแลบ่อ เปันถั้งกินกับลาบแลแกงข้อปืนๆ จิ่หมักมอกขึ้นปาอันเปันอาหางของๆขวย[๑] อันประหนีดนี้นั้นแล ผื่อนั้นเจ้าทั้ง ๓ กำกินเข้าเจ้าอัสสีเอาให้แลกินหำแม่มือนั้น กำอิ่มเสี่ยบ่หมิดบ่สร้างจักเหื่อ แม่นว่ากินกินลิ้งไปในห้องแล้วกำข้ำบ้างถ่าหำแม่มือปู่เหมือนถั้งเก่า ผื่อจักถายออกจากปากถึมเสี่ยงกำข้ำป้านกัวเจ้าอัสสีถูกแลร้ายถ่านีท้าวหุลละมาน จิ่งอิมเอาเข้าอันนั้นอิ่มแล้วบ้างเสสสลบ่หมิดหำใด เจ้ากำบ่ยักใส่แก้มไว้เหมือนถั้งท้าวหุลละมาน เจ้าจิ่งถ่อยถางลิเลือออกไปกินน้ำพายนอกพุ้นแล้ว เจ้าจิ่งถายเข้าอันนั้นออกมาจากปากแห่ๆตินแล้ว เจ้าจิ่งเอาใบตองมาหำถิงามแล้ว เจ้าจิ่งเอายัก(ใส่)ถิงหมากไว้ เผื่อว่าจักเอาไปกินในหินทางหั้นแล เหถถั้งนั้นถินทั้งหลายตระเดินไปมาในหินทาง ทุงบ่อมเอาใบตองมาหำเข้าแลอา

---

๑ ถวนจะเปัน "ขอๆขาย" ซึ่ "ขยๆข้อ"
ใบ ใบ ลาบ จานก่ำขุบ "ขวาย" ถือกัน ผูก ๔ มัด ๔ ขน้า มีมี

ทางไปกินในหินทางทุกลิบๆ เพื่อว่าได้อัตถุบิหารมมาแต่ท้าวถวัมเท้าฟ้า เอาใบตองมาห่อเอาเข้าเจ้าอัสสี เพื่อว่าจักไปกินในหินทางเมื่อเมื่อๆลัๆ ภาปางนั้นแล ถับว่าท้าวถวัมเท้าฟ้าไปกินบ้ำแล้อ แลห่อเข้าไว้ถึงามแล้อ เจ้าจ๋าเข้าไปหาอาสิมบิถสาลา ให้เจ้าอัสสีเหับหั้บแล เมื่อนั้นเจ้าอัสสีจ๋ากล่าวเชิญเจ้าทั้ง ๖ ว่า ดูราท่านทั้ง ๖ เรีย ส่วนถั้งเตชะอิหทิแห่งท่านทั้ง ๖ กำจักหู้บถอบเสังถ้วยเหถ ฝิ ประภาน ถือว่าปืนจับหน้าผากอันบ๋ๆ เอาเชือผ้าเชือกหน้าอันบ๋ๆ เอารงวไม้ไผ่มาเจังแอ้อ อันบ๋ๆ ถับว่าภาย ๗ วันเมื่อหน้าเตชะอิหทิแห่งเอือท่านทั้ง ๖ จ๋าถืนมาถึเก้า แห้ถาย ถับว่าเจ้าอัสสีกล่าวสับนั้นแล้อ เจ้าจ๋าเอามือชุบอกหินทางแก่เจ้าทั้ง ๖ ว่า ดูราท่านทั้ง ๖ บัถนี้เอือท่านทั้ง ๖ เจ้าจ๋าพากันไปในหิสสะก้าอิสานชู้มีเราชู้ไปนี้เบิ ท่านทั้ง ๖ หากจักไปเหับเมื่อๆลัๆภาบ่สิๆไสชะแล ถับว่าเจ้าอัสสีบอกหินทางสับนั้นแล้อ เจ้าทั้ง ๖ จ๋าพ้อมกับขาบลาเจ้าอัสสีถ้วยถ่าว่า ข้าแก่เจ้ากูบัถนี้เพื่อข้าทั้ง ๖ กำจักอำลาถาจากเจ้ากูไปเมื่อๆลัๆภาก่อนแล ถ่อยปู่ถึเพิมะหาถุนเรีย พระบ่ำเก้า ขอให้พระบาถเจ้าภะอุบบา ขอให้ "เมตตา เพื่อข้า"[๑] บาให้ติภถ่อยช้าไสภาแก่เบิ เอิๆ ถ่อยไปถึเบิบุตตาเรีย ๖ เจ้า บาได้ทุภไสภเส้าไสภา บาได้เปับ ๖"ไลถา" แลหึถบาถ จ๋าให้ตักส่อๆขาถไพบไพ ตามวิไสสอๆเจ้า บาไสภเส้าเพิๆใจภ่ำเบิ ถับว่าเจ้าอัสสีกล่าวสับนั้นแล้อ เจ้าทั้ง ๖ จ๋าโจมเอาถืบแลมีเจ้าอัสสี ใส่หัวแล้อ เจ้าทั้ง ๖ จ๋าพ้อมกับถอบออกไปเถิๆ ฝูงชิถอาสิมบิถสาลาแล้อ ภ้อมกับเต้นทะบาบขึ้นสู่อากาถภาๆหาวแล้อ ภำเพาะหน้าไปสู่หิสสะก้าอิสาน เป็นอันช้านาน มาภนัก เหถว่าเตชะอิหทิแห่งเจ้าทั้ง ๖ ภ้อมถอมเสังภำลอถบ่ำพ้นจากน้ำมะหาสมุถ ภึๆเกือภะชุชวนชะเณันถิภลิๆท่ำภาๆแม่น้ำหั้บแล เมื่อนั้น บัๆมีปาอาบิน ๖ ถ้อลอยน้ำมาพบจอบเจ้าทั้ง ๖ อันถิภลิๆไปแม่น้ำหิ้นั้น ปา ๖ ถ้อนั้นภำลอถอ้าปาภถาบเอาเจ้าทั้ง ๖ ไถ้แล้อ ภำลอถภืน

---

๑ ใบลานจานก่ำฆูน "เมตตาเถิๆเพื่อข้า" ผูภ ๔ มัถ ๔ หน้า ฝ๕

๒ ควนเป้น "ไอถา" ใบลานจานก่ำฆูน "ไลถา" ถืภัน ผูภ ๔ มัถ ๔ หน้า ฝ๕

เป้น [illegible]

ກິນພ້ອມກັນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້າທັ້ງ ๑ ຈິ່ງພ້ອມກັນຖືບທຳໄສ້ພຸ່ງປາທັ້ງ ๑ ຕ໋ອນັ້ນກໍລອດໄປດຂາດຊອດໜ້ງທ້ອງປາອອກມາ ປາ ๑ ຕ໋ອນັ້ນກໍລວດຕາຍທັ້ນ ແລ ເຈ້າກໍລອດພາກັນໄປໃນພື້ນນ້ຳທ໋ນັ້ນ ຕາມສຸກສຳຣານເປັນດ່ັ້ງໄປເໜ໊ືອແຜ່ນ ດິນບ່ໍ່ມ໊ີນ້ຳນັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນເຈ້າທັ້ງ ๑ ຈິ່ງໄປເມ໊ືອງນາກ ອັນມ໊ີໃນພື້ນນ້ຳທ໋ນັ້ນ ທ້ອ໋ວຄວັ້ນເທ໊ົາຟ້ຳຈິ່ງຂ໊ືນຂວ໊ີຫ້ຽ ທ້ອ໋ວຫຸລະມ໋ານໄປໃນທ່ຳກາງເມ໊ືອງນາກທ໋ນັ້ນ ທັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນບ໊ົ່ວຊາຍນ້ອຍໜຸ່ມໃຫເມ໊ືອງທ໋ນັ້ນ ກໍເຫັນທ້ອ໋ວຄວັ້ນເທ໊ົາຟ້ຳຂ໊ືນ ຂວ໊ີຫ້ຽ ຫຸລະມ໋ານໄປໃນທ໋ນັ້ນ ເຂ໋ົາກໍ່ມ໊ີໃຈມັກເໜ໊ືອນດ່ັ້ງຈັກກິນກັບເຂ້ົາໄດ້ນັ້ນແລ ເຂ໋ົາຈິ່ງຮ້ອງໃຫ້ແລ່ນລັດມາຫາ ເຈ້າທັ້ງ ๑ ຈ໋ົ່ງມາລ້ຽງນ້ອງ ເຈ້າຄ່ຳປ້ອງລ້ຽງ ນ໋ອງ ປ່ານ໊ືນທ໋ອ໋ງໄປໜ້ຳ ປ່າຫ໋ອບກ້ຳກ໋ອຍນ໋ອ ຣິບຄ໊ືນມ໋ານ:ສັ່ງທ້ອ໋ນນ້ອຍ ໜ໋ັກໜ່ອ໋ນມ໋ານເ⊍ ເອ໊ີ ນ໋ອ໋ງແກ່ນໃຫ້ປ່າຮ້ອງໃຫ້ຕ໋ານມ໋ານ ພ໊ີຈ໋ັກລ໋ານເມ໊ືອໜ້ຳ ເຈ້າອຸ່ນຫ້ຽ ປູ່ດ໊ີແດ່ເ⊍ ວ່ານ໋ອ໋ງນັ້ນແລ້ວເຈ້າທັ້ງ ๑ ກໍລອດກ໋ອຍໄປໜ້ຳທັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນເຈ້າທັ້ງ ๑ ກໍພ໋ານ໋ັ່ງໄປໃນພື້ນນ້ຳທ໋ນັ້ນ ດ້ວ⊍ອັນລ໋ານ໋ັບວັນຄ໊ືນມ໊ືນນ໋ານ ໄດ້ ๗ ວັນແລ້ວ ກໍລອດໄປພົ້ນຈ໋ານ⊍ໃນແມ່ນ້ຳ ຂ໊ືນເຖ໋ິງແຄມຝ່ັ້ງແລ້ວ ກໍແ⊍ ່ນເມ໊ືອງ ລ້ຽງ⊍ທັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ້າທັ້ງ ๑ ໄປຮອດເມ໊ືອງລ້ຽງ⊍ແລ້ວ ທ້ອ໋ວຫຸລະມ໋ານ ກໍລອດນ໊ີ⊍ະນ໊ິດເປັນຄົນ ມ໊ີຮູບສ໊ິນອັນຜູ້ດ໊ີຜູ້ງ⊍ມ໋ານ⊍ານ໊ັກແລ້ວ ເຈ້າທັ້ງ ๑ ຈ໋ົ່ງ ພ້ອມກັນໄປແ⊍ ່ວ⊍ູ⊍າສາ⊍ນ⊍າງສ໊ິດ⊍ານ⊍ໃນທ໊ິສສະກ້ຳໃຕ້ ແ⊍ ່ງເມ໊ືອງອັນນັ້ນເປັນ ອັນຫ⊍ ຼ⊍ບຫ⊍ ຼ⊍ບເລ໋ານ⊍ານ⊍ັກແລ້ວ ກໍ⊍ ່ເຫັນນ⊍າຕ⊍ າ ວ່າເຫັນແລ້ວກໍ⊍ ່ຮູ້ ແຈ້ງວ່າເປັນ⊍ານ⊍າສາ⊍ນ⊍າງສ໊ິດ⊍ານ⊍ທັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນເຈ້າທັ້ງ ๑ ຈ໋ົ່ງພ້ອມກັນໄປລັ⊍ລ໊ົ ປູ່ໃນໝຸ່ມໄມ້ທ໋ົ່ງ⊍ ໃນທ່ານ⊍ ້ຳຈ⊍ອບນ⊍ອຍຄ⊍ອບ⊍ູ ອັນຄົນທັ້ງ⊍ຫ⊍ ຼ⊍ງເ⊍ ້ົ⊍າ⊍າຈ⊍າຕ⊍ ້ານ ກັນນັ້ນ ມ໊ີປ⊍ ະ⊍ນ⊍ານ⊍ານ⊍ານ⊍ານ⊍ ້ົ⊍ ່ງ ກໍ⊍ ່ຈ໋ົ່ງເ⊍ ັ⊍ນ⊍ານ⊍ ້ົ⊍ ່ານ⊍ ້ົ⊍ ່ານ⊍ ້ົ⊍ ່

ใช้ทัง ๒ จากันสันนั้นแล้ว ขาทัง ๒ บางกลอดตักน้ำหาบคืนมาทั้งแล คันว่าสาวใช้ทัง ๒ เมื่อแล้ว ท้าวหุลละมานกับทังท้าวถอันเท้าฟ้า กลอกเมื่อตามหลังแห่งสาวใช้ไก้จักเถิงผาสากแล้ว นางสาวใช้ทัง ๒ กใส่ใจอ่าบ่มีผู้ชายมาในที่นั้น ขาทัง ๒ จิ่งกล่าวเชิงกันว่า ดูธาเจ้าเธีย ธาทัง ๒ จักกะทำดั่งลี จักได้เหันผู้ชายจักเหื่อนั้นจา ผิว่าบ่ได้มาเปันผัวกได้มาเปันผู้สบ่อยบ่ำกดีแลนา คันว่านางทัง ๒ กล่าวเชิงกันบ่ทันหมิดถวาม ท้าวหุลละมานอันไปตามหลังที่นั้น กปงบป่ำไม้บ้อยอันบ่ำหักถังถับแล้ว นางทัง ๒ กหลงวหลังคืนมา กจิ่งเหันเจ้าทัง ๒ พี่น้องมาตามหลังตินสันนั้น นางทัง ๒ จิ่งพ้อมกันร้องว่า โอย ๆ ภูตายแล้ว ผู้ชายมากวามหลังธาทัง ๒ นี้เถว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นท้าวหุลละมางจิ่งกล่าวว่า ดูธานางทัง ๒ เธีย เมื่อพี่น้องมาตามหลังนี้เถบ่แม่นผู้ชายบ้นลี เจ้านางจิ่งหาบก้ากายนา หาบปาอ้ามทิ่ง ดูกอ้างกิ่งหาถ้ามขวานแห้นบ่อ่าดั่งนั้น เมื่อนั้นนางจิ่งกล่าวว่า โอนเจ้าอ้ายถวามปากร้ายเกิดเปันถวามผิด อานุยากแก่น้องนากทัง ๒ "ยาถืดลงดีปอง"[๑] ลอยลงดยาได้หักขายกใส่กอย ยาได้เว้าลงดสอยก้องใส่ แม่นว่าแสนร้องไห้เจ้าบ่มา แม่นว่าแสนร้องไห้เจ้าบ่เสือ น้องนี้แม่นชากเชื่อแถวถวาย คันว่าเหันถืบชายก้อ ยาได้เว้าถิดล้องหายเบิ อ่าดั่งนั้นแล้วเจ้าทัง ๒ กลอกไปตามหลังสาวใช้ทัง ๒ ตาบต่ำเท้าเถิงผาสากหั้นแล เมื่อนั้นนางสีดาได้ยินถำท้าวหุลละมานปากจากับถอมนางสาวใช้ มาเถิงตินขั้นไดผาสากแห่งตินสันนั้น นางจิ่งออกมานางอยปองปั้มลำลึงกู กิ่งเหันท้าวหุลละมานกับทังท้าวถอันเท้าฟ้ามาตามหลังสาวใช้ทัง ๒ เปันอันผู้ดีผู้งามมากนัก นางกบ่รู้จักว่าแม่นลูกชายแห่งถืน จิ่งเหันแหวนทันมะโรงอันท้าวหุลละมานถืมานั้น แม่นของท้าวพระลาม นางจิ่งถามว่า ดูธาเจ้าลูกรักทัง ๒ ส่วนดั่งแหวนแก้วทันมะโรงลูกนั้น เจ้าลูกรักไปถืมาแต่ที่ใดมากแม่เถ เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจิ่งขานว่า ข้าแก่แม่เปันเจ้า ส่วนดั่งแหวนแก้วทันมะโรงลูกนี้ ข้ากบ่ได้ไปถืที่ใดมากข้าแล กหากแม่นของ

---

[๑] "ยาได้ ถืดดีปอง" (มะหาวิชุ ๓น)

ພຣະບາພໍ່ແຫ່ງຂ້າສິງດຽວກໍ່ຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກ
ຮັກແກ່ແມ່ ສ່ວນດັ່ງພຣະບາພໍ່ແຫ່ງເຈົ້ານັ້ນ ຮຽກຊື່ສັນໃດກໍແມ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ຫຸລລະມານຈົ່ງຂານວ່າຂ້ານ:ແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າ ສ່ວນດັ່ງພໍ່ແຫ່ງຂ້ານັ້ນຊື່ວ່າທ້າວພຣະ
ລາມກໍ່ຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາໄດ້ຍິນຄຳທ້າວຫຸລລະມານກ່ລ່າວສັນນັ້ນ ນາງຈົ່ງ
ເອີ້ນຫາເຈົ້າທັງ ๒ ວ່າດູຮາເຈົ້າລູກຮັກແມ່ເຮີ ເຈົ້າລູກຮັກທັງ ๒ ຈົ່ງພາກັນຂຶ້ນ
ມາຫາແມ່ນັ້ນທ່ວງພລັນເທ້ນ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັງ ๒ ກໍພ້ອມກັນຂຶ້ນໄປເຖິງພາສາດ
ແລ້ວ ນາງສີດາຈົ່ງອຸ້ມເອົາທ້າວຫຸລລະມານມານັ່ງຢູ່ເໜືອຕັກແຫ່ງຕົນແລ້ວ ນາງ
ຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກຊື່ສັນໃດກໍແມ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານຈົ່ງຂານ
ວ່າຂ້ານ:ແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າ ຂ້ານ:ລູກນ້ ຊື່ວ່າທ້າວຫຸລລະມານກໍ່ຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີ
ດາຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກແກ່ແມ່ ສ່ວນດັ່ງຊາຍຜູ້ມາກັບດອມເຈົ້ານັ້ນແມ່ນ
ລູກບຸຄລະຜູ້ໃດກໍແມ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານກໍຈົ່ງຊ້ຳຂານຄຳແມ່ແຫ່ງຕົນ
ວ່າ ຂ້ານ:ແກ່ແມ່:ເປັນເຈົ້າ ສ່ວນດັ່ງຊາຍຜູ້ມາກັບດອມຂ້ານັ້ນ ກໍຫາກແມ່ນນ້ອງແຫ່ງ
ຂ້ານ: ຜູ້ຊື່ວ່າທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າ ອັນເປັນນ້ອງແຫ່ງຂ້ານ: ພໍ່ຫາກແມ່ນທ້າວພຣະ
ລາມນັ້ນແລ ບັດນີ້ພໍ່ແຫ່ງຂ້ານ:ກໍໃຊ້ໃຫ້:ເມືອຂ້ານ:ທັງ ๒ ມາໃຕ່ຕາມດູແມ່:ເປັນເຈົ້າ
ເພື່ອວ່າຈັກໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງແມ່ເປັນເຈົ້າອັນຕາຍນັ້ນແລບໍ່ຕາຍ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງ
ຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາ:ເຈົ້າລູກຮັກແກ່ແມ່ ບັດນີ້ກູແມ່ຍ້ງບໍ່ຕາຍສັນນັ້ນ ເຈົ້າລູກຮັກຈັກ
ເອົາກູແມ່ເມືອຫາພໍ່ເຈົ້ານັ້ນ ລືຮູ້ວ່າພຣະບາເຈົ້າຈັກມາໃຕ່ຕາມຣົບເລວເອົາກູແມ່
ເມືອກໍແມ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າ ຂ້ານ:ແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າ ເພື່ອ
ຂ້ານ:ນ້ລູກຈັກເອົາແມ່ເປັນເຈົ້າເມືອພ້ອມດັ່ງນັ້ນ ພຣະບາຣາພພະບາສວນ ກໍຈັກ
ໄປໃຕ່ຕາມນຳຣົບເລ:ເອົາຄືນມານ:ແລ້ວຈັກເທ້ອ ແມ່ເປັນເຈົ້າຈົ່ງຢູ່ນີ້ກ່ອນເທ້ນ
ພໍ່ເປັນເຈົ້າຫາກຈັກລົກແຕ່ງກຳລັງລືພົນມາເອົາແມ່ເປັນ:ເຈົ້າເມືອ ບານເມືອຂ້ານ:
ນ້ລູກເມືອຣອດ:ເລ້ວນັ້ນແລ ທ່ໍວ່າເປັນດັ່ງລືພຣະບາຣາພພະບາສວນຈົ່ງເອົາແມ່
ເປັນເຈົ້າມາໄວ້ນອກເມືອງສັນນີ້ກໍ່ຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່ລ່າວວ່າ ດູຮາເຈົ້າ
ລູກຮັກແກ່ແມ່ ໃນເມືອພຣະບາຣາພພະບາສວນ ເອົາກູແມ່ມາໄວ້ນອກເມືອງສັນ
ນ້ ເທ:ວ່າພຣະບາຣາພພະບາສວນ ສູ່ຊົນແລນອນ:ວນກູແມ່ນ:ໍ່ໄດ້ ພຣະບາ
ຣາພພະບາສວນ ຈົ່ງເອົາກູແມ່ມາໄວ້ນອກເມືອງສັນນີ້ກໍ່ແມ່ແລ ຄັນວ່າ[illegible]

รักเม็อธอกแล้ว จ้างขาบหอางพ่ำแห่างเจ้า ใบกิจจะเบ็อางบั้ ใช้พ่ำแห่างเจ้า
รู้แจ้งกำแม่เบิ บัดนั้เจ้าลูกธักมาเหันงกูแม่แล้วสันนั้นเจ้าลูกธักถืบเม็อ
นั้นลิรู้อ่าจักไปหิ่ใดกำแม่จา เม็อนั้นท้าวหุลละมางจ้างขาบอ่าข้าแก่แม่
เปันเจ้า ข้าผู้ลูกกำจักไปปามพระบาอาพพะบาสอนแลจุดเผ้าเม็อางลังกา
แล้วจ้างจักเม็อกำข้าแล แม่เปันเจ้าจ้างถ่อยปู่ถิท่ำเบิ ข้าผู้ลูกกำจักไปเม็อ
ก่อนแล ถันอ่าท้าวหุลละมางกล่าวถั่งนั้นแล้ว นางสิดากำมีน้ำตาไหหบ่
เหือดหน้าแหดอ่ามักปากเม็อกับดอมลูกแห่างถินหั้นแล เม็อนั้นเจ้าทั้ง ๖
จ้างอำลาลาจากนางสิดาแล้วกำพ้อมกันลางจากผาสาดไปเถิง(เม็องลังกา)
บ่มีนางหั้นแล ถันอ่าเจ้าทั้ง ๖ เข้าไปเถิงเม็องแล้ว กำลอดไปเถิงแม่ภาด
ลาวลิหั้งมวน อันเต็มไปด้วยบิางชายสาวร้างหน้าบชายโหน บ่อาดจักนับ
อ่านได้หั้นแล เม็อนั้นผู้บิางหั้งหายเหันเจ้าทั้ง ๖ ข่างตามหั้งกันไปสันนั้น
เอากำมีใจปัติพันมักเจ้าทั้ง ๖ บ่อาดจักอิดปู่ได้ บางพ่อางหือ บาง
พ่อางเลียปละผิวหนี บางพ่อางมีอ้มกอดท้าวมาถิม บางพ่อางมีชักท้าวมา
ชิมเจ้าอ้ายเรียมารยางธิมหอดเบิ้งมาอิางเห้ำหมอนลาย น้อางนั้เหม็อน
ถั่งควายอึดหั้งา บ่จอบก้าฝันลืม กำท่ำกินแข่างแดด กำบ่พบหั้งาแพดแลม
บิางหมากขะลืงเรียบ มาน้อางถั้งะแด่ น้อางนั้ทุกแห้างอิกบูม บ่เถียกุมผิก
จอบ น้อางนั้เหม็อนถั่งลอบหั้งใบ น้อางนั้เหม็อนถั่งใขแช่น้ำ กำบ่จอบกั้ง
หน้องปูปาแลมา เม็อนั้นท้าวหุลละมางแลท้าวถอันเห้าฟ้าเจ้าชิมน้อาง
หั้งาชอยเต็มอางเจ้ากชุมสาวนางธดแจบ บางพ่อางเอาชุบแชบแลมหั้ง
กำมีแล เม็อนั้นเจ้าทั้ง ๖ กำช้ำกายไปหน้า ลืงเหันแม่ถ้า จิมจำ บาง
พ่อางมาชุแชอำจุบ น้อางกำขำรักธูบนิางแพง น้อางกำขำล่ำแยงเจ้าอ้าย ให้แจ้ง
มาเอันฝ่ายเม็องลังกาน้อางบ่มีอักอินอื่นเอื็อมเจ้าจ้างมาเอ้าเห็อมสู่ธูปูพระ
บุนธูเรียบ เจ้าบอกให้ใช้เจ้ามาอ้มกอดมีแรงแลมา เม็อนั้นท้าวถอันเห้า
ฟ้าชิมนางถาน ท้าวหุลละมาน กำชิมนางน้อย บูท่างรักอื่นอ้อยเม็อแฝง
แลมา เม็อนั้นเจ้าทั้ง ๖ กำช้ำไปหน้าเอากำเอ็นส่อางแชว ๆ แถนแผน[๑]

---

[๑] ผูก [illegible] นัก ๔

ทุกบ่อวายถอมเจ้า ใหม้าสักไม้เท้าทองทาง ๒ใหม้าชิมนางอิ่นอ้อย
น้องหากเอิ่นจ้อยๆมาเยิ้อว่ากว้างบั้นแล้ว เจ้าทั้ง ๒ ก่เชิยชิมนางเลิยแล้ว
เอาก่ให้แจ้ว ๆ ตามห้างแลนา ถัดบั้นท้าวทั้ง ๒ ก่ซ้ำพาก้บเมือหน้า
ก้วยอ้บลำก้บ แม่ภาถลาถลิ่นั้บหั้บแล ถ้บว่าเจ้าทั้ง ๒ ลิงแลสาว
น้อยสาวรามแม่ร้างแม่หม้ายพ่ปะหมางปางใด เจ้าก่มีมีถรบสิมติบต้อ
แหว่างเจ้าพ่ปะหมางเป้นสำเป้นปางอ้บถ่องก้บแล้วแล จูบชิมสาวให
เมืองล้างภาบ่อาถจักบ้บอ่านได้หั้บแล ใบเมือเจ้าทั้ง ๒ ๓ธะเดินไปในทำ
ภางเมืองหิ่นั้บได้ ๒ ถืบแล้ว เจ้าก่ได้จูบชิมแลหื้บจู้สู่ชิมสาวใหเมืองา
ล้างภาแลถืบแล ๓ ร้อย ห้างมวบ มี ๓ ร้อย เหถว่าเจ้าทั้ง ๒ ได้หื้บ
จู่ถืบแล ๓ ร้อยบั้บแล เมือบั้นเจ้าทั้ง ๒ จิงไปรอถไปเถิงข่วงคุ้มพระบา
ธาพพะบาสอบ แล้วเจ้าทั้ง ๒ ก่พ้อมก้บธวายมินก่อมกุ้มให้พระบา
ธาพพะบาสอบกับห้างบางจันทาบอบกับถอมกับหื้บปู่บ่ถืบจักเหื่อ ถั้ง
บั้นเอิาทั้ง ๒ จิงพ้อมมีธะมีกเป้นเฒาอันข่อ ๒ ต๋ว แล้วก่ลอกพ้อม
กับบินเอ้าไปเถิงผาสากแล้วเจ้าทั้ง ๒ จิงพ้อมกับบินเอ้าไปในห้องห้อง
หื้บอบก่ลอกเหับพระบาธาพพะบาสอบบอบถอมบางจันทาหิ่นั้บ เจ้า
ทั้ง ๒ จิงพ้อมกับไปขอถผิมพระบาธาพพะบาสอบกับผิมบางจันทา
ใหม้นั้บใหแหน้บแล้วท้าวทุลละมาบ จิงข่องหน้าสือไว้ว่า ถับพระบา
ทั้ง ๒ ผิวเม้งปากใหผิมหูกออกจากกับ ถั้งบั้นจิงใหบางจันทา
ธาฉเทวีเอามือสับหิวแห่งพระบาเถิง ๓ บาก ผิมหากจักหูกออกจาก
กับบ่ป่าฉะแลถับว่า ท้าวทุลละมาบข่องหน้าสือบ่ธะบวบแล้วเจ้าจิงจับถิก
หมอบออกจากหิวพระบาแล้ว ก่ซ้ำไปจับถิกหมอบออกจากหิวบางจัน-
ทาธาฉเทวีหั้บแล เมือบั้นส่วบถั้งหิวพระบาธาพพะบาสอบแลหิวบาง
จันทาธาฉะเทวีก่พ้อมกับติกลิง ใส่ฝากแป้น ถังตูมบึงแล้วพระบาทั้ง ๒
ก่ลอกพ้อมกับฉะถุ้งถืบแล้ว ก่โงหิวลุกบ่มีบางหั้บแล ถับว่าพระ
บาโงหิวลุกแล้ว ผิมก่ซ้ำข้องถาถึกหิวบางจันทาธาฉเทวีบ่แล้ว ธะ

ขาภ็อ้ำท่าวลั้มบอมลิงแล้ว นางจันทาธาดุเทวีภ็อ้ำผูดลุภมาแล้ว ผิม
ภ็อ้ำอ้องคาถึกแปดหัวพระยาธาพพะนาสวนปู่แล้ว นางจันทาธาดุ
เทวี ภ็อ้ำท่าวลั้มบอมลิงทั้งแลส่อนถั่งพระยาธาพพะนาสวนกับทั้งนาง
จันทาธาดุเทวีมีหัวแลผิมอันอ้องคาถึกแปดกับปู่สันนั้น พระยาจิงลิงแล
เหันหนังสือสันท้าวทุลละมานอยูนไว้นั้น พระยาจิงใช้นางจันทาธาดุเทวี
เอามือสับหัว พระยา ๗ ขากแล้ว ผิมจิงหูดออกจากภกัน พระยาภ็
ลวดเสังเดดะธิหทิสันเป็นหูทิบตาทิบบ่ส่องแจ้งสระบาน เหมือนถั่งเก่า
ทั้งแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมาน กับทั้งท้าวถวันเท้าฟ้าภ็เหันผิมพระ
ขาทั้ง ๖ หูดออกจากภกันแล้ว เจ้าทั้ง ๖ จิงพ้อมกันนิระมิดเป็นลิง
ทอก ๖ ตัวแล้ว ภ็ลวดทำธิหทิภวดหางขึ้นเป็นแท่นบั้งปู่สูงภว่าพระขา
ธาพพะนาสวนทั้งแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสวนภ็เหันลิงทั้ง ๖
ตัว ภวดหางขึ้นเป็นแท่นบั้งปู่สูงภว่ากิน สันนั้นพระยาภ็บังเกิดมีใจ
ภ็อใภดใภหามากนัก พระยาจิงเอ็นหาพวกน้อยอันปู่ในผาสากหินนั้นว่า
ดูธาท่านทั้งหูาย บัดนี้สู(ท่าน)ทั้งหูายจิงพากันมาจับเอาลิงทอก ๖ ตัวนี้
ไปข้าเสังป่าซ้าป่านางเท้าวันเที่ง เมื่อนั้นพวกน้อยทั้งหูายอันปู่ในผาสาก
หินนั้น มีประหมาน ๗ หมื่น เขาภ็ได้ยินคำพระยาจิงเอ็นธงภหาสันนั้น
เขาจิงพ้อมกับอำเอือกเบือกมาแวดล้อมอ้อมลิงทอก ๖ ตัวนั้น เพื่อว่า
จันเอาไปข้าเสังทั้งแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมานแลท้าวถวันเท้าฟ้าอันเป็น
ลิงทอก ๖ ตัวนั้น จิงทะยานลิงจากผาสากเถิงข่องคุ้มแล้ว เจ้าทั้ง ๖
ภ็อ้ำนิระมิดเป็นลิงภ้ามากคามหูางหูาย แล้วภ็ลวดพากันขึ้นไปภัดเชาง
หมากเชางพ้าว อันปู่ในต้นในลำท้ามวน ขาดไปดติลิงถืมบ่เสสสลำ
ทั้งแล บ่ท่ำแต่นั้น ลิงทอกทั้งหูายภ็อ้ำพ้อมกันแล่นไปภอดภุมเอาถืม
ใช้แท่งพระยากับทั้งลูกสาวแท่งพระยาบ่เสสสลำ ท่ำเอ็นไว้แต่นาง
สนิมอันเป็นเมียแท่งพระยาทั้งแล ลิงทอกทั้งหูายภ็บ่ไปภอดภุมภะทำ
ร้ายได้ เหดว่าลิงทอกทั้งหูาย ภ็บังป้านภ็อเป็นบาบแลเอนมากนักทั้งแล
เมื่อนั้นพระยาภ็หันลิงทอกทั้งหูายไปภะทำร้าย แก่ยิงธาวสาวน้อย

ອັນເປັນລູກຫຼ້ານແຫ່ງຕົນກັບທັງລູກສົ້ມລູກຫວ້ານບໍ່ເສສສລໍ່ສັນນັ້ນ ພຣະບາ
ຈົ່ງບອກໃຫ້ນາຍພານທັ້ງຫຼ້ານ ເອົາໜ້າໄມ້ແລປົ້ນໄຟໄປບົ່ງໃສ່ລີ້ງທອກທັ້ງຫຼ້ານ
ຝູງນັ້ນກໍບໍ່ຖືກບໍ່ຕ້ອງບໍ່ເຈັບບໍ່ແສບຈັກຕົວ ລີ້ງທອກທັ້ງຫຼ້ານກໍຊໍ້າໄປນ້ານເພເສົາ
ຄົກລົກໄກ່ແລເສົາທູບຕູບພານທັ້ງນວນບໍ່ເສສສລໍຫັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງ ກິຈຈະກຳ
ອັນລີ້ງທອກທັ້ງຫຼ້ານມາກະທຳຮ້ານສັນນີ້ ກໍບໍ່ມີບຸຄລະຜູ້ໃດຮູ້ແຈ້ງຈັກຄົນກໍ່ທ່ໍ
ບ້ັງເກີດມີແຕ່ຂ່ວງຄຸ້ມແຫ່ງພຣະບາສົ້ງຄຸງວ ແມ່ນວ່າເຈົ້າອຸປປະຣາດທ້ານພົກ
ພິ້ແສນເມ້ືອງທ້ານອິທທະຊິ້ແລລູກພຣະບາທ້ັງ ๗ ແລຫຼ້ານພຣະບາທ້ັງ ๒ ກັບ
ທ້ັງເສນາອາມາດແລໄພ່ບ້ານພົນແລເມ້ືອງທ້ັງນວນກໍ່ບໍ່ມີໃຜຮູ້ແຈ້ງຈັກຄົນ ເຫດ
ວ່າລີ້ງທອກທ້ັງຫຼ້ານບໍ່ກະທຳໃນທ່ີອ່ືນ ກໍ່ທ່ໍພ້ານ້ານກະທຳຮ້ານໃນຂ່ວງຄຸ້ມແຫ່ງ
ພຣະບາຣາພພະບາສວນສົ້ງຄຸງວທັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນພຣະບາຈົ່ງນິຣະມິດ ເປັນ
ບ້ວງບາດໄປຜູກເອົາທ້ານວຫຸລລະນານກັບທ້ັງທ້ານວຄວັ່ນເທ້ົາຟ້ານ ອັນເປັນລີ້ງ
ທອກ ๒ ຕົວນັ້ນແລ້ວ ລີ້ງທ້ັງຫຼ້ານອັນເປັນປຣະຣິວານນັ້ນກໍ່ລວດກັບຫ້ານເສ້ັງ
ບໍ່ເຫັນທ່ີໃດກໍ່ທ່ໍເຫັນແຕ່ລີ້ງທອກ ๒ ຕົວຕົກລົງດິນປ້ອນຂ້ໍ້ຫ້ໍ້ຢູ່ທັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນ
ພວກນ້ອຍຈົ່ງພ້ອມກັນໄປຈັບເອົາລີ້ງທອກ ๒ ຕົວນັ້ນໄດ້ແລ້ວ ເຂົ້ານຈົ່ງເອົ້ານຖວ້ານ
ແກ່ພຣະບາກັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນພຣະບາກໍ່ລີ້ງແລເຫັນລີ້ງທອກ ๒ ຕົວຫ້ວຕໍ່ພຣະບາ
ປູ່ບ້ານໆເປັນຄ້ານນ້ານເໝ້ືອນດັ່ງຊ້ານຜ້ີ ພຣະບາກໍ່ມີໃຈໜ່ານແລຊ້ັງນ້ານກນັ
ເມ້ືອນັ້ນພຣະບາຈົ່ງບ້ັງຄັບໃຫ້ພວກນ້ອຍທ້ັງຫຼ້ານ ວ່າສູທ່ານທ້ັງຫຼ້ານຈົ່ງພ້ານກັນ
ເອົາລີ້ງທອກ ๒ ຕົວນ້ີ້ໄປຂ້ານເສ້ັງທ່ງ່ວພລັນເທ້ົາວັນເທ້ົ່ນ ຄັນວ່າພຣະບາອ້ານັ
ສັນນັ້ນແລ້ວ ເຂົ້ານຈົ່ງຈັບເອົາລີ້ງທອກ ๒ ຕົວ ນັ້ນໄປເຖ້ິງທ່ໍ້ານ້ານກ້ານຂ່ວງຄຸ້ມແລ້ວ
ເຂົ້ານຈົ່ງພ້ອມກັນເອົ້ານວນສ້ີຄັນໄຊນ້ານຟັນ ດ້ວຍຄ່ໍານໃສ່ໃຈວ່ານຈັກໃຫ້ນັນຂ້ານເປັນ
๒ ນັ້ນທ້ົ່ງງວທັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ານວຫຸລລະນານກັບທ້ັງທ້ານວຄວັ່ນເທ້ົ້ານຟ້ານກໍ່ພ້ອມ
ກັນເຕ້ັນ໕ຶ ຂ້ຶ້ນໄປຈັບປູ່ເໝ້ືອສັນດ້ານບສ້ີຄັນໄຊ້ານອ້ານປູ່ທັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນເຂົ້ານກໍ່ພ້ອມກັນ
ເອົ້ານທອກນ້ານເທ້ົ້ານດ້ວຍຄ່ໍານໃສ່ໃຈວ່ານ ຈັກໃຫ້ນັນຂ້ານຂ້ານຟ້ານກ້ານນັ້ນທ້ົ່ງງວ ຄັນວ່ານ
ປ້ານທອກໃກ້ານ້ານຣອດແລ້ວ ເຈ້ົ້ານທ້ັງ ๒ ກໍ່ພ້ອມກັນເຕ້ັນ໕ຶ ຂ້ຶ້ນໄປຈັບເໝ້ືອປ້ານຄັນ
ທອກ້ານ້ານ້ານ້ານ ເມ້ືອນັ້ນເຂົ້ານຈົ່ງພ້ອມກັນ[illegible] ๒

ตัวไปใส่คึกแล้ว แลปูบป่ำท้ายคึกตำ ด้วยคำใส่ใจว่าให้มันมุ่นปาน
แป้งทั้งแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมานแลท้าวถวันเห้าฟ้าก็พ้อมกันเต้นขึ้น
ไปจับปู่เหม็อคึกกายอยปู่ถ้ำถูงอทั้งแล เมื่อนั้นเขาจ๊ำพ้อมกันไปเอาไม้ค้อน
คันอัน ๆ แล้วเขาก็พ้อมกันตีทั้งแล เมื่อนั้นลิงทอก ๑ ตัวก็พ้อมกันเต้น
ขึ้นไปจับหัวคันกายอยปู่ เขาก็ซ้ำถี่ลิงทั้ง ๑ ตัวก็เต้นหนีไปจับหัวผู้อื่นส่วน
ถ้ำไม้ค้อนอันนั้นก็ลอดไปถึกหัวคัน อันลิงจับปู่แล้วแลเต้นหนีนั้นแตกภระ
จักภระจายกายไปมากนัก ถันว่าลิงเต้นจับหัวผู้ใด คันก็เหื่อดค้อน
แก่องถีไปก็ลอดถึกหัวผู้นั้น เหตว่าลิงทอกเต้นหนีเสู่ทั้งแล เมื่อนั้นคัน
ทั้งหูกายก็เปันอุภระหูกมื่นันแล้ว แลกองกันตายเต็มถ่องทั้งนั้นเปันถ้ำ
ของไร่บ่อากจักนับอ่านได้ทั้งแล เมื่อนั้นคันทั้งหูกายก็เปันอันอึดหัวเม็อย
แถนมากนัก ถ้วยเหตอันถี่ลิงทอก ๑ ตัวนั้นบ่ตายทั้งแล เมื่อนั้นลิง
ทอก ๑ ตัวนั้น จึ่งกล่าวเชื่อคันทั้งหูกายว่าภูธาท่านทั้งหูกายเรีย มีว่าสู
ท่านมักใค่ปากให้เผื่อข้าทั้ง ๑ ตายแท้ถ้ำนั้น สูท่านทั้งหูกายจ๊ำไปเอา
แผ่นผ้ามาจุ่มน้ำมันยางแล้ว จึ่งเอาแผ่นผ้ามาก้องวงย้อมคันตัวแห่ง
เผือทั้ง ๑ อันเปันลิงทอกนั้นแล้ว จึ่งเอาไฟมาจูดนั้นเผิ เผือทั้ง ๑ ตาก
จักตายไปบักถูงอเหตอันไฟไหม้นั้นบ่สิงไสจะแล ถันว่าลิงทอก ๑ ตัวกล่าว
สันนั้นแล้วคันทั้งหูกายก็มักใค่หัวของมากนัก ถ้วยคำว่าไอ้บ่ลิงทอกเรีย
เหตถ้ำลีจึ่งบอกให้ท่านผู้อื่นข้าตัวให้ตายแท้บ่ อีกูเถลิงทอกทั้ง ๑ เรีย
คันทั้งหูกายกล่าวถ้ำนั้นแล้ว เขาจึ่งไปเอาแผ่นผ้ามาจุ่มน้ำมันยางให้ชุ่ม
ยืนแล้วเขาจึ่งเอาแผ่นผ้าอันนั้น ไปก้องวงคันตัวแห่งลิงทอก ๑ ตัวท้อ
ทุกแห่งทุกพายบ่เสสสลำทั้งแล เมื่อนั้นเขาจึ่งเอาไฟมาจูดแผ่นผ้าอัน
ติดปู่กับลิงทอกทั้ง ๑ ก็เต้นทะยานใส่หู้ง "ประสาด" [๑] ก็งเกือกไป
มาไฟก็ลอดลามลุกไหม้เมื่องลังกาทั้งมอบ บ่อากจักมอดได้ทั้งแล เมื่อ
นั้นพระยาอาพพะนาสองกับทั้งนางจันทา แลนางสนมทั้งมองก็พ้อม
กันแล่นหนีไปแต่ตัวถายถอก มาตตาว่าผ้าบุ่งผ้าห่มก็บ่ทันเอาหนีไปทั้ง

---

๑ "ระสาด" ควรเป็น ผาสาด

ແລ ແມ່ນວ່າເຈ້າອຸປປະຣາດພິກພີແລແສນເມືອງ ທ້າວອິນທະຊິກັບທ້າວລູກ
ພຣະຍາທັງ ๙ ແລຫຼ້ານພຣະຍາທັງ ๖ ແລຊຸນເສນາບ່າວໄພ່ຊາວບ້ານຊາວ
ເມືອງທັ້ງມວນກໍດີ ເຂົ້າກໍບໍ່ທັນເອົາວັຕຖຸເຂົ້າຂອງອັນໃດໜີໄປກໍທໍ່ເອົາກັນຮ້ອງ
ໄຫ້ແລ້ວແລພາກັນໜີປະເປ່ົາຕາຍ ໃນເມື່ອໄຟໄໝ້ເມືອງລ້ັງກາທີ່ນັ້ນກໍເປັນ
ອັນເຫິງນາງ ມີປຣະໝານວ່າໄດ້ ๓ ວັນ ๓ ຄືນ ມີສຸງອັນດັ້ງພລຶກສາ
ເພິງກົວທົ່ວທຸກແຫ່ງທຸກພາຍໃນຊຸມພູທີບທ້ັງມວນ ສ່ວນດ້ັງສຸງອັນດ້ັງ
ເມືອງນັ້ນສນັ້ນກ້ອງອັນນັ້ນ ກໍບ້ັງຜາກົວໄດ້ຍິນມາເທ້ົາກາລະບັດນີ້ແລ ຄັນວ່າ
ບຸຄລະຜູ້ໃດນັກໄຄ່ປາກໄດ້ຍິນສຸງໄຟໄໝ້ເມືອງລ້ັງກາດ້ັງນັ້ນ ຈ່ົງໃຫ້ເອົາຝາມືມາ
ອັດຫູແລ້ວແລຟ້ັງດູນັ້ນເທ້ົາ ຫາກຈັກໄດ້ຍິນສຸງດ້ັງຄືຄືກຄືຄືນແລ້ວແລແຕກ
ຖັ້ນ ๆ ແຖ້ັນ ๆ ເທ້ົາກາລະບັດນີ້ແລ ບໍ່ເຊົ່ົາຈັກເທ້ົ່ອຫັ້ນແລ ໃນເມື່ອທ້ົາວທຸລະ
ນາງແລທ້ົາວຄວັນເທ້ົາຟ້ົາຜິປອງຈູດເຜົ່ົາເມືອງລ້ັງກາແລ້ວ ເຈ້ົາທັ້ງ ๖ ຈ່ົງພ້ອມ
ກັນເຕ້ັນທະຍານລົ່ງໄປຫາບ້ົ່ານສມຸດແລ້ວ ກໍພາກັນລົ່ງໄປອາບບ້ົ່ານ້ຳຫ້ົວລ້ົາງ
ເທ້ົ່ອສີໄຄແລ້ວໄຟອັນຕິດຕາມໄໝ້ແຜ່ນຜ້ົ່າ ຈຸບບ້ົ່ານ້ັນບ່ົ່ານ້ົ່ານ້ົ່ານ້

ແມ່ນວ່ານາງກົຕຕະຣາດ ອັນເປັນແມ່ແຫ່ງທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າກໍດີນາງກໍເຫັນໄຟ
ໄໝ້ຜົມໜ້າຜາກລູກແຫ່ງຕົນ ນາງຈຶ່ງທ້ວງວ່າໄຟໄໝ້ຜົມໜ້າຜາກເຈົ້າລູກ
ຮັກແມ່ເຮີຍວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າຈຶ່ງຂານຄຳແມ່ແຫ່ງຕົນວ່າຂ້າ
ແກ່ແມ່ເປັນເຈົ້າເຮີຍ ຂ້າຜູ້ລູກກໍໄດ້ໄປຈູດເຜົ້າເມືອງລັງກາແລ້ວກໍຫຼົບຕ່າວຄືນມາ
ໄຟກໍຍັງໄໝ້ຜົມໜ້າຜາກສບ່ອຍບ້ຳທໍ່ນີ້ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລລະນາງກັບທ້າ
ທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າ ກໍເຂົ້າໄປໄຫວ້ທ້າວພຣະລາມອັນເປັນພໍ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວຂາບ
ໄຫວ້ວ່າແທວະຂ້າໄຫວ້ມະຫາຣາຊເຈົ້າ ໃນເມື່ອເຈົ້າກູມີພຣະຣາຊອາຈຍາໃຫ້
ເມືອຂ້າທ້າ ๒ ໄປໃຕ່ຕາມຄູນາງສີດາ ອັນເປັນປິຍະພຣະອົຍາແຫ່ງມະຫາຣາຊ
ເຈົ້ານັ້ນເມືອຂ້າທ້າ ๒ ກໍໄປເທັນນາງສີດາ ກັບທ້ານາງສາວໃຊ້ ๒ ຄົນຢູ່ໃນພາ
ສາດພາບອກເມືອງກ້ຳໃຕ້ພຸ້ນກໍຂ້າແລ ຍາມເມື່ອເມືອຂ້າທ້າ ๒ ໄປຮອດນັ້ນ
ນາງສີດາກໍຫຼຽວເຫັນແຫວນແກ້ວທັນມະໄຣ ໃນມືແຫ່ງເມືອຂ້າທ້າ ๒ ນາງກໍ
ລວດທ້ວງວ່າ ເມືອຂ້າທ້າ ๒ ເປັນຄົນໃຊ້ແຫ່ງເຈົ້າກູທີ່ງວກ່ຂ້ານາ ໃນເມື່ອເມືອ
ຂ້າທ້າ ๒ ຈັກຄືນມານັ້ນ ນາງສີດາກໍມີຄຳສັ່ງມາຫາເຈົ້າກູວ່າຂໍໃຫ້ທ້າວພຣະ
ລາມອັນເປັນຜົວຮັກຮີບມາເອົາກູແມ່ໂດຍພລັນແດ່ເນີ ລູກເຮີຍວ່າດັ່ງນັ້ນກ່ຂ້ານາ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກທ້າ ๒ ເປັນດັ່ງລືພຣະຍາ
ຣາພພະນາສວນຈຶ່ງເອົານາງສີດາ ໄປໄວ້ນອກເມືອງພຸ້ນກໍພໍ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ທຸລລະນາບຈຶ່ງຂານວ່າ ຂ້າແກ່ພເປັນເຈົ້າໃນເມື່ອພຣະຍາຣາພພະນາສວນມາ
ລັກເອົານາງສີດາໜີຈາກພໍ່ເປັນເຈົ້າ ໄປວັນນັ້ນພຣະຍາກໍສູ່ຊຸມແລນອນກັບດອນ
ນາງບໍ່ໄດ້ພຣະຍາຈຶ່ງເອົານາງ ໜີຈາກພາສາດໄປໄວ້ນອກເມືອງພຸ້ນກໍຂ້າແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກທ້າ ๒ ແກ່ພໍ່ໃນເມື່ອເຈົ້າ
ລູກຮັກໄປຈູດເຜົ້າເມືອງລັງການັ້ນ ເຈົ້າລູກຮັກໄປກະທຳສິ່ງໃດຈຶ່ງໄດ້ຈູດກໍພໍ່ຈາ
ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທ້າ ๒ ຈຶ່ງພ້ອມກັນຂານວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າໃນເມື່ອເມືອຂ້າທ້າ ๒
ໄປຈູດເຜົ້າເມືອງລັງການັ້ນ ເມືອຂ້າທ້າ ๒ ກໍພ້ອມກັນໄປປອກໃບພຣະຍາຣາພ
ພະນາສວນຫົ້ ນສບ່ອຍບ້ຳ ແລ້ວພຣະຍາຣາພພະນາສວນຈຶ່ງມາຈັບເອົາເມືອ
ຂ້າທ້າ ๒ ໄດ້ແລ້ວ ພຣະຍາຈຶ່ງໃຫ້ພວກນ້ອຍເອົາເມືອຂ້າທ້າ ๒ ໄປຟັນແຫ
ຂ້າຕີສັນໃດກໍດີເມືອຂ້າທ້າ ๒ ກໍບ່ຕາຍ ເມືອຂ້າທ້າ ๒ ຈຶ່ງບອກໃຫ້ໄທພວກນ້ອຍ
ແຫ່ ະຍາ ພະນາສວນ ເອົາແຜ່ນຜ້າຈຸ່ມນ້ຳມັນຍາງມາກ້ຽວພັນເນື້ອຕົນ

แห่งเมืองข้าทั้ง ๒ แล้ว เธอจึงเอาไฟมาจุดแผ่นผ้าอันนั้นลามลุกไหม้
แล้วเมืองข้าทั้ง ๒ จึงเตั้นทะยาน ไปก็เกือกเหมือหยุดพาสาดแลหยุด
เรือนที่อยุกแห่งทุกพายแล้วไฟ จึงไหม้เมืองลังกาทั้งมวนแล้วเมืองข้า
ทั้ง ๒ จึงโตนลงน้ำสมุดไฟจึงดับ จึงมอดในตินตัวแห่งเมืองข้าทั้ง ๒ ทุก
แห่งทุกพาย กหยังแต่ปายหางแลหน้าพากนั้นแล พ่อเป็นเจ้าจึงมอด
ไฟในปายหางแลหน้าพาก แห่งเมืองข้าทั้ง ๒ แก่กข้าเหื้น เมื่อนั้นท้าว
พระลามจึงกล่าวอ่า ดูธาเจ้าลูกรักทั้ง ๒ พ่อเรีย เราพ่อจักกล่าวตาม
ตำนางนิทางให้เจ้าลูกรักทั้ง ๒ รู้แจ้งก่อนเบิ นิอ่า "ไฟไหม้เมืองใดให้เอา
น้ำเมืองนั้นมอด[๑] " ให้ปักธงดอกไพยไพ เป็นโทดในเมืองใดให้ชำละในเมือง
นั้นให้แล้วจึงจักเป็นแอ่นแก้วหน่วยถึแลนา เจ้าลูกรักทั้ง ๒ จึงถึมเมือ
มอกในเมืองลังกาพุ้นแล้วจึงถึมมากพ่อเหื้น ถึงอ่าท้าวพระลามกล่าว
สันนั้นแล้ว ท้าวหุลละมานกับทั้งท้าวถวันเท้าฟ้ากลำลาจากพ่อแห่ง
ตินแล้ว เจ้าทั้ง ๒ จึงพ้อมกันทะยานถึงไปเมืองลังกา ถ้อยอันลำดับถึง
น้ำอัปปาแลเภาะถอนทั้งมวน กลอดไปเถิงเมืองลังกาบ่มีนาง เป็นถั่ง
ลัฒมึดงอกยังว่าช้านางหนั้นแล ถึงอ่าเจ้าทั้ง ๒ ไปรอดไปเถิงแล้ว เจ้า
ทั้ง ๒ จึงทะยานไปแอ่วดู ในเมืองลังกาที่อทุกแห่งทุกพายกจึงเหันหุ้งเรือนแลหำโรงเรือนชานถึงามถึเก่า เหมือนถั่งไฟบ่ไหม้นั้นแล เมื่อ
นั้นเจ้าทั้ง ๒ จึงช้าทะยานไปล่วงดูผาสาดนางสีดา แลนางสาวใช้ ๒ ถิน
นั้นกยังอยู่ถึเหมือนถั่งเก่าหนั้นแล เมื่อนั้นนางสีดาจึงออกมานางอยปู่ชานมิน
ลิงแลขึ้นเมืองอากาดกางหาว แล้วนางจึงหุงเหันท้าวหุลละมานแล
ท้าวถวันเท้าฟ้าตั้งปู่เหมืออากาวที่นั้น นางจึงเอ็นถามอ่าเจ้าลูกรักทั้ง
๒ ยังไปได้เมือกำแม่ลี เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๒ ได้ยินนางสีดาเอ็นถามสันนั้น เจ้า
ทั้ง ๒ จึงลิงมาจากอากาดกางหาว แล้วไปจอกเซ่าในชานมินที่นั้นหนั้น
แล เมื่อนั้นท้าวหุลละมาน จึงถามข่าวนางสีดาว่าข้าแก่แม่เป็นเจ้า
ในเมืองไฟไหม้เมืองลังกาที่นี้ แม่เป็นเจ้าไปอยู่ในที่ใดกข้าจา บ่อนไฟบ่
ไหม้มาเถิงผาสาดที่นี้กข้าลี เมื่อนั้นนางสีดาจึงขานว่าดูธาเจ้าลูกรักแม่
ส่อนถั่งไฟไหม้เมืองลังกาปางนั้น กบ่มารอดมาเถิงผาสาดแห่งภูมิปละ

---

๑ ถวนเป็น "ไฟเมืองใดไหม้ให้เอาน้ำเมืองนั้นมอด"

หมาน ๑๐ วา แล้วยังมีลิมหิอภุกอันบ่ำ กำมาพักป่อไฟอันนั้นกินไฟถึง
เมื่อเมื่อๆลังกาพุ้นเสังกำแม่แล ส่วนถั่งแปวไฟอันไหม้เมื่อๆลังกาที่นั้น
มันเกิ.วมาแต่ที่ใดมากำแม่จา ลูกธักเข้าไปในเมื่อๆลังกาพุ้นยังรู้แจ้งกำ
แม่ลิ เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจึ่งขานว่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้าส่วนถั่งแปวไฟ
อันนั้นแม่นเมื่อข้าทั้ง ๒ จูด เผ่าจึ่งไหม้เมื่อๆอันนั้นกำข้าแล แม่เป็นเจ้า
ยาได้ถามไปทายกำข้าเทื้น ในเมื่อเมื่อข้าทั้ง ๒ จูดเผ่าเมื่อๆลังกาที่นี้แล้ว
เมื่อข้าทั้ง ๒ จึ่งจึ่งไฟไว้ในปายหาง แลหน้าพากสบ่อยบ่ำแล้วเมื่อข้า
ทั้ง ๒ จึ่งหะยาน ถึงเมื่อเถิงเมื่อๆอินหะปะถานะถอนพุ้นแล้ว ท้าว
พระลามอันเป็นพี่แห่งเมื่อข้าทั้งสอๆ กำจ้ำบอกให้ทับถึงมามอดไฟใน
เมื่อๆลังกาที่นี้แล้ว เมื่อข้าทั้งสอๆกำจ้ำจักทับถึงเมื่อกำข้าแล แม่เป็น
เจ้าจึ่งเอาน้ำงามมอดไฟให้แก่เมื่อข้าทั้งสอๆแล่กำข้าเทื้น ถันว่าเจ้าทั้ง ๒
กล่าวสันนั้นแล้ว ไฟกำลอดบังเกิดลามลุกรุ่งเรืองในปายหางแลหน้าพาก
แห่งเจ้าทั้งสองให้บางสีดาเหันหั้นแล เมื่อนั้นบางสีดาจึ่งบายเอาน้ำ
เต้าถันที่แห่งถึงมาถอกหักปายหาง ท้าวหุลละมานแล้วไฟกำลอดมอด
ไปบักญาวแล้ว ปายหางท้าวหุลละมานกำลอดแดงแลเหม้นปู่อ่อยท่อย
เหมือนถั่งไฟไหม้เท้าภาละบักนั้นแล เมื่อนั้นบางสีดากำจ้ำเอาน้ำเต้าถันที่
ถอกหักหน้าพากท้าวถวันเท้าฟ้า แล้วไฟกำลอดมอดไปบักญาวแล้วผิน
หน้าพากถึงทั้งสาย จึ่งบังเกิดเป็นอันแดงแลดำเท้าภาละบักนั้นแล ใน
เมื่อบางสีดาเอาน้ำมอดไฟ ในปายหางแลหน้าพากลูกธักทั้งสองแห่ง
ถึงแล้วจึ่งกล่าวอ่ากูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ บักนี้เจ้าลูกธักกำหงอไปหงอมา
เป็นทุกขะเวทนากับถอมแม่เถิงสองที่นี้แล้วแล แม่กำบ่มีสังอันจักเป็น
ของฝากบายใส่มือเอียทั้งสองแม่นา กำท่ำบังแต่บางสาวใช้สองถึงนี้แล้ว
แล เจ้าลูกธักจึ่งเอาบางทั้งสอๆ เมื่อเป็นคู่เผ่าแฝงกำแม่เทื้น เมื่อนั้น
ท้าวหุลละมานจึ่งขานว่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้าในเมื่อแม่เป็นเจ้ากล่าวสัน
นั้น เมื่อข้าทั้งสองกำมีใจอันชื่นชื่นยินดีแท้แล ท่ำว่าในเมื่อเมื่อข้าทั้งสอๆ
เอาบางสาวใช้หนีไปแล้ว แม่เป็นเจ้าจักยู่ถอมบุคละผู้ใดนั้นเด แม่เป็น
เจ้า[illegible]ร้อยเมื่อเถ้อๆใจกับถอมเมื่อข้าทั้งสองกำข้าเทื้น บักนี้เมื่อข้าทั้ง

สองภໍจักอำลาถวายจากแม่เป็นเจ้า เมื่อหาท้าวพระลามอันเป็นพໍ่แท่ๆ เผือข้าท้าสองก่อนเบิ แม่เป็นเจ้ากับท้างนางสาวใช้ท้าสองจิ่งถ่อยปู่ถืทໍเบิ เมื่อนั้นนางสาวใช้ท้าสอง จิ่งพ้อมกันขานว่าถ่อยปู่ไปถืเยิเจ้ายาไก้ปากเอิ้นจิ่ไจ้แม่นว่า แม่นอบใท้นิงเยิาเจ้าบໍ่เอิา " ตักขัก๑ " บ้องนี้เป็นชากเชือถินทุกแม่นว่าหิวขุก ๆ เจ้าภໍบໍ่จา แม่นว่าสองมือถวาเจ้าบໍ่เว้า เจ้าถ่อยเมือสักเท้าป็นเปู่ เจ้าถ่อยเมือเปางเมืงพายบ้านทໍเบิว่าถ้างนั้นแล้ว เมื่อนั้นท้าวทุลละมาน จิ่งขานตอบว่าเจ้าไทูทูอบหมากสัง พีนี้เป็นลิา(ภัง)อ้ายหอกแม่นว่าร้องก้อกๆ ไปมาเจ้าบໍ่จาจักเหือเจ้า " เอ๊อเอ๊อ๖ " ปู่ถืทໍเบิว่าถ้างนั้นแล้ว ท้าวทุลละมานกับท้างท้าวถอันเท้าฟ้าภໍลาท่าน ออกไปจากผาสาท แล้วแลเตินทะยานถึงเมือถ้วยอันลำถับถึงน้ำวังปา ท้างมวนเป็นอันเทิงหานมืนนางมากนักแล้ว ภໍลวดไปรอดไปเถิงเมืองิ้นทะปะถะนะถอนพุ้นบໍ่มีนางทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลามภໍเหันลูกรักท้าสองมารอดแล้ว เจ้าจิ่งถามว่าถูอาเจ้าลูกรักท้าสอง ในเมือเจ้าท้าสองทูบถึงเมือสันนั้น เจ้าท้าสองบ้าไก้ไปปี้ปามถามข่าวนางสีดาแถ่ลี รู้ว่าบໍ่ไก้ไปภໍพໍ่จา เมื่อนั้นท้าวทุลละมานจิ่งขานว่าข้าแก่พໍ่เป็นเจ้าเผือข้าท้าสองภໍไก้ไปปี้ปามถามข่าว ใท้รู้แจ้งบ้างเหตร้ายแลภางดีแล้ว เผือข้าท้าสองจิ่งไก้ทูบถึงมาภໍข้าแล เมื่อนั้นท้าวพระลามไก้ยินข่าวสานอาภานว่าเมืงถินบ้างปู่ถืสันนั้น เจ้าจิ่งกล่าวเชิญม้ามะนีภาบแก้ว บัดนี้เราท้าทูายภໍรู้แจ้งว่า นางสีดาบ้างมีชีวิดบໍ่ตายแล้วแล ทໍ่ว่าเราบาไก้ยู่ซ้างนางทูายเท็น เราท้าทูายจิ่งพ้อมกับแต่งลิพินมะหิลละโยทาไปบาดจิ่งเอินางถึงมาท่วงพลับเท้าวังเท็น ทໍ่ว่าในเมือเราท้าทูายจักเอิาลิพินภໍาลังไปนั้น เราจักภะทໍาสันใดจิ่งจักลีชาผากิดไปเมือหน้านั้นจา เมื่อนั้นม้ามะนีภาบจิ่งขานว่า ข้าแก่เจ้าภูมีว่าเราท้าทูายจักภะทໍาใท้ลีชาผากิดไปเมือหน้าถังนั้น ภໍทໍ่ถวนเราท้าทูายปังน้ำขอ้วมไปถ้วยติงเป่าถาย บาไก้ไปทางฉะเพาะเหมืองถังเภ่าภໍข้าเท็น ส่วนถังน้ำสมุดทีนิทูางจักมีบ่อนถึน ภໍปังขอ้วมไปไก้ทีบ้างบໍ่ป่าฉะแล เราท้าทูายจิ่ง

---

๑ ใบลานจานภาษูบ " ตักขาด " ษูภ ๕ มัด ๔ หน้า ๖๑

๖ ถวนเป็น " เอ๊อเถ๊อ "

ใช้ถามไปถามถูบุคลละผู้ใดผู้บ่ๆ หากจักรู้แจ้งบ่อนบ้ำตื้นบั้นชะแล ท่ำว่า
เราท้าทายจักให้ผู้ใดไปจ่ๆจักแล้วกิจจะธาตุภาบบั้นจา เมื่อบั้นท้าว
พระลิจับจ่ๆขาบว่า ข้าแก่เจ้าม้ามะบิภาบแก้ว ส่อบถ้ากิจจะภาบ
อันใช้ไปใช้มาสันนี้ กท่ำถอบเราท้าทายให้ท้าวหุลละมาบแลท้าวถอบ
เท้าฟ้าไปเท้าอันเท็บ เหถว่าเจ้าท้าสอๆบังถ่อๆเถียแลรู้แจ้งในกิจ
จะภาบอันทงอไปทงอมาบั้นแล เมื่อบั้นท้าวหุลละมาบแลท้าวถอบเท้า
ฟ้าจ่ๆพ้อมกับขาบว่า ข้าแก่เจ้าภูท้าทายในเมื่อพระบาพ่ให้เผือข้า
ท้าสอๆไปกจักไปตามพระธาตุอาจยาบั้นแล เมื่อบั้นท้าวจ่ๆภล่าวว่า
เจ้าลูกธักท้าสอๆไปได้กจ่ๆพากับไปให้แล้วกิจจะกพ่เท็บ เมื่อบั้นเจ้า
ท้าสอๆจ่ๆพ้อมกับขาบว่า ดูธาท่านถับว่าพระบาพ่มีพระธาตุอาจยา
แล้วเผือข้าท้าสอๆจักไปบั้นแล ถับว่าเจ้าท้าสอๆภล่าวสันบั้นแล้วกลอถ
พ้อมกับหะยางไปแอ่อหาถามถูถบท้าทาย อันเปับผู้เถ้าผู้แก่ท้ามอบกำ
บ่มีบุคลละผู้ใดจักรู้เหับเปับแจ้งได้ทั้งแล เมื่อบั้นเจ้าท้าสอๆจ่ๆไปเหับ
บางเหอะถาถินบ่ๆอันปู่ในผาสาถอิมางเหมือไม้กุ่มน้ำตื้นบ่ๆ ถับว่าเจ้า
ท้าสอๆไปรอถไปเถิงแล้ว เขาจ่ๆถามว่าถูธาเจ้าบางเธีย เจ้าบางปู่
ในท่ีนั้นบ้าได้รู้ได้เหับ หินหางบ่อนน้ำตื้นอันจักหงอเมื่อเมื่อๆลำภาแถ่ลี
เมื่อบั้นบางเหอะถาจ่ๆขาบว่า ข้าแก่เจ้าภูท้าสอๆเปับถ้าลีเจ้าภูจ่ๆ
ถามหาหินหางบ่อนน้ำตื้น อันจักหงอเมื่อเมื่อๆลำภาบบั้นจา เมื่อบั้นท้าว
หุลละมางจ่ๆขาบว่าถูธาบางเธีย พี่กมักใส่ปากธูบ่อนน้ำตื้นเผือจักไป
ธิบเสิกเอิาบางสิถาบั้นแล ถับว่าเจ้าบางรู้แจ้งบ่อนน้ำตื้นในท่ีใดท่ีบ่ๆเจ้า
บางจ่ๆบอกให้แก่พี่แถ่เท็บ เมื่อบั้นบางเหอะถาจ่ๆขาบว่าข้าแก่เจ้า
อ้ายท้าสอๆเธีย ข้ากบ่รู้จักน้ำถืนน้ำเลิกท่ีใดกท่ำบังเถือๆใจธิ่มเร้าเผือ
ว่าปากได้เจ้าเปับผิอเจ้าตามิอถอกพ้าว เจ้ายาฟ้าวหนีไปให้เจ้าใธปักตู
ส้อมบ้อยหากจักเหับหางถ้อยผาธอ หากจักเหับหางหงอน้ำถืนหาก
จักเหับชั้นพื้นน้ำเลิก หากจักเหับถวายเกิกเธิาลำ หากจักเหับถวาย

---

๑ [illegible]งบจ[illegible]ธุบ " ท้าวพระลามจ่ๆภล่าวว่า " ผูก ๕ มัด ๔ หน้า ๖๔

ดำเอົາແກ້ວ ຄັນວ່າເຈົ້າເຫັນແລ້ວຫາກຈັກໄປພົບນາງສີດາໃນເມືອງລັງກາທີ່ນັ້ນ
ແລນາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລະມານ ໄດ້ຍິນຄຳນາງເທວະດາກ່າວເປັນຄຳມາຍາ
ປອກໃບຫົ້ມສັນນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງກ່າວວ່າດູຮາເຈົ້ານາງເຣີຍ ເຈົ້ານາໄດ້ກ່າວເປັນ
ຄຳສອກໃສ່ໄປມາດ້ວຍຄຳຫົ້ມຄຳຫົວນັ້ນເທີ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງບອກຫົນທາງເມືອເມືອງ
ລັງກາບ່ອນນ້ຳຕົ້ນໃຫ້ແກ່ພີ່ແດ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງເທວະດາຈົ່ງຊ້ຳກ່າວວ່າຂ້ຳ
ແກ່ເຈົ້າອ້າຍເຣີຍ ບ່ອນເລິກຂ້ຳກໍບອກຕາມ (ໃຫ້ເມືອຂ້ຳທັງສອງໄປໄຕ່ຕາມດູນາງ
ສີດາອັນເປັນປິຍາພຣະອິຍາແຫ່ງມະຫາຣາຊເຈົ້ານັ້ນ ເມືອຂ້ຳທັງສອງກໍໄປເຫັນ
ນາງສີດາກັບທັງນາງສາວໃຊ້ສອງຄົນ ຢູ່ໃນພາສາດພາຍນອກເມືອງກ້ຳໃຕ້ພຸ້ນ
ກໍຂ້ຳແລ ຍາມເມື່ອເມືອຂ້ຳທັງສອງໄປໄຕ່ຕາມດູນາງສີດາ ອັນເປັນປິຍາພຣະອິຍາ
ແຫ່ງມະຫາຣາຊເຈົ້ານັ້ນ ເມືອຂ້ຳທັງສອງກໍໄປເຫັນນາງສີດາກັບທັງນາງສາວ
ໃຊ້ສອງຄົນຢູ່ໃນພາສາດພາຍນອກເມືອງກ້ຳໃຕ້ພຸ້ນກໍຂ້ຳແລ ຍາມເມື່ອເມືອຂ້ຳທັງ
ສອງໄປຮອດນັ້ນນາງສີດາກໍຫຼຽວເຫັນ ແຫວນແກ້ວທັນມະໂຮງໃນມືແຫ່ງເມືອຂ້ຳ
ທັງ ๒ ນາງກໍລອດທ້ອງວ່າ ເມືອຂ້ຳທັງ ๒ ເປັນຄົນໃຊ້ແຫ່ງເຈົ້າກູທົ້ດງວກໍຂ້ຳນາ
ໃນເມື່ອເມືອຂ້ຳທັງ ๒ ຈັກຄືນມານັ້ນ ນາງສີດາກໍມີຄຳສັ່ງມາຫາເຈົ້າກູ ຂໍໃຫ້ວ
ບາດພັ້ນ)[1] ບ່ອນນ້ຳຕົ້ນຂ້ຳກໍໃຫ້ເຈົ້າເຫັນເຈົ້າບໍ່ເປັນຜູ້ຊາຍແກ່ກ້ຳແທ້ລື ເຈົ້າຫາກ
ເຄີຍປູ່ຖ້ຳກວາດມອງນັ້ນເດ ຄັນວ່າເຈົ້າອ້າຍມັກໄຄ່ປາກຮູ້ຈັກຫົນທາງເມືອເມືອງ
ລັງກາແທ້ດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້າກູຈົ່ງໄປຖາມນາງເທວະດາ ๒ ອົງອັນຢູ່ໃນພາສາດໄມ້ແຄນ
ຫົນທີ່ນັ້ນເທີ້ນ ຫາກຈັກຮູ້ເຫັນເປັນໄປບໍ່ຢ່າຊະແລ ຄັນວ່ານາງເທວະດາກ່າວ
ສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວຫຸລະມານກັບທັງທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້ຳກໍລອດທະຍານໄປເຖິງ
ນາງເທວະດາທັງ ๒ ອັນຢູ່ໃນພາສາດໄມ້ແຄນຫົນບໍ່ມີນານຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າ
ທັງ ๒ ໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ຈົ່ງເອີ້ນຖາມວ່າດູຮານາງເທວະດາທັງ ๒ ເຣີຍ ເຈົ້າ
ນາງຢູ່ໃນທີ່ນັ້ນກໍບໍ່ຮູ້ແຈ້ງ ຫົນທາງໄປເມືອງລັງກາມີນ້ຳອັນຕົ້ນພໍ່ຢ້ຳຂວ້ານໄປ
ໄດ້ແລ້ລື ເມື່ອນັ້ນນາງເທວະດາທັງ ๒ ໄດ້ຍິນທ້າວຫຸລະມານກ່າວສັນນັ້ນ
ນາງກໍໃສ່ໃຈວ່າເຈົ້າເວ້ຳຫົ້ມ ນາງຈົ່ງກ່າວວ່າຂ້ຳແກ່ເຈົ້າອ້າຍເຣີຍສ່ວນດັ່ງຫົນ

---

๑ ແຕ່ຢູ່ໃນວົງເລັບນີ້ ພົບຢູ່ໃນໃບລານບ້ານນາຊອນ ໃບລານຈານກ່ຳ ແລະໃບລານວັດ
ໜອງບອນ ຄວາມໜາຍຕິດຕໍ່ລະຫວ່າງແຕ່ຈກ່ອນ ແລແຕ່ຈຕໍ່ໄປບໍ່ມີ ຜູ້ກ່າຍອາດ
ກ່າຍສອງເທື່ອ ເພາະວ່າໄດ້ພົບມາກ່ອນແລ້ວ ທີ່ໜ້າ ๒ฝา ຄວ[illegible]ອກ

ทางเมืองเมืองลังกาทังมวนมี ๖ เสั้น ทิวเขาบั้นเบิ่งไว้ให้เจ้าไปเสั้นภิภ
ทากจักภิกเมืองชวา[๑] ทัง ๖ รา ไปกอบใจอ่อนน้อมทุกพายแลนา เมื่อ
บั้นท้าวหุลละมานจิ่งกล่าวอ่างดูธานางเธีย ขอให้เจ้านางทังสองบอกให้
แก่พี่ไดยพลันแถ่เทิ้น เมื่อบั้นนางเทอะถาทังสองจิ่งกล่าวอ่าข้าแก่เจ้า
ภผู้ข้ากบ่รู้แจ้งทินทางเมืองเมืองลังกามีน้ำอันตื้นบั้นแล เจ้าภูจิ่งไปถาม
เจ้าธัสสีถินบ่างอันไปบั้งอีงจูมปอก พาอะบาปู่จูมปอกอันบั้นกลอกป่างหุ้ม
เอาเจ้าธัสสีถินบั้นปู่พายในพุ้นแล ถังอ่านางเทอะถาทังสองกล่าวสันบั้น
แล้วเจ้าทัง ๖ พี่น้อง กลอกพ้อมกับทะยานไปเถิงจูมปอกบ่มีนางทั้ง
แล ถังอ่าเจ้าทังสองไปรอกไปเถิงแล้ว กลอกพ้อมกับทับถีจูมปอกอัน
บั้นแตกแล้ว ท้าวหุลละมานจิ่งบ่มีไทอ้อว่า เทอะข้าแก่เจ้าภูถินมีอายุ
หมั้นปีนบ่างนัก เจ้าภูบังรู้จักทินทางเมืองเมืองลังกามีน้ำอันตื้นแถ่ลือถังอ่า
เจ้าภูบังรู้เทันเป้นไปสันบั้น เจ้าภูจิ่งบอกให้ผู้ข้ารู้แจ้งแถ่กอข้าเทิ้น เมื่อ
บั้นเจ้าธัสสีจิ่งกล่าวอ่างดูธาท่านทังสองเธีย เธากมาบ่างพาอะบาปู่ในทีบั้น
บางได้กับบ่าง จูมปอกจิ่งป่างหุ้มถินถือแท่างเธาสันนี้เธากบ่รู้แจ้งทินทาง
ไปเมืองลังกามีน้ำอันตื้นจักเทื่อแล ถังอ่าท่านทังสองมักใส่ปากรู้แจ้ง
จิ่งไปถามเจ้าธัสสีถินบ่าง อันไปบั้งอีงไม้ไธพาอะบาปู่ไม้ไธต้นบั้นกป่างหุ้มหุ่
ถินถือไว้ในทีบั้นทั้นแล ถังอ่าเจ้าธัสสีกล่าวสันบั้นแล้ว เจ้าทังสองจิ่งเอา
ถินจูมปอกมาถิดต่อไว้ให้ถ้างามเหมือนถั่งเก่าแล้ว เจ้าทังสองจิ่งซ้ำทะยาน
ไปเถิงไม้ไธต้นบั้นพ้อมกับม้างเผไม้ไธต้นบั้นออกแล้ว กจิ่งเทันเจ้าธัสสีบ่าง
พาอะบาปู่ในทีบั้น ท้าวหุลละมานจิ่งบ่มีไทอ้อว่าเทอะข้าแก่เจ้าภูปู่ในที
บั้นกบังรู้แจ้งทินทาง เมืองเมืองลังกามีน้ำอันลึมพ่ำขอ้ามไปได้แถ่ลือเมื่อ
บั้นเจ้าธัสสีจิ่งกล่าวอ่างดูธาเจ้าท่านทังสองเธีย ในเมื่อเธามาบ่างอีงไม้ไธ
ต้นบั้นพาอะบาปู่บางได้ ๓ กับไม้ไธ จิ่งป่างหุ้มห่อถินถือเธาสันนี้แล เธากบ่รู้
แจ้งทินทางเมืองเมืองลังกาจักเทื่อแล ถังอ่าท่านทังสองมักใส่ปากรู้
แจ้งจิ่งไปถามเจ้าธัสสีถินบ่าง อันไปบั้งพาอะบาอีงผาห่อยบ่างปู่ส่อนถั่ง
ผาห่อยบั้นกลอกป่างหุ้มปู่ในทีบั้นแล ถังอ่าเจ้าธัสสีกล่าวสันบั้นแล้วเจ้า

---

๑ [illegible]งบจ[illegible]ก่ำขงบ " ชวา " ถึกับ ผูก ๕ มัก ๔ หน้า ๖๗

ท้าวสองจำพ้อมกับเก็บเอาไม้ไรติดต่ำไว้ให้ดีงาม เหมื่อนดั่งเก่าแล้วก็พ้อม
กับทะยานไปเถิงผาหม่อยนั้นแล้ว ก็พ้อมกับทับตีม้างเผผาหม่อยนั้นออก
แล้ว ก็จำเหับเจ้าอัสสีน้ำพาอะนาปู ท้าวทุลละมานจำบ่มีไหว้ว่าเผ
อะข้าแก่เจ้าภูปู่ในที่นี้ ก็บ่ำได้รู้แจ้งหับหางเมื่อเมื่องลังกามีน้ำอันตื้น
พ่ปั่งขอ้ามไปได้ก็ข้าลี เมื่อนั้นเจ้าอัสสีจำกล่าวว่าดูราท่านทัง ๒ เรีย
นับแต่เราพระอิงมาบ่ำอีงผาหม่อยนี้ พาอะนาปู่นางได้หนีบกับแล้ว ผา
หม่อยนี้จำปิงหุ้มห่ำกับตัวเราไว้สับนี้ เราก็บ่ำรู้แจ้งหับหางอันจักเมื่อ
เมื่องลังกามีน้ำอันตื้นพ่ปั่งขอ้ามไปได้จักเท็อแล ท่ำว่าบ่ำมีหนังสือตำลา[1]
อันบ่ำปู่ในท้องปาอาบินในพื้นน้ำสมุดพุ้นแล ผิว่าท่านทัง ๒ บ่ำอากเพื่อ
จักไปเอาหนังสือตำลาในท้องปาถ้อนั้นได้แท้ดั่งนั้น ท่านทัง ๒ หากจักรู้
เหับเป็นแจ้งบ่ำหับหาง อันปั่งขอ้ามแม่น้ำสมุดมีน้ำอันตื้นนั้นแล ถับว่า
เจ้าอัสสีกล่าวสับนั้นแล้ว เจ้าทัง ๒ จำพ้อมกับเอาหับผามาติดต่ำไว้ให้
ดีงามเหมื่อนดั่งเก่าแล้ว เจ้าทังสองจำพ้อมกับขาบลาแล้วก็เตั้นทะ
ยานไปเหมื่ออากาดกางหาว ด้วยอันลำดับป่าไม้พูผาแลบอกน้ำอังปา
ท้ามอนก็จำไปรอดไปเถิงแม่น้ำมะหาสมุดแล้ว เจ้าทังสองจำพ้อมกับ
โตนลิงในแม่น้ำนั้น แล้วก็ลอดพ้อมกับดำลอดสอดไปในพื้นน้ำท่อทุก
แห่งทุกพายก็จำไปพบไปจอบปาอาบินตัวใหญ่ มีประหมางหนึ่งพูเอาแล้ว
ลองยาวได้หนึ่นโยดชุมะเจ้าทังสอง จำพ้อมกับเอ้าไปในปากปาถ้อนั้นแล้ว
เจ้าจำพ้อมกับต่อยเหล็กไฟ ติดใส่หงบได้ชอกใช้ดูก็จำเหับหนังสือตำลา
ในท้องปาถ้อนั้นบ่มีบางหนึ่งแล เถับว่าเจ้าทังสองได้หนังสือตำลาอันนั้นแล้ว
เจ้าทังสองก็ลอดพ้อมกับออกจากท้องปามาเถิงปากแล้ว ก็ลอดพ้อม
กับไปในพื้นน้ำท่อนั้น ก็จำไปรอดไปเถิงเมื่องนากบ่มีบางหนึ่งแล เมื่อนั้น
ท้าวถอนเท้าฟ้าก็ขึ้นขอวี้หลังท้าวทุลละมาน เอ้าไปในท่ำกางเมื่องนาก
ท่อนั้นหนึ่งแล เมื่อนั้นยิงชายสาวบ่าวเก้าแก่ชะธากางในเมื่องนากท่อนั้น
เอิกก็เหับท้าวถอนเท้าฟ้าเป็นผู้ถีผู้งามมากนัก เอิกจำพ้อมกับถามว่า
เจ้าอ้ายเธียมาชุมาขายสัง ก็จำขอวี้ลิงกลับเอ้ามาบ้านนั้นเด เจ้าบ่ชุ

---

๑ ถอนเป็น "ตำธา"

ໜາກສ້ານເມືອຂາຍ ເຈ້ານ່ໍຊື້ໜາກຫວາຍງົວ ຄວາຍ ເມືອງນາກ ເຈ້ານ່ໍຊື້ຂອງ
ຫຼ້ານາກຂາຍແພງແດ່ລ໊ ເມືອນັ້ນທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າຈົ່ງກ່ລ່າວວ່ານູຮາຝູງສາວຮ່ານ
ຫ້ ່ານ້ອຍພີ້ນ້ ່ເຊືອໄກ່ນ້ອຍ ໃຫ້ຄ່ວຢ່ານໄດ້ງ່ວເຈ້ານ່ໍຕ່ານ ຢ່ານໄດ້ຄວາຍເຈ້ານ່ໍ
ແພ້ແລ້ວປ້ານແຕ່ພ່ໍແມ່ເຈ້ານ່ໍຂາຍແພງ ພ້ ່ກ່ໍຕ່ານ່ໍາແຍງຖູເປ ່ານ້ ່ກ່ໍນ່ອນຄຸເຂ ່ານ
ກ່ານ່ໄປສ ່ານ ່ງ ່ໄວ ຊ ະພ ູ່ຈ ່ງ ່ກ ່ອນ ່ປ ູ່ ່ ່ ່ ເອ ່ ງ ກ ່ານ ່ໄປແລ ້ ວ ເຈ ້ ານ ່ ອ ້ ານ ່ ໃ ຫ ້ ເ ຈ ້ ານ ່ ໄ ປ ເ ຂ ັ ນ
ຝ ່ ານ ຄ ອ ນ ຊ ານ ໃ ຫ ້ ເ ຈ ້ ານ ່ ໄ ປ ຈ ູ ງ ຄ ວ ານ ເ ຂ ້ ານ ແ ລ ່ ງ ໃ ຫ ້ ເ ຈ ້ ານ ່ ໄ ປ ຕ ິ ກ ແ ຕ ່ ງ ເ ອ ົ ານ ເ ມ ັ ງ ປ ່ ານ
ໄ ຄ ້ ເ ວ ້ ານ ເ ໜ ັ ງ ໆ ຫ ຼ ານ ຫ ້ ອ ນ ເ ຈ ້ ານ ຄ ່ ານ ້ ອ ນ ໄ ປ ດ ິ ແ ດ ່ ເ ມ ີ ວ ່ ານ ດ ັ ່ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ານ ທ ັ ງ ສ ອ ງ ກ ່ ໍ
ລ ວ ດ ກ ານ ໄ ປ ເ ມ ື ອ ໜ ້ ານ ້ ວ ຍ ອ ັ ນ ລ ່ ານ ດ ັ ບ ເ ມ ື ອ ງ ນ ານ ກ ທ ີ ່ ນ ັ ້ ນ ເ ຈ ້ ານ ທ ັ ງ ສ ອ ງ ກ ່ ໍ ຂ ຶ ້ ນ ໄ ປ ພ ້ ນ
ຈ ານ ກ ແ ມ ່ ນ ້ ານ ແ ລ ້ ວ ກ ່ ໍ ລ ວ ດ ເ ຖ ິ ງ ເ ມ ື ອ ງ ອ ິ ນ ທ ະ ປ ະ ຖ ານ ະ ຄ ອ ນ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ່ ານ ເ ຈ ້ ານ ທ ັ ງ
ສ ອ ງ ໄ ປ ຮ ອ ດ ໄ ປ ເ ຖ ິ ງ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ານ ທ ັ ງ ສ ອ ງ ຈ ່ ງ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ທ ະ ບ ານ ໄ ປ ດ ້ ວ ຍ ລ ່ ວ ງ ອ ານ ກ ານ
ກ ານ ງ ານ ຫ ານ ອ ມ ານ ຕ ານ ວ ່ ານ ຍ ານ ມ ຖ ງ ອ ນ ້ ່ ງ ເ ຈ ້ ານ ກ ່ ໍ ໄ ປ ຮ ອ ດ ສ ານ ຈ ອ ດ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ທ ີ ່ ປ ູ ່ ແ ຫ ່ ງ
ທ ້ ານ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ ານ ວ ຫ ຸ ລ ະ ມ ານ ແ ລ ທ ້ ານ ວ ຄ ວ ັ ນ ເ ທ ົ ້ ານ ຟ ້ ານ ຈ ່ ງ ເ ອ ົ ານ
ໜ ັ ງ ສ ື ຕ ່ ານ ລ ານ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ໄ ປ ຖ ານ ແ ກ ່ ທ ້ ານ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ວ ່ ານ ຂ ້ ານ ແ ກ ່ ເ ຈ ້ ານ ກ ູ ເ ມ ື ອ ຂ ້ ານ ທ ັ ງ
ສ ອ ງ ກ ່ ໍ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ໄ ປ ແ ອ ່ ວ ຖ ານ ມ ຖ ິ ນ ທ ັ ງ ຫ ຼ ານ ອ ັ ນ ປ ູ ່ ໃ ນ ຈ ຸ ມ ພ ູ ທ ິ ບ ທ ັ ງ ມ ວ ນ ກ ໍ ບ ່ ມ ີ ບ ຸ ຄ ະ
ຜ ູ ້ ໃ ດ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ງ ຈ ັ ກ ຄ ິ ນ ເ ພ ື ອ ຂ ້ ານ ທ ັ ງ ສ ອ ງ ຈ ່ ງ ໄ ປ ໄ ດ ້ ໜ ັ ງ ສ ື ຕ ່ ານ ລ ານ ໃ ນ ທ ້ ອ ງ ປ ານ ອ ານ ນ ິ ນ ໃ ນ ພ ັ ້ ນ
ນ ້ ານ ສ ມ ຸ ດ ອ ັ ນ ເ ຈ ້ ານ ອ ັ ສ ສ ິ ຫ ານ ກ ບ ອ ກ ໃ ຫ ້ ໄ ປ ເ ອ ົ ານ ກ ່ ໍ ຂ ້ ານ ແ ລ ເ ຈ ້ ານ ກ ູ ຈ ່ ງ ລ ່ ່ ານ ລ ົ ງ ຖ ູ ໜ ັ ງ ສ ື ຕ ່ ານ
ລ ານ ອ ັ ນ ນ ີ ້ ຫ ານ ກ ຈ ັ ກ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ງ ຫ ິ ນ ທ ານ ງ ອ ັ ນ ຈ ັ ກ ໄ ປ ເ ມ ື ອ ງ ລ ັ ງ ກ ານ ບ ່ ອ ນ ນ ້ ານ ຕ ັ ້ ນ ນ ັ ້ ນ ຊ ະ ແ ລ
ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ ານ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ກ ່ ໍ ລ ົ ງ ເ ຫ ັ ນ ໜ ັ ງ ສ ື ຕ ່ ານ ລ ານ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ຈ ້ ານ ກ ່ ໍ ຕ ັ ສ ສ ານ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ງ
ໃ ນ ຫ ິ ນ ທ ານ ງ ອ ັ ນ ຈ ັ ກ ໄ ປ ເ ມ ື ອ ງ ລ ັ ງ ກ ານ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ານ ຈ ່ ງ ກ ່ ລ ່ ານ ເ ຊ ິ ງ ນ ້ ານ ມ ະ ນ ີ ກ ານ ບ ່ ານ ວ ່ ານ ກ ູ ຮ ານ
ທ ່ ານ ນ ້ ານ ມ ະ ນ ີ ກ ານ ບ ແ ກ ້ ວ ບ ັ ດ ນ ີ ້ ເ ຮ ົ ານ ທ ັ ງ ຫ ຼ ານ ກ ່ ໍ ຕ ັ ສ ສ ານ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ງ ໃ ນ ຫ ິ ນ ທ ານ ງ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ
ແ ລ ້ ວ ເ ຮ ົ ານ ທ ັ ງ ຫ ຼ ານ ຈ ັ ກ ກ ະ ທ ່ ໍ ວ ່ ັ ງ ລ ື ນ ັ ້ ນ ຈ ານ ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ນ ້ ານ ມ ະ ນ ີ ກ ານ ບ ຈ ່ ງ ກ ່ ລ ່ ານ ວ ່ ານ ອ ່ ານ
ຂ ້ ານ ແ ກ ່ ເ ຈ ້ ານ ກ ູ ເ ມ ື ອ ວ ່ ານ ເ ຮ ົ ານ ທ ັ ງ ຫ ຼ ານ ຕ ັ ສ ສ ານ ຮ ູ ້ ແ ຈ ້ ງ ໃ ນ ຫ ິ ນ ທ ານ ງ ແ ລ ້ ວ ສ ັ ນ ນ ີ ້ ເ ຈ ້ ານ ກ ູ ຈ ່ ງ
ໃ ຊ ້ ບ ຸ ຄ ະ ລ ະ ຜ ູ ້ ໃ ດ ຜ ູ ້ ນ ່ ໍ ງ ໄ ປ ເ ອ ົ ານ ເ ຈ ້ ານ ກ ຸ ມ ມ ານ ທ ັ ງ ໆ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ລ ູ ກ ຊ ານ ແ ຫ ່ ງ ເ ຈ ້ ານ ກ ູ ໃ ນ
ເ ມ ື ອ ງ ຈ ັ ນ ທ ະ ບ ຸ ຣ ີ ສ ີ ສ ັ ກ ຕ ະ ນ ານ ພ ຸ ້ ນ ມ ານ ຶ ກ ຊ ່ ອ ນ ເ ຮ ົ ານ ທ ັ ງ ຫ ຼ ານ ຈ ່ ງ ຈ ັ ກ ຊ ອ ບ ຈ ັ ກ ຄ ວ ນ
ຊ ະ ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ່ ານ ນ ້ ານ ມ ະ ນ ີ ກ ານ ບ ກ ລ ່ ານ ວ ສ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ທ ້ ານ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ຈ ່ ງ ກ ່ ລ ່ ານ ວ ່ ານ
ບ ັ ດ ນ ີ ້ ເ ຮ ົ ານ ທ ັ ງ ຫ ຼ ານ ຈ ັ ກ ໃ ຊ ້ ບ ຸ ຄ ະ ລ ະ ຜ ູ ້ ໃ ດ ໄ ປ ກ ໍ ເ ປ ັ ນ ອ ັ ນ ຍ ານ ກ ລ ່ ໍ ຍ ານ ກ ເ ມ ື ອ ຍ ແ ຄ ນ ອ ຶ ດ ຫ ົ ວ
ນ ານ ກ ນ ັ ້ ນ ເ ຮ ົ ານ ກ ໍ ຈ ັ ກ ໃ ຊ ້ ປ ັ ນ ສ ອ ນ ໄ ປ ເ ອ ົ ານ ລ ູ ກ ຊ ານ ເ ຮ ົ ານ ທ ັ ງ ໆ ນ ັ ້ ນ ຊ ະ ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ່ ານ ເ ຈ ້ ານ

ภล่าวสับบั้นแล้ว เจ้าจิ๋วจับเอาปื้นสอบมาแล้ว เจ้าจิ๋วบอกว่าดูธาปื้น
สอบท่านจิ๋วไปทับเอาลูกชาย แห่วเธามาเถิงทีบั้โดยพลับเท้าวับเท็บ
ดับว่าเจ้าสั่วสอบสับบั้นแล้ว เจ้าจิ๋วชักปื้นสอบไปบ่มีบางหบั้นแล เมื่อบั้น
ปื้นสอบก็ไปด้วยอับลำดับป่าดิวพูดอบหัวมวบ ภลวดไปรอดไปเถิวเมืองๆ
จับทะบุธิ สิสัตตะบากบามดวงเปับด่ำลิมพักใบไม้บั้นแล ดับว่าปื้นสอบ
ไปรอดไปเถิวแล้ว ปื้นสอบจิ๋วเข้าไปสู่สำบักบางสิดับพา[๑] ธาดุเทวีแล้ว
ปื้นสอบจิ๋วภล่าวอว่า เทวะข้าแก่พระธาดุเทวีเจ้า บัดนี้ท้าวพระลาม
ไปแอ่วหาบางสิดาภได้ด่ำถำมักแท้ดีหื้ บัดนี้พระบาธาพพะบาสอบภ
ซ้ำมาลักเอาได้แล้ว ภลวดเอาไปซ่อบเซื่องไว้ในเมืองลังภาพุ้บแล้ว ท้าว
พระลามจิ๋วใช้เธามาเถิวพระธาดุเทวีเจ้า เพื่อใหื้ภุมมางหัว ๆ ไปถืด
ซ่อบท้าวพระลาม เพื่อว่าจักไปบาดชิ๋วเอาบางสิดาถืบมาใหื้ได้ภ่อข้าแล
เมื่อบั้นบางดับพาธาดุเทวี ได้ยินปื้นสอบภล่าวสับบั้นแล้วบางจิ๋วบอก
พวกบ้อบไปทับเอาเจ้าภุมมาง หัว ๆ มาสู่สำบักแห่วดินแล้ว บางจิ๋ว
ภล่าวอว่าดูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ บัดนี้พระบาพ่อแห่วเจ้าภใช้ปื้นสอบมา
เอาลูกธักไปบาดชิ๋วเอาบางสิดา ภับดอมพระบาธาพพะบาสอบในเมืองๆ
ลังภาพุ้บใหื้ได้ว่าด่ำบั้น บัดนี้เจ้าลูกธักหัว ๆ จิ๋วพาภับไปหาพ่อแห่วเจ้า
ในเมืองอินทะปะถาบะดอบพุ้บภ่อแม่แท้บ เมื่อบั้นภุมมางหัว ๆ อับมีอิ๋ว
ดิดอาธะบิวเปับต้บ ภ่อมภับติกแต่วห้างดาเบื้อดินดีแล้ว ภ่อวดพ้อม
ภับเต้บทะบางไปภับดอมปื้นสอบอับบั้น ด้วยอับลำดับพูดอบป่าไม้หัว
มวบภ่อวดไปรอดไปเถิว อินทะปะถาบะดอบบ่มีบางหบั้นแล ดับว่าเจ้า
ภุมมางหัว ๆ แลปื้นสอบไปรอดไปเถิวแล้ว เจ้าภุมมางหัว ๆ อับมีอิ๋ว
ดิดเปับต้บภ่อมภับเข้าไปฮาบไหว้ท้าวพระลาม อับเปับพ่อแห่วดินว่า
เทวะข้าแก่มะหาธาดุเจ้าหัว ๖ ในเมื่อเจ้าภูหมีจากฝูงข้าหัวหูายไป
แอ่วหาบางสิดาบั้นภ่อย้างถ่อบปู่สีสวัดสะดีภ่อข้าลี เมื่อบั้นท้าวพระลาม[๖]
จิ๋วพ้อมภับฮาบถำลูกแห่วดินว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่พ่อหัวหูายในเมื่อเธา

---

๑ ถวบเปับ สิถำพา ในลาบจาบก่ำฮูบ "สิถัมพา" ถิภับ ผูก ๕ มัด ๔ หน้า ๗๗

๖ ถวบเปับ พระลักพระลาม

ພໍ່ຫນີຈາກເຈ້າລູກຮັກໄປຄົວ[1] ແຍ່ວທາງນາງສີດາວັນນັ້ນ ກໍບ້າງຄ່ຍປຸ່ສີສວັສສະດີ
ກໍພໍ່ແລ ໃນເມື້ອກູພໍ່ຫນີຈາກເມືອງມາຕາບຕໍ່ເທົ້າເຖິງກາລະບັດນີ້ ແມ່ແຫ່ງເຈ້າ
ທ້າງຫຼາຍກໍບ້າງຄ່ອຍເປັນໄປບໍ່ນີ ພຣະບາທທີ[2] ໃຮຄາອັນໃດອັນນຶ່ງກໍພໍ່ລື ເມື້ອນັ້ນ
ເຈ້າກຸມມານທ້າ ๒ ຈຶ່ງພ້ອມກັນຂານວ່າ ເທວະຝູງຂ້າໃຫວ້ມະຫາຣາຊເຈ້າ ໃນ
ເມື້ອເຈ້າກູຫນີໄປຄຸ່ງເດີນຫຼາຍປຣະເທ ຂ້ງເຂດດ້ວຍແດນໄກວັນນັ້ນສ່ວນດ້ງ
ພຣະຣາຊມາດາແຫ່ງຝູງຂ້າທ້າງຫຼາຍ ກໍບ້າງຄ່ອຍປຸ່ສີສວັສສະດີກໍຂ້າແລ ຄັນວ່າ
ເຈ້າທ້າ ๑๐ ພໍ່ລູກ ຖາມຫາຄອງອັນວຸທທີ[3]ສີສວັສສະດີເຊ້ງກັນໄປມາສັນນັ້ນແລ້ວ
ທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງກລ່າວເຊ້ງພຣະບາມຸນຈິຣາດ ອັນເປັນເຈ້າເມືອງອິນທະປະ
ຖານະຄອນວ່າກູຣາທ່ານອັນເປັນພຣະບາເມືອງນ້ອຍ ບັດນີ້ເຮົາພຣະອົງກໍຈັກຂໍ
ກໍາລັງລີພົນກັບດອນທ່ານ ເພື້ອຈັກເອົາໄປເປັນເພື້ອນຝູງໝູ່ຊຸມແກ່ເຮົາແດ່ເທ້ນ
ເມື້ອນັ້ນພຣະບາມຸນຈິຣາດ ໄດ້ຍິນທ່ານທ້າວພຣະລາມຂໍກໍາລັງລີພົນກັບດອນ
ຕົນສັນນັ້ນເຈ້າຈຶ່ງບອກເຕີນໄພ່ພົນໂຍທາ ມາໂຮມກັນທ້ງມວນໄດ້ ๗ ອັກໂຂ
ເພນີແລ້ວຈຶ່ງເອົາມາມ່ອບເວນເດນໃຫ້ ແກ່ທ້າວພຣະລາມວ່າເທວະຂ້າແກ່ມ
ຫາຣາຊເຈ້າສ່ວນດ້ງລີພົນມະຫົລະໂຍທາທ້ງມວນ ຜູ້ຂ້າກໍຕົກແຕ່ງມາໃຫ້
ໄດ້ ๗ ອັກໂຂເພນີແລ້ວ ຜູ້ຂ້າກໍຈັກມ່ອບຖວາຍໃຫ້ແກ່ເຈ້າກູກໍຂ້າເທ້ນ ເມື້ອນັ້ນ
ທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງຂານວ່າເອີ ๆ ທ່ານໄດ້ເອົາລີພົນມະຫົລະໂຍທາມາໃຫ້ແກ່
ເຮົາແລ້ວ ທ່ານຈຶ່ງປຸ່ສເວີຍຣາຊສັນປັຕຕິໃນບ້ານເມືອງທີ່ ນີ້ເທ້ນ ທ່ານບາໄດ້
ໄປເທ້ນວ່າດ້ງນັ້ນແລ້ວ ພຣະບາມຸນຈິຣາດຈຶ່ງຂາບລາເມື້ອຫາພາສາດແຫ່ງຕົນ
ຫ້ັນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມ ຈຶ່ງກລ່າວເຊ້ງທ້າວຫຸລະມານແລທ້າວຄວັນ
ເທ້າຟ້າວ່າກູຣາເຈ້າລູກຮັກແກ່ພໍ່ທ້ງສອງ ເຈ້າລູກຮັກທ້ງສອງຈຶ່ງເອົາລີພົນມະຫົລ
ລະໂຍທາລຸ່ມແດນຝັ່ງນ້ໍາມະຫາສມຸດ ໄປກ້ໍາດວັນຕົກໃຫ້ໄປເຖິງບ່ອນນ້ໍາຕື້ນ
ອັນເປັນຫົນທາງໄປເມືອງລ້ງກາກ່ອນເທ້ນ ເຮົາກໍຈັກເອົາລີພົນມະຫົລະໂຍທາ
ໄປຕາມຫ້ງເຈ້າທ້ງສອງກໍພໍ່ແລວ່າດ້ງນັ້ນແລ້ວ ເມື້ອນັ້ນທ້າວຫຸລະມານກັບທ້ງ
ທ້າວຄວັນເທ້າຟ້າຈຶ່ງນິຣະມິດເປັນຊ້າງເຜືອກສັດທ້ງ[4] ສອງຕົວແລ້ວເຈ້າທ້ງສອງ

---

๑ ຄວນເປັນ ຄວ່າ ໃບລານຈານກ່ໍາຂຸນ "ຄວ່າ" ພູກ ๕ ມັດ ๔ ໜ້າ ๓๒

๒ ຄວນເປັນ "ພະຍາດ"

๓ ສດທ້ງ ຄວນຕັດອອກ

ພີ່ນ້ອງຈົ່ງຂຶ້ນຂວ້ຳແລຄົນແລຕົວ ແລ້ວກໍ່ບົກຍ່າງໄປກ່ອນລີ້ພົນໃບທາທັ້ງຫຼາຍກໍ່ໃຫ້ ຫ້ຳໄປຕາມຫ້ຳເຈ້ົ້າທັ້ງສອງອັກໂຂເພນີ້ນ້ຳຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນເຈ້ົ້າກຸມມາງທັ້ງ ๒ ອັນມ້ືອົງຄົດເປັນຕ້ົນ ກໍ່ນ້ືຣະມິດເປັນຊ້ຳງເພ້ືອກແລຄົນແລຕົວແລ້ວກໍ່ພ້ອມກັນຂຶ້ນ ຂວ້ືຊ້ຳງບົກຍ່ຳງໄປຕາມຫ້ຳງທ້ຳວຫຸລະມາງແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ຳວພຣະລັກກັບ ທ້ຳວພຣະລ້ືຈັນກໍ່ນ້ືຣະມິດເປັນຊ້ຳງເພ້ືອກແລ້ວ ກໍ່ພ້ອມກັນຂຶ້ນຂວ້ືແລຄົນແລຕົວ ກໍ່ບົກຍ່ຳງໄປຕາມຫ້ຳງກຸມມາງທັ້ງ ๒ ຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ຳວພຣະລາມຈ່ືງເອົາ ນ້ຳງແພ້ງສີນ້ຳງກົດຕະອ້ຳດ ຂຶ້ນຂວ້ືມ້ຳມະນ້ືກາບບົກຍ່ຳງໄປຕາມຫ້ຳງທ້ຳວ ພຣະລັກແລທ້ຳວພຣະລ້ືຈັນ ແລລ້ືພົນມະຫ້ືລະໂບທາທ້ຳງຫ້ຳງ ๒ ອັກໂຂເພນ້ີ ຈ່ືງໃຫ້ຫ້ຳງໄປຕາມຫ້ຳງກຸມມາງທັ້ງ ๒ ພຣະກະສັດທ້ຳ ๑ป ພຣະອ່ືງຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນທ້ຳວພຣະລາມ ກໍ່ເອ່ືາລ້ືພົນມະຫ້ືລະໂບທາອັກໂຂເພນ້ີໄປດ້ວຍອັນລ່ຳ ດັ້ນປ່ຳດ່ືງພູດອ້ຍທ້ຳ້ງນອນ ອັນເດ້ືງຣະດ່ຳດເຕັ້ນໄປດ້ວຍດອກໄມ້ແລໝ່ຳກນ້ືນ ๆ ຕ່ຳ ๆ ນ້ືທ້ຳ້ງດອກເກດແລຊຸ້ມຟຸ້ມ "ຫຸ້ມ"๑ ຮຸ້ມ ๆ ນ່ຳມເຊ້ືານ້ືທ້ຳ້ງດອກຂ້ັດ ເຄ້ົ່ານ້ຳງນ້ຳ້ງກ່ຳ້ງນ້ືເຫ້ືອຫ້ຳ້ງດອກຊະນ້ັ້ງ ເຈ້ົ້ານ້ົ່ກົ່ດຄ້ອຍຄ້ັ້ງຫ່ານ້ັ້ງ ເຈ້ົ້ານ້ົ່ກົ່ດ ເໜ້ັ້ງ ๆ ໜ່ຳ ๆ ເຖ້ືງນ້ຳງຄ່ຳອອນຊອນ ເຖ້ືງນ້ຳງນອນນ້ືມນ້ອນເພ້ືອວ່ານ້ົ່ດຣອດ ນ້ຳງນ້ຳງດນ້ອນສ້ືດ້ຳງແລນ້ຳ ເມ້ືອນັ້ນເຈ້ົ້າຈ່ືງເອ່ືາລ້ືພົນມະຫ້ືລະໂບທາໄປຣອດໄປ ເຖ້ືງແມ່ນ້ຳ້ອັນນ້ືງລ້ວງກວ້ຳ້ງໄດ້ ๒๐ ວ່ຳ ເຈ້ົ້າຈ່ືງເອ່ືາລ້ືພົນມະຫ້ືລະໂບທ່ຳ ຂວ້ຳ້ມແມ່ນ້ຳ້ອັນນ້ັ້ນພ້ັ້ນແລ້ວ ກໍ່ລ້ວດພ່ຳ້ກັນໄປຈອດເຊ່ືາປູ່ໃນແຄມນ້ຳ້ອັນນ້ັ້ນ ແລ້ວກໍ່ລ້ວດຄ່ຳ້ມ້ືດມ່ຳ້ແລ້ວ ກໍ່ພ້ອມກັນທ່ຳ້ແລ້ງ້ຳ້ງກ່ືນແລ້ວກໍ່ລ້ວດພ້ອມກັນ ນອນຫ້ັ້ນແລ ໃນເມ້ືອຣ່ຳ້ງຕ້ືຄ້ືນອັນນ້ັ້ນແລຮຸ່ງສ້ວຍແສ້ງສຸ້ຣິຍະພຸ່ງພ້ັ້ນຂ້ຶ້ນມ່ຳ້ງ ນ້ັ້ນທ້ຳ້ວພຣະລາມ ຈ່ືງກລ່ຳ້ວເຊ່ືຶ້ງມ້ຳ້ມະນ້ືກາບວ່ຳ້ກູ່ຮ່ຳ້ມມ້ຳ້ມະນ້ືກາບແກ້ວ ບັ້ດ້ນ້ືເຮ່ືຳ້ພຣະອ່ືງຈ້ັກໃຊ້ປ້ືນສ້ອນ ໄປປ່ຳ້ວອຸ້ຕ້ືຂ່ຳ້ວສ່ານ້ໃຫ້ພຣະບ່ຳ້ຣ່ຳ້ພພະນ່ຳ້ສ້ວນ ຮູ້້ແຈ້ງ້ວ່ຳ້ເຮ່ືຳ້ທ້ັ້ງ້ຫ້ຳ້ງ ບ້ົ່ກ່ຳ້ກ່ອ້ງ້ທ້ັ້ບກ່ຳ້ລ້ັ້ງ້ໄປຣ້ົ່ບເລ້ວເອ່ືຳ້ນ້ຳ້ງສ້ືດ້ຳ້ກ່ອ້ນ້ແລ ຄ້ັ້ນ້ວ່ຳ້ພຣະບ່ຳ້ຣ່ຳ້ພພະນ່ຳ້ສ້ວນ ປ້ຳ້ນ້ກ້ວ່ຳ້ຈ້ັກ້ເສ້ັ້ງ້ບ້ຳ້ນ້ເມ້ືອ້ງ້ແລ້ແມ່ປ້ຳ້ນ້ຳ້ ສ່ຳ້ວ້ທ້ັ້ງ້ມ້ວ້ນ້ດ້ັ້ງ້ນ້ັ້ ພຣະບ່ຳ້ກໍ່ຈ້ັກ "ສ່ົ້ງ້ຂ້ຶ້ນ"๒ ນ້ຳ້ງ້ສ້ືດ້ຳ້ມ່ຳ້ໃຫ້ແກ່ເຮ່ືຳ້ທ້ັ້ງ້ຫ້ຳ້ງ

---

๑ ໃບລ່ຳ້ນ້ຈ່ຳ້ນ້ບ່ຳ້ກ່ຳ້ຍ້ນ "ຫ້ວ້ນ" ພຸ້ກ ๕ ມ້ັ ๔ ໜ້ຳ ๔๑

๒ ຄ້ວ້ນ້ເປ້ັ້ນ ສ່ົ້ງ້ຄ້ຶ້ນ ໃບລ່ຳ້ນ້ຈ່ຳ້ນ້ບ່ຳ້ກ່ຳ້ຍ້ນ "ສ່ົ້ງ້ຂ້ຶ້ນ" ຄ້ືກ້ັ້ນ ພຸ້ກ ๕ ມ້ັ ๔ ໜ້ຳ ๔๒

ก่จักพาภับถึงเมืองเมืองแห่งเราเสังแล ถับว่าพระบาธาพพะบาสวบบ่
"สิ่งอั๊น" บางสิถามาให้แก่เราถั่งบั้ บ "เจ้าห้างหูาย" ๑ จิ่งพ้อมภับไปธิบเลว
บากชิงเอาให้ได้บั้นเทื้น เมื่อบั้นม้ามะบิกาบแลถึงห้างหูายจิ่งพ้อมภับ
ขาบว่าชอบว่าแม่บทุกถึง ๆ ภืมีแล เมื่อบั้งห้าวพระลามจิ่งบายปิ้ง
สอบออกมาแล้ว เจ้าจิ่งกล่าวอ่าถูธาท่างจิ่งไปบอกกล่าวข่าวสางให้
พระบาธาพพะบาสวบ ด้วยกิจจะเหตกาบอับเราภะทำบั้ทุกสิ่งทุกอับ
แล้วจิ่งถืบมาเห้าวับเทื้น ถับว่าเจ้ากล่าวสับบั้นแล้วก่ลวดชัดปิ้นสอบไป
บ่มีบางหั้นแล เมื่อบั้นปิ้นสอบจิ่งจะเดัดไปเถิงเมืองลังกา แล้วปิ้นสอบ
จิ่งไปวงแวดล้อมอ้อมเมืองเถิง ๓ รอบแล้ว ปิ้นสอบจิ่งเข้าไปสู่ผาสาด
พระบาธาพพะบาสวบแล้ว จิ่งกล่าวเชิ่งพระบาธาพพะบาสวบว่าถูธา
ท่างชาบใจบผู้ก่อบร้าบ บัดนี้ห้าวพระลามก่เอาลืพิบมะหิลละโบหา
มาเถิงท่ำภาวหิบหาว จิ่งใช้ให้เรามาบอกประวุตติข่าวสางแก่ท่าน
ตามหูาตาข้าใช้หั้งหูาย ผิว่าท่านบังป้านภ่วว่าจักเสังบ้านเมืองแห่ง
ท่านแท้ จิ่งสิ่งบางสิถาถืบมาให้แก่ห้าวพระลามเสังเทื้น ผิว่าท่านบ่
สิ่งบางสิถาไปให้แก่ห้าวพระลามแท้ถั่งบั้น ชีวิดแห่งท่านก่จักถับเห้อ
นี้แลเบื้อว่าถั่งบั้น พระบาธาพพะบาสวบจิ่งกล่าวตอบปิ้นสอบว่าเอ๊ ๆ ถู
ธาท่านปิ้นสอบเรีย "ถับว่าห้าวพระลามบังเป้นผู้ชาบมีก่วหาบก่ำลัง" ๖
เหมือบถั่งเราแท้ถั่งบั้น จิ่งให้ห้าวพระลามมาตั้งบุบหิ้นชุ้นม่วนถอม
เราบั้นเบื้อบับจักให้เราสิ่งบางสิถาถืบไป ให้ท่างบั้นป่าหวังถองเหับจัก
เห้อเทื้นในชาวบี้บั้นเบื้ ถับว่าปิ้นสอบแลพระบาธาพพะบาสวบกล่าว
เชิ่งกับบ่ระบวบแล้ว ปิ้นสอบจิ่งจะเดัดถืบมาโดบพลับหั้นแล " พระบา
ธาพพะบาสวบ" ๗ จิ่งใช้พวกบ้อบไปหับเอาเจ้าอุปปราดห้าวพิกพีแล
แสบเมืองห้าวอีหหะชี กับหัวลูกหูางเสบาอามาดมาโรมภับแล้วพระ
บาจิ่งกล่าวอ่าถูธาท่านหั้งหูายเรีย บัดนี้ห้าวพระลามก่เอาก่ำลังลิ

---

๑ ใบลานจานก่ำฆูง "เราห้างหูาย" ผูก ๕ มัด ๔ หน้า ๔๖
๖ ถวนเป้น "ถับว่าห้าวพระลามบ้างเป้นผู้ชาบก้าหาบมีก่ำลัง"
๗ ใบลานจานก่ำฆูง "เมื่อบั้นพระบาธาพพะบาสวบ" ผูก ๕ มัด ๔ หน้า ๔๔

ผิบมาเถิงท่ำภาวหิบหาวแล้ว จิ่งใช้ปีนสอบมาบอกแก่เราว่าให้เราส้าง
บาวสิดาไปให้แก่มันว่าดั่งนั้น บัดนี้เราก็บ่ "ส้างอื้น"๑ บาวสิดาไปให้แก่มัน
แล้ว แลท่านทั้งหลายบ้างจักพ้อมกันด้วยเราลื้ รู้ว่าบุคละผู้ใดบ่พ้อมก็
ให้กล่าวมาให้เราธู้แจ้งเห้าอันเทิ้น เมื่อนั้นแสนเมืองท้าวอินทะชิจิ่ง
กล่าวเชิ่งพี่ชายแหง่ตินว่า ข้าแก่พี่เปนเจ้าผิว่าตามดั่งข้าผู้น้องคนิ่ง
ดั่งนี้บากก็ท่ำดวงเราทั้งหลาย ส้างบาวสิดาไปให้แก่มันเสิ้งเทิ้น ถันว่ามะ
หาธาตุเจ้าบ่ส้างบาวไปให้แก่มันแท้ดั่งนั้น ชาวจักเสิ้งแม่ป้าน้าสาวกับ
ทั้งพี่เปนเจ้าบ่สิใสก็ข้าแล เมื่อนั้นท้าวเชตตะภุมมาบจิ่งซ้ำกล่าวว่า
ข้าแก่พ่อเปนเจ้า ผิว่าพ่อเปนเจ้าบ่ส้างบาวสิดาไปให้แก่ท้าวพระลามแท้
ดั่งนั้น ชีวิดแหง่พ่อเปนเจ้าบ่ชาวจักบ้างก็ข้าแล เมื่อนั้นเจ้าอุปปลาดท้าว
พิกพี่จิ่งซ้ำกล่าวว่าข้าแก่พี่เปนเจ้า ผิว่าตามดั่งข้าผู้น้องคนิ่งดูนี้บากก็ท่ำ
ดวงเราทั้งหลายบูบชาดาลอิงดูก่อนเทิ้น ผิว่าชาวาเมืองแลชาตาพี่
เปนเจ้าบ้างบ่ขาดดั่งนั้น เราทั้งหลายบจิ่งป่าได้ส้างบาวสิดาให้แก่ท้าวพระ
ลามนงเทิน ผิวาชาตาเมืองแลชาตาพเปนเจาขาดเสียบมเสียอบจกถาชู
แท้ดั่งนั้น เราทั้งหลายบจิ่งจักส้างบาวสิดาให้เอาเห้าอันเทิ้นถันว่า เจ้าอุป
ปลาดท้าวพิกพิกล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าจิ่งเอาแป้นกระดานออกมาแล้วจิ่ง
เอากินส่มาอิดเปนถ้านเปนกันบ่ระบวนแล้วเจ้าจิ่งหวายตามเส้นหูธาว่าข้า
แก่พี่เปนเจ้า ส่อนดั่งชาตาเมืองแลชาวาพี่เปนเจ้าขาดเสีย บ่มีเส้นอันจัก
ถ้าชูจักแหง่ก็ข้าแล พี่เปนเจ้าจิ่ง "ส้างอื้น"๑ บาวสิดาไปให้แก่ท้าวพระ
ลามเสิ้งเทิ้น๒ ผิว่าพี่เปนเจ้าบ่ส้างบาวสิดาให้แก่ท้าวพระลามแท้ดั่งนั้น
ชีวิดแหง่พี่เปนเจ้าบ่ชาวจักบ้างก็ข้าแล เมื่อนั้นเจ้าภุมมาบทั้ง ๗ อันเปน
ลูกบาวสุทโทกับทั้งเสนาอามาดทั้งหลายจิ่งพ้อมกันกล่าวว่า ฝูงข้าโทว้
มะหาธาตุเจ้า ผิว่าตามดั่งฝูงข้าทั้งหลายคนิ่งดูนั้นบา ข้าเสิกบ่ทันมารอด
เมืองๆ เทดดั่งลีจิ่งเอาบาวไป "ส้างอื้น"๑ แก่เอากอบง่ายก็ข้าจา เราทั้ง
หลายจิ่งพ้อมกันธิบเลอลอิงดูก่อนเทิ้น ผิว่าเราทั้งหลายจักเอาบาวสิดา

---

๑ ส้างอื้นถวนเปน "ส้างถืน"

๒ จบพุท ๕ มัด ๔

ไปสิ่งให้แก่ท้าวพระลามด้วยว่ายดั่งนั้น เธอจักกล่าวว่าเรานี้เป็นมอญ บ่เป็นผู้ชายบ่ป่าชะแล ถืงว่าถึงทัพทูายฆายมีกุมมางทั้ง ๙ เป็นต้น กล่าวสั่งนั้น พระบาราพพะนาสอนก็มีใจอันโกดถูกแก่น้องชายแห่งตน ถือว่าเจ้าอุปปราก ท้าวพิกพี และแสนเมือง ท้าวอีทะชี กับทั้งท้าวเชตตะกุมมาง อันเป็นลูกแห่งตนมากนักด้วยคำว่า สูท่านทัพทูาย ฉ ถึงนี้เป็นดั่งลีจีงเว้าอักหื้อกิกหนีถอยนี้จา แม่นว่าลูกภู ทั้ง ๙ แสนอามาตทั้งมวน ก็บังบ่บอกให้เอาไปสิ่งให้แก่ท้าวพระลาม นักนี้ สูท่านทัพทูาย ฉ ถึง เล่าให้เอาบางสีดาไปสิ่งให้แก่ท้าวพระลามนี้ ท่านทัพทูายฝูงเป็นอักหื้อกิกหนีถอย จึ่งพากันหนีจากผาสาทแห่งภูโดยพลันเท้าวันเที้ง ถืงว่าพระบาราพพะนาสอนกล่าวสั่งนั้นแล้ว พระบาจึ่งลุกไปจับเอาเจ้าอุปปราก ท้าวพิกพีและแสนเมือง ท้าวอีทะชี กับทั้งท้าวเชตตะกุมมาง บายแกว่งถืมข้ามแม่น้ำมะหาสมุทมาเถิงทินทางพายหน้าอันท้าวพระลามจักไปนั้น ก็ลอกติกลิงถืมหูบหื้มลิงพงถ่อออกบ่ได้ทั้งแล เมื่อนั้นลูกเมียเจ้าอุปปราก ท้าวพิกพีและแสงเมือง ท้าวอีทะชีแลก็เหันพระบาราพพะนาสอนจับเอาเมียแห่งเขาแกว่งถืมข้ามน้ำมะหาสมุทหนีไปแล้ว เขาก็เอาถอบถือวิถีถวายทั้งมวนเข้าไปสู่ชะเพิงกับทั้งลูกหูานแห่งเขา ถือว่าท้าวหานชะก่อง ท้าวถองตาสาวก็พ้อมกับหนีไปถามกระแสแม่น้ำทั้งแล เมื่อนั้นพระบาราพพะนาสอนจึ่งกล่าวเชิ่งลูกแห่งตนกับทั้งขุนเสนาทั้ง ๕ ว่า ดั่งนั้น บัดนี้เราพระอิง "ก็จับเอา"[๑] น้องชายทั้ง ๖ และท้าวเชตตะกุมมางแกว่งถืมไปแล้ว ลูกเมียแห่งเขาก็ซ้ำลักหนีไปกับถอมกัน ก็ห่อยังแต่เราทั้งหูายเท้านี้แล้วแล บัดนี้เราทั้งหูายบาได้ประอางกับเสียเบี้ เมื่อนั้นเจ้ากุมมางทั้ง ๙ อันะปันลูกนางสุทโท จึ่งพ้อมกับขานว่า เทอะฝูงข้าโทอ้ามะหาราชเจ้าในเมื่อฝูงข้าทั้งหูายบ่ตายเสีย บ่อาดจักให้เถือกพระโทใจแห่งมะหาราชเจ้า บาได้น้อยเมื่อน้อยใจ ว่าฝูงข้าทั้งหูายบ่ถือดอยเจ้ากุมนั้นก็ข้าเที้ง เมื่อนั้นพระบาจับจีงขานถามพระบาว่า เทอะข้าแก่มะหาราชเจ้า ในเมื่อผู้ข้าได้ธงเอาถาวร อันสิบใส่ต้นก้อยบังเกิดเป็นถิงนั้น ผู้ข้าก็จักได้ลอง

๑ ในลานจานก่ำฆูง "ก็ได้จับเอา" ผูก ฉ มัด ๔ หน้า ฉ

ดูใบภาละบัณฑิแล เมื่อนั้นพระยาเมื่องภาง ภໍ่ซ้ำภล่าวเชิ๋งพระยาว่า เทอะข้าแก่มะหาธาตุเจ้า ใบเมื่อผู้ข้าได้ธงเอิาถาภา อันสิบเสภไม้ฮ้ ไม้เลิาให้เปันต้นตามนั้น ผู้ข้าภໍจักได้ลอๆดูใบภาละบัณฑิแล เมื่อนั้นพระยาเมื่องซ้าย จิ๋งซ้ำใหว้พระยาว่า เทอะข้าแก่มะหาธาตุเจ้า ใบเมื่อผู้ข้าได้ธงเอิาถาอันสิบใส่โก่งหินให้เปันร้อวๆงนั้น ผู้ข้าภໍจักได้ลอๆดูใบภาละบัณฑิแล เมื่อนั้นขุนฉือหาจิ๋งใหว้พระยาว่า เทอะข้าแก่มะหาธาตุเจ้า ใบเมื่อผู้ข้าได้ธงเอิาถาภา อันสิบเสภใส่สิบแลฺ้นถางแห่งถินให้ใหญ่แล ยาวภับถอมเจ้าภูนั้น ผู้ข้าภໍจักได้ลอๆดูใบภาละบัณฑิแล ใบเมื่อฝูงข้าทัๆ หูายได้เอิาถาถาฝูงนี้ไปธิบเลอแลถินแลเมื่อๆ[๑] สันนี้ ผิว่าเธาทัๆหูายบ่ได้ ผายแพ้ภໍท่ภันนั้นแล ถันว่าขุนฉือหาภล่าวสันนั้นแล้อ มันจิ๋งใหว้พระยาว่า เทอะข้าแก่มะหาธาตุเจ้า บัณฑิข้าเสิกทัๆหูายภໍจักมารอถมาเถิๆ แถมฝั่งน้ำสมุดฝั่งเกิาก้านนั้นแล บัณฑิผู้ข้าภໍจักไปแลบลิ้นให้เปันฮิอใช้เอิาใต่ขอ้านแม่น้ำมาแล้อ ผู้ข้าภໍจักปั้นพิภให้เอิาถิภน้ำตายนั้นแล ถันว่าขุนฉือหาภล่าวสันนั้นแล้อ มันจิ๋งลิๆจากผาสาดแห่งพระยา ไปเถิๆแถมฝั่งน้ำมะหาสมุดแล้อ มันจิ๋งสิบเสภให้ลิ้นมันยาวออกไปลอๆใหญ่ได้ ฝิวาลอๆยาวแต่เภาะลังภา มาเถิๆฐุมพูทิบนี้ทั้นแล ภล่าวนั้นขุนฉือหาแลบลิ้นออกเปันฮิอแต่เภาะถอนลังภาทิบ มาเถิๆฐุมพูทิบภໍ่แล้อท่นี้แล

บัณฑิจักจาเถิๆท้าวพระลาม ภับทัๆลีพิบมะหิลละโยหา จอดเชิาปู่ในแถมห้อยน้อยที่นั้นก่อนแล ใบเมื่อปั๋นสอนฉะเถิดถืบมาเถิๆแล้อ ปั๋นสอนภล่าวเชิๆท้าวพระลามอ่า ข้าแก่เจ้าภูใบเมื่อเจ้าภูมิพระธาฐุอาจยา ใส่หิวผู้ข้าว่า ให้ผู้ข้าไปบอกเติ้นพระยาธาพพะนาสอนอันนั้น ถันว่าผู้ข้าไปรอดแล้อ ผู้ข้าภໍไปบอกตามกิจจะสาเหตุอันเจ้าภูมิพระธาฐุอาจยานั้น พระยาธาพพะนาสอนภໍ่สั่งบ่ ฃึ้น[๒] นางสิดามาให้แก่เธาทัๆหูาย ภໍท่ใภทาภ้อใภด อันอาสาว่าจักธิบเลอภับถอมเจ้าภูบ่ป้านบ่ภิวภໍข้าแล ผิว่าผู้ข้าบ่ป้านผิดริดบ้านถอๆเมื่องตามทูตวา[๓] ข้าใช้ดั่งนั้น ผู้ข้าภໍจักตัดหิว

---

๑ "ถินแลเมื่อๆ" ถอนเปัน "ถินแลเยื่อๆ" (มะหาวิชุน)

๒ "ฃึ้น" ผิด "ถึ้น" ถูก ใบลานจานก่ำชุน "ฃึ้น" ถือกับ ผูก ๖ มัด ๔ หน้า ๖

๓ ถอนเปัน ทูตา (ทูด)

มาถวายแก่เจ้าภูบ่มิบานหั้นแล ถังว่าป๊ินสอนกล่าวสังนั้นแล้วท้าวพระลามจิ๎งขานว่าเอิ๎ง มันจักกล่าวด้วยประการสังใด มันจิ๎งกล่าวตามใจมักนั้นเหิ้น ถังว่าเจ้ากล่าวสังนั้นแล้ว เจ้าจิ๎งซ้ำกล่าวเชิ๎งป๊ินสอนว่าดูธาท่านป๊ินสอน ท่านจิ๎งซ้ำไปหันเอาพระบาถุด อันเป๋นชะตายแห่งเรานี้ มาโดยธีบพลันเท้าอันเหิ้น ถังว่าเจ้ากล่าวสังนั้นแล้วป๊ินสอนก่ซ้ำชะเด๊ดไปโดยพลันมาตตาว่ายามกงอบ๊ิงก่ลวดไปเถิงพระบาถุด อันปู่เหม๊ือผาสาดไม้ก๊ือหั้นนั้นหั้นแล ถังว่าป๊ินสอนไปเถิงแล้ว ป๊ินสอนจิ๎งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภู บัดนี้ท้าวพระลามก่เอาลิพิมมะหิลละโยหาไปยากชิ๎งเอานางสีดา บ่ทันรอดเจ้าก่ไปเชิาปู่ในแถมหัวยบ้อยหั้นบ๊ิง เจ้าจิ๎งใช้ใต้ผู้ข้ามาอ้างเชิญเอาเจ้าภูไปถือว่า[1] ใต้ได้นางสีดามาแด่เหิ้นว่าดังนั้นก่ข้านาเมื๊อนั้นพระบาถุดได้ยินป๊ินสอนกล่าวสังนั้น เจ้าก่ลวดหะยางถืบมานับถอมป๊ินสอนมาตตาว่ายามกงอบ๊ิง ก่ลวดมารอดมาเถิงแถมหัวยหั้น (เมื๊อนั้นท้าวพระลามจิ๎งกล่าวว่า)ผู้ข้าจิ๎งได้ใช้ป๊ินสอนไปเอาเจ้าสะหายมาถึดฉ่อยเพื๊อใต้ได้นางสีดามาหาเราโดยพลันก่ข้านา เจ้าชะหายยาได้ประอางผู้ข้าแด่เหิ้น เมื๊อนั้นพระบาถุดจิ๎งขานว่าเอิ๎ง เจ้าชะหายยาได้เถือใจกับถอมผู้ข้าอันเป๋นชะหายนี้เหิ้น ถังว่าผู้ข้าบ่ได้นางสีดามาถวายแก่ชะหายข้าก่บ่อ่อนบ่ยอมตายต่เท้าผู้ข้าตายเสั๋งจิ๎งแล้วนั้นแล เมื๊อนั้นนางภิตตะราดจิ๎งถามท้าวพระลิจัน ว่าข้าแก่เจ้าอาวส่วนถั๋งลูกผู้ข้า ๒ คนปู่ในเมื๊องภาสีถือว่าท้าวชาตาพระยา แลท้าวกัลละหาพระยา นั้นตายแล้วลิรู้ว่าบ้ากข้าจา เมื๊อนั้นท้าวพระลิจันจิ๎งขานว่า พักเทถูธานางเทวิสีชะไพ้ ส่วนถั๋งลูกแห่งนางสองคนก่บ้าบ่ตายแล เมื๊อนั้นนางภิตตะราดจิ๎งกล่าวเชิ๎งท้าวพระลามว่า ข้าแก่เจ้าภูผิว่าลูกผู้ข้าแลบ้ามิชีวิต ถั๋งนั้นเจ้าภูจิ๎งใช้ป๊ินสอนไปเอามาฉ่อยเราก่ข้าเหิ้น เมื๊อนั้นท้าวพระลามจิ๎งขานว่าเอิ๎งว่าถั๋งนั้นแล้วเจ้าจิ๎งฉักป๊ินสอนไปโดยพลันถังว่าป๊ินสอนไปรอดแล้วจิ๎งกล่าวเชิ๎งเจ้าทั๋งสองว่า ดูธาท่านทั๋งสอง บัดนี้นางภิตตะราด อันเป๋นแม่แห่งท่านท้าวพระลามก่เอาเป๋นเมั๋งแล้ว บัดนี้ท้าวพระลามอันเป๋นพ่อแห่งท่านก่ใช้ใต้เรามาเอาท่านทั๋งสองไปกับถอมเราดงอนี้แล เมื๊อนั้น

---

๑ ถวนเป๋น "เจ้าภูไปถึดฉ่อย"

ท้าวอุชาตาพระยาแลท้าวกัลละหาพระยา ได้ยินปืนสองกล่าวสับนั้น เจ้าทั้งสองจึ่งหะบางไปตามหู้ปืนสองมาตตาว่ายามดึงบึ่ง กำลวดมาเถิงสำนักท้าวพระลามบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นนางภิตตะธาดกำหู่งเหับลูกรักทั้งสองมากับดอมปืนสองที่นั้น นางกำอิดบ่ได้นางกำร้องไห้เข้าไปอู้มเอาลูกแหว่งตินมาจูบชิมดมข่อมมากนักแล้วนางจึ่งกล่าวว่า ตาตะดูธาเจ้าลูกรักแก่แม่ทั้งสอง ยามเมื่อภูแม่มีตายันบอกแล้วแลหนีไปปู่ในผาสาดริมไม้เดื่อที่นั้นแล้ว พ่อเจ้าชื่อว่าท้าวพระลามจึ่งมาสิมสู่ปู่กินกับดอมแม่ในผาสาดที่นั้น น้องเจ้าชื่อว่าท้าวถวันเท้าฟ้าจึ่งเกิดมากำแม่นา เมื่อนั้นท้าวอุชาตาพระยาแลท้าวกัลละหาพระยาจึ่งยานคำแม่แหว่งตินว่า ข้าแก่แม่เป็นเจ้ายามเมื่อข้าผู้ลูกเกิดมามีสะพาวะปานสันนี้ ข้าจึ่งเหับหน้าแม่เท็อดบึ่งแล ส่วนถั่งพ่อแหว่งข้าชื่อว่าสังถิบอันไปธิบเลอเจ้าอาวพระลี จับนั้นตายแล้วลีรู้ว่าบ่ากำข้าจา เมื่อนั้นนางภิตตะธาดผู้เป็นแม่จึ่งยานว่า ดูธาเจ้าลูกรักแก่แม่ ส่วนถั่งพ่อแหว่งเจ้านั้นตายแล้ว กำบังแต่พ่อบ้าแหว่งเจ้าชื่อว่าท้าวพระลามบึ่งแล ถันว่าเจ้าทั้ง ๓ แม่ลูกกล่าวเชิงกันสับนั้นแล้ว ท้าวพระลามจึ่งบอกเตินลีพินไยหาบ้านไปหั้นแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมานกับทั้งท้าวถวันเท้าฟ้าแลท้าวอุชาตาพระยา กับทั้งท้าวกัลละหาพระยาทั้ง ๔ พี่น้อง กำเอาลีพินไยหาไปเป็นหัวหน้าแล้ว ท้าวทั้ง ๗ จึ่งบ้ายออกไปท้าวพระลักแล ท้าวพระลีจับจึ่งบ้ายออกไปตามหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามกับทั้งนางแพงสี แลนางภิตตะธาด กำพ้อมกับขึ้นขอ่มม้ามะนีภาบไปป่าน หมุนหันหู้งแล้วลีพินไยหาจึ่งโหูหู้งไปตามหู้งอากจักบับบ่ได้หั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลาม กำเอาลีพินมะหิลละไยหาโหูหู้งไปก้อยอันลำกับตามป่าถิงพูดอยหินั้น จึ่งไปเถิงท่าน้ำหีบึ่ง อันหน้าสีตำลากล่าวไว้ว่า บ่อนบ้ำตื้นนั้นแล กำลวดพากันจอดปู่ในหีนั้นหั้นแล เมื่อนั้นท้าวทั้ง ๔ พี่น้อง อันมีท้าวทุลละมานเป็นต้น อันเป็นพวกถองแล่นหัวหน้า ท้าวกำเอาลีพินไยหาลิงไปอาบน้ำในหางท่าหีนั้น กำจึ่งเหับขิวชะพางอันขุบชีวหาแลบลิ้นเกาะก่ายมาแต่เมื่องลังกาหีนั้น เป็นหีสบุกสุกขะสำธานอันใต่ทงวไปมามากนัก ท้าวทั้ง ๔ พี่น้องอันมีท้าว

ทุลละมานเป็นต้น ก็เอาลิพิบไยหาใต่ไปตามฮิวอันนั้น เพื่อว่าจักไปอาบ
ท็ูบในท่ำกาๆแม่น้ำหิ้นนั้นหมิดสังๆคิบอักโฮเพบิบ็ๆหั้นแล เมื่อนั้นขุนชิว
ตาอันแลบลิ้นออกมาตาๆฮิวนั้น ก็รู้จักสำคันอันคิบมาปูบปำลิ้นแห่ๆติน
"อันบ่เหัน"๑ ว่ามิถาวอันใกมากนัก ขุนชิวตาจิ๊งหิกฮว้ำลิ้นฉะแถงลิๆ
โดยพลันหั้นแล เมื่อนั้นนั้นคิบหัๆหูาย เหมยมิห้าวหัๆ ๔ พิ่นอ้าเป็นต้น
ก็พ้อมกันติกลิๆจากฮิวไปเถิงน้ำบ่เสสลำหั้นแล เมื่อนั้นห้าวหัๆ ๔ พิ่
น้อๆก็เหันคิบหัๆหูายติกลิๆน้ำ เป็นอันหอกหิวบ่อาถลอยกวักิ กวา
ออกจากแม่น้ำได้ เจ้าหัๆ ๔ จิ๊งพ้อมกันบิอะมิถฝามิแห่ๆตินเป็นอัน
ใหๆ่มากนักแล้ว ก็พ้อมกันกอบกำเอาคิบหัๆหูายออกไปไว้เหมิ็อฝั่งน้ำ
แล้วก็ซ้ำลิๆแลถูกำเหันฮิวอันนั้นตั้ๆปู่เหมิ็อนถั่งเก๋า ห้าวหุลละมานจิๆ
กล่าวเชิๆญน้องแห่ๆตินหัๆ ป ว่าถูธาเจ้าน้องหัๆ ป ส่วนถั่งฮิวอันนี้ก็มา
ต่าๆมาหูากแท้บ่ ในเมื่อเราหัๆหูายใต่ไปก็มาพึกฉะแถงฮว้ำลิๆให้เราติก
แล้ว ก็มา ตั้ๆปู่เหมิ็อนถั่งเก๋าแท้บ่ เมื่อนั้นห้าวถวันแห้าฟ้าจิ๊งฮาน
ว่าฮ้าแก่พิ่เป็นเจ้า ส่วนถั่งฮิวอันนี้ ฮ้าผู้น้องว่าบ่แม่นทันมะชากฮิวแต่
บูรินบูรานถอกมา ร่อยว่าถินผู้ชินิอิหหิธิหหิแลบลิ้นออกมาเป็นฮิวให้เรา
ใต่ฮว้ามน้ำไปแล้วจิ๊งพิกปั้นให้เราหัๆหูายติกลิๆน้ำตายบ่ป่าฉะแล บัดนี้
เราหัๆ ๔ พิ่น้องจิ๊งพ้อมกันทะยานไปตามฮิวอันนี้ ไปล่ำลิๆกู ตาก
จักรู้แจ้งฉะแล ว่าถั่งนั้นแล้ว เจ้าหัๆ ๔ พิ่น้องจิ๊งพ้อมกันบิอะมิถเป็น
แมๆอันฮูอ บินไปตามฮิวอันนั้น มาตตาว่าขามถูองน็ๆ ก็ไปรอกไปเถิๆ
เมื่อๆลังกาบ่มีบานหั้นแล ถันว่าเจ้าหัๆ ๔ ไปรอกไปเถิๆแล้ว ก็จิ๊งเหัน
ขุนชิวตาบั้งปู่ในแถมน้ำแลบลิ้นออกก่ายตาๆฮิว มีนตาปู่ให้โล้ๆ หั้นแล
เมื่อนั้นเจ้าหัๆ ๔ จิ๊งพ้อมกันติบถิบทำๆ่อบขุนชิวตาบ่มีบานหั้นแล ถัน
ว่าติบเจ้าหัๆ ๔ ไปถิกๆ่อบขุนชิวตา แล้วลิ้นก่อวกอากฉะเถันติกลิๆน้ำ

---

๑ ใบลานจานก่ำฮูน "อันตาบ่เหัน" นูก ฉ มัก ๔ หน้า ๑๒

ແລ້ວ ຂຸນຊົວຫາກໍຈັບເອົາລົ້ນມາຕິດຕໍ່ດ້ວງງາມຄືເກົ່າແລ້ວ ຂຸນຊົວຫາກໍຫຼຽວຊອກ
ໄຊ້ຫາທົ່ວທຸກແຫ່ງທຸກພາບກໍບໍ່ເຫັນຄົນຜູ້ໃດຜູ້ບຶ່ງມາຢູ່ໃນທີ່ນັ້ນ ມັນກໍຊ້ຳແລບ
ລົ້ນອອກກ່າບຕາງຂົວໄວ້ເໝືອນດ້ວງເກົ່າທັ້ງແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະນາບກໍຊ້ຳ
ບໍ່ຕົ້ນຖືບທຳງ່ອນດົ້ນຂຸນຊົວຫາລົ້ນຂາດແລ້ວ ທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າຈົ້ງທະບານໄປ
ຈັບເອົາລົ້ນຂຸນຊົວຫາແກວ່ງຖົ້ມ ໄປຕົກທຳກາງນ້ຳມະຫາສມຸດພຸ້ນແລ້ວ ຂຸນຊົວ
ຫາກໍພົກກວັກຄຸນຄວາຊອກໄຊ້ສແວງຫາລົ້ນມາຕິດຕໍ່ບໍ່ໄດ້ ກໍຕາຍໄປບໍ່ມີນາງຫັ້ນ
ແລ ຄັນວ່າຂຸນຊົວຫາຕາບແລ້ວ ເຈົ້າທັ້ງ ๔ ພີ້ນ້ອງກໍລວດພ້ອມກັນທະບານຄືນ
ເມືອຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນສ່ອນລູກແລເມັ່ງແຫ່ງຂຸນຊົວຫາ ກໍບໍ່ເຫັນບ້ຳຜົວແຫ່ງຕົນຄືນ
ມາຫາເຮືອນຈັກເທື່ອ ເຂົາຈົ້ງໄຕ່ຕາມໄປຊອກໄຊ້ໃນທາງທ່າທີ່ນັ້ນ ກໍຈົ້ງເຫັນຂຸນ
ຊົວຫາງອນຕາບຫາງບ ຄາງປູ່ລ່າງງ່າງໃນແຄມນ້ຳທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າລູກແລ
ເມັ່ງແຫ່ງມັນເຂົ້າໄປເຖິງແລ້ວ ເຂົາຈົ້ງພ້ອມກັນລ່ຳລ້ຽງດູທຸກກ້ຳທຸກພາບ ກໍບໍ່
ເຫັນບ່ອນບາດບ່ອນແປ້ວໃນທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງ ເຂົາຈົ້ງຊ້ຳລ່ຳລ້ຽງດູໃນຮູປາກ ກໍຈົ້ງເຫັນ
ເລືອດໄຫຼອອກລຸດໆ ບໍ່ຂາດສາບ ເຂົາຈົ້ງຮູ້ວ່າຂຸນຊົວຫາຕາບຄອບລົ້ນຂາດ ເຂົາ
ຈົ້ງພ້ອມກັນເລີກຊາກສົ້ງຊະກາບແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນເມືອຫາປ້າວເຮືອນແຫ່ງຕົນ
ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນສ່ອນດ້ວງເຈົ້າທັ້ງ ๔ ພີ້ນ້ອງ ອັນມີທ້າວທຸລະນາບເປັນຕົ້ນ ທະ
ບານຄືນເມືອຮອດແລ້ວ ທ້າວພຣະລາມຈົ້ງຖາມວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກທັ້ງ ๔ ໃນ
ເມື້ອລູກຮັກໄປອາບນ້ຳເປັນດ້ວຍຈົ້ງບໍ່ມາຈັກເທື່ອກໍພໍ່ຈາ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງ ๔ ພີ້ນ້ອງ
ຈົ້ງພ້ອມກັນຂານວ່າ (ຝູງ) ຂ້າ (ທັ້ງຫຼາບ) ກໍໄປໄຕ່ຂົວອັນນັ້ນອາບນ້ຳຫຼົ້ນຊຶ້ນມ່ວນ
ນາກນັກ ສ່ອນດ້ວງຂົວອັນນັ້ນກໍນາປັ້ນພົກໄປນາຍັນຕ່າງມະຫຼາດກວ່າຂົວທັ້ງຫຼາບ
ຕູຂ້າທັ້ງ ๔ ພີ້ນ້ອງຈົ້ງພ້ອມກັນທະບານໄປຖືບທຳງ່ອນດົ້ນຄົນຜູ້ນັ້ນຕາບແລ້ວ ຝູງ
ຂ້າທັ້ງຫຼາບຈົ້ງພ້ອມກັນທະບານຄືນມາເຖິງພໍ່ເປັນເຈົ້າໃນກາລະບັດນີ້ແລ ຄັນວ່າ
ເຈົ້າທັ້ງ ๔ ກລ່າວເຊີ້ງພໍ່ແຫ່ງຕົນສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວທັ້ງ ๔ ພີ້ນ້ອງຈົ້ງເລີກລາ
ໜີຈາກພໍ່ແຫ່ງຕົນອອກໄປ ເພື່ອວ່າຈັກໄປລຸນເຕີນລີພົນທ້າວຫຼາບໃຫ້
ພິພັກຮັກສາກັນໃຫ້ດີໃຫ້ງາມ ດ້ວຍເຫດເຈົ້າທັ້ງ ๔ ໄດ້ເຫັນຄົນໃນເມືອງລ້ຽກ
ມີສາຕຕະສິນອາຄົນອັນນາກນັກນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງ ๔ ຈົ້ງໄປເຖິງແຄມຝັ່ງ

ນ້ຳມະຫາສມຸດກ້ຳຕາວັນຕົກແລ້ວ ກໍຈົ່ງໄປເຖິງຈວບພົບທ້າວພິກພີ ແລະທ້າວ
ອິທທະຊີ ທັ້ງທ້າວເຊຕຕະກຸມມານ ອັນພຣະບາຣາພພະນາສວນແກວ່ງຖິ້ມ
ຂວ້ານນ້ຳມະຫາສມຸດ ນາຕົກຫຼຸບຫຼົ່ມລົງພ້ຽງຄໍນັ້ນຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າທ້ຳ ๔
ພີ່ນ້ອງໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ກໍຈົ່ງເຫັນຫົວເຈົ້າທ້ຳ ๓ ພົ້ນຈາກດິນຍອກປ່ຳ
ເປັນດ້ຳຕໍ່ໄຮ່ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພິກພີກໍຫຼຽວເຫັນທ້າວທ້ຳ ๔ ອັນມີທ້າວຫຸລ
ລະມານເປັນຕົ້ນ ເຂົ້ານາຫາຕົນສັນນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງກ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູທ້ຳ ๔
ພຣະອົ່ງເຮີຍ ຂໍໃຫ້ເຈົ້າກູມີໃຈອີດຸກູນາເອົາຕູຂ້າທ້ຳ ๓ ຍອກຈາກຂຸມໃຫ້ພົ້ນ
ແດ່ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານໄດ້ຍິນທ້າວພິກພີກລ່າວສັນນັ້ນ ເຈົ້າກໍມີ
ໃຈອັນອີດຸກູນາມາກນັກ ເຈົ້າຈົ່ງໄປຫຸງບບາບສອງຫົວໃຫ່ ທ້າວພິກພີດຶງຖອດ
ຍອກຈາກຂຸມພົ້ນແລ້ວ ກໍຊ້ຳໄປດຶງຖອດທ້າວອິນທະຊີກັບທ້ຳທ້າວເຊຕຕະກຸມ
ມານຍອກຈາກຂຸມໝົດແລ້ວ ທ້າວຫຸລລະມານຈົ່ງເອົາທ້າວພິກພີ ແລະທ້າວ
ອິທທະຊີ ກັບທ້ຳທ້າວເຊຕຕະກຸມມານມາເຖິງສຳນັກທ້າວພຣະລາມຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງຖາມວ່າ ດູຮາທ່ານທ້ຳ ๓ ເປັນດ້ຳລືທ່ານທ້ຳ ๓
ຈົ່ງພາກັນມາຕົກຂຸມປູ່ໃນທີ່ນີ້ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພິກພີຈົ່ງຂານວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າ
ກູ ຕູຂ້າທ້ຳ ๓ ປູ່ເມືອງລ້ຳກາກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ
ດູຮາທ່ານໃນເມືອທ່ານທ້ຳ ๓ ປູ່ໃນເມືອງລ້ຳກາທີ່ນັ້ນ ທ່ານທ້ຳ ๓ ເປັນ
ພີ່ນ້ອງວົງສາແຫ່ງບຸຄລະຜູ້ໃດນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພິກພີ ຈົ່ງຊ້ຳຂານວ່າຂ້າແກ່
ເຈົ້າກູ ຜູ້ຂ້ານີ້ຊື່ວ່າທ້າວພິກພີ ເປັນນ້ອງຊາບແຫ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນ
ກໍຂ້າແລ ແມ່ນວ່າທ້າວອິທທະຊີຜູ້ນີ້ກໍເປັນນ້ອງຊາບແຫ່ງຜູ້ຂ້ານັ້ນແລ້ວ ແມ່ນ
ວ່າທ້າວເຊຕະກຸມມານຜູ້ນີ້ ກໍແມ່ນລູກພຣະບາຣາພພະນາສວນ ຖືວ່າແມ່ນ
ລູກນາງຈັນທາຣາຊເທວີກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມໄດ້ຍິນທ້າວພິກພີ
ກ່າວສັນນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງກ່າວວ່າ ດູຮາທ່ານທ້ຳ ๓ ເຮີຍ ໃນເມືອທ່ານທ້ຳ ๓
ກ່າວວ່າທ້າວພິກພີແລທ້າວອິທທະຊີນັ້ນ ກໍແມ່ນນ້ອງຊາບແຫ່ງເຮົານີ້ແລ
ແມ່ນວ່າຕົນຕົວແຫ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນ ກໍແມ່ນນ້ອງຊາບແຫ່ງເຮົານີ້ແລ
ແມ່ນວ່ານາງຈັນທາກໍແມ່ນພີ່ຍິງແຫ່ງເຮົານີ້ແລ ແມ່ນວ່າທ້າວເຊຕຕະກຸມມານ
ອັນເປັນລູກນາງຈັນທາແລລູກພຣະບາຣາພພະນາສວນ ກໍແມ່ນຫຼານຊາບແຫ່ງ

ເຮົາບໍ່ແລ ທໍ່ວ່າພຣະບາຣາພພະບາສວນຫາກມາກະທຳຮ້າບແກ່ເຮົາເຖິງສອງ
ທົ່ນແລ້ວແລ ບາມເມື່ອພຣະບາຣາພພະບາສວນ ມາກະທຳຮ້າບແກ່ເຮົາຫົວທີ
ນັ້ນເຮົາກໍໄດ້ຊນະພາບແພ້ແລ້ວແລ ພຣະບາຣາພພະບາສວນກໍບໍ່ປ່າບໍ່ເຊົາກໍບ້າ
ຊ້ຳມາລັກເອົາບາງສິດາໄປສອງທີ ສັນນີ້ແລ້ວ ເຮົາກໍຊ້ຳໃຊ້ປຶ້ນສອນໄປວຸດຕິຂ່າວ
ສານບອກເຕີນວ່າ ໃຫ້ສົ່ງບາງສິດາຄືນມາໃຫ້ແລ້ວກັບເສັ້ງເທີ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນພຣະບາ
ຣາພພະບາສວນ "ກໍບໍ່ຂຶ້ນບາງສິດາ"๑ ມາໃຫ້ແກ່ເຮົາສັນນັ້ນ ເຮົາຈຶ່ງໄດ້ບົກກອງ
ທັບມາເຖິງທົ່ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພິກພິຈຶ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ສ່ວນ
ດັ່ງກິຈຈະດ້ອຍຄຳທ້ວງນວນ ກໍເປັນດັ່ງເຈົ້າກູກລ່າວນັ້ນທຸກສິ່ງທຸກອັນແລ ທໍ່ວ່າ
ໃນເມື່ອຕູຂ້າທ້ວ ມີ ມາຕົກຂຸມປູ່ໃນທົ່ນັ້ກໍ ກໍບໍ່ໃຊ້ຝູງຂ້າທ້ວຫຼາບມາຕົກເປົ່າ
ດາບ ບາມເມື່ອເຈົ້າກູໃຊ້ປຶ້ນສອນໄປປຣະວຸຕຕິຂ່າວສານວ່າໃຫ້ສົ່ງ "ຂຶ້ນ"๑ ບາງ
ສິດານັ້ນ ຜູ້ຂ້າກໍໄດ້ກລ່າວວ່າ ພຣະບາຣາພພະບາສວນເຮີບ ທ່ານຈົ່ງເອົາບາງ
ສິດາໄປສົ່ງໃຫ້ແກ່ທ້າວພຣະລານເສັ້ງເທີ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແມ່ນວ່າທ້າວອິທທະຊິ ແລ
ທ້າວເຊຕຕະກຸມມານ ກໍບອກໃຫ້ເອົາບາງສິດາມາສົ່ງ "ຂຶ້ນ"๑ ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າກູ
ເໝືອນດັ່ງດຸງວກັນ ພຣະບາຣາພພະບາສວນ ກໍລວດຈັບເອົາຝູງຂ້າທ້ວຫຼາບ
ທ້ວ ມີ ອາວຫຼານແກວ່ງດົ້ນມາຕົກໃນທົ່ນັ້ ກໍລວດຫຼຸບຫຼ້ມລົ້ງປຣະໜານໜຶ່ງຄໍ
ເລີບ "ເລົ່າພັ້ນແຕ່ຫົວ"๖ ປໍ່ລ່ອກບໍ່ໄດ້ກໍຂ້ານາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານ
ຈຶ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ດູຮາທ່ານທ້ວ ມີ ບັດນີ້ພຣະບາຣາພພະບາສວນກໍໄດ້ຈັບເອົາ
ທ່ານທ້ວ ມີ "ມາແກວ່ງດົ້ນຂວ້ານນ້ຳສມຸດມາເຖິງເຮົາແລ້ວສັນນີ້"๗ ທ່ານທ້ວ
ມີ ຈັກພາກັນໄປທົ່ໃດ ນິຄຳວ່າ ທ່ານທ້ວ ມີ ຈັກຄືນເມື່ອເມື່ອງລ້ງການັ້ນລີ
ຮູ້ວ່າທ່ານທ້ວ ມີ ຈັກປູ່ກັບດອນເຮົານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພິກພິຈຶ່ງກລ່າວວ່າ
ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຕູຂ້າທ້ວ ມີ ກໍບໍ່ໄປໃນທົ່ໃດທົ່ນ້ຳແລ ກໍຈັກເອົາເຈົ້າກູເປັນທົ່ເພິ່ງ
ສົ່ງດວ ຂໍໃຫ້ເຈົ້າກູໂຜດສາກະຮຸນນາລ້ງງຝູງຂ້າ ທ້ວ ມີ ອາວຫຼານໄວ້ແດ່ກໍຂ້າ

---

๑ "ຂຶ້ນ" ຄວນເປັນ "ຄືນ"
ໃບລານຈານກ່ຳຂຸນ "ຂຶ້ນ" ຄືກັນ ພຸກ ຢ ມັດ ๔ ໜ້າ ๑๒
๖ ໃບລານຈານກ່ຳຂຸນ "ເລົ່າເຫັນແຕ່ຫົວ" ພຸກ ຢ ມັດ ๔ ໜ້າ ๖๐
๗ ໃບລານຈານກ່ຳຂຸນ "ນາແກວ່ງນາເຖິງເຮົາແລ້ວສັນນີ" ພຸກ ຢ ມັດ ๔ ໜ້າ ๖๐

เห็ น ถันว่าตูข้าอาจฮ่วนบ่ตายเสั ย บั วมีชีวิตแท้ถั่วนั้ น เมื อๆลั วภาหั ว มวนก่จักเป็นของเจ้าภูบ่เสสลก่ข้าแล เมื อนั้นท้าวพระลามจึ งขานว่า เอิ ๆ ถันว่าท่านหั ว ๓ ตาหิ เพิ งบ่ได้แท้ถั่วนั้ น เราก่จักล้างไว้เป็นแก้ว ตานก่าลังแห่งเรานั้นแล ท่อว่าให้ท่านหั ว ๓ ผิปอๆเอานางสิดาซ่อย เราให้ได้แท้ดาย เมื อนั้นท้าวพิกพิจึ งขานว่าโดยๆ ว่าถั่วนั้นแล้วก่ลอด ปู่ในหิ นนั้นหั นแล ส่วนถั่วระเพิ าลูกแลผังแห่งท้าวพิกพิแลท้าวอิทะชิ นั้นก่ลอดมาเถิ งหิ นนั้นหั นแล เมื อนั้นท้าวพิกพิแลท้าวอิทะชิ กับหั ว ท้าวเชตตะภุมมาง ก่พ้อมกับลิ งไปอาบน้ำในทางท่า เพื อว่าจักล้าๆ "สิบ ปู่แลมอๆ"๑ อันได้ตกขุมนั้นหั นแล ถันว่าเจ้าหั ว ๓ ลิ งไปรอกทางท่าหิ นั้นแล้ว ก็จึ งเหันระเพิ าลูกแลผังมาจอกปู่ในทางท่าหิ นั้ น เมื อนั้นท้าว ตานระก่อๆกับท้าวถอๆตาสาว ก่เหันท้าวพิกพิแลท้าวอิทะชิ กับ หั วท้าวเชตตะภุมมาง ลิ งมาในหิ นั้ น เจ้าหั ว ๓ จึ งเอิ นรงกตาว่า ข้า แก่พ่อเป็นเจ้าเรีย เพื อข้าหั วสองก่ปงอว่าพ่อเป็นเจ้าตายเสั ย เตถว่าพระ บาธาพพะบาสอนแกว่าถิ มใส่น้ำนั้นบา บัถนี้พ่อเป็นเจ้าบั วมีชีวิตแลบ่ตาย เสั งสันนั้ น ก่เป็นอันถิ นักแล ส่วนถั่วก่าลังลิ พินหั วหูายปูนี้ แม่นแม่ ทันเสิกเจ้านายอิงใดก่ข้าจา เมื อนั้นท้าวพิกพิแลท้าวอิทะชิ ได้ยิน สงๆลูกชายแห่งถินเอิ นรงกตาสันนั้ น เจ้าหั วสองจึ งพ้อมกับขานว่า ดู อาเจ้าลูกธักหั วสองเรีย ในเมื อพระบาธาพพะบาสอนแกว่าถิ มเผื อหั ว สองอันเป็นพ่อแห่งเจ้าลูกธักปางนั้ น ก่ลอดชะเณันอว้ามแม่น้ำสมุดมาถึก ใส่ก่าลังลิ พินหิ นี้ก่พ่อแล ส่วนถั่วก่าลังลิ พินหั วหูายปูนี้ก่บ่ใช้แม่นบุถละ ผู้อื น ก่ตากแม่นก่าลังลิ พินท้าวพระลาม อันจักไปธิบเลอเอานางสิดา นั้นแล บัถนี้เราหั วหูายจึ งพ้อมกับไปปู่กับถอมเจ้าในหิ นี้ก่พ่อเทิ น ถันว่า เจ้าหั วสองก่ล่าวสันนั้นแล้ว ก่ลอดเอาลูกแลผังแห่งถินขึ นมาเถิ ง จำนักสางจอกแห่งท้าวพระลามบ่มีนางหนั้นแล เมื อนั้นท้าวพระ ลามก่เหันลูกเมั งท้าวพิกพิแลท้าวอิทะชินาเถิ งผิวแห่งเอิาสันนั้ น เจ้า

---

๑ ถวนเป้น "ส่วยส่วนหิ นๆ" (ตามมะหาวิชุย)

ກໍມີໃຈອັນຊົມຊື່ນຍິນດີມາກນັກແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງຖາມວ່າດູຮາທ້າວພິກພີ ເຫດດັ່ງ
ລືລູກແລເມັ່ງແຫ່ງທ່ານຈຶ່ງມາເຖິງທີ່ນີ້ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພິກພີ ຈຶ່ງຂານວ່າ
ຂ້າແກ່ນະຫາຣາຊເຈົ້າສ່ອນດັ່ງລູກແລເມັ່ງແຫ່ງເພື່ອຂ້າທັ້ງສອງພີ່ນ້ອງ ອັນມາ
ໃນທີ່ນີ້ ເຂົາກໍເຫັນພຣະບາຣາພພະນາສວນແກວ່ງຖົ່ນຝຸ່ງຂ້າທັ້ງຫຼາຍມາເຖິງ
ເຈົ້າກູທີ່ນີ້ ເຂົາກໍປ້ານກົວພຣະບາຣາພພະນາສວນບໍ່ລ້ຽງແລ້ວແລເອົາໄປຂ້າເສັ້ງ
ເຂົາຈຶ່ງພ້ອມກັນລັກໜີມາຫາຝຸ່ງຂ້າທັ້ງຫຼາຍ ເພື່ອວ່າຈັກເອົາເຈົ້າກູເປັນທີ່ເພິ່ງ
ກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງຂານວ່າເອີ້ງ ແລ້ວ ຄັນວ່າລູກແລເມັ່ງແຫ່ງ
ທ່ານມີໃຈເຫຼື້ອມໃສກັບດອມເຮົາແທ້ດັ່ງນັ້ນ ເຮົາກໍຈັກລ້ຽງໄວ້ ເພື່ອໃຫ້ເປັນກຳລັ້ງ
ລືພົນໝູ່ຊຸມແຫ່ງເຮົາແລ ທ່ານທັ້ງຫຼາຍບາໄດ້ປ້ານກົວວ່າເຮົາພຣະອົງບໍ່ລ້ຽງ
ແລ້ວແລຂ້າເສັ້ງນັ້ນເທີ້ນ ແມ່ນວ່າຄົນໃນເມືອງລ້ຽກກາທັ້ງນວນ ເຂົ້ານາຫາເຮົາ
ກໍດີ ເຮົາກໍຈັກລ້ຽງໄວ້ທຸກຄົນໆ ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງກ່າວເຊີ້ງ
ທ້າວຫຸລລະມານວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກແກ່ພໍ່ ເຈົ້າຈົ່ງເອົານ້ອງເຈົ້າທັ້ງ ๓ ໄປ
ທຸ່ງວຊອກດູຫົນທາງ ບ່ອນນ້ຳຕື້ນນັ້ນ ຕາບຕໍ່ເທົ້າຮອດເມືອງລ້ຽກກາແລ້ວຈຶ່ງຄືນ
ນາກໍພໍ່ເທີ້ນ ສ່ອນດັ່ງຫົນທາງອັນນັ້ນຍັງຈັກມີນ້ຳອັນຕື້ນ ເໝືອນດັ່ງໜ້າສີດຳຣາ
ກ່ຳວ່ານ້ຳນັ້ນລື ຮູ້ວ່ານີ້ບ່ອນເລິກບໍ່ສເມີກັນແລ້ວແລ ມີນ້ຳເລິກທັ້ງນວນນັ້ນຈາ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວທັ້ງ ๔ ອັນມີທ້າວຫຸລລະມານເປັ້ນຕົ້ນ ກໍພ້ອມກັນຂານວ່າໃດໆ
ຄັນວ່າອາຈບາພໍ່ໃຫ້ຕູຂ້າທັ້ງ ๔ ໄປລ່ຳລືງດູແທ້ດັ່ງນັ້ນຕູຂ້າທັ້ງ ๔ ກໍຈັກ
ພ້ອມກັນໄປນັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າທັ້ງ ๔ ຂານຄຳພໍ່ຕົນສັ່ນນັ້ນແລ້ວ ກໍລວດ
ພ້ອມກັນລົງໄປເຖິງແມ່ນ້ຳ ກໍພ້ອມກັນປ້ຳຂວ້ານໄປລອງດູຕາບຕໍ່ເທົ້າເຖິງເມືອງ
ລ້ຽກກາແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນທະບານຄືນມາເຖິງຈ່ຳນັກສານຈອດແຫ່ງທ້າວພຣະລາມ
ແລ້ວ ທ້າວຫຸລລະມານຈຶ່ງບໍ່ມີໃຫວ້ວ່າ ຂ້າແກ່ນະຫາຣາຊເຈົ້າ ໃນເມື່ອເຈົ້າກູ
ມີພຣະຣາຊອາຈບາໃຫ້ຕູຂ້າທັ້ງ ๔ ໄປປ້ຳດູນ້ຳເລິກນ້ຳຕື້ນນັ້ນ ຝຸ່ງຂ້າທັ້ງຫຼາຍ
ກໍພ້ອມກັນໄປປ້ຳດູແຄມຝັ່ງນ້ຳກ້ວັ້ນຕາບຕໍ່ເທົ້າເຖິງເມືອງລ້ຽກກາ ທັ້ງນວນກໍບໍ່ມີນ້ຳ
ບ່ອນເລິກບ່ອນລຶ້ນ ກໍພໍ່ພຽງຫົວເຂົ່າຄົນທັ້ງຫຼາຍ ອັນຍົກຍ່າງໄປຫັ້ນແລ ລວງ
ກວ້າງມີປຣະໝານ ๒ ວາ ທຸ່ງນບ່ອນເປັ້ນຄູຍສວກສູງຂຶ້ນແລ້ວແລຣາບ
ພຽງງາມ ເປັ້ນດັ່ງຄົນທັ້ງຫຼາຍຕົກແຕ່ງແປງເອົານັ້ນແລ ທ່ໍວ່າໃນເມື່ອເຮົາທັ້ງ

ຫຼາບຈັກເອົາລິພິນໃບຫາປ່ຽງຂວ້ານໄປຕາມແຜ່ນຫີນ ອັນເປັນຄູບສວດສູງຂຶ້ນນັ້ນ ສ່ວນດ້ຽງຄົນທ້າວຫຼາບ ອັນບໍ່ມີສູງຂຶ້ນແລ ອິຫ່ຳອິຫ່ຳນັ້ນ ທຸງນບ່ອນເມື່ອຍແຄ່ງ ເມື່ອຍຂາ ດ້ວຍເຫວ່ອັນປ່ຽງນ້ຳທ່ອງທຸງວໄປນັ້ນ ຄົນທ້າວຫຼາບຈັກໄປຈອດເຊົ່າ ໃນທ່ຳໃດນັ້ນເດ ກໍທ່ຳຈັກຫອກຫ່ວຕາຍໃນທ່ຳນັ້ນບໍ່ປ່າຊະແລ ຜິວ່າຕາມດ້ຽງຂ້າຜູ້ລູກ ຄນ໊ງຄູນ໊ນາ ແມ່ນວ່າຄົນອັນປູ່ໃນເມືອງລ້ຽກາຜູ້ດຽວ ນັນກໍບ້ຽງແລບລົ້ນອອກ ເກາະກ່າບຕາງຂ໊ວ ແຕ່ເມືອງລ້ຽກາກໍບ້ຽງມາຣອດມາເຖ໊ງຝ່ຽງນ້ຳກ້ຳພ໊ ສ່ວນດ້ຽງຝູງ ຂ້າອັນເປັນລູກຫຼານແຫ່ງເຈ້ົາກູກໍບ້ຽງມ໊ີພໍ ๔ ຄົນ ເຫດດ້ຽງລ໊ີຈ໊ຽງຈັກແປງຂ໊ວເກາະ ກ່າບໄປຫາເມືອງລ້ຽກາບ່ໄດ້ນັ້ນຈາ ຕູຂ້າທ້ຽ ๔ ພ໊ີນ້ອງຂໍອາສາແປງຂ໊ວໃຫ້ເປັນ ທ່ໍໃໝ່ພິນໃບຫາທຸງວໄປໄດ້ກໍຂ້າເທ໊ີ້ນ ເມ໊ືອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈ໊ຽກລ່າວວ່າ ດູຮາ ເຈ້ົາລູກຮັກແກ່ພໍ່ ສ່ວນດ້ຽງກ໊ຈຈະຈັກແປງຂ໊ວໃຫ້ເປັນທ່ໍທຸງວໄປມານ໊ີ້ກໍເປັນອັນໜັກ ນາກນັກ ເຈ້ົາລູກຮັກທ້ຽ ๔ ຈ໊ຽເອົາພ໊ີຊາຍແຫ່ງເຈ້ົາທ້ຽ ๗ ອັນມ໊ີອ໊ຽຄິດວາຣະບົດ ເປັນລ໊ົ້ນ ໄປຊ່ອຍເຈ້ົາລູກຮັກທ້ຽ ๔ ກໍພໍ່ເທ໊ີ້ນ ເມ໊ືອນັ້ນທ້າວທຸລະນາງຈ໊ຽກລ່າວ ວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົາສ່ວນດ້ຽງກ໊ຈຈະກຳເບ໊ືອງນັ້ນກໍເປັນ ອັນນ້ອຍອັນເບົາເໝ໊ືອນດ້ຽ ເດັກນ້ອຍຫ໊ົ ນໜາກ່ຽວ່າງໃນບ້ານນັ້ນແລປ່າຟ້າວໃຫ້ຮ້ອນເຄ໊ືອງພ໊ີເປັນເຈ້ົາທ້ຽ๗ອັນ ເປັນລູກເຈ້ົາພໍ່ແມ່ນັ້ນເທ໊ີ້ນ ຈ໊ຽໄວ້ເປັນໜັກແກ່ຂ້າທ້ຽຫຼາບ ฆ–๔ ພ໊ີນ້ອງອັນເປັນ ລູກທ່ຽງບ່ມ໊ີພໍ່ນ໊ ຈັກສ້ຽງແປງໄປຕາມແຕ່ນັນແລ້ວນັ້ນເທ໊ີ້ນ ຄົນວ່າທ້າວທຸລະ ນາງກລ່າວວ່າດ້ຽງນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ຽ ๔ ພຣະອ໊ຽຈ໊ຽພ້ອມກັນໄປຄ໊ຶກຖອດເອົາໄມ້ ບາງ ອັນມ໊ີລຳອັນໃຫ່ງແລຍາວນາກນັກ ເຈ້ົາທ້ຽ ๔ ຈ໊ຽເອົາມາສັກໃຫ້ເປັນຫ໊ົກ ເປັນເສົາໂຄນໃຫ້ແກ່ນໃຫ້ແຫນ້ນ ວ່າດ້ຽງນັ້ນແລດ້ວຍແທ້ຫ໊ົກເສົາໂຄນອັນນັ້ນກໍບ່ໍແກ່ນ ບ່ໍແຫນ້ນ ທ້າວຄວັນເທ້ົາຟ້າແລທ້າວຊາຕາພຣະບາແລທ້າວກັລະຫາພຣະບາ ຈ໊ຽໄປບ່ໍເອົາໄ່ງ່ນຫີນມາຕອກ ປາຍເສົາໂຄນລ໊ຽງເມ໊ືອພ໊ືນ ເພ໊ືອໃຫ້ມັນແຫນ້ນດ໊ີທັ້ນແລ ເມ໊ືອນັ້ນທ້າວທຸລະນາງ ກໍບ່ໍໄປເອົາວັ໊ຖຸອັນໃດອັນນ໊ຶ່ງມາຕອກ ກໍທ່ໍເອົາໜ້າຜາກແຫ່ງຕົນຕອກຫ໊ົກອັນນັ້ນ ດ້ຽຈົບໆເໝ໊ືອນດ້ຽຄົນທ້ຽຫຼາບຕອກຫ໊ົກຕອກຫຸ໋ ໃຫ້ເປັນກ້ອນເສົ້ານ໊ຶ່ງເຂ້ົ້ານ໊ຶ່ງ

ນັ້ນແລເທວ ດັ່ງນັ້ນໜ້າພາກລິ່ງທັ່ງຫຼາຍຈຶ່ງຫັກເປັນຄຳມ່ຳເທົ້າກາລະບັດນີ້ແລໃນ
ເມື່ອເຈົ້າທັ່ງ ๔ ໄປເອົາໄມ້ມາຕອກເປັນ ຫຼັກເສົາດ້ວຍອັນລຳດັບລຸງນກັນໄປ
ໃນສອງຕາບຂ້າງຫົນທາງແຕ່ຝັ່ງນ້ຳກ້ຳນີ້ ຕາບຕໍ່ເທົ້າເຖິງເມື່ອງລັງກາເຈົ້າທັ່ງ ๔
ພີ່ນ້ອງຈຶ່ງໄປຂົນເອົາຫີນມາຖົ່ມໃສ່ໃນຫວ່າງເສົາໂຄນອັນນັ້ນ ເປັນອັນຫຼາຍເທົ່ອ
ຫຼາຍທີ່ມາກນັກ ຕາບຕໍ່ເທົ້າເຖິງເມື່ອງລັງກາພຸ້ນກໍແລ້ວບໍ່ຣະບວນໃນ ๗ ວັນຄົ້ນ
ມາຫຼ່ຽງຫັ່ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານລູກສາວພຣະຍານາກ ๔ ຄົນ ຜູ້ນ້ຽງຊື່ວ່າ ນາງ
ມັສສາ ຜູ້ນ້ຽງຊື່ວ່ານາງ [๑]ຈັນປາດອກແກ້ວ ຜູ້ນ້ຽງຊື່ວ່ານາງຜ່ານແຜ້ວດອກຄຳ ຜູ້
ນ້ຽງຊື່ວ່ານາງຄຳຕັນອຸ່ນຫ້ຽ ສ່ວນດັ່ງນາງທັ່ງ ๔ ຄົນນັ້ນອັນເປັນລູກສາວພຣະຍາ
ປັຕຕະຫຼົມອັນປູ່ໃນ:ນ້ຳທົ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງນາງທັ່ງ ๔ ຄົນນັ້ນ ກໍພາ
ປຣະຣິວານແຫ່ງຕົນອອກມາແອ່ວຫຼິ້ນໃນແມ່ນ້ຳທົ່ນັ້ນ ກໍຈຶ່ງມາພົບມາຈວບຂົວ
ຫີນອັນເຈົ້າທັ່ງ ๔ ພີ່ນ້ອງສ້າງຂວ້ານແມ່ນ້ຳ ເກາະກ່າຍໄປເມື່ອງລັງການັ້ນ
ນາງທັ່ງ ๔ ຈຶ່ງໃຫ້ປຣະຣິວານແຫ່ງຕົນ ນ້ຳງເພຂົວຫີນອັນນັ້ນເສັ່ງ ມີປຣະ
ໝານໃບດຊະນະນ້ຽງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານກັບທັ່ງທ້າວ ๗ ພີ່ນ້ອງ
ເອົາຫີນມາຄູນຕິດຕໍ່ກັນໄປເຖິງເມື່ອງລັງກາແລ້ວ ກໍລວດພາກັນຫຼົບຄືນມາກໍຈຶ່ງ
ເຫັນຂົວຫີນເພພ້ຽງເສັ່ງມີປຣະໝານໃບດຊະນະນ້ຽງແລ້ວ ເຈົ້າທັ່ງ ๔ ກໍຊ້ຳໄປຂົນ
ເອົາຫີນມາຄູນຂຶ້ນໃຫ້ດີງາມແລ້ວນາງທັ່ງ ๔ ກໍຊ້ຳໃຫ້ປຣະຣິວານແຫ່ງຕົນນ້ຳງ
ເພເສັ່ງເຖິງສອງທີ່ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ່ງ ๔ ພີ່ນ້ອງກໍເຫັນຂົວອັນນັ້ນເພພ້ຽງ
ເປັນອັນຫຼາຍເທົ່ອຫຼາຍທີ່ມາກນັກສັນນັ້ນ ເຈົ້າທັ່ງ ๔ ຈຶ່ງພ້ອມກັນດຳມຸດລົ່ງ
ໃນນ້ຳທົ່ນັ້ນ ກໍຈຶ່ງເຫັນນາງທັ່ງ ๔ ເອົາປຣະຣິວານແຫ່ງຕົນນ້ຳງເພຂົວອັນນັ້ນ
ບ່ຂາດເຈົ້າຈຶ່ງຖາມວ່າ ດູຣານາງເຮີ່ຍ ພີ່ນ້ຶ່ງຄົນທ່ຽວທາງຫຼາຍຂວບ ເຫດດັ່ງລີ
ເຈົ້ານາງທັ່ງ ๔ ຈຶ່ງມານ້ຳງຂົວອັນເຮົາພີ່ໄດ້ສ້າງແປງເປັນອັນຍາກນ້ຽງນັກນັ້ນ
ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງທັ່ງ ๔ ອັນນີ ນາງມັສສາ ເປັນຕົ້ນ ຈຶ່ງພ້ອມກັນຂານວ່າ
ຂ້າແກ່ເຈົ້າອ້ຽບເຮີ່ຍ ຂ້ານ້ອມາແຕ່ເມື່ອງແມ່ໝ້ຽບໃຫ້ຫາຜົວກໍຈຶ່ງມາເພຂົວແປ່
ນ້ຳງ ເພື່ອວ່າປ້ານພຣະບຸນກວ້ຳງບ່ລ່ຽງມາ ບັດນີ້ພຣະສຸດຊາມາຣອດເຈົ້າຈຶ່ງຊົ່ມ
ນ້ອງແກ້ວຕາມໃຈກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານຈຶ່ງກ່ລ່າວວ່າ ດູຣາເຈົ້າ

---

๑ ຄວນຂຽນ ຈຳປາ

บาງเรีย ພ້ມ້ຄົນທງວທາງຫຼາຍຂວບ ກ໋ຈົ່ງມາຈວບເຈ້ົາຄ່ຳພາຂ໋ໃຫ້ເຈ້ົາກູນາ ຕ້ົ້ງຕ່ ພ້ຈັກຂ໋ເຂ້ົ້າຫ່ໍຂອງແພ ພ້ຈັກຂ໋ໝາກແຕ ງຫົວແພ ພ້ຈັກຂ໋ນ້ົ້ຳເຕ້ົ້າແລ້ ດອມບາງ ໃຫ້ ພຣະຈອມປາງ ໃຜດອ້ ນຍ ບາ ໄດ້ ບົກ ຍ ່ າ ງ ຍ ້ ນ ຍ ໜ ີ ໄ ປ ແ ດ ່ ເ ນ ີ ເ ມ ື ່ ອ ນ ້ ັ ້ ນ ບ າ ງ ທ ້ ັ ງ ๔ ຈ ົ ່ ງ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ກ ล ่ า ວ ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า อ ้ า ย เ ร ี ย บ ้ อ ง ้ ั ว ้ ั ว ้ ั ว

ບອກແກ່ລູກແຫ່ງຕົນສັນນີ້ແລ້ວ ທ້າວທັງ ๔ ກໍພ້ອມກັນຈຳນຳໄວ້ຍັງຊີ້ພໍ່ແຫ່ງ
ຕົນບໍ່ລືມຈັກເທື່ອຫັ້ນແລ ໃນເມື່ອນາງທັງ ๔ ໜີເມື້ອແລ້ວ ທ້າວທຸລະນາງ
ກັບທັງທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າ ແລທ້າວຊາຕາພຣະບາ ກັບທັງທ້າວກັລລະຫາພຣະ
ບາ ກໍພ້ອມກັນອອກມາຈາກແມ່ນ້ຳແລ້ວ ກໍຊ້ຳພ້ອມກັນໄປຫອບອຸ້ມເອົາໄວ່ນຫິນ
ນາຕິດຕໍ່ແຕ່ງແປງຂົວບ່ອນນາງທັງ ๔ ເພບໍຣະບວນແລ້ວ ທ້າວທັງ ๔ ກໍ
ລວມພ້ອມກັນທະບານຄືນເມື້ອເຖິງສຳນັກສານຈອດແຫ່ງທ້າວພຣະລານ ບໍ່ນິນານ
ຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວພຣະລານກໍເຫັນລູກແຫ່ງຕົນທັງ ๔ ນາຣອດນາເຖິງແລ້ວ
ເຈົ້າຈຶ່ງຖາມວ່າ ດູຮາເຈົ້າລູກຮັກແກ່ພໍ່ ໃນເມື້ອເຈົ້າລູກຮັກໄປແຕ່ງແປງຫົນ
ທາງນັ້ນ ບໍຣະບວນແລ້ວລືຮູ້ວ່າຍັງໄປ່ແລ້ວກໍພໍ່ຈາ ເມື້ອນັ້ນທ້າວທຸລະນາງຈຶ່ງ
ຂານວ່າຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າ ສ່ວນດັ່ງຫົນທາງທັງນວນກໍຫາກບໍຣະບວນແລ້ວກໍຂ້າ
ແລ ບັດນີ້ຂ້າຜູ້ລູກກໍຈັກອັງເຊີນພໍ່ເປັນເຈົ້າສຣະເດັດໄປກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື້ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລານຈຶ່ງຂານວ່າເອີ໋ງ ທ່ານທັງ ๔ ອັນເປັນລູກຮັກພໍ່ ຈົ່ງໄປເປັນຫົວໜ້າ
ກໍພໍ່ເທີ້ນ ເມື້ອນັ້ນທ້າວທັງ ๔ ອັນມີທ້າວທຸລະນາງ ເປັນຕົ້ນກໍເອົາລີພົນໃບ
ທາໄຫ້ຫ້ຽງໄປເປັນຫົວໜ້າຕາມຂົວອັນນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນເຈົ້າກຸມນາງທັງ ๗
ອັນມີອົງຄົດວາຣະບົດເປັນຕົ້ນ ກໍເອົາລີພົນໃບທາໄປຕາມຫ້ຽງນ້ອງແຫ່ງຕົນຫັ້ນ
ແລ ຖັດນັ້ນທ້າວພຣະລັກແລທ້າວພຣະລີຈັນ ກໍເອົາລີພົນໃບທາ ໄປຕາມຫ້ຽງ
ລູກແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ຖັດນັ້ນທ້າວພິກພີແລທ້າວອິທທະຊິກັບທັງທ້າວເຊຸດຕະ
ກຸມນາງກໍເອົາລູກແລເນັ່ງແຫ່ງຕົນໄປຕາມຫ້ຽງທ້າວພຣະລັກຫັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລານຈຶ່ງໃຫ້ນາງແພງສີແລນາງກົ໋ວຕະຣາດ ຂຶ້ນຂົ່ວມ້ານະນີ້ກາບແລ້ວເຈົ້າ
ກໍລວດຂຶ້ນຂົ່ວມ້າກັບຄອມນາງແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນໄຫ້ຫ້ຽງໄປຕາມຂົວອັນນັ້ນຫັ້ນແລ
ເມື້ອນັ້ນທ້າວພຣະລານກັບທັງພຣະບາຄຸດອັນເປັນຊະຫາຍແຫ່ງຕົນ ກໍພ້ອມກັນ
ເອົາລີພົນມະຫົລລະໃບທາ ໄປຕາມຂົວຊະພາງອັນທ້າວທັງ ๔ ພົ້ນ້ອງແຕ່ງແປງ
ດ້ວຍລຳດັບຫ້ຽງວັນຫ້ຽງຄືນນຶ່ນນາງໄດ້ ๔ ເດືອນແລ້ວ ກໍລວດພ້ອມກັນໄປຮອດໄປ
ເຖິງແຄມຝັ່ງກ້ຳໜ້າ ອັນເປັນເກາະດອນເມື້ອງລ້ງກາແລ້ວ ທ້າວພຣະລານຈຶ່ງເອົາ
ລີພົນໃບທາຂຶ້ນໄປພົ້ນຝັ່ງນ້ຳແລ້ວ ກໍລວດພ້ອມກັນໄປເຊົາຢູ່ທີ່ຈົ່ມໃກ້ເມື້ອງລ້ງກາ
ນີປຣະໜານພັນວາ ໃນທິສສະກ້ຳຕາວັນຕົກ ແຄມຝັ່ງນ້ຳມະຫາສມຸດຫັ້ນແລ ເມື້ອ

ນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຈຳນັກສານຈອດ ๓ ຫ້ຽ ຄືວ່າຫ້ຽນົ່ງໃຫ້
ເປັນທີ່ປູ່ແທ່ງທ້າວພຣະລັກພຣະລາມ ແລທ້າວພຣະລີຈັນກັບທ້ງພຣະບາຄຸ
ປູ່ທັ້ນແລ ຫ້ຽນົ່ງໄວ້ໃຫ້ເຈ້ົາກຸມມານທ້ງ ๑๒ ຄົນ ອັນນີ້ທ້າວຫຸລລະມານເປັນ
ຕົ້ນ ກໍພ້ອມກັນປູ່ໃນທີ່ນັ້ນທັ້ນແລ ຫ້ຽນົ່ງໄວ້ໃຫ້ທ້າວພິກພີ່ແລທ້າວອິທທະຊິ
ກັບທ້ງທ້າວເຊຕຕະກຸມມານປູ່ແລ້ວ ເຈ້ົາກໍຊ້ຳນິຣະມິດເປັນຮ້ົ້ອງງ່ຄ້ຳບຄູແວດ
ລ້ອມອ້ອມລີພິນ ມະຫົລລະໂຍທາ ๙ ອັກໂຂເໜນີ ຮອດທຸກກ້ຳທຸກພາຍທ້ັ້ນແລ
ຄັນວ່າຕົກແຕ່ງຮ້ົ້ອງງ່ແລຈຳນັກສານຈອດບໍຣະບວນແລ້ວ ທ້າວພຣະລາມຈົ່ງ
ເຕາະຕ່ອບສາບທະນູສິນອັນມີສ່ງກ້ຳສນັ້ນກ້ອງ ເປັນດ້ັ້ງຟ້ຳຜ່າໂກດເທ້ົ່ອນັ້ນແລ້ວ
ກໍລວດບ່ົ້ງໄປທັ້ນແລ ເມ້ົ່ອນັ້ນປ້ົ້ນສອນຈົ່ງຜັນໄປແວດລ້ອມເມ້ົ່ອງລ້ຳກາ ๗ ຮອບ
ແລ້ວປ້ົ້ນສອນຈົ່ງສຣະເດັດເຂ້ົ້ົ້ໄປສູ່ສຳນັກພຣະບາຣາພພະນາສວນແລ້ວ ປ້ົ້ນ
ສອນຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣາພຣະບາໃຈບຜູ້ຖ່ອຍຮ້ົ້ອຍ ບັດນ້ີ້ທ້າວພຣະລາມກໍເອ້ົ້ົ້ລີພິນ
ມະຫົລລະໂຍທາ ນາຕ້ັ້ງປູ່ໃນທ້ິສສະກ້ຳຕາວັນຕົກອັນມີພຣະກະສັດເສ້ົ້ົ້ກເຈ້ົ້ົ້ແມ່
ທ້ັ້ບໃຫ່ງ ๑๓ ພຣະອົ້ົ້ງ ອັນມີລີພິນມະຫົລລະໂຍທາໄດ້ ๙ ອັກໂຂເໜນີ ເພ້ົ່ອ
ວ່າຕ້ັ້ງບຸນຫ້ວາງກັບດອມທ່ານໃນທ້ິນ້ີ້ແລ ຄັນວ່າທ່ານເປັນຄົນນອງຄົນເທ້ົ່ຍ ບໍ່ເປັນ
ຜູ້ຊ່ວຍແທ້ດ້ັ້ງນ້ັ້ນ ທ່ານຈົ່ງເອ້ົ້ົ້ານ່ວງສ້ົ້ົ້ດາໄປສ້ົ້ົ້ງໃຫ້ທ້າວພຣະລາມເສ້ັ້ງເທ້ົ່ນ ຄັນວ່າ
ທ່ານມ້ີ້ແກ້ວຫ່ານກຳລ້ງແກ່ກ້າ ເປັນຜູ້ຊ່ວຍເໜ້ົ່ອນດ້ັ້ງທ່ານທ້ັ້ງຫ້ຽ່ານແທ້ດ້ັ້ງນ້ັ້ນ
ທ່ານຈົ່ງອອກໄປຫ້ຽ່ນຊ້ົ້ນມ່ວນກັບດອມທ້າວພຣະລາມທ້ັ້ນນ້ັ້ນເທ້ົ່ນ ເມ້ົ່ອນ້ັ້ນພຣະບາ
ຣາພພະນາສວນ ຈົ່ງຂ່ານປ້ົ້ນສອນວ່າ ດູຣາປ້ົ້ນສອນເຣ້ັ້ຍ ທ່ານຈົ່ງໄປບອກ
ແກ່ທ້າວພຣະລາມອັນເປັນນ້ອງຊ່ວຍເມ້ັ້ງແຫ່ງເຮົ່ານ້ັ້ນ ເຮົ່າພຣະອົ້ົ້ງມ້ີ້ແກ້ວຫ່ານ
ກຳລ້ງເປັນຜູ້ຊ່ວຍດ້ົ້ງາມຈ້ັ້ບດ້ີ ເຮົ່ານ້ັ້ນບ່ົ້ນໄດ້ສ້ົ້ົ້ດາໄປໃຫ້ແກ່ທ້າວພຣະລາມແລ້ວ
ແລເຮົ່າຈ້ັ້ກຕ້ັ້ດຄ້ັ້ນກ້ົ້ນນ້ັ້ນກ້ັ້ບເຂ້ົ້ົ້ານ້ົ້ົ້ງ ວ່າດ້ັ້ງນ້ັ້ນເນ ຄັນວ່າພຣະບາຣາພພະນາ
ສວນກລ່າວສ້ັ້ນນ້ັ້ນແລ້ວ ປ້ົ້ນສອນກໍລວດຊຸະເດັດຄ້ົ້ນເມ້ົ່ອຄອບທ້າວພຣະລາມ ໂດຍ
ດ້ັ້ງພຣະບາຣາພພະນາສວນກລ່າວດ້ັ້ງນ້ັ້ນທຸກສ້ົ້ົ້ງທຸກອັນທ້ັ້ນແລ ເມ້ົ່ອນ້ັ້ນພຣະບາ
ຣາພພະນາສວນໄດ້ຍ້ົ້ນປ້ົ້ນສອນບອກປຣະວຸຕ້ິຂ່າວສ່ານວ່າທ້າວພຣະລາມ ເອ້ົ້ົ້ານ
ລີພິນມະຫົລລະໂຍທາມ່ານຣອດມາເຖ້ົ້ົ້ງແລ້ວສ້ັ້ນນ້ັ້ນ ເຈ້ົ້ານ້ົ້ົ້ງຈົ່ງບອກໃຫ້ພວກນ້ອຍວ່າ
ດູຣາທ່ານພວກນ້ອຍ ທ່ານຈົ່ງໄປເອ້ົ້ົ້ານ່ວງສ້ົ້ົ້ດາມາໄວ້ໃນພ່ານ້ົ້ົ້ງທ້ັ້ນ

"ถังว่าเราบ่ไปเอางางมาไว้ในผาสาดหื้นี้ทั้งแล"๑ ถังว่าพวกบ้อยไปรอดไปเถิงแล้ว มังจิ่งบ่มีใหว้างสีดาว่า เทอะข้าแก่พระราชเทวีเป็นเจ้าบักนี้ท้าวพระลามอันเป็นผัวแห่งเจ้างาง กำเอาลีพิบมะหิลละโยหามารอดแล้ว พระยารามพะงาสวน จิ่งใช้ผู้ข้ามาเอาเจ้าภูเข้าเมือเมือๆ เพื่อว่าป้างกิวท้าวพระลามมาลักเอาเจ้างางหนีเสังกำข้าแล เมือนั้นงางสีดาได้ยินพวกบ้อยกล่าวว่า ท้าวพระลามเอาลีพิบมะหิลละโยหา มารอดแล้ว ว่าดังนั้นงางกมีใจอันชุ่มชื่นยินดีมากนักแล้ว งางจิ่งฮางว่าเอิ๊งว่าดังนั้นแล้ว งางกำลิ่งจากผาสาดเมือพ้อมใหพวกบ้อยหั้นแล เมือนั้นงางสาวใช้กำเหันงางสีดาลิ่งจากผาสาดหนี ไปดังนั้น งางทั่งสองกำลวดลิ่งจากผาสาดไปตามหลังงางสีดาไปบ่มีนาง กำไปรอดไปเถิงพระยารามพะงาสวงหั้นแล เมือนั้นพระยารามพะงาสวน ใหันางสีดาไปปู่กับดอมงางจันทาราชเทวีหั้นแล เมือนั้นพระยารามพะงาสวนจิ่งกล่าวเชิ่งพระยาจันว่า ดูราพระยาจัน บักนี้ท้าวพระลามกำมารอดสันนี้ ท่านจิ่งไปลองสาตตะสิงแห่งท่านดูเทิ้น เมือนั้นพระยาจันจิ่งฮางว่า โดยๆ ว่าดังนั้นแล้วเจ้าจิ่งใหันพวกบ้อยเอาปวกก้วยมาใหันแก่ตินท่อนบึ่งแล้ว เจ้าจิ่งบีระมิดท่อนปวก(ก้วย)อันนั้นแล้ว กำลวดบังเกิดเป็นเหมือนดังรูบงางสีดาตายแล้ว กำใหันถินทั่งหลายหามเอาท่อนปวกอันนั้น ป่าวเตินไปทั่วทุกแห่งทุกพาย ด้วยคำว่าดูราเจ้าทั่งหลายเริบ งางสีดาได้ยินข่าวว่าท้าวพระลามเอาลีพิบมะหิลละโยหามารอด มาเถิงแล้ว งางกมีใจมักใคร่ปากไปหาผัวมากนักพระยารามพะงาสวนกำบ่ใหันไป งางกำลวดกั้นใจตายเสังแล้ว เจ้าจิ่งใหันเราเอางางสีดาไปโหูน้ำเสังนี้แล้วเจ้าท้าวหลายเริบ ว่าดังนั้นแล้ว ถินทั่งหลายกำหามเอาท่อนปวกไปรอดแถมน้ำ เอากำลวดเอาท่อนปวกรูบงางสีดาอันนั้นไปโหูน้ำเสังหั้นแล เมือนั้นส่วนดังท่อนปวกรูบอันนั้น กำลวดโหูไปตามกระแสแม่น้ำสมุดหื้นั้น กำลวดโหูไปค้างปู่ในหางท่าอันลีพิบมะ

---

๑ ปะโยกนี้บ่มีความหมายพางำ ในลางจางก่ำและในลางวัดหมอางบอนอุงตกกับ ถวนเป็น "ถังว่าเราบ่ไปเอางางมาไว้ในผาสาดหื้นี้ ท้าวพระลามจักมาลักเอางางหนีเสังแท้หั้นแล"

ทิลละโยหา แห่งท้าวพระลามไปตักน้ำทั้งแล เมื่อนั้นโหพวกน้อยแห่งท้าวพระลามก็พากันลงไปทางท่าเพื่อว่าจักอาบน้ำด้วยนั้น ก็จึ่งเห็นท่อนปวกรูบนางสีดาอันโทฐน้ำมาถ้างปู่ที่นั้น เขาก็พ้อมกันไปล่ำลึงดูท่อนปวกอันนั้นแล้ว พวกน้อยทั้งสองจึ่งจากันว่า ดูธาเจ้าเธีย ชากผีบุคลละผู้ใดโทฐมาถ้างทางท่าที่นี้นั้นจา ว่าดั่งนั้นแล้วพวกน้อยทั้งสองจึ่งพ้อมกันถืบเมื่อเถิงจำนักสามจอดแล้ว พวกน้อยทั้งสองจึ่งพ้อมกันโหว้ท้าวพระลามว่า เหวอะข้าแก่มะหาราชเจ้า ผู้ข้าก็ไปอาบน้ำในทางท่าที่นั้น ก็เห็นชากผีบุคลละผู้ใดโทฐมาถ้างในท่าที่นั้น เป็นสั่งเวก[๑] มากนัก บ่อาดจักอาบน้ำแลกินน้ำได้แล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งกล่าวว่า ดูธาพวกน้อยทั้งสอง ท่านจึ่งไปบอกโห้ท้าวทุลละมานแลท้าวถวันเท้าฟ้า ไปเอาขอนผีอันนั้นไปถิ่มเสังโกบพลันเท้าวันเท็บ เมื่อนั้นพวกน้อยได้ยินท้าวพระลามมีพระราชอาจยาใส่หัวผู้ข้ามาว่าโห้เจ้าภูทั้งสอง ถือว่าท้าวทุลละมานแลท้าวถวันเท้าฟ้าโห้ไปเอาชากผีอันนั้นไปถิ่มเสังที่อื่นพุ้นว่าดั่งนั้น ก่ข้าแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมานกับทั้งท้าวถวันเท้าฟ้า จึ่งพ้อมกันว่าเอิ๊ง ว่าดั่งนั้นแล้วเจ้าทั้งสองจึ่งพ้อมกันลงไปเถิงทางท่าที่นั้นแล้ว เจ้าทั้งสองจึ่งพ้อมกันไปล่ำลึงดูชากผีอันนั้น เพื่อว่าจักเอาไปถิ่มเสังสันนั้น เจ้าทั้งสองจึ่งพ้อมกันปั้นพิกดูขอนผีอันนั้นแล้วจึ่งกล่าวเชิ่งกันว่า ดูธาเจ้าเธีย ส่วนดั่งชากผีอันนี้ก็มาถือชากผีนางสีดาเด รอยว่านางสีดาตายแล้ว เอิ่งจึ่งเอาโทฐน้ำมาโห้เราธู้แจ้งแล้วแล เห็นถืบเมื่อเสังบ่ป่าชะแล ก็ท่อนราทั้งสองเอาชากผีอันนี้ไปถวายแก่ท้าวพระลามล่ำลึงดูก่อนเท็บ ว่าดั่งนั้นแล้วเจ้าทั้งสองก็หามเอาชากผีอันนั้นขึ้นเมื่อเถิงจำนักสามจอดพุ้นก็มีแล เมื่อนั้นถืบทั้งทูายก็ลึงแลเหันท้าวทุลละมานแลท้าวถวันเท้าฟ้า หามเอาขอนผีอันนั้นเมื่อนั้นเอิ่งจึ่งถามว่า ข้าแก่เจ้าทั้งสองเป็นดั่งลี เจ้าภูจึ่งหามเอาขอนผีขึ้นมานั้นก่ข้าจา เมื่อนั้นท้าวทุลละมานจึ่งขานว่า ดูธาท่านทั้ง

---

๑ สั่งเวก ถวนเป็น สั่งเวด
ใบลานจานก่ำยุน "สั่งเวก" ถืกัน ผูก ๒ มัด ๔ หน้า ๔๑

ຫຼາບເຮິບ ສ່ວນດ້ຳຂອນຜີອັນນັ້ນ ກໍມາຄືຊາກຜີນາງສີດາມາກນັກ ເພື່ອທ້າວສອງຈົ່ງ
ໄດ້ເອົາຂຶ້ນມາໃຫ້ຄົນທ້ຳຫຼາບແລທ້າວພຣະລາມລ່ຳລືງດູ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຫັນເປັນແຈ້ງ
ຊູ່ຄົນນັ້ນແລ ວ່າດ້ຳງນັ້ນແລ້ວເຈົ້າທ້າວສອງກໍຫາມຊາກຜີອັນນັ້ນ ເຂົ້າໄປເຖິງກາງ
ຂ່ວາງຈຳນັກ (ແລ້ວເຈົ້າກໍລວດບອກໝໍ່ແຫ່ງຕົນລ່ຳລືງດູທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າກໍ
ເຫັນຮູບນັ້ນເໝືອນດ້ຳນາງສີດາຕາຍແທ້ທັ້ນແລ ແຕ່ນັ້ນທ້າວເຊຕຕະກຸມນາງ
ຈົ່ງບໍ່ໃຫ້ທ້າວພຣະລາມວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ນະຫາຣາຊເຈົ້າ ຕາມດ້ຳຂ້າຄົນ[1]
ດູນີ້ ຂ້າວ່າແມ່ນຮູບບໍ່ສົງໃສຊະແລ ເທດວ່ານີ)[1] ເສນາຜູ້ນ້ຳ ຊື່ວ່າພຣະບາຈັນ
ອັນນີ້ຣະນຶດທ່ອນປວກກ້ວຍໃຫ້ເປັນຮູບນາງສີດາກໍເປັນໃຫ້ ຄືຮູບບຸຄລະຜູ້ໃດກໍເປັນ
ທັ້ນແລ ຖັດນັ້ນບ້ຳນີເສນາຜູ້ນ້ຳຊື່ວ່າພຣະບາເມືອງກາງ ອັນໄດ້ຮຽນເອົາສາຕຕະສິນ
ອັນໄດ້ສິບໃສ່ຕົ້ນໄມ້ເກີດເປັນ ເພື່ອໃຫ້ໄປຂົບຕອກຂ້າເສິກສັຕຕູໃຫ້ດັບໃຫ້ມອດ
ຕາບໄປແທ້ດີຫຼີ ແລ ຖັດນັ້ນບ້ຳນີເສນາຜູ້ນ້ຳຊື່ວ່າພຣະບາເມືອງຊ້າຍ ອັນໄດ້ເອົາ
ຄາຖາອັນສິບເສກໃສ່ໄວ້ນຫິນ ໃຫ້ເປັນຮົ້ວວົງແຫ່ງຕົນບໍ່ໃຫ້ຂ້າເສິກສັຕຕູມາກະທຳ
ຮ້າຍໄດ້ນັ້ນແທ້ດີຫຼີ ແລ ບ້ຳນີເສນາຜູ້ນ້ຳຊື່ວ່າຂຸນຊິວຫາ ອັນໄດ້ຮຽນເອົາຄາຖາອັນ
ໄດ້ສິບໃສ່ລົ້ນຄາງແຫ່ງຕົນໃຫ້ໃຫ່ງແລຍາວ ເພື່ອໃຫ້ເກາະກ່ຳບຕາງຂົວອັນນັ້ນຕາຍ
ເສັ້ງແວ່ວັນວານນີ້ແທ້ດີຫຼີ ແລ ສ່ວນດ້ຳເສນາທ້ຳຫຼາບຝູງນີ້ເປັນຄົນດີພຣະບາໝໍ່
ແຫ່ງຂ້າ ບັດນີ້ຜູ້ຂ້າກໍຈັກບອກເຈົ້າກູໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງແລ້ວແລ ຈົ່ຈຳນ້ຳໄວ້ເມືອໜ້າກໍຂ້າ
ເທີ້ນ ຄັນວ່າທ້າວເຊຕຕະກຸມນາງກ່ຳວສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວພຣະລາມກໍມີໃຈອັນ
ຊຸ່ມຊື່ນຍິນດີນາກນັກແລ້ວ ກໍລວດພ້ອມກັນເລີກລາເມືອຫາຈຳນັກສາງຈອກທຸກ
ຄົນໆ ແລ້ວ ທ້າວຫຸລລະມານກັບທ້ຳທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າ ກໍເອົາປວກກ້ວຍອັນນັ້ນ
ໄປຖົ້ມໃນນ້ຳແລ້ວກໍລວດຄືນມາສູ່ທີ່ປູ່ແຫ່ງຕົນ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ[2]
ຈົ່ງບອກເຖິ້ນເສນາອາມາດທ້ຳມວນ ໃຫ້ພາກັນອອກໄປຣົບເລວປ່າຊ້າປ່ານາງເທົ້າ
ວັນເທົ້ນວ່າດ້ຳງນັ້ນ ພຣະບາເມືອງຊ້າຍຈົ່ງຕົກແຕ່ງຫ້ຳງຄາເມັ້ອຕົນດີແລ້ວນັ່ງກ່
ເອົາລືພິນມະຫິລະໂຍທາອັກໂຂເພນີ ນ້ຳມາໂຮມກັນແລ້ວນັ່ງຈົ່ງຂຶ້ນຂົ່ຊ້ຳງ

---

๑ ໃນໃບລານບ້ານນາຊອນ ແລະຈານກ່ຳຂຸນຕົກ ແຕ່ວ່າໃບລານຈານກ່ຳຂຸນຕົ້ມໃສ່ດ້ຳໃນ
ວົງເລັບຂ້ຳງເທິງນີ້ ຈົ່ງໄດ້ຄວາມດີ ຫຼກ ປ ມັດ ๔ ໜ້ຳ ๔๖

๒ ຈົບຫຼກ ປ ມັດ ๔

ອອກໄປເປັນຫົວໜ້າແລ້ວ ລີພົນມະຫົລລະໂຍທາຈົ່ງໂຫ ຫ້ ງ ໄປຕາມຫ ້ ງເປັນອັນ
ມືດມົນອົນທະການນາກນັກຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຂຸນເມືອງຊ້າບເອົາໄໝ່ພົນໂຍທາໄປ
ເຖິງທ່ຳກາງທົ່ງນາະແລ້ວ ມັນຈົ່ງຍິງສິນາດນ້ຳນອກແລະໜ້າໄມ້ປ໊ືນໄຟໄປຫາກ່ຳ
ລ້ ງ ລີພົນທ້າວພຣະລານ ເປັນດ່ ້ ງຝົນຕົກເດືອນ ๙ ນັ້ນແລ້ວ ແລໂຫຫົວໂທ່ຮ້ອງ
ນາກນັກຫັ້ນແລ ເມ ື ່ ອນັ້ນທ້າວພຣະລານກ ໍ ບອກໃຫ້ທ້າວທຸລະນາງວ່າດ ູ ຣາເຈ ົ ້ າ
ທຸລະນາງລູກຮັກພ ່ ໍ ເຈ ົ ້ າຈ ົ ່ ງເອົາລີພົນມະຫົລລະໂຍທາອອກໄປຫ ້ ຽ ບ ຊ ຸ ນ ມ ່ ວ ນ
ກັບດອມຂຸນເສນາໃຫເມ ື ອງລ ້ ງ ກ ໍ ໃຫ ້ ສຸກຕາມໃຈກ ໍ ພ ່ ໍ ເທ ີ ້ ນ ເມ ື ່ ອນັ້ນທ ້ າ ວ ທ ຸ ລ ະ
ນາງຈ ົ ່ ງ ຂ ານຄ ໍ ານ ໍ ່ ແຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ວ ່ າ ໂ ດ ຍ ໆ ວ ່ າ ດ ່ ້ ງ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ຈ ົ ່ ງ ນ ິ ມ ະ ຕ ິ ເ ປ ັ ນ ຊ ້ າ ງ
ເ ມ ື ອ ກ ວ ິ ນ ້ ຳ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ຈ ົ ່ ງ ຂ ຶ ້ ນ ຂ ີ ່ ຊ ້ າ ງ ຕ ິ ວ ນ ັ ້ ນ ອ ອ ກ ຈ າ ກ ວ ົ ງ ໄ ປ ເ ປ ັ ນ ຫ ົ ວ ໜ ້ າ ຫ ັ ້ ນ
ແ ລ ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ລ ີ ພ ົ ນ ມ ะ ຫ ົ ล ละ ໂ ย ท า ท ้ า ว ม ว ล ก ็ ไ ห ้ ร ี บ ห ้ ้ ง ล ้ ง ไ ป ต า ม ห ้ ้ ง อ ั ก ไ ข
ເ ผ ื ่ อ ນ ิ ้ ง ๆ แ ล ้ ว ก ็ ล ว ด พ า กั น ອ ອ ก ไ ป เ ป ั ນ อ ั น มื ด ม ิ น อ ิ น ท ะ ก า ว น า ก น ั ก แ ล ้ ว
ເ จ ้ า ก ็ ไ ป ต ั ้ ง ຢ ู ่ ท ี ่ จ ็ อ ม ไ ก ้ ข ุ น แ ม ่ ท ั บ ພ ຣ ะ ย า เ ม ื อ ง ช ้ า บ ม ี ป ร ะ ม า ณ ๑๐ ว า แ ล ้ ว
ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง จ ็ ไ ห ้ ไ ห ่ พ ล ใ ย ท า ท ้ า ย ว ย ย ิ ง ส ิ น า ด น ้ ำ ม อ ก ห ้ า ไ ม ้ ป ื ้ น ไ ฟ
ไ ป ใ ส ่ ล ี พ ล ใ ย ท า แ ห ่ ง ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ เ ป ั ນ ด ่ ้ ง ฝ ล ต ก ล ล ม เ ม ื อ เ ด ื อ น ๙ น ั ้ น แ ล
ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ ก ็ เ ห ั น ล ี พ ล ใ ย ท า แ ห ่ ง ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง ว ิ ่ ง เ ข ้ า ม า ห า ต ล
ส ั น น ั ้ น ม ั น ก ็ บ อ ก เ ต ล ไ ห ่ พ ล ใ ย ท า แ ห ่ ง ต ล ไ ห ้ ว ิ ่ ง เ ข ้ า เ ถ ิ ง ท ้ า ว ท ุ ล ะ
น า ง บ ่ ม ี น า ง ห ั ้ น แ ล ເ ม ื อ น ั ้ น ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง จ ็ เ อ ิ ้ น ถ า ม ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ ว ่ า ฦ
ธ า ท ่ า น ผ ู ้ เ ป ั น แ ม ่ ท ั บ เ ส ิ ก ส ่ ว น ด ้ ้ ง ช ุ ล า ม น า ม ก อ บ แ ห ่ ง ท ่ า น ร ว ก ช ื ่ อ ส ั น ใ ด น ั ้ น
จ า ເ ม ื อ น ั ้ น ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ จ ็ ข า น ว ่ า ภ ู บ ช ื ่ อ ว ่ า ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ น ั ้ น แ ล ต ล ต ิ ว ม ื ง น ั ้ น
ร ว ก ช ื ่ อ ส ั น ใ ด น ั ้ น จ า ເ ม ื อ น ั ้ น ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง จ ็ ข า น ว ่ า ภ ู บ ช ื ่ อ ว ่ า ท ้ า ว ท ุ ล ะ
น า ง แ ล ภ ู ท ่ ำ ว ้ ้ ง ต ่ ำ ถ ้ า ฟ ั น ค ล ล น ั ้ น แ ล ເ ม ื อ น ั ้ น ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ ไ ด ้ ย ล ท ้ า ว ท ุ ล ะ
น า ง ก ล ่ า ว ส ั น น ั ้ น ม ั น ก ็ ม ี ใ จ ก ้ อ ใ ก ล ใ ก ล ท า ม า ก น ั ก ม ั น จ ็ ไ ส ช ั น ช ้ า ง ฝ า ก ต ิ ย ิ
ย ่ อ ง เ ข ้ า ไ ป ห า ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง ร อ ด แ ล ้ ว ม ั น จ ็ แ ก ่ ว ง ข ่ ช ้ า ง ฝ า ก ต ิ ท ้ า ว
ท ุ ล ะ น า ง บ ่ ม ี น า ง ห ั ้ น แ ล ເ ม ื อ น ั ้ น ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง จ ็ เ ต ั ้ น ข ึ ้ น จ ั บ ป า ย ข ่ ช ้ า ง
ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ ป ู ่ ย ่ อ ย ป ู ่ ง า ก ็ ข ่ ช ้ า ง ต ิ ง ป ู ่ ด ่ ้ ง เ ก ิ า ห ั ้ น แ ล เ ม ื อ
น ั ้ น ข ุ น เ ม ื อ ง ช ้ า บ ก ็ ข ่ ำ เ ง ื อ ก ด า บ ภ า บ ส ิ ก ฟ ั น ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง ห ั ้ น แ ล เ ม ื อ
น ั ้ น ท ้ า ว ท ุ ล ะ น า ง ก ็ ข ่ ำ เ ต ั ้ น ท ะ บ า ง ข ึ ้ น ไ ป จ ั บ ป ู ่ เ ห ื อ ส ั น ด า บ ภ า บ ส ิ ก ข ุ น

ເມືອງຊ້າບປູ່ຄາວນ້ຳ ແລ້ວກໍຊ້ຳເຕັ້ນຄືນມາຂວ້ຳຊ້າງແຫ່ງຕົນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຂຸນ
ເມືອງຊ້າບຊ້ຳຊັກຫອກໃຈກແທງທ້າວຫຸລລະມານ ດ້ວຍຄຳໃສ່ໃຈວ່າໃຫ້ມັນຖືກ
ຫົວໃຈຊອກອອກສັນຫຼ້ງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານຈ້ຳຊ້ຳເຕັ້ນຂຶ້ນໄປຈັບ
ປູ່ເໜືອຄັນຫອກຂຸນເມືອງຊ້າບ ແລ້ວກໍຊ້ຳເຕັ້ນຄືນມາຂວ້ຳຊ້າງແຫ່ງຕົນປູ່ຄືເກົ່າ
ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຂຸນເມືອງຊ້າບ ກໍຊ້ຳແກ່ວງຄ້ອນຕຣະບອງຟາດຕີທ້າວຫຸລລະ
ນາງດ້ວຍຄຳໃສ່ໃຈວ່າ ຈັກໃຫ້ມັນຖືກຫົວແຕກຜົງກຣະຈອນຕາຍໄປບັດດຽວຫັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານ ຈ້ຽບມືຮັບຈັບເອົາຄ້ອນຕຣະບອງອັນນັ້ນໄດ້ແລ້ວ
ທ້າວຫຸລລະມານກໍຊ້ຳແກ່ວງ ຟາດຕີຫົວຂຸນເມືອງຊ້າບມຸ່ນຜົງກຣະຈອນໄປແລ້ວ
ທ້າວຫຸລລະມານກໍຊ້ຳເງື້ອດຄ້ອນຟາດ ๒ ທີ ກໍລວດໄປຖືກຫົວຊ້າງແຕກກຣະຈອນ
ຕາຍໄປຫັ້ນແລ ຄັນວ່າຂຸນເມືອງຊ້າບກັບທັງຊ້າງພາບສານຕາຍໄປແລ້ວໄພ່ພົນ
ໂຍທາທ້ຳມວນ ກໍລວດແຕກກຣະຈັດກຣະຈາຍຫັກໂຄບຄືນເມືອເມືອງລ້ຳກາບ
ເສສສລໍແລ້ວ ທ້າວຫຸລລະມານກໍລວດເອົາໄພ່ພົນໂຍທາເຂ້ຳມາສ່ອງໆທ້ຳມວນ
ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນ ກໍເຫັນລີພົນມະຫົລລະໂຍທາຫັກ
ຄືນມາເຖິງຂ່ອງຄຸ້ມແຫ່ງຕົນສັນນັ້ນ ພຣະບາຈ້ຽບຊ້ຳບອກພຣະບາເມືອງຂວາ
ວ່າດູຣາທ່ານເມືອງຂວາ ທ່ານຈ້ຽເອົາລີພົນໂຍທາອອກໄປເອົາຣາຊຸການເຮົາພຣະ
ອົ້ງໃຫ້ໄດ້ນັ້ນເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາເມືອງຂວາ ໄດ້ຍິນພຣະບາຣາພພະນາສວນ
ກ່ລ່າວສັນນັ້ນມັນຈ້ຽບອກໄພ່ພົນໂຍທາມາໂຮມກັນ ແລ້ວມັນຈ້ຽຂຶ້ນຂວ້ຳຊ້າງອອກ
ໄປເປັນຫົວໜ້າແລ້ວໄພ່ພົນໂຍທາທ້ຳມວນ ໄດ້ອັກໂຂເພນີ້ນ້ຳກໍໂຫ້ຫ້ຽງອອກໄປ
ຕາມຫ້ຽງພຣະບາເມືອງຂວາ ກໍລວດໄປເຖິງທ່ຳກາງທ້ຳງນາບໍ່ມີນາງຫັ້ນແລ
ຄັນວ່າພຣະບາເມືອງຂວາ ກັບທັງໄພ່ພົນໂຍທາມາໂຮມກັນແລ້ວ ມັນກໍໄປເຖິງ
ທ່ຳກາງທ້ຳງນາແລ້ວ ມັນຈ້ຽບອກໃຫ້ໄພ່ພົນໂຍທາທ້ຳມວນບ້ຽງໜ້າໄມ້ປ້ຶນໄຜນ້ຳ
ນອກສິນາດໄປໃສ່ວ່ຽງທ້າວພຣະລາມ ເປັນດ່ຳແຜ່ນດິນຂວ້ຳຂວິດລ້ຽບັດດຽວນັ້ນ
ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມ ຈ້ຽກລ່າວເຊີ້ງທ້າວຄວັນເທ້ົາຟ້າລູກຮັກພໍ່ເຈົ້າ
ລູກຮັກຈ້ຽເອົາໄພ່ພົນໂຍທາ ອອກໄປຫ້ຽນຊຸ້ມມ່ວນກັບດອນເສນາໃຫເມືອງລ້ຳກາ
ໃຫ້ສວ່າງເຫ້ົາງນອນກໍພໍ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄວັນເທ້ົາຟ້າຈ້ຽຂານຄຳພໍ່ແຫ່ງຕົນ

ว่าอ้ายแก่พ่อเป้นเจ้า ถืงว่าเจ้าภูมิพระราชยาจขาใส่หัวผู้ข้าว่าให้ไปหื้น
ขุ้นม่วงกับถอนใหเมืองถ้วยนั้น ข้าผู้ลูกกำจักไปแอ่วหื้นจักสบ่อยแล้ว
ข้ากำจักถืงมานั้นแล ถืงว่าเจ้ากล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าจิ่งนิระมิดเป้นช้าง
เผือกตัวน้ำแล้วเจ้าจิ่งขึ้นขี่ช้างออกจากวงๆไปทั้นแล เมื่อนั้นลิพิบมะ
หิลละโยหากำโหหั้งออกไปตามหั้ง ท้าวถวันเห้าฟ้าบ่มีบางหั้นแล
เมื่อนั้นเจ้าจิ่งเอาลิพิบมะหิลละโยหาแห่งถิง หังบเข้าไปตั้งปู่ที่จม
ไก้พระบาเมืองขวามีประหมาน ๑๐ วา แล้วเจ้าจิ่งไห้ไผ่พิบโยหา
หังหายบิงน้ำมอกสีบาก ไปใส่ลิพิบโยหาแห่งพระบาเมืองขวามากนัก
แล้ว ท้าวถวันเห้าฟ้า จิ่งเอ็นถามว่าดูราท่านผู้มีคำรู้อันน้อยท่านนี้ มีชื่
ถ้าลีท่านจิ่งบิกกองทับมาถ่ำเรานี้จา เมื่อนั้นพระบาเมืองขวาจิ่งขานว่า
ดูราท่านผู้เป้นเถ้กน้อยประหมานหั่นแม่นี้ ท่านนี้ชื่ถ้าลีจิ่งเอากำลังลิพิบ
โยหามาต่ำเรานี้จา เรานี้ชื่ว่าพระบาเมืองขวามีธิหิแก่ก้าเราจักตั้งต่ำ
ถ้าอิบเลอนั้นแล เมื่อนั้นท้าวถวันเห้าฟ้าจิ่งขานว่าภูนี้ชื่ว่าท้าวถวันเห้า
ฟ้าลีชาภูจักเอาเผ้งมีงมากุมกอด มีงจักมุดมอดม้วงตายไปแลนา เมื่อ
นั้นพระบาเมืองขวาได้บินเจ้ากล่าวสันนั้น มันจิ่งบ้าเกิดมีไภหาก้อไภก
มากนัก มันจิ่งใสชุนช้างเข้าเถิงท้าวถวันเห้าฟ้าแล้ว มันจิ่งแก่วงอ่ช้าง
ฟากตีบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถวันเห้าฟ้าจิ่งยื่มรับจับเอาอ่ช้าง
แก่วงถิ่มไปติกไกมีประหมานร้อยวาหั้นแล เมื่อนั้นพระบาเมืองขวาจิ่ง
ช้ำเงือกดาบกายสิกฟันบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถวันเห้าฟ้าจิ่งแก่วง
อ่ช้างรับไว้กำลวกไปถึกดาบกายสิก ฉะเดันฟ้างหนีไปไกได้ร้อยวาหั้นแล
เมื่อนั้นพระบาเมืองขวา จิ่งช้ำชักหอก ม ปอกไปใส่เจ้าบ่มีบางหั้นแล
เมื่อนั้นท้าวถวันเห้าฟ้า จิ่งถวายมีรับจับเอาถังหอก ม ปอกดวงนั้นได้
แล้ว เจ้ากำช้ำแก่วงถิ่มไปไกได้ร้อยวาหั้นแล เมื่อนั้นพระบาเมืองขวา
จิ่งช้ำแก่วงถ้องตระบองฟากตีบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถวันเห้าฟ้า

ຈ່ຶງບໍ່ມີຮັບຈັບຄ້ອນຕຣະບອງອັນນັ້ນໄດ້ແລ້ວ ເຈ້ົາຈ່ຶງຊ້ຳນິຣະມິດຟານີໃຫ່ງ່ມີປຣະ
ໝານທໍ່ພູດອບ ແລ້ວເຈ້ົາຈ່ຶງກອບກຳເອົາພຣະບາເມ່ືອງຂວາກັບທັງຊ້ຳງແລ້ວ
ເຈ້ົາຈ່ຶງເອົາມາບີ່ບ່ອງກັບຟານ່ີ ກໍລວດໝຸ່ນຜົງຕາຍໄປທຸກຄົນ ๆ ແລກັບທັງຊ້ຳງ
ນັ້ນແລ ຄັນວ່າພຣະບາເມ່ືອງຂວາຕາຍໄປແລ້ວ ລີພົນມະຫົລລະໂຍທາທັງ່ມວນ
ກໍພ້ອມກັນຫັກໂຄບພ່າຍພັງໜີຄືນເມ່ືອ ແລ້ວທ້ຳວຄວັນເທ້ຳຟ້ຳກໍລວດເອົາລີ
ພົນໂຍທາເຂ້ົາສູ່ວ່ງແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມ່ືອນັ້ນພຣະບາຣາພພະບາສວນຈ່ຶງນ່ີ
ພຣະຣາຊອາຈບາໃສ່ຫົວພຣະບາເມ່ືອງກາງ ແລພຣະບາເມ່ືອງຈັບວ່າດູຣາທ່ານ
ທັ້ງ ๖ ບັດນ່ີ້ພຣະບາເມ່ືອງຂວາ ຊຸນເມ່ືອງຊ້ຳບກໍຕາຍໄປທັ້ງຊ້ຳງແລຄົນໝົດ
ສ້ົງແລ້ວທ່ານທັ້ງ ๖ ຈ່ຶງພາກັນໄປຣົບເລວ ທ້ຳວພຣະລານໃຫ້ໄດ້ຕາມພຣະ
ຣາຊອາຈບາແຫ່ງເຮົານັ້ນເທ້ົ່ນ ເມ່ືອນັ້ນພຣະບາເມ່ືອງຈັບແລພຣະບາເມ່ືອງກາງ
ຈ່ຶງບອກເຕ່ືອນໄພ່ພົນໂຍທານາໂຣມກັນແລ້ວ ເຈ້ົາທັ້ງ ๖ ຈ່ຶງພ້ອມກັນຂ້ຶນຂ່ີ
ຊ້ຳງອອກຈາກເມ່ືອງໄປເປ່ັນຫົວໜ້ຳ ແລ້ວໄພ່ພົນໂຍທາຈ່ຶງໂຫ່ຮ້ອງອອກໄປຕາມ
ຫ້ັງເຈ້ົາທັ້ງ ๖ ແລ້ວ ກໍລວດໄປເຖ່ິງກາງທ່ົງນາບ່ໍ່ນ່ີນານທັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ້ົາທັ້ງ
๖ ໄປຣອດໄປເຖ່ິງທ່ຳກາງທ່ົງນາແລ້ວ ເຈ້ົາທັ້ງ ๖ ຈ່ຶງໄປແອ່ວຫາກຣະດູກພຣະ
ບາເມ່ືອງຂວາແລຊຸນເມ່ືອງຊ້ຳບທັ້ນແລ ເຈ້ົາທັ້ງ ๖ ຈ່ຶງພ້ອມກັນເປ່ົາພົນຄືນມາ
ແລ້ວ ພຣະບາເມ່ືອງຂວາແລຊຸນເມ່ືອງຊ້ຳບ ກໍ່ນ່ີໃຈອັນຊຶມຊຶ້ນບິນດ່ີນາກນັກ
ທັ້ນແລ ເມ່ືອນັ້ນໄພ່ພົນໂຍທາທັ້ງຫ້ຼາຍ ເຫັນພຣະບາທັ້ງ ๖ ຕາຍແລ້ວແລຄືນ
ນາສັ່ນນັ້ນເຂົ້ົາກໍພ້ອມກັນ "ໄຣຫົວ ໂຫຣ້ອງ[๑] ນາກນັກທັ້ນແລ[๖] " ເມ່ືອນັ້ນທ້ຳວ
ພຣະລານຈ່ຶງນ່ີພຣະຣາຊອາຈບາ ຕ່ໍ່ນາງກ່ົຕຕະຣາດວ່າດູຣານາງເຮ່ີຍເຈ້ົາຈ່ຶງໄປ
ບອກເອົາລູກເຈ້ົາທັ້ງ ๖ ຄ່ືທ້ຳວຊາຕາພຣະບາ ແລທ້ຳວກ່ັລລະຫາພຣະບາແລ
ທ້ຳວພຣະລ່ີຈັນທັ້ງ ๔ ຄົນ ຍອກໄປຫ້ຼ ນຊຸ້ນມ່ວນກໍພ່ີເທ້ົ່ນ ເມ່ືອນັ້ນນາງກ່ົຕຕະ
ຣາດ່ຶຈ່ຶງກລ່ຳວວ່ຳ ຂ້ຳແກ່ເຈ້ົາກູຈັກໃຫ້ຜຸ້້ຂ້ຳໄປແທ້ດ້ຳງນັ້ນຜຸ້້ຂ້ຳກໍຈັກໄປນັ້ນແລ
ຄັນວ່ານາງກລ່ຳວດ້ຳງນັ້ນແລ້ວ ນາງຈ່ຶງໄປບອກທ້ຳວພຣະລ່ີຈັນແລລູກຮັກທັ້ງ ๖
ແລ້ວ ເຈ້ົາທັ້ງ ๔ ພຣະອ່ົງກໍພ້ອມກັນຂ້ຶນຂ່ີຊ້ຳງ ແລຄືນແລຕົວແລ້ວທ້ຳວພຣະ

---

๑ ຄວນເປ່ັນ "ໄຣຣ້ົ ໄຣຣ້ອງ"

๖ ໃບລານຈວນກ່ຳຂຸນ "ໂຫຣ້ອງມ່ີສ່ຽງອັນພະລ່ືກສາເພ່ືງກ່ົວນາກນັກທັ້ນແລ
ພຸກ ກ ມັ ๔ ໜ້ຳ ๑๐

ลีจับออกไปก่อนแล้ว นางกิตตะธาดจึงออกไปตามหลังทั้งแล เมื่อนั้น
ท้าวชาตาพระยาแลท้าวภัลละหาพระยา จึงออกไปทั้ง ๒ พี่น้องทั้ง
แล เมื่อนั้นลีพินไขหาทั้งหลาย ก็ไหลหลั่งไปตามหลังเจ้าทั้ง ๔ พระอิง
ตาบต่ำเท้าถึงแม่ทับเสิกเมืองลังกาทั้งแล เมื่อนั้นพระยาเมืองซ้ายแม่
ทับเสิกไทเมืองลังกา จึงสิบเสกไก่บทึงถึมย้ายมลีพินไขหาแห่งตินก็
ลวดเป็นวงทึงแวดล้อมย้อมรอดทุกก้าทุกพายทั้งแล เมื่อนั้นท้าว
พระลีจับจึงเอาก็าปั้นดีวงทั้งแล วงยันนั้นก็ลวดแตกฟังไปถึกลีพิน
ไขหาแห่งขุนเสนาไทเมืองลังกา เขาก็กองกับตายบ่อากจักนับอ่านได้
ทั้งแล เมื่อนั้นพระยาเมืองขวา จึงซ้ำสิบเสกไม้ย้ำไม้เลาให้เป็นต้นตาน
วงแวดล้อมย้อมลีพินไขหา หางหลายทุกแห่งทุกพายทั้งแล เมื่อนั้น
นางกิตตะธาดจึงนิระมิดเป็นขวาน แล้วชิดถิ่มไปใส่ต้นตานหางหลายฝูง
นั้นแล เมื่อนั้นส่วนด้างขวานหางหลาย ยันนางกิตตะธาดนิระมิดนั้นก็ลวด
ไปตัดไปฟันต้นตานหางหลายคู่ต้นคู่ล่าบ่เสสสลำทั้งแล เมื่อนั้นพระยา
เมืองลังกา[1] เสนาไทเมืองลังกา จึงซ้ำสิบเสกดาดาเอิ้นรับเอาหางหลาย
ยันปู่ไขชุมพูทิบหางมวนทั้งแล เมื่อนั้นหางหลายยันปู่เหมือแผ่นดินหางมวน
ได้ยินสางพระยาเมืองลังกา[1] เอิ้นรางสันนั้นก็พ้อมกันไหลหั่งเข้ามาบ่อาก
จักนับอ่านได้ทั้งแล เมื่อนั้นท้าวชาตาพระยายันเป็นลูกนางกิตตะธาด
จึงนิระมิดเป็นพระยาถุดไหลหั่งออกไปสับตอก ตาบถ้วงกินไส้กินพุงงู
หางหลายฝูงนั้นทั้งแล เมื่อนั้นหางหลายก็เหันพระยาถุดบินเข้ามาหาดิน
เป็นยันมากคามหลวงหลายสันนั้น หางหลายก็ปู่บ่ได้เอาก็พ้อมกันแตกภระ
จักระจายไปหาป่าดงพงไพหางมวนบ่เสสสลำทั้งแล เมื่อนั้นพระยา
เมืองจันจึงสิบเสกใส่ห่อนปอกก้วย ก็ลวดบังเกิดเป็นรูบนางสิดายันมี
ชีวิดบ่ตายนั้นทั้งแล เมื่อนั้นพระยาเมืองจันดิกแต่งรูบนางสิดาแล้ว
มันจึงบอกไห้รูบนางสิดาร้องไห้ แล่นเข้ามาหาท้าวพระลีจันแลนาง
กิตตะธาดด้วยคำว่า ข้าแก่เจ้าอาวพระลีจันแลนางกิตตะธาดน้องรัก
พี่เรีย ผู้ข้านี้แม่นนางสิดา ยันพระยาอาพพะนาสวนไล่ฟันผู้ข้า ๆ ก็ปู่

---

๑ ถวนเป็น "พระยาเมืองกาง"

ບ่ໄດ້ກໍລວດແລ່ນເຂ້າມາຫາເຈ້າກູນີ້ແລ ເຈ້າກູຈົ່ງເອົາຜູ້ຂ້າໄປຫາທ້າວພຣະລາມ
ອັນເປັນຜົວຜູ້ຂ້າແຕ່ເທົ່ານ່ວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວກັລລະຫາພຣະຍາອັນເປັນລູກ
ນາງກິຕຕະຣາດ ຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຮູບທ້າວພຣະລາມແລ່ນເຂ້າໄປອຸ້ມເອົານາງຜູ້
ນັ້ນບາຍແກ່ວງດຶ່ມຄືນໄປຖືກພຣະຍາເມືອງຈັນແລ້ວ ນາງຜູ້ນັ້ນກໍລວດຊະເດັ້ນ
ຂວ້ານໄປຕົກເບື້ອງກ້ຳຫັ ງແລ້ວ ພຣະຍາເມືອງຈັນກໍລວດຫຼ້ ຍຄອມສາຕະສິນ
ອາຄົມທັ ງມວນບ່ໍເສສສລໍຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະຍາເມືອງຈັນກໍມີໃຈອັນກ້ວໂກດ
ໂກທາມາກນັກ ມັນຈົ່ງບອກເຕົ້ນໄໜ່ພົນໂຍທາທັ ງມວນກັບທັ ງພຣະຍາເມືອງ
ກາງແລພຣະຍາເມືອງຊ້ ຍເມືອງຂວາແລ້ວແລ ຝ່າຍຕົ ນບິບ່ອງເຂ້ ໄປຫາເຈ້ ໍ
ທັ ງ ๔ ອັນມີທ້າວພຣະລິຈັນ ແລນາງກິຕຕະຣາດເປັນຕົ ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະຍາເມືອງຈັນ ຈົ່ງໃສ່ຊັນຊ້ ງເຂ້ ໄປຈັບເຈ້ ໍທັ ງ ๔ ແລ້ວ ພຣະຍາເມືອງຈັນ
ຈົ່ງຫຼ ງວເຫັນນາງກິຕຕະຣາດ ອັນເປັນຜູ້ບິ ງຂົ ນຂ່ ໍ້ຊ້ ງມາຈົບເລ ວເສິກສັນນັ້ນ
ພຣະຍາເມືອງຈັນ ຈົ່ງເອ້ ນຖາມວ່ານູຣາອ ໍ້ບິ ງເກ່ ອຍຮ້ ຍນ ໍ ງເປັນຜູ້ບິ ງອັນກ່ ອຍຊ ໍ ວ
ເປັນດ ໍ ງ ໍ ມ ໍ ງຈົ່ງຂົ ນຂ່ ໍ້ຊ້ ງມາຈົບເລ ວເສິກກັບດອມຜູ້ຊ ຍນ ໍ ້ຈາ ນ ໍ ງບ່ໍເສ ງ
ດາຍເຕົ ່າ ນ ໍ ສັນ ອັນເປັນຂອ ງແຕ່ແມ ່ນ ໍ ້ນ ໍ ໍ ຄັນວ່ານ ໍ ູ ໄດ ້ ຍ ງ ໍ ບແພ ້ ແລ ້ ວ ນ ໍ ງຈັກ
ຕາຍ ນ ໍ ງຈັກ ໄ ດ ້ ຊ ໍ ້ ຍ ງ ໍ ບປ ່ ຍ ງ ໍ ້ ງແລນ ງ ເມ ໍ ື ອນ ໍ ້ ນ ໍ ງ ໍ ກິ ຕ ຕ ະ ຣ ງ ໍ ດ ໄ ດ ້ ຍ ນ ໍ ພ ຣ ະ ຍ ງ
ເມ ໍ ື ອ ງ ຈ ນ ໍ ກ ລ ່ ງ ໍ ວ ສ ນ ໍ ນ ໍ ້ ນ ນ ງ ໍ ຈ ົ ່ ງ ໍ ກ ລ ່ ງ ໍ ວ ວ ່ ງ ໍ ນ ູ ຣ ງ ໍ ຊ ຍ ງ ຄ ນ ມ ອ ງ ຫ ົ ວ ກ ຸ ດ ຫ ງ ໍ ງ ບ ງ ໍ ງ
ນ ໍ ງ ເ ຣ ຍ ນ ໍ ງ ບ ່ ໍ ອ ງ ໍ ດ ຈ ັ ກ ພ ນ ໍ ບ ເ ຕ ົ ່ ງ ໍ ນ ໍ ສ ັ ນ ຂ ອ ງ ແ ຕ ່ ບ ່ ງ ໍ ນ ໍ ງ ບ ່ ໍ ອ ງ ໍ ດ ຈ ັ ກ ພ ນ ໍ ບ ສ ໍ ້ ນ " ປ ງ ໍ
ວ ່ ງ ໍ ^๑ " ຂ ອ ງ ແ ຕ ່ ນ ້ ອ ຍ ປ ງ ວ ວ ່ ງ ໍ ນ ໍ ງ ຕ ງ ໍ ຍ ເ ສ ງ ໍ ເ ກ ົ ດ ຊ ງ ໍ ດ ຫ ້ ງ ໍ ຈ ັ ກ ພ ນ ໍ ບ ແ ຈ ່ ະ ວ ່ ງ ໍ ໄ ຫ
ດ ອ ນ ແ ລ ນ ງ ຄ ັ ນ ວ ່ ງ ໍ ນ ງ ໍ ກ ິ ຕ ຕ ະ ຣ ງ ໍ ດ ກ ລ ່ ງ ໍ ວ ສ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ພ ຣ ະ ຍ ງ ເ ມ ໍ ື ອ ງ ຈ ັ ນ ຈ ົ ່ ງ
ໃ ສ ່ ຊ ັ ນ ຊ ້ ງ ເ ຂ ້ ໄ ປ ເ ຖ ິ ງ ນ ງ ໍ ກ ິ ຕ ຕ ະ ຣ ງ ໍ ດ ແ ລ ້ ວ ພ ຣ ະ ຍ ງ ເ ມ ໍ ື ອ ງ ຈ ັ ນ ຈ ົ ່ ງ ເ ຕ ົ ້ ນ ອ ອ ກ ຈ ງ ໍ ກ
ຄ ່ ້ ງ ໍ ເ ແ ຫ ່ ງ ໍ ຕ ິ ນ ໄ ປ ຫ ງ ໍ ນ ງ ໍ ດ ້ ວ ຍ ຄ ໍ ຳ ໃ ສ ່ ໃ ຈ ວ ່ ງ ໍ ຈ ັ ກ ໄ ປ ກ ອ ດ ກ ຸ ມ ນ ງ ໍ ກ ິ ຕ ຕ ະ ຣ ງ ໍ ດ ໃ ຫ ້
ໄ ດ ້ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ນ ງ ໍ ກ ິ ຕ ຕ ະ ຣ ງ ໍ ດ ຈ ົ ່ ງ ບ ໍ ່ ແ ຂ ວ ນ ສ ອ ກ ຊ ຶ ດ ຖ ຶ ກ ພ ຣ ະ ຍ ງ ເ ມ ໍ ື ອ ງ ຈ ັ ນ ຊ ະ
ເ ດ ັ ນ ຟ ້ ງ ໄ ປ ຖ ຶ ກ ຕ ໍ ້ ໄ ມ ້ ແ ກ ່ ນ ໃ ນ ທ ໍ ່ ຳ ກ ງ ໍ ທ ົ ່ ງ ນ ງ ໍ ທ ີ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ພ ຣ ະ ຍ ງ ເ ມ ໍ ື ອ ງ ຈ ັ ນ ກ ໍ ເ ປ ັ ນ
ອ ັ ນ ເ ຈ ັ ບ ປ ວ ດ ເ ວ ທ ນ ງ ນ ມ ງ ໍ ກ ນ ັ ກ ພ ຣ ະ ຍ ງ ຈ ົ ່ ງ ຮ ້ ອ ງ ໄ ຫ ້ ໃ ນ ກ ງ ໍ ນ ງ ນ ງ ໍ ວ ່ ງ ໍ ໄ ຮ ຍ ໆ ภู

---

๑ ໃ ບ ລ ານ ຈ ານ ກ ໍ ່ ຳ ຊ ງ ນ " ປ ງ ໍ ກ ່ ງ ໍ " ผูก ๗ ມ ັ ດ ๔ ໜ ້ ງ ๑๔

ตาย แล้ว ๆ ว่าดั่งนั้นบ่ขาดสายหั้นแล เมื่อนั้นนางภิตตะราดจึ่งเอ็ ถามพระยาเมืองจันว่า ดูราท่านอันบ่เป็นผู้ชายนั้นเรีย ท่านได้เห็น หมากหวายบ้านเก่าแล้วลี ท่านได้เห็นอองเต่า ๓ สันแล้วลีท่านได้เห็น ตัวเมืองน้องแล้วลีว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นพระยาเมืองจันก็สว่างหายเจ็บ ปวดแล้ว พระยาจึ่งซ้ำอื้นขอีซ้างฝากตี บีบ่อง เอ้าไปหานางบ่มีนาง หั้นแล เมื่อนั้นท้าวชาตาพระยา ก็เห็นพระยาเมืองจันใสฉันซ้างเอ้า มาหาแม่แห่งตินสันนั้น เจ้าทั้ง ๖ พี่น้องก็พ้อมกันใสฉันซ้างเอ้าไปหา แม่แห่งตินบ่มีนางหั้นแล ถันว่าเจ้าทั้ง ๖ ไปรอดแล้วท้าวชาตาพระ ยาจึ่งซ้ำก็ก้ำปั้นตีถึก พระยาเมืองจันป็อไปได้ ๓ โร่นาก็ลอดมี เม็ดติน อันภุดขาดตายไปหั้นแล เมื่อนั้นท้าวภัลละหาพระยาก็ซ้ำก็ก้ำปั้นตีถึก ซ้างอันพระยาเมืองจันอื้นขอีนั้น ก็ลอดป็อไปถึกไม้ภระบูงต้นบึ่งซ้างตัว นั้นก็ลอดมีเม็ดตินอันภุดขาดตายไปหั้นแล เมื่อนั้นพระยาเมืองภางแล พระยาเมืองขวาภับหั้งพระยาเมืองซ้าย ก็เห็นเจ้าทั้ง ๖ พี่น้องเอ้า ก้ำปั้นตีพระยาเมืองจันภับหั้งซ้างตายไปแล้ว ขุนเสนาก็ฝากตีซ้างเอ้า ไปคีบหีบเอาท้าวชาตาพระยาแล้ว ท้าวภัลละหาพระยาหั้นแล เมื่อ นั้นนางภิตตะราด จึ่งใสฉันซ้างไปซ่อบลูกแห่งตินหั้นแล ถันว่านาง ภิตตะราดไปรอดแล้ว พระยาเมืองภางจึ่งแหว่งอซ้างฝากตีหั้นแล เมื่อนั้นนางภิตตะราด จึ่งบก้ำปั้นรับจันเอาอซ้างอันนั้นได้แล้วนางจึ่ง เอาอซ้างอันนั้นฝากตีถึกหัวพระยา เมืองภางมุ่นภระจอนลิ่งไปถึกหัว ซ้างบ่มีนาง ซ้างตัวนั้นก็ลอดมีหัวอันแตกตายไปหั้นแล เมื่อนั้นพระ ยาเมืองขวาจึ่งใสฉันซ้าง ไปเถิงท้าวชาตาพระยาแล้วก็ลอดเงือกอซ้าง ฝากตีบ่มีนาง เมื่อนั้นท้าวชาตาพระยาจึ่งบตินถีบทำถึกอซ้างอันนั้น ซะเดันฟั่งหนีไปไกได้ซ่อแสงอาแล้ว เจ้าก็ซ้ำก็ก้ำปั้นตีถึกหัวพระยา เมืองขวามุ่นภระจอนไปแล้ว ก็ลอดลิ่งไปถึกหัวซ้างแตกตายไปบักดง นั้นหั้นแล เมื่อนั้นขุนเมืองซ้ายก็ซ้ำใสฉันซ้างไปหาท้าวภัลละหาพระยา

ແລ້ວກໍລວດຊັກຫອກໃຈກໄປໃສ່ບ່ມີບາງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວກັລລະຫາພຣະ
ບາຈົ່ງເອົາຂໍ່ຊ້າງຕີປັກປ່າຍຮັບໄວ້ ກໍລວດໄປຖືກຄັນຫອກໃຈກອັນນັ້ນປົ່ວໄປໃກ້ໆ
ແສນວາແລ້ວເຈົ້າກໍເງືອກຂໍ່ຊ້າງ ຕີ ຖືກຂຸນເມືອງຊ້າບກັບທັງຫົວຊ້າງມຸ່ນຜົງ
ກຣະຈວນຕາບໄປບັດດຽວຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນລີພົນມະຫົລລະໂຍທາຊາວເມືອງລ້ຽ
ກາທັງຫຼາຍກໍເຫັນຂຸນພຣະບາແມ່ທັບ ທ້ຽ ๔ ຕາບໄປໝົດສ້ຽງແລ້ວເຂົ້າກໍພ້ອມ
ກັນແຕກຫັກໂຄບພ່າຍຄືນໜີເມືອເມືອງໝົດບ່ເສສສລໍແລ້ວ ທ້າວພຣະລີຈັນກໍ
ພາລີພົນມະຫົລລະໂຍທາ ຄືນເຂົ້າສູ່ວຽງທຸກຄົນ ๆ ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈົ້າທ້ຽ ๔
ເອົາໄພ່ພົນມະຫົລລະໂຍທາ ເຂົ້າມາເຖິງຈໍານັກສານຈອດແລ້ວນາງກົຕຕະຣາ
ຈົ່ງຂາບໄຫວ້ທ້າວພຣະລາມວ່າ ຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າສ່ວນດັ່ງຂຸນເສນາທ້ຽ ๔
ອັນເປັນເຊື້ອນບ້ານແຂວງເມືອງແຫ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນ (ນັ້ນຕາບແລ້ວ ເມື່ອ
ນັ້ນທ້າວພຣະລາມ ຈົ່ງໃຫ້ພວກນ້ອຍໄປທັນເອົາທ້າວເຊຕຕະກຸມມານມາສູ່ສໍານັກ
ແຫ່ງຕົນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຖາມວ່າ)[1] ດູຣາເຈົ້າຫຼວງສ່ວນດັ່ງຂຸນແມ່ທັບເສິກແຫ່ງ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນນັ້ນກໍທ່ມີແຕ່ຂຸນເສນາທ້ຽ ๔ ຕາບແລ້ວນັ້ນລີ ຮູ້ວ່າລູກ
ທ່ານຫຼວງເທິກໍບ້ງມີມາກມີຫຼາຍນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວເຊຕຕະກຸມມານຈົ່ງບໍ່ມີໄຫວ້
ທ້າວພຣະລາມວ່າເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈົ້າ ສ່ວນດັ່ງແມ່ທັບເສິກແຫ່ງພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນບ່ໃຊ່ມີແຕ່ທ່ໍເສນາທ້ຽ ๔ ອັນຕາບແລ້ວນັ້ນກໍຂ້ານາ ທຸງນບ່ອນ
ມີລູກທ່ານຫຼວງເທິທ້ຽນວນແລຄົນອັນມີເຕຊະອິທທິມາກນັກກໍຂ້າແລ ຄັນວ່າເຮົາ
ທ້ຽຫຼາຍປຣະຈົບແພ້ລູກພຣະບາທ້ຽ ๙ ຕາບໝົດສ້ຽງແລ້ວດ້ຽງນັ້ນ ກໍທ່ໍບ້ງແຕ່
ພຣະບາຣາພພະນາສວນຜູ້ດຽວກໍຂ້າແລ ເຈົ້າກູປ່າປ້ານກົວກໍຂ້າເທົ້ນ ທ່ໍວ່າໃຫ້
ເຈົ້າກູໄປທັນເອົາທ້າວພິກພີມາດູຫູຣາຊາຕາເຈົ້າກູກ່ອນກໍຂ້າເທົ້ນ ນັນຈັກເປັນ
ເຄາະກໍດີເປັນໂຊກກໍ ດີຫາກຈັກຮູ້ແຈ້ງບ່ປ່າຊະແລ ຄັນວ່າທ້າວເຊຕຕະກຸມມານ
ກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວພຣະລາມຈົ່ງຊ້ໍາໃຫ້ພວກນ້ອຍໄປທັນເອົາທ້າວພິກພີມາ
ສູ່ສໍານັກແຫ່ງຕົນແລ້ວເຈົ້າຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣາທ່ານພິກພີທ່ານຈົ່ງດູຫູຣາໃນເຄາະ
ແລໂຊກແຫ່ງເຮົາແດ່ເທົ້ນ ໃນເມື່ອເຮົາມາພິປອງຍາດຊີງເອົານາງສີດາກັບດອມ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນທ່ໍນັ້ນບ້ງຈັກໄດ້ລີຮູ້ວ່າບ່ໄດ້ພໍໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງ ອັນບ້ງເຮົາພຣະ

---

๑ ໃນໃບລານຈານກ່ໍາ, ນາຊອນ ແລວ້ດໜອງບອນ ຊຸນຕົກ ເພາະສະນັ້ນຈົ່ງໄດ້ຕົມໃສ່ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມໝາຍເຕັ້ມ

ອົງບ້ຽຈັກເປັນເຄາະລືຮູ້ວ່າຈັກເປັນໃຊກພ ໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງນັ້ນເທົ້ນ ເມ໋ືອນັ້ນທ້າວພິກພິ ຈ໋ືງເອົາແປ້ນກຣະດານອອກມາແລ້ວກໍເອົາດິນສໍມາຂີດຈານເປັນຄັນດີແລ້ວ ຈ໋ືງ ທວາຍໄປວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈົ້າສ່ວນດັ່ງພຣະຫມຊາດຊາຕາແລເຄາະເຂັ້ນກໍຈັກຄາດ ເຂົ້າໃນອົງເປັນເຈົ້າບໍ່ຄາດບໍ່ຄາຫຼາງຈັກເຫັນໃນຄືນອັນນີ້ ພ້ເປັນເຈົ້າຈັກໄດ້ຖືກຕ້ອງຂ໋ືຄາຊຶກຊວນໃນຄືນອັນນີ້ທ້ວທ່ຽງ ຜິວ່າບໍ່ໄດ້ຖືກຕ້ອງຂ໋ືຄາຊຶກຊວນແທ້ດັ່ງນັ້ນ ກໍຈັກ ໄດ້ເຂົ້າຄອກເຫ ກອັນນ໋ຽງແທ້ດີຫ ແລ ຄັນວ່າພົ້ນຈາກຣາຕີ ຄືນອັນນັ້ນແລ້ວພ້ເປັນ ເຈົ້າຈັກໄດ້ນາງສີດາບໍ່ຄາດບໍ່ສ໋ງກໍຂ້າແລ ທໍ່ວ່າໃຫ້ຄົນທ້ງຫ ຼາຍພິພັກຮັກສາອົງ ເປັນເຈົ້າໃຫ້ ດີຢ່າໃຫ້ ມີ ໂພຍໄພອົນຕາຍໃນຄືນອັນນ໋ເທ໋ືນ ຄັນວ່າຫມໍ່ຫ ູຣາກລ່າວດັ່ງ ນັ້ນແລ້ວທ້າວພຣະລາມກໍ ບ້ຽເກ໋ືດມີ ໂສກເສ້ົາໂສກາມາກນັກ ແມ່ນວ່ານາງແພງສີ ແລນາງກິດຕະຣາວກໍ ດີ ນາງທ້ງສອງກໍ ຮ້ອງໄຫ້ຮ່ຳໄຮໄປມາມາກ ບ໋ຽຫນັກຫນາເຫດ ວ່າປ້ານກວາ[1] ທ່ານທ້າວພຣະລາມ ຈັກໄດ້ພັດພາກຈາກຕົນຫ ັ້ນແລ ເມ໋ືອນັ້ນ ທ້າວພຣະລາມຈ໋ືງໃຫ້ພວກນ້ອຍ ໄປເອົາເຈົ້ານຸມນາງທ້ງສິບສອງຄົນອັນມີ ອົງ ຄິດວາຣະບົດເປັນຕົ້ນມາສູ່ສ ຳນັກແຫ່ງຕົນແລ້ວ ພຣະຍາຈ໋ືງກລ່າວວ່ານູຣາລູກ ຫ ານທ້ງສິບສອງຄົນ[2] ເຮີຍ ບັດນ໋ຽ ໝ່ຫ ູຣາກໍ ຕັດທວາຍວ່າ ພ ໍ່ຈັກໄດ້ ຖືກຄອກຂ ັ້ງ ຂ໋ືຄາໃນຄືນອັນນ໋ຽ ບໍ່ສ ົງກາ ຄັນວ່ານ ້ົມຣາຕີ ຄືນອັນນ໋ຽແລ້ວກໍ ຈັກເປັນໂຊກໄດ້ນາງສີດາ ບໍ່ສ ົງກາວ່າ ດັ່ງ ນັ້ນນາ ບັດນ໋ຽ ເຈົ້າລູກເຈົ້າ ຫ ານເຈົ້າ ຈ໋ືງ ພິພັກຮັກສາ ພ ໍ່ໃຫ້ ດີ ແກ່ ເທ໋ືນ ເມ໋ືອນັ້ນ ເຈົ້ານຸມນາງທ້ງສິບສອງຄົນ ຈ໋ືງ ພ້ອມ ກັນ ກ ລ່າວ ວ່າ ເທ ວະ ຝູງ ຂ້າ ໃຫ ວ້ ເຈົ້າ ກູ ຜິ ວ່າ ເ ໝ ໍ່ ອ ອາ ກາ ດ ກ ງ ຫ ວ ທ ງ ມ ວ ຈ ໋ ງ ໄ ້ ເ ັ ນ ຫ ັ ກ ແ ່ ຝ ງ ຂ ້ າ ທ ້ ງ ຫ ຼ ຍ ຫ າ ກ ຈ ັ ກ ພ ິ ພ ັ ກ ຮ ັ ກ ສ າ ກ ່ ຂ ້ ານ ວ ທ ໍ ່ ວ ່ າ ໃ ນ ແ ່ ນ ດ ິ ນ ທ ້ ງ ມ ວ ນ ຈ ໋ ງ ໄ ້ ເ ັ ນ ຫ ັ ກ ແ ່ ມ ້ ານ ະ ນ ິ ກ າ ບ ແ ລ ທ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ັ ກ ກ ັ ບ ທ ້ ງ ທ ້ ວ ພ ຣ ະ ລ ິ ຈ ັ ນ ແ ລ ນ າ ງ ກ ິ ດ ຕ ະ ຣ າ ວ ພ ຣ ະ ຍ າ ຄ ຸ ດ ຣ ັ ກ ສ າ ກ ່ ຂ ້ າ ເ ທ ົ ້ ນ ເ ມ ໍ ່ ອ ນ ັ ້ ນ ມ ້ ານ ະ ນ ິ ກ າ ບ ຈ ໋ ງ ກ ล ่ า ว ว ่ า ข ้ า แ ก ่ เ จ ้ า ท ้ ง ห ้ า ย ผ ิ ว ่ า ต า ม ด ั ่ ง ข ้ า ค ิ ง ก ู น ั ้ น ว ่ า แ ม ่ น ว ่ า พ ิ พ ั ก ร ั ก ส า ก ็ ค ื ก ั น บ ่ ร ั ก ส า ก ็ ค ื ก ั น เ ห ต ว ่ า บ ุ ญ พ ะ เ ว น ก ำ แ ห ่ ง ท ้ ว พ ร ะ ล า ม ก ็ จ ั ก ม า ร อ ด ม า เ ถ ิ ง ใ น ค ื น อ ั น น ี ้ แ ล เ ร า ท ้ ง ห ้ า ย จ ่ ง เ อ ิ า ก ั บ ร ั ก ส า ต า ม ภ า ล ะ ไ ป ก ่ อ น เ ท ้ ง ย า ม เ ม ็ อ น ั น จ ั ก ม า เ ถ ิ ง น ั ้ น ก ็ บ ่ ร ู ้ เ ม ็ อ ถ ิ ง ส ั ก ค ื น บ ั ้ น ท ั ้ ง แ ล ค ั น ว ่ า ม ้ า ม ะ น ิ ก า บ ก ล ่ า ว ส ั น ั ้ น แ ล ้ ว เ จ ้ า ก ุ ม ม า ง

---

๑ ป้านกวา ถ ิ ง เ ป ็ น ป ้ า น ก ว ิ ว ใ น ใ ช ล ว น จ า ก ค ำ ข ู น "ป ้ า น ก ว า" ค ื ก ั บ ผ ู ก ภ ม ั ค ๔ ห น ้ า ๖๑

๒ ถ อ น เ ป ็ น "พ ่ ำ" ๓ ถ อ น เ ป ็ น "จ ่ ๋ ง"

ท้าวสิบสองถิ่มปายกับธักสาในอากาดกางหาวท้ามอบ ม้ามะนิภาบแล
ท้าวพระลักท้าวพระลีจับกับท้างบางภิดตะธาด ภ้อมกับปู่เฝ้าพิพักธัก
สาในข่องคุ้มสางจอดท้ำนั้น ทุภภ้ำทุภพายหนั้งแล ในเม้อพระอาทิดตกต่ำ
ลับจอมดอยไปแล้วถั่งนั้น ถิ่นท้างหลายภ้อมกับพิพักธักสาปู่ เม้อปู่ยามบ่
บอบจักถิ่นหนั้งแล เม้อนั้นพระยาปัดตะหุม อันปู่ในพื้นน้ำท้ำนั้นภ่ได้ยินสาง
น้ามอกสิบาดอันถิ่นท้างหายบ่างใส่กับในภาละเม้อธิบเลอกับนั้งเฝันอันมีสาง
เม้องนับสบั่นก้องมากบักสันนั้น พระยาจ่างเอาพวกน้อย ฆ ถิ่นไปกับดอม
ถิ่นพระยาปัดตะหุมจ่างออกมาแต่พื้นน้ำ มาเถิงฝั่งน้ำแล้วพระยาจ่างเหับ
ลิพินใบหาแห่างท้าวพระลามเปันอันมากถามหลวงหลายสันนั้น พระยา
ปัดตะหุมจ่างถางใจว่าส่อนถั่งพระยาถิ่นถืบถินี้ ภ้มาธิบเลอยุทหะภ้ำ
ภับถ้วยภ นับ่ขาดสายจักเท้อสันนี้ ภูจักเอาพระยาถิ่นถืบถินี้ไปข้ำเสังยา
ใถ้ล้างมันไว้เหิ้น ถันว่าพระยาปัดตะหุมถางใจสันนี้แล้วพระยาจ่าง
รวายมินก่อมกุ้มบังถิ่นท้างหลายอันมีม้ามะนิภาบเปันต้นหนั้งแล เม้อนั้นบุพ
พะเอนก้ำแห่างท้าวพระลามมารอดมาเถิงแล้ว ถิ่นท้างหลายภ้อมภับ
บอนหับหมิดสังบ่อาดมีบุคละผู้ใดตื่นจักถิ่นหนั้งแล เม้อนั้นพระยาปัดตะ
หุมภับท้างพวกน้อย ฆ ถิ่น ภ้อลอดเข้าไปในสางจอดท้ำนั้นแลภ้อลอดผูกเอา
ท้าวพระลามบ่มีบางหนั้งแล เม้อนั้นท้าวพระลามจ่างเอ็นรกหาถิ่นท้าง
หลายมีม้ามะนิภาบเปันต้น ภ้บ่มีบุคละผู้ใดรู้เม้อจักถิ่นหนั้งแล เม้อนั้นพระ
ยาปัดตะหุมภุมผูกเอาท้าวพระลามได้แล้ว ภ้อลอดเอาลางไปในพื้นน้ำ
ท้ำนี้แล้วภ้อลอดเอาไปใส่ถอกเหั้ก ไว้ในข่องคุ้มแห่างถินในเม้องท้ำนั้นแล้ว
พระยาจ่างบอกให้พวกน้อย ๔ ถิ่น ให้ไปเอาน้ำถินถืบภิงตายในเม้อง
ถิ่นพุ้บเพื่อว่าจักเอามาให้ท้าวพระลามภินตายหนั้งแล ในเม้อพระยา
ปัดตะหุมเอาท้าวพระลามหนีไปแล้ว นางภิดสะธาดผู้เปันธาดุเทอีภับ
ท้างนางแพงสีอันบอนปู่ขอกข้าง จ่างชะกุ้งตื่นแล้วภ้บ่เหับผิวแห่างถินใน
ท้ำใดท้ำบ่างนางท้างสองจ่างปุกม้ามะนิภาบ แลถินท้างหลายอันมางอนปู่เฝ้า
ในท้ำนั้นภ้จ่างพ้อมกับชะกุ้งตื่นแล้ว ภ้อลอดพ้อมกับสแองหาท้าวพระ
ลามภ้บ่เหับในท้ำใดท้ำบ่าง ถินท้างหลายภ้เปันอันฟั่งฟ้าวมากบักหนั้งแลเม้อ
นั้นท้าวพิกพีจ่างคูนหูธา อันบ่เหับท้าวพระลามนั้นท้าวพิกพีจ่างกล่าวอ่า

ดูธาเจ้าทั้งหลายเธียบ ส่วนถั่งท้าวพระลามอันเป็นเจ้าแห่งเราทั้งหลายนี้ กับใช่บุคลละผู้ใดผู้อื่นมาลักเอาหนีไปฉะแล กหากแม่นพระยาปัตตะหูม อันปู่ในพื้นน้ำพุ้นมาลักเอาหนีไป ในธาวิถีนอันนี้บ่าบ่ทันตายแลบุคลละผู้ใดบ่าจักไปไต่ตามนำเอาเจ้าคืนมานั้นจา เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจิ่งกล่าวอ่าดูธาเจ้าทั้งหลายส่วนถั่งเราทั้งหลาย ๑๗ พระอิง ถือว่าผู้ข้าชื่อว่าม้ามะนิภาบแลบาภิตตะธาด แลท้าวพระลักพระลีจับกับทั้งเจ้ากุมมางทั้ง ๑๒ คืนนี้จักให้บุคลละผู้ใดไปไต่ตาม นำเอาเจ้าคืนมากได้ทุกคืน ๆ แล ท่อว่าเราทั้งหลายจิ่งให้เจ้ากุมมาง ทั้ง ๔ พระอิงอันมีท้าวทุลละมางแลท้าวถวับเท้าฟ้ากับทั้งท้าวชาตาพระยา แลท้าวภัลละหาพระยาไปไต่ตามนำดูก่อนเทื้น ถับว่าเจ้าทั้ง ๔ ไปได้แล้วแลถืนมาถั่งนั้น เราทั้งหลายจิ่งพ้อมกันไปไต่ตามดูถั่งนั้นเทื้น เมื่อนั้นท้าวทั้ง ๔ จิ่งพ้อมกันถามท้าวพิกพิอ่าดูธาเจ้าผู้เป็นหม่อหูธา ส่วนถั่งหินทางอันจักไปเมืองปัตตะหูมนั้นปู่ที่ใดเจ้าจิ่งบอกหินทางอันนั้น ให้แก่ตูข้าทั้ง ๔ พี้น้องแด่เทื้น เมื่อนั้นท้าวพิกพิจิ่งกล่าวอ่า ดูธาเจ้าทั้ง ๔ พี้น้องเจ้าทั้ง ๔ จิ่งเลาะลงบแถมฝั่งน้ำไปก้ำถาอันติกที่นั้นเทื้น หากจักเห็นสระดอกบัวที่นั้นๆ ถับว่าเจ้าภูทั้ง ๔ ไปรอดไปเถิงสระดอกบัวที่นั้นแล้ว เจ้าภูจิ่งเด็ดก้านดอกบัวออกแล้วเจ้าภูจิ่งลิงไปตามรูก้านดอกบัวอันนั้นเทื้น หากจักไปรอดไปเถิงเมืองปัตตะหูมที่นั้นบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๔ ได้ยินคำท้าวพิกพิกล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าทั้ง ๔ กับพ้อมกันไปตามหินทางอันท้าวพิกพิหากบอกนั้นแล้ว กับลอดไปรอดไปเถิงสระดอกบัวอันนั้นแล้ว เจ้าทั้ง ๔ จิ่งไปเด็ดก้านดอกบัวออกแล้ว กับลอดพ้อมกันลิงไปตามรูก้านดอกบัวอันนั้นแล้วกับลอดไปรอดเมืองนากที่นั้นบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๔ จิ่งไปด้วยอันลำดับหินทางอันนั้น เจ้าจิ่งไปเห็นพวกน้อย ๖ คืนอันไปตักน้ำมาให้ท้าวพระลามกินตายนั้นแล ถับว่าเจ้าทั้ง ๔ ไปเห็นพวกน้อยทั้งสองคืนนั้นแล้วท้าวทุลละมาง จิ่งถามว่าดูธาท่านทั้งสองท่านจักไปที่ใดเป็นอันฟั่งฟ้าวมากนักนั้นจา เมื่อนั้นพวกน้อยทั้งสองจิ่งพ้อมกันขานว่า

ข้าแก่เจ้าภูพระยาเจ้าแห่งเราทั้งหลาย ออกไปเมื่อคืนพุ้นได้คืบกึบผู้
น้ำมาใส่ถอกไว้ในข่วงคุ้มที่นั้นแล้ว เจ้าจึ่งบอกให้เมียข้าทั้งสองไปเอา
น้ำคืบกึบกินตายในเมื่อคืนพุ้น มาให้คืนผู้นั้นกินตายนั้นแล ท้าวหุลละ
มางได้ยินคำพวกน้อยทั้งสองกล่าวสันนั้น เจ้าจึ่งทำเพกติหูบ่ได้ยินปู่ทั้ง
แล เจ้าจึ่งถามเถิงสองที่สามที่ทั้งแล เมื่อนั้นพวกน้อยทั้งสองก็มีใจอัน
ถูกแล้วแล ป้อบถ่าเจ้าทั้ง ๔ มากนักทั้งแล เมื่อนั้นท้าวทั้ง ๔ พี่น้องจึ่ง
พ้อมกันไปจับเอาพวกน้อยทั้งสองมาบิบ่องกับฝามุ้มมุ่นผิง ภระจวบตายไป
ทั้งแล คับว่าพวกน้อยทั้งสองตายไปแล้ว ท้าวทั้ง ๔ พี่น้องจึ่งพ้อมกัน
นิระมิดเป็นแมงวันยาว ๔ ตัว บินไปแอ่วชอกไช้สแวงหาท้าวพระลามทั่ว
ทุกแห่งทุกพายกั่บเหันในที่ใดที่นั่งทั้งแล เมื่อนั้นแมงวันยาวทั้ง ๔ จึ่ง
พ้อมกันบินเข้าไปในข่วงคุ้มที่นั้นก็จึ่งเหันท้าวพระลาม ร้องไห้ปู่ในถอก
เหู้กที่นั้นมีน้ำตาตกปู่บ่ขาดสายทั้งแล คับว่าเจ้าทั้ง ๔ ไปรอดแล้วท้าว
หุลละมางจึ่งบ่คืบกึบทำถอกเหู้กอันนั้นแตกแล้ว ท้าวพระลามจึ่งลิ่งแล
เหันลูกชายแห่งคืนทั้ง ๔ มาใต่ตามน่ำคืนสันนั้น เจ้าก็มีใจอันชื่นชื่นยินดี
มากนักทั้งแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมาง จึ่งนิระมิดเป็นสุ่มเหู้กอันน้ำแล้ว
เจ้าก็ลอกชักสุ่มเหู้กอันนั้น ไปกวมพระบาปัตตะชูมไว้แล้วเจ้าทั้ง ๔ ก็
อุ้มเอาท้าวพระลามหะยางหนีไปด้วยล่องอากาศกางหาว แล้วก็ลอก
พ้อมกันไปจอกเชิงปู่ในโพนชางที่น้ำทั้งแล ในเมื่อสุ่มเหู้กอันนั้นไปกวม
หัวพระบาปัตตะชูมแล้ว พระบาก็ลอกออกจากสุ่มเหู้กอันนั้นบ่ได้
พระบาจึ่งเอิ้นหางางเหอิว่า ดูธางางเธียภูพี้จักตายจากเจ้าในอันนี้
แล้วแลบุคละผู้ใดมาสักสุ่มกวมหัวภูพี้ไว้ ออกบ่ได้เสังแล้วบางเธียว่า
ด้างนั้น เมื่อนั้นนาง [๑]ไผฤพพาธาชุเหวิ ได้ยินคำมพระบาปัตตะชูมเอิ้นร้อง
หาสันนั้นนางจึ่งฟ้าวแล่นมาเถิงพระบาแล้ว นางจึ่งแกะไข้ทั้งก็สุ่ม
เหู้กอันนั้นก็เป็นอันหนักม่ากนักบ่อาจจักบ่ขึ้นได้ทั้งแล เมื่อนั้นนางจึ่ง
ถามพระบาว่า เหวะข้าแก่มะหาธาชุเจ้า [๒]อัตถะในอันนี้เจ้าภูบ้างเหันบุค
ละผู้ใดขึ้นมาในผาสาวทีนี้แก่ก่อข้าลี เมื่อนั้นพระบาจึ่งขางว่าดูธางาง

---

๑ ถวนเป็น ไผฤพพาธาชุเหวิ

๒ ถวนเป็น อัชชะ

ເຮັບເຮົາພີ້ກໍ່ບໍ່ເຫັນບຸຄລະຜູ້ໃດມາໃນທີ່ ນີ້ຈັກຄົນແລນາ ເມື່ອນັ້ນນາງໃຜຄັພພາ
ຣາຊເທວີຈົ່ງຊ້ຳຖາມວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູສ່ວນດັ່ງຄົນດຶບອັນເຈົ້າກູເອົາມາໃສ່ຄອກໄວ້
ນັ້ນມັນໜີແລ້ວລືຮູ້ວ່າມັນບ້ວງກໍ່ຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະນາຈົ່ງກລ່າວວ່າດູຣານາງ
ເຮັບເຮົາພີ້ກໍ່ໃຊ້ພວກນ້ອຍ ໄປເອົານ້ຳຄົນດຶບກົບຕາຍໃນເມືອງຄົນພຸ້ນມາໃຫ້ມັນ
ກົບຕາຍວ່າດັ່ງນັ້ນ ພວກນ້ອຍສອງຄົນນັ້ນກໍ່ບ້ວງບໍ່ທັນມານັ້ນແລ ນິຄຄາວ່າຄົນ
ດຶບຜູ້ນັ້ນມັນໜີໄປແລ້ວລືຮູ້ວ່າມັນຍ້ວງກໍ່ບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນນາງໃຜຄັພພາຣາຊເທວີ
ຈົ່ງກລ່າວວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ຜິວ່າຄົນຜູ້ນັ້ນມັນຍ້ວງປູ່ຫັ້ນເຟັນອັນດີນັກແລ ຄັນວ່າ
ມັນໜີໄປແລ້ວດັ່ງນັ້ນ ຣອບວ່າຄົນຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງມາໄຕ່ຕາມນຳເອົາມັນໜີໄປແລ້ວແລ
ຊັດຖົ່ມສຸ່ມເຫ ັ ກອັນນີ້ມາໃສ່ເຈົ້າກູກໍ່ບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ສ່ວນດ້ວງສຸ່ມເຫ ັ ກອັນນີ້ກໍ່ບໍ່ໃຊ່ບຸຄລະ
ຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງໃນເມືອງທີ່ ນີ້ຊັດຖົ່ມມາໃສ່ແທ້ດາບ ຣອບວ່າຄົນຜູ້ນີ້ເຕຊະອິທທິ ໄຕ່ຕາມ
ນາງນຳຄົນຜູ້ນັ້ນບໍ່ປ່າຊະແລ ຄັນວ່ານາງກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວນາງຈົ່ງແລ່ນໄປລ້ວງ
ຄົນດຶບຜູ້ນັ້ນກໍ່ບໍ່ເຫັນຄົນໃນທີ່ໃດທີ່ ນຶ່ງ ກໍ່ທໍ່ເຫັນແຕ່ຄອກເຫ ັ ກອັນນັ້ນແຕກເພພ້ງ
ມຸ່ນຜົງກະຈອນໄປບໍ່ເສສສລໍ່ຫັ້ນແລ ຄັນວ່ານາງເຫັນສັນນັ້ນແລ້ວນາງຈົ່ງແລ່ນ
ໄປເອ້ຶນຫາທ້າວວະຣຸບີແລທ້າວອັຄຄີທທະນາ ແລທ້າວຄຳພາແກ່ກ້າແລທ້າວອຸ່ນ
ຫ ້ ານາວສວັນອັນເປັນຫ ານຊາຍແຫ່ງຄົນວ່າ ດູຣາເຈົ້າຫ ານທ້ ງ ๔ ເຮັບໃນເມ ື ອ
ໜ່ໍຕາແຫ່ງເຈົ້າໄປເອົາຄົນດຶບ ນາໃສ່ຄອກໄວ້ໃນຣາຕ ີ ຄົນນ ີ ້ ລູກຫ ານແຫ່ງຄົນດຶບຜູ້
ນັ້ນກໍ່ໄຕ່ຕາມນຳມາເຖ ິ ງແລ້ວ ກໍ່ເອົາສຸ່ມເຫ ັ ກນາຖ ົ ມກວມຫ ົ ວໜ່ໍຕາເຈົ້າໄວ້ແລ້ວ
ແລເອົາຄົນດຶບຜູ້ນັ້ນໜີໄປທີ່ໃດກໍ່ບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ບັ ດ ນ ີ ້ ເຈົ້າຫ ານທ ້ ງ ๔ ຈົ່ງມາເອົາສຸ່ມ
ເຫ ັ ກອອກຈາກຫ ົ ວໜ່ໍຕາເຈົ້າແດ່ກໍ່ແມ່ເທ ື ້ ນ ເມ ື ່ ອນ ັ ້ ນທ ້ າວທ ້ ງ ๔ ອັນມ ີ ທ ້ າວວະຣຸບ ີ
ເປັນຕ ົ ້ ນກໍ່ພ ້ ອມກ ັ ບເຕ ັ ້ ນທ ະ ຍ ານ ນາເຖ ິ ງ ນ າ ສ າ ດ ໜ ່ ໍ ຕ າ ແ ຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ທ ້ ງ ๔
ຈົ່ງບ ານ ເ ອ ົ າ ສ ຸ ່ ມ ເ ຫ ັ ກ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ອ ອ ກ ຈ າ ກ ຫ ົ ວ ໜ ່ ໍ ຕ າ ແ ຫ ່ ງ ຕ ົ ນ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ທ ້ ງ ๔ ຈ ົ່ ງ
ພ ້ ອ ມ ກ ັ ບ ນ ິ ຣ ະ ມ ິ ດ ສ ຸ ່ ມ ເ ຫ ັ ກ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ໃ ຫ ້ ເ ປ ັ ນ ຄ ົ ນ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ່ ເ ອ ົ າ ຫ ົ ວ ໃ ຈ ໄ ປ ຫ ້ ອ ຍ ໄ ວ ້ ເ ໜ ື ້ ອ
ດ ອ ຍ ພ ິ ຊ ຊ ະ ກ ູ ດ ພ ຸ ້ ນ ແ ລ ້ ວ ຈ ົ່ ງ ເ ອ ົ າ ຮ ູ ບ ຄ ົ ນ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ຖ ົ ມ ໄ ປ ໄ ຕ ່ ຕ າ ມ ນ ຳ ຄ ົ ນ ຜ ູ ້ ນ າ ລ ັ ກ ຄ ົ ນ
ດ ຶ ບ ໜ ີ ໄ ປ ນ ັ ້ ນ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ່ ອ ນ ັ ້ ນ ສ ຸ ່ ມ ເ ຫ ັ ກ ອ ັ ນ ເ ປ ັ ນ ຮ ູ ບ ຄ ົ ນ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ ທ ະ ຍ ານ ໄ ຕ ່ ຕ າ ມ ນ ຳ ໄ ປ
ຄ າ ວ ນ ້ ອ ຍ ນ ຶ ່ ງ ຈ ົ່ ງ ເ ຖ ິ ງ ທ ້ າ ວ ທ ້ ງ ๔ ອ ັ ນ ມ ີ ທ ້ າ ວ ທ ຸ ລ ະ ນ າ ງ ເ ປ ັ ນ ລ ົ ນ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ຄ ັ ນ ວ ່ າ
ຮ ູ ບ ຄ ົ ນ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ໄ ປ ຣ ອ ດ ໄ ປ ເ ຖ ິ ງ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ล ว ด ก อ ด ภ ุ ม ท ้ า ว ท ุ ล ะ ม า ง ม า ม ั ก ท ั ้ ง

ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະມານ ຈຶ່ງບາຍເອົາຄົນຜູ້ນັ້ນມາບີບຄັ້ນໃຫ້ມຸ່ນຜົ້ງກຣະ
ຈວນໄປແລ້ວ ສ່ວນດ້ຳຫົວໃຈແຫ່ງຄົນຜູ້ນັ້ນອັນຫ້ອຍແຂວນໄວ້ເໜືອກອບພິຊຊະ
ກູດກໍລອດເປັນແສງຕິດຕາມມາຫາຄົນຜູ້ນັ້ນ ກໍລອດຄືນມາເປັນຄົນຄືເກົ່າເຫດດ້ຳ
ນັ້ນຄົນຜູ້ນັ້ນຈຶ່ງຊ້ຳວ່າທ້າວແສງທັ້ນແລ ໃນເມື່ອທ້າວແສງຄືນມາເປັນຄົນແລ້ວກໍ
ຊ້ຳໄປກອດກຸມຖືບທຳທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າ ຈຶ່ງກຸມບີບຖືບທຳທ້າວແສງຖູໄຖກັນໄປ
ມາໃນທ່ຳກ້ວາງຫາດຊາຍທີ່ນັ້ນມາກນັກ ທ້າວຄວັນເທົ້າຟ້າຈຶ່ງກອດຮັດທ້າວ
ແສງແລ້ວແລບີບຄັ້ນມຸ່ນຜົ້ງກຣະຈວນຕາຍໄປແລ້ວ ສ່ວນດ້ຳຫົວໃຈອັນແຂວນໄວ້
ເໜືອກອບພິຊຊະກູດນັ້ນ ກໍຊ້ຳເປັນແສງມາຕິດແປດແລ້ວກໍລອດເກີດມາເປັນ
ຄົນຄືເກົ່າທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວແສງກໍຊ້ຳກຸມບາຍຖືບທຳທ້າວຊາຕາພຣະຍາ
ມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຊາຕາພຣະຍາກໍກຸມປ້ຳຖືບທຳທ້າວແສງມາກນັກ
ແລ້ວເຈົ້າຈຶ່ງເອົາສອງຂາທ້າວແສງຝ່າກຕີກັບດິນຊາຍທີ່ນັ້ນ ມຸ່ນຜົ້ງກຣະຈວນ
ຕາຍໄປແລ້ວ ຫົວໃຈອັນແຂວນໄວ້ເໜືອກອບພິຊຊະກູດທີ່ນັ້ນກໍເປັນແສງມາຕິດ
ແປດແລ້ວກໍຊ້ຳເກີດມາຄືເກົ່າ ກໍຊ້ຳທະບານໄປກຸມບີບຖືບທຳທ້າວກັລລະຫາ
ພຣະບານມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະມານກໍຮູ້ເຫດອັນຫົວໃຈທ້າວແສງ
ແຂວນປູ່ເໜືອກອບພິຊຊະກູດສັນນັ້ນ ເຈົ້າຈຶ່ງນິຣະມິດໃຫ້ແຂນໃຫ່ງແລຍາວ
ມາກນັກແລ້ວເຈົ້າຈຶ່ງປ໊ ປ໊ກໄປຮອກໄປເຖິງ ກອບພິຊຊະກູດແລ້ວກໍລອດຄັ້ນບີບ
ຫົວໃຈທ້າວແສງແຕກມຸ່ນຜົ້ງໄປແລ້ວ ທ້າວກັລລະຫາພຣະບາຈຶ່ງກຸມປ້ຳຖືບທຳ
ບີບຄັ້ນທ້າວແສງມຸ່ນຜົ້ງຕາຍໄປແລ້ວ ກໍລອດບ໋ຶ້ນມາຄືເກົ່າທັ້ນແລເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ວະຣຸບີແລທ້າວອັຄຄີທະບາ ກັບທັ້ງທ້າວຄຳພາແກ່ກ້າແລທ້າວຍອດຟ້າຄວ
ສວັນທັ້ງ ๔ ພຣະອົ້ງກໍພາກັນ ຄອງຄ້າທ້າວແສງບ໋ຶ້ນມາຈັກເທົ້ອເຈົ້າທັ້ງ ๔
ພຣະອົ້ງຈຶ່ງພ້ອມກັນທະບານ ໄປເຖິງໃໝ່ນຊາຍທີ່ນັ້ນແລ້ວທ້າວວະຣຸບີຈຶ່ງນິຣະ
ມິດເປັນທະບູສິນແລ້ວແລ ບ໋ຶ້ງໄປໃສ່ທ້າວທຸລະມານທັ້ນແລເມື່ອນັ້ນສ່ວນດ້ຳປັ້ນ
ທະບູສິນແຫ່ງທ້າວວະຣຸບີ ກໍລອດບ໋ຶ້ງເກີດເປັນເຂົ້າຕອກດອກໄມ້ບູຊາທ້າວທຸລ
ລະມານມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະມານກໍຊ້ຳນິຣະມິດເປັນທະບູສິນ
ບ໋ຶ້ງໄປໃສ່ທ້າວວະຣຸບີບ໋ມີບານທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນປັ້ນທະບູກໍລອດບ໋ຶ້ງເກີດເປັນເຂົ້າ
ຕົ້ນເຂົ້າໜົ່ນຊະເດັ່ນເຂົ້າໄປຫາທ້າວວະຣຸບີ ເປັນອັນມາກອັນຫຼ້ວງທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ

ท้าวหุลละมานภ์เหันป็นทะบูสิบแห่งตัน บ้างเกิดเปันเอ้ำต้มเอ้ำหนมบูชา
ท้าวอะธุบีสันนั้น เจ้าจ้างเตั้นทะบานเอ้ำไปเถิงท้าวอะธุบีแล้วก่อลอกภุมป้ำ
ถือทำถูใกภันไปมามากบักจู่คัน จู่มีเตชะธีทธีท่ำภันใผภ่ บ่แพ้ ใผได้
ทั้นแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมาน จ้างถามท้าวอะธุบีว่ากูธาท่านคันก่อย
คันชื่อบ้างหนักหนาท่านบี้ มีชื่ชามนามกอบสันใด ท่านเล้าเปันลูกบุคละผู้
ใดนั้นจา เมื่อนั้นท้าวอะธุบีจ้างขานว่า ภูบี้ชื่ว่าท้าวอะธุบีอันเปันลูกบาง
มัสสาพ่ำภูชื่ว่าท้าวหุลละมานแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจ้างขานว่ากูธา
ท่านคินก่อยคินชื่อ ส่อนถ้ำท้าวหุลละมานพ่ำก่แม่นภูบี้เดภูบ่ได้เอ้าแม่น้ำ
เปันแม้งจักเท้อเด เปันถ้ำลี้น้ำจ้างเอ็นรูปภูเปันพ่ำถ้ำนั้นจา เมื่อนั้นท้าว
อะธุบีจ้างขานว่า บานเมื่อท้าวหุลละมานมาเปางอ้อขอว้านน้ำสมุดวันนั้น
แม่ภูก่ได้ออกมาม้างเผอิอเสัง ท้าวหุลละมานจ้างคำมุดน้ำลิงไปสู่ชุ่มแม่
แห่งภูมากบักภูจ้างเกิดมานั้นแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจ้างกล่าวอ่าเอิ ๆ
ผิว่ามีถ้ำนั้นแท้น้ำนั้นก่หากแม่นลูกภูแท้แลอ่าถ้ำนั้นแล้ว ท้าวอะธุบีก่
ลอกเอ้ำไปหาท้าวหลละมานทั้นแล เมื่อนั้นท้าวอัถิทะบานี้ก่เหันท้าว
อะธุบีภับทั้งท้าวหุลละมานเปันพ่ำเปันลูกภันสันนั้น เจ้าภ่บ่ฟังเจ้าจ้าง
กล่าวอ่าภูก่บ่เปันลูกเปันพ่ำบุคละผู้ใดแล ภูจักข้าคินทั้งฐายปูนี้ให้ตาย
นั้นแล ถันอ่าเจ้ากล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าจ้างนิธะมิดเปันทะบูสิบแล้วเจ้า
จ้างบิ้งไปใส่ท้าวถวันเท้าฟ้าทั้นแล เมื่อนั้นป็นทะบูสิบจ้างเปันเอ้ำตอกดอก
ไม้บูชาท้าวถวันเท้าฟ้าบ่มีบานทั้นแล เมื่อนั้นท้าวถวันเท้าฟ้าก่ซ้ำนิธะมิด
เปันทะบูสิบบิ้งไปใส่ท้าวอัถิทะบาแล้ว ป็นก่อลอกเปันเอ้ำต้มบูชาท้าว
อัถิทะบาทั้นแล เมื่อนั้นท้าวอัถิทะบาจ้างทะบานเตั้นเอ้ำไปภุมป้ำ
ท้าวถวันเท้าฟ้ามากบัก ใผก่บ่พาบแพ้ใผได้ก่ท่มีเตชะธีทธีสผีภันทั้น
แล เมื่อนั้นท้าวถวันเท้าฟ้า จ้างถามอ่านี้เปันลูกบุคละผู้ใดแล้วแล ธูป
ชื่สันใดนี้จ้างมีเตชะธีทธีอันมากนั้นจา เมื่อนั้นท้าวอัถิทะบาจ้างขาน
ว่าภูนี้แม่นลูกบาง [1]จันปาดอกแก้ว ภูบชื่ว่าท้าวอัถิทะบาพ่ำภูบชื่ว่า

---

๑ ถวนเป้น จำปา

ท้าวถอันเท้าฟ้าแล ผื่อนั้นท้าวถอันเท้าฟ้าจึ่งฮางว่าภูนี้กำหากแม่นท้าวถอันเท้าฟ้าแลเด ภูกำบ่ได้ไปเอาแม่นึงมาเปันผังผื่อใดนั้นจา ผื่อนั้นท้าวอัถถิหะบาจึ่งกล่าวว่า ใบผื่อท้าวถอันเท้าฟ้ามาแปงฮิวฮ้วมน้ำสมุดอันนั้นแม่แห่งภูกำมาม้างเผฮิวเสัง ท้าวถอันเท้าฟ้าจึ่งลิงมาสู่ชิมแม่แห่งภูมากพักภูจึ่งเกิดมานั้นแล ผื่อนั้นท้าวถอันเท้าฟ้าจึ่งกล่าวว่า เอิ ๆ ผิว่ามีถ้ำนั้นแท้นึงนี้กำหากแม่นลูกภูแท้แล ว่าถ้ำนั้นแล้วท้าวอัถถิหะบากำลวดเฮ้าไปหาท้าวถอันเท้าฟ้าทั้นแล ผื่อนั้นท้าวถำพาแก่ก้ากำเหันท้าวทัง ๔ เปันพ่อเปันลูกกันสันนั้น เจ้าจึ่งเอ็นถามท้าวชาถาพระบาว่าข้าแก่เจ้าภูผู้ข้านี้ชื่อว่าท้าวถำพาแก่ก้า อันเปันลูกบางผ่านแผ้วถอกถำกำข้าบาส่วนถ้ำเจ้าภูนั้นบ่ลอบว่า แม่นพ่อผู้ข้าชื่อว่าท้าวชาถาพระบา (ผื่อนั้นท้าวชาถาพระบาจึ่งกล่าวว่าภูนี้แม่นพ่อว่าถ้ำ) นั้นเจ้ากำเฮ้าไปหากันแล้วแลชิมชิมยิบถีกับถอมกันทั้นแล้วแล ผื่อนั้นท้าวบอกฟ้าถวายสอันกำถามท้าวกัลละหาพระบากล่าวว่าแม่นพ่อสันถวนนั้นแล้ว เจ้าทัง ๒ พ่อลูกกำเฮ้าไปหากันแล้วแลชิมชิมยิบถีกับถอมกันทั้นแล ผื่อนั้นท้าวอะธุบีจึ่งถามท้าวหุลละมางว่า ข้าแก่พ่อเปันเจ้าส่วนถ้ำชายผู้นี้พ่อถาแห่งข้าเอาไปใส่ถอกเหล็กไว้แล้ว พ่อเปันเจ้าจึ่งมานำเอาผื่อนั้นแม่นพี่น้องวิงสาแห่งเฮานั้นลื ผื่อนั้นท้าวหุลละมางจึ่งกล่าวว่า ดูธาเจ้าลูกรักแก่พ่อส่วนถ้ำชายผู้นั้นอันภูพ่อมานำเอาถืนผื่อนั้นกำหากแม่นอาจยาปู่แห่งเจ้ากำพ่อเด ผื่อนั้นท้าวอะธุบีได้ยินท้าวหุลละมางกล่าวสันนั้น เจ้าจึ่งเฮ้าไปโจมเอาถืนแลมือท้าวพระลามมาใส่หัวแห่งถืนทั้นแล แม่นว่าท้าวอัถถิหะบาแลท้าวถำพาแก่ก้ากับทังท้าวบอกฟ้าถวายสอันกำดี เจ้าทัง ๓ กำรู้แจ้งว่าท้าวพระลามเปันอาจยาปู่แห่งถืนสันนั้น เจ้าทัง ๓ จึ่งเฮ้าไปโจมเอาถืนมือท้าวพระลามมาใส่หัวแห่งถืนทุกถืน ๆ ทั้นแล ผื่อนั้นท้าวอะธุบีจึ่งไหว้ท้าวพระลามว่าข้าแก่ปู่เปันเจ้า บัดนี้ข้าผู้หูางกำจักขอฮ้องเชิญปู่เปันเจ้าถืนเมือปามอาจยาพ่อตาแห่งข้าก่อนเด้น ผื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งฮางว่าดูธาเจ้าหูางถังว่าเจ้ามักใส่ปากใช้ภูปู่เมือปามอาจยาพ่อตาแห่งเจ้าถั่งนั้น เจ้าหูางจึ่ง

ແອ່ວເອົາທ້າວຫຸລລະມານ ອັນເປັນພໍ່ແທ່ງເຈ້ານັ້ນຄືນເມືອກໍ່ພໍ່ເທົ່ານັ້ນຄັນວ່າທ້າວ
ຫຸລລະມານຄືນເມືອຄ້ຳນັ້ນກູປູ່ກໍ່ຈັກຄືນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວວະຣຸບີຈ້ຳຊ້ຳຂາບໄຫວ້
ທ້າວຫຸລລະມານວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ານັ້ນຂ້າຜູ້ລູກກໍ່ຈັກອ້ຳເຊີນພໍ່ເປັນເຈ້ົ
ເມືອປານແມ່ແທ່ງຂ້ົ ອັນປູ່ໃນພາສາກພຸ້ນແຕ່ກໍ່ຂ້ົາເທົ່ານານເມືອພໍ່ເປັນເຈ້ົາພັກ
ພາກຈາກແມ່ແທ່ງຂ້ົາປາງນັ້ນ ແມ່ແທ່ງຂ້ົາກໍ່ມີໃຈອັນຄຶດຮອກຄຶດເຖິງພໍ່ເປັ
ເຈ້ົາມາກນັກກໍ່ຂ້ົານາ ບັດນີ້ພໍ່ເປັນເຈ້ົາມາຮອດທີ່ ນີ້ແລ້ວແລນ້ຳໄປປານແມ່ແທ່ງ
ຂ້ົາສັນນັ້ນ ຄັນວ່າແມ່ແທ່ງຂ້ົາຮູ້ຂ່າວເມືອພາບລຸບ ກໍ່ຈັກກັ້ນໃຈຕາຍເສັ່ງບໍ່ມີນານ
ເທດວ່າຄຶດຮອກຄຶດເຖິງພໍ່ເປັນເຈ້ົານັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລລະມານຈ້ຳຂາບວ່າ
ເອີ ໆ ຄັນວ່າເຈ້ົາລູກຮັກໃຫ້ພໍ່ເມືອ ພໍ່ກໍ່ຈັກເມືອປານແມ່ແທ່ງເຈ້ົານັ້ນແລ ເມືອ
ນັ້ນທ້າວວະຣຸບີໄດ້ຍິນຄຳພໍ່ແທ່ງຕົນກ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາຈ້ຳນິຣະມິດພາສາກ
ຫ້ຽງນ້ຳເຈ້ົາຈ້ຳອ້ຳເຊີນອາຈຍາປູ່ ແລອາຈຍາພໍ່ອາຈຍາອາວທ້ົາ ๕ ພຣະອິ້ງຂຶ້ນ
ສູ່ພາສາກຫ້ຽງນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ົາ ๔ ຈ້ຳພ້ອມກັນຖືເອົາແລຄົນແລເສົາຄ້ືວ່າ
ທ້າວວະຣຸບີຖືເອົາເສົານ້ຳ ທ້າວອັຄຄິທະນາຖືເອົາເສົານ້ຳທ້າວຄຳພາແກ່ກ້ົາຖື
ເອົາເສົານ້ຳທ້າວຍອກຟ້ານວ້ງສວັນຖືເອົາເສົານ້ຳ ແລ້ວເຈ້ົາທ້ົາ ๔ ພຣະອິ້ງຈ້ຳ
ພ້ອມກັນບົກເສົາພາສາກ ອັນນັ້ນທະນານຂຶ້ນສູ່ອາກາດກ້ົາງຫ້ວແລ້ວກໍ່ສຳເພາະ
ໜ້ານ້ຳເມືອງແທ່ງຕົນແລ້ວ ກໍ່ກັບໄປຄັນວ່າເຈ້ົາທ້ົາ ๔ ພີ່ນ້ອງເອົາພາສາກທ້ົາວ
ພຣະລານໄປຮອກໄປເຖິງເມືອງແລ້ວ ກໍ່ລວກລ້ົງໄປຈອກເຊົ້ານ້ຳໃນຊ້ານນົນພາສາກ
ແທ່ງພຣະບາປັ້ວະຫຼຸມແລ້ວ ເຈ້ົາທ້ົາ ๕ ອັນມີທ້ົາວພຣະລານເປັນຕົ້ນຈ້ຳເຂ້ົ
ໄປສູ່ຫ້ໍໜ້ານ້ຳຄອງອັນເປັນ ທີ່ປູ່ແທ່ງພຣະບາປັ້ວະຫຼຸມຫັ້ນແລ ເມືອນັ້ນພຣະບາ
ປັ້ວະຫຼຸມກໍ່ລ້ົງເຫັນທ້ົາວພຣະລານ ເຂ້ົ້ານ້ຳສູ່ພາສາກແທ່ງຕົນສັນນັ້ນເຈ້ົາກໍ່ມີ
ໃຈອັນປ້ານ[1]ກວ້ົ ນ້ຳກນັກ ເທດວ່າຕົນໄດ້ເອົາເຈ້ົາໃສ່ຄອກແຕ່ເມືອກ່ອນນັ້ນແລ
ທ້ໍ່ວ່າພຣະບາກໍ່ເຫັນຫ້ຽງນ້ຳຂາບແທ່ງຕົນ ທ້ົາ ๔ ອັນມີທ້ົາວອະຣຸບີເປັນຕົ້ນນ້ຳ
ພ້ອມເຈ້ົາກໍ່ບ້ົງບໍ່ປ້ານບໍ່ກົວທ້ໍ່ໃດ ກໍ່ບ້ົງພ້ອິດໄດ້ພຣະບາຈ້ຳທັກທ້ວງທ້ົາວພຣ
ລານວ່າເຈ້ົາສະຫາບບ້ົງຄ່ອບນ້ຳ ລ ເມືອນັ້ນທ້ົາວພຣະລານຈ້ຳຂາບວ່າເອີ ໆເຈ້ົ
ຊະຫາບບ້ົງຄ່ອບປູ່ ລ ວ່າຄ້ົງນັ້ນ ເມືອນັ້ນທ້ົາວອະຣຸບີຈ້ຳຂາບຫ້ຽງອາຈຍາວ

---

๑ ປ້ານກວ້ົ ຄົງເປັນ ປ້ານກົວ ໃນລານຈານກ່ຳຂຽນ"ປ້ານກວ້ົ"ຄືກັນ (ຜູກ ກ ມັດ ๔ ໜ້ົ ๔๗)

แห่งตินว่า ข้าแก่เจ้าภูส่วนถั่งท้าวพระลามอันพ่ำตาเอามาใส่ถอกไว้
ปางนั้นแม่นอาจยาปู่แห่งข้า แม่นว่าท้าวทุลละมานอันมาใต่ตามนำเอา
ท้าวพระลามถืมเมือผ่อยปางนั้น ก็หากแม่นอาจยาพ่ำแห่งข้าส่วนถั่ง
ท้าวถวันเท้าฟ้า อันมากับถอมท้าวทุลละมานนั้นก็หากแม่นอาจยาพ่ำ
แห่งท้าวอัคคีหทะนา ส่วนถั่งท้าวชาวาพระยาอันมากับถอมท้าวถวัน
เท้าฟ้านั้นก็หากแม่นอาจยา พ่ำแห่งท้าวถำพาแก่ก้าส่วนถั่งท้าวกัล
ละหาพระยาอันมากับถอมท้าวชาวาพระยานั้น ก็หากแม่นอาจยาพ่ำ
แห่งท้าวยอกฟ้าถวายสวันก็ข้าแล เมื่อนั้นพระยาปัตตะหูมจิ่งขานว่า
เอิ ๆ ถันว่าท้าวทั้ง ๔ อันมาใต่ตามนำเอาท้าวพระลามถืมเมือนั้น
แม่นพ่ำแห่งทูานชายแห่งภูทั้ง ๔ แท้ถั้งนั้นก็เป็นอันถืนักแลท่อว่าเจ้าทูาน
ทั้ง ๔ จิ่งไปบอกเอิานางทั้ง ๔ อันเป็นแม่แห่งเจ้าทั้ง ๔ ท่องพลันให้
ไก้เหันหน้าผิวแห่งเอิาเท้าอันเหื้น ถันว่าพระยาปัตตะหูมกล่าวถั่งนั้น
แล้ว ท้าวอะธุบิจิ่งใช้พวกน้อย ไปบอกเอิานางทั้ง ๔ อันมีนางมัสสา
มาสู่สำนักพ่ำแห่งเจ้าหื้นแล ถันว่านางทั้ง ๔ มาเหันผิวแห่งตินแล้ว
นางทั้ง ๔ จิ่งพ้อมกันกล่าวว่า เหอะฝูงข้าไหว้เจ้าผิวรักผู้ข้าเจ้าภูมา
สมสู่ปู่กินกับถอมผู้ข้าปางนั้น เหมือนถั่งฟ้าเหื้อมแลบ ๑ เมือผ่องเหันเจ้า
เหื้อถงอ บัดนี้เจ้าบุนกอ้างๆ มารอกแล้วถิใจยาไก้ฟ้าวหนีไปเมือหน้าอ่ใช้
ผิวกำพ้านอบปามก่อนเหื้น เมื่อนั้นท้าวทั้ง ๔ อันมีท้าวทุลละมานเป็น
ต้นจิ่งพ้อมกันกล่าวว่าดูธานางทั้งหูายเธิบ ใบเมื่อเธาพี่มาสมสู่ปู่กินกับ
ถอมนางทั้งหูายปางนั้น ก็หากไปธิบเลอกางสมถาม ๖ เสิกใช่งแลนา
ท่อว่าพระยาพ่ำแห่งนาง หากไปเอิาท้าวพระลามมาเถิงหื้นี้เธาพี่จิ่งไก้
ใต่ตามมานำเอาท้าวพระลาม กะจิ่งไก้เหันหน้าเจ้านางทั้งหูายถอกมา
บัดนี้เธาพี่มาเหันท้าวพระลาม ใบหื้นี้แล้วเธาพี่กะจักไก้ถืมเมือก่อนแล้ว
ค่อยปู่ถิเยินางทั้งหูายเธิบเมังแก้ว พี่จักเมือก่อนแล้วค่อยปู่ถิแก่เยินี้ ๆ
ค่อยเมือถิเยินิวแก้วธักเธิบ อุ่นข้างถันว่าเจ้าบุนกอ้างเมือแล้วหนีมา

---

๑ เมือผ่องปาว ถอนเป็น "เปือผ่องปาว"

๖ ถอนเป็นสิงถาม ในลานจานก่ำอูน "สมถาม" ถืกัน (นูก ก มัก ๔ หน้า ๔๕)

แด่เมื่อว่าดั่งนั้นท้าวอะธุบี จึ่งกล่าวเชิ่งท้าวหุลละมานว่าข้าแก่พ่อเป็นเจ้าถืนว่าเจ้าภูมีกิจจะอันธิบเลอ สมถามดั่งนั้นข้าผู้ลูกกำจักไปอาสาธิบเลอตางเจ้าภูก่อข้าแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจึ่งกล่าวว่าดูธาเจ้าลูกธักแก่พ่อบัดนี้เจ้าลูกธักษาฟ้าจะว่าจักไปก่พ่อเท็บ ถืนว่าภางสิมถามเป็นอันหนักมากนักดั่งนั้น ภูพ่อหากจักมีหูตาข้าใช้มาเอิาเจ้าลูกธักไปป้างหนุนจ่อยดูก่พ่อแล เจ้าลูกธักจึ่งปู่กับดอมแม่แห่งเจ้าฟังดูบ้างกิจจะภางอันหนักแลเบานั้งเท็บ ถืนว่าท้าวหุลละมานกล่าวดั่งนั้นแล้วท้าวอะธุบีจึ่งขางว่าโดย ๆ ถืนว่าเจ้าภูจักเมื่อก่จึ่งพากับเมื่อก่อนเท็บ เมื่อนั้นท้าวพระลาม จึ่งเอ็นสั่งพระษาปัถตะหูมว่าถ่อยปู่ถีเบิเจ้าจะหายเธิบข้าก่จักเมื่อก่อนแล้วอ่าดั่งนั้น เมื่อนั้นพระษาปัถตะหูมจึ่งขางว่าเอิ ๆ ถ่อยเมื่อถีเบิเจ้าจะหายเธิบ ถืนว่าภางสิมถามอันหนักสันนั้นเจ้าจะหายจึ่งใช้ถืนมาเอิาหูางซายทั้ง ๔ ไปป้างหนุนจ่อยดูนั้นเบิ เอิ ๆ ว่าดั่งนั้นแล้วท้าวหุลละมาน จึ่งอุ้มเอิาท้าวพระลามบ่ระบวนแล้วเจ้าทั้ง ๕ ก่ลอดพ้อมกันหะบางถืบเมื่อหนั้นแล ถืนว่าเจ้าทั้ง ๕ ไปรอดสระดอกบัวอันเป็นภิภหินทางที่นั้นแล้ว ก่ลอดพากันบุกบ่นขึ้นไปตามธูก้างดอกบัวอันนั้นแล้ว ก่พ้อมกันหะบางเมื่อเถิงสำนักสางจอดบ่มีบางหนั้นแล เมื่อนั้นถืนหัวหมายมีบางภิตตะธาดเป็นต้น เอิาก่เหันเจ้าทั้ง ๕ พ่อลูกมาธอดมาเถิงแล้ว เอิาก่มีใจอันชุ่มชื่นบึงถืมากนักหนั้นแล เมื่อนั้นพระษาธาพพะนาสอน จึ่งมีพระธาชอาจยาถ่อลูกแห่งถืนทั้ง ๙ ว่าดูธาเจ้าลูกธักทั้ง ๙ พ่อเธิ่ย บัดนี้ขุนเสนาทั้ง ๕ อันเป็นแม่ทับเสิกก่ตายหมิดส้างแล้ว เจ้าลูกธักทั้ง ๙ จึ่งพากันไปเอิาธาชภางภูพ่อให้ได้[1] ก่พ่อเท็บ เมื่อนั้นเจ้าภุมมานทั้ง ๙ จึ่งพ้อมกันขางว่า เหวะฝูงข้าไหว้พ่อเป็นเจ้าในเมื่อภิจจะภางประหมานปานนี้ ข้าผู้ลูกทั้ง ๙ ก่จักพ้อมกันอาสาให้แล้วมาในหวางแห่งพ่อเป็นเจ้านั้นแล ขอแก่พ่อเป็นเจ้าษาได้บ้อยเมื่อบ้อยใจก่ข้าเท็บว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นท้าวหยางถำจึ่งถิกแต่งไพ่พินไยหา

---

๑ จบผูก ๗ มัด ๔ ลิจจะษาแลงยามแล้วถ้อยถ่า เดือน ๔ ขึ้น ๑๑ ถ่ำ วัน ๔ ให้พิจาระษาเอิาแด่ท้อน

ອັກໂຂເພນີ ກໍນາໂຣມແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຂົ້ນຂວີ້ຊ້າງອອກໄປເປັນຫົວໜ້າແລ້ວ ໄໜ່ພົນ
ໂຍທາຈົ່ງໂຫ້ຫ້ຽ້ງໄປຕາມຫ້ຽ້ງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວທອງຄຳເອົາໄໜ່ພົນໂຍທາໄປ
ເຖິງທ່ຳກາງທົ່ງນາແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໃຫ້ໄໜ່ພົນໂຍທາບົ່ງນ້ຳມອກສີນາດໜ້າໄມ້ປືນໄຟ
ມີສຽງພະລຶກສາເພິ່ງກ້ວມາກນັກຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງມີພຣະຣາຊ
ອາດຍາຕ່ໍທ້າວອົງຄົດວ່າ ກູຮາເຈົ້າອົງຄົດລູກຮັກພໍ່ເຈົ້າຈົ່ງເອົາໄໜ່ພົນ(ໂຍທາ) ອອກ
ໄປຣົບເລວເອົາຣາຊການແຫ່ງກູພໍ່ໃຫ້ໄດ້ກໍພໍ່ເທ໊ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວອົງຄົດຈົ່ງຂານ
ຄຳພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າໂດຍໆ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຊ້າງເພ໊ອກຕົວນ້ຳ
ແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຂົ້ນຂວີ້ຊ້າງອອກໄປຈາກວ່ຽງແລ້ວ ໄໜ່ພົນໂຍທາອັກໂຂເພນີ ກໍ
ຈົ່ງໂຫ້ຫ້ຽ້ງອອກໄປຕາມຫ້ຽ້ງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວອົງຄົດເອົາລ໊ພົນມະຫົລະໂຍທາ
ໄປເຖິງທ່ຳກາງທົ່ງນາແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໄປຕ໊ັ້ງຢູ່ທ່ີຈ໊ົນໃກ້ລ໊ພົນມະຫົລະໂຍທາ
ທ້າວທອງຄຳ ມີປຣະໝານ ๑๐ ວາແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໃຫ້ໄໜ່ພົນໂຍທາບົ່ງໜ້າ
ໄມ້ປືນໄຟເຂ້ົາໄປຫາລ໊ພົນມະຫົລະໂຍທາ ແຫ່ງທ້າວທອງຄຳມາກນັກຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວທອງຄຳຈົ່ງເອ໊ີ້ນຖາມທ້າວອົງຄົດວ່າ ນ໊ົງນ໊ີ້ມ໊ີຊ໊ົ່ວ ນ໊ົງຈົ່ງເອົາໄໜ່
ພົນໂຍທາມາຕ່ໍກູນ໊ີ້ຈາ ນ໊ົງ [1]ສຣະຊ໊ີວິດຕົນແລ້ວນ໊ົງຈົ່ງມາບ໊ັ້ນລ໊ີ ເມື່ອນັ້ນທ້າວອົງ
ຄົດຈົ່ງຂານວ່າກູນ໊ີ້ແມ່ນທ້າວອົງຄົດຜູ້ມ໊ີເດຊະອິທທ໊ິອັນມາກນັກແລ ນ໊ົງນ໊ີ້ມ໊ີຊ໊ົ່ວ
ດ໊ັ່ວລ໊ີ ນ໊ົງຈົ່ງເອົາລ໊ີພົນມະຫົລະໂຍທາມາຕ່ໍກູນ໊ີ້ຈາ ນ໊ົງຈົ່ງເອົາບາງສ໊ີດາມາ
ສ໊ົ່ງໃຫ້ກູເສ໊ັ້ງເທ໊ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທອງຄຳໄດ້ຍິນຄຳທ້າວອົງຄົດກ່ລ່າວສ໊ັນນ໊ັ້ນ ເຈົ້າ
ຈົ່ງມ໊ີໃຈກ້ົ້ວໂກດໂກທາມາກນັກ ເຈົ້າຈົ່ງນິຣະມິດເປັນພ໊ີ້ນັກຕ໊ົວນ໊ົ່ງ ມ໊ີຕ໊ົວອັນໃຫ່ຽ
ແລສູງມາກນັກແລ້ວ ເຈົ້າກ໊ໍປ່ອຍພ໊ີ້ນັກຕ໊ົວນ໊ັ້ນທະບານອອກໄປ ເພ໊ືອວ່າຈັກໃຫ້
ໄປຈັບເອົາທ້າວອົງຄົດຈ໊ີກກິນໃຫ້ໄດ້ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວອົງຄົດຈົ່ງນິຣະມິດເປັນ
ຄ໊ົນເຫ໊ັ້ກອັນນ໊ົ່ງ ແທບແທ ເຂ້ົາໄປໜ໊ີບຫ່ຳພ໊ີ້ນັກຕົນນ໊ັ້ນບ່ໍ່ມ໊ີບາງຫັ້ນແລ
ຄັນວ່າ:ຄ໊ົນເຫ໊ັ້ກແດ໋ງໄດ້ໜ໊ີບຫ່ຳພ໊ີ້ນັກແລ້ວ ມັນກ໊ໍ່ບ້ົ້ງເກ໊ີດເປັນອັນເຈ໊ັບແສ:ນມາກ
ນັກ ພ໊ີ້ນັກຈົ່ງຄ໊ົດເຕ໊ັ້ນຄ໊ຶບທ່ຳມາກນັກແລ້ວ ຄ໊ົນກ໊ໍ່ຫ໊ຼ:ດອອກຈາກຫ່ຳພ໊ີ້ນັກຕ໊ົວນ໊ັ້ນ
ແລ້ວ ມັນກ໊ໍ່ຟ້ົ້າວເຕ໊ັ້ນແລ່ນໜ໊ີບ່ໍ່ອາດຈັກຫ໊ຼ:ງວຫ້ຽ:ຄ໊ືນມາໄດ້ຫັ້ນແລ ແຕ່ທ້າວອົງ

---

๑ ຄວນເປັນ "ສລະ"

ຄົດນີ້ຣະນຶກເປັນຄືນເຫຼັກຫນີບທຳພິຍັກປາງນັ້ນ ປ່ຽວນີ້ຄົນທ້ຽງຫຼາຍຈົ່ງເຜົ່າເຫຼັກ
ແດ່ງໄປປ່ຽນປ່ຳໄລ່ລັກປັ້ກເປົ້າ ໃຫ້ພີປ່ອບພີໃພ່ງໜີໄປເພື້ອດ່ັ້ງນັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນ
ທ້າວທອງຄຳກໍເຫັນພີ່ຍັກແຫ່ງຕົນບ່ຊຸນະພາບແພ້ທ້າວອີ່ງຄົດນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງຟ້າວຕີ
ບີບ່ອງເຂົ້າໄປເຖິງທ້າວອີ່ງຄົດແລ ເຈົ້າກໍ່ໂຕນເຂົ້າໄປຮອດຊ້ຽງທ້າວອີ່ງຄົດແລ້ວ
ແລກອດກຸມຖິ້ມປັ້ນນາກນັ້ກທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວອີ່ງຄົດຈົ່ງຖອດເອົາມີ້ດອອກຈາກ
ແອວມາແດ່ງຫົວໃຈທ້າວທອງຄຳຊອດອອກສັ້ນຫຼ້ຽງນັ້ນທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວທອງ
ຄຳໄດ້ຖືກມີ້ດທ້າວອີ່ງຄົດແລ້ວ ເຈົ້າກໍ່ບ້ຽເກີ້ດເປັ້ນອັນເຈັ້ບແສ້ນນາກນັ້ກແລ້ວ
ເຈົ້າຈົ່ງທະບານໜີຈາກທ້າວອີ່ງຄົດໄປຂໍ້ຊ້ຽງແຫ່ງຕົນແລ້ວ ກໍ່ລວດກຳເອົາແສ້
ຫວາບຟາດຕີຊ້ຽງຄືນໜີເມື້ອເມື້ອງລ້ັງກາບ່ໍ່ນີ້ບານທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນໄພ່ພົນໃຍທາ
ທ້ັ້ງນວນກໍ່ເຫັນທ້າວທອງຄຳຟາດຕີຊ້ຽງຄືນເມື້ອແລ້ວ ເຂົ້າກໍ່ພ້ອມກັນແດກໜີ
ເມື້ອບ່ໍ່ເສສສ່ລ້ທັ້ນແລ ໃນເມື້ອໄພ່ພົນໃຍທາທ້າວທອງຄຳໜີໜົດສ້ັ້ງແລ້ວ
ທ້າວອີ່ງຄົດຈົ່ງເອົາໄພ່ພົນໃຍທາແຫ່ງຕົນເຂົ້າສູ່່ວ່ຽງທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວທອງ
ຄຳຄືນເມື້ອເຖິງພາສາດແລ້ວ ເຈົ້າກໍ່ໄປເລ້ັ່ງກິນນ້ຳຕາບບ່ຽສຸທໃຫ່ເປ້ັ້ອງກ້ຳຂວາ
ກໍ່ລວດສວ່ຽງຫາບເຈ້ັ້ບແສ້ນ ລວດຫາບແລ້ວທ້ັ້ງນວນທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນພຣະບາ
ຣາພພະບາສວນ ກໍ່ມີ້ພຣະຣາຊອາດບາຕ໋ທ້າວດຳກາ ອັນເປັ້ນລູກແຫ່ງຕົນວ່າ
ດູຣາທ້າວດຳກາລູກຣັກພ໋ ບັດນີ້ທ້າວທອງຄຳກໍ່ຫ້ັ້ກໂຄບຄືນມາແລ້ວ ເຈົ້າລູກຣັ
ຈົ່ງເອົາໄພ່ພົນໃຍທາໄປເອົ້າຣາຊການຕ່ຽງພ໋ໃຫ້ໄດ້ນັ້ນເທ້ັ້ນ ເມື້ອນັ້ນທ້າວດຳກາຈົ່ງ
ຂ່ານຄຳພ໋ແຫ່ງຕົນວ່າໂຄບໆ ວ່າດ່ັ້ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຂ້ັ້ນຂ້ີ່ຊ້ຽງອອກຈາກ
ເມື້ອງໄປແລ້ວ ໄພ່ພົນໃຍທາທ້ັ້ງນວນກໍ່ໂຫ່ຫຼ້ຽງອອກຕ່ານຫຼ້ຽງແຫ່ງເຈົ້າອັກໂຍ
ເພ່ນ້ຳ້ຽງທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວດຳກາກໍ່ເອົາໄພ່ພົນໃຍທາໄປເຖິງທ່ຳກາງທ່ຽງນາ
ແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງບອກໃຫ້ໄພ່ພົນໃຍທາທ້ັ້ງນວນ ໂຮຫ໋ວໂຫຮ້ອງ[1] ນາກນັ້ກ ເປັ້ນ
ດ່ັ້ງແຜ່ນດິນຈັ້ກຫ້ັ້ບທ້ີ່ນລົ້ງເມື້ອພ້ັ້ນພຸ້ນທັ້ນແລ ເມື້ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງກ່ລ່າວ
ວ່າ ດູຣາທ້າວວ່ານ້ະບົດລູກຣັກພ໋ ເຈົ້າຈົ່ງເອົາໄພ່ພົນໃຍທາອອກໄປຫ້ັ້ບຊຸ້ມ
ນ່ວນກັບດອມເສນາໃຫ່ເມື້ອງລ້ັງກາກ໋ພ່ເທ້ັ້ນ ເມື້ອນັ້ນທ້າວວ່ານ້ະບົດຈົ່ງຂ່ານຄຳ

---

๑ ຄວນເປັ້ນ "ໂຮຮ໊ົ້ວ ໂຮ່ຮ້ອງ"
ໃບລານຈ່ານກ່ຳຂຸ່ນ "ໂຫຮ້ອງ" ຄືກ້ັ້ນ ພຸກ ຊ ມ້ັ ๔ ໜ້ັ ฉ

พໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າ ຄັນວ່າພໍ່ເປັນເຈົ້າໃຫ້ຂ້າຜູ້ລຸກໄປນັ້ນ ຂ້າກໍ
ຈັກໄປນັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວວາອະບົດກລ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຊ້າງ
ເຜືອກ ຕົວນຶ່ງແລ້ວເຈົ້າຈົ່ງຂຶ້ນຂີ່ໄປທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນໃຫ່ພົນໃບຫາກໍໂຫ້ຫ້ຽງໄປ
ຕາມຫ້ຽງມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວວາອະບົດ ກໍເອົາລິພົນມະຫິລະໃບຫາ
ໄປຕັ້ງປູ່ທີ່ຈົ່ມໃກ້ທ້າວດຳກາ ມີປະໝາງວ່າ ๑๑ ວາແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໃຫ້ໃຫ່ພົນ
ໃບຫາທ້ວມວນໂຮທົ່ວໂຮຮ້ອງມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວດຳກາຈົ່ງເອີ້ນຖາມ
ທ້າວວາອະບົດວ່າ ນ້ຽງນີ້ຊື່ສັນໃດນ້ຽງຈົ່ງເອົາໃຫ່ພົນໃບຫາມາຕໍ່ກູນີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນ
ທ້າວວາອະບົດຈົ່ງຂານວ່າ ກູນີ້ຊື່ວ່າທ້າວວາອະບົດ ອັນນີ້ເວຊະອານຸພາບມາກນັກ
ທັ້ນແລ ນ້ຽງນັ້ນນີ້ຊື່ດ້ວລ ນ້ຽງຈົ່ງເອົາໃຫ່ພົນໃບຫາມາຕໍ່ກູນີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວດຳກາ
ຈົ່ງຂານວ່າກູນີ້ຊື່ວ່າທ້າວດຳກາອັນເປັນລູກພຣະບາຣາພພະນາສວນນັ້ນແລ ຄັນ
ວ່ານ້ຽງປ້ານກົວກູພຣະອົງຈັກຂ້າຟັນດັ່ງນັ້ນ ນ້ຽງຈົ່ງໜີຄືນເມືອເສັ່ງເທ໊ນ ເມື່ອນັ້ນ
ທ້າວວາອະບົດຈົ່ງຂານວ່າເອີ ຄັນວ່ານ້ຽງນີ້ກຳລັງເປັນຜູ້ຊາຍເໝືອນດັ່ງທ່ານທ້າ
ຫ້ວງດັ່ງນັ້ນ ນ້ຽງຈົ່ງມາຂ້າຟັນກູກ່ອນເທ໊ນ ຄັນວ່ານ້ຽງຂ້າກູບໍ່ຕາບແທ້ດັ່ງນັ້ນ
ກູຈັກໄປກອດກຸມໄຂ່ຂາຜັ້ງນ້ຽງດາບ ເມື່ອນັ້ນທ້າວດຳກາໄດ້ຍິນທ້າວວາອະບົດ
ກລ່າວສັນນັ້ນ ມັນຈົ່ງບ້ຽກເກີດມີໃກທາກ໊ວໃກດມາກນັກ ມັນຈົ່ງນິຣະມິດເປັນ
ທະນູສິນຍິ້ງໄປໃສ່ທ້າວວາອະບົດ ອັນມີສຽງເນ໊ອງນັນສນັ່ນກ້ອງມາກນັກທັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວວາອະບົດຈົ່ງເອົາວາບສິຄັນໄຊແກ່ວ່ຽນຮັບໄວ້ ກໍລອດໄປຖືກປ້ຶນສອນ
ທ້າວດຳກາ ຊະເດັ່ນຄືນໄປຖືກເຈົ້າຂອງ ຄາຈວດທວດເປັນດັ່ງໜາມເໜັ້ນນັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວດຳກາ ຈົ່ງຈັບສັ້ນປ້ຶນອັນນັ້ນຖອດອອກແລ້ວ ເຈົ້າກໍບ້ຽກເກີດເປັນອັນ
ເຈັບປວດເວທທະນາມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວວາອະບົດຈົ່ງໄປເອີ້ນຖາມວ່າ
ດູຣາທ້າວດຳກາ ຖ່ອຍຮ້ານໃນເມ໊ອນ້ຽງບ້ຽງທະນູສິນມາໃສ່ກູເພ໊ອວ່າຈັກໃຫ້ກູວາຍ
ດັ່ງນັ້ນເປັນດ້ວລ ນ້ຽງຈົ່ງບ້ຽງທະນູສິນມາໃສ່ກູປ້ຶນສອນນ້ຽງຈົ່ງຫຼົບຄືນໄປຖືກເຈົ້າຂອງ
ນັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວດຳກາໄດ້ຍິນຄຳທ້າວວາອະບົດກລ່າວຫ້ຳຫ້ຽງນມາກນັກສັນນັ້ນ
ເຈົ້າກໍບໍ່ປາກເຈົ້າກໍຈັບແສ້ຫວາຍຟາດຕີຊ້າງແລ່ນໜີຄືນເມ໊ອທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ໃໝ່ພົນໃບຫາແຫ່ງທ້າວດຳກາ ເຂົາກໍເຫັນເຈົ້າແຫ່ງເຂົາພ່າຍຄືນໜີເມ໊ອໄປແລ້ວ
ເຂົາກໍພ້ອມກັນຫັກໂຄບຄາບໜີເມ໊ອບໍ່ເສສສລໍທັ້ນແລ ||ໃນເມ໊ອໃໝ່ພົນໃບຫາ

ท้าวคำภาหนีเมืองหนีกสั้งๆแล้ว ท้าวอาธะยิกจิ๊งเอาไพ่พินไยหาแห่งตินเข้าสู่องๆทั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสวน จิ๊งเหันท้าวคำภาอันเป้นลูกแห่งตินเจ็บปวดมากมันสันนั้นเจ้าจิ๊งกล่าวว่า ดูธาท้าวคำภาลูกธักพ่อเจ้าจิ๊งไปหาแม่แห่งเจ้าป้นป่วยสังให้กิ๋กพ่อเฒ้น เมื่อนั้นท้าวคำภาได้ยินคำพ่อแห่งตินบอกสันนั้น เจ้าจิ๊งไปเลังกินน้ำตานางสุหไหเบื้องก้ำซ้ายกำลวกสว่างหายไปบักดงอทั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสวน ซ้ำบอกท้าวหู้าซ้อยว่า ดูธาท้าวหู้าซ้อยลูกธักพ่อ เจ้าจิ๊งเอาลิพินมะหิลละไยหาไปเอาธาตุกางตางพ่อให้ได้กพ่อเฒ้น เมื่อนั้นท้าวหู้าซ้อยจิ๊งขางคำพ่อแห่งตินว่า ข้าแก่พ่อเป้นเจ้าถันว่าพ่อเป้นเจ้าให้ข้าผู้ลูกไปข้ากจักไปบั้นแล ถันว่าเจ้าภล่าวถั้งบั้นแล้ว เจ้าจิ๊งขึ้นขวิ้ชาวออกจากวงๆไปทั้นแล เมื่อนั้นไพ่พินไยหาท้างนวนกพ้อมกันไหูหู้ๆไปตามหู้างมากนักทั้นแล ถันว่าท้าวหู้าซ้อยเอาลิพินมะหิลละไยหาไปรอกไปเถิงภาวท้างนาแล้ว เจ้าจิ๊งให้ลิพินไยหาท้างนวนบิงหน้าไม้ป้นไฟ เข้าไปหาวงๆท้าวพระลามมากนักทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ๊งภล่าวเชิ๋งท้าวหิกชะกับว่า ดูธาเจ้าหิกชะกับลูกธักพ่อเจ้าจิ๊งเอาลิพินไยหาไปหู้น ซ้ำม่วนกับถอมเสบาไหเมื่องๆลักภาก่พ่อเฒ้น เมื่อนั้นท้าวหิกชะกับจิ๊งขางคำพ่อแห่งตินว่า ข้าแก่พ่อเป้นเจ้าถันว่าพ่อเป้นเจ้าให้ข้าผู้ลูกไปแท้ถั้งบั้นข้าผู้ลูก กำจักไปแอ่วหู้นจักสบ่อย เพ่ให้สว่างหายเหงาวนอนบั้นแล ถันว่าเจ้าภล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าจิ๊งนิยะมิกเป้นช้างเผือกถิวบึงแล้วเจ้าจิ๊งขึ้นขวิ้ชาวออกจากวงๆไปทั้นแล ถันว่าท้าวหิกชะกับเอาลิพินมะหิลละไยหา ไปเถิงท่ำภาวท้างนาแล้ว เจ้าก่ไปตั๋งปู่ที่จ่มไก้ลิพินก่ำลังท้าวหู้าซ้อยมีปยะหนางได้ ๑๐ วาแล้ว เจ้าก่ให้ลิพินไยหาท้างหูาย บิงชะบูหูวงๆแลหน้าไม้ป้นไฟเข้าไปหาลิพินก่ำลังท้าวหู้าซ้อย มีสงๆอันพลึกสาเผิงกัวมากนักทั้นแล เมื่อนั้นท้าวหู้าซ้อยจิ๊งเอิ้นถามท้าวหิกชะกับอ่า มึงนี้มี ชื่ถังลี มึงจิ๊งเอาลิพินไยหามาต่ำภูนี้ก่อ้าจา มึงบ่ป้านกัวเผ้งมึงเป้นแม่หม้ายได้ชายหูายผัวนั้นลี เมื่อนั้นท้าวหิกชะกับจิ๊งขางอ่าภูนี้ชื่อว่าท้าวหิกชะกับถิบพันแม่ร้าง มึง

ป่าอ้างเลอภูอีกูเด ผมังมีๆจักเสังยอๆเก๋าหูๆจักเสังน้ำเต้าปากบอนแลบา มีๆบั้นธมกชื่สันใด มีๆจีๆเอาไผ่พิมใบหามาต่ำภูบั้จา ผมื่อบั้นท้าวหูๆซ้อบ จีๆยางคำว่า ภูบั้ชื่ว่าท้าวหูๆซ้อบจอมแผา ภูจักปันทังแรๆจีกถวาก หูๆจักกีกธูปากผมังมีๆแลบา ผมื่อบั้นท้าวทิดชะกับจีๆบีอะมิดเปันผีบัก ติวบีๆ อันใหง่แลสูงมีประหมางห่ำพูเอาแล้ว ก็ให้เตั้นทะบางเอ้าไปเถิๆ ท้าวหูๆซ้อบบ่มีบางหั้นแล ผมื่อบั้นท้าวหูๆซ้อบจีๆบีอะมิดเปันถิม เหูกแดงไปหมีบทำผีบักติวบั้นบ่มีบางหั้นแล ผมื่อบั้นผีบักติวบั้นมันก่เจับ ทำมันมากบัก มันจีๆร้องว่าไอบๆภูเจับแท้ๆ ว่าดังบั้นแล้ว มันจีๆ ถีบปันทังแรๆบ่มีบาง เหูกแดงจีๆหูดจากหทำมันแล้ว มันก่ลอดฝ้าว ลีๆไปหั้นแล ผมื่อบั้นท้าวหูๆซ้อบจีๆบีอะมิดเปันทะบูสีบอันบีๆ บีๆไปหา ท้าวทิดชะกับ มีสงๆอันถังผมื่องบันสบั้นก้องมากบักหั้นแล ผมื่อบั้นท้าว ทิดชะกับจีๆบีอะมิดเปันแผ่นกระดางหีบกั้งบังไว้หั้นแล ถันว่าทะบูสีบ ท้าวหูๆซ้อบมาถีกกระดางหีบอันบั้นแล้ว ก่ลอดชะเดันถืบไปถีกลีพิมมะ หิลละใบหาท้างบองเอาก่ก่องกับดาบ มีประหมางว่าได้ใกดบีๆหั้นแล ผมื่อบั้นท้าวหูๆซ้อบก่มีใจอันใกดญดมากบัก มันจีๆอ้าปากเอิ้นด่าท้าว ทิดชะกับ บ่งับปากจักเห็อหั้นแล ผมื่อบั้นท้าวทิดชะกับจีๆบีอะมิดเปัน ทะบูสีบบีๆไปใส่ก่ลอดถีกธูปากท้าวหูๆซ้อบ ชอดออกหางๆอ่อบถั้นบ่มี บางหั้นแล ผมื่อบั้นท้าวหูๆซ้อบก่บังเกิดเปันอันเจับแสบมากบัก เจ้าจีๆ ติข้างแหกถืบเมือหังไผ่พิมบ่เสสสล่หั้นแล ใบเมือท้าวหูๆซ้อบเอาลี พิมมะหิลละใบหาถืบเมือหมิดสังๆแล้ว ท้าวทิดชะกับก่เอาไผ่พิมใบหา เอ้าสู่องๆแห่งถิบหั้นแล ผมื่อบั้นท้าวหูๆซ้อบจีๆถีบข้างถืบเมือเถิๆผา สาดแล้ว เจ้าจีๆไปเลังกินหูก้ำขวาบางสุหโห อันเปันแม่แห่งถิบแล้ว ก่ลอดสอ่างหายไปบัดญอบั้นหั้นแล ผมื่อบั้นพระบาราพพะนาสอบจีๆ กล่าวเชิ้งท้าวอ่อบห่อบคำชาวว่า ดูราท้าวอ่อบห่อบคำชาวเจ้าลูกรักพ่ บัดนี้เจ้าลูกรักจีๆเอาลีพิมใบหาไปอิบเลอท้าวพระลาม ให้เอาอ้วมน้ำ สมุดหีเสังป่าให้เอาปู่ทีบั้นก่พ่อเห็บ ผมื่อบั้นท้าวอ่อบห่อบคำชาวจีๆขาบ

ຄຳວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າໃຫ້ຂ້າຜູ້ລູກໄປເລວເສິກທັງຫຼາຍຝູງນີ້ ບໍ່ຍາກສັງແລ ແມ່ນວ່າປອກກ້ວຍກິນບ້ຽງຍາກກວ່ານັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຂຶ້ນຂວີຊ້າງອອກຈາກວຽງບໍ່ ມີບ່ານ ໃຫ່ພົນໃບຫາທັງຫຼາຍ ກໍໃຫ້ຫຼ້ຽງນຳອອກໄປຕາມຫຼ້ຽງອັກໂຂເພນີ້ບ້ຽງຫັ້ນ ແລ ຄັນວ່າທ້າວອ່ອຍຫ່ອຍຄຳຊາວເອົາລີພົນມະຫົລະໃບຫາໄປເຖິງທ່ຳກາງ ທ້ຽງນາແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງບອກໃຫ່ພົນໃຫລູກບ່າວແຫ່ງຕົນ ບ່ຽງນ້ຳມອກະໜ້າໄມ້ແລ ປົ້ນໄຟ ເຂົ້າໄປຫາທ້າວພຣະລາມເປັນດ່ຽງແຜ່ນດິນຈັກຫຼຸບຫຸ້ ນເມື່ອພົ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງກ່າວເຊີ່ງພັນລູກທ້າວລູກແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຮາ ພັນລູກທ້າວລູກຮັກພໍ່ ເຈົ້າຈົ່ງເອົາລີ່ພົນມະຫົລະໃບຫາໄປຫຸ້ ນກັບດອມ ເສບາໃຫເມືອງລັງກາຊິ້ນມ່ວນແກ່ໃຈແລ້ວ ຈົ່ງຄືນມາກໍ່ພໍ່ເທົ້ນ ເມື່ອນັ້ນພັນລູກ ທ້າວຈົ່ງຂານຄຳພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າ ໃນເມື້ອເຈົ້າກຸມີພຣະຣາຊອາດ ບາໃສ່ຫົວຜູ້ຂ້າວ່າໃຫ້ໄປຫຸ້ ນຊິ້ນມ່ວນດັ່ງນັ້ນຜູ້ຂ້າກໍມີໃຈ ອັນຊອບພຣະໄທນາກ ນັກກໍຂ້າແລ ຄັນວ່າເຈົ້າກ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຊ້າງເຜືອກຕົວ ບ່ຽງແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຂຶ້ນຂວີຊ້າງອອກໄປຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນໃໝ່ພົນໃບຫາທັງຫຼາຍ ກໍໃຫ້ຫຼ້ຽງອອກໄປຕາມຫຼ້ຽງແຫ່ງເຈົ້າອັກໂຂເພນີ້ບ້ຽງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າພັນລູກທ້າວ ເອົາໃໝ່ພົນໃບຫາໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໄປຕັ້ງຢູ່ທີ່ຈົ່ມໃກ້ທ້າວອ່ອຍຫ່ອຍ ຄຳຊາວມີປຣະໝານ ๑๐ ວາ ເຈົ້າຈົ່ງໃຫ້ໃໝ່ພົນໃບຫາທັງຫຼາຍໂຮຫົວ [๑]ໃຫ ຮ້ອງ ສຽງສນັ່ນກ້ອງທົ່ວທຸກພາບກໍມີແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວອ່ອຍຫ່ອຍຄຳຊາວ ຈົ່ງ ເອ້ີນຖາມພັນລູກທ້າວວ່າ ນ້ຽງນີ້ຊື່ສັນໃດ ນ້ຽງຈົ່ງເອົາລີພົນມະຫົລະໃບຫາມາຕ່ຳ ກູນີ້ຈາ ນ້ຽງບ່ໍເສັ່ງດາບເມັ່ນ້ຽງອັນຢູ່ໃນເຮືອນນັ້ນລ ເປັນດ່ຽງລ ນ້ຽງຈົ່ງມາດາບເສັ່ງຈາກ ເມັ່ນ້ຽງນັ້ນ ຈາ "ເມື່ອນັ້ນພັນລູກທ້າວຜູ້ມີເຕຊະຣິທທິອັນມາກນັກນັ້ນແລ" [๒] ນ້ຽງນັ້ນ ນິຊື່ດ່ຽງລ ນ້ຽງຈົ່ງເອົາໃໝ່ພົນໃບຫາມາຕ່ຳກູນີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວອ່ອຍຫ່ອຍຄຳຊາວ ຈົ່ງຂານວ່າກູນີ້ຊື່ວ່າທ້າວອ່ອຍຫ່ອຍຄຳຊາວ ຜູ້ມີເຕຊະສິ່ງພາບອັນມາກນັກນັ້ນແລ ຄັນວ່ານ້ຽງປ້ານກ້ວເຕຊະສິ່ມພາບແຫ່ງກູນ້ຽງຈົ່ງມາຂາບໃຫວ້ ແລຖວາຍທ່ຽງແກ່

---

๑ ຄວນເປັນ ໂຮຮ້ອງ
ໃນໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ "ໃຫຮ້ອງ ຄືກັນ ຜูก ฐ ນັด ๔ ໜ້າ ๑๕

๒ ປະໂยคนี้ບໍ່ມີຄວາมพ่ຽงพໍ ຄວນเปัน "เมื่อนั้นพันลูกท้าวผู้มีเตชะธิทธิอันมาก จึงเอ็นถามว่า"

ภู แต่ทิอทีป่าใช้ทันมีอันขิมถูกนั้นเท็น ถันว่าภูมิใจอันถูกแล้อ ภูบ่ล้ำ
มีๆไว้ใช้หนักแผ่นถินแท้ถาย เมื่อนั้นพันลูกท้าวจ๋าขานว่าเอิ๊ๆ ถันว่ามีๆ
ข้าฟันภูไก้ภ่จ๋ามาข้าฟันลอๆดูก่อนเท็น เมื่อนั้นท้าวอ่อยท่อยคำชาว
ไก้บินคำพันลูกท้าว ภล่าวสันนั้น ภ่มีใจอันถูกโภกโภทามากนัก มันจ๋า
ไสชันข้างเข้าไปเถิงแล้อ มันจ๋าแภว่าขอข้างตีพันลูกท้าว เพื่อว่าจักใช้
ทิอแตภถายทั้นแล เมื่อนั้นพันลูกท้าวจ๋าแภว่าขอข้างธับไว้ ภ่ลอดไป
ถึกขอท้าวอ่อยท่อยคำชาว ขะเถันฟ้าหนีไปชิอแสนอาแล้อ พันลูกท้าว
จ๋าซ้ำเอาขอสับหน้าพากท้าวอ่อยท่อยคำชาว ขอดๆก่อนถั้นแล้อ มันจ๋าสับ
แยกข้างหักโถบถืนเมื่อเมื่อๆทั้งไพ่พินไยทาบ่เสสลำทั้นแล ในเมื่อ
ท้าวอ่อยท่อยคำชาวเอาไพ่พินไยทาหนีถืนเมื่อแล้อ พันลูกท้าวจ๋าเอา
ไพ่พินไยทาเข้าสู่อๆแท่ๆตินทั้นแล เมื่อนั้นส่อนถั้งท้าวอ่อยท่อยคำ
ชาวเมื่อรอกเมื่อเถิงพาสาดแล้อ มันจ๋าไปเลังกินหูแม่แท่ๆตินเบื้องก้ำ
ข้าย ภ่ลอดสอ่างหายไปบักๆอทั้นแล เมื่อนั้นพระยาธานพะนาสอน
ภ่ซ้ำภล่าวเชิ๋งท้าวตาขาวถอกฝ้ายว่า ดูธาท้าวตาขาวถอกฝ้ายลูกธักพ่ำ
เจ้าจ๋าเอาไพ่พินไยทาออกไปธิบเลอท้าวพระลาม ใช้ไก้ธาชุภาบภูพระ
อิๆเท้าอันเท็น เมื่อนั้นท้าวตาขาวถอกฝ้ายจ๋าขานว่าโถยๆ ว่าถั้งนั้นแล้อ
เจ้าจ๋าขึนขอ๋ข้างออกไปเป้นหิอหน้าทั้นแล เมื่อนั้นไพ่พินไยทาจ๋าใชูหู้ๆ
ออกไปถามหู้อักโขเผนิบ๋ๆทั้นแล ถันว่าท้าวตาขาวถอกฝ้ายเอาไพ่
พินไยทาไปธอกไปเถิงท่ำภาวท่างนาแล้อ มันจ๋าบอกใช้ไพ่พินไยทาท้ำ
มอนไธหิอไชร้อๆมาภนักทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจ๋าบอกท้าวท้าว
ภว่าเสือว่า ดูธาเจ้าท้าวภว่าเสือลูกธักพ่ำ เจ้าจ๋าเอาลืพินกำลังออกไป
ธิบเลอไชชาวเมืองลังภา ใช้เอาหักโถบถืนหนีป่าซ้ำป่างางกพ่ำเท็น เมื่อ
นั้นท้าวท้าวภว่าเสือจ๋าขานว่า ข้าแก่พ่ำเป้นเจ้าในเมื่อพ่ำเป้นเจ้าใช้ข้า
ผู้ลูกไปธิษเถอไชเมืองลังภาใช้เอาหักถืนถั้งนั้น ข้าก็มีใจยินถีมากนักเป้น
ถังไก้ขึนสู่ขันฟ้าทิบทังถิบบ่ทันถางนั้นแล ถันว่าเจ้าภล่าวถั้งนั้นแล้อเจ้า
จ๋างิธะมิถเป้นช้างเผือกถอบๆ แล้อเจ้าจ๋าขึนขอ๋ช้างออกไปเป้นหิอหน้า

ทั้งแล เมื่อนั้นลิพิบมะหิลละโยหาทั้งมวงจึงออกไปตามหัวอักโขเผนิ
ทั้งแล ถังว่าท้าวหท้าวกว่าเสือเอาลิพิบโยหาไปรอดไปเถิงท่ำภาวทิว
บาะแล้วเจ้าจึงไปตั้งปู่ที่จิมไก้กำลังลิพิบท้าวตาขาวถอกฝ้ายนิประหมาบ ๑๐
วาแล้ว เจ้าจึงไห้ลิพิบโยหาทั้งมวงโรหือโหร้องมากมักทั้งแล เมื่อ
นั้นท้าวตาขาวถอกฝ้าย จึงเอิ้นถามท้าวหท้าวกว่าเสือว่า มึงนิชื่สันใด
มึงจึงเอาลิพิบกำลังมาถ่ำภูนิ้จา มึงบ่ป้านกิวภูพระอิงแวดอ้ายข้าเอาไป
ข้าเสังนั้นลิ เมื่อนั้นท้าวหท้าวกว่าะเสือจึงขามว่า ภูนิชื่ว่าท้าวหท้าวกว่า
เสือ ถินทั้งหูายเหื่อถับมอถ ภูจักกินตับปอถถินมึงแลบา ถังว่ามึง
ป้านกิวเสือจักกินถั่งนั้น มึงจึงเอาไพ่พิบโยหาฆ่เมือเสังเหิ้น มึงนั้นมี
ชื่อ้ายลินั้นจา เมื่อนั้นท้าวตาขาวถอกฝ้าย จึงขามว่าภูนิชื่ว่าท้าวตาขาว
ถอกฝ้าย ภูจักไปเภาะก่ายปิ้นเปู้ ภูจักชุมเผู้มึงก้วอกอถ ภูจักสับสอถ
๑ไอขากิน ภูจักชุมถูขอางแซบป่าไก้ถ้วยข่อย๖ แซบไปหนิ๗ นั้นเหิ้น เมื่อนั้น
ท้าวหท้าวกว่าะเสือจึงซ้ำขามว่าเอิ้ๆ ถังว่ามึงเถียชุมลูบไล้ มึงจึงมาแภะ
ไว้ขอนบาๆ มึงจึงอางถืนถงอหท้องใถ่ ป่าไก้ปากเว้าใหง่ชะหาวสูงหูาย
เผิ อ่าถั่งนั้น เมื่อนั้นท้าวตาขาวถอกฝ้ายไก้ยินยังถำท้าวหท้าวกว่าเสือ
กล่าวสันนั้น มันกำบังเกิถมิใจไหถถงถมากมัก มันจึงมิถป่า๔ ปะไปทำไห้
ท้าวหท้าวกว่าเสือเหันแล้อ มันจึงกล่าวว่า ถูราท้าวหท้าวกว่าเสือเริบ
มึงจึงมากินหำถามใจ จึงบากิน ๕ไถอกับเข้ามึงเผิ อ่าถั่งนั้น เมื่อนั้นท้าว
หท้าวกว่าเสือ จึงนิละมิถฝันหะบูสินบิงไปถึกหำถาจวถหวถปู่หั้นแล
เมื่อนั้นท้าวตาขาวถอกฝ้าย จึงร้องว่าโอยๆ ภูตายแล้วเจับหำภูแห้บา
มึงจึงมาเลังกินเลือถหำภูไห้หนิกเสังเหิ้น เมื่อนั้นท้าวหท้าวกว่าเสือ กำซ้ำ
บิงหะบูสินไปถึกรูปากชุถถ่อนถั้นหั้นแล เมื่อนั้นท้าวตาขาวถอกฝ้าย
จึงสับแยกซ้างถิ้นเมือ หังไพ่พิบโยหาหั้นแล ในเมือท้าวตาขาวถอก
ฝ้ายหนีถืนเมือแล้อ ท้าวหท้าวกว่าเสือ จึงเอาไพ่พิบโยหาเข้าสู่อางแห่ง
ถินหั้นแล ถังว่าท้าวตาขาวถอกฝ้ายเมือรอกเมือเถิงผาสากแล้อ มันกำไป
เลังกินรูถังแม่แห่งถินเบื้องก้ำขวา กำลวกสว่างหายเสังยังถำเจับปวก

ถวนเปัน ๑ ไขว่ ๖ ถอบ ๗ หนิไป ๔ มิยผ้า ๕ ไถย (ตามมะหาวิชุย)

ອັນນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາຣາພພະນາສວນຈົ່ງກລ່າວເຊົ່ງທ້າວຜາບຫຼາບ
ເມືອງວ່າ ດູຣາທ້າວຜາບຫຼາບເມືອງລູກຣັກພໍ່ ເຈ້ົາຈົ່ງເອົາກໍາລັງລີພົນອອກ
ໄປຣົບເລວ ທ້າວພຣະລານໃຫ້ໄດ້ຣາຊການແຫ່ງກູພໍ່ເທ້ົາວັນເທ້ົນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ຜາບຫຼາບເມືອງ ຈົ່ງຂານວ່າໄດບໆ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາຈົ່ງຂ້ົນຂ່ີ້ຊ້ົາງອອກ
ຈາກເມືອງໄປແລ້ວ ໄພ່ພົນໃບທາກໍລວດໂຫຼຫ້ົ່ງໄປຕາມຫ້ົ່ງ ອັກໂຂເພນ້ົ່ງ້ົ່ງທັ້ນ
ແລ ຄັນວ່າທ້າວຜາບຫຼາບເມືອງ ເອົາໄພ່ພົນໃບທາໄປເຖິງທໍ່ານາງທ້ົ່ງນາແລ້ວ
ເຈ້ົາຈົ່ງບອກໄພ່ພົນໃບທາແຫ່ງຕົນ ຍົ່ງໜ້າໄມ້ປ້ົ່ນໄຟໄປຫ້ົ່ງ ທ້າວພຣະລານ
ເປັນດັ່ງແຜ່ນດິນຈັກຫຼຸບຫ້ົ່ນໄປບັດດຽວນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງ
ບອກໃຫ້ທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນວ່າ ດູຣາທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນລູກຣັກພໍ່ ເຈ້ົາຈົ່ງເອົາ
ໄພ່ພົນໃບທາອອກໄປຫ້ົ່ ນຊ້ົ່ນມ່ວນກັບດອນໃຫເມືອງ(ລ້ົ່ງກາແລ້ວ) ຈົ່ງຄ້ົ່ນນາກ່ໍພໍ
ເທ້ົ່ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນຈົ່ງຂານຄໍາພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້ົ່ານແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົາ
ຄັນວ່າພໍ່ເປັນເຈ້ົາໃຫ້ຂ້ົ່ານ້ົ່ລູກໄປ ຂ້ົ່ານກໍຈັກໄປບໍ່ຍາກສ້ົ່ງແລ ຄັນວ່າເຈ້ົ່ານກລ່ວນສັນ
ນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົາຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຊ້ົ່ານເຜ້ົ່ອກຕ້ົ່ວນ້ົ່ງແລ້ວ ເຈ້ົ່ານກ້ົ່ຂ້ົ່ນຂ່ີ້ຊ້ົ່ານອອກໄປທັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນໄພ່ພົນໃບທາທ້ົ່ານ້ົ່ຫຼາບກໍໂຫຼຫ້ົ່ງອອກໄປຕາມຫ້ົ່ງອັກໂຂເພນ້ົ່ງ້ົ່ານັ້ນ
ແລ ເຈ້ົາຈົ່ງເອົາໄພ່ພົນໃບທາໄປຕ້ົ່ງຢູ່ທ້ົ່ຈົ່ມໃກ້ທ້າວຜາບຫຼາບເມືອງ ມີປຣະ
ໝານ ๑๐ ວາແລ້ວ ເຈ້ົາຈົ່ງບອກໄພ່ພົນໃບທາຍົ່ງໜ້າໄມ້ປ້ົ່ນໄຟເຂ້ົ່າໄປຫາ
ທ້າວຜາບຫຼາບເມືອງມາກນັກທັ້ນແລ “ເມື່ອນັ້ນທ້າວຜາບຫຼາບເມືອງຈົ່ງເອ້ົ່ນ
ຖາມທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນວ່າ ນ້ົ່ງນ້ົ່ມ້ົ່ຊ້ົ່ດ້ົ່ງລ້ົ່ນ້ົ່ງຈົ່ງເອົາໄພ່ພົນໃບທາມາຕ່ໍ້ກູ້ນ້ົ່ຈາ
ນ້ົ່ງບ່ໍ່ປ້ານກ້ົ່ວກູ້ຜູ້ນ້ົ່ເດຊະອິທ້ົ່ທ້ົ່ອັນມາກນັ້ນລ້ົ່” ເມື່ອນັ້ນທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນ
ຈົ່ງຂານວ່າ ກູ້ນ້ົ່ຊ້ົ່ວ່າທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນຜູ້ນ້ົ່ລາດຕະລຶນອາຄົມອັນມາກນັກນັ້ນແລ
ຄັນວ່ານ້ົ່ງປ້ານກ້ົ່ວນ້ົ່ງຈົ່ງຄ້ົ່ນເມ້ົ່ອເສ້ົ່ງເທ້ົ່ນ ນ້ົ່ງນັ້ນ້ົ່ນ້ົ່ຊ້ົ່ດ້ົ່ງລ້ົ່ນັ້ນຈາ “ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ຜາບຫຼາບເມືອງ ຈົ່ງເອ້ົ່ນຖາມທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນວ່າ ນ້ົ່ງນ້ົ່ມ້ົ່ຊ້ົ່ດ້ົ່ງລ້ົ່ ນ້ົ່ງຈົ່ງ
ເອົາໄພ່ພົນໃບທາມາຕ່ໍ້ກູ້ນ້ົ່ຈາ ນ້ົ່ງບ່ໍ່ປ້ານກ້ົ່ວກູ້ຜູ້ນ້ົ່ເດຊະອິທ້ົ່ທ້ົ່ອັນມາກນັ້ນລ້ົ່[๑] ”
ເມື່ອນັ້ນທ້າວໂຫມຄໍາເຝ້ົ່ອຟັ້ນຈົ່ງຂານວ່າເອ້ົ່ຽ ຄັນວ່ານ້ົ່ງນ້ົ່ມ້ົ່ກໍາລັ້ງເປັນຜູ້ຊາຍ ນ້ົ່ງ

---

๑ ແຕ່ວປຸ່ໃນວົ່ງເລັບຊ້ົ່ອນນ້ົ່ ໄດ້ເວ້ົ່ານາກ່ອນແລ້ວໃບລານຈານກໍ່ແລະໃບລານວັດບ້ົ່ອງອ້ົ່ນ ຂ້ົ່ງນແຕ່ວຈໍ່ານວນກ້ົ່ນ້ົ່ສອງເທ້ົ່ອຄືກັນ ແທນທ້ົ່ແຕ່ວຈໍ່ານວນກ້ົ່ນ້ົ່ຄວນເປັນ “ເມື່ອນັ້ນທ້າວຜາບ
ຫຼາບເມືອງຈົ່ງຂານວ່າກູນຊ້ົ່ວ່າທ້າວຜາບຫຼາບເມືອງຜູ້ນ້ົ່ມີເດຊະອິທ້ົ່ທ້ົ່ແລກໍາລັ້ງອັນມາກ ກູຈັກ
ຂ້ານ້ົ່ງໃຫ້ຕາຍໄປເສ້ົ່ງບັດດຽວນ້ົ່ແລ”

จ๋างมาถึงภูใช้ตายบั้นเท็บ ป้านแต่ทิอม๋างแตก ก สง่า "ม๋างบ่ห่งงอ่าตาย บั้นแล"๑ เม๋อบั้นห้าวผาบซ๊ายเม๋อๆได้ยินห้าวไหมล่ำเฝ๋อฝั้นกล่าวสับบั้น มันจ๋างไสซับซ้างเข้าไปเถิงแล้ว มันจ๋างแกว่างล้อมตะบอกถึห้าวไหมล่ำ เฝ๋อฝั้นบ่ม๋ีบางหั้นแล เม๋อบั้นห้าวไหมล่ำเฝ๋อฝั้นจ๋างบ่ม๋ีรับจับเอาล้อมตะบอกอันบั้นได้แล้ว กำลอกถึหิวห้าวผาบซ๊ายเม๋อๆแตกเฝ้น ๖ ผ๋างบ่ม๋ีบาง หั้นแล เม๋อบั้นห้าวผาบซ๊ายเม๋อๆ กำเจับปอดหิวมาภนัก เจ้ากำสับแยกซ้างแตกกึ๊นเม๋อหั้างไพ่พิบใยหาบ่เสสลำหั้นแล ใยเม๋อห้าวผาบซ๊ายเม๋อๆกึ๊นหมิดส๋างแล้ว ห้าวไหมล่ำเฝ๋อฝั้นกำเอาลิพิบมะหิลละใยหาเข้าสู่วงๆแห่งถิบหั้นแล เม๋อบั้นห้าวผาบซ๊ายเม๋อๆ กึ๊นเม๋อรอดผาสากแล้วกำไปเลั๋งกิบธูถั๋งแม่เบื๋อๆก้ำซ้ายแล้ว กำลอกสว่างหายเสั๋งบั๋งพิดอันเจับปอดบั้น กำลอกถึเหม๋ือนถั่งเก้าบ่ม๋ีบากแป้วอันใดอันบ๋างหั้นแล เม๋อบั้นพระยาธาพพะบาสอบ จ๋างกล่าวเชิญห้าวล่ำเหื๊อยๆลอกเบ้าว่า ถูธาห้าวล่ำเหื๊อยๆลอกเบ้าลูกธักพ่ำ เจ้าจ๋างเอาลิพิบใยหายอกไปธิบเลอห้าวพระลาม เอาธาซุภางตางพ่ำให้ได้กำพ่ำเท็บ เม๋อบั้นห้าวล่ำเหื๊อยๆลอกเบ้าจ๋างขานว่า ข้าแก่พ่ำเป้นเจ้า ถังอ่าพ่ำเป้นเจ้าให้ข้าผู้ลูกไป ข้ากำจักไปตามพระธาซอากบาแห่งเจ้าภูบั้นแล ถังว่าเจ้ากล่าวสับบั้นแล้ว เจ้าจ๋างขึ้นขวี่ช้างออกจากม๋ีอๆไปหั้นแล เม๋อบั้นไพ่พิบใยหาหั้างซ๊ายกำโซกหั้างไปตามหั้างเจ้ามาภนักหั้นแล ถังว่าห้าวล่ำเหื๊อยๆลอกเบ้ากับหั้างไพ่พิบใยหาไปรอดไปเถิงท่ำภาวหิวบาแล้ว เจ้าจ๋างให้ไพ่พิบใยหาบิงชะบูหื๊อๆไปใส่องๆห้าวพระลามมาภนักแล้ว กำลอกพ้อมกับใธหิวโหร้อๆเป้นถั่งแผ่นกิบจ้างหื๊บลิงเม๋อพื้นบั้นแล เม๋อบั้นห้าวพระลามจ๋างบอกให้ห้าวจับทะปักโซกว่า ถูธาเจ้าจับทะปักโซกลูกธักพ่ำ เจ้าจ๋างเอาไพ่พิบใยหายอกไปธิบเลอห้าวล่ำเหื๊อยๆลอกเบ้าให้ได้ธาซุภางแห่งเธาพ่ำ ป่าข้าป่างบาง กำพ่ำเท็บ เม๋อบั้นห้าวจับทะปักโซกจ๋างขานว่า ข้าแก่เจ้าภู ถังว่าเจ้าภูให้ผู้ข้าไปผู้ข้ากำจักไปบ่ยากสร้างแล ถังว่าเจ้ากล่าวสับบั้นแล้ว

---

๑ ใบลานจานก่ำอยู่ "ม๋ีงกำห่งงว่าจักตายหั้นแล" (ดูภ ฐ มัด ๔ หน้า ๖๔)

ເຈ້າຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຊ້າງເຜືອກຕົວນຶ່ງແລ້ວ ເຈ້າຈົ່ງຂຶ້ນຂີ່ໄປຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ໃໝ່ພົນໃບທາກໂຫຼຫຼ້ຽງໄປຕາມຫຼ້ຽງ ອັກໂຂເພນິນຶ່ງແລ້ວກ່ລວດໄປຕົ້ງຢູ່ທົ່ຈົ່ມໃກ້
ທ້າວຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດເບ້ົາ ມີປຣະໝານ ๑๐ ວາ ແລ້ວກ່ໃຫ້ໃໝ່ພົນໃບທາບຶ່ງ
ຊຸະບູຫຼ້ວງໄປໃສ່ລີພົນໃບທາທ້າວຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດເບ້ົາມາກນັກຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ
ທ້າວຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດເບ້ົາຈົ່ງເອ້ີນຖາມທ້າວຈັນທະປັກໂຊດວ່າ ນ້ຶງນ້ີຊື່ສັນໃດ
ນ້ຶງຈົ່ງເອົາລີພົນໃບທາບຶ່ງຊຸະບູຫຼ້ວງໄປໃສ່ລີພົນໃບທາ "ແທ່ງກູນ້ີຈາ"[1] ເມື່ອນັ້ນ
ທ້າວຈັນທະປັກໂຊດຈົ່ງຂານວ່າ ກູນ້ີຊື່ວ່າທ້າວຈັນທະປັກໂຊດໃສແສງ ກູຈັກຟັ້ນ
ທ້ັງແຮງຄ່ຳຂາດໃຫ້ນ້ຶງຕາຍແລນາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດເບ້ົາຈົ່ງຂານວ່າ
ເອ້ີງ ຄັນວ່ານ້ຶງຈັກຟັ້ນກ່ໍຈົ່ງມາຟັ້ນໃຫ້ຕາຍເສັ້ງດງວນ້ີເທ້ີນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຈັນ
ທະປັກໂຊດ ຈົ່ງໃສຊັບຊ້າງເຂ້ົາໄປເຖ້ິງແລ້ວ ກ່ລວດບ່ດາບສ້ີຄັນໃຊຟັ້ນທ້າວ
ຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດເບ້ົາກ້ົກແຂນຂາດເບ້ືອງນ້ຶງຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດ
ເບ້ົາ ກ່ບ້ັງເກ້ີດເປັນອັນເຈັບແຂນແທ່ງຄ້ນນາກນັກ ເຈ້າຈົ່ງສັບແຍກຊ້າງຕ້ີແຫກ
ຄ້ນເມ້ືອທ້ັງໃໝ່ພົນໃບທານາບ່ເສສສ່ຫັ້ນແລ ໃນເມ້ືອທ້າວຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດເບ້ົາ
ໜ້ີເມ້ືອແລ້ວ ທ້າວຈັນທະປັກໂຊດ ກ່ເອົາລີພົນໃບທາແທ່ງຄ້ນເຂ້ົາສູ່ວ່ຽງຫັ້ນແລ
ເມ້ືອນັ້ນທ້າວຄ່ຳເຫຼ້ອງລອດເບ້ົາ ເມ້ືອຮອດຜາສາດແລ້ວ ເຈ້າກ່ໄປເລ້ັງກ້ົນຮູປາກ
ແມ່ແທ່ງຄ້ນແລ້ວກ່ລວດສ່ວາງຫາບເສ້ັງບັກດງວຫັ້ນແລ ແມ່ນວ່າແຂນຂາດແລ້ວ
ກ່ດ້ີ ຫ້ວຂາດແລ້ວກ່ດ້ີ ກ່ຕ້ິດຕ່ໍ້ດ້ີເໝ້ືອນດ່ັງເກ່ົາຫັ້ນແລ ເມ້ືອນັ້ນພຣະບາຣາພ
ພະນາສວນຈົ່ງກ່ລ່າວເຊ້ືງ ທ້າວຄວັນເທ້ົາຟ້າເມ້ືອງພົມ ວ່າດູຣາທ້າວຄວັນ
ເທ້ົາຟ້າເມ້ືອງພົມລູກຣັກພ່ໍ ເຈ້າຈົ່ງເອົາໃໝ່ພົນໃບທາໄປຣົບເລວທ້າວພຣະລານ
ໃຫ້ໄດ້ຣາຊການປ່າຊ້າປ່ານານເທ້ົາວັນເທ້ີນ ເມ້ືອນັ້ນທ້າວຄວັນເທ້ົາເມ້ືອງພົມຈົ່ງ
ຂານວ່າ ຂ້າແກ່ພ່ໍເປັນເຈ້ົາໃນເມ້ືອພ່ໍເປັນເຈ້ົາໃຫ້ຂ້າຜູ້ລູກໄປຂ້າກ່ຈັກໄປນັ້ນແລ ຄັນ
ວ່າເຈ້ົາກ່ລ່າວດ່ັງນັ້ນແລ້ວ ເຈ້າຈົ່ງຂຶ້ນຂີ່ຊ້າງອອກໄປຝັ້ນຫ້ວໜ້າບ່ມ້ືນານຫັ້ນແລ
ເມ້ືອນັ້ນໃໝ່ພົນໃບທາຈົ່ງໂຫຼຫຼ້ຽງອອກໄປຕາມອັກໂຂເພນິ ນ້ຶງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວ
ຄວັນເທ້ົາເມ້ືອງພົມ ເອົາລີພົນໃບທາໄປຣອດໄປເຖ້ິງທ່ໍາກາງທ້ົງນາແລ້ວກ່ໃຫ້ລີພົນ

---

๑ ໃບລານຈານກ່ໍາຍຸນ "ນາຕ່ໍກູນ້ີຈາ" ບຸກ ฐ ມ້ັ ๔ ໜ້າ ๖๗

ใบหาบิ๎งหน้าไม้ป็นไฟ เอ๋ำไปหาห้าวพระลามมากมักทั้งแล เมื๎อนั้น ห้าวพระลามจิ๎งกล่าวเชิ๎งห้าวโสกโสแสงว่า ดูธาห้าวโสกโสแสงลูกรักพ่ำ เจ้าจิ๎งเอาไม่พิงใบหาออกไปธิบเลอไหเมื๎อๆลังภาให้ได้ธาตุภาบตาๆภูพ่ำโดบพลันเห้าวันเห็บ เมื๎อนั้นห้าวโสกโสแสงก่อขานว่า ข้าแก่พ่ำเป้นเจ้า ใบเมื๎อพ่ำเป้นเจ้าให้ข้าผู้ลูกไป ข้าก่จักไปนั้นแล ถันว่าเจ้ากล่าวดั่งนั้นแล้ว เจ้าจิ๎งนิธะมิกเป้นช้างเผือกติวบิ๎งแล้ว เจ้าจิ๎งขึ้นขี่ไปเป้นหิวหน้าทั้งแล เมื๎อนั้นไม่พิงใบหา จิ๎งโดดห้ำออกไปตามอักโขเผบิ๎งหาทั้งแล ถันว่าห้าวโสกโสแสงเอาลิพิงใบหาไปเถิงท่ำภาวหิ๎งนาแล้ว เจ้าจิ๎งไปตั๎งปู่ที่จิ่มไก้ห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิม มิประหมาน ๑๐ วาแล้ว เจ้าจิ๎งเอ็นถามว่ามิ๎งนี้ชื่อดั่งลี มิ๎งจิ๎งเอาลิพิงใบหามาต่ำภูบี้จา เมื๎อนั้น ห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิมจิ๎งขานว่า ภูบี้ชื่อว่าห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิม ภูจักเชิบชิมผังแก้ว มิ๎งจักไห้แจ้วๆเสิงถายแลนา มิ๎งนั้นมิชื่อดั่งลีนั้นจา เมื๎อนั้นห้าวโสกโสแสงจิ๎งขานว่า ภูบี้ชื่อว่าห้าวโสกโสแสง มิเตชะอิทิทิอันมากนั้นแล ถันว่ามิ๎งป้านกิวเตชะอิทิทิสิมพานแห่งภูเห้าดั่งนั้น มิ๎งธิบหิไปห่งอพลันเห้าอันเห็บ ถันว่าห้าวโสกโสแสงกล่าวสันนั้นแล้ว ห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิม ก่ไสชันช้างแล่นเอ๋ำไปเถิงแล้ว ก่ลวกชักหอกโจกใส่ห้าวโสกโสแสงบ่มิบางนหั้นแล เมื๎อนั้นห้าวโสกโสแสงจิ๎งแกว่างข่ช้างรับไว้ ก่ลวกไปถึกหอกโจกอันนั้นชะเด็นหนีไปได้แสนวาแล้ว ห้าวโสกโสแสงจิ๎งแกว่างข่ช้าง ตีถึกหิวห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิมแตกเป้นสอๆเมื๎อๆบ่มิบางนหั้นแล เมื๎อนั้นห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิม ก่บ้างเกิดเป้นอันเจ็บป่วดมากนัก เจ้าจิ๎งสับแขกช้างถืบเมื๎อหัวไม่พิงใบหาบ่เสสสล่หั้นแล ใบเมื๎อห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิม ถืบเมื๎อเมื๎อๆหมิดส้างแล้ว ห้าวโสกโสแสงก่เอาไม่พิงใบหาเอ๋ำสู่อางแห่งถืบหั้นแล เมื๎อนั้นห้าวถวันเห้าเมื๎อๆพิม เมื๎อรอกผาสากแล้ว เจ้าก่ไปดูดกินบินบางสุกโหเมื๎อๆก้ำอวาแล้ว ก่ลวกสว่างหายไปบักดงอนั้นหั้นแล เมื๎อนั้นพระบาราพพะนาสวน จิ๎งกล่าว

ເຊິ່ງທ້າວຄີງກົມໜາກແປບ (ວ່າດູຮາ)ລູກຮັກເຈົ້າຈົ່ງເອົາລີພົນໃບຫາອອກໄປຣົບ
ເລວທ້າວພຣະລາມ ເອົາຣາຊການກູພໍ່ໃຫ້ໄດ້ກໍພໍ່ເທົ່ານ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄີງກົມໜາກ
ແປບຈົ່ງຂານວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າຄັນວ່າພໍ່ເປັນເຈົ້າໃຫ້ຂ້າຜູ້ລູກໄປ ຂ້າກໍຈັກໄປນັ້ນ
ແລຄັນວ່າເຈົ້າກລ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຂົ່ນຂໍ້ຊ້າງອອກໄປບໍ່ມີນານຫັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນໄໝ່ພົນໃບຫາກໍໂຫ່ຫ້ຳອອກໄປຕາມອັກໂຂເພນີ້ບໍ່ງຫັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວຄີງກົມ
ໜາກແປບເອົາລີພົນໃບຫາໄປຣອດທ່ຳກາງທົ່ງນາແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງໃຫ້ ລີພົນໃບຫາ
ທ້ຳຫຼາຍຕົກແຕ່ງຫ້ຳງເຄົ່ານາດີແລ້ວ ກໍລວດພ້ອມກັນບ໋ງຊະບູຫຼວງໄປໃສ່ວງ
ທ້າວພຣະລາມບໍ່ມີນານຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງກລ່າວເຊິ່ງທ້າວທຸລະ
ນາງວ່າ ດູຮາທ້າວທຸລະນາງລູກຮັກພໍ່ ເຈົ້າຈົ່ງເອົາລີພົນກຳລ້ງອອກໄປຣົບເລວ
ໃຫເມືອງລ້ງກາ ໃຫ້ຊຸ້ນກໃຈ[1] ຈັກສນ່ອບແລ້ວເຈົ້າຈົ່ງຄືນມາກໍພໍ່ເທົ່ານ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ທຸລະນາງຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າຄັນວ່າພໍ່ເປັນເຈົ້າໃຫ້ຂ້າຜູ້ລູກໄປຂ້າກໍ
ຈັກໄປນັ້ນແລ ຄັນວ່າທ້າວທຸລະນາງກລ່າວດ້ັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງນິຣະມິດເປັນຊ້າງ
ເມືອກຕົວບ໋ງແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງຂົ່ນຂໍ້ຊ້າງອອກຈາກວງໄປຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນໄໝ່ພົນໃບ
ຫາກໍພ້ອມກັນໂຫ່ຫ້ຳໄປຕາມຫ້ ງມາກນັກແລ້ວ ທ້າວທຸລະນາງກໍເອົາໄໝ່ພົນ
ໃບຫາໄປຕ້ັງຢູ່ທ່ີ ຈົ່ມໃກ້ທ້າວຄີງກົມໜາກແປບ ນ໋ປຣະໜານ ๑๐ ວາແລ້ວ ເຈົ້າ
ຈົ່ງໃຫ້ໄໝ່ພົນໃບຫາໂຣຫ໋ືວໂຫຣ້ອງມາກນັກຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄີງກົມໜາກ
ແປບຈົ່ງເອ໋ນຖາມທ້າວທຸລະນາງວ່າ ນ໋ງນ໋ີ ຊຸດ້ງລ໋ ນ໋ງຈົ່ງເອົາລີພົນໃບຫາມາດ່ໍ
ກ໋ັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະນາງຈົ່ງຂານວ່າ ກູ໋້ແມ່ນທ້າວທຸລະນາງ ຜູ້ ມ໋ີອ໋ິທ໋ິ
ຣ໋ິທ໋ິເດຊະອະນຸພາບມາກນັກນັ້ນແລ ນ໋ງນ໋ັ້ນ ນ໋ີ ຊຸດ້ງລ໋ນ໋ັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຄີງກົມ
ໜາກແປບຈົ່ງຂານວ່າ ກູ໋້ນ໋ີແມ່ນທ້າວຄີງກົມໜາກແປບແລ ກູ໋ຈັກໄປແນບຊ້ອນໝ໋ັ
ນ໋ງນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະນາງຈົ່ງຂານວ່າເອ໋ືງຄັນວ່ານ໋ງປາກນອນກອນໝ໋ັກູ໋
ແກ້ດ້ັ່ງນັ້ນ ນ໋ງຈົ່ງມາຂ້າຟັນຕົວກູ໋ໃຫ້ຕາຍເສ້ັງກ່ອນເທົ່ານ ນ໋ງຈົ່ງເອົາໝ໋ັກູ໋ໄປເປ້ັນ
ໝ໋ັນ໋ງນັ້ນເທົ່ານ ຄັນວ່າຕົນຕົວກູ໋ບ່ໍຕາຍນ໋ງຢ່າຫວັ່ງຈັກໄດ້ລອດຫວ່າງຂາໝ໋ັ່ງກູ໋ຈັກ
ເທ໋ືອນັ້ນເທົ່ານ ນ໋ງຈົ່ງໄປເອົາຄວາຍແມ່ກາງທົ່ງນາມາເປ້ັນໝ໋ັ່ງນ໋ງນັ້ນເທົ່ານ ຄັນວ່າ
ທ້າວທຸລະນາງກລ່າວດ້ັ່ງນັ້ນແລ້ວ ທ້າວຄີງກົມໜາກແປບ ກໍບ້ັງເກ໋ີດມ໋ີໃຈອັນ
ຄຸງຄນາກບ໋ງໜັກໜາ ມັນຈົ່ງໃສຊັນຊ້າງເຂ້ົາໄປເຖ໋ງແລ້ວ ມັນຈົ່ງໂຕນຮ່ວມຊ້າງ

---

๑ ຄວນເປ້ັນ "ແກ່ໃຈ"

ท้าวหุลละมานแล้ว แลกอดภุมถีบทำกับไปมามากนัก ใผก็บ่ผาบแพ้ใผได้ กำลวดมีเกฉะธีหทีสเมีกับทั้งแล เมื่อนั้นท้าวหุลละมาน จึ่งฤอดมีดใบเธอวแท่งตินมาสักเหงาดูกข้างท้าวถึงกินหมากแปบ ฉอดสับหั้งแล้ว ท้าวถึงกินหมากแปบก็เคฉวบถืนไปขวี้ข้างแท่งตินแล้ว กำลวดสับแยกข้างถืนเมื่อเมื่องแท่งตินบ่มีบาน แม่นว่าไพ่พินใยหาทั้งมวนกับกับหัก แหกแตกหมีเมื่อบ่เสสลำทั้งแล ใบเมื่อไพ่พินใยหาแท่งท้าวถึงกินหมากแปบหมีถืนเมื่อแล้ว ท้าวหุลละมานก็เอาลีพินกำลังแท่งตินเข้าสู่วงงทั้งแล เมื่อนั้นท้าวถึงกินหมากแปบเมื่อธอดผาสากแล้ว เจ้าก็ไปดูกกินนิมแม่แท่งตินเบื้องก้ำซ้าย กำลวดสว่างหายเสงบังพึดอันเจ็บปวดนั้นแล กำลวดถืมาเหมื่อนดั่งเก่าทั้งแล ถันว่าเจ้าภุมมานทั้ง ๙ เมื่อธอดเมื่องหมิดสังงแล้ว เธาก็พ้อมกับไปขาบไหว้พระบาธามพะนาสวนอันเป็นพ่แท่งตินว่า เทอะฝูงข้าไหว้มะหาธาชุเจ้า ส่วนดั่งข้าเสิกทั้งหูายฝูงนี้ เป็นอันก้าแขงมากนัก บ่อากจักผาบแพ้ได้ก็ข้าแล แม่นว่าข้าเสิกทั้งหูายแท่ง เธาก็มีมากมีหูาย ถันว่าฝูงข้าทั้งหูายป่งกับไปเท็อใดพ่ใหู้เป็นแม่ทับเสิกเธื่อนแขง บ่าวไพ่สันนั้น เธาก็ซ้ำป่งกับไปมาเป็นแม่ทับแลถิน ๆ ก็บ่เทันถินอันมาเป็นแม่ทับแล้วนั้นจักเท็อก็ท่อเทันแต่ผู้ใหม่มาทั้งมวนก็ข้าแล เมื่อนั้นพระบาธามพะนาสวนจึ่งกล่าวว่า ดูธาท่านทั้งหูาย ๙ ถิน เทอดดั่งลีสูท่านทั้งหูายออกไปเท็อใดก็มาหักถืนมาเสงบ่ทู่จักเท็อ เมื่อวันหน้าเจ้ากูพระอิงก็จักปี๊ปีกให้มันสูงพาย[๑] ปาบเธาขุถันทอนแล้วแลล่าลีงดูข้าเสิกทั้งหูายฝูงนี้ก่อนเท็น ถันว่าเจ้าทั้ง ๑๐ พ่ลูก ต้านจาธะจาเจิงกับไปมาสันนั้นแล้ว กำลวดถ่ามีด[๒] อันนั้นหั้น แล ใบเมื่อธาติถืนอันนั้นแลธุ่งแสงแดดพุ่งขึ้นธอบเธามา พระบาธามพะนาสวน จึ่งนิธะมีดตินอันใหญ่สูงพงงเธาขุถันทอนแล้วล่าลีงดูหั้นแล เมื่อนั้นนั้นถินทั้งหูายหมายมีท้าวพระลามเป็นต้น อันปู่ในวงงกองทับที่นั้น เธาก็ลีงแลเทันหน่วยตาพระบาธามพะนาสวนสองหน่วย

---

๑ ใบลานจานก่ำฆูม "พงง" "ผูก ๒ มัด ๔ หน้า ๑๖"

๒ "อันนั้น" ถวนตัดธอก

ภับท้ำพระอาทิกหม่อยบ่ำๆ ท้ำมอบมี ๓ หม่อย เอิาจ้ำกล่าวเอิ้ากับว่า ดูธาเจ้าท้ำทูายเธิบ วันนี้พระอาทิกออกมา ๓ หม่อยแล เจ้าท้ำทูาย จ้ำพาภับล่ำลี้าดูเห็นว่าด้ำบั้น เมื่อบั้นท้าวพิกพีจ้ำกล่าวว่า ดูธาเจ้าท้ำทูายเธิบ ในเมื่อเจ้าท้ำทูายกล่าวว่าพระอาทิกออกมา ๓ หม่อยว่าด้ำบั้นด้อยแท้ บ่แม่นพระอาทิกแล ส่วนด้ำพระอาทิกบั้น ภ่อหม่อยดาวแท้กาย ในเมื่อท้าวพิกพีกล่าวสับบั้น ถามท้ำทูายจ้ำถามว่า ข้าแม่เจ้าภู ในเมื่อเจ้าภูกล่าวว่าพระอาทิกหม่อยดาวสับบั้น เหตด้ำลี้จ้ำออกมาร่วภับ ๓ หม่อยบั้นเด สองหม่อยบั้นแม่นอีสับบั้นเด เมื่อบั้นท้าวพิกพีจ้ำกล่าวว่า ดูธาเจ้าท้ำทูายเธิบ ส่วนด้ำสองหม่อยบั้นแม่นหม่อยตาพระบาธาพพะบาสวนดอกกาย พระอาทิกหม่อยดาวบั้นแล เมื่อบั้นท้าวพระลามจ้ำถามท้าวพิกพีว่า ดูธาท่านพิกพี ในเมื่อพระบาธาพพะบาสวน มีถินอันใหย่แลสูงบั้น มันจักมาภะทำร้ายแก่เราอันใด อันบ่ำบ่ป่าชะแล เหตด้ำลี้เราจ้ำจักใหย่แลสูงพ่างพระบาธาพพะบาสวนแล้วแลธิบเลอได้บั้นจา เมื่อบั้นเจ้าภุมมาบท้ำ ๑๒ ถินอันมีอิาถิดเป้นต้นจ้ำพ้อมภับกล่าวว่า เหอะฝูาข้าใหว้มะหาธาชุเจ้า ในเมื่อฝูาข้าท้ำทูายอันเป้นลูกหูานบ้ำสับนี้ เจ้าภูป่าได้ร้อบธิบ[1] หนิกถิกใจว่าบ่สูงพ่างพระบาธาพพะบาสวนบั้นเท็น แม่นว่าฝูาข้าท้ำทูายจักนิละมิดให้ใหย่แลสูงพ่างชั้นฟ้าดาวะถิาสาพุ้นภ่ได้แล ถับว่าเจ้าภุมมาบท้ำ ๑๒ ถิน ภล่าวสับบั้นแล้อ ม้ามะนิภาบจ้ำกล่าวว่า ดูธาเจ้าท้ำทูาย ๑๒ ถิน แม่นว่าผู้ข้าอันชื่อว่าม้ามะนิภาบนี้ จักภะทำถินให้ใหย่แลสูงพ่างชั้นฟ้าอักภะนิดาพุ้นภ่ได้แลหน่ ว่าให้ท้าวอิาถิดนิละมิดก่อนเท็นอันบ่ำอายุพระบาธาพพะบาสวน ภ่ยังบ่ดอยาว ปู่มากแท้กาย แม่นว่าเราท้ำทูายจักภะทำสังใดมันภ่บ่ำลายง่าย ถับว่าท้าวพระลามจักไปธิบเลอภับด้อยมันภ่ดีบาได้ให้ ป้นสอนไปถึภถือมันบั้นเท็น ภ่หน่อยภให้ป้นสอนไปแล่นไล่ไต่ตามพระบาธาพพะบาสวน พ่ให้มันชุ้นม่วนหนึ่งจักสบ่อยแล้วแลให้ ป้นสอนถึนมาบั้นเท็น ถับว่าม้ามะนิภาบภล่าวสับบั้นแล้อ ท้าวอิาถิดจ้ำอุ้มเอิา

---

๑ ถวนเป้น "ร้อบธิบ"

ท้าวพระลามขึ้นบ้ำปู่บ่ากว้ำขวาแล้ว ท้าวอิงคิดจิ่งนิระมิดให้มีตินอันใหญ่แลสุง พ่งปายเอาขุดันทองแล้ว ท้าวพระลามจิ่งบายเอาป็นสอนออกมาแล้ว เจ้าจิ่งบอกป็นสอนว่า ดูราท่านป็นสอนท่านจิ่งไปปอกใบพระบาราพพะบาสวนทิ่นจักสบ่อยแล้ว ท่านจิ่งคืนมาเท้าอันเท็น ดันว่าเจ้ากล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าจิ่งบิ่งป็นสอนไปโดยพลันทันแล ดันว่าท้าวพระลามบายเอาทะบูสินบิ่งแล้ว ท้าวอิงคิดกำลวดหดิดทั่งตินตัวให้บ้อยแล้วกำลวดเอาท้าวพระลามมาไว้ในจำบักสาวจอกถีเก่าทันแล เมื่อนั้นป็นสอนจิ่งผันไปใส่ใต่ตามพระบาราพพะบาสวน บ่มีนางทันแล เมื่อนั้นพระบาราพพะบาสวน กำลิ่งแลเหันป็นสอนเอ้ำมาหาตินสันนั้น พระบากำปู่บ่ได้พระบากำเลิ้นทะบางเหาะหอบไปทิ่ใดกำถี ป็นสอนกำใส่ใต่ตามไปในทิ่นั้นพระบาราพพะบาสวน จิ่งโดนลิ่งน้ำมะหาสมุดแล้วแลดำมุดลอดสอดเอ้ำไปลับลี่ ปู่เหนือหัวช้างมะในลิลาตินเอาสผมพุ้นแล้วป็นสอนจิ่งหันบถืนมาเถิงเมืองลังกาแล้วป็นสอน จิ่งซ้ำไปใส่ใต่ตามบ้ำกุมมางทั้ง ๙ อันเป้นลูกแห่งบางสุหโทอันปู่ในเมืองทิ่นั้น เอากำปู่บ่ได้เอากำพ้อมกับแดกกระจักกระจายไปคิงแห่งคิงหิง ลางคิงไปใต้ ลางคิงแล่นไปเหนือ ลางคิงแล่นไปก้ำดาอันตก ลางคิงแล่นไปก้ำดาอันออก ลางคิงลื่นเมืออากาดกางหาว ลางคิงดำลอดสอดแผ่นดินไป บ่อาดจักตั้งตินปู่ได้หันแล ป็นสอนจิ่งหันบถืนมาเถิงท้าวพระลามแล้ว เจ้าจิ่งบายเอาไอ้ที่ถีหันแล เมื่อนั้นท้าวเชตวะกุมมางจิ่งกล่าวเชิ่งท้าวพระลามว่า เหวะข้าแก่เมะหาราชเจ้า ในเมื่อวันหน้าเช้านี้ พระบาราพพะบาสวนกำจักบิ่งทะบูสินมาหาเราบ่มีนางกำข้าแล ส่วนถั่งทะบูสินอันนั้นชื่อว่า โมกขะสัถถะสิปะ อันก้าแดงมากหนัก ดันว่าป็นสอนอันนั้นได้ถึกบุถละผู้ใดกำจักตายห่างแท้บ่สิงกากำข้านา พระบาเจ้าป่าได้หวันใหวไปมากำข้าเท็น ดันว่าป็นอันนั้นได้ถึกแล้วแลบ่หันใส่ปาในอันนั้นว่าถั่งนั้นกำห่างว่าจักตายห่างแท้บ่สิงใสดุะแล ผิว่าหันใส่ปาในอันนั้นกำบ่ตายกำข้า

ແລ ສ່ວນດ້ຳປາກ ງ້ວຫ ຼ ວຍຝ ຼ ງນັ້ນນີ ມີ ປ ະ ກ ານ ອັນ ນ ຶ ງ ແ ມ ່ ນ ຕ ົ ້ ນ ໄ ມ ້ ປ ູ ່ ໃ ນ ເ ຂ ົ າ ຄັນ ທ ະ ມ າ ທ ນ ວ າ ພ ຸ ້ ນ ແ ລ ອັນ ນ ຶ ງ ແ ມ ່ ນ ຂ ີ ້ ງ ົ ວ ອ ຸ ສ ສ ຸ ພ ຣ ະ ຣ ວ ກ ອັນ ນ ຶ ງ ແ ມ ່ ນ ຫ ົ ວ ໜ ອ ນ ພ ຣ ະ ບ າ ກ າ ຣ ະ ນ ວ ກ [1] ແ ທ ້ ແ ລ ເ ຈ ົ ້ ວ ຈ ົ ່ ງ ພ ວ ກ ນ ັ ້ ຈ ຶ ່ ງ ນ ຳ ໄ ວ ້ ກ ໍ ຂ ້ ວ ເ ທ ົ ້ ນ ອັນ ນ ຶ ງ ຜ ິ ວ ່ າ ເ ຮ ົ າ ທ ັ ້ ງ ຫ ຼ ວ ຍ ຈ ັ ກ ຜ ິ ປ ອ ງ ຂ ້ ວ ພ ຣ ະ ບ າ ຣ າ ພ ພ ະ ນ ວ ສ ອ ນ ໃ ຫ ້ ຕ ວ ຍ ດ ້ ງ ນ ັ ້ ນ ຄັນ ວ ່ ວ ບ ໍ ່ ໄ ປ ເ ອ ົ າ ປ ົ ນ ແ ກ ້ ວ ອ ະ ຊ ຸ ລ ະ ເ ພ ັ ດ ໃ ນ ພ ື ້ ນ ນ ້ ຳ ສ ມ ຸ ດ ພ ຸ ້ ນ ມ ວ ບ ິ ງ ໃ ສ ່ ກ ໍ ບ ໍ ່ ຕ ວ ຍ ຈ ັ ກ ເ ທ ົ ່ ອ ແ ລ ส่วนดั้งปีนอันนั้น บ้างมีผิวหักด้วงปู่ธัสสา เป็นอันมีเดชะอิทธิมากนัก ดังว่าบุคคลผู้ใดไปผ่าบแพ้ขักด้วงนั้นได้ ก็จักได้ปีนอันนั้นออกมาแท้ ถวายเจ้าหัวหูายจักพาภันจี้จำนำไว้ป่าหิ ๆ ป่าลืมก็ข้าเท็น ดังว่าท้าวเชตตะภุมมาบกล่าวสันนั้นแล้ว ก็ลวดถ่ำมืดหั้นแล ในเมื่อราตีถืนอันนั้นแล รุ่งแสงแดดพุ่งขึ้นมาดั้งนั้น พระบาธาพพะนาสวนอันไปลับลี้ปู่ในเอ้าสเมนหิ้นั้น ก็ฟ้าวธีบออกมาจากแม่น้ำหิ้นั้นแล้ว ก็ลวดร้องไห้มาหาผาสาดแห่งตินด้วยคำว่า ไอนำปานนี้ท้าวพระลามไปรื้อกปอกหน้าเอาป้าวเรือนหำไรๆลูกผังแห่งภูหินี้ไปบ่เสสลำแลนำ ว่าดั้งนั้นแล้ว พระบาธาพพะนาสวนก็มารอดผาสาดแหงตินแล้ว พระบาก็จิ่งเหันบางจันทาธาชุเทวีแลนางสีดาวางอบป่องปั้นปู่ถ้า พระบาจิ่งมีใจอันชุ่มชื่นยินดีมากนักหั้นแล เผ่นว่าเจ้าภุมมางทั้ง ๙ นั้นอันเป็นลูกพระบาธาพพะนาสวน ก็ถือเอาก็พ้อมกันมาสู่ผาสาดถินเหื่อถินหิ่ผู่ถิน เหดว่าเอาป้านกิวปีนสอน ท้าวพระลามไล่สักไล่แหงเป็นอันมากหั้นแล เมื่อนั้นพระบาจิ่งบอกเตินลีพินมะหาลละโยหา มาโรมหุกแห่งหุกพาบอันจักนับถันบะบาดาดูได้ ๑๒ อักโยเพนีแล้ว พระบาจิ่งบอกโหเจ้าภุมมางทั้ง ๙ ว่าดูธาเจ้าลูกธักทั้ง ๙ บัดนี้ก็ห่บ้างแต่เธาพ่ลูกธักทั้ง ๙ ถินนี้แล เจ้าลูกธักจิ่งอุสสะหะเอาธาชุภาบโหได้ในหิ่นี้ ป่าดาดป่าดา แม่นว่ามพระบาตายเสังก็ดำแล้ว ก็พ่เท็น เมื่อนั้นเจ้าภุมมางทั้ง ๙ จิ่งพ้อมกันขาบว่าแหอะฝูงข้าโหอ้พ่เป็นเจ้า ฝูงข้าหัวหูายหั้ง ๙ ก็จักอาสาไปวายดางพ่เป็นเจ้าในอันนี้บ่โหพ้นโหภาย ถันว่าฝูงข้าหัวหูายตายหมิดคู่ถินก็จิ่งโหเถ้าพ่เป็นเจ้าตายก็ข้าแล ถันว่าเจ้าภุมมาง

---

๑ ถวนเป็น "ภาละบาภ"

ทั้ง ๗ รับพระราชอาจยาสั่งนั้นแล้ว ท้าวทองคำแลท้าวผาบหูาย เมืองก็พ้อมกับขึ้นขี่ช้างคับติวแล้ว ก็พ้อมกับไปทั้งแล เมื่อนั้น ท้าวคำเหื่อยลอกเบ้าแลท้าวถวันเท้าเมืองพิม ก็พ้อมกับขึ้นขี่ช้างคับติวแล้ว ก็พ้อมกับไปทั้งแล เมื่อนั้นบางสุทโท แลท้าวถีกกิม หมากแปบก็พ้อมกับขึ้นขี่ช้างคับติวแล้ว ก็พ้อมกับไปทั้งแล เมื่อนั้น พระยาธาพพะบาสวน จึ่งขึ้นขี่ช้างแล้วก็ออกไปกับกองลูกแห่งตัน ทั้งแล เมื่อนั้นส่วนกำลังพิมมะหาลละโยหาแห่งเจ้า ๑๑ คับทัง ๑๒ อักโยเพนี้ก็โหูทั้งไปตามทางตาบต่อเท้าเถิงท่ำภางท้างบางแล้ว ก็พ้อมกับเชาปู่แล้ว ก็ให้บ่าวไพ่พิบทังมวบบิงสิบางบ้ามอก หน้าไม้ปืนไฟเข้าไปหาวงๆท้าวพระลาม เป็นดั่งแผ่นดินจักหูบหูมเมืองพื้นนั้นท้าวพระลามจึ่งบอกเกิ่นให้ไพ่พิบโยหาแห่งตัน ให้ตักแต่งเกาดาเบื้องตันก็แล้ว เจ้ากุมมางทัง ๑๒ คับอันมีอิงคิดเป็งตั้น ก็พ้อมกับนิระมิดเป็งช้างเผือกแล้ว ก็พ้อมกับขึ้นขี่แลคับแลติวแล้ว ก็พ้อมกับโหูทั้งออกจากวงๆไปเป็งหัวหน้าทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลักแลท้าวพระลีจันกับทังพระยาคุดแลบางกิตตะราด ก็พ้อมกับนิระมิดเป็งช้างเผือกแล้ว ก็พ้อมกับขึ้นขี่แลคับแลติวแล้ว ก็พ้อมกับโหูทั้งออกจากวงๆไปทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพิกพีแลท้าวอินทะชิกับทังท้าวเชตตะกุมมาง ก็พ้อมกับขึ้นขี่ช้างออกไปตามบ่อากจักบับไก้ทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งขึ้นขี่ม้ามะนิภาบชะเด็ก ออกไปแล้วลีพิบมะหาลละโยหาทังมวบจึ่งพ้อมกับโหูทั้งออกไปตามทัง ๗ อักโยเพนี้แล้ว ก็พ้อมกับไปปู่ที่จิ่มไก้ลีพิบโยหาแห่งพระยาธาพพะบาสวนมีประชมาบ ๑๐ วาแล้ว ก็ให้บ่าวไพ่ทังมวบโรทือโหรร้องมีสงๆอับ พลึกสา เพิ่งกิวมากมักทั้งแล เมื่อนั้นท้าวทองคำแลท้าวคำภาภับทังท้าวชู้ชอบแลท้าวอ่อยท่อยคำชาว ก็พ้อมกับใสชับช้างเข้าไปบ่มีบางทั้งแล เมื่อนั้นท้าวอิงคิดท้าวออาระบิดแลท้าวทิดชะกับแลพับลูกท้าวทัง ๔ พระอิงก็พ้อมกับใสชับช้างเข้าไปหาท้าวทัง ๔ อันเป็งลูกชายพระยาธาพพะบาสวนบ่มีบางทั้งแล เมื่อนั้นท้าว

ทอງคำจ๊ຳฝากตี๊ข้ำงเข้ำไปเถิงท้ำวอิงคิด แล้วกໍชักทอกใจกไปใส่ท้ำวอิง
คิดบ่มีบำงทั้นแล เมื่อนั้นท้ำวอิงคิดจ๊ำแกว่งลำธับถึกแล้ว กໍลวดปักกิ้ว
เอำทอกใจกดวงนั้นได้แล้ว ท้ำวอิงคิดจ๊ำช้ำแหงถึกหัวใจท้ำวทอง
คำชอกออกสันหฺ ัวแล้ว ท้ำวทองคำจ๊ำสับแยกข้ำงออกหนีไปเถิงบำง
สุทโทแล้วกໍลวดไปเลังกินน้ำกาก้ำขวาแล้ว กໍสว่ำงทำงไปบักดงนั้นแล
ช้ำขอีข้ำงใสชันเข้ำมาบ่ป่าบ่เขำทั้นแล เมื่อนั้นท้ำวกำกา กใสชันข้ำง
เข้ำไปหาท้ำวอำธะยิกแล้ว กเงือกดาบสีถันใชแกว่งฟันทั้นแล เมื่อนั้น
ท้ำวอำธะยิกจ๊ำแกว่งลำธับไว้แล้ว ท้ำวอำธะยิกจ๊ำช้ำแกว่งดาบสี ถัน
ใชฟันถึกแขนก้ำขาว แหว่งท้ำวกำกาขากชะเดันออกบำมดงอทั้นแล
เมื่อนั้นท้ำวกำกาจ๊ำถุงข้ำงทิ้งพิงออกไปเถิงบำงสุทโทลวดไป เลังกินน้ำ
ตาเบื้องก้ำซ้ำยแล้ว กໍลวดสว่ำงทำงไปบำมดงอทั้นแล เมื่อนั้นท้ำวทำ
ช้อยจ๊ำใสชันข้ำงไปหาท้ำวทิดชะกันแล้ว กแกว่งถ้อมตระบอງฝากตีบ่มี
บำงทั้นแล แต่นั้นท้ำวทิดชะกันจ๊ำแกว่งลำธับถึกแล้ว ท้ำวทิดชะ
กันกช้ำแกว่งข่ำข้ำงตีถึกหัวท้ำวทำช้อยแตก เป็นส่วนฟ้ำแล้วท้ำว
ทำช้อย กช้ำถุงพำบสำงออกไปเลังกินหูก้ำขวาแหว่งบำงสุทโท
แล้วกสว่ำงทำงไปถึเกิ ำแล้ว กช้ำใสชันข้ำงเข้ำมาทั้นแล เมื่อนั้น
ท้ำวอ่อยห่อยคำชาว กใสชันข้ำงเข้ำไปเถิงพันลูกท้ำวแล้ว กแกว่ง
ข่ำข้ำงถีทั้นแล เมื่อนั้นพันลูกท้ำวจ๊ำแกว่งข่ำข้ำงธับถึกแล้ว เจ้ำกช้ำ
เงือกข่ำข้ำงตีถึกหัวท้ำวอ่อยห่อยคำชาว แตกเป็นสองเผ้ำงทั้นแล
เมื่อนั้นท้ำวอ่อยห่อยคำชาว จ๊ำถุงพำบสำงถึงไปเลังกินหูบำงสุทโท
เบื้องน้ำซ้ำยแล้ว กสว่ำงทำงไปบำมดงอทั้นแล เมื่อนั้นท้ำวกาขาว
ดอกฝ้ายแลท้ำวผำบหฺ ายเมืองกับท้ำวท้ำวคำเหฺ ืองลอกเบ้ำ แลท้ำว[1]
ถวันเห้ำเมืองพิมแล ท้ำวถืงกิมขนำกแปบท้ำ ๕ พี่น้องกพ้อมกันใสชัน
ข้ำงเข้ำไปบ่ป้ำงบ่กิวทั้นแล เมื่อนั้นท้ำวท้ำวกว่ำเสือแลท้ำวใหมคำเผือ

---

๑ จบบูก ฐ มัก ๔ ผู้ก่าย ขุนต็ม
ลิจจะบาแล้วยามแลงแลใช้ค่อยพิจาธะนาเอาแด่ท้อน

ฝั้นภับหัวท้าวจับทะปักโซก แลท้าวโสกใสแสงแลท้าวทุลละมางหัว ๕ พี้
น้องกอ็พ้อมกันใสชับช้างเข้าไปผาฐบถ่าบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นท้าวตาขาว
ดอกฝ้ายจิ๋วแก่วางอ่อช้างฝากติ ท้าวท้าวกว่าเสือกอ็แกว่างอ่ช้างรับไว้
แล้วเจ้ากอ็ช้ำแกว่างอ่ช้าง ฝากติเถิง ๖ ทิกอ็ลวกไปถึกแอวท้าวตาขาว
ดอกฝ้ายหักเผไปแล้อ ท้าวตาขาวดอกฝ้ายจิ๋กุบพาบสางออกไปเลัง
กิบรูกังบางสุกโหก้ำขวาแล้อ กอ็สว่างหาบไปบามดงอหั้นแล เมื่อนั้น
ท้าวผาบหูาบเมืองกอ็ใสชับช้าง เข้าไปเถิงท้าวโหมถ่าเพื่อฝั้นแล้วกอ็แกว่าง
อ่ช้างฝากติหั้นแล เมื่อนั้นท้าวโหมถ่าเพื่อฝั้นจิ๋แกว่างอ่ช้างรับถึกแล้ว กอ็
ช้ำแกว่างถิเถิงสองหิ กอ็ลวกไปถึกหว่างถือท้าวผาบหูาบเมืองขอดว่อบ
ดับแล้วท้าวผาบหูาบเมืองา จิ๋กุบพาบสางออกหับไปเลังกิบรูกังแม่ก้ำ
ช้าบกอ็ลวกถิ ถีเก้าหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถ่าเหู้อางลอกเบ้าจิ๋ใสชับช้างเข้าไป
เถิงท้าวจับทะปักโซกแล้วกอ็แกว่างอ่ช้างถิหั้นแล เมื่อนั้นท้าวจับทะปักโซก
จิ๋แกว่างอ่ช้างรับไว้แล้อ เจ้ากอ็ช้ำเงือกอ่ช้างสับถึกกูกข้างท้าวถ่าเหู้อาง
ลอกเบ้าหักไปดอออกหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถ่าเหู้อางลอกเบ้าจิ๋กุบพาบสาง
ออกไปเลังกิบรูปากขาวสุกโหแล้วกอ็ลวกถิถีเก้าหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถวัน
เห้าฟ้าเมืองพิม จิ๋ใสชับช้างเข้าไปเถิงท้าวโสกใสแสงแล้วกอ็แกว่างอ่
ช้างฝากติหั้นแล เมื่อนั้นท้าวโสกใสแสงจิ๋แกว่างอ่ช้างรับไว้แล้วเจ้าจิ๋
เงือกอ่ช้างแกว่างติ ถึกกูกข้าง ท้าวถวันเห้าฟ้าเมืองพิมหักสองชิกหั้นแล
เมื่อนั้นท้าวถวันเห้าเมืองพิม จิ๋กุบพาบสางถืบไปกูดกิบบิมแม่เบื้องก้ำ
ขวาแล้วกอ็สว่างหาบเสังบักดงอบั้นหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถิงกิมหมากแปบกอ็ใส่
ชับช้างไปเถิงท้าวทุลละมางแล้อ กอ็แกว่างอ่ช้างฝากติหั้นแลเมื่อนั้นท้าว
ทุลละมางจิ๋บ่มีรับจับเอาอ่ช้างอันนั้นได้แล้อ กอ็ลวกเอาอ่ช้างสับหัว
ท้าวถิงกิมหมากแปบ ถึกหน้าผากขอดข่อมหัวหั้นแล เมื่อนั้นท้าวถิง
กิมหมากแปบจิ๋กุบพาบสาง ถืบไปกูดกิบบิมแม่ก้ำช้าบแล้วกอ็สว่างหาบ
เสังพิกอันเจับปอดบ่เสสลล่หั้นแล ส่วนกั๋งเจ้ากุมมางหัว ๙ อันเป็นลูก
พระยาธาพพะยาสวบนั้น กอ็บ่หนีไปหิ ใดกอ็ห่อว่ายหน้ามาว่อเจ้าหัวสิบ

สอางพระอิางอันมีอิางคิดเปันล้ัน บ่หันบ่ฤอบหนีไปหื้ใดหั้นแลเม็อนั้นท้าว
หุลละมานก่ลิางแลเหัน แม่ทับเสิกแห่างพระยาธามพะบาสวบ ๙ คิน
นั้นย้ากิปู่เหม็อนด่ังเก่า ท้าวหุลละมานจิางสับซ้างแยกคืนมาเถิางท้าว
เชตตะกุมมานแล้อ จิางถามว่ากูธาท้าวเชตตะกุมมานส่อนด่ังแม่ทับเสิก
หั้า ๙ ใหเม็อางล้างภานั้น เอามีสาตะสินอาคิมสันใดยามเม็อเราสักแหาง
ข้าฟันสินพ่ตายจิางบ่ตายนั้นจา เม็อนั้นท้าวเชตตะกุมมานจิางขานว่าข้า
แก่เจ้ากุมมานส่อนด่ังแม่ทับเสิกหั้า ๙ นั้น มีสาตะสินอาคิมแต่ท้อาง
แม่แท้กิหู้แล คันว่าเจ้ากุมมานหั้า ๙ ไปคึกหน้าไม้ปืนไฟอันใดอันบ่างก็ดี
หางบ่อมไปเลังกินตาหั้า ๒ แลหูหั้า ๒ แลด้างแลธูปากแลนิมหั้า ๒ แห่า
นาางสุทใหผู้เปันแม่นั้น หางบ่อมสว่างหายเสังผิกหั้างบอบกข้าแลคันว่า
ท้าวเชตตะกุมมานกล่าวสันนั้นแล้อ ท้าวหุลละมานจิางบีอะมิกเปันธูบ
เจ้ากุมมานหั้า ๙ อันเปันลูกนาางสุทใหนั้นแล้อ จิางทะบานเข้าไปเลังกิน
หูตาปากด้างแลนิมหั้า ๒ เต้า แล้อ(เจ้า)จิางบีอะมิกเปันเสั้นอินแลผิมอัดตา
หูปากด้างแลนิมหั้า ๒ ไว้เผื่อ บ่ใหม้มีน้ำใหูออกมาพ่เปันหว้างเปันปาใหท้
กุมมานหั้า ๙ กินได้แล ท้าวหุลละมานจิางทะบานคืนมาแล้วมาเถิางลีพิน
มะหิลละใบหาแห่างดินแล้อ เจ้าจิางบีอะมิกเปันหอกโจก ๙ ดอางนั้นชักไป
ใส่เจ้ากุมมานหั้า ๙ กลอกไปคึกหุกดิน ๆ บ่เสสสลำแล้วเอาหั้า ๙ คินกำ
พ้อมกับคุบพายสาบ คืนไปเลังกินในอิางละเม็อดินแม่แห่างดินเหม็อนด่ัง
เก่ากลอกบ่มีน้ำใหูออกมา พ่เปันหว้างเปันปาอันใดอันบ่างเจ้ากุมมาน
หั้า ๙ กลอกพ้อมกับตายไปหมิดสั้างคู่คินหั้นแล เม็อนั้นพระยาธามพะ
นาสอบกำเหับลูกตายไปหมิดสั้างแล้อ เจ้าก็มีใจอันก้อใกลใกหามาก
นักแล้อ เจ้าจิางบิางทะบูสินไปหาท้าวพระลามบ่มีนางหั้นแล เม็อนั้น
ม้ามะบีกาบก่ลิางแลเหับ ปืนสอบพระยาธามพะนาสอบเปันแปอไฟลาม
ลุกรุ่างเรืองมาหาดินสันนั้น เจ้าจิางกล่าวเชิางท้าวพระลามว่าข้าแก่เจ้า
กูปืนสอบพระยาธามพะนาสอบบิางมาแล้วพุ้นผ เจ้ากูจิางเอาดินไปรับ
ปืนสอบอันนั้นใหแล้วบุพพะเวบกำแห่างเจ้าเสังเหับ ในเม็อผู้ข้าจักอ้า

ปากรับเอาเสัวถ้วยนั้น ภ็บ่แล้วบุพพะเวนก่าแห่งเจ้าภูนั้นแล ถังว่าม้ามะนิภาบกล่าวสันนั้นแล้ว ป็นสอนพระยาราพพะนาสวนก่ลวถมารอดบ่มีบุานหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลานภ็เหันป็นสอนอันนั้นมารอดแล้ว เจ้าจิ๋งบ่ถืนรับไว้แล้วป็นสอนก่ลวถึกพื้นถืนขุดออกหางหั๊งถืนแล้วสั้นป็นสอนเบื้องก้ำภิกฝั่งลิงถืนบ้างเภิ ดเป้นรากฐูซาย๑ เหมื่องถั่งรากไม้นั้นแล้ว สั้นป็นเบื้องก้ำปายภ่บ้างเภิ ดเป้นถ้นเป้นล่า ป็นวงไปมายู่ถือว้างๆเป้นอันเจับปวดเวทะนาบิ๋งหนักหนาหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลานจิ๋งเอ็นหาท้าวหุลละมานว่าถูธาท้าวหุลละมานลูกธักพ่ เจ้าจิ๋งริบไปหาเอ่าป่ามาใส่ถืนภูพ่ไดยพลันเท้าวันเท็น เมื่อนั้นท้าวหุลละมานได้ยินคำท้าวพระลามกล่าวสันนั้นเจ้าจิ๋งริบทะบาน ไปด้วยอันล่าถับป่าไม้ถิงถอนหั๋งมวนเจ้าจิ๋งไปรอดไปเถิงเฮาถันทะมาถบ่มีบานหั้นแล ถังว่าเจ้าไปรอดไปเถิงแล้วเจ้าจิ๋งไปตั๋งยู่เหมื่อจอมถอบแล้ว เจ้าจิ๋งเอ็นรฦกหาปาถ้นนั้นว่าถูธาพระบาปาเริบท่านยู่ที่ใด ถังว่าไม้ถ้นใดเป้นหว้านเป้นปาจิ๋งบอกแก่เราแด่เท็น เธาจักเอ่าไปป็นป่อท้าวพระลามแล เมื่อนั้นปาถ้นนั้นจิ๋งภูกขานท้าวหุลละมานลุ่มพุ้นว่า มาเอ่าเบิ่เราผู้เป้นพระบาปายู่ถินพูพื้เผ่าว่าถั่งนั้น เมื่อนั้นท้าวหุลละมาน จิ๋งทะบานลิงไปเถิงถินพูแล้วเจ้าจิ๋งซ้ำเอ็นหาว่าพระบาปาเจ้าเริบ ถังว่าเจ้าภูยู่ที่ใดจิ๋งขานบอกข้าแด่เท็นเมื่อนั้นพระบาปาถ้นนั้น จิ๋งขานรับเหมื่อจอมถอบพุ้นว่ามาเอ่าเบิ่เราผู้เป้นพระบาปายู่เหมื่อจอมถอบพื้เผ่าว่าถั่งนั้น เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจิ๋งซ้ำทะบานข้นเมื่อเถิงจอมถอบพุ้นแล้ว แลเอ็นรฦกหาสันนั้นแล้วพระบาปาภ็ซ้ำภูกขานรับเหมื่อจอมถอบพุ้นแล้ว ซ้ำขานถืนถอบพุ้นหั้นแลเมื่อนั้นท้าวหุลละมานภ่มีใจถึกถฦดมาภบักเจ้าจิ๋งเอ่าหางถินภอก"ภ้วงเอ่าถอบ๖"ถังทะมาทนะอันนั้นได้แล้ว ภ็ลวถทะบานถืนเมื่อมาตาว่ายามถฦวบ่างจิ๋งเมื่อเถิงเมื่องล้งภาบ่มีบานหั้นแล ถังว่าท้าวหุลละมานเอ่าถอบอันนั้นเมื่อรอดแล้วท้าวเชตตะภุมมาน จิ๋งไปขุดเอ่าพระบาปาอันนั้นได้แล้วท้าว

---

๑ ฐูซาย ถวนเป้น ฉุยซาย

๖ ใบลานจานก่ำฮูม "ภ้วงฤอดเอ่าถอบ" ผูภ ๗ มัถ ๔ หน้า ๗

ทุลละมางจิ่งเอิาถอยอันนั้น เมื่อสิ่งไว้ที่เก่าแล้วท้าวทุลละมางจิ่ง
ทะบางไปเถิงวิอสุพะธาวแล้ว เจ้าจิ่งกล่าวว่าถูธาวิอสุพะธาวเธิบ
เธิาก็มักใส่ปากใก้ขี้แหว่งท่วมมากมักแล ท่างจิ่งใช้ท่างขี้แก่เธิาแล่เผิ้บ
เมื่อนั้นวิอสุพะธาวจิ่งกล่าวว่า ถูธาท่างทุลละมางเธิบท่างป่าหวังถอง
เหันขี้แหว่งเธิางนั้นเผิ้บ ถันว่าบ่เถิง ๓ วันอ้างถามเธิาก็บ่ขี้จักเห็อแล
เมื่อนั้นท้าวทุลละมาง จิ่งถนิงใจว่าใอบ่ ในเมื่อภูจักปู่ถ้าถองเอิา
ใก้เถิง ๓ วันอ้างถามแท้ถั่งนั้บ พ่อแหว่งภูก็ห่วงว่าจักตายเสังแลนา ถัง
ว่าท้าวทุลละมางถนิงใจสันนั้นแล้ว เจ้าจิ่งถั้นบิบท้องวิอติวนั้นแล้ว
ขี้วิอก็ผุกออกโถบพลันทั้นแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมางจิ่งถอบก็าเอิา
ขี้วิออันนั้นใก้แล้วจิ่งทะบางถืนมาโถบพลันทั้นแล ถันว่าเจ้ามารถกแล้ว
เจ้าจิ่งเอิาขี้วิออันนั้นมาบิ่นใท้ท้าวเชตตะภุมมางแล้ว เจ้าก็ช้ำทะบาง
ไปทั้นแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมาง จิ่งลิงแลขึ้นเมื่อฟ้าก็เหันพระอา
ทิกเถิงแถใก้ล่ำแล้ว เจ้าจิ่งถนิงใจว่าใอบ่ภูจักเอิาปาไปใส่ท้าวพระ
ลามอันเป้นพ่อแหว่งภูนี้ ท้าวเชตตะภุมมางก็กล่าวว่าป่ากายวันนี้แท้
นา บักนี้พระอาทิกก่เถิงแถใก้ล่ำแล้ว เหถถั่งลืภูจิ่งถืนมานี้จาก็ห่ำ
ถวนภูไปขอถอมพระอาทิก ป่าใท้ฟ้าวถิกต่ำลับจอมถอยนั้นเผิ้บ ถันว่า
ท้าวทุลละมางถนิงใจสันนั้นแล้ว เจ้าจิ่งทะบางขึ้นไปเถิงพระอาทิก
แล้วเจ้าจิ่งกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าภูขอใท้เจ้าภูเชิาปู่จักสบ่อยก่อนผู้ข้าจัก
ไปหาปามาใส่ท้าวพระลามป่าใท้กายวันนี้แท้นา ถันว่ากายวันนี้พ่อแหว่ง
ข้าก็จักตายเสังว่าถั่งนั้นนา เมื่อนั้นพระอาทิกจิ่งกล่าวว่าถูธาท้าว
ทุลละมางเธิย ถันว่าประใยชนะแหว่งมึงมีจิ่งไปพ่มึงนั้นเผิ้บ อันนี้เป้น
หินหางภูอันภูกับหงอไปหงอมาแท้นา มึงป่ามาห้ามภูเผิ้บแม่นว่ามึงมา
ห้ามภูห่ำใถก็ถือภูก็บ่ฟังแลภูก็จักไปพ่ภูนั้นแล เมื่อนั้นท้าวทุลละมางใก้
ยินพระอาทิกกล่าวสันนั้น ก็มีใจอันถูกมากนักก้อยถำว่าใอบ่แม่นว่าภูไป
ก็เป้นที่ยากแก่ใจมากนัก ก็บ่เป้นอันง่ายจักแหว่งจักอันแลบ่อ่าถั่งนั้นแล้ว
ท้าวทุลละมางก็จับหางธิดพระอาทิก บายแก่องถืนไปก้ำตาวันออกพุ้น

ແລ້ວພຣະອາທິດກໍມີ ໃຈອັນຄຶງຄມາກນັກແລ້ວ ກໍລວດບໍ່ຄືນມາຫັ້ນແລຄັນວ່າທ້າວ
ຫຸລລະນາງບາບແກວ່ງພຣະອາທິດໜີໄປແລ້ວ ກໍລວດບ້ງເກີດເປັນອັນມືດມາກນັກ
ເປັນດ້ງເມື່ອກາງຄືນນັ້ນແລ ທ້າວຫຸລລະນາງຈ້ງຫ ຼ ບລ ງມາເຖ ງນ້ຳສມຸດແລ້ວ
ເຈ້ົາກໍດຳມຸດນ້ຳລ ງໄປ ໃນພື້ນນ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ເຈ ົ້ າຈ ້ ງໄປຮອດໄປເຖ ງພຣະບາກາຣະ
ນາກອັນນອນກົ ງປູ ໃນພາສາດທີ່ນັ້ນ ໃ ກ້ ກ ໆ ປູ ່ ຫັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ ົ້ າ ໄປຮອດແລ້ວຈ ້ ງ
ຊັກຊັ້ນຕົ ນພຣະບາກາຣະນາກອົ ດຫົ ວເມ ື ້ ອຍແຄນມາກນັກ ເຈ ົ້ າຈ ້ ງຊະດຸ ້ ງຕົ ນຫັ ້ ນ
ແລ ເມ ື ້ ອນັ ້ ນພຣະບາກາຣະນາກ ຈ ້ ງຖາມທ ້ າວຫຸລລະນາງວ ່ າ ດູ ຣາຫຸລລະນາງ
ທ ່ ານມາແຕ ່ ທ ີ ່ ໃ ດທ ່ ານຈ ້ ງມາປຸ ກເຮ ົ າ ພຣະອ ົ ງ ນ ີ ້ ຈ ່ າ ເມ ື ້ ອນັ ້ ນທ ້ າວຫຸລລະນາງຈ ້ ງ
ຂ ານ ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ເ ຈ ົ ້ າ ກ ູ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ກໍ ມ າ ແ ຕ ່ ເ ມ ື ້ ອ ງ ລ ້ ງ ກ າ ພ ຸ ້ ນ ເ ມ ື ້ ອ ຈ ັ ກ ມ າ ຂ ໍ ໜ ອ ນ ກ ັ ບ ດ ອ ນ
ເ ຈ ົ ້ າ ກ ູ ກ ໍ ຂ ້ າ ແ ລ ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ພ ຣ ະ ບ າ ກ າ ຣ ະ ນ າ ກ ຈ ້ ງ ຊ ໍ ້ າ ຖ າ ມ ວ ່ າ ທ ່ ານ ຈ ັ ກ ເ ອ ົ າ ຫ ົ ວ ໜ ອ ນ
ໄ ປ ກ ະ ທ ໍ າ ດ ັ ່ ງ ລ ຶ ນ ນ ັ ້ ນ ຈ ່ າ ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ຫ ຸ ລ ລ ະ ນ າ ງ ຈ ້ ງ ຂ ານ ວ ່ າ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ຈ ັ ກ ເ ອ ົ າ ໄ ປ ຝ ົ ນ
ທ າ ລ ົ ນ ພ ຣ ະ ບ າ ພ ໍ ່ ແ ກ ່ ຜ ູ ້ ຂ ້ າ ຊ ຶ ່ ງ ວ ່ າ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ອ ັ ນ ໄ ປ ຖ ຶ ກ ປ ົ ນ ພ ຣ ະ ບ າ ຣ າ ພ
ພ ະ ນ າ ສ ວ ນ ນ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ພ ຣ ະ ບ າ ກ າ ຣ ະ ນ າ ກ ຈ ້ ງ ບ າ ບ ມ ຶ ດ ມ າ ປ າ ດ ຫ ົ ວ
ໜ ອ ນ ຍ ື ່ ນ ໃ ຫ ້ ແ ກ ່ ທ ້ າ ວ ຫ ຸ ລ ລ ະ ນ າ ງ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ກ ໍ ຊ ໍ ້ າ ນ ອ ນ ຢ ູ ່ ເ ໜ ື ອ ນ ດ ັ ່ ງ ເ ກ ົ ່ າ ນ ັ ້ ນ ແ ລ
ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ຫ ຸ ລ ລ ະ ນ າ ງ ໄ ດ ້ ຫ ົ ວ ໜ ອ ນ ພ ຣ ະ ບ າ ກ າ ຣ ະ ນ າ ກ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ຣ ີ ບ ອ ອ ກ ພ ້ ນ
ຈ າ ກ ແ ມ ่ ນ ້ ຳ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ລ ວ ດ ທ ະ ບ ານ ເ ມ ື ້ ອ ມ າ ຕ າ ວ ່ າ ບ ານ ດ ງ ວ ບ ໍ ່ ງ ເ ຈ ົ ້ າ ກ ໍ ເ ມ ື ້ ອ ຮ ອ ດ ເ ມ ື ້ ອ
ເ ຖ ງ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ກ ໍ ບ າ ບ ບ ິ ນ ໃ ຫ ້ ແ ກ ່ ທ ້ າ ວ ເ ຊ ຕ ຕ ະ ກ ຸ ມ ມ າ ງ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ
ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ເ ຊ ຕ ຕ ະ ກ ຸ ມ ມ າ ງ ໄ ດ ້ ຢ າ ມ າ ໂ ຮ ມ ກ ັ ບ ໝ ົ ດ ສ ້ ງ ງ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ຈ ້ ງ ເ ອ ົ າ ຄ ົ ກ ຫ ົ ນ
ມ າ ບ ິ ດ ປ ົ ນ ໃ ຫ ້ ແ ຫ ຼ ກ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ຈ ້ ງ ເ ອ ົ າ ນ າ ຖ ັ ດ ໃ ສ ່ ຈ ັ ກ ສ ບ ່ ອ ຍ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ຈ ້ ງ ເ ອ ົ າ ໄ ປ ທ າ
ຫ ້ ງ ຕ ົ ນ ບ ່ ອ ນ ປ ົ ນ ຖ ຶ ກ ນ ັ ້ ນ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ປ ົ ນ ອ ັ ນ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ ລ ວ ດ ຂ າ ດ ໝ ງ ງ ຫ ້ ງ ຕ ົ ນ ຫ ັ ້ ນ
ແ ລ ສ ່ ວ ນ ດ ້ ງ ສ ັ ້ ນ ປ ົ ນ ເ ບ ື ້ ອ ງ ກ ້ າ ກ ົ ກ ກ ໍ ຕ ົ ກ ລ ້ ງ ດ ິ ນ ເ ປ ັ ນ ຂ ຸ ມ ເ ປ ັ ນ ຮ ູ ເ ລ ິ ກ ຂ ໍ ້ າ ມ າ ກ ນ ັ ກ
ສ ັ ້ ນ ປ ົ ນ ເ ບ ື ້ ອ ງ ກ ້ າ ປ າ ຍ ກ ໍ ຊ ະ ເ ດ ັ ນ ຄ ຶ ນ ໄ ປ ຖ ຶ ກ ໜ ້ າ ພ າ ກ ພ ຣ ະ ບ າ ຣ າ ພ ພ ະ ນ າ ສ ວ ນ ລ ົ ້ ມ
ຟ າ ດ ລ ້ ງ ຕ າ ຍ ໄ ປ ເ ທ ິ ງ ເ ຕ ິ ບ ຈ ້ ງ ຄ ຶ ນ ມ າ ຫ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ກ ໍ ມ ີ ຕ ິ ນ ອ ັ ນ
ດ ີ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ົ ້ າ ຈ ້ ງ ຖ າ ມ ທ ້ າ ວ ຫ ຸ ລ ລ ະ ນ າ ງ ວ ່ າ ດ ູ ຣ າ ເ ຈ ົ ້ າ ຫ ຸ ລ ລ ະ ນ າ ງ ລ ູ ກ ຮ ັ ກ ພ ໍ ່ ເ ທ ວ ດ ັ ້ ງ
ລ ຶ ພ ຣ ະ ອ າ ທ ິ ດ ກ ໍ ເ ຖ ິ ງ ຍ າ ມ ຈ ັ ກ ໃ ກ ້ ຄ ่ ຳ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ເ ລ ົ ່ າ ຊ ໍ ້ າ ຊ ະ ເ ດ ັ ດ ຄ ຶ ນ ໄ ປ ກ ້ ຳ ຕ າ ວ ັ ນ ອ ອ ກ ພ ຸ ້ ນ
ບ ່ ຄ ຶ ນ ມ າ ຈ ັ ກ ເ ທ ົ ່ ອ ກ ໍ ພ ໍ ່ ຈ ່ າ ເ ມ ື ້ ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ າ ວ ຫ ຸ ລ ລ ະ ນ າ ງ ຈ ້ ງ ກ ລ ່ າ ວ ວ ່ າ ຂ ້ າ ແ ກ ່ ພ ໍ ່ ເ ປ ັ ນ

เจ้าขามเมื๋อข้าผู้ลูกไปแล่วหาปา เพื๋อจักเอามาหาวิบเจ้าภูบั้บพระอา
หิดภ่เป้นอันติกต่ำถ่ำถ่อยไปแล้วสันบั้น ผู้ข้าจิ๎ๅหะยามขึ๋นไปห้ามไว้พระ
อาหิดภ่บ่ฟัๅ ผู้ข้าจิ๎ๅไก้จับหางธิดบายแภว่าถืบไปก้าบิวระพาพุ้นแล้ว
พระอาหิดภ่ลวดถงดเสัง บ่ถืบมาเหมื๋อบถั่วเก้าเป้นอันมืดปู่บ่แจ้ๅจักเห็อภ่
ข้าแล บัดนี๋เจ้าภูจิ๎ๅบอกเติบพี๎ๅถะบา ไก่ทัๅหลาบใหัไปขันย่อยเชิบเอา
พระอาหิดถืบมาภ่ข้าเห็บ เมื๋อบั้บท้าวพระลามจิ๎ๅบอกไก่แก้วอันเป้น
ขอๅล้ๅๅแห่ๅถิบว่า ดูอาท่านจิ๎ๅบอกไก่ทัๅหลาบไปขันย่อยเชิบเอาพระอา
หิดถืบมาถาม "ธาสมิ"๑ ขอๅเก้าเห้าอันเห็บ เมื๋อบั้บไก่แก้วถิวบั้บจิ๎ๅบิบ
ไปบอกเติบไก่ทัๅหลาบในจุมพูทิบ ทัๅมอบโธมกันแล้วไก่ทัๅหลาบจิ๎ๅ
พ้อมกันบิบขึ๋นไปเถิๅปาบเอิายุถังทอบแล้ว ไก่ทัๅหลาบจิ๎ๅพ้อมกันขัน
เอ็บธงกเอามระอาหิดเธิบ๖ ถ้วบคำว่ามาเบิ๋พระอาหิดเธิบเจ้าบ่มาไลภา
ไขแลๅ๗ ฝูๅข้าบ่ส่อๅแจ้ๅมืดมิว ฝูๅข้าบิบป้านภิอลำบากฝูๅข้าทุกบาก
อึดอาหานเจ้าบ่มาบ่เป้นภานเสังแล้ว พระอาหิดแก้วเธิบเธอธิบมาเบิ๋
ว่าดังบั้บ เมื๋อบั้บไก่ทัๅหลาบกพ้อมกันขันแลเอ็บธงกเถิๅ ฉิ หิแล้วพระ
อาหิดภ่อิดบ่ไก้เหดว่า ไก้บินสงๅไก่ทัๅหลาบขันบ่ป่าบ่เชิาจักเห็อพระอาหิด
จิ๎ๅพันขึ๋นมาเป้นอันใสส่อๅแจ้ๅ ทิ๎วจุมพูทิบทัๅมอบทั้บแลแดบแต่ท้าว
พระลามบอกไห้ไก่แก้ว ไปขันเอ็บธงกเอาพระอาหิดในภาละปาๅบั้บ
ปุงนี๋ไก่ทัๅหลาบจิ๎ๅขัน เถิๅบามจักไก้รุ่งเถิๅสองหิสามหิแล้วพระอา
หิดจิ๎ๅขึ๋นมาเห้าภาละบัดนี๋แล เมื๋อบั้บพระยาธาพพะบาสอบภ่เหันป้าน
ทะบูสิบขุะเณ้บถืบมาถึกหน้าพากถิบสันบั้บ เจ้าภ่มีใจอันก๊วไกดไกหามาก
นักเจ้าจิ๎ๅบอกเติบไพ่พินไบหา ไหูเข้าไปหาท้าวพระลามมากนักทั้บ
แล เมื๋อบั้บท้าวพระลามจิ๎ๅบอกเติ้บ ไพ่พินไบหาไหูทู้ๅเข้าไปมาก
นักทั้บแล เมื๋อบั้บท้าวพระลักแลท้าวพระลีจับภับทัๅพระบาถุดแลบาๅ
ภิวดะธาดทัๅ ๔ พระอิๅ ภ่พ้อมกับขึ๋นขี่ช้าๅผั้บเข้าไปใส่พระยาธาพ

---

๑ ถวบเป้บ "ธัสมิ"
๖ "เธิย" ถวบตัดออก
๗ ไขแลๅ ถวบเป้บ "ใก่แล้ๅ"

พะบาสอบหั้นแล ฝ่ายพระยาธาพพะบาสอบก็เหับพระกะสัดทั้ง ๔
ขอ๊ข้าวเข้ามาหาถิบสับนั้น เจ้าจ๊าใสชับข้าวเข้าไปเถิงแล้วก็ลวดเงื่อก
ว้าวแกว่างฟับท้าวพระลักหั้นแล ฝ่ายท้าวพระลักก็แกว่างดาบภาบ
สิกรับไว้แล้วนั้น นางภิตะธาดจ๊าใสชับข้าวไปเบื้องก้ำขวาแล้วก็แกว่า
ว้าวฟับถึกแขนพระยาธาพพะบาสอบขาดแล้ว ก็ซ้ำติดต่อืนมาถั่งเก๋า
หั้นแล ฝ่ายนั้นท้าวพระลิจับ ใสชับข้าวจงไปเบื้องก้ำหัวแล้วก็ซ้ำ
แกว่างว้าวฟับถึกใหญ่ พระยาธาพพะบาสอบขาดไป ทูมทิบทาวเข้านั่งแล้ว
ก็ซ้ำวิดต่อื ถือเก๋านั้นแล ฝ่ายนั้นพระยาคุดจ๊าใสชับข้าวจงไปเบื้องก้ำ
ข้าบแล้วก็ลวดพ้อมกับ ฟับเข้าทั้ง ๕[1] ด้านบ่ถอบหั้นแล ฝ่ายนั้นพระ
บาธาพพะบาสอบ ก็ปืนจงปู่ท่ำกางอู่ถินอู่นิเตชะอิทถิสเมิกับ พระบา
ธาพพะบาสอบก็ล้ำบ่ได้ ก็ลวดสับแยกข้างหินกั้นถึงไปนางภิตะธาด
ก็ซ้ำเงื่อกว้าวฟับ ถึกหัวใหญ่ พระยาธาพพะบาสอบกวากไปแล้วก็ซ้ำ
ติดจอกถือถือเก๋าหั้นแล ถับว่าพระยาธาพพะบาสอบสับข้าวออกไปแล้ว
พระบาจ๊าหูงอถึ้นมาเอ็น รงกใส่เจ้าทั้ง ๔ พระอิงว่าถูธาท่านทั้ง ๔ สู
ท่านนี้เป้นถึงปิดน้อยปิดต่ำ บาได้มาธิบเลอกับถอมเราพระอิงเก๊น ท่าน
ทั้งหูายจ๊าถึ้นไปบอกท้าวพระลาม มาหู้นกับถอมภูโถยพลับเท้าวับ
เก๊น เมื่อนั้นท้าวพระลักจ๊าขานว่า เอิ ๆ เราหากจักถึ้นไปบอกท้าว
พระลามมาเล็กซาก สิ่งสะกานแห่งท่านในกาละบัดนี้แล ถับว่าท้าว
พระลักกล่าวสับนั้นแล้ว เจ้าทั้ง ๔ พระอิงจ๊าสับแยกข้างถึ้นมาเถิง
ท้าวพระลามแล้ว กับอกแก่ท้าวพระลามโถยถั่งพระยาธาพพะบา
สอบสั่งมาดู่ประกางหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามได้ยินคำพระยาธาพ
พะบาสอบสั่งมาหาถิบสับนั้น เจ้าจ๊าขับขี่ม้ามะนีกาบบ้างย่างเข้าไป
โถยพลับหั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะบาสอบก็หูงอเหับท้าวพระลาม
ขี่ม้าเข้ามาหาถิบสับนั้น เจ้าจ๊าใสชับข้าวเข้าไปเถิงแล้วเจ้าจ๊าแกว่า
ว้าวฟับหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจ๊าแกว่าขอข้าวรับไว้แล้วท้าวพระ
ลามจ๊าซ้ำแกว่าขอข้าวฝากดี ถึกหัวพระยาธาพพะบาสอบมุ่นผิวกระ

---

๑ ถอบเป้น "๔"

จอมไปแล้วก็ชำถึงมาถึงเภ้าทั้งแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอนก็ชำ
ชักหอกโจกใส่ท้าวพระลามบ่มีบางทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งฝาก
ข่ำงรับไว้แล้ว เจ้าก็ชำเงื่อกข่ำงฝากถึกแขนพระยาธาพพะนา
สอนก็หักขากระเดันออกแล้ว ก็ชำวิกต่ำถึงมาถั่งเภ้าทั้งแล เมื่อนั้นพระ
ยาธาพพะนาสอน จึ่งชำบิ่งทะบูสินมาใส่แล้วม้ามะบิกาบจึ่งอ้าปากถาบ
เอาได้แล้วเจ้าก็ชำถิ่มน้ำลาบ ปั้นสอนก็ป็วออกไปถึกพระยาธาพพะนา
สอนกระเดันถึกข่ำง ป็วไปถึกลิพินมะหาลละโยหาทังหลายเอาก็ก่องกัน
ตายมีประหมานโภดบ่ึงหั้นแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอนก็ลุกได้
แล้วก็ชำเตั้นทะบานถึงมาข่วิข่ำงถึงเภ้าหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่ง
เอ็นถามพระยาธาพพะนาสอน ว่าดูธาท่านพระยาโจนผู้ก่อยร้ายธาทัง
๒ ก็ได้ปั๊นกับด้วยกัน ๒ ทีนี้แล้วแล บัดนี้ท่านจักกะทำดั่งลีจึ่งมากะ
ทำร้ายแก่เธาบ่แล้วจักเหื่อนี้จา ท่านบังจักโยมเธาลีรู้ว่าบ่โยมนั้นจา
เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสอน จึ่งขานว่าดูธาชายโจนผู้มากะทำร้าย
แก่ภูบ่แล้วจักเหื่อนั้นลี อันจักให้ภูโยมมึงภูก่บ่โยมจักเหื่อแล้วแล บัด
นี้มึงจึ่งถึงเมื่อเสังเหั้น มึงบาได้มากะทำร้ายแก่ภูชายเหั้น ถังว่า
พระยาธาพพะนาสอน กล่าวบ่ทันหมิดถวามม้ามะบิกาบจึ่งไปถึกระเดัน
ฟั่งถึงไปถึกเมื่องล้งกาของเภ้าพุ้นก็มีแล เมื่อนั้นลิพินมะหาลละโยหา
แห่งพระยาธาพพะนาสอน ก็เหาับพระยาเจ้าแห่งเอาป็วไปถึกเมื่อง
ล้งกาแล้วเอาก็มีใจอับป้านกวมากนัก เอาก็พ้อมกับแตกหนีเมื่อบ่
เสสสลำหั้นแล ในเมื่อลิพินมะหาลละโยหาโหเมื่องล้งกาหนีเมื่อหมิด
สั้งแล้ว ท้าวพระลามจึ่งเอาลิพินมะหาลละโยหา เข้าสู่องแห่งติน
หั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งกล่าวอ่า ดูธาท้าวทุลละมางลูกธักพ่ำ
เจ้าจึ่งไปเอาป็นแก้วอะชิละเพัก ในพื้นน้ำมะหาสมุดพุ้นมาก็พ่ำเหั้น เมื่อ
นั้นท้าวทุลละมางจึ่งขานว่าโดย ๆ ว่าดั่งนั้นแล้ว เจ้าจึ่งถามท้าว
เชตตะกุมมางว่า ดูธาท้าวเชตตะกุมมางส่วนดั่งทิบทางอันจักไปเอา
ป็นแก้วอะชิละเพักนั้นไปทางใดจึ่งจักรอดนั้นจา เมื่อนั้นท้าวเชตตะกุม

มาบจ๊ๅขาบถำวห้ าวหฺ ลละมาบอ่า เจ้าจ๋ๅไปใบสระถอกบัวบ่อบหิ บหาๅ ไปเมื๋อๅปัตตะหฺ มบั้นแล จ๋ๅแอไปใบหิ สสะภ้ าใต้บั้นเหิ้ บหากจักไปเหับ ถั่งใจมักบั้นแล เมื๋อบั้นห้ าวหฺ ลละมาบจ๋ๅซ้ ากล่าวอ่าถูธาห่าบเชฺตตะ ภุมมาบผิอ่าเธิาไปผู้ถงอะเล้อ แลบ่ได้ปืบอับบั้นแม้ เธิาภ๋ จักถืบมาเอิา ห้ าวถอวับแห้ าพ้าไปภับถอมเธิาแห้ ถาบ เมื๋อบั้นห้ าวเชฺตตะภุมมาบ จ๋ๅขาบว่าเอิ ๆ ผิว่าเจ้ าภูไปผู้ถงอแล้อแลบ่ได้ปืบอับบั้นแห้ เจ้ าภูบาได้ ถืบมาภ๋ ข้ าเหิ้บ ผู้ข้ าหากจักบอกให้ ห้ าวถ่วับแห้ าพ้าไปตามชะแล เมื๋อ บั้นห้ าวหฺ ลละมาบจ๋ๅภล่าวอ่า ถูธาห่าบเชฺตตะภุมมาบผิอ่าเธิาไปผู้ถงอผิ ปอๅเอิาบ่ได้แล้อแล บ่ถืบมาบอกถั่งบั้นเหิกถั่งลืเจ้ าจ๋ๅรู้จักอ่าได้แลบ่ ได้บั้นจา เมื๋อบั้นห้ าวเชฺตตะภุมมาบจ๋ๅภล่าวอ่าข้ าแก่เจ้ าภูผู้ข้ าหากจักรู้แจ้ งใบน้ าสมุถบั้นชะแล เจ้ าภูไปผู้ถงอหากบ่ได้แห้ ถั่งบั้นน้ าสมุถภ๋ บ่บิกบ่แหว้ งแห้ ถาบ ผิอ่าหากเจ้ าภูได้ปืบอับบั้นแล้อน้ าสมุถภ๋ จักบิก แห้ งลิๅมีปละหมาบเถิๅฝั่งชะแล เหิกอ่าน้ าสมุถใหฺลิๅใบรูปืบอับเจ้ าภู ถอกเอิาใบถืบบั้นถาบ เมื๋อบั้นห้ าวหฺ ลละมาบจ๋ๅขาบอ่าเอิ ๆ อ่าถั่งบั้น แล้อเจ้ าจ๋ๅหะบาบไปผู้ถงอเถิๅสระถอกบัวอับบั้น แล้อเจ้ าจ๋ๅลิๅไปตามธู ก้ าบถอกบัวบ่อบเจ้ าเถียไปบั้นแล้อ เจ้ าจ๋ๅแอไปใบหิ สสะหิบใต้บ่อยบ๋ ๅ แล้อเจ้ าจ๋ๅไปเหับผียักถัวบ๋ ๅบั้งผ้ าปืบอับบั้นแห้ หั้นแล เมื๋อบั้นห้ าวหฺ ล ละมาบจ๋ๅบิอะมิกเป็บเมืองแถงถัวบ๋ ๅ ใต่ไปจับง่อยถืบยักถัวบั้นแล้อเจ้ า จ๋ๅเอิามือทั้งสอๅถั้บบิบถ่อยักถัวบั้นไว้แล้อ เจ้ าจ๋ๅภล่าวอ่าถูธายักถ่อย ร้ายบ๋ ๅจักให้ ปืบแะก้ออะชิละเพักแก่ภูลี รู้อ่าบ่ให้ บั้บจาผิอ่าบ๋ ๅบ่ให้ แก่ภูแห้ ถั่งบั้บ ภูภ่จักถั้บบิบถ่ให้ บ๋ ๅตายใบภาละบักบิ้แล เมื๋อบั้บยัก ถัวบั้บมับจ๋ๅร้องอ่าไถย ๆ ข้ าตายแล้อ เจ้ าภูจักเอิาภ่จ๋ๅเอิาเหิ้บถับ ว่าเจ้ าภูเอิาไปได้ถั่งใจมักแล้อ เจ้ าภูจ๋ๅเอิามาสิๅแก่ผู้ข้ าใบหิ บิ้แห้ ถาบเมื๋อบั้นห้ าวหฺ ลละมาบ จ๋ๅขาบอ่าเอิ ๆ ถับอ่าเธิาเอิาไปได้ถั่งถำมัก แล้อเธิาหากจักเอิามาสิๅให้ แก่ท่าบชะแล ถับอ่าเจ้ าภล่าวถั่งบั้นแล้อ เจ้ าจ๋ๅปละอาๅยักถัวบั้นแล้อ เจ้ าจ๋ๅไปถอกเอิาปืบอับสักถืบปู่น้ าสมุถภ่

ใหฺลิงตามธูปีนปู่นั้น กำลอกบิกลิงอาบ ๆ มีปะหฺมานเถิงฝั่งน้ำแห้ทั้ง
แล เมื่อนั้นท้าวพระลาม จิ่งบอกให้พวกน้อยไปล่ำลิงถูกำเทับน้ำสมุก
บิกแห้งลิงเถิงฝั่งน้ำ แล้วพวกน้อยกำเข้าไปขานใหว้ท้าวพระลามว่า
ข้าะแก่เจ้าภูข้ากำไปล่ำลิงถูน้ำสมุก กำบิกลิงเถิงฝั่งน้ำแห้กำข้าแลในเมื่อ
พวกน้อยกล่าวเชิ่ง ท้าวพระลามบ่หฺมิดถวามท้าวหฺลละมางกำแบก
เอาปีนอันนั้นมาฉอดบ่มีบางหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามกำเทับท้าว
หฺลละมางมารอดแล้ว เจ้ากำมีใจอันฉิมฉื่นยินดีมากนักหั้นแล ในเมื่อ
ม้ามะนีกาบถึดพระยาราพพะนาสอน ฉะเดันถึนไปเถิงผาสาดหิ้นนั้น
พระยากำเข้าไปเถิงบางจันทาราฉเทวีแล้ว พระยาจิ่งกล่าวเชิ่งบาง
ว่าพักเทถูธาบางเรีย ในเมื่อภูพีไปธิบเลอท้าวพระลามในท่ำกางท้าง
นาหิ้นนั้นม้ามะนีกาบ กำฆ้ำถึดภูพีมาติกหิ้นีภูพีกำมาสั่งเจ้าแล้วแลจัก
หนีไปตายแลบาเจ้าบางจิ่งถ่อยปู่ถึ สวัสสะถีบาได้มีโพยโพถึกต้องนั้น
เบียว่าดั่งนั้น เมื่อนั้นบางจันทาจิ่งขานว่าข้าแก่เจ้าผิวรักผู้ข้าเรีย ถันว่า
เจ้ากูบ่ผาบแพ้ท้าวพระลามแห้ดั่งนั้น เจ้ากูจิ่งเอาบางสีดาไปสิ่งเสั่ง
กำข้าเหิ้น เทดดั่งลือเจ้ากูจิ่งมาว่า(จัก)ตายถอบผู้บิ่งให้ถินทังหฺลายบหิว
ขวันเมื่อหน้านั้นจา เมื่อนั้นพระยาราพพะนาสอนจิ่งกล่าวว่าพักเทถูธา
บางเรีย เธากำบ่สิ่งบางสีดาใหั้แก่ท้าวพระลามได้แล้วแล ถันว่า
เธากำสิ่งบางสีดาใหั้แก่ท้าวพระลามแห้ดั่งนั้น ถินทังหฺลายกำจักฆ้ำ
หิวขวันเธากำว่าบ่เปันผู้ชายนั้นแล เธากำจักไปตายเสั่งใหั้แล้วซาก
นั้นแล เจ้าบางจิ่งถ่อยปู่ถิกำเบี เถันว่าพระยาราพพะนาสอนกล่าวสับ
นั้นแล้ว เจ้าจิ่งออกจากหั้องหั้องหิ้นอนมาเถิงหิ้นปู่แห่งถินแล้วเจ้า
จิ่งบอกเติ้นไพ่พินไยหาโธมกันแล้ว เจ้าจิ่งขึ้นขี่ช้างออกจากวงไป
เปันหิวหน้าแล้ว ถินหฺลายจิ่งโหฺหฺงออกไปตามหฺงมีปะหฺมาน
ว่าได้สิบสองอักโขเพบีหั้นแล ถันว่าพระยาเอาลิพินมะหิลละโยหาไป
ธอกไปเถิงท่ำกางหิวบาแล้ว เจ้าจิ่งบอกใหั้ลิพินโยหาหิ่งฉะบูหฺวา
ถะหน้าไม้ปืนไฟน้ำหมอกสิบาก เข้าไปหาวงท้าวพระลามมากนักหั้น

แลเมื่อนั้นท้าวพระลาม จึ่งบอกเวียไพ่พินใบหาตึกแต่งห้างดาทุก
แห่งทุกพายแล้ว ภุมมางทั้งสิบสองคิงอันมีอิงคิดอาระยิดเป็นต้นกำ
บิระมิวเป็นช้างเผือกแล้ว แลขึ่นขี่คิงแลตีวออกไปเป็นหัวหน้าทั้งแล
เมื่อนั้นท้าวพระลักแลท้าวพระบาถุก แลท้าวพระลีจันแลนางกิตตะ
ธาดาทั้ง ๔ พระอิง กำพ้อมกับบิระมิดเป็นช้างเผือกแล้วกำขึ่นขี่ไป
คิงตัวทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพิกพิแลท้าวอิทธะชิกับทั้งท้าวเชตตะภุม
มางแลท้าวหางชะก่องแลท้าวคองตาสาว กำพ้อมกับขึ่นขี่ช้างออก
ไปทั้งแล คับว่าเจ้าทั้งสิบสองคิงออกไปแล้ว ท้าวพระลามจึ่งขึ่น
ขี่ม้ามะบิดาบออกไปตาม แล้วลีพินมะหาลละใบหาทั้ง ๗ อักใจผมบิ
จึ่งไปตามทันแล้ว กำพ้อมกับไปตั้งปู่ที่จิมใก้ ลีพินมะหาลละใบหาแห่ง
พระบาธาพพะบาสอน มิประหมาน ๑๐ วา แล้วกำให้ไพ่พินใบหาบิงชะ
บุทวางเข้าไปหาลีพินใบหา พระบาธาพพะบาสอนมากนักทั้งแล เมื่อ
นั้นท้าวพระลักจึ่งบายเอาหะบูสิน บิงไปมีสิงอันดังเผือกงันสนั่นก้อง
เหมือนดั่งฟ้าผ่าแสนทีนั้น ปืนหะบูสินจึ่งถึกพระบาธาพพะบาสอนชะ-
เดันขอ้ำหน้าลิงใส่แผ่นดินแล้ว พระบาจึ่งบังเกิดอันเจ็บปวดเวทนา
มากนักแล้ว พระบาจึ่งเตั้นดิดกึ่งเกือกไปมา แล้วปืนสอนจึ่งหูดออก
จากเผือดินแห่งพระบาแล้วแล พระบาจึ่งสว่างหายเสียบังพิดทั้ง
มวนทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งซ้ำบิงหะบูสิน อันมีสิงอันดัง
เผือกงันสนั่นก้องเหมือนดั่งฟ้าผ่าโกดเทือนนั้นแล เมื่อนั้นปืนจึ่งไปตัดถ่
พระบาธาพพะบาสอนขาดแล้ว พระบากำซ้ำจับเอาหัวมาติดต่ำดังเดิมคำ
ทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งบิงหะบูสินใส่แผ่นดินถาไว้แล้ว เจ้ากำซ้ำ
บิงไปตัดถ่พระบาธาพพะบาสอนขาดแล้ว เจ้าจึ่งถิกถอดปืนออกจาก
แผ่นดินแล้ว หัวพระบาธาพพะบาสอน ตกลิงในธูปืนอันนั้นแล้วแผ่นดิน
กำลอดอักแจบดังามแล้ว พระบาธาพพะบาสอนกำซ้ำถวาด [๑] ดินลิงไป
เถิงหัวแห่งดินแล้ว พระบาธาพพะบาสอนกำซ้ำบายเอามาติดต่ำดังาม

---

๑ ดังาจะแม่น ถวัด
ใบลานจานกำขูน "ถวาด" ดีกับ (ขูก ๗ มัด ๔ หน้า ๖๗)

ถึเก๋าแล้ว พระยาธาพพะนาสวน จึ่งชำ้ทะยานเข้ามาหาท้าวพระลาม เพื่อว่าจักภุมภอดถึบทำให้ตายทั้งแล เมื่อนั้นม้ามะนิภาบจึ่งทะยานออกไปถึกพระยาธาพพะนาสวน ป่อไปถึกลิพินมะหิลละโยหาท้าวทูาย เอาภ้อมกับตายมีประหมานโภดบึ่งทั้งแล เมื่อนั้นพระยาธาพพะนาสวนภ้พูดลุกได้แล้ว พระยาภ้ชำ้แล่นเข้ามาเถิงท้าวพระลามแล้ว ม้ามะนิภาบภ้ชำ้ไปถึกถึกพระยาธาพพะนาสวนชะเดันไปติภโภ ประหมานได้แสนอาทั้งแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจึ่งบายเอาป็นแก้วอะชิละเพัดมาบิ่งใส่พระยาธาพพะนาสวนบ่มีบานทั้งแล เมื่อนั้นป็นแก้วอะชิละเพัดอันนั้น จึ่งไปถึกพระยาธาพพะนาสวนมุ่นภระจวนบิ่งไปแล้ว พระยาภ้ลวดตายไปบ่ถืนมาถึเก๋าทั้งแล เมื่อนั้นพระยายิมพิบานทั่ง ๔ ภ้เทัน พระยาธาพพะนาสวนตายไปแล้ว เจ้าภ้รีบมาพูดสอดมักถ้เอาพระยาธาพพะนาสวนได้แล้ว เจ้าภ้จับแก่ลาดทื้มถิ่งไปเถิงหม้นาธิดแล้ว ภ้จับแภว่างพระยาธาพพะนาสวนลิ่งใส่หม้นาธิดแล้ว พระยาภ้ทธิ่งทุภะเวทนาในนาธิดทื้นั้นเป็นอันเหิ่งหานมื่นนานมากนักทั้งแล ในเมื่อพระยาธาพพะนาสวนตายไปแล้ว ลิพินมะหิลละโยหาท้าวทูายภ้หักโถบถายถืน เมื่อเถิงเมื่อบ้างแล้วเขาจึ่งไปขายโหว้นางจันหาธาชุเทอิว่า เทอะฝูงข้าโหว้พระธาชุเทอิเจ้าเธ็ย บัดนี้พระยาธาพพะนาสวนอันเป็นเจ้าแห่งเธาท้าวทูายภ้ตายไปแล้ว เจ้าภูจักภะทำถ้งลึภ้ข้าจา เมื่อนั้นนางจันหาธาชุเทอิได้ยินถินกล่าวว่า ผิวแห่งถินตายเสังถ้งนั้นนางจึ่งตีอิภร้องไห้มากนักถ้อยคำว่าโอนำ พระยาธาพพะนาสวนเธ็ยผิวแก้วเจ้าภ้ตายเสังแล้ว จากผังเป็นทีทุภนิเหนังใสภเสำเจ้าหากละหนุ่มเหน้าโธงชาวสาวนำ เจ้าหากละผังสาวหนุ่มน้อยสาวนำ เจ้าหากละข้อยข้าพ่พัน เจ้าหากละผังอวันหนุ่มหน้านางจันหาสาวนำ เจ้าหากตายเมื่อฟ้าถินดงอแลนำ ถังว่านางจันหาธาชุเทอิภล่าวสันนั้นแล้ว นางจึ่งภล่าวเชิงถินท้าทูายว่า ภูธาท่านท้าทูาย ส่อนถ้งข้าเสิภอันมาภะทำร้ายแก่เธาท้าทูาย นี้ภ่ใช้บุถละผู้ใดผู้อื่นภ็หากแม่นท้าวพระลาม อันเป็นน้องชายแห่งเธานี้แล ท่านท้า

ຫຼາຍປ່າໄດ້ປ້ານກົວວ່າທ້າວພຣະລານ ຈັກກະທຳຮ້າຍແກ່ທ່ານທ້າວຫຼາຍນັ້ນເທົ້ນ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລານມາຮອດແລ້ວ ທ້າວບໍ່ກະທຳແລ ທ່ານທ້າວຫຼາຍຈົ່ງເອົານາງ ສີດາໄປຖວາຍເສັ່ງເທົ້ນ ເຫດວ່າທ້າວພຣະລານປຣະສົງກັບດອມນາງສີດາຈົ່ງ ມາໄດ້ຣົບເລວຂ້າຟັນພຣະບາຣາພພະບາສວນຕາຍໄປໃນກາລະບັດນີ້ແລ ເມື່ອ ນັ້ນຄົນທ້າວຫຼາຍໄດ້ຍິນນາງຈັນທາກລ່າວສັນນັ້ນ ເຂົາຈົ່ງພ້ອມກັນໄປຂາບໄຫວ້ ນາງສີດາວ່າ ເຫວະຝູງຂ້າໄຫວ້ພຣະຣາຊເທວີເປັນເຈົ້າ ບັດນີ້ພຣະບາຣາພ ພະບາສວນກໍຕາຍໄປແລ້ວ ບັດນີ້ຝູງຂ້າທ້າວຫຼາຍຈັກມາອັ້ງເຊີນເຈົ້ານາງໄປຮັບ ທ້າວພຣະລານເຂົ້ານາສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາໄດ້ຍິນ ຂ່າວສານອາການວ່າ ພຣະບາຣາພພະບາສວນຕາຍແລ້ວສັນນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈ ອັນຊຶມຊຶ້ນຍິນດີນາກນັກ ນາງຈົ່ງປຣະດັບປຣະດາເນື້ອຕົນໃຫ້ ດີໃຫ້ງາມແລ້ວ ນາງຈົ່ງລົງຈາກຜາສາດໄປຂວີ້ຊ້າງຕົວເປັນມ້ງຄະລະແລ້ວ ເຂົາຈົ່ງຊ້ຳໄປອັ້ງເຊີນ ນາງຈັນທາຣາຊເທວີລົງມາຂວີ້ຊ້າງແລ້ວ ເຂົາຈົ່ງພ້ອມກັນແຫ່ແຫນນາງທັ ๒ ອອກຈາກເມືອງໄປ ເພື່ອວ່າຈັກເອົານາງສີດາໄປຖວາຍແກ່ທ້າວພຣະລານທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງທັ ๒ ກັບທັ້ລີພົນນະທົລລະໂຍທາທ້ັງນວນ ກໍພ້ອມກັນ ເຂົ້າໄປເຖິງຈຳນັກສານຈອດແຫ່ງທ້າວພຣະລານແລ້ວ ນາງຈັນທາກັບທ້ັງນາງ ສີດາກໍລົງຈາກທ້ັ ๒ ຊ້າງແລ້ວ ນາງທັ ๒ ຈົ່ງພ້ອມກັນຂຶ້ນສູ່ສານຈອດແຫ່ງ ທ້າວພຣະລານແລ້ວນາງຈັນທາຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣາເຈົ້ານ້ອງທັ ๒ ບັດນີ້ພຣະ ບາຣາພພະບາສວນກໍຕາຍໄປແລ້ວ ບັດນີ້ຂ້າຜູ້ພີ່ກໍເອົານາງສີດາມາຖວາຍແກ່ ເຈົ້ານ້ອງແລ້ວກໍຈັກອັ້ງເຊີນເຈົ້ານ້ອງເມືອສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນ ທ້າວພຣະລານຈົ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້າແກ່ພີ່ເປັນເຈົ້າໃນເມືອຂ້າຜູ້ນ້ອງມາຣົບເລວ ເມືອງລ້ັງກາ ທ້ັນີ້ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍບໍ່ປຣາຖນາມັກຈັກຣົບເລວ ສເວີຍຣາດບ້ານ ເມືອງກໍບໍ່ມີຄວາມນາ ຂ້ານ້ອຍກໍຈັກມາຣົບເລວເອົານາງສີດາສົ່ງຄືນ ຄັນວ່າຂ້າຜູ້ ນ້ອງໄດ້ນາງສີດາແລ້ວ ຂ້ານ້ອຍກໍຈັກເມືອເມືອງແຫ່ງຂ້ານັ້ນແລ ເຈົ້ານາງພີ່ຈົ່ງ ສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງທ້ັນີ້ຕາມໃຈມັກນັ້ນເທົ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງຈັນທາຈົ່ງຊ້ຳກລ່າວ ວ່າ ດູຣາເຈົ້ານ້ອງທັ ๒ ເຣີຍ ຄັນວ່າເຈົ້ານ້ອງທ້ັງສອງບໍ່ສເວີຍຣາດບ້ານ ເມືອງທ້ັນີ້ແທ້ດັ່ງນັ້ນ ເຈົ້ານ້ອງທ້ັງສອງຈົ່ງພາກັນເຂົ້າໄປໃນເມືອງລ້ັງກາພຸ້ນ

ເທົ້ນ ເຈ້ານ້ອງຈັກປຸກແປງບຸຄລະຜູ້ໃດສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງ ກໍຈົ່ງປຸກແປງ
ໃຫ້ແລ້ວເສັ້ງກ່ອນ ເຈ້ານ້ອງຈົ່ງຄ່ອຍໜີເມືອກໍພີ້ເທົ້ນ ສ່ວນດັ່ງເຈ້າອຸປປຣາດ
ທ້າວພິກພີ້ແລ ມີຕົ້ນວ່າທ້າວອິທທະຊິ ທັ້ງນວນກັບທັ້ງທ້າວເຊຕຕະກຸມມານ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນກໍຈັບແກວ່ງຖິ້ມໜີໄປ ແຕ່ປາງເມື່ອເຈ້ານ້ອງທັ້ງສອງ
ໃຊ້ປີ້ນສອນນາບອກປຣະວຸດຕິຂ່າວສານພຸ້ນແລ ທ້າວຫານຊະດ່ອງກັບທັ້ງທ້າວ
ຄອງຕາສາວກໍລອດພາກັນລັກໜີ ໄປ ທັ້ງແມ່ທັ້ງລູກກໍບໍ່ມີບຸຄລະຜູ້ໃດຈັກເປັນ
ເຊື້ອແນວໃຫ້ສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງທີ່ນີ້ໄດ້ແລ ຄັນວ່າເຈ້ານ້ອງທັ້ງສອງບໍ່ໄປປຸກ
ແປງບ້ອມແສງໃຫ້ສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງ ດັ່ງນັ້ນກໍສ່ວນຈັກສູນເສົ້າເປົ່າແປນ
ບໍ່ມີບຸຄລະຜູ້ໃດສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງກລ່າວວ່າ
ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈ້າ ສ່ວນດັ່ງພໍ່ແທ່ງເຈ້ານັ້ນກໍມີ ໃຈອັນກວ້າງຂວາງນາກນັກແທ້ນໍ
ເປັນດັ່ງລີ້ຈົ່ງແກວ່ງຖິ້ມນ້ອງໄພ້ແລນ້ອງຊາຍກັບທັ້ງຫານຊາຍ ๗ ຄົນ ໄປຕົກ
ພາກນ້ຳສມຸດກ້ຳພຸ້ນ ຂ້າຜູ້ນ້ອງກໍເກັບກຳເອົານາລ້ຽງໄວ້ເຫດວ່າມີໃຈອັນອຶດຢາກ
ອັນເປັນລູກພີ້ລູກນ້ອງກັນນັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ້ານາງພີ້ປາກເຫັນທ້າວພິກພີ້ແລ
ອິທທະຊິກັບທັ້ງລູກແລເມັ່ງທັ້ງນວນ ຄືວ່າທ້າວເຊຕຕະກຸມມານແລທ້າວຫານຊະ
ດ່ອງ ທ້າວຄອງວາສາວກໍນາຢູ່ທີ່ນີ້ແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລານກລ່າວສັນນັ້ນ
ແລ້ວເຈ້າຈົ່ງກລ່າວເຊີ້ງພວກນ້ອຍວ່າ ດູຣາທ່ານພວກນ້ອຍທ່ານຈົ່ງໄປທັ້ນເອົາ
ທ້າວພິກພີ້ແລທ້າວອິທທະຊິ ນາສູ່ສຳນັກແທ່ງເຮົາທ່ຽວພລັນເທົ້ານັ້ນເທົ້ນ
ເມື່ອນັ້ນພວກນ້ອຍຈົ່ງແລ່ນໄປເຖິງທ້າວພິກພີ້ແລ້ວກລ່າວວ່າ ດັ່ງທ້າວພຣະ
ລານກລ່າວນັ້ນທຸກອັນແລ້ວ ທ້າວພິກພີ້ແລທ້າວອິທທະຊິ ກໍເອົ້ນເອົາລູກ
ແລເມັ່ງນາສູ່ສຳນັກທ້າວພຣະລານທຸກໆຄົນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງຈັນທາກໍລີ້ງ
ເຫັນທ້າວເຊຕຕະກຸນມານ ອັນເປັນລູກແທ່ງຕົນນາ ນາງຈົ່ງແລ່ນໄປອູ້ມເອົານາ
ຈູບຊົມດົມຂມ່ອມນາກນັກຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງອຸສສະພີເສກ[1]
ທ້າວພິກພີ້ກັບທັ້ງນາງຈັນທາໃຫ້ເປັນຜົວເມັ່ງກັນແລ້ວ ເພື່ອຈັກໃຫ້ເປັນເຈ້າ
ເມືອງລັງກາທີ່ນັ້ນ ແລ້ວເຈ້າກໍຊ້ຳອຸສສະພີເສກທ້າວອິທທະຊິ ໃຫ້ເປັນເຈ້າອຸປ
ປຣາດແຕ່ງຕາງຕົນທ້າວພິກພີ້ທັ້ນແລ ຄັນວ່າເຈ້າກະທຳສັນນັ້ນແລ້ວເຈ້າຈົ່ງ

---

๑ ຄວນເປັນ ອຸປພິເສກ
ໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ "ອຸສສະພິເສກ" ຄືກັນ "ບູກ ๗ ນັ ๔ ໜ້າ ฉ๓"

ບອກເຖິງໄພ່ພົນໃບທາທັງມວນ ເພື່ອວ່າຈັກເຂົ້າເມືອເມືອງລັງກາຫັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນທ້າວພິກພີ້ຈຶ່ງເອົາບາງຈັນທາຂຶ້ນຊ້າງ ກັບດອນລູກແລເມັ່ງແຫ່ງຕົນແລ້ວ
ທ້າວອິທທະຊິ ກໍເອົາລູກແລເມັ່ງແຫ່ງຕົນຂຶ້ນຂວ້ຳຊ້າງແລ້ວ ເຈົ້າທັງສອງພີ້
ນ້ອງຈຶ່ງເອົາລີ້ພົນມະຫົລລະໃບທາໄທເມືອງລັງກາ ເມືອເຝັ້ນຫົວໜ້າຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງເອົາບາງແພງສີນາງກິຕຕະຮາດ ກັບທັງນາງສີດາ
ຂຶ້ນຂວ້ຳມ້ານະນີ້ກາບແລ້ວ ກໍສະເດັ່ດອອກຈາກວ່ຽງໄປອັນມີກຸມມານຫຼາຍນ້ອຍແລ
ພີ້ນ້ອງວິງສາແຫ່ແຫນໄປມາກນັກ ແລ້ວໄພ່ພົນໃບທາທັງມວນກໍແວດລ້ອມອ້ອມ
ເຝັ້ນປຣະອິວານເຂົ້າໄປເມືອງລັງກາຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພິກພີ້ກໍໄປເຖິງທ່ຳ
ກາງເມືອງແລ້ວກໍລວດໄປເຖິງພາສາດແຫ່ງຕົນແລ້ວ ເຈົ້າກໍເອົາລູກແລເມັ່ງ
ແຫ່ງຕົນຂຶ້ນສູ່ພາສາດ ສເວີຍຣາດເມືອງລັງກາກັບດອນນາງຈັນທາຣາຊເທວີ
ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວອິທທະຊິກໍເອົາລູກແລເມັ່ງແຫ່ງຕົນຂຶ້ນສູ່ພາສາດເປັນເຈົ້າ
ອຸປປຣາດໃນເມືອງລັງກາທີ່ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງເອົາໄພ່ພົນໃບ
ທາໄປເຖິງແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງເອົານາງທັງ ๓ ຂຶ້ນສູ່ພາສາດຣາຊມຸນທຸງ ອັນເປັນ
ທີ່ປູ່ແຫ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນຕົນຕາຍນັ້ນແລ ແມ່ນວ່າທ້າວພຣະບາຄຸດ
ແລເຈົ້າກຸມມານ ๑๒ ຄົນ ກໍພ້ອມກັນຂຶ້ນໄປເຊົາປູ່ໃນພາສາດຫຼ້ຽງນັ້ນຫັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງໃຊ້ພວກນ້ອຍໄປເອົາທ້າວພິກພີ ອັນເປັນພຣະບາໃນ
ເມືອງລັງກາມາສູ່ສຳນັກແຫ່ງຕົນແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງກລ່າວວ່າດູຣາເຈົ້າພຣະບານ້ອງ
ບັດນີ້ເຮົາພຣະອົງຈັກຂໍນາງສນົມ ອັນເປັນເມັ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນຜູ້ຕາຍ
ນັ້ນ ເພື່ອຈັກແບ່ງປັນແຈກຢາຍໃຫ້ແກ່ໄພ່ທາທາງແຫ່ງເຮົາແດ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະບາພິກພີ້ຈຶ່ງຂານວ່າໂດຍໆ ຄັນວ່າເຈົ້າກູຈັກເອົາທ່ຳໃດກໍຈຶ່ງເອົາຕາມໃຈມັກ
ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈຶ່ງບອກໃຫ້ພວກນ້ອຍໄປທັນເອົານາງສນົມໃນ
ໂຮງຊາວນາໂຮມທຸກແຫ່ງທຸກພາບແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງແບ່ງປັນໃຫ້ແກ່ທ້າວພຣະລັກ
ແລທ້າວພຣະລີຈັນກັບທັງພຣະບາຄຸດ ອັນເປັນຊະຫາບແຫ່ງຕົນແລຄົນແລຮ້ອຍ
ແລ້ວເຈົ້າຈຶ່ງແບ່ງປັນໃຫ້ແກ່ເຈົ້າກຸມມານທັງ ๑๒ ຄົນ ອັນເປັນພວກໄພ່ທາທ່ານ
ແລຄົນແລ ๓ ພັນຝູງໝູ່ໄພ່ພົນໃບທາທັງມວນ ຈຶ່ງໃຫ້ໄປຊອກໄຊ້ສແວງຫາເອົາໃຫ້

ໄດ້ແລຄົນແລນາງນັ້ນເທົ້ນ ຄັນວ່າເຈົ້ານິພຣະຣາຊອາຈຍາສັນນີ້ແລ້ວ ທ້າວພຣະ
ລັກແລທ້າວພຣະລີຈັນກັບທັງພຣະບາຄຸດທັງ ๓ ພຣະອົງ ກໍເອົາໝັ້ງແລຄົນແລ
ຮ້ອນໄປຫາທີ່ປູ່ແຫ່ງຕົນ ອັນເປັນທີ່ສຸກຂະສຳຣານທັ້ນແລ ແມ່ນວ່າເຈົ້າກຸມ
ນາງທັງ ๑๖ ຄົນ ອັນນີ້ອົງຄົດວ່າອາຣະບົດເປັນຕົ້ນກໍໄດ້ໝັ້ງແລຄົນແລ ๓ ພັນແລ້ວ
ກໍເອົາໝັ້ງແຫ່ງຕົນໄປສູ່ຫ້ອງທ້ອງທີ່ນອນ ອັນເປັນທີ່ສຸກຂະສຳຣານແລ້ວ ໃໝ່
ພົນໂຍຫາທັງນວນເຂົ້າໄປຊອກໄຊ້ສແວງຫາເອົາໄດ້ແລຄົນແລໝັ້ງແລ້ວ ເຂົາກໍ
ບຸທ່ວງຊົນສເນຫາກັບດວນສາວໃຫເມືອງລັງກາທັງນວນ ອັນອຶ່ມເຕັ້ມໄປດ້ວຍ
ກາມມະຄຸນທັງ ๕ ທັ້ນແລ ແມ່ນວ່າແກ້ວເງິນຄຳລຳວັຕຖຸແລເສື້ອຜ້າອາພອນ
ທັງນວນກໍດີ ບຸຄລະຜູ້ໃດນັກໄຄ່ປາກໄດ້ກໍໄປແອ່ວຊອກໄຊ້ສແວງຫາເອົາຕາມໃຈ
ນັກທຸກຄົນໆທັ້ນແລ ໃນເມື່ອທ້າວພຣະລານໄດ້ພາບແພ້ພຣະບາຣາພພະນາສວນ
ແລ້ວແລ ຕັ້ງຢູ່ໃນເມືອງລັງກາທີ່ນັ້ນ ๓ ເດືອນ ແລ້ວເຈົ້າກໍນັກໄຄ່ປາກເມື່ອຫາ
ເມືອງຈັນທະບຸຣິສີສັຕຕະນາກມາກນັກ ເຈົ້າຈົ່ງໃຫ້ພວກນ້ອຍໄປທັນເອົາພຣະ
ບານິກນີກັບທັງນາງຈັນທາມາສູ່ສຳນັກແຫ່ງຕົນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣາ
ພຣະບານິກນີແລນາງຈັນທາຣາຊເທວີທັງ ๒ ເຮີບ ບັດນີ້ເຮົາພຣະອົງກໍນາຕັ້ງ
ຢູ່ໃນເມືອງລັງກາທີ່ ນີ້ກໍເປັນອັນເທົ່ງຫານນ້ນນາງນາກນັກແລ ເຮົາພຣະອົງ
ກໍຈັກອຳລາຄາຈາກທ່ານທັງ ๒ ເມື່ອເມືອງຈັນທະບຸຣິ ສີສັຕຕະນາກພຸ້ນກ່ອນແລ
ທ່ານທັງ ๒ ຈົ່ງພາກັນຢູ່ສວັສສະດີທໍ່ເນີ ເມື່ອນັ້ນພຣະບານິກນີກັບທັງນາງຈັນທາ
ຈົ່ງພ້ອມກັນຂານວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຄັນວ່າເຈົ້າກູຈັກເມືອກໍຈົ່ງຄ່ອຍເມືອດີກໍຂ້າເທົ້ນ
ທໍ່ວ່າເມືອຂ້າທັງ ๒ ໄດ້ສເວີຍເມືອງລັງກາທີ່ ນີ້ກໍທໍ່ "ຫານໃຈ" ๑ ຮ່ວນຮູດັ່ງເຈົ້າ
ກູດອກດວຍ ເຈົ້າກູປ່າໄດ້ໄລລະປຣະເມືອຂ້າທັງສອງແທ້ດວຍ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລານຈົ່ງຂານວ່າ ເອີ ໆ ທ່ານທັງສອງ ປ່າໄດ້ ຄຶດຄະບົດຄິດລ້ຽວເໝືອນ
ດັ່ງພຣະບາຣາພພະນາສວນນັ້ນດວຍ ເອີ ໆ ຄັນວ່າຜູ້ຂ້າບ້ງກະທຳເໝືອນດັ່ງພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນນັ້ນແທ້ ເຈົ້າກູຈົ່ງເອົາໄປຈັກໄປບີບຳນົນເສັ້ງກໍຂ້າເທົ້ນ ຄັນວ່າ
ທ້າວພຣະລານແລພຣະບານິກນີສັ່ງລາກັນສັນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວພຣະລານຈົ່ງ
ບອກເຕືນໃໝ່ພົນໂຍຫາທັງນວນວ່າ ທ່ານທັງຫຼາຍຈົ່ງພາກັນຕົກແຕ່ງຫ້ວງດາ

---

๑ ໃບລານຈານກ່ຳຂຸນ "ຫາໃຈ" ຜູກ ๙ ມັດ ๔ ໜ້າ ๔๑ ແຕ່ຄວນເປັນ "ຫັນໃຈ"

ทุกถิ่น ๆ ท่ำเบิ เราพระอิ่งกำจักถืน(เมือ)ในอันนี้ซะแล ถันว่าเจ้ากล่าวดั่งนั้น แล้วเจ้าจิ่งเอ่ำนางแพงสี นางกิตตะธาด กับทั้งนางสีดาขึ้นสู่ม้ามะนี ภาบแล้วเจ้ากำขึ้นขี่มากับดอมนางแล้ว เจ้าจิ่งใช้ม้ามะนีภาบสระเดัจ[1] ลิ่งจากผาสาดเถิ่งท่ำกาง่เมืองแล้ว เจ้ากำลวดไปทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลักแลท้าวพระลิจัน กับทั้งพระยาคุดกำเอ่ำนางสนิมขึ้นขี่มากับดอมถิน เพื่อจักเอ่ำไปเปันเมังในหินทางแลถินแลนางแล้ว กำลวดสระเดัจไปตามหู่างท้าวพระลามทั้นแล เมื่อนั้นเจ้ากุมมางทั้งสิบสอง ถินอันมีอิ่งถิดเปันต้น กำเอ่ำนางเมือกับดอมแลถินแลนางแล้ว กำพ้อมกันขึ้นขี่ม้าไปตามหู่างเจ้าทั้ง ฆ ทั้นแล เมื่อนั้นลิพิบไยหาทั้งหลายอันได้ ๙ อักโยเผนินั้น เขากำพ้อมกันโหดหู่างไปตามเถิ่งท่ำกาง่เมืองแล้ว เขาจิ่งพ้อมกันเอ็นสั่งสาวไพเมืองลังกาว่า ถ่อยปู่ถีเบิสาวทุมมาเมัง แก้ว พี่จักเมือก่อนแล้วเลิกลา พี่จักเมือก่อนบาไพน้อง ขอให้เจ้าล้อง ถ้องปู่ถี ขอให้พระมีสีหาบโสภ พี่จักขว้ามโถกภกว้างเมือเมืองก่อนเนิ เอิง ๆ ถ่อยเมือถีเบิผิวจะเหินฐู้แก้วให้เจ้าเมือหาแม่ในเรือน ป่าได้ถืดบิด เบือนถิดจาก ถืดเมือสองราปากดอมกัน ถืดเมือสองรานั่งในส้วม ป่าได้ถืดเหว้าหว่อมหาเมัง ป่าได้ถืดปืนเปังหาฐู้ ป่าได้นอนอิดถูหลายเนิ ว่าดั่งนั้นแล้วกำลวดภาบไปเมือหน้าทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามกำเอ่ำลิพิบมะหิลละโยหาไปรอดไปเถิ่ง สำนักสาบจอดอันถินได้ตั่งปู่อิบเลวพระยาธาพพะนาสอนในกาละปางนั้น เจ้ากำเอ่ำลิพิบมะหิลละโยหาจอดเข่าปู่ในหินั้นก่อนแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งกล่าวเข่าท้าวหุลละมางว่า ดูธาท้าวหุลละมางลูกรักพ่ำ เจ้าจิ่งเอ่ำปืนแก้วอะฐิละเพักไปส่ำให้แก่ผีนัก อันมันได้รักสาไว้นั้นแล้วจิ่งถืนมากำพ่ำเหิ้น เมื่อนั้นท้าวหุลละมางจิ่งขานว่า โถย ๆ ว่าดั่งนั้นแล้ว เจ้าจิ่งบายเอ่ำปืนแก้วอะฐิละเพักอันนั้นได้แล้ว เจ้าจิ่งหะยานไปเถิ่งสระดอกบัวอันนั้นแล้วเจ้าจิ่งลิ่งไปตามธูก้านดอกบัวอันนั้น กำลวดไปเถิ่งยักถิวนั้นแล้ว เจ้าจิ่งบ่ยิ่นปืนให้แก่ยักแล้วเจ้าจิ่งกล่าวว่า ดูธายักเรียท่านจิ่งเอ่ำปืนแท่งท่านไว้เสังเหิ้น เรากำเอ่ำของ

---

๑ ถวนเปัน "สะเดัด"

ท่านไปแล้วปละโยชนะทุกอันแท้แล เมื่อนั้นยักติวนั้นจึ่งบายเอาปืนแห่ง
มันไปยักไว้ในธูที่เก่านั้น แล้วน้ำสมุดกำลวดมากบอกลึบลวดขึ้นเหมือนดั่ง
เก่าทั้นแล เมื่อนั้นยักติวนั้นจึ่งถามท้าวหุลละมานว่า ข้าแก่เจ้าภูในเมื่อ
เจ้าภูเอาปืนผู้ข้าไปนั้นเจ้าภูเอาไปกะทำดั่งใด ก็จึ่งเป็นอันเหิงหานมืนบาน
แท้จึ่งเอามาส่งนั้นก็ข้าจา เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจึ่งขานว่า ดูธายักเรีย
เรากเอาปืนแห่งท่านไปยิงใส่พระยาธาพพะนาสอน อันปู่ในเมืองลังกา
พุ้นแล เมื่อนั้นยักติวนั้นจึ่งซ้ำถามว่า ข้าแก่เจ้าภูเหตดั่งใดเจ้าภูจึ่งรู้จักว่า
ผู้ข้ามีปืนนั้นจา เมื่อนั้นท้าวหุลละมานจึ่งกล่าวว่า ดูธายักเรียเรากรู้แจ้ง
แต่พระยาอินทำนายทายไว้ว่า พระยาธาพพะนาสอนผู้นี้กบ่ตาย
ด้วยหน้าไม้ปืนไฟอันมีในเมืองลังกานี้แล ท่เอ้นไว้แต่บุคลละผู้มีสาตตะสิบ
อาลมไปเอาปืนในพื้นน้ำสมุดพุ้นมายิงใส่จึ่งจักตายแล ว่าดั่งนั้นพระยา
"ไอสอน"[1] จึ่งสืบเอาคำอันนั้นมาเว้าให้พระยาธาพพะนาสอน แล้วพระ
ยาธาพพะนาสอนจึ่งบอกให้ท้าวพิกพีตินเป็นน้องชายแล้ว ท้าวพิกพีจึ่ง
มาเว้า(กับ)เรากันว่าเราได้รู้แจ้งแล้วเราจึ่งมาเอาไปยิงใส่พระยาธาพพะ
นาสอนเพื่อดั่งนั้นแล เมื่อนั้นยักติวนั้นได้ยินคำท้าวหุลละมานกล่าวสันนั้น
มันจึ่งขานว่า สาทุๆ เจ้าภูจึ่งเมือด้วยดีกข้าเถิ้น ถันว่ายักกล่าวสันนั้น
แล้วท้าวหุลละมานจึ่งทะยานคืนมาบ่มีนาน กลวดเถิ่งสระดอกบัวอันเป็น
เก้าหินทางแล้ว กลวดมาเถิ่งสำนักสานจอดยามดงวทั้นแล เมื่อนั้นท้าว
พระลามกเห็นท้าวหุลละมานมารอดแล้ว เจ้ากมีใจอันชุ่มชื่นยินดีมาก
นักแล้ว เจ้ากบอกเดินไพ่พินไยทาทั้งหลาย บ้ายออกไปหมิดสั่งแล้ว
เจ้ากเอา ปี นางขึ้นขี่ม้ากับดอมตินแล้ว เจ้ากซ้ำสระเดัดไปตามหลัง
ลีพินมะหิลละไยทาทั้งมวนแล้ว กลวดไปเถิ่งขัวระพานอันท้าวหุลละ
มานแล่งแปงไว้นั้น กลวดพ้อมกันข้ามไปด้วยอันลำดับนับถาวทางที่นั้น
กลวดถ่ำมืดในท่ำกางขัวที่นั้น กพ้อมกันจอดเข้าในสาลาสานจอดทุก
คืน ๆ แล้วกพากันนอนทั้นแล ในเมื่อราตีคืนอันนั้นเถิ่งแฤไก้ห่างแล้ว บัง

---

๑ ในลานจานก่ำฆุม "ไอยสวน" "ผูก ๗ มัด ๔ หน้า ๔๕"

ມືເທວະບຸດຕົນນ້ຳ ອັນປ່ວົມານພາສາດເໜືອອາກາດກາງຫາວ ທ້ຳນັ້ນກໍ ເຫັນ ລືພົນມະຫົລະໂຍທາທ້ຳງຫຼາຍ ຈອກເຊົ້ານອນປູ່ໃນສາລາສານຈອກ ທ້ຳນັ້ນ ເທວະບຸດຕົນນັ້ນຈ້ຳຊະເດັດມາລຸງບລ່ຳພໍ່ ຄອຍຖູກໍຈ້ຳເຫັນທ້ຳວພຣະລານຕົດໄຕ້ ໂຄມໄຟເຮືອງຮຸ່ງປູ່ບ່ຂາດສາຍ ສັນນັ້ນເທວະບຸດຕົນນັ້ນຈ້ຳເຂ້ຳໄປເຖ້ງທ້ຳວພຣະ ລານແລ້ວ ກໍຖານວ່າເຈ້ຳກູເອົາລືພົນມະຫົລະໂຍທາໄປທ້ຳໃດ ນາກຄານຫຼາວ ຫາຍນໍຂ້ຳຈາ ເມ້ືອນັ້ນທ້ຳວພຣະລານຈ້ຳຂານວ່າ ຂ້ຳແກ່ເຈ້ຳກູຜູ້ຂ້ຳກໍໄປຣົບ ເລວເມ້ືອງລ້ຳກາ ແລ້ວຈ້ຳນາກໍຂ້ຳແລ ເມ້ືອນັ້ນເທວະບຸດຕົນນັ້ນຈ້ຳຖານວ່າ ເຈ້ຳກູໄປຣົບເລວເອົາວັຕຖຸເບ້ືອງໃດ ໃນເມ້ືອງລ້ຳກາທ້ຳນັ້ນກໍຂ້ຳຈາ ເມ້ືອນັ້ນທ້ຳວ ພຣະລານຈ້ຳຂານວ່າ ຂ້ຳແກ່ເຈ້ຳກູ ຜູ້ຂ້ຳກໍໄປຣົບເລວເອົານາງສີ ກາແລ ຄັນວ່າ ທ້ຳວພຣະລານກ່ຳວສັນນັ້ນແລ້ວເທວະບຸດຕົນນັ້ນກໍລວດເລ ືກລາເມ ືອທັ້ນແລໃນເມ ືອ ຣາຕ ືອັນນັ້ນແລຮຸ່ງແຈ້ງນາແລ້ວ ທ້ຳວພຣະລານກໍເອົານາງທ້ຳ ນ ຶ ຂຶ້ນຂ ຶ ີ່ນ້ຳກັບ ດອນຕົນແລ້ວ ກໍເອົາລືພົນມະຫົລະໂຍທາໄປຕານຂ ົ ວຊະພານທ ຶ ້ນັ້ນທ ັ ້ນແລ ເມ ືອນັ ້ ນ ັ ້ ນຄົນທ ້ ຳ ຫ ຼ ານ ໜ ານ ພ ຣ ະ ລ ານ ເ ປ ັ ນ ຕ ົ ນ ກ ໍ ພ ້ ອ ມ ກ ັ ນ ໄ ປ ດ ້ ວ ຍ ອ ັ ນ ລ ຳ ດ ັ ບ ອ ັ ນ ຄ ຶ ນ ນ ຶ ນ ນ ານ ນ ານ ນ ັ ກ ແ ລ ້ ວ ກ ໍ ລ ວ ດ ນ ຶ ດ ແ ລ ້ ວ ເ ຈ ້ ຳ ກ ໍ ພ າ ໄ ໝ ່ ພ ົ ນ ໂ ຍ ທ າ ເ ຊ ົ ້ າ ນ ອ ນ ທ ັ ້ ນ ແ ລ ເ ມ ື ອ ນ ັ ້ ນ ບ ້ ຳ ນ ິ ລ ູ ກ ສ າ ວ ພ ຣ ະ ຍ າ ນ າ ກ ຜ ູ ້ ນ ້ ຳ ອ ອ ກ ມ າ ແ ອ ່ ວ ຫ ົ ້ ນ ໃ ນ ຣ າ ຕ ິ ຄ ຶ ນ ນ ັ ້ ນ ກ ໍ ຈ ້ ຳ ເ ຫ ັ ນ ໄ ໝ ່ ພ ົ ນ ໂ ຍ ທ າ ທ ້ ຳ ຫ ຼ າ ຍ ມ າ ຈ ອ ກ ເ ຊ ົ ້ າ ນ ອ ນ ໃ ນ ຂ ົ ວ ຊ ະ ພ ານ ທ ົ ້ ນ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ຈ ົ ່ ງ ແ ອ ່ ວ ໄ ປ ແ ອ ່ ວ ມ າ ລ ຳ ລ ຶ ງ ຄ ູ ນ ກ ໍ ຈ ້ ຳ ເ ຫ ັ ນ ທ ້ ຳ ວ ຄ ວ ັ ນ ເ ທ ົ ້ າ ຟ ້ ຳ ໄ ຕ ້ ນ າ ງ ປ ຣ ະ ທ ົ ບ ປ ູ ່ ນ ້ ຳ ຄ ້ ຳ ງ ອ ນ ໜ ານ ກ ປ ູ ່ ໃ ນ ຣ າ ຕ ິ ຄ ຶ ນ ນ ັ ້ ນ ນ າ ງ ລ ູ ກ ສ າ ວ ພ ຣ ະ ຍ າ ນ າ ກ ຜ ູ ້ ນ ັ ້ ນ ຈ ້ ຳ ເ ຂ ້ ຳ ໄ ປ ປ ານ ກ ຕ ້ ານ ຈ າ ຣ ະ ຈ ານ ກ ັ ບ ດ ້ ວ ຍ ປ ຣ ະ ອ ິ ຍ າ ບ ຫ ຼ ານ ປ ຣ ະ ກ ານ ຕ ່ າ ງ ໆ ດ ້ ວ ຍ ຄ ຳ ວ ່ າ ຂ ້ ຳ ແ ກ ່ ເ ຈ ້ ຳ ອ ້ ານ ຜ ູ ້ ສ ິ ນ ງ ານ ເ ຈ ້ ຳ ທ ານ ກ ມ ີ ເ ມ ັ ງ ນ ົ ງ ຣ ານ ຫ ້ ຳ ຊ ້ ອ ຍ ເ ຈ ້ ຳ ບ ່ ປ ານ ກ ໄ ດ ້ ຂ ້ ຳ ມ ່ ອ ນ ນ ້ ອ ຍ ເ ມ ້ ື ອ ດ ອ ນ ແ ດ ່ ລ ື ສ ັ ງ ເ ລ ົ ່ ານ ັ ້ ງ ຄ ອ ນ ນ ອ ນ ໂ ສ ກ ເ ສ ົ ້ ານ ັ ້ ນ ເ ດ ສ ັ ງ ບ ່ ຊ ຸ ມ ຫ ນ ຸ ່ ມ ເ ຫ ົ ້ ານ ້ ຳ ເ ຜ ື ອ ແ ຜ ່ ງ ປ ່ າ ໄ ດ ້ ຕ າ ລ ຳ ແ ຍ ງ ຄ ູ ນ ້ ອ ງ ແ ມ ່ ນ ວ ່ າ ໃ ຫ ້ ຮ ຳ ຮ ້ ອ ງ ຫ ອ ກ ຫ ົ ວ ຕ າ ຍ ເ ຈ ້ ຳ ຫ າ ກ ເ ຫ ຼ ື ອ ກ ຕ າ ກ າ ຍ ເ ບ ິ ກ ແ ງ ້ ນ ເ ຫ ຼ ື ອ ແ ຕ ່ ຄ ຶ ດ ຄ ້ ຳ ງ ແ ຄ ້ ນ ດ ອ ນ ຜ ັ ງ ແ ລ ນ ໍ ເ ມ ້ ື ອ ນ ັ ້ ນ ທ ້ ຳ ວ ພ ຣ ະ ລ ານ ຈ ້ ຳ ກ ລ ່ ຳ ວ ວ ່ າ ດ ູ ຣ ານ ນ າ ງ ໃ ສ ພ າ ຕ າ ບ ອ ກ ເ ຈ ້ ຳ ຫ າ ກ ງ ານ ອ ອ ກ ຫ ຼ ອ ກ ອ ິ ນ ແ ຜ ່ ງ ພ ໍ ກ ໍ ຂ ໍ ລ ຳ ແ ຍ ງ ຮ ູ ບ ເ ຈ ້ ຳ ພ ໍ ກ ໍ ຂ ໍ ເ ຕ ້ ຳ ແ ຕ ງ ກ ິ ນ ປ ່ າ ໄ ດ ້ ມ ີ ໃ ຈ ຂ ີ ນ ດ ູ ຫ ຼ າ ກ ປ ່ າ ໄ ດ ້ ໄ ປ ຟ ັ ນ ຖ ານ ເ ປ ື ອ ກ ຄ ົ ນ [1] ແ ລ ນ ໂ ມ ນ ເ ຣ ີ ຍ ແ ມ ່ ໄ ຂ ່ ແ ມ ່ ນ ວ ່ າ ຮ ້ ອ ງ ຮ ຳ ໃ ຫ ້ ບ ່ ຈ າ ແ ມ ່ ນ

---

๑ ຄວນເປັນ "ເປືອກໂຄນ"

ว่าร้องรงกหากบ่เว้า พี้กอ่สักเห้าหากซาย พี้กอ่ลูบบายชื้นแห่างน้อา พี้กอ่ตักแต่างสาลา "เอ๊าพา"๑ ริบไผถอ้าย ป่าไก้น้ำเห้าซ้าย "เลิกเบิกเมีย"๒ ป่าไก้นอนสากเตียเบิกแว้น ป่าไก้น้ำตั้งแป้นหัวพาย อ่ให้ "น้อาปาย"๓ ขอาต้อน พี้กอ่แอ่างแดกร้อนเหื้อใหู พี้กอ่หานไปอาบน้ำแก่เผอ่าก้ำบั้นหั้นแล๔ แล้วกอ่ลวกพ้อมกับหัวมากนักแล้ว ลูกสาวพระยานากกอ่เลิกลาเมื้อหั้นแล ในเมื้อราติ ก็นอันบั้นแลรุ่งแสงแดดพุ่งขึ้นมาก้ำบั้น ท้าวพระลามกอ่เอ๊าลิพิบมะหิลละไยหาบ้ายออกไปหั้นแล เมื้อบั้นเจ้ากอ่ไปตามอิอุะพานอันบั้น ก้อยอันลำดับอันก็นมีนบานมากนักแล้ว เจ้ากอ่พ้นจากอิอุะพานอันบั้นแล้ว กอ่ลวกเถิงแดนฝั่งน้ำแล้ว เจ้ากอ่เอ๊าลิพิบมะหิลละไยหาไปจอกเซ๊าปู่เหนือฝั่งที่บั้น แล้วกอ่ลวกถ่ำมืดหั้นแล เมื้อบั้นบั้นถึงท้าวทูายหมายมีท้าวพระลามเป้นต้น กอ่ลวกพากับนอนฟังยินออนซอนเป้กป่อา มีท้า(ลิน)ล่อาสาอีหนาวเป้นกีจ้อยๆมีท้าเหมียหมอกย้อยปายไรมีท้าฝูาหนาในไล่เนื้อ มีท้าฝูาส่ำเอื้อหมู่ฟาน มีท้าเสือ(หาน)ร้องภาวกิาก็ ก็นท้อาต้น เนื้อาบับ ในเมื้อราติ ก็นอันบั้นแลรุ่งแจ้งมาแล้ว ท้าวพระลามกอ่เอ๊าลิพิบมะหิลละไยหาบ้ายออกไปตามป่าไม้กิาดอนท้ามอบอันเกู้ระดาก เต้นไปก้อยไม้ท้าทูาย อันเป้นดอกแลหมากมีมากบ่างนักหนา มีท้าดอกจำปาแลดอกอักเก้าหอมร่อาเร้าไรยรวย มีท้าดอกบาาภายแลชะม้า เจ้ากอ่ก็ดแก้นถั่วหาเม้า ก็ดเหม้าๆ รอดบ้านมีท้าต้นหมากส้านติ้นพูเจ้ากอ่ล่าลิาดูทุกแห่า มีท้าต้นหมากแหน่าม็ดมิอ มีท้าบิกถิอลาาขอาซ้าย มีท้าเสือใก่าบ้าย แดกหนี เซ๊ากอ่กิวเหับลิพิบล้านประสักสิาป้านพ่ายหนี เมื้อบั้นเจ้ากอ่เอ๊าลิพิบมะหิลละไยหาไปก้อยอันลำดับอันก็นมีนบานมากนัก เจ้าจิาไปรอดไปเถิาแดมน้ำห้อยน้อยอันบ่ำา เจ้ากอ่พาลิพิบมะหิลละไยหาท้าทูายจอกเซ๊าเป้นถาวนอนหั้นแล เมื้อบั้นเจ้าจิาบอกเติ้นลิพิบมะหิลละไยหาท้าทูายปุกเปาสาบจอกบ่ระบวนแล้วกอ่ลวกพากับนอนหั้นแล พ่อเมื้อราตีเถิก

---

๑ ควบเป้น "สีไสพา"
๒ ควบเป้น "แล้วเบิกเสีย" (ตามมะหาวิชุบ)
๓ ควบเป้น "น้อาแจกปาย" ในลาบจาบก่ำชุบ (ผูก ๗ มัด ๔ หน้า ๔๐)
๔ จิบมัด ๔ ผูก ๗

ຄາດຄ້ອຍ ມີທັ້ງເໝີບປາດບ້ອຍຕີນໜູ ມີທັ້ງຝູງສັຕຖູເໝືອຍປ່າ ມີທັ້ງເສືອໂຄ່ງ
ແລເສືອເຫົ້ [1] ອາຫຼາຍ [1] ເຂົາປ້າປາຍແວດລ້ອມ "ຊະເພື້ອ" [2] ພ້ອມເຕັ້ນດົງກໍ່ມີແລ
ເຖິງເມືອຣາຕີ ຄືນອັນນັ້ນແລຮຸ່ງແສງແດດພຸ່ງ [3] ຂຶ້ນມາ ດັ່ງນັ້ນທ້າວພຣະລາມ
ກໍເອົາລີພິນມະຫິລະໂຍທາໄປດ້ວຍ ອັນລຳດັບໜູພາປ່າໄມ້ທັ້ງມວນບໍ່ອາດຈັກນັບ
ອ່ານໄດ້ ມີໄມ້ຄູ່ແລໄມ້ແດງ ໄມ້ແພງແລໄມ້ຕັບເຕົ່າ ມີທັ້ງດອກຂັກເຄ້ົາ
ຫອມນິວ ມີທັ້ງຝູງງິວຄວາຍສງງສນັ່ນ ມີທັ້ງສງງຈັກຈັ່ນຮ້ອງສງງວອນກໍ່ມີ
ແລ ເມືອນັ້ນເຈ້ົາຈົ່ງເອົາລີພິນມະຫິລະໂຍທາ ໄປເຖິງເມືອງອິນທະປະຖາ
ນະຄອນກໍ່ມີແລ ເມືອນັ້ນນັ້ນຄົນທັ້ງຫຼາຍໜາຍນີ້ພຣະຍາມຸນຈິຣາດເຟັ້ນ ອັນ
ປູ່ໃນເມືອງອິນທະປະຖານະຄອນ ທີ່ນັ້ນເຂົາກໍ່ຮູ້ຂ່າວວ່າທ້າວພຣະລາມເອົາລີພິນ
ມະຫິລະໂຍທາມາຮອດມາເຖິງແລ້ວ ເຂົາກໍ່ມີໃຈອັນຊຸ່ມຊື່ນບິນດີ [3] ມາກນັກແລ້ວ
ກໍລວດພາກັນໄປຮັບໄປດ້ອນໃນຫົນທາງແລ້ວແລ ແຫ່ແຫນທ້າວພຣະລາມເຂ້ົາ
ເມືອເຖິງທ່ຳກາງເມືອງແລ້ວ ກໍ່ຊ້ຳແຫນແຫ່ທ້າວພຣະລາມໄປເຊົ່າໃນສຳນັກ
ສານຈອດ ໃນທ່ຳກາງທົ່ງນາຂອງເກົ່າຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ັ່ງໄພ່ພົນໂຍທາໃຫເມືອງ
ອິນທະປະຖານະຄອນ ອັນໄປກັບດອນທ້າວພຣະລາມ ๒ ອັກໂຂເໝນີ້ນັ້ນ ເຈ້ົາກໍ
ບອກໃຫ້ເຂົາເມືອປ້າວເຮ້ືອນ ຫາລູກຜັ້ງແຫ່ງເຂົາບໍ່ເສສສລໍຫັ້ນແລ ກໍ່ທ່ໍບ້ັ
ແຕ່ລີພິນມະຫິລະໂຍທາໃຫເມືອງກາສີ ອັນມາກັບດອນທ້າວພຣະລີຈັນອັກໂຂ
ເໝນີ້ນ້ັ ຫັ້ນແລ ເມືອນັ້ນທ້າວພຣະລີຈັນຈົ່ງເຂ້ົາໄປຂາບລາທ້າວພຣະລາມວ່າ
ເທວະຂ້າແກ່ມະຫາຣາຊເຈ້ົາ ບັດນີ້ຈິ [4] ຣາຊການກໍ່ແລ້ວບໍ່ຣະບວນ ບໍ່ເສສ
ສລໍທຸກກ້ຳທຸກຝ່າຍແລ້ວແລ ຜູ້ຂ້າຈັກຂໍອຳລາຄາຈາກເຈ້ົາກູເມືອເມືອງກາສີ ອັນ
ເປັນທ່ີປູ່ແຫ່ງຂ້ານ ເມືອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງຂາບວ່າ ເອີ ๆ ທ່ານນັກໃຄ່
ຈັກເມືອກໍ່ຈົ່ງເມືອເທ້ັນ ອັນນ້ັ ທ່ານຈົ່ງເອົາບາງກົດຕະຣາດແລທ້ົ ວຄອັນ
ເທ້ົ ຜ້ົ ກັບທ້ົ ທ້ົ ວຊາຕາພຣະຍາແລທ້ົ ວກັລລະຫາພຣະຍາ ເມືອເປັນ
ເພ້ືອນຝູງແຫ່ງທ່ານເທ້ັນ ເຮົາກໍ່ຈັກເອົາໄປກັບດອນເຮົາ ທ່ໍແຕ່ນາງແພງສີ
ແລນາງສີດານ້ີແລ ເມືອນັ້ນທ້າວພຣະລີຈັນຈົ່ງຂາບວ່າ ໂດຍ ๆ ຄັນວ່າເຈ້ົາກູ

---

๑ ຄວນເປັນ ລາຍ ๒ ຄວນເປັນ ຊະເພືອກ (ຕາມມະຫາວິຊຸນ)

๓ ຄວນເປັນ ກິຈຈະຣາຊການ
ໃບລານຈານກ່ຳຊຸນ "ຈິຈະຣາຊການ" ຄືກັນ ຜູກ ๑๐ ມັດ ๔ ໜ້າ ๔

ใช้ผู้ข้าเอาเม็อ ผู้ข้ากำจักเอา เม็อนั้นบาง๎ภิตตะธาตแลท้าวถวัยเท้า ฟ้ากับทั๎งท้าวชาตาพระยา แลท้าวภัลละหาพระยา ทั๎งสี่แม่ลูก ก็พ้อมกับเข้าไปขาบลาท้าวพระลามว่า เทอะ ฝูง๎ข้าใหว้มะหาธาตุเจ้า บัดนี้ตูข้าทั๎ง ๔ แม่ลูกกำจักอำลาธาจากเจ้าภู เม็อเม็อ๎งแห่ง๎ข้าก่อนแล เม็อนั้นท้าวพระลามจิ๎งขาบว่า เอิ๎ง เจ้าทั๎งสี่แม่ลูกจิ๎งพากับเม็อกิกำพ่ำเท็น ว่าดั่งนั้นแล้วท้าวพระลิจันแลบาง๎ภิตตะธาต กับทั๎งท้าวทั๎งสามพี่น้อ๎ง กำเอาลิพิมมะหิลละใยหาอักใยเพนินั้น ลิ๎งสู่ชะเผิาแล้ว กำลอกบ้าบออกไปด้วยอันลำดับนับอันถืบมืบบางมากนักแล้ว กำไปรอกไปเถิ๎งเม็อ๎งกาสี อันเป้นที่ปู่แห่ง๎ถินกำมิแล เม็อนั้นพระบาคุดจิ๎งไปอำลาถาจากท้าวพระลามว่า ข้าแก่เจ้าภู บัดนี้ผู้ข้ากำมักใส่ปากเม็อมากนัก ผู้ข้ากำจักอำลาถาจากเจ้าชะหาบก่อนแล บัดนี้เจ้าชะหาบจิ๎งถ่อยปู่กิกำพ่ำเบิ เม็อนั้นท้าวพระลามจิ๎งขาบว่า เอิ๎ง เจ้าชะหาบจักเม็อกำจิ๎งเม็อกิเท็น ว่าดั่งนั้นแล้วพระบาคุดกำบินขึ้นสู่อากาดภาง๎หาว แล้ว กำลอกเม็อธอกเม็อเถิ๎งเม็อ๎งแห่ง๎ถินกำมิแล บัดนี้กำพ่ำบั๎งแต่เจ้า ๑ปี พระอิ๎งถือว่า พระลักพระลามแลบาง๎แพง๎สีแลบาง๎สีดา "กับทั๎งเจ้าทั๎งสอ๎ง"๑ ปู่ในจำนักสามจอกที่นั้นพั้นแล เม็อนั้นท้าวพระลามจิ๎งกล่าวเชิ๎ญพระยามุนจิธาดว่า ดูธาท่านพระยามุนจิธาด บัดนี้ไผ่หิบใยหาเผื้อนปูง๎แห่ง๎เอากำเอากับบินไปหาบ้านเม็อ๎ง ป้าวเธ็อนแห่ง๎เอาชะแล กำพ่ำบั๎งแต่เธาไป อิ๎งอ้ายน้อ๎งลูกเมั๋ง ๑ปี ถืบพ่ำนั้นแล ท่านจิ๎งบอกเติ้นบิ๎งชายสาวบ่าวมาทั๎นชุ้นม่วนวอมเธา ในธาติถืบนี้แด่เท็น เถิ๎งอันหน้าเจ้าเธากำจักอำลาถาจากท่านเม็อแท้แล เม็อนั้นพระยามุนจิธาดจิ๎งขานว่า โถบ ๆ ว่าดั่งนั้นแลเจ้าจิ๎งบอกพวกน้อย ไปเติ้นถืบทั๎งหลายหมายมีบิ๎งชายน้อยหนุ่มทั๎งมวนว่า ดูธาท่านพวกน้อย ท่านจิ๎งไปบอกเติ้นถืบทั๎งหลายมาทั๎นชุ้นม่วน ธิบทั๎น๒ ในธาติ ถืบนี้ทุกถืบ ๆ เท็น เม็อนั้น

---

๑ ถวนเป้น "กับทั๎งเจ้าภุมมาบทั๎ง ๙"

๒ ถวนเป้น ถิบทั๎น ในลานจานก่ำฆูบ "ธิบทั๎น" ถือกัน ผูก ๑๐ มัด ๔ หน้า ๗

พวกน้อยจิ่งฟ้าวไปบอกเต้นคันท้าวทาย ท้อทุกแห่งทุกพายว่า ดูธา ท่านท้าวทาย บัดนี้เจ้าปู่ทิวอิงฺชื่อว่าท้าวพระลาม ภมิ ใจโสกเส้าโสกา ด้วยเหตอันใหม่พินใบหา พักพาภหนีจากพระอิงหนิกสูงๆแล้ว เจ้า ท้าวทายจิ่งพากันไปทั้นชื่นม่วน กับดอมเจ้าในธาติ ถืนอันนี้ทุกคืน ๆ เท้นว่าดั่งนั้นแล้ว พวกน้อยกลอกถืนมาทั้นแล เมื่อนั้นบั้นคันท้าวทาย หมายมิยิงชาบสาวบ่าวเฝ้นต้น เอิกก่ได้ยินพวกน้อยไปบอกเต้นสันนั้น เอิกก่พ้อมกันใหูหู้งเข้ามา จอกเชิาปู่ในสำนักสางจอกของเก้า อันเจ้า พระลิจันแลพระบาถุด ประวางหนีเสูงนั้นเต้มเท้า[1] ทุกแห่งทุกพาย ทั้นแล ในเมื่อพระอาทิดติกต่ำต่ำลับจอมดอยไปแล้ว ดั่งนั้นบั้นคันท้า ทาย บางพ่อางอันบางพ่อางฟ้อน บางพ่อางซ้อนชิมกัน บางพ่อาง ทิวชื่นกันใบปอก เมื่อนั้นเจ้ากุมมางท้า ๙ อันมิอิงถิดวาระบิดเฝ้นต้น เจ้ากพ้อมกันลิงไปทั้นม่วน กับดอมคันท้าทายในทิ่นั้น เฝ้นอันสนุก แก่ใจมากนักทั้นแล ในเมื่อราติ ถืนอันนั้นแลรุ่งแสงแดดพุ่งขึ้นมา ดั่ง นั้นผู้บิงท้าทายจิ่งเอิ้นสั่งเจ้ากุมมางท้าทาย อันมิท้าวอิงถิดเฝ้นต้นว่า ถ่อยปู่ถิเบิ้เจ้ากุมมางท้า ๙ น้องจักลาจากเจ้าเมื่อนอนก่อนแล เมื่อถิ เบิ้อุ่นเบิ้ ให้เจ้าไปบุ่งสิ้นเอื้อผิ้นญาว ถันว่าทงอไปมาเทันหน้าขอให้ทาน เสื้อผ้าของนาง ขอให้ทานหมากปางแก่อ้าย ยาใก้จอ้ายกอ้ายเบิ้ดกาย พี้กขอถวายบาแม่สี้ ยาใก้น้า "ปากปิ๊กปี้"[2] เมื่อนอนแถ่เผิ้ว่าดั่งนั้นแล้ว บิงชาบสาวบ่าวท้าทายก่เลิกลาหนีเมื่อทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่ง กล่าวเชิ้าท้าวพระลัก อันเฝ้นน้องแห่งถินว่า ดูธาเจ้าน้องบัดนี้ธาท้า สองจิ่งพากันลงบแถมฝั่งน้ำสมุดไป ก้ำถาวันถิกพุ้นก่อนเท้น ถันว่า ธาท้าสองไปเทันประเทดที่ใด เฝ้นที่สร้างบ้านแปงเมื่องแท้ดั่งนั้น ธา ท้าสองจิ่งจักสร้างบ้านแปงเมื่องให้เฝ้นที่สนุกแก่ใจแล้ว ธาท้าสองจิ่ง จักเมื่อเมื่องแห่งธานั้นเท้น เมื่อนั้นท้าวพระลักจิ่งขานว่า ไดบ ๆ ว่า ดั่งนั้นแล้ว ท้าวพระลามจิ่งกล่าวเชิ้งพระบามุนจิธาดว่า ดูธา ท่าน

---

๑ ถวนเป้น "ทิ่ว"

๒ ใบลานจานก่ำฆูน "ย่างปิดปี้" (ผูก ๑๐ มัด ๔ หน้า ๗)

มุขจิธาด บัดนี้เราพระอิงกำจักอำลาลาจากท่านไปตามใจมักแห่งเราก่อนแล ท่านจิ่งปู่สอัสสะดีนั้นเทื้น เมื่อนั้นพระยามุขจิธาดจิ่งฮางว่า โดยๆ ค่อยไปดีเบิ่เหมื่อหิวพระบ่ำเก้า ข่ให้พระเป้นเจ้าไปดีแด่เทื้น ค่อยปู่เดิเบิ่มุขจิโตนาดให้ ยาได้ทุกปากไร้ขื่นใจแด่เทื้น ถ้นว่าท้าวพระลามกล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าจิ่งบายเอาป๋นสอนมาแล้วเจ้าจิ่งกล่าวว่า ดูธา ป๋นสอนถ้นว่าฤาษะที่ใดจักถวนสร้างบ้านแปงเมื่องแท้ ถั่งนั้นท่านจิ่งไปตึกในที่นั้นเทื้น ถ้นว่าเจ้ากล่าวถั่งนั้นแล้วเจ้ากำชักป๋นสอนไปหั้นแล เมื่อนั้นป๋นสอนจิ่งไปตึกในประเทดที่น้ำแล้ว ป๋นสอนจิ่งนิระมิดเป้นหาดลูกน้ำอันถ้างามมากนัก ถ้นว่าบุคละผู้ใดเข้าไปที่จิ่มไก้หาดลูกนั้น แล้วแลติบติหิวอิกแห่งติบ ถั่งนั้นหาดลูกนั้นกมีสงอันถ้างเหมื่อนถั่งสงถ้องนั้นแล เหดถั่งนั้นหาดลูกนั้นจิ่งไก้ชื่อว่า หาดถ้องหิวอิก เท้าภาละบัดนี้แล ถ้นว่าป๋นสอนนิระมิดเป้นหาดถ้องหิวอิกไว้แล้ว ป๋นสอนจิ่งซ้ำซะเดกไปตึกในประเทดที่น้ำแล้ว ป๋นสอนจิ่งนิระมิดเป้นสระโบกขะระนีอันน้ำอันมีกำแพงแวดล้อมอ้อมไปแล้วก้วยหินทังมวน มีหินหางลิ่งไปเป้นอันราบรงพงางามมากนัก มีพื้นอันลวด[1] ไปก้วยหินทังมวนหั้นแล ในเมื่อท้าวพระลามชักป๋นสอนไปแล้ว เจ้ากำเอางางทังสงขึ้นขวิ้มน้ำกับถอมติบแล้ว กำให้ม้ามะนีภาบทะยางไปเหื่อหากาดกางหาว แล้วเจ้ากุมมางทัง ๗ อันมีอิงถิดเป้นต้น กำอุ้มเอาท้าวพระลักแล้วกำลวดทะยางไปตามหลังม้ามะนีภาบ มาถาว่ายามกงอนึ่งกำไปเหันหาดถ้องหิวอิกแลสระโบกขะระนี กำจิ่งเหันป๋นสอนสักถินจอดหวดปู่หั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งกล่าวว่า ฤาษะที่นี้บ่เป้นมังคะละอันถิ เหดว่าป๋นสอนมาภะทำเสังก่อน บ่ไก้หามื่หาอันทันยามอันถินั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลามจิ่งซ้ำชักป๋นสอนไปแล้ว จิ่งไห้ท้าวทุลละมางหอบอุ้มเอาถอยหน่อยนึ่ง อันมีต้นไม้เป้นหว้างเป้นปาถิ ไปตามหลังป๋นสอนอันนั้น ถ้นว่าป๋นสอนไปตึกที่ใด ท้าวทุลละมางจิ่งเอาถอยหน่อยนี้ไปไว้ก้ำเหื่อนั้นเทื้น ว่าถั่งนั้นแล้วท้าวทุลละมาง กำหอบอุ้มเอาถอยหน่อยนั้น ทะยางไป

---

๑ ถวนเป้น ลวาด

ตามป๋ินสอนแห้ทั้นแล เม๋อนั้นป๋ินสอนจ๋าไปติภประเทดท๋ีบ๋างแล้ว ท้าว
ทุลละมานจ๋าเอ๋าถอยห่อยนั้น ไปไว้ในท๋ีสสะก้ำเหม๋ือแล้ว ท้าวทุล
ละมานจ๋าเอ๋าหางแห่งติน ปักภวากแผ้อบ้างฤานะท๋ีนั้น ให้ราบรางพาง
งามบ๋างนักแล้ว เจ๋าภ่บ้างปู่ถ้าท้าวพระลามทั้นแล เม๋อนั้นท้าว
พระลามจ๋าเอ๋านางทั้งสองข๋ึนขอ๋ม้ากับถอมตินแล้ว ภ่ลวดทะยานไป
กับถอมป๋ินสอนอันนั้นแห้ทั้นแล เม๋อนั้นเจ๋าภุมมานทั้ง ๒ ภ่พ้อมกัน
ทะยานไปตามหั๎งป๋ินสอนแล ท้าวทุลละมานมาตาว่า ยามถ่งบ๋าง
ภ่ไปรอดไปเถิงฤานะท๋ีนั้นแล้ว เจ๋าภ่เห็นอ๋งเขดประเทดท๋ีนั้นอันราบราง
พางงามมากนัก เจ๋าจ๋าถามว่าถูอาท่านทุลละมานบุถละผู้ใดมาฤาก
ฤางแล ปักภวากในฤานะท๋ีนั้นจา เม๋อนั้นท้าวทุลละมานจ๋าขานว่า
ข้าแก่พ่ำเป็นเจ๋า ข้าผู้ลูกภ่รู้แจ้งว่าพ่ำเป็นเจ๋า จักมาส้างบ้านแปง
เม๋องในฤานะท๋ี ด้งนั้นข้าผู้ลูกภ่ปักภวากแผ้อไว้ถ้าเจ๋าภูภ่ข้าแล เม๋อ
นั้นท้าวพระลามจ๋าภล่าวว่า ถูอาท้าวทุลละมานในเม๋อเราทั้งหลายบ่ได้
หาอันทันยามอันดีอันงาม เหดด้งลีเจ๋าจ๋ามาฤาภฤางภวากแผ้อเส้งก่อน
นี๋จา ภ่ท่ำเราทั้งหลายประวางไปหาท๋ีอ่ืนก่อนเท๋อ เหดด้งนั้นฤานะท๋ีนั้น
จ๋าได้ช่ือว่า ละไว้เท้าภาละบัดนี๋แล เม๋อนั้นเจ๋าทั้ง ๑๗ พระอ๋งภ่พ้อมกัน
ตระเด็นไปในป่าด๋งพ๋งไพท๋ีนั้น ด้วยอันล่ำดับมีประหมานพันวาแล้ว เจ๋า
จ๋าไปรอดไปเถิงประเทดท๋ีบ๋าง เป็นอันราบรางพางงามมากนักแล เจ๋า
จ๋าให้ม้ามะนีภาบนีระมิดเป็นเม๋องอันบ๋าง อันประกอบไปด้วยผาสาด
ราชมุนทางแล หำไรงแลเรือนชานเป็นสุกขะสำราบมากนัก เหดด้ง
นั้นฤานะท๋ีนั้นจ๋าได้ช่ือว่า พิดสบูโลก เท้าภาละบัดนี๋แล เม๋อนั้นเจ๋าทั้ง
๑๗ พระอ๋งภ่ตระเด็นไปด้วยอันล่ำดับป่าด๋งพูดอยท๋ีนั้น มีประหมานพัน
วาบ๋างแล้ว เจ๋าจ๋าให้ม้ามะนีภาบนีระมิดเป็นบ้านเม๋องแล ผาสาดราช
มุนทางแล้ว เจ๋าจ๋าให้ม้ามะนีภาบนีระมิดเป็นตูบผ:ม เป็นอันดีอันงาม
ภว้างขวางมากนักแล้ว เจ๋าจ๋าบอก:ตินถินทั้งหลายหมายมีบ๋าชายสาว
บ่าวมาโรมกันในตูบ ท๋ีนั้นแล้ว ภ่ลวดตั้งเป็นบุนปางหลวงห๋ันมะโห

ສິບຄົບວັນມື້ນາງຕ່າງໆ ມາກນັກ ບາງພ່ອງຂັບບາງພ່ອງອ່ານໜັງສື ບາງ
ພ່ອງຕົບມືແລໂຮຮ້ອງ ບາງພ່ອງເຕາະຕ່ອຍຕ້ອງຂອງແພງ ບາງພ່ອງຕາ
ລ່ຳແຍງຂອງຫຼາກ ພື້ກ໋ໍຂໍ່ເຂົ້າຕາກກິນເບ ພື້ກ໋ໍຂໍ່ປັ້ງເກືອກັບແຈ່ວ ພື້ກ໋ໍຂໍ່ຫ້າງ
ແຮ້ວທາງຮອມ ພື້ກ໋ໍຂໍ່ສ້າງລອມ[1] ທັ່ງປຸ່ນ ພື້ກ໋ໍຂໍ່ສັກສຸ່ມແຄມຂອງ ພື້ກ໋ໍຂໍ່ກາງ
ມອງແຄມຫາດ ຂໍ່ໃຫ້ເຈ້ົາອາດຫຼາດໃຜດຜາຍ ພື້ນ້ັ້ເຝັ້ນຄົບຊາຍ "ຄ໊ືດ"[2]
ບາກ ບາໄດ້ເຮ້ັກຊຶກຊາກຖູນາແດ່ເນ ວ່າດັ່ງນ້ັ້ນແລ້ວຝູງບ່າວແກ້ວຊາຍຮາມ
ເວ້ົາຄ່ຳງາມຊຶ້ນມ່ວນເລ້ັຍເຖ້ົງຖ້ວນ ກ ວັນແລນາ ໃນເມ້ືອຄົນທ້ັງຫຼາຍມາຫ້ົ ນ
ມະໂຫສິບຄົບວັນ ໃນຖານະທ້ີນ້ັ້ນເຝັ້ນອັນຊຶ້ນມ່ວນບ໋ືງນັກໜາ ເຫດດ້ັ່ງນ້ັ້ນໃນທ້ີນ້ັ້ນ
ຈ໋ືງໄດ້ຊ໊ືວ່າ ນະຄອນສວັນ ເທ້ົາກາລະບັດນ້ັ້ແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນຍ້ັງມ໋ືເທວະດາຕົນ
ນ໋ືງກໍ່ເຫັ້ນທ້ົາວພຣະລາມມາສ້ົາງບ້ານແປງເມ້ືອງຢູ່ໃນທ້ີນ້ັ້ນ ເທວະດາຕົນນ້ັ້ນ
ຈ໋ືງອອກມາຖາມທ້ົາວພຣະລາມວ່າ ຂ້ົາແກ່ເຈ້ົາກູທ້ັງຫຼາຍ ຜ໋ືວ່າເຈ້ົາກູທ້ັງ
ຫຼາຍຈັກມາສ້ົາງແປງບ້ານເມ້ືອງຢູ່ໃນທ້ີນ້ັ ກ໋ໍບ່ໍເປັນໄຊຍະມ້ັງຄະລະດ໋ືງາມແທ້ົແລ
ເຈ້ົາກູຈ໋ືງພາກັນໄປສ້ົາງແປງເມ້ືອງຢູ່ໃນແຄມນ້ົ້ຳທ້ີນ໋ືງ ເປັນທ້ີສຸກຂະສ່ຳຣານບ໋ືງ
ນັກ ທ໋ໍ່ວ່າບ້ານ ຜ໋ືບັກຕ໋ືວນ໋ືງຊ໊ືວ່າ ນາທ໋ືບັກ[3] ມ໋ືປຣະຣ໋ືວານໄດ້ພັນນ໋ືງຢູ່ໃນທ້ີນ້ັ້ນແລ
ເຈ້ົາກູຣົບເລ້ືອຜ໋ືບັກຕ໋ືວນ້ັ້ນໜ໋ືເສ້ັ້ງແລ້ວ ເຈ້ົາກູຈ໋ືງພາກັນສ້ົາງແປງເມ້ືອງຢູ່ ທ້ີນ້ັ້ນກໍ
ຂ້ົາເທ້ົ້ນ ຄັນວ່າເທວະດາກ່ລ່າວສັນນ້ັ້ນແລ້ວ ກໍ່ລວດໜ໋ືໄປຫາທ້ີຢູ່ແຫ່ງຕົນ
ທ້ັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນທ້ົາວພຣະລາມໄດ້ຍ໋ືນຄ່ຳເທວະດາກ່ລ່າວເປັນສັນນ້ັ້ ເຈ້ົາຈ໋ືງ
ເອ້ົາໝ່ຽມອ້ຍນ້ອງລູກຜ້ັ້ງແຫ່ງຕົນ ຕຣະເດ໋ືນໄປຣອດແຄມນ້ົ້ຳທ້ີນ້ັ້ນບ່ໍ່ມ໋ືນານທ້ັ້ນ
ແລ ເມ້ືອນ້ັ້ນນ້ັນທ໋ືບັກກໍ່ເຫັ້ນທ້ົາວພຣະລາມເອ້ົາໝ່ຽມລູກຜ້ັ້ງໄປເຖ້ົງທ້ີນ້ັ້ນ ນ້ັນ
ກ໋ໍມ໋ືໃຈຫວ່ານແຫນ ບ່ໍ່ໃຫ້ບຸຄລະຜູ້ໃດໄປຫາທ້ີຢູ່ແຫ່ງນ້ັນ ໆ ຈ໋ືງຈ້ັບເອ້ົາ ຂວ້ັນເພ້ັ[4]
ແລຄ້ອນຕຣະບ່ອງເຂ້ົ້ามาหา ເພ້ືອວ່າຈ້ັກໄລ່ຂ້ົ້ານ໋ືຈາກແຜ່ນດ໋ືນແຫ່ງນ້ັນທ້ັ້ນແລ
ເມ້ືອນ້ັ້ນທ້ົາວພຣະລາມຈ໋ືງບ໋ືງປ໋ືນສອນໄປຖ້ືກຜ໋ືບັກຕ໋ືວນ້ັ້ ຊ໋ືດອອກບ່ໍ່ມ໋ືນານທ້ັ້ນ

---

๑ "ลอม" ควรเป็น "ตอม"

๒ ในลานจานก่ำฆ่าง "อ๊ืด" ผูก ๑๐ มัด ๔ หน้า ๑๔

๓ ควรเป็น "นันทีบัก"

๔ คำจะแม่น ขวานเพ็ด ในใบลานจานก่ำฆ่าง "ขวาน" ผูก ๖๐ มัด ๔ หน้า ๑๗

ແລ ສ່ວນດ້ຳປຶ້ນສອນຊອກອອກຈາກຜີຍັກຕິວນັ້ນ ລວດໄດ້ຊື່ວ່າ ໄຊຍະຊະນະ ເມື່ອພາຍໜ້າພຸ້ນກໍໄດ້ຊື່ວ່າ ໄຊຍະບາດ ເທົ້າກາລະບັດນີ້ແລ ຄັນວ່າຜີຍັກຕິວນັ້ນໄດ້ຖືກປຶ້ນສອນເທຶ້ມນັ້ນແລ້ວ ມັນກໍມີເນື້ອຕົນອັນເຈັບປວດເວທນາມາກນັກ ມັນຈິ່ງພາປະຣິວານແຫ່ງມັນ ໜ່າຍໜີໄປໃນທິສສະກ້ຳອາຄະເນແລ້ວ ມັນກໍບ້ງເກີດເປັນອັນເຈັບປວດເນື້ອຕົນມັນມາກນັກ ມັນຈິ່ງໃຫ້ລູກບ່າວແຫ່ງມັນ ໄປສແວງຫາໝາກສົ້ມມາເປົ່າພົ້ນແລ້ວແລກິນມາກນັກ ກໍຈິ່ງໝໍ່ຫັ້ນໃຈໄດ້ຈັກ ສ່ອຍຫັ້ນແລ ສ່ວນດ້ຳພິດປຶ້ນສອນອັນນັ້ນກໍລວດກຳຣາບພາບແພ້ໝາກສົ້ມທ້ຳ ຫຼາຍອັນປູ່ໃນປຣະເທດທີ່ນັ້ນ ກໍລວດບ້ງເກີດເປັນອັນຫວານແຊບນ້ອທ້ອທຸກແຫ່ງ ທຸກພາຍ ນັ້ນທີ່ຍັກຕິວນັ້ນກໍຫາໝາກສົ້ມອັນຈັກເປົ່າແລກິນບ່ໄດ້ ມັນກໍລວດ ຕາຍໄປໃນທີ່ນັ້ນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຍັກທ້ຳຫຼາຍຝູງເປັນປຣະຣິວານ ກໍເຫັນເຈ້ົ້າ ເຂົ້າຕາຍແລ້ວ ເຂົ້າກໍພ້ອມກັນໄປຂຸດເອົາຄືນມາຖິ້ມໄວ້ ບາງພ່ອງໄປຖືກ ເອົາ ໄມ້ແລເຄື່ອເຂົ້າເຖົ່າຍັນທ້ຳຫຼາຍມາຖິ້ມໄວ້ ກໍລວດບ້ງເກີດເປັນພູດອຍໄດ້ ๙ ໜ່ວຍ ຈິ່ງໄດ້ຊື່ວ່າດອຍ ນັ້ນທີ່ຣາດ ເທົ້າກາລະບັດນີ້ແລ ຄັນວ່າທ້າວພຣະລາມໄດ້ ພາບແພ້ນັ້ນທີ່ຍັກກັບທ້ຳປຣະຣິວານໜີໄປແລ້ວ ເຈ້ົ້າກໍໃຫ້ນ້ຳມະນີກາບ ນິມິດ ເປັນເມືອງອັນນ່ຶງຊື່ວ່າ ກຸງສີອາຍຸທທິຍາ ເທົ້າກາລະບັດນີ້ແລ ເມື່ອນັ້ນ ທ້າວ ພຣະລາມຈິ່ງໃຫ້ອິງຄົດເປັນເຈ້ົ້າເມືອງ ວາຣະບົດເປັນວັງໜ້າໃນເມືອງທີ່ນັ້ນຫັ້ນ ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈິ່ງກ່ຳວເຊີ້ງທ້າວທຸລະມານວ່າ ດູຣາທ້າວ ທຸລະມານ ທ່ານຈິ່ງຕຣະເດີ້ນໄປແອ່ວຫານັ້ນທີ່ຍັກ ກັບທ້ຳປຣະຣິວານແຫ່ງມັນ ດູເຫັ້ນນິຄາວ່າມັນຕາຍແລ້ວລື ຮູ້ວ່າມັນບ້ງກໍໃຫ້ຮູ້ແຈ້ງແລ້ວຈິ່ງຄືນມານັ້ນເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະມານຈິ່ງຂານວ່າ ໄດຍ ๆ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວເຈ້ົ້າຈິ່ງທະຍານໄປ ແອ່ວຫາທົ່ວທຸກແຫ່ງທຸກພາຍກໍບ່ເຫັນ ນັ້ນທີ່ຍັກກັບທ້ຳປຣະຣິວານແຫ່ງມັນ ໃນທີ່ໃດທີ່ນ້ຳ ເຈ້ົ້າຈິ່ງໄປຈອກເຊົ້າໃນແມ່ນ້ຳທີ່ນ້ຳ ແຫ່ງທິສສະກ້ຳທໍຣະດີທັ້ນ ແລ ເມື່ອນັ້ນຍັງມີນາງເທວະດາຕົນນ້ຳ ລ້ຳເຫັນທ້າວທຸລະມານປູ່ໃນແຄມ ນ້ຳທີ່ນັ້ນ ນ້ອຍນ້ຳເທວະດາຈິ່ງຄນ້ຳໃນໃຈວ່າ ສ່ວນດ້ຳທ້າວທຸລະມານກໍ ມານ້ຳປູ່ໃນແຄມນ້ຳທີ່ນີ້ ແມ່ນ້ຳອັນນີ້ກໍໄດ້ຊື່ວ່າ ແມ່ນ້ຳທຸລະມານ ແລນ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວແມ່ນ້ຳອັນນັ້ນກໍຈິ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ແມ່ນ້ຳທຸລະມານເທົ້າກາລະບັດນີ້ແລ

ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະນາງກໍໄປແອ່ວຫານັ່ງທີ່ຍັກ ກັບທັງປຣະຣ໊ວານກໍບໍ່ເຫັນໃນ
ທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງ ນັ່ງຈົ່ງຄືນມາຄອບທ້າວພຣະລານວ່າ ເທວະຂ້າແມ່ນະຫາຣາຊ
ເຈ້ົ້ວ ໃນເມື່ອເຈ້ົ້າກູນິພຣະຣາຊອາຈຍາໃສ່ຫົວຜູ້ຂ້າໄປແອ່ວຫານັ່ງທີ່ຍັກນັ້ນ ກໍບໍ່
ເຫັນໃນທີ່ໃດທີ່ນຶ່ງ ຂ້າຈົ່ງມາຄອບໃຫວ້ສາເຈ້ົ້າກູໃນກາລະບັດນີ້ກໍ່ຂ້າແລ ເມື່ອ
ນັ້ນທ້າວພຣະລານຈົ່ງຂານວ່າ ເອີ ໆ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງກລ່າວເຊີ້ງທ້າວອົ່ງ
ຄົດເປັນເຈ້ົ້າເມືອງແລ ທ້າວວາຣະບົດອັນເປັນຝ່າຍໜ້າໃນເມືອງກຸງສີອາຍຸທທິ
ຍາມະຫານະຄອນທີ່ນັ້ນວ່າ ດູຣາເຈ້ົ້າລູກຣັກທັ້ງສອງ ບັດນີ້ກູພໍ່ກໍຈັກພາກັນ
ເມືອຫາເມືອງແຫ່ງເຮົາກ່ອນແລ ເຈ້ົ້າລູກຣັກທັ້ງສອງຈົ່ງພາກັນຕຸ້ນຂ້າຫອມໄໜ
ໃຫ້ດີກໍ່ຂ້າເທີ້ນ ຄ່ອຍປູ່ດີເບີບຸຕຕາເຣີບລູກເຕົ້າ ພໍ່ຈັກໜີຈາກເຈ້ົ້າເມືອເມືອງ
ປ່າໄດ້ນີ້ຄຳເຄືອງໃສກເສົ້າໃຫ້ໄດ້ເປັນເຈ້ົ້າບົ່ງລີຊາກໍພໍ່ເນີ ເມື່ອນັ້ນທ້າວອົ່ງຄົດຈົ່ງ
ຂານວ່າ ຂ້າແມ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົ້າຄັນວ່າພໍ່ເປັນເຈ້ົ້າ ຈັກເມືອຂ້າຜູ້ລູກກໍຈັກເມືອເສັ
ກ່ອນແລ້ວຈົ່ງຄືນມາປູ່ໃນເມືອງແຫ່ງຂ້າຊະແລ ຄັນວ່າທ້າວອົ່ງຄົດກລ່າວສັນນັ້ນ
ແລ້ວ ເຈ້ົ້າ ๑ป ພຣະອົ່ງກໍ່ພ້ອມກັນທະຍານໄປດ້ວຍອາກາດກ້ວງຫາວ ແລ້ວກໍ
ສຳເພາະໜ້າ:ທິສສະກ້ຳຕາວັນອອກແລ້ວ ກໍໄປດ້ວຍອັນລຳດັບປ່າໄມ້ພູດອຍ
ທັ້ງນວນແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງພາກັນລົ່ງຈອດເຊົ່າໃນແຄມນ້ຳມູນທີ່ນັ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນເຈ້ົ້າຈົ່ງໃຫ້ນ້ຳມະນີກາບນີຣະມິດເປັນເມືອງອັນນຶ່ງ ອັນເຕັມໄປດ້ວຍຫໍ່ໂຮງເຮືອນ
ຊານລຸງນແຄມນ້ຳທີ່ນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງໃຫ້ທ້າວທົດຊະກັນເປັນເຈ້ົ້າເມືອງພັນລູກ
ທ້າວເປັນຝ່າຍໜ້າແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງໃສ່ຊື່ວ່າ ເມືອງຄອນຣາດ ທັ້ນແລ ເມື່ອ
ນັ້ນເຈ້ົ້າທັ້ງ ๑ป ພຣະອົ່ງກໍ່ທະຍານໄປກ້ຳຝ່າຍຕາວັນອອກແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງພາກັນ
ລົ່ງຈອດເຊົ່າປູ່ໃນທ່ຳກາງໂຄກທີ່ນຶ່ງແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງໃຫ້ນ້ຳມະນີກາບນີຣະມິດເປັນ
ເມືອງອັນນຶ່ງຊື່ວ່າ ເມືອງພາຍສົ່ງ ແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງໃຫ້ທ້າວຫ້າວກວ່າເສືອເປັນ
ເຈ້ົ້າເມືອງ ທ້າວໃຫນຄຳເຝືອຝັ້ນເປັນຝ່າຍໜ້າແລ້ວ ເຈ້ົ້າທັ້ງ ๑ป ພຣະອົ່ງກໍ່ຊ້ຳ
ທະຍານໄປກ້ຳຕາວັນອອກແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງໄປເຖິງແມ່ນ້ຳມູນເບື້ອງກ້ຳໃຕ້ແລ້ວ ເຈ້ົ້າ
ຈົ່ງພາກັນລົ່ງຈອດເຊົ່າປູ່ໃນແຄມນ້ຳມູນທີ່ນັ້ນແລ້ວ ເຈ້ົ້າຈົ່ງໃຫ້ນ້ຳມະນີກາບນີຣະ
ມິດເປັນເມືອງອັນນຶ່ງຊື່ວ່າ ເມືອງພິມານ ແລ້ວເຈ້ົ້າຈົ່ງໃຫ້ທ້າວຈັບທະປັກໂຊດ

ເປັນເຈົ້າເມືອງ ທ້າວໂສດໃສແສງເປັນຝ່າຍໜ້າແລ້ວ ເຈົ້າທັງ ๗ ພຣະອົງ
ຈຶ່ງພ້ອມກັນທະຍານໄປໃນອາກາດກາງຫາວ ແລ້ວກໍສຳເພາະໜ້າຕໍ່ຕາວັນອອກ
ແລ້ວ ກໍໄປເຖິງແມ່ນ້ຳ "ນັທທິ"๑ ແລ້ວ ເຈົ້າກໍຊ້ຳທະຍານຂວ້ານແມ່ນ້ຳ
ໄປເຖິງເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງສະເດັ່ດເຂົ້າສູ່ພາສາດແຫ່ງຕົນ
ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີພິມພາແລນາງສີກັນຍາຣາຊເທວີ ກັບທັ້ງນາງທັ້ງ
ຫຼາຍ ກໍພ້ອມກັນເອົາລູກແຫ່ງຕົນມາຮັບມາຕ້ອນຜົວແຫ່ງຕົນທຸກຄົນ ๆ ແລ້ວ
ກໍພ້ອມກັນຊົມຊື່ນຍິນດີເຊີ່ງກັນໄປມາມາກນັກແລ້ວ ຕ່າງຄົນກໍຕ່າງເອົາຜົວແຫ່ງ
ຕົນໄປຫາທີ່ຢູ່ແຫ່ງຕົນທຸກຄົນໆ ກັນີແລ ໃນເມື່ອພຣະຍາລາມມະຣາດແລເຈົ້າອຸປ
ປຣາດ ທ້າວພຣະລັກເອົານາງແພງສີແລນາງສີດາ ມາຣອດມາເຖິງເມືອງ
ຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກນັ້ນໄດ້ ๗ ເດືອນແລ້ວ ເຈົ້າກຸມມານທັງ ๒ ອັນມີອົງຄົດ
ເປັນລົ້ນ ກໍພ້ອມກັນໄປອຳລາຄາຈາກພໍ່ແລແມ່ແຫ່ງຕົນແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນອຸ້ມ
ເອົາເມັ່ງແຫ່ງຕົນ ທະຍານຄືນໄປຢູ່ເມືອງພິມາຍພາຍສົງແລເມືອງຄອນຣາດຕາບຕໍ່
ເທົ້າເຖິງເມືອງ ກຸງເທພພະມະຫານະຄອນ ແລ້ວ ກໍພ້ອມກັນຢູ່ສເວີຍຣາຊ
ສົມບັຕຕິບ້ານເມືອງແຫ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະຍາລາມມະຣາດຈຶ່ງກ່າວ
ເຊີ່ງມ້າມະນີກາບວ່າ ດູຣາທ່ານມ້າມະນີກາບ ສ່ວນດັ່ງທ້າວທຸລະນາງ
ອັນເປັນລູກນາງແພງສີນັ້ ລາງເທື່ອເກີດເປັນລີງ ລາງເທື່ອເກີດເປັນຄົນຢູ່ສັນນີ້
ທ່ານຈົ່ງໄປເອົາໝາກນີໂຄດມາໃຫ້ມັນກິນລອງດູກ່ອນເທີ້ນ ໝົດບຸນພະເວນກຳ
ແຫ່ງມັນແລ້ວ ກໍລອດເກີດເປັນຄົນກໍບໍ່ຮູ້ໄດ້ແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບໄດ້ຍິນພຣະຍາ
ລາມມະຣາດກ່າວສັນນັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງທະຍານໄປມາວ່າຍາມດຽວນ້ຳກໍໄປ
ເຖິງໄມ້ນີໂຄດແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງອ້າປາກະລາບເອົາໝາກນີໂຄດໄດ້ແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງທະ
ຍານຄືນມາດ້ວຍອັນລຳດັບປ່າໄມ້ພູດອຍ ຂັນມະຣະ ກໍລອດມາຣອດມາ
ເຖິງເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກແລ້ວ ເຈົ້າຈຶ່ງເຂົ້າສູ່ພາສາດແຫ່ງພຣະຍາ
ລາມມະຣາດບໍ່ນານທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະຍາລາມມະຣາດຈຶ່ງເອົາໝາກນີໂຄດ
ນັ້ນໃຫ້ແກ່ທ້າວທຸລະນາງບໍ່ນານທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວທຸລະນາງຈຶ່ງບາຍເອົາ
ໝາກນີໂຄດມາກິນແລ້ວ ເຈົ້າກໍລອດເກີດມາເປັນຄົນມີຮູບໂສມອັນຜູ້ດີຜູ້ງາມນາກ
ນັກທັ້ນແລ ສ່ວນດັ່ງບຸນພະເວນກຳແຫ່ງທ້າວທຸລະນາງນີ້ ບຸຄລະຜູ້ມີຜຍາ

---

๑ ໃນລາມຈາມກ່ຳຊຽນ ທະນະທິ ພູກ ๑๐ ມັດ ๔ ໜ້າ ๖๖ ແຕ່ຄວນເປັນ ທະນະນະທິ

เพ็ๆรู้ถ้ำนี้ ในเมื้อชาตวิก่อนพุ้นท้าวหุลละมานผู้นี้ ได้เกิดมาเปันลูก พระยาในเมื้อๆ พาราณาสี ชื่อว่า "ภิมิพาราถ"๑ ในเมื้อท้าวภิมิพาราถผู้นั้นใหม่มาได้ ๑๕ ปลิ๒ แล้อ เจ้าภ่บ่ป้านภิอบุถละผู้ใถ เจ้าจิๆไปฟากติลูกสิ้มแลหอานในเขถวัถอาอารามมาภนัก ภ่บ่มิบุถละผู้ใถจักห้ามไว้ได้ เหถว่าป้านภิออำนาถอาจยานั้นแล ในเมื้อเจ้าใหม่มามิอายุได้ ๑๕ ปลิแล้อ เจ้าจิๆถึถรอถต้นนิโถถอันถินภะทำผิถนั้น เจ้าจิๆเอิาแผ่นผ้าไปจุ่มน้ำมันแล้อแล "เอิาถอยระตันถินห้ามอานแล้อ"๓ เจ้าจิๆปราถนาว่า ในชาถติอันผู้ข้าได้ภะทำอันสาโหถ มาบงถบงพุทธะสาสนามาภนัก บัถนี้ผู้ข้าได้ประจักจุถถินบูชาพระมะหาหาถเจ้า ขอให้ผู้ข้าหายบาบแลเอานำ อันผู้ข้าได้ภะทำราอิสาสนานี้ภ่ข้าเห็น ถันว่าผู้ข้าตายจาภชาติอันนี้แล้อ ผู้ข้าได้ไปเกิดเปันสักภ็ถิ เปันถินภ็ถิ ขอให้ผู้ข้ามิอิทธิ อิทธิอันมาภภ่ข้าเห็น ถันว่าท้าวภิมิพาราถปราถนาสันนี้แล้อ เจ้าจิๆเอิาไฟจุถแผ่นผ้า อันจุ่มน้ำมันภ้งอพันถินแท่ๆเจ้านั้น ไฟภ่ลอถลามลุกให้เมื้อถินห้ามอานแล้อ เจ้าจิๆลิๆองมย้อมข้างได้ ๗ รอบแล้อภ่ลอถตายไปภ็จิๆได้มาเกิดเปันท้าวหุลละมานเปันลิๆภ้า แล้อแลมิเตชะอิทธิอันมาภก้อยภุสสะละบุน อันเจ้าได้บูชาชีอิถในพระมะหาหาถนั้นแล เท่ว่าบุพพะเอนภำเจ้าบ่หมิถบ่สู้ๆ ภ็จิๆได้เกิดเปันลิๆก้อยเหถอันเจ้าได้ภะทำราอิแก่สาสนานั้นแล ในเมื้อท้าวหุลละมานได้ภินหมาภนิโถถ เกิดเปันถินมาแล้อ พระยาลามมะราถจิๆมิพระราชอาจยาใส่หัวท้าวหุลละมาน ให้เปันนายจำถ้างเภ็บภำเอิาวัตถุเข้าของอันถินทั้งหลาย เอิามาขายแลขายนั้นแล ทุภสิๆทุภอันแม่นอ่าบุถละผู้ใถเอิาอันใถมาขาย ภ็เภ็บภำเอิามาภินตามวัตถุอันนั้นทั้งแล เมื้อนั้นท้าวพระลามจิๆถนึๆในใจว่าในเมื้อภูพระอิๆหนีไปธิบเลาเอิานาๆสิถา ภับถอมพระยาราพพะนา

---

๑ ในลานจานภ่าอุน "นิพาราถ" ผูภ ๑๐ มัถ ๔ หน้า ๖๕

๒ ถอนเปัน ปี ในในลานจานภ่าอุน "ปลิ" ผูภ ๑๐ มัถ ๔ หน้า ๖๕

๓ ถอนเปัน "เอิาภ้งอพันถินถัวท้าวหุลละมานแล้อ" (ตามมะหาวิชุน)
ในลานจานภ่าอุน "เอิาถอยระตันถินถัวอันหุลละมานแล้อ" ผูภ ๑๐ มัถ ๔ หน้า ๖๕

สวนนั้นได้ ๓ ปลี[๑] แล้ว ภูพระอิงจึ่งได้คืนมาเถิงเมืองทันทีแล้ว ในเมื่อภูพระอิงมาเถิงเมืองแล้ว นางสีดากับพระจักปะสูดลุกแล้วภูพระอิงกับเหนับร้อวางบ้านเมืองจักเท็อ บัดนี้ภูพระอิงจักขอม้ามะนีภาบไปลงบดูร้อวางบ้านเมืองแต่ๆภูก่อนเทื้น ถับว่าเจ้าถนึงใจสันนี้แล้วเจ้าจึ่งขึ้นขอม้ามะนีภาบ สระเดักไปลงบดูร้อวางทั่วนอบแท้ทั้นแล ในเมื่อพระยาลามมะธากสระเดักหนีไปแล้ว นางสนมทั่งหลายจึ่งบ่มีใหว้นางสีดาว่า เทอะฝูงข้าใหว้เทอีเจ้า ส่วนถั่งรูบสนมแต่ๆพระยาธามพะนางสอนนั้น เป็นถนิงผู้ดีผู้งามแท้ ลี รู้ว่าเป็นถนิงผู้ชั่วร้ายนั้นจา เมื่อนั้นนางสีดาจึ่งกล่าวว่า ดูธาเจ้าทั่งหลาย ส่วนถั่งพระยาธามพะนางสอน อันเป็นผิวแต่ๆข้านั้นกับเป็นอันผู้ดีผู้งามมากนักแท้แล เมื่อนั้นนางสนมทั่งหลายจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่พระเทอีเจ้าในเมื่อพระยาธามพะนางสอน อันเป็นผิวแต่ๆเจ้ามีรูบอันผู้ดี ผู้งาม ข้าทั่งหลายกับนักใส่ปากเหนับหน้าเถบ เจ้าภูจึ่งแต้มรูบพระยาธามพะนางสอนให้ฝูงข้าทั่งหลายล่ำแยงดูเทื้น เมื่อนั้นนางสีดาจึ่งกล่าวว่า ผิว่าสูท่านทั่งหลายนักใส่ปากเหนับรูบพระยาธามพะนางสอนแท้ถั่งนั้น สูท่านทั่งหลายจึ่งเอาสมุดขาวมาภูจักแต้มให้สูท่านทั่งหลายล่ำแยงดูเทื้น เมื่อนั้นนางสนมทั่งหลายจึ่งไปเอาสมุดขาวแลสลำมาให้แก่นางสีดาทั้นแล เมื่อนั้นนางสีดาได้สมุดขาวแลสลำมาแล้ว นางจึ่งแต้มรูบพระยาธามพะนางสอนยามงอนึ่งก่แล้วบ่ระบวน นางจึ่งเอายื่นให้แก่นางสนมทั่งหลายล่าลึงดู เขาก่พ้อมกับว่างามแท้บ่ ว่าถั่งนั้นทุกถนิงๆทั้นแล เมื่อนั้นนางสนมทั่งหลายก่พ้อมกับล่ำแยงดูรูบ อันนั้นบ่เปิดบ่เท็อ[๒] บ่ขากจักเท็อตาบต่ำเท้าท้าวพระลามมารอดทั้นแล ถับว่าพระยาลามมะธากไปลงบเมืองมาเถิงแล้ว เจ้าก่ขึ้นสู่ผาสากแล้วนางทั่งหลายก่บ่ทันม้วนรูบอันนั้นเสัง กลอดเอาไปบักไว้ในพื้นตั่ง อันพระยาลามมะธากจักบั่งทั้นแล ถับว่าพระยาลามมะธากมารอดมาเถิงแล้ว เจ้าจึ่งสำระสิงด้วยน้ำอิบ

---

๑ ถวนเป็น ปี ในลานจานก่ำฆูง "ปลี" ขุภ ๑๐ มัก ๔ หน้า ๖๗

๒ ถวนเป็น "เบื่อ" (ตามมะหาวิชูง)

ນ້ຳຫອມອັນດີນັ້ນ ແລ້ວເຈົ້າຈົ່ງໄປນັ່ງເໜືອຕັ່ງອັນນັ້ນແທ້ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນຮູບ
ພຣະບາຣາພພະນາສວນຈົ່ງປາກເໜືອນດັ່ງຄົນດ້ວຍຄຳວ່າ ດູຣາທ່ານຜູ້ຖ່ອຍ
ຮ້າຍ ເຮົາກໍເປັນເຊື້ອຊາດມະຫາກຣະສັດ[1] ທ່ານກໍເປັນເຊື້ອຊາດມະຫາກະສັດ
ເໜືອນດັ່ງດຽວກັນ ເປັນດັ່ງລີ້ທ່ານຈົ່ງມານັ່ງເໜືອຫົວແຫ່ງເຮົານີ້ຈາ ຄັນວ່າ
ຮູບພຣະບາຣາພພະນາສວນປາກເໜືອນດັ່ງຄົນສັນນັ້ນ ພຣະບາລາມມະຣາດ
ຈົ່ງບອກໃຫ້ພວກນ້ອຍຊອກໃຊ້ສແວງຫາໃນພື້ນຕ້ຽວ້ທົ່ວນັ້ນ ກໍຈົ່ງໄດ້ຮູບອັນນັ້ນກໍ
ເອົາມາ ແລ້ວພຣະບາລາມມະຣາດຈົ່ງຖາມວ່າ ບຸຄລະຜູ້ໃດມາແຕ້ມຮູບໄວ້ໃນພື້ນ
ຕັ່ງແຫ່ງກູນີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກໍຕົກຄະມະຫ່ຳເຫຼືອງປາກບໍ່ໄດ້ ນາງສນົມ
ທັ້ງຫຼາຍລ່ຳລີ້ງຈົ່ງຂານຕາງນາງສີດາວ່າ ເທວະຝູງຂ້າໃຫວ້ມະຫາຣາຊເຈົ້າ
ຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍ ກໍນັກໃຄ່ປາກເຫັນຮູບພຣະບາຣາພພະນາສວນນາກນັກ ຝູງ
ຂ້າທັ້ງຫຼາຍຈົ່ງໃຫ້ພຣະຣາຊເທວີເຈົ້າ ແຕ້ມຮູບພຣະບາຣາພພະນາສວນໃຫ້
ຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍລ່ຳລີ້ງດູກໍບໍ່ທັນລຶບ ຈົ່ງໄດ້ເອົາບັດໄວ້ໃນທີ່ນັ້ນກໍຂ້ານາ ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະບາລາມມະຣາດກໍບັງເກີດມີໃຈອັນໂກດຄຽດນາກນັກ ດ້ວຍຄຳວ່າ ດູຣານາງ
ສີດາອັນເປັນຄົນບ້ຽດ່ອຍຮ້າຍ ໃນເມື່ອກູພຣະອົງໄປຣົບເລວເອົານ້ຽເປັນອັນຍາກ
ບ້ຽນັກ ໃກ້ສະແມ່ງຕາຍບຸນກູຫຼາຍຈົ່ງຄືນມາເຖິງບ້ານເມືອງທີ່ນີ້ ນ້ຽເລົ່ານີ້ໃຈ
ອັນຄຶດຮອດຄຶດເຖິງພຣະບາຣາພພະນາສວນ ອັນເປັນຜູ້ແຫ່ງນ້ຽແລ້ວແລແຕ້ມ
ຮູບໄວ້ລ່ຳແບງບໍ່ແລ້ວຈັກເທື່ອນີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນພວກນ້ອຍເຫັນພຣະບາກົ້ວໂກດແກ່
ນາງສີດາມາກນັກສັນນັ້ນ ພວກນ້ອຍຈົ່ງແລ່ນໄປຂາບທູນເຈົ້າອຸປປຣາດທ້າວ
ພຣະລັກວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ບັດນີ້ອາຈຍາຫຼວງອົງເປັນເຈົ້າພົ້ນບາດ ເຈົ້າເມືອງ
ມີໃຈໂກດໃຫ້ແກ່ນາງສີດາມາກນັກກໍຂ້າແລ ຂໍແກ່ເຈົ້າກູຈົ່ງສຣະເດັດໄປຫ້ານໄວ້
ຢ່າໃຫ້ຫຼວງຂ້ານາງສີດາເສັ່ງແດ່ກໍຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າອຸປປຣາດທ້າວພຣະ
ລັກຈົ່ງຖາມວ່າ ດູຣາທ່ານພວກນ້ອຍເປັນເຫດດັ່ງລີ ຫຼວງຈົ່ງໂກດໃຫ້ແກ່ນາງສີ
ດານັ້ນຈາ ເມື່ອນັ້ນພວກນ້ອຍຈົ່ງຂານວ່າຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ ໃນເມື່ອອົງເປັນເຈົ້າ
ພົ້ນບາດເຈົ້າໂກດໃຫ້ແກ່ນາງສີດານັ້ນ ດ້ວຍເຫດນາງສີດາແຕ້ມຮູບພຣະບາຣາພ
ພະນາສວນ ໃຫ້ນາງສນົມທັ້ງຫຼາຍລ່ຳແບງແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງມີໃຈໂກດວ່ານາງສີ
ດາມີໃຈຮັກພຣະບາຣາພພະນາສວນແລແຕ້ມຮູບໄວ້ລ່ຳແບງ ວ່າດັ່ງນັ້ນກໍຂ້າແລ

---

๑ ຄວນເປັນ "ภะสัด"

ເມື່ອນັ້ນເຈ້າອຸປປຣາດທ້າວພຣະລັກ ຈຶ່ງຟ້າວໄປເຖິງພຣະບາລາມມະຣາດ
ແລ້ວແລະນ້ຶ ໄຫວ້ວ່າ ເທວະຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈ້າ ເຫດດັ່ງລີ້ເຈ້າກູຈຶ່ງຈັກຂ້ານາງ
ສີດາເສັ່ງນັ້ນກໍ່ຂ້າຈາ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາລາມມະຣາດຈຶ່ງຂານວ່າ ດູຣາເຈ້ານ້ອງສ່ວນ
ດັ່ງນາງສີດາຜູ້ນີ້ ນັ່ນກໍ່ມີໃຈອັນຮັກຊູ້ນັ່ນມາກນັກ ນັ່ນກໍ່ບັງແຕ້ມຮູບໄວ້ລ່ຳແຍງ
ປູ່ທຸກລ່ຳເຊົ້າວັ່ນຄືນແທ້ນາ ເມື່ອນັ້ນເຈ້າອຸປປຣາດທ້າວພຣະລັກຈຶ່ງຊ້ຳຖາມ
ວ່າຂ້າແກ່ເຈ້າກູ ໃນເມື່ອນາງສີດາແຕ້ມຮູບພຣະບາຣາພພະນາສວນນັ້ນບຸຄລະ
ຜູ້ອື່ນໃຫ້ແຕ້ມນັ້ນລີ ຮູ້ວ່ານາງຫາກແຕ້ມໄວ້ລ່ຳແຍງຜູ້ດຽວນັ້ນກໍ່ຂ້າຈາ ເມື່ອ
ນັ້ນນາງສີພິມພາຣາຊເທວີຈຶ່ງຂານຮັບທ້າວພຣະລັກ ເພື່ອວ່າຄຶດຊ່ອນນາງສີດາ
ວ່າ ຂ້າແກ່ເຈ້າອາວໃນເມື່ອແຕ້ມຮູບພຣະບາຣາພພະນາສວນນັ້ນ ກໍ່ບໍ່ເປັນ
ດ້ວຍຈິດໃຈແຫ່ງນາງດອກນາ ກໍ່ຫາກແມ່ນຝູງຂ້າທັ້ງຫຼາຍໃຫ້ແຕ້ມແລວ່າດັ່ງ
ນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາລາມມະຣາດກໍ່ບໍ່ຟັງ ເຈ້າກໍ່ບັງໂກດຽດດ້ວຍຄຳວ່າສຸ
ທ່ານທັ້ງຫຼາຍປ່ານນາກລ່າວ ໃຫ້ເປັນຫຼາຍຖ້ອຍຫຼາຍຄວາມນັ້ນເທີ້ນ ແມ່ນວ່າ
ບຸຄລະຜູ້ໃດນາຫ້ານກູ ໆ ຈັກຂ້ານັ້ນດອນນາງສີດານັ້ນແລ ເປັນດັ່ງລີ້ສຸທັ້ງຫຼາຍ
ຈຶ່ງພ້ອມກັນຮັກພຣະບາຣາພພະນາສວນແລ້ວ ແລແຕ້ມຮູບໄວ້ລ່ຳແຍງທຸກ
ຄົນ ໆ ນີ້ຈາ ເມື່ອນັ້ນເຈ້າອຸປປຣາດທ້າວພຣະລັກ ຈຶ່ງມີຄຳຫ້ານພຣະບາ
ລາມມະຣາດວ່າ ຂ້າແກ່ພີ້ເປັນເຈ້າ ໃນເມື່ອນາງສີດາກະທຳຜິດມີສສະຈານ
ປານສັ່ນນີ້ ພີ້ເປັນເຈ້າປ່ານວ່າຈັກຂ້າໃຫ້ຕາຍເສັ່ງຊີວິດອິນທີ່ກໍ່ຂ້າເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນ
ພຣະບາລາມມະຣາດໄດ້ຍິນຄຳເຈ້າອຸປປຣາດ ທ້າວພຣະລັກກລ່າວຫ້ານສັ່ນນັ້ນ
ເຈ້າຈຶ່ງຈັບເອົາດາບກາຍຍະສິດ[1] ອອກນາ ເພື່ອວ່າຈັກຟັນຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້າອຸປ
ປຣາດທ້າວພຣະລັກ ເຫັນພີ້ຊາຍແຫ່ງຕົນຖອດດາບກາຍສິດອອກນາດ້ວຍຈັກຂ້າ
ຟັນຕົນສັ່ນນັ້ນ ເຈ້າຈຶ່ງຈັບເອົານາງສີດາໄດ້ ແລ້ວເຈ້າຈຶ່ງແລ່ນຈາກຜາສາດ
ໂດຍພລັນ ແລ້ວພຣະບາລາມມະຣາດ ກໍ່ດຽດໄລ່ຟັນເຈ້າອຸປປຣາດ ທ້າວ
ພຣະລັກຕາບຕໍ່ເທ້ານັ້ນຈາກຜາສາດແລ້ວຈຶ່ງເຊົາຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈ້າອຸປ
ປຣາດທ້າວພຣະລັກ ຈຶ່ງຍຸ້ມເອົານາງສີດາແລ່ນໄປເຖິງນ້ານະນີກາບແລ້ວ
ເຈ້າຈຶ່ງກລ່າວວ່າ ດູຣານ້ານະນີກາບເຮີ່ຍ ບັດນີ້ພຣະບາລາມມະຣາດ ກໍ່ຈັກ

---

๑ ຄວນເປັນ "ກາບສິດ"

" ข้าเสังแล้ว "๑ ท่านม้ามะนีภาบจิ๎งไปห้าม พระยาลามมะธาดไว้ ป่าให้ข้านางสีดาเสังเหื๊บ เมื๊อนั้นม้ามะนีภาบจิ๎งถามนางสีดาว่า พักเห ดูธานาง เหดถั้งลื๊พระยาลามมะธาดจิ๎งจักข้าเจ้าเสังนั้นจา มิถถา ว่าเจ้านางเหื๊นผู้สู่ชายผู้อื่นเสังจากผิวแห่งนางนั้นลื๊ รู้ว่าเจ้านางไปตอบ ฤงถวามแล ป้อยถ่าข้าถือพระยาลามมะธาดนั้นเด เมื๊อนั้นนางสีดา จิ๎งขานว่า ข้าแก่เจ้าภู ผู้ข้ากำบ่ได้กะทำผิดพระยาเจ้าด้วยเหดอันอื่น ดอกนา กำท่ได้แต้มรูบพระยาธาพพะนาสอน ให้นางสนิมทัฏฐายล่ำ แขงดูด้วยเหดว่า นางทัฏฐายปากเหมันพระยาธาพพะนาสอนนั้น กำข้า แล ขอแก่เจ้าอาวพระลักแลม้ามะนีภาบแลเอิาผู้ข้าไว้ได้แด่เหื๊น เมื๊อ นั้นม้ามะนีภาบจิ๎งถนิงใจว่า โอนำพระยาลามมะธาดถือนี้กำหา "ที่"๒ พิจาระนาบ่ได้ ตั๎งแต่ปากข้านอ้ายชายแห่งถือ ปางเมื๊อพระยาธาพ พะนาสอนมาแบกเอิานางสีดา หนีไปเมื๊องล้งกาพุ้นสืบต่มา ตาบต่ เห้าเอิานางสีดามารอดเมื๊องแล้ว ซ้ำปากข้านางสีดาเสังนั้จา ถือว่า ม้ามะนีภาบถนิงใจสันนี้แล้ว เจ้าจิ๎งกล่าวเชิ๎งเจ้าอุปปธาดท้าวพระ ลักว่า ดูธาท้าวพระลัก กำท่ถวนเธาทัฏฐายเอิานางสีดาไปสิ๎งให้เจ้า ธัสสีถือเป้นพ่ล้งแห่งนางเสังเหื๊น ในเมื๊อเธาทัฏฐายจักปะถิกข่อพระนา กับดอมพระยาลามมะธาด เพื๊อบ่ให้ข้านางสีดาเสังแล้วแท้ ถั้งนั้น กำท่จักบังเกิดเป้นอิอาดผิดฤงกันบ่แล้ว เป้นถั้งโลกทัฏฐายกล่าวไว้ว่า บุ่งผ้าลายหมาเห่า เอ้าถำเก่าผิดกันถั้งนั้นแล้ว เมื๊อนั้นเจ้าอุปปธาด ท้าวพระลักจิ๎งกล่าวว่า ดูธาท่านม้ามะนีภาบแก้ว ผีแลจักเอิานาง ไปสิ๎งแก่เจ้าธัสสีแท้ถั้งนั้น เธาจักให้บุถละผู้ใดเอิาไปสิ๎งนั้นจา เมื๊อ นั้นม้ามะนีภาบจิ๎งกล่าวว่า ผีว่าบ่มีบุถละผู้ใดจักไปสิ๎งแท้ถั้งนั้น ผู้ข้า ผู้เป้นม้ามะนีภาบนี้ กำจักเอิาไปสิ๎งเสังให้แล้วนั้นแล ท่อว่าเจ้าภูจิ๎งเอิา

---

๑ ใบลานจานก่ำฆบ " ข้านางสีดาเสังแล้ว " ผูก ๑๐ มัด ๔ หน้า ฉิ๔

๒ ใบลานจานก่ำฆบ " ถำ " ผูก ๑๐ มัด ๔ หน้า ฉิ๕

ดาบภายสึก ฟันสักตัวใดตัวบ่ๆพ่ใช้เลือกติดคมดาบนั้น แล้วจึ่งขึ้นไปถอบพระยาลามมะธาดว่า ข้านางสีดานั้นเท็บ ว่าดั่งนั้นเมื่อนั้นเจ้าอุปปธาดท้าวพระลัก จึ่งจับเอาดาบภายสึกได้แล้ว เจ้าจึ่งไปแอ่วดูในป่าที่นั้นก่บ่เห็นสักอันใดอันบึ่ง มาดายในที่นั้นพ่ใช้ได้ฟันแล้วเอาเลือกหาคมดาบไปให้พระยาลามมะธาด เห็นว่าข้านางสีดาแล้วนั้นแล เมื่อนั้นพระยาอินดิมเป็นเจ้าแก่เทอะดา จึ่งรู้ทิวใจท้าวพระลักว่าปาก เอาไปให้ท้าวพระลามเห็นนั้น พระยาอินจึ่งสระเดัดลิงมาเถึ่ง "ฝาภาดาด"๑ ที่นนั้นแล้ว พระยาอินจึ่งนิมิดเป็นหมาตายตัวบึ่ง แล้วจึ่งเอามาถิ่มไว้ต่หน้าท้าวพระลักทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าอุปปธาด ท้าวพระลักจึ่งเอาดาบฟันขากหมาตายตัวนั้น ให้เลือกติดคมดาบแล้ว เจ้าอุปปะธาด ท้าวพระลัก จึ่งถือเอาดาบแล่นไปเถึ่งพระยาลามมะธาด แล้วเจ้าจึ่งกล่าวว่า ข้าแก่พี่เป็นเจ้าข้าผู้น้องก่ได้เอานางสีดาไปข้าแล้วแล ถับว่าพี่เป็นเจ้าบ่เชื่อแท้ดั่งนั้น เจ้าภูจึ่งล่าลิงถูเลือกติดคมดาบนี้ ก่ข้าแท็น เมื่อนั้นพระลามมะธาดจึ่งขานว่า เอิ ๆ ถับว่าท่านได้ข้านางสีดาแล้วก่เป็นอันดีนักแล้ว ว่าดั่งนั้นเมื่อนางแผงสีได้ยินท้าวพระลักกล่าวว่า ได้ข้านางสีดาตายแล้ว ดั่งนั้นก่มีใจอันดึดรอดดึดเถึ่งนางสีดามากนัก เหดว่าได้ดุ่งเดินไปมากับถอมกันแต่เมื่องลังกา มาเถึ่งเมื่องล้านช้าง ที่นี้นางจึ่งมีน้ำตาอันไหลออกบ่ขาดหน้าแล ในเมื่อนั้นนางแผงสีจึ่งร้องให้มีสุงอันดัง ดั่งนั้นก่ป่างกวพระยาลามมะธาด ว่าจักฟันให้ตายกับถอมนางสีดา ก่ท่ร้องไห้ร่ำไรไปมาในใจ บ่ออกปากถ้อยคำว่า ไอ บ่สีดาเรียบนางบาด เจ้าก่ตายเสังมระบาด ดึดเมื่อสองราเดินบ่ำเจ้า ทุกค่ำเช้าท่ลอบ เถึ่งยามบอบชักใช้ ราถ่อยชิมริมไม้หนาวเป็น บัดนี้เวบก่ำเป็นเถึ่งน้อง เจ้าหากตายล้องถ้องตินดุงอแลบ่ ถับว่านางแผงสีร้องให้หานางสีดาในใจบ่ออกปากสับนั้น เมื่อนั้นนางสนิมหัวหูายเอาถนิงใจอันดึดรอด ดึดเถึ่งนางสีดามากนัก เมื่อว่าจักร้องให้มีสุง

---

๑ ถวนเป็น "ฝาภะดาบ" (ดามมะหาวิชุม)

"ອັນດັ່ງດັ່ງນັ້ນ"๑ ກໍຊ້ຳກົວພຣະບາຈັກຂ້າໃຫ້ຕາຍ ເຂົາກໍບິນຫົນຫວາຍໂສກ
ເລົ້າ ເພື່ອວ່າຄຶດຮອດເຈົ້າສີດາແລນາ ບໍ່ທໍ່ແຕ່ນັ້ນແມ່ນວ່າເສນາອາມາດແລ
ຊາວບ້ານຊາວເມືອງທັ້ງນວນກໍ ເຂົາກໍໄດ້ບິນຂ່າວສານອາກາດວ່າ ທ້າວ
ພຣະລາມມີອາດໃຫ້ທ້າວພຣະລັກ ເອົານາງສີດາໄປຂ້າແລ້ວແລ ວ່າດັ່ງນັ້ນເຂົາ
ກໍພ້ອມກັນຮ້ອງໄຫ້ແລ້ວ ແລຊົບເຊົາເຫງົາປູ່ບໍ່ອາດອົດປູ່ໄດ້ ເພື່ອວ່າຄຶດເຖິງ
ແມ້ວແກ່ນໃຫ້ສີດາແລນາ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີກາບຈົ່ງໃຫ້ນາງສີດາຂຶ້ນຂີ່ຫຼັງ
ແທ່ງຕົນທັ້ນແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງທະບານອອກຈາກຜາສາດ ໄປພົ້ນຈາກເມືອງແລ້ວ
ເຈົ້າຈົ່ງໄປດ້ວຍອັນລຳດັບອາກາດກາງຫາວ ທັງນວນນາຕາວ່າລັ່ມນ້ຳງວບ້ຳເຈົ້າ
ຈົ່ງໄປເຖິງເກາະດອນນ້ຳມະຫາສມຸດ ອັນເປັນທີ່ປູ່ແທ່ງຕົນເຈົ້າອັສສີ ອັນເປັນ
ພໍ່ລ້ຽງແທ່ງນາງສີດານັ້ນແລ ຄັນວ່າມ້າມະນີກາບໄປຮອດໄປເຖິງແລ້ວ ມ້າມະ
ນີກາບຈົ່ງລົງໄປຈອດເຊົາປູ່ໃນທີ່ ຈົ່ມໃກ້ອາສົນບົວສາລາ ແລ້ວມ້າມະນີກາບ
ຈົ່ງໃຫ້ນາງລົງຈາກຫຼັງແທ່ງຕົນ ແລ້ວມ້າມະນີກາບຈົ່ງກ່າວເຊີນນາງວ່າ
ດູຮານາງ ເຈົ້າຈົ່ງໄປປູ່ກັບດອມເຈົ້າອັສສີອັນເປັນພໍ່ລ້ຽງແທ່ງນາງໃນທີ່ ນີ້ກ່ອນ
ເທີ້ນ ຄັນວ່າບຸນນາງມີເມືອໜ້າ ນາງຫາກຈັກໄດ້ເຫັນເມືອງຈັນທະບຸຣີ
ສີສັດຕະນາກພຸ້ນທີ່ນ້ຳບໍ່ປ່າຊຸະແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີ ດາຈົ່ງກ່າວວ່າ ຂ້າແກ່
ເຈົ້າກູ ເທດດັ່ງລືຂ້າຈັກໄດ້ ຄືນເມືອເມືອງຈັນທະບຸຣີ ສີສັດຕະນາກນັ້ນຈາ ໃນເມືອ
ຂ້ານາປູ່ໃນທີ່ ນີ້ແລ້ວ ຂ້າກໍຈັກຕາຍກັບເຈົ້າອັສສີປູ່ໃນທີ່ ນີ້ແລ ເທດວ່າຂ້າບໍ່ມີ
ສາຕຕະສິນອາຄົນອັນຈັກໄປເຫັນອອາກາດກາງຫາວໄດ້ນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນມ້າມະນີ
ກາບຈົ່ງກ່າວວ່າ ດູຮານາງຜິວ່ານາງມັກໄດ້ປາກໄດ້ສາຕຕະສິນອາຄົນ ອັນຈັກ
ໄປເຫັນອອາກາດກາງຫາວໄດ້ແທ້ດັ່ງນັ້ນ ນາງຈົ່ງຮຽນເອົາກັບດອມເຮົານີ້ເສັ່ງເທີ້ນ
ຄັນວ່ານາງຫາກໄດ້ສາຕຕະສິນກັບດອມເຮົາແລ້ວ ເມ່ນວ່ານາງຈັກຄືນໄປຣົບເລວ
ທ້າວພຣະລາມອັນເປັນຜົວແທ່ງນາງນັ້ນກໍດີ ກໍທ່ຽງວ່າຈັກທໍ່ກັນໃຜກໍບໍ່ອາດຜາບ
ແພ້ໃຜໄດ້ຊຸະແລ ຄັນວ່າມ້າມະນີກາບກ່າວດັ່ງນັ້ນແລ້ວ ນາງກໍລວດຮຽນກັບ
ດອມມ້າມະນີກາບໄດ້ທຸກສິ່ງທຸກອັນ ແລ້ວມ້າມະນີກາບຈົ່ງທະບານຄືນເມືອເມືອງ
ລ້ານຊ້າງລ້ານຊ້າງຈັນພຸ້ນບໍ່ມີນາມທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງເຂົ້າໄປເຖິງປາກມຸງຊົ

---

๑ ໃນໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ " ອັນດັ່ງໃນຄໍດັ່ງນັ້ນ " ຜູກ ๑๐ ມັດ ๔ ໜ້າ ๔๐

อาสมบิกสาลา แล้วนางจึ่งขึ้นไปฮาบไหว้เจ้าธัสสิ อันได้เป็นพ่อล้ง ๆ แหว่งถามว่า ข้าแก่พ่อเป็นเจ้าใบเมื่อผู้ข้าฆ่าจากเจ้าภู เมื่อปู่ล้านซ้าง ๆ วงง ๆ จับพุ้นบานได้สามปีนี้แล้ว เจ้าภูบังถ่อยปู่สวัสสะดีก่อข้าลี เมื่อนั้นเจ้าธัสสิจึ่งฮาบว่า เจ้าพ่อก็บังถ่อยปู่สวัสสะดีก็พ่อแล ท่อว่าเจ้าลูกธักเป็นเหตสับใดจึ่งจักถุ่งเถิ่นมาผู้ดงอ บ่มีใผมาเพื่อนข้างก็พ่อจา มีถามว่าเจ้าลูกธักประผิอมาก็พ่อลี รู้ว่าท้าวพระลามไล่ข้าฟันเจ้าลูกธัก จึ่งฆ่ามาก็พ่อจา เมื่อนั้นนางสิดา จึ่งลับบังไว้บังคำผางร้ายอันมีใบถิบนั้น นางจึ่งบ้อยบ่บังผิวแหว่งถิบด้วยคำว่า ข้าแก่พ่อเป็นเจ้าบามเมื่อข้าผู้ลูกมาผู้ดงอสันนี้ ก็บ่มีคำผิดพี้บ้อยสันใดก็ข้าแล ท่อว่าข้าได้ไปปู่กับถอมะผิวที่นั้นเหิงนานนัก ข้าจึ่งหยิงถันลูกกับถอมผิวแหว่งข้า นานได้ ๑๐ เถื่อนนี้แล้ว ข้าก็มักใถ่จักมาประสูถลูกกับถอมพ่อเป็นเจ้าที่นี้ ข้าบอกผิวแหว่งข้าแล้วข้าก็แล่นมานั้นแล แม่นว่าผิวแหว่งข้าจักมาถอมข้าก็บ่ให้มา ข้าก็ท่ำมาผู้ดงอสันนี้แล ถันว่าผู้ข้าประสูถลูกแล้ว ลูกผู้ข้าใหญ่มาพ่รู้จักพาสาถิบข้าก็จักถิบเมื่อหาผิวแหว่งข้านั้นแล ถันว่านางสิดากล่าวสันนั้นแล้ว เจ้าธัสสิจึ่งฮาบว่าถี ๆ พ่อแล้ว ว่าถั้งนั้นแล้วเจ้าธัสสิจึ่งบิธะมิกผาสาถ แหนที่ปู่แหว่งนางแต่ก่อนนั้น แล้วเจ้าธัสสิบิธะมิกเป็นนางถ่อมปั้งสองถิบ เพื่อให้ปู่ปิ่นปอนางนั้น แล้วเจ้าธัสสิจึ่งให้นางสิดาไปปู่กับถอมนางถ่อมปั้งสองถิบในผาสาถที่นั้น แล้วนางจึ่งเข้ามาบิวธะบักเจ้าธัสสิ ด้วยถองวักทั้งมวน ถือว่าปักตากกวางดูแลหักดอกไม้ร่ายบ้าเหมือนถั้งถิบได้ปู่แต่ก่อนนั้นแล เถิงเมื่อเถื่อน ๗ เพ็ง ฉัน ๗ ยาม อุทหังธาชามาธอกมาเถิงแล้ว นางจึ่งประสูถได้ลูกชายผู้บึ่ง เจ้าธัสสิจึ่งใส่ชื่อลูกแหว่งนางว่า ท้าวพระบุดทั้งแล ถันว่าลูกนางใหญ่มาได้ ๗ ปีแล้ว นางจึ่งสอนสาถตะสิบอาถิมให้แก่ลูกถิบบ่เสสสล โดยถั่งม้ามะบิกาบ หากบอกให้นางทุกสิ่งทุกอัน แล้วท้าวพระบุดก็ลวถมิเตชะธิหที่[1] เหมือนถั่งท้าวพระลาม แลม้ามะบิกาบถั่งถงอกันนั้นแล เมื่อ

---

๑ จิบพูก ๑๐ มัถ๔

ນັ້ນທ້າວພຣະບຸດ ຈຶ່ງທະຍານໄປແຍ່ວຫ້ຶ ນໃນເກາະດອນນ້ຳສມຸດທີ່ນັ້ນ ແຕ່ເຊົ້າເຖິງຄ່ຳກໍບໍ່ມາຈັກເທື່ອ ດັ່ງນັ້ນນາງສີດາຈຶ່ງໄປໃຫວ້ເຈ້ົາຣັສສີ່ວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົາໃນເມ້ືອລູກຜູ້ຂ້ານ້ໃຫ່ງມາ ຄຳທຸກຄຳຍາກລຳບາກແກ່ໃຈຜູ້ຂ້ານ້ ອັນຄຶດຮອກຄຶດເຖິງລູກຜູ້ຂ້ານ້ແທ້ກໍຂ້ານ້ເທ້ືນ ເມ້ືອນ້ັນເຈ້ົາຣັສສີຈຶ່ງໄປເອົາໄມ້ນາຖາກແປງດ້ວງ ແລ້ວເຈ້ົາຣັສສີຈຶ່ງຄວັກໄມ້ໃຫ້ເປັນຮູບພຣະບຸດ ແລ້ວຈຶ່ງບ່ໍ້ນໃຫ້ແກ່ນາງທັ້ງແລ ເມ້ືອນ້ັນນາງສີດາກໍເຫັນຮູບໄມ້ອັນນ້ັນ ເໝ້ືອນດັ່ງລູກແທ່ງຕົນ ນາງຈຶ່ງມ້ີ ໃຈອັນຊຸ້ມຊ້ືນບ້ິນດ້ີນາກນັກ ແລ້ວນາງຈຶ່ງເອົາຮູບໄມ້ອັນນ້ັນເມ້ືອໄວ້ໃນ ພາສາດແທ່ງຕົນທັ້ນແລ ເມ້ືອນ້ັນທ້າວພຣະບຸດໄປແຍ່ວຫ້ຶ ນແລ້ວ ເຈ້ົາຈຶ່ງຄ້ືນ ມາເຫັນຮູບໄມ້ອັນນ້ັນ ເຈ້ົາຈຶ່ງຖາມແມ່ແທ່ງຕົນວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ແມ່ເປັນເຈ້ົາບຸຄລະ ຜູ້ໃດນາຄວັກຮູບໄວ້ໃນທ້ີນ້ີກໍຂ້ານ້ຈາ ເມ້ືອນ້ັນນາງສີດາຈຶ່ງຂານຄຳລູກແທ່ງຕົນວ່າ ອ້ັນນາ ดูอาเจ้าลูกรักแม่ ໃນເມ້ືອເຈ້ົາລູກໄປແຍ່ວຫ້ຶ ນບ່ໍ້ນາຈັກເທ້ືອສັນນ້ັ ภูแม่ก็มีใจอันคึดรอกคึดเถิงเจ้ามากนัก ແລ້ວภูแม่จึ่งให้เจ้ารัสสิถวักไม้อันบ่ึงไว้ ເພ້ືອຈັກໃຫ້ລ່ຳແຍງดูตางเจ้าแม่ภูบา ເມ້ືອນ້ັນທ້າວພຣະບຸດ ຈຶ່ງກລ່າວວ່າ ຂ້ານ້ແກ່ແມ່ເປັນເຈ້ົາເຣ້ືຍ ຂ້ານ້ຜູ້ລູກກໍນັກປາກໄດ້ຮູບໄມ້ອັນນ້ີເມ້ືອ ເກ້ີດເປັນຄົນແລ້ວແລ ເປັນຄູ່ຫ້ຶ ນນາກນັກແທ້ນາ ແມ່ເປັນເຈ້ົາຈຶ່ງໄປໃຫວ້ເຈ້ົາ ຣັສສີ ໃຫ້ແປງເປັນຮູບໄມ້ອັນນ້ີເກ້ີດເປັນຄົນໃຫ້ແກ່ຂ້ານ້ແດ່ເທ້ືນ ວ່າດ້ັງນ້ັນປູ ใจอ้ๆ บ่ขากสายหนั้นแล ເມ້ືອນ້ັນນາງສີດາຈຶ່ງເອົາຮູບໄມ້ອັນນ້ັນ ໄປໃຫວ້ເຈ້ົາ ຣັສສີວ່າຂ້ານ້ແກ່ພໍ່ເປັນເຈ້ົາ ສ່ວນດ້ັງຫ້ານຊາບແທ່ງເຈ້ົາภู ທ້າວພຣະບຸດນາ ເຫັນຮູບອັນເຈ້ົາภูกอวักไว้ ກໍຊ້ຳຄຶດຄຳປາກໄດ້ເປັນຄົນ ເໝ້ືອນດ້ັງດ່ງວກັນແລ້ວ ແລເອົາເປັນຄູ່ຫ້ຶ ນ ວ່າດ້ັງນ້ັນກໍຈຶ່ງໃຫ້ຜູ້ຂ້ານ້ເອົາຮູບໄມ້ອັນນ້ີ ນາໃຫ້ເຈ້ົາภูสูบ[๒] ใหรูปอันนี้เกิดเป็นคนก็ข้านา ເຈ້ົາภูจຶ່ງสูบรูบไม้อันนี้เกิดเป็นคน ເພ້ືອ ໃຫ້ເປັນຄູ່ຫ້ຶ ນແກ່ທ້າວພຣະບຸດແດ່ກໍຂ້ານ້ເທ້ືນ ເມ້ືອນ້ັນເຈ້ົາຣັສສີຈຶ່ງຂານວ່າດ້ີໆ ແล ว่าดั้งนั้นแล้วเจ้ารัสสิจึ่งบายเอารูบไม้อันนั้น มาสูดถาถาใส่แล้ว ภ็ลอกบ้ังเกิดเป็นคน จึ่งใส่ชื่อว่า ท้าวพระรูบ หนั้นแล ເມ້ືອນ້ັນນາງ ສີดาจึ่งอุ้มเอาท้าวพระรูบเมื่อสู่ผาสาดแท่งตน แล้วท้าวพระบุดภ็ เหันท้าวพระรูบอันแม่แท่งตนอุ้มเอามานั้น ເຈ້ົາຈຶ່ງแล่นไปบายแขนจูง

---

๑ ถวนเป็น "ตาตะ"

๒ "สูบ" ถวนเป็น "สูด" (ตามมะหาวิชุม)

มาหั้นกับดอมติบ แล้วกำกล่าวอ่าเจ้าน้องจ้ามาเยิมาหั้นกับดอมพี่เยิ
ว่าดั่งนั้นท้าวพระรุบจ้าฮางว่าดิ ๆ ว่าดั่งนั้นแล้วกำพ้อมกับแล่นหั้นใน
ท่ำภาวผาสาวท้นั้นทั้นแล แต่นั้นไปพายหน้าบางสิดา จ้าสั่งสอน
สาตะสินแก่ท้าวพระรุบทุกสิ่งทุกอัน แล้วท้าวพระรุบกำลวกมิเตชะ
ธิทธิเหมือนดั่งท้าวพระบุดแลบางสิดาดั่งดูเวกับนั้นแล เมื่อนั้นบ้ามิในอัน
บ้า ท้าวพระบุดจ้าถามแม่แห่งตินว่า ข้าแก่แม่เป้นเจ้า ส่วนดั่งเจ้า
รัสสิตินนั้นแม่นพี่ผู้ข้าแท้ลิ เมื่อนั้นบางสิดาจ้ากล่าวว่า ดูธาเจ้าลูก
รักแม่เธีย ส่วนดั่งเจ้ารัสสิตินบ่แม่นพี่แห่งเจ้าแม่บา หากแม่น
พี่ตาแห่งเจ้าแม่แล้วลูกแก้วแม่เธีย ส่วนดั่งพี่แห่งเจ้านั้นชื่อว่าท้าวพระ
ลามปู่ในเมืองจับทะบุธิสิสัตตะบากพุ้นกำแม่บา ยามเมื่อภูแม่ได้พักพาก
จากพี่แห่งเจ้านั้น ภูแม่กำได้แต้มรูบพระยาธาพพะบาสวน ให้บาง
สนิมทั้งหลายล่ำเบางู แล้วท้าวพระลามอันเป้นพี่แห่งเจ้า กำมิใจ
อันโภดญูดให้แก่ภูแม่มากมัก ม้ามะนิภาบจ้าเอาภูแม่มาไว้ในที่นี้กำแม่
บา เมื่อนั้นท้าวพระบุดได้ยินถ้ำบางสิดา อันเป้นแม่แห่งตินกล่าวสับนั้น
เจ้าจ้ากล่าวว่าข้าแม่เป้นเจ้า ข้าผู้ลูกกำมักใค่ปากเหับหน้าพี่แห่งข้า
มากมักแล แม่เป้นเจ้าจ้าเอาผู้ข้าไปปามพี่แห่งข้าแด่เท็บ เมื่อนั้น
บางจ้ากล่าวว่า ดูธาเจ้าลูกธักแก่แม่ ถับว่าเจ้าลูกธักมักใค่ปากจักไป
ปามพี่เจ้าแท้ดั่งนั้น ภูแม่หากจักพาไปดุะแล ถับว่าบางสิดากล่าว
เดิงลูกตินสับนั้นแล้ว บางจ้าไปขาบไหว้เจ้ารัสสีว่า ข้าแก่พี่เป้นเจ้า
บัดนี้ท้าวพระบุดกำมักใค่ปากเมื่อหาพี่มากมัก ผู้ข้ากำจักขาบลาเจ้าภู
เมื่อเสังก่อนกำข้าแล เมื่อนั้นเจ้ารัสสีจ้าฮางถ้ำเจ้าลูกธัก จักพาลูก
ท้ำบ้อยเมื่อกำจ้าเมื่อกำพี่เท็บ ว่าดั่งนั้นบางสิดาจ้าขาบลาเจ้ารัสสีมา
หาผาสาดแห่งติบ แล้วเจ้าทั้งสามแม่ลูกกำพ้อมกับทะยางเมื่อกำมีแล
เมื่อนั้นเจ้าทั้งสามแม่ลูก กำพากันไปด้วยอันล่ำดับ อากาดกางหาว
ทั้งมวน แล้วกำลวกพากันไปเถิงเขดขิง เมืองจันทะบุธิสิสัตตะบาก
แล้วบางสิดาจ้าบิธะมีกรูบสิมแห่งติบ ให้ผู้ดีผู้งามบ่างกว่าเก่า เพื่อ
ว่าให้ถิบทั้งหลายธู้จักรูบสิมแห่งเจ้า ว่าบ่แม่นบางสิดาทั้งแล เมื่อ

ນັ້ນເຈົ້າທ້າວສາມແມ່ລູກ ຈົ່ງພ້ອມກັນໄປຈອດເຊົາຢູ່ໃນບ້ານທົ່ນໜຶ່ງ ອັນເປັນທົ່ຈົ່ມໃກ້ໄຂເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກທົ່ນັ້ນ ມີປຣະໝານລາວງ[1]ໜຶ່ງ ຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທ້າວສາມແມ່ລູກ ຈົ່ງພ້ອມກັນໄປຂໍເຊົາຢູ່ໃນເຮືອນກວານບ້ານຜູ້ນຶ່ງ ສ່ວນຜົ້ວກວານບ້ານຜູ້ນັ້ນກໍມີລູກສາວສອງຄົນ ຜູ້ພີ່ນັ້ນຊື່ວ່ານາງບົວສີ ຜູ້ນ້ອງນັ້ນຊື່ວ່ານາງຄຳມີຫັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາຍກວານບ້ານຜູ້ເປັນພໍ່ ກໍເຫັນເຈົ້າທ້າວສາມແມ່ລູກຂຶ້ນມາເຊົາໃນເຮືອນທົ່ນັ້ນ ເຈົ້າຈົ່ງເອີ້ນຫາລູກແຫ່ງຕົນວ່າ ດູຣານາງບົວສີຄຳມີລູກຮັກພໍ່ເຮີ ຍັງມີຊາຍນ້ອຍສອງຄົນ ຂຶ້ນມາຈອດເຊົາໃນເຮືອນຣາທົ່ນີ້ ເພື່ອຈັກມາປາກຈາເວົ້າຫົ້ນກັບດອນ ເຈົ້າລູກຮັກທ້າວສອງນັ້ນແລ ບັດນີ້ເຈົ້າລູກຮັກທ້າວສອງຈົ່ງແຕ່ງຂັນໝາກແລ ກອກປານາສູ່ຂວັນແຂກສອງຄົນນີ້ທຸງວຂ້ຽ[6] ແດ່ກໍ່ພໍ່ເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງບົວສີແລນາງຄຳມີ ທ້າວສອງພີ່ນ້ອງຈົ່ງພ້ອມກັນແຕ່ງຂັນໝາກ ຖືອອກມາຖວາຍແກ່ເຈົ້າທ້າວສອງພີ່ນ້ອງ ຄືວ່າທ້າວພຣະບຸດແລທ້າວພຣະຮູບນັ້ນແລ້ວ ນາງທ້າວສອງຈົ່ງພ້ອມກັນກ່າວວ່າ ຂ້າແດ່ເຈົ້າອ້າຍເຮີ ຂັນອັນນີ້ຊື່ວ່າໄມ້ງົ້ວໜຸ່ມຕົ້ນຜາ ຂ່ອງເຊີ້ນສີໃສພາມາ ຄ້ວຍຄຶດຄິດຄ້ວຍຫົ່ວຍໃຈ ນ້ອງນີ້ເປັນຈານໃຊ້ທຸດເຮ້ອນ ຂໍໃຫ້ເຈົ້າອົດເຍ້ືອນຖູດປາ ຂໍໃຫ້ເຈົ້າຫົ່ວຕາຄ້ວຍໜາກ ຂໍໃຫ້ເຈົ້າເຍ້ືອນປາກຕ້ານຈາກອມ ຂໍແດ່ສີຄອມມອມສອງອ້າຍ ຢ່າໄດ້ເຫັນທີ່ຮ້າຍຄົນພອຍແດ່ເນີ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸດຈົ່ງຂານວ່າ ດູຣາສີບົວບານອຸ່ນເນ້ືອເປັນຊາດເຊ້ືອໄທດອນ ພີ່ກໍຂ່ຣາງໜ່ອນເຈົ້າແດ່ ພີ່ປາກຂໍຄ້ວຍໜາກແກ່ຂອງນ້ອງ ພີ່ປາກຂໍຊົ່ວິວແມ່ນ້ອຍ ພີ່ປາກຂໍຊົ່ຄວາຍດຳນ້ອຍ ບ້ັງຈັກຂາຍໃຫ້ຂ້ອຍລ້ືມສາຍຄໍ່ເຮີຍບົວບານ ພີ່ປາກໜາກກອກວງຈັນແລນາ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວນາງບົວສີແລນາງຄຳມີ ກໍຕົກແຕ່ງຫາບໜາກແຕງ ຈັກເອົາໄປຂາຍໃນເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກພຸ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸດຈົ່ງຖາມນາງທ້າວສອງວ່າ ດູຣາເຈົ້າທ້າວສອງບັດນີ້ເຈົ້ານາງທ້າວສອງຈັກແຕ່ງຫາບໜາກແຕງໄປຂາຍໃນທົ່ໃດກໍ່ພ້ໍຈາ ເມື່ອນັ້ນນາງບົວສີຈົ່ງຂານວ່າ

---

๑ ງົ້ວນ້ຶງ ຄວນເປັນ ຊົ່ວນ້ຶງ
ໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ "ງົ້ວນ້ຶງ" ຄືກັນ ຜູກ ๑๑ ມັດ ๔ ໜ້າ ๖

๖ ຄວນເປັນ ຄ້ວຍ
ໃບລານຈານກ່ຳຂຽນ "ຂ້ຽ" ຄືກັນ ຜູກ ๑๑ ມັດ ๔ ໜ້າ ๗

ข้าแก่เจ้าอ้ายเรีย เมียข้าทั้งสองพี่น้องๆ กำจักพากันหาบหมากแตงไปขายในเมืองจันทะบุรีสีสัตตะนากพุ้นแล เมื่อนั้นท้าวพระบุดจ้ำกล่าวว่า ดูธาเจ้านางทั้งสองเรีย ถังว่าเจ้านางทั้งสองจักไปเมืองจันทะบุรีสีสัตตะนากแท้ถังนั้น เมียข้าทั้งสามแม่ลูก ขอทางไปกับกอมเจ้าทั้งสองแด่เทิ้น เมื่อนั้นนางบัวสีจ้ำขานว่า ข้าแก่เจ้าอ้ายทั้งสองเรีย ถังว่าเจ้าทั้งสามจักไป กำจ้ำมาไปกับกอมเมียข้าทั้งสองก่ข้าเทิ้น เมื่อนั้นท้าวพระบุดแลท้าวพระธูบ กับทั้งนางสีดากำพ้อมกันไปตามหัวนางทั้งสอง แต่เช้ากาบต่ำเท้าพ้ำงาย กำจ้ำไปรอดไปเถิงท่ำกางทิ้งนา แล้วนางสีดากำแลเหันห่าสากอันเป้นที่ปู่แห่งตินแต่ก่อน นางกำบังเกิดมีถวามโสกทุกมากนัก เพื่อว่าถืดรอดถึกเถิงท้าวพระลาม อันเป้นผัวแห่งตินทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าทั้ง ๕ พระองค์ อันมีนางสีดาเป้นต้น กำพ้อมกันไปพ้นจากทิ้งนาทิ้นั้น แล้วกำลอดเข้าไปเถิงท่ำกางเมืองทั้นแล เมื่อนั้นชาวเมืองทั้งหลายกำเหันท้าวพระบุด แลท้าวพระธูบมากับกอมนางบัวสีแลนางคำมีถังนั้น เขาจ้ำเอิ้นถามว่า เจ้าผู้สิมสีไว อุ่นเนื้อ เจ้าผู้งามเอ๊อเอ๊อ[๑] ดำปัง เจ้าไปสังบ่างฟ้าว น้องกำขอแบกง้าว ตามหลัง น้องกำขอพายกาปังตามสั้น น้องปากกินแจ่วปิ้นในกอน ขอให้พระพูทอนในถนน้องๆ ขอให้เจ้าล้องค้องในถธรมแด่เมิ เมื่อนั้นท้าวพระบุดจ้ำขานตอบว่า เจ้าไหฺหูอบสิบขาว เจ้าตาขาวสิบสั้น พี่ปากไปชักชั่นลากถวาย พี่ปากไปลูบบาบชั้นสวก พี่ปากหฺกหนวกขินถาง ขอให้เจ้าสีกอมนอมในกให้ ป่าได้จิ้มใจ้จ้อๆแต่ใกแด่เทิ้น ว่าถังนั้นแล้วนางบัวสี แลนางคำมี กำพาเจ้าทั้งสาม ไปเถิงภากลาก[๒] แล้ว นางทั้งสองกำลอดไปข่าวขายหมากแตงว่า ดูธาเจ้าทั้งหฺลายบุถละผู้ใดปากซื้อหมากแตง กำพากันมาซื้อเอาไปกินเทิ้น ว่าถังนั้นเมื่อนั้นแม่ภากลากลีทั้งหฺลายจ้ำขานว่าถืๆแล เจ้าทั้งห้าเอาหมากแตงมาขาย เอาวัตถุเบื้องใดนั้นจา เมื่อนั้นท้าวพระบุดจ้ำขานตอบว่า ดูธาเจ้าทั้ง

---

๑ ถวนเป้น "เอ๊อเถ๊อ"

๒ ถวนเป้น ภากลาก

ทูาย ถังอ่าบุถละผู้ ใถเอิาวัถุอันใถมาขุ้ ข้ากำจักขายให้นั้นแล ว่าถั้ง นั้นชาวภาถลาถลีหัาทูาย กำมาขุ้เอิาตามภาาลาถ "บาถา"๑ อันถืกแล แผาวนั้นแล ส่วนถั้งท้าวพระบุถแลท้าวพระรูบ กำเปันผู้สำผานแผ้ว ให้แล้ว กิจจะบ่ระบวนบ่ให้เพิ่าสักอันทั้นแล เมื่อนั้นลูกบ่าวทุลละมาน อันถว่าสแวาหาเกับกำเอิาบัาวัถุ เข้าขอาอันถินหัาทูายเอิามาขายนั้น กำลวกไปจวบไปพบท้าวพระบุถแลท้าวพระรูบ อันเปันผู้ขุ้แลขายหมากแตา ให้แก่บาายบัอสีแลบาายำมีนั้นแล ถังอ่าลูกบ่าวทุลละมานไปรอกไปเกิาแล้วกล่าวอ่า ดูราท่านหัาท้าอันเปันพ่ำค้าหมากแตา บัถนี้ท้าวทุลละมานกำ ใช้ให้แก่เรา มาเกับเอิาวัถุเข้าขอาอันถินหัาทูาย เอิามาขายในภาถลาถหัามวน บัถนี้เราผู้เปันถินใช้กำมาเหันท้าวหัาท้า อันเปันพ่ำค้าหมากแตามาขายในหีนี้ เรากำจักเกับเอิาหมากแตากับถอมท่านหัาทูายแล บัถนี้ท่านหัาทูายจิ่าเอิาหมากแตามาให้แก่เราหน่อยบึ่า เราจักเอิาไปถวายแก่ท้าวทุลละมาน ตามพระราชอาจยาถั้าไว้นั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระบุถจิ่ากล่าวว่า ดูราท่านผู้เปันถินใช้ ส่วนถั้งหมากแตาเหล่าเรานี้ เรากำได้ขุ้เอิาเปันเงินเปันถำ เราจิ่าได้เอิามาขายในภาถลาถหีนี้ถาย ท่านจักมาถอกเอิากับถอมเราถายถอกถั้งนั้น เรากำบ่ให้ง่ายแล ผิอ่าท่านปากได้จิ่าไปเอิาเงิน กับถอมท้าวทุลละมานมาขุ้เอิากับถอมเราเหีน ว่าถั้งนั้นบาายบัอสีจิ่ากล่าวเชิาท้าวพระบุถว่า ข้าแก่เจ้าอ้ายป่าได้ขั้นรักตัน ป้อาพระราชอาจยาเจ้าแผ่นถินขอาท่านนั้นเหีน เจ้าอ้ายจิ่าเอิาหมากแตา ให้แก่ลูกบ่าวท้าวทุลละมานหน่อยบึ่าเหีน เมื่อนั้นท้าวพระบุถจิ่าขานถำบาายบัอสีว่า ดูราเจ้าบ้อารักพี่ บ่แม่นแต่ลูกบ่าวทุลละมานมาเกับเอิานั้นแล แม่นว่าลูกบ่าวเจ้าข้ามมาเกับกิดิ เราพี่กบ่อากจักให้ได้แล แม่นว่าเอิาไว้เอิาแผ่นถินล้านข้าวอาาจับมาทับมาเถ้ากิ ดิ เราพี่กจักเอิาก้ำปั้นตีให้แตกภระจอนไปนั้นแล เมื่อนั้นลูกบ่าวทุลละมานได้ยินถำพ่ำค้าหมากแตากล่าว

---

๑ บาถา ถวนเปัน ธาถาจิ่าถูก
ในใบลานจานก่ำอาน "บาถา" ถือกัน ผูก ๑๑ มัด ๔ หน้า ๑๑

ເຟັ້ນຄວາມຂົ້ມເຫັ້ງບ້ານເມືອງສັນນັ້ນ ລູກບ່າວທ້າວຫຸລະນາງ ຈົ່ງຟ້າວ
ແລ່ນມາຂາບໄຫວ້ທ້າວຫຸລະນາງວ່າ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູຍັງມີພໍ່ຄ້າໝາກແຕງໝູ່
ນຶ່ງ ທັ້ງນວນມີ ๕ ຄົນ ຜູ້ນຶ່ງ ມີ ๕ ຄົນ ຜູ້ຊາຍ ๖ ຄົນ ມາຂາຍໝາກແຕງໃນ
ກາດລາດທົ່ນັ້ນ ຍາມເມື່ອຜູ້ຂ້າໄປເກັບເອົາໝາກແຕງກັບຄອມເຂົ້າຄ້ັງນັ້ນ ເຂົ້າ
ກໍບໍ່ໃຫ້ເກັບເອົາຈັກໜ່ວຍກໍຂ້າແລ ກໍທໍ່ມີຄຳໃຜຄອ້າງວ່າບໍ່ປ້ານບໍ່ກົວ ບຸຄລະຜູ້
ໃດອັນປູ່ໃນເມືອງທົ່ນີ້ຈັກຄົນກໍຂ້າແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລະນາງໄດ້ຍິນຄຳລູກບ່າວ
ແຫ່ງຕົນມາກລ່າວສັນນັ້ນ ມັນກໍມີໃຈອັນຄຶດຄຸງຄມາກນັກ ມັນຈົ່ງພັ້ນລົງໄປ
ເຖິງພໍ່ຄ້າໝາກແຕງທັ້ງຫ້າຄົນ ອັນມີທ້າວພຣະບຸດເປັ້ນຕົ້ນແລ້ວ ກໍບໍ່ປາກ
ບໍ່ຈາກໍລວດໄປບາຍເອົາໝາກແຕງໜ່ວຍນຶ່ງທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸ.ວຈົ່ງ
ກລ່າວວ່າທ່ານປ່າເອົາ ๆ ທ່ານປ່າມາຂົ້ມເຫັ້ງເຮົາຜູ້ເປັ້ນລູກຄ້າ ຄັ້ນວ່າທ່ານ
ບໍ່ປ່າບໍ່ເຊົາຫຼາງຈັກຖືກກ້ຳປັ້ນເຮົາບໍ່ຄາດແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລະນາງກໍບໍ່ຟັ່ງ
ກໍທໍ່ຍັ້ງບາຍເອົາໝາກແຕງ ແລ້ວແລ່ນວ່າຍໜ້າໜີໄປທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະບຸດ ຈົ່ງຜຸດລຸກໄປຕົບຕາທ້າວຫຸລະນາງແຕກຊະເດ້ນອອກແລ້ວ ເຈົ້າກໍ
ຊ້ຳຄວາບາຍເອົາໃສ່ໂກນຕາຂອງເກົ່າແລ້ວ ກໍຊ້ຳຮູ້ແຈ້ງໃສ່ມາຄືເກົ່ານັ້ນແລ້ວ
ທ້າວຫຸລະນາງກໍມີໃຈອັນໂກດຄຸງຄມາກນັກ ເຈົ້າຈົ່ງຄວາມືໄປວ່າຈັກຕົບຕາ
ທ້າວພຣະບຸດຕອບກັນສັນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸດຈົ່ງບໍ່ແຍນສອກຊັກຖືກ
ມືທ້າວຫຸລະນາງ ຂາດຊະເດ້ນໄປຕົກໄກໄດ້ສາມວາ ແລ້ວກໍຊ້ຳໄປເອົາມາຕິດ
ຕໍ່ຄືແລ້ວ ທ້າວຫຸລະນາງຈົ່ງບໍ່ຕົ້ນຖີບທ້າວພຣະບຸດທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະບຸດຈົ່ງບໍ່ຕົ້ນຖີບຕອບ ຖືກຫົວເຂົ່າທ້າວຫຸລະນາງຂາດຊະເດ້ນອອກທັ້ນແລ
ເມື່ອນັ້ນທ້າວຫຸລະນາງ ຈົ່ງຄວາມືບາຍເອົາມາຕິດຕໍ່ຄືເກົ່າ ແລ້ວເຈົ້າກໍຊ້ຳ
ທະຍານໄປກຸມກອດຖີບທຳມາກນັກທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸດຈົ່ງບໍ່ຕົ້ນຖີບ
ທ້າວຫຸລະນາງຊະເດ້ນໄປ ຕົກທ່ຳກາງແມ່ນ້ຳຂອງທົ່ນັ້ນ ແລ້ວເຈົ້າກໍຊ້ຳທະ
ຍານຄືນມາເຖິງແລ້ວ ເຈົ້າກໍຊ້ຳນິຣະມິດເປັ້ນທະນູສິນ ຍິງໄປຫາທ້າວພຣະບຸດ
ທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸດຈົ່ງບໍ່ມືຮັບຈັບເອົາປັ້ນສອນ ອັນນັ້ນໄດ້ແລ້ວເຈົ້າ
ກໍຊັກຖົ້ນໄປຖືກທ້າວຫຸລະນາງ ປົວໄປຖືກຝ່າຜາສາດພຣະຍາລາມມະຣາດ ໂປ
ເຂົ້າໄປພາຍໃນພຸ້ນທັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະຍາລາມມະຣາດ ກໍເຫັ້ນທ້າວຫຸລະ

มานปือถืมมาเถิงถิมสันนั้ น เจ้ากมีใจอันต็นธินมากนัก แล้วเจ้าจิ่ง ถามว่า ดูธาท่านทุลละมาน เปันดั่งลีท่านจิ่งจะเดันถืมมาเถิงเธิาบี้จา เมื่อนั้นท้าวทุลละมานจิ่งยานว่า ข้าแก่เจ้ากูมีพระธาตุอาจยาใส่หัวผู้ ข้าว่าให้ไปเกับเอาขอดถินหัวหูาย อันมายายในภาถลาถกิน ว่าดั่งนั้น กำลอดไปพบพ่อค้าหมู่บึ่งกำข้าแล ส่วนดั่งพ่อค้าหมูนี้ มีเถตะธีหทีมากนัก ยามเมื่อผู้ข้าไปเกับเอาหมากแตง กับดอมเอาดั่งนั้น เอากำเอาถินถิบ ทำผู้ข้าจะเดันมาถึกในที่นี้กำข้าแล ว่าดั่งนั้นเจ้าหัวสามแม่ลูก อันบาง สีดาแลท้าวพระบุด ท้าวพระรูบได้กะทำร้ายแก่ท้าวทุลละมาน แล้ว เจ้ากำพ้อมกับอู้มเอาบางบัวสีบางคำมี อันเปันแม่ค้าหมากแตง ทะยาน ถืนไปพั้นจากเมืองๆ แล้วเจ้าหัวสามเอาบางหัวสองไปสิ่งเถิงเธือน แล้วบางสีดากับท้าวพระบุดแลท้าวพระรูบ กำพ้อมกับทะยานเลาะ ลงบลิ่งไปตามแม่น้ำของที่นั้น แล้วกำลอดพ้อมกันไปจอดเชิาปู่แถมน้ำที่ นั้นทั้นแล ถันว่าเจ้าหัวสามแม่ลูกจอดเชิาปู่แล้ว กำลอดพากันลิ่งไปอาบ น้ำสำระเมื้อถินถีแล้ว กำพากันออมมาบั่งเชิาปู่ในแถมน้ำที่นั้น ถ้าดองๆ จอบดอบถูข้าเสิกอันจักมากะทำร้ายแก่ถินดั่งนั้น ส่วนดั่งดาบะที่นั้ จิ่งได้ชื่อว่า สีดาบางดอง เพื่อดั่งนั้นแล

บัดนี้จักจาเถิงท้าวพระลามแลท้าวทุลละมาน อันต้านจาระจากัน ในผาสาดที่นั้นก่อนแล ถันว่าเจ้าหัวสองต้านจาระจากันดั่งนั้นแล้ว ท้าว พระลักพระลาม จิ่งพ้อมกันขึ้นขี่ม้ามะนีภาบ ทะยานออกจากผาสาด ไป แล้วท้าวทุลละมานกำซ้ำทะยานไปตามหลังทั้นแล เมื่อนั้นเจ้าหัวสาม กับหัวม้ามะนีภาบ กำพ้อมกันไปเถิงภาถลาดที่นั้น แล้วกำลอดดามสืบต่อ กับดอมชาวลาดที่นั้นทั้นแล เมื่อนั้นชาวลาดหัวหูายจิ่งบอกแก่เจ้าหัว สามว่า ฝูงข้าไทอ้มะหาธาตุเจ้า ส่วนดั่งพ่อค้าหมากแตงท้าถินนั้น กำพ้อม กับทะยานไปเมื่ออากาดกางหาวก้ำพุ้นกำข้าแล ว่าดั่งนั้นแล้วเจ้าหัว สามกำพ้อมกับทะยานเลาะลงบลิ่งไปตามแม่น้ำของที่นั้น แล้วจิ่งเหันเจ้า หัวสามแม่ลูกบั่งปู่แถมฝั่งน้ำที่นั้นทั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระลักจิ่งบายเอา

ทะบูสิบมาบิ๎ไปใส่บ่ำบางทั้บแล ผื้อบั้บท้าวพระบุดจิ๎บ่มีรับจับเอิาป๋ับ ทะบูสิบอับบั้บได้แล้อ เจ้ากำซ้ำฉักป๋ับอับบั้บคืบไปถึกท้าวพระลัก ฉะเดับถึกหู๎ามม้ามะนีกาบติกลิ๎าแล้อ ม้ามะนีกาบจิ๎าทะยางไปรับเอิาบ่ำทับ ติกลิ๎ารอดถึบทั้บแล ผื้อบั้บท้าวพระลามจิ๎าบ่ำทะบูสิบบิ๎าไปใส่บ่ำบางทั้บแล ผื้อบั้บท้าวพระบุดจิ๎านีมึกเป้บทะบูสิบ บิ๎าไปตอบกำลอกไปถึกทะบูสิบท้าวพระลามแล้วแล ก้างอกอกป๋ับลึมเข้ากับขึ้บผื้ออากาดกาวหาวเป้บด้ำจูดบั้ำไฟหมั้บแล้วแล หู๎บลิ๎ามาเถิ๎าถึบแล้วกำลอดฉะเดับจากกับออกไปหาที่ปู่แห่ำติบทั้บแล ผื้อบั้บท้าวพระลามกำเหับป๋ับสอบแห่ำติบฉะเดับถึบมาเถิ๎าแห่ำเก๋าสับบั้บ เจ้ากำมีใจอับถึกอ้ัสสจับมากบัก เจ้ากำให้ม้ามะนีกาบทะยางเข้ำไปที่จิ๋มไก้ แล้วเจ้าจิ๎าแกว่ำดาบกายสึกผับทั้บแล ผื้อบั้บท้าวพระบุดจิ๎านีอะมึก เป้บดาบกายสึกแกว่ำรับทั้บแล ในผื้อบั้บดาบกายสึกท้าวพระบุด ไปถึกดาบกายสึกท้าวพระลามแล้วแล ก้ำลอดกอกก้างอลึมเข้ากับแล้ว แลหูดมีเจ้าท้าสอๆขึ้บผื้ออากาดกาวหาวแล้อ กำลอดหูดออกจากกับหนี ไปหาที่ปู่แห่ำติบแล ผื้อบั้บม้ามะนีกาบ จิ๎าทะยางเข้ำไปถึดก้อบคำใส่ใจว่ำจักให้มุ่บผิ๎าอะจอบตายไปท้าสามติบทั้บแล ผื้อบั้บท้าวพระบุดกับท้าท้าวพระรูบ กำพ้อมกับจับเอิาขาม้ามะนีกาบแล ติบแลสอๆขาได้แล้อ กำลอดถูไถกับไปมาเหื้ออากาดกาวหาว แล้วกำลอดหู๎บลิ๎ามาเถิ๎าแผ่บถิบแล้อ ม้ามะนีกาบจิ๎าเตั้บถึดถือบำมากบักกำถิ ท้าวพระบุดแลท้าวพระรูบ กำบ่ำปะบ่ำว่ำติบม้าได้ เจ้าท้าสอๆกำพ้อมกับจับหมั้บแก่บมากบัก กำบ่ำอากจักรูด[1] ออกได้ทั้บแล ส่อบถ้ำม้ามะนีกาบแลท้าวพระบุด แลท้าวพระรูบภุมกอดก้างอกับไปมาที่บั้บบางได้สามอับ แล้วกำลอดพ้อมกับหือผื้อยแดง ท้าสอๆถือว่ำท้าวพระบุดท้าวพระรูบ กับท้าม้ามะนีกาบกำเลึกลาออกจากกับ แล้วกำลอดพ้อมกับลิ๎าอาบน้ำกำหิว บำระบอบแล้วแล

---

๑ ถอบเป้บ หูด

ใบลาบจาบกำข่ำบุบ "รูด" ถึกับ บุภ ๑๑ มัด ๔ หน้า ๖๑

มาบ้วงเชิาปู่ แล้วท้าวพระลามจิ๎งถามว่า !ดูธาท่านทั๎งสามบัดนี๋ท่านลุกแต่ที๋ใดมา ทั๎งสามถิงอันมีเดชะธิทธิอันมากสผี ดั๋งเราพระอิ๎งแลม้ามะนีภาบนี๋จา เมื๋อนั๋นนางสีดาจิ๎งฮางว่า ข้าแก่เจ๎าภูส่วนดั๋งท้าวน้อยทั๎งสองนี๋กำแม่นลูกผู้ข้านี๋แล แม่นว่าถินถิวแห่งผู้ข้านี๋กำแม่นนางสีดาอันเปันเมั๋งแห่งเจ๎าภูนั๋นเด เหตดั๋งลี๋เจ๎าภูจิ๎งบ่รู้จักผู้ข้านั๋นเด ยามเมื๋อผู้ข้าเอาลูกทั๎งสองไปรอดเมื๋องพุ้น แล้วเจ๎าภูกำซ้ำใช้ท้าวหุลละมางมาภะทำร้ายแก่ผู้ข้ามากนัก แล้วผู้ข้าจิ๎งได้เอาลูกทั๎งสองหนีมาเถิงที๋นี๋ แล้วเจ๎าภูกำซ้ำตื๋นขวิ๋มม้ามะนีภาบใต่ตามมำมาใส่ข้าใส่ฟันบ่รู้แล้วจักเท็อนี๋จา เมื๋อนั๋นท้าวพระลามจิ๎งกล่าวว่า พักเทวดูธางางาผิว่าเจ๎าน้องแม่นนางสีดาแท้ดั๎งนั๋น เปันดั๎งลี๋จิ๎งบ่เมื๋อเถิงผาสาดหาพี๋นั๋นจา เมื๋อนั๋นนางสีดาจิ๎งกล่าวอ่าข้าแก่เจ๎าภู เหตดั๎งลี๋เจ๎าภูจิ๎งใช้ผู้ข้าเมื๋อหาผาสาดนั๋นจา แม่นว่าผู้ข้าปู่ใบที๋ใดก็ดี เจ๎าภูกำข้ามาใส่ข้าใส่ฟันปู่บ่แล้วดั๎งนั๋นเด เมื๋อนั๋นท้าวพระลามจิ๎งกล่าวว่า ดูธานางาเธิกำบ่รู้แจ้งว่าเจ๎าแม่นนางสีดา ดั๎งนั๋นเธิาพี๋จิ๎งได้ใส่ข้าใส่ฟันนั๋นแล เหตดั๎งลี๋เจ๎าจิ๎งมีรูบสิมอันงามกว่าเก๋านั๋นเด ส่วนดั๎งท้าวน้อยทั๎งสองนี๋ เจ๎านางไปสิมสู่ปู่กินกับดอเบุถละผู้ใดจิ๎งได้มานั๋นจา เมื๋อนั๋นนางสีดาจิ๎งกล่าวว่า ข้าแก่เจ๎าภู ส่วนดั๎งท้าวน้อยทั๎งสองนี๋กำแม่นลูกเจ๎าภูนั๋นแล ยามเมื๋อเจ๎าภูใส่ข้าใส่ฟันผู้ข้าหนีปางนั๋น ผู้ข้ากำบังหธิกลับแต่ที๋นี๋ไปเกิดพายหน้าพุ้นแล้ว ลูกผู้ข้ากำถามหาพ่อมากนัก ผู้ข้าจิ๎งได้เอาลูกวุ่งเดินมาเถิงเจ๎าภูแล้ว เจ๎าภูกำซ้ำใส่ข้าใส่ฟันสะแม่งตาย บุนผู้ข้าหญายจิ๎งได้เปันถินสืบต่อมาเท้าภาละบัดนี๋แล เมื๋อนั๋นท้าวพระลามจิ๎งรู้แจ้งว่า ท้าวพระบุกแลท้าวพระรูบเปันลูกแห่งถินสันนั๋น เจ๎าจิ๎งผูดลุกไปอุ้มเอามาจูบชุ๋มดิมขม่อมมากนัก แล้วเจ๎าจิ๎งกล่าวว่า ตาตะดูธาเจ๎าลูกรักทั๎งสอง พ่อปูอ่าเจ๎าลูกรักตายเสั๋ง กับท้องแม่แต่เมื๋อกูพ่อให้ท้าวพระลัก เอาไปข้าเสั๋งปางนั๋นแล บัดนี๋บุนเจ๎าลูกรักกับทั๎งนางสีดามีหญาย เจ๎าทั๎งสามจิ๎งบ่ตายแล้วแลถืนมาหากูพ่อสันนี๋ เธิาทั๎งหญายจิ๎งพ้อมกันถืนเมื๋อกำพ่อเท็น

ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸດຈົ່ງຂານຄຳພໍ່ແຫ່ງຕົນວ່າ ຂ້າແກ່ພໍ່ເປັນເຈົ້າຜິວ່າແມ່ແຫ່ງ
ຂ້າ ເມືອກັບດອມເຈົ້າກູແທ້ດັ່ງນັ້ນ ຂ້າຜູ້ລູກຈົ່ງຈັກເມືອກັບດອມແມ່ແຫ່ງຂ້າ
ນັ້ນແລ ຜິວ່າແມ່ແຫ່ງຂ້າບໍ່ເມືອດັ່ງນັ້ນ ຂ້າຜູ້ລູກກໍບໍ່ເມືອແທ້ແລ ເມື່ອນັ້ນທ້າວ
ພຣະລາມຈົ່ງກ່າວເຊີ່ງນາງສີດາວ່າ ພັທເທດູຣານາງເຈົ້າຈົ່ງພາລູກແຫ່ງຣາ
ຄືນເມືອປູ່ກັບດອມກູພື້ນັ້ນເທີ້ນ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່າວວ່ວ ຂ້າແກ່ເຈົ້າກູ
ຜິວ່າເຈົ້າກູບໍ່ໄລ່ຂ້າໄລ່ພັນຜູ້ຂ້າ ເປັນດັ່ງແຕ່ກ່ອນເກົ່າເມືອຫຼ້ວງດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ຂ້າກໍ
ຈັກຄືນເມືອແທ້ແລ ອັນນຶ່ງຜູ້ຂ້າກໍປ້ານກົວເຈົ້າບໍ່ພິຈາຣະນາ ເໝືອນດັ່ງແຕ່ເກົ່າ
ທໍ່ແຕ່ຜູ້ຂ້າແຕ້ມຮູບ ພຣະບາຣາພພະນາສວນທໍ່ນັ້ນ ເຈົ້າກູກ່ວ່າເປັນໂທດເຖິງ
ຕາຍ ຜິວ່າຜູ້ຂ້າຫາກກະທຳມິຈສະຈາບພາບຄອງເມືອງ ຂ້າເສັ້ງກໍ່ຄຳແລ້ວແລ
ນາ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະລາມຈົ່ງກ່າວວ່ວ ພັທເທດູຣານາງເຮີ ຄັນວ່ານາງ
ຫາກເມືອປູ່ກັບດອມກູພື້ດັ່ງນັ້ນແມ່ນວ່ານາງຈັກກະທຳລັນໃດ ກູພື້ກໍບໍ່ວ່າສັ້ງແກ່
ເຈົ້າທໍ່ເວັ້ນໄວ້ແຕ່ທຳມິຈສະຈາບພາບຄອງເມືອງ ອັນເປັນໂທດປາຣະຊຶກຈົ່ງເວ້ົ
ລ້ວກ່ວານັ້ນຕາມເຈົ້າດອກນາງນາງເຮີ ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາຈົ່ງກ່າວວ່ວ ຂ້າແກ່
ເຈົ້າກູ ຜິວ່າເຈົ້າກະທຳ [1] ເໝືອນດັ່ງແຕ່ກ່ອນນີ້ເມືອຫນ້າເມືອຫຼ້ວງ ເປັນທີ່ສຸດ
ທີ່ແລ້ວ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຂ້າກໍຈັກເມືອແທ້ແລ ຄັນນາງສີດາກ່ວ່ານັ້ນນັ້ນແລ້ວ ທ້າວ
ພຣະລາມຈົ່ງຂົ້ນຂີ່ມ້ານະນິກາງ ແລ້ວກໍ່ລວດທະບາງຄືນເມືອ ແລ້ວເຈົ້າທັ້ງ
ສາມແມ່ລູກກັບທັ້ງທ້າວຫຸລະມານ ກໍພ້ອມກັນທະບາງເມືອກັບດອມເຈົ້ານັ້ນ
ແລ ເມື່ອນັ້ນເຈົ້າທັ້ງສາມກັບທັ້ງມ້ານະນິກາບ ກໍພ້ອມກັນທະບາງໄປດ້ວຍ
ອັນລຳດັບປ່າໄມ້ດົງດອນທັ້ງນວນ ກໍເມືອຮອດເມືອເຖິງເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັດຕະ
ນາກ ແລ້ວກໍ່ລວດເຂົ້າສູ່ພາສາດແຫ່ງຄົນນັ້ນແລ ເມື່ອນັ້ນນາງເພງສີກໍເທັ້ນ
ນາງສີດາຄືນມາເຖິງພາສາດທັ້ນັ້ນ ນາງກໍມີໃຈອັນຊຶມຊຶ້ນຍິ້ນດີນາກນັກແລ້ວ
ນາງຈົ່ງແລ່ນເຂົ້າໄປບາຍແຂນນາງສດາ ແລ້ວແລຮ້ອງໄຫ້ນາກນັກ ດ້ວຍຄຳວ່າ
ດູຣາເຈົ້ານາງນ້ອງພີ່ເຮີຍ ພີ່ກໍ່ງວ່ານາງນ້ອງຕາຍໄປ ພີ່ ກໍ່ງວ່າສົນສີໄວ
ຕາຍຈາກພີ່ກໍທຸກລຳບາກຄົ້ງຫາ ບັດນີ້ສີໃສພາມາແລ້ວຂໍໃຫ້ນ້ອງນາຄະເກ້ວ
ນ້ົນຍາວກໍ່ພີ່ເທີ້ນ ວ່າດັ່ງນັ້ນເມືອນັ້ນພຣະບາລາມມະຣາດ ແລເຈົ້າອຸປປຣາດ

---

๑ ໃບລານຈານກ່າຂຽນ " ເຈົ້າກູບໍ່ກະທຳ " ບຸກ ๑๑ ມັດ ๔ ໜ້າ ๖๔

ท้าวพระลัก ได้เอิานางสีดากับทั้งท้าวพระบุด แลท้าวพระรูบเข้ามาเมืองๆ แล้วเจ้ากปู่สเวียรากบ้านเมืองสัมปัวติ ในเมืองจันทะบุรีสีสัตตะนากหีนั้น เป็นอันประกอบด้วยทัสสะราชทำ ๑๐ ประการ อันมีสีนแลหานเป็นต้นทั้งแล เมื่อนั้นเจ้าจีงบอกให้ถีนทั้งหลาย ปุกสาลาหานหีกหลายถือว่า ปักตูทั้ง ๔ แลหางกางวงแล ปักตูคุ้มน้อยแห่งถีน แล้วเจ้ากตีกแต่งเข้าของๆให้เป็นหานแล อันแลหีกแสนคำเป็นประหานทุกอัน ๆ บ่ขาดทั้งแล บ่ท่แต่นั้นแม่นว่าถีนทั้งหลาย ปูงเป็นหนึ่งเป็นสีนแลข้อยข้าหาสาแห่งท่านกถี เจ้ากนำเอาเข้าของๆไปใช้ไปแหน แล้วแล ประป่อยไปตามใจแห่งเอิาหั้นแล แม่นว่าถีนทั้งหลายปูงเป็นโหดอันได้เข้าถอกยังกังถากถี เจ้ากป่อยให้เอิาปู่ตามสุกละสำราบหั้นแล เมื่อนั้นท้าวพระบุดแลท้าวพระรูบ ทั้งสองพี่น้องกนักได่จักไปแล่วหึ้บในสะกะละจุมพูหีบทั้งมวน เจ้าจีงไปอำลาถาจากพ่แห่งถีนว่าเทวะข้าแก่มะหาราชเจ้า บัดนี้เผือข้าทั้งสองพี่น้องกนักได่ ปากไปแล่วหึ้บมากนัก เผือข้าทั้งสองกนาอำลาถาจากพ่เป็นเจ้า เผื่อจักไปแล่วหึ้บก่อนแล เมื่อนั้นพระยาลามมะราดจีงขานว่า เอิ ๆ เจ้าทั้งสองนักได่จักไปกจีงไปกพ่เทิ้น เมื่อนั้นเจ้าทั้งสองได้ยินถำพระยาพ่ให้อะนุยาดสันนั้นแล้ว เจ้าทั้งสองจีงพ้อมกันทะยานไป แล่วหึ้บท่วจุมพูหีบทั้งมวนแล้ว เจ้าทั้งสองจีงพ้อมกันไปแวดล้อม ย้อมขอบจักกะวานแล้ว เจ้าทั้งสองจีงพ้อมกันไปจอดเชิาปู่เหนือดอย ขอบจักกะวานเบื้องก้ำใต้พ่ประหมานถาวนึงแล้ว บังมีนางเทวะดาสองถีน ปู่ในผาสาดอีมานหีนั้น กล้างเหันเจ้าทั้งสองพี่น้องไปเชิาปู่ในหีนั้น นางเทวะดาทั้งสองจีงเอิ้นใส่ว่า ข้าแก่เจ้าทั้งสองเริย สังเล่านั่งย้องป้องบ่ปากก ขอให้มาคั้วหมากกูดปา ขอให้มาปากจากันหึ้บ ขอให้มากูดกีนมาลา ป่าไก้ลาว ๑ ไปมาเหนือใต้ น้องหากเอิ้นใจอ้ๆบ่ถีงแลน่ เมื่อนั้นท้าวพระบุดจีงขานตอบว่า โอนำน้องเริยพี่กมาปามลอบใจชวางๆ พี่ก

---

๑ ถวนเป็น ชาวไปมา
ในลานจานก่ำขาน "ลาว" ถีกัน ขุก ๑๑ มัด ๔ หน้า ๖๗

ເຫັນປາປ້າງມາຖືກ ພີ້ນີ້ຄົນປາກກ້ຶກນອນພອຍ ພີ້ກໍນາວອຍ ๆ ລົມຕ້ອງກໍ
ຈ້ຶງມາຈອບນ້ອງນົງເພຽງກໍທໍ່ຕາລ່ຳເຍຽງດາຍດອກ ເໝ້ືອນດັ່ງແສງແດດຕ້ອງ
ຕອກຕາກໍບໍ່ບາຍເອົາມາຊົມໄດ້ແລນໍຄັນວ່າເຈ້ົາທ້ັງສອງກລ່າວດັ່ງນ້ັນແລ້ວ ນາງເທ
ວະດາກວັກກ້ຶກວາ ເອ້ີນຮ້ອງມາຊົມນ້ອງສາຍຄໍມາງອຍຕໍ່ໄມ້ດອກ ນ້ອງຫາກເອ້ີນ
ຈ້ອກ ๆ ບໍ່ຫ ูງວມາເປ ືອງປ ูງວເສ ັງທ ້ອນ ນາຊົມຊ ້ອນເສ ັງເ ຍ ືວ ່າດ ັ່ງນ ້ັນເ ມ ື ່ອນ ້ັນທ ້າວ
ພຣະບຸດແລທ ້າວພຣະຮ ูບກໍລ ວດຈ ูບຊ ົມຕ ານ ຄ ອງສ ິງສ ານ ແລ ້ວກ ໍພ ້ອມກ ັນທ ະ
ຍານ ໄປຕ ານ ດ ອຍຂ ອບຈ ັກກ ະວ ານ ເ ຖ ິງຕ າວ ັນຕ ົກແ ລ ້ວກ ໍລ ວດພ ານ ກ ັນເ ຊ ົາປ ູ່ຄ າວ ນ ົ ່ງ
ແລ ້ວຍ ັງມ ີ ພ ີ ້ຍ ັກຕ ິ ວ ນ ົ ່ງ ອ ັນມ ີ ເ ຕ ຊ ະ ອ ິ ທ ິ ທ ິ ອ ັນ ມ ານ ປ ູ່ເ ໝ ື ້ອ ຈ ອ ມ ດ ອ ຍ ທ ິ ນ ້ັ ນ ທ ັ ້ ນ ແ ລ
ຄ ັນ ວ ່ າ ພ ີ ້ ຍ ັ ກ ຕ ິ ວ ນ ້ັ ນ ເ ຫ ັ ນ ເ ຈ ້ ົ າ ທ ້ ັ ງ ສ ອ ງ ແ ລ ້ ວ ມ ັ ນ ກ ໍ ມ າ ເ ຖ ິ ງ ທ ິ ຈ ົ ມ ໃ ກ ້ ແ ລ ້ ວ ແ ລ ຖ າ ມ
ວ ່ າ ກ ູ ຮ າ ທ ່ າ ນ ອ ້ າ ຍ ນ ້ ອ ຍ ທ ້ ັ ງ ສ ອ ງ ເ ຮ ີ ຍ ເ ຫ ດ ດ ັ ່ ງ ລ ື ເ ຂ ື ອ ທ ່ າ ນ ທ ້ ັ ງ ສ ອ ງ ຈ ້ ົ ງ ພ າ ກ ັ ນ ມ າ
ຕ າ ຍ ໃ ນ ທ ິ ນ ້ ັ ນ ນ ້ ັ ນ ຈ າ ທ ່ າ ນ ທ ້ ັ ງ ສ ອ ງ ບ ໍ ່ ຮ ູ ້ ວ ່ າ ໄ ຟ ນ າ ຣ ົ ກ ປ ູ ່ ທ ິ ນ ້ ັ ນ ນ ້ ັ ນ ລ ື ເ ຂ ື ອ ທ ່ າ ນ ທ ້ ັ ງ
ສ ອ ງ ຈ ້ ົ ງ ພ າ ກ ັ ນ ມ າ ໂ ດ ນ ລ ົ ງ ໃ ຫ ້ ຕ າ ຍ ເ ສ ັ ງ ຊ ີ ວ ິ ດ ອ ິ ນ ທ ິ ເ ປ ົ ່ າ ດ າ ຍ ນ ້ ັ ນ ເ ດ ເ ມ ື ່ ອ ນ ້ ັ ນ ທ ້ າ ວ
ພ ຣ ະ ບ ຸ ດ ຈ ້ ົ ງ ຂ ານ ວ ່ າ ເ ອ ີ ๆ ຜ ີ ວ ່ າ ທ ່ າ ນ ຢ ັ ງ ອ າ ດ ເ ພ ື ່ ອ ຈ ັ ກ ກ ິ ນ ເ ພ ື ່ ອ ຂ ້ າ ທ ้ ັ ງ ສ ອ ງ ໄ ດ ้
ຈ ้ ົ ງ ມ າ ກ ິ ນ ທ ່ ງ ອ ພ ລ ັ ນ ເ ທ ้ ົ ້ ວ ນ ັ ້ ນ ເ ທ ິ ນ ເ ມ ื ่ อ ນ ้ ั น ผ ี ย ั ก ไ ด ้ ย ิ น ค ำ เ จ ้ า ท ้ ั ง ส อ ง ก ล ่ า ว ส ั น
ນ ้ ັ ນ ແ ລ ້ ວ ມ ັ ນ ກ ໍ ມ ີ ໃ ຈ ອ ັ ນ ໂ ກ ດ ເ ຄ ຽ ງ ຄ ຸ ນ ມ າ ກ ນ ັ ກ ມ ັ ນ ຈ ົ ່ ງ ຄ ວ າ ມ ື ບ ອ ກ ເ ຈ ້ ົ າ ທ ้ ັ ງ ສ ອ ງ ເ ພ ื ่ อ
ວ ່ າ ຈ ັ ກ ເ ອ ົ າ ມ າ ກ ິ ນ ທ ั ้ ง ແ ລ ເ ມ ื ่ อ ນ ้ ั น ท ้ า ว พ ร ะ บ ุ ด จ ้ า ง ห ั น ถ ี บ ผ ี ย ั ก ต ิ ว น ้ ั น ซ ะ
ເ ດ ັ ນ ໄ ປ ຕ ິ ດ ຂ ອ ບ ຈ ັ ກ ກ ະ ວ ານ ພ ຸ ້ ນ ບ ່ ໍ ນ ານ ທ ั ้ ง ແ ລ ເ ມ ื ่ อ ນ ้ ั น ເ ຈ ้ ົ າ ທ ้ ั ง ສ ອ ง ຈ ้ ົ ง ພ ้ ອ ມ
ກ ັ ບ ທ ะ ຍ ານ ວ ຽ ນ ໄ ປ ຕ ານ ຂ ອ ບ ຈ ັ ກ ກ ະ ວ ານ ເ ຖ ິ ง ທ ิ ส ส ะ ก ้ า ເ ໝ ื ้ อ ແ ລ ้ ว ก ำ ล ว ด
ພ ານ ກ ັ ບ ເ ຊ ົ າ ປ ູ ่ ຄ າ ວ ນ ົ ่ ง ແ ລ ้ ว ด ั ่ ง ນ ้ ั น ย ั ง ม ี "ท ิ บ พ ร ะ ย า ท อ ม" [๑] ผ ู ้ น ็ อ ง ม ั น ก ำ ห ู ง ว
ເ ຫ ັ ນ ເ ຈ ้ ົ າ ທ ้ ั ง ส อ ง ม า เ ຊ ົ า ป ู ่ ท ิ น ้ ั น ม ั น ก ็ ม ี ใ จ อ ั น ก ั ้ อ ง ไ ก ด ไ ก ท า ม า ก น ั ก ม ั น จ ้ ็ ง
ເ ตั ้ น ท ะ ย า ง เ ข ้ า ม า ห า เ จ ้ า ท ้ ั ง ส อ ง ແ ล ้ ว จ ้ ็ ง แ ก ่ ง [๒] ด า บ ก า บ ส ิ ด เ ก ื ้ อ ก ฝ ั น
ນ ่ ໍ ບ ານ ທ ั ้ ง ແ ລ ມ ื ่ อ ນ ้ ั น ท ้ า ว พ ร ะ บ ุ ด จ ้ า ง ย ่ ม ื ร ั บ จ ั บ เ อ ົ า ด า บ ก า บ ส ิ ด ไ ด ้ ແ ล ้ ว
ເ ຈ ้ ົ າ ก ໍ ช ้ ำ เ ก ื ้ อ ก ฝ ั น ถ ึ ก ห ิ ว ท ิ บ พ ร ะ ย า ท อ ม ข า ด ช ะ ເ ດ ັ ນ ໄ ປ ແ ล ้ ว ม ั น ก ໍ จ ั บ เ อ ົ า
ม า ຕ ິ ด ຕ ่ ໍ ຄ ื ຄ ื ເ ก ่ า ແ ล ้ ว ม ั น ก ็ ม ี ใ จ อ ั น ป ้ า ง ก ิ ว ม า ก น ั ก แ ล ้ ว ม ั น ก ็ ล ว ด เ ต ั ้ น ท ะ
ย า ง ห ี ไ ป พ ้ ็ ม ั น แ ล ้ ว เ จ ้ า ท ้ ั ง ส อ ง ก ็ ช ้ ำ ท ะ ย า ง อ ง ม อ ้ อ ม ไ ป เ ຖ ิ ง ก ้ ำ ต า ว ั น

---

๑ ควรเป็น "ทิพยาทอม"

๒ ควรเป็น แกว่ง
ใบลานจานก่ำฆ่ม "แกว่ง" คือกับ ผูก ๑๑ มัด ๔ หน้า ๓๐

ອອກແລ້ວ ກໍລວດພາກັນເຊົາຢູ່ຄາວນ້ອຍນຶ່ງແລ້ວ ບັງມີນາງກິນນະຣີສອງຄົນ
ນາພົບຈອບເຈົ້າທັງສອງເອີ້ນຖາມວ່າ ຂ້າແມ່ເຈົ້າບ່າວນ້ອຍຫນ້າຊົ່ນຊ້ອຍໃສງາມ
ຂໍໃຫ້ເຈົ້ານາປາມຕົນນ້ອງ ປ່າໄດ້ແບກຣົ້ມຈ້ອງດູດວາບ ນ້ອງນີ້ເຊື້ອປາຊວາບ
ປາບຶກໃຫ່ງ ຂໍໃຫ້ແກ້ວແກ່ນໃຫ້ນາເບີ່ວ່າດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອນັ້ນທ້າວພຣະບຸດ
ຈົ່ງຂານວ່າ ໂອນໍເຈົ້າດອກຊ້ອນກາງດອນເດີກອ່ອນຊອນ ພີ່ຂໍນອນດອນ
ແກ້ວປ່າໄດ້ເອີ້ນແຈ້ວ ໆ ສງ່ວອນ ພົ້ນເຊືອໜາກນອນແຄມຫາດ ພົ້ນເຊື້ອປາ
ຈາດພອມເຫົ້ອງ ຂໍໃຫ້ພຣະບຸນເຮືອງພາຍໃພດ ປ່າໄດ້ເວົ້າໂທດ ໆ ເປົ່າດວາຍ
ແດ່ເນີ ວ່າດັ່ງນັ້ນແລ້ວເຈົ້າທັງສອງກໍລວດເຕັ້ນທະບານກ້ວ ວຸ່ງຄືນນາເຖິງ
ເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກ ແລ້ວກໍພ້ອມກັນເຂົ້າສູ່ພາສາດແຫ່ງຕົນທັ້ງແລ
ເມື່ອນັ້ນນາງສີດາກໍເຫັນລູກທັງສອງ ນາຣອດນາເຖິງແລ້ວ ກໍມີໃຈອັນຊົມຊື່ນ
ຍິນດີນາກນັກທັ້ງແລ ເມື່ອນັ້ນພຣະບາລາມມະຣາດແລ ເຈົ້າອຸປປະຣາດທ້າວ
ພຣະລັກກໍສເວີຍຣາດບ້ານເມືອງ ສັນປັຕຕິໃນເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກທີ
ນັ້ນນານໄດ້ອາສົງໄຂປີແລ້ວ ເຈົ້າຈົ່ງອຸສສະພິເສກທ້າວພຣະບຸດເປັນເຈົ້າເມືອງ
ແລ້ວ ກໍໃຫ້ທ້າວພຣະຣູບເປັນຝ່າຍໜ້າ ແລ້ວເຈົ້າທັງສອງພີ່ນ້ອງຄືວ່າທ້າວ
ພຣະລັກພຣະລາມ ກໍສຸຣະຄຸດ [1] ຈຸຕຕິຕາຍໄປແລ້ວ ກໍໄດ້ເອົາຕົນເມືອເກີດໃນ
ຊັ້ນຟ້າຄາວະຕົງສາສວັນເທວະໂລກພຸ້ນກໍມີແລ ແມ່ນວ່ານາງສີດາຕົນເປັນແມ່
ແຫ່ງທ້າວພຣະບຸດແລທ້າວພຣະຣູບ ກັບທັງທ້າວທຸລະນາງ ກໍພ້ອມກັນຕາຍ
ໄປໃນປົ່ງງວ ກໍທໍ່ບັງແຕ່ພຣະບຸດແລພຣະຣູບ ທັງສອງພີ່ນ້ອງປູ່ສເວີຍຣາຊ
ສັນປັຕຕິ ໃນເມືອງຈັນທະບຸຣີສີສັຕຕະນາກທີ່ນັ້ນແທນພໍ່ແຫ່ງຕົນທັ້ງແລ ສ່ວນ
ດັ່ງ ພຣະລາມມະຣາດຊາດົກ ດວງນີ້ ອັນພຣະພຸທທະເຈົ້າເທສສນາ
ໃນປ່າເຊຕຕະວັນນະອາຣາມ ເພື່ອໃຫ້ເປັນນິທານແລ ໄດ້ຮູ້ແຈ້ງແກ່ຄົນແລເທວະ
ດາທັງຫຼາຍແລພຣະພຸທທະເຈົ້າ ຈົ່ງຊັກເອົາ ອັຕຕິຕະທັມມະເທສສນາ
ນາປຽບທຽມປັຈຈຸບັນນາໃນກາລະບັດນີ້ ວ່າຖຸຣາພິກຂຸທັງຫຼາຍ ສ່ວນດັ່ງພຣະ
ບາຣາພພະນາສວນ ອັນເກີດນາກະທໍາເວນແກ່ພຣະບາລາມມະຣາດ ໃນກາລະ
ປາງນັ້ນ ບັດນີ້ກໍຫາກແມ່ນເທວະທັຕຕະເຖນ ອັນເກີດນາກະທໍາເວນແກ່ພຣະ

---

๑ ສຸຣະຄຸດ ຈຸຕຕິ ຄົງຈະແມ່ນ ສຸຣະຄົດຈຸຕຕິ
ໃບລານຈາບກ່ໍາຂຽນ "ສຸຣະຄຸດຈຸຕຕິ" ຄືກັນ ພຸກ ๑๑ ມັດ ๔ ໜ້າ ๓๖

ตะฤาคะตะในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนางจันทาธาตุเทวี อันเป็นแม่ เแห่งตน พระยาธาพพะนาสอนในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นนางกิบจิมานะอิภาในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนท้าวพิกพีอันเป็นพระยาแทนพี่ชายแห่งตนในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นจุมพูปัตติในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนท้าวอิทะชิ อันเป็นเจ้าอุปปราดแต่งตางตน ท้าวพิกพีในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นมะหาอุปปะลิเถนในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนพระยาไอยะสอน อันเป็นปู่แห่งพระยาลานมะราก ในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นพระยา "สิบุตะราก" ๑ อันเป็นปู่แห่งพระตะฤาคะตะในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนพระยาวิรุลหะ อันเป็นพ่แห่งพระยาธาพพะนาสอนในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นท้าวสุกโหทะนะ ๒ ในภาละบัณแล ส่วนถ้วนนางมะลิภาธาตุเทวีในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นนางวิสาขาในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนเจ้าธัสสิอันเป็นพ่ลุ้งนางสิดา ในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นมะหากัสสะปะเถน ในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนเจ้าธัสสิ อันเป็นพ่แห่งนางเผาสิในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นมะหาสาอิบุตตะเถนในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนท้าวสักถิบ อันท้าวพระลาม บิฎกะบูสิบใส่พื้นดินตายเสู่ปางนั้น บัณีก็หากแม่นอิฎถุลิมานเถน ในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนท้าวพระลิจับ อันกะทำร้ายแก่พี่ชายแห่งตน ในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นมะหาจุนทะเถน ในภาละบัณีส่วนถ้วนนางสุกโหท อันเป็นแม่แห่งพระยาธาพพะนาสอน ในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นนางโลกะมิ ในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนเจ้าภุมมานทั้ง ๗ อันเป็นลูกแห่งนางสุกโหท ในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นอิบาสาอิก แห่งเทอะทัตตะเถน ในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนท้าวเชตตะภุมมาน อันพระยาธาพพะนาสอน แกว่งถืมมาหาท้าวพระลาม ในภาละปางนั้น บัณีก็หากแม่นพระยาสีทัมมะอะโสก ในภาละบัณีแล ส่วนถ้วนพระยาปัตตะชุม อันมาจับเอาท้าวพระลาม ไปใส่กอกเหัก

---

๑ ในลานจานก่ำฆุม "สีหาบุตะธาก" ผูก ๑๑ มัด ๔ หน้า ฉ๔
๒ ต้องเป็น "สุกโกทะนะ อันเป็นพ่แห่งพระอานนท์" (ตามมะหาวิฆุม)

ไว้ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นพระยาเทวาบำปิยะติสา ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วพระยาจันทะเสนา อันเป็นพ่แห่งนางคำชาวแลนางแอดใส้ ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นพระยาปะเสน ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วขุนพิพัก อันเป็นพ่แห่งนางคำเพิาในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นพระยาพิมมะเสน ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วพระยาสิมพะลิภา อันเป็นเจ้าเมืองภัตตะสิลานะคอน ๑ นั้นในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นพระยาอะสัตตะสัตตู ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วพระยาพริหมจัก อันเป็นเจ้าเมืองหวาย ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นท้าวภุมมานละเพัก ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วพระยาหัตตะสัตตะ อันเป็นพ่แห่งท้าวพระลาม ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นพระยาสิสุหโหหะนะ อันเป็นพ่แห่งภูพระตะฤาถะตะ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วนางอิสุหหิโสดา ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นนางสิมะหามายา อันเป็นแม่แห่งภูพระตะฤาถะตะ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วท้าวพระลัก อันเป็นน้องแห่งท้าวพระลาม ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นมะหาอาบินหะเฒบ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วม้ามะนิภาบ อันเกิดกับท้าวพระลามในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นมะหาโมกคัลลานะเฒบ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วนางกับยา อันเป็นธาตุเทวีแห่งท้าวพระลัก ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นนางสุนันทา ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วนางสิพิมพาธาตุเทวีในภาละปาวบั้น บัฉบี้กำหากแม่นนางสินทะธาพิกขุนี ๒ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วท้าวพระบุด อันเป็นลูกท้าวพระลาม ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นท้าวธาหุลเฒบ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วนางสีดาธาตุเทวีในภาละปาวบั้นบัฉบี้กำหากแม่นนางหาสิภา ๓ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วเจ้าภุมมานหัว ๗ อันมีท้าวอิงคิดเป็นต้น ในภาละปาวบั้ง บัฉบี้กำหากแม่นอินาสาวิกแห่งท้าวพระลาม ๔ ในภาละบัฉบี้แล ส่วนถ้วพระลามมะธาภุมมาน อันกำธาบนาบเต้วพระยาธาพพะนาสวน ในภาละ

---

๑ (ตามมะหาวิฆุน) ควนเป็น เจ้าเมืองตักกะสิลานะคอน

๒ ควนเป็น "สุนทะธาพิกขุนี"

๓ ควนเป็น "ก่ำหากแม่นนางยะโสทะธาพิมพา"

๔ ควนเป็น "ก่ำหากแม่นอินาสาวิกแห่งภูพะตะฤาถะตะ"

ปางนั้น บัณฑิกมีแม่บอิกภูพระตะถาคะตะ อันเป็นที่จั้งที่เพิ่งแก่โลกทั้งสามในภาละบัณฑิแล ดูราท่านทั้งหลาย อันเป็นพิกขุแลพิกขุนี อุปปาสิกแลอุปปาสิกาทั้งหลาย กับทั้งถิบถะชัดแลนักบวกทั้งมวน ผิว่าบุคลละผู้ใดมักใส่จักเถิงสุกสามประการ ถือว่าสุกในเมื่อตายถิบได้เป็นพระยาจักกะวัดติราก อันเป็นอากแก่ถิบทั้งหลายในจุมพูทิบ ในเมื่อตายฟ้าถือว่าเป็นพระยาอินท์ทิราก อันเป็นอากแก่เทพพะบุดเทพพะดาทั้งหลาย สุกในนิระพานบะทำเจ้า อันบ่รู้เค้าบ่รู้ตาย บ่รู้เข้าพระยาทหิ[๑] โอรถาทั้งมวน ถ้านั้นท่านทั้งหลายจั่งพากันฮีกฮุง สร้างเฝ่าพระลามมะธาดุชาถิกถวายนี้ไว้ เพื่อให้เป็นโสตถะภาน[๒] รุ่งเรืองแก่สาสนาแลเป็นที่สักการะบูชาแก่ถิบแลเทวะดาทั้งหลาย สืบๆไปพายหน้านั้นเท็น ทากจักได้ถ้ำคำปรากฏนาทุกเบื่องทุกประการ บ่ถากบ่ถาในภาละอันจักมาพายหน้านั้นแล ผิว่าบุคลละผู้ใดบ่ได้ฮีกฮุงถ้วยติน ถ้านั้นจั่งขิบฮวายหาปัจจุปัจจันได้มาแล้วแล ไปจ้างนักปากธาชุบันดิกแลสัมมะนะพรามทั้งหลายฮีกฮุงให้แก่ถิบแล้วแล เอาไปไว้ให้วันิบสักการะบูชา ถ้านั้นกะจักได้ถ้ำคำมักคำปรากฏนาทุกประการนั้นแล อันนึ่งผิว่าถิบบ่ได้สร้างแลฮุงไว้ ถ้านั้นจั่งให้ขิบฮวายเอามาลาทากอกไม้ เผิ้งทุงชุ่มทุ่งให้ได้แล สิ่งแล ๕ ร้อย แล้วแล ไปให้วันิบสัมมะนะพรามเจ้าทั้งหลาย มาเทสสนาแล้วแล นิบให้วันิบฟังเอาตำนานนิทานแต่เค้าเถิงปายให้ได้แล้ว จั่งไปเว้าสืบต่อไปแก่ลูกเค้าหลานเหลับ ถ้านั้นถิบทั้งหลายฝูงนั้นกะละถับกับหายเสียบ้างบางแลเวน อันได้กะทำมาแต่พายหลังเท็อแลมีเท็อน้อยแล้ว กะจักได้เกิดเป็นถิบรู้ผู้ดี มีบุนสิมพางอันมากนักแล กะจักได้เถิงบอกแก้วนิระพาน บ่ถากบ่ถาแท้ถิดีแลพระลามอัตถุ อันว่าภิยาจาบ้างอัตถุนิทานแห่งท้าวพระลามมะกุมมาน อันพุทธะโพจาน[๓] ฮีกฮุงไว้แต่จุลละสักราก ได้พัน ๖ ร้อย ๑๖ ตัวปลี ภิกเสกเถือน ๗ ฮั้น ๑๑ ถ่ำ วัน ๔ กะแล้วแท้นี้ก่อนแล กล่าวบั้นพระลามกะแล้วแท้นี้ก่อนแล

---

๑ ถวนเป็น “พยาด”

๒ ถวนเป็น “โสดถะบาภาบ”

๓ ถวนเป็น “พุทธะโคสาจาบ” (ตามมะหาวิชุบ)

ใบแก้คำผิด

หน้า	แถว	คำผิด	คำถูก
๑	๑ฝ, ๖๑	ห้ั๊	ห้ั๊
ฝ	๑๕	ใป	ใป
๕	๖ฝ, ๖๕	หมู่	หมู่
๕	๖๕	สะบับ	สะบับ
๑๐	๖๐	ฝึ๊อ	ฝึ๊อ
๑๕	๑๙	ปุถละ	บุถละ
๖๐	๖	ฝึ๊อบ	ฝึ๊อบั๊บ
๖๑	๖ฝ	ให้	ไห้
๔๕	๑๖	เผิ๊า	เผิ๊า
๔๙	๑๐, ๑๑, ๑๔, ๖๖		
๔ฝ	๖๖	สิ๊า	สิ๊า
๔๓	๖	สิ๊บ	สิ๊บ
๔๕	๑	เหั๊บ	เหั๊บ
๕๑	๑๖	ประหมาน	ประหมาน
๕๖	๑๙	เจ้า	เจ้า
๕๘	๑๖	ให้	ไห้
๕๕	๗	ภว่าว	ภล่าว
๕ฝ	๔	บ้อย	บ้อย
๗๕	๑๙	ด่ั๋า	ด้ั๋า
๕๖	๑๐, ๑๕	ราพพระบาสวม ราพพระสวม	ราพพะบาสวม
๙๐	๖ฝ	ว่าา	ว่า
๙๖	๖๗	ต้สส	ต้สสะ
๙๙	๔	สอบ	สวบ

หน้า	แถว	คำผิด	คำถูก
๑๐๖	๑๒, ๒๓	ของใช้	ของใช้
๑๐๓	๓		
๑๕๑	๓		
๑๔๑	๒	ยิ้	ยิ
๑๙๗	๒๗	ชิม	ชิบ
๒๐๒	๑	วเตปัน	ติวเปัน
๒๑๕	๗	สัน	สัน
๒๒๔	๒	เสั้ง	เสั้ง
๒๒๗	๑๒	ขั้นใด	ขั้นใด
๒๓๕	๒	เจ้ง	เจ้า
๒๓๒	๑๒	ก้ำพ้า	ก่ำพ้า
๒๓๒	๑๗	ม้ก	มัก
๒๔๓	๙	พละลัภ	พธะลัภ
๒๕๙	๑๑	ธูบ	รูบ
๒๗๒	๒๔	เภิ	เกิภ
๓๓๔	๑๐, ๒๐	ใส่	ใส
๓๗๓	๔	ชุ้บ	ชุบ
๓๙๐	๔	ปาภ	ยาภ
๔๑๒	๒๕	ธาบ	ราบ

• • • • •

■ ພິມທີ່ໂຮງພິມ ນິຕໂທບ ຫນອງຄາບ ■

ນາບຈຣິຕ ສກຸລຄຸ ຜູ້ພິມຜູ້ໂຄສະນາ 2516